Digitized by Google

LXI C 48

C. II. 18
B. S. D. M.
N.

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
LXI
C
48
NAPOLI

Digitized by Google

Z XI
C. 48-9
~~50-51~~

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
ANONYMORVM ET PSEVDONYMORVM
AD SVPPLENDVM ET CONTINVANDVM
VINCENTII PLACCII THEATRVM
ET
CHRISTOPH. AVG. HEVMANNI SCHEDIASMA
DE ANONYMIS ET PSEVDONYMIS,
COLLECTA ET ADORNATA
à
M. JOH. CHRISTOPH. MYLIO,
Buttſtad. Thuringo, Adj. Fac. Phil. & Biblioth. Acad. Jenenſ. Collega Societ. Lat. ibid. florentis.
CVM PRÆFATIONE
M. GOTTLIEB STOLLII,
Phil. Civil. Prof. P. O. & Biblioth. Academ. Inſpect.

HAMBURGI,
Sumptibus CHRIST. WILH. BRANDT, MDCCXL.

Digitized by Google

PRAEFATIO.

Scriptores in id incumbant ſedulo, ut ſcribant uſui futura, huius regulae, ut mihi quidem uidetur ea eſt claritas, ut nemo eius probationem poſtulare poſſit. In omni igitur ſcriptione utilitas tibi ſit propoſita. Hoc conſilium omnes illi ſine dubio ſequuntur, qui uaſtum hiſtoriae literariae pela-

gus peragrantes; ea luci exponere ſtudent, quae alioquin occulta, ideoque uel nullius, uel exigui uſus erant. Licet enim in ſcriptis anonymorum & pſeudonymorum quaedam intelligi queant, quanquam auctoris nomen neſcias, multa tamen remanebunt obſcura, ut non appareat, cur hoc, uel illud dixerit auctor, niſi nomen eius, & cum illo totum uitae eiusdem ſtatum, controuerſiae hiſto-

ſtoriam & innumera alia utilia introſpicias. Non nego quidem, interdum plus ueritati ſtabiliendae accedere roboris, ſi latet ſcriptor & antidotum praeiudicatarum opinionum eſſe occultatum auctoris nomen, ut non odio erga perſonam relinquatur locus, ſed tantum ea, quae prolata ſunt, ſine animi morbo conſiderentur; attamen in longe pluribus occaſionibus quam maxime prodeſt, ſcriptoris noſ-

ſe nomen. Sed quo iucundius eſt, detecta auctorum nomina in conſpectu habere, eo plus moleſtiae & laboris premit illos, qui uera anonymorum & pſeudonymorum inueſtigant nomina, eumque finem ut attingant, multos libros, multas uitarum deſcriptiones, ſcriptorum catalogos perluſtrare coguntur, in quibus tamen non ſemper ex uoto ea, quae quaerebant, reperiunt ueſtigia, adeo ut ſaepe

mul-

multas bonas horas perdant, priusquam incidunt in eam, quam expetebant ueritatem. Maximae igitur omnino illis debentur gratiae, qui cum magno incommodo ſuo & temporis diſpendio ex ignorantiae tenebris protrahunt uera anonymorum & pſeudonymorum nomina. Sed quo difficilior eſt eorum detectio, & quo facilior in deſignandis certo talium auctorum nominibus aberratio, eo magis proni eſſe debemus ad

condonandos ipſis lapſus, qui ut alii omnes ab erroribus immunes non ſunt. Ita ſane eſt, difficultas, anonymos & pſeudonymos detecturis ſeſe obiiciens, & procliuis ad uarios errores uia partim reſpectu perſonarum, librorum, annorum &c. quorum omnium in hiſtoria literaria frequentisſima fieri debet mentio, multos huc uſque ab eiusmodi opera, hiſtoriae literariae praeſtanda, deterruit. Celeberrimi Placcii opus de Anonymis

nymis & Pſeudonymis, ſcriptum eſſe immenſi laboris quis abnuet? & quamuis non negem, ipſum in detegendis ueris librorum auctoribus inſigni interdum diuinandi facultate uſum eſſe; procul dubio tamen maiori mentis acie opus habuit in inueniendis ſuis interpretandi regulis. Nemo autem inficias ibit, praeſtantiſſimum Placcium reipublicae literariae non parum ſuo opere attuliſſe emolumenti. Utiliſſimum

mum enim eſſe, ſcriptorum uera noſſe nomina perſonamque, iamdudum eſt a multis eruditis euictum. Itaque multum ampliſſimo clariſſimoque Mylio debemus, quod operis huius continuationem & ſupplementa tam quoad anonymos, quam pſeudonymos in ſe ſuſcipere, onerique adeo moleſto humeros ſubiicere uoluerit. Imo ea propter cum primis laudem meretur, quod induſtria ſua magis lectoris commo-

modum, quam gloriam ſuam reſpexerit. Quisquis eum nouit, illi non poterit non eſſe cognitum, uirum hunc ad meliora quaeuis & grauiora praeſtanda aptum eſſe atque idoneum. Hinc non ſolum Societas inclyta, quae heic floret, & amplificandae eloquentiae Romanae conſecrata eſt, eum ordini ſuo adſcripſit, uerum etiam *Sereniſſimi* Academiae noſtrae *Nutricii*, Duces Saxoniae, Ienenſis Bibliothecae publicae, numero-

meroſae non minus, quam ſplendidae, praeſtantiſſimorum, pretioſiſſimorum & rariſſimorum operum egregii receptaculi curam ipſi demandarunt, & ordo Philoſophorum ipſi quoque ad Adiunctorum in hac academia numerum patefecit aditum.

Conſtitueram quidem apud me, nonnulla uel de utilitate notitiae anonymorum & pſeudonymorum, uel de erroribus & incommodis ex ignoratis au-

ctorum nominibus prouenientibus, aut etiam de uariis anonymorum & pſeudonymorum ſpeciebus, & an liceat, quibusue ſub conditionibus occultare nomen ſuum, nonnulla differere, ſed quia partim ab Io. Alberto *Fabricio* in praefat. ad nouam anni 1708. *Placciani Theatri anonymorum & pſeudonymorum* editionem, partim a ſumme reuerendo *Heumanno* in *Schediaſmate* de *Anonymis & Pſeudonymis*, in quo quaedam
ad

ad *Placcium* emendationes & ſupplementa exhibet, pleraque accurate & copioſe pertractata euidebam, ſiquidem poſterior per totam partem ſchediasmatis ſui priorem egregias circa anonymos & pſeudonymos ſuppeditauit cautelas, & uaria ad hanc ſcientiam neceſſaria monuit, eo lubentius mihi hoc in negotio otium indulſi, cum praeſertim cognoſcerem, etiam ampliſſimum *Mylium*, in prolegomenis, *Bibliothecae* ſuae *Anonymorum & Pſeu-*

Pſeudonymorum praemittendis, ea additurum & uberius inculcaturum fore, quae ab *Fabricio*, ſumme reuerendo *Heumanno*, aliisque, circa idem argumentum ſcribendi occupatis, omiſſa uideri poterant.

Accipias ergo, *Lector beneuole*, Mylianos hoſce labores ſerena fronte, & neque *Placcii* opus, neque *Mylii Bibliothecam* nauci facias, ſed ex utriusque ſcriptis non exiguos uſus in TE, uniuerſamque hiſtoriam literariam

Digitized by Google

riam redundare poſſe credas. Talem bene uolentiam a TE, ſi impetrauerit, ut meret, ampliſſimus *Mylius*, ad plura eo ipſo atque maiora induſtriae & ingenii edenda ſpecimina excitabitur uir optimae indolis, & ita non parum commodi accedet reipublicae, quae ſemper floreat, literariae. Dabam Ienae d. X. Sept. MDCCXL.

M. GOTTLIEB STOLLE,
Philoſ. Ciuil. Prof. P. O. nec non Bibliothecae academicae, & Societatis teutonicae, quae Ienae floret, Inſpector.

Lectori

Lectori candido beneuolo ſalutem!

Maximae mihi omnino foret uoluptati, & gaudio praeſtantiſſimo affectum me putarem, *Lector beneuole*, talis ſi tibi a me tam bonae frugis exhiberi poſſit praefatio, quales uarii ad communem utilitatem aliorum expoſuerunt oculis. Optaui quidem mihi b. DIECMANNI, (a) Ioh. STURMII, (b) Iac. le LONG, (c) ERAS-

(a) Cuius praefationes *ad biblia Stadenſia*, item ad editionem von Arnds wahren Chriſtenthume; zu Stade 1706. quae coniunctim reperiuntur in part. 2. ſeiner teutſchen Schrifften, ſunt lectu dignisſimae.

(b) Optimum proinde fuit illius conſilium, qui praefationes huius uiri, earum ob praeſtantiam in unum uolumen collectas, edidit; nam uaria utiliſſima in illis occurrunt, & cel. Morhofius *in polyhiſt.* lib. 1. c. 24. §. 35. merito collectori huic ob praeſtitam in hoc momento erga Sturmii manes curam, non exiguam honoris partem aſſignat.

(c) Nemo enim ipſius praefationi *à la Bibliotheque hiſtorique de la France* praemiſſae denegare poterit magnae

Digitized by Google

ERASMI, (d) Roterodami, Mich. NE-ANDRI, (e) Ioſephi SCALIGERI, (f) Ioh. LASCARIS, (g) b. LUTHERI, (h) Dau.

eruditionis laudem; quippe in qua non exiguo ſcientiae apparatu agitur de hiſtoria litteraria, praeſertim Pariſienſi, de academiis Pariſinis &c.

(d) Cuius praefatio in Senecam ab eruditis omnibus magni omnino fiat neceſſe eſt.

(e) Tam uberem enim doctrinae ſegetem exhibet praefatio eius, *erotematibus linguae graecae*, editionis Baſileenſis, 1565. in 8. praefixa, nec minus praefatio, erotemata ebraica praecedens, (in qua *catalogus librorum praeſtantiſſimorum in uariis linguis* ſuppeditatur) ut neminem easdem legiſſe pœnitere queat.

(f) Qui non uulgarem operam impendit in prolegomena ad *Manilii Aſtronomicon*, in quibus nimirum prolegomenis doctiſſime agit *de ueterum graecorum aſtrologia*, adeo ut omni iure celeb. Reimann. in hiſtor. litter. germ noua part 3. im andern Hauptſtück incomparabilem nominet illam praefationem.

(g) Mecum omnes illi conſentient, bonae frugis pleniſſimam eſſe Laſcaris epiſtolam ad Petrum Medicem, Anthologiae epigrammatum graecorum, Florentiae 1494. in 4. editae rariſſimae praefixam, eandem qui legerunt, eaque facile ſua praeſtantia admiratorem ſibi conciliare potuit celeb. Schelhornium *in amoenit. litterar.* Tom. 1. p. 29. not. ††††.

(h) Quot argumenta utiliſſima b. Lutherus in praefationibus ſuis biblicis pertractet, & quam egregie ſaepe in illis diſputet, nemini ignotum eſſe poterit, qui unquam ſcriptorum Lutheri legendorum deſiderio fuit captus; uberius quoque de illarum praefationum praeſtantia edocere poteſt b. Ioh. Alb. Fabricius in *Centifol. Lutherano* p. 166. adeo ut merito cum b. Diecmanno in part 2. ſeiner teutſchen Schrifften part. 2. p. 121. doleas, non amplius Lutheri praefationem tam integras haberi, quam quidem ille edidit.

Digitized by Google

Dau. BLONDELLI, (i) Theoph. SPIZELII, (k) Thom. ITTIGII, (l) Pet. Dan. HUETII, (m) Pauli PELISSONII, (n) Iac. THUANI, (o) Ioh. CALUINI, (p) Ant.

a 2

(i) Laudari omnino meretur eius praefatio in *Genealogiae Francicae pleniorem aſſertionem*, Amſtelod. 1654. in Fol.

(k) In ſua enim *ad ſacra Bibliothecarum arcana retecta* & Aug. Vindelic. 1668. edita, praefatione utiliſſime in Bibliothecarum & MStorum notitiam introducere ſtudet lectores.

(l) Quam nimirum *Bibliothecis & catenis patrum*, Lipſ. 1707. in 8. editis, praemiſit praefationem uerboſam, *de editis ſeparatim patrum Operibus* priorum ſeculorum apprime erudit.

(m) Cuius Origeniana praefationis loco, editioni Origenis, a ſe curatae praemiſſa, tantopere eruditis ſe probarunt, ut ea ſpiſſis aliorum libris anteferre non dubitarint.

(n) Tantum hic Mineruae fauorem in exaranda ſua ad opera Mr. *de Saraſin* praefatione expertus eſt fauorem, ut praeclariſſima hoc labore elogia adeptus ſit, praeſertim a Mr. Coſtar *dans ſes Lettres* part. I. Lett. 168. & 178. & a Baylio, qui in *Dictionaire hiſtorique & critique* uoc. *Peliſſon* p. 2222. hanc praefationem nullo adulandi fuco infectus, uocat *un Chef'-d'oeuvre.*

(o) Epiſtolae eius dedicatoriae ad Hiſtoriam ſuam propter egregiam indolem rectiſſime magnum pretium ſtatuitur.

(p) Epiſtolam ipſius puto dedicatoriam ad Franciſcum I. regem, quam Inſtitutionibus ſuis chriſtianae religionis ad Reformatorum apologiam praefixit, datam die I. Aug. Baſil. 1536.

Digitized by Google

Ant. SCHORI, (q) Hieron. Auguſtini GROSCHUFFII, (r) ÇASAUBONI, (s) in elaborandis egregiis praefationibus ſortem, ſaepius, ſed uoti mei me compotem non factum eſſe, facillime comperies, ſi parum temporis illis, quae hic diſſeruimus, impenderis. Verum enimuero, ſi tractationem noſtram exſpectationi tuae non reſpondere deprehenderis, cogites, non cuilibet datum eſſe, ſatisfacere omnium deſiderio. Potiorem tamen hujus praefationis partem occupabit tractatio, in qua de aliorum in *notitiam anonymarum & pſeudonymorum* meritis, de ſcopo,

(q) Qui quoniam in praefat. ſua *ad phraſes Ciceronianas* Coloniae 1578. in 8. editas, egregie, rationem in ueteribus phraſes & locutiones obſeruandi monſtrauit, non indignus eſt, cuius praefationi a Franciſco Vauaſſore nomen *aureae* tribuatur.

(r) Fateri cogimur, praefationem *Groſchuffii* Faſciculo I. *conlectionis librorium rarorum*, ab ipſo *ἀνωνύμως* editae, praefixam, illuſtrem inter egregias praefationes ſibi uindicare locum; in illa enim tam praeclara rariorum librorum & praeſtantiorum notitia ſuppeditatur, ut in campos Elyſios ſine dubio ſe delatum credat ille, qui lectione illius ſe oblectat, & lubentiſſime calculum addo cel. Reimanni in *catal. litter.* p. 533. iudicio, qui e hac praefatione, tanquam e ungue leonem cognoſci poſſe *Groſchuffium* rectisſime affirmat.

(s) Eius enim praefatio *in Polybium* in maximo honore habetur, & dignum eruditisſimo auctore ſuo monimentum eſſe iudicatur.

ſcopo, contentis, uſu operis mei &c. acturus ſum; talia enim ſemper in praefationibus praemitti deberent, ut non opus ſit, peculiare et a libri argumento remotum prorſus in praefationibus argumentum haud raro pertractare; ſed debita de libri ipſius qualitate monita, iuſtam ſine dubio praefationibus ſemper largiri poſſent magnitudinem. Ego quidem probę cognoſcens, contra DEI ordinem eſſe, uitam turpi otio perdere, & Senecae dicti recordatus, qui *otium*, inquit, *ſine litteris mors eſt, & uiui hominis ſepultura.* Mature me accinxi in ſudore uultus comedere panem, & humeros exantlandis in aliorum commoda laboribus lubens ſupponere; licet non ignorem, exſoleuiſſe fere illum morem, quo maiores noſtri Studiorum feruorem uariis beneuolentiae documentis conſeruare non tantum, ſed & augere ſolebant. Excitatus tamen Philippi *Melanchtonis* in epiſtola ad *Spalatinum* monito, qui *Reipublicae proſimus, et poſteritati, quantum poſſumus, praeſidia, gratiam, praemia a DEO exſpectemus, humana nulla ſunt;* nullam unquam auerſabor moleſtiam, ex qua utilitatis aliquid redundare poſſe intellexero. Et

hinc factum eſt, ut difficillimum, ampliſſimumque, in quo deſudarem, uiresque meas, quas noui ſatis infirmas, periclitarer, elegerim argumentum, anonymos ſcilicet & pſeudonymos detegendi; quod ab initio quidem iucunditate ſe mihi maxime commendabat, deinde autem difficultate ſua tantum non omne exſtinguere tentabat ulterius procedendi deſiderium, niſi audacter reſtitiſſem quibusuis, quae ſe obiiciebant impedimentis, ea ſpe, tandem de illis, animus ſi non frangatur, me triumphare poſſe. Perluſtrabam antea fugitiuo, ut aiunt, oculo, uarias aliorum occupationes, iſtasque non ſine utilitate ſuſtineri animaduertebam; non improbans, ſi quis ſuas, quas ad coetum Chriſtianum habuerat orationes, prelo committebat; cogitabam enim, uel hoc modo pietati, quae ſatis friget, addi poſſe incrementa; potuiſſem & ego ſequi hunc morem, & exiguo labore conſtitiſſet, quae in chartam iam coniecta erant, tali forma induere, ut ad typothetos ablegari potuiſſent. Nec illos ſua laude priuandos ducebam, qui aliorum ſcripta, ſi modo ab uſu & utilitate non prorſus remota ſunt, denuo luci exponere

ponere e re eſſe arbitrantur, illaque quibusdam, quae uel ad hiſtoriam auctoris, uel ad argumentum, in libro propoſitum, pertinent, tractationibus, illuſtrare ſuſcipiunt, uel etiam ſine ullo additamento, ut a prioribus auctoribus exarata erant, typis exſcribenda curant; Non uidebam, quoque quod iure reprehendi poſſit in illorum conſilio, qui ea, quae in priuatis collegiis crebriori uſu erant confirmata, typographorum manibus tradunt excudenda; Nec denique illorum labores nauci faciebam, qui ſpeciem nouiſſimorum plane inuentorum & doctrinarum prae ſe ferebant, licet propoſita ab illis ex multis aliis, de eodem argumento agentibus ſcriptis, collegerant, auctorum autem mentionem facere non e re eſſe putabant, ne uidelicet inuentionis gloriam aliis cedere cogerentur; uel, quia in hiſtoria litteraria erant hoſpites, ſibi perſuaſerant, neminem ante ſe, tale momentum pertractandum ſuſcepiſſe, nec eo, quod requirebatur ad illud recte abſoluendum, ingenii acumine praeditum fuiſſe. Haec omnia facilius a me præſtari potuiſſent, quam quod in tali tractationis genere uerſor, cui excolendo

in collegiis parciſſime uacare licet, quia anonymi & pſeudonymi nec in lectioníbus priuatis, nec in libris, ex inſtituto de hoc argumento non conſcriptis, cateruatim occurrunt, nec ut doctrinae theologicae, uel philoſophicae perpetuum in ſyſtematibus & compendiis, quae iuuenum teruntur manibus, obtinent locum; ſed ſparſim ſunt conquirendi & maximo labore atque temporis diſpendio in auctoribus, fide dignis inueſtigandi. Maximam hinc mihi difficultatem in eo, quem ingreſſus eram tramite, enatam eſſe, probe perſpicies, *lector beneuole*. Accedebat autem adhuc, quod, quia mihi hic modus ſe prae ceteris probabat, ut in argumento quodam utili, ab aliis iam incepto pergerem, & telam ab illis inchoatam pertexerem, diſpiciendum erat, non ſolum quid ſcriberem, ſed etiam quid non ſcriberem, & hoc poſterius longe maiorem, quam prius mihi faceſſiuit laborem, quod clarius cognoſces, ſi infra, *lector beneuole*, uberius de ſcopo Bibliothecae noſtrae & quid in illa praeſtiterimus, edoceberis. Si enim quendam anonymum, uel pſeudonymum detectum deprehendebam, tunc antea, quam in meam

meam collectionem referrem, ad *Placcium* & *Heumannum*, erat recurrendum, & inquirendum, num forſitan illi iamdum tetigerint eundem, quo facto ſaepiſſime cognoſcebam, illorum dictis nihil amplius addi poſſe, adeoque intacta illa, quae de uno alteroque anonymo, aut pſeudonymo apud alios legeram, relinquere cogebar, ne dicta dicerem. Quin totae centuriae anonymorum & pſeudonymorum in ſchedis meis expunctae ſunt, quia pleraque uel a Placcio, uel a cel. Heumanno iam tradita de illis uidebam. Licet enim ſemper aliquid uel quod ad librorum editiones, uel quod ad auctoris uitam & ſtatum pertinebat, obſeruabam, quod a Placcio & Heumanno praetermiſſum erat, ideo tamen ob unas alterasque additiones, quae fieri potuiſſent, denuo totum de eiusmodi libris a Placcio, uel Heumanno ex parte iam deſcriptis articulum, collectioni meae inſerere nolebam, ſed ea, quae illuſtrationis cauſſa, ad Placcium et cel. Heumannum dici poterant, uel ſeorſum aliquando publicare, uel nouae Placciani operis editioni, ſi forte bonis tandem auibus lucem adſpiciet, adiungere capiebam conſilium. Si enim

exemplo cel. Heumanni opuſculo meo uoluiſſem articulos inſerere, in quibus numeri Placcii, uel confirmati, uel correcti & emendati fuiſſent, ſine dubio hae confirmationes & emendationes mole ſua longe ſuperaſſent ea, quae tibi potiſſimum, *lector beneuole*, exhibentur Placciani operis ſupplementa. Quae autem larga ſegete ad confirmandum & emendandum Placcium collegi, uel ſeorſum ut dixi, prodibunt, uel Placciano operi, ſi quando prelo committetur, inſerentur, ut illius uſus magis magisque amplificetur. Sic multum omnino perdidiſti temporis, inquies forſitan *lector beneuole*, ſi prius Placcium & Heumannum contuliſti cum illis, quae in chartam coniicienda erant, praeſertim cum ſaepe acciderit, ut ipſe faſſus ſum, ut omnia expungere cogerer, quia in Placcio non reperiri mihi uidebantur, cum tamen poſtea, alieno licet, ubi nunquam quaeſiuiſſes, loco, illa repererim. Fateor, me in hac occupatione non otioſum fuiſſe, ſed mihi quidem tempus hoc modo non periiſſe uidetur, quia ſaltim ad confirmanda a Placcio dicta facere poterunt, quae apud alios obſeruaueram.

Adeo

Adeo ut Ardelionum more apud Phaedrum in fabulis lib. 2. fab. 6. *gratis anhelaſſe, multa agendo nihil egiſſe, mihi moleſtum & aliis odioſiſſimum factum eſſe* non crediderim. Attamen interdum unum alterumque anonymum, uel pſeudonyinum, a Placcio uel Heumanno in lucem iam protractum, denuo tuis ſiſtere oculis non inconſultum putabam, quia prae ceteris dignus mihi uidebatur, cuius memoria renouaretur, & quia multa non inutilia addere poteram, a Placcio & Heumanno non obſeruata. Quando autem hoc factum eſt, (e.g. n. 2508. 84.) annotaui ſimul, iam apud Placcium, uel Heumannum de hoc, uel iſto anonymo & pſeudonymo quaedam legi, ut dicta noſtra cum illorum conferens lector, cognoſcere queat, cramben bis coctam nos noluiſſe apponere, ſed tantum & in his locis Placcium ſupplere. Quia autem hoc rariſſime & non ſine cauſſa factum eſt, id nobis uitio non uertes, *lector beneuole*, ſed idem ius nobis concedes, quod conceſſum eſt cel. Heumanno in ſuo *de anonymis & pſeudonymis ſchediasmate*, qui etiam nonnulla ad illuſtrandum Placcium attulit. Facile igitur uides, facilius me abſoluere

po-

potuiſſe collectionem meam, ſi tantum diſpicere uoluiſſem, quae in illam referenda, non quae omittenda eſſent, nullo ad Placcium habito reſpectu. Qui enim compendium quoddam, uel ſyſtema etiam certae cuiusdam diſciplinae componit, aliorum dicta ſi bonae ſunt frugis, optime in uſum ſuum conuertere & ſic meditationum ſuarum cumulum ſingulis fere horis maximopere augere, ſcriptoque ſuo iuſtam hoc modo molem dare poteſt, nec improbandum eſt, ſi aliorum egregiis tractationibus opera ſua ornant; prudentis enim eſt, aliorum optima dicta non occultare, uel diſſimulare, & in eorum locum longe petitas ſuas meditationes intrudere. Accedit quod illae doctrinae, quae in formam compendii, uel ſyſtematis referri ſolent, plerumque in priuatis & publicis lectionibus in libris quoque frequentius & uerboſius pertractentur & ideo memoriae ſe citius offerant, ut facilius uariis ex locis neceſſarius ad ſcribendum apparatus peti poſſit. Sed hoc commodo uti nolebam, partim, ut lectoribus non adeo moleſtus eſſem, repetendis iis, quae iam apud alios reperiri poſſunt, partim ut illud tempus, quod renouan-

nouandae anonymorum notitiae impendere debuiſſem, amplificandae potius eidem & emendandae tribueretur. Ideo diuerſus plane ſcopus meus ab aliorum fuit; ego enim, quae egregie & recte dicta apud Placcium & Heumannum reperiebam, omiſi, quibus alius forſitan labores ſuos mirum in modum auxiſſet, nec etiam ab aliis reprehenſus, uel reprehendendus foret. Mihi autem maior ſemper in mortuorum & bene de republica litteraria uirorum memoriam uiſa eſt pietas & ueneratio, illorum ſcripta, ſi ad communem utilitatem faciunt, continuare, ſupplere, emendare, quam illorum egregie dicta, uel in compendium mittere, uel ad ſimile argumentum, quod quis ſibi ſumſit pertractandum, adhibere Cum priori enim modo plerumque coniunctum eſſe ſolet, ut primorum deinde auctorum opera negligantur, & compendium tantum teratur manibus, unde fit, ut uerorum auctorum memoria & praeſtantia uileſcere incipiat. Licet igitur hoc non euenturum putent, qui in epitomen redigunt aliorum ſcripta, id tamen saepiſſime accidere nos docet experientia. Alter autem modus, quia plerumque fontes,

tes, ex quibus momenta potiora hauſta ſunt, ſilentio praetermittuntur, primis & ueris auctoribus nullam plane famam & gloriam ex argumento eodem, ab ipſis iam antea pertractato, relinquit; ſed ſibi ſoli uindicat, quaſi hodie, uel nudius tertius excogitata eſſent, quae ex aliis antiquioribus & praeſtantioribus ſunt conſtipata. His igitur ex cauſſis Placcium & Heumannum fundamenti loco ponere, & ubi illi deſierant, pergere, omiſſos autem quoque ab illis antiquiores addere conſtituebam. Licet enim Placcii opus frequentisſima emendatione indigeat, (a) tamen etiam multa utilisſima in eo reperiuntur eſtque opus 30 annorum uid. epiſtolam b. Maſtrichtii in b Struuii *introd. in notit. rei litter.* p. 341; ideo non a uero aberrat celeb. Reimannus in hiſtor. litterar.

(a) Quod ex parte oſtenderunt Ioh. Fabricius, abbas Helmſtad. *in Hiſtoria bibl. ſuae* part. 3. p 138 -- 171. ubi correctiones operis Placciani exhibet & ſimul quaedam notatu digna *de uita & meritis Placcii* p. 171. ſuppeditat. Defectus quoque huius operis quodammodo ſuppleuit cel. Heumannus in ſchediasmate *de anon. & pſeudon.* Bibliothecae meae de Anonymis praemiſſo. Baylius pasſim *in dictionaire hiſtorique & critique.* Thomas Bartholinus *de libris legendis.* cel. Reimannus *in catal. litterario* p. 58 -- 61. qui & de occaſione, quae Placcium ad conſcribendum opus ſuum permouerunt, quaedam tradit, & alii,

rar. german. noua part. 3. **im andern Hauptſtück** p. 378, qui opus Placcii uocat **ein herrliches Werck.** it. reuer. Heumann. in uia ad Hiſtor. litter. p. 108. edit. 1718 *eximium plane opus.* & celeb. Morhofius in *polyhiſtore litterario* lib. 1. cap. 9. §. 28. utilitate operis Placciani motus: *Vellem ſane*, inquit, *maiore ſtudio in rem illam* (ſcil. in detegendos anonymos & pſeudonymos) *incumberent eruditi: Nam utiliſſimus profecto labor eſt; non tam in recentiorum ſcriptis, quam uetuſtis*, & lib. 1. cap. 6. §. 70. *Placcii labor augeri multis modis poteſt, & magnum habet in tota hiſtoria litteraria fructum. Multa latent ſub larua falſi auctoris uolumina, quorum interdum tenuis notitia eſt.* Sed notandum eſt, Morhofium de prima operis Placciani editione in 4. 1674. & deinde 1699. edita loqui, quae autem innumeris fere in locis ab aliis locupletata eſt, in editione a b. Ioh. Albert. Fabricio 1708. in fol. procurata. (b) Hic enim quemadmodum b. & diligentisſimi *Placcii* in Profeſſ. Moral. & Eloqu. in Gymnaſ. Hamburgenſi meritisſimus fuit ſucceſſor. uid.

(b) Sed maxime e re fuiſſet, ſi hic cel. uir epiſtolam b. Gerh. *van Maſtricht*, quae agit de eius cura circa opus Placcianum & reperitur in b. Sturmii *introd. in notit. rei litter.* p. 339. ſq. inſeruiſſet praefationi ſuae editionis.

uid. cel. Goettens jetztleb. gelehrt. Europa part. 1. pag. 44. ita & optime de Placcio meritus eſt, quod edendi eius denuo operis curam in ſe ſuſcepit. De ceteris b. Placcii meritis taceo, quae uberrime cognoſci poſſunt, ex uitae eius deſcriptionibus, per uarios exaratis. Nimirum a b. Adolph. Clarmundo i. e. Ioh. Chriſtoph. Rudigero *in uitis clariſſimorum uirorum;* a (Niceronio) in *Memoires des Hommes illuſtres* Tom. 1. p. 185. ſq. celeb. Stollio in der Hiſtorie der Gelahrheit p. 46. & 677. im allgemeinen Hiſtoriſchen Lexico (Buddei) & praeſertim in uita eius editioni Theatri anonymor. & pſeudon. 1708. in Fol. Hamb. curatae, praemiſſam. it. *dans la Bibliotheque univerſelle de Mr. le Clerc.* Tom. 2. p. 385. ubi & eius Theatrum anonymorum recenſetur. Placcium igitur non immerito inter magnos hiſtoriae litterariae cultores refert celeb. Lilienthal in additionibus ad b. *Struuii introduct. in notit. rei litterariae* p. 8. cum qua pagina conferendae ſunt p. 63. 68. 436. 739. quae etiam de meritis Placcii in Hiſtor. litterariam nos edocent. Cui etiam Hamburgenſis Bibliotheca publica Gymnaſii multum debet, quippe cui Placcius bibliothecam

thecam ſuam legauit uid. b. Struuii *introd. in notit. rei litterar.* p. 345. qui & p. 744. dolet, *tam inſignem rei litterariae theſaurum*, Placcii nimirum opus, tot annos iacuiſſe, prius quam noua, multoque auctior 1708. prodibat editio, quam curae potiſſimum, b. Gerhardi van Maſtricht, Syndici quondam Bremenſis celeb. debemus, cui Placcius annotationes ſuas commiſerat edendas, & ipſe Maſtrichtius plurimas addidit, aliosque ut idem facerent excitauit. uid. b. Struuius l. c. p. 340. ſqq. Huic Placcii Theatro anonymorum & pſeudonymorum in edit. 1708. addita ſunt uaria ſcripta eiusdem argumenti, antea ſeorſum a ſuis auctoribus edita & quidem. 1) Ioh. Deckherri *coniecturae* (a) *de Scriptis adeſpotis, pſeudepigraphis & ſuppoſititiis cum additionibus uariorum.* 2) Pauli Vindingii (b) epiſtola ad Deckherrum *de ſcriptis quibusdam adeſpotis.* 3) Petri Baelii epiſtola ad Theodorum Ianſon. ab Almelgveen *de ſcriptis adeſpotis.* 4) Friderici Geisleri diſ-

b ſertatio

(a) De cuius opuſculi ualore uberius diſſerit celeb. Pet. Bayle dans *ſes Lettres choiſies*, Tom. 2 p. 477.

(b) Huic & Baylio Deckherrus quandoque reſpondet, quandoque ſua emendat in *conſultationibus forenſibus* Francof. 1691. in 4. praeſertim in *Dialogo exſule de iactura temporis.*

ſertatio *de nominum mutatione & anonymis ſcriptoribus.* 5) D. Ioh. Frider. Mayeri epiſtolica diſſertatio ad Vincentium Placcium, *qua Anonymorum & pſeudonymorum farrago obiter indicatur.* 6) Quod ad ſcripta Rabbinica attinet, totum inſeruit *Spicilegium librorum anonymorum & pſeudonymorum Rabbinicorum* a M. Gabriele *Groddeckio* (c) adornatum & notis doctiſſimis *Edzardianis,*

(c) Optandum autem eſſet, ut & *Hexecontas Pſeudonymorum hebraicorum* Gabrielis Groddeckii inſerta eſſet Theatro Placciano, & Andr. Charitius *de uiris eruditis, Gedani ortis* duo ſcripta confundere uidetur p. 83. affirmans hanc Hexecontadem inſertam eſſe Placcio. Nam anonymorum quidem Spicilegium, (quod etiam celeb. Dau. Millius *catalectis ſuis Rabbinicis*, Vltraiecti 1728. in 8. inſeruit) pluribus ante annis a Groddeckio cum Placcio communicatum & aliorum obſeruationibus auctum, quod ex praefat. b. Ioh. Alb. Fabricii patet, inſertum eſt Placcio, non autem Hexecontas Pſeudonymorum, in qua Pſeudonymi tantum comparent. Fit quidem interdum etiam in Spicilegio anonymorum mentio Pſeudonymorum, ſed collatione inſtituta, in Hexecoňta de hac & plures exſtare & de nonnullis eorum rectius & plenius praecipi cognouimus, quam quidem in Spicilegio anonymor. apud Placcium factum eſt. De *Groddeckio* eiusque ſcriptis lege Charitium l. c. Dan. Frider. Poenmanni *uitas uirorum clariſſimorum* n 15. add. Ephraimi Praetorii *Athenas Gedanenſes* p. 155. und die neue Hälliſche Bibliothec. part. 2. p. 181. Celeb. quidem Wolfius in Biblioth Hebraica uol. 4. multos quoque in medium protulit anonymos Hebraicos, illos autem rariſſime detexit, quod maioris fuiſſet utilitatis, quam nudo apponere librorum anonymorum titulos.

dianis, *Normannianis*, aliiſque illuſtratum. Adriani Bailleti *Liſte des Auteurs deguiſés* ſuo loco ſparſim in anonymis & pſeudonymis excerpſit & inſeruit Placcius, ut ipſe fatetur n. 2292. β. inter anonymos. Item Pauli Colomeſii *decouverte d' auteurs cachés* quoad anonymos & pſeudonymos excerpſit & debito loco in opere ſuo collocauit. Rhodii etiam *catalogum auctorum ſuppoſititiorum, cum annotationibus* editum in uſum ſuum conuertit & ſub debitos titulos retulit, & Petri Scauenii *catalogum auctorum, qui ſuppreſſo, uel ficto nomine prodierunt*. It. Ioh. Petri Iac. Villanii (i. e. Angeli *Aproſii*) *Viziera alzata*, ſiue *Laruam detractam*, (a) ut uberius docetur in praefatione, a b. Ioh. Alb. Fabricio editioni Theatri anonymor. & pſeudonymor. 1780 in Fol. praemiſſa. Poſt opus Placcianum prodiit Pet. Dahlmanni Schauplatz der masquirten und demasquirten Gelehrten Leipz. 1710. in 8. 2 Alph pl. 17. Qui autem Placcium tantum in compendium redigere, non ſupplere, uel emendare

(a) Cuius pars I. 100. Pars 2. 50. anonymos Italos continet pro & contra Ieſuitas. Scaligerum & Scioppium, de quo opuſculo b. Struvius in *introd. in notit. rei litter.* iudicat p. 746. illud potiſſimum profectum eſſe ab Antonio *Magliabechio*, & raras continere obſeruationes.

dare uoluit ideo etiam b. Struuius *in introd. in notit. rei litter.* p. 746. recte compendium operis Placciani uocat. Nam a capite ad calcem cum Placcio contuli, & ita ſe rem habere expertus ſum. Deckherrum & Bailletum, in Placcio ſimul exſtantes etiam excerpſit Dahlmannus. Quid quod multis in locis recte a Placcio prolata deprauat, (quod & obſeruauit cel. Heumann. *in uia ad Hiſt. litterar.* p. 108. edit. 1718.) pauciſſima ſcripta recentiora, potiſſimum politica addit indicante b. Struuio, ſed ne unicum quidem apud Dahlmannum inueni, qui non iam exſtet in Placcio, addere quidem uoluit, ut ipſe in praefatione meminit Dahlmannus, plures quam 100 auctores anonymos & pſeudonymos, ſed quia antea ab auctoribus illorum adhuc uiuentibus ueniam impetrandam eſſe putabat ad uerorum illorum nominum, detectionem, quod deſtinarat, perficere non potuit. Interdum uberius de libris agit, quos Placcius attigerat e. g numerum 2628 Anonym. ap. Placcium Dahlmannus p. 884 - 894 uerboſius exponit, it. numerum anon. 2123. Dahlmannus p. 694 - 709. pluribus uerbis explicat. it. num. 2474 anon. coll. p. 823 - 831.

ap

ap. Dahlmann. & num. 2656. γ. anon. coll. p. 900 - - 914. ap. Dahlmann. it. num. 2817. coll. p. 320. in Dahlmanno. Interdum etiam breuibus contenta ſcriptorum anonymorum, quos attigerat recenſet, quod omnino laudandum eſt, plerumque tamen nuda tantum apponit auctorum nomina, cetera omnia praetermittens. Placcium tamen in meliorem ordinem a Dahlmanno redactum eſſe fatetur Reimannus l. c. Dictionem autem hybridam & monſtroſam & inciuilem uocat. e. g. Es ſind ſolche ſcripta, welche mit fingirten monſtreuſen Namens-Larven mundiret, coloriret und vorgeſtellet worden, und die liſtiglich einem Auctoritaetiſchen Scriptori angedichtet ſind. Placcium ſaepe non recte exſcripſit, uitia eius typographica reſeruauit, & eum coecus ſecutus eſt, nec eius naeuos correxit, (a) quod ita in

 prae-

(a) Quem ideo tecto licet nomine (dicit enim *nonnemo*) perſtringit celeb. Heumann. in *ſchediasm. de anon. & pſeudon. Part. 2.* cap. 2. §. 15. illumque non recte aſſecutum eſſe mentem Placcii contendit & ignorantiam ſuam in lingua latina prodidiſſe, quod & confirmat cel. Reimann. in *catal. litterario* p. 579. ſcribens: Inſcriptio, imago aeri-inciſa, perſonae in hoc theatro productae pleraeque omnes deſumtae ſunt ex Placcio. Et facile daremus auctori ueniam, ſi ea petiiſſet ex hoc promo condo, quae uera ſunt & cum Hiſtoriae legibus

praefatione excuſare conatur: Sic ubi lapſus ſit, hoc non ſibi, ſed illis potius, quos ſecutus eſſet, tribuendum eſſe, ſe tamen non coecum aliorum fuiſſe imitatorem, ſed uaria ſecundum probabilitatem accuratius examinaſſe. In praefatione ſua plurima de ſcriptis anonymis & pſeudonymis apud Graecos deſumſit Dahlmannus (a) ex praefatione b. Joh. Alberti Fabricii ad editionem Theatri Placciani 1708. in Fol. edit.

Poſt Dahlmannum cel. HEUMANNUS 1711 primam ſchediasmatis ſui de ano-

consentiunt; Sed promiſcue arripuit, quae uera & falſa ſunt, nullo habito diſcrimine, ipſa etiam interdum menda typographica. Immo commenta nonnunquam commentis adauxit. Et ea transſcripſit in ſuas tabulas, quae non aſſecutus eſt ſatis, uel quae opinionis errore ſibimet ipſi confinxit. Cuius generis Sphalmata ei praeter Heumannum l. c. exprobrat auctor der neuen Hälliſchen Bibliothec part. 4. p. 289. ſq & alii. Ideo dubitamus ueram fuiſſe cauſſam, quam reddit auctor in praefat. cur compendium lingua potius germanica, quam latina conſcripſerit, quia nimirum, ut ille tradit, lectores germanica lubentius legerent, quam latina.

(a) Quod temperamenti ſanguinei fuerit Dahlmannus facile crediderit, qui in praefat. eius leget locum de obtectis feminarum pectoribus. De Dahlmanno conferri meretur die neue Hälliſche Bibliothec uol. 1. p. 289. ſq.

anonymis & pſeudonymis (a) editionem Ienae in 8. pl. 13. publici iuris fecit & maxime in praeſcribendis regulis quomodo auctores anonymi & pſeudonymi felicius detegi queant occupatus fuit. Nouorum ab eo detectorum anonymorum & pſeudonymorum numerus ultra octoginta non procedit & breuiſſimis tantum illos plerumque attingit. Praeſer-

(a) Recenſetur hoc ſchediasma cum laude in Clerici *bibliotheque choiſie*, Tom. 25. quedam in illo emendanda duxit celeb. Reimannus *in catal. bibl. theol.* p. 134. & ceterum de eodem ſchediasmate ita iudicat: *Multa ac uaria in illo eſt lectio & ornata dictio & liberalis iudicandi ratio. Sed quae interdum longius exſpatiari uidetur, quam rerum ſubiectarum ratio permittit; Variorum inde decretorum mater, quae non extra omnem dubitationis aleam poſita uideri queant.* add. celeb. Stollii Hiſtorie der Gelahrheit p. 53. 54. Multa adhuc alia diaria litteraria honorificam huius ſchediasmatis mentionem faciunt, quorum loca annotaueram quidem olim, ſed neſcio quo caſu iſta deſignatio perüt, ut alia occaſione ea ſupplere teneamur, quae iam inuiti omittere cogimur. Ceterum eius *conſpectus rei publicae litterariae* & *Poecile* ex merito laudantur & commendantur a b. Colero in notis ad *introductionem* b. *Struvii in notit. rei litterar.* p. 129. & 519. quocum conferatur Reimann. *in catal. litter.* p. 485. De ceteris innumeris & eximiis huius uiri meritis taceo, breuibus, ſed uerissimis uerbis cel. Reimanni *ex catal. litterario* p. 163. utens, qui ita habet: *Huius* (ſcil. Heumanni) *auctoris nomen dixiſſe laus eſt.* Breue quidem ſed illuſtre elogium, de eruditione huius uiri, omnibus probata, luculentum perhibens teſtimonium.

tim in hoc ſchediaſmate laudandum eſt, quod celeb. auctor diligentius, quam alii cauſas inueſtigauerit, cur hic uel ille anonymus, aut pſeudonymus, nomen ſuum uel reticuerit, uel fictum adſciuerit. Varii quidem poſt hoc idem argumentum lucubrationibus ſuis locupletare ſpoponderunt, ſed aliis forſitan occupationibus impediti promiſſis ſuis huc usque non ſteterunt. Inter quos eſt Serpelius, qui uaria quidem ſine dubio haud inutilia ad notitiam anonymorum & pſeudonymorum collegit, ſed ab ipſius Filio ante quosdam annos edoctus ſum, iſta collectanea prelo nondum commiſſa eſſe, nec forſitan etiam unquam commiſſum iri. Quae Paulus *Colomeſius*, Thomas *Hyde*, Gerh. Ioh. *Voſſius*, Serpilius circa anonymos & pſeudonymos detegendos, polliciti erant, ſed nihil promiſſis ſuis ſatis dignum exhibuerunt, legi poſſunt in der Vergnügung müſſiger Stunden part. 7. p. 38. Nam Voſſii collectanea de hoc argumento perierunt, uid. in b. Ioh. Alb. Fabricii praefat. ad Placcium 1708 editum, quibus tantum addo Proſperum Mandoſium in *Galleria di Minerua* Tom. 2. p. 21 magnum etiam opus anonymo-

nymorum & pſeudonymorum promiſiſſe. Nota mihi quidem adhuc ſunt quaedam, quae ante editionem Placcii 1708. in fol. per Ioh. Alb. Fabricium curatam, de anonymis & pſeudonymis impreſſa prodierunt, adeoque huic editioni adiungi potuiſſent, ſaltim ego illa meae Anonymorum Bibliothecae uel ſparſim inſeruiſſem, uel addidiſſem, quia ad ſupplendum Placcium faciunt; ſed illorum copia mihi fieri non potuit, uaria licet adhibita, ut illis potirer, opera, adeo ut ad aliam occaſionem illorum repetitam publicationem differre cogar.

Nunc demum progredimur ad uberiorem rationem reddendam, quid in noſtra Bibliotheca anonymorum & pſeudonymorum praeſtiterimus. Impenſa autem noſtra in hanc Bibliothecam opera conſiſtit potiſſimum in eo

1) Vt anonymos & pſeudonymos, a nobis, ex uariorum per 12 ſaltim annos librorum lectione collectos, cum anonymis & pſeudonymis, in Placcio & Heumanno iam detectis, contulerim, & ſi plurima ab illis iam annotata deprehendebam, expunxerim ea, quae in chartam conieceram, uel ſepoſuerim, ſi ad illuſtra-

 tionem,

tionem, confirmationem, emendationem, uel ſupplementa dictorum Placcii facere poſſe animaduertebam, ut forſitan aliquando nouae editioni Placcii inſerantur. Quantum autem temporis collatio anonymorum & pſeudonymorum, multas centurias ſuperantium mihi abſumſerit, optime mihi conſtat, alii autem non adeo operoſam fuiſſe hanc occupationem forſitan ſibi perſuadebunt; hi autem proniores erunt ad fidem, uerbis meis habendam, ſi conſiderauerint, me non ſemel, ſed ſaepius totos articulos, a Placcio & Heumanno pertractatos, attente perlegere debuiſſe, ne dicta dicerem. Imminutus hoc modo ualde eſt anonymorum & pſeudonymorum, quos ante collationem collegeram numerus, & ultra ſexcentos expunxi, ne prolata denuo proferendo moleſtus fierem; cur autem interdum pauciſſimos, denarium numerum uix excedentes, denuo recenſuerim, quorum iam a Placcio ex parte aliqua mentio facta erat, cauſſam ſupra a me huius redditam eſſe, memineris rogo, *Lector beneuole.*

2) Quod multa incommoda, quae Placcianum opus premunt, euitare ſedulo ſtuduerim & quidem

(1) Quia

(1) Quia a uariis Placcio obiectum uidebam, multa in illo eſſe inutilia & ſine neceſſitate cumulata excerpta, quae molem eius nimium auxerint, attente circumſpexi, ne idem mihi exprobrari poſſit. Ideo ex aliorum ſcriptis ea tantum excerpſi, quae ad Hiſtoriam uel auctoris, uel libri & editiones, item ad contenta libri penitius introſpicienda faciebant.

(2) In Placcio unus idemque liber ſaepius iisdem uerbis interdum recenſetur, praeſertim in anonymis, adeoque crambe bis & pluries cocta apponitur, quod uberius docebo, ſi emendationes ad Placcium lucem uiderint; hoc autem inde ortum eſſe puto, quia Placcius non ſolus hoc opus concinnauit, ſed plures laboris ſocios habuit; (a) facile igitur fieri poterat,

---

(a) Qui recenſentur partim in praefatione b. Ioh. Alb. Fabricii, editioni Placcii 1708. in Fol. praemiſſa, partim in *Actis eruditor. Lipſ. latin.* 1709 inter quos tamen omittitur Ioh. *Fabricius*, abbas Helmſtadienſis, qui aegre tuliſſe uidetur, quod inter illos, qui ad Placcianum opus ſuas contulerunt ſymbolas, non ſui mentio facta fuerit, ideo in *hiſtoria biblioth. ſuae part.* 5. p. 411. ſcribens: *Noui & ego aliquem*, (Phraſi Paulina utens: Ich kenne einen Menſchen 2. Cor. 12, 2. & ſine dubio de ſe ipſo loquens) *qui ſymbolam ſuam uiro illuſtri Gerhardo van Maſtricht miſit, ab eo poſtea cum ſua Hamburgum curatam, nominare autem eum uerecundia prohibeor.*

rat, ut diuerſi auctores unum eundemque librum deſcriberent, quorum ſymbolas non accurate perluſtrans Placcius & alii, qui editionem huius operis curabant, diuerſis in locis repetebant, quae iam antea dicta erant, praeſertim cum libri non accurate ſecundum ordinem alphabeticum collocati ſint, qua collocatione facilius repetitioni eiusdem libri obex figi poteſt, ſed quia non ſine moleſtia ſecundum ordinem alphabeticum libros anonymos & pſeudonymos collocaui, ideoque accuratius libros, ab una eademque uoce incipientes, e. g. Chronica, Hiſtoirias, Abregé &c. conferre potui, ne mihi ex ſimilitudine tituli improuiſo & inuito obreperet unius libri, aliquoties repetendi, occaſio, & quia etiam ſolus fere hanc concinnaui Anonymorum & Pſeudonymorum Bibliothecam, uel ſaltim aliorum ſymbolas antea, quam inſererem, perluſtraui circumſpiciens, num forte iamdum ipſe hunc librum in ſchedis meis deſcripſerim, non tam ſaepe quam Placcius in hoc momento me impegiſſe credo; ſi autem forte exoſcitantia praeſertim in libris, eodem titulo incipientibus & longa ſerie occurrentibus id factum

fue-

fuerit, ueniam a TE, *Lector beneuole*, ideo me impetraturum fore credo, quia me inuito obtigit, & reuera etiam haec repetitio non nocet, ut de repetitionibus Placcii in praefat. ſua iudicat Dahlmannus l.c. ſed lectores magis tantum confirmat, praeſertim cum ſaltim alia teſtimonia in ſubſidium uocata fuerint & alia rem circumſtantia occurrant. Si igitur tibi non moleſtum eſt e.g. Hiſtoriam eccleſiaſticam Sec. 16. poſt Chriſtum natum, uel doctrinam de angelis, diuerſis in compendiis uel ſyſtematibus Hiſtoriae eccleſiaſticae & Theologiae dogmaticae perlegere, moleſtum etiam forſitan tibi non erit, ſi unius libri, uel auctoris pluries mentionem fecerimus.

(3) Placcius & eius cooperarii titulos librorum cuiusuis idiomatis non mutare uel in aliam linguam transferre debuiſſent e.g. Anonymorum gallicorum, germanicorum, anglicorum &c. titulos latine & quidem ſaepius nimis libere uertit, atque in indicem latinum retulit, cum conſultum fuiſſet, titulos ſine ulla mutatione reſeruare, alioquin libri gallici, angli &c. non niſi difficillimo negotio in indice reperiri poterunt, quia lector non ſemper accu-

accurate ſcire poteſt, quaenam uox latina in locum uocis gallicae, ab interprete latino ſit ſubſtituta, nam una uox uariis modis ſaepe exprimi poteſt, e. g. Abregé Interpres latinus uertere poteſt per *Epitomen*, *Compendium*, it. *Dialogue* per *Dialogum*, uel *colloquium* &c. quomodo, ergo accurate coniicere poteſt lector, num ſub uoce *Epitome*, uel *Compendium* reperturus ſit quaeſitum librum, praeſertim cum non ſemper uox primaria tituli, ſecundum quam index formari ſolet, ab initio fuerit poſita per Placcium, ſed poſt unam demum alteramque uocem accidentalem uti uocant, interiectam. Epitheta etiam facile hoc modo confundi poſſunt & aliud ſynonymum minus huc quadrans, ſubſtitui, uel uoces transponi, quae omnia confundunt lectorem; nam ſi hic ad indicem recurrit, & ſub illo latino titulo, quem gallico reſpondere putat, non inuenit, librum, arbitratur, plane hunc librum in opere Placcii non exſtare, licet reuera in illo reperiatur, ſed non debito loco collocatum, nec ſub congruum titulum relatum. Vel facile etiam accidere poteſt, ſi uerſio latina nimis eſt libera, nec in omnibus ſatis accurate titulo gallico reſpon-

reſpondet, ut hoc modo diuerſos libros eſſe putet, qui prorſus conueniunt. Hoc incommodum euitauimus librorum gallicorum & germanicorum titulos in ſua lingua adducentes, ut facillime ſecundum ordinem alphabeticum reperiri queant.

(4) Placcius ſaepiſſime decurtatos librorum titulos appoſuit, nos integros, quia tituli plerumque de ſcopo & potioribus libri contentis edocere poſſunt, ſi integri apponuntur.

(5) Placcius raro uariarum editionum, quae de his uel illis libris anonymis & pſeudonymis prodierunt, mentionem facit, nos ſaepiſſime; indicata etiam ſubinde harum, uel illarum editionum differentia, mutilatione, augmentatione, raritate.

(6) Placcius & eius ſocii non e re eſſe putarunt, ſcriptorum, qui contra hunc, uel illum librum anonymum & pſeudonymum publicata ſunt, iniicere mentionem, ſed quia anonymi & pſeudonymi libri plerumque periculoſa argumenta continent, ideoque lectoribus incautis facile imponere poſſunt, maxime neceſſarium arbitrabamur, quoties fieri poterat,

rat, ſcripta antagoniſtarum ſimul tanquam antidotum allegare, ad quod recurrere queant lectores, ſi forte ipſi ſuis armis anonymorum & pſeudonymorum periculoſorum fucum, fraudes & impoſturas non debellare poſſent, ne uenenum incauti imbiberent. Facit etiam ſcriptorum contrariorum allegatio quam maxime ad hiſtoriam libri & controuerſiae, ideoque etiam hanc ob cauſſam ſicco pede tranſiri non poterant. Omnia autem ſcripta, quae contra hunc uel illum librum anonymum & pſeudonymum proſtant, proferre in medium, cancelli, intra quos tenere nos conſtitueramus, non permittebant, ſufficere igitur nobis uidebatur potiora tantum indicare & quae auctoribus anonymis & pſeudonymis directe oppoſita ſunt, omiſſis illis, quae indirecte & non data opera contra illos diſputant.

(7) In Placciano opere de uita & fatis auctorum non adeo frequens fit mentio, ſed quia haec Hiſtoriae libri multum lucis affundere ſolent, de iis conquirendis quam maxime fuimus ſolliciti.

(8) Contenta & ſcopum librorum raro indicat Placcianum opus, nos fere ubique, ut

ut de pretio & utilitate, quin & futilitate ſcriptorum aliquando, ferri & formari queat iudicium.

(9) In allegandis locis, ubi libri anonymi & pſeudonymi recenſeantur, nimis fuit parcus Placcius, nos longe largiores & uerboſiores, partim ut ex uariis eiusmodi librorum recenſionibus uaria auctorum de hoc, uel illo libro iudicia cognoſci queant, partim ut facilior ad Hiſtoriam & contenta librorum panderetur uia & lectores acumen, induſtriam atque doctrinam ſuam exercere poſſint in conciliandis librorum recenſionibus, ſaepiſſime ſibi ualde aduerſantibus.

(10) Tituli librorum Rabbinicorum neque hebraice, neque latine uerſi, nec eorum auctores detecti in indicem generalem, quod fieri debuiſſet, ſunt relati, & index, qui huius ſpicilegii fini adhaeret, uarios auctores detectos omittit.

(11) Interdum nomen auctoris detecti non adducit Placcius, (e. g. n. 2198. 2412. ubi de *Refuges* uidetur eſſe nomen appellatium, non proprium, add. Sorel *Bibliotheque Françoiſe* p. 57. & 68.) quod a nobis factum eſſe non meminimus.

(12) Interdum titulos librorum latinos miſcet inter gallicos e. g. num. 2271. 2277. 2286. 2310. a quo naeuo etiam nos liberos eſſe credimus. Alia autem eſt ratio, ſi liber diuerſis in linguis e. g. gallice & latine prodiit, tunc omnino propter auctorem gallicum anonymum inter anonymos gallicos; propter interpretem autem latinum anonymum inter anonymos latinos referri debuit.

(13) Tituli librorum pſeudonymorum in Placciano opere non ſunt in indicem relatae, quod maxime neceſſarium erat, quia indicis rerum uices talis deſignatio ſuſtinere potuiſſet. Facilius etiam memoriae hoc modo foret conſultum, quod ſi quis pſeudonymi cuiusdam nomen oblitus, & materiae, de qua ille egit, tantum recordatus eſſet, tamen ope indicis realis ſimul nomen pſeudonymi reuocauotuiſſet in memoriam.

(14) Omiſſus eſt in opere Placciano index rerum, qui magno uſui hiſtoriae litterariae amatoribus eſſe potuiſſet, ideo nec Heumanni nec noſtrum ſcriptum tali comodo priuare uoluimus utrique non ſolum indicem auctorum, ſed & indicem auctorum, ſed & indicem rerum addentes.

(15) Quia

(15) Quia anonymorum & pſeudonymorum librorum tituli ſaepe in diuerſis editionibus mutantur, haec etiam mutatio a Placcio & eius ſucceſſoribus debuiſſet annotari & diuerſi tituli in indicem fuiſſent referendi, ut aliquis ſiue priorem, ſiue poſteriorem libri titulum reſpiciens, utroque modo ſuo loco reperire potuiſſet librum.

(16) Inter anonymos gallicos librorum titulos ſaepe tantum latinis, non gallicis uerbis adduxit e. g. num 2137. (α) anonym. 2145. 2171. (α) 2169. 2160. 2156. 2186. 2185. 2184 (γ) 2184 (β) 2176, 2177, 2174, 2175. 2190, 2190. (α) 2192, 2194, 2197, 2197 (α) 2199, 2199 (α) 2200 (α) 2201, 2206 αα 2209, 2212 2213 (α) 2214 (β) 2223 (α) 2228. &c. Quod & ego euitaui.

(17) Placcius nunquam fere indicauit, quibus in collectionibus haec uel illa ſcripta anonyma, aut pſeudonyma reperiantur, ſed & hoc praetermittere nolui, ut collectionem talem poſſidens, ſcire poſſit uerum auctorem, & ut etiam ſcriptum anonymum & pſeudonymum, praeſertim rarius, ſi non ſeorſum, in collectione ſaltim quadam reperiri & legi poſſit.

 (18) Plac-

Digitized by Google

(18) Placcius anonymos obiter detectos, & de quibus non peculiarem concinnauit articulum non retulit in indicem uid. n. 1168. n. 1. ſq. it num. 2471. anon. ubi ſunt libri, a *Friſchmanno* ἀνωνύμως editi, ſed in indicem non relati. ego autem hoc feci, uid. in Bibliotheca mea anonymor. ſub tit. *Remarques pour ſervir*, coll. tit. *Obſeruationes*, ſeu *reſponſio* it. ſub tit. *Intrigues amoureuſes* coll. indice. Nam ſufficit, auctorem detectum eſſe, ſiue obiter, ſiue uerboſius id factum ſit, adeoque etiam in indicem anonymorum detectorum referri meretur.

(19) Placcius & eius in labore ſocii ad pſeudonymos perperam retulit, ſi quis nomine miniſterii, uel collegii librum quendam edidit e. g. Ioh. Aepinum inter pſeudonymos refert num. 1285. & 1286. quia ſub nomine *Miniſterii Hamburgenſis* & *concionatorum Hamburgenſium* uaria edidit ſcripta, ſed tales ſcriptores rectius ad anonymos referri poſſe credidi, quia non falſum mentiti ſunt nomen, quod pſeudonymorum character eſt, ſed tantum non deſtincte indicarunt, quis ex hoc, uel illo collegio huius, uel illius ſcripti ſit auctor, quae ſpecies occultandi

di nominis ſine dubio non ad pſeudonymos, ſed ad anonymos pertinet, nam generale tantum, non ſpeciale indicatur nomen, & quia lector de uero auctore in ſuſpenſo relinquitur, ideo talis liber & auctor, anonymus, non pſeudonymus dici meretur; Plerumque etiam illi qui nomine collegii cuiusdam ſcriptum quoddam exarant, ſunt ex illo collegio. Si autem ad pſeudonymos referrentur, tunc aliquis cogitare poſſet, eos extra, non intra illud collegium, uel miniſterium fuiſſe, ſub cuius nomine ſcriptum prodiit, ideoque errori in hiſtoria litteraria panderetur uia.

(20) In Placcio ſaepe omittitur locus, annus, forma, magnitudo impreſſi libri, quae omnia ſtudioſe annotauimus, quia ad rectam libri cognitionem ſine dubio requiruntur.

(21) Placcius nimius eſt in coaceruandis aliorum de auctore quodam anonymo, uel pſeudonymo teſtimoniis, cum tamen multa teſtimonia ſaepe unum idemque contineant & alterum alteri nullum addat pondus. Nos ex multis teſtimoniis ualidiora tantum appoſuimus, cetera praetermittentes, quia nihil ad probationem faciebant.

(22) Taceo diſcrimen typorum, quod multum ad perſpicuitatem confert, nimium neglexiſſe Placcium, ſed nos de illo obſeruando eo magis fuimus ſolliciti.

Inter naeuos autem Placcii non referrem, ut fecerunt alii, e. g. auctores *des Memoires de Trevoux* an. 1718 menſ. April. [n. 3.

1) Quod ſcripta quaedam e. g. *Geisleri, Deckherri* &c. quae ſupra nominauimus, ſubiecta ſint fini operis eius, & praeterea etiam eorum libri anonymi & pſeudonymi in Theatro ſparſim debito loco ſecundum materiam, de qua agebant, collocati, nam alterutrum ſuffeciſſe forſitan putabunt nonnulli; uerum enim uero curatores operis Placciani & famae auctorum, ſcripta eorum integra inſerendo, & campo diſciplinarum amplificando proſpicere uoluiſſe credimus, dum ex iſtis auctoribus libros ſingulos quemlibet ſub certos diſciplinarum titulos retulerunt; ſi enim libros theologicos, ex Deckherro &c. non collocaſſent inter libros theologicos in ipſo opere Placcii occurrentes, multorum librorum egregiorum theologicorum non haberemus notitiam, uel ſaltim magno labore illos ex Deckherri &c. ſcriptis ſeligere cogeremur], quia libri theologici, iuridici &c. promiſ-

miſcue in illis ſuppeditantur, quemadmodum igitur in bibliotheca quadam publica ſaepe fieri ſolet, ut bibliothecae aliae, quae legato illi acceſſerunt, ſecundum corpora ſua integrae relinquantur & tamen deinde etiam in peculiares catalogos ſecundum diſciplinas propter utilitatem referantur, ita & hic parem rationem & conſilium aeque ac illud non improbandum eſſe cogites. Ideo eundem tramitem cum Placciani operis curatoribus calcauimus adiicientes ſub finem Bibliothecae noſtrae integrum Starckii *de Obſcruatoribus Halenſibus* ἐπίμετρον & Baylii de anonymis & pſeudonymis epiſtolam.

2) Immerito quoque Placcio ab auctoribus *des Memoires de Trevoux* anno 1718. menſ. Aprili n. 3. exprobrari putamus, quod eius operi magnus numerus ſcriptorum inſit, quae nemo unquam legeret, (1) & quorum auctores non mererentur detegi; (2) item libros immiſceri, quorum ſubſequentibus editionibus auctorum nomina eſſent praemiſſa, (3) & ſcriptores biblicos (4) & eccleſiaſticos anonymos & pſeudonymos ſub aliam plane claſſem pertinere. Placcium quoque coniecturis

ris ſuis deceptum (5) & ab aliis in errorem inductum eſſe. (6) Ad primam & ſecundam obiectionem pro Placcio & eius ſucceſſoribus reſponderi poſſe puto. Placcium explere uoluiſſe partes Hiſtorici, qui bona & mala, uti ſcil geſta ſunt, exponit, & etiam minutias interdum non omittit, eo conſilio, ut alii facilius cognoſcant, ſe omnem adhibuiſſe in inueſtiganda rei ueritate diligentiam; ita & Placcius ſcripta exigua non plane praeteriri poterat, praeſertim quia haec facilius quam ſcripta magnae molis obliuioni traduntur, adeoque magis opus habent, ut in hiſtoria litteraria eorum memoria quodam modo conſeruetur; interdum etiam parua ſcripta ob raritatem & argumenti praeſtantiam ſpiſſis operibus praeſtant, & quis denique uniuerſalem agere uult & poteſt iudicem atque arbitrum, ut edicat, hoc ſcriptum nulla prorſus ex cauſſa attingi meretur; hoc ſi quis arrogare ſibi uellet, temeritatis forſitan non iniuſte poſtularetur. Ideo & nos non tantum magnae molis operibus, ſed & interdum ſcriptis paucarum plagularum in collectione noſtra conceſſimus locum. Ad 3 obiectionem reponimus, propter poſſeſſores, qui ano-

anonymam editionem poſſident a Placcio, & a nobis id factum eſſe & ob libri hiſtoriam id fieri debuiſſe, ne quis putet, hunc uel illum librum nunquam fuiſſe anonymum; item, quia nemo ſcire poteſt, an omnibus ſit notus auctor. Ad 4 Scriptores biblici & eccleſiaſtici anonymi cur omittendi fuerint in Theatro Placcii non uidemus, licet fateamur, multos illorum ad ſcriptores potius ſuppoſitios (qui utique differunt ab anonymis & pſeudonymis,) ut infra docebimus, quam ad anonymos & pſeudonymos pertinere. Ad 5 & 6. reſpondetur, hoc eſſe commune omnium hominum uitium, quorum nullus ab erroribus eſt immunis, & ipſi auctores *des Memoires de Trevoux* a naeuis non ſunt liberi & in errores ab aliis inducti, mitius ergo iudicare debuiſſent de Placcii labore, praeſertim uaſtiſſimum, in quo Placcius uerſatur, campum, & difficultatem argumenti conſiderantes.

Nec Placcio & ſucceſſoribus eius uitio uertendum eſt, quod interdum auctores non expreſſe, ſed obſcure tantum indicauerint, e.g. n. 2135. anon. *Parochus quidam ad S. Mederici* n. 2139. (α) *Epiſcopus Senonenſis* n. 2190. (β) *Epiſcopus Tornacenſis*

 n. 2248.

n. 2248. *par un Religieux de la Congregation de Saint Maur* n. 2257. *diſcipulus Pajonii* n. 2269. *Catholicus romanus* &c. Nam licet adhuc in eiusmodi deſcriptionibus lateat obſcuritas, tamen maior adeſt perſpicuitatis gradus, quam ſi talia prorſus non adiecta eſſent, & eiusmodi obſcura delineatio ſaltim alios, excitare poteſt, ut alacrius auctorem anonymum inueſtigare ſtudeant, ſi quaedam eius iamdum, e longinquo licet, perſpexerint ueſtigia, & hanc ob cauſſam interdum & nos hunc modum non prorſus neglexims, ſi ultra illum procedere & auctoris anonymi nomen diſtincte detegere non poteramus. Interdum etiam auctores adhuc uiuunt, & ſua potentia aliis, qui inuitos ipſos patefaciunt, nocere poſſunt, ut hi ad declinandum odium & periculum non aperti illos indicare, ſed obſcure tantum deſcribere debeant.

Quia igitur tam multa incommoda, quibus Placcianum opus adhuc laborat, (a) omni ſtudio declinaui & in opere meo ſu-

(a) Ideo tamen, *lector amantiſſime*, noli ſpernere Placcii labores, ſed certiſſime tibi habeas perſuaſum, exinde in numera egregia ad penitiorem librorum cognitionem hauriri poſſe. Naeui enim ex nullis libris plane exſulant, & tamen eiusmodi libri non prorſus negligi poſſunt, nec debent.

ſuſtuli, non negabis, *lector beneuole*, in multis bibliothecam meam anonoymorum & pſeudonymorum utilitate ſuperare, quod praefiſcine dixerim, Placcii opus, licet mole illo longe ſit inferius, & licet aliquis Placcium & Heumanni ſchediaſma non poſſideat, tamen bibliotheca noſtra eius uſibus inſeruire poterit, maior autem utique erit utilitas, ſi Placcium & noſtrum opus ſimul ſibi comparauerit, qua, ubi ille deſinit, ego incipio.

Sed ſimul etiam tibi reuoces in memoriam uelim, nos non exiguas tui cauſſa ſuſtinuiſſe moleſtias (1) in euoluendo toties & relegendo Placcio & Heumanno, quia nemo omnia anonymorum & pſeudonymorum, apud hos occurrentium, nomina in numerato habere poteſt.

2) In euoluendis tot litterariis diariis, quorum ſemper non exiguum numerum ad manus habuimus & ex illis fide digniora ſecuti ſumus; ex quibus tamen, ſi quartam, uel dimidam horae partem legendae librorum recenſioni impenderamus, non niſi unica modo lineola opus noſtrum augere poteramus, apporentes ſcilicet. *Recenſetur hic liber* &c. Interdum etiam fruſtra perrepebamus diarium, pu-

ex-

tantes nos aliquid ad ſcopum noſtrum ſpectans, reperturos & tamen ſaepe fallebat exſpectatio.

(3) In contrahenois auctorum dictis & reſecandis, quae minus ad rem pertinere cognoſcebamus ne ſcilicet tibi remotis a ſcopo tractationibus nauſea excitaretur.

(4) Quod multas librorum centurias(a) ad augendos & confirmandos anonymos & pſeudonymos noſtros perluſtrauimus, ex abſtruſiſſimis angulis eosdem in apricum protrahentes, & tamen interdum in quibusdam plane unllum, in aliis pauciſſima reperiebamus anonymorum & pſeudonymorum ueſtigia; ſpes ſaltim eiusmodi perſonas latentes detegendi nos ſaepiſſime permouit, librum quendam a capite ad calcem percurrere, num forſitan

(a) De quorum copia non eſt quod queramur, non ſolum enim publica, ſed & priuatae bibliothecae uſui noſtro patent, & librorum apparatus ad tale inſtitutum etiam requiritur. recte enim iudicat Mr. Bayle *dans la reponſe aux queſtions d'un provincial* ex ore alterius: Il *eſt bien vray, que celui, qui a entrepris de composer quelque oeuvre, ou deſcrire quelque hiſtoire - - il faut, que premierement devant toutes choſes il ſoit demeurant en un groſſe & noble cité, pleine de peuple & de grand nombre d'hommes, aimant les choſes belles & honeſtes, afin, qu'il ait abondance de toutes ſortes de livres & qu'en cherchant çà & là & entendant dire de vive voix beaucoup de choſes ſſ.*

tan incideremus in illos, quos quaerebamus, & hoc ſi non fuiſſet, librum forte nec oculis, nec manibus uſurpaſſemus.

(5) In conquirendis undique ex innumeris fere locis, rebus, quae ad hiſtoriam, editiones, contenta, fata, ad auctorum uitam, fata, merita ſpectabant.

(6) In conferendis inter ſe libris & auctoribus, ne, qui erant ſimiles & parum diſcrepantes, confunderemus.

(7) In diſcernendis uerſionibus ab originali librorum textu.

(8) In examinandis rem circumſtantibus & controuerſiis, num cum chronologia conuenirent prolata a nobis & aliis, in perlegendis auctorum, quibus ſcripta anonyma & pſeudonyma tributa uideramus uitis, ex quibus ut & ex ſedula hiſtoriae controuerſiarum conſideratione non raro plurimum ſubſidii hos habuiſſe fatemur. Nam non omnibus fidem habuimus, ſed ipſi in rei ueritatem inquiſiuimus, nolentes ſequi prouerbium illud *J' aime mieux le croire, que de l' aller voir*, quod allegat Mr. Bayle *dans la reſponſe aux queſtions d un provincial* cap. 47. p. 440.

(9) Quia uix in 12 uel 14 libris unus tantum uel anonymus, uel pſeudonymus

mus

mus detegitur, nam eorum inueſtigatio nimium negligitur, proinde ſe lectoribus non cateruatim offerunt, & ideo ex raritate materiae facile oriri poteſt taedium, & debita minui ſollicitudo.

(10) Quia non tot, quot Placcius nacti ſumus in laboribus noſtris liberales adiutores, & non ex totis anonymorum & pſeudonymorum collectionibus, e. g. Baillet *Liſte des Auteurs deguiſés* &c. uti Placcius, quod ſupra monuimus, ſed ex libris, non data opera de anonymis & pſeudonymis agentibus, ſparſim & per interualla conquiſiuimus.

Plura, quae difficultates & moleſtiam augebant, taceo; ne tibi uel hoc ipſo moleſtiam duplicem in legendo. Id unicum adhuc addentes, nos non ita ſenſiſſe, quod multi alii, qui cogitant. *Quod uenit ex facili ſatis eſt componere nobis,* nec nobis laudi duxiſſe, ſi praedicari de nobis poſſet, quod dicit Mr. Balzac lib. 23. lett. 12. *Bienheureux ſont ces Ecrivains - - qui ſans choiſir, écrivent tout ce, qu'ils ſavent.* Si autem ſcire cupis, qua ratione bibliotheca noſtra confecta ſit, habeto.

1) Nos, quae hinc inde in multis libris detectos deprehendebamus anonymos & pſeu-

pſeudonymos in ordinem redegiſſe, deinde apud alios plura conquiſiuiſſe teſtimonia & per 10 - 12 annos hanc telam pertexuimus, non tamen tanquam ἔργον, ſed tanquam πάρεργον ſuaſu Heumanni celeb. tractantes hoc ſtudium, nec magis neceſſaria ideo negligentes; ſed quia hoc modo tardius procedebat occupatio noſtra tandem per aliquod temporis ſpatium quasdam horas proſequendo huic rite labori deſtinare cogebamur, ut non exiguus anonymorum & pſeudonymorum exhiberi poſſit numerus, multarum rerum utilium uarietate & iucunditate ſtipatus. Secutus praeterea morem Hieronymi, qui *operis mei eſt*, inquit, *& ſtudii multos legere, ut ex plurimis diuerſos flores carpam, non tam probaturus omnia, quam quae bona ſunt, electurus. Aſſumo multos in manus meas, ut a multis multa cognoſcam, ſecundum illud, quod ſcriptum eſt: Omnia legentes, quae bona ſunt, retinentes.*

2) Ex ſymbolis etiam quorundam uirorum doctiſſimorum, praeſertim celeb. Heumanni, qui largiter nos collectaneis ſuis ditauit, & cui proinde obſeruantisſime & publice gratias agimus, huius uiri humanitatem & in iuuando promtitudinem

nem nunquam ſatis admiraturi & depredicaturi, collectionem noſtram locupletauimus. Multa etiam ex utiliſſimis cum magnif. *Stollio*, ſumme reuerendo *Zulichio*, uiris in hiſtoria litteraria, ſi quis alius, uerſatiſſimis, cognouimus colloquiis, quae in uſum noſtrum conuertere poteramus, nec non ex commercio cum uariis uiris doctis litterario. Et non raras, ſed frequentiores ad alios miſimus epiſtolas, ut ab illis aliquot anonymos & pſeudonymos arceſſeremus. Haec omnia maxima cum temporis iactura in lectorum noſtrorum gratiam facta ſunt.

Ad uſum, quem tibi praeſtare poterit Bibliotheca noſtra, quod attinet, monemus,

(1) Te talem forſitan ex illa etiam capere poſſe uſum, qualis ex *catalogo bibl. theol. Reimann.* & eius *catal. litterario*, ex *Hiſtoria bibliothecae Fabricianae*, ex celeb Stollii Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec & aliis eiusmodi ſcopi libris capi ſolet. Poſſunt ad illam annotari ſubſequentes editiones, ſcripta alia, ad hiſtoriam controuerſiae pertinentia & quae ceteroquin hiſtoriae litterariae inſeruiunt.

(2) Quia non unius generis ſcripta in hac bibliotheca occurrunt, ſed theologica iuri-

iuridica, medica, hiſtorica, philoſophica, philologica &c. ideo & pluribus uſui eſſe poteſt, quam bibliotheca theol. Reimanniana & Fabriciana, quae tantum libros theologicos & philologicos continent, licet

(3) Prae ceteris bibliothecam noſtram ſcriptis theologicis, philologicis, philoſophicis, hiſtoricis, tam in hiſtoria eccleſiaſtica, quam ciuili, praeſertim in hiſtoria litteraria augere anniſi ſumus, ideoque his ſtudiis dediti, potiſſimum inuenient, quae in ſuccum & ſanguinem conuertere queant.

(4) Monemus etiam lectores, Bibliothecam noſtram in duplici forma prodiiſſe, in Fol. ſcil. & in 8. & in indicibus paginae, uncis incluſae hoc modo (39) reſpiciunt editionem in fol. paginae, uncis non incluſae, editionem in 8.

(5) Etiam tanquam bibliotheca librorum rariorum conſiderari poteſt, & forſitan non minori in pretio habenda, quam cel. Vogtii *catalogus librorum rariorum*, quia pleraque ſcripta anonyma & pſeudonyma uel propter portentoſum, quod pertractant argumentum, uel alias ob cauſſas ſunt rariora.

(6) Anglis, Batauis, Italis quoque hoc noſtrum opus uſum praeſtare poteſt, nam licet in illo nec anglici, nec bataui, nec Italici anonymi & pſeudonymi, praeter pauciſſimos occurrant, tamen hi omnes latinam & plerumque etiam gallicam & germanicam linguam callent, & praeterea hiſtoriae litterariae ſunt amantiſſimi, ut ideo dicta a nobis in uſum ſuum non incommode uertere queant. In horum quoque gratiam bibliothecam meam latinis uerbis conſcripſi, ut illi, qui germanicae linguae minus ſunt periti, in lingua tamen latina, quae eruditorum eſt uernacula, legere poſſint librum noſtrum.

(7) Quia plerumque de recentioribus anonymis & pſeudonymis agimus, eo magis hiſtoriae litterariae ſtudioſis bibliotheca noſtra erit neceſſaria, quia ſcripta illa, de quibus diſſerimus, in multorum adhuc uerſantur manibus, cum antiquiora, quorum in Placcio fit mentio iam pleraque multorum memoria exſtincta ſint.

Si autem modum adhuc recte illa utendi cognoſcere deſideras, ſuadeo, ut indices auctorum & rerum ſubiunctos deligenter in ſubſidium uoces, nam non perfunctorie, ſed cum ſtudio ſunt con-

feсti;

fecti; Non autem unum modo numerum, ex quo auctor quidam allegatus eſt, ſed omnes ſimul euoluas, quia in uno leuiter interdum, in altero uberius hiſtoriam libri & auctoris pertractauimus, ex numeris igitur coniunctim conſideratis facilius deſiderio tuo fieri poteſt ſatis, quam ſi in uno, forſitan omnium maxime ſterili, acquieueris.

2) Ne te moretur, quod interdum allegem die Unſch. Nachr. in aliis locis die Saml. von theol. Sach. nam unus idemque liber eſt, ut plurimi norunt, qui usque ad annum 1720 titulum der Unſch. Nachr. & poſt hunc annum nomen Sammlung von alten und neuen Theol. Sachen, habuit, ipſi autem auctores huius collectionis duplici modo allegant, uid. (*Loeſcheri*) theol. annal. 1717. p. 426. n. 176. ideo & mihi idem licuiſſe, non adeo moroſe negabis. Vt autem etiam de ſubſidiis, quae in labore meo adhibui, te edoceam, ſcias, praeter multa litteraria diaria & alios litterarii argumenti libros in anonymis gallicis potiſſimum Le Longii *Bibliotheque hiſtorique de la France*, ex qua omnes anonymos & pſeudonymos, in Placcio non exſtantes, inſerui, me

uocaſſe in ſubſidium, & hunc tutius, quam alios ſequi poteramus, quia de gentilibus ſuis, gallis accuratiorem ſine dubio, quam exteri, habuit notitiam. item die Leipz. Zeit. von gelehrt. Sach. ab anno 1715 - 1737. quae ambo ſcripta etiam ad anonymos latinos augendos & poſterius quoque ad germanicos praeſtiterunt uſum, nec minus Acta eruditor. Lipſ. lat. cel. Stollii Hiſtorie der Philoſoph. Gelahrheit, eiusd. Hiſtorie der Theol. Gelahrheit, it. Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec. Hiſtoriam bibl. Fabricianae, cel. Reimanni *catal. bibl. Theol.* catalog. eiusd. *litterarium.* die Sammlung von Theol. Sachen uel die Unſch. Nachr. ab anno 1701 - 1735. Nam in anonymis germanicis & latinis, huius collectionis auctores, in Germania uiuentes, prae aliis exterorum diariis lucem nobis, ſicubi adhuc in plenius cognoſcendis anonymis caecutiebamus, foenerari poterant. (*Loeſcheri*) theologiſche annales per 3 decennia, quae duo poſteriora ſcripta anonymos germanicos potiori ex parte ſuppeditarunt. Sed multo labore ex illis conquirere coactus ſum auctores detectos, quia non una ſerie & ſtatim ſe ſubſequentes

tes illos exhibent, (quod & ab illis commode fieri non poterat) ſed procul ſe inuicem ſaepe diſſipatos & longe alio, quam quo quaeri poterant loco, collocatos. Accedit quod etiam ſaepe unam tantum alteramque auctoris cuiusdam partem recenſeant, (a) ceteras omittant, ſed ego omnes partes uno loco coniunctim exhibere ſtudui ſub quolibet auctore. Auctores autem actorum eruditorum lat. non adeo de anonymis & pſeudonymis detegendis ſollicitos deprehendi, & dolendum, quod initum in indice decennii primi conſilium, anonymos detectos in peculiarem claſſem referendi & a non detectis ſeparandi in ſubſequentibus decenniorum indicibus miſſum fecerint, & de cura ſua prouehendae anonymorum & pſeudonymorum notitiae non parum remiſerint. Forſitan autem iterum cupidine capiuntur

(a) e. g. in den Unſch. Nachr. 1719 & 1721 recenſetur tantum pars 2. & 3. des bibliſchen Real-Lexici, prima omiſſa eſt. Item anonymi in den theol. annal. (Loeſcheri) ſeorſum quidem poſiti ſunt, ſed non pſeudonymi, quos numero uerorum auctorum immixtos deprehendes, adeo ut ſaepe difficulter pſeudonymos a ueris auctoribus diſtinguere queas, quod incommodum euitari potuiſſet, ſi pſeudonymi ſeorſum, ut anonymi, fuiſſent collocati.

tur hoc ſtudium proſequendi in poſterum. Magnif. Loeſcherus & eius adiutores in der Samml. von theol. Sach. & in annal. it. cel. moderator der Leipz. gel. Zeit. (b) cel. Reimannus in ſcriptis ſuis & Fabricius l. c. itemque Stollius cel. non perfunctoriam in hac occupatione oſtenderunt curam. Prae omnibus autem illis Le Long. l. c. Sed quia apud omnes hos ſcriptores anonymi detecti non in uno uolumine ſimul, ſed per multos annos diſperſi reperiuntur, de lectoribus nos bene mereri poſſe credebamus; ſi uno obtutu illos perluſtrandos ſiſteremus, & hoc modo memoriae imbecillitatem iuuaremus. (c)

Sed

(b) Sed anonymi in praecedentibus iam annis detecti, in ſubſequentibus ſaepe ſine neceſſitate repetuntur; detecti, ſi nouae illorum librorum editiones prodierint, iterum pro non detectis habentur, nec omnes, quia reuera in illis nouis litterariis detecti ſunt anonymi, in indice appoſita ſtellula (quae ſignum eſt anonymorum detectorum) notantur, ideoque ſi indici tantum fides habetur, pro non detectis reputantur ab aliis. Proinde opus erat, omnes, ſi fieri poſſit, anonymos & pſeudonymos in uuum uolumen cogere, ubi ſemel pro ſemper, uti loqui ſolent, detegantur.

(c) Praeſertim cum indices librorum anonymorum ſaepe non adeo accurati ſint e. g. librum anon.: Hochwichtiges Werck der Wiedergeburt, lector in indice uel ſub nomine Werck, uel ſub nomine Wiedergeburt quae-

Sed forſitan tanquam naeuum mihi obiicies, multos adhuc anonymos & pſeudonymos omiſſos eſſe in Bibliotheca mea, quorum uera nomina quibusdam innotuerint; fateor, multos reſtare, partim detectos, hinc inde diſperſos, partim non detectos, & optime noui poſteriorum praeſertim magnum eſſe numerum, quippe qui ultra 5 uel 6 millia anonymor. & pſeudon. non detectorum annotaui, eo conſilio, ut mihi ſemper ob oculos uerſentur, num forte hac, uel illa occaſione uera auctorum nomina detegere poſſim, nec deſpero, id ſucceſſu temporis ex multorum librorum lectione & frequenti apud uiros eruditos ſcrutatione aliquando fieri & praeſtari poſſe. Defectus igitur & lacunas meas uerbis Columellae lib. 5. c. 1. excuſare mihi liceat, qui *in magna ſylua*, inquit, *boni uenatoris eſt indagan-*

ret, & quidem recte, nam indices potiſſimum nomina ſubſtantiua, tanqaum uoces tituli primarias, reſpiciunt & ad illas componi ſolent, ſed in den theol. annal. exſtat hic liber ſub tit. Hochwichtiges & ſic in multis aliis. Etiam catalogi anonymorum & pſeudonymorum, quos Ioh. Fabricius *Hiſtoriae bibliothecae ſuae* ſubiunxit, ualde adhuc ſunt imperfecti & in ipſo opere longe plures anonymi & pſeudonymi, quam in his catalogis deteguntur.

gantis feras, quam plurimas capere, nec cuiquam culpae fuit non omnes cepiſſe.

Varios quidem adhuc noui auctores anonymos, ſed non ſatis certo, uerum probabiliter modo, (a) quos proinde addere nolui, quia coniectura & probabilitas facillime fallere poteſt. Quis enim probabiliter non putaret ſub nomine eines Gar Bekannten Schleſiers latere Gottfried Balthaſarem *Scharffium*, Seniorem Miniſterii Euangelici Schvveidnizenſis in Sileſia inferiori, nam hic eſt notus ſatis per uaria ſcripta, eſt in Sileſia quoque, quid quod litterae initiales G. B. S. praenomina & nomen proprium *Scharffii* maxima cum probabi-

(a) e. g. Probabile eſt, illud ſcriptum anonymum, quod prodiit 1713 ſin. loc. pl. 15. ſub tit: Böß Geruͤcht und gut Geruͤcht, in fauorem Aegidii Guntheri Hellmundi, Paſtoris quondam Wezlarenſis, nunc Wisbadadenſis, publicatum, ab ipſo Hellmundo, eſſe profectum, quia alienus auctor uix tam accurate & copioſe fata, quae propter conuenticula domeſtica inſtituta expertus eſt Hellmundus, ideo a munere ſuo primum ſuſpenſus, deinde remotus, deſcribere & tot documenta addere potuiſſet, ſed quia certum de hoc mihi non conſtabat teſtimonium, Biliothecae meae non inſerui. Item maxime probabile eſt D. Weidnerum eſſe auctorem *confutationis epiſtolae Pantoppidani* 1731 edit. quia iam ante contra *Pantoppidanum* ſcripſerat, ſed quia auctor ab aliis non expreſſe detegitur nolui ipſi tribuere hoc ſcriptum.

babilitate indicare uideantur, & tamen ſub iſto nomine alius ſe accultauit, nimirum Ge. Bernhard *Schultes*, Senator Goerlizenſis uid. bibl. meam anon. ſub uoc. Erinnerungen. Vides igitur quam fallax ſit coniectura, adeo ut propter illam ſolam, etiam maxime probabilem anonymos & pſeudonymos in Bibliothecam noſtram non admittendos putauerimus.

Sed forſitan etiam cenſebis, *Lector beneuole*, plures annos impendendos fuiſſe in indagationem & examen auctorum anonymorum & pſeudonymor. praeſertim cum Placcius 30 annos Theatro ſuo. b. Diecmannus Ioh. Alb. Fabricius, Gerh. von Maſtricht etiam multos annos huic ſtudio tribuerint; uerum ego cogitabam, non tamdiu differendam eſſe Bibliothecae meae publicationem, ut eo plus temporis per uitam meam deinde reſtaret illius emendationi, ad aliorum accurata monita, conformandae. Nam ϛοϱγὴ quaedam auctores tenere ſolet, ut poſt ſcriptum quoddam, in publicum emiſſum, illius curam non abiiciant, ſed quomodo uariis modis emendent, quotidie ſint ſolliciti. Imitari ergo nolebam morem *Duareni* uel Thomae *Haſſelbachii*, quorum

ille, ut ipſe fatetur, totum annum definitioni uocis Bericht tribuit. uid. Gedancken über die Journale 18 Stück pag. 418. Hic autem Theologus & Profeſſor Viennenſis 21 annos in cap. 1. Eſaiae explicando conſumſit. add. Aeneam Syluium Lib. 1. Ep. 165. Licet non negem, nec ipſos auctores, nec alios interdum morae, quam nexuerunt in edendis ſcriptis ſuis pigere, nec poenitere debere; Quanquam enim Bernhardus *Montfaucon* fragmentis Hexaplorum Origenis edendis 23 annos, Mr. de *Vaugelas* uerſioni ſuae gallicae Q. Curtii 30 annos, *Janſenius* Auguſtino ſuo, contra Ieſuitas ſcripto 22. Ioſephus *Bingham* originibus ſuis Eccleſiaſticis 20. Caeſar *Baronius* annalibus ſuis 30 *Academia della Cruſca* in Lexicon ſuum 40. annos impenderint, aegre tamen id non ferent lectores, quia hoc temporis diſpendio egregia opera, quae oculis animoque uſurpent, nacti ſunt. Ideo etiam *Crouſazii* libri non immerito magni aeſtimari ſolent, quia illos matura aetate plerumque ſcripſit. Attamen aliud euitari non potuit ab iſtis auctoribus incommodum, nimirum quod hac mora tempus operibus ſuis emendandis

ſibi

ſibi praeripuerint, cum tamen certisſimum ſit, ſcriptorem ipſum omnium optime naeuos ſuos ſucceſſu temporis introſpicere & emendare poſſe. Non adeo laudandi igitur mihi uidentur Petrus *Maffeus*, qui ex nimia accuratione non plures, quam 14 uel 15 lineas quotidie ſcribebat, uel Paulus Manutius, qui teſte Marvillio *dans les Melanges* p. 214. ſq. ſaepe in epiſtola unica conſcribenda aliquot menſes conſumſit; tempori enim multo parcere, illudque in pertractandas alias res egregias impendere potuiſſent, niſi nimium fuiſſent ſolliciti. Attamen etiam non exiguo temporis diſpendio conſtitit mihi labor meus, & intra hoc temporis ſpatium longe plura minoris molis ſcripta e. g. diſputationes, ſchediaſmata &c. exarare potuiſſem, ſi in multitudine ſcriptorum uerteretur famae cardo. Potuiſſem etiam forſitan ſpiſſius luci exponere opus, ſi ſine praeuio rerum ſcrutinio omnia, quae ſe obtuliſſent, in chartam uoluiſſem conii-cere; ſed uereor, ne mihi idem obiectum fuiſſet, quod Mr. Balzac aliquando Salmaſio & Mr. de Scuderi obiiciebant, dicens: *O bien heureux Ecrivains, J' admire votre facilité & j' admire votre abondance.*

Vous

Vous pouvez écrire plus de Calepins, que moi d'Almanachs.

Si quis dicat, uaria ex illis ſcripta, non amplius exſtare, quae adduximus in Bibliotheca noſtra, ideoque illorum notitiam nullum uſum habere, reſpondemus; exſtiterunt tamen, & ſaepius in aliorum libris allegantur, ac proinde opus eſt, ut eorum memoria non data opera ſupprimatur, & ſi etiam ſeorſum non amplius exſtant, tamen ſaepe in ſcriptorum rariorum collectionibus recuſa ſunt, adeo ut uel hanc ob cauſam eorum ueros auctores ſcire ſit neceſſarium.

Varios naeuos te in hac bibliotheca deprehenſurum fore, *lector amantiſſime*, non dubito. Nam facillimum eſt labi in ueris anonymorum & pſeudonymorum nominibus, uti generatim in nominibus propriis, in annis, forma, lingua librorum, qua prodierunt, & errare omnium hominum commune eſt uitium:

Ipſe parens uatum, princeps Helconis Homerus,
Iudicis excepit tela ſeuera notae.

uid. Claudianus ad Alexium lib. 2. epiſt. 6. ſed tantam forſitan, quantam tu ipſe adhibiturus fuiſſes, adhibuimus diligentiam,

tiam, ut naeuos, quantum fieri poſſet, euitaremus, ſi igitur reperis, quae emendatione indigeant, gratiſſima mente agnoſcemus, ſi de illis nos amice admoneas; ſed enixe a TE rogamus, ut potius ad nos perſcribas data occaſione, obſeruata tua quam hinc inde in ſcriptis diſpergas, quia enim non omnia ſcripta ad oculos noſtros perueniunt, ut non omnium contra nos monita cognoſcere queamus, ideo etiam non tam facile perperam a nobis prolata, emendare poterimus; hoc autem commode fieri poteſt, ſi precibus noſtris locum relinquis & recta uia illa, quibus noſtra corrigantur, ad nos ablegas, hoc nominis tui famam, communem utilitatem, & noſtri erga te grati animi magnitudinem augebit maximopere. Nam parati ſumus ad emendationem & retractationem, quae non puduit *Auguſtinum*, cel. *Wolfium*, Hamb. & alios, & uel minimam emendationem magni faciendam putamus, non improbantes Iudaeorum inſtitutum, qui libros corrigentibus magnam mercedem promittunt: In *Mincha* enim p. 30 (a) expreſſe dicitur: *Qui unicam in lege litteram corrigit, a DEO reputatur, quaſi totam legem perfecte ſcri-*

ſcripſiſſet. Perfectus etiam ſine dubio foret opus noſtrum, niſi a malitioſo quodam ſubductum nobis eſſet, neſcio quem in uſum, MStum quoddam, cui res non leuioris momenti, ad notitiam anonymorum & pſeudonymorum ſpectantes, inſcripſeramus. Huic tamen furi librario mala non imprecamur, quae ueteres talibus nequam imprecari ſolebant, praeſertim maledictionem ſanctorum & deiferorum 318 patrum i. e. patrum Nicenorum, uid. **den Bericht von neuen Büchern** part. 5. p. 476. Solatium quodammodo nobis eſt, idem accidiſſe Alexandro *Polito* in edendo Euſtathio & Steph. *Rittangelio* cum ſcripto, quod de ueritate religionis chriſtianae publicare uolebat. Si autem Plutarchum in uitis parallelis in uita Alexandri M. imitari uis, qui ſine dubio ex inuidia, uel alio ex uitio de libris metaphyſicis Ariſtotelis pronuntiat ὐδὲν ἔχει χρήσιμον, uel ad me applicare diſtichon illud: *R tenet Auſonium, liber hic tenet atque Pelasgum, R tenet Hebraeum, praetereaque nihil.* i. e. meros errores, (nam ſi componis latinorum ER, graecorum RO, & Hebraeorum RES, uel Reſch, quibus nominibus litteram R. deſignare ſolent, pro-

uenit

uenit uox ERRORES) uereor, ne apud alios ſuſpicionem mali & iniqui animi incurras. Aequam igitur a te exſpecto ſententiam, nec prorſus patrocinium tuum floccipendo, ut Ovvenus in epigrammate ad lectorem p. 122. nullius cenſoris uel fauorem, uel odium curauit, ſcribens:

Noſtra patrocinium non quaerunt carmina, quare?
Si bona ſunt, bona ſunt, ſi mala ſunt, mala ſunt.

Si tantummodo tot bona, quot naeui in ſcripto meo reperiantur, illud ex ſententia Martialis ad bonos potius, quam ad malos libros erit referendum, ita enim iudicat Martialis lib. 7. epigr. 65.

Triginta tanto mala ſunt epigrammata libro.
Si totidem bona ſunt, Lauſe, liber bonus eſt.

Malarum tamen rerum numerum bonarum ſuperare non crediderim, adeo ut non opus habeam ab eodem Martiali lib. 6. epigr. mutuare diſtichon:

Sunt bona, ſunt quaedam mediocria, ſunt mala plura.
Quae legis hic aliter, non fit, Auite, liber.

Diſplicet autem forſitan tibi, quod interdum uerboſius de his, uel illis egerim, id non ſine cauſſa factum eſſe ſcias; reſpexi enim Horatii dictum *in arte poetica* u. 25:

Breuis

Breuis eſſe laboro, obſcurus fio. Illius tamen quoque conſilium, quod l. c. u. 342. ſuppeditat, ſemper ſequi & ad eiusdem dicta me accommodare allaboraui, dum ſcribit:

Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci
Lectorem delectando pariterque mouendo.

Et minime tam uerboſus ſum & tot repetitionum reus ero, quam Placcius, ſufficit interdum ſolum ueri auctoris nomen indicaſſe, quem ſi noſti, multa de auctore memoratu digna ipſe inueſtigare potes, quorum cognoſcendorum cupiditate non fuiſſes captus, ſi ignoraſſes auctorem.

Reprehenſione ſi dignum tibi uidetur, quod interdum cum barbaris loqui uidear, & uocibus minus latinis e. g. *Archivum, Cardinalis, Reſcriptum, Manifeſtum, Copia* & aliis utar, item non nunquam in nominibus urbium notiora prae ignotioribus elegerim, id non ex ignorantia, ſed perſpicuitatis cauſſa, ut non ſolum ab illis, qui elegantem latinitatem callent, ſed ab omnibus, qui etiam in Latio non ſunt uerſatiſſimi intelligi queam, factum eſſe, & quia talia nomina uſu recepta ſunt, nec in ſcriptis ad litterariam hiſtoriam ſpectantibus linguae latinae puritas interdum tanta

tanta eſſe poteſt, nec debet, quanta in orationibus conſcribendis. Huc etiam referendum & excuſandum eſt, quod ſaepius una eademque phraſi & locutione utar e. g. *Auctor eſt, Auctor eſt.* it. *adducit &c.* ſed ſine ullis ambagibus ad auctorem te dimittere, nec uarietate phraſium confundere uolebam, *Lector beneuole.*

Si etiam auctor interdum non accurate detectus fuerit, id tamen tam parum nocere poteſt, quam diuerſae de dictorum quorundam biblicorum ſenſu, ſententiae. Scilicet tibi ſemper integrum eſt iudicium, ingenium atque memoriam exercere, certiora incertis, rectiora falſis ſubſtituere, & praemii loco tibi erit honor & laus, quod me & alios emendare & in rectam uiam reducere potueris. Quid quod praecipuus quoque ſcopus meus in conſcribenda hac bibliotheca fuerit, ut meliores hoc modo aliorum cogitationes & ſententias elicerem. Quae enim bona interdum inuidi reticent & occultant, ea interdum ſponte ex pruritu alios corrigendi & emendandi & ut laureolam in muſtaceo quaerant, produnt; quamdiu autem liber quidam adhuc in MSto latet, nemini ad emendationes & correctiones

ſuppeditatur occaſio. Prae omnibus autem a te contendo precibus, *Lector beneuole*, ſi forſitan tibi ipſi, uel amico, aut cognato tuo ex errore librum quendam anonymum uel pſeudonymum periculoſum tribuerim, id non ex malitia, ut famae alterius noceam, factum eſſe, ſed quod ab aliis hunc librum, huic auctori tributum, depreſienderim, ideo non in me, quippe qui tali in caſu ab aliis deceptus ſum, ſed in illos, quorum teſtimonia allego, odium deuoluas tuum & uindictam. Nec in publicis ſcriptis ebuccines: *malitioſe egit Mylius &c.* ſed uel ipſe, ſi adhuc uiuis famam tuam uindices, luculenter probans, te non eſſe auctorem; uel amicorum leges obſerues, & ab amicis tuis, ſi non amplius in uita ſunt ſuperſtites, quos certo noris, non eſſe ſcriptorum, ipſis tributorum auctores, ſuſpicionem amoliaris genuinis ex documentis; tunc etiam publice fatebimur ex impefecta rei cognitione nos erraſſe. Si autam ueris auctoribus eiusmodi libros periculoſos tribuerim, iſti in ipſos foetus ſuos odii ſui plauſtra exonerent, illos ſupprimant, lacerent, comburant, perme iſta omnia licent, ſi macula, nomini aſperſa,

ſa, hoc modo deleri poteſt. Ad declinandum uero odium omnino conſultius fuiſſet, occultare nomen meum nec res fuiſſet ſine exemplo anonymos & pſeudonymos detegere, & tamen auctorem ipſum eſſe anonymum, uel pſeudonymum; nam Angelus *Aproſius*, licet in ſua *Viziera alzata* anonymos & pſeudonymos detegat, tamen uerum ſuum non appoſuit nomen, ſed aſſumſit fictum. Petri Iac. Villanii. uid. Placc. n. 2824. *Pſeudon.* Omiſi ea ex cauſſa, ne aliorum odium in me prouocarem, & auctoribus ipſis praeter opinionem atque inuitus moleſtiam & periculum excitarem, multorum adhuc uiuentium auctorum ſcripta anonyma & pſeudonema, probe mihi cognita; non prorſus tamen exterminaui ex bibliotheca mea adhuc uiuentium ſcripta, quia alios non ueritos eſſe uidebam, haec ſuis aſſerere auctoribus. Multis quidem interdum diſplicebit, quod protracti fuerint in apricum, cum latere uoluerint, attamen non erit iniuria, nomini illorum illata, nam quis poteſt ſcire, num ſerio occulti manere velint, uel annon forſitan ideo occultarint nomen ſuum, ut ab aliis ſtudioſius quaerantur, quae multorum

Digitized by Google

anonymorum & pſeudonymorum artes ſunt; & a nemine poſtulari poteſt, ut ab altero, antequam nomen eius patefaciat, ad hoc negotium ueniam impetrare laboret; ſic enim tempus infectis rebus dilaberetur, ut ſupra exemplo Dahlmanni cognouimus, qui non prius certorum quorundam anonymorum numerum publicare uolebat, quam auctores horum ſcriptorum id permiſerint, ſed eo ipſo factum eſt, ut nunquam per eum haec collectio prodierit, hoc etiam ſine dubio cum aliis fieret:

Ignoſcas etiam, quod non uti Placcius libros in claſſes certas, theologicam ſcil. iuridicam, medicam &c. diſtribuerim, hoc enim ſi facere uoluiſſem, alphabetum ſemper cum noua claſſe denuo incipiendum fuiſſet; ſed id non ſine magno lectoris incommodo potuiſſet fieri; malui itaque gallicos latinos & germanicos anonymos haud interrupta ſerie abſoluere; praeſertim cum index rerum ſubiunctus cuilibet in ſtudio ſuo res & momenta neceſſaria, ſubornare queat, ſi diligentius perlegatur, ideoque eundem uſum praeſtabit, quam iſtae Placcii claſſes. Taceo plerumque libros eſſe mixtos, &

ad uarias diſciplinas ſpectare, num ergo bis ter, uel quater in hanc uel illam claſſem fuiſſent collocandi? & quis primo intuitu ſemper decernere poteſt, ad quam potiſſimum claſſem liber ſit referendus? niſi totum librum perlegerit, ut ex potiori eius parte iudicare queat, cui claſſi ſit inſerendus.

Quibusdam libris anonymis, uel pſeudonymis ſi non additum eſſe reperies auctoris cuiusdam, qui illum anonymum indicauerit locum uel teſtimonium, id non ex culpa, uel negligentia noſtra eueniſſe credas, ſed quia illi, qui nobiscum ſuas beneuole communicaruut ſymbolas, talia loca non annotauerant; ab illis autem efflagitare non poteramus, ut nouam in ſe ſuſciperent moleſtiam, denuo illa loca euoluentes, quae memoria exciderant, atque adiicientes. Quidam etiam occurrent tibi inter anonymos gallicos ſimul & inter latinos anonymos libri, qui ſunt iidem, ſed quia gallice & latine prodierant, ideo etiam ad utrosque referendi erant, & facit ad maiorem confirmationem. Translatores quoque ut plurimum ab ipſis auctoribus diuerſi ſunt; De ſcriptione uocum, praeſertim galli-

carum etiam te admonitum uelim, illam eſſe interdum diuerſam, quia nimirum modo noſtram, modo aliorum ſententiam ſequimur; & orthographiam aliorum noluimus corrigere, ne moroſorum Ariſtarchorum nomine inuiſi redderemur, licet probe uiderimus, illos in rationibus ſuis non recto inniti fundamento.

Generatim uelim notes, me non doctiſſimis, nec etiam rudiſſimis ſcribere, & ut Caius *Lucilius*, homo doctus & perurbanus; cuius Cicero lib. 2. *de Oratore* mentionem facit, ea quae ſcripſi neque ab indoctiſſimis, neque ab doctiſſimis legi uelle: quod alteri nihil intelligant, alteri plus fortaſſe, quam ipſe de me.

Deinde etiam tibi reuoces in memoriam, longe facilius eſſe, aliorum carpere labores, quam illos utilitate ſuperare; & lectores prae ſcriptoribus longe maiora habere incommoda. Lectores enim unum modo alterumque ſcriptoris locum examinant ad Lydium lapidem. Scriptores omnia illa, de quibus ſcribunt, examinare debent loca, nonne igitur promtior illi uenia concedenda eſt, qui diuturnitate laboris fractus, interdum praeter opinionem paululum ab accuratione receſſe-

ceſſerit, quam illi, qui per aliquot temporis momenta facilius integras iudicii & ingenii ſeruare atque adhibere poteſt uires. Candidos quoque nos nacturos fore ſperamus lectores, non tales, qui ſcopi noſtri & monitorum minus memores, nobis praeter culpam naeuos & crimina, uel famae detrimento expianda, impingant. Dantur tamen utique, qui quoniam ſcriptor non ſemper praeſens eſſe & eorum, quae protulit rationem reddere poteſt, ſine opponentibus & reſpondente tam maſcule contra alios diſputant, illos refellunt & proſternunt quaſi, ut egregios uictores eosdem crederes, quos tamen cum laruis pugnaſſe & nubem pro Iunone amplexos eſſe facile cognoſceres; ſi aliorum, contra quos agitur, audires apologiam. Quia igitur non ſemper lectores aequos & rerum gnaros inuenimus, etiam nobis aliquando eueniet, quod ſibi eueniſſe queritur Terentianus ille; dicens:

Pro captu lectoris habent ſua fata libelli.

Attamen hoc uerum eſt, tales maleuoli facilius aliorum famae clanculum nocere, quam ſuae praeſtantiae non ſpuria proferre poſſunt documenta, praeſertim ſi incidunt in hos uel illos, qui honeſtius

Digitized by Google

putant, aliis obtrectare quam laudis quandam particulam tribuere, uel qui diſcernere non norunt, quid diſtent aera lupinis. Maleuoli autem cenſores ſciant, me iam dudum ex Mr. *Boileau* epiſtola 7 didiciſſe, quaenam commoda ex maleuolorum hominum de ſcriptis aliorum iudiciis ſint percipienda. Et quia ſic fert occaſio, quae apud me conſtituerim, exponenda eſſe duco, nimirum nemini unquam, qui me laceſſiuerit, peculiari ſcripto fore reſponſurum, nam ſcripta eriſtica auctoribus ipſis & aliis plerumque nocent; auctoribus, quia alii, qui ipſis minus bene cupiunt, in ſinu gaudent, ſi modo hunc, modo illum conuiciis proſciſſum uiderint; lectoribus etiam obſunt eiusmodi ſcripta, quia ut plurimum rerum & argumentorum pondera mitti & perſonae peti ſolent. Perpetuus tamen non manebo Antagoniſtarum meorum, ſi qui forent, debitor, ſed in praefationibus ſubſequentium, quae prelo deſtinaui ſcriptorum meorum, cauſſam meam propugnabo.

Nec ſi quis atro dente me petiuerit,
Inultus ut flebo puer. Horat. Epod. od. 6.

Anonymi autem ſi in me inſurgerent, hi

ſe

ſe ipſos redderent ſuſpectos, (nam omnes anonymi ſunt ſuſpecti, ut infra docebimus) quod uel ex odio, uel ex malitia agerent, de ueritate inquirenda minus ſolliciti, & his apocryphis ſcriptoribus iure potero reponere, quod Mr. *le Pays* part. 1. oper. p. 68. aduerſario cuidam ſuo anonymo, qui contra illum ediderat *une Critique* reſpondit, nimirum, hoc modo: *Tout le monde voit bien, que c' eſt quelque miſerable, qui me hait, & qui me craint, qui expoſe mon nom, qu' on connôit, & qui n' oſe mettre le ſien, qui n' eſt pas connu.* Tales anonymi plerumque *haud doctis dictis certant, uerum maledictis*, ut uetus Poeta *Ennius* queritur apud Gellium lib. 20. c. 9. Idem le Pays l. c. tales aduerſarios comparat ingenioſe cum latronibus, qui inter uiburna ſclopetum exonerant, & ſimul fugam capeſſunt, neſcientes an ictus ferierit alterum.

Interdum etiam collectiones integras inſerui bibliothecae meae, quae quidem ratione Editorum non ſunt anonymae, ſed ratione ſcriptorum contentorum e. g. Academia Lipſienſis, ne ſcilicet ſemper tales collectiones perperam pro anonymis habeantur. Saepe liber quidam eſt anonymus

nymus & tamen ſcripta in illo contenta non ſunt anonyma uid. in bibliotheca noſtra anonym. ſub tit. *Obſeruationes ſelectae in uaria loca* N. T. item in appendice anonymor. gallicor. ſub tit. *Recueil de divers Traitez*, it. in append. ſub tit. *Hiſtoire de la condemnation des Templiers* & inter anon. german. ſub uoc. Jeſus-Lust. Non a re noſtra alienum forſitan fuiſſet, ſi & MSta auctorum anonyma, nondum impreſſa & in his, uel illis bibliothecis publicis & priuatis latentia bibliothecae noſtrae inſeruiſſemus, ſed quia pauciſſimi eiusmodi MSta oculis uſurpare poſſunt, auctorum illorum notitiam non adeo neceſſariam eſſe putabamus, alioquin Mr. le Long in *Bibliotheque hiſtorique de la France*, qui ſaepius MStorum auctores detegit, non ſpernendas nobis ſuppeditare potuiſſet in hoc negotio ſuppetias.

(2) Etiam omiſi illa ſcripta, quae typographi modo collegerunt, & nullam peculiarem operam ceteroquin in illa impenderunt, ſed tantummodo impreſſerunt e. g. *Recueil de Traitez de Paix de Treuve, de Neutralité &c.* cura Adriani *Moetjens*, librarii Hagenſis in fol. à la Haye 1700. ap. *Moetjens*, qui liber huic typographo eam

eam tantum ob cauſam tribui ſolet, quia hanc collectionem prelo ſubiecit.

(3) Editores librorum anonymos non adeo ſollicite inueſtigaui, ſi non ſimul ſcriptorum auctores fuerunt, nam ſi non notabilis mutatio, uel additio in libro ab editore facta eſt, etiam lectoris non multum refert, illius ſcire nomen.

(4) Non ineptum fuiſſet, interdum propter unam rem obſcuram detectam librum quendam adducere, licet ipſum ſcripti auctorem detegere non potuerimus e. g. *Admonitionem de haeretificatione aduerſus diſſertationem ICti Gryphiswaldenſis* 1731 in 8. Nam licet auctorem huius ſcripti patefacere non potuerimus, tamen detegere licuiſſet nomen illius ICti, contra quem haec admonitio directa eſt, qui eſt D. GERDESIVS, *Prof. Iuris primarius Gryphiswaldenſis.* Sed quia non certo perſuaſi eramus, num hoc officio inituri ſimus lectorum gratiam & fauorem talia ſcripta quoque omiſimus.

(5) Illa ſcripta etiam non tetigi, quae ab aliis quidem huic, uel illi auctori tribuuntur, ſed ab ipſis illis uiris non tanquam genuini foetus agnoſcuntur, e. g. prodiit conſilium wegen bevorſtehender Ma-

Mariage der Durchl. Wolffenbüttelischen Printzeßin, 1706. in 4. pl. i. litteris **I. F.** ſignatum, quod multi tribuerunt Ioh. Fabricio, *abbati Helmſtadienſi*, ſed quia ipſe hoc ſcriptum ſuum eſſe negauit (uid. die Unſch. Nachr. 1707. p. 912.) ideo ipſi obtrudere noluimus, & talem aequitatem in aliis quoque caſibus ſimilibus praeſtitimus.

(6) Omiſi & auctores programmatum academicorum, licet optandum eſſet, ut auctores his programmatibus nomina ſua praefigerent, nam plerumque digna ſunt ſuis auctoribus, & argumenta ſingularia, atque memorabilia pertractant.

(7) Meruiſſent etiam detegi auctores obſeruationum in his uel illis collectionibus & auctores ſymbolarum ad Acta eruditorum Lipſienſ. latina & ſimilia diaria litteraria non exiguae molis; ſed his alium aſſignauimus locum in continuatione nimirum ad *Iunckeri Ephemerides eruditorum*, ubi & ſingulorum diariorum eruditorum, quae poſt Iunckeri tempora prodierunt, contenta accurate indicabimus.

(8) Nec libros in *Ana* inſerere bibliothecae noſtrae uoluimus, praeter unum al-

alterumque, quia ex ipſo titulo plerumque cognoſci poteſt, a quo illorum contenta profecta ſint, e. g. *Huetiana*, ab *Huetio*, *Naudaeana* a *Naudaeo*, *Corringiana* a *Conringio*, *Perroniana* a *Perronio*, *Menagiana*, a *Menagio*, quoad materiam profecta ſunt, & editores in rebus ipſis mutationem non tentarunt. Licet non negandum ſit, editores interdum illis auctoribus quaedam tribuiſſe, quae minime ab illis originem habere poſſunt. Igitur hos omiſi libros, quia reuera non ſunt anonymi.

(9) Non inutile forſitan fuiſſet indicare auctores dogmatum, articulorum, theſium occulte propugnatarum, ſed nec hos in cancellos noſtros admittendos putabamus.

Sed nunc etiam adhuc edocendus eſt lector, quantum uſum praeſtare ſoleat notia anonymorum & pſeudonymorum, quae tractatio praemitti debuiſſet, quia in omnibus actionibus ante omnia quaeri ſolet, *cui uſui*.

Notitia igitur anonymorum & pſeudonymorum in Hiſtoria litteraria non ſine maximo damno negligi poteſt, nam

(1) Si ignotus manet uerus auctor, igno-

ignota ſimul manent multa de eius uita, fatis, meritis memorabilia.

(2) Catalogi ſcriptorum, ab iſtis editorum, magna lacuna laborant, ſi ſcripta anonyma & pſeudonyma in illis omittuntur, quae autem inſeri non poſſunt, niſi uerum ſcias auctorem.

(3) Etiam in ipſis operum collectionibus, per alios editis, uaria ſcripta anonyma & pſeudonyma integra omittuntur interdum, quia editoribus nondum innotuerat, haec uel illa ſcripta ab auctore iſto, cuius ſcripta collecta edebant, eſſe profecta; ut unico haec dicta mea probem exemplo, cum longe plura addi poſſent: In operibus *Rhenferdii*, a Dau. *Millio* editis, non exſtat liber quidam belgicus a *Rhenferdio* ſub ficto nomine *Irenaei* PHILALETHIS & hoc tit. *Harlingae* 1708. in 12. editus. *Kort en opregt verhael van de eerſte orſprong des Broederwiſten door Irenaeus Philalethes.* Quis ergo non uidet, hunc defectum euitari potuiſſe, ſi Millius maiorem pſeudonymorum habuiſſet notitiam, & non ſine cauſſa illum propter hoc ſcriptum, in collectione operum *Rhenferdii* omiſſum, notat cel. Chriſtoph. Matthaeus *Pfaffius* in comment. acad. de recta Theologiae

logiae typicae conformatione p. 32. Item in *Theodoreti* editione 16 libri, ab illo reuera ſcripti, omiſſi ſunt ea tantum ex cauſſa, quia nomen ſuum non praemiſerat auctor; Sed ſi indici ſcriptorum auctoris cuiusdam ſcripta anonyma & pſeudonyma inſerantur, tunc etiam haec accurate diſtingui deberent a ceteris auctorum ſcriptis, quae praefixo eorum nomine prodierunt. Haec autem diſtinctio maxime neceſſaria a plerisque ſcriptoribus e. g. *Wittenio* in diario biographico, *Frehero* in Theatro, *Gesnero* in bibliotheca ſua, *Koenigio* &c. negligitur *Baylius* autem in Dictionario ſuo ad hanc differentiam ſaepe attendit.

(4) Quia multorum librorum anonymorum & pſendonymorum auctores ſunt ignoti, ideo etiam apud multos ſcriptores in indicibus perſonarum non poteſt fieri mentio eorum, unde fit, ut aliquis eiusmodi indices perluſtrans, & tales auctoras non iuueniens, quos quaerit, putet, prorſus nihil de illis & eorum libris exſtare in eiusmodi ſcriptis, cum tamen ſaepe multa memoratu digna ibi reperiantur, tam de auctoribus, quam de eorum libris; ſi autem auctorum anonymo-

morum & pſeudonymorum nomina cognita fuiſſent, ideoque indicibus potuiſſent inſeri, lectores non priuati eſſent multarum rerum cognitione. Hoc innumeris Bibliothecae Reimannianae, Fabricianae, & ſimilium librorum in locis deprehendes.

(5). Siue auctor bonus, ſiue malus ſit, qui occultauit nomen ſuum, ſiue prodeſſe, ſiue obeſſe queat, opus eſt, ut uerum eius nomen ſciamus. Si enim celebrem quendam ſcripti cuiusdam anonymi auctorem eſſe cognoſcimus, lubentius eius ſcriptum legimus, a celeberrimo nimirum uiro nihil niſi egregia in ſcripto ſuo exſpectantes, quae opinio etiam plerumque non fallit. Si autem uerum auctoris nomen non nouiſſemus, forſitan tale ſcriptum anonymum, ueluti quisquilias reieciſſemus, lectione minus dignum reputantes. Sed fateor certis in caſibus melius eſſe, auctorum nomina ignorari, ſi nimirum uerendum eſt, ne lectores temerarii & minus prudentes praeiudicata quadam opinione abripiantur, & uel ex odio in auctorem peius, quam par eſt, uel ex inconſiderata ueneratione plus iuſto honorifice de auctore ſentire incipiant, qui

tamen

tamen in multis forſitan fuiſſet reprehendendus. Ideo & ſaepe fit, ut leuis animi lectores prius quam, uerum auctoris cuiusdam nomen ſciunt, bene de eius ſcripto ſentiant & egregio illud mactent elogio, quod deinde damnant & prorſus lectu indignum pronuntiant, ſi ueri auctoris nomen ipſis innotuerit. e. g. Dux Saxoniae Georgius, nactus exemplar tractatus Lutheri: *An milites etiam in beato ſint ſtatu* 1527 ſcriptum & Tomo 3. Tomor. Germanicor. Ienenſ. p. 315. inſertum, in quo ſublatum erat nomen Lutheri & Wittebergae, mire eo delectatus eſt, monſtratoque & ad legendum communicato cum Luca Kranachio, pictore dixit: En auctorem, qui tam bene, quam Lutherus tuus, quem laudare ſoles, imo melius ſcribit, quam Lutherus; Sed cum Lucas aliud exemplar cum nomine Lutheri & Wittebergae, quod penes ſe habebat, exhiberet, & Sereniſſimus dux unum cum altero conferret, indignabundus in haec erupit uerba: *Certe peccatum eſt, tam perurſum monachum feciſſe librum tam bonum.* uid. Placc. num. 435. anon. Miram ecce Metamorphoſin, ex praeiudicata opinione ortam! Idem Georgius

f dam-

damnabat & prohibebat Nouum Teſtamentum Lutheri, commendabat autem Emſerianum; hoc uero non aliud eſſe dicit, Lutherus in epiſtola de interpretatione, ſeu uerſione bibliorum a ſuo, imo idem illud, demtis duntaxat Lutheri nomine, praefat. & gloſſis. Simile exemplum uid. in Heumanni ſchediasmate p. 13. (4) Quesnelli etiam N. T. diu a Papiſtis plurimis ſtudioſe legebatur, quamdiu erat anonymum; cognito auctoris nomine reiiciebatur, damnabatur. Sed tales euentus apud improbos tantum lectores, qui non ex rei ueritate, ſed ex praeiudicatis erga auctores opinionibus iudicant, prouenire ſolent. Idem liberius aliquando de libro anonymo ferri ſolet iudicum, quam ſi auctorem, qui cenſoris eſt amicus, nouimus; nam tnnc non omnes naeuos eius deteget quilibet cenſor, licet interdum maxime eſſet neceſſarium, ſed amicum lenius tractandum putabit. Forſitan cel. Stollius in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 3. p. 224. (uel potius alius, cui non eſt ueritas, ut Stollio, curae cordique) aliud tuliſſet iudicium de anonymo Reimanni ſcripto de Hiſtoria philoſophiae Sinen-

Sinenſis ſi ipſi auctor fuiſſet cognitus. Sed ideo nemo ſtudioſe affectet eſſe anonymus, ſiue id fiat ex modeſtia, ſiue alia bona ex cauſſa. Dantur enim interdum anonymi & pſeudonymi bonum intendentes finem in occultandis nominibus ſuis e. g. Theophilus ille In Hamburg i. e. T. Iac. Haertel, qui refutauit aeternum euangelium uid. in bibl. mea Pſeudonymor. ſub uoc. *Theophilus*, bonam in occultando nomine ſuo habuit intentionem, quem ideo eius aduerſarius immerito uocauit einen Lichtſcheuenden; ſed Lichtſcheuende ſunt, qui non bonam habent cauſſam. Ideo quoque D. *Rusmeyer*, Gryphisvvaldenſis immerito omnes illos *Pasquillanten* uocat, qui contra illum, uel ſine nomine addito, uel mutato ſcripſerunt, ſed quia hoc non ex dolo malo fecerunt, ſed auctoritatem huius uiri, qua ipſis forſitan nocere poſſet, metuentes, & ex ſtudio puram doctrinam conſeruandi, ideo illos anonymos excuſant auctores der Samml. von theol. Sachen 1726. p. 493. & 1081. & auctor der gründlichen Widerlegung der bey dem Königl. Schwediſchen Conſiſtorio zu Greifswald eingegebenen Rußmeieriſchen Vorſtellungen ſein collegium

f 2 pie-

pietatis betreffend 1726 in 4 pl. 5. uaria exempla anonymorum, ex ſumma neceſſitate talium, adducit. Auctor etiam librorum de imitatione Chriſti, de quorum auctore tot & tamdiu agitatae ſunt controuerſiae, ex mera modeſtia nomen ſuum occultaſſe dicitur. Illorum autem ſcopum merito improbamus, qui interdum ex mero tantum, (quis crederet hanc ſtultitiam, & tamen reuerà quidam illius ſunt rei) pruritu inclareſcendi non indicant nomen ſuum, ut eo cupidius inueſtigentur. Nec illi laudandi ſunt, qui ſe non ſtatim in titulo, ſed modo ſub finem dedicationis, modo ſub finem praefationis nominant; nam ſi non prorſus latere uolunt, cur ſe non potius in titulo, quam in praefatione, uel dedicatione indicant; nomen enim in titulo libri poſitum, uel omiſſum, librum proprie non anonymum, uel anonymum facit, & ſi quis nomen auctoris non inuenit in titulo, nec praefationem, uel dedicationem ſtatim perlegit, facile librum quendam, ſaltim aliquandiu perperam pro anonymo habere poteſt, qui tamen talis non eſt. Taceo etiam auctorem interdum pro editore tantum reputari poſſe, nomine eius in titulo non

non reperto, ſi non omnia accuratius legantur & conſiderentur, & quae ſunt alia huius occultationis incommoda. Si autem liber anonymus & pſeudonymus malus & periculoſus eſt, tunc eo magis neceſſarium eſt, ſcire auctoris periculoſi uerum nomen, quo facilius lectores ſibi ab eius ueneno, clam hinc inde occultato, cauere poſſint. Igitur rectiſſime poſtularunt quidam, ut canticis in libris cantionum ſemper praefigantur auctorum nomina, ne cantica fanaticorum & heterodoxorum, quod ſaepe fieri ſolet permiſceantur cum canticis orthodoxorum & ſic errores inopinato introducantur. Preces proinde M. Gottſchalds, Diaconi quondam Eubenſtockenſis, quibus in parte 2. ſeiner Lieder-Remarquen n. 9. aliorum implorauit opem, ut ipſi auctores anonymos canticorũ indicent, & neceſſariae & iuſtae fuerunt & ab omnibus ueritatis ſtudioſis omni opera ſunt implendae, nosq; ipſi data occaſione aliis exemplo noſtro praeibimus. Nec immerito paucis ante annis libri cantionum Nordhuſani compilatoribus a plurimis eorum aduerſariis obiectum eſt, quod omiſerint nomina auctorum inſcribere ſingulis canticis, quo facto

ſuſpicionem incurrerunt, cantica cum analogia fidei non ubique conuenientia eſſe admixta. uid. pluribus cel. Schamelii Erörterung der Frage: ob die Unterſuchung der Lieder-Auctorum unterbleiben könne 1716. Sed hic praeter uoluntatem & opinionem claudere cogimur praefationem ad hanc Bibliothecae noſtrae partem. Quia autem uaria adhuc reſtant, de quibus edocendus eſt lector, igitur telam hic abruptam, ad finem perducemus in praefatione ad ſecundam partem, ſiue Bibliothecam pſeudonymorum, quae coniunctim nunc cum Bibliotheca anonymorum prodit, Lectores proinde ad illam ablegamus praefationem, omnino cum hac coniungendam, quia huius ex parte eſt continuatio. Et quia cum chartis noſtris ad prelum feſtinare cogimur, pauciſſimis repetimus uotum noſtrum, ut omnes lectores noſtri perpetua felicitate & ſalute fruantur, nosque fauore ſuo, ſi meremur, in dies prolixiori nunquam non dignentur.

Dab. Ienae die XX Martii M D CC XL.

M. Ioh. Chriſtoph. Mylius,

Buttſtadio-Thuringus. Facultatis Philoſophicae in academia Ienenſi Adiunctus, & in eadem Bibliothecae publicae academicae praefectus, Societatis latinae ibid. florentis Collega.

Anno-

Annotatiunculae

quaedam ad ſchediasma celeb. Heumanni de anon. & pſeudon.

Ad p. 3 (1) Typographi interdum libris ſtudio turpes titulos praefigunt, (exemplum uid. n. 152 in bibl. mea anon.) ut ſcil. libri eo auidius emantur. Ita enim cum natura hominum comparatum eſt, ut prohibita & turpia auide appetat, ſed tales typographorum artes pertinent ad peccata typographorum incognita. Recentiori aetate ſimile exemplum accidit cum Calendario diabolico, ſiue calendrier du Diable, cui etiam ea ex cauſa turpis titulus praefixus eſt, ut uehementius appeteretur liber.

ad p. 5 (2) nimirum Melanchton antea uocabatur Schwartz Erd, ſed eius praeceptor Ioh. Reuchlinus hoc nomen mutabat in Melanchton. Vaninus praenomen ſuum Lucium ex arrogantia mutauit in Iulium Caeſarem, quia celebris Theologus romanus hoc quo-

que nomen gerebat, cui hoc modo par haberi uolebat uid. ipſa Vanini hac de re uerba in arcanis naturae p. 493.

ad p. 8 (2) 4 (1) 2 (1) Auctor celeb. inter uarias anonymor. ſpecies recenſitas omiſit illam, qui aliquam tantum & obſcuriorem quidem nominis ſui ueri partem apponunt, adeoque etiam ad ſemi-anonymos referendi ſunt e g Claude Malingre de Saint-Lazare ſcripto cuidam, a ſe edito, tantum adiecit ultimam ueri nominis ſui partem, uid. in Bibliotheca mea Pſeudonym. ſub uoc. *Lazare.* item illam ſpeciem omiſit, qui ueras quidem nominis ſui litteras initiales apponunt, ſed inuerſo-ordine legendas, exemplum uid. ſub tit. Journal de Louis XIII. in biliotheca mea anonym.

ad p. 16. Cum cel. Heumanni uerbis, quod interdum nihil referat, ſiue auctor cognitus ſit, ſiue incognitus, nam rem propoſitam, non auctorem ſpectari debere, apprime conueniunt uerba, quae reperi in praefat. ad Tom. I. d'Eſpion Turc, ubi ita legitur: *Ceux, qui liſent avec diſcernement, jugent d'un livre par lui même & pourvû qu' ils le trouvent bon, ils ne ſe mettent guères en peine de ſçavoir ni ou ni par qui il a eté compoſé, ni de quelle maniere il eſt ſorti des mains de l' Auteur. Que ce ſoit une fiction, ou une verité; qu' importe? La raiſon n'eſt-elle pas de tous les tems, & de tous les Païs? Un ouvrag ſe ſoûti nt; le bon ſens y regne par tout, que faut-il de plus pour le rendre recommandable.*

ad

ad p. 30 (8) Franciſc. Hotomannus probe cognoſcens, ex ſtilo interdum cognoſci poſſe auctorem anonymum, ſtudio occultauit ſtilum ſuum & aſſumſit barbarum, ut tutius lateret, quod pluribus a me docebitur in annotatis ad num. 1700 Pſeudon. Placc.

Ad artes eorum, qui ſecure latere uolunt, etiam pertinet 1) quod ſe ipſos interdum refutent, eo fine ut alii putent, refutatum & refutantem eſſe diuerſos, quod tamen non eſt, & hoc modo tutius latent, exemplum uid. in bibl. mea anon. n. 633. 2) alii, ut tutius lateant, interdum fingunt, ſe edere uerſionem cuiusdam libri, ne in auctorem tam auide inquiratur, exemplum uid. in Biblioth. mea anon. n. 1292. (a)

ad p. 37 (10) Courbeaux d'Elie recenſetur hoc ſcriptum in den Unſch. Nachr. 1706 p. 272 & contra auctorem, quem auctores der Unſch. Nachr. philologum quendam Helmſtadienſem eſſe non credunt, diſputatur, illiusque argumenta deſtruuntur & ad obiectiones eius reſpondetur, eique frequentiſſimi & craſſiſſimi errores contra linguam gallicam tribuuntur, qua in hoc ſcripto uſus eſt. Correxit tamen ſtilum & uitia grammaticalia auctor in alia huius ſcripti editione. uid. die Unſch. Nachr. 1707 p. 921.

ad p. 45 (12) Recte docet celeb. Heumannus ex affectibus ſcriptoris ſaepe uerum auctorem cognoſci poſſe, ſi quis enim nimium in prioribus ſcriptis ſuis erga alterum pro-

didit fauorem, exinde concludi poteſt, quod ſcripti alius, in quo idem affectus reperitur, auctor ſit, ex hac ratione coniicio, Silhonum eſſe auctorem des Sentimens d'un Fidele ſujet, de quibus uid. biblioth. meam anon. num. 1121

ad p. 96 (24) coll. p. 152 (38) celeb. Schurtzfleiſchius exemplo ſuo docuit, pſeudonymos quoad nomina non adeo diſcrepantes, facile confundi poſſe, confundit enim Pacificum a Lapide cum Hippolitho a Lapide, qui tamen diuerſi ſunt auctores, ut pluribus docetur in Faſc. 2 nouae libror. rarior. conlect. p. 227.

ad p. 149 (8) Cum his, quae celeb. Heumannus de Eugenio Lombardo tradit, conferenda ſunt ea, quae Placcius profert in num. 1593 ubi hunc pſeudonymum etiam tetigit.

ad p. 152 (38) Conf. ea, quae annotata ſunt paulo ante ad p. 96 (24)

ad p. 178 (45) Quae cel. Heumannus n. 5. de Gerberonii libris anonymis & pſeudonymis dicit, me permouerunt, ut iſtos libros anonymos & pſeudonymos bibliothecae meae anonymor. quoad integros titulos inſeruerim, ideoque ſuo loco iſti reperiri poſſunt.

ad p. 181 (46) n. 15. Prodierunt 9 partes uitarum per Clarmundum ab anno 1703 -- 1710. 2 Voll. in 8. Auctor fuit diſcipulus Schurtzfleiſchii. Et Dresdae poſtea quorundam

dam iuuenum priuatus moderator. Reimann. in catal. litter. p. 629 illum uocat hominem impigrum ſane & laborioſum, & earum rerum, quae ad humanitatem ſpectant, amantem. Qui quae & ore & ſchedis eruditorum, Schurzfleiſchii quam maxime, cui, ut oraculo, tribuebat plurimum collegerat, in lucem aſpectumque publicum producturus, has Biographias uirorum in re litteraria clariſſimorum edendas ſuſcepit. Atque in iis multa omnino prodidit, non detrita prorſus, nec ubiuis obuia. Verum nec ita comparata, ut nihil in iis iure deſiderari queat. Dictio enim, quam, quaeſo, diſcolor! Germana uocibus latinis, Graecis, Gallicis ita reſperſa, ut quo idiomate uſus ſit auctor, difficulter appareat. Diſpoſitio plane nulla. Et quae uitae clarorum uirorum dicuntur, a uitarum Schediaſmatis tam procul abſunt, ut uix prima rudimenta ad uitas adumbrandas neceſſaria compareant, nedum ipſae uitae & harum expoſitiones hiſtoricae ſuis partibus & proprietatibus conſtantes. Sane perſonatus ille Caſp. Bonifacius, cuius epiſtola critica de uita & ſcriptis Adolphi Clarmundi exſtat in der Hälliſchen Bibliothec Part. 7. p. 363 ſq. ſexcenta minutis uerubus notanda & iugulanda eſſe docet. Nec pauca damnat Hieron. Auguſtin. Groſchuffius in noua libror. rarior. conlect. Faſc. 1 p. 89 not. (a) Gundlingius, Stübelius, Kleffekerus, Lilienthalius, Colerus, Struvius, Stollius, Kriegkius & alii Clar-

Clarmundum in uitis ſuis ſaepe dormitaſſe docuerunt, qui tamen in praefationibus ſuis 9 partibus his praemiſſis & praeſertim in ultima ſe excuſat 1) bibliopolae moroſitatem effeciſſe, ut cruda & immatura haec typothetis tradere coactus fuerit ſchediasmata 2) ſe non hiſtoriae litterariae peritis ſcripſiſſe, ſed peritiam ſciſcitantibus 3) imagines eruditorum ſe inſcio & inuito eſſe appoſitas, nec falli, qui exiſtiment, quasdam a ſculptore ex ingenio eſſe confictas.

Idem Rüdigerus ſub nomine Adolphi Clarmundi edidit 2) Lebens-Beſchreibung Conr. Sam. Schurtzfleiſchens Dreßd. 1710 in 8. Sed de illo ita iudicat cel. Reimann. in catal. litter. p. 656. Vir eſt nauus & diligens & ad Hiſtoriam Schurtzfleiſchii ſcribendam ſatis idoneus, ſi cetera fuiſſent paria. Diu enim multumque hunc polyhiſtorem audierat. Scripta eius omnia diurna nocturnaque manu uerſauerat. Frequens eidem per annos plurimos cum eo uſus fuerat. Nec ſpernenda prorſus ſunt, quae de eius fatis, ſcriptis & ſermonibus in litteras retulit. Multa enim promit, quae ſempiternis fortaſſe tenebris conſepulta fuiſſent, ſi is non in lucem produxiſſet. Sed dictio, qua utitur, exanguis eſt, & maculoſa & diſcolor. Et ſeries rerum ita perturbata, ut auctor interdum in ſcribendo ſibimet ipſi non ſatis conſtitiſſe uideatur.

3) Edidit ſub nomine Clarmundi Fragen aus der Hiſtoria eccleſiaſtica nebſt denen Lebens-

bens=Beſchreibungen der vornehmſten Scribenten Wittenb. 1707 in 8. In quo ſi tanta fuiſſet dicendi & iudicandi facultas, cel. inquit Reimann. in catal. bibl. theol. p. 127 quanta ſedulitas, neſcio, quid praeclarum praeſtare potuiſſet in re litteraria. Sed ſubſidiis hiſce & apparatu librorum deſtitutus, ex collegiis MStis Schurtzfleiſchii & aliorum, accepit, quae litterarum monumentis prodidit. iis utilis, qui hoſpites ſunt adhuc in iſthoc ſtudiorum genere, non iis, qui uſu iam ſunt confirmati.

4) Einleitung zur Wiſſenſchafft der vornehmſten Scribenten der Kirchen=Hiſtorie Dreßd. 1710 in 8 pl. 16.

5) De praecipuis topicorum explanatoribus Lipſ. 1708 in 8.

ad p. 187 (47) Cabbala denutata recenſetur in Actis Eruditor. Lipſ. latin. 1684 p. 310.

ad p. 196 (49) Cel. Reimann. in catal. litter. p. 177 corrigit ſumme reu. Heumannum in ſchediasm. de Anon. & pſeudon. p. 183 edit. 1 ſed edit. 2 p. 196 (49) quod Burmanniana a Clerico profecta eſſe putet, ſed ipſe cel. Heumann. nunc ſe correxit in additionibus ſuis ad editionem ſecundam ſchediasmatis ſui, poſtquam forſitan legerat uerba der neuen Hälliſchen Bibliothec part. 12 p. 162. Ubi auctor ita ſcribit: Ich bin gewiß, daß kein Menſch, der die gemeldete Burmanniana nur mit einwenig Verſtande anſiehet, auf den Clericum fallen werde. Der Auctor der Burmannia-

no-

norum iſt ein junger hoeckerigerDoctorPhiloſophiae & Iuris in Utrecht, dem wegen ſeines Muthwillens nicht lange hernach eine Strafe dictiret worden. Und es iſt nicht weniger bekannt, wer den Wind in die Pfeiffe geblaſen hat. Ibid Burmanniana uocantur eine närriſche und alberne charteque. Huic relationi Reimann. l. c. nec demit, nec addit fidem, non plane autem a uero ſeiunctum eſſe tradit, quod in ſelectis Hiſtoricis & Litterariis obſ. 6. §. 10. p. 158 pronuntiat Lilienthalius: Nil niſi ſcomnata & incurioſa in ſe continere haec Burmanniana in cl. Burmannum uibrata, quae tamen iſte indigna iudicauerit quibus aliquid reponeret.

ad p. 202 (51) Faſciculus 5 & ultimus prodiit Halae 1716. in 8 & hi 5 faſciculi explent 3 uolumina. Poſtquam deſierant obſeruationes latinae & germanicae Halenſes, bibliopola Rengerus, uir acutus & prudens, & quid prodeſſet ſuis rebus, quid minus, optime peritus, qui impenſas fecerat ad iſtas obſeruationes Groſchuffii operam (cum quo celeb. Reimann. in catal. litt. p. 533 ſibi olim frequens commercium litterarium interceſſiſſe ait, & cuius praefationem, faſciculo 1 praemiſſam, non legendum, ſed totam ediſcendam exiſtimat, ab iis, qui Bibliognoſiae amore ducuntr, quia illa nihil bona fruge ſit refertius, adeo ut ex ungue facile cognoſci queat, quis, qualis, quantusque fuerit Groſchuffius) expetebat. Hic au-

autem praematura morte abreptus, 3 tantum faſciculos edere poterat. Anno autem 1715 continuationem proſequebaturTilgnerus addens faſciculum 4 & 5 & in praefat. 5 faſc. plures pollicitus eſt, ſed promiſſis non ſtetit. Cel. autem Reimann. l. c. iudicat, Tilgnerum neque in dicendi uenuſtate, neque in iudicandi facultate aequare potuiſſe Groſchuffium. Ideo Reimannus merito miratur, Lexicon eruditorum Tilgneri & non potius Groſchuffii feciſſe mentionem. Tilgnerus tandem ſibi ipſi uiolentas manus intulit Atheiſmi oeſtro percitus, ut coniiciunt auctores Lexici eruditorum, uel Melancholiae uitio ad hanc inſaniam adactus, ut ex epiſtola dedicatoria, faſc. 4 praemiſſa coniici poſſe putat Reimannus. Prodiit deinde in continuationem 5 priorum faſciculorum noua uariorum ſcriptorum collectio tam editorum, quam ineditorum, rariorum etiam & recens elaboratorum Faſc. 1 Halae 1716. 2. 1717 3 ibid. 1717 ſed faſciculis his colligendis & ordinandis moderatorem idoneum defuiſſe iudicat Reimann. l. c. p. 535. atque ſimul contenta horum 3 faſciculorum indicat.

ad n. 5. *La Vie du bienheureux Regis à Lyon,* 1717 in 12 ſcripſit & edidit P. d' *Aubenjion.* De qua uid. *les Memoires de Trevour* 1718 menſ. Ian. n. 6.

ad n. 15. in den Leipz. gel. Zeit. 1734 p. 479 huic libro tantum 18 figurae tribuuntur. Recen-

Recenſetur hoc compendium in ſect. 4 Tom. I. *Supplementor. ad noua acta eruditor.* n. 5. prodiit ex typographeo imperatoriae ſocietatis ſcientiarum.

ad n. 66. Dux Ferrarae illi, qui ipſi *Orlando furioſo* dedicarat, reſpondit: *Signor Arioſto, dove per Dio havete pigliato tante coionnerie.*

ad n. 72 Noua editio *de Don Quichotte* prodiit 1725 cum continuatione Mr. *le Sage* in 14 uoll. Notandum eſt, nos hic ὡς ἐν παρέδῳ in not. (c) mentionem feciſſe *du Sentiment* ab academia gallica, quam Cardinalis *Richelieu* ad refutationem coegit) 1637. contra comoediam *le Cid*, a *CORNEILLE* ἀνωνύμως ſcriptam publicati uid. *notas ad Boileau ſatyras* p. 142. edit. 1717. Sed Cardinal. *Richelieu* et *toute l'academie Françoiſe* efficere non potuerunt, ut minueretur fama poematis *le Cid* dicti, et a *Pet. CORNEILLE*, Thomae fratre maiore, confecti.

ad n. 91 Recenſetur etiam hoc ſcriptum in den Unſch. Nachr. 1709 p. 653 et auctores dicunt, ſtilum Baylii et huius ſcripti ualde conuenire. In titulo Auctor uocatur C - A. A. P. D. P. Piaccius quidem iam n. 2178 adduxit hunc librum, ſed quia uaria ſupplenda erant, repetii eundem. Leibnitius Euangelicos contra Peliſſonium in uariis epiſtolis defendit, uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1717 p. 374 quas epiſtolas Peliſſon addidit ſuis *Reflexions ſur les differents de la religion.*

ad n. 106 Prodiit haec bibliotheca *à Lyon*

1712

1712 in 4. 2 uoll. Auctor uaria realia ſub certis titulis ordine alphabetico pertractat. uid. die Unſch. Nachr. 1712 p. 532 et (magnif. Loeſcheri) theolog. annales 1712 n. 267 p. 113.

ad n. 107 Prodiit haec bibliotheca ab anno 1717 uſque ad 1727 XIV Tomi XXVIII partes et XXVIII uolumina. Michael *de la Roche* Tomos quinque priores euulgavit ut ipſe teſtatur *dans les Memoires litteraires de la grande Bretagne* in indice et praef. continuauit deinde hanc bibliothecam *Amandus de la CHAPELLE*, qui Tomorum a Tomo VI uſque ad XIV huius bibliothecae auctor eſt, quod ipſe prodit in praefat. Tomi IX ubi et rationes affert, quare in Tomo VI, VII, VIII, uerum ſuum nomen ſub ſignis A. B. D. M. T. abſcondere, quam integrum exponere lectorum oculis maluerit. Haec bibliotheca ideo potiſſimum nobis in honore eſſe debet, quia in illa uelut in tabula Acta Eruditorum Britannorum conſpicienda proponuntur, item ſcripta edita et edenda, etiam nonnulla inedita, uirorum doctiſſimorum elogia, commentationes biographicae, diſſertationes epiſtolicae, obſeruationes criticae, narrationes uariae de rebus litterariis etc. Quia igitur rariora ſunt plerumque apud nos Anglorum ſcripta 1) quoniam Britannia ab orbe noſtro diuiſa eſt 2) quia non multa librorum in typographiis Anglorum excudi ſolent exempla 3) Quia bibliopolae Anglorum non frequen-

tia admodum cum noſtris habent commercia, quod et in ipſius huius bibliothecae Part. 1. Tom. 1. in praef. indicatur his uerbis: *Nos libraires Anglois n' ont que tres-peu, ou point de commerce dans les Païs etrangers.* uid. celeb. Reimanni *catal. litter.* p. 753.

ad n. 114 cel. Reimann. *in catal. litter.* pag. 757 dicit, quod *la bibliotheque uniuerſelle* deſierit 1691.

ad n. 151 cf. infra in append. anon. gallic. ſub tit. *Que la Religion chrétienne eſt tres raiſonnable.* Prodiit etiam 1733 germanica huius libri uerſio per D. Ioh. Chriſtoph. Meinig ſub tit. Joh. Locks, Beweiß daß die chriſtliche Religion höchſt billig ſey. Braunſchw. in 8. pl. 22. ſed auctor Lockii errores non reticet, uerum in praefat. illis contradicit. Secunda editio uerſionis gallicae euulgata eſt Amſtel. 1715 in 8 Tomi 2 et recenſetur in Clerici *Biblioth. ancienne et moderne* Tom. 4 Part. 1 p. 230 *Hiſt. crit. Tom.* 10 p. 1 *Journal Lit.* Tom. 7 Part. 2. p. 437 add. in appendice anon. gall. ſub tit. *Religion.*

ad n. 164 Quomodo auctor conciliare uelit Act. 7, v. 14. Gen. 46, 26 et Deut 10, 22 indicatur in den Unſchul. Nachr. 1704 p. 358 ſed conciliatio illa nimis coacta uidetur.

ad n. 167 Sunt meditationes ad Euangelia et Epiſtolas dominicales et feſtiuales, a quibusdam titulus ita adducitur: *Conferences ſur les Epitres et Euangiles des Dimanches et Fêtes de l' année.* Auctor etiam edidit *Conferences de Lucon,*

con. uid. die Samml. von Theol. Sach. 1724 p. 840.

ad n. 168 Archiepiſcopus, cuius hic mentio ſit, eſt Cardinalis *de NOAILLES.*

ad n. 176 Prodiit hic liber Amſtel. ap. Iac. *des Bordes* in 8 ſine praefatione ulla pl. l. 8 Continet capita 33, de hiſtoria romana ab origine Romae usque ad interitum orientalis imperii agentia. Textui breues quaedam notae ſubiectae ſunt, quae tantum loca auctorum, ex quibus relationes deſumtae indicant. uid. die Leipz. gelehr. Zeit. 1734 p. 459 In anglicum quoque ſermonem hae conſiderationes conuerſae et Londini 1734 in 12 ap. W. *Junys* ſub tit. *Reflexions on the Cauſes of the Grandeur and Declenſion of the Roman* impreſſae ſunt. uid. die Leipz. gelehr. Zeit. 1734 p. 659 *MONTESQUIEU* fuit Praeſes (*Preſident*) in Gallia.

ad n. 198 Auctor conſtituit, breuiter repraeſentare cuiusuis auctoris eccleſiaſtici genuinos libros, ab iisque ſuppoſititios diſcernere, adiectis cauſis, cui quisque pro libro genuino, uel ſubdititio ſit habendus. Sed in progreſſu libri uidetur oblitus eſſe ſcopi ſui, dum ad recentiora delatus tempora ſine ulla κρίσει merum exhibet, eumque ſatis indiligenter compoſitum catalogum ſcriptorum eccleſiaſticorum ad noſtra uſque tempora. Sub auctoribus eccleſiaſticis comprehendit etiam illos, qui in bibliis ſacris continentur. Agit de canone V. T. de auctore Pentateuchi,

chi, libri Ioſuae, libri iudicium libror. Sam. regum, Paralipom. Pſalterii, Cantici cantic. de canone N. T. Euangelio Matthaei, libris apocryphis et pſeudepigraphis, Symb. apoſtolico, de teſtimonio Ioſephi de Chriſto, de libris Sibyllinis de Canonibus Apoſtolicis, Conſtitutionibus apoſtolicis, libris Dionyſii Areopagitae. Scriptores eccleſiaſticos ueteres cum deperditos, tum ſuperſtites, recenſet ſerie chronologica, et poſt recenſita eorum genuina opera, etiam ſubdititia commemorat, eaque νοθείας conuincit. Exſtantium uarias adducit editiones, ſed nec perfecta ſatis, nec accurata eſt haec editionum recenſio, ut iudicant auctores *Actor. erudit. Lipſ. lat.* 1717 p. 256. De Conciliis etiam agit. Sed in Scriptoribus eccleſiaſticis recentioribus recenſendis eo minus adhibet diligentiae, et Auctores Actor. Erudit. l. c. uaria eius notarunt ſphalmata.

ad num. 201 Prima editio huius libri prodiit 1710 ſecunda 1717 Auctor qui in controuerſiis praeſertim exercitatus fuiſſe dicitur, maximopere ſtuduit tanquam Miſſionarius occultos Reformatos in Gallia ad papiſticam religionem perducere, & gentiles ſuos, Anglos etiam in hoc rete pertrahere. Liber hic praeſertim contra *Bulnati* Catechiſmum & epiſtolam cuiusdam Paſtoris in Batavia ſcriptus eſt. In lib. 1. auctor Boſſueti expoſitionem explicare ſtudet & diſputat contra doctores Proteſtantium, qui Papi-

ſtis

ſtis perperam multa falſa tribuerent. Agit de inuocatione ſanctorum, de poenitentia, de miſſa, purgatorio, negat Papae infallibilitatem & abſolutam poteſtatem, p. 205 propugnat, eccleſiam romanam Laicis etiam praecipere, ut biblia legant. De archiepiſcopo Cantabrigienſi Parkero, a quo omnes Epiſcopales in Anglia deſcendunt, praeſertim probare conatur, eum non rite ordinatum eſſe. *Dans les Preuves*, quae adhaerent, auctor fatetur, ſe eſſe Hibernum & reſpondere ſtudet ad Antidotum, quod contra eius *veritable croyance* prodierat. Auctores autem der Sammſ. von theol. Sachen 1722 p. 432 iudicant, hoc ſcriptum utlius & confuſius eſſe, quam prius & nihil minus praeſtare, quam quod titulus pollicetur. Verboſe agit de 7 Sacramentis, unitate, ſanctitate & uniuerſalitate romanae eccleſiae, & oſtenditur, biblia gallicana & anglicana ualde uariare, proponuntur etiam multa dubia ex anglicana Liturgia, hiſtoria & anglicis theologis. In diſcurſu adhaerente abbas conſenſum eccleſiae orientalis de reali praſentia & Transſubſtantiatione contra Albertinum & Claudium uindicare ſtudet.

Conf. ad hunc numerum appendicem ſub. tit. *le Miſſionaire demasqué.* Hos duos tractatus Gouldii nimirum *la croyance* & *les preuves* germanice uertit Franciſc. Nonnhard, concionator controuerſiarum Dresdenſis, priorem ſub. tit. der wahrhaffte Glaube der catholi-

 ſchen

ſchen Kirche, Prag 1725 in 8. pl. 11. & poſteriorem ſub tit. Probierſtein der wahren Kirche, Prag 1725 in 8. pl. 20. Translator eccleſiam noſtram ſaepe probris afficit. Inepte ſaepe uertit, ponens Magiſter *Bulnat* & Mag. *Drelincourt* pro Monſ. Drelincourt & Monſ. Bulnat, quosdam quoque eius naeuos dogmaticos notant die auctores der Samml. von Theol. Sach. 1726 p. 614.

ad n. 227 (Abbas du Mas) *dans l' Hiſtoire des cinq propoſitiones de Janſenius*, affirmauerat, Ianſeniſtas olim conceſſiſſe, 5 propoſitiones damnatas reperiri in Ianſenii Auguſtino & Clementem IX nemini gratiam indulſiſſe, qui non damnaſſet 5 propoſitiones in ſenſu Ianſenii. Hoc refutauerat P. Queſnell in tract. *la Paix de Clement IX* abbas du Mas autem in hoc ſcripto denuo defendit ſententiam ſuam uid. *les Nouvelles de la Republique des lettres* (de Mr. Bernard) 1702. menſ. Oct. p. 463.

ad n. 231 *In Bibliotheque francoiſe, ou Hiſtoire litteraire de la France* Tom. I. p. 25 de Patris Balti *Defenſe* ita iudicatur. *Cet habile Ieſuite, ne laiſſe rien a deſirer aux Lecteurs les plus difficiles*, ſed Chriſtianus Thomaſius in praefat. ad Clerici unpartheyiſche Lebens-Beſchreibung einiger Kirchen-Väter, plane aliter iudicat. Prodiit hic liber Pariſ. 1711 in 4. 3 Alph. 18 pl. mai. ap. *le Conte* & *Montalant* & Baltus dedicationi ſubiecit nomen ſuum. Auctor in hoc ſcripto peccare uidetur in defectu, (contendere pro-

probans, patres nullo modo Platoniſmo infectos fuiſſe) cum alii in doctrina de Platoniſmo patrum in exceſſu peccarint. (a) Conſtat hoc ſcriptum ex libris 4. In 1 auctor probare contendit; (b) Patres in ſcho-

---

(a) e. g. Sociniani, (& inter illos praecipue Fauſtum Socinum, qui Trinitatem diuinam apud Chriſtianos putabat eſſe figmentum, ex philoſophia Platonica deſumtum) Clericus & auctor *du Platoniſme devoile* (qui eſt Souverain, de quo uid in bibliotheca mea num 905) quem una cum Clerico Ieſuita Baltus praeſertim refutat, attamen ſimul monet, non opus eſſe uerboſa refutatione quia *le Platoniſme devoilé* eſſet ſcriptum confuſum ex quo parum periculi immineat ueritati. Hi Platoniſmum fere ubique in Chriſtiana religione & etiam in myſterio. Trinitatis quaerunt. Auctores autem der Unſch. Nachr. 1711 p 491. mediam uiam inter Baltum & inter contrarium ſentientes hoc modo oſtendunt, 1) Patres quidem craſſiora ex Platoniſmo & quae expreſſe ethniciſmo fauebant, reieciſſe, ſibi etiam non propoſuiſſe, aſſeclas eſſe Platonis perpetuos 2) illos tamen quasdam corruptas notiones & principia, quae in tota Graecorum philoſophia & ita etiam praeſertim in Platonica philoſophia dominabantur, retinuiſſe, 3) Platonem & eius methodum aliorum philoſophiae praetuliſſe, & interiorem illius Philoſophiae Platonicae habitum, non adeo accurate examinaſſe ſed interdum pro auro, quod nitebat habuiſſe. 4) Phraſes Platonicorum patribus ex duabus praedictis rationibus praeſertim placuiſe. Quae Baltus multis ſuis demonſtationibus ſubuertere non poterit.

(b) Quae Baltus lib I. c. 1.2.3 adducit auctores der Unſch. Nachr. l. c. probare tantum putant, quod Patres profeſſi Platonici non fuiſſent, & hoc modo etiam Theologiam Platonicam non palam profeſſi eſſent. In cap. 4 & 5 tantum oſtenditur, & quidem lubricis argumentis, patres etiam ex ſtoica philoſophia quaedam

lis Platonicis non educatos eſſe. In 2 Eos Platonis principia non arripuiſſe. In 3 Eos ipſos contra Platoniſmum ſcripſiſſe. In 4 (c) praeſertim Clementen Alexandrinum, Iuſtinum Martyrem & Auguſtinum a Platoniſmo liberare ſtudet.

ad n. 233 poſt uoc. *faites* adde avec les preuves juſtificatives des faits, avaucés dans cet Ouvrage par l' Auteurs de la Diſſertatio à Bruxelles 1726 in 12.

ad n. 237. Recenſetur etiam hic liber *dans l'hi-*

---

deſumſiſſe, ſed exinde non ſequitur, ergo ex Philoſophia Platonica nihil ſumſerunt. In cap. 11 & ſequentibus auctor rem nimis exaggerat, quaſi ante Plotinum nullae fere ſcholae Platonicae fuiſſent, ſed ſibi ipſi hoc modo contradicere cogitur, dum ad probandam Platonicorum paucitatem reliquas ſectas omnes cum earum ſcholis Platonicae ſcholae opponit. Argumenta 2. & 3. libri illud tantum probant, quod Platonicae theſes aeque ac aliarum ſectarum philoſophicarum, quae Chriſtianiſmo aperte aduerſatae eſſent a patribus reiectas eſſe, e. g. Polytheiſmus, Auguria, Metempſychoſis, aeternitas materiae & mundi, Platonis ſomnia de communione uxorum &c. Auctor tamen recte ſimul oſtendit, magnam differentiam fuiſſe inter methodum docendi patrum & acerrimorum Platonicorum.

(c) In huius libri cap. 4. auctor monet, apud Clement. Alexandrinum lib. 5. Stromat. pro προφητικῶς legendum eſſe ποιητικῶς, ita ut Clemens Platonem non pro propheta habuerit. Dacerum praecipue paſſim refutat, qui Platonis errores ſacre ſtuduerat incruſtare. De Trinitate Platonica recte & accurate probat, illam non ad tres diuinas perſonas, ſed ad 3 principia metaphyſica ſpectare. Verboſe & accurate hunc librum recenſent *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1711. p. 250 - 259. & multa notatu digna in Balti ſcripto occurrunt.

l' hiſtoire Critique Tom, 3. p. 278 & *dans le Journal litteraire* T. 1 P. 1 p. 1. Hoc ſcriptum Fenelono ſurreptum & ipſo inuito prelo datum dicitur. Scopus eſt, facili methodo, quae ab omnibus capi poſſit, probare, quod ſit Deus Auctor ergo argumtatur, quemadmodum aliquis a docto quodam opere & artificioſo ad doctum auctorem & artificem recte concludere poſſit, ita & ab artificioſa & optima mundi ſtructura recte concludi ad ſummum & optimum artificem. Deinde exiſtentiam dei ex rationali animae noſtrae ſtatu demonſtrat. Auctor interdum ſibi ſine neceſſitate difficultates fingit, quia nimirum non ſatis certe principia fundamenti loco poſuerat, e. g. putat cum Carthesio, ſi beſtiae non pro meritis machinis haberentur, doctrinam de animabus earum noſtrae religioni nocere. Item ſe non conciliare poſſe ait, quod homo a deo dependeat & tamen liberam uoluntatem habeat. Interdum in errorem Malebranchii incidere uidetur, quod omnia in deo uideremus. add. die Unſch. Nachr. 1713 p. 115 & conf. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1713 p. 203 die teutſchen Acta eruditor. part. 11 p. 922. *Iournal des Savans* 1713 menſ. Mart. p. 244 Clerici *bibliotheque choiſe* Tom. 26. Part. 1. p. 233.

ad n. 331 Patri *Courrager* ad ſcriptum ſuum occaſionem dederat quod quidam Galli ſtuduerant eccleſiam anglicanam coniungere cum Gallicana, quia eccleſia Anglicana in-

terruptam epiſcoporum ſucceſſionem, uerae eccleſiae characterem habuiſſet. Abbas *Gould* quidem *dans la veritable croyance de l'Egliſe catholique* (quae recenſetur in der Samml. von Theolog. Sachen 1722 p 429 hanc ſucceſſionem in dubium quidem uocauit, cuius iudicium abbas *Renaudot* excerpſit & P. *Courrayer* huic diſſ. praemiſit, ſtudetque illorum praeiudicia refellere. Quaeritur nimirum an Archiepiſcopus Cantuarienſis Parnerus recte initiatus ſit, alioquin enim ſucceſſio epiſcoporum interrupta eſſet. Additur Barlowium, epiſcopum Bathenſem & Chicheſtrenſem deinde ipſum non rite ordinatum fuiſſe ergo & Parkerum non accipere potuiſſe ab illo ordinationem. In haec tria momenta auctor inquirit. Menſi Majo du Journal des Savans P. le Courayer epiſtolam contra illos inſeruit, qui diuulgauerant, illum opinionem Angli Torndick accepiſſe de repetenda ordinatione & hoc loco profitetur repetitionem ordinationis rei & ritibus eccleſiae prorſus eſſe contrariam, reſpondet etiam ad alias obiectiones ipſi factas. *Courayer* aduerſarium ſuum *le Quien* magni aeſtimauit. uid. die Samml. von Theol. Sachen 1724 p. 968.

Contra *Courayer* prodiit: 1) *La diſſertation du P. Courayer ſur la Succeſſion des Evêques Anglois & ſur la validité de leurs ordinations, refutee par le p. Hardouin, de la compagnie de Jeſus. Premiere Partie, La queſtion defait, à Paris* 1724 in 12 pl. 10. 2) *Dans*

2) *Dans les Memoires de Trevoux* 1724 menſ. Nou. P. *Courayer* pro Syncretiſta habetur, & menſ. Dec. ibid. pro Sceptico, qui de religione ſua non certus ſit, & menſ. Mart. ibid. illum acerrime perſtringunt. His reſpondet in part. 1 Tomi 4 *de la Bibliotheque Francoiſe* n. 7 ubi inſeruit *Lettre aux Journaliſtes de Trevoux* dat. 22 Fevr. 1724 & aliam ibid. dat 15 May 1724. Num. 9 huius bibliothecae reperitur *une Réponſe ſuccincte aux Journaliſtes de Trevoux, contenüe en une Lettre de P. Courayer à un de ſes amis.*

3) Prodiit etiam contra *Courayer* uehemens ſcriptum (*Gervaiſii* abbatis) ſub tit. *Lettre d'un Theologien* de quo uid. bibl. meam n. 671.

4) Contra eundem *Nullité des ordinations Anglicanes, ou Refutation d'un Livre intitulé: Diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois par le R. P. Michel le Quien, Profeſſeur en Theologie de l'Ordre des Freres Prêcheurs à Paris* 1725 in 12. 2 voll. In parte 1 agit de hiſtoria & in part. 2 de iure anglicanae ordinationis.

5) Contra eund. P. Hardouin *ſeconde partie. La queſtion de Droit à Paris* 1725 in 12. Conſtat ex 7 capitibus.

6) Contra eund. *Lettre au Reverend Pere le Courayer ſur ſon Traité des ordinations des Anglois par un Religieux Benedictin à Paris* 1726 in 12 pl. 3. Auctor unico tantum argumento contra *Courayer* diſputat, nimirum ordinationem anglicanam eſſe dubiam, adeoque non ualentem.

7) Con-

7) Contra eund *Mémoires ou diſſertation ſur la validité des ordinations des Anglois & ſur la ſucceſſion des Eveques Anglicans ſſ. par M. Fennel, Doyen de Laonne en Irlande à Paris* 1726 in 8 partes 2. 1 Alph. pl. 17.

8) Deinde prodiit per P *Courayer: Defenſe de la diſſertation ſur la validité &c.* Inter adverſarios, quibus ſolide reſpondet P. *le Quien* maximi aeſtimat. Hac defenſione ſua apud Anglos tantam famam conſecutus eſt P. *Courayer*, ut ipſum honore Doctoris in pleno conceſſu ordinarint, nec ab eo poſtularint, ut alias moris eſt, inferiores gradus aſſumere.

9) Patrem *Courayer* quodammodo contra Harduinum & *le Quien* defendit celebris Angliae Hiſtoricus Iohn Strype in *Annals of the Reformation & eſtabliſſement of Religion in the Church of England* Vol. 2. *London* 1725 in fol.

10) contra *Courayer* P. *Hardouin* inſeruit *aux Mémoires de Trevoux: Deux exemples des falſifications remarquées par le P. Hardouin, Jeſuite dans la Defenſe du P. Courayer à Paris* 1726.

11) Harduino egregie reſpondit in part. 2 Tomi 12 *de la bibliotheque francoiſe* ſub tit. *Lettre du Pere le Courayer, Chanoine Regulier & Bibliothecaire de St. Geneviéve de Paris à Mylord Percival au ſujet de la nouvelle accuſation de faux, qui lui eſt intenté par le P. Hardouin dans le Journal de Trevoux du mois de May* 1727.

12) 1727 Cardinal DE NOAILLES, *Archiepiſcopus Pariſienſis* congregationem 18 epiſcoporum habuit & d. 18 Aug. 1727 mandatum edi-

edidit, in quo duos libros Courayer nempe *diſſertation ſur la validité ſſ. & Defenſe de la Diſſertation ſſ.* condemnauit.

13) Idem Cardinalis paulo poſt edidit: *Inſtruction paſtorale de ſon Eminence Monſeigneur le Cardinal de Noailles, Archevêque de Paris, ſur deux ouvrages, domt le premier à pour titre: Diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois, inprimé à Bruxelle en 1722 & le ſecond: Defenſe de la diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois, inprimé à Bruxelle en 1726. Avec une Lettse paſtorale du meme au ſujet du Frere le Courayer &c. à Paris* 1727 in 4 pl. 16.

14) Prodiit etiam contra *Courayer: Denonciation aux Evêques de France d'un livre, intitulé: Defenſe de la diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois par M. Cl. le Pelletier* (qui fuit D. Th. Paſtor & Canonicus Rhemenſis) 1727 in 12 pl. 5.

15) P. *Courayer* oppoſuit *Lettre à ſon Eminence, Monſeigneur le Card. de Noailles, Archevêque de Paris.*

16) Contra *Courayer* prodibat: *Traité dogmatique de la Meſſe pour ſervir de Juſtification à la Cenſure des Evêques contre le Pere Courayer, Religieux de Sainte Genevieve & les Anglois. Par M. Claude de Pelletier, Prêtre, Docteur en Theologie, Chanoine de l' Egliſe de Reims à Paris* 1728 in 12 pl. 10.

17) Contra eund. *Courayer* denuo edidit *Harduinus La defenſe des ordinations Anglicanes refutée à Paris* 1727 in 12 2 Voll. 1 Alph. pl. 2.

18) Con-

18) Contra eund. *Cenſure des Livres de Frere Pierre François le Courayere intitulés: Diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois &c. & Defenſe de la diſſertation des Ordinations &c. par les Candinaux, Archevêques & Evêques aſſemblés ordinairement à Paris.* Auctores ſunt ſine dubio illi 18 Epiſcopi, quorum iam ſupra n. 12 mentio facta eſt.

Propter perſecutiones *Courager* tandem Galliam relinquere et in Angliam Londinum ſe conferre cogebatur. Archiepiſcopus Cantuarienſis illum amice excipiebat et rex illi annum ſalarium 100 librarum (Pf. Sterling) donabat.

19. Deinde iuſſu Cardinalis *de Noailles* Cancellarius et Vicarius eius contra *Courayer* edidit: *La vraye maniere de contribuer à réunion de l' Egliſe Anglicane à l' Egliſe catholique, ou Examen de differends endroits de deux Livres l' un intulé: Diſſertation ſur la validité ſſ. et l' autre Defenſe de la Diſſertation ſſ. par M. François Vivant, Pretre, Docteur, Chanoine, Vicaire General de Paris à Paris* 1728 in 4to 1 Alph. pl. 2.

Menſe Febr. 1728 Capitulum S. *Géneviève* in extraordinaria congregatione decreuit, P. *Courager* excommunicandum et omnibus monachis huius monaſterii commercio literario cum illo prohibendum eſſe.

20 P. Courayer ex Anglia epiſtolam anglice et gallice ſcriptam ad Cardinalem *de Noailles* miſit, in qua cauſſas ſui ex Gallia diſceſſus exponit, et cur errores catholicae

ec-

eccleſiee et nimias caeremonias probare nec uoluerit, nec potuerit.

21. Idem edidit: *Relation hiſtorique et apologetique des Sentimens et de la conduite de l' Auteur de la Diſſertation, ſur la validité des Ordinations des Anglois; Avec les preuves iuſtificatives avancés dans cet ouvrage. Par le R. P. le Courayer. Amſterd.* 1729. in 12mo 2 voll.

22. Refutare tentauit Patrem *Courayer*, P. Antonius Boucat, Ordinis minorum Presbyter in Theologia Patrum Scholaſtico-dogmatica, ſed maxime poſitiua de Sacramentis Tom. 19. part. 3. Paris 1725 in 8uo in quo de caeremoniis et ordinatione Anglorum agit

23. P. *le Quien* nouum opus cum Conſultatione celebrie cuiusdam Doctoris anonymi contra Courayer edidit. In parte 2 ordinationem anglorum et eorum miniſterium eccleſiaſticum inualidum eſſe ex doctrina de ſacrificio probare conatur.

Contenta ſingulorum horum 23 ſcriptorum breuibus adducunt auctores der Samml. von Theol. Sach. 1730 p. 975-989.

Prodiit etiam *Supplement aux Ouvrages de la validité des Ordinations Anglicanes par le P. le Courayer Amſterd.* 1732 in 12mo reg. 1 Alph. pl. 5 quod ſcriptum praeſertim monacho Dominicano *le Quien* oppoſitum eſt. Auctor praeter alia monet, abbatem *Renaudat* auctorem huius controuerſiae eſſe de inualiditate epiſcoporum Anglicanorum, quem *Gould*

et

et *le Quien* exſcripſerint uid. p. 33. recenſ. hoc ſupplementum in der Samml. von Theolog. Sach. 1732 p. 1027.

Adde etiam *La nullité des Ordinations Anglicanes, demontrée de nouveau tant pour les faits, que pour le Droit contre la Defenſe du R. P. le Courayer* par Mich. *le Quien à Paris* 1730. in 12 voll. 2. Ultimam quaſi manum imponere uult *le Quien* in hoc ſcripto controuerſiae, cum P. *Courayer* ſuſceptae, et magna cum uehementia agitatae. Omnia, quae in contrarium afferri poterant, attulit. uid. *Journal des Savans* 1730. menſ. Nov. n 6 et Dec. n. 5 und die Leipz. gel. Zeit. 1730 p. 661 et 668

ad n. 338 (magnif. Loeſcherus) in theologiſchen Annalibus 1728 p. 620 etiam iudicat, hoc ſcriptum auctori ſuo magno eſſe honori, et illos, contra quos directum eſt, nihil, quod conſiſtere queat, regerere poſſe, ſed uitia typographica nimia eſſe in hoc ſcripto.

ad n. 366. Liber Ioncourtii pl. 18. conſtans, multos motus excitauit. Coccejus et eius aſſeclae fere in omnibus locis Scr. ſ. uaticinia de Chriſto et ſtatu Nou. Teſt. deprehendiſſe ſibi uiſi ſunt. Voetiani autem illis in hac re contradicunt, adeo ut Coccejani contendant, Voetianos omnia uaticinia de Chriſto eludere uelle. Auctor ſcopum habuiſſe uidetur, duas has contrarias partes conciliare. Queritur etiam de ſecta quadam in Batauia, *hebraizans* dicta, de qua etiam alii Batauorum libri queruntur, quod ſub ſpecie, hebraica accurate tractandi,

di, totam fere Chriſtianorum doctrinam moralem ſubuertere tentet. uid. die Unſch. Nachr. 1706 p. 720. add. (magnif. Loeſcheri) theolog. annales 1707 p. 364 & Clerici *Bibliotheque choiſie* Tom. XI. p. 414.

ad n. 369 *Baſnage* fuit Paſtor reformatus Roterodamenſis, prodiit ſcriptum eius 1709. In praefat. auctor docet, totas eccleſias ſub iugo hiſpanico & gallico fuiſſe, quae ope ope N. T. & aliorum librorum religionem reformatam propagaſſent, in quorum gratiam, praeſertim Hugonotarum in Gallia hunc librum, ex 15 Dialogis inter Papiſtam & Reformatum conſtantem, conſcripſiſſet. In dialogo 1 Papiſta Reformatum conuincit, diſſimulationem religionis eſſe contra conſcientiam. In 2 Reformatus probat, ſeparationem ab eccleſia romana fuiſſe neceſſariam & unitatem eccleſiae ſtabiliuiſſe. In 3 dialogo agitur de quaeſtione: An aliquis in eccleſia romana ſaluari poſſit? & artes Miſſionariorum deteguntur. In dial. 4 praeſentia corporis Chriſti realis in ſacra coena negatur & Transſubſtantiatio refutatur. In 6 dial. Calicis ſubtractio & miſſa improbatur. In 7 agitur de circumlatione & adoratione uenerabilis, contra quam poſteriorem Papiſta *Thiers* peculiarem tractatum ſcripſit ſub tit: *Expoſition du Sacrement.* In 8 dial. de adoratione ſanctorum agitur. In 9 de ueneratione reliquiarum, ubi de reliquiis umbilici Chriſti non ita pridem inuentis tractatur.

In 10 dial. de cultu imaginum agitur. In 11 de poenitentia & confeſſione. In 12 de ſatisfactionibus, indulgentiis & purgatorio. In 13 de iuſtificatione. In 14 de praecipuis religionis Chriſtianae ueritatibus. In 15 de abominandis Papiſtarum doctrinis, quomodo ortae fuerint, ex hiſtoria eccleſiaſtica oſtenditur, & quod paſſim teſtes ueritatis latuerint Adhac epiſtola epiſcopi contra reliquias umbilici chriſti Auctores der Unſch. Nachr. 1709 p. 461 optant, ut hic tractatus in linguam germanicam tranferretur & refutaretur.

ad n. 370 In (de la Croze) *Entretiens* plerumque theologica de Atheis, Iudaeis, &c. occurrunt, praeſertim Baſnagii hiſtoria iudaica perſtringitur.

ad n. 373. Chriſti. Gryphius *de ſcriptoribus hiſtoricis* ſec. 17 p. 430 dicit, auctorem ſe uocare Genuenſem Maranam, id ſi eſſet, hic liber ad libros anonymos non pertineret.

ad n. 381 Noua editio prodiit 1720 Cölln in 8. & recenſetur in der fortgeſ. Samml. 1720 p. 519. Reſponſio auctoris Theodiceae (i. e. Leibnitii) ad dominum praeſidem (*Buddeum*) diſputationis de origine mali nuper editae, inſerta eſt annalib. acad. Iuliae Semeſtr. I. n. 10. excerptis ex Actis ſocietatis conantium. Verboſe editio anni 1710 recenſetur in den Unſch. Nachr. 1710 p. 405. Occaſionem huic libro conſcribendo ſuppeditauit controuerſia inter Baylium & Clericum; & auctor in prae-

praefat. te Patur, ſe hunc librum ad confirmandam Dei gloriam exaraſſe. Opus conſiſtit ex 3 partibus. Praecedit tractatio de Concordia rationis & fidei & Baylii aſſerta, quod ratio fidei contradicat, refutantur egregie ex Hiſtoria litteraria. In part. 2. Baylii obiectiones κατὰ πόδα refelluntur. In part. 3 auctor reſpondet ad momentum de malis phyſicis, & contendit, non tam multa mala in mundo eſſe, quam uulgo creditur, explicat etiam multas difficiliores quaeſtiones metaphyſicas & Kingii, angli librum de origine mali plerumque refutat. Leibnitii Theodicaea in Gallia pro tali libro habetur, qui refutari neqeat, & in den Leipz. gel. Zeit. 1717 p. 374 opuſculm, quo cum aliud comparari non poſſit, uocatur.

ad n. 400 Auctores der Unſch. Nachr. 1718 p. 828 dicunt, neminem *Tolandum* tractatus de libertate cogitandi auctorem (ſed auctor potius eſt *Collin*, Anglus) κατ' ἄνθρωπον & ex propriis eius principiis refutaſſe, quam *Crouſazium*, oſtendit, quod omnes actiones morales ſubuertat, & ita reipublicae ualde noxius ſit, quod Tolandus (uerius *Collin*) abſurde moralem Epicuri doctrinam antepónat morali doctrinae Chriſti & ſine fundamento dicat, quod Chriſti doctrina moralis nihil de uera amicitia doceat, quodque uariis lectionibus & opinionibus nimium tribuat. De *Crouſazio* iudicant quoque iſti auctores, quod interdum Indifferentiſmum, licet non adeo craſſum prodat.

ad n. 401 Liber *Jaqueloti* duas partes habet. In prima tractat generalia, & oſtendit, *Baylium* Chriſtianos & Atheos in unam claſſem collocare & docere, Chriſtianum, qui non ex peculiari inſtinctu Dei tanquam electus agat aeque impium eſſe, quam atheum. Baylius etiam ſtudio rationem contra fidem dicitur irritare. In part. 2 *Jaquelot* 3 momenta defendit contra aduerſarium ſuum 1) quod homo ſecundum ſanam rationem libertatem uoluntatis habeat 2) quod peccatum a Deo non proueniat. 3) quod Scepticiſmus nullum articulum fidei ſubuertat. In materia de abſoluto decreto lenis eſt, & non uult admittere, quod decreta Dei praeſcientiam antecedant. Obiicit aduerſario ſuo dubia ironica contra articulos fidei e. g. nos certos eſſe non poſſe an ſimus perſonae, quia Chriſti humanitas perſona non fuiſſet uid. die Unſch. Nachr. 1706 p. 797 ubi & de aliis ſcriptis inter *Baylium* & *Jaquelotum* editis agitur.

ad n. 427 Quesnellum auctorem huius libri eſſe, confirmatur etiam in *Cauſa Quesnelliana* ſiue *Actis. contra Quesnellum* 1704 *Bruxellis* editis uid. die Unſch. Nachr. 1705 p. 219.

ad n 468. Tom. 1 & 2 prodierunt 1714 in 4. *Paris*, 6 Alph. pl. 12. Auctoris ſcopus eſt ex aliis de hac materia ſcriptoribus hoc argumentum illuſtrare & perfectius reddere. In diſſ. praeliminari non magnam quidem operis ſui exſpectationem excitant, dum Therapeutas auctores uitae monaſticae & ab Euangeliſta Marco usque ad Antonium perpetuo

petuo monachos fuiſſe putat. Sed in part. 1 uitas antiquorum Eremitarum & Aſcetarum nec non hiſtoriam Graecorum, Syrorum, Armenorum & aliorum Orientalium monachorum. In part. 2 agit de Auguſtino & conſtitutione eius ordinis, a quo omnes canonicos regulares deriuat. Pars 3 comprehendit monachos Auguſtinianos. Pars 4 Benedictinos, a quibus deducit equites ſacros. Pars 5 ordines mendicantes & Pars 6 reliquos. uid. die Unſch. Nachr. 1715 p. 845. In Tomo 3 & 4 auctor nomen ſuum indicat. In den Theol. annalib. (Loeſcheri) 1718 n. 65 b. p. 476 dicitur anno 1718 nouam editionem Pariſiis in 4 prodiiſſe, quae recenſeretur *dans le Journal des Savans* 1719 menſ. Aug. n. 6 ſed ſi recte memini ibi non noua editio, ſed tantum Tom. 7 & 8 recenſentur.

ad n. 480. Hic tractatus iam 1646 impreſſus eſt, ut in praefat. monetur, nunc autem paululum auctus uid. die Unſch. Nachr. 1717 p. 441. Egregie docetur in illo, quomodo papatus cum abominandis ſuis & erroribus in dies creuerit & quomodo Papiſtae Iudaeos & Ethnicos imitati fuerint: Adhaeret tract. cui tit. *Ratramnus ſiue uerſio libri de corpore & ſanguine Chriſti*, quem *Ratramnus*, uel *Bertram* ſec. 9 edidit, cui praemiſſa eſt diſſertatio de eius uita & opinionibus, in qua contra Cardinalem *Perronium* probatur, in Sec. IX non fuiſſe Stercoraniſtas, contra quos *Ratramnus* ſcripſit & contra Anton. *Arnaldum*, quod *Perronius* realem corporis Chriſti praeſentiam in ſ. coena

non crediderit. Adhaeret *Preſervatif contre le changement de Religion*, quod olim contra Epiſcopi Boſueti expoſitionem prodierat. In hoc ſcripto uera forma errorum & abominandorum papatus diligenter delineatur. Auctor inter alia p. 171 ſq. negat, doctrinam Papiſtarum & explicationem uerborum inſtitutionis ſacrae coenae melius cohaerere, quam doctrinam Lutheranorum & hoc modo a fidei ſuae ſociis diſcedit, qui contrarium defendunt, prouocat etiam ad Dallaeum, qui *dans l' Apologie pour les Egliſes reformées* nos quoque in hoc momento abſoluat.

ad n. 539 Explet haec hiſtoria 3 Alph. 13 pl. Auctor etiam exponit, quales progreſſus et fata habuerint in diuerſis Chriſtianorum principium regnis et terris. *Jurieu* etiam opinionem indicatam de Socinianis in Gallica proponit *dans l' Eſprit de Monſ. Arnaud.* et *les Queſtions importantes ſur les Janſeniſtes* in ſcriptis dominorum *de Portroyal* errores Socinianorum latere monent. In parte 2 praecipuorum Socinianorum characteres deſcribuntur et eorum ſcripta adducuntur. In parte 3 ſubſecutura promittitur ſolida refutatio falſorum ſyllogiſmorum Socinianorum, quam eo magis neceſſariam eſſe iudicant auctores der Samml. von Theol. Sachen 1723 p. 1075. quia fucatae eorum opiniones & argumenta, tanquam periculoſisſimum uenenum, ſine ullo antidoto in duabus partibus prioribus propoſitae ſunt. add. die Leipz. gelehr. Zeit. 1723 p. 409.

ad

ad n. 547 Auctores der Samml. von Theol. Sachen 1723 p. 659 auctorem huius libri uocant P. *Bouges*, & dicunt, eum eſſe celebrem ordinis ſui monachum, qui munera in ordine ſuo maxime honorifica adminiſtraſſet. Contendit, auctor ſudarium Chriſti inde a ſeculo 12 in urbe natiuitatis ſuae Carcaſſona aſſeruatum fuiſſe. Multa etiam tradit de miraculis, per hoc ſudarium factis, ſed non uerisimiliora ſunt haec exempla, quam aliae eiusmodi narrationes. Elaborauit etiam hic auctor Annales Carcaſſonnenſes. Philoſophiam Auguſtinianam, Chronologiam ſacram & profanam. 1701 Excercitationes in uniuerſos ſ. Scr. locos Thetico-Polemicos, 25 paginis in fol. conſtantes & 1702 *diſſ. hiſtorique & polemique ſur les 70 Semaines de Daniel* add. die Leipz. gel. Zeit. 1723 p. 841.

De controuerſia inter urbes *Turin* & *Beſançon* utra nimirum ſudarium Chriſti poſſideat ſcite agitur p. 61 in anonymi ſcripto, cui tit. Eines geweſenen römiſchen Prieſters Reiſe durch Franckreich und Italien, Altona in 8vo pl. 16.

ad n. 550 Haec hiſtoria d. 20 Iunii 1523 ap. Philippum *le Noir* prodiit litteris Gothicis. Libellus exiguae quidem molis, ſed ob raritatem magno pretio uix parabilis, de quo diſſerit Bern. Moneta in *Menagianis* Tom. 3 p. 185. ſq.

ad n. 566 cf. *Acta eruditor. lat. Lipſ.* 1705 p. 245 & 1701 p. 289 ubi haec hiſtoria recen-

 ſetur.

ſetur. Alia recenſio uerboſa exſtat in den Unſchul. Nachr. 1701. p. 130. Adde etiam in bibliotheca mea ſub anonymis latinis titulum *Proceſſus* not. c. Theodorus *Eleutherius*, ſiue Livinus *de Meyer* Ieſuita in praef. lib. 1. Hiſtoriae controuerſiarum de auxiliis gratiae accuſat Quesnellium, quod in *Hiſtoire generale de Janſeniſme*, Reginaldo *Cools* Epiſcopo Antverpienſi per meram calumniam affingeret effatum, doctrinam Ianſeniſtarum eſſe pernicioſam & contrarium probat ex teſtimonio ueritatis a Reginaldo 1701 publicato, quod totum inſerit. Idem malam quoque fidem Quesnelli ex inſtituto accuſat quod multa, quae falſisſima eſſe ſciuerit, Hiſtoriae tamen de auxiliis inſeruerit.

ad n. 547 prodiit haec hiſtoria *à la Haye* 1723 in 12 pl. 9 uid. die Samml. von Theol. Sachen 1724 p. 973 und die Leipz. geleh. Zeit. 1726 p. 98 ſq. und 1723 p. 789 ſq. Auctorem *Rameſey* Fenelon 1710 a Deiſmo perduxit ad religionem papiſticam, in qua magnum feruorem deinde teſtatus eſt. Indicat cogitationes, quas fouit, cum adhuc erat Deiſta, et eas etiam, quas poſt conuerſionem ſuam de religione habuit, argumenta ſua, quibus Deiſmum defendit, quam etiam illa argumenta adducit, quibus Fenelon ipſi dubia ſua exemit et ubique magnam reuerentiam erga Fenelonum teſtatur. Prodiit eodem tempore haec uita in Anglia ſub tit. *The Life of François de la Mothe Fenelon Archbiskop & Duke*

Duke of Cambray Londen 1723 in 12. Celeb. Stollius in der Nachricht von ſeinen Büchern p. 602 laudat hanc uitae deſcriptionem laudat propter ſtilum, res & typorum elegentiam. Auctor Andr. Michael *Ramſey*, uid. die Leipz. gelehr. Zeitung 1730. p. 561 & 361. Socius regiae ſocietatis anglicanae & eques, 1704 Oxoniae D. Iuris creatus & per Cyrum peregrinantem quem recenſet cel. Stollius l. c. p. 817 coll. p. 820, famam adeptus, cum aliis eiusd. nominis non confundendus eſt, (nam die Leipz. gelehr. Zeit. 1733 p. 210 & 213. Carol. Ramſay & Chriſt. Fr. *Ramſay* mentionem quoque faciunt) fuit familiarisſimus Feneloni, & ideo ſaepe nimium dat amori partiumque Feneloniarum ſtudioſus eſt. Cel. Stollius l. c. monet, ipſum ſaepe tempus, quo aliquid factum ſit, non annotaſſe, & deſcriptis Feneloni, praeſertim de *Telemaque* uberius agere, atque etiam cenſuras, contra hunc librum publicatas adducere debuiſſe. Num nimium erga Boſuetum odium prodiderit Rameſey aliorum iudicio relinquit cel. Stollius & hanc uitam rebus memoratu dignisſimis refertam eſſe docet, praeſertim Rameſey conuerſionem notandam eſſe. Eleganter haec uita excerpitur *dans la Bibliotheque Françoiſe* Tom. 2. p. 187 ſq.

ad n. 575 cum hoc numero cf. n. 615.

ad n. 576 cf. in appendice anon. gallicor. tit. *Hiſtoire critique* ubi hic liber uberius deſcribitur.

ad n. 610 Auctor du *Janſeniſque demasquè* inter alia contendit, *Traité de l' Action de Dieu a Ianſeniſta* quodam ſcriptum eſſe.

ad n. 615 cum hoc numero conferatur num. 575.

ad n. 642 not. (a) Marville quidem in *Melanges* Tom. 1. p. 297 refert: dominum de *Sallo* ex moerore, quod ludendo omnia bona ſua perdiderit, mortuum eſſe, ſed falſam eſſe hanc relationem, diſcere poſſumus ex Baelii uerbis, in epiſtolis eius Tom. III. p. 854 exſtantibus, qui ita habet: *Je ſcai que Mr. Sallo ceſſa de travailler vers le mois d' Avril 1665 & j' ai lû dans le Moreri, qu' il' mourut l' An.* 1669 *Voila donc les Faits diſcordans* (Refert enim Marvillius eundem 1665 ex moerore obiiſſe) *Perſonne n' eſt auſſi propre que vous, Monſieur* (*Marais*) *à deterrer, ſi cet illuſtre Conſeiller au Parlement mourut, en* 1665 *de chagrin d' avoir joüe tout ſon Bien. Cela ſervit deſavantageux à ſa Mémoire; & il ſeroit bon d' arretèr la Propagation d' un tel Bruit; car ſi on ne le refute, on le trouvera bientot dans plus de ſix ou ſept Livres & puis dans vingt & puis dans trente.*

ad n. 651 Neruoſa & perutilis recenſio huius libri, quae tota legi meretur, exſtat in den Unſch. Nachr. 1719 p. 158. & p. 1018 ibid. Auctor patrum Philoſophiam moralem defendere & oſtendere ſtudet, quod iure doctrinam moralem ethnicorum reiecerint, in libro 1. detegit multa abominanda & naeuos graecorum & romanorum ethnico-

nicorum, quod ad Atheiſmum, uel fanaticiſmum perducat. Lib. 2 monſtrat moralem Chriſtianorum doctrinam multis modis eſſe praeſtantiorem & in 3. Studium tamen Philoſophiae ethnicorum per ſe et per accidens prodeſſe.

Hieroclem parum doctrinam moralem calluiſſe docet, & Lanctantium prae aliis Philoſophiam gentilium feliciter impugnaſſe. Refutat praeſertim Andr. Dacerium, qui Pythagoricam, Platonicam & Stoicam Philoſophiam nimii aeſtimauerat, diſputat quoque contra Steuchum Eugubinum.

ad n. 662 Prodiit haec epiſtola in 8. Auctor ſe non nominat, ſed tantum dicit, nomen ſuum habere 16 litteras. Auctores der Unſch. Nachr. l. c. potiora huius ſcripti contenta indicant. Scriptus eſt hic liber contra librum anonym. (Philipp Naude) cui tit. *La ſouveraine Perfection de Dieu* (qui recenſ. in den Unſch. Nachr. 1708 p. 189) et quia *dans la Lettre ſur ce Traite* Jaquelot & eius ſcripta paſſim defenduntur, ideo exinde quidam indicium ſumſerint, auctorem eſſe Jaquelotum. Naudeum ubique contemtim tractat, illum pro ficto illuminato habet, quia omnia in ſcriptis ſuis bona ex Jaquelotii ſcriptis deſumſiſſet. Deſcriptio auctoris de electione, prorſus recedere uidetur a ſententia eccleſiae reformatae. Plura uid. in den Unſch. Nachr. l. c.

ad n. 691 quae dicta ſunt ad num 1202 infra in annotationibus.

ad n. 701 Recenſetur etiam hae epiſtolae 1715 in den Unſch. Nachr. p. 557. 1716 p. 1040 & in *Actis Erudit. Lipſ. lat.* 1716 p. 443 Hiſt. crit. Tom. 9 p. 386.

ad n. 703 *Recueil* X. prodiit *à Paris* 1713 in 12 & in illa collectione tantum a Ieſuitis proponuntur res, conuerſionem in China & India orientali concernentes uid *Journal des Savans* 1714 menſ. Ianuar. p. 3. *Recueil* XI ibid. 1715 in 12 & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſ. Sept. p 288.

In collectione 15 harum epiſtolarum diligenter deſcribitur deſertum inter Malabar & Coromandel, & uaria chymica immiſcentur.

In collectione 16 agitur de Miſſionibus in inſulis Bourbon, Poulo-Candor, canton & Carnate. Plures res autem ſunt, politicae, quam eccleſiaſticae.

In collectione 17 P. *Mailla* deſcribit perſecutionem Miſſionariorum & chriſtianorum in China, poſtquam Yono Tehing, imperatoris Canghi filius 4 regnum adeptus erat, hic omnes Miſſionarios exceptis Pekingenſidus ex regno ſuo eiecit, chriſtianorum templa deſtruxit, & ciues ſuos prohibuit, ne ad religionem chriſtianam tranſirent, chriſtianos autem ipſos ut religionem ſuam relinquerent, coegit, P. Parronin de perſecutione agit, quam *Sounou* filius imperatoris Chinenſis propter religionem chriſtianam ſuſtinuit. Dein de iudicio regiae academiae

ſcien-

ſcientiarum ſubmittit Dionis tractatum de Anatomia, in linguam Tartarorum conuerſum, & agit de tribus Chinenſibus radicibus. P. *Rasles* & P. *de la Chaſſe* agit *de Abnakis*, natione quadam Americana, quae amplexa erat religionem chiſtianam. P. de la Seſtre, monach. Dominic. agit de perſecutione Tonkinenſi.

In collect. 18. continentur epiſtola Superioris generalis Miſſionis Ieſuiticae in Syria & Aegypto, in qua collectores harum epiſtolarum laudat. In ep. 2 P. Siccard agit de tranſitu Iſraelitarum per mare rubrum, qui & aliam diſſertationem, de itinere filiorum Iſraelis usque ad montem Sinai promittit, addita eſt charta geographica omnium locorum, in haç diſſ. memoratorum. Ep. 3 ab eod. agit de uariis Aegyptiorum piſcationibus. Ep. 4 Patris Superioris Generalis continet laudem & orationen funebrem in obitum P. Siccardi, qui die 24 April. 1727 Cairi peſte exſtinctus eſt. Additur etiam Hiſtoria urbis Damaſci & deſcriptio antiquitatum illius loci. De urbis Aleppo ſitu, mercatura, itinere peregrinantium ad Meccam, de hac urbe, illius Moſchea, ſepulcro Muhametis, de Medina, Yousbegs, tartarorum quadam ſpecie, de Antiochia, de Hiſtoria Arſacidarum & Druzis notitia ſuppeditatur, item de Coptis de ortu & progreſſu Eutychianiſmi, cui Coptae dediti ſunt.

Con-

Contenta collectionis 19 indicantur in der Samml. von Theol. Sach. 1730 p. 756. ſqq. Continet 5 epiſtolas 1) deſcribit perſecutiones quorundam principium Chinenſinm, qui ad chriſtianiſmum defecerant, & ideo in uincula coniecti erant, attamen cum familia ſua chriſtianae religioni adhaeſerunt, onera Chriſtianorum & ignominiae in China enarrantur, 2) de receptione legati Luſitani in China, qui tamen chriſtianis nulla commoda acquirere potuit, 3) de nouellis Chinenſium, quae conſiſtunt ex literis ſupplicibus ad imperatorem Chinenſium & eius mandatis ad illas. Scriptores nouorum ſub uitae poena falſa immiſcere non debent. 4) de ſtatu Miſſionis in Guyannes 5) de ſcripto abbatis Renaudoti, quod ex arabica lingua uertit & ſub tit. Anciennes relations des Indes edidit Pariſ. 1718 in quibus aperta falſa de rebus Chinenſium traduntur.

ad n. 706 In hac collectione poſt mortem *Guion* omnes eius epiſtolae myſticae & de emendatione hominum agentes reperiuntur. Haec femina pro infallibili doctore, imo pro mediatore humani generis ſe uenditat. benedictionem impertit p. 166. ſe matrem ſpiritualem uocat p. 415 poſtulat ut omnes ſe cum illa coniungant p 510 coecam obedientiam requirit, neminem neque coelum, neque infernum pro ſcopo habere debere p. 435 neminem de peccatis commiſſis debere eſſe anxium p. 518. de inſpirationibus

bus ſuis agit p. 118. 404. peccatum ſe non habere contendit p. 851. animam ſuam Deum plane factam eſſe. Multas alias huius feminae ineptas locutiones allegant auctores der Samml. von theolog Sachen 1731 p. 728 ſq. qui etiam non pauca utilia monita in his epiſtolis occurrere dicunt.

ad n. 708. Cf. Ioh. *Ieveri*, Wiburgenſis Beſcheid und Unterricht für den auctorem *des Letres hiſtoriques* 1722 in 4 pl. 1 uid. die fortgeſ. Samml. 1722 p. 807.

ad n. 710 Auctoris ſcopus fuit, illis, quos theologiam moralem ordine ſyſtematico legere taedet, iucundo modo per epiſtolas proponere vid. Bibl. Françoiſe l. c. menſ. Nov. & Dec. n. 3.

Editio huius ſcripti tertia prodiit Pariſ. 1713 in 12 pl. 14 & illa anni 1726 eſt quarta. Conſiſtit ex 14 epiſtolis ad quandam monialem & prima epiſtola de inſtructione Noviriorum a p. 1 - - 61 omnium eſt uerboſiſſima p. 129 ſerio ad lectionem Scr. ſ. exhortatur, iudicatur de hoc ſcripto in der Samml. von theol. Sach. 1729 p. 1234 quod multum facere poſſit ad pietatem amplificandam. uid. aliud auctoris ſcriptum anonym. ſub tit. Traité de la priere publique, & in append. anon. gallic. ſub uoc. *Sentimens* Editio prima lucem uidit Pariſiis 1708 in 12 pl. 14. Auctor in titulo ſe tantum uocat *L' Auteur du Traité de la priere publique* & eſt notiſſimus du Guet, qui praeſertim propter epiſtolas ſuas,

ad

ad pietatem excitantes, celebris eſt. Regulas ad ſtatum eccleſiaſticum emendandum ſuppeditat, quae etiam ad generalem omnium ſtatuum emendationem applicari poſſunt, uitia uitae monaſticae ſincere fatetur, de contentis reliquarum eius epiſtolarum uid. die Unſch. Nachr. 1709 p. 82.

ad n. 712 in den Leipz. gel. Zeit. 1735 p. 895 auctor *des Lettres Perſanes* uocatur LITLETON, quem aggreſſus eſt alius anonymus in ſcripto, Londini 1735 edito, cui tit. Der entlarvte Perſianer. In hoc ſcripto accuſat LITLETONUM illum editis epiſtolis ſuis tantum populum erga regem incitare uoluiſſe, quae tamen imputationes alium auctorem anonymum non deterruerunt, quin publicaret *les nouvelles Lettres Perſanes*, de quibus uid. num. 894 (β) quae ſunt continuatio, uel uolumen ſecundum *des Lettres Perſanes*. Auctor autem perperam fingit, hanc continuationem & *les Lettres Perſanes* ab uno eodemque auctore eſſe.

ad n. 718. Hae 6 epiſtolae antea ſeorſum 1725 prodierunt, nunc autem in ſecunda editione coniunctim editae & ſumariis atque tabula quadam auctae ſunt. Auctores der Samml. von Theol. Sach. 1731 p. 431 dicunt, fiſtulam auctoris dulce canere. Verboſius hae epiſtolae recenſentur in eadem collectione 1732 p. 779 ſq. add. die auserleſ. theol. Biblioth. (Coleri) part. 57. n. 2. & *Memoires de Trevoux* 1728 menſ. Iun. n. 6.

Pro-

Prodiit etiam anonymi *reponſe à la Lettre d' un Theologien de Strasbourg ſur l' Invocation des Saints. Baſel* 1732 in 4 pl. 7. In qua *Scheffmacherus* ſolide refutatur. recenſ. haec reſpenſio in der Samml. von Theol. Sach. 1733. p. 796 ſqq.

ad n. 722 Abbas *de Dangeau* mort. eſt d. 1 Ianuar. 1722 & hoc ſcriptum eſt ultimum illius. Agit de Cardinalibus, qui poſt mortem Papae Clementis XI. uixerunt, additis uariis obſeruationibus de aetate, Promotione, titulis, muneribus & familia eorum. Tractatio praeliminaris agit generatim de Cardinalibus. add.. *Mémoires de Trevoux* 1721 menſ. Aug. n. 1.

ad n. 767 Scriptum hoc eſt ſolidum & conſiſtit potiſſimum in qnerela contra 40 Epiſcopos, qui acceperunt conſtitutionem Unigenitus, & quod Cardinalis *de Noailles* papae nimium conceſſerit, ratione doctrinae illam Bullam eſſe reiiciendam. Horrendum factum eſſe pronuntiat, quod Papa per bullam de coena domini omnes illos excommunicet, qui uniuerſale concilium appellent. Auctor docet plures quam 100 Epiſcopos in Gallia accepiſſe Conſtitutionem Unigenitus & 16 illam reieciſſe, priores autem illam uariis ſub conditionibus accepiſſe p. 119 affirmat, papam eo tempore uiuentem doctrinae falſae accuſari poſſe & in eius Homiliis craſſos doctrinae errores latere. Agitur etiam de libertate eccleſiae Gallicanae p. 147 oſtenditur quibus artibus papa-

tus uires ſumſerit, p. 151 ſcribit auctor die römiſche Kirche wird nichts heilſames thun, wenn ſie nicht darzu genöthiget wird. Sedem romanam uenerandam, curiam uero romanam auctor ſemper malam eſſe cenſet. Mores paparum p. 167 comparantur moribus iniuſti oeconomi p. 172 Romam conuertere in uſus ſuos optime ignorantiam & ſuperſtitionem aliorum p 177 Ieſuitas romanae eccleſiae magis officere, quam proficere putat. Plura uid. in den Unſch. Nachr. 1717 p. 863 ſq.

ad n. 782 *Neſteſuranci* nomen fictum eſſe dicitur, quod aſſumſerit Mr. *Limiers* uid. infra in Bibliotheca pſeudonymorum uoce *Neſteſuranci.*

ad n. 784. Tom. XVII & XVIII *des Memoires* (*de Monſ. Niceron*) recenſentur in *nouis Actis erudit.* menſ. Majo 1733 n. 9. & Tom. XIX ibid. menſ. Iul. n. 6. Tom. XX ibid. menſ. Aug. n. 11.

ad n. 792. Auctores *actor. Eruditor.* 1718 p. 518 forſitan innui putant *Le Miniſtere du Cardinal de Richelieu avec des Reflections politiques* fol. *Paris* 1650, quo anno ſcripta eſt Gui Patin. epiſtola inter eius *nouvelles lettres à Charles Spon* T. 1. p. 299 in qua mentionem facit auctoris VIALAR. Patin l. c. obſeruat, hunc librum plenum eſſe immodicis Richelii laudibus, ideoque Parlamenti decreto cremari debuiſſe, ſed de his quoque merito dici, ſi iraſcare agnita uidentur, ſpreta exoleſcunt.

ad

ad n. 814 Non leuem errorem commiſit le Lono l. c. n. 6555 b. Menckenium uocans Ioh. Baptiſtam, qui Ioh. Burchardus dicendus erat, et hic error etiam ex negligentia in noſtrum numerum irrepſit, omnino corrigendus.

ad n. 825 Cum hoc libro non confundendus eſt alius liber eiusdem fere tituli, nimirum: *La Morale des Jeſuites à Mons.* 1702 in 8uo 3 partes, qui iam antea quoque impreſſus fuit. Auctor oſtendit prauitatem Moralitatis Ieſuitarum. In parte 1, quomodo haec Theologia moralis fontes peccatorum, nempe cupiditatem, ignorantiam, prauam conſuetudinem & intentionem, rationis dominium & auctoritatem humanam occaſionesque peccandi facilitet. In 2 quod auferat impedimenta peccatorum, nempe gratiam Chriſti, poenitentiam, mandata Dei & eccleſiae &c. In 3. quanta damna afferat officiis ſingulorum ſtatuum. Obſeruat etiam quod Eſcobar ſuadeat, communicanti illi, de cuius dignitate dubitetur, nullam prorſus hoſtiam porrigendam eſſe, ſed porrectionem tantum ſimulari debere. uid. Mr. (Bernard) *dans les Nouvelles de la Republique des Lettres* 1703 menſ. Mart. p. 288. ſq.

ad n. 843 de Tomo 2 *des nouveaux Mémoires cf. Mémoires de Trevoux* 1718 menſ. Nou. n. 9.

Tomus 4 in 12 pl. 15 continet plerumque relationes de bonis operibus & hiſtorias talium hominum, quas Ieſuitae pios eſſe cen-

fuerunt., & referunt Ieſuitae, quid praeſertim in Abyſſinia effecerint.

Tomus 6 continet 4 epiſtolas & 3 documenta de urbe Aleppo. Damaſco & de Coptis. Variae annotationes lectu digniſſimae in hoc uolumine occurrunt.

Tom. 7 praeſertim geographica, hiſtorica & phyſica inuenta P. Siccardi continet, qui in Aegypto peſte exſtinctus eſt. De eius ſcriptis P. Treffonds, Superior Generalis Miſſionis Soc. Ieſu in Syria & Aegypto uaria tradit. uid. *Mémoires des Trevoux* 1729 menſ. Sept. n. 3.

ad n. 850 hoc ſcriptum conſtat plagulis 14. Auctores der Unſch. Nachr. 1718 p. 494 indicant, pertractata in hoc ſcripto non reſpondere titulo, eſſe nimirum Satyram & Ironiam contra Highchurchmen, ſiue acerrimos defenſores eccleſiae epiſcopalis in Anglia, & occaſio deſumitur ab illorum liberis, quales nimirum magiſtros morum illis eligerent. Religio ſecundum principia Hobbeſii turpiter proponitur, ita ut illa cum virtute ſemper utili cedat, ſcatet igitur hoc ſcriptum ſcandalis & auctores l. c. iudicant, talem ſtilum nihil boni ſecum ferre.

ad n. 873 Gryphius *de ſcriptoribus hiſtoricis* Sec. 17 p. 430. ingnorat auctorem huius ſcripti & aliam illius editionem Geneuae 1669 in 12 allegat.

ad n. 891 ven. Loeſcheri Reflexiones *ad Pensees libres*, quae recenſentur in der Samml. von

von Theol. Sach. 1725 p. 516. ſpernit & contemtim tractat Thomaſius im andern Theil ſeiner Juriſtiſchen gemiſchten Händel, p. 688 ſq. Recenſentur Reflexiones Loeſcheri in der auserleſ. Theolog. Bibliothec (Coleri) part. 4. n. 6. & in der Samml. von Theol. Sach. 1725 p. 516. De uerſione germanica huius libri uid. inter anon. german. ſub uoce Gedancken. n. uarias turpes theſes ex Mandevillii libro notarunt auctores der Samml. von Theol. Sach. 1723 p. 751 add. *Memoires Hiſtor. & critiques* 1722 menſ. Iul. n. 3. adde etiam recenſionem huius libri in b. (Coleri) auserleſ. Theol. Biblioth. part. 5 & 6. cuius tamen de hoc libro iudicium auctores der Samml. von Theol. Sachen 1725 p. 164. religioni & pietati periculoſum eſſe cenſent.

ad n. 892 D. Bruckerus Baſileaenſis eſt & ex omnibus rebus circumſtantibus apparet, hoc ſcriptum Heidelbergae non impreſſum eſſe. Auctor praeſertim ex hiſtoria eccleſiaſtica probare contendit, articulos de reali praeſentia Chriſti & Pradeſtinatione in ueteri eccleſia nunquam pro articulis fidei habitos eſſe, quia in ſymbola non recepti eſſent. Sed auctores der Samml. von Theol. Sach. 1724 p. 103 monent, nunquam ueritati diuinae ex rationis humanae fundamentis tam audacter contradictum eſſe, ut opus fuerit, hos articulos expreſis uerbis defendere & ideo auctoris argumenta, ab his articulis deſumta non ualere ad ſtabilien-

Digitized by Google

dam inter nos & Reformatos tolerantiam. add. (Clerici) *bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 9 Part. 2 n. 5 und die Leipz. gel. Zeit. 1723 p. 991.

ad n. 896. Liber prodiit in 12 pl. 10. In hoc tractatu Bayle palam accuſatur, quod in dictorio ſuo, *dans ſes Penſées & Réponſes* Atheiſmus propagare ſtudeat & religionem chriſtianam ludibrio habeat. uid. die Unſch. Nachr. 1706 p. 795.

ad n. 905 *Platoniſme devoilé* etiam refutatur *dans l' Apologie pour la Religion*, *Paris* 1719 in 4 Tomo 3 & 4 de quo ſcripto uid. *Journal des Savans* 1719 menſ. Aug. n. 13. *Platoniſme devoilé* non Coloniae, ſed Londini prodiit in 8uo 1. Alph. pl. 2. & etiam habet titulum *Eſſais touchant le Verbe Platonicien* Auctores der Unſch. Nachr. 1702 p. 78 iudicant hoc opus profectum eſſe ab Anglo, Trinitatis hoſte, & acutum atque periculoſum eſſe. Continet uaria dubia contra doctrinam de trinitate. Auctor, cap. 1. & 3 contendit, etiam angelos a patribus uocari λόγυς cap. 4. doctrinam de trinitate, uulgo propoſitam, eſſe ualde difficilem & intricatam, nec quadrare ad dogmata Chriſtianorum, quae facilia & ita comparata eſſent, ut a ſimplicibus ſingulis capi queant. cap. 5. 7. 8. doctrinam de trinitate originem habere ex Platonis theſibus, quas Platonici magis incruſtaſſent. cap. 8. Gnoſticos & Valentinianos excogitaſſe doctrinam de trinitate. cap. 10. Philonem nihil

nihil ſciuiſſe de trinitate cap. 13 & 14. Patres eccleſiae abſone ſcripſiſſe de natiuitate filii Dei, & hoc modo ſatis prodidiſſe, quod haec doctrina lubrica ſit cap. 15. profert ſcrupulum, qui ſubruere debet teſtimonia de Chriſti diuinitate, & quae deſumta ſunt ex prouerbiis Salomonis & aliis eius modi libris. Loca V. T. in N. T. allegata non in ſenſu litterali, ſed tantum analogico eſſe accipienda, ſecundum genium linguae populorum orientalium. Orthodoxos adhuc hodie non eandem de trinitate ſententiam fouere. Probabile eſſe, quod omnes ueteres patres Anti Trinitarii fuerint p. 180 cap. 18 doctrinam de trinitate ortam eſſe ex Abuſu Allegoriarum, & ex corrupto craſſo Platoniſmo. Valentinianos 30 in diuinitate perſonas docuiſſe. cap. 20. Patrum morem fuiſſe, uarias pias fraudes excogitare & iisdem Chriſtianiſmum exornare, atque myſteria effinxiſſe, unde orta eſſent eorum oeconomiae & diſciplina arcani. Iudaeos etiam ita cum lege egiſſe, ne gentilibus tam ſimplex uideretur. Idem ſtatuendum eſſe de doctrina omni praeſentiae Chriſti in S. coena. Theologiam Patrum inde ortam eſſe, quia ipſis ſimplex & purus Chriſtianiſmus contemtui fuiſſet, ideo excogitaſſe ſublimia & imperceptibilia, eorumque Theologiam eſſe machinam Platonicam. In parte 2 auctor contendit patres eccleſiae Chriſto non realem, ſed accidentalem diuinitatem tribuiſſe, tamquam

Digitized by Google

legato dei. Cap. 4 docere ſtudet, quomodo ſuccesſive doctrina de Trinitate inualuerit; nempe in 1 & 2 ſeculo Ieſum tantum uocatum fuiſſe deum. In 3 & 4 illum pro deo habitum & eius aeternam natiuitatem excogitatam eſſe. cap. 10 & 11 contendit λόγον & Sp. ſ. eſſe unum idemque apud patres. cap. 12. ante ſeculum 4 mentionem non fieri Sp. ſ. in patribus. p. 47 ea, quae de aeternitate & omnipraeſentia Dei docerentur, eſſe meras Chimaeras. Auctores der Unſch. Nachr. 1702 p. 88 laudant auctoris ſtilum, ſed ſimul obſeruant, auctorem ſibi ſaepe contradicere & omnia confundere ſtudere.

ad n. 930 *Les Princeſſes Malabares* recenſ. in den früh aufgelegten Früchten 1735 p. 292. Impresſus etiam eſt hic liber *à Amſterd.* 1735 in 8uo. Excerpta ex illo ſuppeditant auctores der teutſchen Actor. Erudit. Part. 200 p. 581 Magnif. Moshemius contra hunc librum programma Pentecoſtale edidit 1736 ſub tit. *Gallus Gloriae Ieſu Chriſti Spirituſque ſancti obtrectator publicae contemtioni expoſitus.*

ad n. 935 Auctor ex ſingulis Pſalmis precationem quandam extraxit, contra quam autem uaria moneri poſſent.

ad n. 949 cf. *Journal des Savans* 1717. menſ. Iunio n. 4.

ad n. 950 Quaedam excerpta ex his diſſertationibus criticis ſuppeditant auctores der Unſch. Nachr. 1716 p. 704. Plura philologica & antiquaria, quam theologica continent.

In

In diſſ. 1 affirmatur, numos Samaritanos a Iudaeis & ſub principibus Maccabaeorum cuſos eſſe; litteras etiam illis inſcriptas multum adhuc differre a litteris Samaritanis ut αὐτοψία doceret. Eiusmodi numos diligenter, ſecundum ordinem chronologicum collocauit, & illi numo Patris de *Vitry*, cui inſcriptum eſt שנת שלוש, ſiue annus tertius, primum locum concedit. In diſſ. ſequente contendit, biblia ebraica olim duplici modo, cum litteris nimirum quadratis & monetalibus (Münz Buchſtaben) ſcripta eſſe item nomen Dei אל a rad. איל uel אול deriuat; & שדי idem ſignificare putat ac *qui ſufficit.* Difficilem quoque locum Theophili Antiocheni corrigit, & in multis Surenhuſii labores Talmudicos in Miſchnam corrigendos putat, non approbat Guſſetii hypotheſes. Reiicit etiam tanquam chimaeras Caſp. Neumanni & D. Loeſcheri ſententiam in libro de cauſis linguae ebraeae propoſitam, de ſignificatione litterarum ebraicarum, ſed auctores der Unſch. Nachr. l. c. iudicant eum accuratius attendere debuiſſe ad cel. Loeſcheri cautelas ſimul circa hoc momentum ſuppeditatas & tunc argumenta diligenter fuiſſe ponderanda.

ad n. 967 Editor non auſus eſt addere *Quesnellii* nomen primo hoc epiſtolarum *Quesnellii* uolumini. Epiſtolae hae fere omnes ad canonicum Sueſſionenſem (Soiſſons) qui concionatoris & confeſſionarii munere fun-

Digitized by Google

gebatur & obortis dubiis Queſnellium ſaepe conſulebat, ſcriptae ſunt. Varia etiam, alioquin non adeo nota, in his epiſtolis reperiuntur.

ad n. 971 Auctorum ſcopus eſt, detrahere N. T. Queſnelliano uid. die Unſch. Nachr. 1716 p. 554.

ad n. 976 Hic liber duas habet partes. In 1 auctor probare ſtudet caput 6 Iohannis non agere de corporali manducatione, quod ipſi antiquiores Papae & Pontificii doctores faſſi eſſent. Contendit deinde auctor uerba inſtitutionis figurate eſſe accipienda, adeoque negat omnem realem praeſentiam. Pars 2 de abſurditate Transſubſtantiationis agit uariis modis, ita tamen, ut auctor etiam ſaepe noſtram doctrinam de S. coena perſtringat, ſed p. 226 miſere probat nehmen neceſſario idem eſſe ac manu accipere. Recentioribus Pontificiorum Controuerſiſtis, Boſſueto, Arnaldo &c. quos diligenter legit auctor, uaria dubia propoſuit, quae nunquam ſoluere poterunt. uid. die Unſch. Nachr. 1718 p. 131. Auctor ex multis antiquioribus & recentioribus auctoribus, praeſertim Mornaeo & Albertino collegit, quae contra Papiſtarum Transſubſtantiationem afferri poterant; Sed Caluinianorum errorem de S. coena craſſo modo defendit, p. 4. Prolegom. monet, Ieſuitas Trevoltienſes honori ſibi ducere, quod in cultu ſacro uaria ethnicis mutuati eſſent. add. die Leipz. gel. Zeit. 1718 p. 553.

ad n. 982 Auctores der Unſchuld. Nachr. 1714 p. 44. Tradunt Mr. *de Rochefort* eſſe auctorem (corrigit tamen hunc errorem magnif. Loeſcherus) in den theol. annalib. decenn. 2 p. 756 & monet, auctorem non eſſe Mr. *Rochefort*, ſed tantum in titulo dici, quod hic liber ſcriptus ſit ad Monſ. *Rochefort*, librum autem hunc ſcandaloſum exaraſſe notiſſimum illum Mr. *Evremontium*, alios hoc ſcriptum tribuere à Monſ. *Des Landes*. Auctores der Unſch. Nachr. l. c. idem ſcriptum (quod prodiit 1714 in 12 pl. 10 & ex 23 capitibus conſtat, ſcandaloſum uocant, cuius principia pleraque ex *Montagne* deſumta eſſent. Summam felicitatem in perpetua, moderata tamen uoluptate conſiſtere ait, & ita etiam moriendum eſſe cenſet, & hoc uocat un nouveau ſyſtême. In capitibus 13 uaria exempla producit & inter illa exemplum impii Athei Vanini, quaſi ex hoc exemplo utilitas in imitatione capi poſſit. In cap. 22 non ueretur affirmare, homini licere, ut ſibi ipſi uiolentas manus inferat, ſi modo non ex deſperatione, uel ſtupiditate faceret. uid. die Unſch. Nachr. 1714 p. 144. add. die teutſchen Acta Erudit. part. 21 p. 744 & *Journal litteraire* Tom. 2 part. 2 p. 275.

ad n. 995 Auctor pſeudon. R. Iſmael ben Abraham *Juif converti dans la Lettre à Mr. l'Abbé Houtteville ſur ſon livre intitulé: La Religion chretienne, prouvée par les faits* (de qua uid. die fortgeſ. Sammſ. von theol. Sach. 1723 p. 146.) iudicat

iudicat de libro, cui tit. *Regles pour l'intelligence des ſaintes Ecritures*, quod quidem iucunde ſcriptus ſit, ſed miſeris Syllogismis innitatur. Auctorem uoluiſſe imitari Coccejum, ſed tantum id reuera praeſtitiſſe in rebus improbandis,non in rebus doctis. Multa ipſum polliceri de enucleandis locis Scr. ſ. difficilioribus, ſed inter centum uix 4 recte explicata eſſe. *Rabbi Iſmael ben Abraham* (pſeudonymi) ſcriptum recenſet. in der fortgeſetzten Samml. 1724 p. 629.

Quia Asfeld in ſcripto ſuo ſenſui figurato nimis indulſerat, & fanaticis interdum patrocinatus erat; ideo auctor refutationis probe monſtrat, in quantum ſenſus figaratus & myſticus admitti poſſit. Tractationem hanc lectu dignisſimam uocat magnif. Loeſcherus, add. *Journal des Savans* 1717 menſ. Febr. n. 5.

Le Traité du Sens litteral eſt quaſi pars 2 *de la Refutation du livre des Regles* ab eodem auctore, qui Allegoriſtas non ſolum oppugnat, ſed etiam illis aſſenſum patrum eripere ſtudet. Ipſe media incedit uia. Figuras in Scr. ſ. optime fundatas minime reiicit, ſed tantum ſuperfluas & ſine necesſitate quaeſitas, ubi tamen nullae reperiuntur. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1728 p. 619 & *Journal des Savans* l. c. Auctor ſimulat, ſe eſſe Iudaeum conuerſum, & libro ſuo Iudaicum titulum tribuit: *Movaacah, Ceinture de douleur.* Aduerſarium ſuum accuſat, quod Coccejum exſcripſerit, Chiliaſmo faueat & in ſenſu allegorico proſequendo nimius ſit.

ad n. 1027. Recenſetur etiam hic liber in *The preſent State of the Republik of Letteres* 1728 menſ. Ianuar. n. 1 & menſ. Febr. n. 2. Primus Tom. conſtat ex libris 2, Tomus 2 ex libris 3. In libro 1 Tomi 1 generatim agit de religione ueterum gallorum, deſcribit eorum templa, altaria, ſacrificia, ſacerdotes &c. agit etiam de immolatis hominibus, cap. 21. de Druidis, quorum nomen a Celtica uoce Derui e quercus deriuat, eorum antiquitatem, priuilegia, iura, potentiam, auctoritatem, diuitias & interitum deſcribit. Liber 2 agit de diis ueterum Gallorum. In Tomo 2 deſcribuntur ſtatuae templi cathedralis Pariſienſis, liber 4 agit de Saturno, Vulcano, Baccho, de Oraculis & diis marinis Gallorum, item de deabus, quae matres uocabantur. Liber 5 agit de funeribus, ſepulchris & epitaphiis ſuperſtitioſorum horum populorum, de clenodiis in ſepulchris iſtis ſaepe repertis, de diis horum populorum innotis. Auctores (1728 p. 309 der Samml. von Theol. Sach.) laudant auctoris doctrinam, qui ea collegerit, quae ſparſim in commentatoribus ad Iul. Caeſar. ad Tacitum de morib. Germanor. in Keyslero, Arnkiel & ſimilibus ſcriptis legantur.

ad n. 1081 Recenſetur haec reſponſio *dans la Bibliotheque univerſelle* T. 2 p. 21. add. die Unſch. Nachr. 1707 p. 229. *Fontenelle* oracula gentilium meras impoſturas eſſe cenſuit, & ſua omnia fere ex libro Anton. *van Dalen* de oracu-

lis gentilium deſumſit. Ieſuita Argentoratenſis *Baltus* illum in duabus partibus refutat. In prima oſtendit, Patrum & primorum Chriſtianorum ſententias de oraculis falſo conſiderari a *van Dalen* & a *Fontenellio*. In parte 2 reſpondet ad Fontenellii argumenta e. g. quaedam ferocia ingenia ethnicorum oracula tantum pro fictis habuiſſe. Quaedam ficta oracula, poſtquam uera iam euanuerint, excogitata eſſe. In part. 3 docet oracula non ſimul euanuiſſe, ſed ſucceſſiue, & quod ethnici cauſam illius euaneſcentiae inueſtigare non potuerint. Auctor tamen ipſe ſaepe ſuperſtitioſe de cultu crucis ſcribit. Recte tamen impudentem ſententiam Fontenellii refutat, qui dixerat, ſe cum ſex hominibus totum mundum decipere poſſe. Egregia, quae ad hiſtoriam libri Patris Balti pertinent, ſuppeditare poteſt celeb. Stollius in der Nachr. von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 8. p. 806 807 quem legiſſe neminem poenitebit.

ad n. 1101 P. *le Royer* mortuus eſt 1720. Eius ſcriptum continet breues morales meditationes, quas comitantur dicta Scr. ſ P. du Halde hoc ſcriptum edidit & promittit Inſtructionem pro Miſſionario ab eodem auctore.

ad n. 1172 In hoc tractatu deſcribitur modus excommunicandi in ueteri eccleſia. uid. die Unſch. Nachr. 1715 p. 920.

ad

ad n. 1179. Auctor des *Sentimens critiques* quasdam difficultates ex libris *du Guet* extraxerat, ad quas reſpondet *du Guet* in appendice editionis tertiae libri ſui. Poſtea contra *du Guet* prodierunt: *Reflexions ſur le Traité de la Priere* (in quibus *du Guet* pro Ianſeniſta habetur, qui ideo Clericos tam ſatyrice pertringat & cuius ſcripta cum N. T. Patris Queſnelli prorſus conuenirent) ad quas *du Guet* reſpondit *dans l' Avis editioni* ſui libri adhaerente. Meminit etiam magni applauſus & motuum, quos liber ſuus excitauerit. *Du Gueti* ſcripta auctor des *Reflexions* pro Satyris in miniſterium eccleſiaſticum habet, & eius ſtilum ex libris romanenſibus & myſticis deſumtum eſſe putat; uid. plura in den Unſchul. Nachr. 1710 p. 440 ſq. Ubi auctoris ironiae & ſarcaſmi improbantur.

ad n. 1181. Contra *Traité de la raiſon* ſcripſit auctor anonymus *de l' Apologie pour la Religion* Tom. 3 & 4 Paris 1719 in 4to de quo ſcripto uid. *Journal des Savans* 1719 menſ. Auguſt. n. 13.

ad n. 1182. Auctor oſtendit, quomodo ſtudium conciliorum tractandum ſit, quae ſint optimae illorum collectiones & editiones, ſuppeditat etiam catalogum praecipuorum auctorum, qui de Conciliis ſcripſerunt.

Noua editio addito auctoris nomine prodiit Lipſ. 1726 in 8uo 2 Alph. pl. 19. Editio Pariſina recenſetur in der Samml. von Theol. Sach. 1724 p. 504. editio Lipſienſis propter

pter nitidum typum & elegantem papyrum adhuc praeferri meretur Pariſinae, praeſertim quia auctor uarias emendationes & additiones adiecit. Auctor breuiter praecipua momenta de conciliis tradit, & eius tractatus illis, qui concilia tractant, maxime neceſſarius eſt. Ex principiis Papiſtarum Conciliis diuinam inſpirationem & infallibilitatem tribuit. Editio Lipſienſis recenſetur in der auserleſenen theol. Biblioth. (Coleri) part. 18 n. 2 & in Actis Eruditor. Lipſ. lat. 1726 menſ. Febr. n. 2 add. die Leipz. gelehrt. Zeit. 1726 p. 346.

ad n. 1186 (β) Haec editio anni 1710 eſt ſecunda & auctor agit de cibis, qui tempore quadrageſimali permitti poſſent.

ad n. 1188 Verboſisſime & accurate hoc ſcriptum, notatu dignum recenſetur in den theologiſchen Annalib. (Loëſcheri) ann. 1709 p. 478.

ad n. 1190 Cum hoc tractatu conf. anonymi tract. cui tit. *Traité hiſtorique & dogmatique des Exemptions eccleſiaſtiques* 1715 in 4. 1 Alph. pl. 21. qui recenſ. in den Unſchuld. Nachr. 1716 p. 837.

ad n. 1199. In diſſert. 1 auctor oſtendit, omnia a condito mundo Chriſtum praefiguraſſe & praefigurare debuiſſe, ſtatuit inter alia, Melchiſedechum fuiſſe Mesſiam in aſſumta forma humana p. 12. papam conſultius feciſſe, ſi ſe non Petri, ſed Pauli uocaſſet ſucceſſorem p. 38. uid. die Unſch. Nachr.

1716

1716 pag. 123 & *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1717 pag. 347.

ad n. 1202 Prodiit ſcriptum Houttevillii Paris. 1722 in 4. 3 Alph. pl. 15. *Houtteville* deinde receptus in academie françoiſe. In ſcripto ſuo putat ſolidiſſima, euidentiſſima, & faciliima argumenta pro ueritate religionis chriſtianae ex Hiſtoria poſſe peti. Et ideo certa quaedam criteria & requiſita ſuppeditat, quibus talis demonſtratio hiſtorica debeat inniti, quae criteria adducunt auctores der Samml. von Theol. Sach. 1723 p. 142. In libro 1 haec criteria applicat ad eductionem Iſraelis, hiſtoriam euangelicam, miracula Chriſti & alias inter Chriſtianos actiones Lib. 2 docet, uaticinia de Chriſto, praeſertim in Daniele propheta exacte impleta eſſe. Lib. 3 refutat praecipua Atheorum & Deiſtarum contra ueritatem religionis Chriſtianae argumenta & uberiores reſponſiones & illuſtrationes promittit. Spinoſae & Naturaliſtarum ſententiam de miraculis fouere uidetur. Praemittitur *un Diſcours hiſtorique & critique* de uariis auctorum methodis, qui pro, uel contra religionem chriſtianam ſcripſerunt. Sect. 1. continet auctores a Sec. 1 ad 4. Sect. 2 a Sec. 4 ad 15. Sect. 3. a Sec. 15 ad noſtra usque tempora, ſed quia uarios praecipuos auctores, de eodem argumento agentes omiſit, illos ex parte ſupplent auctores der fortgeſetzten Samml. von Theol. Sach. l. c. cf. *Lettre de R. Iſmael,*

Ben Abraham, Juif converti à Mr. l' Abbé Houtteville ſur ſon livre, intitulé: la Religion chretienne, prouvée par les faits, Paris 1722 pl. 9. (quae epiſtola huius pſeudonymi recenſ. in der Sammſ. von Theol. Sach. 1723 p. 146 ſqq. *& dans le Journal des Savans* 1723 menſ. Ianuar. n. 3. Cenſor hic uaria acerbo ſtilo in *Houttevillio* notat. Nomen Iudaei fictum eſt, & auctor Iudaeos contra Houttevillium in uariis defendit. *Lettré de Mr. l' Abbé *** à Mr. l' Abbé Houtteville au ſujet du livres de la religon, prouvée par les faits*, qui aduerſarius eſſe cenſetur abbas *des Fontaines.* uid. num. 691 biblioth. meae anon. qui modeſtior eſt quam prior, & oſtendit, *Houttevillium* in uariis ſtilum ſuum emendare poſſe. Conſiſtit hoc ſcriptum ex 20 epiſtolis, inter quas tertia maxime notanda eſt. Agit de miraculis, uid. die Sammſ. von Theol. Sach. 1723. p. 148. *Lettre écrite en Provénce* contra *Houttevillium* inſerta *eſt aux Memoires de Trevoux* 1721 menſ. Aug. n. 2. in quo auctor Hutteuillio dum ipſi elogia tribuere uidetur, naeuos eius monſtrat, & oſtendit ipſum librum 3 ſine detrimento rei plane omitti potuiſſe, quia potiores obiectiones iam in duobus prioribus libris refutatae eſſent. Alia adhuc epiſtola *à Mr. l' Abbé Houteville* inſerta eſt part. 2. Tom. 2. *des Memoires de Trevoux* 1721 cuius auctor eſſe dicitur abbas *de Grecourt* (uid. in append. anon. gallic. ſub uoc. *Lettre*) qui ingenioſe.

ad

ad n. 1203 Auctor Papatum noua methodo oppugnat & oſtendit, omnia abominanda illius in Scr. ſ iam praedicta eſſe. Tom. 1 agit de Transſubſtantiatione, quae impugnatur, uti & praeſentia realis in ſacra coena. uid. die Unſch. Nachr. 1718 p. 433. Idem auctor affirmat non eſſe realem cauſſam diſſenſus Lutheranorum & reformatorum p. 7 contendit impietatem eſſe, ſi quis credat proditorem Iudam accepiſſe corpus Chriſti, & hoc tantum modo improprio & morali in ſacra coena praeſens eſſe, & praeſentiam eius a bona diſpoſitione illorum, qui ſacra coena fruuntur, dependere p. 21. p. 45. neque Ioh. 6. neque in uerbis inſtitutionis corporalem praeſentiam fundatam eſſe affirmat. Ex patribus uaria notatu digna contra Transſubſtantiationem adducit & ex hiſtoria monſtrat, quomodo haec ſententia ſucceſſiue orta ſit. Auctores illius Paſchaſium, Lanfrancum & alios diu nihil de concomitantia ſciuiſſe & doctrinam eccleſiae graecae de praeſentia per unionem diu conſeruatam eſſe in eccleſia latina. *Guitmundum* in Sec. 12 primum docuiſſe Chriſti ſanguinem etiam ſub forma panis eſſe, & quod paulo poſt Algerius concomitantiam & accidentia ſine ſubiecto introduxiſſet p. 322 ſub fin. de Waldenſibus agitur & oſtenditur, eos iam ſec. 5 exſtitiſſe, Manechaeiſmi illos non reos, nec impios fuiſſe. Tom. 2 monſtratur, papatum in Apocalypſi Iohannis praedictum

 eſſe,

eſſe, idololatriam & perſecutiones, ibi memoratas tantum de papatu praedicari poſſe. Decem capita in Apocalypſi decem nationes ſecundum decem linguas Europaeas ſignificare probe monet, quae ante reformationem papatui addictae fuiſſent, nempe hiſpanicam, gallicam, italicam, anglicanam, germanicam, Suecicam, Danicam, belgicam, polonicam & hungaricam, Boſſueti ſententiam, quod in apocalypſi Roma gentilitia & eius interitus intelligatur, ſolide refutat auctor. add. *Actor. Eruditor. Supplem.* Tom. 7 p. 228. *Journal lit.* Tom. 10. Part. 1 p. 135.

ad n. 1208. Idem auctor ſcripſit uitam Irenaei. uid. die Sammſ. von Theol. Sach. 1724 p. 162. it. uitam Abelardi ſtilo Panegyrico, & quemadmodum Abelardum anteponit S. Bernhardo, ita & hoc in ſcripto affirmat, Rufinum praeferendum eſſe Hieronymo. uid. die Sammſ. von Theol. Sach. 1727 p. 570. Scite collegit in hac uita Rufini, ea quae de illo in Hiſtoria Origeniſmi in P. Martianay editione operum Hieronymi & *dans les Memoires de Monſ. Tillemont*, *dans la Bibliotheque du Pin*, Hiſtoria eccleſiaſtica *Fleury* & aliis ſcriptis reperiuntur & non uulgarem in ſcripto ſuo eruditionem atque Critices peritiam lectoribus probat.

ad n. 1214 Non confundendus eſt hic Seb. *Tillemontius* cum fratre ſuo Petro le Nain *de Tillemont*, cuius uita etiam gallice prodiit per anony-

anonymum *à Paris* 1715 in 12. uid. die Unſch. Nachr. 1715 p. 654. Hic Petrus fuit fidelis adiutor ad reſtituendam auſteram uitam monaſticam celeb. abbatis *de la Trappe* Armandi *Bouthellier de Rancé* et erat Sub-Prior hujus monaſterii. Poſt mortem hujus abbatis cum illius ſucceſſore lac. *de la Cour* controuerſiam agitabat. add. *Journal des Savans* 1715 menſ. Aug. p. 161.

ad n. 1244 Prodiit hic liber in 12. pl. 12 ſumtu Caſp. Fritſchii egregia & neruoſa huius libri recenſio exſtat *in Actis eruditor Lipſ. lat.* 1718 p. 230 add. Clerici *bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 8. Part. II. p. 219.

ad n. 1256 Auctores der Samml. von Theolog. Sachen 1720 p. 173 dicunt hunc librum prodiiſſe in 12.

ad n. 1257 Celeb. Reimannus in catal. lit. p. 653 recte in auctore uitae Clerici (qui ipſe Clericus eſſe putatur, uid. inter anonym. lat. uoc. *uita*) reprehendit, quod non diſerte fateatur, ſe eſſe auctorem *de la vie du Cardinal de Richelieu.*

ad n. 1258 Ille Lucas, cuius in hoc numero mentio facta eſt, etiam edidit *Quint Eſſence.* Auctores der früh aufgel. Früchte l. c. putant, auctorem eſſe recentiorem quendam, religionis Chriſtianae inimicum. Spinozae egregia facta & magna fama tribuuntur, ipſeque p. 44 ad exemplum uirtutis proponitur. Tractatus eius theologico politicus p. 25 uocatur lumen ſapientiae. Moſes

Digitized by Google

& prophetae ſtupide ſcripſiſſe dicuntur p. 37. Adhaeret catalogus ſcriptorum Spinoſae. Interdum quaedam ex hiſtoria Spinoſae, antea non adeo nota, indicantur.

ad n. 1268 β) Pars 1. 1 Alph. pl. 16. Pars 2. 1 Alph. pl 14. Hoc iter primum ex decreto ordinis Benedictini S Mauri a ſolo Edmundo *Martenne* 1708 ſuſceptum eſt, eum in finem, ut emendaret & ſuppleret Sammarthanorum *Galliam chriſtianam*; perquiſiuit igitur tabularia & Bibliothecas abbatiarum in Gallia & 6 annos huic itineri impendit, quia autem ſolus his laboribus par eſſe non poterat, ſocium ſibi petiit *Durandum* (Urſinum) Plures quam 300 epiſcopos repererunt, in iſto opere praetermiſſos, & eorum ſeriem ex certis documentis ſuppleuerunt uariaque ad hiſtoriam epiſcoporum Galliae facientia collegerunt. Accuratos catalogos abbatum & abbatiſſarum plurium quam 600 monaſteriorum conſtruxerunt, qui antea uel ignoti, uel tantum quoad nomina noti erant. Collegerunt etiam plura quam 2000 documenta ad Galliam Chriſtianam. Annotarunt etiam peculiares quarundam eccleſiarum caeremonias & alia memorabilia in prouinciis, urbibus & abbatiis. Cum hoc itinere litterario etiam conferenda ſunt Scripta in theſauro anecdotorum ab iisdem Benedictinis edito, contenta & 5 Tomis in fol. comprehenſa, qui recenſentur in der Samml. von alten und neuen Theolog. Sachen 1721 p. 773 - - 77. ad

ad n. 1285. Quae actorum *Lemoſii* fata fuerint Theodorus *Eleutherius*, ſiue Livinus *de Meyer*, Ieſuita, in lib. 1. Hiſtoriae controuerſiarum de auxiliis diuinae gratiae prolixius ediſſerit & productis ipſius Theodorici ad Brigodium literis confirmat.

ad n. 1289 Celebris illius Praelati, Gabr. *Filippucci*, Maceratenſis uitam edidit cel. CRESCIMBENI in 4 pl. 17.

ad n. 1294 Quidam dicunt Alcoranum Franciſcanorum primum comparuiſſe 1513 ſed quia hoc anno Lutherani nondum erant adeo noti & titulus miniſtri Eccleſiae, quo utitur Alberus, nondum in uſu, alii coniiciunt, errorem eſſe in anno & poni debuiſſe annum 1531. Directum eſt hoc ſcriptum germanice primum ſine auctoris, librarii & loci mentione editum contra librum conformitatum Franciſci a fratre Bartholomaea de Piſa 1389 compoſitum, ut obſeruat Henr. *Sedulius*, Monachus quondam Franciſcani ordinis in Belgio in *refutatione Alcorani Franciſcanorum* & deinde etiam à Boulogne 1590 impreſſus, ut monet Sedulius in prolegomenis ad refutationem ſuam. Sedulius librum ſuum edidit *à Anvers* 1607 ſub tit. *Apologeticus adverſus Alcoranum Franciſcanorum pro libro conformitatum* libri 3 in 4. Auctor Alcorani Franciſcanorum fuit miniſter Eccleſiae in Marchia Brandenburgenſi Erasmus *Alberus* qui iuſſu Electoris Brandenburgici uiſitans Coenobium Franciſcanorum Bi-

Digitized by Google

blia quidem inuenit nusquam, ſed alios libros horrenda & blaſphema continentes & inter illos conformitates S. Franciſci ex quibus collegit Alcoranum Franciſcanorum, qui prodiit Witteb. 1542 in 4 cum praefat. Lutheri, hac inſcriptione: Der Barfüßer Mönche Eulenſpiegel und Alcoran. Hic libellus integer inſertus eſt den Unſchuld. Nachr. 1717 p. 205 ſeqq. 260 ſeqq 1715 p. 29 ſeq. 252 ſeq. 726 ſeq. Hic Alcoranus quoad dimidium auctus Genevae ap. Conr. Badium latine & gallice 2 Vol. in 8. comparuit 1578 & impreſſus quoque eſt *à Dort en Flamand* 1589. Sed Verdier in bibliotheca p. 858. allegat etiam editionem anni 1556 & exſtat etiam editio anni 1560. Noetio in Deſcer. cauſſ. papatus p. 619. tantum cognita fuit editio huius Alcorani Belgica. Sedulius obſeruat. l. c. eſſe calumniam, ſi quis cum Albero ſtatuat, quod liber conformitatum eandem habeat apud Monachos Franciſcanos auctoritatem, quam Alcoranus apud Turcas; Idem Sedulius negat, quod Conrad. Badius in praef ad Alcoranum Franciſcanorum editionis Geneuenſis affirmet, quod poſt reformationem omni conatu liber conformitatum ſuppreſſus eſſet, qui antea ſaepius ſubiiſſet prelum. Nomina compilatorum Alcorani neque in editione germanica, neque gallica, neque belgica indicantur. Sedulius in refutatione ſua tantum ad objectiones, quae innituntur verbis Bartholomaei

Piſen-

Piſenſis reſpondet, non autem ad notas marginales. In notis ſur la Confeſſion catholique de Sancy p. 91 92. editionis anni 1699 dicitur Alcoranum Franciſcanorum etiam impreſſum eſſe ſub titulo deſtymatiſato dolo, quod Franciſcum vocant, blaſphamiarum & nugarum lerna, ſeu Alcoranus Franciſcanorum 1543 & eſt tantum verſio editionis anni 1531. De opere Sedulii Riuetus dans les Remarques ſur la Reſponſe au Myſtere d' Iniquité Part. 2. p. 252. judicat, illum agere uoluiſſe ſimium Lipſii & defendere omnes ſtultitias & ſcandaloſas propoſitiones, coacervans diuerſas ſententias auctorum eccleſiaſticorum & aliorum, quae tantum ejus librum ſpiſſiorem reddunt. Liber Sedulii a Cenſoribus d' Anvers tanquam utiliſſimus contra haereticos approbatus eſt, & hoc etiam concedit Riuetus l. c. quia noſtri nugas Sedulii in uſum ſuum optime conuertere poſſent, & quemlibet etiam prudentem catholicum agniturum auctorem ſcil. Sedulium impudentem & perfrictam habuiſſe frontem ex Ierem. 3. v. 3. Quod facile probari poſſe dicit Riuetus, ſed tunc libro aeque ſpiſſo, quam eſt Sedulii, opus eſſe. De raritate editionis libri conformitatum 1510 in Fol. Mediglani uid. cel. Ioh. Vogtium in catalogo libror. rariorum p. 201. Excerpta ex hoc libro etiam uernaculo ſermone edidit Lucas Oſiander Tubing. 1591. in 4. ſub tit. Ein ſchöner wohlriechender Roſen-

Digitized by Google

Crantz, zuſammen gebunden aus den köſtlichen übertrefflichen Buch der Franciſcaner Mönch, welches Sie librum conformitatum nennen. Varia quoque excerpta exinde Lectionibus ſuis memorabilibus inſeruit Ioh. Wolfius T. 1. p. 621.

ad n. 1295 *Alexipharmaco*, a Ianſenio *ἀνωνύμως* edito occaſionem dedit Edictum ſtatuum generalium 1629 quo prohibebant exercitium romanae religionis Syluaeducis & deſtinabant reditus eccleſiaſticos huius urbis ad conſeruationem religionis reformatae, Syluaducis, ubi hanc religionem quatuor miniſtri docebant. Sed cum hi audirent, quod clam contra illos ſpargerentur calumniae aduerſus illorum doctrinam, Manifeſtum, uti uocant, publicabant, ut probatum darent, ſe non niſi Euangelium purum docere, & aduerſarios ſuos hortabantur, ut publice obiectiones ſuas contra illos proponerent. Ad hoc manifeſtum (a Ianſenio,) reſpondebatur in *Alexipharmaco* (de Ianſenii uita uerboſisſime egit Bayle in *Diction. critique*) ſcil. *Voetius:* Giſbertus *Voetius*, unus ex 4 Reformatis miniſtris Syluaeducis docentibus, edidit *annotationes ad hoc opuſculum* ſub tit. *Philonius romanus correctus*, quas refutauit *Ianſenius* in alio libro, cuius tit. *Notarum Spongia* 1631. Auctor annotationum, denuo aduerſarium ſuum (*Ianſenium*) refutare ſtuduit, in ſpiſſo libro, ſub tit. *Deſperata cauſa papatus.* Ianſenius nihil ad haec reſpondebat, ſed amicus

cus quidam eius, nimirum Libertus *Fromondus* in libro, Antwerpiae 1636 publicato, ſub tit: *Cauſae deſperatae Giſberti Voetii aduerſus Spongiam - - Cornelii Ianſenii Criſis oſtenſa*, quem librum refutauit Martin. *Schoockius*, Profeſſ. Hiſtoriar. & Elequentiae Dauentrienſis, qui reſponſioni ſuae dedit titulum: *Deſperatiſſima cauſa papatus.* Recuſa eſt haec reſponſio 1638. Et hic fuit finis huius diſputationis, ſi Leydeckero *de vita Ianſenii* p. 64 habenda eſt fides. Sed Baylius obſeruauit adhuc in Bibliotheca Valerii Andreae inter opera Fromondi, ſcriptum, cui tit. *Sycophanta: Epiſtola ad Gisbertum Voetium* 1640 & Chriſtian. Philirenus in epiſtola ad Ianum Palaeologum p. 5 ſcribit ad Leydeckerum, Profeſſ. Vltraiectin. Falleris, *o praeclare, ſecus, res habet, Fromondus ultimo ictu proſtrauit aduerſarium, nunquam quod ſciam refutatus.*

ad n. 1296 *Alloquium Irenicum* eſt nihil aliud quam uerſio latina, des nähern Entwurffs, ſed ſine appendice. De quo uid. ſub anon. germ. uoc. Entwurff & add. ibid. not. (a) ideo auctorem in bibliotheca anonymor.

ad n. 1299 Laudantur hae amoenitates ſummo iure & non ſeorſum detexi excerpta, ex Tom 1. & 2 ſuppeditantur in der Samml. von Theolog. Sach. 1726 p. 790 - 804 add. Acta erudit. germ. part. 103 n. 5 und die Leipz. gel. Zeit. 1725 p. 12.

Excerpta Tomi 3 & 4 exhibentur in der Samml. von Theol. Sach. 1726 p. 1010 & recenſe-

cenſetur in *A. E. lat.* l. c. p. 90 & 545 add. die Leipz. gel. Zeit. 1725 p. 977.

Excerpta Tomi 5 & 6 reperiri poſſunt in der Samml. von Theol. Sach. 1727 p. 795-805. Alia recenſio Tomi 5 exitat *in Actis Eruditor. Lipſ. lat.* 1726 p. 396 & Tomi 6 in iisdem *Actis* 1727 p. 281 add. die Leipz. gel. Zeit. 1726 pag. 548.

Excerpta ex Tom. 7 & 8 exſtant in der Samml. von Theol. Sach. 1729 p. 238-245. add. die Leip. gel. Zeit. 1727 p. 647. 985 & Ao. 1728 p. 12 & 729.

Excerpta ex Tom. IX & X. habentur in der Samml. von Theol. Sach. 1730 p. 139-143. die Leipz. gel. Zeit. 1729 p. 132. 137 & 319.

Excerpta Tomi XI reperiuntur ib. 1732 pag. 605 ſq.

—	—	—	XII	p. 609.
—	—	—	XIII	ibid. 614.
—	—	—	XIV	p. 616 add. die Leipz.

gel. Zeit. 1730 p. 348.

ad Tom. 7 amoenit. Schelhornii n. 4 conferri meretur ſcriptum rarum & facetum, cui tit. Dialogus. Ein luſtig und nützlich Geſprech vom zukünfftigen Concilio zu Mantua, zwiſchen einen weltfromen und einen Epicureer und einen Chriſten durch D. Vrbanum Rhegium zur Zelle inn Sachſſen in 4to Wittenb. 1536 pl. 8.

ad n. 1300 Amoenitates biblicae oder bibliſche Beluſtigungen 4 Alph. pl. 3. Pertinet ergo

ergo hic liber potius ad anonymos germanicos. Auctor eſt Paſtor quidam in Luſatia ſuperiori, cuius ſcopus eſt totam Scr. ſ. V. & N. T. adhibitis in conſilium optimis commentariis ſolide explicare, grauiora momenta enucleare, ex ſingulis capitibus poriſmata eruere In parte 1 generalem ſuppeditat introductionem in Pentateuchum Moſis & agit de nomine, exſiſtentia & ueritate ſcriptorum moſaicorum. De ſcriptoribus biblicis & commentariis in illos paſſim optime erudit auctor, deinde ſpeciatim agit de diuiſione & explicatione Geneſeos. Auctores der Samml. von Theol. Sach. 1724 p. 813 hoc opus utiliſſimum eſſe iudicant. D. Wernsdorffius addidit praefat. in qua contra Theologi cuiusdam C. M. P. Inſtitutiones theologicas diſputat, qui uaria minus probanda in illis propoſuerat.

Pars 2 prodiit *Budiſſae* 1725 in 4. 3 Alph. pl. 22. Haec pars ſpectat ad Exodum & pluribus uſibus, quam prior ornatus per quaeſtiones & reſponſiones concepta & uerboſis digreſſionibus utilis reddita eſt. Auctor hoc modo per decennium tota biblia abſoluere habuit conſtitutum. Recenſ. etiam haec pars im teutſchen Pavillon der Muſen in der 6 Samlung, n. 7.

Pars 3 continet explicationem Leuitici & prodiit *Budiſſae* 1725 in 4. 4 Alph. pl. 15.

Pars 4 prodiit Budiſſae 1725 in 4. 4 Alph. & complectitur explicationem Numerorum uſque

Digitized by Google

uſque ad cap. 15. Quia auctor in hac parte uerboſior eſt quam in prioribus totum librum Numerorum una hac parte abſoluere non potuit. In praef methodum ſuam explicandi ſcripturas defendit contra iudicium Speneri & Domini *ab Hardt.*

Pars 5 *Budiſſae* 1729 in 4. 4 Alph. pl. 4. In quia poſterior Pars Numerorum explicatur.

Pars 6 prodiit ibid. 1733 in 4. 4 Alph. pl. 1. ſub cuius dedicationis finem auctor ſe uocat M. *Chriſt. Gottlieb* PRAETORIVM, *Paſtorem Bernſtaedtelenſem.* Continet haec pars explicationem Deuteronomii a cap 1 - - 19.

ad n. 1311 Contenta *annalium litterariorum Mecklenburgenſium* indicantur in der Samml. von Theol. Sachen 1726 p. 247 ſq.

Continuatio ſunt hi annales literarii per aliam collectionem 1726 inceptam, ſub tit: Recenſio actorum eruditorum aliorumque memorabilium in alma Roſtochienſi. Roſt. in 8. 1726 collectio prima, cuius collectionis contenta, quae ad theologiam ſpectant, recenſentur in der Samml. von Theol. Sach. 1726 p. 633 ſq.

Illis articulis, quibus praefixa eſt littera M. hos exarauit in iſtis Annalibus MANTZELIVS. Phil. & I. V. D. & Prof. Inſtitut. O. Roſtoch. de cuius uita & ceteris ſcriptis uid. Goetten im jeztleb. gel. Eur. part. 1 p. 245 ſq.

ad n. 1312 not. (a) Sed in dem allgemeinen Hiſtoriſchen Lexico ſub uoc Eginhardus monetur, annales Francorum perperam tribui EGINHARDO. ad

ad n. 1317 Placcius quidem in Theatro anonym. n. 1389 (a) meminit *Anti-Machiavelli*, ab Innocentio *Gentileto* gallice editi, ſed *Anti-Socinum* ſilentio praeterit.

ad n. 1334 Hi articuli 12 ruſticorum de conſtituendis paſtoribus, decimis, proprijs hominibus, feris, auibus & piſcibus, lignatione, ſeruitiis, danda frumenti quantitate, noua impoſitione, pratis & agris, eccleſiae reddendis & caſu mortis etiam inſerti ſunt Tom. 3 *Tomor. Lutheri germanicor. Ienenſ.* ſub anno 1525 p. 111.

ad n. 1347 Multi ad elaborandam hanc bibliothecam praeter Hübnerum egregiam operam ſuam contulerunt e. g. Ioh. Albert. *Fabricius*, & theologus Kilonienſis D. Philipp. Frider. *Hane*. cui nonnullos articulos centuriae 9 & 10 debemus. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1731. p. 477 Pertinet hic liber ad anon. germanicos.

ad n. 1349 Not. (a) Explet hoc muſeum 1 Alph. pl. 13 & continet. Pars 1. 1) Ioh. *Zimmermanni* excercitat. de fato Stoicorum, quod contra Thomaſium defendit p. 1. 2) Maturini Veyſſiere *la Croce* Epiſt. ad Paul. Ern. Iablonſkium de Neſtorio, quem defendere ſtudet auctor. 3) Ioh. Ge. *Altmanni* Spicilegium de poena ſerui mali & iniuſti ad loca Matth. 24, 51 & Luc. 12, 46 p. 95. 4) Ioh. *Alberti*, V. D. M. Crommeniani annot. Philolog. in N. T. ex Philone Iudaeo collectarum Specimen p. 104. 5) Ioh. Ge. *Michaelis* de

de feſto קרטיסים ad Avoda Sara cap 1. m. 3 obſeruatio. 6) Ioh. Chriſtoph. *Harenbergii* obſeruatio critica de hebraica uoce מרגמה Prov. 26, 8. p. 135. 7) Vita Arnoldi *Weſenfeldi*, Phil. rat. itemque moral. in academia Viadrina P. P. O. nec non ciuitatis Francof. conſulis Sen. ſcriptore Ioh Ge. Michaelis, p. 152. 8) Ioh. Chriſt. *Harenbergii* obſeruatio de בית לבוש שנים domo inducta minio Sinopico ad Prou. 31, 21. 9) Continuatio catalogi librorum, a Reformatis praecipuae editorum latine.

Pars 2 continet 1) Bernh. Petr. *Karlii* parabolam Chriſti de oeconomo iniuſto Luc. 16, p. 189. 2) Ioh. Chriſtoph. *Harendergii*, Antrophomorphiſmus de uoluntate diuina decernente citra rationem ſapientem, modeſte, profligatus p. 214. 3) Iac. *Haſaei* ad Ariſtophanis locum obſeruatio. 4) Pet. *Zornii* in Gymnaſio Carolino Eloqu. & Hiſtor. P. P. O. diſſertatio de Heliopoli Libaniſia ad illuſtrationem loci Amoſi, cap. 1, 5. & aliorum in ſ. codice locorum. 5) Deſcriptio uitae & ſcriptorum Ioh. *Meyeri*, Theologi & Philologi in academia Geldrorum Harderovicena quondam celeberrimi p. 296. 6) Eilhardi *Folquardi* Harckenrothii de Ioh. *Ludemanno*, Sec. XV. eccleſiae Emethenſis curato, relatio, cum aliquot eius Seculi documentis p. 311. 7) Membrorum Soc. regiae Scientiarum Londinenſis, qualis anno 1728 regnante Ge. II. fuit, tam Anglorum, quam

extra-

extraneorum catalogus. 8) Triga librorum Londini in Anglia, ſub certis conditionibus edendorum 1) Biblia ſacra hebraica, ſumma cura emendata & noua methodo diſpoſita. 2) *Philonis* Iudaei opera, quae reperiri poſſunt, omnia. 3) Iſmaelis *Abulfedae*, principis Hamah, Geographia uniuerſalis 9) Ioh. Leonh. *Fritſchii*, Rect. Gymnaſ. Berol. de teſtimonio, quod Iacobum Apoſtolum Ieſu Chriſto dediſſe, Euſebius memorat, obſeruatio. 10) Catalogi librorum theologicorum & huc pertinentium, editorum anglice, continuatio.

Pars 3 complectitur 1) Ioh. *Doytsma* animaduerſiones ad loca, quibus cl. Ioh. Ge. Altmannus ἀλέκτορα & ἀλεκτρυόνα Graecis pro buccina & buccinatore uſurpata, probare uoluit. 2) T. H. B. H. T. Explicationem nonnullorum locorum Matth. 12, 38-42. & Luc. 11, 29. 30. qua demonſtratur ex phraſi σημεῖον Ἰωνᾶ effici non poſſe, quod Chriſtus Ionam typum, ſeſe praefigurantem citauerit p. 391 3) B. K. S. E. M. M. I P. Illuſtrationem exegeticam Prou. 30. praeſertim uerſ. 18 & 19 p. 415. 4) H. C. B. P. K. Iſagoge in uaticinium Ioelis p. 427. 5) Nic. Nonnen de baptiſmo ignis ad Matth. 3, 11. disquiſitionem, in qua de effectibus Euri in Palaeſtina tempore triturae diſſeritur. 6) Statum theologico-literarium orbis Reformati anni 1727. & labentis.

Pars 4 continet 1) Heinr. *Heiſenii* explica-

Digitized by Google

tionem locorum Matth. 12, 38, 41. Luc. XI, 29. qua demonſtratur ex phraſi σημεῖα Ἰωνᾶ maxime effici poſſe; quod Chriſtus Ionam, typum ſeſe praefigurantem, citauerit, eſt contra explicationem illam directa, quae in part. 3. n. 2 allegata fuit. 2) Ioh. Chriſtoph. *Harenbergii* uberiora cogitata de Magis Iudaeis, qui ad Ieſulum ex Oriente acceſſerunt. 3) Ioh. Iac. *Zimmermannii*, Tigurini, epiſtolam ad Nic. Nonnen, qua Evemerus Meſſenius & Diagoras Melius ab Atheiſmo contra Plutarchum, aliosque defenduntur. Quorundam horum ſcriptorum neruum extractum ſuppeditant auctores der Saml. von Theol. Sachen 1731 p. 54-59. add. etiam die auserleſ. Theol. Biblioth. part. 35. n. 6. 1.

ad n. 1390. Auctor ſe uocat p. 93. *Noribergenſem anonymum*, quod etiam Acta erudit. l. c. obſeruarunt. Auctores der monatl. Nachr. von Jena 1726. p. 947 dicunt, eſſe Theologum Caſſelenſem, forſitan Steph. *Vitum*. Sed Acta eruditor. Franconiae germanice ſcripta Part. 6 p. 436, docent, Iac. Frider. *Müllerum*, qui Tubingae ſub Bülffingero dedit operam, & cum cel. Wolffio commercium literarium habuit, uerum eſſe auctorem. Idem iam antea ediderat: Wahres Mittel, alle Puncten, worüber zwiſchen Hrn. Wolfen und ſeinen Gegnern bißher geſtritten worden, leicht einzuſehen, und ohne Mühe zu beurtheilen, quod ſcriptum cum hoc multa communia habet; Conſtat hoc ſcriptum ex 3 Sectionibus in 1 auctor Wolfium

cel.

cel. defendit; in 2 praecipua argumenta Metaphyſica conſiderat, & oſtendit, quid Langius & b. Buddeus ſine cauſſa in Wolffio reprehendant; in 3 ex mente reu. Langii & Wolffii falſum & uerum Syſtema Wolffianum comparat. Sub fin. additae ſunt Hollmanni obſeruationes elencticae in controuerſia Wolfiana. Auctores der Samml. von Theol. Sach. 1727 p. 939. qui hoc ſcriptum breuiter recenſent, laudant auctoris notitiam in controuerſiis inter Wolfium & eius aduerſarios, item eius modeſtiam & praecautionem.

ad n. 1393. In unoquoque ſeculo generatim ſtatus eccleſiae proponitur. 2) ſpeciatim de incremento & doctoribus illius agitur. 3) de perſecutionibus & conciliis. Errores Pietiſtarum, indifferentiſtarum &c. ſincere reiiciuntur. In der Samml. von Theol. Sachen 1733 p. 1106. Hoc compendium ualde laudatur & contra iudicium iniquum des Hollſteiniſchen Zeitung Schreibers defenditur, optaturque, ut auctor commentarium in hoc compendium, quod per multos annos collectum ſit, & ſe ſelectu, breuitate, perſpicuitate & acerrimo iudicio, ualde commendet, edat. Praemiſſa etiam eſt introductio in ſcriptores eccleſiaſticos. Incipit hoc compendium cum ſeculo 1. & definit cum anno 32 ſeculi 18.

ad n. 1413. Dies caniculares librum conſtitu-

Digitized by Google

ſtituunt ſatis grandem, Philoſophis & concionatoribus, teſte Poſſevino admodum utilem. Koenigius *in bibliotheca ſua* p. 496. dicit dies caniculares continere 7 Tomos, quorum primum elaboraſſet *Maiolus*, 6 reliquos *Draudius*, paſtor Ortenburgenſis. Incluſit etiam Draudius nomen ſuum primo colloquio Tomi 2. p. 431 per Anagramma in his uocibus *Gregori dura domus* i. e. M. *Georgius DRAVDIVS*. uid. celeb. Reimanni hiſtor. german. nouam part. 3. drittes Hauptſtück. p. 800.

ad n. 1415. Scripta in controuerſia papae cum rep. Venet. publicata etiam indicat Anon. i. e. dominus de Ludewig, Halenſ. im päpſtl. Unfug wider die Crone Preüſſen p. 19 - - 22.

ad n. 1437 (β) Deuſingii liber auctior & addito auctoris nomine denuo prodiit Franekerae 1701. in 4. 1 Alph. pl. 6. & uerboſe recenſetur in den Unſch. Nachr. 1702. p. 912 - 918. Scopus auctoris eſt, probare, quod non ſubſiſtere debeamus tantum in ſenſu Scr. ſ. literali & hiſtorico, ſed per tota biblia quaerendum eſſe ſenſum allegoricum, qui futura eccleſiae fata praefiguret, eſſeque duplicem, typicum, qui ad V. T. & Antitypicum, qui ad N. T. reſpiciat. e. g. Iacobum & Eſavum in V. T. Iudaeos & Ethnicos in

N. T.

N. T. Proteſtantes & Papiſtas deſignare. Liber hic habet partes 2. In 1. agitur de ſenſu allegorico in V. T. & auctor hypotheſin ſuam uariis modis probare contendit. In lib. 2. part. 1. diſerta Scr. ſ. teſtimonia pro ſenſu allegorico producuntur. In lib. 3. idem per uarias conſequentias probatur. Pars 2. agit de ſenſu allegorico in N. T. Auctores der Unſch. Nachr. l. c. p. 916 laudant Deuſingii doctrinam & diligentiam, monent autem, quod in ſcripto ſuo Chiliaſmum propagare p. 30 & myſterium trinitatis eneruare ſtudeat. Allegoricum ſenſum ſemper praefert literali p. 9. Deum eſſe animam mundi p. 31. magiſtratum a diabolo originem habere p 10. Plura reprehendunt auctores der Unſch. Nachr. l. c. p. 917.

Prodiit etiam eiusdem auctoris *Allegoria Hiſtoriarum euangelicarum prophetica Emden* 1710. in 4. 3 Alph. pl. 2. In qua auctor ad meliorem mentem rediiſſe uidetur. Recenſetur haec Allegoria uerboſe in den Unſch. Nachr. 1710 p. 606 ſqq.

ad n. 1455 Auctor ueſtes ſacerdotum ab Adamo repetit, & tandem ſtatuit, Clericos quidem in adminiſtratione muneris ſui breuibus ueſtibus alioquin autem prolixis uti debere. uid. *Les Nouvelles de la Republique des Lettres (de Monſ. Bernard)* 1705. menſ. Ianuar. p. 80.

Digitized by Google

ad n. 1457. cf. in appendice anon. latin. tit. *Iudicium Eccleſiaſticum* &c.

ad n. 1466 (β) cf. etiam uocem *Ariſtides* in bibliotheca mea Pſeudonymorum.

ad n. 1482. *In inſtituto Ephemeridum edendarum* indicabat KOCHIVS, ſingulis menſibus & in qualibet Ephemeride ſe uelle 1) *obſcura quaedam & a nouatoribus inflexa Patrum loca dextre & dilucide exponere & uindicare* 2) *palliatas haereſes uero cultu conſpiciendas proponere* 3) *quod in antiquitate occurrat & nouatorum fraude, & malitia corruptum ſit, defendere.* Sed hoc opus inchoatum ad finem non perduxit ſed in menſe Majo conſtitit ſtatim & filum, uix coeptum, denuo abrupit.

ad n. 1492. (α) Auctor appoſuit litteras M. C. S. L. & in ipſa epiſtola bonum ordinem oſtendit, quomodo bibliotheca ex Scriptoribus noſtrae eccleſiae ſit conficienda.

ad n. 1536. Adami *Eberti*, Prof. Iuris Emeriti Francof. ad Oderam uita deſcribitur & ſcripta recenſentur in part. 6. des Juriſtiſchen Bücher Saals. n. 7.

ad n. 1541. Auctor deſcribit hiſtoriam coenobii ſui ſ. *Hidulfi* eius ſucceſſores uſque ad annum 1720 conſtat, plerumque haec hiſto-

ria

ria ex antiquis collectionibus cum quibusdam figuris aeneis & annotationibus. Hiſtoria Lotharingica ex hoc libro ſuppleri poteſt. Pars 1 quae triplicem Hidulfi uitae deſcriptionem continet, tota inſerta eſt Actis Sanctor. a. d. XI. Iulii.

ad n. 1542. Prodiit hic liber denuo addito auctoris nomine, Argentor. 1733. in 4to 2 Alph. pl. 17. ſub tit. *Humberti Belhomme Antiquitates Montis Vogeſi.* (gall. *Moyen Moletier in Finibus Lotharingiae*) *Sub priori titulo* liber non multos emtores inuenerat. Hiſtoria huius monaſterii ex documentis probatur.

ad n. 1547. cf. ad hunc numerum die Samml. von Theol. Sach. 1725 p. 509 und die auserleſ. Theol. Biblioth. Part. 4 n. 6.

ad n. 1543. Haec hiſtoria ex antiquitate idoneis documentis eruta atque exercitatione ad Caecil. Cypriani Lib. 1 epiſt. 9. per modum uindiciarum ſedulo explicata eſt. pl. 12. In praef. queritur, ſemper fuiſſe, qui ordinem Clericorum traducerent, potiſſimum noſtris temporibus. Occaſionem ad hoc ſcriptum ipſi ſuppeditauit dominus *de Ludewig*, qui meditatus eſt ſyſtema aliquod in dedecus clericorum de clerico ſportulante. Tractatio conſiſtit ex 2 partibus. Pars 1 eſt Philologico-hiſtorica & habet capita 8. Cap.

 1. in-

1 indicat auctor, ubi Cyprianus fatrum ſportulantium mentionem faciat. Cap. 2. recenſet uaria genera fratrum. Cap. 3 de fratribus in ſtatu politico, quod ſcil. imperatores, reges ſe fratres nominarint. c. 4. de fraternitatibus in ſtatu eccleſiaſtico c. 5. & 6 de etymologia, Synonymia & homonymia uocis Sportulae & de uariis ſportularum generibus c. 7. quod Cyprianus per ſportulas intelligat obſonia & pecunias c. 8. quod ſportulare non ſit ſportulas accipere, ſed ſportulas dare, ut ſportulantes fuerint, qui rerum ſacrarum antiſtiti debitam ſuſtentationem ſportulatim contulerint.

Pars 2 eſt Hiſtorico-Polemica & conſtat etiam ex capitibus 8. Cap. 1. oſtenditur, dominum de Ludewig putaſſe, quod ſportulantes causſidicorum more ſportulas aucupati fuerint, & quod copulatio, ſponſalia &c. ſint mere actus ſeculares, ex quibus clerici ſportulas tantum aucupentur, unde meritio illis eripi et politicis aſſignari poſſent, ſed Claudius c. 2 probat, non eſſe actus mere ſe culares. c. 3. probatur Clerum Lutheranum hos auctus non fraude, uel uiolentia, ut de Ludewig putat, ſibi arrogaſſe, ſed a principibus chriſtianis honeſto titulo accepiſſe. c. 5. Sportulantes non fuiſſe Clericos, ſed Laicos. c. 6. de Salariis Clericorum, quae de Ludewig clericis iure ſubtrahi poſſe putat,

putat, ſed refutatur & docetur, Thomaſium melius de Clericorum ſalariis ſenſiſſe. c. 7. de iuribus ſtolae uel Accidentiis Clericorum, quae ſine Simonia accipi poſſe probat auctor contra Mich. *Klobium*, Frider. *Brecklingium* & Gerh. *Wildermannum*. c. 8. fatetur, multos Clericos iuribus ſtolae & accidentiis abuti, ſed hoc toti ordini non eſſe imputandum. Laudatur in hoc ſcripto ordo 2) ſtilus & modeſtia. Auctor ſe poſt dedicationem ipſe nominat. uid. *Supplem. ad Acta erudit.* Tom. 8. ſect. 10. n. 7. und die gel. Zeit. 1723 p. 781.

ad n. 1562. cf. cum hoc numero in bibliotheca mea Pſeudonymorum uocem, *Phileleutherus*.

ad n. 1564 cf. cum hoc numero infra numerum 1835 in bibl. mea Anonymor.

ad n 1570. Haec editio Traiectina eſt ſecunda & non 1710 ſed 1709 prodiit. Liber Ruth ad exercitium analyſeos additus eſt. Notae grammaticae ex libro Michlal Jophi & ſpicilegio Abendanae deſumtae ſunt.

ad n. 1584. Contra Iavorſcii Lapidem ſcripſit b. *Buddeus* (de cuius epiſtola apologetica uid. omnino die Samml. von Theol. Sach. 1729 p. 656 und die Theolog. annales (Loeſcheri) 1729 n. 20 p. 637. *Acta erudit. Lipſ. lat.*

1729 p. 456 die auserleſ. Theol. Biblioth. (Coleri) part. 12 n. 5 und die Leipz. gel. Zeit. 1729 p. 681 & P. *Ribeira* in *Reſponſo Ant-apologetico fruſtra* Buddeum refutare conatus eſt. Concionator aulicus ſupremus *Iablonsky* & Abbas *Mosheim* etiam ſcripſerunt contra *Iauorſcium* & *Riberam* cancellarius *Pfaffius* pec. diſputatione refutauit. uid. omnino die Samml. von Theol. Sach. 1733 p. 481.

Prodiit etiam 1730 Anon. *Genius Steph. Iauorſcii* pl. 4. in quo colloquio oſtenditur eius Petram fidei Papiſtis ualde prodeſſe regno Ruſſorum autem obeſſe. *Lapitinski*, epiſcopus Tiuerenſis Iauorſcii librum 1728 ſiue *ſyſtema theologicum eccleſiae graecae in lingua Ruſſorum* publicauit. Auctor Lutherum & Caluinum acerbe tractat. Egregia de hoc libro notitia ſuppeditatur in der Samml. von Theol. Sach. 1729. p. 646 cf. die Leipz. gel. Zeit. 1729 p. 97 & *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1729 p. 226.

ad 1594. Logicam ſacram (a) ſeorſum edidit C. D. K. D. P. P. Helmſtad. in 8. pl. 14 i. e. *Chriſt. Dieter. KOCH*, D. Prof. Publ. uid. (magnif. Loeſcheri) Theol. annales 1712 n. 116 p. 83.

ad

(a) Conſtat ex 2 partibus. Prima agit de Dialectica & de Problematibus theologicis. Secunda de Analytica & ſcientia Demonſtratiua Theologi. Auctor ſequitur Theſes Muſaeanas.

ad n. 1597. Vita *Wallini*, qui deinde epiſcopus per Norlandias occidentales eminentisſimus factus eſt, reperitur in vol. 2 *Bibliothecae Lubecenſis* n. 6.

ad n. 1598. Hic liber pertinet ad pſeudonymos. uid. in Biblioth. Pſeudonym. ſub uoc. *Heraclitus.*

ad n. 1611. Notatu digna eſt oratio, quam officialis de Gruben ad Lauium habuit, cum d. 6 Oct. 1729 exſecrabiles errores tract. ſui de Deo, mundo & homine publice in conſiſtorio Sambienſi reuocaret, hanc totam inſeruerunt auctores der Samml. von Theol. Sach. 1731 p. 242.

ad n. 1615. Placcius n. 1471 inter anonymos indicat quidem, Ioh. *Buxtorfium*, filium eſſe auctorem *conſultationis de ſtudio ebraico, methodice inſtituendo*, ſiue *Mercurii Quadrilinguis*, ſed poſteriorem titulum corrupte adducit, nimirum Mercurii *Quadri* meminit & deinde pergit (an Lundii? manuſcriptum inarticulatis nimis ductibus dubitare me facit) ſubſequens igitur l. poſt uocem Quadri *Lundium* ſignificare coniecit, ubi hic Mercurius forſitan ſit impreſſus cum haec abbreuiatura Quadril. ſignificarit *Quadrilingvem.* Nam uox *Quadri* nullum plane ſenſum habet.

ad

Digitized by Google

ad n. 1623. (a) Hic liber perperam inter anonymos relatus eſt, nam auctor nomen ſuum in titulo exprimit.

ad n. 1626 (a) Referuntur etiam in his monumentis ea, quae cum *Neuſero* acta ſunt, & de Apoſtaſia *Syluani*, uita Andr. *Duditbii*, aliaque notatu dignisſima, quae indicantur in den Unſch. Nachr. 1702 p. 930.

ad n. 1674 Not (b) exſtat tamen haec penu in noſtra bibliotheca Ienenſi in 3 partes diſtributa, nam quaelibet pars noua pagina incipit & ſingulis tribus his partibus index, diuerſus adiectus eſt. Duabus tamen poſterioribus titulus non eſt praefixus. Immerito igitur cel. Reimannus Struuium notaſſe uidetur, dum dicit, b. Struuium perperam huic libro 3 tomos tribuiſſe, cum tamen 2 tantum habeat, ſed contrarium patet ex iis, quae monui. Auctor etiam non ex ignorantia graecos & latinos hiſtoricos commiſcuit, ſed ſciens uolensque id fecit, quia credidit, nihil referre, quo loco aliquis collocetur, adeoque typographus in praeloquio praemiſſo ſe excuſationem mereri putat, ſed ueniam ipſi dare non uidetur cel. Reimannus.

ad n. 1693. uid. die Samml. von Theol. Sach. 1731 p. 602 qui excerpta ex his prolegome-

gomenis ſuppeditant. Sed ſimul monent, hoc N. T. Arianiſmi ſemina comprehenſurum fore & auctorem in eo praeiudicio eſſe, quod Scr. ſ. ſaepe ab orthodoxis ad oppugnandos eo felicius Arianos ſit deprauata, uid. Iournal des Savans 1731 menſ. Mart. n. 8. Bibliotheque raiſonnée Tom. 4. Part. 2 n. 3. Journal litteraire Tom. 16 part 2. n. 11. und die Leipz. gel. Zeit. 1730 p. 717. Auctor Socinianiſmi ſuſpectus ex Heluetia ſe contulit in Batauiam & ibi tranſiit ad Arminianos, adiunctusq Ioh. Clerico, pro emerito declarato, in Profeſſione Hiſt. Eccleſ. & linguae ſanctae. In praefat. auctor uocatur eruditus & propter pietatem & eruditiooem in maguo honore habitus.

Cap. 1. agit de forma, orthographia, diſtinctione MStorum in capita & uerſus, c. 2. 3. 4. de MStis, quibus auctor in his prolegomenis uſus eſt c. 5 de MStis recentioribus c. 6 de auctoribus, qui N. T. in ſcriptis ſuis allegarunt uſque ad tempora Conſtantini M. c. 7. de Scriptoribus Sec. 4. uſque ad Sec. 14 c. 8. de uerſionibus, praeſertim antiqua latina c. 11 - 13 de Coptica & Syriaca Eraſmi, Rob. Stephani & Bezae uerſione c. 14 de uariantibus lectionibus & earum collectoribus c. 15 - 19 de regulis, quas auctor ſibi in hac editione procuranda propoſuit,

ad

ad n. 1725. Sed Reimann. *in catal. bibl. theolog.* p. 543 dicit die nöthige Glaubens Einigkeit poſtea in linguam latinam eſſe translatam & prodiiſſe ſub tit. *Schediamatis Irenici*, ergo non *Pfaffius* cel. ſed *Klemmius* huius ſchediasmatis irenici eſt auctor.

ad n. 1735. Hic a numero 1735 fit ſaltus ad n. 1738 ſed nihil eſt omiſſum, eſt tantum error in numeris, quod pro 1736 poſitum fuerit 1738.

SCIA-

Digitized by Google

Digitized by Google

SCIAGRAPHIA
Omnivm Librorvm,

In bibliotheca hac Anonymorum & Pſeudonymorum contentorum, quos ideo in certas claſſes retulimus, ut quilibet facillimo negotio poſſit reperire, quos ſcopo ſuo maxime conuenire putat, libros, nec unum alterumue librum utramque bibliothecae noſtrae partem percurrere cogatur.

Monemus autem lectores, ſaepiſſime accidere, ut unus idemque liber ad uarias diſciplinas ſpectet, uariumque uſum ideo praeſtare queat; ideo interdum etiam unum eundemque librum ad duas, uel tres claſſes retulimus; interdum autem praecipuum eorum tantum reſpicientes argumentum, ſub praecipua, a qua commodiſſime potior fieri poterat denominatio, collocauimus claſſe, ceteras claſſes, quibuscum argumentum connexum erat, praetereuntes, & lectori liberum relinquentes, num uelit ad plures, quam ad unum, iſtos libros adhibere uſum,

* nam

Digitized by Google

nam unius libri multi utique ſaepe dantur fines & uſus.

Patet ergo ex hac Sciagraphia, hanc Bibliothecam non ſolum Theologiae & Philologiae ſtudioſis, ſed & Iuris, Medicinae, Hiſtoriae, Mattheſeos &c. ſtudio deditis, uſui eſſe poſſe, quia non ſpernenda eiusmodi librorum Iuridicorum, Medicorum, Hiſtoricorum &c. in ambabus partibus continetur copia.

LIBRI THEOLOGICI.

LIBRI BIBLICI ORIGINALES. n. 1771. 1773.
LIBRI BIBLICI TRANSLATI ILLUSRATI, DEFENSI. n. 380. 383. 834. 835. 909. 1262. 1342. 1343. 1571. 1768. 1960 - - 1965. 1966. 2049. 2140. 2151.
Part. 2. n. 309.
DE THEOLOGIA NATURALI.
Part. 2. n. 163.
LIBRI THEOLOGICI GENERALIORES. n. 1795. 1801. 1802. 1836. 1840. 1841. 1845. 1849. 1857. 1864. 1866. 1870. 1871. 1878. 1902. 1909. 1943. 1946. 1947. 1559. (a) 1971. 1999. 2000. 2003. 2006. 2009.
Part. 2. n. 221. 291.
DOGMATICI LUTHERANORUM. 338. 367. 369. 370. 381. 405. 1030. 1368. 1398. 1407. 1416. 1422. 1431. 1454. 1461. 1547. 1593. 1714. 1922. 1956. 2036. 2056. 2070. 2073. 2126.

Part.

Part. 2. n. 380. 423.

Reformatorum. n. 656. 691. 976. 1189. 1191. 1199. 1203. 1421. 1448. 1779. 2028. 2035. 2115.

Part. 2. n. 14. β. 7. 90.

Orient. Eccleſ. dogmatici. n. 197.

Papiſtarum. n. 201. 233. 237. 238. 240. 402. 820. 894. (α) 923. 979. 980. 1154. 1154. 1187. 1202. 1365. 1394. 1400. 1443. 1663. 1721. 1751. 2117.

Part. 2. n. 50. 83. 100. 118.

Ianſeniſtarum Part. 2. n. 197.

POLEMICI *Lutheranorum.* n. 102. 888. 1028. 1060. 1062. 1199. 1317. 1335. 1402. 1410. 1437. (α) 1403. 1495. 1496. 1756. 1783. 2026. 2069.

Part. 2. n. 3. n. 60. 329. 448.

CONTRA PAPISTAS. n. 2106. 2107. 2109. 2124. 2138. 2156.

Part. 2. n. 381. 387. 388. 447.

Contra Caluinianos. n. 2144.

Part. 2. n. 230. 246.

CATHOLICORUM. n. 718. 2058. 2075. 2121.

Part. 2. n. 26.

Reformatorum.

Part. 2. n. 191. (α)

AD HARMON. BIBL. n. 1769. 2131.

Part. 2. n. 54.

AD CONCILIANDA LOCA BIBL. n. 1407.

EXEGETICI. n. 64. 164. 224. 366. 371. 632. 701. 950. 995. 1300. 1328. 1405. 1437.

(β) 1501. 1507. (β) 1519. 1666. 1667. 1693. 1730. 1782. 2019. 2135.

Part. 2. n. 12. 22. 56. 103. 231. 294. 323. 389.

AD PHYSICAM SACRAM. n. 316.

AD GEOGRAPHIAM SACRAM. n. 1192. 1923. 2071.

HOMILETICI, n. 106. 167. 366. 413. 817. 1658. 1778. 1983. (β)

Part. 2. n. 103.

CATECHETICI. n. 1858. (β) 1897. 1990. 1991. 1992. 1998. 2034. 2037. 2139.

AD HISTORIAM BIBL. n. 1192. 1425. 1462. 1492. (α) 1545. 1551. 1673. 1887. 1935. 1959. (β) 1993. (α) 2085. 2120 (β) 2148. (β)

Part. 2. n. 188. 339. 352.

THEOLOGICO HISTORICI. n. 594. 1059. 1155. 1180. 1318. 1349. 1353. 1445. 2134. 2135.

AD THEOLOG. CASVIST. n. 964.

AD THEOLOG. PASTORAL. n. 1174. 1932. 1968.

MORALES. n. 46. 54. 158. 168. 333. 613. 622 624. 662. 703. 710. 711. 741. 818. 819. 824. 825. 838. 849. 878. 891. 893. 906. (α) 915. 925. 935. 975. 981. 1029. 1044. 1101. 1102. 1126. 1144. 1167. 1184. 1188. 1195. (β) 1219. 1337. 1388. 1396. 1423. 1471. 1488. 1492. (β) 1525. 1557. 1629. (β) 1793. 1841. 1834. (α) 1879. 1894. 1895. 1900. 1904. 1918. 1919. 1948. 1949. 1972. 1983. (α) 1984. 1985. 1986. 1987. 1989. 1993. (γ) 2024. 2027. (α) 2033. 2050. 2051. 2080. 2082. 2102. (β) 2114. 2130. 2131. 2133. - 2135. 2158. Part.

Part. 2. n. 14. β. Subnum. 1. 4. 6. 8. n. 34. 100. 117. 190. 284. 422.

MYSTICI. n. 706. 918. (γ) 567 1170. 1355. 1494. (δ) 1837. 1860. 1965.

Part. 2. n. 14. β. 2. 3. n. 29. 1. n. 271.

DE VERITATE RELIG. CHRIST. n. 151. 1494. (γ)

Part. 2. n. 179. 277.

AD HIST. RELIGIONUM. n. 1910. 1927. 1933. 1671. 1748. 2116.

Part. 2. n. 298. 385. 424. 428. 436. 440.

PERSECUTIONUM. n. 1928. 1951. 1952.

AD HISTORIAM CONTROVERSIARUM THEOLOGICARUM. n 1015. 1766. 1838. 1898. (β) 1899. 1901. 1907. 1920. 1936. 2038. 2039. 2043. 2048. 2149.

Part. 2. n. 276. 343. 390.

AD STUDIUM HYMNORVM. n. 1765. 2025. 2102. (γ) 2112.

Part. 2. n. 176. 204.

AD HISTOR. REFORMATIONIS. n. 2044. 2128.

Part. 2. n. 240. 438.

AD LIBROS SYMBOLICOS. n. 2143.

DE REGIMINE ECCLESIAST. n. 90.

P. 2. n. 11. 77. 157. 170. 252.

SCRIPTA IRENICA ET ANTI-IRENICA. n. 261. 292. 892. 1296. 1725. 1880. 1888. 1891. 1913. 1975. 2029. 2040. 2083. 2084 2118.

Part. 2. n. 14 (β) 7. n. 19. n. 29. ſubnumero 4. 5. 6. 7. n. 191 (β) 192. 193. 194. 208. 223. 225. 275. 277. 300. 312. 415. 444.

INDIFFERENTISTICA ET CONTRA INDIFFERENTISMUM. Part. 2. n. 435.

Part. 2. n. 14. (β) 1. 4. 6. 8. n. 34. 100. 117. 190.
AD SPECIALES CASUS ET QUAESTIONES MORALES. n. 2062. 2067. 2068. 2109.
Part. 2. n. 401. 427. 446. 2113. 2160.
CONTRA SAGAS. Part. 2. n. 434.

LIBRI IVRIDICI.

AD HISTORIAM IURIS. n. 1464.
AD IUS CIVILE. n. 1164. 1178. 1304. 1336. 1346. 1370. 1430. 1478. 1479. 1544. 1568. 1576. 1587. 1982. 2014.
Part. 2. n. 227.
IUS PUBLICUM. n. 92. 93. 98. 99. 135. 171. 180. 205. 225. 229. 303. 317. 341. 362. 414. 592. 668. 669. 746. (β) 790. 831. 859. 860. 872. 948. 966. 968. 977. 1037. 1048. 1054. 1074. 1075. 1077. 1079. 1107 1108. 1133. 1136. 1159. 1360. 1361. 1446. 1450. 1452. 1465. 1476. 1514. 1579. 1606. 1608. 1609. 1610. 1734. 1896. 1912. 1926. 1942. 1995. 2086.
Part. 2. n. 2.
AD IUS PRIVATUM. n. 1785. 1916.
AD IUS CAMERALE. n. 1173. 1937. 1996.
P. 2. n. 2.
AD IUS CANONICUM. n. 1133. 1581.
DE IURE NATURAE. n. 1339. 1523. 1650.
AD PRAETENSIONES IN HAEC VEL ILLA REGNA. n. 205. 220. 232. 234. 297. 339. 365. 368. 425. 458. 1031. 1079. 1131. 1161. 1165. 1165. 1176. 1179. 1465. 1764.

AD

AD IUS PRAECEDENTIAE. n. 739. 748. 922. 987. 990. 1794. 1926.
Part. 2. n. 450.

LIBRI MEDICI.

MEDICI. n. 9. 87. 262. 316. 320. 338. 429. 670. 673. 747. 858. 863. 864. 1002. 1038. 1042. 1186. (β) 1287. 1288. 1409. 1458. 1466 (β) 1498. 1527. 1556. 1605. 1647. 1676. 1677. 1707. 1702. 1944. 1945. 2081.
Part. 2. n. 34. 107. 108. 250. (β) 307.
CHIMICI. n. 845.
Part. 2. n. 338.
DE NOVIS IN MEDICINA INVENTIS. n. 853.
BOTANICI. n. 1338.
CHIRURGICI. n. 1374.
PHYSICI. n. 172. 173. 323. 670. 703. 717. 839. 843. 844. 855. 1162. 1263. 1287. 1288. 1321. 1338. 1348. 1418. 1477. 1623. (α) 1641. 1681. 1743. 1747.
Part. 2. n. 24. 288. 334. 432.

LIBRI HISTORICI.

AD HISTORIAM PROFANAM ET CIVILEM. n. 3. 29. 50. 63. 110. 121. 122. 178. 335. 370. 385. 387. 423. 460. 512. 520. p. n. 541. 638. 648. 1329 (α) (β) 1347 1350. 1376. 1377. 1378. (α) 1378. (β) 1378. (δ) 1378. (ε) 1391. (γ) 1414. 1413. 1601. 1674. 1732. 1733. 1761. 1784. 1934. 1967. 2088.

Part. 2. n. 21. 27. 159. 175. 224. 284. 315. 326. 356. 358. 399. 419. 443.

AD HISTORIAM CURIOSAM. n. 235. 239. 241 242. 713. 742. 743. 806.

AD HISTORIAM FEDERUM. n. 97. 140. 293. 476. 478. 595. 885. 913. 956. 1292. (*a*)

AD HISTORIAM PACIS. n. 471. 488. 565. 697. 808. 832. 921. 1138. 1921.

Part. 2. n. 77. 79. 393.

AD HISTORIAM MUNERUM PUBLICORUM. n. 306. 500. 507. 621. 734. 867.

AD METHODUM HISTORICAM. n. 345. 813. 814. 1137.

AD HISTORIAM STATUS. n. 42. 43. 44. 48. 49. 81. 82. 84. 85. 86. 94. 95. 96. 123. 125. 129. 141. 142. 143. 144. 166. 174. 177. 185. 186. 188. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 249. 250. 252. 254. 255. 266. 267. 268. 271. 276. 279. 280. 281. 285. 288. 301. 307. 309. 310. 373. 377. 378. 379. 391. 403. 404. 486. 487. 532. 534. 405. 407. 415. 416. 418. 430. 431. 451. 475. 506. 528. 609. 618. 625. 626. 627. 643. 657. 663. 667. 668. 669. 679. (β) 681. 683. 684. 685. 687. 689. 690. 693. 695. 698. 699. 704. 707. 709. 728. 731. 732. 735. 739. 745. 748. 751. 790. 791 (*a*) 791 (β) 801. 885. 895. 899. 901. 902. 910. 912. 913. 914. 918. (β) 934. 942. 943. 959. 971. 972. 974. 977. 978. 983. 987. 990. 1013. 1046. 1047. 1051. 1052.

1052. (β) 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. (β) 1058. (δ) 1058 (ε) 1065. 1066. (α) 1068. 1069. 1070. 1072. 1073. 1075. 1077. 1078. 1082. 1098. 1110. 1121. 1125 (β) 1132. 1151. 1197. 1200. 1204. 1281. 1323. 1384 (β) 1484. 1486. 1497. 1506. 1524. 1594. 1689. (α) 1700. 1703. 2103. 2132.

Part. 2. n. 46. 64. 87. 161. 177. 251. 268. 270. 295. 399.

AD CAEREMONIAS. n. 125. 408. 480. 1265.

AD CONSVETVDINES. n. 584.

AD HISTORIAM COMMERCIORVM ET NAVIGATIONIS. n. 482. 1583.

AD SOLENNITATES. n. 125. 126. 146. 213. 282. 359. 360. 361. 434. 802. 996. 997. 1001. 1006. 1096. (α) 1100. 1128. 1129. 1150. 1185. 1196. 1281. 1364. 1442. 1513. 1844.

AD HISTORIAM SEDITIONVM. n. 508. & rebellionum, p. 241. 548.

AD HISTORIAM BELLORVM. n. 165. 283. 286. 290. 299. 302. 358. 379. 453. 454. 455. 490. 495. 505. 549. 555. 558. 593. 598. 647. 652. 736. 788. 791. (β) 793. (β) 797. (β) 799. 889. 906. (β) 945. 955. 998. 1004. 1008. 1010. 1017. 1018. 1019. 1021. 1023. 1024 1049. 1064. 1096. (β) 1097. 1107. 1108. 1125. (α) 1175. 1271. 1326. 1334. 1341. 1441.

Part. 2. n. 35. 49. 86.

AD HISTORIAM OBSESSIONVM. n. 492. 553. 607. 635. 637. 638. 640. 999. 1007. 1009. 1122. 1591.

GEOGRAPHICI LIBRI. n. 216. 243. 245. 328. 382. 703. 815. 842. 947. 1168. 1515. 1941.

Part. 2. n. 61. (β) 67. 355. 439.

GENEALOGICI LIBRI. n. 12. 149. 217. 228. 278. 321. 417. 437 - 444. incluſ. 481. 518. 519. 521. 573. 585. 631. 875. 924. 953. 1035. 1141. 1235. 1358. 1799. 2102. (α)

Part. 2. n. 43. 61. (α) 156. 241. 282. (α)

CHRONOLOGICI. n. 155. 221. 1305. 1950.

Part. 2. n. 294.

HERALDICI. n. 287. 311. 931.

NVMISMATICI n. 409. 410. 424. 740. 1115. 1283. 1438. 1500. 1722. 1780.

Part. 2. n. 112.

AD HISTORIAM ECCLESIASTICAM GENERALEM. n. 2. 10. 20. 22. 51. 57. 62. 79. 91. 108. 124. 179. 182. 198. 200. 218. 222. 226. 227. 230. 231. 235. 270. 289. 291. 313. 319. 322. 325. 326. 327. 329. 331. 340. 342. 343. 364. 387. 388. 389. 390. 392. 412. 419. 420. 421. 422. 427. 432. 462. 472. 520. 534. 545. 557. 566. 569. 570. 577. 578. 605. 608. 610. 621. 623. 649. 664. 666. 671. 677. 678. 686. 713. 720. 730. 749. 756. 795. 829. 879. 880. 881. 889. 890. 895. 905. 917. 918. 918. (α) 946. (γ) 949. 952. 968. 992. 994. 1014. 1015.

1015. 1016. 1020. 1022. 1025. 1033. 1034. 1045. 1047. 1050. 1058. (α) 1059. 1135. 1285. 1290. (α) 1290. (β) 1291. 1292. (β) 1295. 1305. 1313. 1315. 1316. 1320. 1329. (β) 1330. 1345. 1359. 1371. 1372. 1385. (β) 1387. 1389. 1393. 1399. 1401. 1406. 1408. 1411. 1415. 1427. 1456. 1481. (α) 1483. 1494. (α) 1507. (α) 1509. 1520 1530. 1532. 1533. 1543. 1560. 1561. 1569. 1627. 1630. 1633. 1634. 1638. 1640. 1664. 1668. 1679. 1720. 1757. 1763. 1774. 1776. 1834. 1848. 1849. 1854. (β) 1857. 1870. 1899. 1901. 1903. 2002. 2023. 2031. 2123. 2128.

Part. 2. n. 58. 242. 279. 301. 332. 339. 342. 410.

AD HISTORIAM ECCLESIASTICAM SPECIALEM. Part. 2. n. 115.

AD HISTORIAM ARCHIEPISCOPORVM. n. 357. 606.

AD HISTORIAM EPISCOPORVM. n. 6. 356. 396. 1340. (α) 1534. 1546. 1672.

AD HISTORIAM ABBATVM. n. 729. 1378. (δ)

AD HISTORIAM ABBATISSARVM. n. 88. 246. 247. 248. 1232.

AD HISTORIAM MONASTERIORVM. n. 1033. 1058. (γ) 1063. 1066. (β) 1080. 1210. 1221. 1223. 1231. 1310. 1378. (γ) 1383. 1439. 1542. 1553.

Part. 2. n. 331. 333.

AD HISTORIAM FESTORVM. n. 1930. Part. 2. n. 44. (β)

AD

AD HISTORIAM MISSIONVM. Part. 2. n. 213.
AD SCRIPTA SVPPOSITITIA ECCLESIASTICA. n. 319. 752. 1494 (β)
AD HISTORIAM HAERESIVM. n. 2102. (δ) 2145.
Part. 2 n. 226. (α)
AD HISTORIAM. SECTARVM. n. 539. 692. 1028. 1280. 1317. 1404. 1680. 1922. 2045. 2099. (α) 2147.
Part. 2. n. 303.
SOCINIANORVM. Part. 2. n. 196. 391.
AD HISTORIAM PIETISTICAM. n. 1862. 1882. 1883. 1884. (α) 1911. 1930. 1978. 1988. 2042. 2047. 2057. 2064. 2093 (α) 2108.
Part. 2. n. 174. 187. 276. 384.
AD RELIQVIAS SANCTORVM. n. 219. 525. 547. 890. 993. 1088. 1186. (α) 1193. 1485.
AD HISTORIAM SANCTORVM ET SANCTARVM. n. 1803.
Part. 2. n. 8. 67. 106. 206. 265. 330. 403.
AD HISTORIAM NEO-PROPHETARVM. n. 1867 1986. 2046. 2112.
Part. 2. n. 57.
AD HISTORIAM PATRISTICAM. n. 651. 905. 1316. 1482. 1526. 1567.
Part. 2. n. 293.
AD HISTORIAM ECCLESIARVM. n. 340. 342. 419. 499. 590. 874. 918. [α] 1356. 1372. 1428. 1473. 1474. [α] 1474 [β] 1499. 1584. 1760. 1767. 1797. 1872. 2010.
Part. 2. n. 301. 325.
AD SVPERSTITIONIS HISTORIAM. n. 575.

AD

AD RITVS ECCLESIASTICOS, n. 120. 1412.
Part. 2. n. 99.
AD HISTORIAM MARTYRVM. n. 737. 1856.
AD HISTORIAM CONCILIORVM ET SYNODORVM. n. 795. 1045. 1085. 1086. [α] 1182. 1290. [α] 1291. 1388. [β] 1457. 1792. 1847. 1873. 2011. 2092.
Part. 2. n. 58. 118. 332. 335. 347.
AD IVS ECCLESIASTICVM. n. 145. 236. 317. 523. 823. 833. 936. 937. 938. 1057. 1058. [α] 1158. 1162. 1172. 1177. 1190. 1309. 1369. [α] 1403. 1432. 1452. 1469. 1475. 1582. 1651. 1704. 1706. 1884. [β] 1906. 1917. 1954. 1955. 2104.
Part. 2. n. 215. 334. 398.
DEFENSIONES *in ſenſu iuridico & communi* n. 620. 1323. 1324 - 1327. (α) 1382. 1431 - - 1435. (α) 1460. 1839. 1840. 1841. 1842. 2017. 2018. a n. 1899 - 1906. 2093. (β) 2094.
Part. 2. n. 6. 158. 169. 171. 175. 203. 212. 226. (α) n. 254. 257. 311. 429.
REFVTATIONES. n. 2087.
Part. 2. n. 418.
AD HISTORIAM LITTERARIAM. n. 107. 112. 113. 114. 115. 130. 131. 184. 370. 395. 435. 436. 524. 559. 576. 580. 634. 641 642. 809. 810. 821. 830. 836. 854. 857. 946. [β] 951. 1061. 1114. 1268. [β] 1269. 1284. 1286. 1299. 1311. 1327 (β) 1344. 1351. 1352. 1444 (β) 1550. 1564. 1597. 1600. 1616 - 1619. 1623. (β) 1624.
[α]

Digitized by Google

(α) 1626. (α) 1626. [β] 1632. 1642 - - 1646. 1648. 1738. 1739. 1754. 1762. 1772. 1835. 1845. 1863. 1870. 1890. 1898. [α] 1929. 1938. 1968. 1967. 1969. 1970. 1973. 1974. 1980. 1981. 1997. 2001. 2005. 2059 2074. 2088. 2089. 2090. 2100. 2101. 2111. 2150.

Part. 2. n. 37. 89. 235. 248. 255. 261. 383. 386. 394.

AD HISTORIAM LIBRORVM. n. 750. 752. 759. 866. poſt. n. 905. 1039. 1067. 1071. 1081 1082. 1086. [β] 1090. 1118. 1143. 1306. 1307. 1308. 1313. 1322. 1362. 1369. [β] 1373 - 1411. 1427. 1435. 1472. 1578. 1757. 1834. 1929. 1931. 1973. 1974. 1980. 1981. 1982. 2001. 2005. 2045. 2089. 2090. 2111.

Part. 2. n. 6. 113. n. 261. 285. 386.

SCRIPTA ERISTICA.

Part. 2. n. 116. 201. 210. 281. 382.

AD HISTORIAM PHILOSOPHICAM. n. 13. 190. 355. 616. 651. 1332. 1531. 1539. 1759. 1770. 1783. 1846. 1868.

Part. 2. n. 260.

AD HISTORIAM PERSONARVM ET QVIDEM VIRORVM. n. 2. 5. 14. 16. 21. 25. 27. 41. poſt. num. 50. 51. 53. 56. 65. 67. 73. 74. 75. 77 108. 109. 118. 154. 159. 161. 162. 181. 190. 193. 231. 256. 257. 259. 263. 265. 269. 277. 294. 295. 296. 298. 300. 304. 315. 322. 327. 329. 348. 349. 351. 352. 353. 354. 374. 375. 377. 394. 398.

398. 401. 407. 435. 452. 456. 463. 464. 467. 469. 476. 479. 483. 513. 522. 529. 530. 542. 544. 556. 560. poſt num. 566. 574. 599. 604. 611. 633. 655. 658. 661. 682. 696. 705. 713. 729. 733. 746. [α] 750. 759. 760. 791. [β] 803. 804. 826. 837. 864. 868. 870. 882. 883. 887. 896. 899. 914 915. 920. 932. 960. 961. 978. 982. [α] 983. 984. 1005. 1014. 1023. 1032. 1039. 1040. 1043. 1052. [α] 1060. 1065. 1066. [α] 1066 [β] 1071. 1076. 1083. 1084. 1102. 1121. 1133. 1139. 1140. 1146. [β] 1147. 1200. 1207. a n. 1208 - 1261. 1276. 1268. [α] 1271. 1274. 1277. 1285. 1306. 1307. 1314. 1317. 1323. 1327. [α] 1330. 1363. 1369. [β] 1369. [γ] 1381. 1391 [β] 1397. 1433. 1434. 1459. 1466. [α] 1480. [α] 1480. [β] 1490. 1491. 1493. 1512. 1528. 1535. 1538. 1552. 1565. 1578. 1613. 1729. 1755. 1787. 1788. 1794. a num. 1804 - - 1831. 1833. 1839. 1855. 1934. 2007. 2044. 2101. 2141. 2154.

Part. 2. n. 6. 62. 88. 89. 113. 162. 186. n. 2. 226. [β] 247. 285. 289. 334. 340.

PAPARVM.

Part. 2. n. 19.

IMPERATORVM ET REGVM. n. 152. 192. 206. 207. 208. 295. 296. 298. 300. 340. 308. 310. 321. 391. 423 433. 489. 491. 495. 497. 501. 526. 535. 546. 561. 562. 579. 581. 586. 588. 589. 596. 597. 598. 629. 645. 648. 653. 675. 760. 787. 791. [β] 796.

769. 797. [β] 798. 800. 895. 907. 956. 957. 969. 1035. 1041. 1058. [δ] 1068. 1070. 1087. 1110. 1196. 1281. 1292. [α] 1323. 1326. 1354. 1420. 1510. 1518. 1536. 1558. 1563. 1709.

Part. 2. n. 264.

ELECTORVM. n. 1710.

DVCVM. n. 147. 149. 484. 485. 498. 502. 503. 504. 802. 985. 1035. 1064. 1107. 1108. 1141. 1148. 1249. 1325. 2053.

PRINCIPVM. n. 745. 748. 972. 987. 990. 1069. 1072. 1084. 1089. 1095. 1185. 1197. 1276. 2016.

COMITVM. n. 147. 474. 494. 1549. 1660. 2016.

Part. 2. n. 48. 66.

CARDINALIVM n. 722. 792. 793. 794. 796, 797. [α] 873. 1289.

Part. 2. n. 251. 334.

NOBILIVM. n. 136. 311. 428. 761. 831. 946. [α] 1559. 2142.

HEROVM. n. 2137.

ORDINVM EQVESTRIVM. e. g. *Sp. ſ.* n. 137. 318. 876.

ORDINVM MONASTICORVM. e. g. S. *Vrſulae* n. 153. *des Chartreux.* n. 244. 468. 554. 568. 601. 619. 994. 1224. 1231. 1294. 1301. 1367. 1426. 1449. 1470. 1707. 1731.

FEMINARVM. n. 18. 30. 116. 119. 350. 458. 511. 517. 533. 552. 582. 591. 600. 674. 676. 785. 869. 1000. 1011. 1029. 1091.

1194

1194. uariarum vitae an. 1208-1261. 1385. (β) 2019.
Part. 2. n. 162. 180. 350.
REGINARUM. n. 193. 407. 445. 446. 457. 465. 509. 514. 617. 731. 798. 973. 1529. 1993. (β)
Part. 2. n. 96.
VNIUERSITATUM. n. 55. 58. 83. 753. 754. 1092. 1093. 1094. 1133. 1205. 1282. 1392. 1502. 2154.
Part. 2. n. 185.
SCHOLARUM HISTORIA. n. 1447.
MONACHORUM. 1005. 1026.
SOCIETATUM. n. 305. 392. 516. 1025. 1537. 1727. 1786. 2027. (β) 2030. 2061.
REGNORUM. n. 7. 11. 17. 19. 38. 205. 210. 229. 242. 384. 385. 393. 394. 447. 470. 493. 496. 531. 534. 536. 540. 543. 563. 572. 587. 602. 603. 612. 630. 646. 789. 790. 808. 842. 844. 846. 848. 856. 861. 947. 1264. 1284. 1302. 1303. 1312. 1340. (β) 1440. 1503. 1504. 1508. 1516. 1540. 1572. 1994. 2020. 2022.
Part. 2. n. 159. 161.
REGIONUM ET PROUINCIARUM. n. 78. 111. 214. 232. 284. 303. 324. 332. 336. 408. 455. 458. 510. 535. 537. 538. 724. 786. 802. 810. 908. 942. 954. 968. 1036. 1074. 1153. 1179. 1201. 1286. 1319. 1375. 1389. 1614. 1833. 2148. (a)

Rerum Publicarum. n. 138. 386.

Insularum. n. 727.

Dominatuum. n. 755.

Urbium, Arcium, Locorum et Dioecesium. n. 4. 36. 47. 80. 117. 202. 212. 213. 214. 215. 241. 272. 274. 275. 295. 296. 302. 334. 388. 426. 429. 473. 478. 553. 583. 590. 665. 700. 726. 744. 871. 886. 933. 952. 970. 1012. 1146. (α) 1270. 1275. 1324. 1444. (α) 1798. 1852. 1896. 2122. 2128. 2154.

Part. 2. n. 30. 89. 95. (α) 164. 186. n. 1. & 4. n. 219.

Curiarum. n. 39. 40. 1003.

Populorum. n. 37. 57. 59. 178. 527. 584. 628. 712. 714. 757. 856. 894. (β) 968. 1027. 1112. 1113. 1270. 1313. 1511. 1517. 1521. 1548. 1659. 1661. 1942. 2078.

Part. 2. n. 68. 351.

LIBRI PHILOLOGICI.

Ad Methodum Linguarum et Studiorum. n. 411.

Part. 2. n. 198.

Ad Philologiam Sacram. n. 189. 333. 940. 1349. 1353. 1554. 1621. 1622. (α) 1652. 1790. 2135.

Ad Antiquitates Sacras. n. 28. 47. 970. 1453. 2144.

Part.

Digitized by Google

Part. 2. n. 17. 95. (*a*) 164.

RABBINICI. n. 1380. 1602.

ACCENTUATORII. n. 1796.

AD LITTERAS HUMANIORES. n. 1865. 1870. 1870. 1885. 1886. 1997.

AD STILUM ET ELOQUENTIAM. n. 23. 157. 253. 260. 273. 654. 870. 877. 898. 1728.

ORATIONES. n. 457.

EPISTOLAE. Part. 2. n. 181. 186. n. 3.

Part. 2. n 321.

POETICA. & *ad poeticum ſtudium facientia.* n. 376. 380. 515. 564. 965. 1436. 1596. 1622. (β) 1653. 2093. (*a*)

Part. 2. n. 93. 114. 165. 167. 205. 218. 228. 236. 244. 256. 262. 280. 320. 322. 337. 400. 430. 441.

AD ORTHOGRAPHIAM. P. 2. n. 18.

AD CRITICAM. n. 28. 52. 62. 170. 199. 312. 370. 452. 638. 688. 702. 715. 974. 982. (β) 1120. 1143. 1157. 1331. 1363. 1423. 1489. 1562. 1751. 1870. 2088.

Part. 2. n. 284. 308. 309. 310. 339. 344.

LEXICA. (gallica) Part. 2. n. 349.

GRAMMATICI. n. 450. 916. 1297. 1298. 1522. 1555. 1570. 1615. 1701. 2127.

AUCTORES CLASSICI, *editi*, *translati*, *explicati.* 1156. 1157. 1379. 1595. 1624. (β) 1635. 1639. 1675. 1791. 1800.

Part. 2. n. 327.

Digitized by Google

Ad Mythologiam. n. 1124. 1629. (β)
Ad Antiquitates Profanas. n. 28. 47. 660. 680. 843. 852. 862. 903. 958. 962. 970. 1350. 1386. 1467. 1607. 1637. 1735. 1781. 1843.
Part. 2. n. 95. n. 102. 24. 164.
Ad Scientiam Artivm. n. 1117. 1183. 1538.
Part. 2. n. 287.
Comoediae. n. 708. 822. 816. 827. 1149. 1850. 2155. 2159.
Part. 2. n. 217.
Tragoediae. n. 456. 694.

Philosophici Libri *&* *quidem.*

Generaliores n. 34. 35. 459. 716. 828. 840. 897. 1320. 1468. 1566. 1585. 1586. 1590. 1611. 1612. 1656. 1759. 1770. 1783. 1868. 1877. 2014. 2152.
Part. 2. n. 14. (β) ſubn. 8.
Anti-Wolffiana.
Part. 2. n. 425.
Logici. n. 944. 1160. 1181. 1321. 1333. 1595. 1746.
Part. 2. n. 214.
Metaphysici. n. 991. 1321. 1595 1869.
Part. 2. n. 214. 437.

Ma-

Digitized by Google

MATHEMATICI. n. 15. 904. 963. 1116. 1321. 1481. (β) 1566. 1620. 1623. (α)

GEOMETRICI. n. 344. 346.

MECHANICI. n. 847.

ASTRONOMICI. n. 1127. 1391. (α) 1419.

Part. 2. n. 297.

AD FORTIFICATIONEM SIVE ARTEM MUNIENDI. n. 841.

AD ARCHITECTURAM CIUILEM. n. 1169.

PHYSICI. *uid ſub medicis libris.*

POLITICI. n. 175. 176. 223. 638. 738. 806. 807. 821. 912. 926. 981. 1146 (β) 1147. 1148. 1171. 1339. 1346. 1413. 1451. 1476. in not. 1577. 1678. 1861. 2015. 2063. 2125.

Part. 2. n. 61. (α) n. 258. 284.

ETHICI. n. 1321.

DE DECORO. n. 264.

Part. 2. n. 239.

OECONOMICI. n. 1789.

Part. 2. n. 287. 314. 414.

MISCELLANEI. n. 337. 672. 719. 723. 1429. 1858. (α) 1957. 1969.

CVRIOSI ET INTERDVM RIDICVLI LIBRI. n. 45. 71. 66. in not. 148. 156. 347. 363. 614. 615. 616. 719. 725. 812. 854. 900. 1145. 1166. 1293. 1417. 1455. 1502. 1628. 1657. 1712. 1777. 1851. 2065.

Part. 2. n. 11. 221. 226 (β) 274. 337. 395.

Digitized by Google

ATHEISTICI ET NATVRALISTICI. n. 930.
INJVRIOSI ET VIOLENTI. Num. 2129. 2153.
Part. 2. n. 182. 207. 233.
PARADOXA SCRIPTA. n. 884. 1752. 1891. 1946. 1947. 1953. 1979. 2003. 2091. 2098.
Part. 2. n. 85. 201. n. 16. n. 271. 287. 389 409.
FANATICA PARTIM, PARTIM HETERODOXA, PARTIM IMPIA. 2004. 2013. 2021. 2056. 2060. 2105. 2119. 2120. (α) 2157.
Part. 2. n. 102. n. 1 - 28. 243. 283. 340. 405.
ANTI-FANATICA. n. 2032.
Part. 2. n. 406. 442.
SYNCRETISTICA. n. 1925.
Part. 2. n. 104.
CHILIASTICA. n. 2041. 2054. 2095. (α) 2095. (α) 2095. (β) 2096. 2097. 2105.
Part. 2. n. 14. (β) 5.
ANTI - CHILIASTICA.
Part. 2. 406.
ALCHYMISTICA. Part. 2. n. 413.

Index librorum, in his duabus partibus ex inſtituto refutatorum, defenſorum, illuſtratorum, uel quorum auctores anonymi obiter detecti ſunt.

A.

Addreſſe (allerunterthänigſte) defenditur. n. 1902 refutatur. n. 2055 & part. 2. n. 195.

Admonitio G. G. R. Theologi ad Ludouicum XIII. Sententia contra hunc librum. n. 1118 refutatur n. 1323.

L' anneau merveilleux d' Angelique ingenioſas fictiones continet. n. 66 in not.

Anonymi (Chriſti.) litterae de tolerantia refutantur. P. 2 n. 29. 7.

L' Anti-Hermaphrodit refutatur. n. 416

Apologie de l' Edit du Roi Charles IX. pour la Pacification du royaume, reſponſio ad illam n. 1074.

Apologie contre les calomnies des Imperiaux. n. 1326 in not.

Avertiſſement ſur l' intention & le but de Meſſieur de Guiſe n. 1064.

Avis important refutatur. n. 222.

Aurimontani (Eliſei) epiſtola ad Dantiſcanos refutatur. Part. 2. n. 286.

Digitized by Google

B.

Becani diſſidium anglicanum refutatur. n. 1399.
Bedencken über die Kirchen Hiſtorie. refutat. n 1899.
Beſchreibung des Wercks der ſechs Tage. n. 1377.
Bekehrung der Väter zu den Kindern. refutat. n. 1905.
Bellarmini liber de translatione Imperii Romani ad Germanos defenditur. Part. 2. n. 175.
Boſſuet *Expoſition de la doctrine catholique* refutatur. n. 923.
Breuiarium romanum defenditur. Part. 2. n. 212.
Bulli (Ge.) defenſio fidei Nicenae refutat. Part. 2. n. 242.

C.

Carte general de la Maiſon de Bourbon. n. 444 in not.
Cheual ailé de Roger ingenioſas fictiones continet. n. 66 in not.
Chronologie ſeptennaire de Pierre Victor Cayet defenditur. n. 221.
Chronologia nouennaria. n. 155.
Claudii *Defenſe de la Reformation* refutatur. n. 226.
Coleri hiſtoria Godofr. Arnoldi refutat. P. 2. n. 29. 8.

Conduite

Conduite de la France depuis la Paix de Nimegue, reſpond. ad hunc librum. n. 1082.
Critique de la Princeſſe de Cleues. n. 187.
Conſtitutio Vnigenitus Clementis XI. defenditur. Part. 2. n. 279.

D.

Declaration du Duc de Mayenne refutatur, n. n. 426.
Defenſio Pariſienſis curiae pro libertate Gallicana Ludouico XI. oblata. n. 1058 (*a*) in not.
Demon marié. n. 105.
Deſcription de l'Origine & premiere fondation de l'Ordre ſacré des Chartreux. n. 1301.
Diogene françois. Reſponſio ad illum. n. 1086 (β)
Diſcours au Roi par un de ſes fideles Sujets, ou premiere Defenſe de Monſ. Fouquet. Auctor eſt *Paul PELISSON Fontanier.* n. 961.

E.

Entretiens d'Ariſte & d'Eugene defenduntur. n. 160. 1166. refutantur. n. 1120.
— — *ſur le Voyage de Cyrus* corriguntur. n. 1114.
Entwurff, (der nähere) von der Vereinigung refutatur. n. 1880.
Entwurff der Lehre von der Beſchaffenheit und Ordnung der göttlichen Rathſchlüſſe, refutatur. n. 2077.
Eraſti *Libelle contre la Pucelle* refutatur. n. 659.
Eſprit bel François. n. 60 defenditur.

Digitized by Google

L' Eſprit du paix du Corinthien refutatur. n. 379.
Eſſais ſur diuers ſujets. de Litterature & Morale, n. 893.
Εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον. n. 1331.
Excommunications des Eccleſiaſtiques. n. 138. in not.

F.

Factum, *ou Traité hiſtorique des Ecoles de l' Uniuerſité de Paris.* n. 342. refutatur.
Faueurs mille & une. n. 70.
Fragmenta regalia. n. 129.

G.

Genie (le bon) de la France refutatur. n. 446.
Gerberi theologiſches Bedencken refutatur. n. 281.
Gothaiſche Pietiſten Confeſſion refutatur. n. 1862.
de Groez (*Comte*) *Memoires* refutantur. n. 955.

H.

Hälliſcher Theol. Fac. Verantwort. refutatur. n. 1871.
Hippogriffe ingenioſas fictiones continet. n. 66. in not.
Hiſtoire critique du N. T. (per Simon.) defenditur. n. 56. refut. n. 371.
— — *de Monſ. Bayle* examinatur n. 398.
Hiſtoire de la fondation de l' Egliſe de ſaint Martin de Tours refutatur. n. 461.

Hiſtoire generale des derniers troubles de France ſub Ludou. XIII. n. 541.
— — *des ouvrages des Savans* Platoniſmi accuſatur. n. 559 in not. & poſt n 905.
— — *des hommes illuſtres tirée de Brantôme.* n. 562 in not. auctor *Nic. Baudot de IUILLY.*
— — *du Connêtable de Bourbon* auctor idem *BAUDOT.* ibid.
— — *de Catherine de France, Reine d' Angleterre.* Auctor idem *BAUDOT.* ibid.
— — *des cinq Rois.* n. 969.
— — *miraculeuſe de nôtre Dame de Lieſſe.* n. 1193 in not.
Hiſtoria ciuilis regni Neapolitani refutatur. Part. 2 n. 315.

I.

Iani (D. Ioh. Guil.) diſſ. in memoriam ſecularem controuerſiae Magdeburg. refut. Part. 2. n. 172.
Icon omnis generis doctrinae n. 1327. (β) in not.
Idée de la vie & de l' Eſprit de Seb. Lenain de Tillemont. n. 1214. in not.
Interêt (le vrai) des Princès Chrêtiens refutatur. n. 885.
Intrigues & Guerres ciuiles de France, 1620 - 1622. n. 541.
Ioſeph (le veritable pere) liber, ſub cenſuram uocatur. n. 1067.
Iournal de Louiſe de Savoye. n. 152. in not.
Iournal de Henry. III. ibid.
de Iudiciis canonicis epiſcoporum, refutat. hic liber n. 1776. Iudi-

Digitized by Google

Iudicium de Memorabilibus, Declarationem Helmſtadienſem concernentibus. Auctor *IOH. FABRICIUS* eſſe uidetur Part. 2. n. 70. qui tamen hoc negauit.
Iugement des Cardinaux ſſ. n. 1362 in not.

K.

Iodoci Keddii Sonnen Stadt refutatur. n. 1875.
Kochs (M. Ioh. Chriſti.) abgewieſener Indifferentiſte refutat. P. 2. n. 29. 3.
Kleinfelds Entdeckung illuſtratur n. 1958.

L.

Langens (Joachim) Schrifft von unmittelbahren Offenbahrungen refutatur. n. 2046.
Launoji (Ioh.) Diſquiſitio diſquiſitionis de Magdalena refutatur. Part. 2. n. 180.
Lettres curieuſes n. 1134. in not.
Lettres hiſtoriques refutantur Part. 2. n. 187.
de la Liberté de penſer Traité refutatur. n. 400.
Lutheri ſieben Gaben refutatur. n. 1901.

M.

Manifeſte d: l' Empereur touchant la ſucceſsion à la Monarchie d Eſpagne. Reſponſio ad illud n. 1075.
— — *d' Angers* n. 1204 in not.
Memoire inſtructif examinatur n. 653.
— — *touchant les Factums du Sieur cholet*, reſponſio ad illud n. 1076.
La Medeſima Sentenra n. 1367 in not.

Memoires

Memoires amuſans politiques & ſatyriques de Braſey n. 131. refutantur.
— — *d' un Bourgeois de Paris* n. 152. in not.
— — *du Connétable de Bourbon.* ibid.
— — *de Brantoſme* ibid.
— — *de Chiuerny* ibid.
— — *de Villeroy* ibid.
— — *de Marillac* ibid.
— — *du Marquis* n. 453.
— — *de la Ligue* n. 956 in not.
— — *de la Ligue (petits Memoires)* ibid.
Mercure François n. 155.
La Milliade. n. 1129.
Miron (Charles) Evêque d' Angers Maximes refutantur. n. 936.
Le Moine. Requete contra illum librum. n. 1090.
de la Motte, Tragoedia, *Ines de Caſtro* refutatur. n. 884.
Moreri *Dictionaire* defenditur. Part. 2. n. 222.
Myſteria politica, ſententia contra illa. n. 1118.

O.

Obſeruations ſur la Saignée du pied refutantur. n. 673.
Obſeruationes, ſeu reſponſio ad duo tractatus. n. 1031. in not.

P.

La Paix de Clement IX. refutatur. n. 227.
Patriot der Hamburgiſche perſtringitur. n. 1859.

Paſ-

Paſquini hiſtoria orbis. Part. 2. n. 59.
Perfection (de la ſouveraine) Traité. n. 662. refut.
Periurium Ruffi & Gibboſi n. 1420. in not.
Peruigilium Veneris. De eo coniecturae. n. 906. (β)
Politique du Clergé de France. n. 62. ref.
Prejugez (de Monſ. Jurieu) examinantur. Part. 2. n. 342.
Le Prince liber quidam impugnatur. n. 223. it. n. 280.
Princeſſe de Cleves refutatur. n. 702.
de la Puiſſance eccleſiaſtique & politique (de Monſ. Richer) ref. n. 90.

R.

Raiſonnemens über die Veränderung der Religionen defenditur. n. 1904.
Recherches de la France Steph. Paſquier refutatur n. 76.
de la Religion Chrêtienne liber Houttevillii refutatur. n. 691.
Remontrance & Concluſions des Gens du Roi. n. 399. refutatur.
Reponſe des Curez de Paris au ſecond Factum de Claude Joly. n. 340. refutatur.
Reſponſum conuentus trium ordinum Burgundiae. n. 1074. in not.
La Retraite de Monſ. de Longueville en ſon Gouvernement de Normandie, auctor eſt. *Charles de Saint-DENIS, Sieur de ſaint Evremont*, n. 791. (β) in not.
de Roſieres (Franc.) ſtemmata ducum Lotharingiae. n. 417. in not. refutantur.

Seacchi

S.

Scacchi (*D. Bernabo) Lettera* refutatur. Part. 2. n. 228.
Scopae Ferrerianae. n. 140. in not.
Scrutinium ueritatis. n. 1494. (δ)
Secret des Finances. n. 122.
Secretaire du Duc de Montpenſier. n. 152. in not.
— *du Maréchal de Baſſompiere.* ibid.
Selnecceri recitationes refutantur. Part. 2. n. 42.
Sentimens de Cleanthe refutantur. n. 160.
Sextius *Lettre critique* Reflexiones in illam epiſtolam. n. 974.
Strena Franc. Ioſepho Burrho ſacra. n. 1358. in not.
Ill Succeſſi della Guerra. n. 127.

T.

Tadlerinnen, hälliſche, refutantur. n. 1859.
Thomaſii (Chriſti.) Verſuch vom Weſen des Geiſtes, refutat. n. 1868.
Tractatus theologico-politicus refutatur. n. 1376.
Tragedie d' Oedipe. Critica in illam. n. 688.
de Trautmannsdorff (*Comte*) *Memoires* refutantur. n. 955.
Treſor des Treſors defenditur. n. 1132.
Turretini *diſſertation ſur les Articles fondamentaux de la Religion* refutatur. n. 656. defenditur, denuo impugnatur ibid.

Veritable

V.

Veritable Pere Joſeph refutatur. n.463.
Verités Academiques refutantur. n. 672.
Unterſuchung von der Lehre der Verzweiffelung, refutat. n. 1900.
Vrlſpergers (Sam.) Krancken-Bette refutatur. Part. 2. n. 290.

W.

Walchii Einleitung in die Religions-Streitigk. refutatur. n. 1866.
Wincklers(Ioh.)Vorrede zu den Paßions Predigten Horbii refutatur. 1876.
Wolffens (Chriſti.) Metaphyſica refutatur. n. 1869.

ANO-

Digitized by Google

INDEX.

1) Hic Index etiam catalogus realis nominari meretur, nam in illo libri de his, uel illis rebus agentes reperiuntur, & argumentum librorum horum ideo non retulimus in catalogum rerum, proprie ita dictum, ſubſequentem. Auctores autem anonymos etiam in Heumanni libro detectos retulimus in indicem perſonarum generalem, quia in hoc catalogo non ordine alphabetico occurrunt, ideoque difficulter potuiſſent reperiri.

2) Notandum, numeros uncis incluſos reſpicere editionem in fol. extra uncos editionem in 8. Nam in duplici forma ſimul Bibliotheca noſtra impreſſa eſt.

3) Hic Index tantum continet anonymos & ſubſequens pſeudonymos ex Heumanni ſchediaſmate, qui ſine ope indicis, inueniri non potuiſſent commode.

A

Abregé des Conciles generales. Auctor eſt Felix *Buy*. p. 184 (46)

Ancora Sacra Studioſorum. Auctor eſt *Drechslerus* p. 94 (24)

de Antiquitatibus Chaldaeorum & Aegyptiorum diſſert. gallica. Auctor eſt Abbas *de Longuerüe* p. 194 (49)

Apiarium romanum. Auctor eſt Philippus *Marnixius* p. 117 (30)

Digitized by Google

Apologie de Mr. Arnaud & du P. Bouhours contre l'Auteur, deguiſé ſous le nom de l'Abbé Albigeois. Auctor eſt Pater *Rivier*. p. 195 (49)

de Arcanis maris Auctor eſt Rob. *Dudlejus* p. 191 (48)

Ariſtaeneti editio 1594 in 8. Pariſiis. Editor eſt Joſias *Mercerus* p. 140 (35)

de Arte diteſcendi diſſertatio prior ex Auellino ad Philoſophos in Germania. Auctor eſt Ioh. Balth. *Schuppius* p. 184 (46)

Aſſertio iuris epiſcopi Moguntini in conſecrando rege Germaniae contra epiſcopum Colonienſem. Auctor eſt *Conringius* p. 165 (42)

B

P. D. M. *Beſchryving van der Goudkuſt Guinea, als mede een voyage naer deſelve* i. e. Deſcriptio Guineae. Auctor eſt Pet. de *Marées*. p. 189 (48)

Beweiß, daß die Calviniſten Gewiſſens halber verbunden ſind, zur Augſp. Confeſſion und zugewandter Kirche zu treten. p. 5 (2) Auctor eſt Sebaſt. *Schmidt*.

Biblia Erneſtina. Varii auctores p. 197 (50) ſq.

Bibliotheca Hiſpanica. Auctor eſt Ioh. Bapt. *Cordon*. p. 195 (49)

Burmanniana. Auctor non eſt Ioh. Clericus, ſed Doctor quidam Iuris in academia Traiectina p. 196 (49)

C

Cabbala denudata, ſeu doctrina Ebraeorum tranſcendentalis & metaphyſica atque theologia, opus antiquiſſimae philoſophiae barbaricae uariis ſpeci-

ſpeciminibus refertiſſimum. Auctor eſt Chriſt. *Knorr a Roſenroth* p. 187 (47)

Canis ſub fuſtem miſſus, ſiue correptio ſycophantae maximi E. T. Sarcmaſii. Auctor eſt Vlric. *Obrecht* p. 144 (36)

de tribus Capellis. Auctor eſt Ioſeph. *Scaliger* p. 135 (34)

Carmen rhythmicum pro coniugio ſacerdotum. Auctor eſt *Hildebertus* p. 201 (51)

Caſtigatio gerrarum. Auctor eſt Hermann *Conring.* p. 165 (42)

Carionis Chronicon. Auctor eſt Philip. *Melanchthon* p. 106 (27)

Catechiſmus Tridentinus. Auctores ſunt Leonardus *de Marinis*, Aegidius *Faſcararius* & Franc. *Forerus* p. 162 (41)

Catechiſmus Romanus. Auctores ſunt Paulus *Manutius*, Iulius *Poggianus* & Corn. *Amaltheus.* p. 161 (41)

Cautio criminalis. Auctor *Spee*, Ieſuita p. 146 (37)

Chronicon Norimbergicum. Auctor non primarius, nec ſolus eſſe uidetur Hartmannus *Schedelius* p. 147. ſq. (37)

Confutatio Theol. Chriſtianorum, Laruarum Natalitiorum &c. Auctor eſt *Drechslerus* p. 94 (24)

Confutatio Fabulae Burdonum. Auctor eſt Ioſeph. *Scaliger* p. 134 (34)

Conlectio noua librorum rariorum. Conlector eſt Hier. Auguſtin. *Groſchuffius* p. 182 not. b. (46) not. b. praeſertim p. 202 (51) & *Tilgnerus.*

Digitized by Google

Courbeaux d' Elie. Auctor eſt Herm. *von der Hardt.* p. 37 (10)

D

Defenſio Pupillae i. e. A. C. Auctor praecipuus eſt D. Matthias *Hoë* p. 146 (37)

M. S. H. Denckmahl der Göttlichen Regierung an der güldenen Tafel zu Lüneburg. Auctor eſt M. Sam. *Hoſmann.* p. 198 (48)

Deſcriptiones ſingulorum imperiorum, hodie florentium, apud Elzeuirios edita, uarios habent Auctores p. 134 (43)

Dialogus inter Clericum & militem. Auctor eſt Wilh. *Occam* p. 193 (49)

Dies nonaginta. Auctor eſt Wilh. *Occam.* p. 193 (49)

Diſcours ſur la bienſeance & de la maniere de bien penſer. Auctor eſt *Bouhours* p. 36 (9)

Diſſertatio hiſtorico-theologica de potioribus ſcriptoribus Harmoniarum Euangelicarum, quae praemiſſa eſt Harmoniae Euangelicae Ioh. Clerici Auctor eſt Ioh. Mich. *Lange* p. 60 (15)

Doctrina de Gratia & Praedeſtinatione, tradita noua methodo. Auctor eſt Lambertus *Velthuſius* p. 201 (51)

E

de l' Education des Enfans par D. C. Auctor eſſe uidetur Prof. *Clericus.* uid. tamen Bibliothecam meam Anonym. n. 850

De Electoratu alternatim adminiſtrando a Bauariae Duce & Palatino comite. Auctor eſt *Volmarus.* p. 195 (49)

Epiſtola contra Balzacum. Auctor eſſe dicitur Dan. *Heinſius* p. 193 (49)

Epiſtolae

Epiſtolae de Principiis & Characteribus praecipuorum ſcriptorum de rebus myſticis & ſpiritualibus, qui poſtremis hiſce ſeculis uixerunt, quae adhaeret Arnoldi Hiſtoriae Theologiae myſticae p. 550 ſq. Auctor eſt Pet. *Poiretus* p. 186 (47)
Epiſtolae 3. de Tolerantia. Auctor eſt Ioh. *Lockius* p. 95 (24) vol. 2. & 3.
Epiſtolae obſcurorum uirorum. Auctor praecipuus eſt Vlric. *Hutten* p. 123 (31) it. Ioh. Crotus *Rubeanus* p. 124 not. (a) (31) not. n. auctor not. 1.
Erinnerungen über Ioh. Wincklers, Predigern in Hamburg, 3. Predigten. Auctor eſt Caſp. *Kohlhans*, Quackerus p. 177 (45)
de Ethica Pythagorica diſſertatio. Auctor non eſt *Schallerus*, ſed Marcus *Mappus* p. 105. not. b. (27) not. b.
L' Europe Vivante p. 158 (40) Auctor eſt Mr. *Chapuizeau.*
Examen argumentorum Colonienſium. Auctor eſt Hermannus *Conringius* p. 165 (42)
Explication de quelques endroits des anciens ſtatuts de l' ordre des chartreu. Auctor eſt Innocentius *Maſſon* p. 194 (49)

F

Fang des edlen Lebens durch fremde Glaubens Ehe. Auctor eſt D. Philipp *Müller* p. 31 (8)
Fiſcus papalis. Auctor eſt Thomas *Iameſius* p. 204 (51)
de Fornicatione cauenda admonitio. Auctor eſt Hadr. *Beuerlandus* p. 132 (33)

Digitized by Google

Froſchmäusler p. 89 (23) Auctor eſt *Rollenhagen.*

G

G. G. L. eſt Gottfr. Guil. *Leibnitius* p. 4 (1)

M. I. M. A. E. Gedancken über der Redensart: Ich bin Chriſtus. p. 190 (48)

Genius Seculi. Auctor eſt Zacharias *de Liſieux* p. 154 (39)

Sur le gouvernement civil. Auctor eſt Ioh. *Lockius* p. 204 (51)

H

ad Herennium libri rhetorici. Auctor non eſt Cicero, ſed *Cornificius* p. 157 ſq. (40)

Hiſtoria Seuerambum p. 170 (43) Auctor eſt *d' Allais* in editione Hollandica pars quaedam abeſt, in aliis editionibus exſtans p. 171 (43)

Hiſtoria de Melch. Zobelo, epiſcopo Würtzburgenſi & duce Franconiae, nefarie occiſo. Auctor eſt Pet. *Lotichius* ſecundus p. 185 (47)

Hiſtoria Xauerii de Chriſto & Petro e Perſica lingua translata p. 94 (24) Auctor eſſe uidetur Ludou. *de Dieu.*

Hiſtoria Eccleſiaſtica Gothana. Auctores Ludou. de Seckendorff, Boecklerus & Ioh. Chriſtoph. *Artopaeus* p. 129 (33)

Hiſtorica Bauarica uetus auctor Ioan. Fervaux, ſed editor Ioh. Adlzeiter a *Tetenweis* p. 140 (35)

Homo Politicus &c. Auctor eſt *Pellerus* p. 95 (24)

Hyginus & Polybius editus a R. H. S. Auctor eſt Rabotus Hermannus *Schelius* p. 156 (39)

Ieſuitae

I

Ieſuitae, Contra moralem eorum doctrinam liber. Auctor eſt *Eſclapezius*, Hiſpanus p. 191 (48)
Iteratio diſſertationis. Auctor eſt Hermann. *Conringius* p. 165 (42)
P. G. D. C. Itinerarium Perſicum Auctor eſt P. Gabriel *de Chinon* p. 189 (48)

L

de Lingua Helleniſtica. Editor eſt Gisbertus *Voſſius* p. 193 (49)
Lumen Hiſtoriarum noſtri temporis p. 132 (33)

M

Machoire d' Anc. Auctor eſt Hermann *von der Hardt* p. 37 (10)
Margarita philoſophica. Auctor *Reiſch* (Ge.) p. 110 (28)
Menippus. Auctor eſt Ioh. Valent. *Andreae* p. 154 (39)
Monarchies (*les quatre*) Auctor eſt Herm. *von der Hardt* p. 37 (10)
Monſtrum Babylonis eſt poema. Quidam illud tribuunt *Eccardo*, epiſcopo Wormatienſi p. 190 (48)
de Monarchia uerbi incarnati, gallice. Auctor Zach. *de Liſieux* p. 154 (39)
de Moribus Philoſophorum Dialogus. Auctor eſt Ioh. Franc. *Buddeus* p. 189 (48)

O

Onderzoek op het verbaal wegens den Heere Ieſus Chriſtus, dat in Ioſephus gevonden ward. Auctor eſt Anton. *van Dale*. p. 189 (46)
Onus Eccleſiae. Auctor eſt *Ioannes*, Epiſcopus Chemenſis,

menſis. p. 159 (40) non *Staupitzius*, nec Medicus quidam.

P

Papatus Romanus. Auctor eſt Marc. Anton. *de Dominis* p. 160 (40)

Päbſtthum (überzeugtes) des an der Lehr und Kirchen Aug p. Confeſſion bisher verübten Unrechts p. 5 (2) Auctor eſt Seb. *Schmidt*.

Parrhaſiana. Auctor eſt Ioh. *Clericus*, uid. in indice rerum ad Heumanni ſchediaſma uoc. *Clericus*.

Penſées ingenieuſes des Peres de Péres de l' Egliſe par le P. B. Auctor eſt Pater Dominicus *Bouhours*. p. 190 (48)

Phaenomena litteraria. Auctor eſt *Toinardus*. p. 195 (49)

Pharmacopoea Auctor eſt Steph. *Blancardus* p. 195 (49)

Philoſophia Scripturae interpres. Auctor Ludou. *Meyer*. p. 100 (25)

Philoſophia Chriſtiana, gallice, Auctor Zachar. *de Liſieux* p. 154 (39)

Plagium Kauffungenſe durch I. V. S. M. N. P. Auct. eſt Ioh. *Vulpius* p. 189 (48)

Poireti (Petri) oeconomiae diuinae uerſio Latina, Auctor eſt *Homfeldius* p. 184 (46)

Polybius & Hyginus editus a R. H. S. uid. ſub. uoc. *Hyginus*.

R

Recueil de quelques poeſies morales par M. L. A. R. D. Auctor eſt Monſ. l' Abbé *Regnier*. p. 190 (48)

Recueil de diuerſes pieces, concernant le Quietiſme, & les Quietiſtes, ſive de Michaele Molinos, eiusque

que

que doctrina & diſcipulis. Auctor eſſe uidetur Pet. *Poiret* p. 178 (45)

Reflexions ſur le bonheur & ſur le malheur en matiere des Lotteries. Auctor eſt Ioh. *Clericus.* uid. in indice rerum ad Heumanni ſchediasma uoc. *Clericus.*

Reinke Fuchs. Auctor eſt Henr. *Alcmarienſis* p. 90 (23) interpres germanus ex belgica lingua Nic. *Baumann* ibid.

Religion (die vernünfftige) Auctor eſt Andr. *Wiſſowatius* p. 30. (8)

Que la Religion chretienne eſt tres raiſonnable. Auctor uerſionis gallicae eſſe uidetur Ioh. *Clericus* p. 58 (15)

Renards de Samſon. Auctor eſt Herm. *von der Hardt.* p. 37 (10)

de abſoluto Reprobationis decreto. Verſio ex anglico. Auctor eſſe dicitur Hugo *Grotius* p. 185 (47)

Reſponſio ad praefationem Wiecki. Auctor eſt Fauſtus *Socinus* p. 185 (47)

Rudimenta linguae perſicae. Auctor Lud. *de Dieu* p. 94 (24)

S

S. M. E. F. i. e. Senior Miniſterii Eccleſiaſtici Francofurtenſis p. 4 (1)

S. S. D. P. C. E. A. i. e. Seb. *Schmidius* (cel. Heumannus habet Sacro Sanctae) Theol. Doct. Praeſes Conuentus Eccleſiaſtici Argentoratenſis p. 5 (2)

de Salute Ariſtotelis p. 103 (26)

Sentimens de quelques Theologiens de Hollande. p.

160 (40) Auctor non eſt *Allixius*, ſed Ioh. *Clericus*, qui tamen negat, ſe eſſe Auctorem tractatus de Inſpiratione, illis *Sentimens* epiſt. 11. & 12. inſerti p. 161 (41) cf. tamen ib. not. e. edidit etiam *Defenſe de ſes Sentimens* ibid.

Seſquiſeculum Anglicanum. Auctor eſt Iac. *Thomaſius* p. 126 (32)

Sepher-Che, opus Cabballiſticum, ab Abrahamo, filio Mardochaei compoſitum edidit *ἀνων.* Chriſt. Knorr a Roſenroth p. 187 (47)

Speculum naturalis, coeleſtis & propheticae uiſionis. Auctor eſt Ioſeph. *Grünepeck* p. 203 (51)

de Squaloribus romanae curiae cum reformatione Petri de Allaico. Auctor eſt M. Matthaeus *Gracouienſis* uel D. *Lurtzen*. p. 202 (51)

T

Theuerdanck. *Maximilianus* Imperator auctor eſſe uidetur, licet alii hunc librum Melch. *Pfinzingio* tribuant. p. 111. (28) utrumque tamen conciliatur ibid. not. [b] 28 not. [b]

Trutina concertationis inter epiſcopum Colonienſem & Moguntinum. Auctor eſt *Boineburg* p. 165 (42)

V

Vergnügung müſſiger Stunden. Auctor eſt Theodorus *Cruſius* p. 182 not. b. 46 not. b.

Vindiciae pro Hermanni Conringii Cenſura diplomatis Ludouiciani. Auctor eſt *Tentzelius* (Ioh. Ern.) ſed quaedam etiam addidit Thom. *Welzius*, reip. Lindauienſ. Syndicus. p. 156 (39)

Vita Hobbeſii. Auctor eſt Ioh. *Albericus*, uel *Aubry* p. 102 (26) auctor auctarii huius vitae

non eſt Rud. *Bathurſtius* p. 103 (26) ſed Richardus *Blackburnius* p. 103 not. b. (26) not. c. Chryſoſtomi Auctor eſt Balth. *Koepken* p. 190 (48)

Vom Unterſcheid der Lutheriſchen und Reformirten Lehre mit dem Anhang zweyer Fragen per H. G. M. Auctor eſt Hector Godefr. *Maſius* p. 181 (47)

A

Abecedarius non eſt pſeudonymus p. 88 (22)

Achillinus (Philotheus) eſt Carol. *Luuerius*, ſiue *de Louviers* p. 193 (49)

Agmonius (Nadab) eſt Franc. *Iunius* p. 116 (29) cur ſe ita uocarit. ibid.

Aletophilus Chriſtianus forſitan eſt Ioach. *Feller* p. 149 (48)

Amaſius (Pet.) eſt Guil. *Poſtellus* p. 183 (46)

Apollonius (Guillielmus) Auctor eſſe uidetur *Salmaſius* p. 168 (42)

Aquilinius (Caeſar) eſt Scipio *Henricus* p. 153 (39)

Aramus eſt *Hieronymus* p. 59 (15) not. l.

Aſcianus i. e. Zimmermann p. 29 (8)

B

Baſilius ſub hoc nomine latet *Euagrius* apud Chryſoſtomum p. 59 (15) not. l.

Bellius alii perperam Prellius (Martin.) Sub hoc nomine non latere uidetur Laelius *Socinus* p. 151 (38)

le Blanc (Auguſtinus) eſt Hiacynthus *Serry* p. 182 (46)

Brutus

Brutus (Steph. Iunius) eſt Hubertus *Languetus* p. 118 (30)

C

Chariander (Georg) eſt *Heniſchius* p. 190 (48)
Clarmundus (Adolphus) eſt M. Ioh. Chriſtoph *Rüdiger* p. 182 (46)
Conon Superantius Vaſco non Mornaeus ſed Hubertus *Languetus* eſſe uidetur p. 122 (31)
Conſtantius Germanicus, qui edidit Itinerarium Germaniae eſt *Oldenburger* p. 145 (37)
Curioſus Sileſius eſt Caſpar. *Sommerus* p. 180 (45)

D

Dahlborn (Eſaias) eſt D. Chriſt. Franc. *Paullini* p. 180 (45)
Dermaſius (Franc.) eſt Ioach. *Fellerus* p. 110 (28) cur hoc nomen aſſumſerit ibid.

E

ab Ehrenberg (Wahrenmundus) eſt Eberhardus *a Weyhe* p. 136 (34)
Eleutherius eſt Vlr. *Hutten* p. 97 (25) cur aſſumſerit hoc nomen p. 98 not. (a) 25 not. (m)
Eleutherius (Theodorus) eſt Liuinus *de Meyer*, Ieſuita p. 182 (46)
Erythraeus (Ianus Nicius) eſt Victor *Roſcius* p. 113 (29)
Euſebius Franco-Romanus eſt Ioh. *Harduinus* p. 188 (47)

F

Firmianus (Petrus) eſt Zacharias *de Liſieux* p. 154 (39)

de

de Francimont (Theoph. Franc. Conr. Andr. Victor. Frid.) Auctor eſt *Oldenburgerus* v. 144 (36)

G

de Gabalis, comes, Auctor eſt abbas *Villars*, uel rectius *de Villiers* p. 178 (45)

de Gaule (Carol) eſt Caſp. *Gottſchling* p. 180 (45)

Gebhard (Ioh. Werner) eſt idem cum Hippolyto *a Collibus* p. 160 (40)

de Golau eſt Frider. *de Logau* p. 188 (47)

Gorallus (Theodorus) eſt Ioh. *Clericus* p. 57 (15)

Gratius (Orthuinus) eſt D. Ioh. Chriſtoph. *Becmann* p. 149 (38)

H

von Hohenhard (Pet.) eſt Ioh. Peter *von Ludewig*, Cancellarius Halenſis p. 183 (46)

D. Hypſelius (Theodor.) eſt D. Matthias *Hoe* p. 189 (46)

L

Laetus (Pomponius) uero nomine eſt Iulius *Sanſeuerinus* p. 143 (36)

a Lapide (Pacificus) eſt *Pellerus* p. 96 (24)

a Lapide (Hippolytus) ſub hoc nomine forſitan latet Henr. *Eccardus* p. 152 (38) alii Boguslaum Philippum *Chemnitium* ſub illo latere putant. ib. not. d. (38) not. q.

Lichtſtern eſt *Frid. LVCAE* p. 180 (45)

Lenis (Vincentius) eſt Libertus *Fromondus* p. 162 (41)

Lombardus (Eugenius) eſt Coeleſtinus *Sfondrati* p. 149 (38)

Lucifer eſt Nic. *Oremius* p. 170 (43)

Minus

Digitized by Google

M

Minus Celſus non eſt Seb. Caſtellio p. 150 (38) ſed potius Laelius *Socinus.*

de Monte (Franciſc.) eſt Abrah. *von Franckenberg.* p. 29 (8) 94 (24)

de Monzambano (Seuerinus) eſt Sam. *Puffendorfſius* p. 126 (32) & Ioh. Ludou. *Praſchius* idem nomen aſſumſit p. 128 (32) uid. & in indice rerum ſub uoc. *Monzambanus.*

N

Naeocelius (Paulus) Placc. perperam habet Naeorellus eſt Lucas *Opalenius* p. 167 (42)

Neufeld (Vlricus uel Huldricus) eſt Ioh. Amos *Comenius* p. 155 (39)

de la Neuville eſt Adrian *Baillet* p. 183 (46)

Niſiclus (Vdenus), auctor eſt Benedictus *Florettus* p. 153 (39)

O

Obadias (Chriſt.) eſt D. Ioh. Mich. *Lange* p. 181 (46)

P

Pacatus (Latinua) eſſe uidetur Dominicus *Baudius* p. 143 (36)

Pandochaeus (Elias) eſt Guil. *Poſtellus* p. 154 (39)

Peregrini in patria errores. Auctor eſt Ioh. Valent. *Andreae* p. 191 (48)

Peregrinus eſt etiam *Vincentius Lirinenſis* p. 190 not. b. (48) not. d. Idem nomen aſſumſit Conradus ibid.

Phalethranus eſt *Plathnerus* p. 134 (34)
Phereponus (Ioh.) eſt Ioh. *Clericus* p. 57 (15)
Philaletha (Timotheus) eſt Frieder. *Spanhemius* p. 177 (54)
Philaletha, qui edidit Dilucidationes in Croeſi Hiſtoriam Quackeriſmi eſt Caſp. *Kohlhans* p. 177 (45) qui ſub eodem nomine ſcripſit contra Loeberum Superintend. Orlamundan.
Philaretus, qui commentatus eſt in Arnoldi Geulingii Ethicam eſt Ioh. Rodolphus *Rodolphi* p. 179 not. d. (45) not. i.
Philemerus (Irenicus) eſt Martin *Meurerus* p. 153 (39)
Philomathus eſt Fabius *Chiſius* p. 115 (29)
Prellius uid. Bellius.
Pritanius (Lamindus) eſt *Nuratorius* p. 183 (46)

R

Rosbecius (Iulianus) eſſe uidetur Dominicus *Baudius* p. 143 (36)

S

de Sainjore eſt Richardus *Simonius* p. 197 (50)
Seba (Adeodatus) Veſalienſis eſt Theodorus *Beza* p. 203 (51)
von Selenen (Aletophilus) Auctor eſt *Sagittarius* p. 166
Sectanus (Quinctus) eſt pſeudonymus nondum detectus p. 51 (13)
Simplicius (Ioh.) eſt Ion. *Schlichtingius* p. 162 (41)

Sim-

Simplicius Verinus eſt Claudius *Salmaſius* p. 162 (41) coll. p. 167 (42)

Sophianus (Arſenius) eſt Andr. *Wiſſowatius* p. 30 (8)

Sperati (Boni) *barba defenſa*, ſiue diſſertatio de barba contra quendam μισοπώγωνα. Auctor eſt M. Sam. Theodorus *Schoenlandius* p. 192 (45)

Stadetius per annagramma eſt *Alſtedius* p. 29 (8)

von Troilo (Franz Ferdinand) auctor uerus eſt Valentin *Merbiz* uel *Moerbiz* p. 168 (42) Dubitandum tamen adhuc, an ſit fictum nomen ibid.

Tyrrhenus i. e. Fabius *Chiſius*, ad quem Erythraeus ſcripſit epiſtolas p. 114 (29)

V

von Venedig (Salocinus) eſt Nic. *Venette* p. 188 (47)

Verarius Philellen, eius epiſtola ad M. Lucilium Profuturum. Auctor ipſe *Clericus* eſſe uidetur p. 196 (49)

Villacorta eſt Ludou. *Meyer*. Cur hoc nomen aſſumſerit p. 101 (26)

INDEX.

Index

rerum Anonymorum & Pſeudonymorum ex Heumanni Schediaſmate & Supplemento Myliano.

1) Vbi in indice occurrit ἀνων. ſignificat, ſcriptum hoc ἀνωνύμως ab auctore editum eſſe.

2) Numeri uncis incluſi e. g. (47) ſignificant paginam editionis in folio, numeri uncis non incluſi indicant editionem in 8, ſed haec allegatio tantum in Heumanni ſchediaſmate obſeruanda erat. In Bibliotheca autem mea Anonymor. & Pſeudonymorum allegatio fit ſecundum numeros, qui in vtraque editione conueniunt, in fol. & 8. & allegatio non fit quoad paginas.

A.

de Abbreuiatorum romana ſocietate diſp. ſcripſit M. Stempel. Haec ſocietas eſt mera chimaera p. 137 (35) Abbreuiatores in aula Pontificis romani illius nomine epiſtolas & alia expediunt. In tali ordine fuit Platina ibid. Abbreuiatores dicti a Breuibus, uel epiſtolis Pontificum ibid. In eo ordine fuit Theodorus a Niem & Barberinus & Aeneas Syluius, ſiue Pontifex Pius II. Abbreuiatores aſſiſtunt Vice-Cancellario. De hoc ordine ſcripſit Ioh. Ciampini p. 138 (35) Abbreuiator eſt uox barbara p. 139 (35)

Abrah. filius Mardochai p. 187 (47)
Acta Erudit. 1692 p. 72 perperam Spinozae tribuunt Philoſophiam, Scr. interpretem p. 101 not. a (26) not. a.
Actorum Eruditorum Supplementa corriguntur p. 183 (46)
Acta Apoſtolorum, ad has annotationes edidit Tobias Major, Ienenſis.
de Aegyptiorum antiquitatibus, uid. ſub uoc. Chald.
Aetius non eſt auctor philoſophumenorum uid. ſub uoc. *Origenes*.
Agente (der neu beſtellte) Auctor illius corrigitur. p. 171 (43)
Ageſilaus propter uirtutem aliis admirationi, propter faciem contemtui fuit p. 75 (19)
Agricola uid. ſub uoc. Capnio
Albanus 1571 crudeliſſime in uiſcera Belgii ſaeuiit p. 117 (30)
Alexandri uitam ſcribit Ioh. Monachus p. 133 (34)
d' Allias uid. ſub uoc. *Grammatica*.
Allix (Petr.) non eſt auctor des Sentimens de quelques Theologiens de Hollande p. 161 (41)
de Alliaco (Petr.) reformatur p. 201 (51)
Ambroſio multi libri tribuuntur, quos Pelagius & Pelagii exararunt p. 31 (10)
Amſtelodamenſes typi facile cognoſci poſſunt p. 48 (12)
Andreae (Ioh. Valent.) ubi catalogus ſcriptorum eius reperiatur p. 191 (48)
Anonymi libri, de iure libros anonymos edendi. p. 11. (3) optatur, ut aliquis de iure naturae circa ſcribendos libros agat. p. 11 (3) licet edere libros anonymos, ſi nemini noceant & cuiuis

uis proſint. p. 12 (3) licet occultare nomen (α) *ſi auctor occultando ſuo nomine maiorem hominibus affert utilitatem, quam prodendo,* prodeſt interdum ignorare auctorem libri, ne lectores praeiudicatis opinionibus abripiantur p. 13 (a) hoc probatur exemplis quibusdam, ſed ideo non neceſſarium eſt, ſemper occultare nomen p. 15 (4) (β) *ſi nihil intereſt, utrum ignoretur auctor, an notus fiat* p. 15 (4) melius tamen eſt, apponere nomen, quam omittere, ne errori detur anſa p. 17 (5) Eraſm. Roterod. ſuſpectos eſſe cenſet libros anon. ib. (γ) *cum ipſe quidem liber magnam afferri lectori poteſt utilitatem, ſed auctor niſi magno ſuo uel damno, uel periculo indicium ſui facere poteſt.* ibid. anonymi & pſeudonymi liberius uetitat[illegible] ſcribere poſſunt, quam alii, adeoque non prorſus improbandi p. 18 (5) iniuſtum eſt ex ſola curioſitate in anonymos & pſeudonymos inquirere & illis detectis illorum nominibus damnum arceſſere p. 18 (5) (δ) *cum ſcriptor aliorum de ſuo libro indicia Apellis, pone tabulam ſtantis, exemplo explorare cupit, ut quae praua in illo fuerint, poſſit emendare.* p. 18 (5) quidam ſuaſerunt, ut ſemper prima libri editio ἀνωνύμως edatur, ad elicienda aliorum iudicia, p. 20 (5) plurimi libri anonymi a Gallis, quorum mos laudatur. ibid. Anonymi & pſeudonymi non probandi, qui ideo nomen occultant, ut alteri procacius inſultent, uel laudum ſuarum praecones impudentius agere poſſint p. 21 (6) imprudentis eſt de ſemetipſo ſcribere, occultato, uel diſſimulato nomine p. 21 (6) quia uel minus ex modeſtia de ſe loquitur, uel plus, quam par eſt ex arrogantia

rogantia ibid. & ludibrium debent aliis, ſi innoteſcunt. ibid. regulae criticae uerum latentis ſcriptoris nomen inueſtigandi. p. 21 (26) Veteres Critici, nec Placcius indicarunt modum inueſtigandi anonymos & pſeudon. quod miratur Heumann. p. 23 (6) forſitan quia tales auctores detegere ualde difficile eſt, niſi ſe ipſos prodant p. 23 (6) dari tamen poſſunt criteria ad illos detegendos. p. 24 (6) facilius eſt ſuppoſititiorum librorum fraudem detegere, quam anonymos in lucem protrahere. p. 25 (7) anonymi & pſeudonymi facilius inueſtigari poſſunt, ſi antea quaedam ſcripta addito nomine ſuo ediderunt. ex conuenientia ſtili p. 26 (7) quid certitudinem pariat in detegendis anonymis p. 27 (7) requiritur, ut anonymi uel a ſe ipſis, uel ab aliis fide dignis uiris detegantur ibid. Auctores anonymi & pſeudonymi ingenio p. 35 (9) ſtilo p. 30 (8) ſq. p. 33 (9) p. 38-45 (10-12) methodo, affectibus p. 45 ſq. (12) ſententiis ſingularibus p. 37, 38 (9, 10) ac propriis, ſtudiis, in quibus potiſſimum p. 46 (12) uerſati ſunt nominis alluſione p. 29 (8) ſq. interne ſe produnt, externe nomine libris inſcripto typis, recenſione, p. 55-59 (14. 15) uel defenſione libri p. 28 (7) 54 (14) Si unum tantum, uel duo ex his criteriis in anonymum quadrant, coniectura infirma, ſi plura, ualida. ibid. Si litterae initiales, uel anagramma in quendam quadrant, is pro auctore libri habendus, niſi aliud quid obſtet p. 29 (7) anonymi interdum ex orthographia cognoſcuntur p. 49 (13) anonymi non abiiciunt librorum ſuorum defendendorum curam p. 55 (14) alia criteria

teria, ex quibus anonymi detegi poſſunt p. 59 (15) ſq. p. 61 (16) anonymorum & pſeudonymorum detectio utilis eſt (α) ut ueritas cognoſcatur p. 72 (18) anonymorum detectores an nimiae curioſitatis accuſandi ſint, p. 78 (20) ſibi ſaepe nocent alios detegendo ibid. fiunt Actaeoni ſaepe ſimiles, qui, Dianam nudam conſpexiſſe, haud impune tulit. ibid. notitia anonymorum & pſeudonymorum ad excolendam hiſtoriam litterariam facit p. 78 (20) anonymorum dogmaticorum librorum auctores tuto ignorari poſſunt, nam ueritas a rationibus, non ab auctoris auctoritate pendet p. 80 (20) & prodeſt interdum, horum librorum auctores ignorare ibid. qui auctorem anonymum dogmaticum reuelat, non tam utilitati, quam curioſitati alterius ſeruit p. 81 (21) cognito libri anonymi auctore, auidius eius librum perlegimus p. 82 (21) libri anonymi ſi auctor non eſt cognitus, immerito ſaepe deſpiciuntur p. 82 (21) praeſtat, uetuſtiores anonymos inueſtigare, quam recentiores, teſte Morhofio p. 84. (21) anonymi hiſtorici praeſertim ſunt detegendi, ut de illorum fide conſtare poſſit p. 85 (22) omnes auctores anonymos & pſeudonymos dedita opera rimari, eſſet nimia & reprehenſione digna curioſitas, ſed ὡς ἐν παρόδῳ illos annotare neminem poenitebit p. 86 (22) Si anonymi libri auctorem detegere non poſſumus, cauendum tantum, ne falſo cuipiam tribuamus ibid.

Απήγξατο de hac uoce diſputant inter ſe Ioach. Fellerus & Gronouius p. 110 (28) de Anti-Chriſto ſcripſit Hugo Grotius, hunc ſub nomine Ioh. Simplicii refutauit Ionas Schlichting. p. 162 (41)

 Apol-

Digitized by Google

Apollinacius non eſt auctor philoſophumenorum p. 63 (16) not. d.

Apollo auctor epiſtolae ad Hebraeos creditur p. 40 (10) ſq. & hoc uarii ſcriptores credunt p. 40 (10) not. (c) dubium tamen adhuc eſt p. 41 (11) not. (a)

Apoſtolorum Ἀρχιερατεία quid ſit uid. ſub uoc. Ἀρχιερατεία.

Arbitrium liberum Sententia Dionyſii Petauii de illo refellitur p. 162 (41)

Arcadum ſocietas defenditur in Quincti Sectani (pſeud.) ſatyris p. 50 (13)

Ariſtaeneti uerſio (per Ioſiem Mercerum) ualde elegantem uocat Lucas Holſtenius & eius notas ad illum ualde laudat. p. 140 (35) laudat etiam Caſaubonus p. 141 (36) qui tamen in quibusdam diſſenſit a Mercero.

Ariſte & Eugene. Entretiens d' Ariſte & d' Eugene defenduntur contre les Sentimens de Cleanthe ab abbate de Villiers ſub ficto comitis de Gabalis nomine p. 178 not. b. (45) not. d.

Ariſtoteles inter ſanctos refertur a Colonienſibus Theol. & ei ſalus aeterna adſcribitur p. 104 (26) eius caput nimbo cingitur in collegio philoſophico Lipſienſi p. 105 (27) Chriſti praecurſor in naturalibus fuiſſe cenſetur p. 104 (26) De Ariſtotelicae & Platonicae philoſophiae differentia egit Pletho p. 190 (48)

Arminianos excuſare ſtudet Clericus p. 131 (33)

Arnaldus (Anton.) ἀνων. a Patre Rivier contra Toinardum defenditur p. 195 (49)

Arnold (Godofr.) corrigitur in der Ketzer-Hiſtorie uid.

uid. p. 151 (38) cum Poireto commercium litterarium habuit p. 186 (47)
Ars cogitandi. Probatur, quod auctor huius libri occultauerit nomen ſuum p. 16 (4)
Artopaeus (Ioh. Chriſtoph) de uita eius ubi agatur p. 129 (33)
Ἀρχιερατεία ſignificat dignitatem epiſcopi p. 68 (17) apud apoſtolos autem tantum munus docendi p. 69 (18)
Ἀρχιερεὺς generatim ſignificat doctores p. 69 (18)
Atheorum libros ab omnibus uult legi Morhofius & Heumannus, ut eorum infirmitas cognoſci & Athei felicius debellari queant p. 52 (13) in eorum numerum referendus eſt auctor Hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) ſed hoc negat Thomaſius & Heumannus p. 175 not. (b) (44) not. (e)
Auguſtino multi libri tribuuntur, quos Pelagius & Pelagiani exararunt p. 38 (10) in eius opera Io. Clericus ſub nomine Ioannis Phereponi animaduerſiones edidit p. 57 (15)
Aurea Bulla. De interpretatione eius germanica ſcripſit Boineburgius p. 165 (42)
De Auxiliis gratiae, ſcripſit Hyacinthus Serry ſub nomine Auguſtini le Blanc p. 182 (46)

B.

Babylonica captiuitas, de ea Chriſtoph. Cellarius Halae 1694 diſſ. ſcribit, recuſ. ibid. 1703
Baieri compendium theologiae poſitiuae. Ad illud Ioh. Fabricius, Helmſtad. edidit annotationes.
Bailleti (Adriani) uita praemiſſa eſt Tom. 2 eius Jugemens des Savans, Bailletus corrigitur pag. 192 (48)

Digitized by Google

Barba defenſa p. 176 (44)
Balzacus, contra hunc ſcripſit Dan. Heinſius *ἀνων.* p. 193 (49)
Barbarica philoſophia a multis ideo magni aeſtimatur, quia ignota eſt p. 75 (19)
Barbarorum hominum ſtribliginem eleganter depinxit Vdalric. Huttenus p. 123 (31).
Barberinus uid. ſub uoc. *Abbreuiatores.*
Bardewick quid ſignificet p. 166 (42)
Barnabas uid. ſub tit. Epiſt. ad Hebraeos.
Baſilius, ErfurtenſisMonachus. De Illo agit Motſchmann in Erfordia literata T. 1. p. 390 ſq. uid. & ſub *Valentinus*, de illo nihil fidei hiſtoricae, ſed merae traditiones ad nos peruenerunt pag. 141 (36)
Baſſaeus ob librum editum in carcerem uenit p. 119 (30)
Bauariae Dux. An ipſi alternatiua adminiſtratio Electoratus competat? p. 195 (49) cum comite Palatino.
Baumanni (Nic.) epitaphium latinum & germanicum p. 90 (23) eſt tantum interpres germanus libri Reinke Fuchs p. 91 (23) eſt inſignis plagiarius ibid.
Baylius corrigitur p. 56 not. (a) (14 not. c)
Belgicum bellum de indiciis illius amplectendis ſcribit Dominic. Baudius ſub Latini Pacati & Iuliani Rosbecii nomine p. 143 (36)
Bergius (Ioh.) Rutenus non eſt auctor Confutationis fabulae Burdonum p. 135 (34)
Berneggerus (Matth.) compilauit Melch. Adami ſcrinia p. 117 (30) & Lectii ſcrinia p. 118 (30) ſed propter Adami Berneggerum a plagii crimine

ne excuſat Barthius p. 118 not. a. (30) not. b.
Beſſario (Cardinalis) huic panegyricum ſcribit Platina, fuit Platonicus, ſiue Academicus, unde forſitan iſti Academici dicti. ibid. hi academici de litteris diſſerebant. ibid. Inſtituit in domo ſua eruditorum ſocietatem, qui uocantur Academici, & hi multa carmina in Beſſarionem edunt p. 139 (35)
Beuerlandus (Hadr.) eius uitae fata p. 132 (33) uid. etiam ſub uoc. *Fornicatio* & *Peccatum.*
Beza cur non eſſe poſſit auctor uindiciarum contra tyrannos p. 47 (12) p. 121 (31) cur hae uindiciae a quibusdam ipſi tributae fuerint ibid. not. (c) auctor eſſe uidetur libri de auctoritate magiſtratus ibid.
Bibliotheca Vindobonenſis, de illa Lambecius commentarios edidit.
Bibliothec (auserleſ. Theol.) auctor quidam anonymus, qui illi epiſtolam inſeruit, corrigitur p. 122 (43)
Bienenkorb & Brodtkorb differunt, ſed confundi uidentur p. 117 not. a. (30) not. a.
Bodini methodus hiſtoriarum laudatur p. 85 (22)
Boeclerus an 200 thaleros pro elaborata ex parte hiſtoria eccleſ. Gothana acceperit p. 129 (33)
Boineburgii epiſtolas ad Prüſchenckium Actis ſuis literariis inſeruit Struuius faſc. 8. p. 47. Scripta Conringii uocat *noſtra*, quia illa edenda curauit, non quod compoſuerit & quia pro electore eius ſcil. Moguntino exarata erant p. 166 (42)
Bontekoe (Cornelius) non commentatus eſt ſub nomine Phiiareti in Arnoldi Geulingii Ethicam p. 197 not. d. (45) not. (i)

Borgias (Caeſar) huius malas artes deſcribit Machiauellus in principe ſuo p. 97 (25)

Bouhourſii lettres laudantur p. 37 (10) nota (a) defenditur *αὐτῶν.* a Patre Rivier contra Toinardum p. 195 (49)

Boxhornius poemata & epiſtolas edidit p. 192 (48) catalogus ſcriptorum eius ipſius epiſtolis praefixus eſt. Eius deſcriptio reip. Moſcouiticae & Leodienſis eſt optima inter respublicas, ab Elzeuiriis editas p. 149 (49)

Brodtkorb uid. Bienenkorb.

v. Broeckhuitzen (G.) Hiſtoriam Seuerambum belgice uertit p. 170 (43)

Brunonis (Chriſtoph.) ſtilus in ſupplementis Curtii ualde differt a ſtilo Curtii p. 31 (8) Bruno edit Curtium p. 133 (34) ſe bona fide de Alexandro ſcribere, affirmat ibid.

Brunſwick quid ſignificet p. 166 (42)

Buceri (Martini) commentarius in Pſalmos ſub nomine Aretii Felini editus probatur a Papiſtis p. 14 (4) cur falſum nomen adſciuerit p. 14 (4) not. (a) it. ut pro orthodoxo a Pontificiis haberetur ibid.

Buchnerus perperam uocem *praefica* tanquam probe latinam, intruſit Fabri theſauro, deceptus ſuppoſititio quodam ſcripto p. 83 (21)

Burdonum fabulae confutationem ſcripſit (Ioſeph. Scaliger) p. 134 (34)

Burmann uid. ſub uoc. Clericus.

C.

Cabbala denudata. Eius auctor laudatur a Morhofio ob ciuilem doctrinam, & humaniorem

ac

ac ſolidiſſimam rerum naturalium ſcientiam p. 187 (47) quid contineat haec Cabbala p. 186 (47)
Caeſenas uid. ſub uoc. Michaelis.
Caluini uita per Papirium Maſſonum, uerius Iac. Gillot deſcribitur. p. 33 (9) not. (a) uid. & ſub uoc. *Haereticus.*
de Cancellariae apoſtolicae practica ſcripſit Hieronymus Paulus. p. 138 (35)
Canis ſub fuſtem miſſus, ſiue correptio ſycophantae maxini E. T. Sarcmaſii inſertus eſt Picae Pieridi. uid. p. 144 (36)
Capnio pro hoc Ylr. ab Hutten ſub nomine Eleutherii librum edit p. 97 (25) & not. l. ſed typographi multa praue in illo ſcripſerunt p. 98 (25) Capnio & Agricola coniunctim ſcribunt compendium hiſtoricum p. 106 (27)
Cario inſignis fuit Mathematicus p. 108 (27) Carionis Chronicon laudatur p. 106 (27) Cario plane nihil contulit ad hoc chronicon p. 108 (27)
Cario conſcripſiſſe quidem uidetur chronicon, ſed propter uarios commiſſos errores deleuit Melanchthon p. 108 (27) eius epitaphium & Elegia a Sabino ſcripta p. 109 (28)
Carminum moralium, gallice ſcriptorum collectionem edidit ἀνων. l' Abbé Regnier p. 190 (48)
Caroloſtadius non edidit librum ſub nomine Abecedarii p. 88 (22) hunc Melanchthon uocare ſolitus eſt iocoſe malum A. B. C. a litteris initialibus nominis eius Andr. Bodenſtein Caroloſtadius ibid. de Caroloſtadio diſputationem ſcripſit D. Michael Siricius.

Carolus

Carolus M. auctorem ſe appellari uoluit 4 librorum de cultu ſacrarum imaginum, ab Alcuino iuſſu eius elaboratorum p. 112 in not. (28) not. b.

Carthuſienſis ordo. Quaedam loca antiquorum ſtatutorum huius ordinis explicauit Innocentius Maſſon in ſcripto anonymo & ſimul ordinem defendit p. 194 (49) uid. & ſub uoc. *Sammarthanus.*

Caſaeus (Ioh.) Anglus, non eſt auctor Vindiciarum contra tyrannos ſub nomine Steph. Iunii Bruti editar. p. 121 not. c. (31) not. c.

Caſaubonus (Iſaac.) Pauli Stephani ſororem habebat in matrimonio & ideo eum fratrem appellat p. 136 (34)

Caſſelana illuſtratio, Dürfeldii diſputationi Osnabrugenſi oppoſita p. 204 (51)

Cellarius Seckendorffio familiariſſime uſus eſt p. 129 (33)

de Chaldaeorum & Aegyptiorum antiquitatibus *ἀνων.* ſcripſit abbas Longuerue p. 194 (49).

des Chartreux (ordo) uid. ſub uoc. *Carthuſienſis.*

Chemicorum libri ideo magni aeſtimantur, quia non intelliguntur p. 75 (19)

Chemnitius (Boguslaus Philippus) fuit Martini Chemnitii nepos p. 152 not. d. (38) not. q. latere dicitur ſub nomine Hippolyti a Lapide ibid. ſed impugnatur haec ſententia ibid. & ad Martinum Chemnitium applicantur, quae de Bogislao dicta erant. Chemnitius (Martin.) Conſiliarius intimus Sedinenſis p. 153 not. d. (38) q.

Chiſius uel Chigius (Fabius) ab Erythraeo uocatur Tyrrhenus p. 114 (29) fuit Mediator pacis Mona-

Monaſterienſis cum Veneto Aloyſio Contareno p. 115 (29)
Chimenſes epiſcopi nomen habent a lacu chiemſee p. 160 (40)
Chriſtiani omnes ſtilo Scr. ſ. uocantur ἱερεῖς p. 69 (18) & ἀρχιερεῖς a patribus eccleſiae p. 70 (18)
Chriſtianiſmus. Contra hunc paſſim diſputat auctor hiſtoriae Severambum p. 174 (44) de inſigni diſcrimine inter Chriſtianiſmum & Orthodoxiam egit D. Ioh. Mich. Lange ſub nomine Chriſti, Obadiae. p. 181 (46)
Chriſtus. De teſtimonio Ioſephi de Chriſto uid. ſub uoc. Ioſephi Gedancken über die Redens-Art: Ich bin Chriſtus. p. 190 (48)
Chryſoſtomi uitam ἀνων, edidit Balth. Koepken p. 190 (48)
Ciampini (Ioh.) ſcribit de abreuiatorum romanorum expeditionibus &c. p. 138 (35)
Ciceronis proprium & creberrimum eſt illud eſſe uidetur, ut obſeruauit Quinctilianus, ſed Ciceronem defendit Paulus Manutius p. 126 (32)
Cichonius (D. Nic.) contra confeſſionem, uel Symbolum Socinianorum ſcribit p. 192 (48) & ab anon. refutatur ibid. Codinus uid. ſub. uoc. Gretſer.
Clarmundum (Adolphum) Theodorus Cruſius deprauatorem potius, quam ſcriptorem uitarum uocat p. 181 not. a. (46) not. a. pleroſque errores ex Frehero & Thom. Wittenio ex ſcripſiſſe dicitur p. 182 not. b. (46) not. b.
de Claue ligante Reſponſum edidit Chriſti. Thomaſius.
Claus (Iac.) Quackerus p. 177 (45)

Digitized by Google

Cleanthe uid. ſub uoc. *Ariſte.*
Clemens uid. ſub uoc. Epiſt ad Hebraeos.
Clericus (Ioh.) in Iudiciis Theologorum Batauorum ideo occultauit nomen ſuum, quia gnarus erat, nouitatem ſententiarum, etiam uerarum, auctori ſuo odium uel inuidiam parere, ad monitusque confutatas ſuas ab aliis ſententias repudiauit p. 21 (6) eius Harmonia Euangelica non Lugduni, ſed Altorfii impreſſa eſt & ipſi Ioh. Mich. Lange ἀνωνύμως diſſertationem hiſtorico theologicam de potioribus ſcriptoribus Harmoniarum Euangelicarum praemiſit p. 60 (15) p. 48 (12) coll. p. 60. (15) hocque ex typis cognouit cel. Heumannus. p. 49 (13) Clericus prodit, ſe eſſe auctorem Parrhaſianorum, quia ſe ipſum ſtrenue in illis defendit p. 55 (14) prodit, ſe eſſe auctorem des Reflexions ſur le bonheur & malheur en matiere des Lotteries it. quod ſit auctor Parrhaſianorum p. 56 (14) item quod lateat ſub nomine Ioan. Phereboni & Theodori Goralli p. 57 (15) eius artem criticam aggreditur Perizonius & Clericus illam defendit p. 57 (15) magnus ſemper amicus & admirator Lockii fuit p. 58 (15) Hammondi annotiones ad N. T. uertit & aliorum Anglorum uaria ſcripta ibid. libri eius plerique apud Henr. Schelte prodierunt ibid. anonyma & pſeudonyma ſcripta ſua dum recenſet, nec laudare, nec perſtringere ſolet p. 57 (15) ab Arminianis amoliri ſtudet obiectiones a D. Ernest. Sal. Cypriano in part. 3. hiſt. eccleſ. Gothanae factas p. 131 (33) ſe defendit contra illos, qui Parrhaſianis ſuis peſſimas opiniones tribuerant p. 16. (41) Clericus non commentatus eſt in Arnoldi

Geulingii Ethicam ſub nomine Philareti, nec praefationem addidit, nam multae ſententiae Geulingii repugnant ſcitis Clerici p. 180 (45) illasque commentator atro lapillo non notat. ibid. defenditur aduerſus Gronouium p. 196 non eſt auctor Burmannianorum ibid. cum Burmanno habuit controuerſiam. ibid.

Colerus in ſupplementis zu ſeiner Theol Biblioth. corrigitur p. 159 not. a. (40) not. h.

Colonienſis epiſcopus uid ſub uoc. *Moguntinus.*

Colonienſes Theologi Ariſtotelem referunt inter ſanctos p. 103 (26)

Comenius (Ioh. Amos) reformidauit Papiſtas & ualde tepide contra illos ſcripſit p. 155 (39)

Commentarii de ſtatu religionis & reipublicae in regno Galliae. Auctor eſt Ioh. Serranus p. 29 (8)

Conciliatio Εναντιοφανειῶν ſymbolicarum ex libro Concordiae auctore G. W. D. Auctor eſt D. Godofr. Wegner p. 189 (48)

Concordiae liber. Conciliatio Εναντιοφανειῶν ſymbolicarum ex illo ἀνων. ſcripſit D. Godofr. Wegner p. 189 (48)

Confeſſio, uel Symbolum Socinianorum. Auctor eſt Ionas Schlichtingius de Buckowiez p. 192 (48)

Conrath idem ſignificat ac kan rathen, uel Kühnrath, uir ſtrenui & audacis conſilii p. 145 (37)

Conringius ex ſoliditatae agnitus eſt, dum edidit libros anonymos p. 47 (12) eius uita exſtat in Clarmundi uitis part. 5 n. 13 p. 111 uid. & ſub uoc. *Boineburg.*

de Conſtantinopolitanae eccleſiae & aulae officiis uid. ſub. uoc. Gretſer.

Con-

Contarenus (Venetus Aloyſius) uid. ſub uoc. Chiſius.

Criticorum cura in eo uerſatur, ut ſcriptis aliorum integritatem praeſtent & ſolidum de iis ferant iudicium p. 22 (6) In Criticis requiritur infinita lectio & ampliſſima antiquitatum, hiſtoriarumque cognitio ibid. it. omnium ſcientiarum, de quibus judicant, notitia, alioquin eorum diligentia eſt periculoſa ; Eorum labor utiliſſimus & arduus ib. defaecato iudicio pollere debent p. 2(36) Critici interdum etiam uocantur Grammatici ibid. de ueteribus & nouis ſcriptis iudicare debent. ib. teſte Lipſio, cui Heumannus accedit. Clericus perperam Criticis tantum iudicium de ueteribus ſcriptis concedit ibid. Critica ars, de illa ſcripſit Scioppius. Bibliotheque Critique ſub nomine Saintjore ſcripſit Rich. Simonius p. 197 (50) haec bibliotheca non Amſtelod. ſed Pariſiis edita eſt p. 196 (49)

Critici ſacri editionis belgicae perperam tradunt, Claudium Salmaſium latere ſub nomine Ioh. Simplicii p. 162 (41)

Croeſii (Gerardi) in Hiſtoriam Quackeriſmi Dilucidationes quasdam ualde neceſſarias ſcripſit Philaletha p. 177 (45)

Crotus (Ioh.) Rubeanus, alias Ioh. Iaeger dictus, unde ſe uocauerit Crotum & Rubeanum p. 124 not. a (31) not. n. fuit auctor primi uoluminis epiſtolarum obſcurorum uirorum ibid. a pago natiuitatis ſe uocat Rubeanum ibid.

de Cruce (Ioh.) fuit myſticus & laudatur a Pet. Poireto p. 179 (45)

Cruſius (Theodorus) carpitur. uid. ſub uoc. *Spromaſius.*

Cupido

Cupido omnia ſciendi unde oriatur apud homines, p. 74 (19)
Curioſitas philoſophos non decet p. 73 (19) oritur ex uitioſa uoluptate & ex obſcuritate idearum, quas plerumque ſpes in maius extollit, ac uehementius mortalium accendit deſideria p. 77 (20) curioſitas etiam inhaeret litteratis ibid.
de Q. Curtii fide hiſtorica accurate & perſpicue iudicauit Ioh. Clericus p. 85 (22) unde emendari poſſit p. 133 (34) uid. & ſub uoc. *Modius* & *Theocrenus.*
Cypriano epiſtolas de iteratione baptiſmi recte aſſerit Auguſtinus, quia ſtilus ad illum quadrat p. 32 (8) in omnibus ſcriptis ſuis ex epiſtola ad Hebraeos non allegat dictum p. 45 (11)
Cypriani martyris locum quendam perperam intelligit Pomponius Laetus p. 142 (36)
Cyprianus (D. Ern. Sal.) laudatur p. 130 (32) & carpitur a Clerico p. 131 (33)

D

Danielis 70 hebdomades. De illis ſcripſit Ioh. Harduinus ſub nomine D. Euſebii Franco-Romani contra L' amy p. 188 (47)
Decembrius (Angelus) ſcribit de Politia litteraria p. 157 (40)
Deperdita ſcripta. Eorum magno deſiderio ſaepe multi immerito tenentur & auctoribus illorum plus ſaepe tribuunt exiſtimationis, quam par eſt p. 75 (19)
Dialogus de oratoribus, illius auctor non eſſe poteſt Corn. Tacitus, quia ſtilus ad illum non quadrat p. 31 (8) 32 (8)

Didacus hiſpanice ſignificat Iacobum p. 92 (23)
Didymus pro auctore philoſophumenorum habetur, & aduerſus haereſes ſcribit p. 63 (16) ſq. uid. & ſub uoc. *Origenes*, eius uolumen dogmaticum & liber contra ſectas differunt p. 65 (17) fuit hiſtoriae philoſophicae ualde peritus p. 66 (17) ſcribit de ſpiritu ſancto ibid. fuit ſcholae eccleſiaſticae Alexandrinae doctor p. 70 (18) magnus fuit cultor & imitator Origenis, ut uel eius errores amplexus ſit. p. 70 (18) commentatur in Origenis libros de principiis & contra Origenis aduerſarios defendit. ibid.
Dietericus (Ioh. Cunr.) in breuiario hiſtorico corrigitur p. 112 (28)
Dionyſio (Areopagitae) occultato nomine ab altero reuerentia conciliatur p. 17 (5)
Dionyſius Corinthius non eſt auctor philoſophumenorum p. 63 (16) not. (d)
Diplomata antiqua. Vindicias illorum edit Iuſtus Pontaninus p. 156 (39)
Diploma Ludouicianum. In illud Hermann Conringius cenſuram edit & Vindicias huius cenſurae publicat (Tentzelius) p. 156 (39)
Diſputationes plerumque praeſidibus, tanquam auctoribus tribuuntur, donec probetur contrarium p. 106 (27)
Diteſcere. De arte diteſcendi ἀνων. ſcripſit Ioh. Balth. Schuppius p. 184 (46)
Doletus (Steph.) typographus Lugdunenſis ob religionem comburitur, in eius mortem Theodorus Beza ψευδώνυμ. epigramma quoddam edidit p. 203 (57)
Druſii Germaniei fragmenta edidit Ioh. Clericus

ticus ſub nomine Theodori Goralli p. 57 (15)
Duo cum dicunt idem, non eſt idem p. 81 (21)
Dürfeld ei ſcriptum opponitur p. 204 (51)

E

de Ebraeorum metaphyſica atque theologia agitur in Cabbala denudata p. 186 (47) introductionem ad hiſtoriam philoſophiae eorum ſcripſit b. Buddeus.
de Eccleſiae graecae cum latina conſenſione ſententiam ſuam ubi Rich. Simonius ſtabiliat p. 197 (50)
Eccleſiaſtici ſcriptores. De illis agit Gennadius & Trithemius.
Epiphanius non eſt auctor philoſophumenorum uid. ſub uoc. Origenes.
Epiſcopatuum notitiam edidit Aubertus Miraeus.
Epiſtolae ad Hebraeos ſtilus non conuenit cum ſtilo Pauli, adeoque hic auctor eſſe nequit huius epiſtolae p. 31 (8) quidam hanc epiſtolam Barnabae, uel Clementi, uel Lucae tribuunt p. 39 (10) ſed inanes eorum coniecturae, Lutheri uerior ſententia, quod Apollo, cuius mentio fit Act. 18, 24 ſit auctor, quae ſententia confirmatur. p. 40 (10) ſq. haec epiſtola elegantia magna gaudet p. 40 (10) refutantur illi, qui Paulo, Barnabae, Lucae, uel Clementi hanc epiſtolam tribuunt p. 42 (11) ſq. primum graece, non hebraice ſcripta fuit haec epiſtola ibid. in ea placidum orationis genus ibid. cf. & ſub uoce Paulus infra.
Epiſtolae obſcurorum uirorum. Quis illarum auctor p. 123 (31) ſq. & ibid. not. (a) de illis agitur

Digitized by Google

tur in Obſeruat. Halenſ. lat. Tom. 4. obſ. 9. auctor quidam anonymus, quem non nominat Heumannus, uaria falſa circa occaſionem epiſtolarum obſcurorum uirorum ſcriptarum fingit. p. 125 (32)

Eraſm. Roterod. notatur, quod negat, Iohannem eſſe auctorem 2 e. 3 epiſt. Iohannis p. 34 (9) an fuerit in ſocietate ad conſcribendas epiſtolas obſcurorum uirorum, a Reuchlino, ut dicitur, inſtituta p. 125 (32)

Erfordia literata. De illa egit Motſchmann.

Eriſtica ſcripta ſaepe negliguntur & pereunt p. 168 (42)

Erneſti Pii Biblia, ſiue Biblia Erneſtina p. 197 (50) huius uitam ſcripſit Eyringius uid. & ſub uoc. *Numiſmata.*

d'Eſpagne (Iean) huius opera germanice uertit M. Sam. Hosmann p. 189 (48)

Ethicam edidit Ioh. Clericus ſub nomine Philareti p. 179. (45) & Geulingius, in quam commentatur Cornelius Bonteckoe ſub nomine Philareti p. 180 (45)

Ethnici, de eorum praetenſa ſalute ſcripſit D. Michael Walther.

Euangelica religio. De eius fatis in prouincia Salisburgenſi agit Schelhorn, cuius opera laudatur.

Eugene uid. ſub uoc. *Ariſte.*

Eyringius in uita Erneſti corrigitur p. 129 (33)

F

Fabricius in Bibl. graeca corrigitur p. 49 (13) in Bibliotheca latina editionis cuiusdam Curtii non meminit p. 132 (33) corrigitur in Biblioth. antiquar. p. 172 not b. (43) not. c.

Famo

Famoſi uocem Ioh. Andr. Boſius in ſenſu honeſto uſurpat p. 184 (46)

Fechtius (Ioh.) corrigitur p. 129 (33)

Ferveaux (Ioh.) Lotharingus, cur hiſtoria Bauarica quam conſcripſit, ſub eius nomine non prodierit p. 140 (35)

Feſtum, Ἑορτογραφίαν ſcripſit Andreas Wilckius & Hagium exſcripſit p. 185 (47)

Fiſchardus (Ioh.) dictus Mentzer (Marnixii) apiarium romanum ex belgico ſermone germanice transfert. p. 117 (30) & quaedam de ſuo addit, uel potius ex Henr. Stephani libro gallico, cui tit. Traité preparatif à l' Apologie pour Herodote deſumit ibid.

Flacius in catalogo teſtium ueritatis Machiauellum inter teſtes ueritatis propter principem eius editum refert, quod Heumannus probat p. 97(25)

de Flagellatione ſpontanea ſcripſit D. Ioh. Frider. Mayer.

Fontaine non eſt auctor des Reflexions ſur le bon heur des Lotteries p. 56 not. a. (14) not. (c)

Fornicatio, de illa ſcribit Hadrianus Beuerlandus, ſed talia ſcripſiſſe illum deinde poenitet p. 132 (33)

Franck (Seb.) in Chronico ſuo exhibit epitomen libri Theuerdanck p. 112 (28)

von Franckenberg (Abrah.) ubi exſtet eius epitaphium p. 95 (24)

Franckreich, kurtze Nachricht vom heutigen Zuſtande dieſes Königreichs edidit Caſp. Gottſchling ſub nomine Caroli de Gaule p. 180 (45)

Freinshemii ſtilus in ſupplementis Curtii ualde differt a ſtilo Curtii p. 31 (8)

Digitized by Google

Friderici (Ioh.) in Liturgia ueteri & noua p. 13. confudiſſe uidetur duos libros p. 117 not. a (30) not. (a)

Froſchmäusler primum 1600 non 1595 impreſſus p. 89 (23)

Fures librarii de illis ſcripſit Thom. Crenius.

Fürſtliche Tiſchreden p. 160 (40)

G

Gelobte Land, Reiſebeſchreibung in ſelbiges edidit Valent. Merbiz ſub nomine Franz Ferdin. von Troilo p. 168 (42)

de Generatione hominis ſcripſit Nic. Venette ſub nomine Salocini von Venedig p. 188 (47)

Gentilettus (Innocentius) non edidit Vindicias contra Tyrannos ſub nomine Steph. Iunii Bruti p. 121 (31)

Germani. De eorum propriis nominibus egit Lutherus.

Germanicum Imperium. De ratione ſtatus illius ſcripſit Hippolytus a Lapide (pſeudon.) p. 152 not d. (38) not. q.

Geulingius (Arnold.) uid. ſub uoc. *Ethica.*

Glareanus an fuerit in ſocietate ad conſcribendas epiſtolas obſcurorum uirorum a Reuchlino, ut dicitur, inſtituta p. 125 (32)

Glaſſii interpretationes in bibliis Erneſtinis multum lucis dare poſſunt p. 82 not. b. (21) not. f.

Gothana Hiſtoria eccleſiaſtica. Eius auctores p. 129 (33) indicis ad illam auctor p. 130 (33) noua huius hiſtoriae editio. Partem 3. eius elaborauit D. Cyprianus ibid. Contenta huius hiſtoriae p. 131 (33) multa de illa ſunt notanda ibid.

ibid. quaedam emendenda ibid. & ſupplenda. Supplementum ad illam additum deinde reſecatum eſt, quia partium ſtudio laborare credebatur & illud improbat D. Cyprian ibid. Gothanae hiſtoriae ſupplementum ſcripſit Tentzelius p. 198 (50)

Gottſchlingius corrigitur p. 171 (34)

Graeuius (Ioh. Ge.) ipſi perperam tribuuntur carmina, Quincti Sectani ſatyris praemiſſa. p. 51 (13)

Grammaticam gallicam edidit d'Allais, p. 172 (43)

Grammaticus aliquis non tam cito fieri poteſt, quam ter Doctor Iuris, teſte Eraſmo Rot. p. 23 (6)

de Gratia & Praedeſtinatione *ἀνων.* ſcripſit Lamb. Velthuſius p. 201 (51)

Gretſer (Iac.) edidit commentarios in Ge. Codini librum de officiis magnae eccleſiae & aulae Conſtantinopolitanae, & in illis uehementer in Franciſc. Iunium, qui eundem Codini librum primus graece & latine ediderat, inuehitur pag. 116 (29)

Gronoviu s (Iac.) defenditur ab Heumanno contra Wolfium p. 33 (9) ipſi perperam tribuuntur carmina, Quincti Sectani ſatyris praemiſſa p. 51 (13) refutatur p. 63 (16) contra hunc ſcribit Ioach. Fellerus ſub nomine Franc. Dermaſii de uoce *ἀπήγξατο* p. 110 (28) cum Clerico habuit controuerſiam p. 196 (49)

Grotius uid. ſub nomine *AntiChriſtus*. uid. & ſub uoc. *Rinetus* & *Mareſius*.

Guineae deſcriptionem *ἀνων.* edidit Pet. de Marees. p. 189 (48)

Gyges Gallus, liber cum Somniis Sapientis, non Pariſiis, ſed in Germania prodiit p. 154 (39)

H.

Haereſis, ubi de earum hiſtoria accurate & prolixe agatur p. 169 (43)

de Haereticis non mulctandis contra Caluinum Laelius Socinus ſub nomine Martini Bellii ſcriptum edidiſſe dicitur p. 151 (38) aduerſus haereticos commonitorium edidit Vincentius Lirinenſis ſub nomine Peregrini p. 190 not. b. (48) not. d.

Hamburgenſia noua litteraria 1708 p. 258 corriguntur p. 183 (46)

Hammondi annotationes in N. T. uertit Ioh. Clericus. p. 58 (15)

von der Hardt ex propriis ſententiis detectus eſt in ſcriptis ſuis anonymis. p. 37 (10) it. ex methodo p. 38 (10) & typis p. 48 (12)

Harphius fuit myſticus & laudatur a Pet. Poireto p. 179 (45)

Heinſius (Dan.) Iani Rutgerſii ſororem habuit in matrimonio, quod amice cum Rutgerſio uixerit, non ſatis probari poteſt ex fratris nomine, quo Rutgerſium appellat p. 135 (34) *ἀνων.* ſcribit contra celeb. poetam Galliae Balzacum, qui Heinſiana poemata acerbiore cenſura proſecutus fuerat p. 193 (49)

Helmſtadienſes typi facile cognoſci poſſunt p. 48 (12)

ad Herennium libri Rhetorici ualde proſunt ad eloquentiam p. 157 (40) in illis quaedam uocabula, a Gellio damnata occurrunt. ibid. de eorum auctoritate ſcribit Conr. Sam. Schurtzfleiſch.

Hermas uid. ſub uoc. Paſtor.

Herodotus ad huius apologiam Henr. Stephani traité preparatif edidit p. 117 (30)

Heſſi (Eobani) epiſtolae ad Ioh. Langium ſunt rariores p. 98 (25) differunt ab epiſtolis ad Ioach. Camerarium, ibid. Morhofio non notae fuerunt. ibid. continent etiam epiſtolas aliorum ad Eob. Heſſum p. 99 (25)

Heumannus confundit liber frey, & liber ein Buch, & ipſe agnoſcit ac ridet hunc errorem p. 119 not. b. (30) not. g. obſcure de quodam loquitur & illum notat p. 125 (32) it. p. 137 not. b. (35) not. (b) it. p. 139 (35) diſcipulus Ge. Schubarti p. 142 (36)

Hieronymo multi libri tribuuntur, quos Pelagius & Pelagiani confecerunt. p. 38 (10) fuit Didymi, Alexandrinae ſcholae praefecti, diſcipulus p. 64. (16)

Hirſaugienſe Chronicon edidit Trithemius.

Hiſpaniae deſcriptio (per Ioh. de Laet) optima eſt inter respublicas Elzeuirianas p. 194 (49)

Hiſtoire critique de la Creance des Nations du Levant ubi a Rich. Simonio ſuppleatur. p. 197 (50)

Hiſtoria litteraria a Morhofio & Voſſio ualde exculta fuit p. 79 (20) quidam in cortice tantum illius minus recte haerent, i. e. uitas & fata eruditorum & librorum titulos & editiones ſciunt, ſed non res in libris contentas, p. 79 (20) ſuntque ideo ſimiles ſutori, coquo, Tantalo, Penelopae ibid.

Hiſtoria eccleſiaſtica ex MS. Kortholti edita, orta eſt potiſſimum ex D. Seb. Niemanni praelectionibus academicis Hiſt. eccleſiaſticae in Ienenſi academia & praeſertim in hiſtoria haereſium accurate & prolixe uerſatur p. 169 (43) Conſtitutum

prius habuit, priora tantum perluſtrare ſecula, ſed deinde ad ſuum tempus perduxit ibid.

Hiſtoricorum librorum auctoritas unice dependet ab auctoris fide p. 84 (21)

Hiſtorici latini. De illis egit Gerh. Ioh. Voſſius.

Hiſtorici multis uitiis laborant p. 84 (21) illi, qui Hiſtoricos edunt, lectores antea de fide & iudicio horum hiſtoricorum docere deberent p. 85 (22) Hiſtoricus Pyrrhoniſmus. De illo ſcripſit Bierlingius.

Hobbeſii uita deſcribitur a Ioh. Alberico, uel Aubrey & Rad. Bathurſtio p. 102 (26) 103 (26) in illa p. 91 pro Bathurſt perperam legitur Bathuſt ibid. eius principia ualde ſectatur Puffendorffius uid. *Puffend.*

Hobbeſium ſaepe exſcripſit Puffendorffius p. 127 (32)

Hochſtraten uid. ſub uoc. Reuchlin.

Hoe (D. Matthias) de uariis eius ſcriptis Anonymis agit Henr. Pippingius in epiſtola ad Thom. Crenium. uid. p. 146 (37)

Hoepffnerus non eſt praecipuus auctor Defenſionis Pupillae Saxon. ſiue A. C. p. 146 (37)

Hollandica charta ſolidior albiorque eſt, quam Romana p. 50 (7) **Vom Holländiſchen Kirchen- und Schul-Staat** egit Benthem. Hiſtoire de Hollande ſub nomine de la Neuville edidit Adr. Baillet.

Holſtenii (Lucæ) epiſtolae ad Lambecium ubi inſertae ſint p. 140 (35)

Hortledero (Frider.) demandatur ab Ern. Pio deſcriptio electorum ac ducum Saxoniae, adiungenda

genda

genda eorum imaginibus, Bibliis Erneſtinis praefixis. p. 198 (50) not. a)

Hottingerus non edidit librum de ſcriptoribus ſuppoſitiis p. 91 (23) corrigitur p. 121 (31)

Hundius (Martin) huic Petrus Walenburchius perperam tribuit librum: Philoſophia Scr. interpres & contra illum uult ſcribere, ſed mutat conſilium p. 101 not. (1) (26 not. a)

Huttenus (Vlricus) Protei inſtar multa ſcripta, aliis inſignita nominibus edidit p. 99 (25) Dialogum uehementer ſub tit. Trias romana contra Romanos antiſugas edit ibid. Paparum facinora ex Hiſtoria produxit teſte Flacio, qui forte ad hunc dialogum reſpicit p. 100 (25) barbarorum hominum ſtribliginem eleganter depingit p. 123 (31) doctus ingenii felicis, feſtiui & confidentiſſimi p. 124 (31)

Hyde (Thomas) in prolegomenis librorum de ludis orientalibus bis corrigitur. p. 106 (27)

I

Iaeger (Ioh.) uid. ſub uoc. Crotus.

Ianingius (Conr.) non latet ſub nomine Theodori Eleutherii p. 182 (47)

In Ianſeniſtarum libros ubi clauis reperiatur. p. 183 (46)

ἱερεὺς in ſenſu latiori ſignificat omnes Chriſtianos p. 69 (18)

Ieſuitarum doctrina moralis. Contra illam ἀνων. ſcripſit Eſclapezius p. 191 (48)

a S. Ignatio (Fr. Henr.) Huic reſponſionem oppoſuit P. Liuinus de Meyer ſub nomine Theod. Eleutherii p. 182 (46)

Ignota

Ignota ſaepe pluris aeſtimantur, quam par eſt p. 76 (19)

Imagines, ſacrae, de cultu illarum Alcuinus ſcripſit 4 libros iuſſu Caroli M. p. 112 not. (28) not. b.

de Imitatione Chriſti libri auctor eſſe non poteſt Gallus, uel Italus, ſed Germanus, quia Germaniſmis eſt refertus p. 34 (9) not. (b)

Impoſtores docti, de illis Struuius ſcripſit diſſertationem. Emendat in ſecunda huius diſſertationis editione errorem in prima commiſſum p. 156 (39)

de Ingeniorum uarietate agit Morhof in Polyhiſt. lit. lib. 2 c. 6. p. 381 qui exſcripſit Edmundum Richerium in Obſtetrice animor. lib. 2. c. 1. p. 324 de eadem agentem.

Iohannes apoſtolus eſt auctor duarum epiſtolarum 2 & 3 Iohannis p. 34 (9) quod immerito negat Eraſm. Roterod.

Ionc uid. ſub uoc. Iunius.

de Ioſephi teſtimonio de Chriſto *αὐτ.* egit Anton van Dale p. 188 (47)

Italia. Nemo olim eruditus putabatur, niſi cum doctis Italis uerſatus fuerit p. 142 (36)

Ittigius notatur p. 163 (41)

de Itinerariis, ſiue libris hodoeporicis ſcripſit Gottſchlingius.

de Iudaici ſceptri ablatione ſcribit Plathnerus p. 134 (34) de Iudaeo conuertendo ſcripſit Mart. Diſenbach.

Iunius anglice Young, gallic. Ionc. (Franc.) uid. ſub uoc. *Gretſer.*

Iuriſprudentiae nouam methodum edidit Leibnitius.

de Iuſtitia diuina & humana ſcripſit Lamb. Velthuſius p. 201 (55)

K

Kauffungenſe plagium. De hoc ἀνων. ſcripſit Ioh. Vulpius p. 189 (48)

Kempis (Thom.) libris de imitatione Chriſti ideo non praefixit nomen, ut uanam gloriam fugeret p. 16 (4)

Koeler (Ioh. Dauid) edidit diſſertationem de auctore libri Theuerdanck p. 111, not. b. (28) not. b.

Kohlhans (Caſp.) Med. D. Quackerus, Thuringus fuit, puritatem linguae germanicae in ſcriptis ſuis ſectatur p. 178 (45)

Kortholtus non eſt auct. Hiſtoriae eccleſiaſticae ſub eius nomine editae p. 38 (10) Coll. p. 169 (43)

Κρυπτώνυμοι p. 4 (1) differunt ab anon. & pſeud-onymis, facilius, quam hi inueſtigari poſſunt p. 25 (7) Alii Cryptonymi ſunt obſcuriores, alii clariores ibid.

Kulpiſius in Collegio Grotiano corrigitur p. 167 (42)

L

Lactantius recte a Baluzio creditur eſſe auctor libri de mortibus perſecutorum, quia methodus cum aliis eius ſcriptis conuenit p. 39 (10) coll. p. 61 (16)

de Laet (Ioh.) eius deſcriptio Hiſpaniae laudatur p. 194 (49)

Laetus (Pomponius) memorabilia de illo multa tradunt Pope-Blount & Stempel p. 143 (36) non fuit in ſocietate abbreuiatorum romana. ibid. uerum eius nomen Iul. Sanſeuerinus p. 143 (36) Vallae auditor fuit p. 142 (36) commendatur

propter

Digitized by Google

propter linguae caſtimoniam & inſignem antiquitatum notitiam ibid. Cypriani martyris locum male intelligit ibid. ipſi ſordebant eccleſiaē dogmata & ſacra omnia ibid. Romanam antiquitatem ſuperſtitioſe amabat, & ideo nomen Chriſtiani in gentile mutabat, atque pro feſtis Chriſtianorum gentilium feſtos dies celebrabat. Romulum pro Chriſto colebat. Non ſanctum nitae inſtitutum ſecutus fuit. uid. & ſub uoc. *Peutinger.*

Lamy uid. ſub uoc. *Danielis.*

Languetus cur ſe Iunium Brutum uocauerit p. 4 (1) prodit, ſe eſſe auctorem uindiciarum contra tyrannos, quia eosdem affectus in illis oſtendit, quam in epiſtolis ad Camerarium p. 46 (12) eius Vindiciae ſcriptae ſunt in Gallorum gratiam ibid. de auctore harum uindiciarum Gisb. Voetius peculiarem diſquiſitionem ſcribit p. 47 (12) Languetus ad Sidneum & Camerarium doctas ſcripſit epiſtolas. ibid. multas peregrinationes ſuſcepit & arcana rerum publicarum & aularum perſpecta habuit ibid. uid. & ſub uoc. Vindiciae. Cur Gisb. Voetius tam acriter contenderit, Languetum & non Theodor. Bezam eſſe auctorem Vindiciarum contra tyrannos p. 86 (22) magnum oſtendit in uindiciis ſuis rerum ſacrarum notitiam pag. 120 (30) in iuuentute ſua legit libros de religione ibid. Prima Vindiciarum eius editio a Wechelo parata uidetur, quo Wechelo familiariter uſus eſt Languetus. ibid. eius uitam ſcripſit Marius p. 122 (31) praefationis etiam ad has Vindicias ſub nomine Cononis Superantii Vaſconis editae auctor uidetur, & ſtudioſe lectoribus perſuadere uoluit

uoluit, diuerſum eſſe praefationis & uindiciarum auctorem, ne periculum ſubiret ibid. eius epiſtolas edidit Ioh. Peter de Ludewig, Halenſis. pag. 152 (38)

a Lapide (Hippolytus) prius uult latere, ut fortunae ſuae conſulat, deinde ſe ipſum detegit p. 10 (3) ideo potuit difficulter detegi, quia nec ante, nec poſt ſcriptum latinum edidit. p. 26 (7) de uera origine huius nominis obſeruationem edidit Manzelius, ubi illa reperiatur p. 152 not. (d) (38) not. (a)

Latina lingua, de eius originibus agit Chriſtoph. Becmann.

Latina eccleſia. uid. ſub uoc. *Eccleſiae.*

Lauardinus. Contra hunc ſcribit Eugenius Lombardus, ſiue Coeleſtinus Sfondrati p. 150 (38)

Lectius uid. ſub uoc. Memoria.

Leibnitius non eſt auctor hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) not. a.

Leipziger gelehrte Zeitungen corriguntur p. 202 (51)

Lentuli pro ſcriptis eius ὑπερασπισμὸς aduerſus nouum Criticum, i. e. Sarcmaſium inſertus eſt Picae Pieridi uid. p. 144 (36)

Leo (Henr.) Ab eo Lübeck & Lüneburgum nomina ſua acceperunt p. 166 (42)

Leodienſis reipublicae deſcriptio (per Boxhornium) inter reſpublicas Elzeuirianas optima eſt p. 194 (49)

Leu antiquum uocabulum Germanicum idem ſignificat ac Löwe p. 166 (42)

Liber frey & liber ein Buch confunduntur uid. ſub

uoc.

uoc. Heumann it. libre & livre uid. ſub uoc. **Thi**erſius.

Libros quisque ſuos amat, p. 54 (14) Libros ſuos nemo niſi ineptus laudare poteſt & ſolet, nec illis contradicere p. 55 (14) Librorum fides interdum pendet a rationibus, interdum ab auctoritate dicentis p. 80 (20) Libri dogmatici legendi ſunt, ac ſi ignoti eſſent auctores i. e. ſine praciudicata opinione p. 80 (20)

Libri rariores p. 194 (49) 195 (49) Conlectio libror. rarior. p. 202 (51)

Licetus (Fortun.) ſcribit de pietate Ariſtotelis aduerſus Deum & homines & ei aeternam ſalutem tribuit p. 104 (26).

Lignitziſche Jahr-Bücher ſcripſit D. Ge. Thebeſius. p. 180 (45)

Limborch (Ioh.) ad illum Ioh. Lockius *ἀνωνύμως* ſcribit epiſtolam de tolerantia eumque litteris T. A. R. P. T. O. L. deſignat p. 95 (24)

de Lingua Helleniſtica ſcriptum *ἀνων.* edidit Gisbert. Voetius p. 193 (49)

Lipſienſium miſcellaneorum auctor T. 1. obſ. 15 perperam defendit ſocietatem abbreuiatorum romanam, illi auctori Heumannus ideo iuuenilem errorem tribuit p. 137 (35) not. b.

Lipſii multi libri in titulo Coloniam mentiuntur p. 48 (12)

Liuio Patauinitas non immerito a Pollione exprobrata fuiſſe uidetur, ſed ignoramus, in quo ea uerſetur p. 126 (32)

Loeberus, Orlamundanarum eccleſiarum Superint. contra hunc ſcripſit Caſp. Kohlhans ſub Philalethae nomine p. 178 (44)

Le Long in biblioth. ſac. editionis Boerneri corrigitur p. 49 (13)

Lotichii (Pet.) uitam ſcripſit Hagius.

Lübeck ab Henr. Leone nomen accepit p. 166 (42)

Lucas uid. ſub uoc. epiſt. ad Hebraeos.

Lüneburgum. Vnde haec uox deriuanda ſit p. 166 (42) von der güldnen Tafel zu Lüneburg ἀνων. ſcripſit M. Sam. Hoſmann p. 189 (48)

Lürtzen nomen familiae, uel gentilitium eſſe uidetur p. 202 (51) not. (a)

Lutheri Catechiſmus ἀνωνύμως editus probatur a Papiſtis p. 14 (4)

Lutheriſche Lehre, vom Unterſcheid der Lutheriſchen und Reformirten Lehre ἀνων. ſcriſipt Hector Godofr. Maſius p. 188 (47)

M

Machiauello propter librum, cui tit. princeps, perperam ab imperitis ſummae pietatis dica ſcribitur, cum tamen librum ſuum tantum ideo conſcripſerit, ut malorum aetatis ſuae principum, maxime Caeſaris Borgiae males artes euulgaret p. 97 (25) Finem hunc Machiauelli uarii eruditi agnouerunt ibid. Machiauellum Flacius inter teſtes ueritatis refert ibid.

Magiſtratus de auctoritate librum anonymum ſcripſiſſe dicitur Beza p. 121 not. c. (31) not. c,

Malavall fuit myſticus & laudatur a Pet. Poireto, p. 179 (45)

Maluezzi Itali comitis Principem & tyrannum ex italico latine ἀνων. uertit Ioh. Kruſius. p. 192 (48)

Manlius edidit Apophthegmata Melanchthoniana p. 106 (27)

Manzel uid. ſub uoc. *a Lapide*.

Mappus (Marcus) Argentoratenſ. ſub praeſidio Schalleri defendit diſſertationem de Ethica Pythagorica p. 105 (27) & eſt illius auctor ibid. not. (b) (27) not. (b)

de maris arcanis ἀνων. ſcripſit Robert Dudlejns p. 191 (48)

Mareſius (Sam.) corrigitur p. 149 (38) non latet ſub nomine Ioh. Simplicii p. 163 (41) ſcripſit contra Hugonem Grotium de Antichriſto p. 163 (41)

Marius ſcripſit uitam Huberti Langueti p. 122 (31)

Maſſonus (Papirius) non eſt auctor uitae Ioh. Caluini p. 34 (9) not. a.

Maximilianus Imperator palam quidem aſpernatus eſt poeticam, ad eam tamen natus erat p. 112 (28) & etiam metrice de periculis ſuis ſcripſit ibid.

Melanchthonis loci theologici ſub nomine Philippi de Terra nigra probantur a Papiſtis p. 13 (4) in eius epiſtolas Iac. Thomaſius ſcripſit clauem p. 88 not. (a) (22) not. (d) Melanchthoniana Apophthegmata edit Manlius p. 106 (27) eſt auctor Chronici Carionis, quid ipſi occaſionem ad hoc conſcribendum dederit. Hoc chronicon illuſtrat D. Victorin. Strigelius in acad. Heidelb. p. 107 (27) Cur huic chronico Melanchthon nomen Carionis praefixerit p. 108 (27)

Melito non auctor eſt philoſophumenorum p. 63 (16) not. (d)

Memoires de Trevoux uid. ſub uoc. *Toinardus.*

de Memoria ſcripſit Lectius, quem exſcripſit Matthi. Berneggerus p. 118 (30)

Mendoza (Iac. Hurtadus) & Didacus Hurtadus eſt unus

unus idemque p. 92 (23) ad illum Sadoletus uarias ſcribit epiſtolas ibid. eius bibliotheca egregiis MStis graecis, latinis & arabicis referta & in bibliothecam Scorialenſem illata fuit p. 93 (24)
Mentzer uid. ſub uoc. Fiſchard.
Mercerus (Ioſias) uid. ſub uoc. Ariſtaenetus. Fuit Caſauboni familiaris p. 141 (36)
Meyer (Ludou.) quibus argumentis ſtabilire conetur librum ſuum ſub tit. Philoſophia Scripturae interpres p. 100 (25) copioſe & philoſophice de interpretatione egit p. 101 (26) eius ſcopus in dicto libro p. 101 not. (d) (26 not. t) refutatur a Lud. Wolzogio ibid.
Michaelis Caeſenas, Generalis Minoritarum a papa pro haeretico excommunicatur, ad eius defenſionem Wilh. Occam librum *ἀνων.* edidit p. 193 (49)
Minus Celſus non fictum nomen eſſe putat Schelhornius & ideo corrigitur uid. ſub uoc. Schelhorn.
Miraens (Aubert.) corrigitur p. 121 not. c. (31) not. c.
Modius (Franc.) exhibet emendationes in Curtium p. 133 (34)
Moellerus ad Morhofii Polyhiſtorem corrigitur p. 103 not. b. (26) not. c.
Moguntinus Elector pro huius iuribus in conſecrando rege Germaniae ſcripſerunt Conringius & Boineburgius, contra Colonienſes, quorum ſcripta ualde conſpirant p. 164 (41) ſcripta Boineburgii in hac controuerſia edita p 165 (42)
Moliniſmus diffuſe deſcribitur in Quincti Sectani Satyris. p. 51 (13)
Molinos (Mich.) de eius doctrina & diſcipulis ſcri-

 ptum

ptum p. 178 (45) Molinoſio pleroſque errores falſo tribui

Monachus (Ioh.) ſcribit Alexandri uitam p. 133 (34)

Monaſterienſis pacis qui Mediatores fuerint p. 115 (29)

Monzambano in ſcripto ſuo ſaepius, ſed barbare adhibet *nequicquam* pro *nequaquam* p. 126 (32) in Monzambani libro Hobbeſiana principia ſe produnt p. 127 (32)

Monzambanus prius uult latere, ut fortunae ſuae conſulat, deinde ſe ipſum detegit p. 10 (3) iniuſte fecerunt illi, qui ex ſola curioſitate ui quaſi compulerunt Puffendorffium, ut uerum nomen ſuum aperiret p. 18 (5) ſtilo ſuo ſe prodit p. 31 (8) coll. p. 26 (7) & quod Monzambanum aduerſus omnes eius aduerſarios defendebat Puffendorffius p. 55 (14) licet aſſumſerit nomen Itali, tamen aliis facile innotuit, librum a Lutherano ſcriptum eſſe p. 60 (15) ob eruditionem, philoſophiae peritiam, elegantiam & perſpicuitatem laudatur. p. 126 (32) Ienae litteris operam dedit Puffendorffius ibid. eius frater antea in Lipſienſi Ioh. Strauchii familiaris & poſtea in Ienenſi eius inquilinus & conuictor fuit ibid.

Morhofius in Polyhiſtore ſuo lib. 2 c. 6 p. 381 exſcripſit de ingeniorum uarietate Edmundum Richerium in obſtetrice animorm lib. 2 c. 1. p 324

Morhofius uid. ſub uoc. Hiſtoria litter. in Polyhiſtore eius lib. 1 c. 20 rubro non reſpondet nigrum p. 79 (20) notatur p. 92 (23) ſuppletur p. 98 (25) Hiſtoriam Seuerambum non utilem, ſed tantum elegantem & doctam uocauit p. 172 (43)

corrigitur

corrigitur p. 173 (44) not. (a) illos immodicis ſolet efferre laudibus, qui ingenioſas & pietatis ſpecie gaudentes ineptias orbi propoſuerunt. p. 187 (47) fuit temperamenti melancholico-ſanguinei ibid.

Mornaeus non eſt auctor Vindiciarum contra Tyrannos, ſub nomine Steph. Iunii Bruti editar. p. 121 (31) nec ſub nomine Cononis Superantii Vaſconis latere, nec praefationem ad has uindicias ſcripſiſſe uidetur p. 122 (31)

de morte naturali ſcripſit Chriſtoph. Matthaeus Pfaffius.

de Mortibus perſecutorum libri uid. ſub uoc. *Lactantius.*

Moſaicam hiſtoriam miraculorum falſorum fictione ſuſpectam reddere ſtudet auctor hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) miracula, in Pentateucho deſcripta per ſacerdotum ſtrategemata perpetrata eſſe contendens p. 174 (44)

Moſcouiticae reipublicae (per Boxhornium) optima eſt inter reſpublicas Elzeuirianas p. 194 (49)

Münſter Memoires & Negotiations ſecrets pour la paix de Münſter ediderunt Plenipotentiarii Gallici p. 195 (49)

Muretus Trabeae, ueteri comico carmen latinum ſupponit p. 33 (9) hoc fragmento decipitur Buchnerus p. 83 (21)

Myſtici multi ideo libris ſuis non praefixerunt nomen, ne lectorum animos, ut putabant, in admirationem ſui raperent. p. 16 (4) uid. & ſub uoc. *Theologia & Theologus.* Myſticae Theologiae Hiſtoriam edidit Arnold. de myſticis ſcriptoribus egit Pet. Poiretus p. 186 (47)

in Mythologia ueterum ideo multi myſteria quaerunt, quia uerum fabularum ſenſum non intelligunt p. 75 (19)

N

Naſſauiſche Chronick ſcripſit Ioh. Textor.
Naſturtii (Petri) iudicium de iudiciis Sarcmaſianis inſertum eſt Picae Pieridi. uid. p. 144 (36)
Naturaliſtae. In eorum numerum referendus eſt auctor Hiſtoriae Seuerambum, ut putat Gundlingius p. 173 (44) coll. p. 176 (44) ſed non tam turpis eius ſententia fuiſſe uidetur.
Nequicquam pro nequiquam barbare dicitur uid. ſub uoc. *Monzambano.*
Neuburg (Preußiſches) ſub nomine Petri von Hohenhard edidit Ioh. Pet. de Ludewig. Cancellarius Halenſ. p. 183 (46)
a Niem (Theodorus) uid. ſub uoc. *Abreuiatores.*
Niemann (D. Seb.) uid. ſub tit. Hiſt. eccleſ.
Nomen uariis modis & ex cauſis occultatur p. 1 (1) Nomina aliorum auctorum ſaepe praefixa ſunt libris p. 75 (18)
Norimbergicum Chronicon ἀνωνύμως edidit Hartmannus Schedelius, ab aliis adiutus p. 148 (37) hoc alius germanice interpretatur ibid.
Nuenar, comes, non fuit praeſes Societatis cuiusdam a Reuchlino ad conſcribendas epiſtolas obſcurorum uirorum inſtitutae p. 125 (32) ſed praepoſitus ein Probſt.
Numiſmata ſtirpis Erneſtinae edidit Tentzelius.

O

Obſeruationes Halenſes latinae, uid. ſub uoc. Thomaſius, Tom. II. p. 211 Spinozae perperam tribuunt

buunt Philoſophiam Scr. interpretem p. 101 not. (a) (26 not. a)
Oeconomia ſacra. De eius generibus ſcripſit Elias Veielius.
de Officiis ſcripſit Lucas Opalenius ſub ficto nomine Pauli Naecocelii p. 166 (42)
Onus Eccleſiae. A quo conſcriptum p. 159 (40) Excerpta ex illo ubi reperiantur p. 159 not. b. (40) not. i. Auctor Lutheri doctrinam multis locis perſtringit, & hoc modo prodit, ſe fuiſſe Papiſtam p. 159 (40) fuſe recenſetur in (Struvii) Biblioth. antiquaria 1705 p. 201
Opalenius (Lucas) non eſt nomen fictum p. 167 ſcripſit ſub nomine Pauli Naecocelii de officiis ibid.
Origenis Philoſophumena edidit Gronouius in Tom. X. Antiquit. graecar. p. 62 (16) & Wolfius ſeorſum edidit ibid. horum philoſophumenorum auctor eſſe non poteſt Origenes, quod defenditur contra Gronouium p. 63 (16) nec Epiphanius auctor eſt, ut putat Huetius, nec Aetius, ut uult Galeus ibid. quos refutat Wolfius. cel. Heumannus Didymum, celeberrimum ſcholae Alexandrinae theologicae praefectum auctorem eſſe cenſet, & uaria argumenta profert p. 63 (16) ſq. aliorum ſententia de auctore Philoſophumenorum refellitur p. 68 ſq. (17 ſq.) Origenes nunquam fuit epiſcopus ibid. ſed ſcholae eccleſiaſticae Alexandrinae doctor p. 70 (18) cur ei tribula fuerint philoſophumena p. 70 (18) cf. etiam uoc. *Didymus*. Origenis nomen a librario ex errore his philoſophumenis praefixum eſt p. 71 (18)
Orthodoxia uid. ſub uoc. *Chriſtianiſmus*.

Oſterwick quid ſignificet p. 166 (42)
Ouidius uid. *Virgilius*. Ouidius ſolus ſuo tempore excellebat in genere elegiaco p. 47 (12)

P

Pacificam Theologiam edidit Arnold (Gottfr.) p. 179 (45)
Paedantae uocantur, ex quorum ſtudiis nullus fructus ad uitae communitatem redundat. p. 77 (20)
Palatinus comes uid. ſub tit. *Bauariae dux*.
Palettus (Paulus) ex ſtilo cognoſcitur, poſtquam ſcriptum anonymum ediderat p. 37 (10)
de Schmiſmate inter papas *ἀνων*. ſcripſit Eccardus, epiſcopus Wormatienſis p. 190 (48) de Paparum & eorum Harpyiarum rapacitate agitur in Somnio Viridarii & de illis libere iudicatur p. 193 (49)
Parnaſſus infamis inſertus eſt Picae Pieridi uid. p. 144 (36)
Parrhaſiana aggreditur Baylius & illa defendit Ioh. Clericus p. 57 (15) coll. p. 161 (41)
Pasquinus Romanus primum uoluit latere, ut fortunae ſuae conſulat, deinde ſe ipſum detegit p. 10 (3)
Paſtor, ſiue Hermas defenditur in epiſtola quadam Poireti anonyma p. 186 (47)
Patauinitas uid. ſub uoc. Liuius.
de Patribus Eccleſiae Pater Dominicus Bouhours *ἀνων*. ſcripſit Penſées ingenieuſes p. 190 (48)
Paulni (D. Chriſt. Franc.) ſcribit uitam ſuam ſub nomine Eſaiae Dahlbornii p. 180 (45)
Paulus non eſſe poteſt auctor epiſtolae ad Hebraeos, quia ſtilus ad illum non quadrat p. 31 (8) 42 (11)

(11) in eius epiſtolis eſt obſcura & hiulca oratio p. 42 (11) & not. (b) ibid. cf. ſub uoc. epiſt. ad Hebraeos ſupra. probabile eſt, ipſi ſuppoſitam eſſe epiſtolam ad Hebraeos, quia magnae auctoritatis uir erat p. 44 (11) epiſtola ad Hebraeos ab epiſtolis Pauli ideo disiuncta p. 39 (10) not. (β) multi ueteres & recentiores, qui negarunt, Paulum eſſe auctorem epiſtolae ad Hebraeos p. 43 (u) not. d)

Paulus (Hieronymus) uid. ſub uoc. *Cancellaria.*

Pecatum Originis de hoc ſcribit Hadr. Beuerlandus, ſed talia ſcripſiſſe illum deinde poenitet. p. 132 (33)

Pecuniae uſum auferre uult auctor Hiſtoriae Seuerambum p. 171 (43)

Pedonis Albinouani elegias 3 edidit Ioh. Clericus ſub nomine Theodorici Goralli p. 57 (15)

Pellerus perperam a Placcio & aliis impietatis & aperti Atheiſmi accuſatur p. 95 (24) Pſeudo-Politicorum artes in apricum protrahere p. 96 (24) Satyram ſcribere, non praecepta politica tradere uoluit ibid. Ieſuitarum artes & praecepta itemque Alexandri VI. papae improbiſſimum exemplum non ſerio, ſed ſatyrice commendat ibid.

Perſicum itinerarium *ἀνων.* edidit Pater Gabriel de Chinon p. 189 (48)

Petauii (Dionyſii) ſententia de libro arbitrio refellitur a Liberto Fromondo ſub nomine Vincentii Lenis in Theriaca. Petauius contra hunc auctorem Elenchum edit & illum T. 3. doctrinae temporum inſerit nid. p. 162 (41)

Peutingerus (Conr.) ut Pomponii Laeti fieret diſcipulus, proficiſcitur in Italiam p. 142 (36) in ſermo-

monibus conuiualibus de inuentione artis typographicae agit, quam Germanis aſſerit, ſed Pomponius Laetus illam Italis uindicare ſtudebat ibid.

Philoſophos non decet eſſe maledicos, neque curioſos p. 73 (19) Philoſophi quidam ideo pauca ſcribunt, uel obſcuris uocibus & ſymbolis utuntur, ut maieſtatem ſuam augeant, ſed hoc non probandum p. 76 (19)

de Philoſophorum moribus ἀνων. Dialogum ſcripſit Ioh. Franc. Buddeus p. 189 (48)

Philoſophia conſtituitur Scr. ſacrae interpres p. 100 (25)

Philoſophiae antiquiſſimae barbaricae ſpecimina adducuntur in Cabbala denudata p. 186 (47)

Philoſophicam Bibliothecam ſcripſit Burc. Gotthelf Struvius.

Philoſophumena, quis illorum auctor uid. ſub uoc. *Origenes.* Continent magnam hiſtoriae philoſophicae peritiam p. 66 (17) antea uocata ſunt Ἔλεγχος κατὰ πασῶν αἱρέσεων, cur hic titulus a librario fuerit mutatus. Sunt mutila. Cur philoſophumena dicta p. 71 (18)

Pica Pieris continet ſcripta Anti-Sarcmaſiana p. 144 (36)

du Pin notatur, dum duos libros confundit p. 65 (17)

Placcianum opus ex annotationibus inter legendum factis conſtat p. 86 (22) erroresquosdam Placcii notarunt Baylius & Sagittarius p. 87 not. (a) (22) not. (t) Quosdam errores, quos obiter obſeruauit, cel. Heumannus tollit p. 88 (22) Placcius corrigitur p. 167 (42)

ad Placcium ſupplementa a p. 170 - 204

Placcius ex duobus libris unum facit. p. 192 (48) unde emendari poſſit p. 198 (50)

Numeri Anonymorum
apud Placcium ab Heumanno cel. emendati.

Num. 230 p. 95 (24)
737 p. 91 (23)
891 (α) p. 95 (24)
958 αα. β. γ. δ. p. 163 (41)
1413 p. 95 (24)
1540 (α) p. 123 (31)
1914 p. 89 (23)
1926 (α) p. 89 (23)

Numeri Pſeudonymorum
apud Placcium a cel. Heumanno emendati.

Num. 7. p. 88 (22)
627 p. 93 (24)
824 & 825 p. 94 (24)
1813 (α) p. 94 (24)

Numeri Anonymorum
apud Placcium a cel. Heumanno illuſtrati & confirmati

Num. 559 p. 106 (27)
633 (β) p. 103 (26)
815 (α) p. 160 (40)
825 p. 132 (33)
830 p. 100 (25)
980 p. 146 (37)
1041 p. 139 (35)
1055 p. 154 (39)
1073 p. 147 (37
1077 (α) p. 160 (40)

Digitized by Google

Num. 1078 p. 132 (33)
1093 p. 128 (32)
1147 p. 132 (33)
1241 p. 102 (26)
1299 p. 109 (27)
1432 (α) p. 134 (34)
1434 (α) p. 135 (34)
1484 p. 155 (39)
1523 (α) p. 154 (39)
1697 (β) p. 161 (41)
1770 p. 145 (37)
1809 p. 156 (39)
1825 p. 125 (32)
1834 p. 147 (37)
1914 (β) p. 111 (28)

Numeri Pſeudonymoı ...
apud Placcium a cel. Heumanno illuſtrati & confirmati

Num. 29 p. 136 (34)
35 (γ) p. 139 (35)
103 & 2478 p. 166 (42)
217 p. 153 (39)
239 (α) p. 140 (35)
304 p. 141 (36)
436 p. 136 (34)
484 p. 118 (30)
602 p. 150 (38)
630 p. 149 (38)
646 p. 157 (40)
809 p. 110 (28)
812 p. 158 (40)
901 p. 136 (34)

Num. 905 p. 97 (25)
1097 p. 144 (36)
1160 p. 160 (40)
1226 p. 167 (42)
1231 p. 149 (38)
1362 p. 152 (38)
1517 p. 168 (42)
1533 p. 142 (36)
1546 p. 143 (36)
1556 p. 154 (39)
1593 p. 149 (38)
1608 p. 169 (43)
1821 p. 126 (32)
1880 (a) p. 116 (29)
1881 p. 166 (42)
1905 p. 155 (39)
1910 p. 113 (29)
2002 p. 154 (39)
2093 p. 134 (34)
2110 p. 99 (25)
2117 p. 153 (39)
2152 p. 117 (36)
2329 p. 158 (40)
2368 p. 143 (36)
2427 p. 144 (35)
2449 (a) p. 105 (27)
2516 p. 162 (41)
2518 (a) p. 167 (42)
2736 p. 168 (42)
2746 p. 113 (29)
2780 p. 153 (39)
2834 p. 162 (41)

Digitized by Google

Platina fuit in Societate romana Abbreuiatorum p. 137 (35) eius uerum nomen non Baptiſta, ſed Bartholomaeus de Platina p. 138 (35) Platina non eſt nomen fictum, ſed a uico Platina, agri Cremonenſis, unde Platina oriundus, aſſumtum ibid. non ita dictus, quod Platonem habuerit in deliciis ibid. uocatur ſidus romanae Academiae p. 139 (35) uid. & ſub uoc. *Beſſario.*

Platonica Philoſophia uid. ſub uoc. *Ariſtotelica.*

Plethonis (Gemiſtii) librum de Platonicae & Ariſtotelicae philoſophiae differentia Latine uertit Heniſchius ſubnomine Ge. Chariandri p. 190 (48)

Plomann (Andr.) perperam ab Hydio uocatur Polmann & non eſt auctor diſſertationis de paradoxis ſenſuum p. 106 (27)

Politica ſcientia, ad hanc emendandam tendere dicitur auctor hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) not. a.

Pollio uid. ſub uoc. Liuius.

Polmann uid. Plomann.

Polus notatur p. 162 (41)

Pontaninus (Iuſtus) uid. ſub uoc. Diploma.

de Portroïal (Meſſieurs) procurarunt gallicam hiſtoriae Seuerambum editionem p. 170 (43)

Poſtellus (Guil.) edidit clauem abſconditorum p. 154 (39) de illo agit Ittigius in pec. diſſertatione & alii ibid.

Praebenda apud catholicos eſt beneficium eccleſiaſticum p. 125 (32)

Praedeſtinatio uid. ſub uoc. *Gratia.*

Praefica non eſt uox probe latina. p. 83 (21)

Præſes & Praepoſitus ab anonymo quodam confunduntur p. 125

Praſchius (Ioh. Ludou.) in litteris ſecretioribus, quas ſub Seuerini de Monzambano nomine edidit, lectoribus perſuadere uoluit, Puffendorffium has litteras ſcripſiſſe & ea reuocaſſe, quae antea ſcripſerat ſub nomine Monzambani de ſtatu imperii Germanici p. 128 (32)

Preuſsmann (M. Adrian.) Gieſ. diſputatione quadam defendit, Melch. Pfinzingium eſſe auctorem libri Theuerdanck p. 111 (28)

Principem deſcripſit (Virgilius) Malvezzi p. 192 (48)

Pſeudonymorum notitia magis neceſſaria, quam anonymorum p. 2 (1)

- - - uariae ſpecies p. 2 (1) 4 (1) 8 (2)

- - - interdum tam occulti ſunt, quam auctores anonymi p. 3 (1)

- - - Pſeudonymi non ſunt, qui a patria nomen, ſed perpetuum adſciuerunt p. 5 (2)

- - - pſeudonymorum & anonymorum notitia obicem figit confuſioni librorum & eruditorum p. 8 (2)

- - - pſeudonymi & anonymi interdum nolunt latere, ſed cupiunt quaeri p. 9 (3) ideo litteras nominis initiales addunt, uel nomen per anagramma indicant. p. 10 (3)

- - - interdum latere uolunt, ut fortunis & ſaluti ſuae conſulant p. 10 (3)

- - - ſunt inſtar Protei p. 24 (6)

de Poetarum ineptiis ἀνων. epiſtolam ſcripſit Dan. Heinſius contra Balzacum p. 193 (49)

de Poetis ſcripſit Borrichius.

Poiretus princeps myſticus fuit apud Batauos. p. 179 (45) & promittit integrum librum de Theologis myſticis

Digitized by Google

ibid. cum illo collocutus eſt Heumannus p. 184 (46) fatetur, uerſionem latinam Oeconomiae ſuae diuinae, quam *αὐτῶν.* edit Homfeldius ſenſum ſuum probe & genuine exprimere. ibid. Poiretum inter fanaticos refert Ittigius p. 186 (47) uid. & ſub uoc. *Arnold.*

Pollux. de uerſione Pollucis, ubi iudicium feratur p. 196 (49)

Profuturus (M. Lucilius) contra hunc ſcripſit Ioh. Clericus, ſub nomine C. Veratii Philellenis p. 196 (49)

Puffendorffius uid. ſub uoc. Monzambanus. qualis eius ſit ſtilus p. 127 (32) magnus amator Hobbeſianorum principiorum p. 127 (32) ſaepe uimula Hobbeſii arauit & eum non nominauit, ſi hoc ſciuiſſent aduerſarii eius, maiorem ipſi inuidiam potuiſſent mouere ibid. uid. & ſub uoc. Praſchius.

Pyrrhoniſmus Hiſtoricus, de illo ſcripſit Bierlingius.

Q

Quackeriſmus uid. ſub uoc *Croeſus.*

de Quietiſmo & Quietiſtis ſcriptum p. 178 (45)

R

Reformirtte Lehre. uid. ſub uoc. Lutheriſche.

Regale Sacerdotium Eugenii Lombardi p. 150 (38) in illo tres partes Pontifici, unam regi aſſignat ibid. de iure tertii in cauſa Regaliae ſcripſit Ioh. Guil. Baier. ibid.

Reimannus corrigitur p. 179 (45)

Reinke Fuchs in uarias linguas translatus fuit p. 90 not. a. (23) not. (b)

Reipublicae ciuilis ideam, a Bac. Verulamio omiſſam, exhibet auctor hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) not. (a)

Religio. De ingeniornm moderatione in religionis negotio ſub nomine Lamindi Pritanii ſcripſit Murarorius p. 183 (46)

de Reprobationis abſoluto decreto *ἀνῶν*, ſcripſit Hugo Grotius.

Reſpublicae, quae dicuntur Elzeuirianae p. 194 (49) inter illas optima eſt deſcriptio Hiſpaniae per (Ioh. de Laet) & deſcriptio reip. Moſcouiticae & Leodienſis (per Boxhornium) ibid.

Reuchliniani certaminis hiſtoria deſcribitur a Struuio in actis litterariis faſc. 2. p. 105 Reuchlini aduerſarii tanquam barbari ſalſe ab aliis deridentur p. 124 (31) praeſertim ab Vlrico Hutteno ibid. An inſtituerit Societatem ad conſcribendas epiſtolas obſcurorum uirorum & an cum Hochſtrato de praebenda quadam litigauerit p. 125 (32)

Rex Germaniae. An eius conſecratio competat epiſcopo Moguntino, uel Colonienſi, diſputatur inter Boineburgium, Hermann, Conringium ex una, & Colonienſes ex altera parte. p. 163 (41) ſq.

Riuetus cum hoc Grotius diu diſputauit de reuniendis Chriſtianis p. 163 (41)

Roellii liber de religione rationali laudatur p. 13 (4) prius latine ſcriptus, deinde germanice uerſus uidetur & forte ex Philoſophia Scripturae interprete translatus eſt. p. 34 (9)

Rollenhagen, Rector ſcholae Magdeb. de illo lepidam hiſtoriam narrat Tentzel in colloqu. menſtr. 1689 p. 447.

Romani imperii Monarchiam edidit Goldaſtus.
de Romanae curiae ſqualoribus uid. p. 201 (51)
a Roſenroth (Chriſt. Knorr) baro. Huius operum contenta exhibet Buddeus in Introd. ad Hiſt. ſphiloſoph. Hebr. p. 108 & 232 reſtaurauit Cabballiſticam philoſophiam. Fanaticiſmi accuſatur & aliorum errorum. Eius cabbala inutilis iudicatur p. 187 (47)
Ruarus ad eius epiſtolas Zeltnerus edidit annotationes.
de Rubeis (Ioh. Iac.) & Anton. p. 115 (29)
Rupertus (Chriſtoph. Adam) in Obſeruat. ad Florum errat & corrigitur p. 135 (34)
Rutgerſius (Ianus) non eſt auctor confutationis fabulae Burdonum p. 134 (34) eum cum Dan. Heinſio in amicitia uixiſſe non ſatis ex fratris nomine probat Thom. Crenius, quo eum Heinſius appellat p. 135 (34) ſcripſit ipſe uitam ſuam ibid. uid. & ſub uoc. *Heinſius*.

S

Sabinus (Ge.) Carioni elegiam & epitaphium ſcribit, ambigue de eius Chronico loquitur p. 109 (28)
Sacerdotium. Hiſtoriam contentionis inter imperium & ſacerdotium ſcripſit Chriſt. Thomaſius.
de Sacerdotum coniugio carmen rhythmicum *ἀνων.* ſcripſit Hildebertus p. 201 (51)
Sadoletus (Iac.) non prius libros emiſit, quam doctiorum iudicio probati fuerint p. 19 (5) ad Iac. Hurtadum Mendozam uarias ſcripſit epiſtolas p. 93 (24)
Salmaſius ſcribit contra Grotium reſpectu diſcuſſionis

nis Apologiae p. 163 (41) idem ſcribit de transſubſtantiatione ibid.
Saluiano libri 4. contra auaritiam recte tribuuntur, a Rittershuſio, quia ſtilus ad illum quadrat. p. 32 (8)
Sammarthanus ordinem Carthuſienſium, ſiue des Chartreux defendit contra abbatem de la Trappe. p. 195 (49)
Sannazarius non eſt nomen fictum, unde hoc nomen aſſumtum p. 136 (34) fuit in Societate Abbreuiatorum romana clariſſimus p. 137 (35)
Sanſeuerinae familiae mentionem facit Miſſon in itin. Ital. p. 492
Sarcmaſius. Scripta Anti-Sarcmaſiana coniunctim reperiuntur in Pica Pieride. uid. p. 144 (36) Hanc Picam denuo edidit Theodorus Cruſius, ſed non multa adiecit, ut quidem uideri uult ibid. not (a) (36) not. c. laudatur ob iudicium & eruditionem, qui iugum ſeruile fregit p. 145 (37)
Satyrae Sectani laudantur p. 51 (13)
Scaliger (Iul. Caeſ.) queritur, libros, quos addito nomine ſuo edat, improbari, ridet, anonymos ſuos libros ab aduerſariis probari. p. 14 (4)
Scaliger (Ioſeph.) ſub nomine I. R. Bataui librum edit, ut Ianus Rutgerſius crederetur auctor. p. 29
Schallerus, Argentoratenſis praeſidio ſuo defendit diſſertetionem de Ethica Pythagorica p. 105 (27) non eſt auctor diſſertationis de Ethica Pythagorica, in diſputationibus conſcribendis non adeo diligens fuit. Diſputationes ſub eo habitae plerumque reſpondentium ſunt foetus p. 105 not. b. (27) not. b.
Schelhornium in amoenit. litter. refutat Zeltnerus

Digitized by Google

in annotationibus ad Ruari epiſtolas p. 186
Schelius (Rabotus Hermann.) illum ualde laudat Ioh. Frider. Gronouius p. 156 (39)
de Schilo ſcribit Iob. Ludolf p. 134 (34)
Schleſiſche Chronick edidit Frider. Lucae ſub nomine Lichtſtern. p. 180 p. 108 (45) Idem edidit Schleſiſche Fürſten-Krone.
Schmidius corrigitur p. 149 (38) cf. n. 1664 in bibl. mea anon.
Schurtzfleiſch commentatur in Hiſt. eccleſ. Gothanam p. 132 (33) cur ſe uoaarit Eubulum & Theosdatum p. 145 (37)
Scientiae non curioſitatis, delectationis, exiſtimationis, uel lucri, ſed communis uſus cauſa diſcendae ſunt p. 73 (19)
Scientiae ſecretae. Entretiens ſur les ſciences ſecretes p. 178 (45)
de exquiſito iudicio & guſtu, quoad ſcientias & artes, edidit ſcriptum Muratorius ſub nomine Lamindi Pritanii p. 113 (46)
Scorialenſis bibliotheca, augetur bibliotheca Mendozae p. 93 (24)
Scripta ſua ueteres antequam ederent coram certis electisquae recitarunt, qui mos ab Heumanno laudatur, illumque Deghoreus Whearius reuocandum ſcenſuit p. 19 (5) ſed hic mos duo incommoda habuit, uel immeritae amicorum laudes, uel inimicorum inuidorum reprehenſiones illum ſubſecutae ſunt ibid.
Scriptura ſacra. Varia principia ad illam intelligendam ſuppeditantur in Sentimens de quelques Theologiens de Hollande p. 161 (41)

Scythae magnitudine corporis animum in Alexandro perperam aeſtimant p. 75 (19)

Sectani (Quincti) Satyrae ſunt rariſſimae & ſcite compoſitae, de ſcopo earum, defenditur in illis Arcadum ſocietas Romana, Sectanus ipſe fuit membrum huius ſocietatis. Sectanus eſt pſeudonymus nondum detectus. Notae ad has Satyras ſunt copioſae & doctiſſimae. Moliniſmus diffuſe in illis deſcribitur. Non Amſtelod. ſed Romae impreſſae ſunt Satyrae. Addita Iac. Gronouii & Ioh. Ge. Graeuii carmina ab illis non ſunt profecta. Dignae hae Satyrae, ut recudantur. p. 50. 51 (13) Excerpta ex illis ſuppeditantur p. 52 ſeq. (13) Atheorum ſtultititia ſcite in illis perſtringitur ibid.

Sepulueda (Ioh, Geneſius) non prius libros publicauit, quam doctiorum iudicio fuerint probati p. 19 (5) eius opera prodierunt Colon. Agrippinae 1602 in 4. contendit, Ariſtotelem aeternam ſalutem conſecutum eſſe, quia legi naturae conuenienter uixerit ibid.

Serry (Hyacintho) ſiue Auguſtino le Blanc Theodorus Eleutherius, ſiue Liuinus de Meyer oppoſuit Hiſtoricam controuerſiarum de auxiliis gratiae uindicatam. p. 182 (46)

Seuerambum Hiſtoria. Eius uariae editiones & uerſiones. In Editione Hollandica pars quaedam deeſt, quae in aliis exſtat p. 171 (43) auctoris ſcopus. coll. p. 172 (44) Laudatur hic liber a Morhofio ibid. An ſit uera hiſtoria, uel fabula. Pecuniae uſum uult auferre auctor. In doctorum impoſtorum numerum eſt referendus. Hunc librum Gottſchlingius perperam refert inter

libros hodoeporicos. Non eſt uera hiſtoria ibid. Summam huius libri breuem ſuppeditauit Thomaſius p. 172 (43) ob elegantiam lectoribus facile imponere poteſt p. 173 (44) auctor eius iudice Morhofio & Struvio in Altheorum, uel ſaltim Naturaliſtarum numerum eſt referendus, ſed Thomaſius illum ab utroque crimine liberare ſtudet p. 173 (44) miracula quaedam falſa ad formam hiſtoriae Moſaicae effinxit ibid. laudatur ob ſtilum & tractandi rationem p. 173 (44) not. a. Continuare uoluit Baconis de Verulamio Atlantem ibid. Variae de auctore huius libri ſententiae ibid. paſſim contra trinitatem & Chriſtianiſmum diſputat p. 174 (44) & hiſtoriae ſacrae illudit, miracula ſtrategematibus ſacerdotum tribuens ibid. hoc negat Thomaſius. Thomaſii ſententiam approbat auctor der monathl. Auszüge & Heumannus p. 175 (44) not. b. & in fol. (e)

Sfondrati (Coeleſtinus) ſub nomine Eugenii Lombardi ſcripſit contra Lauardinum p. 150 (38)

Sidenius uid. Sydnay.

Sigonius imitari ſtuduit Ciceronem, ſed tamen aliis non potuit perſuaderi, ſuppoſitum a Sigonio ſcriptum de conſolatione Ciceronis a Cicerone eſſe profectum p. 31 (8) quomodo eius fraus detecta p. 62 (16)

Simonii (Richardi) Hiſtoire critiquae du Vieux Teſtament examinatur & multos errores illi ineſſe oſtenditur p. 160 (40) Simonius huic cenſori reſpondet p. 161 (41) defendit uerſionem ſuam gallicam N. T p. 197 (50) & ceteris ſuis oppugnatoribus obuiam it ibid. Sententiam ſuam de Eccleſiae graecae cum latina conſenſione ſoler-

ter ſtabilit ibid. Hiſtoire critique de la creance des Nations de Levant. ſupplet ibid. Eius bibliotheca critica Pariſiis uendi prohibita & auctor fuga ſibi conſulere coactus eſt ibid. Varia in bibliotheque critique habet, quae a γνησίως Pontificiis telerari nequeunt. ibid. Simplicius Verinus & Ioh. Simplicius confunduntur p. 162 (41)
Slüterus corrigitur p. 129 (33)
Societates, Introduct. litterar. in illas ſcripſit Vockeroodt.
Socinianorum Confeſſionem, uel Symbolum αἰων. edidit Ionas Schlichtingius p. 192 (48)
Socinus (Laelius) mortuus 1562. De libro quodam eius poſthumo p. 151 (38) Diſſimulauit haereſin ſuam, quamdiu uixit ibid. non latere uidetur ſub nomine Martini Prellii, uel Bellii. ibid. Se etiam uocauit Celſum Socinum ibid.
Socrates forte ideo nihil ſcriptum reliquit, ut hoc modo gloriam philoſophi praeſtantiſſimi conſequeretur, p. 76 (19)
du Sollier (Ioh. Baptiſta) non latet ſub nomine Theodori Eleutherii p. 182 (46)
Sorbieuii (Matthiae Caſimiri) e Soc. Ieſu poemata non Coloniae Vbiorum, ut habet titulus, ſed in Batauia impreſſa ſunt p. 113 (29)
Sorbonici doctores. Contra horum famam multa attulit. Richard Simonius in Bibliotheque Critique ſub. nomine Saint Jore edita p. 197 (50)
Spanhemii Protheoria hiſtorica. Ad hanc annotationes fecit eius collega Sam. Strimeſius.
Spee, Ieſuita, laudatur ab Iob. Ludolfo ob doctrinam & prudentiam, it. eius cautio criminalis laudatur p. 146 (37) Eius Aretologiam auream uocat

Hottingerus uid. p. 146 not. (d) (37) not. g.
Spenerus latet ſub litteris S. M. E. F. p. 4 (1)
Spinozae perperam tribuitur liber: Philoſophia Scr. interpres p. 101 not. (a) (26 not. a) ſimilis tamen fere tractatus eius tractatui theologico-politico praefixus eſt. p. 102 (26)
Staupitzius non eſt auctor Oneris Eccleſiae p. 159 not. a (40) not. h.
Stempel (M) fingit ſocietatem romanam Abbreuiatorum p. 137 (53) Octauium Ferrarium male intelligit ibid errorem eius praeter Heumannum & alii notant ibid. not. (c) cur Heumannus eius errorem impugnauerit. Fuit Ienae Heumanni amicus & in Gymnaſio Goettingenſi collega p. 139 (35)
Stephani (Henr.) uid. ſub uoc. Herodote.
Stephani (Paulus) uid. ſub uoc. *Caſaubonus.*
Stilus, ex hoc cognoſci poteſt, qua lingua liber quidam primum ſit ſcriptus. p. 34 (9) Stilus praeſtantium uirorum non in omnibus exacte conuenit p. 35 (9) Stilus pro temperamenti uarietate uarius eſt p. 45 (12)
Strauchius (Ioh) uid. ſub uoc. *Monzambano.*
Strigelii (D. Victorini) Scholae hiſtoricae rariores ſunt p. 107 (27)
Stroukara eſt nomen fictum in Hiſtoria Seuerambum. 174 (44) cui ficta miracula ad eludenda miracula Moſaica tribuuntur, Thomaſius putat, hunc Stroukaram in hiſtoria Seuerambum tanquam ſimium Dei propoſitum eſſe p. 157 (44)
Struuius in introductione corrigitur p. 103 not. b. (26) not. c. it. p. 179 (45)

Studia

Studia academica de illis egit Rechenbergius.
de Stylo ſcripſit Nic. Suſius.
Sultzbach (A. Roberts) edidit germanicam hiſtoriae, Seuerambum editionem p. 171 (43)
Suppoſititii libri, quibus ex regulis eorum fraus detegi poſſit p. 25 (7) facile cognoſci poſſunt, ſi cum aliis auctorum, quibus ſupponuntur, ſcriptis conferantur p, 33 (9) libri ſaepe ſupponuntur magnae auctoritatis uiris p. 44 (11)
Sydnay, uel Sidenius non eſt auctor Hiſtoriae Seuerambum p. 172 not. b. (43(not. (c)
Syluius (Aeneas) uid. ſub uoc. *Abbreuiator.* Ipſi perperam a Mareſio & Schmidio tribuitur Chronicon Norimbergenſe (de quo uid. ſupra ſub Norimberg.) eius uita breuiter ibidem deſcribitur p. 149 (38)

T.

Tacitus (Corn.) eſſe nequit Auctor Dialogi de oratoribus, quia ſtilus ad illum non quadrat p. 31 (8) 32 (8) de Taciti fide hiſtorica accuratę & perſpicue iudicauit Chriſtian. Thomaſius p. 85 (22)
Tentzelius errorem Hydii repetit & ideo notatur p. 106 (27)
Theatrum Europaeum. De auctoribus huius Theatri agit Neu in acceſſ. ad Wheatii Relect. hiſtor. p. 217
Thebeſius uid. ſub uoc. Lignitz.
Theocrenus exhibet uarias lectiones Curtii ex uetuſto codice. p. 133 (34)
Theologia myſtica defenditur ab anonymo i. e. Pet. Poireto. p. 178 (45)

Theologorum calumniis an ſemper reſpondendum ſit, diſquirit Clericus in arr. crit. vol. 3. p. 382

de Theologis myſticis integrum librum promittit Pet. Poiretus p. 179 (45)

Theologorum Memorias edidit Wittenius.

Theologorum Germanorum elogia edidit D. Goetzius.

Thierſius confundit libre frey & liber ein Buch p. 119 not. b. (30) not. g.

Thomaſius (Iac.) corrigitur p. 159 not. a. (40) not. h.

Thomaſius (Chriſt.) contra D. Philipp Müllerum ſcribit in der rechtmäßigen Erörterung der Gewiſſens-Frage p. 31 (8) ex acumine ſtili facile cognoſci poteſt, quas obſeruationes in obſeruationibus Halenſibus exarauerit p. 38 (10) corrigitur p. 121 (31) it. p. 146 (37) Thomaſium corrigit Heumannus p. 175 (44) ſed ad eius ſententiam demum accedit p. 175 not. b. (44) not. (e)

Thüringiſche Merckwürdigkeiten ſcripſit Pfefferkorn.

Titulum primae aetatis typographi non ſolebant ſeparato folio inſcribere p. 147 (37)

Toinardo acriter reſpondent auctores des Memoires de Treuoux, quia contra illos ſcripſerat. p. 195 (49) contra hunc ἀνων. ſcribit pater Rivier & Arnaldum & P. Bouhours defendit. p. 195 (49) ipſe librum quendam, a ſe ſcriptum ſupprimit ibid.

Trabeae, ueteri comice a Mureto carmen latinum ſupponitur p. 33 (9) eius non ſatis magnum ſcriptum amplius exſtat ibid.

Transſubſtantiatio. De hac egit Salmaſius ſub nomine Simplicii Verini p. 163 (41).
de la Trappe (abbas) hunc in ſcripto anonymo refutat Innocentius Maſſon, p. 194 (49) & Sammarthanus p. 195 (49)
Treuiſanus (Bernardus) non latet ſub nomine Lamindi Pritanii p. 183 (46)
Tridentinum Concilium. De illius dogmatibus ſcripſit Paulus Antonius.
Trinitas. Contra hanc paſſim diſputat auctor hiſtoriae Seucrambum p. 174 (44)
von Troilo (Franc. Ferdin.) non eſſe uidetur fictum nomen p. 168 (42)
Typographicae artis inuentio, quibus uindicanda. uid. ſub uoc. *Peutingerus*.
Tyrannum deſcripſit Virgilius Malvezzi p. 192 (48)

V

Valentinus (Baſilius) fictum nomen eſſe contendit Wedelius, ſed immerito p. 141 (36)
Varro ingenium Plauti conſiderans, comoedias ipſi falſo tributas diſcreuit, & ἀνωνύμους comoedias ex eadem ratione ei uindicauit p. 35 (9)
Velthuſius (Lambertus) non eſt auctor Philoſophiae ſcripturae interpretis & contra illam edit libellum de uſu rationis in theologia p. 102 (26)
a Veraſio (Labronis) Satura Sarcmaſiana publice detecta. inſerta eſt Picae Pieridi uid. p. 144 (36)

Veritatem

Veritatem cognoſcere quilibet cupit p. 72 (18)
de Verſé (Albert.) non eſt auctor tractatus de Inſpiratione, inſerti epiſt. 11 & 12 des Sentimens de quelques Theologiens de Hollande p. 161 (41)
de Verulamio (Baconius) eius Atlantem continuare uoluit auctor hiſtoriae Seuerambum & addidit ideam reipublicae ciuilis, a Verulamio omiſſam p. 173 (44) not. a.
Vetter (Conr.) Ieſuita, in opprobrium Lutheranorum edidit Litaniam & in hanc D. Matthias Hoe ſub nomine D. Theodori Hypſeli edidit Parodiam. Vbi ambo haec ſcripta reperiantur p. 181 (46)
Villacorta uerus auctor, non pſeudonymus eſſe uidetur, qui edidit opera chirurgica p. 102 (26)
Vindiciae contra tyrannos. Si auctor praefixiſſet nomen, ſine dubio non tam dura ſubiiſſet iudicia p. 83 (21) uid. & ſub uoc. Voetius. praefationis auctor ad has uindicias latens ſub nomine Cononis Superantii Vaſconis etiam Languetus eſſe uidetur, alii eam Mornaeo tribuunt. Dubium eſt, an haec praefatio poſt mortem demum Langueti ſcripta ſit. Vindiciae eo adhuc uiuo prodierunt p. 122 (31)
Virgilii uerſus ualde differunt ab Ouidianis p. 46 (12)
Virtutes. De illis uid. Spei, Ieſuitae Aretologiam, quam Hottingerus auream uocat.

Viſionis naturalis, coeleſtis & propheticae ſpeculum p. 203 (51)

de Vitis clariſſimorum in re litteraria uirorum ſcripſit M. Ioh. Chriſtoph Rüdiger ſub nomine Adolphi Clarmundi.

Vnio. De reuniendis Chriſtianis diu Grotius cum Riueto diſputat. p. 163 (41)

Voetio librum: Philoſophia Scr. interpres perperam tribuunt Coccejani p. 101 not. (a) (26 not. a) ſcribit diſſertationem de auctore Vindiciarum contra tyrannos p. 120 (30) refutatur p. 121 (31)

Volmarus fuit legatus Caeſareus ad pacificationem Weſtphalicam p. 195 (49)

Voſſius (Ger. Ioh.) uid. ſub uoc. Hiſt. litterar. Voſſius de Hiſtoricis graecis & latinis ſaepe ſine ordine & ſelectu congeſſit de auctoribus teſtimonia. Liber tamen eius in aliis laude non eſt defraudandus p. 85 (22) fuit Franciſci Iunii gener p. 116 (29)

Voſſius (Iſaac.) non eſt auctor Hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) not. a.

Vrſinus (Zach.) non ex uana gloria, ſed propter ueritatem ſaepius occultauit nomen ſuum p. 20 (5) not. (a)

W

Walenburchius (Pet.) uid. ſub uoc. *Hundius.*

Wechelus, typographus uid. ſub uoc. *Languetus.*

Wedelii (Ge. Wolfg.) Exercit. cent. 2. dec. 1. n. 9 illuſtrat

Veritatem cognoſcere quilibet cupit p. 72 (18)
de Verſé (Albert.) non eſt auctor tractatus de Inſpiratione, inſerti epiſt. 11 & 12 des Sentimens de quelques Theologiens de Hollande p. 161 (41)
de Verulamio (Baconius) eius Atlantem continuare uoluit auctor hiſtoriae Seuerambum & addidit ideam reipublicae ciuilis, a Verulamio omiſſam p. 173 (44) not. a.
Vetter (Conr.) Ieſuita, in opprobrium Lutheranorum edidit Litaniam & in hanc D. Matthias Hoe ſub nomine D. Theodori Hypſeli edidit Parodiam. Vbi ambo haec ſcripta reperiantur p. 181 (46)
Villacorta uerus auctor, non pſeudonymus eſſe uidetur, qui edidit opera chirurgica p. 102 (26)
Vindiciae contra tyrannos. Si auctor praefixiſſet nomen, ſine dubio non tam dura ſubiiſſet iudicia p. 83 (21) uid. & ſub uoc. Voetius. praefationis auctor ad has uindicias latens ſub nomine Cononis Superantii Vaſconis etiam Languetus eſſe uidetur, alii eam Mornaeo tribuunt. Dubium eſt, an haec praefatio poſt mortem demum Langueti ſcripta ſit. Vindiciae eo adhuc uiuo prodierunt p. 122 (31)
Virgilii uerſus ualde differunt ab Ouidianis p. 46 (12)
Virtutes. De illis uid. Spei, Ieſuitae Aretologiam, quam Hottingerus auream uocat.

Viſionis naturalis, coeleſtis & propheticae ſpeculum p. 203 (51)
de Vitis clariſſimorum in re litteraria uirorum ſcripſit M. Ioh. Chriſtoph Rüdiger ſub nomine Adolphi Clarmundi.
Vnio. De reuniendis Chriſtianis diu Grotius cum Riueto diſputat. p. 163 (41)
Voetio librum: Philoſophia Scr. interpres perperam tribuunt Coccejani p. 101 not. (a) (26 not. a) ſcricit diſſertationem de auctore Vindiciarum contra tyrannos p. 120 (30) refutatur p. 121 (31)
Volmarus fuit legatus Caeſareus ad pacificationem Weſtphalicam p. 195 (49)
Voſſius (Ger. Ioh.) uid. ſub uoc. Hiſt. litterar. Voſſius de Hiſtoricis graecis & latinis ſaepe ſine ordine & ſelectu congeſſit de auctoribus teſtimonia. Liber tamen eius in aliis laude non eſt defraudandus p. 85 (22) fuit Franciſci Iunii gener p. 116 (29)
Voſſius (Iſaac.) non eſt auctor Hiſtoriae Seuerambum p. 173 (44) not. a.
Vrſinus (Zach.) non ex uana gloria, ſed propter ueritatem ſaepius occultauit nomen ſuum p. 20 (5) not. (a)

W

Walenburchius (Pet.) uid. ſub uoc. *Hundius.*
Wechelus, typographus uid. ſub uoc. *Languetus.*
Wedelii (Ge. Wolfg.) Exercit. cent. 2, dec. 1. n. 9 illuſtrat

illuſtrat Tentzelius in biblioth. curioſa 1706 p. 408 ſq.

Weſtphalia, de ſecretis eius iudiciis ſcripſit Marquard Freherus p. 136(34) de pace Weſtphalica uid. ſub uoc. *Volmarus* & *Münſter*.

Wick, antiquum uocabulum germanicum ſignificat oppidum p. 166 (42)

Wiecki ad eius praefationem reſponſio, ἀνων. edidit Fauſtus Socinus p. 185 (47)

Wilckius (Andr.) plagii arguitur p. 185 (47)

Wincklerus (Ioh.) Prediger in Hamburg. Contra huius 3. Predigten Caſp. Kohlhanſius ἀνων. uel ψευδων. edidit Erinnerungen p. 177 (45)

Wolfius immerito negat, ſtilum eſſe euidens ſcriptoris criterium p. 33 (9) corrigitur in conſpectu ſuppellectilis ſuae epiſtolicae p. 130 (33)

Wolzogius (Ludou.) refutat Ludou. Meyeri Philoſophiam Scr. interpretem p. 101 not. d. (26 not. t.) Philologiae nimium tribuit & eccleſias belgicas turbat ibid.

Y

Young uid. ſub uoc. Iunius.

Z

Zeltnerus uid. ſub uoc. *Ruarus*.

Zieglerus (Caſp.) in notis ad Grotii ius belli & pacis forte errauit p. 104 (26)

Zobelus (Melch.) epiſcopus Würtzburgenſis & Dux Franconiae, de illo nefarie occiſo ἀνων. Hiſtoriam ſcripſit Petrus Lotichius, ſecundus p. 185 (47) cuius impulſu hanc hiſtoriam conſcripſerit Lotichius. ibid.

Digitized by Google

Digitized by Google

SCHEDIASMATIS DE ANONYMIS ET PSEVDONYMIS

PARS PRIOR

OBSERVATIONES ET MONITA GENERALIA EXPONENS.

CAPVT I. DE Variis modis & cauſis occultandi nominis.

QVI ſcriptum aliquod in vulgus emittentes, certo conſilio ſuum nomen reticent, non eadem omnes via incedunt. Aliorum enim libri plane nullum praeferunt nomen, Graecis (a) *ἀδέσποτοι* dicti & *ἀκέφαλοι*; alii perſonam ſumen-

(a) Hieronymus in *Epiſtola ad Euagrium* T. II. *p. 16. Miſiſti volumen ἀνώνυμον & ἀδέσποτον.*

Digitized by Google

mentes, falſo nomine libros inſcripſere ſuos. Quamuis vero, vtrum horum factum ſit, nihil intereſſe videatur: cum auctor vtraque ratione aeque occultari poſſit; tamen ſi accuratius rem conſideres, magnum vtique intercedere diſcrimen, apparebit. Nam, qui liber prorſus ἀνώνυμος eſt, eius auctorem lector ſimpliciter ignorat, & plane incertus eſt, cui tribui eum oporteat: ſed ψευδώνυμος praeter veri auctoris ignorantiam, lectori opinionem ingenerare poteſt falſam, vt ab eo librum credat eſſe profectum, qui ne per ſomnium quidem de ſcribendo eo vnquam cogitauit. Vnde libros ψευδωνύμους ab anonymis diſcernendos eſſe liquet, magisque manifeſtum paulo poſt a me reddetur.

II.

Librorum autem ψευδωνύμων alii nomen prae ſe ferunt plane alienum: alii tale, ſub quo verum auctoris nomen tectum & aenigmati quaſi cuidam inuolutum. Nec vero illi libri, qui plane alieno nomine ſunt inſcripti, eiusdem omnes ſunt generis, ſed & hi in duas claſſes redigi debent.

III.

Alii quippe nomen in fronte geſtant certi cuiusdam & noti hominis, adeoque ad fruſtrandum lectorem vel compoſiti ſunt (b), vel ſaltim inſcripti: cuiusmodi poſterioris generis (nam priores illos qui emittunt, & vel alienos libros ſuo nomine, vel

(b) Cicero *lib. VI. ad Att. Epiſt. 1.* refert, ſe inter ſtatuas vidiſſe Scipionis Africani imaginem ſubſcripto *Serapionis* nomine. Eandem epiſtolam ita finit; *Odi falſas inſcriptiones ſtatuarum alienarum.*

Digitized by Google

vel ſuos alieno, ſed cuiuspiam noti hominis proprio nomine inſigniunt, plagiarii & docti impoſtores vocitantur,) permulti inter opera doctorum eccleſiae veteris deprehenduntur, a Riueto, Coco, Caueo, aliisque indicati. Modo enim fraude τῶν ἑτεροδιδασκαλούντων, auctoritatem ſuis erroribus quaerentium, id factum eſt; modo librariorum artificio, lucrum ea re captantium; modo denique errore quodam & caſu. Inter haec non raro accidit, vt tenues libri magnorum virorum nominibus ſuperbirent, librariis pictorem illum Horatianum (*a*) imitatis, qui

humano capiti ceruicem iunxit *equinam.*

IV.

Aliis vero libris, qui propterea κατ' ἐξοχὴν appellantur ψευδώνυμοι, nomen fictum eſt impoſitum, vnde lectoris animo pares offunduntur tenebrae, ac ſi liber plane eſſet ἀνώνυμος. Qui enim exempli cauſa ſub *Philalethae* nomine librum emittit, non minus ſe occultauit, (*b*) quam ſi nihil plane nominis titulo libri ſui adiunxiſſet. Nec tamen inter confícta haecce nomina nihil intereſt. Nam quidam nihil cauſae videntur habuiſſe, cur hoc potiſſimum, non aliud nomen adſciuerint: alii ad certam quampiam rem alludunt, quae cum argumento libri conueniat. Cur enim *Pufendorfio* perſona *Monzambani* arriſerit, reperi nusquam: ſed *Iunii Bruti* nomen *Vindiciis ſuis contra tyran-*

(*a*) *lib. de arte poët. v. 1.*

(*b*) Martialis *lib. X. epigr.* 3. ſcriptores *clancularios* vocat, qui ſe non profitentur auctores illorum librorum, quos conſcripſerunt.

tyrannos haud dubie propterea inſcripſit *Languetus*, quod Romanae olim libertatis vindex aduerſus intolerandam Tarquinii ſuperbiam fuerat Iunius Brutus, primus poſtea conſul in praemium rei bene geſtae creatus.

V.

Redeo ad eos libros, qui falſum quidem geſtant nomen, ſed ſub quo verum ita latet abſconditum, vt lectori aenigmatis inſtar ſoluendi relinquatur inueſtigandum. κρυπτωνύμους vocare poſſis. Equidem tres potiſſimum modos (quanquam plures dari poſſe, facile largior,) obſeruaui, quibus vſi ſunt huius generis & conſilii ſcriptores. Aliquando enim primas (*a*) nominis ſui literas lectori exhibent, quem in modum litteris M. T. C. *Marcus Tullius Cicero* ſignificari poteſt, & in *Actis Erud. Lipſ.* ſub literis G. G. L. latitat vir illuſtris *Gottfridus Guil. Leibnitius*: nonnunquam nomine ſolo in anagramma diſcerpto crucem legentibus figunt, vti *Alſtedio* ſub *Stadelii* perſona latere placuit: alias conuerſo in aliam linguam nomine, nubem quaſi ſibi circumdant, quo minus Æneae Virgiliani inſtar cerni poſſint, cuius moris exempla infra afferam in *Francisco Iunio* & *Matthia Hoëo*, aliisque. Illud addo, literis initialibus non ſolum nomen auctoris, ſed ſaepe & munus patriamue indicari. Quem in modum *Spenerus* latere voluit ſub literis S. M. E. F. quae deſignant *Seniorem Miniſterii Eccleſiaſtici Francofurtenſis*: & D. *Seb. Schmidius* ſub litte-

(*a*) Hos non inſcite vocaueris *Semianonymos*.

litteris S. S. T. D. P. C. E. A. hoc eſt, *Sacro Sanctae Theol. Doctor, Praeſes Conuentus Eccleſiaſtici Argentoratenſis* (ſub quibus litteris edidit. Beweiß, daß die Calviniſten gewiſſenshalber verbunden ſeyn, zu der Augſpurgiſchen Confeſſion und zugewandter Kirche zu treten. vid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen 1727. p. 531. prodiit iſta demonſtratio 1672. Argentorati in 12. pl. 6½. Sub iisdem litteris proſtat überzeugtes Papſtthum des an der Lehr und Kirchen Augſp. Confeſſ. bißher verübten Unrechts Straßb. 1673. in 12. pl. 13.)

VI.

Sunt quidem praeter hos alii, qui a patria nomen adſciuerunt, quod de *Auentino*, *Sleidano*, aliisque innumeris conſtat. Sed hi quidem huc non pertinent, cum nomen ſemel placitum nunquam abdicauerint, ſed perpetuo vſi eo fuerint. Neque illi proinde huc referendi ſunt, qui nomine a maioribus accepto, vel cognomine pueris impoſito vti deſierunt, quo in numero *Melanchthon* eſt ac *Iulius Cæſar Vaninus:* quippe cum ita adſcitum illud fiat verum nomen, quo poſthac innoteſcunt & ab aliis internoſcuntur, aeque vt antea priori. Nomina enim ſignorum inſtar habentur, quibus alii ab aliis diſcriminantur, eoque conſilio primum inuenta ſunt & vſurpata.

VII.

Quanquam omnino fatendum eſt, deſignationem illam, quae nominibus propriis fit, adeo eſſe obſcuram & imperfectam, vt nec abſentis cuiuspiam, nec mortui hominis ſpeciem recte animo

Digitized by Google

noſtro repraeſentare poſſit. Horum namque ideas ex vitae ſolum, vel doctrinae ipſorum notitia nobis informamus. Ex quo fit, vt illae ideae nimis communes, haud quaquam propriae ſint. Sic verbi gratia *Socratem* in animo habens, repraeſento mihi hominem antiquum Athenienſem, eundemque philoſophiae moralis doctorem, virumque virtute ſingulari praeditum. Contra *Catilinam* conſideranti mihi in mentem venit Romanus eques, Ciceroni aequalis, in quo vitia cum calliditate certarunt. Quare ſi *Catilina* olim *Socratis* & *Socrates* nomen geſſiſſet *Catilinae*, plane contraria de vtroque noſtra forent iudicia. Eundem in modum, quae nunc de *Platone* ſentimus & *Theophraſto Ereſio*, ſentiremus profecto de *Ariſtocle* & *Tyrtamo*, ſi quidem hoc nomen *Theophraſtus*, illud *Plato* retinuiſſet. Adeo ideae abſentium, qui nunquam praeſentes nobis fuerunt, mortuorumue non ſunt niſi obſcura quaedam ſimulacra, in mentibus noſtris fabricata. Vnde cum quis in *Catilinam* inuehitur, reuera cum vmbra colluctari credendus eſt, quae vt manibus ſe comprehendi ac teneri non patitur, ita & ille, quando de ipſo loquimur, adeo noſtrae ſe mentis aciei ſubducit, vt paulo plus, quam nihil, videamus, *Catilinam* vero ipſum propria ſua ſpecie haud quaquam. Fingamus enim, *Catilinam* illum ab inferis reuerſum in noſtras oras forte deferri. Sane nemo quiſquam eum agniturus foret, vt digitum intendens poſſit dicere: *Catilina hic eſt;* niſi is ipſe ſe prodere ſuumque aperire nomen voluerit. Idem de *Socrate* & aliis praeſtantiſſimis ſuo aeuo viris dici debet.

Quos

Quos ſi hodie collaudamus, non tam homines illos, quorum certa ſpecies nulla noſtro obuerſatur animo, laudamus, quam virtutem, quam prudentiam, quam artem, & alia id genus. Vt recte *Quintilianus*, (*a*) quanquam paulo alio ſenſu, ſcripſerit, *Ciceronem iam non* HOMINIS NOMEN, *ſed* ELOQVENTIAE *haberi*. Proinde mirari ſubit mortalium vecordiam, quos *commemoratio poſteritatis ad ſpem quandam immortalitatis rapit*, quod de ſe *Cicero* (*b*) fateri non erubuit. Honor enim & gloria (addo & ignominia) vltra breue huius vitae ſpatium non protenditur, nec niſi viuentibus prodeſt. Vnde multo prudentius facit idem Cicero, cum eadem epiſtola iuxta finem, *viuum ſe gloria ſua perfrui cupere*, *Lucceio* oſtendit. Nam ſi vel maxime ab *Apelle* aliquo ſe pingi, & a *Lyſippo* fingi curaſſet, tamen ideam ſui nonniſi mortuam, minime vero talem, quae ipſum exacte referret, ad poſteros propagaſſet, ac proinde poſteri non tam *Ciceronem*, quam imperfectam eius ideam laudibus poſſent proſequi. Ac ſi, quam perfectiſſime fieri poteſt, artifex aliquis *Ciceronis* faciem & corporis habitum referret, hanc tamen eſſe veram ſui ideam, ipſe *Cicero* inficias iuit in *Somnio Scipionis*: *Nec enim is*, inquiens, *quem forma iſta declarat, ſed mens cuiusque is eſt quisque, non ea figura, quae digito demonſtrari poteſt.*

VIII.

Ex eadem ratione manifeſtum fit, nihil intereſſe, quo quis nomine vocetur, modo conſtanter ita

(*a*) *Inſtit. orat. lib. X. cap. 1.*
(*b*) *Lib. V. ad Famil. epiſt. 12.*

ita vocetur: ne *Philippum de Terra Nigra* a *Melanchthone, Tyrtamum* a *Theophraſto* putemus eſſe alium. Atque hoc ipſum iam ſupra dixi, eiusque rei cauſam proinde paucis expoſui.

IX.

Ante vero, quam ad aliud argumentum progrediar, lubet varios illos modos, quibus auctores ſe occultare ſunt ſoliti, in tabella quadam ob oculos ponere, quo clarius cognoſcantur.

Igitur

Libri, veri auctoris nomine carentes, ſunt
vel Anonymi,
vel Pſeudonymi.

Pſeudonymi vel *plane alienum, praeferunt nomen, & quidem*
vel *nomen certi cuiusdam auctoris, idque vt*
vel *ſuo quis nomine inſcribat librum alienum. Talis vocatur* Plagiarius.
vel *alieno certo nomine ſuum librum. Talis vocatur* κατ' ἐξοχὴν Doctus impoſtor.
vel *alienum librum nomine certo alieno. Tales* libri *vocantur (a)* ſuppoſititii.
vel *nomen fictum. Tales libri ſtricte dicuntur* Pſeudony-

(a) Hieronymus in *Catal. ſcript. eccl. cap.* 32. talia ſcripta vocat ψευδεπίγραφα.

nymi. *Fingi autem ſolet nomen.*
vel *ſine certa cauſa, e. g.* Monzambano.
vel *alludendo ad materiam, vel aliam circumſtantiam e. g.* Stephanus Iunius Brutus.
vel *tale, ſub quo verum auctoris nomen lateat. Hi vocari poſſunt* Cryptonymi. *Latitat autem verum nomen plerumque*
vel *ſub litteris initialibus.*
vel *ſub anagrammate,*
vel *ſub alia lingua.*

X.

TABVLAM modo poſitam denuo perluſtranti mihi in mentem commode venit, ab aliis nomen ſuum abſcondi, *vt lateant*, ab aliis, *vt quaerantur.* Eorum, qui tenebras vere amant & latere ex animo ſtudent, rurſus duo ſunt genera. Sunt enim, qui nullo tituli tanguntur amore, vnice id agentes, vt ſalubres doctrinas cuiuis lectori propinent: quos inter videtur referendus auctor *Theologiae Germanicae.* Aliis vero, quibus caeteroqui non mediocris ineſt quaerendi nominis ardor, ideo conſpectus publicus eſt refugiendus, ne forte editi in vulgus libri poenas luant, ſuoque ſibi iumento, quod aiunt, malum arceſſant: libenter per ora virum cum *Ennio* volitaturi, modo ſaluti ſuae & fortunis fuerit conſultum. Tunc enim non recu-

ſant agnoſci, *tactique (a) cupidine laudis:* ILLE EGO SVM! *malunt dicere poſſe palam.* In hoc numero praeter *Paſquinum* illum *Romanum* ponendus eſt cum *Hippolito a Lapide Monzambanus*, qui grauioris animaduerſionis metu initio latitans, nomen ſuum profiteri non dubitauit, poſtquam docti cordatique ſaeculi applauſum, ſeque extra aleam conſtitutum ſenſit. Verum alii quoque ſunt, quemadmodum dixi, qui latebras eam ob cauſam quaerunt, vt ſollicitius inueſtigentur a curioſis ſolerterque rimantibus obſcura mortalibus. Hi eo mihi indicio videntur cognoſci poſſe & a prioribus diſcerni, ſi, oborta ſuſpicione, ſtatim prudens quisque eos agnoſcere velumque poſſit detrahere. Id quod fieri neceſſe eſt, ſi verum nomen ſit vel literis initialibus, vel anagrammate, vel alia lingua expreſſum. Huiusmodi pſeudonymi illarum virginum morem imitantur, quae faciem obuelantes, partem tamen eius conſpiciendam praebent, quo maiori deſiderio tectae pulcritudinis fruendae ſpectatores iuuenes incendantur.

CAPVT II.
DE
Iure libros ſuppreſſo nomine edendi.

CVM librorum extra ſocietatem humanam nullus ſit vſus, ſed ii ad humani generis vtilitatem componi debeant, omnino grauiter contra ipſa

(a) Ouidius *lib. Triſt. IV. 5. in.*

ipſa naturae iura peccare ceſendi ſunt, qui libris ſcribendis leges ſocialitatis violare ſuſtinent. Ac tanto maius haberi crimen illud debet, quo minus homines doctrina praeditos decet, eiusmodi mores facto exprimere, quos prauos eſſe compertiſſimum habent, quosque ipſimet grauiſſimis ſubinde verbis deteſtantur. Itaque non ſuperuacanea foret diligentia, ſi quis *de iure naturae circa ſcribendos libros* accurate commentari inſtitueret. Nec dubito, quin ſolida meditatio huius rei, multas ſit veritates patefactura, quae vel in *Democriti* illo puteo adhuc latuerunt abſconditae, vel nondum ſatis luculente ſunt expoſitae.

II.

Equidem iam non aggredior omnia perſequi, quae copioſe hanc in rem afferri poterant: ſed ſolum quaeſtionem de illo iure explicabo, quod verſatur in ſcribendis libris veri auctoris nomine orbatis. Nec hic quidem omnia attingam, ſed miſſis, quae ad plagiarios doctosque impoſtores pertinent, tantummodo diſpiciam, quid naturaliter iuſtum ſit iniuſtumue circa libros anonymos, pſeudonymos ſtricte dictos, & cryptonymos. De his enim ſolum praeſenti toto ſchediaſmate agere conſtitui, quemadmodum iam ſupra indicaui.

III.

Iam cum aliorum cauſa libri conſcribantur, & ſumma officiorum erga homines alios ſit, vt nemini noceas, & prodeſſe cuiuis ſtudeas, idem praeclare docente (a) *Tullio*: hinc facile erit cognoſcere, quid

(a) *lib. I. de offic.*

quid & hic natura & ratio iuſtum eſſe pronunciet. Nimirum generatim ſcriptoribus nomen ſuum diſſimulare licet, quandocunque duas illas modo dictas leges non migrant, ſed ſanctiſſime potius obſeruant. Neque enim audiendus eſt *Aquilius*, qui *Cicerone (a)* teſte, ex omni vita ſimulationem diſſimulationemque tollendam eſſe cenſuit.

IV.

Hinc quatuor ſe mihi tempora offerunt, quibus ius occultandi nominis ſcriptoribus recte tribuatur: quorum duo priora propius ad lectores attinent, poſteriora ipſorum auctorum potiorem habent rationem. De his igitur quatuor has habe regulas, ſiue potius κριτήρια, ex quibus innoteſcat, quando id, de quo quaerimus, permiſſum ſit.

V.

Scilicet licitum eſt PRIMO, *cum occultando ſuo nomine auctor libri maiorem hominibus affert vtilitatem, quam prodendo.* Hoc autem quin aliquando fieri poſſit, cauſa dubitandi nulla eſt. Etſi enim non tam, quis dicat, quam quid dicatur, cogitandum ſit; humani tamen intellectus vitio ſaepe veritas ob dicentis perſonam contemnitur. Id quod recte iam olim *Ennius* iudicauit verſibus, a *Gellio (b)* ſeruatis:

Haec tu etſi peruerſe dicas, facile Achiuos flexeris.
Nam cum opulenti loquuntur pariter atque ignobiles,
Eadem dicta eademque oratio aequa non aeque valet.

Ita

(a) *lib. III. de offic.* (b) *lib. XI. Noct. Att. cap. 4.*

Ita & plerique ad legendos aduerſariorum libros multum praeiudicati afferunt, quaſi nihil ſani in iis ineſſe poſſit, vel ſaltem metuendum ſemper ſit, quantacunque veroſimilitudine doctrina ibi propoſita gaudeat, ne anguis lateat in herba. Si quis verbi cauſa Cl. *Roëllii* elegantem ac pereruditum *de religione rationali* libellum legat, Lutheranis placitis ſuperſtitione magis, quam ratione addictus, is vix ſibi temperare poterit, quin ſubinde optima eius (quippe Reformati) dicta in ſuſpicionem exitioſi erroris adducat, & vel firmiſſimas ſententias atro carbone notet. Nam perpaucorum ita informatus a natura, vel inſtitutione eſt animus, vt *omiſſis auctoritatibus, ipſa re & ratione exquirant veritatem*, quod fieri iubet (a) *Cicero*: ſed plerique *ad cauſas iudicia iam facta domo deferunt*, &, *ſi quam opinionem iam ſua mente comprehenderunt, licet eam ratio conuellat, & oratio labefactet, & ipſa denique veritas extorqueat: tamen repugnant, nec libentibus & aequis animis eam admittunt*, eodem grauiter alio loco (b) querente. Ex quo fit, vt multi librum quempiam probent, quamdiu auctorem ignorant: ſtatim reiecturi illum, quam primum hic ipſis innotuerit. Nota res eſt de *Melanchthonis Locis communibus*, qui in Italiam delati praefixo *Philippi de Terra nigra* nomine, magno doctorum applauſu excipiebantur: poſtea vero, quam conſtabat, ab haeretico auctore profectum eſſe id libri, pari impetu damnabatur a ple-

(a) *Orat. pro lege Manil. edit. Freigii T. II. p. 34.*
(b) *Orat. pro A. Cluentio p. 48.*

Digitized by Google

a pleriſque omnibus. Idem de *Lutheri Catechiſmo* ἀνωνύμως ad Italos delato refert *Richardus Baxterus*, (a) Anglus. Sic & *Martini* (α) *Buceri* Commentariis in Pſalmos ſub *Aretii Felini* nomine editis accidiſſe idem, *Teiſſierus* auctor eſt in *Elogiis*. Opportune hic mihi in mentem venit, quod de ſuis maleuolis teſtatur *Iul. Caeſ. Scaliger: Erant*, inquiens, (b) *mihi praeclariſſima in manibus monumenta: ea produxi nomine meo. Ibi iſtis frigere ac torpere animus, haerere vox, diſſimulationem non poſſe tegere. Mutaui conſilium: iisdem eodem tempore aliorum nomine oſtendi nonnulla haud paulo deteriora. Illi illico obſtupeſcere: deierare, nihil politius, aut abſolutius excogitari potuiſſe.* Quis iam non videt, ſcriptores interdum plus prodeſſe latendo, quam prodeundo in publicum ſeque oſtentando: ac (β) proinde hoc caſu iis fas eſſe, nomen diſ-

(a) *Lib. de Abnegatione ſui cap. L. edit. Germ. p. 452.*

(α) *Bucerum* ideo adſciuiſſe alienum nomen, vt haberetur a Pontificiis pro orthodoxo, & Commentarius ſuus ab iis legeretur, ſatis apparet ex his Praefationis verbis: *Nihil omnium, quae communis orthodoxorum conſenſus non recipit, affirmaſſe volo: imo ea, quae omnium recte ſentientium calculis probatum iri non dubito. Si quid autem alienum a Verbo Dei in meo opere quisquam indicarit, quod placitis ſanctae Eccleſiae Dei orthodoxorumque Patrum ſententiis aduerſetur, pro indicto proque recantato haberi volo, iubeo, poſtulo.* Caeterum qua de cauſa *Aretii Felini* nomen ſibi indiderit Bucerus, docet Iac. Thomaſius in filii *Hiſtoria ſapientiae & ſtultitiae p. 8. 9.*

(b) *epiſt. 2. p. 10.*

(β) Spenerus *Conſil. Theol. Lat. P. I. p. 99: Forte etiam profuerit, auctoris nomen* (in editione libri) *celari, ut ad lectionem omnes absque praeiudicio accedant.*

diſſimulare ſuum? *Qui enim alicui prodeſſe vult & debet, non vtique id tenetur facere eo modo, quo finem ſuum non erat obtenturus*, iudice (c) *Puſendorfio*. Vti igitur medicus pilulas auro obductas aegroto praebet, ne primo ſtatim medicamenti intuitu abſterreatur ab eo ſumendo; ita nec imprudens fuerit, grauiſſimas, ſed vulgo incognitas veritates, vel quas auctoris perſona reddere ſuſpectas poſſit, nudas veluti exponere, ne auctor lectoribus faciat praeiudicium. Non dixerim, id ſemper fieri debere, cum lector iure naturali ſit obſtrictus ad beneficium adeoque & ad ſalutarem doctrinam a quouis accipiendam: ſed tantum, id ſi fiat a ſcriptore quopiam, hoc ei vitio verti poſſe nego. Etſi enim per aliorum curioſitatem vix diu latitare licet, tamen vel hoc veritati lucem foenerabitur, quod tum aduerſario ſuum praeiudicium & erroris origo quaſi digito monſtrari poteſt.

VI.

SECVNDO ſuum ſcriptori nomen ſilentio premere licet, *cum vtrum ignoretur ipſe, an notus fiat, nihil intereſt*. Sic auctorem *Artis Cogitandi* nil peccaſſe arbitror, quod librum illum vtiliſſimum omiſſo ſuo nomine vulgauerit. Nam cum generales iudicii recte informandi regulas contineat, quae non ab auctoritate dicentis robur accipiunt, ſed ex firmis clariſque principiis debent deriuari; & quae non minus a Lutheranis & Reformatis, quam a Pontificiis admittuntur, ſane liberum ipſi erat, ſiue omittere ſuum nomen, ſiue praemittere. Quan-

(c) *Lib. I. de offic. hom. & civ. cap. X. §. 6.*

Quanquam & aliam ei fuiſſe cauſam, cur ſe non nominarit, ſatis ſcio, eamque non iniuſtam eſſe, paulo poſt demonſtrabo. Eundem in modum *Thomas Kempenſis* ſanctiſſimum ſuum *de imitatione Chriſti* libellum ſe haud indicato edidit: quae res poſtea doctis de auctore illius libri curioſe magis, quam vtiliter, diſputandi locum fecit. Quam in rem iſthoc aliquando luſi epigrammate:

Cuius ſit, rogitas, hic de pietate *libellus?*
Ipſius eſſe ſcias hoc pietatis *opus.*

Fugiſſe enim optimus ille vir ea de cauſa publicum conſpectum videtur, vt eo magis vanae gloriae ſitim in animo ſuo exſtingueret: cuius ſtudio mortalium animi adeo dediti ſunt, vt *Cicero* in libris *de Gloria (a)* non argute magis, quam vere, olim ſcripſerit, plerosque libros ſuos de gloria contemnenda inſcribere, & cauſa gloriae, proprii nominis titulos praenotare. Nec aliud ſubeſſe reor cauſae, cur & ab aliis Myſticis, quos vocant, permulti ſint libri in lucem emiſſi, quorum certi auctores ignoti ſunt. *(b)* Cum enim alios ſcribendis libris operam dare cernerent, non vt proſint, ſed vt in eruditionis ſuae admirationem, ſi diis placet, lectores rapiant: ipſi maluerunt tacito ſuo nomine doctrinas ſolum illas publice tradere, quas ipſi ſalubres lectoribus fore credebant. Quanquam, vt dicam, quod ſentio, cum nihil refert lectoris, ſiue notus ipſi auctor ſit, ſiue ignotus, quanquam tum no-

(*a*) *citante Hieronymo Comment. in Galat. V, 26. Conf. Val. Maximus lib. VIII. cap. 15.*

(*b*) *Vid. Godofr. Arnoldus Hiſt. Theol. Myſt. cap. XXII. num. 76. §. 2. p. 335.*

nomen ſuum ſilentio praeterire licet, tamen rectius id libro praemitti exiſtimo. Vt enim omittam, ſaepe hanc notitiam lectori prodeſſe poſſe; illud etiam ſpectari debet, quod falſus auctor ita facile ignoti locum occupare & lectori deinceps poſſit imponere. Quod ſi exempli gratia myſticus ille ſcriptor, cuius libri iam *Dionyſii* Areopagitae nomen mendaciſſime praeferunt, ſui notitiam in ipſo operis titulo feciſſet; non fuiſſent ſecutis temporibus tot tantique errores recepti, quibus Areopagitae illius reuerentia immeritam conciliauit auctoritatem. Accedit *Eraſmi Roterodami* iudicium, qui in praefatione ad *Annotationes ſuas in Nouum Teſtamentum* ſub finem haec ſcripſit: *Famae dulcedine tantum abeſt vt titillemur, vt ne nomen quidem noſtrum fuerimus adſcripturi, ni veriti fuiſſemus, ne hac ratione operis minueretur vtilitas: cum apud omnes ſuſpecta res ſit liber* ἀνώνυμος. Maiorem quippe illis ſuis annotamentis ſplendorem conciliare poterat, & ſe, iam doctrinae nomine clarum, auctorem prodendo, & ipſius pontificis, *Leonis X.* epiſtolam, qua opus illud probatur laudaturque, praefigendo, ac ſuis pariter veritatisque inimicis tanquam Meduſae caput obiiciendo.

VII.

TERTIO nomen ſuum ſilentio premere licet ſcriptoribus, *cum ipſe quidem liber magnam afferre lectori poteſt vtilitatem, ſed auctor niſi magno ſuo vel damno, vel periculo indicium ſui facere nequit.* Hos merito cum *Morhoſio* (a) excuſandos ducimus.

B In-

(a) *Polyhiſt. liter. lib. I. cap. 9 p. 85.*

Iniuſtum enim & ingrati animi vitium eſſet, ſi lector praeter magna illa, quae ex libri lectione percipere poteſt, commoda, ſolam curioſitatem damno auctoris, de ſe bene meriti, expleturus, indicium nominis rigide exigere non vereretur: ſimilis aegroto cuidam, qui medicamento, ad morbum leuandum comparato, vti prius nollet, quam cognouiſſet, a quo primum illud inuentum ſit digeſtumue. Poteſt autem lector eo aequiore animo hanc ignorantiam ferre, quod leue hoc ipſius damnum magno compenſatur fructu, perſonatis quippe ſcriptoribus illis ſincerius liberiusque veritatem, vel ſaltem animi ſui ſenſa exponentibus, quam ſi ſuum libro nomen addidiſſent. Quod ſi amicis noſtris id dandum putamus, vt ſalutaribus ipſorum conſiliis vtamur, ſed, ſi ipſorum interſit, nominibus eorum parcamus; quidni idem iuris concedamus ſcriptoribus, prodeſſe nobis ſine ſuo quidem damno ſtudentibus? Iniuria igitur affeciſſe mihi videntur *Puſendorſium*, qui libro ipſius *de ſtatu reip. Germanicae* in vulgus edito, non ſatis habebant, veritatibus ab ipſo haud paucis, latendi fiducia in lucem prolatis, frui, ſed ipſum ad agnoſcendum elegantem illum ingenii ſui foetum vi quaſi quadam compellere, ſimulque inuidorum iniuriae obiicere conabantur.

VIII.

QVARTO denique occultatio nominis ſui permiſſa eſt, *cum ſcriptor aliorum de ſuo libro iudicia, Apellis, pone tabulam ſtantis, exemplo, explorare cupit, vt quae praua in illo fuerint, poſſit emendare.* Accidit enim aliquando, vt noua ſententia alicui

ve-

veniat in mentem, quae cum non minimam veritatis ſpeciem prae ſe ferat, nec dum tamen extra omnem dubitationis aleam poſita ſit, doctiorum iudicio videatur ſubmittenda. Sive enim ea applauſu digna iudicatur, lectoris vtique commodo proſpectum eſt; ſiue occaſionem doctis praebet diſputandi, hae ipſae controuerſiae lucem accendunt, qua prudens lector ad verum inueſtigandum, vel agnoſcendum falſum perduci poſſit. Laudabilis mos fuit veterum, quo ſcripta ſua recens elucubrata ſiue coram *certis electisque*, vt *Plinius (a)* loquitur, ſiue coram quibusuis, ad audiendum accedentibus, recitabant, atque ita ante operis editionem aliorum prouocabant iudicia. Sic enim fiebat, nihil vt temere, niſi perfectum ingenio & elaboratum induſtria exiret in publicum. Quare non ſolum complures recentioris aeui eruditi viri morem illum cum *Degborco Wheario (b)* reuocandum cenſuerunt; ſed ipſimet eum aemulati non ante libros emiſere ſuos, quam doctiorum quorundam iudicio probati fuiſſent: id quod de ſe faſſi ſunt *Iacobus Sadoletus, (c)* & *Io. Geneſius Sepulueda. (d)* Aſt cum priſca illa recitatio id incommodi habeat, vt immeritae vel amicorum laudes, vel inuidorum reprehenſiones ſaepius eam conſequantur: ac proinde ſinceriora ſperanda ſint iudicia, ſi clauſo veluti oculo & ab auctoris perſona remoto, nec gratiae relinquatur locus, nec odio; hinc haud ſane male faciunt, qui, ſe plane ſubtractis, ſolam

 ſuam

(a) *lib. VII. epiſt. 17.* (b) *Relect. hiſtor. in praefat. p. 7 & 99.* (c) *in ſuis epiſtolis paſſim.* (d) *epiſt. XLVI.*

ſuam ſententiam cordatis hominibus proponunt aeſtimandam. *(a)* Qua in re conſentientem mecum habeo doctiſſimum auctorem *Artis Cogitandi*, qui in diſſertatione praeliminari ſecunda *(b)* hunc in modum diſſerit: *Rem facerent ſcriptores votis expetendam, ſi primam operum editionem pro informi tantum ac rudi tabula haberent, poſt quam delitescentes virorum doctrina praeſtantium iudicia ac cenſuras exciperent, ac poſtea diſſentientium opinionibus ad examen reuocatis ac ſerio expenſis, in ſcriptis recenſendis & ad quam poſſunt accuratiſſimam perfectionem deducendis operam denuo collocarent.* Inter omnes gentes maxime hic ſapere mihi Galli videntur, qui eodem conſilio perſonati, vel plane *ἀνώνυμοι* tam crebro ſcripta publicant, vt, ſi quis numerum velit inire, plurimos anonymorum Gallos repertum iri, facile credam. In eadem ſententia *Obſeruationum Halenſium* auctores fuiſſe conſtat. Etiam *Io. Clericus* eodem animo quondam *Iudicia Theologorum Batauorum* publicaſſe videtur. Gnarus quippe, nouitatem ſententiarum, etiam verarum, odium, vel inuidiam auctori ſuo parere, nomine ſuo ſuppreſſo varias ibi nouas opiniones propoſuit & illuſtrauit, quid ſenſuri de iis eruditi forent, exſpectans. Ac fecit quoque poſtea dignum honeſto viro, cum quaſdam ſuarum ſententiarum a do-

(a) Zach. Vrſinus multos libros ſine ſuo nomine euulgans ita excuſatur a Melch. Adamo in *Vitis Theologorum p. 257. Nam quod eſſet ab omni κενοδοξίας ſpecie alienus, & non perſonas cum perſonis, ſed rationes cum rationibus contendendas exiſtimaret, nomen ſuum ſupprimi ſoluit.*

(b) *non longe ab initio.*

a doctis viris ſolide confutatas, repudiauit, veritatique, quam imaginario honori, ſe amiciorem praebuit.

IX.

Ex his iam lucide apparere arbitror, quo tempore nomen ſuum diſſimulando, ſcriptores a peccato ſint immunes. Contra qui propterea hominum conſpectum fugiunt, ſiue anonymi, ſiue pſeudonymi, vt vel procacius alteri inſultent, vel impudentius ſuarum ipſi laudum praecones agere poſſint, a vitio & praui animi nota abſolui nequeunt. Ac ſane in vniuerſum imprudentis eſt, de ſemet ipſo ſcribere diſſimulato nomine. Nam aut minus magnifice de ſe talis loquitur, modeſtiae, vt par eſt, obſeruans; aut indecore ſuas ipſe laudes ebuccinat. Illud ſi fiat, auctor ſatis ſe prodit, nec latere poteſt; ſin hoc, omnibus ludibrium debet, vt primum innotuerit.

CAPVT III.

DE

Regulis criticis, verum latentis ſcriptoris nomen inueſtigandi.

POSTQVAM homines libros coeperunt ſcribere, hique variis & ſuppoſitionis & corruptionis periculis fuerunt obnoxii, reperti ſunt homines iudicio ſingulari praediti, qui cenſoriam ſibi poteſtatem in quosuis libros non inſcite, nec ſine magno lectorum fructu arrogarunt. Vocantur hi *Critici*, eorumque omnis cura, vt breuiſſime dicam,

in eo verſatur, *vt ſcriptis aliorum integritatem praeſtent, & ſolidum de iis ferant iudicium.*

II.

Eſt igitur horum, accurate iudicare de auctorum ingeniis & doctrina, deque dicendi genere, quo vſi ſunt, inde vt notum fiat, non modo quo tempore, ſed & abs quo liber ſit ſcriptus: vtque indidem pateſcat, an & qui libri auctoribus ſint ſubditi, an & quae loca in genuinis auctoris libris ſint deprauata, vel interpolata, & quomodo priſtinae ſint integritati reſtituenda.

III.

Haec autem omnia vt rite fiant, praeter inſignem vim iudicandi, a natura datam, requiritur in perfecto Critico infinita lectio & ampliſſima antiquitatum, hiſtoriarumque cognitio, vt obſcuris dictis lucem affundere, &, quae ſalebroſa ſunt, erudita explicatione reddere plana poſſit. Imo *niſi Critici fuerint eruditi etiam in ſcientiis illis, de quibus libri tractant, periculo diligentiam eorum non vacare*, veriſſime iudicat (*a*) *Verulamius.* Non itaque ſolum vtiliſſimus eſt labor, quem inſumunt Critici, *absque quo nulla ſanitas, aut puritas eſt ſcriptoribus veteribus, imo nulla vita,* ex vero arbitrante *Iuſto* (*b*) *Lipſio;* verum etiam longe difficillimus & in primis arduus, cui ferendo haud ſane quilibet par fuerit. Quod ſi enim animo luſtremus ea, quorum ſcientia non tinctus, ſed im-

(*a*) *lib. VI. de Augment. ſcient. cap. 4. p. 330.* Idem in ſingulari Capite, tertiae editioni *Artis* ſuae *criticae P.II. ſect.I. cap. 14. p. 286. ſqq.* inſerto, probat vberius Io. Clericus.

(*b*) *praefat. ad Opera ſua Crit. p. 1.*

imbutus debet eſſe veri nominis Criticus; ſique conſideremus, maximo & plane defecato iudicio eum eſſe debere praeditum; facile aſſentiemur *Eraſmo Roterodamo*, qui in *Vita Origenis* iudicat, *poſſe aliquem ter prius fieri iuris Doctorem*, *quam Grammaticum*. *Grammatici* enim nomen hic, veterum more, auguſtiori notione accipit, vt eum ſignificet, quem *Criticum* vſitatius appellitamus.

IV.

Neque vero de veterum ſolum ſcriptis iudicium ad Criticos pertinet, verum etiam de nouis: eaque in re *Lipſium* (a) ſequi malo, quam *Io. Clericum*, qui in limine ſtatim *Artis ſuae Criticae* impegiſſe videtur, cum *Criticen* veterum duntaxat ſcriptorum ambitu circumſcribit. Ego vero iudicium Critico etiam de recentioribus ſcriptis aſſero, & haud iniuria exiſtimo, iudicium de quibusuis libris ad eius forum pertinere: cum quae ars & quae regulae in veterum libris diiudicandis valent, eaedem applicari queant ad recentiores. Quare merito miror, Criticos, qui de veterum ſcriptis ſuppoſititiis ac ſuum cuique tribuendo tam ſunt ſolliciti, nihil plane dixiſſe de ratione inueſtigandi auctores anonymos & pſeudonymos, quorum magnus numerus noſtra auorumque memoria prodiit. Certe nusquam ea de re me quicquam reperiſſe memini, & nec *Placcius*, nec qui *Theſauro* eius praefationes adiunxere, hoc argumentum attigerunt.

(a) *loc. cit.*

Digitized by Google

V.

Fortaſſe viros doctos ab hac opera deterruit difficultas & quod ea res ſuperare humanas vires videretur. Qui enim librum emittit anonymum, niſi ſui notitiam ipſe faciat, vel alii, qui ex auctore cognouèrunt, nulla ſagacitate videtur indagari poſſe: vt, imaginem depictam cum cernimus, ignotum pictorem nulla deprehendere coniectura licet. Pſeudonymos autem Protei inſtar ſe habere, apparet. Quemadmodum enim de *Proteo* fabulantur poetae, cum ſemper e manibus elabi, nec ob variam ſui μεταμόρφωσιν teneri poſſe: quod, vt canit *(a) Homerus.*

Πάντα γινόμενος πειρήσεται, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
Ἑρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ,

quae ita tranſtulit (*b*) *Natalis Comes:*

Omnia mox fiat, ſerpens, qui pectore terram
Verret, ſiet rurſus aqua hic, crepitabit & ignis;

ita in tam varias formas inducere ſe poſſunt ſcriptores, vt e ſuis eos latebris protrahere nemo videatur poſſe, Ipſi etiam Cryptonymi fabuloſam illam Sphingem aemulantur: vt, ſi nulla datur ars ſoluendi aenigmata, nec vllae videantur tradi regulae poſſe de inueſtigandis aenigmaticis cryptonymorum nominibus.

VI.

Sed non eſt deſperandum plane. Valent nonnulli adeo vi ingenii, vt Oedipi exemplo etiam viam inueniant, aenigmata declarandi. Quidni igitur & κριτήρια quaedam tradi poſſint, quibus ob-

(*a*) *Odyſſ.* δ *p.* 124. (*b*) *Mytholog. lib. VIII. cap. 8. p.* 850.

obſeruandis licet non ſemper, ſaepius tamen verus libri auctor deprehendi queat? Praeſcripſerunt Critici (a) regulas detegendi fraudem, libris ſupponendis factam: quaeramus & nos regulas reuelandi auctores abſconditos. Equidem prius facilius eſſe, non nego. Nam leuioris negorii eſt, inquirere, quis non ſit, quam quis ſit verus auctor. Dices, me non eſſe Oedipum, adeoque lectoris exſpectationi haud ſatisfacturum. Fateor id liberaliter, ſed illud addo, hoc me meo conatu excitatum ire maiora ingenia, vt coeptam iſthanc telam feliciore ſtudio pertexant.

VII.

Sunt autem inter auctores librorum ignotos alii aliis inueſtigatu difficiliores. Anonymi enim & pſeudonymi ſtricte dicti, itemque docti impoſtores, plane ſe ſubtrahere luci anniſi ſunt: cryptonymi contra nebulae quaſi cuidam ſe inuoluentes, obſcuriſſimum quidem, ſed non tamen nullum ſui indicium exhibent. In horum igitur notitiam facilius perueniri poſſe, quam illorum, ſatis manifeſtum eſt.

Quanquam nec eadem omnium cryptonymorum eſt ratio. Vti enim aenigma aliud alio eſt impeditius, maioremque animis legentium iniicit ſollicitudinem; ſic auctores occulti ſignum ſui ſtatuerunt alii clarius, alii obſcurius. Idem fere hic contingit, quod in vaticiniis, vel ſomniis, diuinitus immiſſis. Certe ſpecies futurae felicitatis,

(a) *Vid. Clericus Art. Crit. P. III. ſect. 2. & Caveus Hiſt. lit. ſcript. Eccl. prolegom.*

quam Ioſephus patriarcha per ſomnum viderat, tam erat luculenta, vt eius interpretatio nec ipſi multum faceſſeret negotii, &c, quid portenderetur, non magis ipſi, quam parenti ac fratribus eſſet perſpicuum. Contra Pharaonis eiusque miniſtrorum ſomnia idem diuinus vir non niſi diuina ope explicari poſſe recte iudicabat.

VIII.

Nonnunquam etiam fit, vt, qui auctores nomen ſuum occultant, alios iam libros vero ſuo nomine indicato ediderint, vel poſthac edant: quo pacto longe facilius ignotus libri auctor detegitur, quam ſi vnus tantum ille abſconditi auctoris liber exſtet. Ita Ioſephus ille, quem dixi, facile fratres ſuos agnoſcebat, ipſe ab iis agnitus haud quaquam. Nimirum poterat Ioſephus facies fratrum inter ſe componere, & ex plurium rerum conuenientia firmam capere coniecturam: cum ipſi inter Ægyptios latere facillimum eſſet. Hac de cauſa difficulter inueſtigari potuit is, qui *Hippolithi a Lapide* nomen adſciuerat. Nam nec antea quicquam, nec poſt id tempus latino ſermone elucubratum publici iuris fecit: nec proinde licebat, ex comparatione ſcriptorum probabilem capere coniecturam.

IX.

Antea vero, quam criticas hac de re regulas exponam, illud repeto, ea me argumenta omittere, ex quibus conſtet, quisnam libri auctor non ſit. De his enim agere nolo, ne Iliada videar contexere poſt Homerum. Ita ſi quis liber commemorat res eiusmodi, quae a morte demum eius, cui liber tribuitur, accidiſſe certum eſt, falli coniecturam

ram prorſus neceſſe eſt. Omittam & hoc, quando ipſi auctores de ſe fatentur, vel viri fide digni (per quos praecipue auctoris amicos & typographum ac bibliopolam intelligo,) de vero auctore teſtantur, vel liber ipſius auctoris manuſcriptus ſupereſt: maxime cum variae liturae ab emendante, vel retractante factae ibi apparent. Nam haec argumenta non ſolum veroſimilitudinem pariunt, ſed plane certitudinem, quam *moralem* vocant. Quanquam quod ad Manuſcripta attinet, hoc excipio, cum metus eſt, ne quis alterius librum deſcripſerit: id quod in Academiis haud raro fit, doctore ſuis auditoribus ſummam doctrinae ſuae in calamum dictitante. Haec enim res facile errandi cauſam praebet: quod infra comprobabo exemplo *Hiſtoriae eccleſiaſticae*, falſo *Kortholti* nomine inſcriptae.

X.

Apparet ex iam dictis, ſi quis ſcriptor antea non ſit notus edito quopiam monumento, eius inueſtigandi rationem dari nullam, niſi ipſe id confiteatur, vel teſtimonium hominum fide dignorum ſuppetat. Quare, quae iam ſequentur regulae criticae, ad eos ſolum ſcriptores in lucem protrahendos conducunt, de quorum indole moribusque aliunde iam conſtat: vt ex certis indiciis perduci poſſimus ad coniecturam, de hoc vel illo, quem nouimus, faciendam. Harum regularum fundamenta breuiter hic indicabo. Dixi ſupra, vti picturae, a pictore plane mihi ignoto factae, auctorem agnoſcere non poſſum, ſed is manifeſtandus mihi eſt, vel a ſe ipſo, vel ab aliquo viro fide digno; ita libri

quo-

Digitized by Google

quoque, ab homine plane obſcuro ſcripti, auctorem inueſtigari nulla ratione poſſe, niſi is ipſe ſe mihi prodat, vel teſtis aliquis ſpectatae fidei. Contra, vt Apelles olim ex linea artificioſiſſime ducta facile agnoſcebatur; ſic ſi quem alias probe cognitum habeo, meoque animo propria eius vel bona, vel vitia impreſſi, ſimul ac ſcriptum eius accuratius lego, illa indicia meis oculis ſe ſenſim ſubiiciunt, vt auctor *digito poſſit monſtrari, & dicier:* HIC EST. Quod ſi iam inquiramus, quaenam potiſſimum ſui indicia auctor quilibet notus relinquere ſoleat, ex quibus etiam tum, cum latere cupit, agnoſcatur, fere haec erunt: (1) Ingenium, (2) Stylus, (3) Methodus, (4) Affectus, (5) ſententiae ſingulares ac propriae, (6) ſtudia denique, in quibus potiſſimum verſatus atque exercitatus eſt. Huc extrinſecus accedit (7) Nomen libro inſcriptum, (8) Typi, (9) Recenſio, vel (10) defenſio libri. Quae ſingula mox pluribus declaraturus, praemitto *canonem* hunc generalem: *Quo plura criteria competunt in quendam, eo maior eſt veroſimilitudo eoque certior coniectura: ſed ſi vnum ſolum, vel duo infirmiora applicari queant, coniectura habenda eſt infirmior.*

XI.

PRIMVM itaque criterium (nam ordini praecedentis §. inſiſtere non eſt neceſſe,) ex *nomine*, ſi liber ſit ψευδώνυμος, peti poteſt: vnde iſte canon conficitur: *Cuius nomini optime reſpondet fictum illud in libri titulo nomen, is merito habetur libri illius auctor.* Iam cum ſupra dixerim; auctores plerumque latitare, vel ſub literis initialibus, vel ſub

ſub alia lingua, vel ſub anagrammate; hinc liquet, eum, in quem literae initiales conueniunt, vel cuius nomen ex ficto ἀναγραμματικῶς eruitur, vel ficto peregrino nomini ſignificatu congruit, pro vero auctore habendum eſſe, niſi quid aliud obſtet. Nam cum ſupra pariter monuerim, fieri poſſe, vt quis lectori impoſiturus alieni nominis velamine ſe tegat: quod fecit *Ioſephus Scaliger*, edito libello, cui nomen *I. R. Batavi* praefixit, vt *Ianus Rutgerſius* crederetur auctor; hoc ſolo indicio non ſemper tutum eſt niti, ſed plerumque reliqua quoque in ſubſidium vocanda ſunt. Caeterum ex praeſcripto allatae regulae, *Cirelli* ſub nomine *Crellius*, *Stadelii Alſtedius* latere merito creditus eſt. *Aſciani* nomen *Zimmermannum*, *A. Franciſci de Monte S.* optime poteſt ſignificare *Abrahamum de Franckenberg*. Vnde coniecturam (*a*) viri docti ceperunt, dictos auctores iſthaec nomina adſciuiſſe, librorumque iſtis nominibus inſignitorum veros eſſe conditores. Eodem indicio facilius adducor, vt *Placcii* (*b*) teſtibus accredam, *Commentariorum de ſtatu Religionis & Reip. in regno Galliae* auctorem eſſe *Io. Serranum*. Nam vidi editionem illorum Commentariorum, A. 1572. factam, in qua diſtichis primae parti praemiſſis ſub-

(a) Ita Io. Clericus duos veteres poëtas, *C. Pedonem Albinouanum* & *P. Corn. Seuerum* edidit ſub nomine *Theodori Goralli: quae voces ſunt nominis eius & praenominis interpretationes, Graeca & Hebraica*, ita *vt praenomen quidem Hebraicum ſit Graece verſum, nomen vero Graecum* (κλῆρος) *Hebraica voce expreſſum.* Sunt haec verba ipſius Clerici in *Vita* ſua ἀνωνύμως edita *p. 116.*

ſubſcriptae ſunt tres hae litterae: *F. I. S.* Quae literae in editione A. 1571. facta a verſibus illis abſunt. Poſſunt autem illae auctorem ſignificare, hoc modo: *Fecit Ioannes Serranus.* Imo in *Partis quartae* horum *Commentariorum* exemplari meo quidam ita adſcripſit: *Ioanne Serrano, Gymnaſiarcha Lauſannenſe, authore.* Eadem de cauſa facile mihi perſuaderi poſſet, libri Amſtelodami (ſi diis placet) A. 1703. editi ſub titulo *die vernünftige Religion*, auctorem nomen gerere *Weismanni*, ſi quis huius nominis mihi notus eſſet, cui opuſculum illud poſſet tribui. Dum enim ſe vocat *Arſenium Sophianum*, hoc nomen ex Germanico in Graecum videretur mutatum: σοφὸς enim ſignificat *vveiſe*, & ἀῤῥὴν, *Mann.* Ac ſane obumbrat hoc nomen auctorem ſuum. Cognoui enim, eum eſſe *Andream Wiſſovvatium*, Socinianum.

XII.

ALTERVM criterium praebet *ſtylus*, vnde hunc informo canonem: *Cum cuius dicendi genere ſtylus libri anonymi, vel pſeudonymi optime conuenit, cum auctorem eſſe veroſimillimum eſt.* Hoc indicium omnium minime fallax eſt. Suus enim cuique ſtylus eſt, vt ſua cuique facies, qua alius ab alio internoſcitur. Et ſicuti vocem mihi iam notam audiens facile recordor, cuius ea ſit: neque enim duorum hominum voces adeo inter ſe ſimiles deprehenduntur, nihil vt intercedat diſcriminis; ita ſtylum hominis non ignoti accurate conſiderans, non aegre, a quo profectus ſit, agnoſco. Hinc fraudem facile ſubodoraturus fuiſſet lector, ſi *Bruno*, vel *Freins-*

Freinſhemius ſupplementa ſua ad *Q. Curtium* pro genuino *Curtii* foetu venditare fuiſſent auſi: quorum quippe ſtylus multum a Curtiano illo abhorret. Ipſo *Ciceronis* aeuo ſcripſerunt plures: ſed quantum inter ſe differant, docte expoſuit, incertus auctor *dialogi de oratoribus*, *Taciti* operibus ſubiuncti. Superiore ſaeculo in excolenda Latina lingua & imitando *Cicerone* magnam partem aetatis conſumſerat *Sigonius:* idem tamen eruditis debuit ludibrium, quibus ſcribenda *Conſolatione Ciceronis* imponi a ſe poſſe crediderat. Audiamus *Lipſium*, ita (a) ſcribentem: *Ciceronis falſi Conſolationem vidimus: quae me quidem adeo non erigit, vt deiiciat potius, ſcripta videlicet frigide, ſolute, & verbo dicam, inepte. Valde me Ciceronis poeniteat, ſi ille vel in medio dolore tam elumbis. Nusquam nerui, nusquam ſententiarum ſanguis, nec color quidem verborum, niſi cum ceruſſa & fuco.* Idem eodem libro *epiſt. 66: Agnoſco ſtylum disiunctum, otioſum, lentum, & illam Sigoneitatem.* Quemadmodum igitur, qui *Pauli* apoſtoli dicendi genus, vel *Corn. Taciti*, vſu ſibi familiare reddidit, perſuadere ſibi non poteſt, *epiſtolae ad Hebraeos* ſcriptae illum, & *Dialogi de oratoribus* hunc auctorem eſſe; ita contra *Puſendorfius* facile ſe agnoſcendum praebuit in *Monzambano*, cum ſcripturae genus ac genius Pufendorfiano exactiſſime reſponderet. Eadem ratione celeberrimus vir *Chriſtian. Thomaſius* facile ſubodorabatur verum auctorem libri, cui titulus: *Der Fang des edlen Lebens durch frembde Glaubens-Ehe*; vt ipſe fatetur in libro, quo anonymum

(a) *Centur. I. epiſt. 35.*

mum hoc D. *Phil. Mülleri* ſcriptum confutare aggreſſus eſt, nimirum *in der rechtmäſigen Erörterung der Gewiſſens-Frage.* Sic & *Conradus Rittershuſius* contra *Pithoeum* recte *libros IV. contra auaritiam Saluiano* vindicat. *Tanta* enim, inquit, *apparet in vtroque opere dictionis ſimilitudo, vt vix ouum ouo, lac lacti, & nix niui ſimilior eſſe poſſit.* Eodem argumento olim *Auguſtinus* epiſtolas *de iteratione baptiſmi Cypriano* aſſeruit, in *epiſt. XLIIX. Vincentio* ſcribens his verbis: *Stylus eius habet quandam propriam faciem, qua poſſit agnoſci.* Atque ita loquuntur vno ore Critici. Rutgerſius *Var. lect. lib. V. cap. 15. p. 497: Certiſſimum vera* (ſcripta) *a falſis dignoſcendi argumentum eſt ſtylus.* Lipſius in prooemio ad *Notas* ſuas in *Dialogum de cauſis corruptae eloquentiae: Tacitum auctorem eius fuiſſe, qui credam? Stylus valide abnuit, non fallax in hoc genere argumentum.* Legenda &, quae ibi ſubſequuntur. Boeclerus in *Bibliographia critica p. 700: Eſt ſtylus indubitabilis character alicuius operis.* Eraſmus ad Hieronymi *Catal. ſcript. eccl. cap. 119. Vbi ſunt, qui ſolent reſpondere, non eundem eſſe hominis ſtylum vbique?* Similiter pronunciat ad *cap. 1.* Dannhauerus igitur recte in *Hodoſophia* ſua p. 28. *Styli genius eſt auctoris ſui certus index, iudicio Criticorum conſentiente.* Valet igitur & hic illud *Matth. XXVI. 73.* ἡ λαλιά σου δῆλον σε ποιεῖ.

XIII.

Quare falli puto Cl. *Wolfium*, in praefatione ad *Pſeudo-Origenis* Φιλοσοφούμενα §. X. negantem,

ad

argumentum, a dicendi ratione ductum, omni exceptione maius eſſe. Quod enim *Mureti* exemplum affert, quem conſtat carmen quoddam ab ſe contextum *Trabeae*, comico veteri, ſubdidiſſe, a ſcopo videtur aberrare. Non enim quaeritur, an ex ſtylo comprobari poſſit, carmen, vel librum eſſe antiquum: cum & noui quidam ſcriptores antiquorum elegantiam & caſtitatem ſermonis aemulari poſſint & exprimere. Neque id affirmauit *Gronouius*, aduerſus quem iſto loco Cl. *Wolfius* diſputationem ſuſcepit. Illa eſt *Gronouii* aliorumque criticorum ſententia, ſi certa alicuius auctoris ſcripta ſuperſint, incerta ad amuſſim ſtyli eorum debere exigi, ſique plane inter ſe conueniant, pro genuinis, admitti; ſin poſteriorum dictio a prioribus prorſus abhorreat, reiici. Quem criticum canonem a Viro. Clar. *Io. Clerico Art. Crit. P. III. ſect. 2, cap. VI.* illuſtratum, nullo argumento quisquam euertet, opinor. *Muretus* enim cum facile *Scaligero* impoſuerit, nullo alio ſatis magno *Trabeae* ſcripto exſtante; *Sigonii* tamen fraus non diu latuit, cum ficta ab eo *Conſolatio Ciceroniana* orationis indoli ac genio nequaquam reſponderet. Illud etiam largior, fieri poſſe, vt quisquam alteri ſcriptum ſuum ſupponens, incautis imponat. Sed *incautis*, inquam. Nam ſi quis non grauetur, ſtylum libri ſuppoſititii cum ſtylo libri, quem conſtat certo huius, vel illius auctoris eſſe, accurate ac diligenter contendere, fucum breui ſentiet & impoſturam. (a) Miror proinde, *Eraſ-*

 mum

(a) Ex argumento, a ſtili diuerſitate ducto, quidam indicant, vitam Ioh. Calvini, quae ſub nomine Papirii Maſſoni in

mum, perſpicaciſſimum in his rebus virum, dubitaſſe, an poſteriorum duarum epiſtolarum, ſub *Ioannis* apoſtoli nomine exſtantium verus is auctor ſit: cum vel ſtylus manifeſto ſit argumento, vt alias demonſtrabo. Antequam ab hoc argumento diſcedam, illud moneo, ex ſtylo etiam poſſe colligi, qua lingua liber primum ſit conſcriptus. Illum enim libellum *de religione rationali*, cuius antea mentionem inieci, primum Latine ſcriptum & tum Germanice editum eſſe, ex variis loquendi modis colligo, quae in eo ſe offerunt magno numero. Et velim conferat aliquis, cui ad manum eſt, *Philoſophiam Scripturae interpretem*, & videat, an forte inde libellus hic ſit translatus. (b)

XIV.

Tertivm *criterium* ab *ingenio* petitur: ex quo

in 4. Pariſiis 1611. prodiit & etiam Tomo 2. elogiorum Papirii Maſſoni p. 407. inſerta eſt, (quae elogia edidit Ioh. Balesdens in 8. Pariſiis 1643.) non eſſe Maſſoni, licet poſt mortem huius inter ſchedas illius ſit reperta; nam ſtilum in hac vita valde diſcrepare a ſtilo ceterorum Maſſoni ſcriptorum; ſed potius hanc vitam confectam eſſe a Iacobo Gillot, Conſeiller-Clerc du Parlement de Paris, qui mortuus eſt 1619. quo egregio & celebri uiro etiam hanc hiſtoriam non indignam eſſe iudicat varillas dans ſa preface de l'Hiſtoire des Hereſies, qui videatur pluribus (Myl.)

(b) Hoc argumento in *Actis eruditorum 1710. p. 281.* negaui, *libri de imitatione Chriſti* ſcriptorem fuiſſe Gallum, vel Italum, cum is Germanismis ſit refertiſſimus.

Memoratu digniſſimum exemplum, quomodo ex ſtilo indagari debeat auctor quidam anonymus latens, vid. in *Bibliotheca* mea *anonymor.* ſub voce *Tableau du gouvernement preſent* Cardinalis enim de Richelieu conuocauit uarios Galliae poëtas; vt auctorem anonymum libri, contra Cardinalem publicati, ex ſtilo auctoris detegerent. (Myl.)

quo naſcitur iſte canon: *Cuius ingenium in libro incerti auctoris exacte exprimitur is pro auctore merito habetur.* Quod enim de dicendi genere praediximus, id non minus verum eſt de ingenio. (a) Nempe & ſuum cuique eſt ingenium, aliaque voce pſittacus, alia coturnix loquitur, vt eſt in prouerbio. Quapropter librum, Oedipo dignum, Dauo tribuere, eſt Herculis cothurnos aptare infanti. Ac licet plures ingenio praeſtanti ſint praediti, ſemper tamen diſcriminis aliquid intercedit, aeque vt inter facies hominum quamuis innumerabilium. Hac iudicii norma vſus olim *Varro*, doctiſſimus ille Romanorum, cum *mores ingenii ac linguae* cuiusuis auctoris ſibi perſpectos reddidiſſet, & falſo tributas Plauto comoedias a veris facile diſcreuit, & alias ἀνωνύμους ſcitisſime ei vindicauit, *Gellio* (b) teſte. Quod ſi itaque in libro aliquo elucet magna vis ingenii, vel magnum in iudicando acumen, tunc eum facile credo expoſitae prolis verum parentem eſſe, quem iudicio ingenioue magno praeditum eſſe noui, maxime ſi in illo argumento prae aliis ſit exercitatus. Et quanquam qui ingenio valet, vel iudicio, plures pasſim reperiat eadem facultate pollentes, tamen ſemper aliquid, vt iam dixi, atque adeo multum inter duo ingenia intercedit diſcri-

(a) Ouidius *Triſt. I. 1. 61*;
Vt titulo careas, ipſo noſcere colore,
Diſſimulare velis te licet eſſe meum.
Quod iudicium & ad ſtylum transferri poteſt.
(b) *lib. III, Noct. Attic. cap. 3.*

minis, quod eum, qui recte aduertit animum, fugere vix poteſt. Id quod *Cicero* quondam veriſſime indicauit, ita ad *Volumnium* (a) ſcribens: *Ais, vt ego diſceſſerim, omnia omnium dicta* (ſcilicet vrbana, iocoſa, ſalis & argutiarum plena,) *in his etiam Sextiana, in me conferri. Quid? tu id pateris? nonne defendis? non reſiſtis? Equidem ſperabam*, ITA NOTATA ME RELIQVISSE GENERA DICTORVM MEORVM, VT COGNOSCI SVA SPONTE POSSENT. *Sed quando tanta faex eſt in vrbe. vt nihil ſit tam ἀκύθηρον, quod non alicui venuſtum eſſe videatur: pugna, ſi me amas, niſi acuta ἀμφιβολία, niſi elegans ὑπερβολὴ, niſi παράγραμμα bellum, niſi ridiculum παρὰ προσδοκίαν, niſi cetera, quae ſunt a me in ſecundo libro de Oratore per Antonii perſonam diſputata de ridiculis, ἔντεχνα & arguta apparebunt, vt ſacramento contendas, mea non eſſe.* Eodem modo acutiſſimus *Thomaſius* in Menſtruis ſuis librorum recenſionibus (b) coniecturam facit, *Bouhurſium* eſſe auctorem *du Diſcours ſu la Bienſeance*, & *de la maniere de bien penſer avec des maximes & des reflexions tres importantes* à la Haye 1689. in 12.

agg.

(a) *lib. VII. ad Famil. epiſt. 32.* Idem *lib. III. epiſt. 16: Vt Seruius, frater tuus quem literatiſſimum fuiſſe iudico, facile diceret:* Hic verſus Plauti non eſt, hic eſt; *quod tritas haberet aures notandis generibus poëtarum & conſuetudine legendi; ſic audio, Caeſarem, cum volumina iam confecerit ἀποφθεγμάτων ſi quid afferatur ad eum pro meo, quod meum non ſit, reitcere ſolere.* Similia ſcripſit in exitu epiſtolae vndecimae eiusdem libri.

(b) *A. 1689. p. 197. ſq. & p. 930. ſq.*

pagg. 324 cuius quippe ingenium, methodum ac mores ex certis eius libris ſibi perſpectos eſſe ait. (a) Afferi hanc in rem merentur, quae refert *Erythraeus* (b) in *Pinacothecis: Cum*, inquiens, *Vrbano VIII, Pontifici maximo, regularis quidam Canonicus Lateranenſis librum eius nomini dicatum attuliſſet, placuit, auctore praeſente, epiſtolam praefixam operi legere: ac confeſtim in ſuſpicionem venit, eam ex Pauli Paleoti, eloquentiſſimi viri, officina fuiſſe profectam, accurata ac diligenti Latine loquendi elegantia ductus: neque tacitum illud habuit, ſed palam iis, qui aderant, fecit.*

XV.

Affine huic eſt QVARTVM *criterium* ex *ſententiis cuiusdam propriis* petitum, quae in libro ἀδεσπότῳ ſparguntur, vel etiam confirmantur. *Canon* hinc ducitur ſequens: *In quocunque ſcripto κυρίαι quaedam δόξαι traduntur, quae notus quidam homo fouet ac defendit, id huic recte tribui credibile eſt.* Hac de cauſa facile ſuboluit lectoribus, auctorem plagularum 8. Gallice paucis abhinc annis editarum *de coruis Eliae, vulpeculis Simſonis, maxilla aſini, quatuor monarchiis, & Antichriſto* eſſe Celeb. *Hardtium*, in Academia Iulia Profeſſorem, quippe cum in Ephemeridibus ſuis olim publicatis, eiusdem generis ſpecimina ingenii ſui ediderit. Id quod deinceps confirmatum eſt, cum quinque iſtae diſſertatiunculae coniunctim Helmſtadii A. 1707. ederentur & A. 1708. Dn. Hardtius paulo diductiorem diſſertationem Latinam publicaret

(a) les lettres du Pere Bouhours ſont tres bien écrites.
(b) *Pinac. III. num. 5. p. 25.*

caret *de quatuor monarchiis Babyloniae.* Pari modo qui *Obſeruationes ſelectas litterarias,*Halae editas, intenta mentis acie perluſtrat, facile deprehendit, quarum auctor ſit ſubtilisſimus ille *Thomaſius*, quarum non ſit. Eodem indicio Critici iamdudum deprehenderunt, multos eſſe libros a *Pelagio* & Pelagianis aliisque haereticis confectos, qui vulgo *Hieronymo*, *Ambroſio*, *Auguſtino* tribui ſolent, eorumque inter opera habentur.

XVI.

QVINTVM *criterium* ſuppeditat *methodus*. Alii namque ἀμεθόδως ſcribere aſſolent, alii decoro ſtudent ordini in diſſerendo. Sunt, qui accuratam vbique, ſunt, qui liberam, amoenam ac iucundam ſeruant in ſcribendo methodum. Quidam ſua ſolum, aliena nonnulli proponunt, alii vtraque commiſcent: & quae ſunt alia methodorum genera. Hinc *ſextus canon criticus: Si methodus libri examuſſim reſpondet methodo noti cuiusdam auctoris, hic credi poteſt verus ac genuinus dubii libri auctor.* Hoc ipſum quoque eorum firmauit animos. qui ante memoratas quinque Gallicas diſſertatiunculas ab *Hardtio* profectas eſſe ſuſpicabantur. Eademque de (α) cauſa merito negatur, *Kortholtum* eſſe auctorem *Hiſtoriae eccleſiaſticae*, ipſius nomine editae, cum in reliquis ſuis ſcriptis longe alia ingrediatur via, & allegandis fon-

(α) Grotius a Curcellaeo rogatus, an libri cujusdam auctor ſit. in *epiſt 199. ad Gallos* ita reſpondet: *Non ego auctor eius ſum Et id ipſum facile fierum eſſe iudicabunt, qui ſcribendi filum aut tenorem ſuum cuique proprium accurate norunt diſtinguere.*

ſontibus, vnde ſua hauſit, fidem dictis ſuis diligenter conciliet. Contra *Lactantius* merito creditus eſt a *Baluzio* aliisque auctor libri *de mortibus perſecutorum*, cum is referat methodum eandem, qua & alias ille in ſcribendo vſus eſt. Sed age, canonem meum criticum accommodemus ad illuſtrem illam de auctore *Epiſtolae ad Hebraeos* ſcriptae controuerſiam. Haec cum inſcriptione careat, & antiquiſſimis temporibus vix aegre in cenſum canonicorum (β) ſcriptorum admiſſa ſit, factum eſt, vt ab aliis *Paulo*, ab aliis *Barnabae*, vel *Clementi*, vel *Lucae* tribueretur. Quos omnes inanes potius coniecturas, quam certas rationes ſecutos eſſe, & plus affectui, quam criticis regulis dediſſe plane exploratum habeo. Mihi proinde cum ſententia *Lutheri* omnium videatur eruditisſima, quam ſubdubius primum propoſuit, (a) ſed poſt plurimorum annorum penſitationem tandem nihil haeſitans ſuam (b) fecit; eam iam firmioribus præſidiis munire aggredior. Exiſtimat quippe beatus ille vir, epiſtolae iſtius verum eſſe auctorem *Apollonem* illum, cuius *Lucas Actor. XVIII, 24. ſqq.* mentionem fecit. Quae ſententia non ſolum canone illo, a me paulo ante propoſito, nititur, ſed aliis quoque, quas adducam,

(β) Ex hoc ipſo, quod ii, qui canonem librorum N. T. confecerunt, non agnouerunt eam pro Paulina epiſtola, imo eam a Pauli epiſtolis diſiunxerunt, nouum peti poteſt argumentum, quo demonſtretur, eam Pauli non eſſe.

(a) *in Poſtill. Eccleſ. Feſt. Ioann. Euang. f. m. 44, a.*

(b) *Comment. in Geneſ. cap. 48. f. m. 710, a.*

rationibus. Nimirum *Lucas* id praeconii tribuit (a) *Apolloni*, quod fuerit δυνατὸς ἐν ταῖς γραφαῖς, hoc eſt, in ſcriptura ſacra veteris teſtamenti verſatisſimus: quodque cum Iudaeis diſputans διὰ τῶν γραφῶν, hoc eſt, ad veteris Teſtamenti libros identidem prouocans & inde argumenta ſua depromens, demonſtrarit, Ieſum eſſe verum Mesſiam. Iam vero quis neget, inſignem illam Scripturae peritiam ex hac ipſa epiſtola elucere, & ex antiqui foederis tabulis non ſolum alia dicta citari, ſed inprimis eius ſententiae inde peti firmamenta, qua Ieſum eſſe Mesſiam illum, veteribus promiſſum, firmiter perſuaſum habemus. Deinde *Lucas Apolloni* & hoc perhibet teſtimonium, quod fuerit ἀνὴρ λόγιος, vir eloquens & dicendi copia praeſtans. Id quod etiam ex priore *Pauli* ad Corinthios epiſtola confirmari poteſt. Tanta enim fuit huius viri facundia, vt haud pauci Corinthiorum, qui eum *Paulo* apoſtolo longe praeferebant, ab eo nomen geſtirent gerere. Quam ob cauſam *Paulus* hos redarguens in memoratis literis, ſimul grauiter in eos inuehitur, quod doctorum dignitatem ex ſola dicendi vi metientes, eloquentiae hu-

(a) *6. 24. & 28.* Idem poſtea ſtatuit Lucas Oſiander in *Praef.* ad *Epiſt. ad Hebraeos* in *Commentario* ſuo *Biblico.* Eſt etiam hanc ſententiam amplexus Io. Clericus *Hiſt. eccl. ſect. I. p. 459. ſq.* qui & in Comment. ſuo in *Pſal. XL. 7.* ſine dubitatione tribuit Apolloni hanc epiſtolam. Eandem ſententiam, a me acceptam, vberius illuſtravit Laurentius Mullerus in duabus diſputationibus *de Apollonis eloquentia* a. 1717. Schleuſingae editis. Obſeruo hic etiam, iam a Zuinglio *Operum T. II. f. 49.* vocatum hunc fuiſſe *Apollonem.*

humanae plus iuſto tribuerent. Ex quo ſane manifeſtum fit, ſingularem ac plane oximiam fuiſſe huius viri in dicendo facultatem. Atqui & haec apparet in epiſtola ad Hebraeos lucidisſime, quippe quam pasſim a verborum nitore & praecipua quadam ſermonis elegantia laudari videas. Accedit, quod, obſeruante *Grotio*, huius epiſtolae auctor non vno loco prodit, ſe fuiſſe verſatum in lectione *Philonis Alexandrini*, vel ſaltem interpretationes eius & ſententias probe tenuiſſe. Hoc vero de *Apollone* minime mirum eſt, vtpote qui, *Luca* teſte, Alexandriam & ipſe patriam nactus eſt, atque haud dubie doctisſimi ſui ciuis ſcripta etiam ante Chriſtianiſmi profesſionem lectitauit. Hinc ſimul euaneſcat oportet eorum diſceptatio, qui anquirunt, vtrum Hebraice primum, an Graece ſcripta haec fuerit epiſtola. Nimirum ſuperuacua eſt haec dubitatio, cum Iudaei in Ægypto degentes, Graeca lingua vterentur, Ελληνιςαὶ inde a *Luca* dicti, & ob Hebraicae linguae imperitiam LXX virali, quam vocant, verſione contenti. Cum igitur, quae hactenus ediſſerui, fidem (a) faciant, *Apollonem* eſſe epiſtolae ad Hebraeos ſcriptae auctorem, iam eorum, quibus alia placuit ſententia, rationes excutiendae forent. Ii quidem qui *Barnabae*, vel *Lucae*, vel *Clementi* eam tribuunt, ſimplicem tantum & inſtabilem coniecturam afferunt,

(a) Nondum tamen haec res ſatis certa eſt, ſed tantum probabilis admodum. Quare commemorans hanc epiſtolam, non laudare ſoleo *Apollonem*, ſed *auctorem Epiſtolae ad Hebraeos*.

Digitized by Google

ſerunt, magis, quid non ſit impoſſibile, indicantes, quam quid vero ſit conſentaneum. Sed nec eorum quidem argumenta, haud ſane pauca, ponderare hic animus eſt, qui *Paulo* epiſtolam illam vindicare conantur, quae quidem facillima refutatu eſſe, iudicat *Grotius*. Illud duntaxat moneo, pleroſque ex affectu ita iudicare, quod in Cocceianis maxime apparet. Non poſſum tamen ea diſſimulare, quae me maxime mouerunt, vt ab illa mihi ſententia diſcedendum putem. Primum enim haec epiſtola *a ſtylo Pauli longe lateque diſcrepat*, (vtor verbis, *Eraſmi,*) & *orationis character nihil habet affinitatis cum phraſi Paulina.* In Paulinis namque epiſtolis obſcura eſt & hiulca (a) oratio, a reconditis ſenſibus magis laudem quaerens, quam a verborum flumine. Contra in epiſtola ad Hebraeos diſertum & placido ſono decurrens orationis genus quis non deprehendit & admiratus eſt? Atque haec orationis diuerſitas adeo eſt aperta, vt multi mirentur, eſſe adhuc, qui in tanta literarum luce non hoc ſolum loquantur cum vulgo, verum etiam ſentiant. Deinde quando epiſtolae ad Hebraeos auctor (b) doctrinam Chriſtianam ad ſe perueniſſe fatetur non per ipſum Chriſtum, ſed per eius diſcipulos, id

(a) Buddeus in diſp. *de hamartigenia* §. *V.* (in *Miſcell. ſacr. T. III. p. 38: In elliptico,* inquit, *& abrupto dicendi genere, vbi obiectiones largius interſperſae textum non poſſunt non reddere hiulcum, id haud infrequens atque inuſitatum eſſe, a quouis ſtyli Paulini gnaro me impetraturum eſſe, confido.*

(*b*) *Cap. II. v. 3. Vid. Seb. Schmidius ad h. l.*

id ſane a *Paulo* alieniſſimum eſt, qui *Gal. I.* grauiter pronuntiat, nihil ſe ab apoſtolis accepiſſe, ſed ſolo Chriſto vſum eſſe doctore. Enim vero quid huic rationi reſponderi ſoleat, non ſum neſcius: ſed quam infirmum illud ſit, facile demonſtrare poſſem, niſi meam potius ſententiam elucidandam ſuſcepiſſem, quam alienam confutandam. Porro deeſt inſcriptio Paulini nominis & primaeuae teſtimonium eccleſiae. Certe *Paulum* ſuum nomen ſubtraxiſſe deſtinato conſilio, nullo modo probabile eſt, cum ad Iudaeos iam conuerſos ſcripta ſit haec epiſtola, cui praefixo tanti apoſtoli nomine maior conciliari poterat, paene dicere auſim, debebat auctoritas. Quod ſi *Paulus* nomen praeſcripſit ſuum, non intelligo, quomodo perdi illa inſcriptio potuerit, vt non ſimul eripiatur eccleſiae illius aeui teſtimonium. E contrario ſi vir aliquis apoſtolicus eius epiſtolae auctor eſt, facilius nomen auctoris potuit obſcurari: quippe cum eiusmodi virorum ſcripta minorem apoſtolicis haberent auctoritatem, nec ſtatim reciperentur in canonem, licet pro egregiis haberentur ſcriptis & ad legendum commendarentur. Imo vel hinc ſe prodit vulgaris (a) opi-

---

(a) Hodie ſcilicet eſt vulgaris, olim non item. Negarunt enim, auctorem huius *Epiſtolae* eſſe Paulum, Irenaeus Hippolytus, Origenes, Hieronymus, Auguſtinus. Antiquiores etiam repurgatae Eccleſiae Theologi ita ſenſerunt. Ipſe Lutherus *Comment. in Geneſin f. 309. 310. 311. & 314.* alium, quam Paulum, agnoſcit ſcriptorem huius Epiſtolae. Caluinus *Inſtit. relig. Chriſt. lib. I. cap. 16. §. 4.* a Paulo diſcernit

opinionis origo. Quemadmodum enim ſequenti tempore multa ſcripta *ἀνώνυμα*, quae bonae frugis videbantur, magno cuipiam doctori eccleſiae tributa ſunt, adeo vt haec credulitas immenſo ferme labore Criticis conſtiterit, ſic, cum illa ad Hebraeos epiſtola parente orba eſſet, nec tamen magno ac diuino quopiam viro videretur indigna, *Paulo*, tot aliis epiſtolis celebri apoſtolo, eam ſupponere non dubitarunt permulti, diſſentientibus licet aliis non indoctioribus. Sed nec illud animadverſione eſt indignum, quod *Timotheus*, cuius tanto flagrabat amore apoſtolus, nunquam vt eum nominarit, niſi adiecto encomio, in epiſtola ad Hebraeos (a) cum ſimplici *ἀδελφοῦ* cognomento commemoratur: vt hinc quoque colligere in procliui ſit, alium quemvis, quam *Paulum*, eam ſcripſiſſe. Vt vel tria verba adiungam de priſcis doctoribus, obſeruaui, nec praetereundum puto, *Cyprianum* in toto ſuorum ſcriptorum corpore, in quo tam multa vtriusque foederis dicta acer-

---

nit clare auctorem *Epiſtolae ad Hebraeos*: id quod & Hunnius facit in *Anti-Pareo altero p. 36.* itemque Chemnitius *Exam. Conc Trid. P. 1. L. 1. ſect. 4. §. 3.* Etiam in *Epiſtolis* ſuis Caluinus, editionis Geneuenſis anni *1576. p. 336: Summam doctrinae Beſtrae*, inquit, *quae in Confeſſione Beſtra habetur, libenter probamus. Tantum Bellemus*, Epiſtolam ad Hebraeos *non adſcribi Paulo, cum firmis argumentis perſuaſi ſimus alium eſſe auctorem.* Nec Muſaeus audet Paulo eam tribuere in *Praef.* operis ſui *de conuerſione p. 82.* Georgio autem Calixto in *Epitome Theologiae p. 52.* etiam *terrarium* videtur, *Paulo indubitate adſcribere hanc Epiſtolam.*

(a) *Cap. XIII. B. 23.*

aceruatim profert, ne vnicum quidem ex illa ad Hebraeos epiſtola produxiſſe. Quid? quod aperte indicauit, ſe, ac haud dubie aeuo illo complures, illam non tribuere *Paulo*, cum alicubi (a) dicit, *Paulum* SEPTEM *eccleſiis ſcripſiſſe*. Vbi cum intelligendae ſint Romanorum, Corinthiorum, Galatarum, Epheſiorum, Coloſſenſium, ac Theſſalonicenſium eccleſiae, Hebraeorum profecto eccleſiam, ad quam *Paulus* litteras dederit, manifeſto excludit.

XVII.

SEXTVM *criterium* dabit *Affectus*. Qui enim acerrimos ambitionis ſtimulos ſentiunt, iis, & aliud placet ſcriptionis argumentum, & alius tractandi modus, & ſcribendi genus aliud, atque iis, qui voluptatis, vel opum maiori cura exercentur. Recte *Morhofius* (b) in *Polyhiſtore*: *Vt ipſe animus moratus eſt, ita vel ἤθη paſſim elucent, vel ſententiae, aut affectus vehementiores.* Excellentiſſimi poëtae inter Romanos fuere *Virgilius Naſo*: ſed naſo careat neceſſe eſt, ſi quis carmen aliquod, a Virgilio compoſitum, Ouidianum eſſe ſibi perſuaderi patiatur. Sed non eſt hic locus de eo argumento diſputandi vberius. Illud ὡς ἐν παρόδῳ obſeruo ex *Morhofio*, (c) fuiſſe, qui ſingulare aliquod diui-

(a) *lib. I. teſtim. adu. Iudaeos cap. 20. & lib. de exhort. martyr. cap. XI. p. 179:* vbi ineptam annotationem adiecit Io. Fellus.

Ac eundem in modum Hieronymus *Catal. Script eccl. cap. 5: Scripſit Paulus nouem ad ſeptem Eccleſias epiſtolas.*

(b) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 23. p. 284.*

(c) *loc. cit.*

diuinationis epiſtolaris genus commenti ſint, tum ex ipſo charactere ſermonis, tum literarum: quod argumentum ſingulari libro tractaſſe *Camillum Baldum*, ibidem *Morhofius* commemorat. Saepe etiam certus quidam affectus temporarius auctorem prodere poteſt. Equidem *Languetum* eſſe auctorem *Vindiciarum contra tyrannos*, eo lubentius credo, quod eum affectum, qui praefatione teſte eum ad ſcribendum excitauit, vbique etiam ſpirent *Langueti* ad *Camerarios* epiſtolae. Vti enim dictus liber in praefatione ſcriptus eſſe dicitur in Gallorum gratiam, quorum reſp. grauibus diſſidiis tum lacerabatur; ita in laudatis epiſtolis *Languetus* saepiſſime idque maiorem in modum de miſerrimo patriae ſuae ſtatu conqueritur.

XIIX.

SEPTIMVM veri auctoris *criterium* eſſe poteſt ipſum libri *argumentum*, quod prodit ſtudia, in quibus auctor maxime verſatus eſt. Quemadmodum enim liber nullius pretii inſcite tribuitur homini, magna doctrina praedito; ita *ſi quis liber egregius exit in publicum, magna veri ſpecie illi tribuitur, quo melius nemo id argumentum tractare potuiſſe videtur.* Hinc Ouidius putabat, ſua carmina facile noſci, etiamſi non ſit praefixum nomen ſuum: quippe cum eo tempore nullus poëtarum ita excelleret in genere elegiaco. Sic enim ſcribit *e Ponto IV*, *13.3*:

Vnde ſaluteris, color hic tibi proximus index
Et ſtructura mei carminis eſſe poteſt-
Non quia mirifica eſt, ſed quod non publica certe.

Qua-

Qualis enim cunque eſt, non latet, eſſe meam.

Statim *v.* 7. etiam ad Carum ſcribit, eius ſcripta facile agnoſci e ſummo ingenio, quod ibi ſe prodat. En ipſa verba:

Ipſe quoque vt chartae titulum de fronte reuellas,
Quod ſit opus, videor dicere poſſe, tuum.
Quamlibet in multis poſitus noſcere libellis,
Perque obſeruatas inuenire notas.
Produnt auctorem vires, quas Hercule dignas
Nouimus.

Conringius haud pauca quondam vel ἀνωνύμως vel fictis ſub titulis emiſit: ſed facile ex hoc ipſo agnitus eſt, quod nemo praeter ipſum par crederetur eiusmodi libris, tam ſolide docteque elaborandis. Rectiſſime igitur iudicauit Baro *Boineburgius* in epiſtola MSta ad *Prueſchenckium*, data de *Conringii Aſſertione Iuris Moguntini in Regibus coronandis*, facile auctorem agnitum iri, ſi vel maxime eius nomen libro ſubtrahatur. *Notore*, inquit, *is non habet multum opus: nam ratio eius, qua pollet in ſcribendo, eximiae facultatis facile efficit, eius quoque nomen peritis inclareſcere.* Recte quoque *Gisbertus Voëtius in Diſquiſitione de Auctore Vindiciarum contra tyrannos*, (a) hoc argumento negat, *Bezam* auctorem eſſe. *Praeter iuris Romani*, inquit, *& ICtorum citationes, allegantur hiſtoriae, iura, ſtatuta, & mores politiarum quarumcunque ſpecialium in Europa, quae a nemine proficiſci potuerunt, niſi cui per peregrinationes, mul-*

(a) *pag.* 17.

multorum politicorum familiaritates, aſſiduas ſcriptiones communicatorias, proprias inſuper negotiationes ac pragmatias, arcana rerump. & aularum perſpecta erant. Talem vero fuiſſe Languetum, & elogia praeſtantiſſimorum virorum, & quae proſtant epiſtolae ipſius ad Sidneium & Camerarium, abunde teſtari poſſunt: Bezae autem agrum hic non fuiſſe, vita ipſius & ſcripta euincunt.

XIX.

OCTAVVM *criterium* praebet *ſcriptura.* Facile enim typorum nitor & elegantia lectori perſuadet, libros Amſtelodami eſſe editos, licet in titulo *Colonia Agrippinae* indicetur. Vide infra dicenda de ſcriptis *Erythraei.* Sic Lipſiae multi eximiique libri editi ſunt, qui Coloniam in titulo mentiuntur: quod nemo credit, qui didicit, *quid diſtent aera lupinis.* Cum plagulae illae Gallicae, §. XV. memoratae, lucem adſpicerent publicam, ipſa quoque ſcriptura prodebat auctorem: cum Helmſtadienſium typographorum literae ab aliarum omnium vrbium typis facillime dignoſci queant. Pari modo deprehendi, *Harmoniae Euangelicae Io. Clerici* editionem in Germania factam, quam titulus mentitur *Lugduni apud Petrum Martea* procuratam, typis Kohleſianis exſcriptam eſſe Altdorfi Noricorum. Vt primum enim mihi haec ſuſpicio in mentem venit, ipſam ſcripturam cum Altdorfini illius typographi literis comparaui, ac recte me diuinaſſe ſtatim factus ſum certior. Ob oculos enim mihi ponens *D. Io. Mich. Langii* diſſertationem *de profectibus Chriſti adoleſcentis,* & *Doct. Chriſtoph. Sontagii* Diſſertation. *de vera fidei forma,* A. 1699.

A. 1699. typis Kohleſianis expreſſas protinus vidi, literarum & Graecarum & Latinarum & Hebraicarum formas exactiſſime conuenire, imo & figuras, quas typographi initio & fine ſcripti apponere ſolent ornamenti cauſa. Vnde falſo traditur in *Fabricii Bibliothecae Graecae lib IV. cap. 5. §. 20. p. 216.* & in *Iacobi le Long. Bibliotheca ſacra* cap. XIV. p. 382. editionis *Boernerianae*, illam *Clerici Harmoniam*, cui Lugduni nomen praeſcriptum, Francofurti exſcriptam eſſe. Sed de hac illius *Harmoniae* editione infra §. XXIV. iterum locus erit dicendi. Referas huc non immerito orthographiam. Cum enim alii ab aliis in ſcribendi ratione diſſentiant, hoc ipſum ſaepius locum facit coniecturae. Idque ipſum in MSS. libris valet, vbi alio ſaeculo aliam ſcribendi rationem ſeruatam fuiſſe, *Mabillonius* docet in *Arte diplomatica*, Clariſſ. *Struuius* in Diſſertatione (a) de *Criteriis MSStorum*, aliique.

XX.

Vt de typorum diuerſitate nonnulla addam, meminit *Q. Sectanus* in *Satyris* ſuis, (b) Romae quendam paucis abhinc annis libro ſuo, Romae impreſſo, praeſcripſiſſe Amſtelodamum, hoc conſilio, vt famae pretium ſibi augeret. Sed Satyricus iſte (c) hunc in modum eius impoſturam detegit:

Illum mendacem gracilis membrana fatetur,
Et certae vernaeque notae.

D Quibus

(a) *In Actis lit. T. I. p. 20. ſq.*
(b) *pag. 235.*
(c) *pag. 238.*

Digitized by Google

Quibus verbis haec ſubiecta eſt annotatio: *Argumentum hoc eſt ad probandam fraudem nouae peregrinaeque editionis, deſumtum ex ipſa papyri (a) qualitate, quia Hollandica charta ſolidior albiorque eſt, quam ea, qua Romani vtuntur.* Veruntamen nec ipſe ille *Sectanus* dubitauit, eandem imitari fraudem: quam dum detegere inſtituo, ſimul placet libri illius, apud nos rariſſimi, & ab amico quodam mecum communicati, deſcriptionem adiungere. Titulus libri primi (nam poſteriorem librum, quem tamen pariter editum eſſe cognoui, nondum vidi,) hic eſt: *Q. Sectani Satyrae. Editio nouiſſima, cum notis Anonymi, concinnante P. Antoniano. Liber primus. Amſtelodami apud Elſeuirios, M. DCC.* in 4. Alph. 1. pl. 21. Complectitur hoc volumen ſatyras quinque, elegantiſſime ſcriptas, & plane ad filum ſatyricorum inter veteres probatiſſimorum. Perſtringitur autem in his Satyris *Philodemus* aliquis, (quod & ipſum eſt nomen fictum,) qui Romae fuerat in *Societate Arcadum*, ſed poſtea *Moliniſmum* amplexus, eruditae illius Societatis inſtitutum damnaverat. Contra illum idcirco defenditur Arcadum Societas, ſimulque multa afferuntur illius illuſtriorem

(a) Huc pertinet illud Cypriani, *Epiſt. IX. p. 19.* (editionis Bremenſis) ita ſcribentis ad Romanos Presbyteros & Diaconos: *Quoniam me in iisdem literis & ſcriptura, & ſenſus, & chartae ipſae quoque, mouerunt, ne quid ex vero vel ſubtractum ſit, vel immutatum; eandem ad vos epiſtolam authenticam remiſi, vt recognoſcatis, an ipſa ſit, quam Clementio hypodiacono perferendam dediſtis.* Quem locum illuſtrat DOTELLVS *Diſſ. Cypr. II.*

rem reddentia notitiam. Adeoque hinc patet, Satyricum iſtum Arcadicae Societatis eſſe membrum haud ſane poſtremum. Eadem occaſione Moliniſmus diffuſe deſcribitur, maxime in copioſiſſimis iisdemque doctiſſimis annotationibus: ita tamen, vt vera falſis mixta eſſe dubitari non poſſit. Ceterum *Sectanus* ipſe eſt Pſeudonymus, ac, vt in praefatione dicitur, plane ignotus eſt verus auctor, licet ſatyrae illius iamdudum Romae ſeorſim fuerint editae & a doctiſſimo quoque collaudatae. In illa autem praefatione, aeque vt in titulo, omni arte ſimulatur, librum eſſe in vrbe Amſtelodamenſi excuſum, multaque afferuntur, id vt lectori perſuadeatur. Quid? quod praefationi ſubiuncta ſunt carmina *Iac. Gronouii* & *Io. Georgii Graeuii*, quorum hi auctores nequaquam ſunt; Doctam enim hanc eſſe ludificationem primum probatur ipſis illis verſibus, antea allatis. Auctor enim ſuo ſe iugulat gladio, dum eadem indicia, quibus alterius cuiusdam φιλεδόξε fraudem detegit, ipſum quoque ſimulatorem hactenus eſſe, ſatis euincunt. Neque enim charta, neque typi Amſtelodamum ſapiunt: &, niſi fallor, nec amplius *Elſeuirii* blibliopolae iam in Hollandia florent. Vnde quisque, librum illum accurate inſpiciens, alieni ſoli foetum hunc eſſe, ſine dubitatione affirmabit. Quod autem in ipſa vrbe Romana typis exſcriptus ſit ille liber, dignus certe, qui in aliis regionibus denuo publicetur, confirmauit mihi amicus ante laudatus, quippe cui donatae ſunt Satyrae illae ab alio, qui Roma eas acceperat.

XXI.

Non poſſum mihi temperare, quin lectoris in gratiam ex opipara illa Satyrici menſa nonnihil auferam, ipſique deguſtandum praebeam. Certe confido, exiguum iſtud ſaliuam docto lectori moturum eſſe. Excerpam itaque ſtatim ex prima ſatyra verba illa, quae proferentem induxit atheum quempiam: idque eo lubentius facio, vt arma conſpiciantur, quibus ſtupidiſſima illa impiorum natio pro ſtultitia ſua propugnat. Neque enim in eorum ſum haereſi, qui talia exiſtimant ſilentio premenda, ſed iis ſubſcribo, qui non verentur, ne vllae praeſtigiae tam illuſtrem & expoſitam veritatem eludant. *Vtinam*, inquam, cum (*a*) *Morhofio*, de libris atheorum loquente, *eius farinae libri exſtarent, & legi ab omnibus poſſent! Certus ſum, ex ipſis tela, quibus eorum calumnia iuguletur, nos depromturos.* *Eo enim robore*, (ita pergo cum alio Polyhiſtore, (*b*) *eo pondere firmiſſimorum argumentorum, religionis noſtrae veritas ſubnixa eſt, vt nihil ſit, cur vllas quamuis ſpecioſas cauillationes metuamus.* Audiamus igitur Satyricum noſtrum, cuius ore haec (*c*) profert atheus:

Maxima pars hominum pallet formidine Diuum,
Dum templa & ſacras iaculantur fulmine turres,
Nec pudet ante aras, delubraque ſurda paciſci
Mille animam votis, tuti velut otia coeli

Solli-

(*a*) *Polyhiſt. litt. lib. I. cap. 8. p. 71.*

(*b*) *Conring. Dedicat. Machiauelli Principi praemiſſa p. 21.*

(*c*) *Sat. I. 5, 45. ſqq.*

Sollicitent caſus noſtraeque pericula vitae.
Hos ego tantum non pecudes ratione carentes
Expungo Sapientum albo, quos vana coërcet
Relligio, coecaque ſuperſtitione laborant.
Num ſanus fuit ille, Ioui qui feruida primus
Tela dedit, flammamque ſacram, noſtrisque minacem
Frontibus impoſuit dextram, mentemque ſeueram.
Quaelibet humani ſcrutantem crimina cordis?
Haut equidem credo: ſed rerum inſcitia torſit
Principio mortale genus, gelidoque medullas
Terrore impleuit. Noſtra eſt dementia Coelum,
Noſtraque de coelo fecit formido Tonantem.
Ima quod aſſultent telluris, quod mare Cauro.
Frendat, & obſtantes rumpant vaga fulmina nubes,
Si bene quis nouit cauſas, rerumque figuras,
Deſinit vlterius mirari; nec trabe fracta
Naufragus extremis rediens mercator ab Indis
Diuorum caligas votiuo perlinet auro.
Quid faciunt pictis phana incruſtata pudendis,
Luxatique artus, atque vbera pendula muro?
Scilicet aut nullus DEVS eſt, aut immemor vsque,
Quicquid agant homines, tutusque idemque beatus
Ambroſiae latices & longa obliuia potat,
Nec noſtro aut fletu, noſtrisque doloribus vnquam

Flectitur. At clamant Salii: Veh! Numina laedis!
Si tibi forte placet laribus vicina puella,
Seu puer intonſus, ſeu vis non publica formae
Molle iecur fixit. Nempe alium foedat olenti
Rana polum vrina, cimexque elephanta momordit

Hactenus ſub athei perſona perſonatus ille *Sectanus*, qui, quo magis imperite philoſophatur atheus, eo manifeſtiorem facit Satyrae ſuae elegantiam. Sed redeundum mihi in viam eſt.

XXII.

NONVM *criterium* veri auctoris petitur a *libri defenſione. Canon* igitur *nonus* hic eſto: *Si quis ſub proprio nomine incerti auctoris librum, vel certi auctoris ſententiam diſſimulato nomine ſtrenue defendit, is videtur ſuam rem agere, adeoque verus anonymi, vel pſeudonymi libri auctor eſſe.* Hoc indicio iam olim ſapientiſſimus ille rex Hebraeorum (a) feliciter deprehendit, vtra eſſet vera infantis, de quo litigabatur, mater. Nam ea vtique non poterat non prolis ſuae mortem abhorrere, eiusque ſaluti quauis conditione conſulere. Sunt autem libri ingeniorum foetus, ſciteque *Ariſtoteles* parentes librorumque ſcriptores coniungit, & vtrosque pari operum ſuorum amore teneri ait. Πάντες, inquit, (b) ἀγαπῶσι μᾶλλον τὰ ἑαυτῶν ἔργα, ὥσπερ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ποιηταί. Ita *Pufendorfius* ſe prodebat, cum aduerſus quosuis in *Monzam*.

(a) 1. *Reg. III. 16. ſqq.*
(b) *lib. IV. Ethic. Nicom. cap. 1.*

zambanum inſurgentes calamum ſtringeret, & doctrinas perſonati illius Itali acerrimo tueretur ſtudio. Nemini enim credibile videri poterat, eum in ignoti Itali gratiam tantum laboris totque clariſſimorum virorum inimicitias ſuſcipere. Scilicet, vt Ouidius *e Ponto IV. 1. 28.* ait, *quod finxit, quisque tuetur opus.* Eodem modo cum in priori parte *Parrhaſianorum* compareret ſtudioſe & ſtrenue ſuſcepta defenſio *Ioannis Clerici* contra quosuis, quantumcunque is ſe occultare ſtuduit, latere non potuit. Quis enim tam acriter contenderet pro *Clerico*, niſi *Clericus?* Atque hactenus diſſimilis eſt ratio parentum & ſcriptorum, qui foetus ſuos exponunt. Illi enim omnem ſimul curam & amorem cum liberis abiiciunt: hi contra tenerrimum amorem conſeruant, & quamlibet iniuriam, illis illatam, grauiſſime vlciſcuntur.

XXIII.

DECIMVM *criterium* dat *recenſio*, vel etiam *allegatio libri.* Qui enim de libris iudicium ferre inſtituit, adeoque eos, quos in medium affert, vel laude, vel cenſura proſequitur, is hunc morem ſuis in libris recenſendis ſequi non poteſt. Quippe ſemet ipſum laudare, inepti; ſibi contradicere, plane ſtulti eſt. Vnde *ſi nec laudat auctorem, nec ab eo vnquam diſſentit, ſatis manifeſtum eſt, a quo liber profectus ſit.* Porro qui occaſione ita ferente, ſuum *ἀνωνύμως* editum librum allegat, ſaepe praeter opinionem lectori ſuſpicionem de ſe iniicit. Exemplo ſit *Io. Clericus*, quem auctorem eſſe libelli A. 1696. hoc titulo emiſſi: *Reflexions*

Digitized by Google

ſur le bonheur & ſur le malheur en matiere de Loteries; coniiciebam ex lectione ipſius *Bibliothecae ſelectae*, vbi (a) iſthunc libellum eodem modo allegat, quo ſuos ipſius libros alios allegare ibidem conſueuit. Nec me feſellit opinio. Nam verum ſe auctorem eſſe, ipſe fatetur in (b) *Parrhaſianis*, & *Biblioth. ſelectae T. XX. p. 314.* itemque in *Vita ſua p. 86.* Eſſe autem eum etiam *Parrhaſianorum* auctorem, etſi iam alio criterio (c) manifeſtum feci, tamen ex ipſo etiam *Clerico* cognoſci poteſt. Citat enim *Parrhaſii* illos libros tanquam ſuos *Tomo I.* (d) & V. (e) *Bibliothecae ſelectae.* Imo *Tomo II. Parrhaſianorum* citans *Artem Criticam (f)* & *Bibliothecam vniuerſalem (g)* non obſcure indicat, horum librorum auctorem *Parrhaſiana* quoque conſcripſiſſe. Denique, quo minus id neſciatur, in fine tomi ſecundi *Parrhaſianorum* exhibetur catalogus librorum, Amſtelodami apud *Henricum Schelte* venalium, in quo *Parrhaſiana* diſerte *Clerico* tribuuntur. Eſt autem idem bibliopola, cuius ſumtibus *Parrhaſiana* primum prodierunt, & quidem tomus prior A. 1699. poſterior A. 1701. Quid? quod *Clericus* tomo VII. *Bibliothecae ſelectae* (a) diſerte fatetur, ſe auctorem eſſe *Parrhaſianorum* vbi & *Parrha-*

(a) *Tomo I. p. 170.* (b) *T. I. iuxta finem p. 443.* Errat igitur Baelius, *Diction.* voc. *Timoleon p. 2891. lit. f.* auctorem huius libri (quem valde laudat *p. 2888.* editionis ſecundae,) vocans *La Fontaine.* (c) *§. 22.* (d) *p. 156.* (e) *p. 27.* (f) *pag. 50.* (g) *p. 138.* (h) *p. 330. Addatur T. VIII. p. 192.*

rhaſiana defendit aduerſus *Baelium*. Pariter *Ioannis Phereponi Animaduerſiones in Opera Auguſtini* auctorem habere (*a*) eundem *Clericum*, patet ex ipſa iſtius libri recenſione tomo I. (*b*) *Bibliothecae ſelectae*, nec non ex tomo V. vbi (c) notas illas *Phereponi* tanquam ſuas adducit. Eundem latere ſub nomine *Theodori Goralli*, (d) qui Amſtelodami A. 1703. *Elegias III. C. Pedonis Albinouani & Fragmenta Druſi germanici* edidit, ex *Clerici* ipſius recenſione fit manifeſtum, quae habetur Tomo I. *Bibliothecae ſelectae*, artic. IV. p. 139. & ſequentibus it. in arte critica vol. I. p. 55. Neque enim in recenſione illa ſuas ſubinde notas & cenſuras interſpergit: quod tamen in aliis recenſendis diligenter ſolet facere. Praeterea ex ipſa lectione illius recenſionis facile patet, *Clericum* eſſe auctorem, cum *Goralli* hypotheſes criticae cum *Clericianis* vbique conſentiant & amice conſpirent. Etiam illud indicio eſt, quod in praefatione *Clerici Ars Critica* aduerſus *Perizonium* ſtrenue defenditur. Ex quo argumento *Clericum* etiam auctorem agnouit *Fabricius* in *Bibliotheca Latina*. (e) Nec proinde dubitandi cauſa eſt, quin idem *Clericus* editor ſit *Aetnae P. Cornelii Seueri* Amſtelodami A. 1703. ſub *Goralli* nomine publicatae; quod carmen recenſet *Clericus Bibliothecae ſelectae* tomo (f) primo. Eundem in Gallicum ſermo-

D 5 nem

(*a*) *quod & indicatur in Nouis litter. Hamburg. Anno 1708. p. 42.* (*b*) *p. 399. ſqq.* (*c*) *p. 344.* (*d*) *quod & docent Acta Erud. Lipſ. lat. b. 1704. p. 217.* (*e*) *lib. III. cap. 17. p. 441.* (f) *p. 201. ſqq.*

nem conuertiſſe librum Anglicanum, *Quod religio Chriſtiana ſit maxime rationalis*, editum A. 1695. cuius auctor *Io. Lockius* indicatur a *Clerico* eiusdem *Bibliothecae* tomo (a) ſexto, mihi valde probabile eſt. Nam dum illam verſionem recenſet, (b) nullam plane cenſuram huius interpretis addit, quod tamen alias ipſi ſolenne eſt: & cum interpres Gallus libertate tanta ſit vſus, vt alteram illius tractatus partem non ad verbum transtulerit, ſed pro ſuo iudicio compendifecerit, etiam hoc ſine cenſura transmittit *Clericus*. Porro nec laudat interpretem, nec reprehendit vsquam: id quod eſt eius, qui ſuum ipſius opus recenſet. Accedit, quod *Clericus* magnus ſemper & amicus & admirator *Lockii* fuit. Nec hoc praetermittendum arbitror, quod *Clericus* recenſionem Gallicae illius verſionis mediam poſuit inter duos libros, a ſe cum nomine ſuo editos, quos ibidem recenſuit. Antea enim recenſet *Verſionem ſuam Gallicam Noui Teſtamenti*, poſtea (interiecto nimirum libro *de religione rationali*,) *Sanſonii Geographiam ſacram*, ab ſe editam. Etiam idem bibliopola, cuius ſumtibus prodit *le Bibliotheque choiſie*, nempe *Henricus Schelte*, curauit imprimendam Gallicam illam, de qua loquor, verſionem, vt ex titulo apparet. Nec obſtat, quod tam tenuis labor tanto viro videatur indignus, cum longe grauiorem induſtriam in vertendis *Hammondi* ad *Nouum Teſtamentum* annota-

(a) p. 388.
(b) T. II. Biblioth. ſel. pag. 284. ſqq.

tationibus impenderit. Accedit, quod ipſe *Clericus* (a) fateatur, ſe non vnius Angli ſcripta vertiſſe in linguas notiores. Neque valde dubito, quin Gallicus interpres libri *Lockiani de educatione liberorum*, qui nomen ſuum texit ſub literis P. C., ſit idem *Clericus*, vt hae literae ſignificent *Profeſſorem Clericum*. Idque non admodum obſcure docetur in *Hiſtoria operum eruditorum*, quam allegauit, ſed tamen verum interpretis nomen non detexit, *Placcius* in *Pſeudonymis*. (b)

XXIV.

Haec itaque ſunt decem illa veri, ſed latentis adhuc auctoris criteria, ſupra §. X. commemorata. His duo addenda ſunt, quorum prius hic *canon* declarat: *In quemcunque ea deſcriptio, quam ipſe auctor in libro de ſe reliquit, maxime conuenit, is merito anonymi pſeudonymiue illius libri creditur eſſe conditor.* (c) Quae regula potiſſimum vſum praeſtat in illis libris, quorum auctores non ſua culpa, ſed temporis vitio latent, vel aliorum fraude. Qui enim conſulto nomen ſuum notitiae hominum ſubtrahit, is omnia ſtudioſe celat, ex quibus tanquam ex vngue leo queat agnoſci. Quanquam & huius generis ſcriptores ſaepe praeter opinionem aliqua ſe ex parte produnt: id quod accidit *Puſendorſio*, qui Italum mentiens Romanae-

que

(a) *Artis Crit. T. III. p. 323.* (b) *num. 2429.*

(c) dem filum ſecutus Ittigius in *Append. de haereſ. p. 469. §. 5. ſqq.* probauit, ſub *Artemi* nomine latere Hieronymum. Ac ipſe ego in *Supplem. Act. Erud. T. V. p. 305. ſq.* haq via detexi, *Baſilii* ſub nomine apud Chryſoſtomum latere *Euagrium* epiſcopum.

Digitized by Google

que addictum religioni, ita tamen toto in libro de religione diſſeruit, nemo vt eſſe poſſet tam expers rationis, quin, a Lutherano quopiam illum librum confectum eſſe, perſuaſiſſimum haberet. Haec ſecutus veſtigia in praeſenti detegam auctorem illum anonymum *diſſertationis Hiſtorico-Theologicae de potioribus ſcriptoribus Harmoniarum Euangelicarum*, quae praemiſſa eſt *Harmoniae Euangelicae Io. Clerici*, in Germania recuſae. Quam cum primum legerem, in mentem mihi venit arguti illius *Ovveniani: (a)*

Harmonias varii ſcripſere euangeliorum:
Harmoniarum quis? Non minor iſte labor.

Eſſe autem illius *Diſſertationis* auctorem *Io. Michaëlem Langium*, eo tempore Theologiae Profeſſorem & Eccleſiaſten in vrbe Altdorfina, ex ipſa illius perlectione cognoui. Nam §. VI. *Wagenſeilium* appellat *noſtrum:* §. XXII. & §. XXXI. D. *Sontagium* & D. *Wegleiterum* vocat *Collegas ſuas:* §. XXXV. profitetur, ſe academicum pariter & eccleſiaſticum munus obire, ibidemque teſtatur, ſe illo anno publicis in Academia praelectionibus interpretatum eſſe quatuor Euangelia: ſimulque §. XXXII. fatetur, ſe illam diſſertationem contexuiſſe 1699. Accedit, quod iam ſupra §. XIX. p. 49. demonſtraui, librum illum excuſum eſſe Altdorfi typis Kohleſianis: quod & eo confirmatur, quod D. *Langius* in iſta diſſertatione §. XXXV. refert, ſemet ipſum corrigendis typothetarum mendis diligentem nauaſſe operam. Vnde rurſus conuellitur

(a) *lib. IV. epigr. 155.*

litur non neminis (vid. ſupra pag. 49.) coniectura, qui, Francofurti illam editionem adornatam eſſe, arbitratur. Multo igitur magis alii auctores, qui non ſtuduerunt latere, ſed quorum nomen alia de cauſa ignoratur, ex eiusmodi indiciis cognoſci poſſunt: quippe cum oblata quauis occaſione, quae ſaltim in maioris molis libro deeſſe vix poteſt, de ſe libere ſcribere non vereantur. Hoc criterio etiam *Baluzius* vſus eſt, cum ſuſciperet demonſtrandum, libri *de mortibus perſecutorum* auctorem eſſe *Lactantium.* Praeterquam enim quod ſtylus lacteum doctoris iſtius flumen plane referebat, etiam ex ipſo libello quaedam auctoris de ſemet ipſo teſtimonia erui poſſe videbantur. Ex quibus vnum illud eſt, quod *Donati* Confeſſoris faceret mentionem non ſine encomio: quem virum & in aliis ſuis ſcriptis eximium habuiſſe & honorifice ornaſſe deprehenditur.

XXV.

Haec ipſa vero *Lactantii* mentio alterum illud, quod ſupra innuebam, criterium iam in mentem mihi reuocat. Cauſa enim, cur *Lactantio* laudatus libellus tribuendus videatur, etiam illa fuit, quod ex *Hieronymi* (*a*) relatione conſtitit, eo de argumento diſertiſſimum illum virum ſcripſiſſe. Qua propter hunc inde informo *canonem criticum: Si certum exploratumque eſt, notum quendam virum de illo argumento ſcripſiſſe, in quo liber anonymus, vel pſeudonymus verſatur, hunc illius auctoris opus eſſe, probabile eſt.* Ingraueſcit autem

(*a*) *Catal. Script. Eccleſ. cap. 80.*

autem illa veriſimilitudo, ſi nihil adverſetur, vel ſi reliqua etiam conſentire videantur. Quo pertinet, quod loca ex libro aliquo ab aliis citata debeant inueſtigari, & cum dubio illo libro conferri. Quod ſi enim ibi deprehenduntur, res eſt confecta, niſi quid aliud obſtet. Vnde *Caroli Sigonii* fraus facile deprehenſa eſt, cum in *Conſolatione* ab ipſo edita deſiderarentur multa loca a *Lactantio* ex Ciceroniana illa Conſolatione producta. Aperiam hac occaſione ſuſpicionem meam de *Philoſophumenis* (a) illis, quae ſub *Origenis* nomine & a plerisque laudantur, & a *Gronouio* edita ſunt tomo X. *Theſauri Antiquitatum Graecarum.*

XXVI.

Certe *Origenem* eius libri auctorem haberi poſſe, a Cl. *Wolfio,* qui libellum iſtum cum doctiſſimis annotationibus ſeparatim edidit: merito aduerſus Celeb. *Gronouium* negatur, eo potiſſimum argumento, quod inter *Origenis* ſcripta ſiue edita, ſiue ἀνέκδοτα ſiue deperdita, nulla fiat illius libri mentio. (b) Alii proinde eruditi viri inſpiciendos ſibi

(a) Approbauit hanc meam ſententiam, primum in *Actis eruditorum 1710. p. 166. ſqq.* propoſitam, Gottfridus Richterus in *Obſeruationibus ſuis criticis p 78.* Contra impugnauit eam ſingulari Diſſertatione, Hamburgi 1716. edita, Io. Chriſtoph. Wolffius, eo tempore Profeſſor Gymnaſii, nunc antiſtes Eccleſiae Hamburgenſis erudititiſſimus. Non vacat nunc, quae is protulit, expendere. Quare alii conſiderent, mea an illius ſententia ſit praeferenda. Ego quidem ſi errorem meum agnoſcerem, palam eum abdicare non dubitarem.

(b) *Vid. Wolfii Praefat. §. 4*

bi putarunt deperditorum librorum titulos, eo conſilio, vt inde verum auctorem probabili coniectura aſſequerentur. Sed nemini res ex voto adhuc ſucceſſit. (a) *Huetii* enim de *Epiphanio*, & *Galei* de *Aëtio* coniectura firmis rationibus a Cl. *Wolfio* reiecta eſt. Lectori igitur artis criticae intelligenti expendendum relinquo, quantum roboris inſit meae ſententiae, qua *Didymo*, celeberrimo illi Scholae Alexandrinae Theologicae praefecto, libellum illum aſſertum eo. Id vt rite fiat, primum obſeruo, verum illius libelli titulum eſſe, *ἔλεγχος κατὰ πασῶν αἱρέσεων, Refutatio haereſium omnium.* Vti enim ipſum hoc argumentum in prooemio & concluſione huius libri perſpicue indicatur; ita & ipſe ille titulus ab ipſo auctore proponitur ſtatim *prima pagina*, editionis Wolfianae. Recte proinde *Mabillonius* in *Muſeo Italico (b)* Mstum hunc codicem occaſione Bibliothecae Laurentianae commemorans, vocat *librum contra ſectas & haereſes, ſed mutilum ab ea parte, quae refutationem continebat,* Scriptum autem eſſe illum librum cum ſequentibus, qui iam deſiderantur, contra haereticos in eccleſia Chriſtiana, non contra ſectas philoſophorum, quippe ex quibus tantum haereſium incunabula deducere auctor conatus eſt, indidem patet, nempe & ex

(a) Baltus in operis ſui *de ethnicorum philoſophia morali lib. III. cap. 2, p. 397.* cenſet, haec *Philoſophumena* auctorem habere aut *Melitonem*, aut *Apollinarium*, aut *Dionyſium Corinthium.*

(b) *T. I. P. I. p. 168.*

ex prooemio ſuperſtitis libri & ex concluſione. Porro eundem auctorem antea ſcripſiſſe breuiorem libellum *de dogmatibus haereticorum*, perſpicue ipſe indicat in prooemio pag 7. hiſce verbis: *ὧν* (Subaudi *haereticorum,)* καὶ πάλαι μετρίως τὰ ΔΟΓΜΑΤΑ ἐξεθέμεθα. Iam vero dilucide probabo, *Didymum* illum & de haereticorum ſectis copioſius, & de dogmatibus eorundem ſtrictius ſcriptis libris egiſſe.

XXVII.

Hoc primum aliorum, deinde & ipſius *Didymi* firmabo teſtimoniis. *Hieronymus*, qui aliquo tempore diſcipulus *Didymi* fuit, in *Catalogo Scriptorum eccleſiaſticorum (a)* diſerte refert, *Didymum* ſcripſiſſe librum *de Dogmatibus*. *Theodoritus* quoque (b) commeminit, *Didymum* libros *Dogmatum* edidiſſe aduerſus hoſtes veritatis. Sed audiamus ipſum *Didymum*, cuius *libros III. de Spiritu ſancto*, ab *Hieronymo* verſos, inter huius opera tomo IX. reperire licet. Hic libro II. (c) haec leguntur: *Ex quibus oſtenditur, eſſe Spiritum ſanctum creatorem, vt iam in* DOGMATVM *volumine breuiter oſtendimus. Breuiter*, inquit: plane vt in *Philoſophumenis*: (d) ΜΕΤΡΙΏΣ τὰ δόγματα ἐξεθέμεθα. Porro idem *Didymus* bis *libro primo* teſtatur, ſe copioſius & vberius ſcripſiſſe *contra ſectas*, ſiue *haereſes*. Ita enim *pag. 323. C.* ſcribit: *Quod autem ab aliis capiatur Spiritus ſanctus, & alia non capiat, & nunc & in* SECTARVM VOLVMINE, *prout potuimus, expreſſimus.* Et

(*a*) *cap. 109.* (*b*) *lib. IV. Hiſt. Eccl. cap. 29.* (*c*) *p. 332. A.* (*d*) *pag. 7.*

Et prorſus in fine eiusdem libri: *Spiritus ſanctus*, inquit, *non accipiens aliunde ſapientiam, dictus eſt Spiritus ſapientiae. Hoc enim ipſum, quod ſubſiſtit, ſpiritus ſapientiae eſt, & natura eius nihil aliud eſt, niſi ſpiritus veritatis & ſpiritus DEI: de quibus iam* ABVNDANTER *in* SECTARVM VOLVMINE *diſputauimus.* Ex quibus verbis primum id efficitur, quod ex ſilentio *Hieronymi* in *Catalogo* non poſſit argumentum duci, vt negetur, *Didymum* de ſectis, ſiue aduerſus haereticos ſcripſiſſe. Vt enim omittam, *Hieronymum* in aliorum quoque libris recenſendis interdum vnum alterumue praeteriiſſe; hoc vnum ſufficit, quod ipſe id *Didymus* fatetur, & in iis quidem libris, quos, niſi *Hieronymi* diligentia fuiſſet, non haberemus. Deinde & hoc ex ſuperioribus colligo, libros illos *Didymi* maximam partem deperditos *de Sectis* oppoſitos fuiſſe omnibus haereticis, ea tempeſtate notis, eosdemque amplos & copioſos fuiſſe, vt adeo minima eorum pars ad nos peruenerit. Quapropter & *Caſpar Barthius* (a) recte *Volumen illud Dogmaticum Didymi* ab eiusdem *contra Sectas* libris diſtinguit. Contra doctiſſimus *Dupinius* omnino in errore verſatur, cum in *Bibliotheca Auctorum eccleſiaſticorum* (b) *Didymi* librum *de Dogmatibus* cum eiusdem *de ſectis* libris manifeſto confundit. An vero ex alterutro *Didymi* libro depromta ſit ſententia illa *Pythagorae*, quam ex *Epitome Didymi* producit *Stobaeus* (c) me fateor

E igno-

(a) *Aduerſar. lib. LIV. cap.* 10.
(b) *Tomo II. p.* 223. *edit. Lat.*
(c) p. 551. *edit. Geſneri A.* 1543.

ignorare. Quod item mihi dicendum eſt de alio *Stobaei* loco, quem ex *Didymi de Sectis* opere afſert, teſtibus *Ionſio* (*a*) & *Scheffero* (*b*). Neque hunc locum in Stobaeo mihi, quanquam diligentèr inueſtiganti, inuenire licuit. Illud tamen agnoſco, maiori veriſimilitudine locos illos *Stobaei* noſtro *Didymo* tribui, quam alteri *Didymo Alexandrino* Grammatico, cuius librum περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας memorat *Clemens Alexandrinus* libro primo *Stromatum*. Hic enim, vt ex allato titulo patet, non *de Sectis* in vniuerſum ſcripſit: quod vero a noſtro *Didymo* factum eſſe, tam firmiter probatum exiſtimo, vt, qui negare id auſit, loqui contra ſolem videatur.

XXVIII.

Verum vt pergam in afferendis iis, quae faciunt ad vulgata illa a *Gronouio* & *Wolfio* φιλοσοφούμενα *Didymo* vindicanda, ipſe hic libellus non contemnenda ſuppeditat indicia. Primum enim magna ex eo libro elucet hiſtoriae philoſophicae peritia. Atqui *Didymum* eius fuiſſe in primis gnarum, *Sozomenus* teſtatur, *Didymum* ſcribens (*c*) *philoſophorum opiniones accurate percalluiſſe*. Quem ſequitur *Nicephorus*, haec tradens (*d*) de *Didymo*: Ἐπὶ τόσον τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν. Deinde multa ex *Didymi de Spiritu Sancto* libris ita conſona ſunt quibusdam locis horum φιλοσοφουμένων nihil

(*a*) *de Scriptor. Hiſt. philoſ. lib. III. cap. 2. p. 221.*
(*b*) *de Philoſ. Ital. cap. I. p. 3. & cap. VI. p. 38.*
(*c*) *lib. III. Hiſt. Eccleſ. cap. 14.*
(*d*) *Hiſt. lib. IX. cap. 17.*

nihil vt dubitem, vtraque ab eodem auctore profecta eſſe. En duo exempla! *Didymus* libro I. *de Spiritu ſancto* ab initio: *Quoniam*, inquit, *quidam temeritate potius, quam recta via etiam in ſuperna eriguntur, & haec de Spiritu Sancto iactitant quae neque in Scripturis lecta, neque a quoquam eccleſiaſticorum veterum vſurpata ſunt*, cetera. Iam vide ἀδελφὰ τούτοις in prooemio (*a*) τῶν Φιλοσοφουμένων: *Haec auſi ſunt* (haeretici) *nihil eorum adepti ex ſanctis ſcripturis, neque alicuius viri ſancti dogmata ſequentes.* Verba Graeca haec ſunt: Μηδὲν ἐξ ἁγίων γραφῶν λαβόντες ταῦτα ἐπεχείρησαν, ἢ τινὸς ἁγίου διαδοχὴν φυλάξαντες ἐπὶ ταῦτα ὥρμησαν. Rurſus *Didymus* libro II. *de Spiritu ſancto* (*b*): *Satis haec abundeque iuxta ingenii noſtri paupertatem de praeſenti Euangelii capitulo dixiſſe ſufficiat. Si quibus autem Dominus reuelauerit, & in viciniam veritatis adducti ſunt, magisque poſſunt cernere veritatem, diſputationi illorum concedamus meliora, quibus ille ſuffragatur, qui eſt Spiritus veritatis, & petimus eos, qui lecturi ſunt, vt ignoſcant imperitiae, ſtudioque dent veniam, cupienti totum DEO offerre, quod potuit, licet ſuam non quiuerit implere voluntatem.* Non longe ab his recedunt, quae in prooemio τῶν Φιλοσοφουμένων (*c*) leguntur his verbis, ex Latina verſione breuitatis ſtudio adductis: *Sed neque vniuerſis animi & corporis viribus laborantes de-*

 fetis-

(*a*) *p.* 16. & 17.
(*b*) *p.* 333.
(*c*) *p.* 14.

Digitized by Google

ſetiscimus, dignam digne DEI beneficio gratiam referre conantes: nec tamen ſic aequa vice compenſantes, niſi quod neutiquam in iis remittamus, quae nobis ſunt credita, ſed exſequamur cuiusque temporis officia, & quaecunque ſuppeditat ſanctus Spiritus, ea ſine liuore cum omnibus communicantes.

XXIX.

Iactis hiſce ſententiae meae fundamentis refellam, quae opponi videntur poſſe. Praeter ſilentium *Hieronymi*, quod quo minus mihi fraudi eſſet, iam antea proſpexi, illud contra ſententiam meam poteſt afferri, quod auctor τῶν Φιλοσοφουμένων in prooemio (a) ἀρχιερατείαν ſibi tribuit, quam vocem eccleſiaſtici ſcriptores Graeci ad deſignandam dignitatem *epiſcopi* ſolent adhibere. Hoc idem vocabulum & *Huetio* in *Origenianis*, atque Cl. *Wolfio* in praefatione ſua (b) obſtare viſum eſt, quo minus is, de quo loquor, libellus *Origeni* tribui poſſit: quippe cum *Origenes* epiſcopi gradum nunquam ſit conſecutus. Quae ratio ſi firma eſt, ego quoque fruſtra ſim neceſſe eſt, qui *Didymo* eum librum vindicare aggrediar, nec ipſi vnquam ad illud in eccleſia faſtigium euecto. Sed ſalua res eſt, & ipſo illo ex loco reſponſionem depromam, quae lectori non nimis pertinaci poſſit ſatisfacere. Id vt rectius fiat, ipſa illa verba ex pag. 13. & 14. τῶν Φιλοσοφουμένων apponenda duco, quae ita fluunt: *Nec ea refellet alius, quam ---- Spiritus ſanctus, quem priores adepti apoſtoli eundem recta fide praeditis impertiuere:*

(a) *p. 14.*
(b) *§. III. & IV.*

uere: ὧν ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες ἀρχιερατείας τε καὶ διδασκαλίας, καὶ φρουροὶ τῆς Ἐκκλησίας λελογισμένοι, id eſt, *quorum nos ſucceſſores facti, conſecuti eandem gratiam cum archiſacerdotii tum doctrinae atque cuſtodes eccleſiae habiti*, cetera. Ex his verbis liquet, eiusmodi ἀρχιερατείαν intelligi, quali gauiſi ſunt apoſtoli. Vnde dicitur τῆς αὐτῆς, *eiusdem* ἀρχιερατείας. Iam vero apoſtolorum ἀρχιερατεία non conſiſtebat in dignitate epiſcopali, quae nec primo illi ſaeculo nota fuit, nec ab apoſtolis geri poterat, ſed in munere docendi. Vnde ſtatim, ne obſcuritati forte locus eſſet, ipſe auctor ſuorum ſe verborum interpretem praebet; cum ἀρχιερατείαν illam exponit per διδασκαλίαν. Ac ſane doctores Chriſtianiſmi non inconcinne vocari poſſunt ἀρχιερεῖς. Cum enim ſtylo ſcripturae ſacrae omnes Chriſtiani ſint ἱερεῖς, vt conſtat ex prioris Petrinae epiſtolae *cap. II. 9.* & *Apocal. V.* 10. & XX. *6.* merito doctores eorum ἀρχιερεῖς appellari queunt. Quid? quod diſerte teſtatur *Theodoretus* in *Dialogis*; (*a*) omnes eccleſiae miniſtros olim certa ratione ἀρχιερέας appellatos eſſe. *Origenem* autem ac *Didymum* illud nominis potiori iure mereri, non eſt, quod dubites, cum vterque ſcholae Eccleſiaſticae doctor fuerit Alexandriae: id quod de poſteriori conſtat ex *Ruffino* (*b*) & *Sozomeno* (*c*). Quali profecto qui funguntur munere, nihil obſtat, quo minus & Φρου-

(*a*) *p. 16.*
(*b*) *Hiſt. Eccl. lib. II. cap. 7.*
(*c*) *lib. III. Hiſt. Eccl. cap. 14.*

φρουροὶ τῆς Ἐκκλησίας habeantur dicanturque: quem in modum *Cicero (a) C. Marium cuſtodem ciuitatis*, & conſules tribunosque plebis *cuſtodes reipublicae* vocavit. Praeterea etiam doctiſſimus vir, *Io. Caſpar Suicerus*, (*b*) docet, certo ſenſu omnes Chriſtianos a Patribus eccleſiae vocatos eſſe ἱερέας & ἀρχιερέας. Memini hic, me aliquando audire quendam Theologiae Profeſſorem, Graeco cuidam, quis eſſet, roganti ita reſpondentem: Ἐγώ εἰμι ὁ ἀρχιδιδάσκαλος τῆς Θεολογίας.

XXX

Reliquum eſt, vt diſpiciam, quae fuerit occaſio hunc librum tribuendi *Origeni*. Celeberrimus ille *Gronouius* videtur quadam ſtyli συμφωνία adductus eſſe, vt crederet, libellum iſtum ab *Origene* profectum eſſe. Vnde multas huius libri voces phraſesque cum Origenianis contendit. Sed vt taceam, Cl. *Wolfium* (*c*) perſpicue oſtendiſſe, illam ſtyli ſimilitudinem eſſe eiusmodi, vt eodem argumento cuiuis veterum Graecorum ille liber tribuit poſſit; illud animaduerti velim non eſſe mirandum, ſi vel maxime oratio propius accedat ad formam dictionis Origenianae. *Origenis* enim tantus cultor fuit, *Hieronymo* teſte, *Didymus*, vt vel errores ipſius amplexatus ſit: quod *Didymus* commentatus eſt in *Origenis* libros *de Principiis*, eosdemque ſtrenue contra *Origenis* aduerſarios defendit, vti relatum legimus a *Socrate*

(*a*) in

(*a*) *Orat ad Quir. poſt redit. cap. IV. & X.*

(*b*) *Theſauro Eccleſ.* voc. ἱερεύς.

(*c*) *in Praefat. §. 10, 11, 12. & 13.*

(*a*) in *Hiſtoria Eccleſiaſtica.* Quis iam magnopere miretur, ſi *Didymi* ſcribendi ratio colorem traxerit ſtyli Origeniani? Sed a *Gronouio* progredior ad librarium, perſcrutaturus, qua re is inductus ſit ad credendum aliisque perſuadendum, foetum illum eſſe *Origenis.* Potuit quidem accidere, vt librarius lucelli cupidine flagrans illuſtriſſimum *Origenis* nomen fronti libri affixerit; quod olim ſaepe factum eſſe ſi quis neſcit, is adeat velim acutiſſimi illius viri, *Ioannis Clerici Artem (b) Criticam*, itemque *Riueti (c) Criticum ſacrum.* Veruntamen crediderim, ſuppoſitionem illam non tam fraudi, quam errori librarii eſſe tribuendam. Cum enim libellus iſte & titulo careret & fine, nec tamen lectione videretur indignus ob argumenti iucunditatem, facile a ſe librarius impetrauit, vt ſuſpicaretur, libellum tam doctum ab *Origene* confectum eſſe, cuius cum eruditio ſingularis ſatis eſſet explorata ac teſtata, etiam ex *Euſebii Hiſtoria Eccleſiaſtica (d)* ipſius *Origenis* verba noſſe potuit, quibus fatetur, ſe diligenter perſcrutatum eſſe dogmata philoſophorum veterum. Quod vero librarius non cum libro reliquit titulum, qui ab ipſo auctore (*e*) exprimitur, quippe a quo appellatur Ἔλεγχος *κατὰ πασῶν αἱρέσεων*, id arbitror cauſae eſſe, quod deprehenderet, librum ipſum, mutilatum ſcilicet, huic inſcriptioni minus reſpondere. In primo enim hoc libro ſententiae philoſophorum ſimpliciter recenſentur, & in ſe-

(a) *lib. IV. cap. 20.*
(b) *P. III. ſect. 2. Cap. I. §. 13. ſqq. & Cap. II. §. 3. & 5.*
(c) *lib. II. cap. 12. & 13.* (d) *lib. VI. cap. 19.* (e) *pag. 1.*

quentibus demum, qui iam perierunt, demonſtrare conatus eſt auctor, omnes haereticos dogmata ſua hauſiſſe ex ethnicorum fontibus philoſophorum: quod propoſitum & inſtitutum ſuum & in prooemio indicat & in peroratione libelli ſuperſtitis Ceterum titulus φιλοσοφȣμένων ideo praeplacuiſſe videtur librario, quod & cum argumento conueniret, & in ipſo libelli prooemio (*a*) dilucida fieret mentio δογμάτων φιλοσοφȣμένων.

CAPVT IV.

DE

Vtilitate ſtudii, quod in reuelandos anonymos ac pſeudonymos ſcriptores impenditur.

CVM *omnes trahamur & ducamur ad cognitionis & ſcientiae cupiditatem, in eaque excellere pulcrum putemus*, vt *Ciceronis* (*b*) vtar verbis, quibus illud *Ariſtotelis* ex principio τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ expreſſiſſe videtur: Πάντες ἄνθρωποι τȣ̃ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει; ſapientis eſt, innatum illum ſciendi ardorem ratione compeſcere, & ad communem vitae vſum veramque hominis beatitudinem attemperare. Non deſunt quidem, qui literas vtilitatis cauſa propterea coli nolunt, quod, vt illa Stoicorum virtus, per ſe ſint amore ac ſtudio

(*a*) *pag. 17.*

(*b*) *lib. I. Offic. cap. 6.* Idem *lib. IV. ad Atticum epiſt. 10:* Οὐδὲν γλυκύτερον, ἢ πάντα εἰδέναι.

dio digniſſimae. Verum qui ſolida ſpecioſis anteponunt, Caſſianum illud CVI BONO vbique pro norma ac regula ſuarum actionum adhibent. Inter quos *Baco Verulamius* merito reprehendit (*a*) eos, qui *ſcientiam appetunt vel ex inſita & irrequieta curioſitate, vel animi cauſa & delectationis, vel exiſtimationis gratia, vel propter lucrum:* contenditque, eos demum in tractandis literis rationem recte ſubduxiſſe, qui *donum rationis diuinitus datum in vſum humani generis impendant.* Damnat igitur magnus ille ſuperioris aeui philoſophus *curioſitatem* in literatis: quam eandem mordaci ſatyra excepit *ματαιοτεχνίαν* appellatam *Edmundus Richerius* in *Obſtetrice* (*b*) *animorum.* Pie quoque ac eleganter olim *Bernardus*, (*c*) Abbas Claraeuallenſis: *Scire, vt ſcias, vana curioſitas eſt: ſcire, vt ſciaris, turpis vanitas: ſcire, vt vendas ſcientiam, indecora cupiditas: ſed ſcire, vt aedifices & aedificeris, caritas eſt atque prudentia.* Nec proinde a vero iuſtoque abhorret lex illa *Themiſtii*, philoſophi Peripatetici, quam philoſophaturis praeſcripſit in Oratione prima, quam cum aliis Latine vertit *Hieronymus Donzellinus.* Ita enim hoc interprete (*d*) loquitur: *Philoſophos neque maledicos, neque* CVRIOSOS *eſſe decet.*

II.

Vt autem naturam *curioſitatis* paulo curatius inueſtigemus, oriri quidem eam conſtat ex vitioſa voluptate: quo circa Celeberrimus D. *Buddeus*

 con-

(*a*) *lib. 1. de augm. ſciens. p. 40.*
(*b*) *cap. II. §. 3.*
(*c*) *Serm. in Cantic.*
(*d*) *pag. 49.*

Digitized by Google

concinne eam vocat (*a*) *eruditae voluptatis filiam:* ſed ex quo fonte voluptas illa temere ſciendi omnia proficiſcatur, inueſtigatu paulo difficilius eſt. Equidem ſic cenſeo: Quarum rerum ſpecies animo obſeruantur obſcurae, eas amplius & auguſtius interpretari naturae humanae vitio conſueuimus. Idque hac de cauſa fieri arbitror, quod circa obſcura ſpes verſatur ac metus, qui duo affectus certos intra fines aegre coercentur, ſed quam poſſunt, euagantur longiſſime. Quemadmodum igitur lenta *ſpes* facit, vt *tarde, quae credita laedunt, credamus*, quae *Phyllidis* vox eſt apud (*b*) *Ouidium:* ita ex eadem ſpe fit, vt, *quod nimis volunt homines, hoc facile credant.* (*c*) Adeo *humani ingenii vitio ſpei noſtrae indulgemus*, vt ait (*d*) *Curtius.* Sed nec minus *metus* ad maiora & deteriora credenda pronos reddit homines, quod de Tyriis refert idem (*e*) *Curtius*, & generatim pronuntiat allato loco (*f*) *Seneca: Prona eſt*, inquiens, *timori ſemper in peius fides.* Hoc idem accidit literatis hominibus, vt ſcilicet, quae neſciunt, vel ſpe compulſi, vel metu, (qui regit potiſſimum animos, oracula, cometas, & ſimilia interpretantium,) iuſto maiora ſibi repraeſentent. Quo facto mirabili flagrent neceſſe eſt ea cognoſcendi cupiditate, quae ob id ipſum, quod ignota ſunt, praecepto

(*a*) *Philoſ. pract. P. I. cap. II. ſect. 2. §. 81.*
(*b*) *epiſt. Heroid. II. 9.*
(*c*) *Seneca Herc. fur. v. 313.*
(*d*) *lib. VIII. cap. 14, n. 1.*
(*e*) *IV. 33, 22.* (*f*) *v. 316.*

cepto iudicio faciunt maximi. Vnde ignorantia admirationis mater iamdudum veriſſimo nomine dicta fuit. Ecquid enim cauſae eſt, quod in Chemicorum libris tantum ſapientiae reconditum eſſe plerique ſibi perſuadent? Nonne id ipſum, quod eos non intelligunt? Cur alii in veterum mythologia ſublimia quaerunt myſteria? Nempe quod verum fabularum ſenſum, veram originem non capiunt. Cur de philophia barbarica tam magnifice haud pauci ſentiunt? Nimirum quia ignota eſt. Hac de cauſa ſaepe mihi in mentem venit, eorum gratulari felicitati, quorum ſcriptis abolitis fama nominis ſuperſtes eſt. Tales enim hanc ipſam ob cauſam, quod tacent, magnorum philoſophorum in numero habentur, imo aliis longe praeferuntur, acrique deperditorum monumentorum deſiderio teneri ſe fatentur poſteri. Solet indidem fieri, vt celebres viros, quos nunquam videre nobis contigit, maioris faciamus multo, quam poſtea, quam videre eos licuit & alloqui. Scytharum legatos admirabundos in vultu *Alexandri* defixiſſe oculos, tradit (*a*) *Curtius*, *quia magnitudine corporis animum aeſtimantibus haudquaquam famae par videbatur.* Idem de *Thaleſtri* alio loco (*b*) narrat. Pari modo *Cornelius Nepos*, *Ageſilaum* iis, qui virtutem eius nouerant admirationi fuiſſe, ſed aliis, qui faciem eius intuebantur, contemtui, memoriae (*c*) prodidit. Adeo

(*a*) *VII, 8, 9.*
(*b*) *VI, 5. 29.*
(*c*) *in Vita eius cap. VIII.*

Adeo *minuit praeſentia famam.* Veriſſime igitur *Io. Barclaius: De iis,* inquit, *(a) quae neſcimus, quaedam nos altior opinio & reuerentiae plena ſubit.* An hoc conſilio *Socrates* olim nihil ſcripto mandauerit, fortaſſe alioquin non conſecuturus gloriam philoſophi omnium praeſtantiſſimi, affirmare non auſim. Ceterum aliorum philoſophorum calliditatem agnoſco, qui Orientis regum more, ſubiectis ſe ſuis raro conſpiciendos praebentium, ad tuendam augendamque maieſtatem, ipſi quoque obſcuris vel vocibus, vel ſymbolis, vel imaginibus doctrinas ſuas inuoluerunt. Vti enim plebs noſtra, latina pro concione verba audiens in admirationem rapitur ſingularis ſcilicet ſapientiae, nil admiratu dignum deprehenſura in iisdem, vernacula lingua prolatis; ſic plerique mortalium aenigmaticam philoſophandi rationem falſo pro inuolucro habent ſummorum myſteriorum. Ex eadem cauſa fit, vt *nitamur in vetitum ſemper cupiamusque negata*: quod videlicet ſpes auguſtiore vultu res abſentes nobis repraeſentat, more picturae, quae femellae alicuius faciem haud paullo elegantiorem amabilioremque ſiſtit, quam eſt reuera. Suopte id exemplo comprobat *Cicero*, ad *Nigidium (b)* ſcribens: *Quo minus* (hoc tempore Caeſari) *familiaris ſum, hoc ſum ad inueſtigandum curioſior.* Nimirum

ere-

(a) *Icon. anim. cap. X. p. 640.* Tacitus in *Vita Agricolae cap. 30: Omne ignotum pro magnifico eſt.*
(b) *lib. IV. Fam. epiſt. 13.*

credula vitam (a)
Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.

Atque haec pro inſtituti ratione ſufficere videntur poſſe, vt cognoſcatur, curioſitatem oriri ab obſcuritate idearum, quas plerumque ſpes in maius extollit, ac vehementius mortalium accendit deſideria.

III.

Curioſitatis vitium eorum quoque, qui literis operam dant, inſidere mentibus, ſuo ipſius exemplo docere poterat *Aulus Gellius*, ſed manticae quod in tergo erat, non videns, alium eo vitio laborantem in *Noctibus* ſuis *Atticis* (*b*) deridendum nobis propinat. Refert enim, familiarem quempiam ſuum ſuperuacua & ridicula diligentia inueſtigaſſe, quo nomine primus grammaticus fuerit appellatus, quot fuerint *Pythagorae* nobiles, quod *Hippocrates*, quae nomina fuerint ſociorum *Vlyſſis*, & alia huius generis complura. Quamobrem non inconſultum fuerit, cauere, ne paris imprudentiae nota nobis inuratur, ſi forte περιέργως verſemur ſine magno fructu in indagandis veris librorum auctoribus. Neque enim poſtrema cauſa eſt, cur viri literarum ſtudio dediti illiteratis ſaepe debeant ludibrium, & *paedantarum* titulo traducantur, in eo, quod multa ipſorum ſtudia curioſitatem ſolum alunt, nullo admodum fructu ad vitae communitatem redundante. Quid ſi igitur quis dicere auſit cum *Socrate* & *Gellio*, eius-

(*a*) *Tibullus lib. II. eleg. 7. v. 1.*
(*b*) *lib. XIV. cap. 6.*

Digitized by Google

eiusmodi libris, adeoque & vaſto *Placcii* voluminí *de anonymis & pſeudonymis ſcriptoribus*, praeſtare vnicum verſum illum *Homericum*, quem Latine ita expreſſum habemus:

Aedibus in noſtris quae recta aut praua gerantur;

aut decantatum illud: γνῶθι σεαυτόν! Imo quid ſi quis dicat, eiusmodi ſcrutatoribus auctorum latitantium idem ſubeundum eſſe fatum, quod fabuloſo illi venatori, *Actaeoni*, qui *Dianam* conſpexiſſe nudam haud impune tulit? Qua fabula non male iudicat *Natalis Comes* (a) nos admoneri, ne ſimus nimis *curioſi* in rebus nihil ad nos pertinentibus, quoniam multis perniciosum fuerit, res arcanas aliorum cognouiſſe.

IV.

Sed miſſis ambagibus, paucis contemplemur, quis capi fructus poſſit ex notitia auctorum, qui vel anonymos, vel pſeudonymos euulgarunt libros, quantumque huic ſtudio debeat pretium ſtatui. Vulgaris cantilena eſt, eam notiam conducere ad amplificandam hiſtoriam literariam. Verum cum illa ipſa notitia haud dubie pars ſit literariae hiſtoriae, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτοῦσιν, vt cum *Ariſtotele* loquar, qui inde vtilitatem eius demonſtrare conantur. Ac ſane dolendum eſt, plerosque, qui in ſtudium hiſtoriae literariae incumbunt, vix vnquam de eius fructu cogitare, ſed coecum ſequi impetum animi, non praelucente Rationis facula. Poſtquam enim *Voſſii, Morhoſii*, aliaque ma-

(a) *Mythol. lib. VI. cap. 24. p. 673.*

magna nomina, viam excolendae illi hiſtoriae ſternere aggreſſi ſunt, adeo multorum animi illi ſeſe dedunt, vt omiſſo nucleo in ſolo cortice ambitioſe haereant. Ex quo fit, vt haud pauci, qui inter eruditos nomen profitentur ſuum, maiore ſint inſtructi peritia doctorum hominum, quod ad vitas ac fata eorum attinet, librorum, quod ad titulos & editiones, bibliothecarumque, quam rerum in libris contentarum. Qui ſane haud abſimiles ſunt ſutori, qui artis inſtrumenta per omnem vitam colligit, de conficiendo calceo ſollicitus nunquam: aut coquo, qui in cibis apparandis aſſidue occupatus, eorum ſolo delectatur aſpectu: aut *Tantalo,* qui mediis in aquis ſitit: aut denique procis illis *Penelopes*, quibus, cum die noctuque ancillarum fauorem aucuparentur, nunquam tamen matronae frui amore licuit.

V.

Equidem *Morhofius,* vir πολυμαθέςατ☉ς, *Polyhiſtoris literarii* libri I. caput XX. inſcripſit *de fructu omnis hiſtoriae bibliothecariae* ſiue literariae, (haec enim ipſi hoc loco eſſe ſynonyma, ex συνόψει, libro praemiſſa, apparet:) ſed rubro, quod aiunt, non reſpondet nigrum, cum in ipſo capite doceat, qua potiſſimum ratione Syſtema hiſtoriae literariae confici poſſit, niſi quod ſub finem pauca quaepiam hanc in rem, ſed leuia, commemorat. Erat autem *Morhofio* ſane dignum, id, quod in inſcriptione capitis pollicitus erat, praeſtare: cum ampliſſimi profecto ſit vſus hiſtoria literaria, idque noſſe plurimum interſit. Quod ſi enim vnusquisque ſciret, quem in finem hiſtoria illa

tra-

tractanda ſit, rectius vtique ac prudentius in ea verſaretur: ſecus fiat totaque erretur via neceſſe eſt, ſi quis praeter nudam cognitionem nullum certum finem ſibi habeat propoſitum. Verum ego quidem de vniuerſae literariae hiſtoriae vtilitate hic agere non conſtitui, ſed tamtummodo de fructu, ex notitia anonymorum & pſeudonymorum capiendo.

VI.

Rationes igitur hunc in modum ſubduco. Libri duum ſunt generum. In aliis ſententiae proponuntur, firmis ſtabiliendae rationibus, quippe a quibus omne ſuum robur capiunt: in aliis rei fides pendet ab auctoritate dicentis. Vt de prioribus agam prius, dogmaticorum ſcriptorum auctores plerumque ſine damno lectoris ignorari poſſunt, quippe cum non a quo, ſed quid ſcriptum ſit, expendi debeat. Hic igitur argumenta diligenter ſunt ponderanda, & pro eo, ac valent, vel amplexanda eſt ſententia, vel repudianda. Vnde (exempli cauſa hoc affero,) nihil admodum prodeſt, ſcire auctorem *Vindiciarum contra tyrannos*. Siue enim argumentis vtitur infirmis atque futilibus, reiiciendus; ſiue ponderoſis & inuictis, ſequendus eſt. Quid? quod non raro prodeſt lectori auctorum huiusmodi ignorantia: quod cum ſupra iam (*a*) manifeſtum reddiderim, repetere hic moleſtum fuerit. Hinc *prudentis eſt, ita quosuis dogmaticos libros legere, quaſi auctor plane ſit ignotus.* Ea enim ratione ſincerius ferri

(*a*) Cap. II. §. 5.

ferri poterit de ſententiis ibi expoſitis iudicium. Idque ipſum ad eclecticam philoſophandi rationem ſpectat. Ex quo ſequitur, vt, qui auctorem libri dogmaticum abſconditum mihi reuelat, non tam vtilitati meae, quam curioſitati ſeruiat: imo non raro damnum mihi afferat, locum faciens praeiudicio auctoritatis.

VII.

Quanquam eſt, vbi & dogmaticorum auctores librorum noſſe, lectoris intereſſe videtur. Quemadmodum enim, duo cum faciunt idem; ita & duo cum dicunt idem, non *a*) ſemper idem eſt, ſed ſaepius idem ſermo, a duobus prolatus, diuerſiſſimo gaudet ſenſu, pro eo ac loquentium ſcopus variat & affectus. Certe longe aliud ſignificatur, cum *Socrates*, aliud cum Epicureus aliquis: *Quae ſupra nos*, inquit, *nihil ad nos*. Aliud item eſt, cum apud *Curtium* (*b*) frugalis ille ac ſua ſorte contentus *Abdolominus* haec profatur: *Nihil habenti* (mihi) *nihil defuit*: cui geminum eſt dictum *M. Catonis*, ab *A. Gellio* annotatum in *Noctibus* (*c*) *Atticis*: aliud eſt, cum turpis ille paraſitus apud (*d*) *Terentium*: *Omnia*, inquit, *habeo, neque quicquam habeo: nihil cum eſt, nihil deſit tamen*. Etiam illud: *Ede, bibe, lude*; longe aliud ſigni-

(a) Iſocrates in *Panegyrico p. 158*: τὸν αὐτὸν λόγον ὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖς, μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον Ita alio ſenſu CHRISTVS *Matth. VI. 34.* uetat ſollicitos nos eſſe de craſtino; alio Epicureus ille Horatius *lib. I. odae 9 6. 13*: *Quid ſit futurum cras, fuge quaerere* Alio quoque ſenſu Machiauellus, alio Epictetus in *Enchiridii cap. 38.* ait: *Vbi vtilitas, ibi etiam eſt pietas.* (*b*) *IV, 1, 25.* (*c*) *lib. XIII. cap. 22.*
(*d*) *Eunuch. Act. II. ſc. 2, 12.*

ſignificat ex *Salomonis*, atque ex *Sardanapali* ore prolatum. Doctiſſime proinde obſeruatum eſt *Ioanni* (*a*) *Clerico*, *diuerſas ſectas iisdem ſaepe vſas vocabulis, ad diuerſa prorſus dogmata exprimenda: & easdem, ſeruatis iisdem vocabulis, lapſu temporis ſententiam mutaſſe*: id quod quibusdam exemplis ab eo illuſtratum eſt. Hactenus igitur id, quod praecedenti §. dixi, aliquam admittit exceptionem: quanquam haec magis pertinet ad breuiores ſententias. Nam integrum librum legenti facile erit, cum ſcopum auctoris etiam incogniti, tum verum ſenſum aſſequi. Quanquam illud etiam annotatu dignum, quod cognito, anonymi, vel pſeudonymi libri auctorem eſſe magnum quempiam & eruditiſſimum (*b*) virum, facilius permouemur ad eum perlegendum ſpe cognoſcendi res momenti haud exigui. Atque hac etiam de cauſa ſupra (*c*) monui, auctores ſuis libris nomina praefigere debere, niſi grauiſſima cauſa ſubſit: quod ſcilicet ſaepe praeiudicio damnatur liber anonymus, & tanquam ſuſpecta aliqua merx primoribus tantum digitis vſurpatur. Cer-

---

(*a*) *Art. Crit. P. II. ſect. 1. cap. 14.*

(*b*) E. g. Si compertum habeo, in *Bibliis Erneſtinis* illas dilucidationes, quae *Pſalterio* ſunt inſertae, auctorem habere Glaſſium, cupide ad eas prouolo, quotiescunque aliquid obſcuritatis mihi obiicitur pſalmorum aliquem legenti. At id haud fecero, vbi quis mihi perſuaſerit, a duobus Paſtoribus paganis & vno aeque obſcuri nominis oppidano profectas eſſe iſtas annotatiunculas. Vid. infra *P. II. cap 3. §. 72.*

(*c*) *cap. II. §. 6.*

Certe iamdudum mihi perſuaſi, *Vindiciis contra tyrannos,* ſi quidem illuſtre *Langueti,* viri & optimi & doctiſſimi, nomen praeſcriptum fuiſſet, non tam dura ſubeunda fuiſſe iudicia, ſed lectorem aequiore eas excepturum fuiſſe animo. Sed quia liber ſine domino prodibat in publicum, ſuſpectus hoc ipſo erat multis, eiusque auctor tanquam lucifuga & tenebrio multorum contumeliis fuit expoſitus, & ab iis etiam ſeueriſſima ſententia damnatus, qui vel non legerant eum, vel etiam ne viderant quidem.

VIII.

Progredior ad illud librorum genus, quibus fides haberi debet ex auctoritate ſcriptoris. Vbi diſcrimen eſt ſtatuendum inter verba & ſententias. Vti namque dicto ſaepe fidem facit explorata loquentis veracitas: ſic & verbo phraſique auctoritatem vel conciliat dicentis perſona, vel demit. Quae enim verba dicendique genera e *Cicerone* eiusque aequalibus vel non multo poſt natis hauriuntur, pure & γνησίως Latina merito habentur, & vt optima ad imitandum ſunt proponenda. Quod ſi quis ea deſumſerit ex libris, optimorum illorum dicendi magiſtrorum nomina mentientibus, ſpuria ſaepe pro genuinis amplexetur, ac ſtribliginem pro caſtitate ſermonis habeat neceſſe eſt. Quem in modum deceptus quondam eſt *Buchnerus,* cum in *Lexico Fabri,* ab ſe locupletato, vocabulo *praeficae* auctoritatem conciliatum iuit ex quodam fragmento *Q. Trabeae Comici,* quod tamen conſtat a *Mureto* fabricatum eſſe ad ludificandos eruditos, quorum compluribus ea re im-

Digitized by Google

poſuit. (*a*) Atque hoc potiſſimum ſenſu verum eſt, quod *Morhoſius* (*b*) iudicat, vtiliſſimum eſſe laborem, quo veri librorum auctores indagantur, *non tam in recentiorum auctorum ſcriptis, quam vetuſtis.*

IX.

Iam quod attinet ad ſententias, quibus dicentis auctoritas pondus addit, facile apparet, me reſpicere ad libros hiſtoricos. Horum quippe dignitas ab auctoris fide ac veri ſtudio dependet vnice. Non ſolent prudentes iudices quenquam poena afficere, ideo quod in ſchedula ἀδεσπότῳ grauiſſimi cuiusdam (*c*) criminis fuerit accuſatus: quoniam incertum eſt, vtrum calumniatorem, an probum virum ea habeat auctorem. Imo cum teſtes etiam praeſto ſunt, non tamen ſimpliciter eis fides habetur, ſed duo potiſſimum accurate inquiruntur, primum an ii poſſint, deinde an & velint verum ſine falſi mixtura luculente dicere. Idem hiſtoriarum lectori animaduertendum eſt, ac proinde curae ipſi debet eſſe, vt ſcriptorem hiſtoriae cuiusuis e tenebris producat, ac deinceps videat, vtrum dignus ſit, cui credatur, an hiſtoria ab eo tradita falſi ſit ſuſpecta? Quod enim quantisque vitiis laboret hiſtoricorum turba, praeter alios erudita diſſertatione, A. 1705. publicata expoſuit Celeb. *D. Struuius.* Quamobrem maximum operae pretium facere arbitror, qui de hiſtori-

(*a*) *Vid. Mureti Poëmata p. 49, 50. edit. Thomaſii, & Cl. Fabricii Biblioth. Lat. lib. IV. cap. 1. §. 4. p. 670, 671.*

(*b*) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 9 p. 86.*

(*c*) *Sine auctore propoſiti libelli in nullo crimine locum habere debent.* Ita pronuntiauit Imp. Traianus in epiſtola ad Plinium *lib. X. 98.*

ſtoricorum librorum veris auctoribus in apricum proferendis curam ſuſcipiunt, nec nomina ſolum eorum aperiunt, verum etiam ex vita eorum ac in ſtudiis iudicium informant firmum de cuiusque fide hiſtorica. Quod vellem, facerent, qui nouas hiſtoricorum ſiue veterum, ſiue recentiorum editiones adornant, nec ſatis haberent, congeſta ſine ordine ac ſelecta teſtimonia de auctore libris praefixiſſe. Hoc ipſum ſaepe deſidero in *Voſſii* libris *de Hiſtoricis Graecis & Latinis:* quos ceteroquin ſua laude fraudandos non eſſe, cuiuis libens aſſentior. Nemo tamen, qui rem recta ratione putauerit, diffitebitur, tunc demum verum fructum ex libris illis percipi potuiſſe, ſi de hiſtoricis ſuis ſingulis exquiſita ratione docuiſſet, qua quisque fide ac iudicio ſit praeditus, quibus quamque ad perſuadendum idoneis vſus ſit monumentis, & huius generis alia. Exemplum huic induſtriae praeiuit illuſtris vir, *Chriſtianus Thomaſius (a)* de *Taciti*, ac *Io. Clericus (b)* de *Q. Curtii* fide hiſtorica accurate & perſpicue iudicantes: quanquam nec *Bodinus* nihil huc confert in *Methodo* ſua *hiſtoriarum*, & ipſe *Voſſius* ſaepe hic facem praefert.

X.

Hactenus declaraui, quis fructus debeatur, atque adeo quantum pretii ſit ſtatuendum notitiae verorum auctorum, qui vel ἀνωνύμως, vel ψευδωνύμως ingeniorum ſuorum foetus expoſuere: vnde ducenda eſt hanc hiſtoriae literariae partem rite

(a) *Diſſert. de hominibus propriis & liberis Germanorum, §. VI. ſqq.* (b) *Art. Crit. P. III. ſect. III.*

te tractandi prudentia, ne quis merito ſuo *ματαιοτέχνυ*, ſiue, vt iam loqui mos eſt, *paedantae* nomine inſigniatur. Quapropter vti nimiae & reprehenſione dignae curioſitatis eſſet, dedita opera rimari omnes auctores anonymorum pſeudonymorumque librorum; ita neminem operae poenitebit, ſi huiusmodi annotationes ἐκ παρέργυ faciat. Quis enim literatorum tam eſſe ignauus poſſit, vt obiter inter legendum haec talia animaduettere & in communes ſuos locos congerere grauetur? Atque exhuiusmodi annotationibus congeſtum eſſe *Placcianum* opus, apparet.

XI.

Vnum addere liceat, quod nimirum, ſi minus verus libri auctor noſci poteſt, ſaltem cauendum ſit, ne falſo cuipiam eum tribuamus. Neque enim ſolum ſaepe fit, vt innocens aliquis abſurdarum ſententiarum architectus habeatur, & honorifica eius fama detrimentum capiat, ſed etiam lector falſo praeiudicio quempiam damnans, in aliis eiusdem ſcriptis legendis ita verſatur, vt prauis indulgens ſuſpicionibus a vero eius & ſcopo & ſenſu longiſſime aberret. Ac proinde graui cauſa permotus videri debet *Gisbertus Voëtius*, vt *Vindicias contra tyrannos*, praeſcripto *Theodori Bezae* nomine recuſas, non eius, ſed *Langueti* eſſe, rationibus exquiſitis pugnaret & eniteretur: ſcilicet ne cui in mentem veniret, omnes Reformatos, quorum princeps *Beza* fuit, in ſuſpicionem δημαγωγίας immerentes adducere.

FINIS PARTIS PRIORIS.

SCHE-

SCHEDIASMATIS
DE
ANONYMIS
ET
PSEVDONYMIS
PARS POSTERIOR.
SISTENS
SPICILEGIVM
AD
VINCENTII PLACCII
THEATRVM
ANONYMORVM ET PSEVDONYMORVM.

CAPVT I.
IN QVO
Quaedam Placciani operis (*a*) *emendantur.*

CVM Placcianum opus in duas ſit partes diſtributum, quarum priore de Anonymis agitur, poſteriore de Pſeudonymis, idcirco ſignis indicabo, quo meae annotationes pertineant. P. igitur ſignificato *Pſeudonymos*, A. *Anonymos.* Scire

(*a*) Aliquot errores Placcii obſeruauit Baelius *Diction.* voc. *Garaſſe not. G, voc. Inchofer not. A, voc. Iul. II, not. N, voc. Franc. Iu-*

re autem lectorem velim, hoc me capite non ſuſcepiſſe tollenda omnia *Placciani operis* menda? ſed ea ſolum, quae librum deſultorie peruoluenti mihi obuenerunt.

P. n. 7.

II. *Abecedarii* ſub nomine latere *Caroloſtadium* cum ſcripſiſſet *Bailletus*, permotus eſt *Placcius*, vt varios librorum indices conſuleret, an vnquam *Caroloſtadius* hoc ſub nomine ſcriptum aliquod ediderit. Sed irritus fuit hic labor. Nunquam enim *Caroloſtadius* librum iſthac inſcriptione videtur inſigniuiſſe, ſed *Melanchthon* ſolitus eſt eum compendioſe ſimul & iocoſe appellare *malum A, B, C,* reſpiciens ad litteras initiales nominis, quod eſt *Andreas Bodenſtein Caroloſtadius.* Videre hoc licet in (*a*) *Melanchthonis* ad *Camerarium* epiſtolis p. 2. & 6. *Melchior Adamus* in vita *Caroloſtadii* ſtatim ab initio: *Melanchthon*, inquit, *ab elementis initialibus nominis & cognominis notare eum ſolitus fuit nomine* ALPHABETI. Vnde non ſatis credo *Bucholcero*, qui in *Indice Chronologico* ad A. 1522. haec ſcripſit: *Ab hoc anno incipiunt epiſtolae Melanchthonis ad Camerarium, in quarum priore Caroloſtadius notatur voce Alphabeti, eo quod vir ille quandoque in ſcriptis publicis exprimeret initialibus alphabeti litteris nomen ſuum, A, B, C. D. Andreas Bodenſtein, Carlſtadius, Doctor.*

A. n.

Iunius not. N, & voc. *Raynaud not. L.* Alium Placcii errorem notat Sagittarius *Introd. in Hiſt. eccl cap 24. §. 19.*

(*a*) Vid. Iac. Thomaſii *Clauis in Epiſtolas Melanchthonis* in filii *Hiſt. ſapientiae & ſtultitiae T. I. p. 5. & 8.*

A. n. 1914.

III. *Placcius* hoc loco meminit editionis libri *Froſchmäusler* inſcripti, Magdeb. 1594, 4. Hanc relationem falſam eſſe iudico, cum in manibus habeam librum illum Magdeburgi 1600. in 8. editum, in cuius titulo exſtat: *Zuuor in Druck nie ausgangen.* Videtur *Placcii* error ortus ex dedicatione libri metrica, cui ſubſcriptus eſt annus 1595. d. 21. Martii. Nimirum, vt auctor in praefatione p. 4. ſcribit, aliquot annis ante, quam hic liber typis mandaretur, communicatus fuit cum multis ampliſſimis viris & aliis amicis. Anno igitur 1595. illud poema MStum oblatum fuiſſe *Ranzouio*, ad quem Dedicatio pertinet, inde colligitur. De auctore *Georgio Rollenhagio* illud addo, quod ipſe ſuum nomen poemati illi inſeruerit, & quidem in *plagula Ll*, pagina extrema, vbi haec legas:

So that nicht Marquard Rollenhagen,
Als er Margrafen Ludvvig vvolt tragen.

Quod nomen *Marquard Rollenhagen* in meo exemplari ſublitum eſt a poſſeſſore primo, manu ſatis vetuſta adſcriptum: *des Authoris Vetter.* Ceterum de *Rollenhagio*, qui fuit Rector Scholae Magdeburgenſis, lepidam hiſtoriam lege ſis apud (a) Tenzelium.

A. n. 1926, a.

IV. Occaſione praecedentis libri ob argumenti affinitatem progredior ad librum, qui ſub titulo

(a) *Colloq. menſtr. A. 1689. p. 447.*

Digitized by Google

Reincke Fuchs (*a*) exſtat. Vbi notatu digniſſimum eſt, verum eius auctorem detectum eſſe ab auctore laudatae *Batrachomyomachiae*. Ex eius enim praefatione (*b*) ad verbum deſumta ſunt, quae *Placcius* adducit ex praefatione, libro *Reincke Fuchs* inſcripto praemiſſa in editione Roſtoch. 1650. Addam vero ex iſta *Rollenhagii* praefatione reliqua, quae huc pertinent. *Der Baumann aber* (pergit) *iſt hernach zu Roſtock in St. Iacobs Kirchen ehrlich begraben, mit dieſem epitaphio, das ich ihm zu Ehren, und dem Reincke zu Lob, an dieſem Ort nicht verſchvveigen vvollen:*

Nicolao Bavmanno, *Ducali Megapolenſium Principum Secretario, Eliſabetha vxor, pietatis ac coniugalis amoris monumentum poſuit menſe Aprili M. D. XXVI.*

Dormio ſub lapide hoc Niclaus Baumann, honore
Vulgari, externa contumulatus humo.
Nec mala nec vitae repeto bona: ſplendidior ſed,
Quam noſtra, eſt nulla litera ducta manu.
Laetus laeta legas, qui tranſis forte, viator.
Ex Chriſti iuſtus nomine non moritur.

Addita ibidem eſt verſio Germanica, quam & hic, quia lucem infert Latinis verſibus, ſubiungam:

Auf

(*a*) Etiam Latinam, Danicam, Suecicam, & Gallicam huius libri verſiones exſtare, docet Morhofius *im Unterricht von der Teutſchen Sprache und Poëſie P. II. cap. 7. p. 35. ſq.* Anglicam etiam in linguam translatum fuiſſe librum hunc, didici ex *Actis erud. Suppl. T. V. p. 361.*

(*b*) *p. 13. 14.*

Auf deutſch:

Nicolaus Baumannen, des Hertzog und Für-ſtenthums Meckelburg Secretarien, hat Eliſabetha, ſeine Hauſsfraue, aus hertzlicher Ehlicher Liebe und Treue, diſs Gedächtnus geſetzt im Monat Aprill, im Iahr 1526.

Ich Niclaus Baumann halt mein Raſt
Hie unter dieſes Steines Laſt.
Als man mich hat zu Grabe bracht,
Im fremden Land mit ſchlechter Pracht.
Und mag von Gut und Böſs nichts ſagen,
So mir zuſtand bey meinen Tagen,
Ohn daſs ich zu der Zeit im Land
Hat die zierlichſte Schreiber-Hand.
Du Wandersmann, lieſs deine Zeit
In Freuden, vvas dein Hertz erfreut.
Ich vveiſs, das der im Tod nicht iſt,
Der gerecht vvar durch Ieſum Chriſt.

Sed muto nunc ſententiam de auctore huius libri. Docet enim Io. Georgius Eccardus in *Praef.* ad *Leibnitii Collectanea etymologica p. 51.* Baumannum tantummodo interpretem Germanicum eſſe operis, ab *Henrico Alcmarienſi* ſaeculo decimo quinto confecti, ſermone Belgico: ac proinde, cum Baumannus eum librum tanquam ſuum opus ediderit, eum referre non dubitat inter *inſignes plagiarios.*

A. n. 757.

V. *Hottingeri* librum *de ſcriptoribus ſuppoſititiis* ſibi prorſus incognitum eſſe, hoc loco ſcribit *Placcius.* Ac ſane nec *Hottingerus* eiusmodi librum vulgauit, ſed tantum *Catalogum ſcriptorum* ecle-

eccleſiaſticorum ſuppoſititiorum, qui exſtat in ipſius *Pentade diſſertationum miſcellanearum num. II. a pag. 37.* vsque ad *pag. 92.* ex *Riueto*, *Coco*, aliisque in ſtudioſorum gratiam collectus. Et iſtum catalogum haud dubie innuit *Normannus a Placcio* hic citatus.

P. n. 371.

VI. In *Placcio* hic legendum eſt: *Didacus Bernardinus.* Eſt namque nomen ἀναγραμματικὸν, ſub quo latet *Bidermannus*, cuius praenomen *Iacobus* permutatum eſt Hiſpanico *Didaci*, quod *Iacobum* ſignificat. Qua occaſione mihi in mentem venit leuis erroris, quem *Morhoſius Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 4. p. 33.* commiſit. Dubitat enim, an forte *Schoockius*, cuius verba adduxerat, in nomine *Mendozae*, *Caroli V.* Imp. ad Venetos legati, errauerit, cum eum *Didacum* vocet, quem tamen alii *Iacobum Hurtadum de Mendoza* appellauerint. Sed ſciendum, *Didacum* & *Iacobum* Hiſpanis eſſe ſynonyma: quod & *Tenzelius* (*a*) obſeruauit. Meminit autem huius *Didaci Mendozae*, tum adoleſcentis, ſummo inter Hiſpanos genere & loco, & ſumma nobilitate, *Sadoletus* libro VII. *epiſtolarum* (*b*) eiusque animum ad literas propenſiſſimum mirifica laude ornat. Exſtat etiam eiusdem *Sadoleti* ad hunc ipſum *Mendozam*, iam *Caroli V.* Caeſaris apud Venetos legatum, epiſtola libro XV. (*c*) Ad alium eiusdem gentis virum, *Ioannem Hurtadum*

(*a*) *Colloq. menſtr. A. 1689. p. 15.* Certior huius ſynonymiae teſtis eſt Andreas Schottus in *Bibliotheca* ſua *Hiſpanica p 394.*

(*b*) *p. 257. ſq.* (*c*) *p. 608. ſq.*

tadum Mendozam, Hiſpanum, ſcripta eſt vltima libri XIV. epiſtola (*a*) *Sadoleti*, vbi hic illius poëma aliquod & inſignem eruditionem magnis laudibus effert. Sed vt ad *Didacum*, ſiue *Iacobum* illum *Mendozam* reuertar, meminit *Io. Andreas Boſius* in *Exercitatione in periocham Ioſephi de Chriſto* (*b*) ex *Ludouici Iacobi* libro *de bibliothecis*, *Iacobi* illius *Hurtadi Mendozae* bibliothecam egregiis MStis Graecis, partim ex Oriente conquiſitis, partim e bibliotheca Cardinalis *Beſſarionis* deſcriptis, Latinis item & Arabicis, inſtructam, Scorialenſi illatam fuiſſe bibliothecae: *quae tamen* (ita pergit *Boſius*,) *vereor, ne nupero pulcherrimi illius aedificii incendio perierit.* Hanc eandem rem memoriae prodidit *Alexander Baruoetius*, Ieſuita, in *Catalogo auctorum ineditorum, qui in bibliotheca Scorialenſi aſſeruantur*, inter hoſce libros recenſens (*c*) ACHMET, *medici, filii Abrahami, peregrinantium viatica libris ſeptem.* Subiungit enim haec: *Ex bibliotheca Didaci, ſiue Iacobi de Hurtado de Mendoza; e qua potiſſima pars graecorum MSStorum codicum huius bibliothecae conſtat.* Reliqua, quae ſequuntur lectu digna, praetermitto, cum liber ſit in multorum manibus.

P. n. 627.

VII. *Chreſuldes* vitioſe in *Placcio* ſcriptum eſt. Scribendum enim erat *Chresſulder*, ſub quo putiſſimo anagrammate latere voluit auctor *Drechslerus*

(*a*) *p.* 566. (*b*) *Cap. I. §. 4.* (*c*) *in Collectione Maderiana de Bibliothecis, edit. nouiſſ. p.* 128.

Google

lerus, qui Collega fuit in Gymnaſio Halenſi, & vero ſuo nomine praeſcripto edidit (in 12.) libellum precatorium titulo *Ancorae ſacrae Studioſorum.* Titulum libri, qui in Placcio legitur, alibi paullo immutatum deprehendi, nimirum ita: Confutatio Theol. Chriſtianorum, Laruarum Natalitiorum, ſancti Chriſti nomine commendatarum, in qua de earum origine diſquiritur cum apologia contra feſtinata quorundam iudicia Lipſ. 1677. in 12.

P. n. 824. & 825.

VIII. *Rudimenta linguae Perſicae auctore Lud. de Dieu* prodierunt Lugduni Bat. 1639. in 4. Eius *Hiſtoria Xauerii de Chriſto & Petro* e Perſica lingua translata prodiit ibidem 1634. Scio, *Elichmanno* Sileſio a multis hos libros tribui. (*a*) Sed legens praefationem *Ludouici de Dieu* ad dicta linguae Perſicae *Rudimenta*, & virorum de eius eruditione Orientali iudicia, (*b*) vix a me impetrare poſſum, vt credam, ſed vereor, ne doctiſſimo illi viro fiat iniuria.

P. n. 1813. α.

IX. Errat Caueus, a Placcio adductus. Nam *A. Franciſci de Monte S.* ſub nomine latere *Abrahamum de Franckenberg*, equitem Sileſium, non ignotum *Boehmii* aſſeclam, & ex ipſo nomine adſcititio facile perſpicitur, & recte id tradit (*c*) *Ittigius*, & *Poiretus*, ac hic quidem in epiſtola *de praecipuis*

(*a*) *Vid. & Tenzelius Colloq. menſtr. A. 1691. p. 756. ſq.*
(*b*) *Vid. Blount. Cenſura celeb. auct. p. 973. ſqq.*
(*c*) *Diſſert. de Poſtello §. XIV.*

cipuis ſcriptoribus Myſticis, annexa *Arnoldi Hiſtoriae Theologiae Myſticae*. Idem docetur in *Obſeruationum ſelectarum Halenſium* Tomo IV. *Diſſ. XII. p. 264.* (*a*) Huius *Franckenbergii* epitaphium exſtat in *Ottii Annalibus Anabaptiſticis*, & hinc in *Tenzelii Bibliotheca curioſa.* (*b*)

A. n. 811. a.

X. *Epiſtolae de Tolerantia ad Clariſſimum Virum T. A. R. P. T. O. L. A.* ſcriptae a *P. A. P. O. I L. A.*, & editae A. 1689, verum auctorem non indicauit *Placcius*, ſed falſos nominauit. Produxit autem verum *Io. Clericus* in *Bibliotheca* (*c*) *ſelecta*, additque, ſub allatis literis initialibus haec verba latere: (1) *Theologiae apud Remonſtrantes Profeſſor, Tyrannidis Oſor, Limburgius Amſtelodamenſis:* (2) *Pacis Amicus, Perſecutionis Oſor, Ioannes Lockius Anglus.* Ibidem (*d*) indicat *Clericus*, *Lockium* etiam alteram & tertiam epiſtolam *de Tolerantia* ἀνωνύμως edidiſſe.

A. n. 230. & n. 1413.

XI. *Placcius* hoc loco, improuide ſecutus iudicium *Pelleri*, *Compendii Politici* auctorem manifeſtae impietatis & aperti atheiſmi accuſare non veretur. Sed vterque, & fere alii (*e*) quoque graui iniuria libri illius auctorem afficiunt. Id vt manifeſtum fiat, iuuat apponere libri titulum: *Homo Politicus, hoc eſt, Conſiliarius nouus, Officiarius & Aulicus, ſecundum hodiernam praxin. Auctore*

(*a*) *p. 597.* (*b*) *A. 1704. p. 726.*
(*c*) *T. VI. p. 374.* (*d*) *p. 379. & 383.*
(*e*) E. g. Thomaſius in *Cautelis circa praecognita Iurisprudentiae Cap. XV. §. 6. not. p.*

ctore Pacifico a Lapide. Cosmopoli 1665. in 4. plag. 7. Conf. *Placcius* in *Pſeudon. n. 1977.* Vel ex inſcriptione hac luculenter apparet, auctorem peſtilentiſſimas Pſeudo-politicorum artes ex latebris in apricum protrahere voluiſſe, minime vero animi ſui ſenſa in vulgus edere. In titulo enim pollicetur, ſe deſcripturum eſſe Politicum *ſecundum hodiernam praxin*, certe quidem corruptiſſimam. Nec ſatis mirari poſſum ἀκρισίαν *Pelleri*, cum larua ſerium ſuſcipientis certamen, &, quod Graeci dicunt, ἀεροβατοῦντος: cum vel ex perfunctoria libelli illius lectione nimis manifeſto appareat, auctorem ſimulate agere, ac ſatyram ſcribere, non praecepta politica. Cum enim inprimis Ieſuitarum artes & praecepta aperte commendet, Alexandrique VI. Papae improbiſſimum exemplum proponat imitandum, ipſe Proteſtantium addictus partibus; quis non videat, eum docere voluiſſe, non quid fieri debeat, ſed quid ſoleat quotidie fieri per maximae virtutis ſimulationem. Imo ſi auctor talis reuera fuiſſet, qualem hoc libro deſcribit politicum, ſane non euulgaſſet arcana ſua, cum ipſo in libro ſub perſona pſeudo-politici ſummopere inculcet fraudium occultationem & Pythagoricum quoddam ſilentium. Sed quid opus eſt verbis? Si quis enim perlecto illo libello non plane mecum (*a*) ſentiat, cum naſo & cerebro carere ne-

(*a*) Adde id, quod obſeruaui in *Conſpectus* mei *reip. lit. Cap. VI.* §. 33. ibique in vna ſubiectarum annotationum.

neceſſe eſt. Illud obiter addo, idem accidiſſe *Machiauello, Principem* ſuum deſcribenti, vt ſcilicet ab imperitis ſummae impietatis dica ei ſcriberetur, cum tamen eo tantum conſilio id libri conſcripſerit, vt malorum ſuae aetatis principum, maxime *Caeſaris Borgiae*, malas artes euulgaret: id quod non fugit viros acutiſſimos, *Baconem Verulamium*, (*a*) *Albericum Gentilem*, (*b*) *Iacobum Gaddium*, (*c*) *Gabr. Naudaeum*, (*d*) *Herm. Conringium*, (*e*) *Morhofium*, (*f*) *Chriſtian Thomaſium*, (*g*) *Perizonium*, (*h*) *Struuium*, (i) & quem principe loco nominare debebam, *Matthiam Flacium* (*k*) qui inter Veritatis Teſtes eum refert.

CAPVT II.

IN QVO

Quaedam Placciani operis *illuſtrantur*, & *confirmantur*.

P. *n*. 905.

HVTTENVM eſſe auctorem libri, pro *Capnione* editi, ſub nomine *Eleutherii*, docet etiam aequalis ei & amicus *Eobanus Heſſus* libro I. *epiſtolarum*, (*l*) in litteris ad *Io. Langium* datis, quas

G ita

(*a*) *lib. VII. de augm. ſcient. cap.* 2. *p.* 366.

(*b*) *lib. III de Legat. cap.* 9. (*c*) *in Opere de ſcriptoribus non eccleſiaſticis.* (*d*) *in Bibliogr. polit p.* 88. & 112. (*e*) *in praefat. ad* Machiauelli *Principem.* (*f*) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap* 19 *p.* 224. (*g*) *in Specim Iurisprud. iudic. cap. VII.* §. *II. p.* 77. (*h*) *Hiſt. ſaec. XVI. p.* 7. (*i*) *Biblioth. philoſ. cap. VII.* §. 9. *p.* 146. (*k*) *Catal. Teſt. Verit. n.* 401. *p.* 828. (*l*) *p.* 19. 20. Verus libri huius titulus producitur

ita exorditur: *Iam non dubitabis amplius, Huttenum triumphare pro Capnione. A fronte iſtam phraſin non ſtatim agnoui: ſtatim, ac introgreſſus penitus. Huttenus noſter factus eſt Eleutherius, quia vere (a) liber. Puto multas illi, quas facile poſſumus ſuſpicari, fuiſſe cauſas, propter quas perſonam ſumſerit, ac luce palam nolit conſpici. Nec dubita: vere Huttenus eſt. Iuro tibi per omnia maxima: Hutteni eſt hoc. Sed male pereant mali typographi, qui multa in praeclaro libello praue ſcripſerunt.* Addendum hoc loco eſt, illas epiſtolas, quas hic commemoro, eſſe rariores. Nam nec *Morhofio* notae fuerunt, qui in *Polyhiſtore literario* (b) eas tantum *Eobani Heſſi* epiſtolas commemorat, quas ad *Ioach. Camerarium* ſcripſit, editas Norimbergae 1553. in 8. Illud autem volumen epiſtolarum *Eobani Heſſi*, ex quo modo adduxi epiſtolam ipſius ad *Langium*, prodiit Marpurgi 1543. *in folio*, cura *Ioannis Draconitae*, qui prae-mi-

citur a Mich. Neandro in *Erot. ling. Hebr. p. 539: Ioannis Reuchlin Viri clariſſimi Encomium, triumphanti illi ex devictis obſcuris Viris, id eſt; Theologiſtis Colonienſium & Fratribus de ordine Praedicatorum, ab Eleutherico Bizeno decantatum.* Hunc autem eſſe *Huttenum*, Eraſmus ſciuit *lib. VI. p. 265.* edit. Baſil. 1529. itemque Camerarius in *Vita Melanchthonis p. 18.* edit. 1566. Totum illum librum Hutteni verſibus ſcriptum Io. Henr. Maius exhibet in *Vita Reuchlini p. 480.-508.* Vid. & Burckhardus in *Vita Hutteni T. I. p. 162. ſqq.*

(a) Putauerim, Huttenum eo nomine ſignificaſſe ſuam & patriam & dignitatem. Erat enim *ein freyer Francke,* Ac ipſum nomen *Franck* ſignificat *liberum.*

(b) *lib. I. cap. 19. p. 225. & cap. 24. p. 293. edit primae*

miſit Dedicationem. Conſtat autem iſtud volumen libris XII. paginis 300. Praeterea in eo exſtant etiam complures aliorum ad *Heſſum* epiſtolae, quorum nomina indicantur in praemiſſo catalogo. Ex his igitur epiſtolis alteram quoque obſeruationem decerpam ad illuſtrandum *Placcium*, quae iam ſequitur.

P. n. 2110.

II. Memoratur hic Dialogus ab *Hutteno*, adſcito alieno nomine, editus: ſed quis ſit ille, aut de quo argumento, ſe neſcire fatetur *Placcius*. Veroſimile eſt, eſſe illum Dialogum, de quo ipſe *Vlricus Huttenus* in epiſtola ad *Eobanum Heſſum* libro XII. voluminis laudati (*a*) ſic ſcribit: *Cuditur mihi nunc Dialogus, cui titulus: Trias Romana; quo nihil vehementius, nihil liberius adhuc editum eſt in Romanos aurifugas.* Praeterea notum eſt vel ex ipſo *Placcio*, quam ſaepe perſonam *Protei* inſtar mutauerit *Huttenus*, & alia ſcripta aliis inſignita nominibus ediderit. De eodem vero Dialogo etiam in alia epiſtola, ibidem (*b*) exſtanti, loqui videtur *Huttenus*, haec ſcribens: *Qui has perfert, habet a me libelli quiddam in tyrannos, quod curet typis imprimendum. Ibi, quaeſo, tuam mihi atque illi accommoda operam. Poteſt ſilentio tranſigi negotium & occulte. Neque vsquam rectius, quam in veſtra vrbe, vbi nemo actum ſuſpicabitur, praeſertim ſic longe cum abſim ego. Oro te etiam atque etiam, ne quid ceſſes, in re valde nobis neceſſaria. Extet & in luce ſit nouae*

 & au-

(*a*) p. 288. (*b*) p. 290.

& auditae (legendum *inauditae*,) *improbitatis proteſtatio. Videant & cognoſcant futura poſt nos ſaecula, quales fuerint, qui honeſtati, legibus, iuri, fidei ac religioni, ſcelere & audacia ſe oppoſuerint. Sed iam ſatis credo perſuaſum tibi, vt amico gratificeris.* Hactenus *Huttenus*. Fortaſſe ad eundem hunc libellum reſpicit *Flacius*, (*a*) inter eos, qui atrocia Paparum facinora ex hiſtoria produxerunt, *Huttenum* nominatim recenſens.

A. n. 830.

III. Verus huius *Exercitationis* auctor eſt *Ludouicus Meyerus*, medicus Amſtelodamenſis, teſte Crenio, Nic. Arnoldo, Chriſtiano Schotano, Reinero Vogelſangio & Petro Serrario. Cui eam tribui etiam teſtatur *Benthemius im Holländiſchen Schul-und Kirchen-Staat* (*b*) Confirmor in hac opinione, quod Groningae in locupletiſſima bibliotheca *Edingiana* (quam idem *Benthemius* libro citato (*c*) laudat,) conſpexi ipſemet hanc *Exercitationem*, hoc titulo inſcriptam: *Franciſci Henriquez de Villacorta, Doctoris Medici, à cubiculo regali Philippi IV, & Caroli II. Archiatri, Opera chirurgica omnia, ſub auſpiciis potentiſſimi Hiſpaniarum regis Caroli II. Amſtelod. per Iacobum Paulli, 1673. in 4.* Sub hoc titulo latebat liber, cum hac inſcriptione: *Philoſophia Scripturae interpres.* (*d*) Obſeruaui auctorem ſuam opinionem ſtabilitum ire (1) argumentis, (2) exemplis Patrum, (3) conti-

(*a*) *Catal. Teſt. Ver. p. 277.* (*b*) *P. II. Cap. II. §. 4. p. 59. & Cap. IV. §. 78. p. 352.* (*c*) *P. I. Cap. III. §. 2. p. 41. & P. II. Cap. IV. §. 44. p. 284.* (*d*) Scopus auctoris eſt, vt

tinua praxi theologorum quarumuis ſectarum. Simul copioſe & φιλοσοφικῶς egit auctor ille de interpretatione. Puto autem *Meyerum* (*a*) propterea adſciuiſſe nomen *Villacortae*, quod vernaculo ſuo nomini maxime reſponderet. *Meyer* enim germanicum nomen eſt: quod Latine *Villicum* dixeris a *Villa*. Videantur *Ioach. Meieri Antiquitates Meierianae, de Meieris* Diſſertatio. Illud tamen nolo ſilentio praeterire, eundem plane titulum ibi-

vt philoſophiam conſtituat praecipuam interpretandi regulam atque normam. Ludouicus Wolzogius (Placcius habet Wolzogenius) tum paſtor eccleſiae Gallobelgicae, Medioburgenſis, poſtea profeſſor hiſtoriarum Ultraiectenſis, ac demum miniſter eccleſiae Gallobelgicae Amſtelodamenſis, aliquot orationibus publice habitis & libellis, anno ſequente editis, oppoſuit ſeſe Meyero, & omne illud Philologiae adſcripſit, quod aduerſarius Philoſophiae tribuerat. Sed neuter rem acu tetigit, verum tantummodo eccleſias Belgicas plurimum turbauit. Haec Ioh. Henr. Maius in introduct. in ſtudium philolog. p. 48. (Myl.)

(*a*) Huic *Meyero* librum iſtum etiam tribuit Leibnitius in *Theodicaea p. 21. und im* Diſcours *von der Uebereinſtimmung der Vernunft und des Glaubens*, add. Crenium in animaduerſionibus hiſtorico-philologicis part. 8. p. 153. & Fabricius in libro *de ſcript. de verit. relig. Chriſt. cap. 22. p. 480*. Erratur autem in *Actis eruditorum* 1692. p. 72. & in *Obſ. ſel. Hal. T. XI. Diſſ. VIII. p. 211.* vbi hic liber tribuitur *Spinozae*. Vid. & annotatio *Proſperi Marchand* ad Baelii *Epiſt. 116. p. 449*. Errarunt etiam illi Cocceiani, qui hunc librum Voëtio, Cocceii infenſiſſimo tribuerunt. add. quoque Elsvvichium in tract. de varia Ariſtotelis fortuna in ſcholis proteſtantium p. 92. Petrus Walenburchius hunc librum tribuit MARTINO HUNDIO & contra hunc aliquid ſcribere meditabatur, ſed poſtea conſilium mutauit, certe lucubrationem ſuam non perfecit. Fabric. in hiſt. bibl. ſuae part. 5. p. 60.

Digitized by Google

dem me vidiſſe praefixum *Tractatui theologico-politico*, qui *Spinozae* ab omnibus adſcribitur. Vnde in eam opinionem venio, exſtare fortaſſe reuera Villacortae cuiusdam *Opera chirurgica*, quorum titulum bibliothecae poſſeſſor ideo *Meyeri* libro praefixerit, quod cum nomine eius proxime conueniret. Sed hac in re nihil iam definire poſſum. Ceterum de *Meyero* illo adi etiam *Placcium de Anonymis num. 1312.* Illud addo, Diſſertationem hanc *de Philoſophia Scripturae Interprete* a quibusdam tributam fuiſſe *Lamberto Velthuſio.* Sed falſiſſimum id eſſe, ipſe *Velthuſius* aſſeuerat in praefat. ſui aduerſus illam diſſertationem A. 1668. in 12. Traiecti ad Rhenum editi libelli *de Vſu Rationis in Theologia.*

A. n. 1241.

IV. *Vita Hobbeſii* hic allegata duabus conſtat partibus, quarum prima octo foliis breuiter *Hobbeſii* vitam enarrat, altera a *pag. 17.* vsque ad *pag. 114.* inſcribitur *Vitae Hobbianae Auctarium.* Prioris auctor ignoratur, quem *Bathurſius* in Praeloquio ad Lectorem nimis obſcure indicat hiſce verbis: *Cum itaque pararia opera I. A. viri optimi, in manus meas incidiſſet libellus de vita & moribus Hobbii, a docto quodam, ſummo eius amico, conſcriptus oratione ſane graui, prudenti ac modeſta, mei officii eſſe duxi, publici ipſum iuris facere.* Quis vero ſub litteris I. A. latitet, diſcere licet ex libri ipſius pagina 91. vbi in Catalogo amicorum *Hobbeſii* poſtremus affertur *Ioannes Albericus*, his verbis: *Ioh. Albericus, vulgo Aubry, e Soc. Reg. Armig. amicus eius in primis, ex vicinia Malmesburienſi oriundus,*

dus, & ſub communi praeceptore inſtitutus, vir publico bono magis quam ſuo natus; qui princeps mihi ſcribendi anſam praebuit, & materiam humaniter ſuppeditauit. Ex quibus verbis coniectura non inepta capi poteſt, hunc *Albericum* (a) eſſe ipſum *Vitae Hobbeſianae* Scriptorem. Sed *Auctarii* auctor ſub finem Praeloquii ad lectorem indicium ſui facit literis nominis initialibus, R. B. Quem eſſe *Rad.* (b) *Bathurſtium*, facile colligas ex praecedenti carmine Latino, quod cum in honorem *Hobbeſii* ederet, erat *artium magiſter & collegii Trin. Oxon. Socius*, vt ſe ipſe ibi appellat. Eo vero tempore, quo hunc libellum edidit, fuit *S. Theol. Doctor, & Decanus Bathonienſis*, vt apparet ex *p.* 90, vbi typographi errore omiſſa litera vna legitur *Bathuſt, Bathurſtium* enim eſſe verum nomen, patet ex *Blountii Cenſura Auctorum.* (c)

A. n. 633. β.

V. Quod attinet ad librum *de ſalute Ariſtotelis*, non dubito, quin illius notitia debeatur *Cornelio Agrippae*, qui in libro *de vanitate ſcientiarum & artium cap. LIV. p.* 211. ſcribit, *Ariſtotelem* a Colonienſibus theologis annumeratum eſſe

 diuis

(a) Idem ſuſpicatur Thomaſius *Hiſt. Iur. nat. cap. 6. §. 10. p. 81:* idque verum eſſe, cognoſcas licet e *Bibliotheque Angloiſe T. IX. p. 195. 195.* & ex *Actis erud. 1722. p. 551.*

(b) ſub literis *R. B.* non latere *Radulphum Bathuſtium*, ſed *Richardum Blackburnium*, medicum Londinenſem, docet Baelius *Epiſt. 216.* p. 829. & *la Bibliotheque Angloiſe T. XI. p. 195.* errarunt igitur mecum Struuius *Introd. ad rem liter. cap. 7. §. 36.* & Mollerus ad Morhofii *Polyhiſt. T. II. p. 524.* libellum illum tribuentes *Rad. Bathurſtio.*

(c) *p. 1047.*

diuis & ſanctis, eosdemque librum edidiſſe, (a) *de ſalute Ariſtotelis*: imo & alium metro & verſu (b) *de vita & morte Ariſtotelis*, quam Theologica inſuper gloſſa illuſtrarint. *In cuius calci* ita pergit *Agrippa*, cuius & praecedentia verba ſunt propria,) *concludunt, Ariſtotelem ſic fuiſſe Chriſti praecurſorem in naturalibus, quemadmodum Ioannes baptiſta in gratuitis.* *Caſp. Zieglerus* in notis ſuis ad *Grotii Ius B & P. prolegom.* §. 42. p. 21. ad hanc eandem relationem *Balaeo* tribuit: ſed cum eadem ſint verba, quae ex *Corn. Agrippa* produxi, haud dubie vel *Zieglerus* commiſit *ἀμάρτημα μνημονικὸν*, vel *Balaeus* ex *Agrippa* deſcripſit. Ceterum hac in re *Agrippae* fidem eſſe habendam cenſeo, cum videam, *Io. Geneſium Sepulvedam*, Hiſpanum, cuius opera Colon. *Agripp.* 1602. in 4. edita ſunt, epiſtola ſua nonageſima prima multis verbis id agere, vt probet, *Ariſtotelem*, quia legi naturae conuenienter vixerit, aeternam conſecutum eſſe felicitatem. Praeter hunc *Fortunii Liceti*, Itali, liber exſtat *de pietate Ariſtotelis aduerſus DEVM & homines*, qui, *Morhofio* (c) referente, totus in laudem *Ariſtotelis* ſcriptus eſt, adeo vt vel aeternam ipſi ſalutem polliceatur. Eſſe autem illum *Liceti* librum Vtini 1645. in 4. editum, docet *Ionſius* in doctiſſimo opere *de ſcriptoribus hiſtor-*

(a) Huius libri auctosem nomen geſſiſſe *Lamberti de Monte*, docet Fabricius *Bibl. Gr. lib. III. cap. 6. p. 176.* & Baelius in Diction. voce *Ariſtote not. R.*

(b) Hunc ipſum libellum e diuturnis tenebris protractum edidi in *Actis philoſophorum T. III. p. 350. ſqq.*

(c) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 24. p. 291.*

ſtoriae philoſophicae. (a) Praeterea etiam *D Mich. Waltherus* in Diſſertatione *de praetenſa ethnicorum ſalute* meminit anonymi cuiusdam, qui libello ſingulari octo argumenta congeſſerit pro aeterna ſalute *Ariſtotelis*, eaque ibi refellit. Ceterum quod *Corn. Agrippa* ſupra memorabat, *Ariſtotelem* diuis fuiſſe annumeratum & ſanctis, id confirmat *Ioach. Fellerus*, Prof. Lipſ. in praefat. ad librum ſub tit. *der Andächtige Student* editum, vbi teſtatur, ſuis ſe oculis Lipſiae olim in collegio philoſophico vidiſſe imaginem *Ariſtotelis*, aliorum ſanctorum imaginibus inſertam, & aeque, vt iſtas nimbo cinctam.

P. n. 2449. a.

VI. Quando hic dicitur *Schallerus, vel potius Marcus Mappus* (b) auctor eſſe Diſſertationis *de Ethica Pythagorica*, lector facile induci poteſt, vt credat, *Schallerum* alienum ſcriptum ſuo lediſſe nomine, eaque re imponere eruditis conatum eſſe. Igitur obſeruandum, illam diſputationem Argentorati habitam eſſe more Academico, praeſide *Schallero*, Reſpondente *Mappo*. Solent autem diſputationum auctores plerumque haberi praeſides,

 etſi

(a) *lib. III. c. 20. p. 314.*

(b) D. Io. Henr. Barthius, Theologus quondam Argentoratenſis, hæc aliquando ad me ſcribebat: *Sine iure dubitas,* M. Mappum *non eſſe auctorem Diſputationis huius. Fuit is Vir ſatis eruditus, Profeſſor dein Medicinae apud nos doctiſſimus. Non ergo Praeſidi, ſed Reſpondenti hanc gloriam relinquas: praeſertim cum ſciendum,* Schallerum *in Diſputationibus ſcribendis non adeo fuiſſe diligentem, licet ſatis eruditum. Pleraeque Diſputationes ſub eius Praeſidio habitae ſunt Reſpondentium foetus.*

etſi aliquando contingat, vt ipſi Reſpondentes eas elaborarint. Hac enim de re cum difficilis ſit praeſumtio, merito ſcriptum Praeſidi tribuitur, donec probetur contrarium. Hac occaſione errorem annoto *Tho. Hydii* in prolegomenis librorum *de ludis orientalibus* A. 1694. editorum, in quibus allegat *Polmanni caput II. de paradoxis viſus*, quod neglecta emendatione repetit *Tenzelius Biblioth. curioſ. A. 1704. p. 551. Hydius* enim prae manu habuit diſſertationem *de Paradoxis ſenſuum*, quam Praeſide *Dan. Ge. Morhoſio* Kilonii A. 1685 d. 7. Martii tuendam ſuſcepit *Andreas Plomann*, Regiomontanus. Huius igitur diſſertationis *Morhoſianae*, quam propugnauit ſolenniter *Plomannus*, (non *Polmannus*, vt ſcribit *Hydius*,) caput ſecundum, quod *de Paradoxis viſus* agit, ab *Hydio* innuitur.

A. n. 559.

VII. Chronicon *Carionis* etiam ad *Melanchthonem* auctorem refert *Io. Bodinus Mathod. hiſtor. cap. II.* non longe ab initio. Notatu maxime digna ſunt duo loca ex *Manlii Apophthegmatibus Melanchthonianis*. Primus locus exſtat ſub titulo de *Studiis*, (*a*) vbi commendatur *Chronicon Philippi, quod Carionis nomine eſt vulgatum:* haec enim ſunt ibi verba. Alter habetur p. 559. vbi *Melanchthon* ipſemet meminit *Compendii hiſtorici*, a *Capnione* & *Agricola* coniunctim ſcripti, *propemodum eodem ordine*, (inquit ibi *Melanchthon*,) *quo NOS contexuimus Carionis chronicon*

CL.

(*a*) *p. m.* 507.

CL. vir, *Io. Chriſt. Neu* in *Acceſſionibus* ſui ad *Wheari Relect. hiem. ſect. VI. p. 42. ſqq.* copioſe agit de hoc chronico: quibus quaedam addemus ex rariore libro, quem & Dn. *Neu* allegat, & ſub hoc titulo ipſemet poſſideo: *D. Victorini Strigelii Scholae hiſtoricae, quibus in Acad. Heidelb. Chronicon viri incomparabilis D. Phil. Melanchthonis illuſtrauit: propoſita continua ſerie hiſtoriarum a condito mundo vsque ad Chriſtum natum. Nunc primum in lucem editae opera & Studio Chriſtoph. Pezelii D. Neapoli Nemetum*, ſiue, vt in extrema pagina legitur, Neoſtadii Palatinorum, *typis Matthiae Harniſch, 1586. in 8uo.* Hic non ſolum in titulo, ſed in praefatione *Pezelius* ſimpliciter *Philippo* illud Chronicon tribuit, nulla plane mentione operae *Carionis* iniecta. Et ipſe *Strigelius* in ſua praefatione *p. 1.* pariter ſoli *Philippo* illud Chronicon adſcribit, ac p. 4. diſerte ſcribit: *Auctor chronici libelli huius eſt Phil. Melanchthon.* Atque *pag. 5.* & 6. haec leguntur: *Occaſio, quae Philippum permouit, vt Chronicon pertexeret, haec fuit. Videbat, nullam epitomen in hoc genere exſtare. - - - - Haec igitur & multa alia conſiderans inſtaurator artium & linguarum Philippus, cogitationem ſuſcepit de chronico libello. --- Ideo autem iam ſenex libentius manum admouit huic operae, quia* TITVLO CICERONIS *exſtabat Chronicon, quod Philippus iuuenis admodum illi ſuo amico praeſcripſerat, quodque auide ab omnibus iam pridem arripi ſciebat.* Eadem *pag. 6.* vbi plane nulla fit *Carionis* tanquam auctoris mentio, pergit: *Dixi breuiter de* AVCTORE *& occaſione*

huius

Digitized by Google

huius ſcripti. Ex his teſtimoniis fide digniſſimis diſcipulorum & familiarium *Melanchthonis* luculenter apparet, *Carionem* ad illud Chronicon plane nihil contuliſſe, & falli Dn. *Neu*, qui contrarium *loc. cit.* docere ſtudet, ſed affectu erga *Carionem*, ciuem ſuum impulſus, quippe quem *p 42* vocat *Carionem noſtratem*, *ſcilicet Bietikheimenſem Würtemberg.* Veroſimillima eſt relatio *Euſebii Bohemi*, in *Epitome hiſt. eccl. p. 76* ita ſcribentis: *Ioannes Carion, mathematicus inſignis, circa annum Chriſti 1532. Chronicon (a) quoddam coepit contexere, & illud, antequam praelo ſubiiceretur, cenſurae Dn Philippi Melanchthonis ſubiecit. Hic, cum approbandum non eſſet, & in pluribus erratum, vna litura totum deleuit. Conſcripſit ergo priuatis laboribus Dn. Philippus aliud, eique nomen Carionis praefigere voluit, vt huius viri ſua quoque conſtet induſtria.* Quae deſumta eſſe apparet ex *Caſp. Peuceri* epiſtola dedicatoria, illi Chronico praefixa. Adi omnino *Sagittarii Introduct. ad hiſt. eccl. cap. XI. §. 6. p. 96. ſqq* & *cap. XII. §. 8. p. 148.* itemque Tomum quintum *Declamationum Melanchthonis p. 320.* & Baelius *Dict.* voc. *Carion* not. A. Vnde & recte *Io. Andr. Boſius* in *Notitia ſcriptorum hiſtoriae vniuerſalis* §. 27 *p. 199*: *Carionis chronicon*, inquit, *ſiue potius Philippi Melanchthonis.* Ceterum *Ioannes* ille *Cario* fuit principis Electoris Brandenburgenſis mathematicus. Sic enim vocatur in inſcriptione elegiae VI. libri primi poematum *Georgii*

(a) Vid. Conringius *lib. de orig. iuris Germ. cap. 24. p. 149.* & Reimmannus *Hiſt. lit. Germ. T. V. p 342. ſqq.*

orgii Sabini, quae elegia *Carioni* eſt dicata. Idem *Sabinus lib. III. eleg. 6.* ita de eo canit:

Dulce nec hinc aberit Charitum decus atque leporum,
Grande ſaginati CARIO *ventris onus.*
Qui vaga ſcrutatus reuoluti ſidera coeli,
Coniugii dicet fata futura mei.

Rurſus *lib. IV. eleg. 10.* exhibet epitaphium eius, cuius hoc eſt exordium:

Haec tibi poſt obitum ſtatui monumenta Sabinus,
Nominis vt viuat, CARIO, *fama tui.*
HISTORIAE *quamuis exſtant, operumque tuorum*
Multa, vetuſtatem quae monumenta ferent.

Vbi animaduerti meretur, a *Sabina Melanchthonis hiſtorias Carioni* tribui ambigue, vt non colligi inde certo poſſit, verum *Cario* ſit auctor hiſtorici ſcripti, an tantummodo hiſtoricum ſcriptum aliquod eius memoriam ſit conſeruaturum.

A. n. 1299.

VIII. Hunc librum in bibliotheca Dominicanorum Veſalienſium vidi hoc titulo: *Margarita philoſophica, totius philoſophiae rationalis, naturalis, & moralis principia dialogice XII. libris complectens.* Totum opus concludebatur his verbis: *Chalcographatum primiciali hac preſſura Friburgi 1503.* Editio erat in quarto, vt vulgo loquuntur. Vnde facile credas, hoc anno primum librum hunc lucem adpexiſſe. At falſum id eſſe, Vffenbachius doceat in *Incunabulis artis typographicae p. 64.* vbi

vbi adducit editionem anni 1496. Oculos etiam meos ſubiit haec editio: *Æpitoma omnis philoſophiae, aliis Margarita phyloſophica, tractans de omni genere ſcibili: cum Additionibus, quae in aliis non habentur.* In fine haec leguntur: *Explicit phyloſophica Margarita. Caſtigatione acri in nobili Heluetiorum ciuitate Argentina chalcographatum A. 1504.* In vltima pagina reperitur *Epigramma Pauli Volzii ad Reu. Patrem, Georgium Reiſch, Domus Cartuſianae prope Friburgum Priorem meritiſſimum:* in quo hic *Reiſchius* laudatur tanquam auctor huius Operis. Ceterum Latinitas illius operis tolerabilis eſt, & minus barbara, quam aliorum Scholaſticorum, qui Ariſtotelem caeco amore proſequuntur & ouium more ſequuntur. Nam & in iſthoc libro principia ſunt Peripatetica. In titulo exempli illius, quod vidi, calamo adſcripta erant haec verba: *Auctor huius libri fuit Georgius Reuſchius, Prior Carthuſienſis Friburgi Brisgoiae.*

P. n. 809.

IX. *Franciſci Dermaſii* epiſtola Lipſiae 1687. edita, in qua contra *Iac. Gronouium* de voce *ἀπήγξατο Matth. 27. 5.* diſputatur. Eſſe eum *Ioach. Fellerum*, poëſeos in Acad. Lipſ. Profeſſorem, teſtantur ipſimet collegae eius, collectores Actorum Erud. A. 1703. p. 14. & 15. Addatur *Clarmundus* in *Vitis clarorum virorum P. IV. p.* 204. & 207. Id quo minus dubitari poſſit, ſciendum, ipſum ſibi nomen finxiſſe a Graeca voce *δέρμα, pellis*, vt reſponderet vernaculo *Fell*, vnde *Feller.*

A. n.

A. n. 1914. β.

X. In bibliotheca publica Senatus Francofurtenſis ad Moenum paucis abhinc annis conſpexi librum ſub tit. *Theurdanck*, editum Francofurti 1517. *in fol.* Inſcriptio haec erat: *Theuerdanck, des löblichen, ſtreitbaren und hochberühmten Helden und Ritters, Gefährlichkeiten und Geſchichte.* Exſtant in illa bibliotheca vnius eiusdemque editionis (*a*) exempla duo, quorum alterum chartae pergamenae, alterum vulgari chartae impreſſum eſt. Vtraque huc ex bibliotheca *Iungiana* translata ſunt. Inſerta autem erat alteri codici ſchedula, cui inſcriptum, habitam fuiſſe de hoc libro *Theuerdanck* Diſputationem in Academia Giſſenſi A. 1696. praeſide M. *Adriano Preuſsmann*, qui probandum ſuſceperit, auctorem libri non eſſe *Maximilianum* Imp. ſed *Melch. Pfinzingium.* Equidem hanc mihi Diſſertationem videre non contigit: fateor tamen, argumenta a *Placcio* allata eius eſſe ponderis, facile vt *Maximiliano* (*b*) illud opus vindicent. Addenda ſunt verba *Io. Cuſpiniani*, viri etiam hac in re fide digniſſimi, in vita

(*a*) Quinque alias huius Operis editiones commemorat Vffenbachius in *Incunabutis artis typogrhphicae p. 104 & 105.*

(*b*) Muto nunc ſententiam, poſtquam legi *Io. Dauidis Koeleri*, viri praeſtantiſſimi, de hoc libro Diſſertationem, Altorfii 1714. editam & 1736. recuſam; ſtatuoque duce Lambecio *Biblioth. Vindob. T. II. p. 969. ſq.* primas huius operis lineas ipſum duxiſſe Imperatorem, poſtea *Pfinzingium* ita id elaboraſſe atque expoliuiſſe, vt *ſuum opus* appellare poſſet. Atque hoc idem ſuo teſtimonio confirmat *Ioannes Aventinus*, ſuis in *Annalibus lib. I. cap. 7. §. 24.* ita ſcri-

Digitized by Google

vita *Maximiliani* (*a*) ſic ſcribentis: *Licet Maximilianus palam aſpernaretur poëticam, ad eam tamen natus opus de diuerſis ſuis periculis edidit, poëtice fingens inuidiam & curioſitatem velut perſonas comicas, quas ratione & prudentia vitauerit, ſuperauerit, proſtrauerit.* Errat proinde & *Io. Cunr. Dieterichius*, qui in *Breuiario* ſuo *hiſtorico* (*b*) & ipſe huius libri auctorem eſſe ait *Melchiorem Pfinzingium*, *Patricium Norimbergenſem*, *S. Sebaldi Praepoſitum Norinbergae*, & *Caroli V. Capellanum*. Ceterum cum *Placcius* hoc loco meminit, in *Seb. Franckii Chronico* reperiri *Clauem huius libri*, obſcure nimis loquitur. Mihi Chronicon illud Belgica lingua ſcriptum & A. 1558. *in fol.* editum prae manu eſt, vbi *Parte II. fol. 63.* exhibetur *Een Uytzoch uyt den Thuerdanck, van de Doorluchtige Croniicvveerdige Daden en de Crygen des Keyſers Maximiliani, na de Ordenunge geſet*, id eſt, *Excerptum ex libro Theuerdanck, de illuſtribus & memoria dignis factis & bellis Maximiliani Imperatoris, ordine recenſitis.* In Excerpto illo enarrantur breuiter XVIII. victoriae a *Maximiliano* partae: nemo tamen libri illius, *Theuerdanck* dicti, auctor ibi indicatur.

P. n.

ſribens: *Mea quoque memoria Imp. Maximilianus more maiorum* (id eſt, veterum Germanorum) *fabulis res geſtas ſuas velauit, & omnem vitae ſeriem carminibus, & patriis & Latinis nominibus confictis, celebrandum curauit.* Teurodancum *vocant.* Eodem igitur ſenſu eodemque (imo maiori) iure Maximilianus vocabitur *auctor Theurdanckii*, quo Carolus M. vocari ſe voluit *auctorem librorum quatuor* ab Alcuino iuſſu ſuo elaboratorum *de cultu ſacrarum imaginum.* (*a*) *p. 486.* (*b*) *P. II. p. 97.*

P. n. 1910. & 2746.

XI. *Iani Nicii Erythraei Epiſtolae ad diuerſos Coloniae Vbiorum apud Iodocum Kalcouium 1645. 8.* Eiusdem *Epiſtolarum ad diuerſos Volumen poſterius:* Ibidem 1649. 8. Eiusdem *Epiſtolae ad Tyrrhenum:* ibidem 1645. 8. *Eiusdem Epiſtolarum ad Tyrrhenum Tomus poſterior: ibidem 1649. 8.* Ita quidem habent tituli. Sed locum impreſſionis falſum indicari, tradit *Morhofius,* (*a*) addens, Amſterodami epiſtolas Erythraei excuſas eſſe. Fortaſſe *Morhofius* tantum ex chartae typorumque nitore & elegantia ſic iudicauit, quae ſatis ſane probant, Coloniae libros illos nequaquam fuiſſe typis exſcriptos. Sed certiora didici ex *Tenzelii Colloquiis menſtruis,* (*b*) vbi ex *Papebrochio* probat, libros ſub nomine *Iodoci Kalcouii* bibliopolae editos referri debere ad *Ioannem Blaeu,* typographum Amſtelodamenſem, qui ideo adſciuerit *Kalcouii* nomen & *Coloniae Vbiorum* inſcriptionem, vt a pontificiis etiam emerentur libri ab ipſo impreſſi. Sic etiam exſtant *Matthiae Caſimiri Sorbieuii, Soc. Ieſu, Poëmata, Coloniae Vbiorum. apud Iodocum Kalcouium, 1648:* ita enim titulus habet. Sed literarum venuſtas facile Batauam prodit originem. Et qui vel *Corn. Taciti Opera Amſtelod. 1649. in 12. apud Ioannem Blaeu* edita, cum *Erythraei* epiſtolis contendere voluerit, non poterit dubium ei eſſe, quin ex eadem officina vtrique libri prodierint. Quid multa?

H *Ioan-*

(*a*) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 24. p. 292.*
(*b*) *A. 1698. p. 193. & 280.*

Ioannem Blaeu (Germanice *Blau,*) eſſe impreſſorem librorum ſuorum, ipſemet fatetur *Erythraeus* *T. II. Epiſt. ad diuerſos p.* 135. & 139. vbi vocat eum Latino nomine *Ioannem Caeſium.* Ceterum *Tyrrheni* nomen fictum eſſe, ſub eoque occultatum *Fabium Chiſium*, tunc temporis ad tractum Rheni cum poteſtate Legati Romanae ſedis Apocriſiarium, poſtea Cardinalem, nec multo poſt *Alexandri* VII. nomine in ſedem Papalem euectum, (*a*) etiam teſtatur *Boineburgius* in epiſtola A. 1650. ſcripta, quae exſtat in *Struuii Actis literariis*, (*b*) vbi & de ipſo *Erythraeo* multa habentur lectu digna. Ibidem (*c*) dicitur, ſub *Tyrrheni* nomine latere Nuntium Pontificium, qui Monaſterii negotiationibus pacificationis communis iuxta cum reliquis ſui ordinis adfuerit. Huic *Fabio Chiſio, apud Vbios ſedis apoſtolicae Nuntio*, idem *Erythraeus Pinacothecam* ſuam primam diſerte nec diſſimulato eius nomine dedicauit. Adiungam aliud lectu dignum ex eiusdem *Boineburgii* epiſtola quadam inedita, A. 1649. exarata, vbi ſic ſcribit: *Optime ſibi conſulturus eſt in eloquentiae ſtudio, ſi quis comparet, quae opera Bartholdi Nihuſii edi ſolent de Ioannis Victoris a Rubeis operibus, ſub perſona & ſictitio nomine Iani Nicii Erythraei -- -- ſub Tyrrheni vocabulo latet Nuntius Apoſtolicus,* *Fa-*

(*a*) *Vid. Nou. lit. Hamb.* 1708. *p.* 402.

(*b*) *T. III. p.* 9. *ſqq.*

(*c*) *p.* 8. *Erythraeum* noſtrum Romae vulgo vocitatum fuiſſe *Victor Roſſi*, teſtantur *Naudaeana p.* 12. & 146. *ſqq.* Allatius in *Apibus Vrbanis p.* 166. eum appellat *Ioannem Victorium Roſſium.*

Fabius Chiſius, Mediator nuper pacis Monaſterienſis iuxta cum Veneto Aloyſio Contareno: quarum alterae partes nunc Amſtelodami eduntur a Ianſonio, ni fallor, vel a le Bleu. Omnia enim Nicii ibi imprimuntur, praeſcripto licet nomine Kalcouii, impreſſoris & bibliopolae Colonienſis, vt eo citius & facilius emantur a Romanenſibus: quibus addictus erat Nicius, ſeu Roſcius potius, Romanus vtpote ciuis natus. Ex quibus ſimul patet, nec eos errare, qui eum vero nomine *Roſcium*, nec, qui *a Rubeis* dictum putant. *Roſcius* enim vocabatur Italice, *a Rubeis* Latine. Ipſe tamen Erythraeus *T. II. Epiſt. ad diu. lib. VIII. epiſt. 6. p. 138.* fatetur Scioppio, verum ſibi nomen eſſe *Io. Victorii Roſcii.* Non igitur *Victor* appellatus eſt. Nam ibidem *lib. I. epiſt. 3. p. 15. & epiſt. 5. p. 22.* rurſus ſemet ipſe appellat *Victorium.* Ibidem in ſubiunctis Caroli Mazaci *Anagrammatibus p. 159.* iſthoc legitur: *Ioannes Victorius Roſcius*, e additâ, *is ore tonans, is viuus Cicero.* Hodienum Romae floret *Io. Iacobus de Rubeis*, in notis ad *Q. Sectani* Satyras & in *Actis eruditorum a. 1691. p. 201.* laudatus, vbi & (*a*) commemoratur *Io. Dominicus de Rubeis*, celebris hodie Graphiarius, id eſt, mapparum geographicarum Romana in vrbe delineator. Etiam Romae 1696. vulgatae ſunt *Iani Vincentii Grauinae* Opuſcula typis *Antonii de Rubeis.* Denique hoc addo, ipſum illum *Fabium Chiſium* ſiue *Chigium* ſub adſcititio *Philomathi* nomine libellum emiſiſſe, de quo vid. *Placcius Pſeudon. n.* 2130.

(*a*) p. 256.

P. n. 1880, α.

XII. Adſcribi huc merentur verba *Lucae Holſtenii* ex *epiſt. 19.* ad *Lambecium: Interim Codinum mitto. — — Tu vide, vt ſpartam, quam tibi ſumſiſti, recte ornes, ita tamen, ne aliorum* ἀϛοχίαν *ſiue* ἀκρισίαν *inſecteris: quod Gretſerum feciſſe nollem.* Ad quae verba haec annotauit *Lambecius: Intelliguntur hic R. P. Iac. Gretſeri S. I. Commentarii in Georgii Codini librum de officiis Magnae eccleſiae & Aulae Conſtantinopolitanae, vtpote in quibus in V. Cl. Franciſcum Iunium, qui ante ipſum ſub ficto Nadabi Agmonii nomine eundem Codini librum primus Graece & Latine cum notis ſuis in lucem ediderat, innumeris fere locis nimis vehementer ac grauiter inuehitur. Qua de re vide etiam V. Cl. G. I. Voſſii, qui iam memorati Iunii fuit gener, modeſtiſſimam querelam lib. II. de vitiis ſerm. c. 2. p. 173 174.* Omnium vero clariſſime id docet Cl. *Neu* in *Acceſſ. ad Relect. hiem. Wheari* p. 180. referens, *Franciſcum Iunium* nomen ſuum ſub Hebraicis *Nadabi Agmonii* vocabulis occultatum iuiſſe. Nam *Franciſcus* a *Francis* dici videtur. *Franck* vero ſignificat *ingenuum*, *liberum*, quod Hebraei reddunt per נָדִיב. Pro *Iunii* autem nomine placuit ipſi (ſcilicet vt eo magis ſe occultaret,) appellatio (*a*) *Iunci*, Hebraice אַגְמוֹן. Sic igitur pro *Franciſco Iunio* habes *Nadabum Agmonium*. *P. n.*

(*a*) *Iunius* Anglice vocatur *Toung*. Ac ita *Petrus* & *Patricius Iunii* appellantur in Thomae Smithi *Vitis eruditorum*. Gallicum nomen eſt *ionc, iuncus*. Hinc noſter Iunius aſſumto nomine *Agmonii* vel verum ſuum nomen reſpexit, vel ſaltim homonymia vſus eſt ad ſe eo magis occultandum.

P. n. 2152.

XIII. De *Apiario Romano* ita ſcribit *Matth. Berneggerus* in *Idolo Lauretano* cap. III. p. 21. ſq. *Huius libri auctor eſt Philippus Marnixius* (*a*) *Sanct-aldegondius*, *qui illum primo Belgice, concepit, ac edidit anno 1571, quo tempore crudeliſſime in viſcera Belgicae ſaeuiebat Albanus. Poſtea Ioannes Fiſchardus, dictus Menzer, ICtus, feſtiuiſſimi vir ingenii, ex Belgico idiomate in noſtrum Teutonicum tranſtulit: quaeque minori litera ſunt expreſſa, de ſuo adiecit: vel potius, vt apparet, ex Henrici Stephani Gallico libro, qui inſcribitur Traitè preparatif à l' apologie pour Herodote, mutuatus eſt. Hic liber hiſtoriarum varietate & ſententiarum acumine refertiſſimus, iocis facetiisque, in pontificiorum, de templo hominum theatrales nugas ſparſis, mire conditus, plus ad ſubruendum Papae regnum, quam ſcrii aliquot de religione commentarii, illa tempeſtate contuliſſe videtur.* Hactenus *Berneggerus.* Sed hic tamen deprehendo, *Berneggerum* alieni ſcrinii compilatorem eſſe, quippe cum ipſius verba pleraque ex *Melchiore Adami*, cuius locum *Placcius* allegat, ſint exſcripta. Verum non eſt illud inter eruditos nouum, vt alter alterius vineta caedat: ac de eodem *Berneggero*

 (*a*) te-

(*a*) *Ioh.* FRIDERICI in Liturgia veteri & noua p. 13. etiam *Ioh.* CALVINVM facit ſimul auctorem Apiarii romani, qui illud cum Marnixio confecerit, ſed confudiſſe videtur *den Bienen Korb*, quem confecit Marnixius, cum *Brodkorbe* qui libet a CALVINO originem ducit vid. Placc. n. 2152. inter pſeudon.

(*a*) teſtatur *Morhofius*, (*b*) quod *Lectii* orationem *de memoria* ad verbum paene transſcripſerit. Sed nec ipſe *Morhofius* illo vacat crimine, cuius *Berneggerum* poſtulat. Nam, quae in *Polyhiſtore* ſuo *literario* (*c*) de ingeniorum varietate tradit, furtim ſubtraxit *Edmundo Richerio*, qui eadem multo ante, & iisdem fere verbis, docuerat in *Obſtetrice animorum.* (*d*) *Richerium* enim eo loco *Morhofius* non nominat, quo ipſe ſcilicet tam praeclararum cogitationum auctor videatur. Alia tamen eum occaſione laudat, nempe cap. 2. iuxta finem, p. 333. Sed haec *ὡς ἐν παρόδῳ*. Mihi permirum videtur, viros praeſtantisſimos admiſſo plagii crimine ſummae ſuae eruditionis famam ſcientes volentesque minuere. *Bienen-Korb des heil. Römiſchen Immenſchvvarms &c. durch Ieſuvvald Pickhard recenſetur im 18ten Stücke der Beytraege zur critiſchen Hiſtorie der teutſchen Sprache n. 3.*

P. n. 484.

XIV. *Stephani Iunii Bruti Celtae Vindicias contra Tyrannos* auctorem habere *Hubertum Languetum*

(*a*) Non ſunt praetermittenda, nec ſubducenda, quae quondam ſcripſit ad me, lecto hoc loco, Theologus Argentinenſis, D. Io. Henr. Barthius. *Plagiarium facis Berneggerum*, inquit, *credo contra fas. Ipſius enim* Idolum Lauretanum *a. 1619. prodiit*, vitae vero Melch. Adami *a. 1620. Praefatio Berneggeri ſcripta Cal. Mart. 1619: Adami vero Praefatio menſe Auguſto eiusdem anni. Vel vterque ergo ex alio, vel potius Adamus ex Berneggero deſcripſit.*

(*b*) *Polyhiſt. lit. lib. II. cap. 6. fin. p. 381.*

(*c*) *lib. II. cap. I. p. 324. ſq.*

(*d*) *cap. IV. §. 7.*

tum, non dubium eſt *Placcio*, gravibus *Voëtii* argumentis permoto. Addam huic rei confirmandae locum nondum, quod ſciam, a quoquam obſeruatum, qui habetur in *Langueti* epiſtola 37. ad *Camerarium* filium, (*a*) vbi ita ſcribit: *Noſter liber* (*b*) *per vrbem obambulat & conuiuatur*, *interea dum ille alter* (nempe Baſſaeus ob editum neſcio quod ſcriptum,) *in carcere gemit. Dat veniam coruis, &c.* Quibus ex verbis liquido apparet, *Languetum* de libro quodam paulo ante ab ſe in vulgus edito loqui, laetarique, ſe adhuc ab omni periculo eſſe immunem. Iam cum *Languetus* nullum alium librum, cuius ſi ſe profiteretur auctorem, periculis eſſet expoſitus, ſcripſerit, & tamen loco iam prolato indicet, ſe paulo ante annum 1578. periculoſum libellum vulgaſſe, quis iam dubitet, ipſum ad *Vindicias* illas reſpexiſſe, de quibus apud multos venit in ſuſpicionem? Accedit, quod nec alia eius rei criteria deſint. Nam ſtylus certe *Iunii Bruti* a *Langueti* ſtylo non magis

(*a*) *p. 198. edit. Carpzou.*

(*b*) Rideo errorem, quem hic erraui. Scilicet *liber* hoc loco non ſignificat *ein Buch*, ſed *frey*. *Noſter*, inquit, (ſubaudi *typographus*,) *obambulat liber, dum alter* typographus *in carcere gemit.* Recordor, eundem in errorem incidiſſe *Thierſium*, Gallum, cum titulum libri Philonis: *quod omnis probus ſit liber*, ita vertit: *que tout libre eſt bon*, cum vera verſio haec ſit: *que tout homme de bien eſt libre.* Obſeruauit hunc Thierſii errorem Basnagius *Hiſt. Iud. lib. II. cap. 20. §. 3. p. 517.* Meum tamen argumentum, quod ex his Langueti verbis deriuaui, firmum permanet: id quod res ipſa docet.

differt, quam Tullianum dicendi genus a Ciceroniano. Scribendi enim rationem *Languetus* ſectatur ſatis puram, facilem, non anxie quaeſitam, ſed ſuauiter, ſine vlla affectatione profluentem, & hinc perſpicuam, quae ſubinde ſemetipſam explicet per *συνωνυμίας* & *ἐξεργασίας*. Etiam ex ipſis illis *Vindiciis (a)* abunde patet, auctorem Galliae natales debere. Ceterum ne quis miretur, vnde homini politico tanta rerum ſacrarum notitia, quanta ex iſto libello elucet, cogitandum, *Languetum* in prima ſtatim iuuentute legiſſe libros de religione, vt ipſe ad *Camerarium* patrem (*b*) alicubi fatetur. Porro exiſtimo, primam illarum *Vindiciarum* editionem a *Wechelo*, celebri id temporis typographo, paratam eſſe. Quam enim familiariter eo ſit vſus *Languetus*, paſſim prodit in ſuis ad *Camerarios* epiſtolis. Sed vt redeam ad illam *Langueti* epiſtolam, ex qua confirmaui, verum eſſe eum *Vindiciarum* auctorem, ſcripta fuit illa d. 8. Maii A. 1578: ex quo patet, non ita multo ante publici iuris factum eſſe libellum iſtum, cuius etiam praefatio concluditur ſubſcriptione *Cal. Ian. 1577.* Quod temporis indicium non multum a vero recedere arbitror, ob modo dicta. *Giſbertus* quidem *Voëtius* in doctiſſima diſſertatione (*c*) de auctore huius libri, ex eo, quod in Catalogis Francofurtenſibus ad illum annum nulla fiat huius libri mentio, concludit, annum fal-

(*a*) *p 200 ſqq. edit. Amſtelod. 1660.*
(*b*) *epiſt. 15. p. 26.*
(*c*) *p. 8. edit. in 12.*

falſum ab auctore de induſtria praefationi eſſe ſubſcriptum. Sed leuisſimâ eſt haec ratio. Solent enim librorum catalogo inſerendorum tituli a bibliopolis ſumtus facientibus transmitti. At vero non licebat id facere bibliopolae, vel typographo, cuius opera is liber prodiit, ne intempeſtiue auctor verus & ipſe typographus proderetur. Ratio igitur a *Voëtio* allata minime obſtat, quo minus verus & ſolus illius libri auctor ſit *Languetus*, idque ipſum ex citatis ipſiusmet verbis liquido conſtat. Ac proinde falluntur, qui eius libri auctorem faciunt *Innocentium Gentilettum* cum *Thomaſio* (*a*) & *Hottingero*, (*b*) vel cum aliis *Mornaeum*, vel (*c*) *Bezam*. Rectius ſenſit *Boeclerus*, (*d*) non dubitans, quin is Languetiani foetus ingenii ſit: cui adſtipulatur *Kulpiſius*, (*e*) aliique. Adi quoque *Tho. Crenium* diſſertatione

(*a*) *Introduct. ad philoſ. Aul. cap. I. §. 82.*

(*b*) *Pentade Diſſertt. p. 122.*

(*c*) Miraeus *lib. de ſcript. ſaec. XVI. cap. 150. p. 254.* auctorem *Vindiciarum contra tyrannos* facit *Ioannem Caſaeum*, Anglum. Qui error annotari, non refelli meretur. Ad *Bezam* quod attinet, haec mihi videtur occaſio tribuendi ei librum iſtum. Scilicet a. 1572. eiusdem argumenti liber prodiit, inſcriptus *de auctoritate magiſtratus*, teſte auctore *Comment. de ſtatu relig. & reip. in Gallia lib. XII. f. 118.* Ad hunc locum meo in exemplari vetus iam manus neſcio cuius adſcripſit nomen *Theodori Bezae*. Cum igitur huius libri *Beza* vel fuerit auctor, vel certe a nonnullis habitus ſit, non mirum, quosdam ſuſpicatos eſſe, eundem ſcripſiſſe illas *Vindicias contra tyrannos*.

(*d*) *Inſtit. polit. p. 104. 322. & 409.*

(*e*) *Colleg. Grot. Exercit. II. §. 7. p. 23.*

prima *de furibus librariis*, (a) & *Tenzelium* in *Bibliotheca curioſa*, (b) qui addit, *Martum*, teſtem fide digniſſimum, eundem librum *Langueto* tribuere in *Vita* ipſius. Supereſt, vt paucis diſpiciam, quis auctor ſit praefationis *Vindiciarum*, qui ſe vocauit *Cononem Superantium Vaſconem*. *Baelius*, a *Placcio* in *Pſeudonymis* (c) adductus, putat, *Mornaeum* eſſe dictae praefationis auctorem, eamque *Vindiciis*, a morte demum *Langueti* editis adiunxiſſe. Quam eandem fuiſſe *Simonis Goulartii* ſententiam, teſtatur *Voetius* loco citato. (d) Verum cum antea docuerim, viuo ac ſpirante adhuc *Langueto Vindicias* illas lucem adſpexiſſe, illa coniectura concidat neceſſe eſt. Equidem vix dubito, quin idem praefationis auctor ſit, qui libri. Nam *Languetus*, vir πολιτικώτατος, gnarus, quanto in diſcrimine futurus eſſet, ſi innoteſceret, omni ratione verum libri auctorem diſſimulauit. Eademque de cauſa lectori perſuadere ſtuduit, alium eſſe praefationis, alium libri auctorem, vt magis in varias ſententias diſtraherentur coniectorum animi. Ipſum autem *Languetum* praefationem conſcripſiſſe vt credam, primum dicendi ratio me inducit, quae plane *Languetiana* eſt, vt eam paulo ante delineaui: deinde illo argumento moueor, quod, ſi quis alius, *Langueti* amicus eam praefationem compoſuiſſet, is haud dubie

(a) §. XV. p. 36. ſqq.

(b) A. 1705. p. 420. Inprimis legenda ſingularis Diſſertatio Baelii, *Dictionario* ſubiuncta, qua, Languetum eſſe huius libri ſcriptorem, abunde demonſtrauit.

(c) n. 2769. (d) pag. 7.

hic amplioribus eum laudibus fuiſſet ornaturus. Parum enim magnificum eſt, quod *Brutum*, id eſt, *Languetum*, appellat *virum eruditum, prudentem, nobilemque:* id quod ſi ipſe *Languetus* de ſe profeſſus eſſet, nemo fortaſſis eum poſſet reprehendere. Nimirum qui de ſemet ipſe ſcribere inſtituit, is *verecundius ipſe de ſe ſcribat neceſſe eſt, ſi quid forte laudandum*, vt recte dixit *Cicero* in epiſtola illa valde bella (*a*) ad *Lucceium*.

A. n. 1540. a.

XV. *Barbarorum hominum ſtribliginem eleganter depinxit Vdalricus Huttenus, eques nobiliſſimus, in epiſtolis obſcurorum virorum: is enim verus earum auctor eſt*: inquit *Morhoſius. (b)* Quibus argumentis ad id credendum permotus ſit, non addit. Mihi vero *Morhoſio* verba cum *Iac. Thomaſii* praefatione ad epiſtolas *Manutii p. 6.* conferenti videtur *Morhoſius* ſecutus maxime eſſe auctoritatem *Thomaſii*. Is enim, cuius verba fere retinuit *Morhoſius*, loco indicato ſcribit, *certa fide ſe exploratum habere*, quod *Huttenus* epiſtolarum harum auctor ſit. Repetit idem in *T. VI. Obſ. ſel. Hal. 7. §. XI.* & *Obſ. 16. §. 3.* Pertinet huc, quod in *Hiſtoria certaminis Reuchliniani*, a *Struuio Actis literariis* ex MS. inſerta (*c*) refertur, *omnes viros doctos per Germaniam, emiſſis variis iisque facetis libel-*

(*a*) *lib. V. Famil. epiſt. 12.*

(*b*) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. 23. p. 282.* Etiam Achilles Pirminius Gaſſerus, ſaeculi decimi ſexti ſcriptor, Hutteno ſine dubitatione has *Epiſtolas* tribuit apud Schelhornium *Amoen. liter T. IX. p. 660.*

(*c*) *Faſcic. II. p. 105. §. 13.*

libellis, *Reuchlini aduerſarios*, *vt homines barbaros*, *linguarum & omnis politioris doctrinae hoſtes*, *falſe deriſiſſe*. *Inter quos* (ita pergitur,) *facile princeps erat Vlricus Huttenus*; *eques Francus*, *vir doctus*, *ingenio mire felici ac feſtiuo*, *omnino etiam excelſo & confidentiſſimo*. Addo, quod de his obſcurorum virorum epiſtolis (*a*) ſingulare caput exſtet in *Obſeruationibus ſelectis* Halae editis & quidem in *Tomi IV. obſ. IX.* Nec illud omittendum, quod nuper non nemo de iſtis epiſtolis mirifica ſibi

(*a*) De his *Epiſtolis* omnium diligentiſſime diſputat. Iac. Burckhardus *lib I. de fatis Lat. linguae in Germania cap V. p. 321. ſqq. & lib II. p 432. ſqq.* & in *Vita Hutteri P. I. p. 165. & P. III. p. 54. ſqq*, contendens ac ſatis perſpicue docens, non vnum Hurtenum, ſed plures earum fuiſſe auctores. Vid. & Maius in *Vita Reuchlini p. 423. ſqq.* ſumme reuer. Olearius, antiſtes Arnſtadienſis meritiſſimus ex epiſtola anonymi cuiusdam ad Crotum probauit, IOH. CROTVM *Rubeanum*, primum eſſe epiſtolarum obſcurorum uirorum auctorem. Publici iuris fecit hanc epiſtolam ſumme reuer. Olearius 1720. in. 8. & annotationibus illuſtrauit, in qui busp. 23. ſq. t. (a docet, *Ioh.* CROTVM alias vocatum eſſe *Ioh.* IAEGERVM, qui ideo a verbo graeco κρωτέω, pulſo, verbero, ſe vocaſſet Crotum, quia pullare & verberare eſſent venatoris actiones. Rubeani autem nomen aſſumſit a pago quodam prope Arnſtadium, nomine *Dornheim*, in quo natus eſt *Ioh* CROTVS, & hac deriuatione reſpexit ad larinam uocem *rubus*, quae ſignificat *einen Dornſtrauch*. Not. (o) p. 30. euincit cel. *Olearius*, *Ioh.* CROTVM eſſe ſolum auctorem primi voluminis epiſtolarum obſcurorum virorum, nam hoc volumen ipſi nominatim tribuitur in epiſtola anonymi. Volumen vero 2. & 3. ab Vlrico ab Hutten & aliis, qui CROTVM imitabantur confecta ſunt, nota citata plures etiam auctores adhuc adducit Olearius, quibus hae epiſtolae tribui ſolent.

ſibi finxit ſomnia, idque ea de cauſa, quod male ceperat *Placcium*, ex quo narrationem ſuam exſcribere voluit. Etenim plane nouam illarum epiſtolarum hiſtoriam ingenio haud ſane felici fabricat. Fingit nimirum *primo*, Reuchlinum cum *Hochſtrato* concertaſſe de *Praebenda* aliqua, id eſt, Beneficio eccleſiaſtico: *ſecundo*, Louanienſes ac Pariſienſes theologos *Praebendam* illam (*die Pfründe*) *Hochſtrato* adiudicaſſe: *tertio* victorem *Reuchlinum* inſtituiſſe Societatem ſiue Academiam, vt Itali vocant & Galli, ad conficiendas epiſtolas obſcurorum virorum: *quarto*, Praeſidem & Directorem huius ſocietatis fuiſſe Comitem Nuenarium: *quinto*, ad hanc ſocietatem etiam acceſſiſſe poſtea *Eraſmum* & *Glareanum*. Scilicet

Tantae molis erat perineptum condere librum.

Quis quaeſo, tam eſt hiſtoriae literariae rudis, quin confeſtim, has eſſe meras nugas, intelligat? Quod ſi quis cum narratione allata conferre voluerit *Placcianam*, deprehendet, illius omnes errores ex Latinae linguae imperitia ortos eſſe: inter quos ille eminet, quod Academiae illius Vtopicae Praeſidem ac Directorem faciat Comitem Nuenarium. Nimirum apud *Placcium* legitur: *Praepoſitus Comes Nuenarius*; quae Germanice ita reddenda: *der Probſt, Graf von Nuenar*. Sed ille quidem hoc loco Praepoſitum, ſiue Rectorem ſocietatis eruditae inuenit. Adeo *ſcribimus indocti doctique poemata paſſim*. Sed haec ὡς ἐκ παρέργου dicta ſunto.

A. n. 1825.

XVI. Auctorem *Sesquiſeculi Anglicani* eſſe *Iac. Tho-*

Thomaſium, non dubitare licet legenti *Buchneri* epiſtolam 108. libri primi. Addatur *Tho. Crenius Animaduerſ. philol. & hiſtor. P. II. p. 89.*
P. n. 1821.

XVII. Quis lateat ſub *Seuerini de Monzambano* nomine, iam olim non fugit *Io. Strauchium* ICtum, vtpote cuius haec verba ſunt in *Inſtitutionibus iuris publici: (a) Equidem laudem hominis docti & philoſophi eximii ego perſonato huic* (Monzambano) *non detraxerim, nec abnuerim facile, ſcribere eum eleganter, perſpicue, & vbi cauſae non ſeruit, cum iudicio, quippe qui cum fratre ſuo & ab eleganti ingenio, & eruditione haud vulgari, Ienae bene mihi cognitus fuit, cum antea frater quoque eius in Academia Lipſienſi familiaris meus, ac denuo inquilinus & conuictor Ienae fuerit.* Nec ſtyli *Puſendorfiani* gnaro difficile eſt *Puſendorfium* in *Monzambano* agnoſcere. Vt enim alia taceam vſus particulae *nequicquam* pro *nequaquam* barbarus quidem, ſed *Puſendorfio* valde frequens ac ferme proprius eſt. Nimirum ſinguli ſcriptores ſuos habent idiotiſmos & proprias dicendi formulas. Sic olim in *Liuio* Patauinitas notata eſt a *Pollione*, fortaſſis non falſo, quanquam hodie, in quo ea verſetur, ignoremus: & ipſi *Ciceroni* proprium eſſe, vt creberrime illud *eſſe videatur* vſurpet, a *Quintiliano* obſeruatum eſt: quanquam pro *Cicerone* verba faciat *Paulus Manutius.* (*b*) Praeterea *Puſendorfii*, (ad eum enim ex hoc diuerticulo reuer-

(*a*) *lib. I. tit. 4. not. L. p. 33.*
(*b*) *Comm. in Cic. Famil. lib. I. epiſt. 8. p. 104.*

reuertendum eſt,) profluens eſt ſtylus & amoenus, ſale etiam conditus, non facile illatinus, nec ſcholaſtica barbarie ſordidus, ſed ſine anxietate ac nimia religione quaſi medius, vt in eo plus naturae, quam curae videatur eſſe. Adhaec ea in *Monzambani* libro vbique ſe prodit *Hobbeſianorum* principiorum peritia atque amor, qui non tenuis fuit in *Puſendorfio*, vt res ipſa docet, nec ipſe fateri erubuit. Immo *Monzambanus* capite VIII. §. VI. ab initio, ipſis *Hobbeſii*, quem non nominat, verbis vtitur. *Non modo*, inquit, *contra contendere, ſed & hoc ipſum, non conſentire, odioſum eſt. Qui enim non conſentit alicui, putatur eum tacite erroris accuſare: qui in multis valde diſſentit, pro ſtulto eundem habere videtur.* Quae *Puſendorfius* repetit in libro II. *de Iure naturae & gentium.* (a) *Hobbeſii* vero verba libro *de Ciue* (b) iſthaec ſunt: *Non modo contra contendere, ſed etiam hoc ipſum, non conſentire, odioſum eſt. Nam non conſentire alicui in re aliqua, eſt eum erroris in ea re tacite accuſare, ſicut in valde multis diſſentire, idem eſt, atque pro ſtulto eum habere.* Obiter hic annoto, *Puſendorfium* vitula *Hobbeſii* ſaepius araſſe, etiam cum eum non nominat: quod ſi ſatis ſciuiſſent eius aduerſarii, maiorem, credo, inuidiam ei mouere potuiſſent. Sic caput IV. libri I. *de Officio hominis & ciuis*, quod agit *de religione naturali*, fere ad verbum exſcriptum eſt ex *Hobbeſii* libri citati capite XV, quod contendenti vtrum-

(a) *cap. II. §. 6. p. 168.*
(b) *cap. I. §. 5. p. 10.*

Digitized by Google

vtrumque caput inter ſe, ſatis manifeſtum fiet. Sed vt ad *Monzambano* redeam, *Pufendorfius* etiam epiſtola dedicatoria ſe prodit, quippe in qua latius digreditur in laudes Electoris Palatini, ſub cuius imperio tum vixit, cuiusque fruebatur gratia: quid? quod ex omnibus Germaniae principibus ſolum eum ibi laudat. Illud hic adiungo, quod mihi narratum eſt ab ICto quodam, qui eo tempore, quo *Monzambanus* in lucem prodiit, Heidelbergae *Pufendorfii* conuictor fuit. Is referebat, doctrinas a *Monzambano* propoſitas publice, breui tempore ante libri editionem, a *Pufendorfio* ſupra menſam familiari ſermone fuiſſe diſputatas eodem ſenſu, quo deinceps locutus ſit *Monzambanus*. Hoc igitur edito nemini menſae aſſidentium dubium fuiſſe, quin libri auctor eſſet hoſpes ſuus, nempe *Pufendorfius*. Sed plura addi non eſt opus, cum res hodie ſit extra dubitationis aleam poſita. Sub Seuerini de Monzambano nomine deinde Ioh. Ludov. Praſchius edidit litteras ſecretiores de imperii germanici forma ad Laelium fratrem, in quibus litteris lectori perſuadere conatur, Monzambanum i. e. Pufendorffium ipſum ſcripſiſſe has literas & reuocaſſe illa, quae poſuerat de ſtatu imperii Germanici vid. Reimanni hiſtor. litterar. germanor. nouam part. 3. *viertes Hauptſtück* p. 454. (Myl.)

A. n. 1093.

XVIII. *Chriſtoph. Cellarius* in Diſſertatione *de captiuitate Babylonica* Halae A. 1694. primum, & ibidem iterum Anno 1703. edita (*a*) ſcribit: *Secken-*

(*a*) *§. X. p. 11.*

Seckendorfius in hiſtor. eccl. quam Gothae ἀνώνυμον edidit, &c. eumque ſolum facit ſcripti illius auctorem. *Seckendorfius* ipſemet in *Additionibus* ad *Politicam Chriſtianam* (*a*) (*Chriſten-Staat*) fatetur, ſuo ſuaſu *Boeclerum* (quem ibidem (*b*) praeceptorem ſuum fuiſſe meminit,) ſecundam partem illius hiſtoriae pleramque confeciſſe. Ac *Tenzelius* in *Bibliotheca curioſa* (*c*) ex ipſius *Seckendorfii* ore refert, eum nec ſciente nec adiuuante *Boeclero* primam partem, nempe hiſtoriam Veteris Teſtamenti, compoſuiſſe: cum vero multis diſtringeretur negotiis, *Boeclero* commiſiſſe curam elaborandae hiſtoriae Noui Teſtamenti, qui ſocium operae illius adſciuerit *Ioh. Chriſtoph. Artopaeum* (de vita Artopaei pauca tradit celeb. Fabricius in hiſtor. bibliothecae ſuae. part. 6. p. 228.) Vnde conſtat, falſo ſoli *Artopaeo* tribui hiſtoriam Noui Teſtamenti, cui propter iam dicta minima eius pars debetur. Non ſolum igitur falſa eſt *Slüteri* & *Fechtii* relatio, a *Placcio* allata, ſed &, qui hos ſecutus videtur, *Eyringii* in *Vita Erneſti Ducis Saxoniae*, (*d*) memorantis, *Boeclerum* illius laboris, cuius praemium ducentos imperiales acceperit, fuiſſe directorem, *Seckendorfiumque* Veteris Teſtamenti, *Artopaeum* Noui Teſtamenti hiſtoriam concinnaſſe. Teſtis etiam eſt Cellarius, cui, quia familiariſſime utebatur Seckendorfio, fides habenda, Seckendorfium eſſe *auctorem partis primae Hiſtoriae eccleſ. Gothanae.* Eum enim haud

I dubie

(*a*) *p. 305.* (*b*) *p. 315.* (*c*) *A. 1704. p. 815.*
(*d*) *cap. 15.*

dubie intelligit, *illuſtrem* eum vocans *auctorem eius* in *Hiſtoriae* ſuae *antiquae libro II. pag. 16.* Sed audiamus ipſum Seckendorſium, in epiſtola ad Schwachheimium, Paſtorem, (quam nuper MS. mihi videre contigit,) d. 10. Martii anni 1690. data, ita ſcribentem: *Den andern Theil der Hiſt. eccl. Gothanae hatte Herr Boeclerus übernommen, aber, wie man meynet, einen andern machen laſſen, iedoch recidiret.* Vnde emendanda, quae nuper conſcripſit Wolfius in *Conſpectu ſupellectilis* ſuae *epiſtolicae pag. 85. ſqq.* Quis copioſum indicem, huic operi ſubiunctum, elaborarit, indicat *Sagittarius* in *Introductione ad hiſtoriam eccleſiaſticam,* (*a*) eius auctorem nominans *M. Erneſtum Treiberum,* Poetam laur. Cæſar. & tunc temporis alumnorum Ducalium Inſpectorem Gothanum. Noua editio huius compendii hiſtoriae eccleſ. prodiit Gothae 1723. Pars 1. in 8. 1 Alph. pl. 4. Pars 2. 2 Alph. pl. 19. a nato Chriſto vsque ad pacem Weſtphalicam. Pars 3. ad pace Weſtphalica ad annum 1723. deducta & pl. 21. conſtans prodiit Gothae 1724. Auctor Partis tertiae eſt magnificus D. Cyprianus (Ernſt Salomo) Vicarius praeſidis in Conſiſtorio Gothano, qui plerumque ex Archiuis & documentis originalibus ſua aſſerta probauit & iuſſu Friderici II. Ducis Gothani ſereniſſimi hanc partem conſcripſit. Cypriani eruditionem & ordinem in hac hiſtoria obſeruatum valde laudant auctores actorum eruditorum latinorum 1724. menſ. Sept. n. 6. & b.

(Colerus)

(*a*) *cap. XV. §. 8. p. 335.*

(Colerus) in part. 6. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec. n. 2. recenſetur quoque haec pars dans la bibliotheqve ancienne & moderne de Monſr. le Clerc Tom. 25. part. 1. n. 1. vbi Clericus relationemD. Cypriani, quam de eccleſia Arminianorum ſuppeditat, a veritate aberrare cenſet, & obiectiones Arminianis a D. Cypriano oppoſitas, Part. 3. cap. 5. ab Arminianis amoliri ſtudet. Supplementum, quod antea ſectionis 3. capiti quinto adiectum fuerat, & absque conſenſu Ducis Sereniſſimi non ſine partium ſtudio conceptum credebatur, reſecatum deinde eſt ab hoc compendio, & conatum ſuſceptae in hoc ſupplemento continuationis hiſtoriae eccleſiaſticae improbat D. Sal. Ern. Cyprian in noua bibliotheca Tom. 5. pag. 573. Conſtat pars 3. capitibus 11 1) agit de eccleſiis orientalibus, 2) de papaea, 3) de Lutherana, 4) de reformata eccleſia, 5) de Arminianis, 6) de anabaptiſtis, 7) de Socinianis, 8) de Fanaticis & Separatiſtis, 9) de Quackeris, 10) de contemtoribus Scripturae ſacrae & Atheis, 11) de Iudaeis & Samaritanis, vid. *die Leipz. gel. Zeitungen* 1724. p. 77. Multos auctores, ſingularia quaedam de hoc compendio hiſtoriae eccleſiaſticae Gothanae tradentes allegat celeberr. Fabricius in hiſtoria bibliothecae ſuae part 6. p. 226 & 227 & 228 quaedam emendat in hoc compendio loca. Coniungenda etiam eſt cum hac hiſtoria eccleſiaſtica capitis 5. introductionis Schurtzfleiſchii, Polyhiſtoris, in notitiam variarum artium Pars 3. cui accedunt eiusdem commentationes

in hiſtoriam eccleſiaſticam Gothanam, ſpeciatim eius 5 priora poſt Chr. Nat. ſecula in 8. Lipſ. 1737. 1 Alph. pl. 18.

A. n. 815.

XIX. Prodiit apud Batauos liber, paucis plagulis conſtans, hoc titulo: *Hadriani Beuerlandi de fornicatione cauenda admonitio. Editio noua & ab auctore correcta. Iuxta exemplar Londinenſe. 1697. in 8.* Qui libellus etiam in Germania recuſus eſt Anno 1698, itidem tacito impreſſionis loco. Auctor in praefatione & dedicatione confitetur ſimulque dolet, ſcortationi ſe fuiſſe deditiſſimum, & ea ſcripta, quae ediderit, deteſtatur, etiam illud *de peccato originis. Beuerlandi* huius fata deſcripſit *Benthemius* in *Deſcriptione Hollandiae* Germanica. *P. II. cap. 4.* § *120. p. 452. ſeq.* Addantur *Tenzelii Colloquia menſtrua A. 1689. p. 267. & A. 1698. p. 846. ſeqq.*

A. n. 1147.

XX. Quod *Lumen hiſtoriarum noſtri temporis* confecerit *Iacobus a Mellen*, Paſtor Lubecenſis, vir alias nummorum peritia clarus, ipſe fatetur in *Notitia maiorum ſuorum* A. 1707. edita. Vid. & *Noua litteraria Hamb.* 1707. p. 57.

A. n. 1078.

XXI. Ad manum mihi eſt *Curtius*, Lugduni apud *Ant. Gryphium* A. 1588. impreſſus *in 12.* cuius editionis *Fabricius* in *Bibliotheca Latina* non meminit. Huic praemiſſa eſt *Chriſtophori Brunonis, Iuris vtriusque Licentiati, eiusdemque*

ac

Digitized by Google

ac bonarum literarum Profeſſoris Monaci, in ſchola poetica, (ita enim ſubſcripſit,) epiſtola nuncupatoria ad *Albertum,* Comitem Palatinum Rheni, & vtriusque Bauariae Ducem. Prodiit haec editio primum Baſileae 1545. *in fol.* vbi in ipſo titulo *Brunonis* nomen exſtat. Sed haec quidem editio praeter praefationem & ſupplementa editoris nihil niſi merum textum *Curtii* continet. Mea vero Lugdunenſis non ſolum in fine adiectam habet *Vitam Alexandri, auctore Ioanne Monacho,* ſed etiam in margine praeter emendationes *Franciſci Modii* exhibet varias lectiones ex vetuſto codice *Benedicti Theocreni:* quae multum adiuuare posſunt eum, qui emendandos ſuſcipere velit *Q. Curtii* libros. Iam libet ex Dedicatione excerpta quaedam cum lectore communicare. Inter alia igitur ita ſcribit ibi: *Operae pretium me facturum credidi, ſi, quod ego legens Curtium votis omnibus expetiuiſſem, hoc eſt, eorum, quae deſiderantur, πλήρωμα ſiue ſupplementum quoddam compendioſum, omnium ſtudioſorum vtilitati exhiberem. Eo denique, ex earundem rerum probatisſimis ſcriptoribus, ſumma diligentia ac fide congeſto, duabus potiſſimum de cauſis illuſtriſſimae tuae Celſitudini hanc meam opellam dedicare volui.* Rurſus ibidem: *Vt ad illius* (Curtii) *ſtylum haec noſtra fortaſſe non accedant, breuibus tamen, quae de Alexandro ab auctore dicta coniicimus, bona fide exponunt.* Porro: *Cum* (Curtius) *ſcriptor ſit minime contemnendus, ego certe admittere non potui, vt diutius ita truncus manibus ſtudioſorum tereretur, ſed modis omnibus curare volui, vt quaſi*

reſarcitis iis, quae deſiderabantur, perpetua Curtii hiſtoria euolui poſſet. Quicquid itaque bonarum literarum ſectatores iucunditatis atque vtilitatis ex hac Curtii reſtitutione ceperint, id omne illuſtrisſimae tuae Celſitudini, cui me meaque omnia trado & humillime commendo, acceptum referre debebunt. Optime vale, Princeps celeberrime, & hunc meum conatum - - - obuiis, quod aiunt, vlnis excipito. Hactenus *Bruno*: vnde, quis verus ſit Supplementorum Curtianorum auctor, amplius dubitari nequit.

P. n. 2093.

XXII. *Phalethrani* ſub nomine latitare *Plathnerum*, vel ex anagrammate conſtare poteſt. Prodiit eius diſſertatio *de ſceptri Iudaici ablatione* primum Vinariae 1645 in 8. deinde inſerta *a Graeuio Syntagmati Diſſertationum* A. 1702. editarum, G. Iobi Ludolfi diſſertat. de Schilo cap. 1. not. (*i*).

A. n. 1432. a.

XXIII. *I. R. Batavi, Iuris Studioſi, Confutationem fabulae Burdonum*, auctorem habere *Ianum Rutgerſium*, credidit iuxta cum multis *Placcius*. Vide eum ſupra n. 239. Sed hoc loco, retractata priore opinione, recte docet *Ioſephum Scaligerum* eſſe verum illius ſcripti auctorem, conſultoque *Rutgerſii* perſonam adſumſiſſe. Ad id confirmandum addo epiſtolam 402. *Caſauboni*, editionis Graeuianae p. 462. ex qua patet, non ſolum *Caſaubonum Scaligero* illud ſcriptum tribuere, ſed & ab hoc ipſo notitiam veri auctoris accepiſſe. Paria

Paria reperies in epiſtola 532. & 537. in qua poſtrema etiam ſcriptum *de Tribus Capellis, Placcio num. 1434. α,* notatum, *Scioppio* tribuitur. Nec negligenda *Iac. Thomaſii* obſervatio in praefatione ad *Mureti* Orationes, vbi ſic (*a*) ſcribit: *Ioſ. Scaliger, Confutationis illius, cui alias nominis alieni, I. R. Batavi, Iuris Studioſi, (videlicet vt Ianus Rutgerſius intelligeretur,) notas praefixerat, verus auctor eſt: quem ſe ipſe Ioſephus confitetur tum alibi, tum clariſſime epiſt. 433, quae Grutero inſcripta eſt, p. 793.* Qua vero ratione inductus ſit *Chriſtoph. Adamus Rupertus*, vt in *Obſervationibus ad Florum* (*b*) Confutationem illam *Io. Bergio Ruteno* tribuat, ego quidem neſcio: illud non dubito, eum vehementer aberrare. *Rutgerſii* mentio quoniam incidit, illud addere libet, *Thomam Crenium* (*c*) ſingularem eius cum *Daniele Heinſio* amicitiam, comprobatum iuiſſe ex inſcriptione quadam, qua id & diſerte affirmat *Rutgerſius*, & *Heinſium* appellat *fratrem.* Verum *fratris* appellatio huc quidem trahi non debet, cum ea ſpectet affinitatem, quae inter vtrumque interceſſit. Habebat enim *Heinſius Rutgerſii* ſororem in matrimonio, vt patet ex illius (*Heinſii*) poëmatibus, (*d*) & e *Rutgerſii Vita* ab ipſomet ſcripta *p. 163.* Ac *Nic. Heinſius* quoque *Rutgerſium* haud dubie ſignificat, cum *avunculi ſui* meminit in epiſtola quadam ad *Iſ. Voſſium*, quam nuper publicauit doctiſſimus auctor *Nouae collectionis*

 libro-

(*a*) *p. 24. not. (a. b.)* (*b*) *p. 304. §. 1.* (*c*) *Animaduerſ. hiſtor. & philol. P. II. p. 10.* (*d*) *p. 140. & p. 257.*

Google

librorum rariorum. (*a*) Solent enim plurium regionum more ſe *fratrum* nomine compellare, cuius alter ſibi ſororem iunxit matrimonio. Quem in modum *Iſ. Caſaubonus* ſuis in epiſtolis haud raro *Paulum Stephanum*, cuius ſororem duxerat, nominat *Paulum fratrem.* Imo idem ille *Dan. Heinſius* in laudatis poëmatis (*b*) *Rutgerſium fratris* titulo plus ſemel ſalutat, affinitatem potius, quam animorum coniunctionem, reſpiciens.

P. n. 901.

XXIV. *Wahremundus ab Ehrenberg* eſt *Eberhardus a Weyhe*, per transpoſitionem literarum initialium, W. A. E. pro E. A. W. de quo illud tantum annoto, quod fuerit A. 1610. Conſiliarius *Erneſti*, Comitis in Holſtein, Schauenburg, & Starrenberg, vt patet ex *Marquardi Freheri* Dedicatione, commentariolo *de ſecretis iudiciis in Weſtphalia* praemiſſa. Vnde, quod *Placcius de Pſeudon. n. 436.* ſcribit, eum fuiſſe Cancellarium Brunſuicenſem & Luneburgenſem, de poſteriore tempore debet intelligi.

P. n. 29.

XXV. Cum Cl. *Molleri* coniectura, ſuſpicantis, ipſum *Sannazarii* nomen eſſe adſcititium, pugnat relatio *Pauli Iouii*, qui in *Elogiis* ſuis ita de *Sannazario* ſcribit; *Origo vetuſtae ſtirpis e Sancto Nazario, Lumellini agri oppido, inter Padum & Ticinum non ignobili, vnde maiores aduenerant,*

(*a*) *Faſcic. I. p. 173.* (*b*) *p. 302. & p. 368.*

nerant, *non obſcure petebatur.* Illud praeterea hic obſeruo, habitam fuiſſe A. 1704. in Academia Ienenſi, praeſide M. *Stempelio*, diſputationem *de Societate Abbreuiatorum Romana*, in qua etiam (*a*) *Sannazarius* vocatur *in Abbreuiatorum ordine clariſſimus.* Traditur enim in illa diſſertatione, ſaeculo XV. doctos quosdam viros eruditam inter ſe ſocietatem, adſcito *Abbreuiatorum* nomine, inſtituiſſe, quemadmodum hodie celebres multae ſunt eiusmodi Academiae in Italia & Gallia. Verum enimuero tota illa *Abbreuiatorum* Societas eſt mera chimaera, & fabula (*b*) iſthaec recens excogitata natales debet *Octauii Ferrarii* verbis male intellectis *Proluſ. IX:* (*c*) *Papa* (Paulus II.) *initio regni* ABBREVIATORVM ORDINEM *ſuſtulit, inter quos & Platina.* Eſt enim *Abbreuiatorum* ordo ſingulare munus in aula Pontificis Rom. eorum, qui ad epiſtolas & alia ipſius nomine ſcribenda adhibentur. Epiſtolae enim Pontificis vulgo *Breuia* vocantur: vnde *Abbreuiatorum* appellatio. Talis *abbreuiator apoſtolicus* (quem titulum ipſe *Stempelius* (*d*) meminit, ſed

(*a*) *p.17.* (*b*) Recte me ſuſtuliſſe Stempelianum errorem, agnouerunt docti Itali in *Giornale de Letterati d' Italia T. XIII. p. 420. & 421.* Ac eruditus quoque ſcriptor editi ab a. 1708. *Ausfuhrlichen Berichts von neuen Buchern p. 1056.* iudicat, me errorem Stempelii refutaſſe *ganz Sonnenklar.* Iuuenilem igitur ἀπειρίαν oſtendit, qui in *Miſcellaneorum Lipſienſium T. I. obſeru. XV.* erroris huius ſuſcepit patrocinium: haud perfunctorie in rectam viam reuocatus a Burmanno in *Praef.* ad Tomum quintum *Theſauri Antiquitatum & Hiſtoriarum Italiae, pag. 15. ſeq.* (*c*) *p. 157. edit. Patau. 1650. in 8.* (*d*) *p. 5.*

Digitized by Google

praeiudicio captus non vidit, quo pertineret,) *Platina* diſerte etiam vocatur a *Trithemio*, item a *Schedelio* in *Chronico*. (*a*) (Obiter hic annoto, verum nomen eſſe *Bartholomaeum de Platina*. Ita enim eum appellat σύγχρονος & amicus eius, *Hieronymus Paulus*, cubicularius Alexandri VI. Papae, in libello, quem vocant *Practicam Cancellariae Apoſtolicae*, cuius verba *Catalogo Teſtium Veritatis* inſeruit Flacius *num. 441. p. 853.* Vnde errare patet eos, qui *Baptiſtam* eum vocant. Nec minus errat *Stempelius*, ſuſpicans, *Platinae* nomen eſſe adſcititium, inde ipſi impoſitum, quod *Platonem* philoſophum habuerit in deliciis. Nam ipſe *Platina* in *Cononis* Papae vita teſtatur, ſe oriundum eſſe e vico *Platina*, agri Cremonenſis. Qua eadem haud dubie de cauſa a citato *Paulo* vocatur *Bartholomaeus de Platina*.) Eodem ſenſu *Theodorus a Niem* dicitur fuiſſe *literarum apoſtolicarum ſcriptor & abbreuiator* a *Spanhemio*, (*b*) & *aliquot Paparum intimus ſcriba* a *Flacio* in *Catalogo Teſtium Veritatis*. (*c*). Sic & *Barberinus* eidem muneri dicitur praefuiſſe ab *Erythraeo* in *Pinacotheca ſecunda*. (*d*) Ipſe *Platina* in *vita Pii II.* ſcribit, *Pium* hunc ſiue *Aeneam Syluium* prius fuiſſe *literarum apoſtolicarum abbreuiatorem*. Sed quid multa? Prodiit Romae A. 1691. in forma maiore *Ioan. Ciampini Diſſertatio hiſtorica de Abbreuiatorum ſiue Aſſiſtentium S. R. E. Vicecancellario in literarum apoſtolicarum expeditio-*

(*a*) *fol. 252.* (*b*) *Comp. Hiſtor. Eccleſ. N. T. p. 314.* (*c*) *cap. 334. p. 781.* (*d*) *cap. 49. p. 153.*

Digitized by Google

expeditionibus antiquo ſtatu, illorumque in Collegium erectione, munere, dignitate, praerogatiuis ac priuilegiis. Accedit, quod *Ferrarius* loco citato ſolum *Platinam* refert fuiſſe in Societate Abbreuiatorum. Addo, doctos illos viros, quos laudat *Stempelius*, haudquaquam ſibi impoſituros fuiſſe nomen barbarum, cum Latinae linguae puritati ad ſuperſtitionem vsque eſſent addicti. Sed haec ſufficiant ad errorem iſtum ex literaria hiſtoria eliminandum; quem ſilentio eram praetermiſſurus, cum Cl. *Stempelio* nunc in Gymnaſio Gottingenſi Profeſſore, in Academia Ienenſi amico vſus ſim. Sed cum metuam, ne error ille propagetur, quippe Societate illa Abbreuiatorum iam a Celeb. quodam viro in hiſtoriam literariam relata, prouidendum duxi, ne ſerperet latius. Illud tamen ſimul doceo, illo tempore quosdam doctos homines in aedibus Cardinalis *Beſſarionis* conueniſſe frequenter Romae, ac de literis diſſeruiſſe. Ipſe huius rei teſtis eſt *Platina* in *Panegyrico Beſſarioni dicto pag. m. 221.* Ac ibidem *p. 234.* exhibet plurium *Academicorum* carmina in Beſſarionem. Ex quo apparet, doctum illud ſodalitium nomen ſumſiſſe *Academia:* id quod propterea factum eſſe credo, quod Beſſarion eſſet Platonicus, ſiue *Academicus.* Ibidem *p. 247.* alius ita ſcribit: *Platina ventitabat frequenter ad aedes Beſſarionis, atque in illa doctiſſima Academia de literis facundiſſime diſſerebat.* Ac *pag. 260.* vocatur Platina *Romanae ſidus Academiae.*

A. n. 1041. & P. n. 35. γ.

XXVI. Titulus libri hic eſt: *Hiſtoriae Bauaricae*

Digitized by Google

ricae libri LXXII. Monachii 1662. fol. Volumina ſunt duo. Auctoris nomen in titulo comparet nullum, ſed Dedicationi ſubiectum eſt nomen *Ioannis Adlzreiter a Tetenweis, arcani conſilii Cancellarii.* In *Actis literariis* a Cl. *Struuio* editis (*a*) habentur verba epiſtolae *Balbini* Ieſuitae ad *Chriſtophorum Arnoldum* ſequentia: *Vidiſtine Annales Boicos Cancellarii Bauarici Adlzreiteri? Sic vos non vobis. Partus hic eſt noſtri P. Ioannis Feruaux, Lotharingi, in cuius nomine ob certas cauſas Annales illos noſtri maiores apparere noluerunt.* Quae verba repetit *Chriſtoph. Arnoldus* in epiſtola ad *Kirchmaierum,* (*b*) quae eſt vigeſima tertia inter *Kirchmaierianas.* Ibi enim per *familiarem,* a quo hanc notitiam accepit, *Balbinum* intelligit: vt ex verborum collatione apparet. Vid. & *Acta eruditorum* anni 1711. p. 58. ac Boeclerus in *Notitia Imperii lib. XII. cap. 5.*

P. n. 239. a.

XXVII. *Lucae Holſtenii* ad ſe epiſtolas *Lambecius* libro VI. *Commentariorum de bibliotheca Vindobonenſi* inſeruit, in quarum ſeptima haec legas: *In Ariſtaeneto Ioſiae Merceri induſtria ita omnia praeſtitiſſe videtur, vt nullum alienae diligentiae locum reliquerit. Nam & verſio natiua elegantia cum Graecis certat: notae autem ita omnibus numeris ſunt abſolutae, vt nec demi quicquam, nec addi poſſit.* Ad quae verba annotauit *Lambecius* prodiiſſe illam *Merceri* editionem Pariſiis A. 1594. in 8, ſed ſine auctoris nomine. *Mercero* etiam

(*a*) *faſcic. VI. pag. 53.* (*b*) *pag. 61. 62.*

Digitized by Google

etiam illam verſionem tribuit *Buchnerus* libro II. epiſt. 112. & *Scioppius de arte Critica. Caſaubonus* epiſt. 160. (a) ſcribit: *Ariſtaenetum ab illo* (Ioſia Mercero) *editum ſcis quanti ſemper fecerim. Paucula ſunt, in quibus mihi cum illo non plane conuenit. Scripſi de nonnullis ad ipſum, non vt docerem, ſed vt docerer.* Fuit enim *Mercerus* familiaris *Caſauboni*, vt patet ex huius epiſtola 582: quo minus haec res eum fugere potuit. Antea tamen ignorauerat hoc *Caſaubonus*, cum ſcilicet nondum perueniſſet in amicitiam *Merceri*, vt patet ex eius epiſtola 55. Certior tamen poſtea ea de re factus fuit a *Bongarſio*, teſte epiſtola 63. & 66. Vid. & *Barthii Aduerſaria lib. XLV. cap. 6.*

P. n. 304.

XXIIX. *Baſilium Valentinum* non eſſe fictum, ſed verum monàchi Erfurtenſis nomen, etiam demonſtrare ſtudet celeberrimus vir, *G. W. Wedelius Exercit. Cent. II. dec. I. num. IX.* quam & recenſet illuſtratque *Tenzelius* in *Bibliotheca curioſa.* (b) Contra, fictum hoc eſſe Alchemiſtae alicuius nomen, Leibnitius contendit in primo Tomo *Miſcellaneorum Berolinenſium Societatis Regiae:* cui facile ſubſcribas, vbi legeris, quae de *Baſilio* diligenter congeſſit Motſchmannus in *Erfordiae literatae* Tomo primo *p. 390 - 399.* Ex iis enim apparet, nihil fidei hiſtoricae ad nos de illo viro perueniſſe, ſed meras traditiones.

P. n. 1533,

(a) *edit. Graeuii.* (b) *A. 1706. p. 408. ſeqq.*

Digitized by Google

P. n. 1533.

XXIX. De *Pomponio Laeto* notatu digna ſunt, quae ſcribit *Ge. Schubartus*, praeceptor olim meus, in praefatione (huius enim ἀνωνύμου is auctor eſt, cuius teſtem rei non ſolum bibliopolam habeo, ſed etiam Cl. *Hambergerum* in diſſertatione (*a*) *de Francis antiquis* Ienae A. 1686 habita, ad *Conradi Peutingeri Sermones conuiuales*, Ienae A. 1681. editos. Verba ipſius haec ſunt: *Conradus Peutingerus miſſus eſt in Italiam. - - - Sic enim maiores tunc opinabantur, neminem fore eruditum, - - - niſi cum doctoribus Italis - - verſatus fuiſſet. Pomponius Laetus, natiuitate Calaber, Laurentii Vallae quondam auditor, forte laudabatur noſtro* (Peutingero) *propter linguae caſtimoniam, & inſignem antiquitatum notitiam. Quare aſſectatus eſt illum, nec difficilem in vota ſenſit. Fatetur hoc in ſermonibus, vbi de artis typographicae inuentione disquirit, atque hanc patriae communi recte vindicat, contra praeceptorem, qui multis ante ſeculis eam in vſu fuiſſe apud ſuos aſſeuerabat, & Cypriani martyris loco, male intellecto, id confirmabat. Sed candide Peutingerus ibidem iudicat, Laetum ſerio non agere, quod Chriſtiani teſtimonium vſurparet, quippe cui ſorderent eccleſiae dogmata & ſacra omnia. Romanam enim antiquitatem tam ſuperſtitioſe amabat, vt nomen Chriſtianum, a parentibus impoſitum, cum gentili permutaret, quo & hodienum celebratur. Si quae feſtorum ſolennia, ceu ſunt natalia Saluatoris, eius reſur-*

(*a*) *Cap. I. §. 4.*

reſurrectio, & miſſio ſpiritus ſancti, frequentarentur a piis, ipſe miſer architectabatur ſibi priſcam domi religionem, inque monte Quirinali, vbi ſecretus a ceteris habitabat, vrbis natalem, palilia, vinalia, apaturia, imo Romulum pro Chriſto colebat. Vani ſunt itaque, qui excuſant illum, &, quod ſanctius vitae inſtitutum ſecutus fuerit, poſteris ingerere ſtudent. Hactenus *Schubartus.* Adde *Sermones conuiuales Peutingeri pag. 40. 41.* Opera *Pomponii Laeti* coniunctim prodierunt Argentorati 1510. in 4. De *Laeto* hoc, cuius verum nomen fuerat *Iul. Sanſeuerinus,* (*a*) docta collectanea dedit *Stempelius* in diſſertatione *de Societate Abbreuiarum Romana,* ſecutus, ni fallor, veſtigia *Thomae Pope-Blount* in *Cenſura celebrium auctorum:* quanquam falſum eſſe, quod *Laetum* ordini Abbreuiatorum adſcribit, iam ſupra monuimus.

P. n. 1546. & n. 2368.

XXX. Diſſertationem *de induciis belli Belgici,* editam ſub nomine *Latini Pacati,* & *Hortationem ad amplectendas inducias,* praeſcripto *Iuliani Rosbecii* nomine euulgatam, eſſe a *Dominico Baudio* ſcripta, dubitari non poteſt, cum in editione epiſtolarum *Baudii,* quae prodiit Amſtelod. 1642. in 12. haec duo ſcripta ſub nomine *Baudii* in fine ſint adiecta p. 625. *ſqq.* & p. 646. *ſqq.* Adi & *Indicem Orationum Baudii*, illis epiſtolis praefixum.

P. n. 2427.

(*a*) Familiae Sanſeuerinae, vt videtur, diuerſae mentionem facit Miſſonius *Itin. Ital. p. 491. ſeq.* verſionis Germanicae.

P. n. 2427. & n. 1097.

XXXI. Addendum hic, quod ſcripta *Anti-Sarcmaſiana* coniunctim prodierint hoc titulo: *Pica Pieris, hoc eſt, Sarcmaſius ob intempeſtiuam loquacitatem, qua Muſas ſinceriores prouocare non erubuit, in PICAM mutatus. Ex Helicone, 1669. 4.* In hoc (*a*) volumine primum exhibetur *Inſcriptio* in ludibrium & contumeliam *Sarcmaſii.* Deinde *Sarcmaſii* iudicia leguntur *p. 6. Labronis a Veraſio* (ſub quo nomine ipſum latere *Schurzfleiſchium*, refert *Placcius*,) (*b*) Satura Sarcmaſiana publice detecta, modeſte caſtigata, *p. 18.* ὑπεϱασπισμὸς pro ſcriptis *Cyr. Lentuli* aduerſus nouum Criticum, *p. 24.* Canis ſub fuſtem miſſus, ſiue Correptio ſycophantae maximi, *E. T. Sarckmaſii, p. 31.* (Huius ſcripti auctorem eſſe *Vlricum Obrechtum*, ſcribit Auctor (*c*) *Nouae librorum rariorum collectionis.*) Poſt annectitur Satyra in *Sarckmaſium* conſcripta per *Theophil. Franc. Conr. Andr. Victorin. Frid. de Francimont.*; item *Petri Naſturtii* Iudicium de iudiciis Sarcmaſianis: poſtea *Parnaſſus infamis:* ac denique *epiſtolae* eiusdem argumenti. Sub *Theophili - - - de Francimont* nomine latitare *Oldenburgerum*, non dubito. Vt enim omittam dicendi genus, quod quidem genium

(*a*) Totum hoc volumen rurſus edidit, praemiſſis *Sarcmaſii Iudiciis,* Theodorus Cruſius 1711. 8. quem miror in penultima Praefationis ad *Acta Sarcmaſiana* (ita namque inſcripſit) pagina ſcripſiſſe, ſuam editionem ab editione anni 1669. *toto coelo diſtare.* Pauca quidem quaedam adiecit: caetera ſunt prorſus eadem. (*b*) *Pſeudon. num. 2792.* (*c*) *Faſcic. II. p. 218.*

nium *Oldenburgeri* clariſſime prodit: etiam in ſcripto illo maxime omnium defenditur contra *Sarckmaſium Burgoldenſis*, quem *Oldenburgerum* eſſe, inter omnes conſtat. Accedit, quod Satyra illa annexa deinceps fuit *Conſtantini Germanici Itinerario Germaniae politico*, (*a*) cuius haud dubie auctor eſt *Oldenburgerus*, vti & *Placcius* (*b*) agnoſcit. Addo hic iudicium *Thomaſii* de *Sarcmaſio* ex *Specimine Iurisprudentiae iudiciaiis*, vbi (*c*) ita ſcribit: *Sarcmaſius, vir incomparabilis iudicii ac eruditionis, in Germaniae Academiis, non ſine periculo, primus libertatem iuſtam recedendi a traditis veterum magiſtrorum vindicauit, ac iugum ſeruile fregit.* Caeterum non ſolum nomen familiae e Graeco finxit *Schurtzfleiſchius*, ſub *Sarcmaſii* perſona incedens, ſed & praenomina. *Eubulus* enim reſpondet Germanico eius nomini *Conradi*. *Conrad* enim dicitur quaſi *Kanrath*, id eſt, qui poteſt conſulere, *er kan rathen*, vti explicat Lutherus in libro *de nominibus propriis Germanorum pag. 25.* & Chriſt. Becmanus *de originibus Lat. ling. p. 395:* qui tamen rectius alio loco, nempe *pag. 1001.* dictum putat, quaſi *Kühnrath*, vir ſtrenui & audacis conſilii. *Samuelis* vero praenomen ſuum Schurtzfleiſchius expreſſit per *Theosdatum*, animum intendens ad hiſtoriam ſacram *1. Sam. I. 20.*

A. n. 1770.

XXXII. *Defenſionem Pupillae*, id eſt, Auguſtanae Confeſſionis, *Hoepfnero* tribuit *Rechenbergius* in

(*a*) *pag. 597. ſeqq.* (*b*) *num. 715.* (*c*) *cap. 6. p. 63.*

in libro *de ſtudiis Academicis*. (*a*) Idem vero in *Appendice ad libros ſymbolicos*, (*b*) ab amico quodam edoctus, ſcribit, praecipuas partes in illius operis elaboratione fuiſſe *D. Matthiae Hoë*. Amicus ille videtur fuiſſe *D. S. B. Carpzovius*, Concionator quondam ſupremus in aula Dresdenſi: ad quem etiam prouocat *H. Pippingius* in epiſtola ad *Thom. Crenium* A. 1704. Lipſiae edita, & cum eius *Exercitationibus Academicis* a. 1708. recuſa, *pag. 495. ſqq.* in qua ſcriptum illud *Hoëo* luculenter aſſerit, ſimul alia ſcripta theologica vindicans *Hoëo*, quae prodierant ἀνωνύμως.

A. n. 980.

XXXIII. Ieſuitam *Spee* eſſe auctorem *Cautionis criminalis*, iamdudum indicauit *Wittenius* in *Diario biographico* ad a. 1635. *d. 7. Auguſti* ac poſtea etiam *Petrus Baelius* (*c*) memoriae prodidit. *Iobus* quoque *Ludolfus* in epiſtola ad *Chriſtoph. Arnoldum*, quae exſtat in *Struvii Actis literariis*, (*d*) ſcribit: *Fridericus Spee, Soc. Ieſu, vnus fuit ex doctiſſimis prudentiſſimisque iſtius Societatis. Auctor eſt* Cautionis criminalis, *quo libro vix quicquam in eo genere exſtat prudentius.* Adeoque falſus eſt *Thomaſius*, in Diſſertatione *de crimine magiae*

(*a*) *Sect. 6. cap. 3. §. 6. pag. 301.* (*b*) *P. I. cap. XI. §. 6. p. 119.* (*c*) *Tome II. Reponſes aux queſtions d'un Prouincial.* (*d*) *Faſcic. VI. p. 51. 52.* Idem de *Speeo* teſtatur Leibnitius apud Bierlingium in libri *de Pyrrhoniſmo hiſtorico cap. 5. pag. 239.* Scripſit idem *Speeus Aretologiam*, quam *auream* appellat Hottingerus in *Biblioth. quadrip. P. IV. cap. 4. pag. 414*

magiae (*a*) ratus, ICtum aliquem ex Proteſtantibus ſub hac larua latere.

A. n. 1073, & n. 1834.

XXXIV. Illa editio *Chronici Schedeliani*, quae in bibliotheca Hamburgenſi exſtare a *Placcio* dicitur, caret titulo. Nam verba illa: *Regiſtrum huius operis* &c. ſunt tantum titulus indicis rerum hoc in opere contentarum. Vnde & indici iſti haec clauſula ſubiicitur: *Finit regiſtrum.* Scias igitur, Lector, primae aetatis typographos non conſueuiſſe titulum libri inſcribere ſeparato folio: adeoque non deeſſe exemplari illi ſuum initium & veluti caput. Eſt autem & mihi exemplum eiusdem editionis, quam *Placcius* citat: id quod cognoſco ex eius allegatis. Equidem in indice librorum, *Centuriae quintae epiſtolarum Martini Zeileri* praefixo, item in ipſa illa *centuria*, epiſtola 38. (*b*) citatur *Hartmanni Schedels Chronica Norimbergica de Hiſtoriis aetatum mundi, ac deſcriptione vrbium, Noribergae 1472. in folio.* Quae ſcriptura ſi ſalua eſt, (ego quidem nullam inuenio dubitandi cauſam,) ſequitur, vt mea editio ſit auctior, quippe quae ad plures annos protenditur. Imo vt dicam, quod ſentio, *Chronici* illus primum auctorem non eſſe puto *Schedelium*, ſed eum id locupletius edidiſſe, & quidem adiutum ab aliis: quod haud dubie in cauſa fuit, vt nomen ſuum libro non praeſcripſerit. Nam ipſum quidem nomen ſubtraxiſſe nonniſi coactum, vel ex eo patet, quod in ipſo opere

(*a*) §. V. (*b*) pag. m. 251. fin.

Digitized by Google

plus ſemel ſe nominatim indicauit. Et haec ipſa cauſa eſt, cur, vbi (*a*) nomen ſuum poſuit, ſe totius operis auctorem non vocitet: & alio loco (*b*) diſerte dicatur *Chronicon collectum* AVXILIO *Hartmanni Schedel.* Rurſus alibi (*c*) dicitur Chronicon hoc *caſtigatum eſſe a viris doctiſſimis, magis elaboratum, vt in lucem prodiret.* Addo alium locum, qui exſtat *fol. 258. b. Haec habuimus, quae per otium Nurembergenſe* ADIICEREMVS. *Vos valete & boni conſulite ex Nuremberga X. Kalendas Iunias. Anno ab incarnatione Saluatoris Chriſti milleſimo quadringenteſimo nonageſimo tertio.* Additae ſtatim ſunt literae initiales nominis *Hartmanni Schedelii Doctoris.* Etiam haec verba mihi videntur adiicienda, quae leguntur *fol. 262. a: Quod erat officium ſuſcepti libri, auſpice Chriſto, quamuis rudibus pene verbis compleuimus, prout ingenii mediocritas tulit. Decurſis enim propoſiti operis ſex aetatibus ad metam noſtri temporis prouecti ſumus. Eſtque annus quinquageſimus tertius imperii glorioſiſſimi imperatoris tertii: ac filii eius incliti Maximiliani ſeptimus: moderni que ſummi pontificis Alexandri ſexti annus ſui pontificatus primus.* De Germanico interprete huius Chronici videatur *Caſpar Sagittarius* in *Introductione ad hiſtoriam eccleſiaſticam.* (*d*) Ipſe vidi Chronica *Hartmanni Schedelii von Anbeginn der Welt bis A. 1486.* quo anno is liber Germanice excuſus erat in forma maxima. Merito etiam hic

(*a*) *fol. 252. b.* (*b*) *fol. 266. a.* (*c*) *fol. 300. b.*
(*d*) *cap. X. §. 15. pag. 90.*

hic loci notamus quoruudam errorem, qui Chronicon illud *Æneae Syluio* tribuunt id quod facit *Samuel Mareſius*, ob id reprehenſus a *Sandio*, (*a*) & *Schmidius* quidam in libello, Wittebergae A. 1609. in 8. edito, *de Papa Ioanne VIII. femina.* (*b*) Certe ipſius *Æneae Sylui* vita breuiter ab ipſo *Schedelio* (*c*) deſcribitur.

P. n. 630.

XXXV. Eum, qui ſub *Chriſtiani Aletophili* nomine latet, literis duabus initialibus *I. F.* indicat *D. Paulus Antonius* in *notis ad Concilii Tridentini dogmata.* (*d*) Hic autem videtur ſcire potuiſſe verum auctorem, quippe qui Lipſiae ſatis diu vixit. Vnde vix aſſequor, quomodo hac in re errare potuerit: nec tamen *Alberti* de ſemetipſo teſtimonium, a *Placcio* indicatum, poteſt reiici. Niſi fallor, ſentit *Antonius* de *Ioachimo Fellero*, Theol. Lic. & Poëſ. Prof. publ.

P. n. 1231.

XXXVI. Sub *Orthuini Gratii* nomine in citato ſcripto latere *D. Io. Chriſtoph. Becmannum,* virum fama quondam florentiſſimum indicat collega ipſius, *Samuel Strimeſius* in *Annotat. ad Spanhemii Protheoriam hiſtoricam.* (*e*) & Struvius illuſtris *de doctis impoſtoribus* §. 28.

P. n. 1593.

XXXVII. *Eugenii Lombardi* ſub perſona latere *Coeleſtinum Sfondratum*, Mediolanenſem, Cardinalem & abbatem S. Galli, indicauit etiam *Tenzelius*

(*a*) *in notis ad Voſſium de hiſtoricis Latinis ad pag. 573.* (*b*) *pag.* 41. (*c*) *fol.* 250. *b.* (*d*) *pag.* 149. (*e*) *p.* 19.

Digitized by Google

in *Colloquiis menſtruis.* (*a*) Addantur *Acta Erud. Lipſ. 1708. p. 391. Elias Veielius* in exercitatione de variis oeconomiae ſacrae generibus pag. 83. meminit ſecundae editionis *ſacerdotii regalis*, non tamen nominat auctorem, ſed illum tantum vocat S. R. Imperii principem eccleſiaſticum. *Ioh. Guil. Baier* in diſſ. de iure tertii in cauſſa Regaliae cap. 1. ſect. 2. §. 14. genuinum quidem *Eugenii Lombardi* nomen ignorat, dicit tamen, hunc auctorem ex quatuor fontibus Regaliam deduxiſſe, & deinde in ſpiritualem & temporalem diſpeſcuiſſe, Pontifici tres priores partes tribuens, regi non niſi vltima relicta. Lombardi *regale ſacerdotium* recenſetur in actis eruditor. Lipſ. latin. 1685. p. 376. eiusdem tractatus anonymo Lauardini tractatui in cauſſa romanae legationis aduocato oppoſitus, recenſetur in actis eruditor. lat. 1689. p. 278.

P. n. 602.

XXXIIX. Sub *Mini Celſi* nomine latere *Sebaſtianum Caſtellionem*, tradit *Beſoldus lib. I. Politic. cap. 3. §. 31.* & *Perizonius* in *Hiſtoria ſaeculi XVI.* (*b*) Sed ego hos erraſſe puto, & ſequor ſententiam *Gotfridi Arnoldi*, in *Hiſtoria eccleſiaſtica* (*c*) tradentis, auctorem illius libri eſſe *Laelium Socinum*. *Caſtalionis* certe non poteſt eſſe liber ille, tum propter ſtylum, ab elegantia *Caſtalionis* propria remotiorem, tum quod *Caſtalio* ſaepius in hoc libro citatur nominatim. Inprimis expendendum eſt, quod *Minus Celſus* de ſe ipſo ſcribit,

(*a*) *A. 1697 pag. 6.* (*b*) *pag. 196.* (*c*) *P. IV. ſect. 22. num. 54. pag. 444.*

ſcribit, commemorans, (*a*) ſe, *cum abhinc triennium religionis ergo Italiam fugiens, Antichriſti manus euaſiſſet, & longo defeſſus itinere, maximisque exantlatis laboribus, ad Rhaetorum Alpes, ceu ad portum appuliſſet, ratus, - - - has inter eccleſias - - - indiſſolubilem eſſe doctrinae conſenſum & vnitatem; reperiſſe tandem, - - - earum quamplurimas in rebus manifeſte diſſentire.* Eadem auctor iam dixerat in *prooemio.* (*b*) Haec vero haudquaquam conueniunt in *Caſtellionem,* ſi quidem Vitam eius legas: in *Laelium* vero *Socinum* quadrant quam optime. Eſt autem liber poſthumus, ac diu poſt fata auctoris editus. Quod editor in fine praefationis indicat his verbis: *Cum hic liber poſt auctoris mortem in manum typographi deueniſſet, multum diuque dubitauit, num typis eum ſuis in publicum edere deberet.* Mortuus enim eſt *Socinus* ille A. 1562. & hic liber primum editus 1577. Falli porro neceſſe eſt *Arnoldum,* in *Hiſtoria eccleſiaſtica* (*c*) ſcribentem, *Laelium Socinum* ſub nomine *Martini Prelli* (lege *Belli,*) edidiſſe ſcriptum contra *Caluinum* de haereticis morte non mulctandis. Nam in prooemio eius, de quo iam diſputamus, libri (*d*) fatetur auctor, ſe nihil ante editionem huius libri (quae tamen poſt mortem demum auctoris facta eſt,) de eo argumento typis mandaſſe. Ibidem *Arnoldus* illud *Laelii Socini* ſcriptum, in *Caluinum* ψευδωνύμως editum, memorat. Diſſimulauit nimirum vir ille haereſin ſuam, quoad vixit. Vnde *Theodorus*

(*a*) *fol.* 9. (*b*) *pag.* 10. (*c*) *lib. XVI. cap.* 33. §. 8. (*d*) *pag.* 6.

Digitized by Google

Beza Epiſt Theol. LXXXI. (*a*) ſcribit: *Laelium Socinum, Senenſem, non niſi poſt mortem cognitum eſſe huiusmodi haereſibus laborare.* Ceterum non ita pridem *Schelhornius* in *Amoen. lit. Tom. VII. pag. 86.* in eam venit ſententiam, vt putaret, *Minum Celſum* haud eſſe nomen fictitium, & *Celſum* hunc Italum propterea differre a *Socino. Zeltnerus* in annot. ad *Ruari Epiſtolas pag. 186.* ei reſpondit, illo loco, quem indicauit Schelhornius, etiam ſub *Mini Celſi* nomine latere Laelium Socinum. Addo, etiam *Celſi Socini* nomen ſibi impoſuiſſe hunc Laelium, idque me cognouiſſe ex Langueti *Epiſtolarum* a Ioan. Petro Ludouico editarum *lib. II. epiſt. VIII. p. 28.*

P. n. 1362.

XXXIX. De *Hippolitho a Lapide* conſulatur etiam *Tenzelius* in *Colloquiis menſtruis* (*b*) qui putat, eo ſub nomine latere virum (*c*) doctiſſimum & Germanicarum rerum peritiſſimum, H E. (*d*) (forſitan Henr. Eccardum.)

P. n. 2117.

(*a*) *pag. 361,* (*b*) *A. 1689. p. 318.* (*c*) adde *Ioh. Chriſt. Manzelii* obſeruatio de vera origine nominis Hippolithi de Lapide, quae inſerta eſt part. 6. *des Juriſtiſchen Bücher Saals* num. 5. (*d*) cel. Heumannus in conſpectu rei litterariae cap. 6. §. 37. *Boguslaum Philippum Chemnitium,* nepotem magni illius Theologi *Martini Chemnitii* ſub nomine *Hippolithi a Lapide* librum *de ratione ſtatus in Imperio germanico* edidiſſe affirmat, & prouocat ad epiſtolam quandam *Horſtii,* Secretarii cuiusdam Suecici regii Sedinenſis, epiſtola inſerta eſt b. *Burcardi Gotthelf Struvii Neu eröffneten hiſtoriſch-politiſchen Archiv im dritten Theile p. 342.* verba Horſtii ſunt: *den Tractatum* de ratione ſtatus *hat* absque omni dubio *der alte ſeel.* Chemnitius *gemacht, iedoch iſt*

Digitized by Google

P. n. 2117.

XL. Sub *Philemeri Irenici* perſona latere *Martinum Meurerum*, etiam teſtatur *Neu in Acceſſ. ad Wheari Relect. hiſtor. p. 217.* vbi & de auctoribus *Theatri Europaei* quaedam affert.

P. n. 217.

XLI. Sub *Caeſaris Aquilinii* nomine latere *Scipionem Henricum* tradit & *Tenzelius* in *Colloquiis menſtruis.* (*a*)

P. n. 2780.

XLII. *Vdeni Niſicli* ſub nomine *Progymnaſmata poëtica* edita eſſe a *Benedicto Floretto*, teſtatur *Ianus Nicius Erythraeus* in *Pinacotheca* ſecunda. (*b*)

ſelbiger von einem andern bey der Reviſion mercklich verbeſſert worden. Müllerus autem, cel. Rector Hamburgenſis, in epiſtola, quae inſerta eſt *den Hamburg. Ber. 1738. n. 21. pag. 172.* monet. *Der Zeit-Rechnung nach kœnne dieſer Horſt unmœglich den oberwehnten* Chemnitium *hierunter verſtehen.* Nam hanc epiſtolam & praecedentem quoque ſcriptam eſſe anno 1649, qui annus exprimitur euidenter, vocat autem auctorem libri *den alten Chemnitium*, pergit quoque Horſtius: *Es iſt nicht ohne, weiln er lengſt verſtorben iſt, daſs daran wol mancher zweifeln mœchte, daſs es ſeine Arbeit ſey.* Sed *Bogislaus Philippus Chemnitius* eo tempore erat tantum 44 annorum, & mortuus eſt demum anno 1678. In *Horſtii* itaque epiſtola non de iuniore hoc *Chemnitio*, (uti D. Heumannus & conſiliarius Struvius putant,) ſed de eius patre *Martino Chemnitio* ſermonem eſſe, qui ab anno 1603-1618 cancellarius & conſiliarius intimus Sedinenſis fuit, & mortuus eſt 1627 in munere cancellarii Slesvicenſis. Sed alia eſt quaeſtio, an hic liber prorſus elaboratus, vel eius tantum primae lineae poſſint tribui iſti viro. (Mylius)

(*a*) *1690. pag. 344.* (*b*) *num. 31. pag. 107.*

Digitized by Google

P. n. 1556.

XLIII. Epiſtola *Caſauboni*, quae hic allegatur, eſt in editione Graeuiana 732. & exſtat *p. 959.*

P. n. 2002.

XLIV. *Eliam Pandochaeum* eſſe *Guil. Poſtellum*, probat *Ittigius* Diſſertatione de *Poſtello* §. 12. & 44. ex catalogo operum *Poſtelli, Claui abſconditorum* (qui itidem *Poſtelli* liber eſt,) in editione Belgica adiuncto: item ex *Peterſenii Nube Teſtium P. III. pag. 29:* denique ex *Lindani Panoplia euangelica lib. IV. cap. 6.* Vid. & *Obſeru. ſel. Hal. Tom. IV. Diſſ. XII. p. 263.* & *T. X. Diſſ. IX. p. 213.*

A. n. 1523. a.

XLV. *Menippi* auctorem eſſe *Io. Val. Andreae*, coniicit etiam *Leibnitius* in *Noua methodo Iurisprudentiae.* (*a*) Nec id quisquam dubitauerit, qui ex aliis illius *Andreae* ſcriptis eius ſtylum, indolem ac methodum perdidicit.

P. n. 1055.

XLVI. *Petri Firmiani Gyges Gallus: acceſſere Somnia ſapientis, Pariſ. 1660. in 12.* Editio illa, quam ego vidi, ſatis ſuam prodebat originem, nempe quod parata ſit in Germania. Ac Argentorati factam eſſe alteram editionem, idoneus mihi teſtis eſt Boeclerus in *Bibliographia critica p. 642.* Ipſe *Firmianus* in dedicatione & praefatione libri citati ſatis clare ſuam perſonam deſcribit. Etiam in huius libri fine (*b*) refert, ſe Gallica lingua ſcripſiſſe *Philoſophiam Chriſtianam*, item *de Monarchia verbi incarnati tomos duos;* Latina vero lingua *Genium*

(*a*) *P. II. §. 99. pag. 189.* (*b*) *pag. 477.*

Genium ſeculi, & denique *Gygem Gallum* cum annexis *Somniis*. Monachum vero Capucinum Galliae, nomine *Zachariam Lexouienſem*, *(de Liſieux,)* induiſſe perſonam *Firmiani Galli*, docet etiam Spenerus, *Conſil. Theol. Lat. Part. I. pag. 13.* & Gryphius in libro *de hiſtoricis ſeculi XVII.* *p. 286.* & Guido Patinus in *Actis eruditorum 1718. pag. 520.* In catalogo bibliothecae Vilenbroukianae Patt. 2. p. 258. editio Pariſienſis anni 1658. in 4. adducitur de Gyge Gallo.

P. n. 1905.

XLVII. *Iudicium de regula credendi Ioan. Amos Comenium* aduerſus *Valerianum Magnum*, *Capucinum*, ſcripſiſſe ſub nomine *Vlrici* (Huldrici, vt habet Bailius l. c.) *Neufeldii*, eumque librum poſtea in Batauis praefixo nomine genuino ad prelum eſſe reuocatum, teſtatur ex ore *Danielis Comenii*, filii *Heſenthalerus*, in epiſtola ad *Boineburgium*, quam inſeruit *Struvius Actis literariis.* (*a*) & Bailius dans le Dictionaire critique voce *Comenius*, not. G. qui ideo Comenium ſuum nomen diſſimulaſſe ait, ne implicaretur litigiis cum Papiſtis; reformidauit enim hos & valde tepide contra illos ſcripſit.

A. n. 1484.

XLIIX. *Hyginum* & *Polybium de caſtris Romanorum* edidit R. H. S. *Amſtelod. 1660. in 4.* *Heinrici*, Scholae Roterodamenſis Conrector emeritus, mihi confirmauit, ſub litteris R. H. S. latere

(*a*) *Faſcic. VI. pag. 29.*

latere *Rabotum Hermannum Schelium*, nobiliſſimum pariter ac doctiſſimum virum. Addebat, *Io. Frider. Gronouium* de illo *Schelio* dicere ſolitum eſſe; *Omnia, quae ego noui, nouit & Schelius: ſed non omnia, quae Schelius nouit, ego noui.*

A. n. 1809.

XLIX. Huc pertinent *Hiſtoricae vindiciae pro Herm. Conringii Cenſura diplomatis Ludouiciani, Lindauiae 1700. fol.* Harum auctorem eſſe *Tho. Welzium*, reip. Lindauienſis Syndicum, tradiderat D. *Struvius* in diſſertat. *de doctis impoſtoribus.* (*a*) Sed *Tenzelius* hanc Diſſertationem recenſens in *Bibliotheca curioſa* (*b*) docet, quod & antea factum erat in *nouis literariis Hamburgenſibus* (*c*) ſe verum eſſe illius libri auctorem: quanquam *Welzius* nonnulla ad priuilegia vrbis pertinentia addiderit. Vnde & Cl. *Struvius* in altera editione dictae Diſſertationis errorem ſuum emendauit. Idem *Tenzelius* aliis locis *Bibliothecae curioſae* (*d*) ſibi tanquam auctori illum librum adſcribit: cui & tribuit *Iuſtus Pontaninus* in *Vindiciis antiquorum diplomatum.* (*e*) Addo, quod in Sereniſſimis Ducis Sax. Gothani muſeo (non loquor de celebri bibliotheca Gothana publica,) viderim illum librum, Principi haud dubie a *Tenzelio* donatum, qui a tergo haſce habebat impreſſas aureas literas: TENZELII APOLOGIA PRO LINDAV. Vid. & *Vita Tenzelii lit. G, a.*

P. n. 646.

(*a*) *§. 30. pag. 53.* (*b*) *An. 1704. p. 504. ſeq.* (*c*) *A. 1703. pag. 427.* (*d*) *An. 1705. pag. 483. ſeq. & pag. 487.* (*e*) *lib. I. cap. 6.*

Digitized by Google

P. n. 646.

L. *Libros Rhetoricorum ad Herennium* ſcripſiſſe *Cornificium*, dubie ſentit *Muretus (a) Ciceronis* eſſe non poſſe, illud indicio eſſe credit *Nicolaus Suſius, (b)* quod vtatur verbis, a *Gellio* damnatis. Ac iam olim *Angelus Decembrius* in ſua *Politia literaria (c)* libros illos *Ciceroni* abiudicauit. *Phil. Beroaldus* in *Opuſculis* ſuis, *(d)* de Rhetoricis hisce ad *Herennium* libris ita iudicat: *In his praecepta docendi oratorias artes plurima & paene omnia ad amuſſim praeſcribuntur, quos libros quidam non Ciceronis, ſed alterius oratoris, & potiſſimum Cornificii, eſſe contendunt: ſuper qua re nunc mihi non eſt diſputandi locus. Hoc vero exploratiſſimum eſt, hos libros rhetoricos, ſiue a Cicerone compoſiti fuerint, vt Priſcianus exiſtimat, ſiue ab alio, neſcio quo, eſſe luculentos, limatos, emunctos, & in primis conducibiles ad docendam eloquentiam. Conr. Sam. Schurzfleiſchius* edidit Witteb. 1703. Diſſertationem *de auctoritate rhetoricorum ad Herennium*, in qua ſuam ſententiam ita proponit: *Argumentis grauibus moueor, vt ad Riccoboni* (is Ciceronem auctorem eſſe negauerat,) *cauſam me adiungam, propterea quod locutio rhetoris Herenniani permultum a Ciceronis eloquentia diſtat, & cum talibus ſaepe vocabulis permixta eſt, quae neque vſurpauit (e) Cicero, neque Ciceronis aetas recepit.*

(a) *Orat. 13. Vol. II. p. 319.* (b) *lib. de Stylo cap. X.* (c) *lib. I. cap. 10.* (d) *fol. XI. a.* (e) E g. cum ita ſcribit: *animus auditoris perſuaſus bidetur.* Sic enim vulgus quidem Latinum loqui aſſolebat, non item elegantiae ſer-

recepit. Quanquam imitandi induſtria eius quodammodo ſimilis eſſe voluit, & bene multa ex Ciceronis de inuentione libris, ne mutatis quidem alicubi verbis, deſumſit. Adeatur & *Io. Alberti Fabricii Bibliotheca Latina. (a)* Nec poſſum non hic afferre verba *D. Io. Fabricii*, Theologi Helmſtadienſis, quae habet *in Annotationibus ad D. Baieri Compendium Theologiae poſitiuae pag.* 45. Scribit autem ita: *Quatuor ſunt libri Rhetoricorum ad Herennium, qui vulgo Ciceroni tribuuntur. Sed Cicero non eſt eorum auctor, quia nec ante, nec poſt libros duos de Inuentione compoſiti ſunt. Non antea: quia alias eorum in libris de Inuentione feciſſet mentionem. Nec poſt: quia ſequeretur, illos ad Herennium eſſe cultiores ac politiores, cum tamen ſecus ſit.*

A. n. 2329.

LI. *L' Europe viuante, à Geneue 1667. in 4. Io Andr. Boſius* in exemplari ſuo adſcripſit, ſe ex epigrammate quodam Gallico, prope finem libelli Gallici, cui titulus: *Burlesque de Veſeloue*, editi Brunſuigae An. 1667. exſtanti, collegiſſe, auctorem huius libri eſſe *Mr. Chapuiſeau.* Nec aberrauit. Nam A. 1669. auctor nomen ſuum volumini ſecundo praefixit.

P. n. 812.

LII. *Ioan. Gerhardus Confeſſ. Cathol. Prooem. Cap. III.* ita *(b)* ſcribit: *Exſtat liber aliquis, cui titulus:*

monis ſtudioſiſſimus Tullius. Vid. *Poecile* mea *Tom. III. lib. 2. pag. 322.*

(a) *lib. I. cap. 8. p. 95. ſqq.* (b) *p. 10. edit. nouiſſ.*

Digitized by Google

titulus: Onus Eccleſiae. *Compilatum fuit hoc ſcriptum An. 1519, vt in fine libri habetur, ac primum quidem Landshutae in Bauaria A. 1524. per Ioannem Weiſſenbergerum, poſtea vero A. 1531. Coloniae editum. Auctor eius cenſetur* Ioannes, Epiſcopus (*a*) Chemenſis, *Archiepiſcopo Salisburgenſi a ſuffragiis, cuius nomen etiam editioni poſteriori in frontiſpicio ſtatim praefigitur. Teſtimonia* (*b*) *ex eo adducta pontificii repudiare non poſſunt, quia Lutheri doctrinam multis locis perſtringit, ex quo, vt & aliis indiciis, colligitur, Romanae religionis hominem ipſum fuiſſe. Gerhardo* ſubſcribit *Iacobus Thomaſius programmate* XLIV. (*c*) & *Ioan. Conr. Dietericus*

(*a*) Etiam Miraeus hunc librum ſine dubitatione tribuit *Ioanni, Chemenſi Epiſcopo, Archiepiſcopi Salisburgenſis Suffraganeo,* in libro ſuo *de ſcriptoribus ſaeculi XVI.* §. 110. qui & Epiſcopatus illius mentionem facit in *Notitia Epiſcopatuum lib. IV. pag.* 207. Cum vero quidam doceant, eo tempore nullum *Ioannem* fuiſſe Epiſcopum Chiemenſem, Schelhornius in praeclaro *de fatis religionis Euangelicae in prouincia Salisbürgenſi* libello §. *VI.* credit, ſcriptorem *Oneris Eccleſiae* fuiſſe Chiemenſis Epiſcopi Suffraganeum: quae quidem ſententia longe praeferenda eſt coniecturis Iac. Thomaſii & Ioan. Chriſtoph. Coleri: quorum ille, Staupicium eſſe auctorem ſuſpicatus eſt: id quod Catalogus MSS. ipſius Diſſertationum docet, ſecundae *Originum* eius *Hiſt. philoſ. & eccleſ.* editioni annexus, *p.* 210; hic in *Supplementis Bibliothecae* ſuae *Theologicae p.* 107. ſibi perſuaſit, medicum quempiam, non theologum, fuiſſe huius conditorem operis, ſiue *Oneris.*

(*b*) Ex hoc opere excerpta multa exhibet Io. Wolfius *Lect. memor. Cent. XVI. p.* 106 - - - 114. & Dietericus loco paulo poſt laudando, itemque Schelhornius in eo, quem modo commemoraui, *libro* §. *VII. VIII.* & *IX.* Tho. Crenius in *Animaduerſ. philolog. P. IV. p.* 88. (*c*) *pag.* 513.

Digitized by Google

Dietericus in *Auctario Catalogi Teſtium veritatis.* (*a*) illud obſerua, quod epiſcopi Chiemenſes nomen gerant a lacu Chiemo (*Chiem-See*) in finibus Saliſburgenſibus: vnde ab aliis vocantur epiſcopi Chiemſeenſes. Recenſitus hic liber (nempe *Onus Eccleſiae*) fuſiſſime reperitur in *Bibliotheca antiqua.* (*b*)

P. n. 1160.

LIII. *Martinus Zeilerus Centur. V. epiſt. 28. pag. 182.* ſcribit ita: *Auf deſſelben Anſuchen, wer die Fürſtlichen Tiſch-Reden eigentlich gemacht? erinnere ich, daſs Iohann Textor in der Vorrede an den Leſer über die Naſſauiſche Chronic, am 15den Blat, ſchreibet, daſs erwehnte Tiſch-Reden, ſo unter dem Nahmen Iohann Werner Gebhards herumgehen, der Hippolitus a Collibus gemacht habe.*

A. n. 815. a.

LIV. *Marcum Antonium de Dominis* eſſe auctorem operis, quod inſcribitur: *Papatus Romanus*; etiam affirmat vir elegantiſſimus nec talium rerum incurioſus, *Ioan. Tobias Maior*, Theologus quondam Ienenſis in *Annotationibus ad Acta apoſtolorum.* (*c*)

A. n. 1077. a.

LV. Titulus libri is eſt: *Sentimens de quelques Theologiens de Hollande ſur l' hiſtoire Critique du vieux Teſtament, composée par le P. Richard Simon de l'Oratoire, ou en remarquant les ſautes de cet Auteur,*

(*a*) *Claſſ. IX. cap. 15. pag. 217. ſeq.* (*b*) *A. 1705. p. 205. ſeqq.* & *315. ſeqq.* Recenſetur etiam hic liber in editione anni 1620. (quam & ipſe poſſideo,) in *Vnſchuldigen Nachrichten 1713. pag. 177. ſeqq.* (*c*) *pag. 24.*

Digitized by Google

Auteur, on donne divers principes utiles pour l'intelligence de Ecriture ſainte. Amſtelod. 1685. in 8. Hunc librum *Rich. Simonius* in reſponſione ad illum ſua tribuerat *Allixio*, ſacerdoti olim Clarentonenſi: quod non ſolum negat *Clericus*, (*a*) ſed & ſemet ipſum verum ait (*b*) eſſe auctorem, in *Parrhaſianis.* Id repetit in *Bibliotheca ſelecta* (*c*) & in libro ante laudato (*d*) multa affert ad ſe purgandum iis, qui ex lectione libri illius Gallici peſſimas ſibi tribuerant opiniones. Idem tamen *Clericus* negat, (*e*) ſe auctorem eſſe *tractatus de Inſpiratione*, illis *Iudiciis* (*Sentimens*) *Epiſt. XI.* & *XII.* inſerti: ſed & illos falli addit, qui *Alberto de Verſé* eum tribuant. (*f*) Edidit etiam *Clericus* A. 1686. *Defenſe des Sentimens ſur l'Hiſtoire Critique du V. T.* Ac hunc librum eſſe ſuum, fatetur in *Vita* ſua *pag. 51.* & *53.* itemque *T. XIV. Bibl. ſelectae pag. 400.* &c. Conf. *Benthemius im Holland. Kirch-und Schul-Staat* Part. II. cap. IV. §. 93. pag. 386.

P. n. 1697. β.

LVI. *Catechiſmus Romanus* auctores habet *Paulum Manutium*, *Iulium Poggianum*, *& Cornelium*

L

(*a*) *Tom. I. Parrhaſ. pag. 364.* (*b*) *ibidem pag. 375.* (*c*) *Tom V. p. 349. & 363.* item *Tom. XVIII. pag. 193.* & in praefatiuncula Partis poſterioris Tomi XXIII. Idem fatetur in *Vita* ſua p. 50. Conf. eius Bibliotheque ancienne & moderne T. XVI. pag. 335. ſeq. (*d*) *Tom. I Parrhaſ. pag. 356 ſeqq.* (*e*) *ibid. pag. 375.* Tamen in *Vita* ſua pag. 52. non obſcure fatetur, ſe eſſe auctorem. Addit autem, ſe illam ſententiam tantum diſputationis cauſa protuliſſe, non quod ſibi rata & fixa eſſet. (*f*) *Conf. ibidem pag. 364. 365. 366.*

nelium Amaltheum : teſte *Erythraeo* in *Pinacotheca* tertia (*a*) Adiungo auctores *Catechiſmi Tridentini*, *Leonardum de Marinis*, *Ægidium Faſcararium*, & *Franciſcum Forerum.* Vid. *Acta erudit.* 1713. *p.* 351. & Io. Fabricius in *Hiſtoria ſuae bibliothecae Tom. VI. pag.* 457.

P. n. 2834.

LVII. Liber ſub titulo : *Vincentii Lenis Theriaca*, in quo refellitur *Dionyſii Petauii* ſententia de libero arbitrio, auctorem habet *Libertum Fromondum*, doctorem Louanienſem, teſte *Clerico* (*b*) qui & docet, *Elenchum* illius *Theriacae*, a *Petauio* confectum, inſertum eſſe tertio tomo operum *Petauii de doctrina temporum*, edit. Amſtelodami 1703.

P. n. 2516.

LVIII. Obſeruat *Clericus*, (*c*) quod in Belgica editione *Criticorum ſacrorum* hic *Ionae Schlichtingii*, Sociniani, contra *Grotii* librum de Antichriſto ſub nomine *Ioan. Simplicii* liber, magno turpique errore tribuatur *Claudio Salmaſio.* Addit erroris huius cauſam. Nempe *Salmaſius* quoque aduerſus *Grotium* ſcripſerat adſcito nomine *Simplicii Verini*, vt & a *Placcio* doceri (*d*) videas. conf. etiam le Dictionaire critique de Monſr. Bayle voce *Des-Marets*. Monſr. Ittigius a cenſuré Matthieu Polus, qvi avoit dit, qve Claude Saumaiſe ſous le nom de Simplius Verinus refuta Hugues Grotius ſur l' explication de qvelques

(*a*) *num.* 5. *pag.* 24. (*b*) *Biblioth. ſel. Tom. II. p.* 218. (*c*) *lib. cit. pag.* 267. (*d*) *Pſeudon. num.* 2518. *a.*

Digitized by Google

qves paſſages du nouveau Teſtament, qui ſe raportent a l'Antechriſt. Mr. Ittigius pretend, que ce fut notre Des-Marets, qui ſous le nom de Iohannes Simplicius, refuta cette explication de Grotius. J'ai 3 choſes à dire contre cela 1) Il eſt tres certain, que Saumoiſe a pris le nom de Simplicius Verinus dans deux ouvrages, qu' il publia contre Grotius l' an 1646 mais ces ouvrages ne regardent point le traité de l' Antechriſt. L'un regarde la diſcuſſion de l'apologie d'André Rivet, avec qui Grotius avoit eté fort long tems en guerre ſur la reunion des chrêtiens. L' autre traité de la transſubſtantiation. Voici le titre du premier; Simplicii Verini ad Iuſtum Pacium epiſtola, ſiue iudicium de libro poſtumo Hugonis Grotii 2) Mr. Des-Marets ne deguiſa point ſon nom, lors qu' il ecrivit contre Grotius au ſujet de l' Antechriſt, car il mit au frontiſpice de ſon livre tout ceci: Diſſertatio de Antichriſto &c.

A. n. 958. αα, β, γ. δ.

LIX. Quae in his numeris habet *Placcius*, iisdem verbis, ſed Germanice leguntur in *Vita Conringii a Clarmundo* (*a*) congeſta. Verum obſtare videtur relatio Baronis *Boineburgii*, quippe qui in epiſtola quadam *ἀνεκδότῳ* (*b*) ad *Prüſchenkium* d. 28. Sept. 1655. Moguntiae ſcripta haec habet: *Iam mitto tibi, quae pro iuribus Electori meo*

L 2

(*a*) *P. V. n. 13. p. 111.* (*b* Edidit deinde hoc epiſtolae fragmentum vna cum aliis a me acceptis Struuius in *Act. liter. faſcic. VIII. p. 47.* Vid. ibidem *p. 56.*

Digitized by Google

meo in conſecrando Rege Germaniae aſſertis contra Colonienſes hac hora demum ex operis ſortitus ſum. Iudica quaeſo, vtri putes conuenire prae altero id, quod obtendit? Menda ipſe tolles, vel interpretaberis. Tum & ignoſces exiguitati operis. Scio ipſus, id duplo pluribus ex Hiſtoria teſtimoniis roborari potuiſſe, ſi tantundem veterum librorum praeſto fuiſſet, quanto opus eſt ad talia praeſcribenda, quorum conſcientia & appenſitatio a memoriis veteris aeui dependet. Egeſtas otii quoque excuſauerit vltro auctoris parcimoniam, in verbis ſub pondere tanti argumenti indecoram forte. Quot enim implicamentis curarum ſubinde recentium, & in dies grauiorum, laboremus, aegre & nos dixerimus, & tute tibi perſuaſeris. Iterum epiſtola ad eundem Moguntiae d. 22. Octob. 1655. exarata, itidemque inedita ſcribit: *Iam dum haec ſcribo, redduntur mihi literae ab optimo doctiſſimoque noſtro Conringio, quibus indita erat & grauitatis dignitatisque plena ad Eminentiſſimum Electorem meum epiſtola, & ſolida Aſſertio Iuris Moguntini in Regibus coronandis, ſatisque ampla, & quae omnino congruit cum libello hic nuper a nobis edito. Edemus illam pariter: num vero Conringii nomen in ſuperſcriptione ſimus appoſituri, nec ne, deinceps diſpiciemus. - - - Mirum valde eſt, nos hic, illicque eum, neutrum de altero comperientes quicquam, in eodem argumento illaborantes ita conſonaſſe, vt pene eadem dixiſſe vtrobique & ſenſiſſe videamur. Iurare tibi poſſum, nec illum noſtra hactenus vidiſſe: nec per naturam rerum eius Commentationem tum nos habere quiuimus, cum necdum*

Digitized by Google

necdum exſtaret. Hodierno cum veredario ei demum noſtra transmitto. Rurſus in epiſtola ad eundem Francofurto d. 20. Sept. 1656. data, cuius haec pars edita eſt a Cl. *Struvio* (*a*) ita ſcribit: *Facias me certiorem, num omnia noſtra ſuper iure noſtrate conſecrandi Reges noſtros edita videris nec ne, Si nactus es ea, ſcribe id, quaeſo: ſin minus, mittam. Praeter Germanicam Ratisbonae ſcriptam, at rudem epiſtolam, eo argumento vulgauimus huc vsque (1) Diſſertationem, nouem quaternionibus, (2) Trutinam omnis huius concertationis, (3) Aſſertionem, ſtylo optimi mei Conringii, (4) Examen argumentorum Colonienſium ſyllogiſtice propoſitorum, (5) Diſſertationis iterationem, (6) Caſtigationes gerrarum aduerſae partis. Quas tractationes ſequetur vernacula ſcriptio de interpretatione Aureae Bullae. Spero eruditis ſatisfactum iri.* Ex his patet, omnium primam ſcriptionem de hac controuerſia, quae tum Moguntino Electori cum Colonienſi interceſſit, auctorem habere *Boineburgium*, nempe *Epiſtolam Germanicam*: deinde & *Diſſertationem*, IX quaternionibus conſtantem, & *Trutinam omnis huius concertationis*; reliqua vero, nempe (*b*) *Aſſertionem, Examen, Diſſertationis Iterationem*, & *Caſtigationem* auctorem habere *Conringium*, quod & *Boineburgius* indicat his verbis epiſtolae poſtremae: *ſtylo optimi mei Conringii.* Nec obſtat, quod in iſta epiſtola *Boineburgius* omnia illa ſcripta vocat *noſtra.* Neque enim

 is ideo

(*a*) *Act. liter. Faſcic. III. pag. 48.* (*b*) Hanc & Conringio tribuit Sagittarius *Introduct.* ad *Hiſt. eccleſ. cap. IX. §. 9. pag. 53.* in nota.

ideo inquit, *noſtra*, quod ipſe omnia compoſuerit, ſed quod omnia edenda curauerit. Deinde & ideo inquit, *noſtra*, ſcilicet ad noſtram ſiue noſtrae aulae defenſionem ſcripta.

P. n. 103. & n. 2478.

LX. Cur *Sagittarius* (*a*) adſciuerit nomen *Alctophili von Selenen*, in promtu eſt ratio. Nimirum alluſit ad patriam ſuam, Luneburgum. Graecis enim σελήνη ſignificat *lunam*, vnde Luneburgum quidam deducunt. Eadem de cauſa *Guſtaui Seleni* perſonam ſumſerat *Auguſtus*, Dux Brunſuicenſis & Luneburgenſis, de quo vide *Placcium*. (*b*) Quanquam mea quidem ſententia illa etymologia minus vera iudicanda eſt. Luneburg enim deſcendit a *Burg* & *Leu*, veteri vocabulo Saxonico, pro quo nunc dicimus *Lövve*, vt ſit *Leuenburg*, ſiue *Lövvenburg*, ab Henrico Leone: a quo eodem *Lübeck* nomen accepit, cuius antiqua ſcriptura eſt *Lübic* & *Lüwick*, a *Leu*, id eſt, *leo*, & *Wick*, quod oppidum ſignificat, vnde & *Bardevvick*, *Brunsvvick*, *Oſtervvick*. Sed & haec ſunt alius loci.

P. n. 1881.

LXI. *Placcius* dubium reddit lectoris animum, dum h. l. ſcribit, verum ſcriptoris librorum *de Officiis* nomen eſſe *Lucam Opalenium*, qui ſe occultarit ſub nomine anagrammatico *Paul Naeocelii*: alio vero loco (*c*) plane contrarium docet,

(*a*) Huius inter opera etiam hunc librum recenſet Ioan. Andr. Schmidius in *Vita Sagittarii pag. 135*. (*b*) *Pſeudon. n. 2480*. (*c*) *Pſeudon. n. 1947*.

docet, nimirum verum nomen eſſe *Paulum Naocellum*, (ita enim ibi falſo exſcriptum eſt pro *Naocelium*,) adſcititium vero nomen eſſe *Lucam Opalenium*. In poſteriore ſententia etiam fuit *Kulpiſius*, vt teſtatur *Collegium* eius *Grotianum*. (*a*) Sed hunc errorem eſſe, prioremque ſententiam veritati conſentaneam, partim ex eo patet, quod alteri editioni librorum *de Officiis* verum nomen *Lucae Opalenii* inſcriptum eſt, vt ipſe *Placcius* hoc loco teſtatur: partim ex luculento teſtimonio, quod exhibent *Acta Eruditorum* Lipſiae publicata. In horum namque *Tomo II. Supplementorum* (*b*) laudatur *Vir generis, dignitatis & eruditionis claritate illuſtriſſimus, Lucas Opalenius, Palatinus quondam Poſnauienſis, qui Romano ſermone ſcripſit librum* de Officiis, *in Hollandia primum, curante Forſtero. Bibliopola Dantiſcano, typis editum.*

P. n. 2518. a.

LXII. Libri contra Transſubſtantiationem Pontificiorum ψευδωνύμως editi auctorem eſſe *Cl. Salmaſium*, teſtatur etiam doctiſſima virginum, *Anna Maria Schurmannia*. (*c*) itemque Boineburgius in *Actis literariis Struvianis faſc. VIII. p. 42.*

P. n. 1226.

LXIII. Celeberr. *Thomaſius* in *Reſponſo* ſuo *de Claue ligante* (*d*) allegat *Anonymum in Grallis ſeu*

 vere

(*a*) *Exercit. I. §. III. not. f.* (*b*) *Sect. III. pag. 150.* (*c*) *in epiſt. pag. 122.* (*d*) *pag. 144.* Vtriusque libri auctorem fuiſſe Conſulem quendam Middelburgicum, refert Thomaſius in *Hiſtoria contentionis inter imperium & ſacerdotium pag. 357.* & *391. 392.*

vere puerili cothurno ſapientiae, quo ſe jactat apud imperitos Guilielmus Apollonius; item alium ſimilem eiusdem anonymi librum, cui titulus: *Grallator furens de nouo in ſcenam productus.* Memini, me hos libros aliquando vidiſſe, in forma octuplicata, iuſtae molis, & pluribus ſcriptis eriſticis conſtans volumen. Sed ſolet id libris eriſticis accidere, vt procedente tempore negligantur & pereant, recte obſeruante *Clerico* in Diſſertatione, *an ſemper reſpondendum calumniis Theologorum.* (*a*) In qua ipſa Diſſertatione confirmari videtur *Benthemii* relatio, quod ſcilicet *Salmaſius* prolatorum ſcriptorum fuerit auctor.

P. n. 2736.

LXIV. Sub *Troilo* nomine latere *Merbizium*, Scholae Dresdenſis Conrectorem, etiam obſeruauit *Tenzelius* in *Colloquiis menſtruis*, (*b*) cuius haec verba ſunt: *Franz-Ferdinand von Troilo Reiſe-Beſchreibung ins gelobte Land, vvelcher nicht allein ſich fälſchlich für einen Edelmann ausgegeben, und da er nicht vveiter kommen können, ſich endlich zum Ritter der heiligen Grabes gemachet; ſondern auch das Reiſe-Buch, vveil ihm, ſeinem Vorgeben nach, das Diarium von denen Mönchen abgenommen vvorden, durch Valentin Mörbiz Beyhülffe zu Dresden aus allerley Scribenten zuſammen geklaubet und drucken laſſen.*

P. n. 1517.

LXV. *Fechtii* argumenta (*c*) ex eo confirmantur magno-

(*a*) *Art. Crit. Vol. III. p. 382. ſeq.* (*b*) *A. 1689. p. 246.*
(*c*) Vid. & Reimmanni *Hiſt. lit. Germ. T. V. p. 684.*

magnopere, quod *M. Iuſtus Chriſtophorus Vdenius* in *Noua* ſua *excerpendi ratione* Lipſiae 1696. edita, *pag.* 50. meminit *D. Sebaſtiani Niemanni Hiſtoriae eccleſiaſticae*, quam auctor A. 16 8. in Academia Ienenſi ſtudioſis publicae in calamum dictauerit: quo quidem tempore *Kortholtum* in Academia Ienenſi vixiſſe, Facultatisque Philoſophicae Adiunctum fuiſſe, ſatis conſtat ex ipſius Diſputationibus id temporis editis. Indicat autem ſimul *Vdenius, Hiſtoriam Niemanni eccleſiaſticam* in primis accurate verſari in hiſtoria haereſium Atqui in illa hiſtoria, quae ex MS *Kortholti* edita eſt, in prooemio §. VII. haec habentur: *Quanquam vero, vt ex dictis conſtat, tam late patet hiſtoria eccleſiaſtica, vt complectetur omnes res in eccleſia geſtas ab exceſſu Chriſti & apoſtolorum ad hodierna vsque tempora, nobis tamen, nimiae prolixitatis vitandae gratia, hac vice ſufficiet ea enarrare, quae in primitiua eccleſia contigerunt, ita tamen, vt cetera ἀξιομνημόνευτα curſim tantum attingamus,* IN HAERESIBVS AVTEM ET HAERETICIS RECENSENDIS PAVLO SIMVS FVTVRI PROLIXIORES. Ex quibus etiam verbis patet, auctori initio conſtitutum fuiſſe, priora tantummodo perluſtrare ſaecula, ſed poſtea, fortaſſe rogantibus auditoribus, conſilio mutato, telam hiſtoriae eccleſiaſticae ad ſua vsque tempora pertexuiſſe.

P. n. 1608.

LXVI. *Epiſtola Luciferi de non apoſtolicis quorundam moribus* edita a *Flacio* eſt Magdeburgi A. 1549, vt teſtatur in *Catalogo Teſt. Verit. cap.* 359.

 pag. 799.

pag. 799, qui & pagina ſequenti alius editionis A. 1507. factae meminit. Hanc epiſtolam in vetuſtioribus quibusdam codicibus *Nicolao Oremio* tribui, idem teſtatur *cap. 306. p. 751*, & vero conſentaneum iudicat his verbis: *Tempus ſane propemodum conuenit, nec etiam ſententia epiſtolae ab eius animo multum diſcrepat.*

CAPVT III.

IN QVO

Quaedam Placciani operis *ſupplementa exhibentur.*

PRODIIT ſuperiore ſaeculo liber *Hiſtoriam Seuarambum*, populi recens detecti, prae ſe ferens. Is primum Anglica lingua editus eſt, deinde in Gallicam conuerſus & Pariſiis 1682. in 12. partibus 3. hoc titulo editus: *Hiſtoire des Seuarambes, peuples, qui habitent vne partie du troiſieme Continent, apellé la terre Auſtrale.* (Meſſieurs de Port-roial procurarunt gallicam huius hiſtoriae verſionem, cuius ſecunda editio prodiit Amſtelod. 1716.) tum a *G. v. Broeckhuizen* in Belgicam linguam translatus, ſub titulo: *Hiſtorie der Seuarambes, behelzende een Beſchryuing van het onbekend Zuidland.* Amſtelodami 1682. in 4. Partes ſunt IV. multis figuris diſtinctae. Denique Germanica veſte indutus, hac facie prodiit: *Geographiſches Kleinod, aus zvveyen ſehr ungemeinen Edelſteinen beſtehend, darunter der erſte eine Hiſtorie der neu erfundenen Völcker (Seuarambes genannt &c.) Der*

Digitized by Google

Der andere aber vorſtellet das innere Africa, anfänglich in Engliſcher Sprache heraus gegeben durch A. Roberts Sulzbach, An. 1680. in 4. loco impreſſionis non indicato, 2 Alph. Vbi annotandum, poſteriorem Germanici voluminis partem, de interiore Africa agentem, ab Hollandica editione abeſſe, eandemque non fictam hiſtoriam, ſed ex vero expreſſam videri. Propoſitum eſt auctori, ſub hiſtoria de Seuerambibus deſcribere optimam ac feliciſſimam omnibusque abſolutam numeris rempublicam, cuius conſilium non contemnendum vocat cel. *Morhofius* in polyhiſt. liter. lib. 1. cap. 8. §. 23. vt nimirum ſublato pecuniae vſu (vnde omnia in rem publicam vitia) ciues per magnas quaſi familias diſtincti e publico alantur & veſtiantur. Idem tamen in praefatione & initio libri hoc ſuum conſilium callidiſſime diſſimulat, lectoribusque perſuadere ſtudet, ſe hiſtoriam, non ingenioſam fabulam contexere. Eamque in rem omnia congeſſit, quae ad fidem dictis ſuis conciliandam facere videbantur poſſe. Atque adeo hic auctor non ſolum in Anonymorum, verum etiam doctorum impoſtorum numero ponendus eſt. Quae impoſtura ei etiam tam feliciter ceſſit, vt plures deceperit. Certe librum hunc inter hodoeporicos referre non dubitauit *M. Gottſchlingius* in Diſſertatione de eiusmodi libris *cap. II. §. 15:* nec pro vera hiſtoria non habuit non nemo *in dem neu beſtellten Agenten* Anno 1705. (*a*) Quis autem fuerit

(*a*) *pag. 749. ſeqq.*

ſuerit hiſtoriae, vel potius fabulae illius Seuarambicae verus auctor, primus, quod ſciam, publice aperuit illuſtris vir, *Chriſtianus Thomaſius*, in *Menſtruis ſuis librorum nouorum recenſioribus* A. 1689. part. I. vbi menſe Nouembri (*a*) illius libri contenta in breuem ſummam contraxit. Refert enim, (*b*) auctorem libri eſſe Gallum quendam, cui nomen *d'Allais*, Doctorem Iuris, qui Londini quondam iuuenes inſtituit in diſciplinis moralibus, hiſtoricis & linguarum. Vid. epiſtolam anonymi cuiusdam ad (Colerum) auctorem *der auserleſenen Theolog. Biblioth.* quae epiſtola *germanica* inſerta eſt parti 35 *der auserl. Theol. Biblioth. num. 3.* qui tamen auctor anonymus perperam putat, Morhofium hiſtoriam hanc vtilem iudicaſſe, nam aliud eſt, alicui libro vtilitatem, aliud, elegantiam & eruditionem ei tribuere, quod doctum & elegans, non ſtatim ſimul vtile eſt. Habet igitur auctor iſte Morhofium ſibi non conſentientem, & potius contradicentem, quippe qui non vtilem, vt auctor ille vult anonymus, ſed impoſtoris foetum cenſuerit hanc hiſtoriam. Thomaſius autem l. c. ſententiam ſuam confirmat (1) rumore in Gallia vulgato, (2) ex eo, quod ille *Allaſius* hunc librum venalem habeat aeque, vt Grammaticam Gallicam ab ſe

(*a*) *pag. 956. ſeqq.* (*b*) *pag. 963.* Magnus error eſt eorum, qui huius libri auctorem eſſe crediderunt *Sydnayum*, illuſtrem Anglum, quibus fere aſſentitur Fabricius in *Bibliographiae antiquariae cap. XIV. §. 16. pag. 491.* Cui errori occaſionem praebuiſſe puto praefationem *Hiſtoriae Seuarambum*, in qua commemoratur, ſeu potius fingitur nauarchus *Sidenius*.

Digitized by Google

ab ſe editam, (3) quod comparatio vtriusque libri, ſiue ſtylum ſpectes, ſiue ingenium, ab eodem vtrumque auctore profectum eſſe, veroſimillimum reddat. *Morhoſius*, qui *librum illum doctum eſſe magnaque cura ſcriptum & elegantiſſime confictum* fatetur, eaque ſpecie eſſe dicit, vt prima fronte etiam cautis imponat, tamen nonnullis miraculorum falſorum relationibus ad formam hiſtoriae Moſaicae factis offenſus non dubitat, auctorem in atheorum, vel ſaltim Naturaliſtarum cenſum referre in *Polyhiſtore literario*, (*a*) cuius ſcopus fuiſſet, oſtendere, vnam eſſe debere religionem, naturae rerum conformem, quae Deum ſupremum, atque naturam eius quaſi vices in hoc orbe repraeſentantem veneretur: (*a*) quem ſequitur Cel. *Struvius* in *Bibliotheca philoſophica*. (*b*) Auctor huius

(*a*) *lib. I. cap. 8. §. 23. pag. 75.* ad quem locum refert annotator, Mollerus, Morhoſium crediidiſſe, auctorem *Hiſtoriae Seuarambum* eſſe *Iſaacum Voſſium*. Quid nam mirum, ei auctorem viſum eſſe Naturaliſtam? Celeb. *Reimannus* in hiſtor. litterar. germanor. noua part. 3. *im dritten Hauptſtuck* pag. 59. *Leibnitio* a quibusdam *hiſtoriam Seuerambum* adſcriptam eſſe, & auctorem huius hiſtoriae *Baconis* de *Verulamio* nouum Atlantem continuare voluiſſe autumat, quippe qui addidiſſet huic hiſtoriae *ideam rei publicae ciuilis*, a Verulamio omiſſam. Stilum elegantem & perſpicuam, rationem res hoc libro contentas pertractandi accuratam eſſe, omnia quoque magnam iucunditatem ſpirare iudicat Reimannus loc. cit. & ſcopum auctoris ad emendandam ſcientiam politicam tendere. Varias de auctore hiſtoriae Seuerambum coniecturas, vid. in illuſtris *Struvii* introduct. in notit. rei literar. cap. 9. §. 14. pag. 812. (Mylius.)

(*b*) *cap. VII. §. 19. pag. 164.*

Digitized by Google

huius hiſtoriae paſſim quoque contra trinitatem & chriſtianiſmum diſputat, atque hiſtoriae ſacrae illudit, quia ſtrategemata ſacerdotum, gentis eius, quam *Stroukaſos* vocat, ad miraculorum, quae in pentateucho recenſentur, formam confinxerit. Verum *Thomaſius* loco citato eum ab atheiſmi vel naturaliſmi ſuſpicione liberare conatur. Concedit quidem, auctorem fingentem *Stroukaram* impoſtorem certa arte faciei ſuae ſplendorem induxiſſe; in monte aliquo diu delituiſſe, quo aues ſubornatae cibum detulerint; arte aliqua feciſſe, vt aduerſarii ſui a terra abſorberentur; curaſſe, vt nemo ſciret, vbi cadauer ipſius mortui eſſet, quo in coelum euectus eſſe crederetur; aquas ſanguineo colore infeciſſe; denique aquam alliſo pede ex rupe emanare iusſiſſe proſpero euentu; haec, inquam, fingentem auctorem concedit *Thomaſius* alluſiſſe ad *Moſis* miracula; ſed negat, inde conſequi, vt auctor miraculis biblicis illuſiſſe merito iudicetur. *Ich geſtehe gar gerne,* inquit, (*a*) *daſs ich dieſen Schluſs nicht begreiffe: Wer bey Erdichtung einer Betrügerey etliche Umſtände mit anführet, die mit den Wundern Moſis einige Verwandſchaft haben, der ſpottet der heiligen Schrift. Iſt es nicht viel wahrſcheinlicher, daſs er das πρέπον in ſeinem Gedichte habe wollen in acht nehmen, und dadurch vorſtellen, daſs der Teufel, der allzeit ein Affe Gottes iſt, in ſeinen Creaturen auch Gottes und ſeiner Diener Wunderthaten, ſo viel ihm ſolches von Gott nachgelaſſen werde, pflege nachzu-*

(*a*) *pag.* 996. *ſeq.*

nachzuaffen. Weil nun die Hiſtorien von dieſer Sache angefüllet ſeyn, gleichwol aber das vornehmſte Requiſitum eines guten Gedichts darinnen beſtehet, daſs man daſſelbige, ſo viel als möglich, wahrſcheinlich mache, ſo finde ich nicht, wie der Autor dieſes beſſer in acht nehmen können, als daſs er den Betrüger Stroukaras als einen vollkommenen Affen Moſis und Chriſti praeſentiret. Ich bin verſichert, wenn der Herr Morhof die Sache nur ein wenig beſſer überlegen wird, er werde dieſer Erklärung entweder Beyfall geben, oder durch deutlichere Gründe ſeinen Schluſs zu behaupten ſich angelegen ſeyn laſſen. Quod Thomaſianum iudicium ſequitur probatque auctor *menſtruorum Excerptorum ex nouis libris*, (*a*) Hanouerae editorum. Verum tamen (*b*) fateor, apologiam Thomaſianam mihi non ſatisfacere, ſed videri haud abſimilem defenſioni aduocati, qui malae cauſae ſuſcepit patrocinium. Primum enim nusquam auctor meminit, *Stroukaram* miracula ſua ad Moſaicorum illorum inſtar de induſtria effinxiſſe, aut

(*a*) *A.* 1712. *pag.* 5. *ſeq.*

(*b*) Ex eo tempore, quo haec ſcripſeram, iterum perlegi, & quidem attentius, fictam hanc hiſtoriam. Tunc vero non potui iuſtam inuenire cauſam, auctorem eius (qui & *lib. IV. pag.* 60. & 61. editionis Belgicae profitetur, religionis Chriſtianae diuinitatem ſibi non eſſe dubiam,) vel inter atheos referendi, vel inter Naturaliſtas; ſed vidi, eius figmenta ſapere probabilitatem, quam ſane ſequi debuit fictam deſcribens hiſtoriam, eumque narrationi variarum religionum immiſcuiſſe hiſtorias religioſorum impoſtorum, ipſum Moſen, vt olim Aegyptii Magi, imitari ſtudentium. Nunc igitur Thomaſianae rurſus accedo ſententiae.

aut gentem ſuam horum habuiſſe notitiam. Deinde atheis & Naturaliſtis tela ſubminiſtrat, quibus impugnari poſſint miracula Biblica. Quodſi docuiſſet per excurſum, eſſe criteria quaedam, e quibus conſtet, *Moſis* miracula fraudis nullius eſſe ſuſpecta, excuſari quodammodo poſſet. Aſt cum lectori hic dubitationes callide inſinuet, nec tamen rurſus euellat, id agere profecto videtur, vt lectori perſuadeat, ſatis cauſae ipſum habere, *Moſis* miracula reiiciendi. Et cur ſola fere *Moſis* miracula, eademque potiſſima, affert? Sane nemini vitio poteſt verti, qui credit, ei fuiſſe animum, miracula Moſaica oppugnandi. Quod enim vir ſummus decori ratione habita id ab auctore factum eſſe ſcribit, parum valet ad eum purgandum, Maxime enim indecorum eſt, vt molliſſime dicam, *Moſis* miracula grauiſſimam in ſuſpicionem fraudis adducere, nec tamen eam exquiſita, ratione remouere. Itaque & Gundlingius in *P. II. Otiorum cap. 3. pag. 80.* eum inter Naturaliſtas retulit. Sed nolo huic rei immorari diutius, vtpote ab inſtituto meo alienae. Illud addo, Clericum ratione fide digna (*a*) docuiſſe, verum auctoris nomen eſſe *Veiraſium*, eumque ab oppido natali ſe vocare conſueuiſſe *Monſieur d' Allais.*

II. *Boni Sperati Barba defenſa, ſiue Diſſertatiuncula de barba contra quendam μισοπώγωνα.* *Dresdae*

(*a*) *Bibl. choiſie Tom. XXV. pag. 402.* & *Tom. XXVI. pag. 460. ſeq.* Vid. & *Beytræge zu den gelehrten Zeitungen Tom. II. p. 279.* & *597.*

Dresdae 1690 in 8. Auctor eſt *M. Sam. Theodorus Schoenlandius*, olim Paſtor in *Dorsheyn* & *Klingenberg*, nunc Paſtor Lommacenſis, indicatus in *Nouis literariis Hamburgenſibus*. (*a*)

III. *Timotheus Philaletha*, qui *Xenia Romano-Catholica* edidit, eſt *Fridericus Spanhemius*, cuius Operum tomo III. ſcriptum illud deinceps inſertum eſt.

IV. *Dilucidationes quaedam valde neceſſariae in Gerardi Croeſii Hiſtoriam Quakeriſmi, editae a Philaletha.* Amſtelod. 1696. in 8. pl. 11½. *Caſparem Kohlhanſium*, Med. Doct. & Quakerum haud incelebrem, Roterodami An. 1705. defunctum, auctorem memorati (*b*) libelli eſſe, teſtis mihi eſt *Ioannes Claus*, *Iacobi Claus* bibliopolae, cuius ſumtibus illas *Dilucidationes* editas eſſe ipſe titulus fatetur, frater, magnae inter Quakeros Amſtelodamenſes auctoritatis vir, & *Kohlhanſii* quondam familiariſſimus. Idem patet ex ipſo libro. Indicat enim haud obſcure, ſe quoque auctorem eſſe *der Erinnerungen über Ioh. Wincklers, Predigern in Hamburg, drey Predigten*, quas citat pag. 10, 12, 36, 65, 73, 136. Editae autem ſunt illae *Erinnerungen* Amſtelod. 1694, easque a *Kohlhanſio* profectas eſſe, omnes crediderunt. Vid. *Arnoldi Hiſt. Eccl. lib. XVII. cap. 20. §. 17.* Accedit, quod nemo inter Quakeros docti viri nomen ſuſtinere eo tempore in Hollandia potuerit, & nunc Germanicae linguae puritatem ſeruare in ſcribendo, praeter

M

(*a*) *An. 1704. pag 58.* (*b*) Idem & Mollerus docet in Praef. ad Morhofii *Polyhiſtorem, pag. 24.*

praeter vnum illum *Kohlhanſium*, ex Thuringia oriundum. Denique idem eodem *Philalethae* nomine adſcito ſcriptiunculam quampiam edidit contra B. *Loeberum*, Orlamundanarum eccleſiarum Superintendentem.

V. *Gerberonius* Abbas multos libros alieno & adſcititio nomine edidit, qui recenſentur in *Actis Erud. Lipſ.* A. 1705. p. 243. ſeq.

VI. Scriptor quidam Gallus ſub nomine *Comitis de Gabalis* edidit *Entretiens ſur les ſciences ſecretes.* Auctorem eſſe Abbatem *Villars*, aliorum fide refert *Struvius* in *Bibliotheca philoſophica.* (*a*) Videtur vocari rectius l' Abbé *de Villiers*, (*b*) cuius alius liber Gallicus ἀνωνύμως editus affertur a noſtro *Placcio.* (*c*)

VII. *Recueil de diuerſes pieces concernant le Quietiſme, & les Quietiſtes,* &c. id eſt, *Collectanea de Quietiſmo & Quietiſtis, ſiue de Michaele Molinos, eiusque doctrina & diſcipulis.* Amſtelod. 1688. in 8. Recenſeri video hunc librum in *Actis Eruditorum, anno eodem* p. 426. ſeqq. Sed cum nulla ibi fiat veri auctoris mentio, meam aperire coniecturam hic ſtatui. Nimirum facile crediderim, auctorem huius libelli eſſe *Petrum Poiretum. Primum* enim Auctor *Collectaneorum* cauſam agit Theologiae myſticae in praefatione. Iam vero conſtat, inter Gallos apud Batauos degentes, ſi non ſolum, certe princi-

(*a*) *cap. V. §. 20.* (*b*) Defendit quoque abbas *de Villiers* ſub ficto hoc nomine *les Entretiens d' Ariſte & d' Eugene contre les ſentimens de Cleanthe.* vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. pag. 287. (*c*) *in Anon. num.* 2117.

Digitized by Google

principem myſticum eſſe *Poiretum*. *Deinde* in illa Praefatione promittitur integer liber de theologis myſticis. Atqui talem elucubrauit *Poiretus* ſub titulo *Epiſtolae ἀνωνύμως* editae, primum *Arnoldi Hiſtoriae Theologiae Myſticae* (*a*) ſubiunctae, deinde *Ideae Theologiae pacificae*, quae Amſtel. 1702. in 8. prodiit, inſertae. *Porro* in citata Praefatione prae ceteris Myſticis laudantur *Harphius*, *Ioannes de Cruce*, & *Malauallius*. Quod idem fit in iſta *Poireti* epiſtola. (*b*) *Denique* in eadem Praefatione contenditur, pleroſque errores Molinoſio falſo tributos eſſe, addito monito, ne Proteſtantes relationi hoſtium temere fidem habeant. At idem vtrumque monet *Poiretus* in commemorata epiſtola. (*c*) Vnde meam coniecturam non niti nullo fundamento, apparet.

VIII. *Philareti Ethica* Amſtelod. 1696. in 8. edita, quae deinde Bernii recuſa eſt, auctorem habet, *Io. Clericum*, (*d*) obſeruante etiam *Struuio lib. cit. cap. VI. §. 13*: qui tamen cum addit, eum quoque ſub illius *Philareti* perſona latere, qui *Arnoldi Geulingii Ethicae*, Amſtelod. 1691. (non 1602. ut inſigni errore typographico traditur in Reimanni hiſt. litter. german. noua part. 3. *anderes Hauptſt.* p. 609. qui etiam refert, Clericum a multis pro

 edi-

(*a*) *p. 550. ſqq.* (*b*) *p. 560. 563. & 629.* (*c*) *p. 629. 630.*
(*d*) Falſum hoc eſſe, poſtea cognovi. Docetur enim clare in *Bibliothecae Bremenſis Tomo III. p. 364. & im Alten und Neuen aus der gelehrten Welt*, Tiguri. 1717. edito, *p. 750.* verum huius *Ethicae* auctorem eſſe *Ioannem Rodolphum Rodolphi*, Profeſſorem Theologiae Bernenſem. add. *die Leipz. gel. Zeitungen, 1720. p. 639.*

editore Ethicae Geulingianae haberi & ſub Philareti nomine latere) & 1695. in 12. valde auctiori editae, praefationem praemiſit, neſcio, vtrum nominis ſimilitudine deceptus ſit, an iudicii huius grauiores habeat cauſas. Equidem *Philaretum*, *Geulingii* commendatorem, alium eſſe a *Clerico*, puto: cum multae ſententiae *Geulingii* repugnent ſcitis *Clerici*, quae tamen in dicta praefatione non notantur atro calculo, ſed ſimpliciter probantur omnes. Ac certe nunc cognitum habeo, praefatorem *Ethicae Geulingianae* fuiſſe clarum illum Medicum, *Cornelium Bontekoe.*

IX. *Caroli de Gaule, Salmurienſis, kurtze Nachricht vom heutigen Zuſtande des Königreichs Franckreich.* 1704. pl. 5. in 8. Verum auctorem eſſe *Caſp. Gottſchlingium*, Sileſium, nuper Rectorem ſcholae equeſtris Brandenburgenſis, teſtantur Noua lit. Hamb. 1706. p. 130. cf. etiam *das Verzeichniſs der Gottſchlingiſchen Schrifften.*

X. *Eſaiae Dahlbornii* adſcito nomine vitam ſuam ſcripſit *D. Chriſt. Franc. Paulini*, indice *Tenzelio* in *Biblioth. cur.* 1704. p. 601.

XI. XII. *Lichtſterns Schleſiſche Chronic*, edita Francof. A. 1685. ſiue annotationes in librum Lichtſterns. Leucopetrae 1687. Auctor eſt *Fridericus Lucae.* In hunc librum cenſuram edidit *Caſp. Sommerus* aſſumta perſona *Curioſi Sileſii.* Vtrumque indicat *Tenzelius* in *Biblioth. cit.* p. 729. Praeter *Sommerum* etiam D. *Georg Thebeſius in den Lignitziſchen Jahrbüchern* & quidem ſatis acerbe refutat Lichſterns Chronic. vid. part. 81. *der auserleſ.*
Theo-

Theolog. Bibliothec (Coleri) p. 867. Sagittarius in introduct. in hiſtor. eccleſ p. 407. ignorat quidem verum pſeudonymi *Lichtſternii* nomen, qui etiam edidit Sileſiacam ducalem coronam, *Schleſiſche Fürſten-Crone*, attamen vocat illum virum nobiliſſimum, & reformatae religioni addictum, ſuadetque conferri cum Lichtſternii ſcripto *Curioſi Sileſii*, (cuius genuinum nomen quoque ignorat) ſcriptum. (Myl.)

XIII. D. *Theodorus Hypſelius* edidit Lipſiae 1608. Parodiam in Litaniam *Conradi Vetteri* Ieſuitae in opprobrium Lutheranorum editam. Illo ſub nomine latere D. *Matthiam Hoë*, teſtatur D. *Io. Frid. Mayerus* in Diſputatione *de Flagellatione ſpontanea p. 5.* vbi & Hypſelianam pariter & Vetterianam Litaniam exhibet. Et hoc ipſum confirmatur, ſi nomen conſideremus. Qui enim Hebraeis *Matthias*, is Graecis, vocatur *Theodorus*, & *Hoë*, quaſi *Hoch*, nomen Germanicum Graece ὑψηλὸς dicitur, vnde *Hypſelius*.

XIV. *Chriſtiani Obadiae Diſſertatio theologica de inſigni diſcrimine inter Chriſtianiſmum & orthodoxiam. Chriſtianopoli 1706. in 4.* Auctor verus eſſe a fide dignis traditur D. *Io. Mich. Langius*, eo tempore Theologiae Profeſſor in Academia Norica.

XV. *Adolphus Clarmundus*, (*a*) qui A. 1702. edere

(*a*) *Theodorus Cruſius* in praefat. ad acta Sarcmaſiana *Clarmundum* deprauatorem potius, quam ſcriptorem vitarum vocat, quia ſilentio prorſus praeterierit *Schurtzfleiſchium*

Digitized by Google

edere coepit Collectanea *de vitis clariſſimorum in re literaria virorum*, eſt *M. Ioh. Chriſtoph Rudigerus*, quod & alias notum eſt, & teſtantur *Acta Erud. Lipſ.* 1708. p. 377.

XVI. *Auguſtinus* (*b*) *le Blanc* edidit *Hiſtoriam congregationum de Auxiliis Gratiae*. Vid. *Acta Erud. Lipſ.* 1700. p. 337. Verus auctor ſub hoc velo latens eſt *Hyacinthus Serrius*, Dominicanus, vir celeberrimus. Vid. *loc. cit.* 1707. p. 366. Quem adiutum eſſe a Quesnello, ibidem traditur p. 368. Porro etiam *Theodorus Eleutherius* edidit. *Hiſtoriam controuerſiarum de Auxiliis Gratiae diuinae, ſub ſummis pontificibus Sixto V. Clemente VIII. Paulo V. ab obiectionibus R. P. Hiacynthi Serrii vindicatae libri 3. accedunt diſſertationes quaedam it. reſponſio ad Fr. Henr. as. Ignatio & alia quaedam opuſcula auctore* (*P. Liuino de Meyer, Societ. Ieſu Theologo*) *Bruxellis* 1715. in fol. 10. Alph. Eleutherius falſo creditur eſſe *Conradus Ianingius* ibid. p. 367. aliis itidem perperam pro auctore habentibus *Io. Baptiſtam du Sollier*. Verus auctor eſt *Liuinus de Meyer*, Ieſuita. Vid. *Acta erud. 1717. p. 1.* & *Weismanni Hiſt. eccl. T. II. p. 445.*

ſchium in vitis ſuis. Prodierunt ſecundum hae vitae clarorum virorum germanice partibus X. conſtantes, Witteb. 1704. in quae editio priori correctior in 8. titulo dicitur.

(*b*) (*Groſchuſſius*) in noua librorum rariorum conlectione p. 89. in notis neſcit, quis ſub *Clarmundi* nomine lateat, & dicit in notis poſtumis apud auctorem *der Vergnügung müſsiger Stunden* (qui eſt *Theodorus Cruſius*) part. 2. p. 60. *Clarmundum* in vitis clarorum virorum pleroſque errores ex Frehero & Wittenio exſcripſiſſe.

Digitized by Google

p. 445. ſq. Ceterum cum Ianſeniſtae plerique vſi ſint fictis nominibus, eorum clauem vide ſis in *lib. cit.* 1707. p. 369.

XVII. *Petri Amaſii* ſub nomine duos libros ediſiſſe *Guil. Poſtellum*, docet *Ittigius* Diſſert. de *Poſtello* §. 18. p. 23. & 26.

XIIX. *Preuſiſches Neuburg, und deſſen gerechtſame, abgefaſset durch Peter von Hohenhard. Gedruckt Teutſchenthal* 1708. 8. Auctorem eſſe *Io. Petrum Ludwig*, Iuris & Hiſt. Prof. in Acad. Hallenſi, teſtantur *Acta Erud. Lipſ.* 1708. p. 298. vbi & alia huius viri ſcripta pſeudonyma recenſentur. add. cel. *Reimanni* hiſt. litterar. germanor. nou. part. 3. *viertes Hauptſtück* p. 386.

XIX. *Lamindi Pritanii* Cogitata de exquiſito iudicio & guſtu quoad ſcientias & artes, Venetiis prodierunt A. 1708. in 12. Auctorem eſſe *Bernardum Treuiſanum*, Nobilem Venetum, docetur in *Nou. liter. Hamb. 1708. p. 258.* Cuius erroris origo indicatur in *Actis eruditorum Suppl. T. VII. p. 128.* vbi ſcriptum illud vindicatur clariſſimo *Muratorio*: qui adſcitō eodem *Lamindi Pritanii* nomine poſtea edidit libros tres *de ingeniorum moderatione in religionis negotio*: qui & ipſi falſo tribuuntur *Treuiſano* in *Actis erud. Suppl. T. VI. p. 506.*

XX. *Mr. de la Neuville Hiſtoire de Hollande*, auctorem habere *Bailletum*, putat *Clericus* in *Biblioth. ſelecta T. IV: p. 127. & 159.* & confirmat *Ancillonius* in *Actis erud. Suppl. T. IV. p. 463.* Qua de cauſa adſciuerit hoc nomen *Bailletus*, indica-

Digitized by Google

dicatur in *Vita* ipſius, quae *Tomi ſecundi Iudiciorum* eius *de viris doctis* Parti poſteriori praefixa eſt, *p. 43*.

XXI. *Petrus Poiretus Oeconomiam diuinam*, primo Gallice ab ſe ſcriptam, paucis abhinc annis iterum publicauit per *Fritſchium*, bibliopolam Lipſienſem, eamqne Latine conuerſam, ſed ab alio. Is autem, qui interpretatus eam eſt, vocatur. (*a*) *Homſeldius*, eſtque patria Bremenſis, ac Theologiae tum Studioſus fuit, inque *Poireti* conuictu per aliquod tempus vixit. Hoc accepi ex ore *Poireti*, qui & addebat, ſe in recognoſcenda hac verſione duos circiter annos conſumſiſſe, intra quod tempus accurate perluſtrarit omnia. Negabat quidem, ſe Latinam verſionem ad Gallicos fontes contuliſſe: ceterum, quod ad rem ipſam & doctrinas ibi propoſitas attineat, ſenſum ſuum probe & genuine eſſe in Latino expreſſum.

XXII. *De arte diteſcendi Diſſertatio prior ex Auellino ad philoſophos in Germania*. 1648. in 4. Auctorem eſſe famoſum illum *Io. Balth. Schuppium*, in ſuo exemplo adſcripſerat *Io. Andr. Boſius*, vocabulum *famoſi* capiens ſenſu honeſto.

XXIII. *Compendium Conciliorum generalium* Gallice prodiit Pariſiis. Eius auctorem eſſe *Felicem Buy*, ex Carmelitarum ordine, tradit *Monſ. de Vigneul-Maruille* (qui & ipſe eſt ψευδώνυμος,) *Miſcellaneorum* tomo III. ab initio.

XXIV.

(*a*) *Otto Homſeldius* vocatur a Pfaffio in *Diſp. de morte naturali p. 10.* & in *Orig. Iuris eccl. p. 211.*

XXIV. *De abſoluto reprobationis decreto. Verſio ex Anglico. Amſtelod. 1640. in 8.* Huius libri, in quo dogma iſtud confutatur, auctorem ferri *Hug. Grotium*, in exempli ſui titulo annotarat laudatus *Boſius*.

XXV. *Reſponſio ad praefationem Wiecki*, quae ἀνωνύμως prodiit, auctorem habere credita eſt *Fauſtum Socinum*, teſte *Alb. Grauero illuſtr. Diſp. II. quaeſt. 1. §. 17. p. 60.*

XXVI. Multi libelli a virgine *de la Rocheguilhen* alieno ſub nomine editi recenſentur in *Actis Erud. Lipſ. 1704. p. 46. ſq.* quorum libellorum anonymorum titulos ordine alphabetico inſerui collectioni meae anonymorum gallicor. quia ſcripta iſta a virgine *de la Rocheguilhen* gallico ſermone ſunt exarata. (Mylius.)

XXVII. *Hiſtoria de Melch. Zobelo, epiſcopo Wurzburgenſi & Duce Franconiae, nefarie occiſo*, auctorem habet celeberrimum illum poëtam, *Petrum Lotichium Secundum*, teſte *Io. Hagio* in *Vita* eius, (*a*) cuius haec verba ſunt: *Cuius atrociſſimi indigniſſimique facinoris memoriam* (loquitur de *Zobeli* illius crudeli nece,) *ac hiſtoriam Lotichium noſtrum, Epiſcopi Friderici ſucceſſoris, vel potius ſententia noſtra Eraſmi Neuſteteri, impulſu iuſſuque conſcripſiſſe diſſimulato nomine, vulgo creditum eſt, ac veroſimillimum eſt.* Idem iisdem verbis tradit *Andreas Wilckius* Ἑορτογραφίας Parte prima p. 30. adeoque ex *Hagio* non citato deſcripſit.

(*a*) *p. 66.*

XXIIX. Exſtat *Epiſtola de Principiis & Characteribus praecipuorum ſcriptorum de rebus Myſticis & ſpiritualibus, qui poſtremis hiſce ſeculis vixerunt,* annexa *Arnoldi Hiſtoriae Theologiae Myſticae p. 550. ſqq.* cuius auctorem inter Fanaticos refert *Ittigius* in Diſſertatione *de Poſtello* §. 28. p. 37. Eſſe autem illius epiſtolae auctorem *Petrum Poiretum*, non dubito. Certe ei diſerte tribuitur ab amico *Poireti*, anonymo illo auctore libri Germanici *de medio ſtatu animae, cap. III. §. 3. p. 59.* vbi pro defendendo libello *Paſtoris* ſiue *Hermae* allegatur, de quo in citata epiſtola agitur §. 40. Porro *Arnoldus* in additamentis ad *P. IV. Hiſt. Eccl. p. 9. ſqq.* quaedam iudicia de myſticis ſcriptoribus profert, quae plane ſunt eadem, quae hac leguntur in epiſtola: cumque *p. 6.* meminerit, auctorem eſſe theologum & philoſophum celeberrimum, *Arnoldusque* cum *Poireto* commercium habeat literarium, ſatis manifeſtum eſt, *Poiretum* huius epiſtolae genuinum eſſe auctorem. Accedit, quod eam ipſe *Poiretus* denuo ediderit in *Idea Theologiae pacificae itemque myſticae* Amſtelod. 1702. in 8. Quare & Mollerus in Praef. ad *Morhoſianum Polyhiſtorem p. 25. Poireto* tribuit auctori iſtam *Epiſtolam.*

XXIX. *Cabbala denudata, ſeu doctrina Ebraeorum tranſcendentalis & metaphyſica atque theologia, opus antiquiſſimae philoſophiae barbaricae variis ſpeciminibus refertiſſimum* duobus tomis in 4. quorum prior prodiit Sulzbaci 1677. poſterior Francofurti ad Moenum 1684. Auctoris nomen in

in neutro volumine occurrit. *Morhoſius* (*a*) laudat *illuſtrem Cabalae denudatae editorem, virum in omni non ciuili tantum doctrina, quam non in vmbra, ſed in luce ipſa conſiliis & actionibus profitetur; ſed & humaniori & ſolidiſſima rerum naturalium ſcientia ſubactum & exercitatiſſimum.* Fuiſſe autem eum *Chriſtianum Knorrium a Roſenroth*, Baronem, in aula Palatino-Solisbacenſi a conſiliis ſanctioribus & Cancellarium, paucis ignotum eſt (*b*) eiusque operum contenta recenſet Dn. *Buddeus* in *Introduct. ad hiſt. philoſ. Hebr. p. 108. & 232. ſqq.* qui etiam *Roſenrothium* p. 209. vocat *cabbaliſticae philoſophiae reſtauratorem longe celeberrimum.* Tamen *Martinus Diſenbachius in Iudaeo conuertendo* (*c*) aliud fert de eo iudicium, exiſtimans, *Knorrium* fuiſſe fanaticum, & erraſſe in doctrina de Chriſto, & de iuſtificatione per eius meritum, totamque eius Cabalam eſſe inutilem. Quae κρίσις an probanda ſit ac *Morhoſianae* praeferenda, iam nolo inquirere: illud annoto, ſolere *Morhoſium* plerosque omnes immodicis efferre laudibus, qui ingenioſas easque pietatis ſpecie gaudentes ineptias orbi propoſuerunt: qua in re temperamento ſuo melancholico-ſanguineo videtur obſecutus eſſe. De *Knorrio* vero addimus, eundem A. 1685. publicae luci dediſſe *Abrahami*, filii Mardochaei, Cabbaliſticum opus, *Sepher-cheſed Abraham* inſcriptum. Equidem nec hic ſe profeſſus eſt editorem: ſed tamen de eo non dubitan-

(*a*) *Polyhiſt. lit. lib. I. cap. XI. fine p. 113.* (*b*) *Conf. Acta Erud. Lipſ. 1684. p. 309. & 1685. p. 359.* (*c*) §. 18.

tandum, iudicant *Collectores Actorum Eruditorum* A. 1687. p. 88. ſq. (*a*)

XXX. *Euſebii Franco-Romani* Diſſertatio *de LXX. hebdomadibus Danielis* auctorem habet *Io. Harduinum*, Soc. Ieſu. qui in hac diſſertatione ſuam ſententiam defendit contre le pere *l' Amy* in apparatu chronologico part. 2. c. 4. 10. Vide *Acta Erud. Lipſ.* 1704. p. 32. & *Clericus Biblioth. ſel.* T. II. p. 175 & 181.

XXXI. *Salocini von Venedig* liber *de Generatione hominis.* Verum nomen eſt *Nicolaus Venette* Med. D. & Prof. & Decanus Collegii Rupellenſis. Liber iſte in Belgica, Gallica, & Teutonica lingua prodiit. Vide praefationem editoris verſionis Germanicae Lipſ. 1698. in 8.

XXXII. *Fridericus de Logau*, Conſiliarius Ducum Lignicenſium, Carmina edidit ſub nomine *de Golau*, Acta Erud. Lipſ. 1702. p. 140.

XXXIII. *Vom Unterſcheid der Lutheriſchen und Reformirten Lehre, mit dem Anhang zweyer Fragen*, per H. G. M. D. & P. P. 1691. in 12. Auctor eſt *Hector Gottfried Maſius*, Theol. D. & P. P. in Acad. Hafnienſi.

XXXIV. A. V. D. M. *Dr. Onderzoek op het verhaal wegens den Heere Ieſus Chriſtus, dat in Ioſephus gevonden word,* id eſt, Disquiſitio de illo Ioſephi loco, quo Chriſti Ieſu mentio fit. Roterod. 1692. 8. Allegatur hic liber tanquam alius libri appendix a *Benthemio* in *Deſcriptione Hollandiae.* (*b*)

Sub

(*a*) Mortuus eſt *Knorrius* 1689. anno aetatis 55. vid. Hiſt. bibl. Fabric. part. 6. p. 526. (*b*) *P. II. Cap 4. §. 116. p. 441.*

Digitized by Google

Sub illis vero literis latere Antonium van Dale, Medicinae Doctorem celeberrimum, certum habeo.

XXXV. P. D. M. *Beſchryving van der Goudkuſt Guinea, als mede een voyage naer deſelve.* Amſterdam 1650. 4. id eſt, Deſcriptio Guineae. Sub iſtis literis latitare *Petrum de Marees*, procul dubio eſſe putat M. *Gottſchlingius* in Diſſertatione *de libris hodoeporicis cap. II. §. 14.*

XXXVI. *Plagium Kauffungenſe, durch* I. V. S. M. N. P. *Weiſſenfelſs* 1704. in 4. Auctorem eſſe *Io. Vulpium, Salſizio-Miſnicum, Notarium publicum*, docet *Tenzelius* in *Bibliotheca curioſa.* (a)

XXXVII. M. S. H. *Denckmahl der göttlichen Regierung an der güldnen Tafel zu Lüneburg*; in 4. Auctor eſt *M. Sam. Hosmannus*, Verbi diuini miniſter in oppido Cellenſi: qui praefixo ſuo nomine edidit Verſionem Germanicam *Operum Ioannis d' Eſpagne.*

XXXIIX. P. G. D. C. *Itinerarium Perſicum.* Eſt *Pater Gabriel de Chinon*, indice *Tenzelio* in *Biblioth. curioſa.* (b)

XXXIX. *Dialogus de moribus philoſophorum. Ienae 1695. in 12.* Auctor dedicationi nomen ſuum ſubſcripſit I. F. B. qui eſt celeberrimus hodie Theologus, *Io. Franc. Buddeus.*

XL. *Conciliatio* Εναντιοφανειῶν *ſymbolicarum ex libro Concordiae, auctore G. W. D.* in 4. Verum nomen eſt *Gothofredi Wegneri*, D. & Prof. Theol. in acad. Regiom.

XLI.

(a) *A. 1705. p. 769.* (b) *A. 1704. p. 900.*

Digitized by Google

XLI. *Recuei de quelques poëſies morales par M. L. A. R. D.* Pariſ. 1700. 8. Auctor eſt *Monſieur l' Abbé Regnier*, indicante *Eckardo* in *Menſtruis librorum excerptis.* (a)

XLII. *Penſées ingenieuſes des Péres de l' Egliſe, par le P. B.* Pariſ. 1700. in 12. Auctor verus *Pater Dominicus Bouhours* indicatur ibidem p. 259.

XLIII. M. I. M. A. E. *Gedancken über der Redens-Art: Ich bin Chriſtus.* Vlm. 1705. Verum auctorem produnt Noua litt. Hamburg. A. 1706. p. 270.

XLIV. *Georgius Chariander* in Latinum ſermonem conuertit *Gemiſti Plethonis* librum *de Platonicae & Ariſtotelicae philoſophiae differentia*, editque Baſileae 1574. in 4. Verum huius auctoris nomen eſſe *Heniſchium*, in exemplari ſuo adſcripſerat *Thomas Reineſius.*

XLV. Vita Chryſoſtomi. Halae 1702. in 8. Auctorem eſſe *Balth. Koepkenium*, aliis quoque ſcriptis editis clarum, cognoui ex viro fide digno.

XLVI. *Monſtrum Babylonis. Eſt poëma ſcriptum contra Schiſma illud longiſſimum, quod incepit inter Papas A. 1378. & multis annis durauit. Tribuunt id poëma quaedam exemplaria Eccardo, epiſcopo Wormatienſi. Flacius* in *Catalogo teſtium veritatis num. 329. p. 778.*

XLVII. *Peregrini* (b) *in patria errores. Vtopiae* 1618.

(a) *A. 1700. p. 214.*

(b) Hoc ſumto nomine iam olim *Vincentius Lirinenſis* ſuum edidit *Commonitorium aduerſus haereticos:* cuius rei teſtis eſt Gennadius *de ſcriptor. eccl. cap. 66.* Seculo duode-

Digitized by Google

1618. in *12. Ioannem Valentinum Andreae* libelli huius auctorem eſſe, (1) apparet ex eo, quod is poſtea ſcripſit librum hoc titulo: *Ciuis Chriſtianus, ſiue Peregrini quondam errantis reſtitutiones,* recuſum Lipſiae 1706. in *12.* (2) ex eo, quod vtroque in libro par eſt numerus capitum. Vterque enim conſtat LII. capitibus. (3) ex praefixis huic libro duobus mundi globis, in quorum altero repraeſentantur omnia capita *Peregrini errantis*, in altero omnia *Ciuis Chriſtiani.* Ex quibus globis etiam cognoſci poteſt, quomodo vtriusque libri capita ſingula ſingulis alterius capitibus reſpondeant. (4) ex ſtylo. (5) ex Catalogo ſcriptorum eius, quem producit. *God. Arnoldus Hiſtor. Eccl. lib. XVII. cap. 5.* §. *13.* Ex quo catalogo plura peti poſſunt ad ſupplendum Opus Placcianum.

XLVIII. Libri anonymi *de Arcanis maris* auctorem eſſe *Robertum Dudleium,* refertur in *Actis Erud. Lipſ. 1690. p. 270.*

XLIX. Libri A. 1646. Louanii *contra moralem doctrinam Ieſuitarum* editi auctorem eſſe *Eſclapezium* quendam, Hiſpanum, ibidem traditur *p. 314.*

L. *Confeſſionem* vel ſymbolum *Socinianorum,* A. 1649.

---

duodecimo ſub nomine *Peregrini* libros edidit *Conradus,* monachus Hirſaugienſis: de quo vid. Trithemius *Catal. ſcript. eccl. cap. 384:* & in *Chronico Hirſaugienſi T. I. p. 393.* Priore loco & alius commemoratur, qui ſub titulo *Peregrini* emiſit *Sermones.* His e *Sermonibus* excerpſit nonnulla Dietericus in *Auctario ad Catal. teſt. Ver. p. 38. & 39.*

Digitized by Google

A. 1649. editam Cracouiae, ac poſtea publice in Polonia flammis datam, auctorem habere *Ionam Schlichtingium de Bukovvicz*, recte coniicit *Rechenbergius* in ſua *Append. ad libros ſymbol. P. I. cap. 8. §. 6. p. 47.* Nam eſſe eam a *Schlichtingio* compoſitam, teſtatur illius Confeſſionis Apologeta, qui A. 1652. edidit librum, hoc titulo: *Confeſſionis Chriſtianae ad rogum damnatae & combuſtae Manium, a Reu. D. Nicolao Cichouio laceſſitorum, ſui Vindices, pag. 26.* vbi haec leguntur verba: *Fuit autem Confeſſionis iſtius autor Ionas Schlichtingius, eo pacto, quo Baruchus autor fuit libri, a Ioachimo rege Iudae combuſti, quod Baruchus quidem Ieremiae, Ionas Eccleſiae, ſtylum & operam ſuam commodauit.* Quis vero huius apologiae ſit auctor, ignoro. A *Schlichtingio* non eſſe eam profectam, docet ſubiecta illi *Schlichtingii* epiſtola *p. 1.* Vnde *Bailletus* errat, qui hunc librum ſub titulo *Anti-Cichouii* Schlichtingio tribuit: multoque magis errat *Placcius*, qui *Anon. num. 626.* (*a*) Confeſſionem Socinianam cum ipſius Apologia manifeſto confundit, & duobus e libris vnum facit.

LI. LII. *Virgilii Maluezzii*, Itali Comitis, *Princeps.* Eiusdem *Tyrannus.* Vtriusque libri; Italice ab auctore ſcripti, exſtat verſio Latina, cuius auctorem eſſe *Ioan. Kruſium*, didici ex *Boxhornii Poëmatibus p. 13.* vbi leguntur duo ad eum carmina gratulatoria. Fuiſſe autem Kruſium illum illuſtri loco in Suecia natum, docet nos idem *Boxhornius epiſt. p. 40.* edit. Amſtelod. 1662.

LIII.

LIII. *Nonaginta dierum* titulo edidit *Wilhelmus Occam* librum *in defenſionem Michaëlis, Generalis Minoritarum, a Papa pro haeretico excommunicati*, inquit *Flacius* in *Catal. Teſt. Verit.* p. 719. editionis Dietericianae. Intelligi autem a *Flacio Michaëlem Caeſenatem*, celebrem illum veritatis teſtem, patet ex *Catal. Teſt. Ver.* p. 767. 768. Eidem *Occamo Placcius de Anon. n. 816. a* tribuit *Dialogum inter Clericum & Militem*, quod & *Flacius* non dubitans facit *p. 719.*

LIV *Somnium Viridarii* eſt titulus libri contra rapacitatem Paparum & ipſorum Harpyiarum editi, in quo adeo libere de toto regno Pontificio diſputatur, vt Papae non tantum politica poteſtas, ſed etiam ſuperioritas ſuper epiſcopos adimatur. Exſtat *Volum. Tractatuum 10. num. 13. fol. 149.* & in *Goldaſti* Tomo primo *Monarchiae S. R. Imperii p. 58. - 229.* Quis huius ſit libri auctor, non quidem ſatis conſtat: illud tamen *Flacius* ex *Molinaeo* docet *loc. cit. p. 703.* conſcriptum eſſe illum librum ſaeculo XIV. iuſſu Caroli Sapientis, Galliae Regis. Adſciuit auctor nomen *Philothei Achillini*, ſub quo latere *Carolum Luuerium* ſiue *de Louviers*, docent *Patiniana p. 53. ſq.* & *Hoffmannus* in *Lexico vniuerſali.*

LV. *De lingua Helleniſtica* ſcriptum anonymum edidit *Gisbertus Voëtius*, teſte *Boxhornio* epiſt. p. 140. Quod non eſt confundendum cum illo *Schoockii*, de quo *Placcius Anon. n. 1473. a.*

LVI. Anonymi epiſtola quaedam prodiit contra *Balſacum*, clariſſimum illum poëtam Gallum. Hanc a *Daniele Heinſio* compoſitam edidit *Boxhornius*,

Digitized by Google

hornius, qui id fatetur in *epiſt.* p. *53. 55. 56. 66.* & 67: vbi & affert cauſam, cur *Heinſius* calamum in *Balſacum* ſtrinxerit. Nimirum *Balſacus* in Diſſertatione quadam Heinſiana poëmata acerbiore cenſura fuerat proſecutus. Ceterum non dubito, innui a *Boxhornio* epiſtolam *de poëtarum ineptiis* inſcriptam, quam etiam *Placcius* meminit in *Anon. n. 1425.* δ.

LVII. LVIII. LIX. Singulorum imperiorum hodie florentium deſcriptiones circiter triginta voluminibus *in 12.* inde ab anno 1610. in Belgio edidere *Elzeuirii*. Omnium optimam eſſe Deſcriptionem Hiſpaniae, a *Ioanne de Laet* confectam iudicat *Io. Andr. Boſius Introduct. in notitiam rerump. cap. IV.* §. *9. p. 52.* Deſcriptio vero reip. Moſcouiticae & Leodienſis auctorem habet *Boxhornium*, qui id ipſemet fatetur *epiſt p. 23.* & *poëmat. p. 216.* Idem refertur in Catalogo ſcriptorum *Boxhornii*, eius epiſtolis praefixo.

LX. Diſſertatio Gallica *de antiquitatibus Chaldaeorum & Ægyptiorum.* Huius auctorem eſſe Abbatem de Longuerüe, teſtatur *Richardus Simon Biblioth. Crit. T. II. cap. 31. p. 460. ſqq.*

LXI. LXII. *Explication de quelques endroits des anciens Statuts de l' ordre des Chartreux, avec des eclairciſſemens donnes ſur le ſujet d' un libelle, qui a été compoſé contre l' ordre, & qui ſ' eſt divulgué ſecretement.* Huius ſcripti auctorem eſſe *Innocentium Maſſonium*, Generalem Ordinis Carthuſianorum, qui in eo refutarit Abbatem *de la Trappe*, teſtis eſt idem *Simon lib. cit. T. I. cap. 32. p. 478. ſq.* vbi ſimul indicat, rariſſimum eſſe hunc

Digitized by Google

hunc librum. Ibidem p. 496. meminit, contra eundem Abbatem ordinem Benedictinorum deſenſum eſſe a *Sammarthano*, eius ordinis monacho.

LXIII. *Bibliotheca Hiſpanica.* Huius libri auctorem eſſe Ioan. Baptiſtam Cordon, epiſcopum, refert *Simon lib. cit. T. I. cap. 17. p. 269. 270.* Vid. *Obſ. ſelect. Hal. T. X. p. 197.*

LXIV. De Electoratu alternatim adminiſtrando a Bauariae Duce & Palatino Comite, prodiit ſcriptum anonymum A. 1645. Huius auctorem eſſe *Volmarum*, Iuris Doctorem, poſtea Legatum Caeſareum ad pacificationem Weſtphalicam, teſtantur Plenipotentiarii Gallici in *Memoires & Negotiations ſecrets pour la paix de Munſter T. I. p. 5.*

LXV. Anonymi *Pharmacopoea.* Huius libri auctorem *Stephanum Blancardum* produnt *Acta Erud. Lipſ. 1688. p. 616. 617.*

LXVI. *Phaenomena literaria,* quae exſtant in *Memoriis Treuoltienſibus* menſe Ianuario A. 1706. articulo VIII. auctorem habent *Toinardum*. Refert id *Simon lib. cit. T. II. cap. 31.* vbi & *Toinardo*, qui contra ſe illa ſcripſerat, acriter reſpondent.

LXVII. LXVIII. Sub nomine *l'Abbé Albigeois* libellum quempiam *Toinardus* edidit, teſte *Simonio cap. cit. p. 449.* vbi & *p. 452.* refert, *Toinardum* ipſum amicorum ſuorum conſilio libellum ſuum ſuppreſſiſſe. Contra illud *Toinardi* ſcriptum poſtea prodiit *Apologie de Mr. Arnaud & du P. Bouhours, contre l'Auteur déguiſé ſous le nom de l'Abbé Albigeois.* Huius apologiae au-

ctorem eſſe Patrem *Riuierium*, Aurelianenſem, idem *Simonius* teſtatur *pag. cit.* addens p. 452. perrarum eſſe hunc librum.

LXIX. LXX. *C. Veratii Philellenis* Epiſtola Latina ad *M. Lucilium Profuturum* exſtat in *Io. Clerici Bibliotheca ſelecta T. IX. p. 187. - - - 204.* Eius auctorem ipſum eſſe (*a*) *Clericum*, non dubito. Nam primum ſtylus epiſtolae cum *Clerici* dicendi genere conuenit. Deinde in ea *Clericus* aduerſus *Gronouium* defenditur acerrime. Porro iudicium de verſione *Pollucis* in hac epiſtola *p. 191.* latum approbat & ſuum facit *Clericus T. X. Biblioth. ſelectae p. 283.* Quae nuper vna plagula in 12. Amſtelodami 1710. edita ſunt *Burmanniana*, aeque a *Clerico* profecta videri poſſent ob notam controuerſiam, quae nuper ei cum *Burmanno* intercedere coepit. Sed ſatis conſtat, non ipſum eſſe auctorem, ſed Doctorem quendam Iuris in Academia Traiectina, & hunc ſuae malignitatis luiſſe poenas.

LXXI. *Bibliotheque Critique, ou recueil de diverſes pieces critiques par Mr. de Sainjore. Tomi II. Amſtelod.* (*b*) *1708.* Librum hunc Pariſiis natales debere, vel ex eo elucet, quod omnes ibi contentae Diſſertationes aut ex regia bibliotheca, aut ex aliis Pariſienſibus ſcriniis depromtae ſunt: id quod in ſingulis prope capitibus diſerte indicatur.

(*a*) Idem manifeſtatur in *Actis erud. 1711. p. 39.*

(*b*) Non eſt impreſſus hic liber Amſtelodami, (quod vel e typis apparet & charta,) ſed Lutetiae: id quod etiam diſerte fatetur titulus *Tomi tertii*, poſtea editi.

Digitized by Google

tur. *Richardum* autem *Simonium* ſub hac perſona latitare, etſi fama non dubia conſtat, tamen & ex compluribus eius libri argumentis facile apparet. Nam non ſolum Verſionem ſuam Gallicam Noui Teſtamenti contra ſuos aduerſarios ſtrenue tutatur *Tomo I. cap. 27. 28. 29.* & *Tomo II. cap. 8.* & *9*: ſed etiam ceteris Simonii oppugnatoribus obuiam it *T. I. cap. 16.* & *22.* itemque *T. II. cap. 31.* Accedit, quod *T. I. cap. 11. 14. 15.* & *16. Simonii* ſententia eruditis nota & aliis ipſius ſcriptis propugnata de Eccleſiae Graecae cum Latina conſenſione ſolerter ſtabilitur: ac denique *Simonii Hiſtoire critique de la creance des Nations du Leuant* ſuppletur *T. I. cap. 16.* Nec dubitat Clericus *Simonio* tribuere hunc librum, id ob certa argumenta, in *Bibliothecae ſelectae T. XVIII. p. 159. ſqq.* Nuper etiam Pariſiis relatum eſt, librum illum vna cum tertio & quarto tomo, quos quidem videre mihi nondum licuit, in ea vrbe bibliopolis ademtum ac publice vendi prohibitum eſſe, auctoremque fuga ſibi conſuluiſſe. Quod quidem cur factum ſit, etſi non indicabatur, vereor tamen, ne id potiſſimum ſit profectum ab odio Sorbonae Doctorum. Horum quippe famae quae fraudi poſſint eſſe, complura attulit in iſthoc opere doctiſſimus *Simonius*. Quanquam & alia multa in quatuor illis Tomis inſunt, quae tolerari a γνησίως Pontificiis non queunt.

LXXII. *Biblia Erneſtina* ſiue Gloſſae interlineares cura *Erneſti Pii*, Saxoniae Ducis, confectae & editae. Harum de auctoribus agit *Placcius de*

 Anon.

Anon. n. 1693. Tenzelius in *Colloquiis menſtruis A. 1693. p. 815. ſqq. Eyringius* in *Vita Erneſti Pii:* Auctores *Relationum innocentium A. 1704. p. 399. ſqq.* & *A. 1708. p. 105. ſqq.* & *A. 1714. p. 553. ſq.* & *A. 1719. p. 1081; Calouius* in *Praeloquio* ad *Biblia illuſtrata p. 13;* Io. Frid. *Mayerus* in Diſſ. *de pſeudonymis*, Operi Placciano annexa *p. 89; Vockerodtus Introd. in notit. ſociet. lit. p. 78. ſqq.* Dornius *Biblioth. Theol. lib. V. cap. 2. §. XI. p. 25. ſqq.* Wittenius *Memor. Theol. p. 1210;* Pfefferkornius in *Thüringiſchen Merckwürdigkeiten cap. 13. p. 104. ſq.* Fabricius in *Centifolio Lutherano p. 178. ſq.* Tenzelius in *Supplem. Hiſtoriae Gothanae p. 897. ſqq.* Cum autem in manus meas inciderit ſchedula hos auctores complexa, quae eo ipſo tempore, quo elaborandae fuerunt illae annotationes, ſcripta, videtur fuiſſe, Lectori (*a*) me non ingratum facturum confido, ſi eam cum ipſo

(*a*) Nec ignorare lectores meos patior, meos veniſſe ſub oculos literas a. 1639. d. 30. Dec. Coburgo miſſas Vinariam ad *Frid. Hortlederum*, Conſiliarium, ipſiusque ERNESTI PII manu ſubſcriptas: in quibus hic Dux demandat Hortledero *Deſcriptionem Electorum ac Ducum Saxoniae*, adiungendam eorum imaginibus, *Bibliis Erneſtinis* praefixis. Diſcimus hinc, quis illarum ſit *Deſcriptionum* auctor. Adſcripta erant his literis alia manu, fortaſſe Hortlederi, *Symbola* illa, quae imaginibus illis adſcripta nunc cernimus, & iisdem quidem verbis omnibus, quibus in *Bibliis* illis reperiuntur. Ac teſtis etiam eſt Tenzelius, harum rerum gnariſſimus, in *Numiſmatibus ſtirpis Erneſtinae p. 514.* Hortlederum eſſe auctorem *Deſcriptionum*, iconibus Principum in Vinarienſibus, ſeu Erneſtinis Bibliis praefixarum.

ipſo communicem, praeſertim cum ex hoc indiculo *Placcius* haud raro emendari poſſit. Ea autem ſic habet:

Verzeichniſs derer Perſonen, ſo das vorhabende Bibelvverck auszuarbeiten auf ſich genommen haben.

1. *Herr D. Gerhard, 1. Buch Moſis und die Offenbahrung Iohannis.*
2. *Herr Ilſchner, Archidiac. zu Sondersh. 2. Buch Moſis.*
3. *Herr D. Olſſner, Prof. zu Erfurt, 3. und 4. Buch Moſis.*
4. *Herr Hoff - Prediger zu Eiſenach 5. Buch Moſis.*
5. *Herr M. Sommer, Stud. zu Iena, Ioſua, Buch der Richter, Buch Ruth.*
6. *Herr M. Hubmeyer, Sup. zu Heldburg, 1. und 2. Buch Samuelis, 1. und 2. Buch der Könige, 1. und 2. Buch der Chronica.*
7. *M. Schlevogt, Prof. zu Iena, Buch Eſrä und Nehemiä, Buch Eſther.*
8. *Herr M. Dilherr, Prof. zu Iena, Buch Hiob.*
9. *Herr M. Walter, Superint. zu Gotha, die 60. erſten Pſalmen.* (a)

N 4 10. *Herr*

(a) Mutatum fuiſſe hoc conſilium, mandatumque Glaſſio, vt illuſtraret *Pſalmos*, huius *Mantiſſa ad Philologiam ſacram* docet §. *VIII. p.* 2093. Hic enim ita ſcriptum reliquit: *Libri Pſalmorum, interſertas quod annotatiunculas* (in Bibliis Erneſtinis) *attinet, auctorem me profiteor.*

Digitized by Google

10. *Herr Pfarrer zu Schvverſted, von 60. biſs auf den 105.*

11. *Herr Pfarrer zu Döbritzſchen, die 45. letzten Pſalmen.*

12. *Herr D. Meyſſart, Sprüchvvörter Salomonis.* *

13. *Herr D. Glaſſius, Sup. zu Sondershauſen, Prediger Salomonis und hohe Lied Salomonis.*

14. *D. Ioh. Weberus, Sup. zu Ordruff, Eſaias.*

15. *D. Groſsheim zu Erfurt, Ieremias und Klaglieder Ieremiä.*

16. *D. Keſsler, Sup. zu Coburg, Ezechiel, Daniel.*

17. *Herr D. Zapf, Prof. zu Erfurt, Oſeas, Ioel, Amos.*

18. *Herr M. Wallenberg, Pfarrer zum Barfüſsern in Erfurt, Obadia, Iona, Micha, Nahum, Habacuc, Zephania; Haggai.*

19. *Herr M. Walter in Erfurt, Zacharias, Malachias.*

20. *Herr M. Schröter, Pfarrer zu S. Micheln in Erfurt, Judith, Weiſsheit Salomonis, Buch Tobiä.*

21. *Herr M. Mengering, Hof-Prediger zu Altenburg, Buch Sirach.*

22. *Herr Pfarrer zu Bergkau, Baruch, 1. und 2. Buch der Maccab. Stücke in Eſther, Hiſtoria von Suſanna, Bel, Drachen zu Babel, Gebet Aſsariä, Geſang der dreyen Männer, Gebet Manaſse.*

23. *Herr M. Praetorius, Hoff-Prediger, Evangel. Matthaei und Marci.*

24. *Herr M. Brandis alhier, Evangel. Lucae.*

25. *Herr*

25. *Herr Hoff - Prediger zu Cranichfeldt, Evang. Iohannis.*

26. *D. Major, Superintend. zu Iena, Apoſtel - Geſchicht und die Epiſteln S. Iohannis.*

Hactenus illa ſchedula, in qua, neſcio quo pacto, eorum omiſſa ſunt nomina, qui epiſtolas reliquas, codice Noui Teſtamenti comprehenſas, illuſtrandas ſuſcepere.

LXXIII. Carmen rhythmicum pro coniugio ſacerdotum ſcriptum lectuque iucundiſſimum exhibet *Flacius* in *Catal. Teſt. Ver. p. 334. ſqq.* Non addit eo loco, quis ſit auctor. Sed alibi, nempe *p. 330.* & *p. 584. ex ſermonis Latinitate & metri genere* ſuſpicatur, id profectum eſſe ab *Hildeberto*, ſub initium ſaeculi XII. epiſcopo Cenomanenſi.

LXXIV. *Doctrina de Gratia & praedeſtinatione, tradita noua methodo. Amſterd. 1661. 12.* Auctor eſt *Lambertus Velthuſius*, cuius quippe *Tractatus theologico-philoſophici varii* coniunctim *in 12.* ſunt editi Vltraiecti 1679. vbi & ille liber inſertus eſt. Imo *Velthuſius* A. 1664. Vltraiecti ſub ſuo nomine edidit *Tractatum de Iuſtitia diuina & humana*, cui annexa eſt *Expoſitio ſententiae eius de Praedeſtinatione & Gratia.*

LXXV. Baſileae A. 1551. impreſſus prodiit liber anonymus *de ſqualoribus Romanae curiae, cum Reformatione Petri de Alliaco.* Hoc ſcriptum in quibusdam exemplaribus MStis inſcribi *M. Matthaeo Gracouienſi*, qui aetate *Huſſi* Wormatienſis fuit epiſcopus, teſtatur *Flacius lib. cit. p. 815.*

Digitized by Google

Fatetur tamen ſimul, ſe eundem librum MStum vidiſſe hoc titulo: *Tractatus D. Lurtzen* (a) *de ſqualoribus Romanae Curiae.* Addit *Flacius: Quis fuerit D. Lurtzen, aut quando vixerit, ignoro: hominem tamen fuiſſe pium & non indoctum, facile ex eius ſcriptis apparet.*

LXXVI. *Noua librorum rariorum collectio*, A. 1709. edi coepta Halae, (quo anno 1. & 2. faſciculus prodierunt,) faſciculus 3. vero 1710. vid. *Die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 181. & 1716. p. 464. vbi tamen faſciculus quintus perperam tribuitur TILGNERO, ad quem faſciculum ille nihil contulit. Prodiit deinde Halae 1716. 1717. noua variorum ſcriptorum collectio, quae certo modo continuatio prioris collectionis haberi poteſt, differt tamen paululum vtraque collectio quoad contenta: priori tantum rariora & plerumque antiqua, huic autem vetuſta & recentiora ſcripta, ſi modo alicujus pretii, inſerta ſunt. Faſciculus 1. 2. & 3. nouae collectionis prodierunt Halae 1716. 1717. in 8. 3. Alph. pl. 9. & recenſentur in actis eruditorum Lipſienſibus latinis 1718. menſ. Aprili n. 14. eorumque faſciculorum contenta indicantur *in den Leipz. gel. Zeit* 1719. p. 272. auctorem habet *Hieronymum Auguſtinum Groſchuffium*, Magiſtrum Lipſienſem doctiſſimum, teſte *Struvio* in *Supplem. ad Introduct.*

(a) De hoc vid. Fabricii *Bibl. medii aevi lib. XII. p. 143. ſq.* vbi confirmatur, eſſe eum huius libri auctorem. Crediderim, *Lurtzen* eſſe ipſius nomen familiae, ſiue gentilitium. Vid. & Dieterici *Auctarium Catal. teſt. ver. p. 216.*

troduct. in rem liter. & *Actis Erud. Lipſ. A. 1710. p. 255.* Halae 1715. prodiit faſc. 4. in 8. pl. 12. cuius faſciculi & ſubſequentium auctor eſſe dicitur *Gottfried* TILGNER, Candidatus Iuris Sileſius. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 464. Faſciculus 4. recenſetur *in der 5ten Oeffnung des neuen Bücher Saals* art. 7.

LXXVII. Norimbergae A. 1508. prodiit *Speculum naturalis, coeleſtis & propheticae viſionis, omnium calamitatum, tribulationum & anxietatum, quae ſuper omnes ſtatus, ſtirpes & nationes Chriſtianae reip. proximis temporibus venturae ſunt.* Huius libri argumentum *Flacius* proponit *lib. cit, p. 838. ſq.* ac ſimul iudicat, eius auctorem fuiſſe presbyterum, cui nomen *Ioſepho Grunepeck*, & circa idem tempus, quo liber vulgatus eſt, vixiſſe.

LXXVIII. Sub nomine *Adeodati Sebae, Veſalienſis*, leguntur carmina quaedam (praeſertim epigramma quoddam in mortem Stephani Doleti, typographi Lugdunenſis, ob religionem combuſti, notandum eſt) in tomo III. *Delitiar. Poëtarum Gallorum p. 578.* Ea *Theodori Bezae* eſſe, teſtatur *Borrichius de Poëtis p. 112. 113.* & *Blountius* in *Cenſura celebr. auct. p. 712.* it. Morhofius in polyhiſtore lib. 4. cap. 9. §. 11. Nec dubitari id poteſt, cum *Beza* per anagramma ſit *Zeba*, pro quo *Seba* placuit; & quem Graeci *Theodorum* vocant, is Latine *Adeodatus* appelletur; denique *Vezelii* cognomento vti ſolitus ſit *Beza* a loco natali.

LXXIX.

Digitized by Google

LXXIX. Londini A. 1611. editus eſt liber, *Fiſcus Papalis* inſcriptus Huius *Thomæ Iameſium* auctorem eſſe habitum, ex *Antonio a Wood* refert *Blountius lib. cit. p. 945.*

LXXX. Libri *ſur le gouvernement civil* primum Anglica, poſt Gallica lingua ſine auctoris nomine editi auctor eſt celeberrimus ille philoſophus, *Ioannes Lockius*, teſte *Baelio Epiſt. 117. p. 454.* itemque *Clerico T. VI. Biblioth. ſel. p. 374.* & *Biblioth. anc. & mod. T. I. p. 220.* vbi & interpretis Gallici nomen indicatur. Germanicae huius libri Verſioni, a. 1718. editae, nomen *Lockii* praefixum eſt.

LXXXI. *Irenaei Philalethae Illuſtratio Caſſellana, Dürfeldii Diſputationi Oſnabrugenſi oppoſita.* Auctor huius ſcripti eſt *Io. Crocius*, referente *D. Mich. Siricio* in Diſp. *de Caroloſtadio*, ſubnexa *Goezii Elogiis Theologorum Germanorum p. 188.*

FINIS.

BIBLIO-

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
DE
ANONYMIS
A
M. IOH. CHRISTOPH. MYLIO
ADORNATA.

(1.)

A*Bregé de l' hiſtoire eccleſiaſtique.* Auctor huius ſcripti eſt celeb. DV PIN. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 314. de vita & ſcriptis du Pinii, qui mortuus 1719. anno aetatis 62. vid. Fabricii hiſtor. bibl. ſuae part. 4. p. 5. qui tamen multa du Pinii ſcripta omiſit.

(2.) Abregé de la Vie de Ceſar de Bus, *(a) par un Pere de la congregation de Ieſus.* Auctor eſt le Pere BAUDOUIN DE BREUX, qui fuit ſecundus Generalis congregationis ſuae, mortuus 1668. Hoc compendium reperitur ante Inſtructions familieres de Ceſar de Bus, ſur le catechiſme Romain in 8. Paris ap. Ioſſe 1666.

Idem

(a) qui mortuus eſt 1607.

Digitized by Google

Idem compendium prodiit etiam Pariſiis in 12. & alibi ſaepius. Translatum etiam eſt in linguam italicam & Romae ap. Ercole 1707. editum; quam verſionem confecit Pater Ioſeph Boriglioni, ſed nomen ſuum non addidit. vid. Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 4595. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus plures vitae deſcriptiones ad Caeſarem de Bus ſpectantes adducit.

(3.) *Abregé de l' hiſtoire profane*, itidem confecit Mr. DU PIN vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. l. c. de hiſtoria ipſa profana, ex qua hoc compendium concinnatum eſt vid. infra ſub voce *hiſtoire*.

Abregé de la vie de Mr. de Tournefort, à Paris 1717. in 4. pagg. 35. vid. infra ſub voce *Lettre*.

(4.) Abregé des Annales & des Antiquitez de Paris. 2. voll. in 12. Paris ap. Pepingué. 1664. auctor eſt *François* COLLETET, filius Wilhelmi Colletet. vid. le Long. l. c. num. 14530. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa alia ſcripta, de hiſtoria & antiquitatibus vrbis Pariſiorum agentia adducit. Partem huius compendii conſtituit la Ville de Paris, contenant les noms des Ruës, Fauxbourgs, Egliſes, &c. par *François* COLLETET in 12. Paris 1677. 1683.

(5.) Abregé de la vie du bienheureux J. Fr. de Regis, *de la comp. de Ieſus, Apôtre du Velay & du Vivareſt, avec une pratique, pour l' invoquer & pour lui faire une neuvaine par le* P. R. - *de la même compagnie, à Lyon* ap. Bruyſer 1717. in 12. pagg. 154. P. *Dominique* DE

COLO-

COLONIA (*a*) Ieſuita huius libri auctor eſt, qui ob accurationem in hoc libro adhibitam & pietatem ſuam valde laudatur dans les memoires de Trevoux 1718. menſ. Ianuar. n. 10. (*b*)

(6.) Abregé de la Vie de pluſieurs Evêques d' Auxerre, à Auxerre 1714. Auctor eſt *Dominique* FOURIER, Monachus Benedictini ordinis in hac Abbatia. Hoc compendium impreſſum reperitur in deſcriptione des ſaintes Grottes de l' Egliſe de ſaint Germain d' Auxerre vid. le Long. l. c. num. 4108. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, de eodem argumento agentia adducit.

(7.) Abregé chronologique de l' hiſtoire d' Eſpagne, tiré de Mariana 1694. Amſtel Hunc librum virgo quaedam, nomine DE LA ROCHE confeciſſe dicitur. cf. Iournal des Savans 1725. menſ. Nov.

(*a*) Quod & confirmat le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France p. 912. in ſupplementis, qui etiam in Bibliotheca ipſa num. 6098. vitam Franc. *Regis* per de la Broüe, gallice & num. 6099. vitam eiusdem per Bönetum latine num. 6099 †. vitam eiusdem per Daubenton gallice conſcriptam & num. 6100. elogium Regis per Nic. Cauſinum allegat.

(*b*) Idem P. DE COLONIA edidit *Panegyrique du Bienheureux J. Fr. Regis, de la comp. de Ieſus.* à Lyon 1717. in 12. pagg. 56. Panegyricus hic recenſetur & ob auctoris eloquentiam valde laudatur *dans l' Europe ſabante* 1718. menſ. Ianuar. n. 9. cf. *Acta canonizationis ſanctorum Pii V. A. Auellini* &c. ex edit. I. Chiapponi, accedit eiusd. *diſſertatio ſuper myſteriis oblationum in miſſa Canonizationis & acta beatificationis I.* Fr. Regis. Rom. 1720. cum fig.

Nov. n. 3. & exinde *Die Leipz. Zeit. von gel. Sachen*, 1726. p. 23. vid. infra ſub voce *Hiſtoire*.

(8.) Abregé de l' Hiſtoire de Bretagne de *Bertrand d' Argentré* in 12. Paris ap. Cellier 1685. Auctor huius compendii eſt LESCONVEL, Bretonienſis, qui plura adhuc alia ſcripta edidit, non accurate ſatis elaborata. Pater LOBINEAU, iudicat, quod hic LESCONVEL non ſtuduerit corrigere errores auctoris ſui, neque ſupplere illa, quae ibi deeſſent. vid. le Long. l. c. num. 14870. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda adducit.

(9.) Abregé de Medecine & Chirurgie pratique, *nouvellementtiré des principes de la nature*, Ryſſel 1726. auctor eſt Mr. MICHAEL RENNART, Medic. D. Patauinus, qui facilem in hoc libro morbis medendi rationem ſuppeditat. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 949.

(10.) Abregé de l' Egliſe Gallicane *par demandes & par réponſes par le Prieur de Courcelle* in 12. Paris ap. de Launay 1699. Hic Prior eſt de GUEULETTE. vid. le Long. l. c. num. 1524. qui in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta adducit.

(11.) Abregé chronologique de l' hiſtoire de France ſous les Regnes de Louis XIII. & Louis XIV. Tom. 1. & 2. *ou abregé chronologique de l' hiſtoire de France, pour ſervir de ſuite à celui de* FRANCOIS DE MEZERAY, *Hiſtoriographe de France.* TOM. 7. *contenant le regne*

regne de Louis XIII. TOM. 8. *contenant le regne de Lous* XIV. à Amſterd. 1720. in 12. TOM. 7. pagg. 528. TOM. 8. pagg. 572. Hoc compendium ex 12. voluminibus hiſtoriae Ludouici XIV. extractum eſt per H. P. DE LIMIERS; recenſetur autem *dans les nouvelles litteraires* Tom. XI. part. 1. n. 6. & ſtilus in hoc compendio maioris aeſtimatur, quam ille, qui eſt in hiſtoria prolixiore Ludouici XIII. & XIV. ab eodem P. DE LIMIERS edita. Recenſetur quoque hoc compendium in Tom. 14. part. 1. *de la Bibliotheque ancienne & moderne n. 8.* & auctor a partium ſtudio abeſſe dicitur. TOMUS 8. compendii recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1723. menſ. Iunio n. 1. ubi auctor variorum errorum incuſatur, deque eo perhibetur, quod ſine ratione & cauſſa famae & celebritati Ludouici XIV. detrahere ſtudeat, cuius tamen ab omnibus magni haberentur & celebrarentur res geſtae. (*)

(12.) Abregé de l' Hiſtoire genealogique de la maiſon de France & *de ſes Alliances,*

(*) Auctores *des Memoires de Trevoux*, qui TOMUM. VII. huius compendii recenſent 1722. menſ. Febr. n. 8. auctorem dicti compendii vocant ſimium DE MEZERAY, improbant etiam, quod auctor multas res magni momenti omiſerit, & alia adhuc multa in illo reprehendunt. H. P. DE LIMIERS autem defenſionem ſui compendii inſeruit au Iournal des Savans 1722. menſ. Nou. n. 3. p. 503. contra auctores memoriarum Treuoltienſium & probare contendit, iniuſtam eſſe eorum compendii ſui l. c. cenſuram, illosque ipſos variorum errorum reos pronuntiat. uid. *Die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 39.

ces, avec les noms des grands Officiers de la couronne ſous chaque Roi : par D. Prieur de Courcelles in 12. Paris ap. de Launay 1699. auctor itidem eſt de GUEULETTE. vid. le Long. l. c. num. 9865. qui in numeris praecedentibus multa adhuc ſcripta, de genealogia regum galliae agentia, adducit.

(13.) Abregé des Vies des anciens Philoſophes, *avec un recueil de leurs plus belles maximes* par M. d. F. à Paris 1726. in 12. pagg. 495. Auctor eſſe dicitur *Mr. l' Abbé* DE FENELON, archiepiſcopus Cameracenſis (*Cambray*) recenſetur & laudatur hoc compendium *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe*, menſ. Maio 1726. n. 4. laudatur quoque ſtilus huius libri *dans le Iournal des Savans* 1726. menſ. Auguſto n. 8. edit. Amſtelod. recenſetur quoque *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Iulio & Aug. n. 4. p. 205-1215. & nullus nexus in hoc libro eſſe, illeque ſaepe etiam perículoſa continere dicitur. Colerus b. in notis ad illuſtris Struvii introduct. in notit. rei litt. p. 676. monet, adhuc diſceptari de vero huius libri auctore. cf. infra ſub voc. *Vies*.

(14.) Abregé de la Vie de Maurice Eugene de Savoye, *Comte de Soiſſons, Duc de Calabre, General des Suiſſes & des Griſons en France, Gouverneur de Champagne & de Brie , Lieutenant General des Armées du Roi :* par le S. de M. in 12. Paris, ap. Girard, 1680. auctor eſt de MONTFALCON, uti in priuilegio ad imprimendum hunc librum dato vocatur, fuit autem auctor Secretarius

rius huius comitis. Comes ipſe mortuus eſt 1673. vid. le. Long. l. c. num. 13827.

(15.) Abregé des mathematiques *pour l' uſage de ſa Majeſté imperiale de toutes les Ruſſies* à Petersbourg 1728. in 8. mai. pl. 17. cum 8. fig. aeneis. TOM. I. continet arithmeticam, geometriam & trigonometriam. TOM. 2. aſtronomiam & geographiam; recenſentur hi duo Tomi, vel Partes *in den monatl. Nachrichten* 1728. menſ. Nov. & Dec. n. 6. TOM. 3. complectitur doctrinam de fortificatione & prodiit 1729. in 8. mai. pl. 12. & 36. fig. aeneae. vid. *Die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 123. & 124. Partem vel Tomum I. huius ſcripti confecit Prof. IOH. HERMANN. Partem II. Mr. DE L' ISLE. Partem III. etiam Prof. IOH. HERMANN. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 872. Impreſſa ſunt tantum huius libri 26. exemplaria. Vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 340. recenſetur hoc ſcriptum in actis eruditorum Lipſ. lat. 1728. menſ. Iulio n. I.

(16.) Abregé de la Vie du Cardinal de Richelieu in 4. 1643. auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, Sieur de Saint-Germain, qui maximus fuit aduerſarius inter ſcriptores huius temporis, quos Cardinalis de Richelieu habuit. vid. le Long. l. c. num. 13955. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(17.) Abregé chronologique de l' hiſtoire d' Angleterre, *on a joint à cette hiſtoire une diſſertation ſur les Whigs & les Torris & l' Etat des Domaines, que les Anglois poſſedent dans*

les autres parties du monde. Par I. G. D. C. à Amſterdam 1730. in 12. TOM. 1. pagg. 492. TOM. 2. pagg. 444. TOM. 3. pagg. 448. TOM. 4. pagg. 506. TOM. 5. pagg. 518. TOM. 6. pagg. 432. TOM. 7. pagg. 120. & index pagg. 160. auctor eſt Mr. DE CHEVRIERES; recenſetur hic liber in Tomo 14. *de la bibliotheque françoiſe* Part. 2. n. 4. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 42.

(18.) Abregé de la Vie de Marie Catherine Antoinette de Gondy, (*a*) *Superieure Generale du Calvaire* in 12. ſine anno & loco; eſt autem impreſſum hoc ſcriptum Pariſiis 1717. Auctor eſt *Ambroiſe* L' ALLOUETTE, Prêtre. Vid. le Long. dans la Bibliotheque hiſtorique de la France in ſupplementis p. 913. col. a.

(19.) Abregé de l' hiſtoire d' Eſpagne. Tomi 3. confecit hunc librum femina DE ROGEGUILHEN.

(20.) Abregé de l' hiſtoire de la congregation de auxiliis. Francof. 1687. in 12. Auctor huius libri eſt ANTON. ARNALDUS, vid. acta eruditorum Lipſ. lat. 1687. p. 353. coll. anno 1688. p. 405. & anno 1707. p. 370.

(21.) Abregé de la vie des peintres, *avec des reflexions ſur leurs ouvrages & un traité du Peintre parfait de la connoiſſance des deſſeins & de l' utilité des Eſtampes*, à Paris 1699. in 12. Auctor huius ſcripti eſt PILESIUS, vid. illuſtris Struvii introduct. in notit. rei litter. p. 688. & Reiman-

(*a*) quae mortua eſt 1716.

mannum in introductione ad hiſtoriam litter. german. vol. 1. p. 201.

Abregé des guerres vid. infra ſub voce CAPITAIN.

Actes des Martyrs. Vid. in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub voce *Martyrs.*

(22.) Actes, Titres & Memoires, *concernant les Affaires du Clergé de France: recueillis & imprimés pàr le commandement de l' Aſſemblée generale du Clergé, tenue* en 1645. 2. volumina in fol. Paris ap. Vitré 1646. Haec collectio praecipitanter & nimia feſtinatione congeſta eſt a *Ludou.* ODESPUNC DE LA MESCHINIERE, cui mandatum erat a Clero Gallicano, colligere haec acta, ſed non obſeruauit decentem ordinem. Collectio eius diuiſa eſt in nouem partes, & hae in 2. Tomos diuiſae ſunt. Tomi 1. pars 1. continet les Remontrances & les Harangues des Deputez, faites au Roi. Pars 2. continet ea, quae ſpectant ad Conuentus generales (Aſſemblées generales) Officiers, & Penſionarios dicti Cleri. Tertia Pars complectitur les Subventions, faites aux Rois par le Clergé de France. Pars 1. Tomi 2. continet, Edits, Ordonnances, Lettres, Patentes & Cahiers preſentés au Roi per Clerum Gallicanum. Pars 2. continet ea, quae ſpectant, ad politiam & auctoritatem eccleſiae. Pars 3. quae reſpiciunt perſonas & beneficia eccleſiaſtica. Pars 4. quae ſpectant ad temporalem bonorum eccleſiaſticorum adminiſtrationem. Pars 5. continet Immunitates, Liber-

tates & Priuilegia eccleſiaſtica. vid. le Long l. c. num. 2303. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de Clero gallicano agentia, adducit.

(23.) Les Agrémens du Langage, *reduits à leurs principes*, à Paris 1718. in 12. pagg. 390. Auctor Mr. DE CLARIGNY in hoc libro agit de elegantia ſtili, & regulas eo pertinentes explicat; edidit etiam hic auctor 1704. SYSTEME DU COEUR in 12. ex quo ſcripto *Les agrémens du Langage* poſtea contraxit & deſumſit. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 797. & add. *Iournal des Savans* 1718. menſ. Nov. n. 10. vbi *les agrémens* laudantur ob elegantiam, & vtilitatem; ſed *dans l' Europe ſavante* 1719. menſ. Aprili n. 2. auctor multoties contra illas, quas in medium protulerat & inculcauerat, regulas peccaſſe dicitur. vid. hoc iudicium repetitum *in den Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 2.

(24.) Les Allarmes de la Fronde & *les inſenſibilitez des Pariſiens ſur les approches du Cardinal* Mazarin in 4. 1650. auctor eſt *du Boſc* de MONTANDRE'. vid. le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 9382. qui & in numeris praecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda adducit.

(25.) Almanach roïal in 8. auctor eſt *Laurent d'* HOURY. Continet iſte liber variorum virorum, rei militaris & naualis peritorum, eique quondam praefectorum nomina. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 466.

(26.) Alman-

(26.) Almanzaido. Hunc librum exaravit femina quaedam, nomine ROGEGUILHEN.

(27.) L' Ambaſſadeur chimerique, *ou le Chercheur des Duppes du Cardinal de Richelieu* 1637. auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, Sieur de Saint-Germain; inſertum eſt hoc ſcriptum collectioni (Recueil) de Morgues, & continet virulentam Satyram contra Cardinalem de Richelieu, & eius defenſorem Sirmondum. vid. le Long l.c.num.8989. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda adducit. add. & Peliſſon dans l' hiſtoire de l' academie françoiſe. Hoc ſcriptum de Morgues correctius prodiit in 4. 1643.

(28.) Les Aménités de la Critique, *ou diſſertations & remarques nouvelles ſur divers points de l' Antiquité eccleſiaſtique & profane*, à Paris 1717. in 12. pagg. 452. PARS 1. & 1718. ibidem in 12. PARS 2. prodiit. Auctor eſt P. LIRON. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 355. recenſetur hic liber *dans les memoires de Trevoux* 1719. menſ. Martio n. 2. & menſ. Iul. n. 2. ubi auctores ὕστερον πρότερον agunt & partem ſecundam ante primam ſub cenſuram vocant. Circa partem primam, menſe Iulio recenſitam, varia monent, quae monita etiam repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 114. Partem ſecundam menſe Martio magnis extollunt laudibus, & exinde multum utilitatis peti poſſe affirmant, quia praeſertim ibi multi etiam magnorum virorum errores emendati eſſent, & ſobria paſſim inſperſa de libris varii generis iudicia. Recenſetur quoque PARS 2.

dans le Journal des Savans 1719. menſ. Febr. n. 8. & *dans l' Europe ſavante* 1718. menſ. Maio n. 1. (ubi auctoris negligentia in pertractandis rebus & excolendo ſtilo notatur & varia contra illum monentur, quae repetita ſunt *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 465.) & menſ. Dec. n. 4. quo loco auctores huius diarii iudicant, P. LIRON non adeo ſollicitum fuiſſe de connexione in libro ſuo, eiusque plurimas obſervationes non magni momenti eſſe, & lectoribus iucunditatem afferre poſſe pauciſſimis. Add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 109. recenſetur quoque hic liber *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Iunio n. 7. & auctor Criticis iam exercitatis librum ſuum ſcripſiſſe dicitur. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 395.

(29.) Amniſtie & Oubliance *des maux faits & receus pendant les troubles & à l' occaſion d' iceux*: Paris in 8. ap. Langelier 1595. Auctor eſt *Antonius* LOISEL, Aduocatus Parlamenti, qui mortuus eſt 1617. vid. le Long l. c. num. 8455. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta varia, cum hoc conferenda, adducit.

(30.) L' Amour de la pauvreté *décrite en la vie & en la mort de Marthe, Marquiſe (a) d' Oraiſon, Baronne d' Allemagne & Vicomteſſe de Valerne* in 8. Paris ap. Rocolet 1632. Auctor eſt *Pierre* BONNET, ex ordine eccleſiaſtico & Doctor Auenionenſis. (Avignon)

Amours

(a) Quae mortua eſt 1617. vid. le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 1512.

Amours paſtorales de Daphnis & de Chloé, traduites du grec de Longus, vid. infra ſub tit. *L' Hiſtoire Ethiopique d' Heliodore.*

(31.) Amours de Neron. Hoc ſcriptum exaratum eſt a ROGEGUILHEN, femina quadam celebri.

(32.) Amours du Cardinal de Richelieu, eadem femina ROGEGUILHEN confecit.

(33.) Amſtelodamenſia nova, gallico idiomate concepta, & Amſtelodami edita, ſunt a *Jean Tronchin* DE BREUIL, qui magnam nomini ſuo per haec noua gallica acquiſiuit famam. Vid. praef. *zu den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 7. vita huius auctoris paucis deſcribitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 103.

(34.) Analyſe demontrée, auctor eſt *Carolus* REGNEAU. Vid. Tom. 7. ſect. 3. ſupplementor. ad acta eruditor. n. 7.

(35.) Analyſe, gallice ſcriptum a P. MAUDUIT, Congregationis Oratoriae Presbytero confectum eſt, teſte *Amando de Graveſon* diſſ. 19. de myſteriis & annis Chriſti. p. 413. 430.

(36.) L' Anaſtaſe de Marcouſſi, *ou Recueil de pluſieurs Titres, Memoires & Antiquitez de la Châtellenie dudit lieu & autres circonvoiſins: par le Sieur* P. in 12. Paris ap. la Caille 1694. auctor eſt ſine dubio PERRON, de Langres, & hic liber tantum ſecunda illius ſcripti editio eſſe videtur, quod adduximus in hac Bibliotheca ſub tit. *Recueil de pluſieurs Titres.* vid. le Long. l. c. num. 14594.

Digitized by Google

(37.) Anciennes Rélations des Indes & de la Chine *de deux voyageurs Mahometans, qui y allérent dans le 9. Siecle, traduites de l' Arabe,* à Paris 1718. pagg. 397. Verſionis huius auctor eſt Abbas (*) RENAUDOT, qui doctiſſimas huic itinerario duorum Muhametanorum adiecit obſeruationes, ad librum hunc illuſtrandum quam maxime facientes. Recenſ. hic liber in der Republyk der Geleerden 1719. menſ. Maio & Iun. n. 3. & propter ſolidam eruditionem, iudicium, itemque elegantiam ſtili valde laudatur ibid. Recenſetur quoque *dans l' Europe ſavante* 1718. menſ. Nov. n. 4. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 51. add. aliam recenſionem ex Tom. 7. Supplementor. ad acta eruditor. Sect. 5. n. 8. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 679. recenſetur etiam hic liber *dans le Journal des Savans* 1719. menſ. Nov. n. 10. ubi auctores iudicant, ex his relationibus varios recentium itinerariorum errores emendari poſſe. Recenſ. item *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſ. Iul. n. 3. & auctores in relationibus ſuis non certo fundamento inniti dicuntur. Laudantur vero hae relationes propter eruditionem auctorum in rebus orientalibus & propter argumentorum, hic adhibitorum, ſelectum *dans le Journal des Savans* 1719. menſ. Dec. n. 8. recenſentur quoque hae relationes cum laude in actis erudit. Lipſ. germ. part. 67. n. 2.

(38.) Les

(*) RENAUDOTUM paſſim ſugillat *Richelet dans ſes lettres*, praeſertim *lettre* 3.

(38.) Les Anecdotes de Suede, à la Haye 1716. in 8. pl. 12. Quidam hoc opuſculum tribuerunt ESAIAE PUFFENDORFIO; alii autem maiori iure illud ad SAM. PUFFENDORFIUM referunt. Propter ſoliditatem, quae in hoc ſcripto conſpicitur, valde laudatur in Actis eruditór. Lipſ. germ. part. 40. n. 2. it. in part. 17. *Der aufrichtigen Gedancken von* Iournalen n. 3. & *in der 54. Oefnung des neuen Bücher-Saals* n. 1. ubi etiam refertur, non Lipſiae, ſed Ulmae ap. Dan. Bartholomaei, *(à l' enſeigne de S. Barthelemy)* prodiiſſe hunc librum. Recenſetur quoque hic liber in den Maendelyken Uittrekſels 1716. menſ. Aug. n. 2. ubi tamen iudicant, auctorem neglexiſſe iuſtum ordinem.

Prodiit etiam alia huius libri editio Holmiae 1716. in 12. mai. pagg. 231. quae recenſetur in Part. 1. Tomi 8. *du Journal litteraire* n. 15. germanica quoque verſio proſtat & recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1717. menſ. Sept. n. 2.

(39.) Anecdotes de la Cour de Philippe Auguſte in 12. 3. voll. à Paris 1732. Hunc librum confecit *Mademoiſelle* DE LUSSAN. vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 498.

(40.) Les Annales de la Cour de Paris. Quidam ſub nomine BUISSON hunc librum exaravit. Vid. *Mr. Bayle dans la réponſe aux queſtions d' un provincial* p. 241. qui tamen non indicat, quis lateat ſub nomine BUISSON.

(41.) Anne de Montmorency, Connêtable de France: *nouvelle hiſtorique* in 12. Paris ap. Guignard 1696. auctor eſt de LESCONVEL, Bretonien-

tonienſis. Vid. le Long l. c. num. 13511. qui in numeris antecedentibus varia adhuc ſcripta, de hac femina agentia, adducit.

(42.) L' Anti-Eſpagnol, *ou Exhortation de ceux de Paris, qui ne ſe veulent faire Eſpagnols, à tous les François de leur parti de ſe remettre en l' obéiſſance du Roy Henry IV. & de ſe délivrer de la tyrannie de Caſtille.* Auctor eſt *Michel* HURAULT, Sieur du Fay, filius Cancellarii Xenodochii *Pariſienſis*, qui religioni catholicae non ſuperſtitioſe addictus erat, & regis partibus nimis fauebat. Haec exhortatio inſerta eſt Tom. 4. & ultimo quatuor diſſertationum excellentium ſur l' état preſent de la France in 12. 1593. 1606. eadem exhortatio impreſſa eſt in Tom. 4. *de Memoires de la Ligue* p. 230. eadem exhortatio correctior & ſub hoc titulo edita: *L' Anti-Eſpagnol ou bref Diſcours du but òu tend Philippe, Roy d' Eſpagne, ſe mêlant des affaires de France.* Vid. le Long. l. c. num. 8245. qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta cum hoc conferenda adducit.

L' Anti-Hermaphrodit. vid. ſub tit. *Extrait & Sommaire du Secret.*

(43.) L' Anti-Cavalier de Savoye, *ou Réponſe du Citadin de Geneve, au Cavalier de Savoye (a)* in 8. 1606. Auctor eſt *Jean* SARRASIN, Conſiliarius Geneuenſis. vid. *Iac.* Sponius Tom. 2. de l' hiſtoi-

☞ (a) Refertus eſt hic liber multis acerbis ſatyricis locutionibus. Uti & ille ap. Placcium & in mea Bibliotheca anonym. num. cit.

hiſtoire de Geneve p. 189. adde le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 8532. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. vid. etiam in Placc. num. 2380. inter anon. item in hac ipſa Bibliotheca mea ſub voce *Cavalier.*

(44.) Anti-Jacobit, ou *fauſſetès de l' avis aux proprietaires Anglois, refutèes par des reflexions impartiales* 1715. auctor eſt LEIBNITZIUS. Vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 374. Placcius in Theatro ſuo anonymorum huius ſcripti inter ſcripta LEIBNITZII anonyma non meminit.

(45.) Anti-Paradoxes. Auctor eſt Abbas DE FONTAINES. Hoc ſcriptum vocatur inſipidum & abſurdum *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Sept. & Oct. n. 3. de alio ſcripto abbatis DE FONTAINES cum hoc coniungendo vid. infra ſub voce *Paradoxes.*

(46.) Anti-Theſe de noſtre Seigneur Jeſus Chriſt & du Pape de Rome, *dediée aux champions & domeſtiques de la foi, imprimée l' an de grace* 1620. in 8. Auctor eſt *Franciſcus* DE LANCLUSE, vid. M. Auguſti Beyeri memorias librorum rariorum.

(47.) Les Antiquités de la Ville & Cité d'Orange, in 8. Orange ap. Raban 1678. typographus ipſe *Eduard* RABAN huius libri auctor eſt. Idem liber emendatior & correctior prodiit per C. E. P. C. en l' Egliſe Cathedrale d' Orange in 8. Orange ap. Marchy 1700. Hac litterae initiales

Digitized by Google

tiales ſignificant *Charles* ESCOFFIER, Prêtre Chanoine. vid. le Long l. c. num 15348. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta, de hiſtoria & antiquitatibus vrbis *Orange* agentia adducit.

(48.) Les Antiquités & Recherches de la *Grandeur & Majeſté des Rois de France*: par A. D. C. T. in 8. Paris ap. Petit-Pas 1609. in fol. Paris 1621. Hae litterae initiales ſignificant *André* DU CHESNE, Tourangeau. Tractatus hic curioſus ſatis & in 3. libros diuiſus eſt. In 1. libro agitur de religione, antiquitate, auctoritate & praerogatiua regum Galliae, in 2. de veſtibus regiis, ceremoniis &c. in 3. de curia & comitatu regio, de magnificentia & praerogatiuis reginarum, & infantum regiorum. Vid. le Long dans la bibliotheque hiſtorique de la France num. 10938. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa adhuc ſcripta, de praerogatiuis regum Galliae agentia, adducit.

(49.) L' Apocalypſe d' Etat, *faiſant voir: Premierement, le parallele de l' attachement, que la Reine a pour Mazarin, avec l' attachement, que Brunehault avoit pour Proclaïde & Catherine de Medicis pour un certain Gondy: Secondement, que l' attachement, que la Reine a pour Mazarin eſt criminel d' Etat: Troiſiémement, que le même attachement donne fondement à toute ſorte de ſoupçon: Quatriémement, que par cet attachement la Reine fait voir qu' elle aime plus Mazarin que ſon Fils: Cinquiémement, que par cet attachement la Reine diſpoſe toutes choſes à un changement d' Etat,* *ou à*

ou à l' établiſſement d' une tyrannie, quiſera ſans exemple, in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE', (*a*) qui etiam ſub finem huius ſcripti ipſe fate-

(*a*) MONTANDRE' erat homo ſeditionis ſtudioſiſſimus, & in omnibus ſcriptis ſuis, ſtilo ſatis fluido exaratis, principia ad ſeditionem ducentia fouebat. MONTANDRE' primum principi DE CONDE' in ſcriptis ſuis inſultabat, qui ex vindicta aliquem conduxit, faciei auctoris vulnus infligentem, quo facto ſeditioſus hic & virulentus homo in publicum ſpargebat, ſe interfecturum eſſe aliquando certisſime hunc principem, & quod metus, ne patibulo affigatur, & a coruis deuoretur eum non poſſit impedire, quo minus hunc principem pugione traiiciat. Propoſito huius furioſi ad aures principis perlato, hic iudicauit e re eſſe, ut ipſi reconciliaretur. Quod etiam non erat difficile, quia huic ſcriptori non ſolum crena, ſed & ipſa vita quaſi venalis erat, a quo tempore hunc principem tanto ardore defendere eiusque commoda prouehere ſtuduit, quanto antea eum impugnarat & laceſſiuerat, ſaepius contra Cardinalem Mazarinum, Cardinalem de Rets, aut etiam contra Parlamentum Pariſienſe in huius principis fauorem ſcripta euulgabat. Comes etiam fuit ipſi cum 1652. Galliam hic princeps relinqueret & cum eodem in patriam rediit 1659. pace cum Hiſpanis facta. Anno 1656. Leodii (Liege, Lüttich) degebat. In Galliam redux duo ſcripta, obtento anno 1662. priuilegio publicauit & regi, reginae, regisque matri dedicauit. Titulus primi eſt *Suite des Ducs de la Baſſe-Lorraine*. Secundi: *L' Hiſtoire & la Politique de la Maiſon d' Autriche*. Sed Le Long l. c. num. 9531. ignorat, num & haec duo ſcripta huius viri, uti cetera, ſint anonyma, idem refert, ſeditioſum hunc virum in aula Galliae tam famoſum fuiſſe, vt rex ipſum tanquam infenſiſſimum hoſtem tractandum & in carcerem coniiciendum cenſuerit, ne ſeditioſos libellos ſuos ſpargeret, & hoſtium animos incenderet, poſtquam Rex Flandriae 1667. & Batauis 1672. bellum inferre decreuerat. In ſumma tandem paupertate & aetate

Digitized by Google

ſatetur, quod praeter hoc ſcriptum confecerit le *Caducée d' Etat*, de quo vid. ſub voce *Caducée* in hac ipſa Bibliotheca mea, & *Le Roial au Mazarin*, de quo vid. ſub voce *Roial.* vid. Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 9530. qui etiam in numeris antecedentibus & conſequentibus ſcripta cum hoc conferenda adducit.

Apologie contre les calomnies des Imperiaux. Vid. ſub tit. *Apologia pro Henrico* II. ubi & occurrit *Apologie ſeconde contre les Calomnies des imperiaux.*

(50.) Apologie des anciens Hiſtoriens & *de Troubadours ou Poëtes Provenceaux; ſervant de Réponſe aux Diſſertations* de Pierre Ioſeph (De Haitze) in 12. Avignon ap. du Perier (aut potius à Aix ap. Adibert) 1704. auctor eſt *Pierre* DE GALAUP vid. le Long. l. c. num. 17331. qui ſcripta huic ſimilia in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

Apologie de Monſ. de Beaufort. Vid. in hac Bibliotheca mea de huius ſcripti auctore & eius origine ſub tit. *Memoires de M.* D.L. R. (Monſ. *de la Rochefoucault)* add. quoque Placcium num. 2302. inter anonymos.

(51.) Apologie pour l' auteur de l' hiſtoire du Concile de Conſtance *contre le Journal de*

---

aetate prouectus vltra octogeſimum annum mortuus eſt; vt vitam ſuam ſuſtentare poſſet, ſub finem vitae orationes aliis confecit. MSta huius viri anonyma complura adducit le Long l. c. num. 9328. 9331. 9381. 9382. 9388. 9403. 9519. 9531. 9535. 9555.

Digitized by Google

de Trevoux du mois de Dec. 1714. à Amſterd. 1716. in 4. pagg. 22. Auctor huius ſcripti eſt L' ENFANT, & ſcriptum illius vocatur curioſum *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 422. recenſetur autem dans les nouvelles de la republique des lettres 1716. menſ. Sept. & Oct. n. 14.

(52.) Apologie d' Homere & Bouclier d' Achille, à Paris 1715. in 12. pagg. 287. Auctor eſt Mr. BOIVIN, Bibliothecarius regius, membrum academiae inſcriptionum & Profeſſor regius linguae graecae, qui in hoc ſcripto liberare uult Homerum a mendacii ſuſpicione, in deſcriptione Clypei Achillis. Nam dum Homerus Iliad. σ. p. 688. edit. Giphanii refert, multa huic Clypeo fuiſſe inſcripta, haec relatio quibusdam e. g. abbati *Terraſſon* fide minus digna uiſa eſt, qui multa dubia contra Homeri deſcriptionem protulit dans *la diſſertation critique ſur l' Iliade d' Homere*, à Paris 1715. in 12. Mr. BOIVIN autem ſcripto ſuo addidit delineationem Clypei, & oſtendit, omnibus illis rebus, quas Homerus huic Clypeo inſcriptas fuiſſe perhibet, utique ſuffeciſſe Clypei ambitum. Femina doctiſſima, Madame *Dacier* antea iamdum Homerum in eadem cauſſa defendit, ex cuius ſcripto BOIVIN multa mutuatus eſt uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. pag. 13. it. 112. 187. 436. add. les Memoires de Trevoux 1716. menſe Maio art. 3. ubi etiam apologia Homeri recenſetur, addatur quoque Journal des Savans 1716. art. 13. Mr. BOIVIN edidit quoque, (quod ὡς ἐν παρόδῳ additur) *Petri* PITHOEI uitam Pariſiis 1715. in 4. quae uita recen-

P ſetur

ſetur dans les Memoires de Trevoux 1715. menſ. Oct. art. 3.

(53.) Apologie de L' ancienne & legitime Fronde in 4. Paris 1651. Auctor eſt Cardinal DE RETS, (a) haec reſponſio breuis eſt, ſed in genere ad omnia ſcripta reſpondet Auctor, ab aliquo inde tempore contra illum edita.

(54.) Apolo-

(a) Hic auctor Tom. 3. de ſes Memoires p. 137. ita ſcribit, (quae ex gallico conuerſa in latinum ſuppedito:) Certus quidam *Montardet*, malitioſus ſcriptor me aggreſſus eſt in 12. aut 15. libellis intra 12. aut 15. dierum ſpatium, quorum alter altero ſemper fuit peior. Tandem decreui publice oſtendere, quod eos poſſem refellere. Cum cura igitur elaboraui: L' Apologie de L' ancienne & legitime Fronde, cuius epiſtola uidebatur eſſe contra Cardinalem Mazarinum, & eius ſcopus proprie erat contra illos, qui eius nomine utebantur ad deſtruendam auctoritatem regiam. Idem Cardinalis l. c. p. 138. ita habet: Saepe dixi à Monſ. le Prince, quod huic nequam de Montardet ſilentium eſſet imponendum, ſi autem ipſe non ſilebit, ego quoque ex mea parte pergam contra illum ſcribere, & alios, qui contra illum ſcribant, ſubornare. *Portail* Aduocatus Parlamenti, erudiſſimus homo hoc tempore edidit la *défenſe du Coadjuteur*, quod ſcriptum magnam eloquentiam ſpirat. *Sarrazin*, Secretarius Principis de Conty edidit contra me epiſtolam du Marguillier au Curé, quod ſcriptum ſatis bellum & egregium eſt. *Patru* uir politi & excellentis ingenii ad illam reſpondit in epiſtola du Curé au Marguillier, quae epiſto-

(54.) Apologie pour la morale des Reformés *contre Mr. Arnaud.* Queville 1675. in 8. Auctor huius libri eſt IURIEU. vid. catalogum biblioth. Haſeanae p. 160.

Apologie pour l' Univerſité de Paris &c. vid. ſub tit. *Obſervations importantes.*

(55.) Apologie (ſeconde) pour l' Univerſité de Paris, *imprimée par le Mandement du Recteur contre le Livre fait par les Jeſuites pour reponſe à la premiere Apologie* in 8. Paris 1643. 1644. Auctor eſt *Godofr.* HERMANT, Chanoine de Beauvais. Haec apologia verboſior eſt, quam prima, & publicata eſt die 6. Octobr. 1643. vid. le Long l. c. num. 16876. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Adde etiam in hac ipſa bibliotheca mea ſub tit. *Obſervations importantes* & ſub tit. *Verités academiques.*

(56.) Apologie pour l' auteur de l' hiſtoire critique du V. T. 1689. Apologia haec directa eſt a RICH. SIMONIO contra *le Vaſſor.* SIMONIUS ipſe huius ſcripti auctorem ſe profitetur Tom. 3. biblioth. crit. cap. 39. p. 489.

(57.) Apologie pour les Armoricains & *pour les Egliſes des Gaules & particulierement de*

 la

---

epiſtola uarias iniurias continere dicitur. Qui hic uocatur *Montardet*, uero nomine appellatur *du Boſc de Montandré*. Vid. inter pſeudon. meos ſub voc. *Montandré*. Add. le Long. l. c. num. 9432 *. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus varia ſcripta cum hoc conferenda adducit.

la province de Tours, où l' où fait voir, que les Egliſes de Bretagne ſont plus anciennes, que la Deſcente des Bretons dans l' Armorique; & que cette Province a reçû la Foy Chrétienne dans le quatrième ſiecle de l' Egliſe in 12. Paris 1708. Auctor eſt *Dom Jean* LIRON, Monachus Benedictini ordinis ex congregatione S. Mauri vid. le Long l. c. num. 1069. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(58.) Apologie* pour les cenſures de Louvain & Dovay. Auctor eſt P. QUESNELLUS. vid. Eleutherii epiſtolam ad Norbertum d' Elbecque p. 38.

(59.) Apologie ou Défenſe des Catholiques, *unis les uns aux autres, contre les impoſtures des Catholiques aſſociez à ceux de la Religion prétendue Reformée in* 8. 1586. Auctor eſt *Ludov.* d' ORLEANS, Auocat general de La Ligue, qui mortuus 1622. vid. le Long l. c. num. 7990. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus varia ſcripta cum hoc conferenda adducit. Adde etiam in hac bibliotheca mea ſub tit. *Avertiſſement des Catholiques Anglois* & ſub tit. *Replique pour le Catholique Anglois.*

(60.) Apologie du Caractère des Anglois & des François, *ou Obſervations ſur le livre, intitulé:* LETTRES SUR LES ANGLOIS, LES FRANÇOIS ET SUR LES VOYAGES: *avec une* DEFENSE DE LA SATYRE DE MR. DESPREAUX ET DU BEL ESPRIT FRANÇOIS, à Paris 1726. in 12. Auctor eſt Abbas DE

FON-

FONTAINES. Quaedam autem in hoc ſcripto etiam confecit P. BRUMOY e. g. *Apologiam Satyrae ſextae de Mr. Boileau Deſpreaux* & *defenſionem libri gallici* BEL ESPRIT *dicti*. Recenſetur haec apologia *dans la bibliotheque des livres nouveaux* n.9. & exinde *in den Leipz.gel.Zeit.* 1726. p. 1067. it. *dans la bibliotheque Françoiſe* 1726. menſ. Sept. & Oct. n. 3. exinde autem uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 125. aliam recenſionem uid. *dans l' hiſtoire litteraire* 1727. menſ. Febr. n. 1. & *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Mart. n. 1. Multa lubrica, imo periculoſa argumenta hic Auctor adhibuiſſe dicitur, improbatur etiam eius alios ſine ratione uellicandi & exſibilandi ſtudium *in den Leipz.gel. Zeit.* l. c. 1727. p. 125. cf. infra uocem *Lettres*.

(61.) Apologie de Sophocle. Hoc ſcriptum tribuitur à Mr. CAPRONNIERS ab auctoribus de l' Europe ſavante 1719. menſe Julio n. 4. & ibidem ualde laudatur, & certe eruditionem ſpirat, Auctor tamen non ſatis defendiſſe creditur Sophoclem contra dominum D' AROUET DE VOLTAIRE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 284. deprehendes hanc apologiam ſub finem ſecundae editionis *de l' Oedipe de Mr. de Voltaire* n. 4. cf. infra uocem *Lettre* it. uocem *Critique* & uocem *Journal*.

(62.) Apologie pour les Catholiques *contre le livre* de la politique du Clergé de France. 2. uolumina Leod: 1682. Auctor eſt Mr. ARNAULD uid. acta eruditor. 1690. p. 382. & *Bayle* in dictionario p. 339. b. ſub uoce *Arnauld*. & in

crit. gener. de l' biſt. du Calvin. Lettre 6. §. ult. p. 110. Arnaldo reſpondit anonymus quidam *dans L'Eſprit de Mr. Arnauld.* Fama hunc librum IURIAEO tribuit. Sed Auctor religionis Jeſuitarum Hag. Comit. 1689. in 12. negat illud ſcriptum a IURIAEO pro ſuo eſſe agnitum. uid. acta eruditorum lat. 1690. menſ. Febr. p. 101. cf. infra uocem *Politique.*

(63.) Apparitions Angloiſes, Auctor eſt Mr. PAULIAN, miniſter Nemauſenſis (Nimes) qui uixit tempore reuocati edicti Nannetenſis, & poſtquam religionem paternam mutauerat, publicauit 1689. *critique des lettres paſtorales de Mr. Iurieu,* cui libro multum eloquentiae ineſſe dicitur. uid. Mr. Bayle dans la réponſe aux queſtions d' un provincial cap. 62: p. 559. 560.

(64.) Argumens & Réflexions ſur la bible, Tomes II. à Neufchatel 1720. in 4. 5. Alph. pl. 6. Auctor eſt *Joh. Frider.* OSTERWALD. uid. acta eruditorum Lipſienſ. latina 1721. menſ. Febr. n. 3. ubi etiam ceterorum Oſterwaldi ſcriptorum editones & uerſiones recenſentur. Liber, cuius modo mentionem fecimus, prodiit etiam 1716. anglico ſermone, germanice autem Baſileae & Lipſiae uid. *die Leipz. gel. Zeit* 1721. p. 149. recenſetur quoque gallica editio in Part. 2. Tom. 14. de la Bibliotheque ancienne & moderne n. 5. ubi auctoris labor laudatur, ipſeque a controuerſiis, in ſuo libro tractandis, maxime alienus dicitur; commendatur potiſſimum ſcriptum hoc patribus familias, famulitium ſuum domi in pietate inſtruere volentibus.

Le

(65.)Le Duc d' Arione. Hoc ſcriptum exarauit femina ROGEGVILHEN.

(66.) L' Arioſte moderne, ou Roland le Furieux 1684. Auctor eſt Mr. XAINTOGE. Noua huius libri editio gallica auctior, correctior & figuris aeneis ornata prodiit Pariſiis 1720. in 12. *uolumen* 1. pagg. 513. *uolumen* 2. pagg. 504. uid. *le Journal des Savans* 1720. menſ. Sept. n. 13. ubi hic liber recenſetur & auctor detegitur. Diuerſa eſſe uidetur haec ab iſta verſione, cuius Placcius meminit n. 2505. inter anonymos.

(67.) Arioviſte. Hic liber confectus eſt a femina ROGEGVILHEN.

(68.) L' Art de la Guerre *& la maniere, dont on la fait à preſent, ou l' on voit les fonctions de tous les Officiers de Cavalerie, d' Infanterie, d' Artillerie & des Vivres, depuis le General d' Armée jusqu' au ſimple Soldat, dedié au Roy.*, in 12. Paris

P 4 ap.

(*) Prodierat iam antea italico ſermone *Orlando furioſo* per *Arioſte*, auctor autem, qui magnum ſperauerat praemium, ſi hunc librum dedicaret duci Ferrariae, non niſi facetam ab illo reportauit reſponſionem uid. *le Pais* Part. 2. epiſtolar. p. 184. ille anonymus, qui notas ad artem poeticam de Mr. *de Boileau* adiecit Tom. 2. operum *Boileau* p. 60. edit. 1717. dicit, hoc ſcriptum repletum eſſe fictionibus ingenioſis, ſed parum veroſimilibus (de hominibus furioſis & faſcinatis, quorum facta mira iucunditate deſcribit,) uti liber ille ſub tit. *Hippogriffe, ou le Cheval ailé de Roger, L' anneau merveilleux d' Angelique* &c. In meditationibus auctor ſelectum non obſeruauit & ſaepe res profert, fidem excedentes. Prouerbium illud, Ariouiſtum in Taſſo eſſe ſepultum ſignificat, Taſſum melius obſeruaſſe regulas artis, quam Ariouiſtum.

Digitized by Google

ap. Michallet 1677. epiſtolae dedicatoriae quidem, ſed non titulo auctor ſubſcripſit nomen ſuum, nimirum *Louis* DE GAYA, Officier dans les Troupes, qui omnes fere conſuetudines Galliae in hoc libro deſcribit. uid. le Long. l. c. num. 13720 * ubi in numeris antecedentibus etiam & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda adducit.

(69.) Aſterie. Librum hunc exarauit *Madame* de ROGEGUILHEN.

(70.) Les Avantures de Zeloïde & d'Amanzariſdine. *Contes Indiens, dediés à Madame la Ducheſſe d'Aumont*, à Paris 1715. in 12. Hic liber anteá prodierat ſub tit. *les mille & une Faveurs*. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 419. Auctor eſt Mr. PARADI, liber autem ipſe eſt lectu iucundiſſimus, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 15.

(71.) Avantures incroiables, A BORDELON abbate profectae ſunt, uti ipſe hoc ſcriptum ſuis accenſet *dans les Dialogues des Vivans*, quem librum etiam ſine addito nomine ſuo edidit. cf. infra uocem *Mital*.

(72.) Avantures de Don Quichotte. Volumina 4. priora huius libri confecit *Michael* DE CERVANTES (*a*) *y Saavedra* (S. MARTIN gallice hoc ſcriptum transtuliſſe dicitur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 286.) Acceſſerunt deinde alia adhuc 6. uolumina ex MSto hiſpanico (*b*) CID HAMED

(*a*) DE MICHAELE CERVANTES notandum eſt, quod tandem fame perierit. vid. Elit. p. 434.

(*b*) Cf. SENTIMENT DE L'ACADEMIE FRANÇOISE SUR LE CID, cuius ſcripti mentio fit dans la bibliotheque françoiſe 1726. menſ. Nou. & Dec. n. 5.

Digitized by Google

MED BENEGELY translata, in quibus nobiles Hiſpani ualde perſtringuntur, Addi his uoluminibus debuerunt alia adhuc duo ex ſcripto hiſpanico AVELLANEDAE, (*c*) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 804. Haec addi poſſunt numero 2596. inter anon. Placcii.

(73.) Les Avantures de Calliope *par M. le B.* à Paris 1720. in 12. pagg. 334. Auctor eſt Mr. LE BRUN, qui etiam edidit.

(74.) Avantures d' Apollonius, *Prince de Tyr* recenſetur illa hiſtoria de Calliope *dans le Journal litteraire* Tom. 2. part. 2. n. 11.

(75.) Les Avantures d' Ariſtée & de Télaſſie, *hiſtoire galante & heroique* 1731. in 12. 2. uoll. VOL. I. pagg. 266. uol. 2. pagg. 252. Auctor eſt DE CASTRE D' AVIGNY, cuius ſcripta, licet ab ipſo adhuc iuuene exarata, laude non indigna iudicata ſunt. Vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 439. recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans* 1731. menſ. Maio n. 6.

(76.) L' Auditeur des Comptes; *par une perſonne qui a exercé cette Charge* in 8. Paris. Auctor eſt *Franciſc.* HUBERT, qui mortuus eſt 1674. Agit in hoc ſcripto de origine & inſtitutione huius muneris contra illa, quae *Steph. Paſquier* de hoc momento protulit *dans ſes Recherches de la France.* uid. le Long l. c. num. 14383. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda adducit,

(*c*) AVELLANEDA continuauit *les Avantures de Don Quichotte* ſed publice combuſta eſt eius continuatio. uid. Schelhornii diſſ. 2. de libris combuſtis.

(77.) Avertiſſement à Mr. Fenelon. Confeciſſe dicitur hoc ſcriptum P. TOURNEMINE. Vid. acta eruditor. germ. part. 22. n. 4. p. 852.

(78.) Avertiſſement à la Nobleſſe & Villes de Bourgogne, *tenant le parti de la ſainte Ligue.* Reperitur hoc ſcriptum in Tomo 6. des Memoires de la Ligue p. 106. Auctor autem eſt *Eſtienne* DURAND. uid. le Long l. c. num. 8417.

Avertiſſement au Roi Tres-Chretien vid. ſub uoce *Admonitio* in hac bibliotheca anonymor.

(79.) Avertiſſement ſur le fait du Concile de Trente, *fait* en 1564. in 8. Lyon 1564. Auctor eſt *Batiſte* DU MESNIL, Aduocatus regius in Parlamento Pariſienſi, qui non diſſimulat, ſe errores in doctrina Concilii Tridentini deprehendiſſe, hic auctor mortuus eſt 1571. uid. *le Long.* l. c. in ſupplementis p. 903. & in num. 2548. ubi & in numeris antecedentibus atque ſubſequentibus multa ſcripta ſimilia, & cum hoc conferenda adducit.

(80.) Avertiſſement aux Bourgeois de la ville de Paris & *à tous bons Catholiques:* par *(Louis de Gonzague)* DUC DE NEVERS. Vid. *le Long.* l. c. num. 8124. hoc ſcriptum inſertum eſt Tom. 2. commentariorum *(Memoires)* ducis *de Nevers* Pariſiis 1665. in fol. editorum gallice p. 885.

(81.) Avertiſſement des Catholiques Anglois *aux François Catholiques du danger où ils ſont de perdre leur Religion, & d'experimenter, comme en Angleterre, la cruauté des Miniſtres, ſ'ils reçoivent à la Couronne un Roy, qui ſoit heretique* in 8. 1586. Auctor eſſe dicitur *Louis d'* ORLEANS, *Avocat general de la Ligue* uid. auctorem Tomi 5. des *Memoires*

moires de la Ligue p. 642. *Monſ. Cayet* Tom. 1. *de ſa Chronologie Novennaire* fol. 17. verſo de hoc ſcripto iudicat, quod naturali ſtilo conceptum ſit, & uiuis coloribus res deſcribantur, continet adulationes regi factas; regi Nauarrae & eius matri innumeras impoſturas tribuit, & conqueritur auctor, quod ſanctus Bartholomaeus non conſecratus ſit maiori pompa, & (*qu' on avoit tiré moins de deux palettes de ſang;*) indicans hac locutione, quod rex Nauarrae & princeps *de Condé* occidendi ſint. Idem *Cayet* fol. 20. verboſam comparationem inſtituit inter Aduocatum *de la Ligue* & Petrum *de Belloy*, qui defendebat partes regis Nauarrae, & oſtendit ſortem horum duorum ualde diuerſam fuiſſe. Idem hoc ſcriptum auctius & approbatum prodiit per Doctores Louanienſes in 8. 1587. 1588. & inſertum quoque eſt Tom. 1. *Satyrae Menippeae* p. 101. Ratisbonae 1709. in 8. editae. uid. *le Long.* l. c. num. 7994. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda adducit. Add. etiam in hac bibliotheca mea ſub tit. *Apologie, ou Défenſe* & ſub tit. *Replique pour le Catholique Anglois.*

(82.) Avertiſſement premier (*a*) & ſecond des Catholiques Anglois *aux François Catholiques & à la Nobleſſe, qui ſuit à preſent le Roy de Navarre* in 8. Paris ap. *Bichon* 1590. Auctor itidem eſt *Louis* D' ORLEANS uid. *le Long.* l. c. num. 8247. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc libro ſunt conferendi.

(83.) Aver-

(*a*) De quo agitur in numero, hunc proxime praecedente.

Digitized by Google

(83.) Avertiſſement ſur la Reformation de l'Univerſité de Paris in 8. Paris ap. Wechel. 1562. Auctor eſt *Pierre* DE LA RAMÉE, Profeſſor Eloquentiae, qui occiſus eſt 1572. uid. *le Long* l. c. num 16888. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta eiusdem argumenti habet. cf. etiam in hac mea Bibliotheca ſub voc. *Reformation.*

(84.) Avertiſſemens aux bons Catholiques *de Guienne en Juin 1587. ſous le nom d'un Catholique*, auctor eſt *Philippus* MORNAEUS, cuius commentariis (Memoires) etiam hoc ſcriptum eſt inſertum Tom. 1. p. 734. uid. le Long l. c. num. 8014. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(85.) Aveuglement de la France *durant la Minorité, trois parties* in 4. 1650. Tertia pars auctorem habet DU BOSC DE MONTANDRÉ. uid. le *Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9380. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta adducit, cum hoc conferenda.

(86.) L'Aveuglement *& grande inconſideration des Politiques, dits Maheutres, qui veulent introduire Henry de Bourbon à la couronne de France par Fr. I. P. Docteur en Theologie* in 8. Paris ap. Thierry 1592. Hae litterae initiales ſignificant Frere *Jean* PIGENAT. uid. le Long. l. c. num. 8308. apud quem etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, occurrunt.

(87.) Avis & remèdes contre la peſte, à Beziers 1721. in 8. pagg. 14. Auctor eſt Mr.

BOUIL-

BOUILLET, medicus Facultatis Montis-Peſſulanus (*Montpellier*) qui in hoc ſcripto contendit, peſtem ceteris morbis non eſſe periculoſiorem, ſed tam facile ac alios morbos ſanari poſſe, ſi quis modo audacter illius curationem ſuſciperet, recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1721. menſ. Novemb. n. 5.

(88.) Avis de C. B. Avocat au Parlament ſur l' Etat de cinq Abbaïes (nimirum Chezal-Benoiſt, *ſaint Sulpice de Bourges*, *ſaint Allyre de Clermont*, *ſaint Vincent du Mans & ſaint Martin de Sées*) Auctor *eſt Charles* BLONDEAU uid. le Long. l. c. cf. in hac ipſa Bibliotheca mea ſub tit. *Demonſtration premiere.*

(89.) Avis d' une Mere à ſon fils & à ſa fille 1728. in 12. pagg. 207. Hoc ſcriptum confeciſſe putatur *Madame* DE LAMBERT, quae per ingenii ſui acumen magnam ſibi peperit famam. Extat hoc ſcriptum in Tom. 2. Part. 2. *des Memoires de Litterature du P. des Molets*, ſed omittitur in hoc libro: *Inſtruction d' une mère à ſa fille.* Vid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 618. recenſetur etiam quaedam epiſtola huius nobilis feminae ad filium ſuum *dans la bibliotheque françoiſe* Tom. 9. Part. 1. n. 2. & *dans le Supplement du Journal des Savans* 1728. menſ. Maio & Aug. n. 2. ubi ualde laudatur ob ſtilum iucundum.

(90.) Avis d' un Docteur en Theologie ſur un Livre intitulé: *De la puiſſance eccleſiaſtique & politique* in 8. Paris 1612. Auctor eſt *Claudius* DVRAND, cuius ſcriptum ſine priuilegio impreſſum eſt. Vid. le Long l. c. num. 2455. qui ſcribit:

Point

Point de Beaulieu à auſſi écrit en François contre Richer. Idem *le Long* in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta contra & pro Richerio edita adducit, cum hoc omnino conferenda.

(91.) L'Avis important aux refugiés *ſur leur prochain retour en France.* Amſtel. 1690. in 12. pl. 19. A quibusdam BAYLIO hoc ſcriptum tribuitur, qui tamen id in ſcriptis contra *Juriaeum* perpetuo negauit, uid. num. 2178. inter anon. Placcii. Unde veritati magis conuenire uidetur, PELISSONIO hoc ſcriptum adiudicare. BAYLIUS autem illud prelo ſubiiciendum curauit, exinde tamen non ſequitur, *Baylium* ipſum eſſe huius ſcripti auctorem, ut quidem uiſum eſt auctori illius ſcripti, quod inſertum deprehenditur *au Journal des Savans*, menſ. Maio 1716. art. 10. Quemadmodum non ſequitur, *Erpenius Capelli* criticam imprimendam curauit, ergo eſt illius auctor. De controuerſia propter hoc ſcriptum uid. ſupplementum 1. & 5. *der Leipz. gel. Zeit.* 1716. *les nouvelles litteraires de la Haye* Tom. 4. p. 161. & p. 87. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 546. uid. etiam *l' hiſtoire de Mr. Bayle & la diſſertation, où on découvre le veritable auteur de l'* AVIS AUX REFUGIEZ *par Mr. de la Baſtide.* LEIBNITIUS contra PELISSONIUM & alios Papiſtas defendit Euangelico-Lutheranos in quibusdam epiſtolis uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 374. quas epiſtolas PELISSONIUS adiecit parti quartae *de ſes Reflexions ſur les*

les differens de la religion. cf. cum hoc numero infra ſub uoce *Défenſe* inter anonymos gallicos.

(92.) Avis en l' occurrence des Etats Generaux in 8. 1614. Auctor eſt DE JUVIGNY, & concernit hoc ſcriptum rationes publicas. Vid. le Long. l. c. num. 11599. Similia ſcripta adducuntur ab eodem in numeris antecedentibus & ſubſequentibus.

(93.) Avis d' un Gentilhomme de Gaſcogne *à Meſſieurs des Etats Generaux du Royaume de Navarre & de la Souveraineté de Bearn, ſur la main levée des Biens Eccleſiaſtiques entrée au Conſeil ordinaire & Cour Souveraine & Preſidence aux Etats & autres Octrois, obtenus par les Evêques d' Oleron & de Leſcar,* cette année 1617. in 8. 1617. Hic nobilis erat *Joh. Paul* DE LESCUN, *Conſeiller en la Cour Souveraine de Bearn.* uid. *le Long.* l. c. num. 1791. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus varia adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. add. in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Requête.*

(94.) Avis dernier à la France, *par un bon Chrétien & fidèle Citoyen.* Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint-Germain,* qui etiam hoc ſcriptum ſuae collectioni (*Recueil*) inſeruit. uid. *le Long* l. c. num. 8993. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, add. & numerum in hac bibliotheca mea proxime ſequentem.

(95.) Avis du François fidele *aux Mécontens nouvellement retirez de la Cour* in 8. (1637.) Auctor eſt *Joh.* SIRMONDUS, qui in fauorem miniſtro-

niſtrorum regiorum hoc ſcriptum compoſuit. Vid. le Long l. c. num. 8992. & cf. apud illum numeros praecedentes & ſequentem.

(96.) Avis (Bons) *ſur pluſieurs mauvais Avis* in 4. 1650. Auctor eſt itidem *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint-Germain,* qui tot ſcripta contra Cardinalem *de Richelieu* edidit. Continet hoc ſcriptum defenſionem Cardinalis *Mazarini*, in qua principes (*les Princes*) male tractantur uid. *Patiniana* p. 107. & add. *le Long* l. c. num. 9335. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(97.) Avis aux Flamans (*a*) *ſur le Traité que les Eſpagnols ont fait avec la Ducheſſe de Longueville & le Marêchal de Turenne.* Auctor eſt *Jean* DE SILHON. uid. *le Long dans la bibliotheque hiſtorique de la France* in ſupplementis p. 924. col. b. num. 9344 **.

(98.) L'Avocat condamné, *& les Parties miſes hors de Cour & de Procès par Arrêt du Parnaſſe, ou la France & l'Allemagne également défendue par la ſolide refutation du Traité que le Sieur Aubery a fait des prétenſions du Roy ſur l'Empire* (de quo uid. le Long l. c. num. 11952. par L. D. M. C. S. D. S. E. D. M. in 12. 1669. Hae litterae initiales ſignificant *Louis* DU MAY, *Chevalier, Seigneur De Salette* Et De M. uid. *le Long.* l. c. num. 11956.

(*a*) Hoc ſcriptum eſt impreſſum p. 277. *de ſes Eclairciſſemens touchant l'Adminiſtration du Cardinal Mazarin* in fol. Pariſiis 1650. editis. Le Long l. c. in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

1956. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. *Ancillon* p. 365. *de ſes Memoires ſur la Vie d' Aubery* in 12. Berlin 1709. de hoc ſcripto DU MAY iudicat, quod eruditiſſimum & curioſiſſimum ſit ſcriptum, inter illa, quae hic auctor publicauerit. Excuſandus eſt, quod nimia moderatione ſcripſerit, & aduerſarium ſuum non tam contemtim tractauerit.

(99) De l' autorité du Roy *& des crimes de leze Majeſté, qui ſe commettent par Ligues, deſignation de Succeſſeur & libelles écrits contre la perſonne & dignité du Roy* in 8. 1588. Auctor eſt *Pierre* de BELLOY. vid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 8064. qui plura quoque ſcripta, cum hoc conferenda, in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

(100.) Dom Juan d' Autriche. Hunc librum a *Madame* ROGEGUILHEN exaratum eſſe perhibent.

B.

(101.) Babillard, (qui liber primum anglice prodiit) auctores agnoſcit equitem STEELE & ADDISONUM, uerſio autem gallica ab alio eſt profecta. Vid. *die Leipz. gel. Zeit* 1723. p. 560. Titulus uerſionis gallicae integer eſt: *Le Babillard, ou le Nouvelliſte Philoſophe, traduit de l' Anglois* par A. D L. C. Tom. 1. à Amſterd. 1723. in 12. pagg. 460. Verſio haec recenſetur *dans la bibliotheque françoiſe* Tom. 4. Part. 2. n. 3. auctores autem huius bibliothecae iudicant, uerſionem gallicam non tam elegantem eſſe, quam anglicum originale exem-

Digitized by Google

plum. Plagulae huius ſcripti primum ſeorſum prodierunt ab anno 1709 - 1711. poſtea autem in 4. uoll. in 12. collectae ſunt. Mr. STEELE in hoc libro latet ſub nomine BICKERSTAFF.

(102.) La vraie Babylone démasquée, *ou Entretiens de deux Dames Hollandoiſes ſur la religion Catholique romaine & ſur les motifs, qui doivent engager à l' embraſſer & à renoncer aux Sectes, qui lui ſont contraires, notamment au Calviniſme*, à Paris 1717. in 12. pagg. 169. Hunc librum compoſuit *Madame* de ZOUTELAND in Batauia, quae amplexa eſt religionem papiſticam. Nobilis haec femina in ſcripto hoc gallico apoſtaſiam ſuam & tranſitum a religione Reformatorum ad Papiſtas, itemque dogmata Papiſtarum conatur defendere. Plura adhuc ſcripta edidit, quae indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 563. & in praefatione ad has epiſtolas, quarum ſunt quinque libri *de la Babylone démasquée*. Recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Junio n. 11. & paginis 240. conſtare dicitur. Aliam recenſionem uid. *dans les Memoires de Trevoux* 1730. menſ. Dec. n. 9.

(103.) La Bagatelle, *ou diſcours ironiques.* (a) Cuius ſcripti Lugd. Batau. ſingulis hebdomadibus quaedam plagulae prodierunt 1718. quae paginae dein-

(a) Quia uero auctoris ingenium ad ironias continuandas non ſatis aptum erat, ſcopum ſuum mutabat, & non ſemper ſcripti huius plagulas ironice concipiebat, ſed interdum per ironias iocari uolens, plagulam littera I, quae ironiam ſignificaret, notabat. Alioquin erat uir acerrimi iudicii, ad ſerias autem, quam ad res iocoſas aptior.

deinde ab anno 1718. & 1719. collectae explent 3. uolumina. Auctor huius ſcripti eſt *Juſtus* van EFFEN. (*b*) cf. etiam infra uocem *Journal*, & uocem *Miſantrope*.

(104.) (*a*) Le Baron de Foeneſte, (*b*) *premiere partie revüe & augmentée par l' Auteur. Plus y a ajoûté la ſeconde, ou le Cadet de Gaſcogne* in 8. *Maillé* 1617. Auctor eſt *Theodore Agrippe* d' AUBIGNE', (*c*) Conſiſtit hic liber in dialogo inter hominem prudentem (*d*) & Gaſconium quendam ineptum, qui fata ſua ridicule & iucundo modo exponit. Quaedam phraſes produnt, auctorem

 eſſe

(*b*) Mortuus eſt hic uir Sylvae Ducis 1735. d. 18. Sept. erat *Inſpecteur des Magazins*. Natus 1684. Ultrajecti ad Rhenum.

(*a*) *La troiſiéme partie, enſemble la premiere & la ſeconde revües & augmentées par l' Auteur de divers contes* in 8. ap. *Maillé*, S. M. *Imprimeur ordinaire de l' Auteur* 1620.

Secunda editio totius opuſculi gallici prodiit in 8. *au Deſert* (i. e. *à Geneve*, quorſum auctor confugerat, quem locum propter exſilium ſuum e patria uocat deſertum) 1630. quae editio poſtrema eſt.

(*b*) Quidam ſub Barone de FOENESTE latere putant ducem d' ESPERNON, contra quem haec Satyra directa eſſet, propterea quod inepta admiratione hunc ducem proſequebantur Gasconii, quae admiratio auctori anſam ſugillandi praebuiſſet, ſed Monſ. BAYLE dans la letere 23. monet, multas res hic relatas ad ducem ESPERNON non quadrare, concedit tamen hoc ſcriptum eſſe Satyram in Gaſconios, hunc ducem inepte admirantes.

(*c*) Qui mortuus eſt 1630.

(*d*) Sub nomine AINAY, qui prudentem repraeſentat uirum, Monſ. DU PLESSIS MORNAI latet. uid. Le Long, *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 8846.

eſſe Hugenotam, caeterum liber non eſt inutilis, & multa acta ſub imperio Henr. III. Henr. IV. & Ludou. XIII. in aula Galliae continet memorabilia. uid. *Sorel dans la Bibliotheque françoiſe* p. 198.

(105.) Belphegor. Eſt hiſtoria, uel potius liber romanenſis. Alium etiam habet titulum nimirum LE DEMON MARIE'. Auctor huius libri eſt MACHIAVELLUS, teſte *Rich.* SIMONIO Tom. 4. *bibliotb. crit. epiſt.* 33. p. 298. ubi ſcobum libri his uerbis indicat: *Belphegor, qui aima mieux retourner en Enfer avec les Diables, ſes conſreres, que de demeurer ſur la terre avec une femme.* Add. *lettres galantes* p. 391. IV.

(106.) Bibliotheque des Predicateurs. Cuius TOMUS I. ſi recte memini, prodiit Lugduni in Gallia 1714. TOMUS autem II ibidem 1715. qui recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1715. menſ. Mart. n. 15. TOMUS III. prodiit ibidem 1716. in 4. pagg. 603. & recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1717. menſ. Ianuar. n. 8. Auctor eſt P. *Vincent* HOUDRY, qui ad prouectam ſatis peruenit aetatem & 87. annos compleuit, uti ex Memoriis Treuoltienſibus refert auctor *der Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 740. Partes 2. Libri prioris P. HOUDRY breui tempore bis prelo ſunt ſubiectae, 1716.

(107.) Bibliotheque angloiſe, ou hiſtoire litteraire de la grande Bretagne, par M. D. L. R. *Tom.* 1. à Amſterd. 1717. in 12. (aut uti *in den Leipz. gel. Zeit.* anni 1718. p. 468. refertur in 8. prodiit haec bibliotheca, cuius *Tomi*

Pars

Pars 2. conſtat pagg. 554.) Auctor eſt Mr. DE LA ROCHE, (qui etiam *Memoires of litterature* menſe Martio 1710. incepit & 1714. menſe Sept. colophonem illis impoſuit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 389. & 1717. p. 60. ubi etiam contenta *Tomi* I. huius bibliothecae indicantur. Praecipui libri, in hac bibliotheca recenſiti, anglico ſermone expreſſi ſunt. Recenſetur *Tom.* I. huius bibliothecae *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Iul. n. 3. & cum laude propter ſelectum librorum & ſolidum modeſtumue de illis iudicium, ſtilumque perſpicuum, fluidum & concinnum; recenſ. quoque Tom. I. *dans l' Europe ſavante* 1718. menſ. Febr. n. 6. & menſ. Maio n. 4. ubi optant, ut auctor in libris excerpendis paulo fuiſſet uerboſior.

(108.) Bibliotheque Janſeniſte, *ou catalogue alphabetique des principaux Livres Janſeniſtes* &c. 1722. in 12. pagg. 307. Auctor huius bibliothecae eſt P. COLONIA, Ieſuita & Prof. Theol. Lugdunenſis in Gallia, qui accuſatur inſcitiae & inſipidae tractationis, in hoc libro conſpicuae. Vid. *die Maendelyken Uittrekſels* 1723. menſ. Ianuar. n. 5.

(109.) Bibliotheque des Philoſophes & Savantes, à Paris in 8. mai. 2. Tomi. 3. Alph. ſine mentione anni prodiit. Auctor eſt *Hemi* GAUTIER, architectus regius & inſpector uiarum, pontium & aggerum in Gallia. Potiora huius libri momenta extracta & in compendio leguntur in actis eruditor. Lipſ. germ. part. 96. p. 850.

Q 3 (110.) Biblio-

(110.) Bibliotheque univerſelle des Hiſtoriens, à Paris 1707. in 8. Auctor eſt cel. DU PIN. uid. *Clericus* Tom. 13. *biblioth. ſelectae* p. 349. & in recuſa huius libri editione Amſtel. 1708. in 4. additum eſt in titulo nomen DU PINII. uid. *acta eruditor. Lipſ. lat.* 1709. p. 253.

(111.) La Bibliotheque du Dauphiné, *contenant les noms de ceux, qui ſe ſont diſtingués par leur ſçavoir dans cette Province & le denombrement de leurs ouvrages depuis douze ſiecles*, in 12. *Grenoble* 1680. Auctor eſt *Guy* ALLARD, uid. p. 40. huius Bibliothecae, add. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 17064.

(112.) Bibliotheque curieuſe & inſtructive. In qua agitur de diuerſis ueterum & recentiorum operibus, de re litteraria & ceteris liberalibus artibus. Tomi 2. Treuoltii 1704. in 12. Auctor huius bibliothecae *Claudius* MENESTRIER eſſe creditur, cuius & morte paulo poſt interruptam iſtius libri continuationem putant. uid. Tom. 5. ſupplementor. ad Acta eruditor. p. 184. *Gabriel* NAUDAEUS tamen etiam edidit *Bibliotheque curieuſe & inſtructive*, an eadem cum hac ſit neſcio.

(113.) Bibliotheque Choiſie, auctor eſt *Paulus* COLOMESIUS, uid. illuſtris Struuii introd. in notitiam rei litter. p. 477. edit. 1715. Non confundenda eſt haec *bibliotheque Choiſie* cum Clerici *bibliotheca ſelecta* (*bibliotheque Choiſie.*)

(114) Bibliotheque univerſelle & hiſtorique, à Amſterd. 1686. in 12. (Continuata eſt haec bibliotheca usque ad annum 1698.) auctores huius bibliothecae ſunt *Joh.* CLERICUS &

Joh.

Joh. Conr. DE LA CROSE. uid. illuſtris *Struvius* l. c. p. 556. ubi etiam indicatur, quisnam huius uel illius Tomi ſit auctor. Excreuit haec bibliotheca ad 25. Tomos, & deſiit menſe Martio 1693. Suam quoque operam ad Bibliothecam univerſalem ſe contuliſſe ait *Jac.* BERNARDUS, *dans les nouvelles de la republique des lettres* menſ. Sept. 1708. p. 350. (*a*)

(115.) Bibliotheque françoiſe. Originem ſuam habet a *Franciſco Dionyſio* CAMUSAT, qui hunc laborem ſuum in epiſtolis ad amicos indigeſtum laſciuientis adoleſcentis fructum uocare conſueuit. uid. Acta eruditor. Lipſ. lat. 1726. p. 47.

Bienſeance. uid. infra ſub tit. *diſcours ſur la bienſeance.*

(116.) Blanche, *Infante de Caſtille, Mere de ſaint Louis, Reine & Regente en France* in 4. Paris. ap. de Sommaville, 1644. Conſcripſit hanc hiſtoriam & quibusdam actis illuſtrauit *Charles* de COMBAULT, *Baron d' Auteüil,* mort. 1760. uid. le Long. l. c. num. 10006. qui etiam in num. 10004. & 10005. duas alias huius reginae uitae deſcriptiones MStas adducit.

(117.) Le bonheur de la ville d' Aix, *repreſenté aux Arcs de triomphe dreſſez par elle à l' honneur du Maréchal de Vitry, reçû en qualité de Gouverneur de Provence; & déchiffré par l' explication des Emblêmes, Deviſes & Chiffres y apposez:* par I. F. in 4. Aix ap Dauid. 1632. Hae litterae

(*a*) Detegitur quidem auctor bibliothecae uniuerſalis in Placcio u. 2508. inter anonymos, ſed quia hic uaria, ibi praetermiſſa, adducuntur, titulum repetere uoluimus.

Digitized by Google

terae initiales ſignificant *Jean* FERRAND, Ieſuitam. uid. le Long. l. c. num. 10771.

Le Bouclier de la France. uid. infra ſub tit. *L' Eſprit de Gerſon.*

(118.) Le Bouclier d' honneur, *où ſont repreſentez les beaux faits de Louis de Berton, Seigneur de Crillon,* (a) *Chevalier des Ordres du Roy, Lieutenant Colonel de l' Infanterie Françoiſe; appendu à ſon Tombeau pour l' immortelle Memoire de ſa magnanimité: par un Jeſuite;* in 8. Avignon, ap. Brammereau 1616. in 4. & Lyon ap. Vincent 1616. Auctor huius deſcriptionis uitae eſt *François* BENING cuius ſtilum comicum vocat *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 13780.

(119.) Anne de BOULEN, feminae nobili ROGEGUILHEN ſuam originem debet hoc ſcriptum.

(120.) Breviaire romain, *noté ſur un nouveau ſyſtème de Chant, tres court, tres facile & très ſûr* à Paris 1727. in 12. pagg. 1500. Auctor eſt Mr. de MOS. Recenſetur hoc breuiarium *dans les Memoires de Trevoux* 1731. menſe Martio n. 4.

C.

(121.) Cabinet de Louis XI. quod ſcriptum ex uariis epiſtolis & documentis conſiſtit, editum eſt a *Joh. Bapt.* TRISTAN l' *Hermite des Soliers*, & inſertum Tom. 3. *des Memoires* de *Philippe* COMINES uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 87.

(122.) Le Cabinet du Roy de France, *dans lequel il y a trois perles precieuſes, par le moïen deſquels le Roy ſ' en vale premier Monarque du monde*

(a) Qui mortuus eſt 1615.

Digitized by Google

de & ſes Sujets du tout ſoulagez par N. D. C. in 8. 1581. Auctor, niſi me omnia fallunt, eſt *Nicolas* FROUMENTEAU, & forſitan etiam confecit la POLYGAMIE SACRÉE, nam ſtilus horum duorum ſcriptorum cum ſtilo du SECRET DES FINANCES, quod ſcriptum FROUMENTEAU addito nomine ſuo edidit, & de quo *le Long* l. c. num. 11589. agit, prorſus fere conuenit, & le *Cabinet du Roy de France* ſimilem quoque materiam cum ſcripto illo, cui tit. *le Secret des Finances* pertractat. uid. *le Duchat dans ſes remarques* ad cap. 3. de *la Confeſſion de Sancy* p. 375. editionis 1699. Hoc ſcriptum nihil aliud eſt, quam Satyra mordax, in qua rex Galliae contemtim habetur, continet liber deſcriptionem Galliae ſub rege Henrico III. Tres margaritae, de quibus in titulo ſermo eſt, indicare debent tres regni ſtatus, eccleſiaſticum, politicum, & oeconomicum. uid. *le Long* l. c. n. 7945.

(123.) Caducée d' Etat, *faiſant voir par la raiſon & l' hiſtoire: Premiérement, que nous ne pouvons point eſperer de paix pendant que la Reine ſera dans le Conſeil: Secondement, que l' entrée du Conſeil eſt interdite à la Reine par les Loix de l' Etat: Troiſiémement, que la Reine eſt obligée de ſe retirer en ſon appanage* &c. in 4. Paris, ap. Le Muet 1652. Auctor eſt Monſ. *du Boſc* DE MONTANDRÉ uid. le Long. l. c. num. 9528. & adde num. 9530. ubi ipſum MONTANDRÉ ſe auctorem huius libri profeſſum eſſe dicitur. Le Long. l. c. uaria quoque ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(124.) Calamité des Egliſes de la Souveraineté de Bearn in 8. la Rochelle ap. Pié de

Dieu 1621. Auctor eſt *Jean Paul* DE LESCUN. uid. le Long. l. c. num. 1808. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(125.) Le Camp de la Place roïale, *ou Relation de ce qui ſ' eſt paſſé pour la Publication du Mariage du Roy & de Madame, avec l' Infante & le Prince d' Eſpagne* in 4. & in 8. Paris ap. Micart 1612. Auctor eſt *Honorat* DE PORCHERES, qui membrum academiae gallicae fuit. uid. le Long l. c. num. 10806. cuius etiam numeri praecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(126.) La Campagne roïale, *ou le Triomphe des Armées de ſa Majeſté es années* 1667. & 1668. in 12 Paris ap. Alliot 1668. Auctor nomine DALICOURT, epiſtolae dedicatoriae ad *Mademoiſelle de Montpenſier* tantum ſubiecit litteras P. D. & in praefatione dicit, ſe in hoc libro tantum rationem reddere uoluiſſe eorum, quae a ſon Alteſſe roïale habuiſſet in mandatis; ſub publico autem priuilegio prodiit hoc ſcriprum. uid. le Long. l. c. num. 9658. collatis ſupplementis eiusdem p. 926.

(127.) Campagne (*la derniere*) *du Roy en Flandres jusqu' à la Paix, & le ſuccès de ſes armes en Allemagne* in 12. Paris ap. Ribou 1679. Auctor huius uerſionis *Jean Baptiſte* PRIMI, Viſconti, Comes de *Saint-Majole* qui mortuus eſt 1714. antea hunc librum italice edidit ſub tit. *I ſucceſſi della Guerra, nell' anno 1678.* in 12. *in Parigi*, ap. Ribou 1678. uid. le Long l. c. num. 9715.

9715. adde etiam in hac bibliotheca mea infra ſub tit. *Relation de la campagne.*

(128.) Canal à faire de la Riviere d'Etampes, *depuis au deſſous d'Eſſone, jusqu' à Paris: par B. M. A. I. D. R.* in 4. (Paris 1684.) Litterae hae initiales ſignificant B. MENESSIER, Arpenteur juré Du Roy. uid. le Long l. c. num. 114.

(129.) Le Caractere veritable d'Eliſabeth, Reine d'Angleterre & de ſes Favoris à Rouen 1683. Auctor anglici ſcripti eſt *Robert* NANTONUS, *Secretaire d'Etat & Maître de la cour des Gardiens ſous Jaques I.* Primum hoc opuſculum anglico ſermone conſcriptum eſt. Verſio gallica etiam in Batauia prodiit 1694. licet ſit in titulo *à Cologne, chez* *** 1695. Auctor huius uerſionis non retinuit titulum *fragmenta regalia*, quem hic liber primum habebat, ſed ita concepit: *Fragmens, ou remarques de Robert* NANTON *ſur le règne & ſur les Favoris de la reine Elizabeth.* uid. Baylii dictionarium ſub uoce *Eliſabeth* not. B.

(130.) Caracteres des auteurs anciens & modernes *& les jugemens de leurs ouvrages*, à Paris 1705. in 12. & recuſ. Amſtel. 1705. in 12. illuſtris Struvius in introd. in notitiam rei litter. p. 737. *Ieſuitas quosdam in Gallia* huius ſcripti auctores eſſe iudicat, & ibidem per litteras p. 4. editionis Amſtelodamenſis horum Characterum, ubi deprehenduntur haec verba: *La corruption & l'ignorance étant venues jusqu' à ce point, que* B *** I *** & le V *** *avoient trouvé des admirateurs en Angleterre, en Hollande, en Suiſſe &c.*

indi-

Digitized by Google

indicari cenſet *Gilbertum* BURNETUM, *Petrum* IURIAEUM & *Michaelem* LE VASSOR, quorum nomina etiam expreſſa dicuntur in edit. Pariſienſi, quam oculis uſurpare mihi non licuit.

(131.) Caracteres des Hiſtoriens ſatyriques de notre tems, *ou remarques ſur les Memoires amuſans politiques & Satyriques du Sr.* DE BRASEY *à Veritopolie.* Occaſionem huic ſcripto dediſſe dicitur nimia domini de BRASEY temeritas, qui impudenter ſatis falſiſſima ſaepisſime in ſcriptis ſuis diuulgauit, quem propterea nobilis quidam Saxonicus de SPORR, auctor *des Caracteres des Hiſtoriens* hic perſtringit uid. *das* 23. *Stück der aufrichtigen Gedancken von Journalen* n.3. & ex illis cogitationibus quaedam de hoc libro referunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 759.

(132.) Cartes geographiques, *Tables Chronologiques & Tables genealogiques, avec des Avertiſſemens ſur ces cartes & ſur ces Tables pour apprendre la Geographie & l'Hiſtoire de France* in fol. Paris 1693. Auctor eſt *Jacques* CHEVILLART, Hiſtoriographus. uid. le Long. l. c. num. 6477. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, ad hiſtoriam Galliae ſpectantia, adducit, adde etiam infra ſub tit. *Idée generale.*

(133.) Caſſandre & Cleopatre ſunt libri Romanenſes, quos CALPRENEDE confecit. uid. *les lettres de Monſ. Richelet* Tom. I. p. 238. not. (e) edit. 5.

(134.) Agnes de Caſtro, a nobili femina de ROGEGUILHEN confectum dicitur.

(135.) La

(135.) La Catalogue Françoiſe, *où il eſt traité des Droits du Roi ſur les Comtez de Barcelone & de Rouſſillon & ſur les autres Terres de la Principauté de Catalogne* in 4. *Thoulouſe* 1644. Auctor eſt *Pierre* de CASSENEUVE, Praebendarius S. Stephani Toloſae, (Toulouſe) qui mortuus eſt 1652. uid. *le Long.* l. c. num. 12060. ubi etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, ad hiſtoriam Cataloniae & iura regum Galliae in illam ſpectantia, allegat.

(136.) Catalogue des Gentilshommes de Languedoc. Auctor eſt *Henry* de CAUX. uid. infra ſub tit. *Hiſtoire chronologique.*

(137.) Le Catalogue des Chevaliers de l'ordre du Saint Eſprit, *revû & continué jusqu'en* 1712. *Catalogus* hic cura *Petri* CLAIREMBAUD. Genealogiſtae huius ordinis impreſſus eſt, & adhaeret Hiſtoriae genealogicae familiae regiae gallicae, recognitae per *Honoré Caille du Fourni* in fol. Paris 1713. uid. le Long. l. c. num. 16221. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de ordine Spiritus ſancti agentia, adducit.

(138.) Catalogue de toutes les Republiques, *imprimé en Hollande* in 24. *avec des remarques ſur les différentes editions, qui ſ'en ſont faites.* Auctor eſt Mr. DE LA FAYE. uid. *les Memoires de Litterature* Tom. 2. part. 2. n. 5. ubi recenſetur hic Catalogus & auctoris nomen detegitur, adde exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 404.

(139.) Cata-

(139.) Catalogue Alphabetique des principaux livres Janſeniſtes. Vid. ſupra ſub uoce BIBLIOTHEQUE n.108.

(140.) Le Catholique d'Eſtat, (a) *ou Diſcours politique des Alliances du Roy Très Chrêtien contre les calomnies des ennemis de ſon Etat:* 1625. in 8. Paris & Tertia editio recognita & correctior in 8. Paris, ap. Bouillerot 1626. prodiit ſub nomine *du Sieur* DU FERRIER. Eſt autem hic liber reſponſio ad quosdam libellos, quos aliqui, partibus Hiſpanorum fauentes publicauerant contra Gallos & ipſos reprehenderant, quod ſocietatem inirent cum Proteſtantibus; hoc enim eſſet papiſticae religioni addictis periculoſum. Plurimi hunc librum tribuunt *Jeremiae* FERRIER, (e. g. *Charles Loiſel dans une Hiſtoire, qu' il écrivoit alors* pag. 981.) Profeſſori quondam Theologiae Nemauſino (*converti*) (*Niſmes* in Gallia) nam ſub finem epiſtolae dedicatoriae tantum additur nomen *Ferrier* & non DU FERRIER. *Baillet dans ſa table d' auteurs deguiſez* tribuit *Joh.* SIRMONDO, qui fictum DU FERRIER nomen aſſum-

(a) Huic libro oppoſita eſt uita Armandi Johannis Cardinalis Richelii auctore *Remigio* DU FERRON in 8. Aureliae 1626. qui eſt libellus ſatyricus. Sirmondo defenſore uſus eſt Cardinalis de Richelieu ut reſponderet ad libellos, quorum magnus numerus contra Cardinalem euulgabatur. Hoc ſcriptum unum eſt ex optimis in hac materia & reperitur in collectione (*Recueil*) *de du Chaſtelet* p. 91. Pariſiis in Fol. 1635. edita. Proſtat etiam italica huius ſcripti uerſio, ſub tit: *Il medeſimo tradotto in Lingua Italiana* in 8. in Parigi 1625. add. le Long num. cit.

aſſumſiſſet. *Peliſſon* autem *dans l' hiſtoire de l' academie Françoiſe* p. 306. multa ſcripta anonyma & pſeudonyma SIRMONDI allegans, huius non meminit. *Bayle* in dictionaire uoce *Ferrier* not. (k.) tribuit hunc librum domino DU FERRIER, (*b*) ſed adhuc ſubdubitans. Adeoque hic liber non ad pſeudonyma pertinet ſcripta. Quia autem aliquamdiu perperam pro pſeudonymo libro habitus eſt, ideo iſtum errorem hoc numero tollere uoluimus.

(141.) Le Caton François, Auctor eſſe dicitur Monſ. *du Boſc* DE MONTANDRE, uid. *le Long*. l. c. num. 9525. cf. tamen ibid. num. 9527. ubi refertur, quod auctor hoc ſcriptum pro ſuo agnoſcere noluerit.

(142.) Le Cavalier François in 8. 1605. Auctor eſt *Julien* PELEUS, *Aduocatus Parlamenti*, uid. *le Long*. l. c. num. 8526. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(143.) Le Cavalier de Savoye, *avec un Diſcours ſervant d' Apologie contre les Fauſſetez, impertinences & calomnies du Cavalier de Savoye* in 8. 1607. Hic liber diuerſus eſt ab illo, quem *Placcius* adducit num. 2380. inter anon. quos confundit *Placc.* quia titulus utriusque libri eodem modo incipit, ſed liber a Placcio adductus prodiit 1606.

(*b*) Quod & facit *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11855. Hiſpani reſponſionem ad hunc librum euulgarunt ſub tit. *Scopae* Ferrerianae.

1606. hic autem 1607. ſcatet hoc ſcriptum, uti & prius a *Placcio* indicatum, acerbis ſatyricis locutionibus, auctor eſt *Marc-Antoine* BUTTET, de quo uid. annotata mea ad Placc. num. 2380. add. etiam ſupra ſub uoce *Anti-Cavalier*, quod ſcriptum illi, a Placcio adducto, eſt oppoſitum. uid. le *Long.* l. c. num. 8533. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(144.) Le Cautele. Auctor eſſe dicitur Monſ. *du Boſc* DE MONTANDRE'. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9525. cf. tamen ibid. num. 9527. ubi refertur, quod auctor hoc ſcriptum pro ſuo agnoſcere noluerit.

(145.) Cenſure par les Evêques de la Province de Sens, *du Livre : de eccleſiaſtica & politica poteſtate* in 8. 1612. Auctor eſt *Philippe* DE GAMACHE, *Docteur, & Profeſſeur de Sorbonne,* qui mortuus eſt 1625. uid. *le Long.* l. c. num. 2456. & hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda habet.

(146.) Ceremonie *(la pompeuſe & magnifique)* du Sacrè de Louis XIV. *repreſentée en taille douce in fol.* Paris 1655. Auctor eſt *Henry* D'AVICE, *Chevalier de l'ordre de ſaint Michel.* uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 10602.

(147.) Champagne. Premier Livre des Memoires des Comtes de Champagne & de Brie : *auquel eſt traité de l'origine des Ducs, Comtes, Palatins, Pairs, Senéchaux, Advoüez, Vidames & autres Choſes, que ce ſujet a de commun avec le general de la France* in 4. *Paris ap. Eſtienne*

1572.

1572. in 8. Paris ap. *Patiſſon* 1581. Auctor eſt *Pierre* PITHOU, *Sieur de Savoye*, Aduocatus Parlamenti, qui mortuus eſt 1596. cui ſcripto uarii tractatus ad Campaniam (*la Champagne*) ſpectantes adhaerent; inſertum quoque eſt opuſculis *Pithoei* latinis in 4. Pariſiis 1609. editis it. eius commentariis *ſur la Coutume de Troyes* in 4. Troyes 1628. uid. *le Long*. l. c. num. 14494. qui in ſequentibus numeris multa adhuc ſcripta nominat, quae agunt de hac prouincia.

(148.) Les Chats. à Paris 1727. in 8. pl. 10. vel 12. Auctor eſt Mr. *Paradi* de MONTGRIF. Scriptum hoc agit de amore erga feles, & auctor corraſit omnia, quae de felibus dicta potuit reperire. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Febr. n. 9. Quidam putant, Poëtam ROY & abbatem DES FONTAINES etiam ad hoc ſcriptum ſuam operam contuliſſe. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 323.

(149.) Childebrand (le vrai) *ou Réponſe au Traite injurieux de* Jean Iacques Chiflet, *contre le Duc Childebrand, frere du Prince Charles Martel, & duquel deſcend la Maiſon de Hugues Capet: par un bon François* in 4. Paris ap. Lamy 1659. Auctor eſt *Auteuil* DE COMBAULT, quem indicant litterae A. D. C. epiſtolae dedicatoriae ſubiectae, mortuus eſt auctor 1670. Baro hic optime callebat hiſtoriam Galliae & huius domus genealogias: Praefationi ſuae tribuit titulum: *Apologie pour la tres Auguſte maiſon de France, dite la troiſième race*, ſub finem adhaeret tractatio de uariis ſententiis circa originem probabiliſſimam do-

mus Auſtriacae. uid. le Long l. c. num. 9918. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. adde etiam infra ſub uoce *Memoires*.

Chloé uid. infra ſub tit. *L'Hiſtoire Ethiopique.*

(150.) Le Choix des bons mots; *ou les Penſées des Gens d'Eſprit ſur toutes ſortes de ſujets. (Seconde edition augmentée)* à Amſterd. 1716. in 12. p. 469. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur *Claud.* IORDAN, qui etiam ſcripſit CLEF DU CABINET DES PRINCES. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 208.

(151.) Le Chriſtianiſme raiſonnable, auctor huius ſcripti, anglico primum ſermone concepti, eſt *Ioh.* LOCKIUS. (*a*) Verſio huius libri primum prodiit titulo, paululum ab illo, quem adduximus, diuerſo, nimirum inſcribebatur: TRAITE', QUE LA RELIGION CHRE'TIENNE EST TRES RAISONNABLE, TELLE QU'ELLE NOUS EST REPRESENTE'E DANS L'ECRITURE SAINTE. Vid. D. Pertſchii *umſtändlichen Beweiß, daß die Proteſtantiſche Kirche rechtſchaffene Prieſter habe.* Qui liber & ipſe eſt anonymus. uid. infra inter anonymos germanicos ſub uoce *Beweiß*.

(152.) La

(*a*) Placcius quidem inter anonymos n. 1988. (*α*) adducit librum anglicum anonymum, ſed non indicat, hunc librum etiam in gallicam linguam eſſe translatum. Accedit, quod l. c. auctor inſigni errore, ſed ſine dubio typographi uocetur Pock, ideo hic non ſine cauſſa denuo adduximus hunc librum.

(152) La Chronique (*a*) de Loys de Valois, *ſeu Roy de France XI. de ce nom, avec pluſieurs autres avantures, advenuës tant dans ce Royaume comme ès Voiſins, depuis l'an 1461. jusqu' en 1483. in fol. en lettres gothiques, ſans nom de lieu, ny date d' impreſſion.* Idem liber prodiit ſub tit. *La Chronique du Roy Louis XI. avec pluſieurs autres Hiſtoires, advenuës tant ès Païs de France, que Flandres & Artois par un Greffier de l' Hôtel de Ville* in fol. Paris, ancienne edition. Haec editio prodiit 1529. Idem ſub tit. *Hiſtoire de Louis XI. & des Choſes memorables, advenuës ſous ſon regne,* depuis 1461. jusqu' en 1483. autrement dite *la Chronique ſcandaleuſe* in 8. Paris ap. du Prè 1558. eadem hiſtoria tabula quadam aucta & ad genuinum originale impreſſa in 8. 1611. in 4. 1620.

(*a*) *Henric. Spondanus* in hiſtoria ſua eccleſiaſtica ſub anno 1461. num. 11. ſcribit: *Tempore Philippi Cominaei uiuebat auctor anonymus, qui neſcio cur iſtam hiſtoriam, quam de Ludouico XI. publicauit, uocauit ſcandaloſam, nam nihil continet, quod non ſine culpa & crimine dici poſſit & ſcribi, reperiuntur quidem in uita huius regis facta quaedam ſcandaloſa, quae auctor, magna cum ſinceritate, deſcribit. Sorellus* p. 328. *de ſa Bibliotheque francoiſe: Exſtat, gallice inquit, Hiſtoria de Ludouico XI. quam ſcribam quendam publicum Xenodochii Pariſienſis exaraſſe dicunt. Conuenit iſta reuera cum conditione talis auctoris, i. e. cum bono ciue, qui ſine affectatione loquitur. Exſtant ibi curioſae obſeruationes, de rebus, quae hoc tempore acciderunt. Hoc diarium tale eſt, quale exſpectari poteſt ab homine, qui de externis tantum rerum notitiam habet, & nunquam inquirit in cauſas & circumſtantias rerum.* Hoc Chronicon ſine cauſa ſcandaloſum uocatur, nam contra nullum

Eadem per *Jean* DE TROYES. (*a*) *Gabriel Naudaeus* & *Dionyſius Godofredus* auctorem eſſe cenſent *Jean* DE TROYES, alii autem *Dionyſium* HESSELINUM, mercatorum quondam Pariſienſium ſocietati Praefectum illud Chronicon confeciſſe putant.

---

lum calumnias ſpargit, & ne quidem omnes ueritates proponit, quae de rege Ludouico XI proferri poterant. Librarii itaque huic libro titulum ſcandaloſi impoſuiſſe uidentur, ut auidius hic liber emeretur, ſed qualiscunque ſit, tamen nobis ſucceſſum rerum quarundam huius ſeculi ob oculos ponere poteſt. Fundamentum autem habent ea, quae Sorellus de titulo huius Chronici dicit, nam tantum in editione 1558. titulus ſcandaloſi Chronici ipſi tributus eſt, & impreſſum exſtat ſaepius hoc Chronicon abſque eiusmodi titulo. *Le Pere Meneſtrier* Tom. 2. *de ſa Bibliotheque curieuſe* gallice ſcribit: *curioſiſſimi ſunt illi commentarii* (*Memoires*) *per quasdam perſonas non infimae ſortis exarati, in quibus illa annotarunt, quae ſuo tempore & coram oculis ſuis acta ſunt:* Eius conditionis ſunt *les Memoires d' un Bourgeois de Paris*, ſub titulo *d' une Chronique ſcandaleuſe* impreſſi, *Le Journal de Louiſe de Saboye*, qui multa exponit ad ipſius filium ſpectantia, *les Memoires du Connêtable de Bourbon*, (quem librum ſe nunquam uidiſſe fatetur *le Long* l. citando) *le Journal de Henry* III. *les Memoires de Brantoſme, de Chiberny, de Villeroy, de Marillac, Secretaire du Duc de Montpenſier, du Maréchal de Baſſompiere.* Quaedam tractationes curioſiſſimae in his Commentariis exſtant, quae alibi non reperiuntur. uid. *le Long* l. c. num. 7442. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de Ludouico XI. agentia, adducit.

(*a*) Auctores *der Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 87. etiam auctorem huius Chronici ſcandaloſi nominant *Jean* DE TROYES, & mirantur quoque, cur hoc Chronicon nomine ſcandaloſi ſit inſignitum.

tant. Inſerta eſt haec hiſtoria a Mamerot parti ſecundae de la Chronique Martinienne in fol. Paris (1500.) it. *Chronico de Montſtrelet* in fol. Paris 1512. *Dans les grandes Chroniques de France* editionis tertiae in fol. Paris 1514. & ſub finem Hiſtoriae Galliae per *Franc. du Haillan* in fol. Paris 1584. publicatae. Quaedam differentia eſt inter has editiones, & initium libri eſt mutilatum. Impreſſum quoque eſt hoc Chronicon in ſupplemento, ſiue Tom. 3. *des Memoires de Philippe de Comines* in 8. *Bruxelles* 1713.

(153.) La Chronique de l'Ordre des Religieuſes de ſainte Urſule, *depuis l'an 1612. jusqu' en* 1666. par M. P. U. in 4. Paris 1673. 2. voll. in 4. Paris 1678. Hae litterae initiales ſignificant *Marie* POMMEREU *Urſuline*, uid. *le Long* l. c. num. 6431. qui in numeris ſequentibus multa ſcripta, de his Urſulinis agentia, indicat.

(154.) La Chronique des Favoris in 8. 1622. Auctor eſt LANGLOIS, dictus *Fancan*, *Canonicus S. Honorii*, mortuus in carcere (*à la Baſtille*) hoc ſcriptum eſt Satyra ingenioſa & malitioſa, in forma Dialogi ſcripta contra *le Connêtable de Luyne*, eius fratres & alios illius temporis. Variae huius ſcripti editiones prodierunt ſine mentione anni & loci impreſſionis. Contra hunc librum prodiit anonymi *Apologie pour le Connêtable, ou Réponſe à la Chronique des Favoris* in 8. 1622. uid. le Long l. c. num. 8638. & 8639.

(155.) Chronologie ſeptennaire, *ou Hiſtoire de la paix entre les Rois de France & d'Eſpag-*

ne, contenant les Choſes memorables, depuis l' an 1598. jusqu' en 1604. par P. V. P. C. in 8. Paris ap. Richer 1606. Auctor eſt *Pierre Victor Palma* CAYET, ou CAHIER, Doctor Theologiae, qui mortuus eſt 1610. Compoſita eſt haec Chronologia ante *Chronologiam Novennariam,* (*a*) quae comprehendit hiſtoriam nouem annorum, quemadmodum haec hiſtoriam 7 annorum, unde ambo libri nomen ſuum habent. Adhaeret interdum haec Chronologia *au Mercure François,* qui eſt continuatio huius Chronologiae & incipit cum anno 1605. In Chronologia ſeptenaria continentur Relationes, poetica ſcripta, Manifeſta, Inſtructiones, epiſtolae, defenſiones, Facta, Edicta & ſimilia, uid. Le Long. l. c. num. 8515. qui & numero 8516. adducit Cenſuram Facultatis theologicae Pariſienſis in hunc librum Pariſ. 1610. in 8. uid. etiam *Cayeti* defenſionem ſuae Chronologiae infra ſub uoce *Defenſe.*

Clef du Cabinet des Princes uid. ſupra ſub uoce *Choix.*

Cleopatre & Caſſandre uid. ſupra ſub uoc. *Caſſandre.*

(156.) Clovis, *Poëme dédié au Roi*, à Paris 1725. in 8. pagg. 171. Mr. St. DIDIER, *eques ordinis S. Lazari* in Gallia, hoc poëma uerſibus heroicis elegantibus, alioqui minus in Gallia uſitatis, confecit. Poëma hoc cum laude recenſetur *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Dec. n. 5.

(*a*) CHRONOLOGIE NOVENNAIRE, uid. infra ſub tit. *Hiſtoire de la guerre ſous Henry IV.* Auctor illius itidem eſt CAYET.

Digitized by Google

n. 5. & multo uerboſius *dans la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Ianuar. & Febr. n. 2. *(a)* cf. etiam infra ſub uoce. *Lettres.*

(157.) Collection des Harangues celebres, remontrances & oraiſons funebres des plus illuſtres de ce temps par L. G. à Paris 1655. in 4. collector huius libri eſt *Louis* GICY. uid. *Catalogum biblioth. Haſeanae* p. 570.

(158.) Commentaire philoſophique ſur les paroles: Contrain les d' entrer *où l' on prouve par pluſieurs raiſons demonſtratives, qu' il n' y a rien de plus abominable, que de faire des converſions par la Contrainte, à Canterbury (b)* 1686. in 12. 1. Alph. 2. pl. *Pars* 1. & 2. *Pars* 3. huius commentarii philoſophici prodiit à Canterbury 1687. Supplementa ad hunc librum gallico ſermone edita ſunt Hamburgi 1688. in 12. pl. 17. in quibus ſupplementis oſtenditur, haereticos etiam iure naturae teneri, ita agere cum orthodoxis, ut hi agerent cum haereticis. Vid. Reimanni hiſt. litter. germ. nou. part. 3. *drittes*

 Hauptſt.

(a) Auctor notarum ad *Boileau* artem poeticam *Chant.* 3. p. 53. edit: 1717. ſcribit: Mr. DESMARETS de *Saint Sorlin* edidit *le poëme de Clovis*, in quo uaria mirabilia opera daemonum profert ih medium, it. opera angelorum & Dei ipſius loco deorum falſorum, ad quos ueteres gentiles, ut ita dicam, talia plerumque referebant. Prodiit primum hoc poëma 1657. ſed auctor illud denuo ualde immutatum & auctum edidit 1673.

(b) Pro quo nomine Placcius inter anonymos n. 2147. (a) habet A Contorbery, & praemittit par M. J. T. A. Contorbery, ut uideri poſſit, ultimam uocem pertinere adhuc ad nomen auctoris, & non eſſe locum impreſſionis.

Hauptſt. p. 99. Auctor huius libri eſt Mr. BAYLE, qui tamen id primum fateri noluit: uid. Clericus in biblioth. ſelecta Tom. 12. p. 201-209. Fatetur tamen BAYLIUS in dictionario ſuo uoce *Agar.* not. C. ſe eſſe auctorem huius libri. (*a*)

(159.) Commentaires hiſtoriques de la vie & de la mort de Chriſtophle Vicomte de Dohna, *Gouverneur d' Orange:* par F. S. in 4. *Geneve ap. Choüet*, 1639. Hae litterae initiales ſignificant *Fridericum* SPANHEMIUM, Miniſtrum Geneuenſem, qui mortuus eſt 1649. uid. le Long l. c. num. 15346. & hic etiam in numero ſequente ſcriptum cum hoc conferendum indicat.

(160.) Comte de Gabalis, eſt nomen fictum, auctor eſt Abbas VILLARS, qui in ſuo ſcripto (de quo uid. Placcius num. 1134. pſeudon.) defendit *Entretiens d' Ariſte & d' Eugene contre les Sentimens de Cleanthe.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 287. cf. etiam infra ſub uoce *Traité.*

(161.) Le Comte de Soiſſons, *nouvelle Galante* in 12. Cologne ap. le Jeune 1699. Auctor eſt *Iſaac* CLAUDE, filius Miniſtri Charentonenſis huius nominis. Quidam putant, hanc hiſtoriam ueram eſſe comitis *de Soiſſons*, qui in pugna apud Sedan occiſus fuit 1641. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 10435.

(162.) Le Comte d' Eſſex. Hoc ſcriptum confectum eſt a nobili femina DE ROGEGUILHEN.

(163.) Le

(*a*) Licet Placcius l. c. *Bailium* detegat, uaria tamen omittit, quae ſupplenda hic duximus.

(163.) Le Comte de Dunois, *nouvelle hiſtorique par la Comteſſe* D. in 12. Paris. ap. *Barbin* 1671. Confecit hoc ſcriptum *Julie de Caſtelnau, Comteſſe de* MURAT. Alia quaedam femina, cui *Madame de Murat* ſuum MStum dederat, uolebat gloriam exarati huius operis ad ſe rapere, ſed *Madame de Murat* ipſam ex propriis ipſius litteris doli conuicit & impoſturae. Vid. *l. Long* l. c. num. 10198. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

La Comteſſe de Châteaubriant. uid. infra ſub. tit. *Intrigues amoureuſes.*

(164.) Conciliation de Moïſe avec St. Etienne, *au ſujet du denombrement des enfans de Jacob.* Gen. 46. Act. 7. 14. Auctor eſt Mr. *Theodore* LE BLANC, *paſteur refugié de la Rochelle*, alia quaedam huius auctoris ſcripta adducuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 421. recenſetur hoc ſcriptum *dans les Memoires de Trevoux* 1715. menſ. Jul. n. 4.

(165.) Conduite de Mars *à la Haye* 1685. ap. van Bulderen auctor eſſe uidetur *Gatien* de SANDRAS COURTILZ. Vid. in Bibliotheca Pſeudonymor. mea, ſub uoce *Buiſſon.*

(166.) La Conduite de la France *depuis la Paix de Nimegue* in 12. Cologne ap. P. Marteau 1683. 1684. Auctor eſt *Gatien de* SANDRAS DE COURTILZ uid. Monſ. *Bayle* Tom. 1. *de ſa Réponſe aux queſtions à un Provincial* cap. 27. p. 237. qui dicit auctorem ex fauore erga typographos Batauiae, quibus in oris eo tempore degebat, tantum ſcripſiſſe contra Galliam & etiam ea, quae a ſe

Digitized by Google

dicta eſſent, ipſum refutaſſe. uid. infra ſub uoce *Réponſe* add. *le Long* l. c. num. 13369.

(167.) Conferences ſur les principaux myſtères, ſur les Dimanches & quelques Fêtes Choiſies &c. à Paris 1724. in 12. 2. uoll. Auctor eſt Mr. de BOS, *Diacre de Luçon.* recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Mart. n. 8. edit. Amſtel.

(168.) Conferences eccleſiaſtiques de Paris ſur l' uſure & la reſtitution, *où l' on concilie la diſcipline de l' Egliſe avec la jurisprudence du Royaume de France, à Paris* 1718. in 12. mai. 4. uoll. *uol.* 1. pagg. 447. *uol.* 2. pagg. 546. *uol.* 3. pagg. 490. *uol.* 4. pagg. 564. Auctor eſt P. SEMELIER, qui iuſſu Archiepiſcopi Pariſienſis hunc librum confecit, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 298. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1718. menſ. Aprili n. 8. & menſ. Majo n. 4. recenſetur quoque *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſ. Nou. n. 6. add. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1718. p. 352. cuius autem collectionis auctores perhibent, tantum ex uoluminibus 2. conſtare hunc librum.

(169.) Confeſſion de Sancy, quae reperitur *dans le Journal des Choſes memorables, avenues durant le règne de Henry III. Roi de France & de Pologne.* Tomi 2. *à Cologne* 1720. in 8. Auctor huius ſcripti eſt celeberrimus Galliae Hiſtoricus d' AUBIGNÉ. Scriptum autem hoc ipſum nihil aliud eſt quam mordax ſatyra. Auctoris ſcopus in hac Satyra fuit, romanam eccleſiam exponere

ponere ludibrio uid. *die Republyk der Geleerden*, 1720. menſ. Iul. & Auguſto n. 5. it. menſe Sept. & Oct. n. 5. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 765. add. Tom. 2. *du Journal litteraire* part. 2. n. 9.

(170.) Conjectures academiques ſur l'Iliade. *Ouvrage poſthume, trouvé dans les recherches d'un Savant*, à Paris 1715. pagg. 359. Auctor in his coniecturis contendit, nullum unquam in hoc mundo fuiſſe *Homerum*, & opera, quae ipſi tribuuntur, a uariis auctoribus eſſe conficta & deinde rhapſodiarum inſtar in unum uolumen collecta, unde etiam in illius operibus non eſſet ubique nexus, uti in operibus, ab uno auctore profectis. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 402. Multi hoc ſcriptum tribuunt abbati BRICE. Alii autem illud potiori iure referunt ad Abbatem d'AUBIGNAC, qui etiam edidit LA PRATIQUE DU THEATRE. (uid. notas ad artem poeticam de Mr. *Boileau.* Tom. 2. operum p. 5.) & alia ſcripta. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 357. & 402. & add. *le Journal litteraire* Tom. 9. n. 7.

(171.) Coniectures ſur l' Origine du Droit François. Auctor eſt *Claude Alexis* LOGER, *Aduocatus Parlamenti*, qui mortuus, eſt 1715. Hae coniecturae reperiuntur a principio *de la Bibliotheque des Coûtumes de France* in 4. Paris, ap. Goſſelin 1699. uid. le Long l. c. num. 14111. & adde infra titulum *Hiſtoire du Droit François (par Fleury,)* quod ſcriptum cum hoc eſt conferendum.

(172.) Con-

Digitized by Google

(172.) Conjectures de Phyſique ſur la raiſon, qui fait qu'on laboure les terres, ſur leur fertilité *par le* P (*Pere*) C (CASTEL) D (*De*) L (*La*) C (*Compagnie*) *De Jeſus.* Auctor eſt, ut ex litteris apparet, P. CASTEL, Ieſuita, cuius ſcriptum recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1722. menſ. Martio n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 118. idem P. CASTEL edidit.

(173.) Conjectures ſur la nature des corps viſqueux par le P (Pere) C (CASTEL) D (*De*) L (*La*) C (*Compagnie*) D (*De*) J (*Jeſus*) recenſentur hae poſteriores coniecturae *dans les Memoires de Trevoux* 1722. menſ. Febr. n. 2. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 26.

(174.) Conſeil à la pauvre France. Auctor eſſe dicitur CASTALIO. uid. ſupplementa ad acta eruditor. Lipſ. lat. Tom. 5. p. 381.

(175.) Conſeils de la Sageſſe (*a*) 1680. deinde Pariſiis 1692. in 12. in 2. uoll. (quam editionem allegauit *Berndius in der Chriſtl. Sittenlehre* p. 151. & auctorem huius ſcripti etiam FOUQUETIUM eſſe cenſet, addit tamen, hunc nunquam ſcripta moralia, in carcere exarata, pro ſuis uoluiſſe agnoſcere) & tandem Hagae comitum 1704. non tamen praecedentibus editionibus haec eſt auctior, ut titulus mentitur. Auctor autem huius libri eſſe cenſetur *Nic.* FOUQUET, *Maître des Finances* à Paris, qui hunc librum in carcere 1680. Pinarolii (*Pignerol*) in quibus uinculis

(*a*) Scripti quidem huius auctor detegitur in Placcio n. 2474. anonym. ſed quae hic referuntur, ibi non exſtant.

culis etiam mortuus eſt eo anno, exaraſſe putatur. Auctor regulas, quomodo aliquis erga ſe & alios gerere ſe debeat deſumſit ex Siracide & Prouerbiis Salomonis. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 744. quo loco liber hic in numero optimorum librorum moralium eſſe dicitur. add. infra inter anonym. germ. ſub uoce *Königliche Anleit.* it. *Rath der Klugheit*, ſub quo titulo pars prima huius libri Chemnitii *zu Chemnitz* germanice uerſa prodiit.

(176.) Conſeils d' Ariſte à Celimene ſur les moyens de conſerver ſa reputation, à Paris 1665. in 12. Auctor eſt Abbas d' AUBIGNAC, uid. *les Memoires de Litterature* Tom. 1. part. 2; art. 5. p. 311.

(177.) Le Conſeiller d' Etat *ſans Fourbe, raiſonnant ſur le Choix du Havre de Grace pour la detenſion des Princes & concluant, qu' il ne bute qu' à la ruine de l' autorité de ſon Alteſſe roiale, au retabliſſement de la tyrannie de Mazarin & à la perte plus aſſurée de ces Illuſtres & ſur le voiage de Mazarin ſans la compagnie du Roy* &c. in 4. 1650. Auctor eſt *du Boſc de* MONTANDRE'. uid. *le Long* l. c. n. 9383. qui etiam in numeris antecedentibus & conſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(178.) Conſiderations ſur la cauſe de la Grandeur des Romains & de leur decadence. Auctor huius ſcripti eſt MONTESQUIEU, qui etiam edidit LETTRES PERSANES. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. n. 74. p. 659. Alio tamen nomine auctor *des Lettres Perſanes* uocatur, uid. infra ſub uoce *Lettres*.

(179.) Con-

Digitized by Google

(179.) Conſiderations ſur les Affaires de l' Egliſe, *qui doivent être propoſées dans la prochaine Aſſemblée du Clergé,* in 12. 1680. hic liber attribuitur *Antonio* ARNALDO, filio, Doctori Sorbonnico, qui in hoc libro de Regali agit, & illud ad certas quasdam prouincias reſtringit. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 2776. (in indice perperam eſt n. 2777.)

(180.) Conſiderations ſur la Regale *& autres Droits de Souveraineté à l' égard des Coadjuteurs* in 4. Tribuitur hoc ſcriptum *Matthiae* PONCET, domino *de la Riviere, Conſiliario ſtatus publici.* uid. *le Long* num. 2766. qui in numeris praecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de hoc argumento agentia, adducit.

(181.) Conſolation funebre ſur la mort d' Albert de Gondy, *Duc de Rais:* par G. B. N. in 8. Paris ap. Colin 1602. litterae hae initiales ſignificant *Guillaume Bernard* NERVEZE, qui ſub ſimili titulo alia adhuc opuſcula edidit. uid. *le Long* l. c. num. 13636. *Albert de Gondy*, Mareſchallus Galliae mortuus eſt 1602.

(182.) Conſultation de M. A. L. A. E. P. ſur la reception du Concile de Trente, faite en l' année 1596. *Extraits d' aucuns Articles du Concile de Trente, qui ſemblent être contre & au préjudice de la juſtice royale & des Libertez de l' Egliſe Gallicane: faits par Meſſieurs de l' Aſſemblée, tenue* à Paris en 1593. Litterae initiales ſignificant Monſ. LOISEL, *Avocat En Parlement.* Inſertum eſt hoc ſcriptum operibus poſthumis de Guy Coquille in 4. Paris 1650. editis. uid. *le Long* l. c.

l. c. n. 2555. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(183.) Contes & nouvelles. Auctores huius ſcripti ſunt *Iac.* PELLETIER & *Nic.* DENISOT, non autem *Bonavent.* des PERIERS, ut quidam perperam crediderunt. uid. *la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Nou. & Dec. n. 5. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 286.

Continuation de l' Hiſtoire Chronologique de la grande Chancellerie de France uid. infra ſub tit. *Hiſtoire Chronologique.*

(184.) Continuation des Memoires de Litterature & d' Hiſtoire de Mr. Sallengre à Paris 1726. in 12. Tom. I. PARS I. pagg. 254. Auctor eſt P. DES MOLETS, *Bibliothecarius Patrum Oratorii* & ſucceſſor *du Pere* LE LONG. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 11. & *la Bibliotheque raiſonnée* Tom. 2. part. 2. art. 11. p. 430. Recenſetur haec continuatio *dans le Journal des Savans* 1726. menſ. Oct. n. 6. it. *dans la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Iul. & Aug. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 1048.

Tomi I. Pars 2. quae prodiit Pariſiis 1726. in 12. pagg. 251. recenſetur *dans la Bibliotheque françoiſe* 1727. menſ. Sept. & Oct. n. 7. & menſ. Nou. & Dec. eiusd. anni n. 7. exinde autem potiora contenta exhibentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 289.

Tomus I. & II. recenſentur *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* 1727. menſ. Sept. n. 3.

Tomi

Digitized by Google

Tomi I. Pars 1. & 2. recenſetur in Actis eruditor. Lipſ. Lat. 1728. menſ. Aprili n. 5. ubi auctores putant, hanc collectionem immerito uocari continuationem *des Memoires de Litterature & d'Hiſtoire de* Mr. SALLENGRE. Nam hunc ſua ipſiusmet ſcripta inſeruiſſe ſuis Memoriis. Patrem vero DES MOLETS inſerere conſueuiſſe ſuae collectioni aliorum ſcripta, ergo inſtitutum huius DES MOLETS differre ab inſtituto de *Mr.* SALLENGRE.

Tomi II. Pars 2. Pariſiis 1726. in 12. recenſetur *dans la Bibliotheque Françoiſe* Tom. 9. Part. 1. & exinde contenta uerboſe repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 677. recenſetur quoque haec pars *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Iul. n. 8.

Tomi III. Pars 1. Pariſiis 1727. in 12. pagg. 247. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Sept. n. 7. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 932. recenſetur quoque haec pars *dans la Bibliotheque françoiſe* Tom. 2. part. 1. n. 2.

Tomi III. Pars 1. & 2. & Tomi IV. Pars 1. recenſentur *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* 1727. menſ. Oct. n. 3.

Tomi III. Pars 2. Pariſiis 1727. pagg. 484. recenſetur quoque *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Febr. n. 1.

Tomi IV. Pars 1. huius continuationis Pariſiis 1727. in 12. recenſ. *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Aprili n. 9.

Tomi IV. Pars 2. Pariſiis 1727. in 12. pagg. 239. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1729. menſ.

menſ. Sept. n. 3. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 114. recenſio huius partis continuatur *dans le Journal des Savans* 1730. menſ. Sept. n. 3. exinde uero *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 868.

Tomi V. Pars. 1. Pariſiis 1728. in 12. pagg 236. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1729. menſ. Oct. n. 1. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 164.

Tomi V. Pars 2. Pariſiis 1728. in 12. pagg. 463. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1729. n. 1. menſ. Nou. & *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 185.

Tomi VI. Pars 2. Pariſiis 1728. in 12. pagg. 479. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1730. menſ. Oct. n. 1.

Tomus VII. Pariſiis 1730. in 12. pagg. 478.

Tomi VIII. Pars 1. Pariſiis 1730. in 12. pagg. 237. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1730. menſ. Dec. n. 1. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 170.

Tomi VIII. Pars 2. Pariſiis 1730. in 12. pagg. 478. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1731. menſ. Febr. n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 333.

Tomi IX. Pars 1. Pariſiis 1730. in 12. pagg. 224. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1731. menſ. Mart. n. 2. & menſ. Aprili eiusd. anni n. 1.

Tomi IX. Pars 2. Pariſiis 1730. in 12. pagg. 483. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1731. menſ. Aug. n. 9.

Continuation de l' hiſtoire chronologique de la grande Chancelerie de France. uid. infra ſub tit. *Hiſtoire chronologique.*

Digitized by Google

(185.) Le Contre-Coup de Partie, *faiſant voir, qu' après l' etabliſſement d' un Regent, premiérement, on doit faire commandement à toutes ſortes d'Officiers de remettre le Roy entre les mains du Regent: Secondement, on doit faire le Procès à tous ceux, qui ont contrevenu à la Déclaration contre Mazarin* in 4. 1652. uid. *le Long* l. c. num. 9525. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Ipſe MONTANDRE' deinde profeſſus eſt, ſe eſſe auctorem huius ſcripti, uid. *le Long* l. c. num. 9527. & add. infra ſub tit. *Formulair d' Etat.*

(186) Les Contre-temps *du Sieur de Chavigny, Premier Miniſtre d' Etat de M. le* Prince in 4. 1652. Auctor eſt Cardinalis DE RETS. *(a)*

(187.) Converſations ſur la Critique de la Princeſſe de Cleves; in 12. *à Paris ap. Barbin* 1679. *& Lyon* ap. *Amaulry* 1679. Hoc ſcriptum tribuitur *Jean* BARBIER *Daucourt* Aduocato Parlamenti Pariſienſis & membro *de l' academie françoiſe*, qui mortuus eſt 1694. *(b)*

(188.) Les

(*a*) Qui ita gallice ſcribit. Tom. 4. *de ſes Memoires* p. 205. *Libelli denuo publicantur, ad quos reſpondi. Sufficit mibi jam dicere*, quod *les Contre-temps du Sieur de Chavigny, Premier Miniſtre de Mr. le Prince*, ſcriptum ex ioco in calamum dictatum domino *de Caumartin*, paululum fregerint elatum eius & ſuperbum animum, adeo ut ſe cohibere non potuerit, lacrimas propter illud profundere in praeſentia 12. aut 15. perſonarum non infimae conditionis. uid. *le Long* l. c. num. 9489. qui etiam in numeris praecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(*b*) Auctor acerbe excipit illum, qui conſcripſit la *Critique*

Digitized by Google

(188.) Les dernieres Convulſions *de la Monarchie reconnue; premierement, par la neceſſité d'eloigner Mazarin, & par la neceſſité de le retenir. Secondement, par la neceſſité de la détenſion des Princes. Troiſiemement, par la neceſſité de faire de grandes impoſitions pour remplir les Epargnes vuides & par la neceſſité de ſoulager le Peuple pour tâcher de le remettre. Quatriemement & par les approches de la Majorité, moins à deſirer qu' à craindre* in 4. 1651. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE', uid. *le Long* l. c. num. 9388. qui etiam in numeris antecedentibus & conſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(189.) Corbeaux d' Elie. Helmſtedt 1707. in 8. auctor eſt *Hermannus* VON DER HARDT.

(190) La Cordonniere de Loudun, tribuitur hoc ſcriptum *au Marquis* de SORET; alii e. g. *Patinus* epiſt. 12. ad *Carolum Sponium, Urbanum*

---

que de la Princeſſe de Cleves, uti iam idem fecerat antea in epiſtolis quibusdam contra hunc auctorem & *dans les ſentimens de Cliante, ou la Critique des Entretiens d' Ariſte & d' Eugene*, qui liber ab eodem BARBIER confectus eſt, uid. ſub uoce *Sentimens*. Defendit BARBIER auctorem libri, cui tit. *La Princeſſe de Cleves* & ſub fictionibus in hoc libro ueras hiſtorias comprehendi putat, quemadmodum in genere de libris romanenſibus iudicat, quod ſint *des Copies fideles de la veritable Hiſtoire, ſouvent ſi reſſemblantes, qu' on les prend pour l' hiſtoire même*. BARBIER etiam latet ſub nomine CLE'ANTE, de quo dubitat Placc. num. 666. inter Pſeudon. ſed confirmat *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 17429. adde etiam in hoc meo libro titulum LETTRES à MADAME LA MARQUISE & titul. la PRINCESSE DE CLEVES.

Digitized by Google

num GRANDIER auctorem faciunt. Inter omnium librorum, contra Cardinalem *Richelieu* publicatorum, magnum numerum hic una cum duobus aliis adhuc, qui allegantur in hac ipſa Bibliotheca mea ſub tit. *Tableau de gouvernement*, maximo Cardinalem dolore affecerunt, & hic praeſertim mortem ipſi accelerauit, ut refert *Menagius* in *Menagianis* Tomo 4. p. 44. & 45. qui ſimul dicit, quod narrare audiuiſſet praeſens a M. *Boulliaud*, non probabile eſſe, quod GRANDIER eſſet huius libri auctor, nam librum, male nimirum ſcriptum, hoc auctore indignum eſſe. uid. *le Long* l. c. num. 13946. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de hiſtoria huius Cardinalis agentia, adducit.

(191.) La Cotterie des Antifaçonniers, établie dans L. C. J. D. B. L. S. *Premiere relation, où l'on traite de l'établiſſement de cette Cotterie*, à Paris. 1716. in 12. pagg. 152. Auctor eſt abbas BORDELON, qui hoc ſcriptum ipſe ſuis ſcriptis annumerat *dans les* DIALOGUES DES VIVANS, de quibus uid. infra ſub uoce *Dialogues*, nam hi dialogi etiam ſine auctoris nomine prodierunt. Recenſetur ſcriptum, hoc numero adductum, *dans les Memoires de Trevoux* 1716. menſ. Iul. n. 9.

(192.) Le Coup d'Etat de Louis XIII. au Roi in 4. & in 8. 1631. Auctor eſt *Jean* SIRMONDUS, cuius liber etiam impreſſus eſt dans *le Recueil de du Chaſtelet* p. 249. in fol. Pariſiis 1635. edita. Auctor putat, hunc *Coup d'Etat*, conſiſtere in eo, quod poſtquam Ludouicus XIII. ceperat

la

la Rochelle, & urbi *Caſal,* per Hiſpanos obſeſſae, ſuppetias tulerat, ſecum retinuerit Cardinalem *de Richelieu*, ipſoque tanquam primario miniſtro uſus ſit, *(malgré les efforts, faits contre lui à Lyon)* die ſancti Martini 1629. qui uocatur *la journée des Duppes.* uid. *le Long* l. c. num. 8858.

(193.) La Cour du Roy Charles V. *ſurnomme le Sage (a) & celle de la Reine Jeanne de Bourbon, ſon Epouſe* in 12. *Paris* ap. *Jollain* 1683. Auctor eſt *Claudius Franciſc.* MENESTRIER, *Ieſuita*, mortuus 1705. uid. *le Long* l. c num. 7262. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de hiſtoria regis Caroli V. agentia, adducit.

(194.) Le Courier. Auctores huius ſcripti ſunt Mr. POTIN & VAN EFFEN Mr. ROUSSET autem colophonem huic ſcripto impoſuit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 187.

(195.) Courier dévaliſé. Auctor eſt italus quidam, nimirum PALAVICINI. uid. *Colomeſii Recueil de particularités,* in operibus Colomeſii, in 4. editis, p. 325.

S 3 (196.) Le

(a) Hoc ſcriptum continet duas tabulas, quarum prima repraeſentat homagium, quod *Ludouicus* II. *Dux Burgundiae* praeſtitit regi *Carolo* V. reſpectu comitatus *de Clermont en Beauvaiſis,* quod olim ad *Burgundiam* pertinuit, inde a *Roberto,* filio ſancti Ludouici, primi comitis *de Clermont, en Beauvaiſis*; altera tabula continet & deſcribit conuentum *Iſabellae de Valois,* uiduae *de Bourbon*, ad Reginam *Johannam de Bourbon,* filiam ſuam prope arcem *Claremontanam* (*Clermont*) in ſaltu quodam, in quo dux Burgundiae uenabatur.

Digitized by Google

(196.) Le Courtiſan déſintereſſé, *ou le Partiſan des Oppreſſez, venant rendre compte à Meſſieurs les Princes de la conſtante fidelité, qu' il a eue pour ne demordre jamais de leur parti* in 4. Paris 1651. Auctor ſub finem huius ſcripti fatetur, ſe alia adhuc ſcripta anonyma edidiſſe, & occaſionem, qua illa & cur publicauerit, refert, defenditque uti in aliis ſcriptis, ita & in hoc principes Galliae contra abſolutam regis poteſtatem, ideo *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9404. coniicit, auctorem eſſe famoſum illum *du Boſc* de MONTANDRE', de quo uide ſupra n. 49. ſub uoce l' *Apocalypſe* Le Long l. c. uaria quoque ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(197.) La Créance de l' Egliſe orientale ſur la Transſubſtantiation, *avec une réponſe aux nouvelles obiections de Mr. Smith, à Paris* 1687. in 12. Auctor eſt P. *Rich.* SIMON, ut appareat ex libri praefat.

Critique des Entretiens d' Ariſte & d' Eugene, uid. infra ſub tit. *Sentimens de Cléante.*

Critique de l' Oraiſon funebre de Madame T.*** uid. infra ſub tit. *Oraiſon.*

(198.) Critique (*a*) abregée des ouvrages des

(*a*) Multi errores in hoc libro latere, uarii auctores percelebres in illo omiſſi & plerumque optimae editiones auctorum eccleſiaſticorum non indicatae dicuntur *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Febr. n. 4. cuius cum auctoribus conſentiunt auctores actorum eruditor. latinor. 1717. menſ. Iunio n. 4. qui etiam multos errores ex hoc libro

des auteurs eccleſiaſtiques *par* M. I. G. *Docteur en Theologie de la Faculté de Paris* 1716. in 12. *uol.* 1. pagg. 526. *uol.* 2. pagg. 660. Auctor eſt Mr. GRANCOLAS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 315.

(199.) Critique de l' Oedipe, par M. le G.** à Paris 1719. in 12. pagg. 36. Mr. le GRAND, hiſtrio quidam hoc ſcriptum confeciſſe dicitur, cuius ioci non probantur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 284. Adhaeret idem hoc ſcriptum editioni ſecundae DE L' OEDIPE *de Mr. de Voltaire* & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1719. menſ. Aug. n. 16.

(200) Critique ſur l' hiſtoire de l' egliſe de Rome par le Pere Maimbourg. Auctor eſt Mr. BOILEAU. (*a*) uid. *Baylii* Dictionaire ſub uoce MAIMBOURG not. D. fin. & ſub uoce MACHIAVEL not. H.

(201.) La veritable Croyance *de l' Egliſe catholique & les preuves de ſa doctrine, fondées ſur l' Ecriture ſainte, à Paris* 1720. in 12. pagg. 505. editio haec ceteris auctior eſt & accuratior.

libro notant. Laudantur tamen indices, huic libro additi, uid. *les Memoires de Trevoux* 1717. menſ. Iul. n. 4. & ex illis *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 226.

(*a*) Mr. BOILEAU mortuus eſt 1711. Vitae eius deſcriptio prodiit Amſtelodami 1715. in 12. & 1717. *par Mr. Desmaizeaux* gallice. Epitaphium *de Mr.* BOILEAU exſtat *dans les lettres galantes* V. 160. Elogium eius *par Mr. de Valincourt* praemiſſum eſt Tomo 1. operum DE BOILEAU, editionis Amſtelod. 1717.

Auctor illius eſſe creditur abbas GOULD, (*a*) *Hibernus*, & *Theſaurarius Turonenſis.* (*Tours*)

(202.) Les Curioſités de Paris, *de Verſailles, de Marly, de Vincennes, de Saint-Cloud & des Environs, avec figures:* par M. L. R. in 12. *Paris* ap. *Saugrain* 1716. Auctor eſt *Claudius* SAUGRAIN, *Bibliopola*, praeſtat illa, quae in titulo pollicetur, ſuccincto ſcribendi genere, uti iudicant auctores *du Journal des Savans*, die 6. Aprilis 1716. multa ſimilia ſcripta adducit *le Long*. l. c. num. 14521. & ſequentibus.

D.

Daphnis. uid. infra ſub tit. *l'Hiſtoire Ethiopique.*

(203.) La Décadence viſible de la Roïauté, *reconnue par cinq marques infaillibles: Premierement, par le peu d' autorité que ceux, qui ſont intereſſez à la ſoutenir, ont auprès de ſa Majeſté. Secondement, par le peu de Reſpect, que les peuples ont pour tout ce qui vient de la part du Roy: Troiſièmement, par l' uſage des Fourbes &c.* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE', uid. *le Long*

(*a*) Qui religionem papiſticam introducere conatus eſt in Hiberniam, Reformatos autem & Evangelicos in Gallia iterum pertrahere ad religionem Papiſtarum. *Prima* huius libri editio prodiit 1710. *Altera* 1717. & *Tertia* 1720. Scripſit potiſſimum hic abbas contra *Bulnati Catechiſmum* & *Bataui cuiusdam paſtoris epiſtolam.* In nouiſſima libri ſui editione reſpondere etiam annifus eſt auctori cuidam anonymo, qui contra hunc eius librum antea ediderat ANTIDOTUM, parum autem ſatisfacit huic anonymo. uid. *die fortgeſetzte Sammlung uon alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1722. p. 479. adde aliam huius libri recenſionem *dans le Journal des Saūans* 1721. menſ. Febr. n. 9. & *dans les Memoires de Treūoux* 1722. menſ. Febr. n. 6.

Long l. c. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, ipſe MONTANDRE ſe auctorem huius ſcripti profeſſus eſt. uid. *le Long* l. c. num. 9527. & adde infra ſub tit. *Formulaire d' Etat.*

(204.) Declaration (veritable) *faite au Roy & à nos Seigneurs de ſon Conſeil, des riches & ineſtimables Treſors, nouvellement découverts dans le Roïaume de France: Preſentée à Sa Majeſté par* L (*La*) B (*Barone*) D (*De*) B (*Beau*) S (*Soleil*) *nommée Martine* De BERTEREAU in 8. 1632. Miratú dignum, quod haec nobilis femina talibus occupationibus, nimirum inueſtigationi montanorum theſaurorum fuerit dedita, quae alias a ſexu ſequiore longe remotae ſunt. uid. *le Long* l. c. num. 814. ubi etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, de eadem materia agentia, adducit.

(205.) Declaration du Droit *de legitime ſucceſſion au roïaume de Portugal, appartenant à la Royne Mere du Roy tres-Chrêtien, avec la Réponſe, Conſultations ſur ce faites. Enſemble la Défenſe contre les impoſtures & calomnies d' Antoine de Nebride, pour l' uſurpation du Roïaume de Navarre; & Diſcours veritable du reſte des illegitimes détenſions dudit Caſtillan, tant ſur la Maiſon & Couronne de France, qu' autres Princes François, notamment d' Arragon, de Valence & du Païs de Catalogne; avec les Duchez de Gueldres ſur les Princes de la Maiſon de Lorraine:* par M. P. BE. IU. TH. in 8. Anvers 1582. Auctor eſt *Maître Pierre de* BELLOY, *Juriſconſulte Tholoſan*, ut litterae

initiales indicant. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 12035. qui uaria quoque ſcripta, cum declaratione hac conferenda, in numeris praecedentibus & ſubſequentibus adducit.

(206) Déclaration du Roy de Navarre *contre les Calomnies, publiées contre lui & proteſtations de ceux de la Ligue, qui ſe ſont élevez en ce Roiaume de Bergerac le 10. Juin* 1585. in 8. *Orthes* 158;. Auctor eſt *Philippe* de MORNAY: inſerta quoque eſt haec declaratio gallica Tom. I. *des Memoires de la Ligue* p. 201. & Tom. I. *des Memoires de Mornay* p. 466. in 4. *la Foreſt* 1624. edit. Prodiit etiam latine in 8. Lugduni Batauorum 1585. & haec uerſio latina inſerta eſt collectioni, cui tit. *Scripta utriusque partis* in 8. Francofurti 1586. uid. *le Long* l. c. num. 7970. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(207.) Déclaration & Proteſtation du Roy de Navarre, *du Prince de Condé & du Duc de Montmorency, ſur la paix, faite avec ceux de la maiſon de Lorraine, Chefs & principaux Auteurs de la Ligue, au préiudice de la maiſon de France du 10. Août 1585. Plus deux Lettres dudit Roy de Navarre, écrites, l'une à Meſſieurs du Parlement & l'autre à Meſſieurs de Sorbonne, avec une Epître au Roy: par un Gentilhomme* in 8. *Orthez* 1585. Auctor eſt itidem MORNAEUS, qui etiam ſine dubio confecit duas epiſtolas, litteris P. M. D. ſignatas, hae enim ſignificare poſſunt *Philippum* MORNAEUM, *du Pleſſis*, Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom.

I. *des*

1. *des Memoires de la Ligue* p. 201. uid. *le Long* l. c. num. 7978. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(208.) Déclaration du Roy de Navarre, *faite à Saumur au paſſage de la Loire pour le ſervice de ſa Majeſté le* 21. Avril 1589. Auctor itidem eſt MORNAEUS, cuius commentariis (*Memoires*) hoc ſcriptum eſt inſertum Tom. 1. p. 901. idem exſtat in Tom. 3. *des Memoires de la Ligue* p. 265. uid. *le Long* l. c. num. 8122.

(209.) Déclaration hiſtorique *de l' injuſte uſurpation & retenſion de la Navarre par les Eſpagnols* in 8. 1625. Auctor eſt *Arnauld* OIHENART *de Mauleon*, *Aduocatus Parlamenti Nauarrenſis*, uid. *le Long* l. c. num. 12049. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de regno Nauarrae agentia, adducit, adde etiam infra ſub tit. *Extrait d' un Traité*, ubi ſcriptum, cum hoc conferendum, occurrit.

(210.) Déclaration des Conſuls, *Echevins, Manans, & Habitans de la Ville de Lyon ſur l' occaſion de la priſe d' armes, faite par eux le 24. Fevrier* 1589. Auctor eſt *Claudius* RUBYS. uid. *Jac. Auguſti Thuani Hiſtoriam Galliae* ſub anno 1589. Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 3. *des Memoires de la Ligue* p. 284. add. *Le Long*. l. c. num. 8114. & 8116. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(211.) Déclaration de l' Archevêque de Bezançon *ſur l' entrée de l' Armée Françoiſe au*

dit

Digitized by Google

dit Païs (Comté de Bourgogne) in 4. *(à Dole 1637.)* Auctor eſt *Ferdinand* DE RYE, *Archevéque de Bezançon, commis au Gouvernement de la Franche-Comté.* uid *le Long* l. c. num. 8970. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(212.) Déclaration veritable *de tout ce qui ſ'eſt paſſé depuis la priſe des Faux bourgs de Paris en Octobre 1589. jusqu' au mois de Juillet 1593. & de ce qui ſ'eſt paſſé tant à la Ferte-Bernard, qu' en la Ville d' Orleans: par un Anonyme* in 4. Orleans, 1593. Auctor eſt CUMNENE. uid. *le Long* l. c. num. 8378.

(213) Décoration de la Cour de l'Hôtel de Ville de Paris, *pour l' érection de la Statue du Roy;* in 4. *Paris* 1689. Auctor eſt *Claudius Franciſcus* MENESTRIER, Ieſuita, mortuus 1705. qui praecipua facta regis Ludouici XIV. in hac deſcriptione expoſuit. uid. *le Long.* l. c. num. 9772. uide etiam infra ſub uoce *Statuë* & *Statuë equeſtre,* nam ibi ſunt ſcripta, cum hoc conferenda.

(214.) La découverte de la Ville d' Antre en Franche-Comté, *avec des queſtions curieuſes pour éclaircir l' Hiſtoire de cette Province* in 12. Paris 1697. Auctor eſt *Pierre* DUNOD, *Ieſuita* uid. *le Long* l. c. num. 15434. epiſtolam, contra hoc ſcriptum directam, uid. infra ſub tit. *Lettre en forme de diſſertation.*

(215.) La découverte entiere de la Ville d' Antre *en Franche-Comté, les mépriſes des auteurs de la critique d' Antre, avec la Notice de la Province*

ce

ce des Sequanois, *retablie par la Découverte de la ville d' Antre.* Auctor itidem eſt Pere *Pierre* DUNOD, *Ieſuita*; ſcriptum autem hoc impreſſum eſt *dans le Supplément des Journaux des Savans* 1708. menſe Martio & prodiit in 12. *à Amſterdam* 1709. ap. *Albert Beſançon.* uid. *le Long* l. c. num. 15438 qui & hoc loco uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(216.) Découvertes (nouvelles) *ſur l' Etat de l' ancienne Gaule du tems de Ceſar* in 12. Paris ap. de Luynes 1696. Auctor eſt *Louis* DES OURS DE MANDAJORS, *Maître de la ville d' Alais*, qui in hoc ſcripto ſuo coniecturis ſuis ſatis audax eſt. uid. *le Long* l. c. num. 23. & hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, huc ſpectantia, & cum hoc conferenda, adducit.

(217.) Découvertes (nouvelles) ſur Clodion & les François, in 4. Auctor eſt *Louis* DES OURS DE MANDAJORS. uid. *le Long* l. c. num. 6558.

Defenſe des Anglois & des François. uid. infra ſub uoce *Lettres ſur les Anglois.*

(218.) La Defenſe des nouveaux Chrétiens confeciſſe dicitur P. le TELLIER. uid. *Baylii* Dictionaire uoce *Arnauld*, not. L. n. 2.

(219.) Defenſe du Privilege de la Fierte ſaint Romain, *contre le Plaidoyer de deux Avocats du Grand Conſeil: par le Doyen, Chanoines & Chapitre de l' Egliſe cathedrale de Roüen* in 8. *Roüen* 1608. & Paris 1611. Auctor eſt *Adrien* BEHOTTE, *Grand Archidiacre de Roüen.* uid. *le Long dans*

la

Digitized by Google

la Bibliotheque hiſtorique de la France num. 3948. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam infra ſub uoce *Refutation*.

(220.) Defenſe du Droit de la maiſon d' Autriche à la ſucceſſion d' Eſpagne, *à Cologne* 1703. in 8. Auctor eſt Lib. *Baro d'* ISOLA, legatus quondam caeſareus. uid. *Catalogum bibliothecae Haſeanae* p. 448.

(221.) Defenſe pour Maître Pierre Victor Cayet, *Docteur en Theologie contre la pretendue Cenſure de la Chronologie ſeptennaire* in 8. 1610. Auctor eſt ipſe CAYET, qui ſuam apologiam ſcripſit. uid. *le Long* l. c. num. 8517. & adde ſupra ſub uoce *Chronologie*.

(222.) Defenſe des Refugiés contre l' Avis important. Auctor eſt COULANUS, (qui mortuus eſt in Anglia 1693. uel 1694.) teſte *Baylio dans le* Dictionaire, p. 3093. cf. ſupra ſub uoce *Avis*.

(223.) Defenſe de Diſcours ſur le livre intitulè: *le Prince, contre l' Apologie* de J. P. in 8. 1632. Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint-Germain, Aumonier de la* Reine, *Mere*. uid. ſupra, ſub uoce *Diſcours* add. *le Long*. l. c. n. 8891. 8892. & ſq. qui uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(224.) Defenſe des verſions de l' Ecriture ſainte, *à Cologne* 1688. in 12. Auctor eſt *Antonius* ARNALDUS. uid. Acta eruditor. Lipſ. lat. 1689. p. 177. ubi recenſetur, collato eorundem Actorum

Actorum anno 1690. p. 133. quo poſteriori loco auctor detegitur. cf. *Rich. Simonii hiſt. critique des verſions du N. T.* cap. 28.

(225.) Deſenſe de l' Exemption *& de la Jurisdiction de l' Abbaie de Fecamp, pour ſervir de Réponſe à la Réquête, & au Memoire de l' Archevêque de Rouën, preſenté* en 1689. in fol. 1690. Auctor eſt *Dom Guillaume* FILLIASTRE, *(a) Monachus Benedictinus*, impreſſa autem eſt haec defenſio Pariſiis. uid. *le Long* l. c. num. 4995.

(226.) La Defenſe de l' Egliſe contre le livre de Mr. Claude, *intitulé la Defenſe de la reformation, à Cologne* 1689. in 12. pl. 36. & *à Anvers* 1689. Auctor huius libri itidem eſſe dicitur *Ant.* ARNALDUS. uid. Acta eruditor. Lipſ. lat. 1690. p. 18. & in indice huius anni p. 611. Sed *dans l' hiſtoire des ouvrages des Savans*, menſ. Aug. 1689. p. 531. & 534. tribuitur P. d' ANTECOURT, Canonico *monacho St. Genevieve & Cancellario Univerſitatis Pariſienſis*, cui poſteriori ſententiae etiam *Baylius* dans *ſon* Dictionaire accedit ſub uoce ARNAULD.

(227.) Défenſe de l' Hiſtoire des cinq Propoſitions *contre le Livre, intitulé: La Paix de Clément IX.* in 12. *Liege* 1701. *Hilarius* DU MAS, *Doctor Sorbonnicus* pro auctore huius ſcripti habetur. uid. *le Long* l. c. num. 1664. adde quoque infra ſub tit. *Hiſtoire des cinq Propoſitions* & ſub tit. *La Paix de Clement IX.* Le Long l. c. in numeris anteceden-

(a) Huius uitam conſcripſit *Glaber* RODULPHUS, *Monachus Cluniacenſis* uid. *le Long* l. c. num. 5261. *

tecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(228.) Defenſe (a) des Diſſertations *ſur l' Origine de la Maiſon de France* in 12. *Paris* ap. *Guignard.* 1713. Auctor eſt *Claude du Moulinet, Sieur* DES THUILLERIES.

(229.) Defenſe de la Monarchie de Sicile, (b) *contre les entrepriſes de la cour de Rome à Lion*

(a) Auctor hanc diſſertationem oppoſuit Patri *de Tournemine*, qui *dans les Memoires de Trevoux menſe Avril* 1712. poſtquam recenſuerat quatuor diſſertationes de M. *des Thuilleries* p. 674. refutat ultimam eius diſſertationem, quae tractat de uera origine regum Galliae *de la troiſième race.* Auctor ſequitur opinionem, quam *Beſſy* primus propoſuit, nimirum Hugonem fortem eſſe filium Hugonis abbatis, filii Caroli Magni. uid. *Le Long* l. c. num. 9928. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta ſimilia & cum hoc conferenda, habet, uid. etiam infra ſub tit. *Diſſertation ſur l' Origine &c.*

(b) Refutat DU PINIUS in hac defenſione BARONIUM, qui ediderat ſcriptum DE MONARCHIA SICILIAE, recenſetur defenſio DU PINII *in dem 26. Journal des Savans* art. 2. it. in part. 22. *der unpartheyiſchen Gedancken von Journalen* n. 7. & *dans le Journal litteraire* Tom. 9. Part. 1. n. 5. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 422. Alia huius defenſionis editio prodiit Amſtelodami 1716. in 8. pagg. 232. *chez Etienne Lucas*, quae accuratiſſima dicitur, ad ipſum quippe DU PINII MStum expreſſa, adeo ut DU PINIUS hanc editionem non poſſit non pro ſua agnoſcere. uid. *les nouvelles de la republique des lettres* menſe Nou. & Dec. 1716. n. 10. ubi haec editio recenſetur, it. in actis eruditorum Lipſ. latinis 1717. menſe Mart. n. 14. Alias recenſiones defenſionis iſtius ſecundum editionem Lugdunenſem uid. in Part. 1. Tom. 6. *de la Bibliotheque ancienne*,

Digitized by Google

Lion 1716. pagg. 412. & *à Amſterdam* 1716. in 8. pagg. 232. quae editio ad Lugdunenſem eſt expreſſa. Auctor eſt *Mr.* DU PIN, cuius ſcripta uileſcere dicuntur, quia illis expoliendis priſtinam non impenderet diligentiam.

(230.) Defenſe de l' ancienne Tradition des Egliſes de France, *en la Miſſion des premiers Predicateurs dans les Gaules, du tems des Apôtres, ou de leurs Diſciples immediats: par* R. O. in 12. *Paris ap. Rouland* 1678. Auctor eſt *René* OUVRARD, *de Chinon, Canonicus Turonenſis*, qui ſententiam *de Marca* amplexus eſt circa materiam de ſancto Dionyſio. Ille tantum unico loco & quidem obiter atque ſine certo fundamento dicit, quod hic ſit Dionyſius Areopagita. OUVRARD mortuus eſt 1694. uid. *le Long* l. c. num. 1019. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(231.) Defenſe des Sts. Péres, accuſés de Platoniſme. Auctor eſt P. BALTUS, Ieſuita.

(232.) Defenſe (a) de la Lorraine *contre les préten-*

---

cienne & moderne art. 10. it. *dans le Journal des Savans* menſe Oct. art. 4. & in *hiſtoire critique* Tom. 12. art. 17. ubi diuulgatur, hanc defenſionem inſcio & inuito auctore publicatam eſſe. Recenſio quoque huius libri exſtat *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1716. menſe Nouembri & Dec. n. 10.

(a) Inſerta eſt haec defenſio Tomo 2. actorum pacis Ryswicenſis p. 436. in 12. *à la Haye* 1707. uid. *le Long* l. c. num. 12152. qui in numeris praecedentibus & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda, habet. cf. etiam infra ſub tit. *Reflexions ſur les deux ouvrages.*

prétenſions de la France, où l' on fait voir tout ce qui ſ'eſt paſſé de ſiecle en ſiecle de plus remarquable ſur ce ſujet : par le Sieur Jean Pierre Louis P. P. Auctor eſt Pater *Louis* HUGO, *Monachus ordinis Praemonſtratenſis.*

Defenſe des Droits & des Prerogatives des Rois de France. uid. infra inter anon. latin. ſub tit. VINDICIAE GALLICAE.

(233.) Defenſe de la diſſertation ſur la validité des ordinations des Anglois *contre les differentes réponſes, qui y ont été faites.* Voll. 4. Auctor eſt P. LE COURAYER. Scriptum hoc recenſetur cum laude *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* menſ. Maio 1727. n. 5. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 815. it. *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* 1727. menſ. Iunio n. 2. itidem cum laude, nec non *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Aug. n. 4. Haec defenſio potiſſimum au P. LE QUIEN oppoſita eſt. Cf. ſupra ſub uoce *diſſertation* ubi ipſa diſſertatio P. COURAYER *ſur la validité des ordinations* &c. adducitur.

(234.) La Defenſe des Catalans, *où l' on voit le juſte ſujet, qu' ils ont de ſe retirer de la domination du Roi d' Eſpagne, avec les Droits du Roi ſur la Catalogne & le Rouſſillon. Remontrance au Peuple* (de qua uid. infra ſub tit. *Remontrance au Peuple) de Flandres ſur les Droits du Roi,* in 8. Paris ap. de Sercy 1642. Auctor eſt *Charles* SOREL, *Hiſtoriographus Galliae.* uid. *le Long* l. c. num. 12056. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(235.) Les

(235.) Les Delices de la Suiſſe. Auctor eſt Mr. RUCHAT, *Profeſſor Lauſonienſis*, qui etiam edidit *Hiſtoriam reformationis Helveticae* & alia utilia ſcripta. uid. *die Leipz. gel. Zeit. von gel. Sachen* 1726. p. 309.

(236.) Demonſtration (*premiere*) du Droit de Nomination (*du Roy*) *à cinq Abbaies (nimirum Chezal Benoiſt, ſaint Sulpice de Bourges, ſaint Allyre de Clermont, ſaint Vincent du Mans & ſaint Martin de Sées) du* 10. Ian. 1683. in 4. Auctor eſt *François* CHAPPE', *Monachus Benedictinus*, qui propter quasdam cum ordine ſuo lites diſceſſit ad Iacobinos Monachos Prodiit etiam SECONDE DEMONSTRATION DE CE DROIT *par le même* in 4. it. REPRISE DES DEUX DEMONSTRATIONS DE CE DROIT &c. *par le même* du 23. *de Janvier* 1683. in 4. adde SECOND ECLAIRCISSEMENT DU DROIT *de ſa Majeſté ſur ces cinq Abbaïes* par F. F. C. M. B. in 4. Hae litterae initiales indicant *François* CHAPPE', *Moine Benedictin.* add. quoque REMARQUES ET OBSERVATIONS SUR L'ETABLISSEMENT DES ELECTIONS TRIENNALES DES CINQ ABBAÏES *de la Congregation de Chezal Benoiſt, continuées dans la Congregation de ſaint Maur: par le même* in 4. uid. *le Long* l. c. num. 4905, 4906, 4907. qui & in numeris antecedentibus adhuc 4. ſcripta, de hiſtoria harum Abbatiarum agentia, adducit.

(237.) Demonſtration de l' Exiſtence de Dieu à Paris 1713. in 12. pagg. 252. Auctor huius ſcripti noſtro tempore ſatis notus, fuit *Mr.*

Digitized by Google

FENELON, *Archi-Epiſcopus Cameracenſis (Cambray)* uid. acta eruditor. Lipſ. lat. 1713. & Tom. 3. *der neuen* Bibliothec p. 454. it. *Clerici biblioth. Choiſie* Tom. 26. p. 227.

(238.) Denonciation quatrieme de l' héreſie du peché philoſophique, *continens reſponſionem ad tertiam epiſtolam P. P. Ieſuitarum* 1690. in 8. pl. 5. Auctor eſt *Anton.* ARNALDUS, uid. *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1691. p. 105.

(239.) Le Dénoüement des Intrigues du tems, *par la Réponſe au Livret: intitulé: Lettres & autres Piéces curieuſes. Fait par le* S. I. P. P. B. in 12. *Bruxelles* 1672. Auctor eſt *Baro* DE LISOLA. uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 938. col. (a) uid. in hac ipſa bibliotheca mea ſub tit. *Lettres & autres Pieces curieuſes.*

(240.) Le Dernier Deſeſpoir de la tradition. Auctor huius ſcripti eſt *Paulus* FERRI. uid. *Ancillonii melange critique* Tom. 2. p. 269.

(241.) Deſcription (nouvelle) du Château & Parc de Verſailles *& de Marly, contenant une explication hiſtorique de toutes les Peintures, Tableaux, Statues, Vaſes & Ornemens, qui ſ'y voyent* &c. in 12. *Paris* 1701. tertia editio, 2. uoll. in 12. *Paris* 1713. Auctor huius deſcriptionis eſt *Jean* DE PIGAGNOL *de la Force, d' Auvergne, Gouverneur des Pages de M. le Comte de Toulouſe.* uid. *le Long* l. c. num. 11068. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, ad hanc materiam ſpectantia, adducit.

(242.) Deſcription (nouvelle) de la France, *enrichie de figures,* 6. uoll. in 12. Paris ap.

de

Digitized by Google

de Laune 1718. Auctor eſt itidem DE PIGAGNOLE *de la Force.* uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 896. Auctor *du Journal des Savans* 1718. ſuppeditat potiora huius libri momenta, cuius uerba gallica, hic in latinum conuerſa, ita ſonant: Primum uolumen agit de rege, origine & conditione des grandes Charges de la Couronne & de la Robe, de regimine generali in Gallia. Reperitur in quinque aliis uoluminibus hiſtoria naturalis & politica ſingularum prouinciarum, regimen Galliae ſpeciale & deſcriptio urbium, domiciliorum regiorum,. arcium, & monimentorum, memoratu digniſſimorum. Auctor omnia curioſiſſima congeſſit in haec quinque uolumina, quae deprehenduntur *dans les Etats des Generalitez*, a Commiſſariis, uel Inſpectoribus (*Intendans*) per prouincias diſtributis, obſeruata, & ad inſtructionem defuncti ducis Burgundiae perſcripta: adiecit etiam quasdam obſeruationes, quas ipſi itinera eius, per prouincias regni facta, ſuppeditarunt.

(243.) Deſcription & Diviſion de la France. Auctor eſt *Jean* HINSSELIN DE MORACHE, qui etiam hanc deſcriptionem Tom. 1. & 2. *de ſon Portrait geographique & hiſtorique de l' Europe* inſeruit à *Paris* ap. *Osmont* 1675. in 12. uid. *le Long* l. c. num. 154*. nam hic in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de Galliae Geographia & Hiſtoria agentia, adducit.

(244.) Deſcription de l' Origine & premiere Fondation de l' Ordre ſacré des Char-

Digitized by Google

treux. uid. in anonymis latinis ſub uoce ANAGRAPHE.

(245.) Deſcription de la France. Haec deſcriptio inſerta eſt Tom. 2. *de la methode pour étudier la Geographie* in 12. *Paris* ap. *Hochereau* 1716. quae methodus tantum eſt noua editio Geographiae per *Martineau du* PLESSIS conſcriptae, aucta diſſertatione quadam praeliminari de hac ſcientia, catalogo quodam Geographorum per *Nicolaum* LENGLET DU FRESNOY. Haec Geographia inter eas, quae hucusque publicatae ſunt, accuratiſſima eſt. uid. *le Long* l. c. num. 163*. qui numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de Geographia Galliae agentia, adducit.

(246.) Deſcription de la Trappe in 12. *Paris* 1671. 1682. 1689. Auctor eſt *André* FELIBIEN, *Sieur des Avaux*, *Hiſtoriographe du Roy*, mortuus 1695. uid. *le Long* l. c. num. 5675.

(247.) Deſcription de la même Abbaïe *avec les Conſtitutions, les Reflexions ſur icelles, la mort de quelques Religieux de ce monaſtere. Pluſieurs lettres du R. P. Abbé, une briéve Relation de l' Abbé de Sept-Pons* in 12. *Lyon* ap. *Aubin* 1683. Auctor huius nouae deſcriptionis eſt *Touſſaint* DESMARES, *Prêtre de l' Oratoire & Curé de Liancourt*, qui mortuus eſt hoc loco 1687. Auctor autem relationum de morte quinque monachorum huius monaſterii eſt *Jean* le BOUTHILLIER *de Rancé*, *Abbé Reformateur de cette Abbaïe.* uid. *le Long* l. c. num. 5675. * adde quoque infra ſub tit. *Relation.*

(248.) De-

Digitized by Google

(248.) Deſcriptions des ſaintes Grottes de l' Egliſe de l' Abbaïe roïale de ſaint Germain d' Auxerre, *contenant l' Abregé de la Vie des Saints, dont les Corps y repoſent par un Religieux Benedictin de l' Abbaie de ſaint Germain* in 12. *Auxerre* ap. *Troche* (1714.) Auctor huius operis eſt *Dominique* FOURNIER, & mortuus eſt Monachus *de ſaint Germain d' Auxerre* anno 1139. Auctor ſuppeditat compendium hiſtoriae & mentionem facit magni numeri Epiſcoporum huius urbis circiter 49. uid. *le Long* l. c. num. 5319. qui & in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de epiſcopis Autiſſiodorenſibus agentia, adducit.

(249.) Le Deſir du peuple François, *pour le bien de l' Etat & le moyen pour reprimer les abus & malverſations, qui ſe commettent au maniement des Finances, repreſenté à la Reine Mere du Roy* in 8. 1625. Auctor eſt *Jean* BOURGOIN. uid. *le Long* l. c. num. 11623. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria quoque ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(250.) Le Détail de la France, *ou Traité de la cauſe & de la diminution de ſes biens & des moyens d' y remedier: par* M. de S. in 12. *Roüen* 1695. Auctor eſt *Pierre le Peſant, Sieur de* BOIS-GUILLEBERT, *Advocatus generalis, Rothomagenſis (Rouen)* qui mortuus eſt 1714. Secunda editio auctior prodiit *par. pluſieurs Memoires & Traités ſur la même matiere*, 2. uolumina in 12. Roüen 1707. eadem ſecunda editio prodiit quoque ſub titulo *Teſtament Politique de Monſieur de Vauban* 2. uoll. in 12. 1708. Hic autem titulus a typographo

Digitized by Google

pographo eſt inuentus, ut huic operi plures emtores conciliaret, quibus hoc ſcriptum non indignum eſt. uid. *le Long dans la Bibliothèque hiſtorique de la France* num. 11638.

(251.) Détail de la France in 12. 1716. Auctor eſt DE SOISSONS, *Gentil homme du Païs du Maine* qui optime in hoc ſcripto cauſſam miſeriae in Gallia demonſtrat. Oſtendit, ſub regibus antecedentibus uectigalia & ſumtus publicos maiores fuiſſe, & tamen populum nunc eſſe miſeriorem, quam antea. Explicat huius rei rationem, & pauci ſcriptores ſunt, qui tam prudenter ſcribunt. Stilus eius probandus eſt, & lectorum animos mouere poteſt. Opuſculum 400. uel 500. paginas explet, & continet ſolidas tractationes & curioſam eruditionem in illa materia, quam auctor pertractat. uid. *le Long* l. c. num. 11640. qui in numeris antecedentibus, & ſequentibus ſimilia ſcripta profert.

(252.) Devoir (du grand & loyal) *fidelité & obeiſſance de Meſſieurs de Paris envers le Roy, & couronne de France,* in 8. 1565. Auctor eſt *Louis Regnier*, *Sieur* DE LA PLANCHE, *nobilis Pariſinus*, Hugonota. Scriptus eſt hic liber contra principes ex familia *de Guiſe* uid. la Croix du Maine *dans ſa Bibliotheque françoiſe.*

Diable marié uid. ſupra ſub uoce *Belphegor*. n. 105.

(253.) Dialogue des cauſes de la corruption de l' Eloquence, *traduit en François*, à Paris 1630. in 4. Auctor huius dialogi, primum latine ſcripti, a quibusdam TACITUS, ab aliis QUINCTILIANUS eſſe dicitur. Auctor praefationis

ſationis ad hunc dialogum, gallice uerſum, eſt. Mr. GODEAU. *Philander*, cui hic dialogus dedicatus eſt, fuit *Mr. Valentin* CONRART, (*a*) Secretarius regius & Secretarius *de l' academie Françoiſe*. Mr. *d' Ablancourt* (*b*) dedicauit etiam huic CONRARTO ſuam *Minutii Felicis* editionem & ipſum uocauit *Philandrum*, uti etiam fecit Mr. GODEAU in epiſtola huius Dialogi dedicatoria ad CONRARTUM uid. *Colomeſii Recueil de Particularités*, in operibus *Colomeſii* p. 468.

(254.) Dialogue entre un Catholique ancien, un Catholique zelé & un Palatin, fait en 1590. ſur les *cauſes des miſeres de la France*. Auctor eſt *Guy* COQUILLÉ, *Avocat au Parlement*, qui mortuus eſt 1603. Anton. Theiſſier Tom. 4. additionum ſuarum *aux Eloges des Hommes Savans*

(*a*) De quo uid. *Elit*. 470. & *Richelet lettres* p. 412. itemque notas ad *Boileau* epiſt. I. p. 238. edit. 1717. Mortuus eſt CONRARTUS 1675. & quanquam non callebat linguam latinam, in uariis tamen ſcientiis probe uerſatus fuit. Conuentus eruditorum, qui apud CONRARTUM inſtituebantur, originem dederunt condendae academiae ſcientiarum Pariſinae. Vita eius breuiter deſcribitur *dans les particularitis de la bie des auteurs françois, devant les lettres de Mr. Richelet* p. 93. Scripta autem eius adducuntur *dans l' hiſtoire de l' academie françoiſe*.

(*b*) *Nicolas Perrot* d' ABLANCOURT, mortuus eſt 1664. & erat ſocius *de l' academie françoiſe*, intimus d' *Olibier Patru*, Aduocati, ſuo tempore, celeberrimi. De uita, ſtilo & ſcriptis *Ablancourti* uid. *les lettres de Mr. Richelet* p. 83. *dans les particularitès de la bie des auteurs françois* edit. quintae, ubi etiam epitaphii *Ablancourtiani* contenta referuntur. Vehementiſſimus *Ablancourtii* inimicus erat abbas *de Maroles*, uid. *Richelet* l. c. p. 112. edit. quintae. not. (b)

vans de M. de Thou p. 454. dicit, quod Cardinal *Pellevé* (*inſigne Ligueur*) ſit quaedam perſona, in hoc dialogo cum aliis colloquens. Inſertus eſt hic dialogus *au Recueil des Oeuvres poſthumes de Coquille* in 4. Pariſ. 1650. Tom. 1. oper. ſuor. in fol. *Paris* 1665. *Bourdeaux* 1703. uid. *le Long* l. c. num. 8256.

(255.) Dialogue entre le Maheutre (*a*) & le Manant, *contenant les raiſons de leurs debats & queſtions en ces preſens troubles au Roiaume de France* in 8. 1594. Auctor, qui publicauit nouam editionem *Satyrae Menippeae* perhibet p. 380. quod *Nicolas* ROLLAND, *General des Monnoies*, de quo agitur *dans le Procès : Verbal de Nicolas Poullain*, ſit auctor huius Dialogi, ſed *le Long* l. c. num. 8400. monet, quia hic *Rolland* fuiſſet *un grand Ligueur*, probabile eſſe, quod potius ſit auctor cenſurae huius dialogi, quam dialogi ipſius, idem dicit p. 94. quod L. MORIN, dictus *Cromé*, *Conſiliarius magni Conſilii*, unus ex ſedecim Factionis Hiſpa-

(*a*) Sub nomine *Maheutre* in hoc ſcripto intelligitur, qui partibus regis fauet & ſub nomine *Manant, un Ligueur. Gabriel Naudaeus* p. 711. *de ſon Maſcurat* edit. ſecund. obſeruat, quod *un Carabin Maheutre* (i. e. talis, qui partibus regis Nauarrae faueret, & *un pauvre Manant, Ligueur*, optime locuti eſſent in medio Campo de arcanis artibus & congregationibus coniuratorum (*de la Ligue*) & de commodis utriusque partis, quodque colloquia tam ſeria atque ampla inſtituant, quibus nihil melius in hoc genere prodierit. uid. *le Long* l. c. num. 8400. qui etiam in numero ſequente ſcriptum contra hoc editum, in numeris autem antecedentibus & ſequentibus alia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Hiſpanicae pro auctore uenditaretur a *Petro Cayet* p. 11. folio uerſo Tomi I. *de ſa Chronologie novennaire*, qui p. 281. dicit, quod 2. aut 3. dies ante feſtum natiuitatis Chriſti hic liber fuiſſet publicatus, quo Dux Moguntinus ualde irritatus fuiſſet, & ſtudioſiſſime inquirere iuſſiſſet, quis huius ſcripti ſit auctor.

Dialogues cinq, faits à l'imitation des anciens. uid. ſupra ſub uoce *Cinq*

(256.) (Nouveaux) Dialogues des morts. Auctor huius ſcripti eſt Mr. *Bernhard de* FONTENELLE. uid. *Bayle* Dictionaire uoce ELISABETH not. D. Noua editio huius ſcripti auctior cum aliis ſcriptis FONTENELLI prodiit Amſtel. 1713. 3. Tomis. Prima editio Pariſiis 1683. in 12. publicata eſt & recenſetur in Actis eruditorum Lipſ. lat. 1683. p. 381. ſed nomen auctoris non indicatur. FONTENELLE ab omnibus fere pro elegantiſſimo ſcriptore gallico habetur.

(257.) Dialogues des Vivans, à Paris 1717. in 8. pagg. 392. recenſentur non adeo magna cum laude *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſ. Nou. & Dec. n. 8. *& dans l'Europe ſavante*, 1718. menſ. Mart. n. 7.. Auctor horum Dialogorum eſt abbas BORDELON. (*a*) Vid *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 44. & p. 302.

(258.) Diane

(*a*) Abbatem BORDELONUM ualde perſtringit *Richelet lett.* II. 466. 474. Edidit iam antea hic BORDELONUS: *Caractères naturels des hommes en cent Dialogues*, à la Haye 1692.

(258.) Diane de Caſtro, à Paris 1728. in 12. pagg. 309. Auctor eſſe dicitur celeberrimus HUETIUS, cuius hoc ſcriptum magna cum laude recenſetur *dans le ſupplément du Journal des Savans.* num. 8.

(259.) Dictionaire Neologique (*a*) à l' uſage des beaux Eſprits du Siecle; *avec l' Eloge Hiſtorique du Pantalon Phoebus & la reception de Meſſire Chriſtoffle Mathanaſius dans l' academie françoiſe & autres pieces pareilles, par un Avocat de Province* 1726. in 12. pagg. 143. Auctor eſt abbas DES FONTAINES, qui praeſertim in hoc Dictionario perſtringit Mr. de *la Motte*, abbatem *Houtteville*, P. *Catrou*, Ieſuitam *Courbeville*, du *Cerceau*, *Montcriſt*, *Roi* & abbatem de *Vertot*, it. *Carlet* de *Marivaux*. Sed multas horum auctorum locutiones reiecit, quae tamen tolerari poſſunt.

(260.) Dictionaire univerſel de la France & ancienne & moderne, uoll. 3. in fol. mai. à Paris 1726. 25. Alph. 9. pl. Auctores huius Dictionarii potiores ſunt SAUGRAINS & PRALTU. Recen-

---

(*a*) Recenſetur hoc Dictionarium *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſ. Sept. & Oct. n. 8. & exinde uerboſe *in den Leipz. gel Zeit.* 1727. p. 132. recenſetur quoque *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* 1727. menſ. Mart. n. 3. *L' academie françoiſe* petiit a Cancellario Galliae, ut hoc Dictionarium ſupprimeretur, quia tam multi uiri in illo perſtringebantur. uid. *die Leipz. gel. Zeit* 1729. p. 602. Tertia huius ſcripti editio prodiit Amſtel. 1728. in 12. pagg. 464. & recenſetur in Tom. 2. Part. 2. *de la bibliotheque raiſonnée* n. 3.

Digitized by Google

Recenſetur *dans le Journal des Savans* 1726. menſ. Mart. edit. Amſtel. n. 8. & in Actis eruditor. Lipſ. lat. 1728. menſ. Oct. n. 3. Cf. ad hoc Dictionarium: *Réponſe à la Critique du Dictionaire univerſel de la France à Paris* 1727. in 12. pagg. 56.

(261.) Difficultés inſurmontables, qui empêchent l' union. *Lion.* 1722. in 4. pl. 2. Auctor eſt *Pet.* MIDDOCHE. Prodiit etiam uerſio germanica huius ſcripti. uid ſub anonymis germanicis *Unüberwindliche Schwierigkeiten.*

(262.) De la Digeſtion *& des maladies de l' eſtomac*, à Paris 1729. in 12. pagg. 616. Auctor eſt Mr. HECQUET, qui uehementer perſtringit Mr. *Silvam*, & ipſum grauiſſimorum errorum in medicina & anatomia accuſat. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1729. menſ. Dec. n. 1.

(263.) Diſcours hiſtorique *du P. L. J. touchant le Mariage d'Ansbert le Senateur & de Blitilde, fille de Clotaire I. Roy de France, aïeul de ſaint Arnoul, duquel ſont deſcenduës la ſeconde & troiſiéme Lignée de nos Rois: dedié à M. le Prince* in 4. Paris 1647. Auctor eſt *Philippus* LABBE, *Ieſuita*, qui hanc diſſertationem oppoſuit ſcripto *de Chantereau le Fevre*, cuius mentionem facit *Le Long* l. c. num. 9887. Haec diſſertatio autem impreſſa fuit cura domini *du Bouchet*. uid. *le Long* l. c. num. 9888. qui in numeris ſubſequentibus uaria & cum hoc conferenda ſcripta, adducit.

(264.) Diſcours ſur la bienſéance, *avec des maximes & des reflexions trés importantes*, à la Haye

Digitized by Google

Haye 1689. in 12. pagg. 324. Auctor eſſe uidetur P. BOUHOURS (a) iudice Thomaſio *in ſeinen monatl. Nachrichten* 1689. p. 198.

(265.) Diſcours de (François) Cardinal de Joyeuſe, *en forme d'Avis, ſur la mort de Meſſieurs de Guiſe; avec la Réponſe du Roy.* Auctor eſt ipſe Cardinalis DE JOYEUSE, qui antea uocabatur *Arnaud d'* OSSAT, (b) cuius Tom. 2. *de la Suite des Memoires d'Etat* p. 196. in 8. Paris 1625. hoc ſcriptum quoque inſertum eſt.

(266.) Diſcours ſur ce qui ſe paſſe aujourd'hui dans l'empire *au ſujet de la ſucceſſion d'Eſpagne* in 4. 1711. Auctor eſt *Joachim* LE GRAND, *Prieur de Neuville les Dames.* uid. *le Long* l. c. num. 12108. & cf. infra ſub uoce *Memoires, touchant &c.*

(267.) Diſcours (excellent & libre) ſur l'état preſent de la France. Auctor eſt *Michel*

(a) Epiſtolae du P. BOUHOURS ſunt ſatis elegantes, & multa laude dignae.

(b) *Amelot de la Houſſaye* in notis ſuis ad primam epiſtolam Cardinalis *d'* OSSAT, datam ad Henricum III. affirmat, hanc diſſertationem ſcriptam eſſe ab hoc Cardinali, qui eo tempore adhuc erat legatus reginae Nauarrae. In annotationibus ad epiſtolas eiusdem editionis anni 1627. dicitur quod *deux lettres, ou Inſtructions, ou Memoires au Roy Henry* III *ſur cet évenement tragique*, quibus epiſtolis nomen Cardinalis DE JOYEUSE praefixum eſt, ſint ab *Arnoldo* d'OSSAT. Hae epiſtolae reperiuntur in editione 1627. epiſtolarum Cardinalis D'OSSAT & in *Hiſtoria Cardinalis de* JOYEUSE per *Aubery* edita. uid. *le Long* l. c. num. 8090. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

chel HURAULT, *Sieur de Fay ;* inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 3. *des Memoires de la Ligue* p. 2. & Tom. 3. *Satyrae Menippeae* p. 84. Hoc opuſculum, quod reſponſionis loco eſſe debet ad epiſtolas ducis *de Guiſe* exaratum eſt magno ingenio & iudicio, auctor eſſe uidetur Lutheranus quidam, licet ſit a nepote *Cancellarii Xenodochii Pariſienſis Michel* HURAULT, *Sieur du Fay*. uid. *Perroniana* uoc. *Fay*. add. *le Long* l. c. num. 8067. qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(268.) Diſcours ſur la Poliſynodie, in 4. pagg. 147. Prodiit etiam hic tractatus in 12. Amſtel. 1718. cum apologia *Mr. de S. Pierre* ad *Mr. de Sacy*. Auctor huius ſcripti eſt abbas de S. PIERRE, qui in ipſo contendit, aulam Galliae omnino pluribus collegiis ſuperioribus habere opus. Tantopere autem hoc ſuo ſcripto irritauit crabrones, ut ideo ejectus fuerit urbe Pariſienſi, eiusque nomen deletum ex catalogo ſociorum *de l' academie françoiſe*, uid. *Richelet dans ſes lettres* p. 291. & *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 314. potiſſimum p. 337. & 805. ubi quaedam alia ſcripta huius auctoris adducuntur. Recenſetur hoc ſcriptum *dans l'Europe ſavante* 1718. menſ. Sept. num. 3. ubi obiter & per tranſennam conceptum dicitur.

(269.) Diſcours prononcé dans l' academie de Soiſſons *en 1709. à l' occaſion de la mort du Préſident (Henry) Delfaut, membre de cette Academie* in 12. *Paris, ap. le Grand* 1709. Auctor eſt

eſt *Jean-Baptiſte Zacharie* GOSSET, *Archidiacre de Soiſſons*. uid. *le Long* l. c. num. 17295.

(270.) Diſcours des raiſons & moyens *pour lesquels Meſſieurs du Clergé, aſſemblez à Chartres, ont declaré les Bulles Monitoriales decernées par le Pape Gregoire XIV. contre les Eccleſiaſtiques & autres, tant de la Nobleſſe que du Tiers-Etat, qui ſont demeurez en la fidelité du Roy, nulles & injuſtes & contre les Droits & Libertez de l' Egliſe Gallicane*; in 8. Tours ap. *Mettayer*, 1591. 1593. Auctor eſt *Charles* FAYE, *Sieur d'* ESPESSE, *Abbé de ſaint Fuſcien, Parlamento Pariſienſi a conſiliis*, qui mortuus eſt 1638. uid. *le Long* l. c. num. 2322. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(271.) Diſcours d' un fidele ſujet *ſur la Majorité des Rois:* par I. B. in 8. Paris ap. *de Bray* 1614. Auctor eſt *Jean* BEDE', *dominus de la Gourmanderie*, reformatae religioni addictus. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11219. ſimilia ſcripta ap. *le Long* uid. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus.

Diſcours moral & Chrétien ſur l' oraiſon funèbre de Madame T. *** uid. infra ſub tit. *Oraiſon.*

(272.) Diſcours veritable de la priſe & reduction de Marſeille in 4. Paris. 1596. Auctor eſt *Eſtienne* BERNARD, *Maire de Dijon, Conſeiller au Parlement de Bourgogne, Lieutenant General de Chalon-ſur-Saone*, qui miſſus fuit Maſſiliam menſe Decembri 1595. ex parte ducis *de Maine*, ut

ut ibi iuſtitiam adminiſtraret, qui mortuus eſt 1609. uid. *Le Long* l. c. num. 8464. & adde ibid. num. 8465. & 15286. atque 15287.

(273.) Diſcours ſur l' Eloquence, *avec des reflexions preliminaires ſur le même ſujet*, à Paris 1723. in 12. Auctor I. B. KOSKI PALAEOLOGUS, *Conſtantinopolitanus*, cuius opera huic ſcripto impenſa recenſetur & laudatur *dans le Journal des Savans* 1724. menſ. Aprili n. 7. edit. Amſtel p. 441. ſq.

(274.) Diſcours de ce qui advint à Blois *jusqu' à la mort du Duc de Guiſe & du Cardinal de Lorraine*. Auctor eſſe dicitur *Eſtienne* DURAND de Dijon, uti cenſet *Louis Jacob, Carme Reformé*. Reperitur hoc ſcriptum Tomo 3. *Satyrae Menippeae*, Ratisbonae 1711. in 8. editae p. 159. & in Tomo 3. *des Memoires de la Ligue* p. 155. uid. *le Long* l. c. num. 8086. qui etiam num. 8085. ſcriptum aliud, cum hoc conferendum, adducit.

(275.) Diſcours de la ville de Paris à *M. le Prince ſur ſon retour: par un Pariſien* in 4. Paris 1651. Auctor eſt *Sieur l'* ESCALOPIER, *Aumônier du Roy* uid. *le Long* l. c. num 9404. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(276.) Diſcours d' Etat, *où il eſt prouvé par un raiſonnement invincible, que la perte de Mazarin & la délivrance des Princes eſt abſolument neceſſaire pour calmer les troubles de la Monarchie* in 4. 1650. Auctor eſt du BOSC DE MONTANDRE', qui hoc ſcriptum una cum illo, cui tit.

 Aveugle-

Aveuglement de la France, de quo uid. ſupra ſub uoc. *Aveuglement* confecit poſt expugnationem urbis *Rethel*, & auctor probare contendit, quod Galli ſint coeci, quia non uiderent, illos eſſe impeditos & catenis conſtrictos, qui defendere poſſent Gallos, uid. *Le Long* l. c. n. 9381. qui & in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(277.) Diſcours veritable *de l' étrange & ſubite mort d' Henry de Valois, advenue par permiſſion divine, lui étant à Saint-Clou, ayant aſſiegé la Ville de Paris, le premier jour d' Aout 1589. par un Religieux de l' Ordre des Jacobins*, in 8. *Paris* & *Lyon* 1589. Auctor eſſe dicitur *Edme* BOURGOIN, *Prieur des Jacobins.* uid. *Pierre Cayet* Tom. I. *de ſa Chronologie Novennaire* fol. 226. p. uerſa it. *Iac. Aug. Thuanus* in *hiſtoria ſua* ſub anno 1590. p. 50. edit. Geneu. ſimilem diſſertationem attribuit à BOURGOIN. Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 4. *des Memoires de la Ligue* p. 9. & Tom. 3. *Satyrae Menippeae* p. 344. in 8. Ratisbon. 1711. uid. *Le Long* l. c. num. 8159. qui uaria etiam ſcripta adducit in numeris antecedentibus & ſubſequentibus cum hoc conferenda.

(278.) Diſcours genealogique, *Origine & Genealogie de la maiſon de Bragelogne* in 12. Paris 1689. Auctor eſt *Pierre* de BRAGELOGNE, *Praeſes quondam Parlamenti Pariſienſis.* uid. *Le Long* l. c. num. 16450.

(279.) Diſcours au Roy *contre les libelles faits contre le gouvernement de ſon Etat* in 8. 1631. Auctor

Digitized by Google

Auctor eſt *Paul Hay, Sieur* DE CHASTELET. Hoc ſcriptum in fauorem Cardinalis *de Richelieu* compoſitum eſt, *contre les lettres & remarques,* quae aduerſus hunc uirum ſcriptae ſunt, praeſertim contra praeſidem *le Coigneux.* Inſerta eſt tractatio haec *au Recueil de du* CHASTELET p. 440. uid. *le Long* l. c. num. 8879. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(280.) Diſcours ſur le livre intitulé : *Le Prince & les deux lettres ſuivantes* in 8. 1631. Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint-Germain, Aumônier de la reine Mere.* uid. *le Long* l. c. num. 8891. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam in hac ipſa Bibliotheca mea ſupra ſub tit. *Defenſe.*

(281.) Diſcours d' Etat ſur les Ecrits de ce tems, *auquel eſt faite reponſe à pluſieurs Libelles diffamatoires, publiez à Bruxelles par les Ennemis de la France* in 8. 1635. Auctor eſt *Paul Hay, Sieur* DE CHASTELET, *Conſiliarius ſtatus publici.* uid. *le Long* l. c. num. 8950. Inſertum etiam eſt hoc ſcriptum *au Recueil des pieces diverſes pour ſervir à l' hiſtoire par Monſ. du* CHASTELET. p. 112. in fol. *Paris* 1635.

(282.) Diſcours ſur les Arcs triomphaux *dreſſez en la ville d' Aix à l' heureuſe arrivée du Duc de Bourgogne & du Duc de Berry* in fol. *Aix* ap. *Adibert* 1701. Auctor eſt *Pierre* DE CHASTEÜIL GALAUP, qui hoc ſcripto controuerſiae cuidam anſam praebuit, in qua uaria momenta ad hiſto-

Digitized by Google

riam Prouinciae (*de Prouence*) ſpectantia ſunt diſcuſſa. add. *Le Long* l. c. num. 10796. de ſcripto quodam contra hunc tractatum *de Monſ. de Chaſteüil* uid. in Bibliotheca mea Pſeudonymorum ſub uoce *Sextius*.

(283.) Diſcours ample & tres veritable, *contenant les plus memorables faits advenus en 1587. tant en l' armée commandée par le Duc de Guiſe, que par celles des Huguenots, ſous le Duc de Bouillon, envoié par un Gentil-homme François à la Royne;* in 8. *Paris* ap. *Millet* 1588. *Troiſième edition* in 8. *Paris* ap. *Bichon* 1588. Nobilis ille Gallus eſt *Claude* DE LA CHASTRE, qui *Mareſchallus Galliae* fuit & mortuus eſt 1614. uid. *le Long* l. c. num. 8021. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(284.) Diſcours abregé d' Artois, *membre ancien de la Couronne de France & de ſes Poſſeſſeurs, depuis le commencement de la Monarchie par* A. C. in 4. *Paris* 1640. Hae litterae initiales ſignificant *Auteüil* COMBAULT quod confirmat *Charles Combault, Baron d' Auteüil dans ſon Hiſtoire des Miniſtres d' Etat* in fol. *Paris* 1642. uid. *le Long* l. c. num. 15663. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus alia ſcripta, de comitibus *Arteſiae* agentia, habet.

(285.) Diſcours d' un vieux Courtiſan déſintereſſé *ſur la lettre, que la Reine, Mere du Roy, a écrite à ſa Majeſté après être ſortie du Roïaume* in 8. 1631. Auctor eſſe dicitur *Achilles* DE HARLAY, *Sieur de Sancy, Evêque de Saint-Malo.* uid. *Abbas de Saint-Germain dans ſon Caton Chrétien,*

tien, & *le Long* l. c. num. 8880. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Inſertum eſt hoc ſcriptum *au Recueil de du* CHASTELET. p. 453.

(286.) Diſcours de la Bataille, *donnée près de la ville de Dreux* in 8. Paris 1563. Auctor eſt *Franc.* DE LORRAINE, *Duc de Guiſe*, qui mortuus eſt 1563. uid. *le Long* l. c. num. 7728. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta, de eodem argumento agentia, indicat.

(287.) Diſcours ſur l'Origine des Armes in 4. 1658. Auctor eſt *Claudius Franciſc.* MENESTRIER, *Ieſuita.* Cuius primum hoc de materia hac ſcriptum eſt. (*a*)

(288.) Diſcours ſur la Députation du Parle-

(*a*) Si auctori Tom. 1. *de ſa Bibliotheque curieuſe* 1703. edita p. 81. fides habenda, pauci ſunt libri utiles de arte Heraldica conſcripti intra 40 uel 50 annorum ſpatium editi, & tantum modo pictores, ſculptores, typographos, & rudes bibliopolas auſos fuiſſe ſcribere de hoc argumento, uel decrepitos quoſdam caduceatores, quibus ſuffeciſſet rudi penicillo inſignia delineare. *Le Long* autem l. c. num. 15997. dicit, etiam alios, quam de quibus MENESTRIER loquatur, ſcripſiſſe de arte Heraldica, nimirum Aduocatos Parlamenti & quoque nonnullos Ieſuitas, ideo MENESTRIER nullum, quam quod ipſe confecit ſcriptum in pretio habere uidetur. *Le Long* l. c. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa alia ſcripta, de arte Heraldica & inſignibus agentia, adducit, & in num. 15998. etiam ſcriptum du *Laboureur* contra Pere *Meneſtrier* indicat.

Digitized by Google

Parlement *à M. le Prince de Condé* in 4. 1649. Auctor eſſe dicitur DU PORTAIL, *Aduocatus Parlamenti*, qui hunc libellum ſcripſit *contre Monſ. le Prince* & contra Parlamentum. uid. *le Long* l. c. num. 9289. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(289.) Diſcours ſur le retabliſſement de l' Egliſe roïale de ſaint Quiriace de Provins, *prononcé dans la dite Egliſe: par* le R. P. V. R. P. D. I. in 8. *Orleans* ap. *Boyer* 1666. Litterae initiales ſignificant *le Reverend Pere Vincent* RATIER, *Prieur Des Jacobins*. uid. *le Long* l. c. num. 1546.

(290) Diſcours veritable des Guerres & Troubles advenues en Provence, l' an 1562. *par* N. R. P. in 8. 1564. Litterae initiales ſignificant *Nicol.* REGNAULT, *Provençal.* Hoc ſcriptum etiam inſertum eſt Tom. 2. *des Memoires de M. le Prince de Condé* in 8. 1565. uid. *le Long* l. c. num. 15272. qui etiam in antecedentibus & ſequentibus numeris quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(291.) (Brief) Diſcours *ſur quelques points concernant la Police de l' Egliſe & de l' Etat, & particulierement ſur la reception du Concile de Trente in 8. Paris, ap. Eſtienne* 1615. Huic ſcripto litterae D. P. *Conſeiller d' Etat* ſubſcriptae ſunt, quae ſignificant *Cardinal* DU PERRON. uid. *le Long* l. c. num. 2565. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de receptione Concilii Tridentini agentia, adducit.

(292.) Diſ-

(292.) Diſcours au Roy *(ſur la réunion de ſes Sujets en une même & ſeule Religion)* in 8. 1607. Auctor eſt *Guillaume* RIBIER, *Lieutenant General de Blois, Conſeiller d' Etat en* 1663. uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 901. col. (a) & add. num. 1778 - 1780. ubi ſcripta ſunt, cum hoc conferenda.

(293.) Diſcours (*a*) ſur les Alliances de France avec l' Eſpagne in 12. Paris. 1661. Auctor eſt *Charles de Saint* DENIS, *Sieur de Saint Evremont.* uid. *le Long* l. c. num. 11931. qui etiam ſimilia ſcripta habet in numeris antecedentibus.

(294.) Diſcours ſur le Congé, *obtenu par le Cardinal de Lorraine, de faire porter armes défenſives à ſes Gens pour la tuition de défenſe de ſa perſonne & ſur ce qui lui advint à l' occaſion de cela à ſon arrivée à Paris, le 8. Janvier* 1565. in 8. *Paris* 1565. Auctor eſt *Iac. Paul* SPIFAME, antea epiſcopus *de Nevers* & deinde *Hugonota.* uid. *le Long* l. c. num. 7752. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(295.) Diſcours des Villes, *Châteaux, Forterеſſes batuës, aſſaillies, priſes par la force de l' artillerie, ſous les Regnes d' Henry II. Francois II. & Charles IX. ſous Jean d' Eſtrées, Grand Maître de l' Artillerie & Capitaine General d'icelle: par* F. D. L. T. in 8. *Paris* ap. *Buon* 1563. Hoc ſcriptum, pau-

(*a*) Prodiit etiam italica huius libri uerſio ſub tit. *La glorioſa Alliança de Francia con l' Eſpanna* in 8. *en* Paris 1661.

cis paginis conſtans, exaratum eſt a *Franc.* DE LA TREILLE, *Seigneur de Barriol, Commiſſaire ordinaire de l' Artillerie & Lieutenant de M. d' Eſtrées en l' Arcenal de Paris & l' Iſſe de France*, continet ea, quae *Jean d' Eſtrées* geſſit ab anno 1552-1563. uid. *le Long* l. c. num. 7739.

(296.) Diſcours ſur la repriſe de l' Iſſe, *Forts & Châteaux de Marans par le Roy de Navarre en Juin* 1588. Auctor eſt *Philippus du Pleſſis*, *Sieur* DE MORNAY, cuius Commentariis (Memoires) inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 1. p. 885. idem exſtat Tom. 2. *des Memoires de la Ligue* p. 411. uid. *le Long* l. c. num. 8058. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(297.) Diſcours du droit prétendu *par ceux de la Maiſon de Guiſe à la Couronne de France* in 8. 1683. Auctor eſt itidem MORNAEUS, *Sieur du Pleſſis.* Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 1. *des Memoires de la Ligue* p. 46. in 8. 1590. edit. *Antonius Teiſſier* Tom. 4. *additionum ſuarum ad elogia illuſtrium uirorum, a Thuano edita*, ita ſcribit: *Nicolas Vignier, de Bar-ſur Seine, avoit fait des Obſervations ſur l' origine de la Maiſon de Lorraine, par leſquelles il détruiſoit les contes fabuleux de Richard de Waſebourg, Archidiacre de Toul; mais cet Ecrit lui fut derobé pendant ſa vie.* uid. *le Long* l. c. num. 10461. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(298.) Diſcours des Exploits du Duc de Nevers *à ſon arrivée en ſon Gouvernement en Cham-*

Champagne in 12. *Chalons* 1590. Auctor eſt *Louis de Gonzague, Duc* DE NEVERS, cuius commentariis (*Memoires*) hoc ſcriptum quoque eſt inſertum Tom. 2. uid. *le Long* l. c. num. 8273.

(299.) Diſcours de la Bataille, *donnée* le 3. Octobre 1569. *proche de Montcontour* in 8. *Paris* ap. *Dallier* 1569. *Orleans* ap. Gibier 1569. idem ſcriptum prodiit *avec le Siege de Saint-Jean d' Angely*, (1569.) in 12. ap. *Poitiers* 1621. Auctor eſt DE NEUFVILLE. uid. *le Long* l. c. num. 7795. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

(300.) Diſcours lamentable ſur l' *attentat & parricide, commis contre la perſonne du Roy Henry* IV. in 8. *Paris* ap. *Huby* 1610. Auctor eſt *Petr.* PELLETIER. uid. *le Long* l. c. num. 8571. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam ſcripta, cum hoc conferenda, continent.

(301.) Diſcours & Rapport de la Conference de Surenne *entre les Deputez des Etats Generaux aſſemblez à Paris avec les Deputez du Roy de Navarre* in 8. *Roüen* 1593. Auctor eſt *Honoré* DU LAURENS, unus ex Legatis *des Provinces aux Etats de la Ligue*, qui in hoc ſcripto mala agit fide, nam multa falſa immiſcet, & publicauit longe plura, quam de quibus partes contrahentes conuenerant, adeoque huic ſcripto fides haberi nequit. uid. Satyra Menippea Tom. 2. p. 290. in 8. Ratisbonae 1711. Hic auctor, qui illo tempore adhuc erat Aduocatus Generalis Parlamenti in Prouincia (*de Provence*) mortuus eſt Archiepiſ-

copus Ambrunenſis 1612. Idem ſcriptum, latine uerſum, prodiit (per *Stephanum* DURANDUM,) *Chalonenſem*. in 8. Pariſiis 1594. uid. *le Long* l. c. num. 8364. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(302.) Diſcours veritable & ſans paſſiõn ſur la prinſe des armes *& Changemens advenus en la Ville de Lyon, pour la conſervation d' icelle, le* 18. Septembre 1593. in 8. *Lyon* 1593. Auctor eſt *Petr.* MATTHIEU, *Foreſien*. uid. *le Long* l. c. num. 8398. qui in numeris antecedente & ſubſequente etiam quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(303.) Diſcours preſenté au Roy Charles VIII. *pour prouver, que les Comtez de Provence & de Forcalquier ſont du Domaine de France* in 4. Hoc ſcriptum a uiro quodam magnae auctoritatis ortum habet, qui ſtatum publicum adminiſtrauit, Archiua perueſtigauit atque antiquos titulos examinauit. *Le Long* l. c. num. 11560. iudicat, auctorem eſſe *Accurſium* MEYNIER, *Baronem, d' Oppede, Primarium Praeſidem Parlamenti Provinciae (de Provence.)* Le Long l. c. etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(304.) Diſcours ſommaire du Regne de Charles IX. *enſemble de ſa mort & d' aucuns de ſes derniers propos* in 8. *Paris* 1574. auctores eſſe dicuntur *Joachim* DES-PORTES, *Abbé de Tiron, Chartrain*, & *Nicolas* DU MONT, *Salmurienſis*.

enſis. uid. *le Long* l. c. num. 7869. *& la Croix du Maine.*

(305.) Diſcours ſur l' établiſſement d'une Academie de Belles Lettres *dans la ville de Dijon*, in 4. *Dijon* ap. *Michard* 1694. Auctor huius ſcripti eſt *Stephanus Moreau* DE BRAZÉ, *Avocat General en la Chambre des Comptes de Dijon* qui mortuus eſt 1699. uid. *le Long* l. c. num. 17004.

(306.) Diſcours de l' antiquité de l' Echevinage de la Ville de Reims, *pour ſervir de factum au Procés qu' ont les Echevins contre M. l' Archevêque de Reims & les Officiers de ſon Baillage* in 8. *Reims*, ap. de *Foigny* 1628. 1654. in 4. *Reims* 1668. *Le Long* l. c. num. 14501.* coniicit, auctorem huius ſcripti forſitan eſſe *Jean* ROGIER, *Echevin de la ville de Reims* 1628. *Le Long* in numeris antecedentibus uaria etiam ſcripta habet, de urbe Remenſi agentia.

(307.) Diſcours *(a)* ſur la Séance des Rois de France *en leurs Cours de Parlement*, Auctor eſſe dicitur *Jean* DU TILLET, *Greffier au Parlement.* uid. *le Long* l. c. num. 10834.

(308.) Diſcours ſur l' Hiſtoire de Charles VII. *jadis écrite par Alain Chartier, où ſe peut voir que Dieu n' abandonne jamais la couronne de France in 8. Paris* ap. *Langelier* 1589. Auctor eſt *Blaſius* DE VIGENERE. Confectum eſt hoc ſcriptum

---

* *(a)* Scriptum hoc inſertum eſt Tom. 2. Godofredi p. 427. *Le Long* l. c. in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

Digitized by Google

ſcriptum ante abſolutionem regis Henrici IV. Parum iudicii & nimius affectus ſcriptoris in hoc ſcripto deprehenditur, immiſcentur tamen etiam quaedam diſquiſitiones curioſae. Sed reperiuntur quoque ibidem regulae & propoſitiones, parum chriſtianae. Auctor mortuus eſt 1596. uid. *le Long* l. c. num. 7401. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de Carolo VII. agentia, adducit.

(309.) (Libre & ſalutaire) Diſcours *des Affaires de France, au Roy* in 8. Paris 1618. Auctor eſt *Viole* D' ATHYS, *Preſident, depuis Conſeiller d' Etat.* uid. *le Long* l. c. num. 11138. Qui in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(310.) Diſcours d' Etat *ſur la Protection des Alliez pendant la Minorité du Roi Louis* XIII. in 4. 1614. Auctor eſt *Jean* BEDE, *Sieur de la Gourmandiere, Gentilhomme Champenois* uid. *le Long* l. c. num. 11838 *. qui in numeris ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(311.) Diſſertation ſur la Nobleſſe d' Extraction *& ſur l' origine des Fiefs, des Surnoms & des Armoiries* in 8. *Paris* ap. *Martin* 1690. Auctor eſt *Joachim Comes* D' ESTAING, qui mortuus eſt 1688. uid. *le Long* l. c. num. 15927. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, de eodem argumento agentia, & cum hoc conferenda, adducit.

(312.) Diſſertation ſur Homere & ſur Chapelain *par* I. P. *de Cr.* P. E. P. E. M. D. L. A. D. L. *à la Haye* 1714. in 8. pagg. 50. Auctor eſt

ſine

ſine dubio *Ioh. Paul* de CROUSAZ, *Profeſſeur En Philoſophie Et Mathematique De L' Academie De Lauſanne*, nam ad hunc quadrant litterae initiales. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 464. In hoc ſcripto, ſtilo iucundo, fluido & ambiguo exarato nimii Homeri admiratores perſtringuntur. uid. *Journal des Savans* 1715. menſ. Aprili art. 1. ubi haec diſſ. recenſetur cf. *dans le même Journal* menſ. Aug. art. 1.

(313.) Diſſertation ſur les Penſions *ſelon les Libertez de l' Egliſe Gallicane* in 12. *Roüen* 1671. Auctor eſt M. METAYER, *Licentiatus Theologiae.* uid. *le Long* l. c. num. 2645. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(314) Diſſertation ſur le double amour de Célie. Auctor eſt Mr. du BOIS *de S. Gelais.* uid. *L' Europe ſavante* 1719. menſ. Febr. n. 2. cf. etiam infra ſub uoce HISTOIRE.

(315.) Diſſertation apologetique *pour le bienheureux Robert d' Arbriſſelles, ſur ce qu' en a dit M. Bayle* in 12. *Amiens* 1701. Auctor eſt *Mathurin* SORIS, *Monachus de Fontevrault.* uid. *le Long* l. c. num. 6026. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(316.) Diſſertation ſur la Sueur du Sang de N. S. Jeſus Chriſt au Jardin des Oliviers, Luc. 22. 43. *à Paris* 1720. in 4. pagg. 16. Auctor eſt P. CALMET, qui in hac diſſertatione probare uult, ſudorem ſaguineum naturali modo ex uehementi triſtitia & metu prorupiſſe, explicat etiam modum

Digitized by Google

modum huius ſudoris & adducit multa exempla, quae ipſi ſuppeditauit Mr. *Alliot de Muſſey, Med. D. Facult. Pariſ. & Profeſſor materiae Medicae*, recenſetur haec diſſertatio *dans le Journal des Savans* 1720. menſe Martio n. 6. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theol. Sachen* 1720. p. 478.

(317.) Diſſertation ſur l' autorité legitime des Rois en matiere de Regale in 12. *Cologne*. P. *Marteau* 1682. Hic exiguus tractatus ualde curioſus, antea impreſſus eſt ſub nomine *Talonii* (cui perperam hoc ſcriptum tribuitur in editione 1700.) cum hoc titulo: *Traité de l' autorité des Rois, touchant l' adminiſtration de l' Egliſe Gallicane, avec quelques Pieces par rapport à cette matiere* in 8. *Amſterdam* 1700. in 12. *Amſterdam* (*Roüen*) 1700. (de quo uid. *le Long* l. c. num. 2581.) Auctor autem eſt *Rolland* LE VAYER (*a*) *de Boutigny*. uid. *le Long* l. c. num. 2781. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta ſimilia (*b*) adducit.

(318.) Diſſertation hiſtorique ſur les Duels & les Ordres de Chevalerie *par* M. B. ** *Amſt.* 1720. Auctor eſſe dicitur Mr. BASNAGE. uid. *le Journal des Savans* 1721. menſ. Maio n. 11. ubi etiam haec diſſertatio recenſetur, alia recenſio eſt in Actis eruditor. Lipſ. lat. 1722. menſ. Aprili n. 5.

(*a*) Qui mortuus eſt 1685. in munere *d' un Intendant de Soiſſons*.

(*b*) Huc etiam faciunt numeri, numerum 2581. apud le Longium antecedentes illumque ſequentes.

n. 5. & laudatur hoc ſcriptum, cf. etiam die Republyk *der Geleerden* menſ. Ian. & Febr. 1721. n. 9.

(319.) Diſſertation, *où l' on fait voir que l' Hiſtoire de la Translation & du Retour du corps de ſaint Martin à Tours, attribuée à ſaint Odon de Cluny eſt une Piece ſuppoſée.* Auctor eſt *Claudius du Moulinet, Sieur* DES THUILLERIES & impreſſa eſt haec diſſertatio cum ſcripto huius auctoris *ſur la Mouvance de Bretagne* in 12. *Paris* 1711. uid. *le Long* l. c. num. 4208. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de *Martino Turonenſi* agentia, & cum hoc conferenda, habet.

(320.) Diſſertation ſur l' origine des Maladies épidémiques *& principalement ſur l' origine de la Peſte, où l' on explique les cauſes de la propagation & de la ceſſation de cette maladie, à Montpellier* 1721. in 8. pagg. 118. Auctor eſt Mr. ASTRUC, *Medicus montis Peſſulani.* Qui ſimul in hoc libro omnes fere peſtis uehementiores impetus percenſet, qui unquam contigerunt in orbe terrarum. Auctor detegitur *dans le Journal des Savans* 1722. menſ. Iunio. n. 1. p. 603. ex quo potiora momenta referunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 729.

(321.) Diſſertation *ſur l' origine des Rois de France de la troiſième Race.* Auctor eſt itidem *Sieur* DES THUILLERIES, & eſt quarta diſſertationum, impreſſarum cum illa, quae confecit *ſur la Mouvance de Bretagne* in 12. Paris 1711. Auctor ſequitur ſententiam *Chiffletii* & DE BELLEFOREST, qui *Robertum fortem* de

Welpho

Digitized by Google

Welpho, duce Bavariae, ortum traxiſſe putant. uid. *le Long* l. c. num. 9926. nam hic etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet. adde ſupra tit. *Défenſe des Diſſertations.*

(322.) Diſſertation ſur les Miracles de l' Abbé Paris. Auctor eſt Mr. DES VOEUX uid. part. 80. *der auserleſenen* Theol. Bibliothec p. 907.

(323.) Diſſertation ſur l' air maritime *à Marſeille, Brochure* in 4. pagg. 20. RÉPONSE À LA DISSERTATION SUR L' AIR MARITIME *à Marſeille* in 4. pagg. 7. Auctor prioris ſcripti eſt BERTRAND, *Medicus quondam Maſſilienſis*, qui in hoc ſcripto defendere conatur, auram in locis maritimis non adeo eſſe periculoſam, ut vulgo creditur. Mr. GERIN autem, (*Lieutenant General à Marſeille*) contrarium probare ſatagit in reſponſione citata. Recenſentur haec diſſertatio & ad eandem reſponſio *dans les Memoires de Trevoux* 1727. menſ. Febr. n. 6. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 1067.

(324.) Diſſertation, *(a) touchant quelques points de l' Hiſtoire de Normandie, ſur lesquels le nouvel Hiſtorien de Bretagne s' eſt mépris.* Auctor eſt *Claude du Moulinet Sieur* DES THUILLERIES. uid. *le Long* l. c. num. 14811.

(325.) Diſſertation ſur ſainte Larme de Vandome 1699. *à Paris*. Auctor eſt Mr. THIERS.

Con-

(*a*) Haec diſſertatio impreſſa eſt cum iſtis diſſertationibus, quas auctor confecit *ſur la mouvance de Bretagne*, in 12. Paris 1711. editis.

Digitized by Google

Contra eum ad uindicandam ueritatem reliquiarum iſtius ſanctae ἀνωνύμως ſcripſit MABILLONIUS teſte *Simonio* Tom. 3. *bibliothecae crit.* cap. 32. p. 337.

(326.) Diſſertation ſur la reception du Concile de Trente en France, *dans laquelle ſont marqués les endroits du Concile de Trente, qui ſont contraires aux Uſages de ce Royaume.* Haec Diſſertatio auctorem habere uidetur Monſ. RACICOT, cum cuius notis *ſur le Concile de Trente* eſt impreſſa in 8. *Cologne* (uel potius *Bruxelles*) 1706. Scripta eſt ab eruditiſſimo uiro, qui hanc quaeſtionem multa cum eruditione & moderatione pertractauit. uid. *le Long* l. c. num. 2569. hic enim in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de Concilio Tridentino agentia, adducit.

(327.) Diſſertation critique touchant Tertullien & ſes ouvrages. Auctor huius Diſſertationis eſt *Petrus* ALLIXIUS, praemiſſa autem deprehenditur haec Diſſ. *Apologetico Tertulliani* ex uerſione Mr. GIRY (qui fuit membrum *de l' academie françoiſe*) quod apologeticum prodiit Amſtelodami 1701. in 8.pl. 16. uid. *Thomae Ittigii praefationem ad tractatum de Haereſiarchis, aevo apoſtolico proximis* p. 3. & 266.

(328.) Diſſertation ſur la découverte du lieu d' Epone, *où a été tenu un Concile de ce nom.* Auctor eſt Mr. de VALBONNAIS, qui etiam edidit LES MEMOIRES DE DAUPHINE. ad quod ſcriptum in hac diſſertatione remittit, uid. *Menckenii additiones ad abbatis Lenglet du*

Digitized by Google

Freſnoi Catalogue des Hiſtoriens p. 291. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 459. Recenſetur illa diſſertatio *dans les Memoires de Trevoux* 1715. menſ. Febr. art. 7. & exinde *dans le Journal des Savans* 1716. menſ. Maio art. 4.

(329.) Diſſertation ſur le tems de la mort de ſaint Martin. *Abbas* GERVAISE, qui confecit uitam S. Martini, etiam adiunxit hanc diſſertationem p. 355. contendit ibi probare, quod hic ſanctus mortuus ſit anno Chriſti 396. uid. *le Long* l. c. in ſupplem. p. 908. col. (a) qui etiam in num. 4191. 4209*. uaria ſcripta de S. Martino agentia, adducit.

(330.) Diſſertation ſur la Contagion de la Peſte, *où l' on prouve, que cette maladie eſt veritablement contagieuſe, & où l' on répond aux difficultés, qu' on oppoſe contre ce ſentiment, à Toulouſe* 1724. in 8. pagg. 152. Auctor eſt Mr. ASTRUC, uid. *le Journal des Savans* 1725. menſ. Maio in 12. edit. Amſtel. ubi recenſetur. Contra ſcriptum BOUILLETI haec diſſertatio directa uidetur, de quo uid. ſupra ſub uoce AVIS.

(331.) Diſſertation ſur la validité des Ordinations des Anglois & ſur la ſucceſſion des Evêques de l' Egliſe Anglicane. *à Bruxelles* 1723. in 12. TOM. 1. pagg. 276. TOM. 2. pagg. 154. Auctor elegantis huius diſſertationis eſſe cenſetur P. COURAYER, *Canonicus regularis & Bibliothecarius Abbatiae de la Ste. Geneviéve* uid. *Journal des Savans* 1724. menſ. Febr. n. 5. edit. Amſtel. p. 155. ubi haec diſſertatio cum laude recenſetur cf.

initium

initium recenſionis *dans le même Journal* 1724. menſ. Ianuar. n. 1. edit. Amſtelod. p. 31. ſq. hic enim etiam auctoris opera laudatur & Theologis praeſertim Papiſtarum commendatur, qui parum plerumque edocti ſunt de ſtatu & conditione epiſcoporum in Anglia. Scopus auctoris eſt, ut probet, ordinationem epiſcoporum in Anglia eſſe ualidam & ueram, eique nihil, quod ad eſſentialia pertinet, deeſſe. Recenſetur quoque haec diſſertatio *dans la bibliotheque ancienne & moderne de Mr.* CLERC Tom. 20. part. 2. n. 13. ubi praeſertim documenta, quae P. COURAYER, ſuae diſſertationi adiecit, memoratu digna cenſentur. cf. infra ſub uoce LETTRE. ibi enim aduerſarius quidam du P. COURAYER nominatur eiusque ſcriptum adducitur. Praeter P. GERVAISE qui n. citato detegitur etiam contra P. COURAYER ſcripſerunt P. HARDOUIN, & Le QUIEN, cf. etiam ad hunc numerum defenſionem huius diſſertationis ſupra ſub uoce DEFENSE.

(332.) Diſſertations de Pierre Ioſeph (de Haitze) *ſur divers points de l'Hiſtoire de Provence* in 12. *Anvers* 1704. Auctor hic DE HAITZE, qui in Prouincia (*dans la Provence*) plerumque uocabatur DE HACHE, ſcriptis ſuis tantum praenomina ſua addere conſueuit, quae in baptiſmo acceperat. (*a*)

 (333.) Diſ-

(*a*) Haec collectio diſſertationum continet 12. diſſertationes & dedicata eſt Epiſcopo *de Cavaillon*, urbi, in qua natus eſt auctor, ſcriptae quidem ſunt *à Anvers* hae diſſertationes, ſed impreſſae Aquis Sextiis. (*à Aix*) *par Adibert*. uid. *le Long*

Digitized by Google

(333.) Diſſertations ſur diverſes matieres de religion & de Philologie *à Paris* 1712. in 12. mai. Auctor eſt Mr. HUETIUS & alii. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 59. Noua harum diſdiſſertationum editio gallica prodiit Hagae comitum 1720.

(334) Diſſertations deux ſur la Ville, *nommée anciennement Aventicum.* Hae diſſertationes ſunt a *Bernardo Philiberto* MOREAU DE MAUTOUR, *de l'academie roïale des Inſcriptions*, quae duae diſſertationes impreſſae ſunt cum diſſertationibus hiſtoricis *ſur divers ſujets d' Antiquitè* in 12. *Paris* ap. *Cot.* 1706. uid. *le Long* l. c. num. 15437. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, & de eadem urbe agentia, adducit.

(335.) Diſſertations hiſtoriques ſur divers ſujets. *Roterodami* 1707. in 8. Auctor eſt Mr. DE LA CROZE, (*a*) *bibliothecarius Berolinenſis.* uid.

Long l. c. num. 15269. qui per totum articulum XI. a num. 15252 - 15353. multos ſcriptores, de hiſtoria Prouinciae (*de Provence*) agentes, adducit. Adde etiam in hac ipſa mea bibliotheca anonymor. infra ſub uoce REFLEXIONS contra quas DE HAITZE in his diſſertationibus reſponſionem publicauit, adde etiam ſupra ſub uoce DISCOURS ſub tit. *Apologie des anciens hiſtoriens* & in bibliotheca mea Pſeudonymorum, ſub uoce *Sextius*.

(*a*) Mr. DE LA CROZE perſtringitur a doctore quodam Sorbonnico, cuius ſcriptum Clericus bibliothecae ſuae ſelectae inſeruit Tom. 14. p. 332. quo loco etiam *Clericus* confirmat, Mr. DE LA CROZE eſſe auctorem harum diſſertationum,

uid. acta eruditorum latina 1710. p. 69. 70. idem quoque confirmat Catalogus bibliothecae Haſeanae p. 437.

(336.) Diſſertations ſur la Mouvance de Bretagne *par rapport au droit, que les Ducs de Normandie y prétendoient, & ſur quelques autres ſujets hiſtoriques*, in 12. *Paris* ap. *Fournier*. 1711. Auctor eſt *Claude du Moulinet, Sieur* DES THUILLERIES uid. *le Long* l. c. num. 11490. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda habet, add. etiam infra ſub tit. *Lettre à M. l' Abbé de Vertot*. &c.

(337.) Les Diverſités, Auctor eſt abbas BORDELON, qui ipſe hoc ſcriptum pro ſuo agnoſcit *dans les dialogues des Vivans*. adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 302.

(338.) La Doctrine des Evangeliques-Luthériens ſur la préſence réelle & eſſentielle du corps & du ſang de Jeſus Chriſt dans l' Euchariſtie, *à Francfort ſur le Mein* 1728. in 8. pl. 13. (In titulo libri reperiuntur haec uerba *ſuivant la copie, imprimée à Amſterdam*, locus autem impreſſionis fictus uidetur) Auctor eſt *Ioh. Iac.* KOETHE, *Paſtor eccleſiae Lutheranae Geneuenſis*, qui doctrinam de ſacra coena ſolide in hoc ſcripto defendit contra Caluinianos. Reticuit autem nomen ſuum ideo, ne inter reformatos uiuens

 peri-

tionum. Tomo 15. *Bibliothecae ſelectae Clerici* p. 156. inſerta eſt CROZII reſponſio, in qua iudicat, aduerſarium ſuum eſſe ex Societate Ieſu. adde Tom. 16. *bibliothecae ſelectae* cit. p. 412.

periculum ſibi hoc ſcripto acceleret, quibus in hoc argumento pertractando, non poterit placere. (*a*)

(339.) Les Droits de l' Empire ſur l' Etat Eccleſ. *à l' occaſion de la diſpute de Commachio*, Auctor huius ſcripti eſt L. A. MURATORIUS, qui italice primum illud confecit. uid. Catalogum librorum uiri cuiusdam clariſſimi Lipſienſis Part. 1. p. 39.

E.

(340.) Eclairciſſement à M. l' Archevêque de Paris *pour Meſſieurs les Doien & Chapitre & le Sieur Joly-Chantre & Chanoine de l' Egliſe de Paris ſur un Factum, intitulé: Réponſe des Curez de Paris au ſecond Factum de Claude Joly* &c. in 4. Auctor eſt ipſe *Claudius* JOLY uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 944. col. (b) cf. infra in hac ipſa bibliotheca mea ſub uoce *Factum.*

(341.) Eclairciſſement (ſecond) du Droit de ſa Majeſté &c. uid. ſupra ſub tit. *Demonſtration premiere* in hac ipſa bibliotheca, ubi auctor detectus eſt.

(342.) Ecritures pour Claude Joly, *Chanoine & Chantre de l' Egliſe de Paris, pour ſervir de Contredits à la Production du Recteur & Suppôts de l' Univerſité de Paris, ou Réponſe à un Libelle*

(*a*) Non indicauiſſem huius uiri nomen, niſi perſuaſus eſſem, illum ueritate ſatis ſuffultum, contra quosuis dicta ſua defendere poſſe iniuſtos adgreſſores. Recenſetur hoc ſcriptum cum laude in parte 137. *der teutſchen* actorum eruditorum n. 2. & in part. 36. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec non minori cum elogio n. 3.

Digitized by Google

belle, *intitulé: Factum, ou Traité hiſtorique des Ecoles de l' Univerſité de Paris* in 4. *Claudius* JOLY confecit hunc librum, ut defenderet iura cantoris (*Chantre*) *eccleſiae Pariſienſis*. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 16836. & cf. ſupplementa Le Longii p. 944. col. (b) uid. etiam in hac bibliotheca mea paulo infra ſub tit. *Factum*.

(343.) L' Egliſe de Saint-Quentin en Vermandois, *originairement Epiſcopale & roïale de fondation*, *toûjours maintenuë dans ſes Droits de Jurisdiction ordinaire contre les Evêques de Noyon* in 4. [1691.] Auctor eſt *Claude* BENDIER, *Canonicus eccleſiaë regiae de Saint-Quentin*. uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 907. col. (b) & in bibliotheca ipſa num. 3872. & ſequentibus, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, occurrunt.

(344.) Elemens de la Géometrie de l' infini, *ſuite des Mémoires de l' academie roïale des Sciences* à Paris 1727. in 4. pagg. 448. Auctor eſt Mr. FONTENELLE, *Secretarius quondam academiae ſcientiarum*. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 602. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Nou. n. 7 & *dans les Memoires de Trevoux* 1730. menſ. Iul. n. 3. cum elogio.

(345.) Elemens hiſtoriques, ou methode courte & facile pour apprendre l' hiſtoire aux enfans 1730. in 12. *uoll.* 2. *uol.* 1. pagg. 227. *uol.* 2. pagg. 234. Translator huius libri eſt Mr. *Drouet* de MAUPERTY. uid. *die Leipz. gel. Zeit.*

 1730.

Digitized by Google

1730. p. 902. Gallica haec uerſio recenſetur *dans le Journal des Savans* 1731. menſ. Iunio n. 9.

(346.) Les Elemens de Géometrie. Auctor eſt *Anton.* ARNALDUS, qui obiit exul in Gallia d. 7. Aug. 1694. anno aetatis 83. uid. Acta eruditorum 1699. p. 326.

(347.) Eloge de la Brochure confecit Abbas de FONTAINES. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 1068. & 1727. p. 125. ubi hoc ſcriptum parui aeſtimatur.

(348.) Eloge de Claude de Vert, *Religieux de l' Ordre de Cluni.* Auctor eſt *Pierre Nicolas* DES MOLETS, *Prêtre de l' Oratoire.* Exſtat hoc elogium ante Tomum 3. operum DES MOLETS, Pariſiis 1703. in 8. editorum. uid. *le Long* l. c. num. 4961. qui etiam in numero antecedente aliud elogium *Claudii de Vert*, per anonymum editum, adducit.

Eloge de Pierre Jeannin. uid. infra ſub tit. Vie de *Pierre Jeannin.*

(349) Eloge de Jacques Benigne Boſſuet, Auctor eſt N. SAURIN, *(a) membrum academiae regiae ſcientiarum.* Elogium autem hoc inſertum eſt 36. *Journal des Savans* anni 1704.

(350.) Elo-

(*a*) Vid. *le Long* l. c. qui etiam in numero 3721. orationem funebrem *Boſſueti*, per *Car.* DE LA RUE, *Ieſuitam*, num. 3722. elogium *Boſſueti* per *Franc. Timoleontem* DE CHOISY, membrum academiae gallicae & num. 3724. elogium anonymi, *Memoriis Treuoltienſibus* 1704. inſertum & *Boſſueto* ſcriptum, adducit.

(350.) Eloge de Madelaine de Scudery. (*a*) Auctor eſt *Noël* BOSQUILLON, *de l' academie de Soiſſons*, & inſertum deprehenditur hoc ſcriptum *au Journal des Savans* 27. anni 1701. uid. *le Long* l. c. num. 17469.

(351.) Eloge de Paul Peliſſon, (*b*) *Fontanier, Maitre des Requêtes, de l' academie Françoiſe & ſon Hiſtorien.* Auctor eſt *Noël* BOSQUILLON *de l' academie de Soiſſons*, & inſertum eſt hoc ſcriptum *au Journal 17 des Savans* 1693. uid. *le Long* l. c. num. 14067.

(352.) Eloge de Michel de Marolles, *Abbé de Villeloin* (qui mortuus eſt 1681.) Auctor eſt *Ioachim* LE GRAND, ipſum elogium autem inſertum eſt *au Journal des Savans* 1681. menſi Aprili. uid. *le Long* l. c. qui etiam in numero praecedente *les Memoires de Michel de Marolles* allegat.

(353.) Eloge de Charles Le Cointe, (*c*) *Prêtre de l' Oratoire.* Auctor eſt *Ioachim* LE GRAND, *Prieur de Neuville les Dames.* Inſertum eſt hoc elogium *au Journal des Savans* anni 1681. parti ſeptimae. uid. *le Long* l. c. num. 4614. qui etiam in numero ſequente allegat uitam *du Cointe*, per *Gerardum* DU BOIS ſcriptam.

(354.) Eloge funebre de Pompone de Bellievre: *par un Chanoine Regulier de l' Ordre de ſaint Auguſtin* in 4. Paris 1657. Auctor eſt *Petrus* L'ALLEMANT. uid. *le Long* l. c. num. 14135.

X 5 qui

(*a*) Quae mortua eſt 1701. (*b*) Qui mortuus eſt 1693. De alio elogio *Peliſſonii* per *Perraultum* uid. ibid. num. 14068. (*c*) Mortuus eſt *le Cointe* 1681.

qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, profert.

(355.) Eloges & Caracteres des Philoſophes les plus célebres *depuis la naiſſance de Jeſus Chriſt jusqu' à preſent*, *à Paris* 1726. in 12. pagg. 478. Auctor eſt Mr. *Dupont* BERTRIS, qui in hoc ſcripto 15. Philoſophorum uitas deſcribit, *Senecae*, *Plutarchi*, *Abelardi*, *Averrhoes*, *Alberti Magni. S. Thomae, Scoti, Cardani, Gaſſendi, Carteſii*, *Maignani*, *Paſcalis*, *Malebranchii*, & *Leibnitzii.* Auctores autem *du Journal des Savans* 1727. menſ. Aug. n. 3. iudicant, auctorem non niſi uulgaria afferre de iſtis philoſophis; adde aliam huius ſcripti recenſionem *dans les Memoires de Trevoux* 1729. menſ. Maio n. 6.

(356.) Eloges hiſtoriques des Evêques de Chalon. Auctor eſt *Leonard* BERTAUD, qui haec elogia etiam inſeruit illuſtri ſuae *Orbandale* p. 278. Tomo 2. de qua hiſtoria uid. in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. infra ſub uoce *Orbandale.* adde *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 3559. ubi etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, hiſtoriam huius urbis illuſtrantia, adducit.

(357.) Eloges hiſtoriques (*avec les Portraits*) des Archevêques de Paris, *qui ont gouverné cette Egliſe depuis environ un ſiecle, jusqu' au decès de François de Harlay* in 4. *Paris* ap. *Muguet* 1698. Auctor eſt *Stephan. Algay* DE MARTIGNAC, qui mortuus eſt 1698. uid. *le Long* l. c. num. 3695, hic etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de

de *Archiepiſcopis Pariſienſibus* & in ſpecie *de Harlay* (qui mortuus eſt 1695.) adducit.

(358.) Des Enſeignes anciennes & Etendarts de France *de la Chappe de ſaint Martin, de l'Office du Grand Seneſchal, dit Dapifer, qui portoit cette Chappe aux Batailles: de l'Oriflamme, ou Etendart de ſaint Denis, de la Banniere de France & Cornette Blanche* in 4. Paris 1637. Auctor eſt *Auguſt* GALLAND, *Procureur General du Domaine de Navarre.* uid. *le Long* l. c. num. 13706. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda habet. cf. etiam in hac mea Bibliotheca uocem OFFICE.

(359.) Entrée du Roi dans la Ville d'Arles, *le 29. Octobre de l'an* 1622. *in fol. Avignon* ap. *Bramereau* 1623. Auctor eſt *Petr.* SAXI, *Canonicus eccleſiae Metropolitanae d'Arles,* in ſcripto hoc multae hiſtoriae reperiuntur uid. *le Long* l. c. num. 10742. & *Bouche* Tom. 2. de *ſon Hiſtoire de Provence* p. 866.

(360.) Entrée de Henry de Bourbon, *Prince de Condé, Gouverneur de Bourgogne, en la ville de Dijon, le 30. Septembre 1632. avec figures* in fol. *Dijon* ap, *Guyot* 1632. Auctor eſt *Pierre* MALPEY, *Aduocatus,* qui mortuus eſt 1650. uid. *le Long* l. c. num. 10770. & hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, huc ſpectantia & cum hoc conferenda, adducit.

(361.) Entrée triomphante *de leurs Majeſtez Louis XIV. & Marie Tereſe d'Autriche dans la Ville de Paris, au retour de la ſignature de la Paix generale & de leur Mariage: avec des figures deſ-* ſignées

ſignées par le Pautre, & gravées par Chauveau & diverſes Pieces pour l' Hiſtoire in fol. *Paris* ap. *Marot* 1660. Auctor eſt *Jean* TRONÇON, *Sieur de Chaumontelle-la-Ville, Avocat au Parlement.* uid. *le Long.* l. c. num. 10781. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta ſimilia adducit, quae cum hoc conferri poſſunt.

(362.) Entretien de Philarete & d' Eugene *ſur la queſtion du tems, agitée à Niemwegue, touchant le Droit d' ambaſſade des Electeurs & des Princes de l' Empire.* Auctor eſt *Godofr Guil.* LEIBNITZIUS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 373. Placcius, dum in Theatro anonymorum ſcripta LEIBNITZII recenſet, huius non meminit.

(363.) Les Entretiens des Champs Eliſées in 8. 1631. Auctor eſt *Paul Hay, Sieur* DE CHASTELET, qui mortuus eſt 1636. uid. *l' Abbé de Saint-Germain dans ſa Remontrance du Caton Chrétien.* Sed *Varillas* hoc ſcriptum *Ludovico* du GURON tribuit. Argumentum huius libri ſpectat ad res Galliae, ſub *Ludovico* XIII. geſtas, praeſertim ad bella in Italia exorta. Inſerta ſunt haec colloquia *au Recueil de du* CHASTELET p. 212. in fol. *Paris* 1635. uid *le Long* l. c. num. 8855. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(364.) Entretiens ſur la correſpondance fraternelle de l' Egliſe Anglicane *avec des autres égliſes reformées.* Amſtelod. 1707. in 12. Auctor huius ſcripti eſt Mr. de la MOTHE. uid. *Die Unſch. Nachr.* 1708. p. 10.

(365.) En-

Digitized by Google

(365.) Entretiens de Colbert & de Bauyn *ſur la Succeſſion d' Eſpagne & autres affaires curieuſes.* in 12. Cologne 1702. Auctor eſt *Gatien de Sandras de* COURTILZ. uid. *le Long* l. c. num. 12092. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de eodem argumento agentia adducit. *Bayle dans la réponſe aux queſtions d' un provincial* p. 241. dicit, hoc ſcriptum prodiiſſe ſub nomine *Buiſſon*, adeoque hunc librum facit pſeudonymum, ſed *le Long* l. c. anonymum librum adducit.

(366.) Entretiens ſur les differentes Methodes d' expliquer l' écriture & de prêcher de ceux, qu' on appelle Coccejens & Voëtiens dans les provinces unies, à Amſterd. 1707. in 12. Auctor huius ſcripti eſt Mr. JONCOURT, uid. *die Unſch. Nachr.* 1708. p. 305. add. *Pfaffii commentationem academicam de recta theologiae typicae conformatione* p. 31. qui etiam quaedam notatu digna DE IONCOURTII cum Coccejanis controuerſia refert.

(367.) Entretiens ſur diverſes matieres de Theologie, *à Amſterd.* 1684. in 12. Auctor partis ſecundae huius ſcripti eſt *Ioh.* CLERICUS, qui ipſe hoc fatetur. Tomo 1. Parrhaſ. p. 353. adde *ſupplementa ad acta eruditorum*, Tom. 4. p. 399. *und die neue Bibliothec* Tom. 2. p. 123.

(368.) Entretiens des Entrepriſes de l' Eſpagne, des Pretenſions du Chevalier de S. George & de la renonciation de S. Maj. Catholique, à la Haye 1720. in 12. pagg. 320. Colloquuntur in hoc ſcripto *Philaretes & Ariſto.* Auctor

Digitized by Google

Auctor eſt Mr. de S. HIACYNTHE, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 794. ubi etiam contenta huius ſcripti paucis indicantur, & ipſum ſcriptum ualde laudatum uidebis ibidem, recenſetur Tom. 10. part. 2. *du Journal litteraire* n. 8. & auctori elogium uiri honeſti & prudentis tribuitur.

(369.) Entretiens ſur la religion, *à Rotterdam* 1710. 1 Alph. pl. 14. Auctor eſt *Iacob* BASNAGIUS. uid. *acta eruditorum Lipſienſia latina* 1710. p. 201.

(370.) Entretiens ſur divers ſujets d'Hiſtoire, de Litterature, de Religion & de critique *à Cologne* 1711. in 8. pl. 20. Auctor eſt DE LA CROZE. *Bibliothecarius Berolinenſis*, qui Roterodami 1707. ſimili inſtituto diſſertationes hiſtoricas uarii argumenti in lucem emiſit, uid. *Catalogum Bibliothecae Haſeanae* p. 434. add. Tomum 4. *ſupplementorum ad acta eruditorum* p. 399. *und die neue* Bibliothec Tom. 2. p. 123.

(371.) Epître ſur l' hiſtoire critique du Pere Simon. Inſerta eſt haec epiſtola 1691. *Arnaldi* parti ſecundae *des difficultés*, *propoſées à Mr. Steyart*, auctor autem illius eſt NICOLIUS. uid. *Simonii* Tom. 4. *biblioth. crit. epiſt.* 9. p. 63.

(372) Erenime. Hoc ſcriptum confectum eſt a femina quadam, nomine ROGEGUILHEN.

(373.) Eſpion dans les cours des Princes Chrêtiens, *ou Lettres & Memoires d' un Envoïé ſecret de la Porte dans les Cours de l' Europe*, *ou l' on voit les découvertes, qu' il a faites dans toutes les Cours, où il s' eſt trouvé*; 2. uoll. in 12.

Cologne

Digitized by Google

Cologne (*a*) haec editio, quae Caloniae prodiiſſe fingitur & typis minime nitidis eſt expreſſa, reuera prodiit Pariſiis & altera 1696. 1700. 6. *uoll.* in 12. *Cologne* (uerius *Paris*) ap. *Kinchius* 1697. noua editio maioribus typis, 6. *uoll.* in 12. *Cologne* (uel potius *à Roüen*) ap. *Kinchius* 1710. Prodiit hoc ſcriptum primum 1684. (*b*) Auctor eſſe dicitur *Paul* MARANA (*c*) (*In Catalogo bibliothecae Haſea-*

(*a*) Editio quaedam Amſtelodamenſis anni 1688. in 8. adducitur in *Catalogo bibliothecae Haſeanae* p. 473. cuius editionis nullam mentionem facit *le Long* l. c. num. 9736. licet uarias illius libri editiones adducat, & totus libri titulus hoc modo indicatur, *L' Eſpion du Grand Seigneur & ſes relations ſecretes, enboyies à Conſtantinople, contenant ſes ébenemens, arribés pendant la bie de Louis le Grand, à Amſterd.* 1688. auctoris nomen in catalogo citato aperte indicatur, adeo ut nemo colligere poſſit, eum eſſe anonymum. Proſtat etiam uerſio huius libri germanica ſub tit. *der Spion an denen Chriſtl. Höfen, oder Briefe und Nachrichten eines geheimen Abgeſanden der Ottomanniſchen Pforte an den Europaeiſchen Hæfen. 6. Theile in 8. Franckf.*

(*b*) Alia huius libri editio prodiit ſub tit. *L' Eſpion du Grand Seigneur & ſes Relations ſecretes enboïées au Dibau de Conſtantinople & découbertes à Paris pendant le Regne de Louis le Grand* in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1684. *Amſterdam* ap. *des Bordes* 1684. Recuſum fuit hoc ſcriptum Amſtelodami conſentiente typographo, qui illud prius impreſſerat. Conſtat hoc opus pluribus paruis uoluminibus, in genere continentibus actiones memoratu digniſſimas, quae in tota Chriſtianorum gente actae ſunt, & in ſpecie, quae in Gallia geſta ſunt ab anno 1637. usque ad annum 1682. Secundus & tertius huius operis Tomus prodierunt Pariſiis in 12. ap. *Barbin* 1686.

(*c*) De hoc MARANA ſcribit *Gottlieb Sam. Treuer in exercitatione politica de licentia peregrinandi, legibus circum-*

Haſeanae p. 473. uocatur *Jean Paul* MARANA) (*d*) *Mediolanus*, uid. *Carpenteriana, ou remarques*

---

cumſcripta, eum non fuiſſe indoctum, ſed funeſta fata expertum.

(*d*) Fuit hic MARANA Italus, Geneuenſis, qui has relationes epiſtolas eſſe fingit, ſcriptas ad Miniſtros Portae Ottomanni per exploratorem quendam (*Eſpion Turc*) qui Pariſiis latitaſſet. Auctor ſe has litteras ex arabica lingua in italicam transtuliſſe affirmat, & uerboſe exponit, quomodo hae epiſtolae in ſuam poteſtatem perueniſſent. Multi coniiciunt, non ſine probabilitate hoc ſcriptum foetum eſſe ingenii italici, & ingenioſam fictionem, creduntque plurimi, MARANAE non alium ſcopum fuiſſe, quam ut laudaret regem Galliae in ſcripto ſuo uid. *Monſ. Bayle dans ſes Nouvelles de la republique des lettres* 1684. menſe Martio p. 90. MARANA mortuus eſt Pariſiis 1693. Opus eius libris ſuppoſititiis accenſeri debet. Ille explorator (*Eſpion Turc*) ſub cuius nomine hunc librum edidit, uocatur *Mehemet* ſub finem figurae aeneae in titulo, ubi eius imago occurrit, ueſte abbatis ornata. Fingitur, hunc exploratorem arabice ſcripſiſſe ad imperatorem Turcarum, eius miniſtros, ad ſuam ipſius familiam, & ad familiares, qui ab illo ſcire uoluiſſent omnia, quae agerentur tam Pariſiis, ubi 45 annos habitauit, quam in praecipuis Europae aulis, ad quas habebat litterarium commercium. In praefatione dicitur, imperatorem Turcarum hunc exploratorem Pariſiis ablegaſſe, ut ibi actiones omnium aularum Europae, & praeſertim gallicae aulae ſedulus obſeruaret. Modus, quo hi commentarii (*Memoires*) detecti eſſe finguntur, uariae illorum uerſiones & editiones, nam ex arabica lingua in italicam, ex italica in anglicam, ex anglica in gallicam cum magno numero editionum in omnibus his linguis translati ſunt, excitant admirationem in lectorum animis & ad cupidinem legendi illos impellunt. Poſt eiusmodi relationem,

Digitized by Google

ques d'Hiſtoire, de Morale & de Critique &c. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 158. Auctor *des lettres Perſanes* imitari uoluit hunc librum cf. infra ſub uoce *Lettres* add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 405.

(374) L'Eſ-

---

nem, qua nimirum auctor genuinam operis ſui ſciagraphiam ſuppeditaſſe uideri uult, ualde inutile erat, omnia illa, quae in praefatione ſequuntur, fingere, & quorum ſumma antea relata fuit. Indici editionum & uerſionum huius libri, qui in hac praefatione ſuppeditatur non magis fides haberi poteſt, quam illis, quae ſequuntur, & felicius aliquis progredi poterit in huius libri notitià, ſi ea, quae hic dicuntur, non fuerit ſecutus. *Le Long dans la bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9736. maxime approbat coniecturas *Baylii* de hoc libro, qui iudicat, hoc opus nihil aliud eſſe quam librum romanenſem, confictum & ſtilo iucundo conſcriptum, ut liber plures emtores haberet. Auctor minime eſt Turca, licet Turcam maxime & apte ſatis agere uideatur. Fictionem ſuam ueritati conſentaneam reddidit, per quasdam ueroſimiles circumſtantias, quibus relationes ſuas repleuit, & hoc modo libertatem ſibi acquiſiuit, dicere quaecunque cogitat. Hoc uerum eſt, auctorem res curioſas proferre & recenſere, quae tamen cum iudicio legi debent, & quibus fides non eſt habenda, niſi teſtis fide dignior accedat. Caeterum hae epiſtolae ſuppeditant hiſtoriam huius temporis, quo ſcriptae ſunt, ſatis connexam. Auctor in his epiſtolis pro uarietate perſonarum, ad quas ſe ſcribere fingit, uariat ſtilum; ſtilus ſatis fluidus eſt, licet non ſemper adeo comtus ſit. Et qui uoluerit huius operis conditionem & rationem penitius introſpicere, legat tantum excerpta initii praefationis ſpecialis ad Tomum I huius libri, cuius uerba haec ſunt, a me ex gallico ſermone in latinum translata: *Illi, qui librum quendam cum iudicio legunt, de ipſius libri qualitate ex ipſo iſto libro iudicant, ſique illum egregium eſſe deprehenderunt, non adeo ſolliciti ſunt, ut cognoſcant,*

(374.) L' Eſprit de Mr. Arnauld. (*a*) Fama hunc librum IURIAEO tribuit. Sed Auctor libri, cui tit. *religio Ieſuitarum*, Hagae comitum 1689. in 12. negat, hunc librum unquam a IURIAEO pro foetu ſuo eſſe agnitum. Affirmatur tamen *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 694. (*b*)

(375.) L' Eſprit d' Yves de Chartres *dans la Conduite de ſon Diocèſe & dans les Cours de France & de Rome* in 12. *Paris* ap. *Aniſſon* 1701. Hic liber eſt epitome ex *Memoires* d' *Antoine* VARILLAS, qui mortuus eſt 1696. uid. *le Long* l. c. num. 3705, qui etiam in num. 3703. uitam Iuonis per *Ioh.* Frontonem & num. 3704. uitam eiusdem per *Adrianum Baillet* conſcriptam indicat.

(376.) Eſprit des converſations agréables, ou nouveau mélange de penſées choiſies en vers & en proſe, 1731. in 12. 3. uoll. Auctor eſt Mr. *Gayot* DE PITAVAL, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 565.

(377.) L' Eſprit de Gerſon, *ou Inſtructions Catho-*

---

gnoſcant, quis librum confecerit, aut qua ratione ab auctore emiſſus ſit. Siue ſit fictio, ſiue uera hiſtoria, nihil refert. Nam ratio ſola omni tempore & in omni terra ualet. Opus quoddam pretium ſuum ideo retinet, ſi in illo ubique bona indoles conſpicitur: quid requiritur amplius ad eius commendationem?

(*a*) JURIEU peculiarem tam in hoc ſcripto, quam in illo, cui titulus *La politique du Clergé de France*, de Socinianis in Gallia fouet opinionem, contra quam P. *Lamy* diſputat *dans l' hiſtoire du Socinianiſme* infra ſub uoce *Hiſtoire* allegata.

(*b*) *Placcius* n. 2124. inter anonym. detegit quidem iam huius ſcripti auctorem, ſed quae hic monentur, non obſeruat

Catholiques touchant le Saint Siege. in 12. 1689. Plerumque hoc ſcriptum adſcribitur *Euſtachio* LE NOBLE, *ancien Procureur General du Parlement de Mets*, qui mortuus eſt 1711. Alii autem auctorem eſſe dicunt *Claudium* de SAINT-GEORGE, *Archiepiſcopum Lugdunenſem*, qui mortuus eſt 1714. Continet ſaltim totam eius doctrinam de hac materia. Hic liber ſcriptus eſt in controuerſia aulae Gallicae cum ſede Romana, circa immunitatem (*Franchiſe*) hoſpitiorum legatorum. Idem liber auctior editus eſt ſub tit. BOUCLIER DE LA FRANCE *ou les Sentimens de Gerſon, & des Canoniſtes, touchant les differens des Rois de France avec les Papes* in 12. *Cologne* ap. *Sambix* 1691. uid. *le Long* l. c. num. 2544. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta ſimilia, cum hoc conferenda, habet.

(378.) L' Eſprit de Paix in 4. 1652. Auctor eſſe dicitur Cardinalis DE RETS, qui ita hoc ſcriptum ſuum incipit: *Je ne ſuis ni Prince, ni Mazarin, ni de Partis, ni de Cabales* &c. uid. *le Long* l. c. num. 9506. hic etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda adducit.

(379.) L'Eſprit de Guerre des Pariſiens *contre l' Eſprit de Paix du Corinthien, refuté article par article* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE. uid. *le Long* l. c. num. 9519. Haec reſponſio eſt ſatis acerba ad ſcriptum Cardinalis DE RETS.

(380.) Eſſai d' une nouvelle Traduction des Pſeaumes en vers par M. T. *Amſterd.* 1715.

Digitized by Google

Auctor eſſe dicitur Mr. TERON. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 496.

(381.) Eſſai de la Theodicée *ſur la bonté de Dieu, la liberté de l' homme & l' origine du mal.* Primum ſine nomine auctoris prodiit, in ſequentibus editionibus additum eſt nomen LEIBNITZII, e. g. in editione 1714. Quid in diſſertatione eruditi cuiusdam Studioſi, Ienae ſub praeſidio *Buddei* habita contra LEIBNITZII *Theodiceam*, deſiderentur, uid. in *Fabricii hiſtoria bibl. ſuae* part. 6. p. 282. ubi etiam de *Crellingii* ſcripto contra LEIBNITZIUM & de *Bülfingeri defenſione pro* LEIBNITZIO quaedam occurrunt.

(382.) Eſſai ſur l'origine & le progrès de la Geographie jusqu' à la découverte de l' Amerique, *avec des remarques ſur les principaux Géographes Grecs & Latins &c.* recenſetur hoc ſcriptum *dans les Memoires hiſtoriques & critiques* menſ. Oct. 1722. n. 5. Auctor eſt Mr. BRUZZEN DE LA MARTINIERE, qui in hoc ſcripto probatum it, quantum detectio Americae contulerit ad emendandam Geographiam add. continuationem recenſionis huius ſcripti *dans les Memoires hiſtoriques & critiques* menſ. Dec. 1722. n. 3. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1721. p. 810.

(383.) Eſſais de Theologie. Auctor huius libri eſt PAPINUS, *Pajonii nepos.* uid. acta eruditorum latina 1689. p. 519.

Le Comte d'Eſſex. uid. ſupra ſub uoce *Comte.*

(384.) L' Etat de la France, contenant tous les Princes, Ducs & Pairs &c. à Paris 1712. Tomi. 3. uoll. 3. in 8. Prodiit noua huius libri

libri editio, Pariſiis 1718. in 12. uoll. 3. quae recenſetur *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Sept. n. 13. Auctor eſt TRABOUILLET. uid. *Catalogum biblioth. Haſeanae* p. 468.

(385.) Etat general des Affaires de France, *ſur tout ce qui s' eſt paſſe tant dedans, que dehors le Roiaume, depuis la mort déplorable d' Henry IV. jusqu' à preſent* in 8. *à Paris* ap. *Tiffraine* 1617. Auctor eſt D' AUTREVILLE, qui ſub finem epiſtolae dedicatoriae nomen ſuum expreſſit & in praefatione affirmat, quod in ſuo libro multa uerius narrauerit & pertractauerit, quae alii Hiſtorici ante ſe perperam tradiderint & confinxerint. Finit ſuum opus cum menſe Ianuario 1617. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 8647.

(386.) L' Etat de la Suiſſe, *écrit en* 1714, *traduit de l' Anglois, à Amſterdam* 1714. in 8. pl. 17. (alia editio in 12. ibid. prodiit pagg. 251, quae recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſ. Maio n. 1. & ex illo *in den Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 184. add. *Journal des Savans* menſ. Aug. 1715. n. 15. Auctor libri huius, primum anglice ſcripti, eſt Mr. de STANIAN, *legatus regis Angliae in Helvetia* (quod & *Catalogus bibliothecae Haſeanae* confirmat p. 470.) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 104. & Part. 39. *der neuen Bibliothec* n. 4. ubi tamen uaria in hoc libro reprehenduntur, recenſetur quoque in part. 31. *der teutſchen* actorum eruditorum cum laude n. 3.

(387.) Etat des Reformez en France, *où l' on fait voir, que les Edits de pacification ſont*

irrevocables, *que néanmoins on les renverſe entierement; & que par là on ôte aux Reformez tous les moyens de ſubſiſter: avec l' Apologie du projet des Reformez en 1683. pour la conſervation de la Liberté de conſcience; trois volumes* in 12. *la Haye*, ap. *Beck* 1685. it. in 8. 2. uoll. ibid. 1686. Auctor eſt *Claude* BROUSSON, *Avocat de Niſmes*, & quondam, *Miniſtre dans les Sevennes*, qui mortuus 1698. uid. *le Long* l. c. num. 1895. hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. add. etiam Catalogum bibliothecae Haſeanae p. 468.

(388.) Etat veritable des Affaires eccleſiaſtiques dans la Ville de Montpellier, *par un Prêtre du Diocèſe* in 4. *Montpellier* 1650. Hoc ſcriptum ſuppeditat deſcriptionem litis Capituli huius eccleſiae cum ſuo epiſcopo, *Petro* de Fenoillet. *le Long* l. c. num. 3628. iudicat, hoc ſcriptum a GARIELE I. V. D. exaratum eſſe, cf. etiam in hac bibliotheca mea infra ſub tit. *Origine.*

(389.) L' Etat preſent de l' ègliſe gallicane, *ſous le regne de Louis XIV. & ſous la minorité du Roi Louis XV. à Rome* 1719. Prodiit etiam ſub tit.

L' Etat preſent de l' egliſe gallicane, *contenant divers cas de Conſcience ſur ſes diviſions, avec un examen critique des erreurs de Clement XI. à Amſterd.* 1719. in 12. pagg. 358. Hoc ſcriptum tribuitur BASNAGIO, qui acerrime in illo impugnat Conſtitutionem Unigenitus. uid. *L' Europe ſavante* 1720. menſ. Aug. uel Partis I. Tom. 10. n. 3.

n. 3. ubi etiam Catalogus ſcriptorum BASNAGII ſuppeditatur. Recenſetur quoque hoc ſcriptum *dans les nouvelles litteraires* Tom. 10. part. 1. n. 12. & auctor propter eruditionem, ſinceritatis ſtudium & iudicium laudatur.

(390.) L' Etat de l' Egliſe *avec le Diſcours des tems depuis les Apôtres jusqu' à preſent* in 8. (*Geneve*) 1562. *Strasbourg* 1564. in 4. *Bergues Op-Zoom* 1605. Haec hiſtoria adſcribitur à *Jean* de HAINAULT, *Miniſtre de Saumur*, imprimendum curauit hunc librum *Jean Creſpin de Senlis*. uid. *le Long* l. c. num. 1735. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(391.) Etat du Roy de Navarre *& de ceux de ſon parti en France*, *au Mois de* Mai. 1583. Auctor *Philippus du Pleſſis*, *Sieur* DE MORNAY, qui mortuus eſt 1623. Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 1. *des Memoires de Philippe du Pleſſis* in 4. *à la Foreſt* 1624. edit. p. 180. uid. *le Long* l. c. num. 7950.

(392.) L' Etat de l' illuſtre Confrérie (*a*) de ſaint George, *autrement dite de Rougemont en Franche-Comté de Bourgogne*; *avec les Noms*, *Sur-*

(*a*) De hac Societate GOLLUT *dans ſes Memoires de la Franche-Comté* p. 953. ita ſcribit: *Les Gentils-hommes, pour étre admis dans cette Confrerie, ſont preuves de quatre lignées de Nobleſſe ſurmontées chacun de trois aſcendans de même qualité; en ſorte que le Pretendant ſoit la cinquiéme en l' augmentation d' icelle.*

Digitized by Google

Surnoms, Receptions, Armes & Blazons d' un chacun des Confreres vivans en la preſente année 1663. celles de leurs Lignes de Nobleſſe, ſous lesquelles ils ont été reçûs en la dite Confrerie: offert & gravé aux ſrais de Pierre de Loiſy in 4. *Beſançon* ap. *Couché* 1663. Auctor eſt *Thomas* VARIN, *Sieur d' Andoul.* uid. *le Long* l. c. num. 16318. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(393.) L' Etat de la France, *contenant les Princes, le Clergé, les Ducs & Pairs, les Maréchaux de France & les grands Officiers de la Couronne & de la maiſon du Roi, les Chevaliers des Ordres, les Officiers de l' armée, tant ſur terre, que ſur mer, les Conſeils, les Gouverneurs des provinces, toutes les Cours ſuperieures du Royaume, les Generalités & Intendances, les Univerſités & Academies, avec les Officiers de la maiſon du Roi, leurs fonctions, gages & privileges; la maiſon de Madame l'Infante; celles de Madame, de Mr. le Duc d' Orleans, Regent du Royaume & de Madame la Ducheſſe d' Orleans* à Paris. 1722. in 12. *Tom.* 1. pagg. 542. *Tom.* 2. pagg. 630. *Tom.* 3. pagg. 589. *Tom.* 4. pagg. 712. *Tom.* 5. pagg. 619. Auctor huius libri eſſe dicitur. P. *Angelus* RAFART, *Monachus Auguſtini Ordinis.* Recenſetur hoc opus hiſtoricum magna cum laude *dans les Memoires de Trevoux* 1723. menſe Iunio n. 7. Non idem eſſe uidetur hic liber cum illo, quem n. 384. adduximus. Nam licet tituli conueniant, diſcrepat tamen numerus Tomorum & forma libri itemque auctor & annus.

(394.) L' Etat (vrai) de la France, *comme elle*

elle eſt gouvernée en cette preſente année 1650. ſous le Regne de Louis XIV. où ſont trouvées pluſieurs particularitez & remarques d' Hiſtoire de notre tems in 12. *Paris* ap. *Bobin* 1650. Auctor eſt *Jean* PINSSON *de la Martiniere, Procureur du Roy en la Juriſdiction de la Connêtablie & Marechauſſee de France, à Paris*, mortuus eſt Auctor 1678. uid. *le Long* l. c. num. 11152. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de ſtatu Galliae agentia, adducit.

Les Etats & l' Empire du Monde. uid. infra ſub tit. *Origines de tous les Ordres militaires.*

(395.) Europe ſavante, à la Haye 1718. in 12. Sub abbatis BIGNONI (*a*) moderamine quondam partes huius libri confectae dicuntur, poſt cuius mortem Mr. DE LA ROCHEPOT opus hoc direxit, cui deinde 1717. ſucceſſit Abbas DAGUESSAU, & huic Mr. de VOYER D' ARGENSON. Eruditi autem, qui in hoc opus contulerunt operam ſuam, fere hi ſunt. Mr. BURETTE, *Conſiliarius regius, lector & Profeſſor, Doctor regens Facultatis Medicinae Pariſienſis, & membrum academiae regiae des belles lettres*; Mr. ANDRI, *Conſiliarius regius, lector & Profeſſor itemque Doctor regens Facultatis Medicae Pariſienſis*; Abbas RAGUET, *Doctor Theologiae Facultatis*

(*a*) *Ioh. Paul* BIGNON, *Abbas de St. Quentin, Decanus eccleſiae collegialis de St. Germain l' Auxerrois; Conſiliarius ſtatus publici Ordinarius, membrum de l' académie françoiſe & praeſes duarum academiarum regiarum des Sciences & des Inſcriptions.* uid. not. *ad Boileau Satyram* 10. p. 201. edit. 1717.

Digitized by Google

tis Toloſanae & Secretarius ſocietatis & Mr. HERICOURT, *Advocatus Parlamenti*, quibus deinde adhuc Mr. THEMISSEUL acceſſiſſe dicitur. uid. Tomum 15 de l' *hiſtoire critique* n. 12. add. *Journal des Savans* 1718. menſ. Auguſto & *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 597. Contenta menſis Ianuarii 1718. de *l' Europe ſavante* proponuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 201. Menſes *Ianuarius, Februarius, Martius, Aprilis, Majus, Iunius, Iulius, Auguſtus* huius libri recenſentur *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſ. Aprili n. 4. & ualde laudantur auctores ob ſelectum librorum, quos in illo libro ſub cenſuram uocant.

(396.) Evêché du Mans, 4. folia in fol. *Paris* ap. *Iaillet* 1698. 1706. Auctor eſt *Jean* PREVOST *du Mans*, & alii eiusdem Dioeceſeos. uid. *le Long* l. c. num. 239. qui etiam in numeris antecedentibus *Nic.* SANSON, & *Marc* COÏFFE' ſcripta, de his epiſcopis, adducit.

(397.) Les Evenemens *les plus conſiderables du Regne de Louis le Grand, traduits de l' Italien* in 12. *Paris* 1690. Auctor eſt *Jean-Baptiſte* PRIMI *Viſconti, Comes de Saint-Majole*, uid. *le Long* l. c. num. 9778.

(398.) L' Exacte reveue de l' hiſtoire de Mr. Bayle, quae alteri editioni hiſtoriae *Baylii* acceſſit, confecta eſſe dicitur à *Ioh.* MASSONIO, uid. *le Journal des Savans* 1716. menſe Maio & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 461. Praemiſſa eſt hiſtoria *Baylii* eiusdem dictionario critico, gallice Geneuae edito. (Mr. *de Maizeaux* in pec. epiſtola, quae inſerta eſt *den nouvelles litterai-*

res

Digitized by Google

res 1716.) multa in ſcripto *Maſſonii*, quod praeterea multis conuiciis & uariis mendaciis ſcatere dicitur, correxit ex *Calendario Carlatano Baylii*. cf. *L' hiſtoire de Mr. Bayle & de ſes ouvrages*.

(399.) Examen du Livre intitulé: *Remontrance & Concluſions des Gens du Roi, & Arreſt du Parlement, attribué fauſſement à Monſ. Servin, Avocat General ſur le Livre du Cardinal Bellarmin* (de quo libro uid. in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub uoc. *Remontrance*.) in 8. 1611. Auctor eſt *Michel* DE MARILLAC, qui mortuus eſt 1630. erat hic Cancellarius (*Garde des Sceaux*) regis Galliae. uid. *le Long* l. c. num. 2448. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(400.) Examen du Traité de la liberté de penſer, *écrit* à Mr. D. *Lig* (*non*) *** *par* M. D. *Cr.* à Amſterd. 1718. in 8. Auctor eſt Mr. de CROUSAZ, qui auctorem tractatus *de libertate cogitandi* ingenue refutare dicitur, licet ſine debito ordine. uid. *la bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 8. Part. 2. n. 5. (*a*)

(401.) Examen de la Theologie de Mr. Bayle *à Amſterd.* 1706. in 12. (8.) pl. 20. pagg. 524.

(*a*) Tractatus *de libertate cogitandi* a pluribus, quam 12. Theologis refutatus eſt cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 678. recenſetur ſcriptum CROUSAZII *in den nouvelles de la republique des lettres* n. 7. add. *die Leipz. gel. Zeit* 1716. p. 533. uid. etiam in anonymis latinis ſub tit. *de libertate cogitandi*.

Digitized by Google

524. auctorem huius libri nimirum JAQUELOTUM indicat *Clericus* Tom. XI. *bibliotn. choiſ.* pag. 401. ubi hic liber etiam recenſetur. (*a*)

(402.) Examen de l' Euchariſtie de l' Egliſe Romaine, *à Roterdam* 1682. in 8. Auctor eſt JURIEU. uid. *Catalogum biblioth. Haſeanae* p. 164.

(403.) Excommunication politique *lancée ſur le Clergé, contre les Sentimens du Coadjuteur, où l' on verra premierement, que le maniment des Affaires d' Etat eſt contraire à la profeſſion des Prelats & des Cardinaux: Secondement, que les Prelats, qui s' ingerent dans les Affaires d' Etat, ſont des Apoſtats: Troiſièmement, que les Prelats ne doivent jamais entrer dans les Palais des Grands, que pour y porter la parole de l' Eternité: Quatrièmement, que ſi les Prelats ſont gens de bien, ils ſont incapables de gouverner les Etats. S' ils ſont méchans, il ne faut point permettre qu' ils s' en approchent;* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE', (*b*) uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9527. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Excom-

(*a*) Add. *Réponſe aux Entretiens, compoſée par Mr. Bayle contre la conformité de la Foi avec la Raiſon & l' Examen de ſa Theologie, à Amſterd.* 1707. in 8. pl. II. uid. *les nouvelles de la republique des lettres* 1707. art. 2. p. 392. & *Memoires de Trevoux* 1708. art. 106. p. 1293.

(*b*) Ipſe MONTANDRE' deinde alio loco profeſſus eſt, ſe eſſe auctorem huius ſcripti uid. *le Long* l. c. num. 9527. & adde paulo intra in hac bibliotheca mea ſub tit. *Formulaire.*

Excommunication des Eccleſiaſtiques. uid. inter anonymos latinos huius meae bibliothecae ſub tit. *de Clericis.*

(404.) Exhortation du Cardinal de Plaiſance, *Legat du Pape au Roïaume de France, aux Catholiques du même Roïaume, qui ſuivent le parti de l' Heretique du 15 Janvier* 1593. in 8. *Nivelle* 1593. Auctor eſt *Philippus* SEGA qui mortuus eſt 1596. Inſerta quoque eſt haec exhortatio Tom. 6. *de la Ligue* p. 312. uid. ſcriptum huic oppoſitum infra ſub tit. *Réponſe d' un Bourgeois.* add. *le Long* l. c. num. 8355, qui ſcripta quaedam, cum hoc conferenda, habet in numeris antecedentibus, & ſequentibus.

(405.) Exhortation & Remontrance, *faite d' un commun accord par les François Catholiques & Pacifiques pour la paix; contenant les commoditez de la paix & les incommoditez de la guerre, où il eſt auſſi parlé des cauſes des troubles de ce Roïaume & du moïen de les pacifier.* Hoc ſcriptum quoad ſingula fere uerba conuenit cum *Remontrance, faite pour les Etats de Blois en* 1576. per *Philippum* DE MORNAY, quae inſerta eſt Tom. 1. *de ſes Memoires*, ideoque & haec exhortatio ab illo eſſe poteſt. (*a*)

(406.) L'Ex-

(*a*) Exſtat haec exhortatio in Tom. 2. *des Memoires de la Ligue* p. 127. & ortum habet a uehemente uiro quodam (uti Longius loquitur) Proteſtantium religioni addicto, qui ſe ſub nomine *Catholici* occultauit, uid. *le Long* l. c. n. 8007. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, add. & in hac mea bibliotheca infra ſub tit. *Remontrance aux trois &c.*

(406.) L' Exiſtence de Dieu, *démontrée par les merveilles de la nature en trois parties, où l' on traite de la ſtructure du corps de l' homme, des élemens, des Aſtres & de leurs divers effets, à Paris* 1725. in 4. pagg. 681. Prodiit etiam hoc ſcriptum Amſtelodami, cui editioni, niſi fallor, praefixum eſt nomen auctoris. Auctor eſt NIEUWENTYT, *Medicus quidam Batavus experientiſſimus*, qui deinde Pariſios ſe contulit & Baccalaureatum in Facultate medica adeptus eſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 54. (*a*)

(407.) L' Exorciſte de la Reine, *faiſant voir, premierement, que la Reine eſt poſſedée par le Mazarin, & que ſes inclinations ſont eſclaves ſous la tyrannie de ce Lutin de Cour &c.* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE'. uid. *le Long* l. c. num. 9525*. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, indicat, coll. uoce *du Boſc* in indice, ubi hoc ſcriptum huic auctori tribuitur.

(408.) Ex-

(*a*) Primum hic liber Batauorum lingua ſcriptus eſt, poſtea illius uariae uerſiones, anglicae ſaltim 5 prodierunt; ad quintam uerſionem anglicam uerſio haec gallica accommodata eſt; recenſetur huius uerſionis Pars I. *dans le Journal des Savans* 1726. menſe Maio n. 1. & menſe Iulio eiusdem anni n. 7. *Pars* II. autem menſe Nouembri illius anni n. 5. *Pars* III. recenſetur. Auctoris opera, huic ſcripto impenſa, laudatur. Monent tamen auctores *du Journal des Savans*, ſynonyma in hoc libro praeter neceſſitatem coaceruari. Editioni batauae & anglicae uerſioni huius ſcripti praemiſſa eſt tractatio *de Atheiſmo*, contra quem auctor uaria media ſuppeditat; haec autem tractatio, quia nimis uerboſa erat, omiſſa eſt in uerſione gallica.

Digitized by Google

(408.) Explication de cent Eſtampes, *qui repreſentent differentes Nations du Levant, avec des nouvelles Eſtampes des Ceremonies Turques, qui ont auſſi leur explication, à Paris* 1715. fol. Auctor eſt Mr. LE HAY, recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* menſe Ianuario 1715. n. 1. & *dans les Memoires de Trevoux* 1715. menſe Aprili n. 8.

(409.) Explication d' une medaille d' or de la famille Cornuſicia. Hoc ſcriptum prodiit *avec une Lettre ſur le prétendu Solon des pierres gravées.* Prius ſcriptum fere ſolus confeciſſe dicitur Monſeigneur le DUC D' ORLEANS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718 p. 212. quod BAUDELOT parum expoliuiſſet & auxiſſet. Poſterius autem una cum parte prioris exarauit Mr. BAUDELOT, membrum *de l' academie des Inſcriptions.* uid. *le Journal des Savans* 1718. menſ. Martio n. 8. & ibid. menſe Aprili n. 9. exinde autem *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 254. & p. 317.

(410.) Explication d' une medaille enigmatique d' Auguſte, Berolini 1711. Auctor eſt *Ioh. Carolus* SCHOTTUS, quondam *Regis Pruſſorum Conſiliarius, Antiquarius & Bibliothecarius*, ſcripta eſt haec epiſtola ad celeberrimum LEIBNITZIUM. Proſtant quoque *varia Antiquariorum iudicia* ab hoc Shotto collecta & Berolini 1711. in 4. pl. 4½. edita.

(411.) Expoſition d' une Methode raiſonnée pour apprendre la Langue latine, *à Paris* 1722. in 8. pagg. 84. Auctor eſt Mr. DU MARSAIS, & eius ſcriptum recenſetur *dans les Memoi-*

Memoires de Trevoux 1723. menſ. Maio n. 9. uaria autem ſimul in Methodo auctoris reprehenduntur. Alia huius ſcripti recenſio eſt *dans le Journal des Savans* 1723. menſ. Febr. p. 124. edir. Amſtel. & ibid. menſe Aprili p. 388. reperitur *Lettre à l' Auteur de l' Extrait du livre, intitulé : Expoſition d' une Methode pour apprendre la langue latine.*

(412.) Extrait des Regiſtres de l' Aſſemblée, *tenue à Paris, ſous le nom d' Etats en 1593. ſur la reception du Concile de Trente* in 8. *Paris* 1593. *Jean* LE MAIRE, (*a*) *Preſident*, Auctor huius ſcripti, (*quoique du parti de la Ligue*) in hoc opuſculo illa loca Concilii Tridentini extraxit, quae aduerſantur libertati eccleſiae gallicanae & eius conſuetudinibus. uid. *le Long* l. c. num. 2552. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, huc ſpectantia & cum hoc conferenda, adducit.

(413.) Extrait d' un Sermon, prêché le jour de S. Polycarpe *à Liege* 1689. Auctor huius ſcripti eſt FACTITIUS, uel FAYDIT, *Abbas.* uid. *Thom. Ittigii appendicem ad Tract. de Haereſiarchis* §. 82. add. *Catalog. bibliothecae Haſeanae* p. 437.

(414.) Extrait d' un Traité *non encore imprimé*, *intitulé : Navarra injuſte rea, ſiue de Navarrae Regno contra ius faſque occupato, Expoſtulatio* A. O. M. Hae litterae initiales ſignificant *Arnauld* OIHENART *de Mauleon*, *Advocatum Parla-*

(*a*) Qui mortuus eſt 1596.

Parlamenti Navarrenſis. uid. *le Long* l. c. num. 12048. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de regno Nauarrae agentia, adducit, add. quoque in hac bibliotheca mea ſub tit. *Déclaration hiſtorique*, ubi ſcriptum eſt, cum hoc conferendum.

(415.) Extrait du Traité de la Grandeur, *Droits, Preéminences & Prerogatives des Rois & du Roïaume de France* in 8. *Paris* 1594. Auctor eſt *Franciſcus* PITHOU, *Advocatus Parlamenti*, qui mortuus eſt 1621. uid *le Long* l. c. num. 2326. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc libro ſunt conferendi.

(416.) Extrait & Sommaire du Secret *de l' Avis ſerieux, preſenté au Roy, dès le mois d' Octobre 1603. plus au long repreſenté au Livre, intitulé: L' Anti-Hermaphrodite, concernant le facile établiſſement d' un bon Ordre, qui ſe peut proprement appeller l' Ordre Roïal & raiſonnable, remede inſenſible & ſalutaire, Reglement politique & Civil* in 8. *Paris* 1607. *L' Anti-Hermaphrodite* auctorem habet *Jean* PETIT, & impreſſum eſt hoc ſcriptum Pariſiis 1605. uid. *le Long* l. c. n. 11596. qui in numeris antecedentibus etiam & ſequentibus uaria ſcripta ſimilis argumenti adducit.

(417.) Extrait de la Genealogie de Hugues Capet, (a) *Roi de France, & des derniers* Z *Succeſ-*

(a) *Du Cheſne* p. 30. *de ſa Bibliotheque des Hiſtoriens de France* dicit, quod hoc ſcriptum reſponſionis loco factum ſit ad Librum *Franciſci de Roſieres*, cui tit. *Stemmata ducum Lotharingiae.*

Succeſſeurs de la Race de Charle-Magne en France; in 8. *Paris* ap. *Patiſſon* 1594. Auctor eſſe dicitur *Pontus* DE THIARD, *Epiſcopus Cabillonenſis* (*Chalon*) qui mortuus eſt 1605. uid. *Iac. Auguſtus Thuanus* lib. 77 *Hiſtoriae ſuae Galliae.* add. *le Long* l. c. num. 9905. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus alia adhuc ſcripta, de Hugone Capeto agentia, habet.

F.

(418.) Fable morale (*a*) *ſur la neceſſité de la perſeverance dans les conſeils ſalutaires à l'Etat.* Hoc ſcriptum a *Gothofredo Guil.* LEIBNITZIO confectum, contra illos directum eſt, qui ſuadebant pacem inter Angliam & Galliam pangendam. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 374. Auctor huius ſcripti non detegitur in Placcio. (*b*)

(419.) Fa-

(*a*) Prodiit etiam hoc ſcriptum, latinis uerſibus conceptum, ſub tit: *Fabula moralis de neceſſitate perſeberantiae in cauſa publicae ſalutis* & recenſetur *in dem dritten Theile der Würtenbergiſchen Neben-Stunden* n. 2. laudaturque in hoc poemate ſtili elegantia & ingenii uirtus.

(*b*) Gallicum ſcriptum, rarius factum, inſertum denuo eſt Tomo 3. epiſtolarum LEIBNITZII ad diuerſos, per M. Kortholtum Lipſiae 1737. publicatarum. Carl Günther Ludouici, Prof. Lipſienſ. in parte 2. *des ausfuhrlichen Entwurffs einer vollſtændigen Hiſtorie der Leibnitziſchen* Philoſophie Lipſ. 1738. agit de MStis LEIBNITZII nondum editis, de ſcriptis eius deperditis, affectatis, promiſſis, falſo ipſi attributis, de eius tractationibus, actis eruditorum latinis Lipſienſibus inſertis, de uariis modis nomen ſuum exprimendi, de germanicis, latinis & gallicis eius poematibus &c.

(419.) Factum pour Claude Joly, *Chantre & Chanoine de l'Egliſe de Paris contre les Recteurs, Doiens & Suppôts de l'Univerſité de Paris* in 4. Auctor eſt ipſe *Claudius* JOLY. Hoc Factum directum eſt contra *la Requête de la Faculté des Arts du* 19 *Fevrier* 1678. uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 944. col. (b)

(420.) Factum pour le Chapitre de l'Egliſe de Paris, *au ſujet des petites Ecoles in* 4. Auctor eſt *Claudius* JOLY, qui hoc ſcriptum confecit, ut defenderet iura Directoris Canonicorum eccleſiae Pariſienſis. uid. *le Long* l. c. num. 16838. idem JOLY expreſſo nomine edidit *Second Factum* de *Claude* JOLY *pour répondre à celui des Curez de Paris* in 4. prodiit quoque ab eodem *Troiſième Factum de Claude* JOLY, *intitulé: L'Eclairciſſement.* uid. *le Long* l. c. num. 16841. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda & quae contra JOLY prodierunt, adducit. adde etiam in hac ipſa Bibliotheca mea ſub uoce *Eclairciſſement.*

(421.) Factum pour Michel Bauldri, *Religieux de la congregation de ſaint Maur, Grand-Prieur de l'Egliſe Collegiale & Reguliere de Mallezais, les Religieux dudit Mallezais & Superieurs & Religieux de la dite congregation de ſaint Maur, Appellans comme d'abus de l'execution de la Bulle de Seculariſation de la dite Egliſe, du 14 Janvier 1632. & de la Translation de la même Egliſe à la Rochelle du 12. de May 1684. contre Jacques Raoul, Evêque dudit Mallezais* in fol. 1654. Auctor

eſt *Jacques* GUICHON, *Advocatus.* uid. *le Long* l. c. num. 3196.

(422.) Factum *(a)* pour le Prince de Neubourg, *Abbé Commendataire de Fecamp contre les Religieux Benedictins de la Congregation de ſaint Maur* in fol. (*Paris*) 1675. Auctor eſt *Richard* SIMON, qui fuit *Prêtre de l'Oratoire* & mortuus eſt 1711. uid. *le Long* l. c. num. 4992. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, indicat.

(423.) La Fatalitè (*b*) de Saint-Clou. in fol. & in 8. idem ſcriptum in 12. 1672. Auctor huius libri eſt *Bernard* GUYART, (*c*) ex ordine fratrum Praedicantium. uid. *Varillaſii hiſtoire de Henri* III, lib. 2. p. 253. edit. in Batauia publicatae add. *Baylium in Dictionario critico* uoce *Henri* III. p. 1528. col. b. (*d*) (424.)

(*a*) Impreſſum quoque eſt hoc Factum in Tomo 2. *de la Bibliotheque critique* p. 1. in 12. *Amſterdam,* (aut potius *à Nanci*) 1708. editae.

(*b*) Hic libellus etiam impreſſus eſt in Tomo 2. *Satyrae Menippeae* p. 435. in 8. *Ratisbonae* 1711. editae. Auctor in ſcripto ſuo diſquirit, an ille Monachus, qui interfecerit regem Henricum III. fuerit Iacobinus quidam, & negatiuam tuetur ſententiam. uid. *le Long* l. c. num. 8169. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, adducit, omnino cum hoc conferenda.

(*c*) Huius uita deſcribitur in Tom. 38. *des Memoires du Pere Niceron.*

(*d*) Noua huius ſcripti editio prodiit ſub tit. Fatalité (la veritable) de Saint-Clou *ar* R. P. *Religieux Jacobin* in 8. 1715. quam *le Pere* DE LA HAYE, *Jacobin de Lille,* imprimendam curauit, diſtribuit, & ſtudioſe in hoc momentum inqui-

(424.) Figures des Monnoies de France, in 4. Paris 1619. hae figurae collectae ſunt a *Philippo* DE LAUTIER, *Ambrunenſi*, *Generali monetariae rei in Gallia* anno 1559. & publicatae ſunt iſtae monetae per *Jean Baptiſte* HAULTIN, *Conſeiller au Châtelet de Paris.* uid. *le Long* l. c. num. 14431. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta ſimilia, & cum hoc conferenda, adducit.

(425.) La Flandre françoiſe, *ou Traité curieux des Droits du Roi ſur la Flandre* in 4. *Paris* ap. *Chenault* 1658. Auctor eſt *Charles* SOREL, cuius collectioni (*Recueil de divers Traités ſur les Droits du Roi)* in 12. Paris 1666. editae inſertus eſt hic tractatus. uid. *le Long* l. c. num. 11987. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequenti-

---

inquiſiuit: occurrunt etiam in hoc ſcripto quaedam locutiones belgicae (*locutions flamendes*) quae auctorem produnt. Statuit auctor, illum, qui Henricum III. interfecerit, fuiſſe fratrem *Iacobum Clementem.* Monet etiam ſub initium exigui ſui libelli, duas comparuiſſe editiones libri, cui tit. *La fatalité de Saint-Clou*, unam 1674. *à Louvain*, quae prima fuiſſe dicatur, & alteram Pariſiis. Pater *Nicolai,* qui poſteriorem hanc editionem procurauit, ſubiecit illi annum 1672. uid. *le Long* l. c. num. 8170. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus, uaria ſcripta, de interfectione regis Henrici III. agentia, adducit.

bus quaedam ſcripta, cum hoc conſerenda, profert. uid. infra ſub uoce *Remontrance au peuple.*

(426.) Le Fleur de Lys, *qui eſt le Diſcours d' un François, où l' on refute la Declaration du Duc de Mayenne, publiée au mois de Janvier dernier.* Auctor eſt *Pierre* DU FRESNE FORGET, *Secretaire d' Etat.* Idem hoc ſcriptum impreſſum eſt *dans le Recueil des quatre Diſcours excellens & libres. Diſcours troiſième* in 12. 1593. 1606. uid. *le Long* l. c. num. 8332. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta adducit, omnino cum hoc conferenda.

(427.) La Foi & l' Innocence du Clergé d' Hollande. Auctor huius libri eſt QUESNELLUS. uid. *Eleutherii epiſtolam ad Norbertum d' Elbecque* p. 31. 32. 33. 38. 46.

(428.) Le Fondement & Origine des Titres de Nobleſſe *& des Etats de tous les Nobles, avec la maniere de faire des Rois d' Armes, Heraults, Pourſuivans; le ſecret de l' Armoirie & l' inſtruction de faire des Combats* in 12. *Paris* 1535. *Lyon* 1537. Auctor eſt *Symphorianus* CHAMPIER, *Medicus Lugdunenſis*, uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 15907. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus multa ſcripta, de nobilitate Galliae agentia, adducit. CHAMPIER etiam latet ſub nomine *Aggregatoris Lugdunenſis.* uid. Placcius ſub uoce *Aggregator.*

(429.) La Fontaine minerale d' Arles, *nouvellement découverte: par* M. J. S. D. E. D. in 4. *Aix* ap. *Meſnier* 1681. Litterae initiales ſignificant

ſicant M. *Joſeph* SEGUIN, *Docteur En Droit.* uid *le Long* l. c. p. 896. in ſupplementis.

Fragmens, ou Remarques de Robert Nanton ſur le règne & ſur les Favoris de la reine Elizabeth. uid. ſupra ſub uoce *Caractère.*

(430.) Le Formulaire d'Etat, (*a*) *faiſant voir par la raiſon & par l'Hiſtoire: Premierement, que les Loix fondamentales de la Monarchie ſont au-deſſus de l'autorité du Roy; Secondement, qu'il n'y a que les Etats Generaux* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRÉ uid. *le Long* l. c. num. 9527* qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, indicat. cf. etiam in indice ſub uoc. *du Boſc*, ubi hoc ſcriptum huic auctori tribuitur.

(431.) Contre le Franc-Alleu ſans Titre, *prétendu par quelques Provinces du Droit écrit au préjudice du Roy; avec le Texte des Loix, données au Païs des Albigeois & autres par Simon, Comte de Montfort en* 1212. in 4. & in 8. *Paris* 1629. Auctor eſt *Auguſte* GALLAND. uid. *le Long* l. c. num. 15963. qui etiam in numeris ſubſequentibus

(*a*) *Dans l'Avertiſſement*, quod eſt ſub finem huius ſcripti auctor ita ſcribit: *Mon lecteur, je vous avertis, que de toutes les Pieces, qui ont paru ſous la Methode des mes titres, il n'y a que la Franche Marguerite, le Point de l'Ovale, la Decadence de la Royauté, le Tu autem, le Coup de Partie, le Contre-Coup de Partie, l'Exorciſte de la Reine, le Manuel politique & l'Excommunication politique, qui m'appartiennent depuis ſix mois; pour les autres je les laiſſe à leurs Auteurs.*

tibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(432.) La France toute Catholique, *ſous le Regne de Louis le Grand, ou Entretiens de quelques François* 3. uoll. in 12, *Lyon* 1685. Auctor eſt GAUTEREAU, *miniſter regis Galliae.* uid. *le Long* l. c. num. 1853.

(433.) Le Francophile *pour le repos du très grand Prince Henry Auguſte IV. contre les conſpirations du Roy d' Eſpagne, du Pape & des Rebelles de France* in 8. 1591. Inſertum eſt hoc ſcriptum collectioni *des excellens & libres Diſcours* in 12. 1606. *Adrian. Baillet* hoc ſcriptum tribuit *Michaeli* HURAULT, *Sieur du Fay*; alii autem illud ſcriptum tribuunt *Andreae* MAILLARD, *Maitre des Requêtes du Roy.* uid. *le Long* l. c. num. 8292. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

G.

(434.) La Garde du Lys *à l' Entrée du Marechal de Vitry dans la ville d' Aix, avec l' explication des Emblèmes & des Ecriteaux, appoſez aux Arcs de triomphes: par* G. M. in 4. *Aix* ap. *Roize* 1631. Auctor eſt *Guillaume* MASSET, *Ieſuita,* quem litterae initiales ſignificant. M. *de Vitry* intrauit urbem *Aix* (aquas Sextias) anno 1631. dignitate ducis cum imperio (*Commandant*) uid. *le Long* l. c. num. 10769*.

(435.) Le Gazetier menteur &c. Hic liber contra *Clericum* conſcriptus eſt, integer eius titulus exſtat *in der neuen* bibliothec. Auctor eſt BURMANNUS, teſte ipſo *Clerico* Tom. 20. *de la bibliotheque*

theque choiſ. p.450. ubi aduerſario ſuo quaedam regerit.

(436.) Gazette des Savans. Auctor eſt *Jean* ROUSSET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 187.

(437.) La Genealogie de la maiſon de la Tour du Pin, juſtifiée par titres *à Paris* 1717. in fol. pagg. 61. Auctor eſt Mr. *Pierre Moret* de BOURCHENU, *Marquis de Valbonnais.* (a)

(438.) Genealogie de la maiſon de Cardillac in fol. *Paris*, ap. *Martin* 1654. Auctor eſt *Marquis* DE LA CHAPELLE, *Cadet de cette maiſon*, eſt tantum hoc ſcriptum epitome illius operis, quod auctor promiſerat. uid. *le Long* l. c. num. 16465.

(439.) Genealogie des Rois de Portugal, *iſſus en ligne directe maſculine de la maiſon de France, qui regne aujourdhui*, in 4. *Paris* 1610, 1612, 1614, 1616. quinta editio 1624. Auctor eſt *Theodore* GODEFROY, *Hiſtoriographus Galliae.* Ex uariis his editionibus duae tantum differunt inter ſe. Hoc ſcriptum quoque impreſſum eſt cum *Entrevûe de Charles IV, Empereur, & du Roy Charles V, Roy de France* in 4. *Paris* 1613. uid. *le Long* l. c. num. 10145. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequente alia adhuc ſcripta, de genealogia regum Luſitaniae agentia, adducit.

 (440.) Ge-

(a) Haec genealogia ualde illuſtrat *Hiſtoriam Delphinatus*, ab hoc auctore editam. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 268. recenſetur haec genealogia *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Iunio n. 8. & nihil memoratu dignum in hoc libro occurrere dicitur.

(440.) Genealogie de la Maiſon de Fontaine-Soliers, *iſſue de la Caſe Solare, ſouveraine d' Aſte en* Piemont, in 4. 1680. (liber impreſſus eſt Pariſiis) Auctor autem eſt *Elie* AVRILLON, *ex ordine Minoritarum Monachus.* uid. *le Long* dans la Bibliotheque hiſtorique de la France n. 16559.

(441.) Genealogie de la famille des Fondateurs du College de Boiſſi in 4. (*a*) Paris 1682. Auctores huius Genealogiae ſunt Mr. CHASSEBRAS DU BREAU, qui fuit ex quarta huius familiae linea & eius frater (*Jaques* CHASSEBRAS DE CREMAILLE. (*b*)

(442.) Genealogie de la Maiſon de Rommecourt, *anciennement nommée de Raummecurt, originaire d' Allemagne* in 8. *Paris* ap. *Grou* 1701. Auctor eſt *Louis Marie*, Comte DE ROMMECOURT, *Abbas de Beaulieu en Argonne.* uid. *le Long* l. c. num. 16737.

(443.) Genealogie de la Maiſon de Salvaing in 12. *Grenoble* 1683. Auctor eſt *Denis* SALVAING, *Seigneur de Boiſſieu.* uid. *le Long* l. c. num. 16757.

(444.) Ge-

(*a*) Etiam in folio iterum impreſſa eſt haec genealogia.

(*b*) Collegium *de Boiſſi*, ſitum in platea coemeterii S. Andreae artium, ab omnibus reliquis collegiis Pariſienſibus ſin eo differt, quod hoc Collegium ſolum exſtructum fuit per quosdam ex familia *de Boiſſi*, unde nomen accepit, qui fuerunt *Godofredus*, *Iacobus* & *Petrus de Boiſſi*, qui mortuus 1359. die 20 Auguſti, & *Stephanus Vidé de Boiſſi le-ſec*, *Canonicus de Laon*, eius nepos. Haec familia in quatuor lineas fuit diuiſa. uid. *le Journal des Savans* 1681. die 7 Iulii & *le Long* l. c. num. 16436.

(444.) Genealogie de la Maiſon roïale de Bourbon, (*a*) *avec les Portraits & Eloges des Princes, qui en ſont ſortis, & les Remarques hiſtoriques de leurs illuſtres actions, depuis ſaint Louis jusqu' a Louis* XIII. 2. uolumina in fol. *Paris* 1634-1646. Auctor eſt *Carolus* SORELLUS, *Hiſtoriographus Galliae,* qui p. 413. *de ſa Bibliotheque françoiſe* fatetur, ſe in hoc ſcripto immutaſſe & addidiſſe, quod ipſi neceſſarium uiſum eſſet. uid. *le Long* l. c. num. 9959. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de genealogia familiae Bourbonicae agentia, indicat.

(445.) Genie de Chriſtine. Auctor huius libri eſt Mr. CHEVREAU. uid. *Colomeſii Recueil de Particularités, in Operibus Colomeſii* p. 325.

(446.) Le Genie demasqué. Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Abbé de Saint-Germain.* Hoc ſcriptum eſt reſponſio ad Sirmondi ſcriptum anonymum, cui tit. LE BON GENIE DE LA FRANCE, de quo uid. num. ſequente. Inſertum eſt illud ſcriptum *au Recueil du Chaſtelet* p. 680. Auctor *dans la Vie de la Reine Mere,* quae mortua eſt 1642. in epiſtola dedicatoria ad reginam Hiſpaniae dicit, quod per 22 annos i. e. ab anno 1620-1642. fuerit *premier Aumônier de la Reine Mere,* & ſolus eiusdem innocentiae defenſor, ideoque omnia ſcripta anonyma, quae intra hos 22 annos pro defendenda regina matre prodierunt,

(*a*) Prodiit hoc ſcriptum antea ſub tit. *Carte generale de la Maiſon de Bourbon: par Charles* BERNARD, *Hiſtoriographe de France* in fol. *Paris* 1634.

runt, ab hoc *Matthia de Morgues* profecta eſſe uidentur. uid. *le Long* l. c. num. 8914. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta. cum hoc conferenda, adducit.

(447.) Le bon Genie de la France *à Monſieur;* in 8. 1632. Auctor eſt *Jean* SIRMOND, & ſcriptum reperitur *dans le Recueil de du Chaſtelet* p 680. reſponſionem ad hoc ſcriptum. uid. hic in numero, proxime praecedente, & adde *le Longium* l. c. in numeris citatis antecedentibus, & ſubſequentibus.

(448.) Germain De Foix; (*a*) *Nouvelle hiſtorique* in 12. *à Paris* ap. *De Luynes* 1701. Eſt liber hic romanenſis & auctor *Nicolas Baudot* de JUILLY, qui deinde ſolidiora ſcripta edidit. uid. *le Long dans la Biblotheque hiſtorique de la France* num. 17437.

(449.) Gomgam, ou l' homme prodigieux: Auctor eſt Abbas BORDELON, qui hoc ſcriptum a ſe profectum eſſe ipſe fatetur DANS LES DIALOGUES VIVANS, qui etiam ſine nomine auctoris prodierunt.

(450.) Grammaire raiſonnée du Port-Roïal. Auctor eſt *Antonius* ARNALDUS. uid. *Acta eruditorum* 1699. p. 326.

(451.) La Grandeur de la Maiſon de France *par* M. L. D. M. in 4. *Paris* ap. JOLLY 1667. Hae litterae initiales ſignificant Mr. *Louis* de MONTIGNY, *de Senlis*. uid. *le Long* l. c. n. 10984.

(*a*) Erat filia *Iohannis de Foix*, *Comitis d' Eſtampes*, & uxor Ferdinandi regis Arragoniae, quae mortua eſt 1538.

10984. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(452.) De la guerre nouvellement declarée entre les anciens & modernes, *à Paris* 1687. & ibid. iterum 1688. in 12. Auctor huius ſcripti eſt CALLIERIUS. (*des Callieres*) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 313. not.** Ante *Callierium* GUERETUS, (*a*) *in curia Pariſienſi Advocatus* (*b*) edidit *la Guerre des auteurs*, cuius tamen libri auctorem BOISROBERTUM(*c*) eſſe cenſet Ancillonius Part. 2. *dans le Melange critique* p.309*. PERALTO,(*d*)(ingenioſo uiro & membro academiae ſcientiarum) qui in poëmate paruo, cui tit. *le Siécle de Louïs le Grand*, (quod poëma recitatum 1687. *dans l' academie françoiſe* magna

(*a*) Germanicum ſcriptum huc pertinens ſecunda uice prodiit Lipſ. 1716. in 8. pl. 2. ſub tit. *Beſchreibung des Landes der Aeltern und neuern*, in quo hiſtoria huius controuerſiae paucis pertractatur, & ſtatus controuerſiae rite formatur; adhaeret hoc ſcriptum *den Leipz. gel. Zeit.* 1715. ſub finem, conferenda autem ſunt ad hoc ſcriptum momenta praeliminaria p. 191. *der Leipz. gel. Zeit.* 1715. inſerta, ab eodem auctore confecta, ſed in ſcripto, ſub finem huius anni reperiendo, omiſſa.

(*b*) De cuius ſcripto anonymo. uid. *Placcius in Theatro anonymor.* n. 2507. (a) Auctor notarum *ad Satyras de Mr. Boileau* p. 18. *Gueretum* ingenioſum uocat ſcriptorem.

(*c*) De *Boisroberto* uel *Franciſco* de *Metel.* uid. *lettres de Mr. Richelet* & le Pais part. 2. opp. ſuorum p. 177, ubi refert, *Boisrobertum* in maximo apud Cardinalem *de Richelieu* fuiſſe fauore.

(*d*) Primus *Peralto* ſe oppoſuit Mr. *Dacier in praef. ad Hora-*

magna multorum eruditorum, in primis *Boilavii* excitauit odia. uid. not. ad Tom. 2. operum *de Mr. Boileau* p. 210.) nimis contemſerat ſcriptores ueteres acriter ſeſe oppoſuit ſtrenuus gloriae ueterum propugnator *Nicol.* BOILEAU, *(a)* ei ſuccenſens, quod in re tanti momenti cenſoris partes ſibi arrogaſſet, quibus ob litterarum graecarum imperitiam minime ſufficeret. Neque tamen PERALTUS ſententiam ſuam mutabat, ſed potius anno ſequente 1688. tribus uoluminibus (quibus 1696. adhuc quartum uolumen accedebat. uid. Tom. 2. opp. *de Mr. Boileau* p. 171.) edebat PARALLELES DES ANCIENS ET MODERNES, quo in libro non in poetica ſolum arte, ſed & in reliquis artibus ueteres a recentioribus ſuperari contendebat; *Boileau* autem opponebat REFLEXIONS SUR LONGIN, & *Peraltus* reſpondebat *dans les* REFLEXIONS SUR REFLEXIONS. Lis uero ita demum compoſita eſt, ut utrique opinione ſua ſalua manente neutri aduerſus alterum amplius ſcribere liceret. *(b)* (453.)

Horatium, quem anonymus, *Longepierre* & Mr. *Callieres* ſecuti ſunt. uid. Tom. 1. Operum *de Boileau* in notis ad Satyras p. 18. & add. *Ancillonius in Melange critique* part. 2. p. 309.

(a) Mr. *Boileau* etiam paſſim in Satyra ſua 10. perſtringit aduerſarium ſuum *Peraltum,* it. in epigrammate, quod exſtat Tom. 2. opp. de Mr. *Boileau* p. 210.

(b) Mr. FONTENELLE dans la *proprieté des eclogue* it. dans la *digreſſion ſur les anciens & ſur les modernes* defendere ſtuduit partes *Peralti*, & agit contra ueteres ſcriptores, eorumque gloriam ualde imminuit. cui Mr. le *Temple (anglus)* oppoſuit defenſionem ueterum. Sed *Wotton* reſu-

(453.) La Guerre d' Eſpagne, *(a)* de Baviere & de Flandres, du Marquis *** *contenant ce qui s' eſt paſſé de plus ſecret & de plus particulier depuis le commencement de cette Guerre jusqu' à la fin de la Campagne de* 1706. *avec le Plan des Batailles qui ſe ſont données;* in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1706. *nouvelle edition augmentée jusqu' en* 1707. in 12. *la Haye*, ap. *Foulques* 1707. Auctor eſt *Gatien de Sandras* de COURTILTZ qui ſtudio partium nimis eſt addictus & res ineptas ſaepe amorisque artes recenſet, nec maioris eſt pretii hoc ſcriptum quam cetera auctoris ſcripta. Idem liber prodiit ſub titulo *Memoires du Marquis* D. *** *contenant ce qui s' eſt paſſé de plus ſecret depuis le commencement de la Guerre d' Eſpagne de Baviere & de Flandres, nouvelle edition*, 2. uoll. in 2. *Cologne* 1712. uid. *le Long* l. c. num. 9816.

(454.) La Guerre d' Italie, *ou Memoires du Comte* D *** *contenant quantité des Choſes particulieres, qui ſe ſont paſſées dans les Cours d' Allemagne,*

refutauit hunc, D. *Schſſiſt* autem defendit *Templum* & ipſe le *Temple* reſpondit *Wottono*; *Peralto* tamen ipſa academia ſcientiarum ualde fauebat & uaria ſubornabat, ad ſcopum eius facientia. Mr. FONTENELLIUM propter opinionem iſtam, quod recentiores praeferendi ſint antiquioribus perſtrinxerunt in quibusdam poëmatibus ſatyricis praeter Mr. *Deſpreaux Racine* & poeta *Gacon*, prioribus tamen reſpondit FONTENELLE.

(a) *Bayle dans la réponſe aux queſtions d' un provincial* p. 241. in titulo libri erraſſe uidetur, nam adducit titulum *la Guerre d' Italie*, de quo ſcripto. uid. Acta eruditor. Lipſ. lat. 1703. menſ. Ianuar. art. 5.

ne, de France, d' Eſpagne, de Savoye & d' Italie, in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1702. Auctor eſt DE GRAND-CHAMP, qui fuit centurio inter pedites (*dans le regiment de Lillemarais,*) & morti occubuit in oppugnatione loci muniti *de Liege* 1702. Eadem fere de his Commentariis dici poſſunt, quae dicta ſunt de Commentariis (*Memoires*) *de Vordac*, nimirum quod eiusdem ſint ualoris cum *Memoires de la Fontaine, d' Artagnan* & aliis eiusdem generis libris. Plurimi libri huius generis prodierunt ſub fictis nominibus, quod in uulgus notum eſt, & longe alii fuerunt auctores, quam quibus tribuuntur. uid. *Jaques Bernard dans les nouvelles de la republique des lettres* menſe Ianuario 1703. Auctor *de la Methode d'etudier l' Hiſtoire* cap. 14. §. 1. dicit, tantum huc usque hominum in ſcribendis Commentariis (*Memoires*) aliquot abhinc annis fuiſſe impetum, quod nullus fere ſit nobilis minime celebris, qui de uita ſua non publicare uoluerit Commentarios (*Memoires*) *Monſ. Bayle dans la reponſe aux Queſtions d' un Provincial* hos Commentarios (*Memoires*) adſcribit *à Monſ. du Buiſſon*, qui etiam exarauit *la vie de M. de Turenne & Memoires du Comte* D *** quae ſcripta quatuor abhinc annis publicata ſunt: ſed hic doctus uir fallitur in hac re; nam *Le Long* l. c. num. 9810. dicit, ſe in auctoris notitiam & amicitiam perueniſſe, cuius nomen fuerit de GRAND-CHAMP. uid. Monſ. *Bernard dans les nouvelles de la republique des lettres* menſe Iunio 1704. p. 697. Secunda huius ſcripti editio, ab alio usque ad annum 1705. circiter 70. paginis aucta, prodiit in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1706. (455.)

(455.) Guerres civiles de Grenade. Femina quaedam, cuius iam ſaepe mentionem fecimus, nomine ROGEGUILHEN, hoc ſcriptum confecit.

(456.) Guiſiade, *Tragedie nouvelle, en laquelle, au vrai & ſans paſſion eſt repreſenté le maſſacre du Duc de Guiſe; troiſième édition* in 8. Lyon 1589. Auctor eſt *Petr.* MATTHIEU, *Foreſien, Hiſtoriographus quondam Galliae,* qui mortuus eſt 1621. hic occultauit ſe ſub his litteris initialibus I. R. D. L. (ſed hae litterae non ſunt nominis initiales) ut ait *le Long* l. c. num. 8091. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, de morte ducis *de Guiſe* agentia, adducit, & alia ſcripta, cum hoc conferenda.

H.

(457.) Harangue à la Reine Regente *par le Premier Preſident du Parlement* in 4. Paris 1649. Auctor eſt *Matthieu* MOLE', qui hoc ſcriptum confecit die 17. Febr. uid. *le Long* l. c. num. 9217.

(458.) L'Heritiere de Guienne, *ou l'Hiſtoire d'Eleonore, Fille de Guillaume, dernier Duc de Guienne, femme de Louïs VII, Roi de France, enſuite d'Henry II. Roy d'Angleterre* in 12. *Rotterdam* ap. *Leers* 1692. Haec hiſtoria curioſe & bene ſcripta, auctorem habet *Iſaacum* DE LARREY, *nobilem du Païs de Caux, Hiſtoriographum ſtatuum Bataviae.* Continet haec hiſtoria uitam reginae Eleonorae ab anno 1136. usque ad annum 1204, in quo mortua eſt. Quaedam facta in hoc libro fabulas ſapiunt. uid. *le Long* l. c. num. 10003.

(459.) Les Hipotipoſes, ou Inſtitutions Pyrroniennes de Sextus Empiricus *avec des notes* 1725. in 8. pl. 18. Auctor eſt Mr. HUART, qui mortuus eſt Geneuae. uid. *l' Hiſtoire d' un voyage litteraire* p. 148. add. *Reimanni catal. Biblioth. theol.* p. 1040. & *Hiſtoire litteraire de l' Europe* Tom. 2. p. 250. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727.

(460.) Hiſtoire profane, depuis ſon commencement jusqu' à preſent. Huius hiſtoriae Tomus I. prodiit Pariſiis 1714. in 12. pagg. 528. Continet hic Tomus hiſtoriam usque ad Alexandrum M. Auctor eſt celeberr. DU PIN. uid. *die Holländiſche Republyck der Geleerden* 1715. menſe Ian. & Febr. art. 6. & menſe Martio & Aprili art. 5. Priori loco Tomus I. poſteriori Tomus II. recenſetur, qui etiam Pariſiis 1714. in 12. prodiit. 1. Alph. pl. 5. & continet hiſtoriam ab Alexandro M. usque ad Iulium Caeſarem. Tomus I. & II. etiam recenſentur *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Martio art. 4.

(461.) Hiſtoire de l' Egliſe Roïale de ſaint Martin de Tours, *pour ſervir de Réponſe (à la Hiſtoire* (a) *de la Fondation de l' Egliſe de ſaint Martin de Tours) par un Religieux Benedictin, de la Congregation de ſaint Maur* in 12, *Tours* ap. *Barthe* 1700. Auctor eſt *Eſtienne* BADIER. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 1633.

(462.) L' Hi-

(a) De quo libro. uid. *le Long* l. c. n. 1632. & cf. ibidem num. 1628. 1629. 1630. 1631. qui omnes continent libros, cum anonymo adducto conferendos.

(462.) L'Hiſtoire de la Baſtille, ou Inquiſition françoiſe, (*a*) *à Amſterd.* 1715. in 12. pagg. 551. Auctor eſt *Conſtantin* DE RENNEVILLE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 515. Auctor *du Journal litteraire*, qui hanc hiſtoriam Part. I. Tom. 6. art. 12. recenſet, multis in rebus hunc librum carpit & contumelioſum famoſumque ſcriptum uocat, alii tamen mitius de hoc libro iudicium ferunt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* l. c. p. 515.

(463.) Hiſtoiré de la Vie du Pere Joſephi; *ſeconde édition, augmentée d' une Réponſe au veritable Pere Joſeph* (de quo libro uid. infra ſub uoc. *Joſeph.*) in 12. *Geneve* 1704. Auctor eſt *René* RICHARD. *Pater Joſeph* in hoc libro deſcribitur tanquam politicus & aulicus. Mr. *Lenglet* ita de hoc libro iudicat. *S' il eſt donc vrai, que ces deux ouvrages* (nimir. *le Pere Joſeph* & *l' hiſtoire de la Vie du Pere Joſeph*) *viennent d' une même ſource; ſans doute que l' Auteur ſincère après coup, nous ayant montré le Pere Joſeph d' un bon côté, aura auſſi voulu nous le montrer de ſon mauvais côté:* uid. *le Long* l. c. num. 6007.

(464.) Hiſtoire de Mr. Bayle & de ſes ouvrages, (*b*) à Geneve 1715. in 12. pagg. 55.

 genui-

(*a*) Prodiit etiam germanica huius libri uerſio ſub. tit. *Conſtantin* DE RENNEVILLE *entlarvte und jedermann zur Schau dargeſtellte frantzœſiſche Inquiſition, oder Geſchichte der Baſtille Leipz.* 1715. *der I. Theil mit Kupff.* in 8. *der II. Theil* in 8. 1720. *mit Kupff. 3. und 4. Theil 1722. und 1724. mit Kupff.*

(*b*) Prodiit etiam ſeorſum haec hiſtoria & *Monſ.* DES MAIZEAUX

genuinus auctor huius hiſtoriae *(a)* eſt abbas DU REVEST; nam licet quidam hanc hiſtoriam tribuerint domino DE LA MONNOYE, ipſe tamen DE LA MONNOYE *dans les nouvelles litteraires de la Haye* 1716. die 27. Junii p. 416. publice profitetur, abbatem DU REVEST verum eſſe huius hiſtoriae auctorem. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 229. in iisdem 1715. p. 497. perhibetur quidem, dominum DE LA MONNOYE curare hanc hiſtoriam, Amſtelodami imprimendam, cuius cura noua editio, multis ſcriptis auctior, prodiit in 12. *Amſterdam* ap. *des Bordes* 1716. ſed exinde non ſequitur, ipſum DE LA MONNOYE eſſe huius hiſtoriae auctorem. Auctor *de nouvelles litteraires* menſe Octobri 1715. p. 210. attribuit etiam abbati DU REVEST. Argumentum libri huius rem litterariam & criticam ualde illuſtrat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 431. recenſetur haec hiſtoria *in den* Maendelyken Uittrekſels, *oder* Boekzael *der geleerden Wereld* 1715. menſe Sept. art. 2. cf. ſupra ſub uoce *L' Exacte revüe &c.*

(465.) Hi-

MAIZEAUX in pec. quadam epiſtola multa correxit, quae ab abbate DU REVEST in hiſtoria *Baylii* perperam poſita erant. Haec hiſtoria etiam reperitur ante dictionarium hiſtoricum & criticum *Baylii* in fol. Genevae 1715. editum.

(*a*) Haec hiſtoria exarata eſt ſecundum *Journal de Monſ. Bayle* quod compoſuerat *Carlati*, loco natiuitatis ſuae, ſecundum epiſtolas & opera ſua. Scripta ultimae huic editioni addita, ſunt 1) *une exacte revieue de cette hiſtoire, avec des additions & des corrections conſiderables.* 2) *une diſſertation de Monſ. de la Baſtide,* in qua detegit uerum auctorem *de l' Avis aux Refugiez* &c. 3) *tres epiſtolae criticae in editione*

(465.) Hiſtoire de Catherine *(a)* de France, *Reine d' Angleterre* in 12. *à Paris* ap. *de Luyne* & ap. Goſſelin. 1696. & 1706. Plurima quidem in hac hiſtoria ſunt uera facta; Auctor tamen, nimirum *Nicolas Baudot* DE JUILLY, palam ipſe fatetur, hanc hiſtoriam a ſe ea aetate, qua facilius minutiae & quisquiliae, quales in hac hiſtoria deprehenderentur, tolerari ſoleant, exaratam eſſe, eamque ſibi honori cedere non poſſe; licet autem quaedam mirabilia & inſolita in hac hiſtoria occurrant, illa tamen non ſunt fabuloſa. uid *le Long* l. c. num. 10308.

(466.) Hiſtoire de la Muſique & de ſes effets, depuis ſon origine jusqu' à préſent, *à Paris* 1715. in 12. pagg. 487. conſtat 14. capitibus, quorum contenta ſuccincte recenſentur *dans le Journal des Savans* menſe Dec. 1715. art. 1. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 13. ubi ſciagraphia libri ſuppeditatur. Auctor eſt Mr. BONNET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* anno cit. p. 12. recenſetur haec hiſtoria *dans les Memoires de Trevoux* 1716. menſe Febr. art. 11. ubi iucundum & utile opus uocatur. Prodiit denuo haec hiſtora Amſtelodami 1722. in 12. 4. uoll. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 661.

 (467.) Hi-

tiones huius hiſtoriae Roterodamenſes du Commentaire Philoſophique & des Lettres de Bayle, avec une Apoſtille curieuſe. 4) *un Factum des Amis de Monſ. Bayle* (contra nouam editionem eius dictionarii hiſtorici & critici, quae Roterodami impreſſa eſt. uid. *Le Long* l. c. num. 17222. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de uita *Baylii* agentia, adducit.

(a) Quae erat filia *Caroli* VI. & quae mortua eſt 1438.

(467.) Hiſtoire memorable, *récitant la Vie d' Henry de Valois, à la louange de Jacques Clement, en Vers* in 8. *Paris* ap. *Mercier* 1589. Auctor eſt *André* DE ROSSANT, *Lyonnois.* Hiſtoriam autem hanc *le Long* l. c. num. 8180. deteſtandam uocat. cf. etiam numeros antecedentes & ſequentes ap. le Longium, ubi alia ſcripta, de hoc Henrico agentia, adducuntur.

(468.) Hiſtoire des Ordres monaſtiques, *Religieux & militaires & des Congregations Seculieres de l' autre Sexe, à Douay* 1714. in 12. 2. uoll. *Tom.* 1. prodiit Pariſiis 1711. in 4. pagg. 399. & 102. imagines continet. *Tom.* 2. prodiit etiam Pariſiis 1714. in 4. pagg. 436. cum 119. imaginibus. Totum opus ex 6. partibus conſtare debuit, quarum contenta breuiter exponuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 334. Auctor eſt P. *Hippolytus* HELYOT, qui 1716. mortuus eſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 100. *Tom.* 3. pagg. 456. & *Tom.* 4. pagg. 464. qui continent *les Congregations & les Ordres militaires, qui ont été ſoumis à la regle de S. Auguſtin*, prodierunt Pariſiis 1715. in 4. & contenta horum Tomorum breuiter indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 219. *Tom.* I. huius hiſtoriae recenſetur *in der Republyk der Geleerden* 1715. menſe Ianuario & Febr. art. 2. it. *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Febr. ſecundum batauam editionem art. 6. *Tomus* 2. eiusdem hiſtoriae recenſetur *in der Republyk der Geleerden* 1715. menſe Martio & Aprili art. 3. idem Tomus recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Martio art. 1.

Tomus

Digitized by Google

Tomus 1. & 2. recenſentur in Actis eruditorum Lipſienſibus latinis 1715. menſe Octobri art. 1. it. *dans les Memoires de Trevoux* 1715. menſe Dec. art. 8. *Tomus* 3. & 4. recenſentur *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Iunio art. 2. menſe Septembri art. 9. & menſe Octobri eiusd. anni art. 2. recenſetur *Tom.* 4. huius hiſtoriae. *Tomus* 5. qui continet pagg. 488. & *Tomus* 6. paginarum 446, prodierunt Pariſiis 1718. in 4. & recenſentur *dans les Journal des Savans* 1719. menſe Iulio n. 2. & cum laude *Tomus* 5. quoque recenſitus deprehenditur *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſe Octobri n. 2. *Tomus* 6. autem ibidem anno 1720. menſe Ianuar. n. 7. recenſetur. *Tomus* 7. paginis 493. conſtans & *Tomus* 8. vel ultimus paginarum 456. prodierunt Pariſiis 1718. in 4. & recenſentur ambo hi Tomi *dans le Journal des Savans* 1719. menſe Auguſto n. 6. ubi etiam hoc opus optimum & ſatis uerboſum in hoc argumento uocatur.

Hiſtoire anecdote du Cardinal de Richelieu. uid. infra ſub uoce *Joſeph.*

(469.) Hiſtoire ſecrete du Connêtable de Bourbon, *où l'on voit les cauſes de ſa disgrace* in 12. *à Paris* ap. *de Luyne* 1696. & 1706. Auctor eſt *Nicolas Baudot* de JUILLY, natus *Vindocinii (Vendoſme* in Gallia) Hiſtoria Galliae magna refert huius uiri merita, cuius fata ſunt lugenda & eius rebellio deteſtanda. (*a*)

 Hiſtoire

(*a*) Haec autem hiſtoria ſecreta peculiaria eius uiri uitae fata indicat, ſecretas eius artes aperit, & ueram cauſam ſuppeditat,

Hiſtoire des cinq Rois. uid. infra ſub tit. *Recueil des Choſes memorables.*

(470.) Hiſtoire de la Conquête d' Angleterre *par Guillaume Duc de Normandie* in 12. *à Paris* ap. *Beugné* 1701. Auctor eſt *Nicolas Baudot* de JUILLY. uid. *le Long* l. c. num. 14629.

(471.) Hiſtoire du Congrès de la Paix d' Utrecht, *comme auſſi de celle de Raſtad & de Bade, contenant les particularités les plus remarquables & les plus intereſſantes depuis leur premiere ouverture jusqu' à la concluſion de la paix generale, à Utrecht* 1716. in 8. & 1717. ibid. in 12. ap. van Polſum, (*a*) eius genuinum nomen eſt *Caſimirus*

ditat, cur ex regis gratia exciderit, & quale crimen huic facto occaſionem praebuerit: auctor materiae pertractatae omnia, quae applicari poterant, ornamenta addidit, & iucunda ex rhetorica, atque utilia moralia immiſcuit. uid. *le Journal des Savans* 1696. menſ. Ianuar. d. 23. & *Le Long* l. c. num. 10323.

(*a*) Auctor non ſolum hoc bellum, ſed & antecedentia bella deſcribit inde a dimidio ſeculo praecedente, poſthaec agit de pace Ultraiectina. Ea, quae in hoc libro continentur, omnino utilia ſunt, nam praeter magnum numerum ſcriptorum curioſorum & authenticorum, quae prodierunt durante negotio pacis per diuerſos miniſtros aularum, in hoc negotio occupatarum, continet epitomen omnium illorum, quae reperiuntur in nouellis, & Commentariis, & quae ſpectant ad pacem Ultraiectinam. Nemo accuſabit auctorem, quod Gallis nimium fauerit. In archiuo actorum publicorum, quod eſt dans le Louvre magna pars epiſtolarum, commentariorum, Inſtructionum, expeditionum, Negotiationum legatorum Galliæ in regionibus exteris, exſtat inde a tempore, quo *Monſ. Colbert* adeptus eſt miniſterium ſuum usque huc, ſed ante annum 1661. omnia ea, quae ſunt in Archiuo, nimis manca

Digitized by Google

ras FRESCHOT, qui etiam edidit. *Hiſtoire amoureuſe* de qua uid. n. 478.

(472.) Hiſtoire & apologie de la Retraite des Paſteurs, *à cauſe de la perſecution de France* in 12. *Francfort* ap. *Corneille* 1687. Auctor eſt *Elie* BENOIST, *Miniſter eccleſiae Walo - Delfenſis.* uid. *le Long* l. c. num. 1837. qui etiam in numeris ſubſequentibus ſcripta pro hac hiſtoria, & contra illam edita allegat.

(473.) Hiſtoire de l' ancienne Bibracte, *appellée Autun* in 12. *Autun*, ap. *de la Mothetort* 1688. Auctor eſt *Nicolas* NAULT, *Juge de Luſy dans le Nivernois*, p. 15. *de l' Avis ad* Lectorem promittit auctor ſecundum uolumen, diuerſi ſtatus deſcriptionem, in quo haec urbs fuit inde a deſolatione ſua usque huc, cum annotationibus ad primum tomum, ſed ſecundus Tomus non publicatus eſt, auctor mortuus 1707. uid. *le Long* l. c. num. 15050. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, & de eodem argumento agentia, adducit.

(474.) Hiſtoire genealogique des Comtes de Ponthieu *& des Majeurs d' Abbeville, où ſont rapportez les Privileges, que les Rois leur ont donnez, leurs Actions heroiques, leurs Armoiries, & ce qui s' eſt paſſé de plus remarquable durant*

manca ſunt & mutila. uid. *Le Long* l. c. num. 13396. qui in numeris praecedentibus ſimilia quoque ſcripta, de eadem pace agentia, adducit.

Digitized by Google

leur Magiſtrature dans le Païs de Ponthieu & de Vimeux, tant dans l' Etat Eccleſiaſtique qu' en l' Etat Politique, depuis l' an 1083. jusqu' en 1657. *avec les Hommes illuſtres, qui y ſont nez & qui y ſont morts:* par I. D. J. M. C. D. in folio Paris ap. Clouſier 1657. Litterae initiales ſignificant *Ignace de Jeſus Maria, Carme Déchauſſé*, qui plerumque uocabatur *Iac.* SANSON, eratque nepos *Nicolai Sanſonis*, celebris Geographi. (*a*)

(475.) Hiſtoire abregée des Singeries de la Ligue, (*b*) *contenant ce qui s' eſt paſſé à Paris, depuis l' an 1590. jusqu' en 1594. le tout extrait des ſecrètes obſervations de* J. D. L. *dit le Comte Olivier, excellent Peintre;* in 8. 1595. Litterae initiales ſignificant *Jean* DE LA TAILLE. uid. *le Long* l. c. num. 8409. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta addûcit.

(476.) Hiſtoire (nouvelle) du Chevalier Bayard, *Lieutenant General pour le Roy au Gouvernement de Dauphiné: par le Prieur de Lonval* in 12. *Paris* ap. *Robuſtel* 1702. Sub titulo *Prioris de Lonval* latet *Lazarus* BOCQUILLOT, *Canonicus Avalonenſis.* Auctor dicit, ſe ubique ſtudu-

(*a*) Hic auctor ipſe ſe prodit p. 830. Hiſtoriae ſuae, quam genealogicam appellat, quia quasdam genealogias inſeruit: ſed haec hiſtoria potius uocari debuiſſet Chronologica, quam genealogica, ordo enim temporum hic obſeruatur. uid. *le Long* l. c. num. 14488. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſequentibus quaedam ſcripta, de eodem argumento agentia, habet.

(*b*) Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. 2. *Satyrae Menippeae*, Ratisbonae 1711. in 8. editae.

Digitized by Google

ſtuduiſſe ueritati & nunquam uerum cum falſo commiſcuiſſe, nec incerta affirmaſſe. uid. *le Long* l. c. num. 13765. alia ſcripta, hiſtoriam *Bayardi* enarrantia, adducit *le Long* l. c. n. 13763 - 13765.

(477.) Hiſtoire de l' Egliſe Angelique de Notre - Dame du Puy in 8. Toulouſe 1677. *au Puy de la Garde* 1693. Auctor eſſe dicitur Frater THEODORUS, *Eremita, Prêtre de l' Inſtitut de ſaint Jean - Baptiſte*, qui erat ex domo *de Bochard*, tractat hic de epiſcopis *du Puy*. uid. *le Long* l. c. num. 3295. qui etiam alia adhuc ſcripta, de hoc epiſcopatu agentia, habet.

(478.) Hiſtoire amoureuſe & badine du Congrès de la ville d' Utrecht, ob quod ſcriptum uerberibus male exceptus eſt auctor. uid. Maendelyke Uittrekſels 1716. menſe Ianuar. art. 3. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 102. recenſetur *hiſtoria pacis* cum laude *in der Republyk der Geleerden* 1716. art. 6. menſe Ianuar. & Febr. *und in dem 18ten Stücke der Gedancken über die* Journale art. 2. it. *dans le Journal des Savans* 1716. art. 4. de auctore huius libri. uid. num. 471.

(479.) Hiſtoire, ou Vie de ſaint Victor de Marſeille *& de ſaint Clair ſur Epte: par le* R. P. L. B. *Chanoine regulier de Saint Victor lès-Paris.* in 8. *Paris* ap. *Beſſin* 1630. Litterae initiales ſignificant *Rev. Pere* LE BON. (*Matthieu* cum praenomine) uid. *Le Long* l. c. num. 3044. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus alia ſcripta, hiſtoriam *Victoris* illuſtrantia, adducit.

(480.) Hiſtoire des Cérémonies & des Superſtitions, *qui ſe ſont introduites dans l' Egliſe,* Noua

Digitized by Google

Noua huius libri editio prodiit 1717. Amſtelodami in 12. pagg. 130. eique uaria adhuc ſcripta adhaerent. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 14. Auctor eſt *Jonas* PORRÉE, qui ipſe ſuum nomen ſubſcripſit dedicationi ſecundae in editione quarta huius libri, quae prodiit *à Quevilly* i. e. *à Roüen* 1673. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 220. ubi uaria huc ſpectantia & notatu digna reperiuntur. Recenſetur hic liber *cum laude dans les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Ianuar. & Febr. n. 9.

(481.) Hiſtoire genealogique de la maiſon de Surgeres *en Poitou, dreſſées ſur pluſieurs Titres & Memoires: par Louis* VIALART, *Prieur de Montoumois en Poitou*; in fol. *Paris* ap. *Chardon* 1717. Haec Hiſtoria docente *Le Long* l. c. num. 16776. tribuitur *Franc. de Granges* DE SURGERES, *Marquis de Puyguion, Lieutenant General des Armées du Roy,* licet Diſſertatio praeliminaris ab alia ſit manu.

(482.) Hiſtoire du Commerce & de la Navigation des Anciens, *à Paris* 1716. in 8. pagg. 446. auctorem habet *Petr. Daniel* HUETIUM, qui iuſſu *Colberti* hunc librum exarauit, recenſetur cum laude in Part. 2. Tom. 5. *de la bibliotheque ancienne & moderne* n. 13. it. *dans les Memoires de Trevoux* 1716. menſ. Martio n. 3. & in actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1717. menſe Ianuar. n. 3. nec non in part. 2. Tom. 7. *du Journal litteraire* n. 4. ubi ſimul indicatur, hoc ſcriptum ceteris Huetii ſcriptis elegantia non eſſe aequiparandum & multa in illo bis

bis & pluries ad nauſeam usque repeti. adde *Journal des Savans* 1716. menſe Maio art. 1. & menſe Auguſto art. 4. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 469. Haec hiſtoria, germanice translata, adiuncta eſt *aux Memoires ſur le Commerce des Hollandois*, quod ſcriptum itidem ab HUETIO (*a*) profectum eſſe dicitur.

(483.) Hiſtoire tragique & memorable *de Pierre Gaverſton, Gentilhomme Gaſcon, jadis Mignon d'Eduard II, Roy d'Angleterre; tirées des Chroniques de Thomas Walſingham & tournée du Latin en François, dediée au Duc d'Eſpernon; avec la Requête ſur les Etats generaux de France* in 8. 1588. Fama ſparſit, *Jean* BOUCHER, *Curé de ſaint Benoiſt, & Docteur*, eſſe auctorem huius libri, qui calumniis ſcatet. uid. *Pierre Cayet*, Tomo 1. *de ſa Chronologie Novennaire*, & *Le Long* l. c. num. 8072. qui etiam num. 8073. & 8074. duos libros, cum hoc ſcripto conferendos, adducit.

(484.) Hiſtoire du Duc de Lorraine, *dit le Balafré* in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1694. & *en Hollande* 1695. Haec hiſtoria, romanenſi ſtilo concepta, exarata eſt per DE BRIE, poetam eo tempore florentem. uid. *le Long* l. c. num. 13879. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(485.) Hi-

(*a*) Sed in praef. de rebus ad Huetium pertinentibus πύξ καὶ λάξ negatur, *Memoires ſur le Commerce des Hollandois*, eſſe foetum HUETII, recenſentur quoque ibidem omnia ſcripta HUETII & eorum editiones.

Digitized by Google

(485.) Hiſtoire de Bertrand du Gueſelin, *Duc de Molines, Connêtable de France, contenant les Guerres, Batailles, Conquêtes, faites ſur les Anglois, les Eſpagnols & autres Ennemis de la France, durant le Regne du Roy Jean & de Charles V. écrite l' an 1387. en anciennes rimes Françoiſes, par un Auteur contemporain, & miſe en proſe & donnée au public par Claude Menard,* in 4. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1618. Auctor eſt TRUELLER. uid. *le Pere Lobineau* p. 26. *du Catalogue des Pieces*, quae explere debuerunt Tom. 3. Hiſtoriae *de Bretagne.* Verſus pro ratione illorum temporum, nimirum ſeculi 14. ſunt aeſtimandi. *Beaucoup de naïveté* in toto opere compareт, adeo ut opus imprimi mereretur, ſi non nimis uerboſum eſſet, nam explere poſſet *quarante feuilles,* ſi imprimeretur. uid. *le Long* l. c. num. 13496. qui ibidem etiam ſimilia ſcripta, adducit.

(486.) Hiſtoire du Conſeil du Roi *par raport à ſa juriſdiction avec un Recueil d' Arrêts & l' un Traité de l' Indult par raport à la Bretagne*, in 4. Auctor eſt Mr. GUILLART, *Aduocatus* quidam percelebris. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 848.

(487.) Hiſtoire ſecrete des Intrigues de la France, *en divers Cours de l' Europe* Tomi 3. *traduit de l' Anglois*, auctor anglici ſcripti eſt *George* LOECKHARD, *Anglus*, qui etiam aliquot libros anonymos edidit, anglice ſcriptos. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 679. recenſetur hic liber in part. 30. actor. eruditor. germanicor. n. 1.

Tertia

Digitized by Google

Tertia editio, tribus Tomis conſtans, prodiit in 8. Amſtel. 1715. & Londini 1713. in 8. 1. Alph. pl. 15. quae editio recenſetur in ſupplementis ad Acta eruditorum Tom. 6. Sect. 1. n. 2. & Sect. 2. huius Tomi n. 7. de contentis 4ti Tomi huius libri, qui Londini anglice prodiit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 362.

(488.) Hiſtoire du Traité de la Paix des Pirenees, traduite de l'Italien (Comitis nimirum Guald,) *où l' on fait voir les Conferences entre les deux miniſtres, & lés interêts de tous les Princes* &c. *avec un* RECUEIL DE PIECES, QUI REGARDENT LA LORRAINE in 12. *Cologne* 1667. Hiſtoria quidem ipſa non inter libros anonymos eſt referenda, nam italico ſermone primum GUALDI, auctoris nomine, praefixo prodiit. 1663. Sed Collectionis adhaerentis *de rebus, ad Lotharingiam ſpectantibus*, auctor eſt anonymus, cuius uerum nomen *Henry Auguſt de Lomenie, Comte de* BRIENNE, qui mortuus eſt 1666. (*a*)

(489.) Hiſtoire du regne de Louis (*b*) XIV. &c.

(*a*) Hiſtoria ipſa pacis Pyrenenſis nimis breuis eſt & paucis tantum paginis conſtat, ſtilus autem ualde iucundus eſt, ideoque liber multis emtoribus ſe probauit; dolendum modo, quod auctor non omnium, quas deſcribere uoluit, rerum, exactam habuerit notitiam, uti iudicat auctor *du Journal des Savans* 1665. d. 16. Mart. & adde *Le Long* l. c. num. 13310. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, *de pace Pyrenenſi* agentia adducit.

(*b*) Prodiit etiam uerſio belgica huius hiſtoriae, VII. uoluminibus conſtans, Amſtelodami in 8. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 801. & auctior editio gallica 1719. Amſtelodami

Digitized by Google

&c. ou l'on trouve une recherche exacte des Intrigues de cette Cour dans les principaux Etats de l'Europe (a) par H*(enry)* P*(hilippe)* D *(e)* L *(Limiers) (b)* D *(octeur)*

---

lodami in 12. uoll. 12. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 43. Noua hiſtoriae, gallice ſcriptae, editio correctior & auctior prodiit 10. uoll. in 12. Amſterd. 1718.

(*a*) Mr. DE LA HODE denuo publicabit Hiſtoriam Ludouici XIV. cum figuris aeneis, VI. uoluminibus in 4. Hagae comitum. Hic auctor contendit, relationes de Mr. *Larrey* & *Limiers*, quas de regno Ludouici XVI. ſuppeditarunt in multis eſſe mutilas. Mr. DE LA HODE 10. annos in nouam hanc editionem impendit, & omnes fere libros, ſcopo ſuo inſeruientes, adhibuit in conſilium, nec non MStos quoque codices, & hoc modo genuinam, ordine debito conceptam, uaria doctrina & multis argutiis itemque elegantia & puritate ornatam, & uniuerſalem hiſtoriam conſcribere ſtuduit, omnia, quod criticum decet, examinauit; fontes, ex quibus ſua hauſit, in margine indicauit, & ciuilem, politicam, eccleſiaſticam, militarem & numariam hiſtoriam combinauit. Figurae aeneae, hanc hiſtoriam ornaturae, a peritiſſimis artificibus ſculpentur, monetae autem in additis annotationibus ſaepe emendabuntur. Totum opus completum prodibit ſub initium anni 1739.

(*b*) *Jacques Bernard dans les nouvelles de la republique des lettres* menſ. Iul. & Aug. 1717. artic. 9. p. 532. dicit, audacem fuiſſe auctorem in conatu ſuo, nam Hiſtoriam regni Ludouici XIV. ſcribere ualde difficile fuiſſe; hiſtoriam enim huius regni longius ſe extendere, quam aliorum regum Galliae hiſtoriam, & plurima facta, notatu digniſſima ſub imperio Ludouici XIV. accidiſſe, Conſilia politica callidiſſima hoc ſub regno ualuerunt, & innumera facta tam arcane tractata ſunt, ut nemo iactitare ſe potuerit, quod illa comperuerit, improbat quoque *Bernard*, quod non l. c. indicaſſet *de Limiers* fontes, ex quibus callida conſilia (*les Intrigues*) quorum in titulo mentio fit, hauſerit. *Les Memoires de Trevoux* menſ. Aug. 1717. p. 842. indicant, hanc hiſtoriam

7 men-

Digitized by Google

D(*octeur*) E(*n*) D (*roit*) & *membrum academiae ſcientiarum & artium Bononienſis.* (Bologna) à Amſterdam 1717. in 12. uoll. 7. ap. Compagnie. *(a)* uid. *les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Iul. & Auguſto n. 7. & ex illis *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 630. & praeſertim p. 439. recenſetur haec hiſtoria *in den Maendelyken Uittrekſels, oder dem Boekzael der geleerden Werelt* 1717. menſe Maio n. 5. & menſe Iunio n. 2. itemque menſe Auguſto n. 4. add. quoque recenſionem huius hiſtoriae *in dem 11ten Stück der vermiſchten* Bibliothec n. 2. & in actis eruditorum Lipſienſ. latinis 1718. menſe Aug. n. 5. ubi quidem auctor laudatur, quod huic hiſtoriae uaria inſeruerit acta publica, notatur tamen, quod ſaepe auctorum nomina mutilauerit. Adde aliam huius libri recenſionem in Tomo 13. *de l' hiſtoire critique de la republique des lettres* n. 5. *Pars* 2. huius hiſtoriae recenſetur etiam *in den* Maendelyken Uittrekſels 1717. menſe Iul. n. 2. Alia recenſio iſtius hiſtoriae deprehenditur *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Sept. & Oct. n. 2. ubi Mr. *Bernard* multa in tractatione *de Liemiers* obelo notat, (quod & faciunt auctores

Bb *du*

---

7 menſibus fuiſſe confectam, & auctorem huic hiſtoriae uerboſa acta inſeruiſſe, quae eius laborem facilem reddidiſſent. *Le Long* l. c. num. 9828*. etiam confirmat, *de Limiers* eſſe huius ſcripti auctorem & in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa adhuc ſcripta, de Hiſtoria Ludouici XIV. agentia & cum hoc conferenda, adducit.

(*a*) Mr. DE LIMIERS etiam edidit *annales de la Monarchie franc. depuis Pharamond jusqu' à la majorité de Louis XV.* Partes 3. Amſtel. 1724. in fol. mai.

Digitized by Google

du Journal litteraire Tom. 9. part. 1. n. 12.) qui uarios errores auctori obiiciunt, quem tamen etiam excuſant, propter nimiam, qua coactus eſſet, feſtinationem, in multis autem illum etiam contra iniquos aggreſſores eius defendit. *Pars* 3. recenſetur *in den* Maendelyken Uittrekſels. *Pars* 4. ibidem anno 1717. menſe Sept. n. 5. *Pars* 5. ibidem 1717. menſe Octobri n. 4. *Pars* 6. ibidem 1717. menſe Nouemb. n. 3. *Pars* 7. ibidem anno 1718. menſe Ianuar. n. 5. *(a)*

(490.) L' Hiſtoire au vrai des Guerres civiles ès Païs de Poitou, Aulnis, *Xaintoge & Angoumois, depuis l' an* 1574. *jusqu' en* 1576. in 8. *Paris*, apud *Dupuis* 1578. Auctor huius hiſtoriae eſt *Pierre* BRISSON, *Senéchal de Fontenay-le-Comte*, frater *Barnabae* BRISSONII. uid. *le Long* l. c. num. 7911.

(491.) Hiſtoire de Louïs XIV, quae inſerta eſt Tom. 4. *du Portrait geographique & hiſtorique de l' Europe par Jean* HINSSELIN DE MORACHE. 4. uoll. in 12. Paris 1675. *le Long* l. c. num. 9695*. ab ipſo HINSSELINO DE MORACHE hanc hiſtoriam confectam eſſe cenſet.

(492.) Hiſtoire du Siege de Toulon, *où l' on voit tout ce qui s' eſt paſſé depuis le jour que M. de Savoye eſt entré en Provence jusqu' au jour qu' il en ſorti*; in 4. & 2. uoll. in 12. *Paris* ap. *Brunet*,

---

(a) MStum Anonymi, cui tit. *Hiſtoire du Roy Louis* XIV, adducit *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 9695. quod MSt. inſertum eſt Tom. 4. *du Portrait geographique & hiſtorique de l' Europe* per *Jean* HINSSELIN DE MORACHE edit 1675. à Paris in 12. 4. uoll.

Brunet, 1707. Auctor eſt *Jean d' Auneau*, *Sieur* DE VIZE'. uid. *le Long* l. c. num. 9817.

(493.) Hiſtoire de l' Origine du Roïaume de Sicile & de Naples, *contenant les Avantures & les Conquêtes des Princes Normands, qui l' ont établi* in 12, *Paris*, ap. *Aniſſon* 1700. Auctor eſt *Claude* BUFFIER, *Jeſuita*. Italica uerſio huius libri per *Franceſco* DI ROSA, *Jeſuitam*, prodiit in 12. *Neapoli* 1707. *(a)*

(494.) Hiſtoire chronologique des anciens Guilhems, *Seigneurs & Comtes de Clermont Lodeve* in fol. Auctor *Henry* DE CAUX, qui etiam confecit LE CATALOGUE DES GENTILS-HOMMES DE LANGUEDOC, uti teſtatur *le Pere Eſtiennot, Monachus Benedictinus*. uid. *le Long* l. c. num. 16491.

(495.) Hiſtoire de la guerre ſous Henry IV. *où Chronologie Novennaire*; 3. uoll. in 8. *Paris* ap. *Richer* 1608. Auctor eſt *Pierre Victor Palma* CAYET, *Doctor Theol.* qui mortuus 1610. *(b)*

Bb 2 *(496)* Hi-

(*a*) Ad hiſtoriam Siciliae, recte cognoſcendam, optime faciunt Tom. 6. 7. 8. & 9. *Italiae ſacrae per Abbatem Ughelli* publicatae, ubi magnus numerus actorum a regibus Neapolitanorum & Siciliae reperitur, conferri etiam meretur ad hiſtoriam Siciliae ab anno 1018-1198. *Pyrrhi Roccae Sicilia ſacra.* uid. *le Long* l. c. num. 14689. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, ad hiſtoriam Neapolitanam & Siculam ſpectantia, adducit.

(*b*) Incipit haec hiſtoria cum anno 1589. & finit cum anno 1598. Eruditi hanc hiſtoriam ualde laudant e. g. Abbas *le Gendre* Commentarios excellentiſſimos hiſtoriae illius temporis eſſe cenſet. P. *Daniel* hanc hiſtoriam Henrici IV. magni

(496.) Hiſtoire du Roïaume de Navarre, *depuis le commencement du Monde, continuée de l' hiſtoire de Pampelune d' un Evêque de Pampelune jusqu' au Roy Henry d' Albret; par le Sieur* D. L. P. in 12. *Paris* ap. *Rouſſet* 1618. Auctor eſſe dicitur *Pierre Victor Palma* CAYET, *Doctor Theologiae*, qui mortuus 1610. uid. *le Long* l. c. num. 15188. qui multa ſcripta, de hiſtoria Nauarrae agentia, adducit.

(497.) Hiſtoire de Charles VII. quae inſerta eſt *aux grandes Chroniques de France* in fol. *Paris* 1476, 1493, 1514. & a *Godofredo* pag. 1. *Hiſtoriae ſuae de Carolo* VII. in fol. Paris 1661. Auctor eſt *Jean* CHARTIER, *(a)* qui fuit *Hiſtorio-*

magni aeſtimat, quod & in aliis gallicis ſcriptoribus obſeruatur. Multa in hac hiſtoria curioſa continentur. *Sorellus* p. 82. *de la ſcience de l' hiſtoire* eam *Iohanni* RICHERIO, qui ipſam impreſſit, uidetur adſcribere, agnoſcit tamen ſtilum auctoris eſſe meliorem ſtilo *Richerii*. Hic *Sorellus* etiam indicat, quod *Ioh.* RICHERIUS ab hoc tempore continuauerit le MERCURE FRANÇOIS, & quod eius pater *Stephanus* RICHERIUS poſt filium eandem hanc hiſtoriam profecutus ſit uid. *le Long* l. c. num. 8486. qui etiam in numeris praecedentibus uaria ſcripta, de hiſtoria Henrici IV. agentia, allegat.

(a) Auctor refert, ſe interfuiſſe expugnationi *d' Harfleur*, item quod ſalarium a rege habuerit, & cum ſuis equis itinera ſumtibus regis fecerit. Quia igitur ſaepe cum Carolo VII. uerſatus eſt, optimam notitiam de eius rebus geſtis & actionibus habere potuit, cum praeſertim multis actionibus ipſe interfuerit, & tanquam Hiſtoriographus illa ſciuerit, ideo ipſi fides eſt adhibenda & accuratio non deneganda; eius ſcriptum a multis pro optimo & fide digniſſimo ſcripto hiſtorico huius temporis habitum eſt. uid. *Dom Michel* FELIBIEN

Hiſtoriographus Caroli VII. regis, & Chantre Eccleſiae Abbatiae de S. Denys, qui propterea ſaepe in aula regia fuit. *(a)*

(498.) Hiſtoire de Bertrand du Cleſclin Duc de Molines, Connêtable de France, *compoſee nouvellement & enrichie de Pieces originales pour ſervir de preuves:* par P. H. *Seigneur* D. C. in fol. *Paris* ap. *Billaine* 1666. in 4. *Paris* 1693. Litterae initiales ſignificant *Paul Hay, Seigneur* DU CHASTELET: *Conſiliarium ſtatus publici*, qui mortuus eſt 1636. *(b)*

FELIBIEN *dans ſon Hiſtoire de l'Abbaie de St. Denys* p. 360. Res geſtae quidem in hac hiſtoria non una ſerie coniunguntur & recenſentur; ſed annales illi magni & parui, ex quibus promiſcue ſua deſumſit auctor, ſtilo non adeo improbando, ſed perſpicuo conſcripti ſunt, prout licebat per ſtatum illius temporis. uid. *L'Abbé de Gendre.* & add. *Le Long* l. c. num. 7402. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta adducit, de hiſtoria regis Caroli VII. agentia. Illi qui etiam ab *Alain Chartier* hiſtoriam Caroli VII. conſcriptam eſſe putant, forſitan confundunt *Jean* CHARTIER cum *Alain* CHARTIER.

(*a*) Cf. Placcii num. 2314. (β) anon.

(*b*) Quidam hanc hiſtoriam fabuloſam eſſe cenſuerunt, ſed auctor *du Journal des Sabans* 1666. die 24. *Juin.* dicit, licet quaedam in illa fabuloſa uideri poſſent, tamen etiam multa memoratu digniſſima ibi occurrere, quae auctori famam peperiſſent & etiam ab eius aduerſariis laudata eſſent, & licet non omnia uera & quaedam incredibilia uideantur, multa tamen etiam uera eſſe, & auctorem nihil referre, quod non aliorum hiſtoricorum, praeſertim qui eiuſdem temporis cum illo fuerunt, teſtimoniis innitatur. Hiſtoria etiam haec ordine conſcripta, ſtilus purus & elegans eſt, omniaque certis ſuperinſtruuntur rationibus.

Digitized by Google

(499.) Hiſtoire de Notre-*Dame de Vaſſiviere près du Mont d' or en Auvergne: par un Religieux Benedictin de la Congregation de Saint Maur* in 12. *Clermont* 1688. Auctor fuit *Jean Marie* CLADIERE. uid. *le Long* l. c. num. 1132.

(500.) Hiſtoire chronologique de la grande Chancelerie de France, *contenant ſon origine, l' état des Officiers, leurs noms, leurs fonctions, privilèges, prérogatives, Droits & Reglemens par* TESSEREAU *(a) (Abrab.) Secretaire du Roy* in fol. *Caën* 1676. Paris 1708. Hiſtoria haec quidem ipſa non eſt anonyma, ſed tamen eius continuatio ſine auctoris nomine prodiit ſub tit. *Continuation de l' hiſtoire chronologique ab anno 1676. par le même & par les premiers Syndics des Secretaires du Roy jusqu' à preſent* in fol. *Paris* ap. *Emery.* 1706. *René* LE CONTE, *Syndicus Secretariorum regiorum* continuauit hoc opus usque ad annum 1705. & mortuus eſt 1710. uid. *le Long* l. c. num. 14084, qui etiam ſimilia ſcripta in numeris praecedentibus & ſubſequentibus adducit. Tom. 1. incipit cum Monarchia & deſinit 1676. Hiſtoria haec multis memoratu digniſſimis, & curioſis rebus referta eſt, auctor etiam omnia, quae per chartres, edicta & Arrêts propoſuerat, comprobat; accurata autem haec hiſtoria de Cancellariis, Secretariis regis & aliis membris Cancellariae agit.

(501.) Hi-

tionibus. uid. *le Long* l. c. num. 13501. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adhuc uarias, per uarios auctores, uitae *du Cleſclin* deſcriptiones adducit.

(a) Qui mortuus eſt 1691.

Digitized by Google

(501.) Hiſtoire des amours d' Henry IV. *avec un Recueil de quelques belles actions & paroles memorables de ce Roy* in 12. *Cologne* ap. *Sambix* 1667. (Sed uerius *Lugduni Batav.* ap. *Elzevirios)* compoſuit hanc hiſtoriam *Louiſe Marguerite* DE LORRAINE, *Princeſſe* DE CONTY, quae mortua eſt 1601. inſerta etiam eſt haec hiſtoria *au Recueil de pieces, ſervant à l' hiſtoire d' Henry* III. uid. *le Long* l. c. in ſupplem. p. 921. & in bibliotheca ipſa num. 8558. ſq. & praeced. qui in numeris praecedentibus alia ſcripta, de Henrico IV. agentia, adducit.

(502.) Hiſtoire de la vie & des Actions du Prince de Condé, (a) *& de ce qui s' eſt paſſé de plus conſiderable depuis 1640. jusqu' en 1656. par P. in 12. Cologne. P. Marteau (en Hollande)* 1694. Secunda editio recognita, correcta & aucta per ipſum auctorem in 12. *Cologne* 1695. quae editio priori eſt melior. Auctor eſſe dicitur *Pierre* COSTE, *natif d' Uzes, religioni Proteſtantium addictus.* Hiſtoria autem cum iudicio eſt ſcripta, & auctor ſcite atque opportune relationibus impreſſis uſus eſt, praeſertim illis, quae de expeditionibus, *Rocroyenſi* & *Friburgenſi* exſtant *par M. de la Chapelle: l' hiſtoire du Siege de Dunkerque,* par M. *Sarrazin*: *La lettre du Roy ſur la détention des Princes, avec la Réponſe d' un Particulier: Et enfin de l' Hiſtoire de la derniere Guerre civile de Paris, tirée des Memoires de M. de la Rochefoucault,* cuius Commentarios etiam inſeruit operi ſuo. uid.

(a) Qui mortuus eſt 1687.

Digitized by Google

uid. *Bayle* in epiſtola ſua 216. & *Le Long* l. c. num. 9751.

(503.) Hiſtoire ſecrete du Duc de Rohan in 12. Cologne 1697. Auctor eſt Monſ. *Gatien de Sandras* DE COURTILZ, cuius ſcriptis omnibus parum fidei tribuendum eſſe conſet *le Long* num. 9011. l. c.

(504.) Hiſtoire d' Henry, Duc de Rohan, *Pair de France* in 12. *Paris* ap. *de Sercy* 1660. *En Hollande* 1667. edita eſt haec hiſtoria cura *Antonii Fauvelet* DU TOC, qui nomen ſuum epiſtolae dedicatoriae ſubiecit, & ſtilum huius hiſtoriae paululum emendauit. *le Long* l. c. num. 9010. refert, ſe uidiſſe MStum quoddam huius hiſtoriae, cui ſubiectae fuiſſent litterae S. D. M. E. S. D. B. C. E. M. D. O. D. R. quas litteras ſignificare putat S. D. M. *Ecuyer, Sieur De B. Conſeiller Et Maitre D' Hotel Ordinaire Du Roy.* Auctor non propoſuit ſibi, deſcribere facta heroica Henrici ducis de *Rohan*, qui mortuus eſt 1638. ſed tantum indicauit eius ingenium & naturalia dona, cauſas ueras & conſequentia actionum eiusdem adducens.

(505.) Hiſtoire de la Guerre d'Hollande, *depuis l' an 1672. jusqu' en* 1677. in 8. *la Haye*, ap. *van Bulderen* 1689. Auctor eſt *Gatien* de Sandras de COURTILZ, qui in relationibus ſuis particularibus ſuſpectae eſt fidei. uid. *le Long* l. c. num. 9710. hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

Hiſtoire des Martyrs. uid. infra ſub uoce MARTYRS.

Hiſtoire

Hiſtoire des vrais témoins. uid. ſub ead. uoce MARTYRS.

(506.) Hiſtoire du differend d' entre le Pape Boniface VIII. *& Philippe le Bel, où l' on voit ce qui ſe paſſa touchant cette Affaire depuis l' an 1296. juſqu' en 1311. Plus le Procès criminel fait à Bernard, Evéque de Pamiers. Le tout juſtifié par les actes & Memoires, pris ſur les Originaux, qui ſont au Treſor des Chartres,* in fol. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1655. Hiſtoria huius controuerſiae, a *Simone* VIGOR compoſita, gallice & latine in hac editione reperitur, & documenta multo maiori numero quam in latina editione adducuntur; de qua uide ſub uoce *Acta.* *(a)*

(507.) Hiſtoire de l' antiquité & préeminence du Vicariat de Pontoiſe, *ou du Vexin François, ſervant de réponſe à l' hiſtoire ſuppoſee de ſon Origine & fondation* in 4. Paris 1637. Auctor eſt *Hipolyte* FERRET, *de Pontoiſe, Curé de ſaint Nicolas du Chardonnet à Paris,* mortuus eſt auctor 1677. uid. *le Long* l. c. num. 3925. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus alia uaria ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

(508.) Hiſtoire de la ſedition, *arrivée en la*

 Ville

(a) *Pierre* DUPUY collegit haec acta & *Jacques* DU PUY, frater Petri DUPUY. *Prior ad Sanct. Saluatoris* templum ea edidit Proceſſus criminalis contra Epiſcopum de PAMIERS inſtitutus, praebuit occaſionem DUPUY diligentiae, & effecit, ut haec acta huic ſcripto addita fuerint. uid. *le Long* l. c. 2373. qui & in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Digitized by Google

Ville de Dijon le 28. Fevrier 1630.& le jugement, rendu par le Roy ſur icelle in 8. *Paris* (Lyon) 1630. Haec hiſtoria compoſita eſt a *Charles* FEVRET *de Dijon, Secretaire du Roy*, qui mortuus eſt 1668. uid. *le Long* l. c. in ſupplementis p. 922. col. b.

(509.) Hiſtoire des Reines de Naples, *Jeanne I.(a) & Jeanne II.(b) Comteſſe de Provence* in 12. Paris 1700. Haec hiſtoria tribuitur à M. DES FONTAINES *des Huyots.*

(510.) Hiſtoire ſecrete de Bourgogne; *(c)* 2. uoll. in 12. *Paris* ap. *Bernard* 1694. Confecit hanc hiſtoriam *Charlote Roſe* DE CAUMONT DE LA FORCE, *neptis Mareſchalli Galliae* huius nominis.

(511.) Hiſtoire ſecrete de Marie de Bour-

(*a*) Haec erat regina Hieroſolymarum, regni Neapolitani & Siciliae, *Ducheſſe de la Pouille & de Calabre, Comteſſe de Provence*, filia Caroli Siciliae, Ducis Calabriae, mortua eſt 1381.

(*b*) *Jeanne* II. quae etiam uocabatur *Jeannelle*, erat neptis *de Jeanne* I. & filia Caroli *de Duras*, quae mortua eſt 1435. uid. *Le Long* l. c. num. 17465.

(*c*) Titulus maiora promittit quam in ipſo ſcripto praeſtantur, nam nullae hic res geſtae, memoratu dignae, occurrunt, quae mererentur uindicari ab obliuione, & conſeruari in memoria hominum. Occurrunt hic tantum negotia amoris (ultimorum ducum Burgundiae,) quae poſtquam per duo ſecula ignota fuerunt, nunc propter nouitatem iucunda uidentur; ſed negotia amoris *Philippi de Comines* eximi debent ex hoc numero, ſic iudicat auctor *du Journal des Savans du* 21. *Juin* 1694. uid. *le Long* l. c. num. 10263. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de hiſtoria ducum Burgundiae agentia, adducit.

Digitized by Google

Bourgogne, *(a)* 2. uoll. in 12. Paris 1712. *Mademoiſelle* DE LA FORCE compoſuit etiam hanc hiſtoriam. uid. *le Long* l. c. num. 10264.

(512.) Hiſtoire des Choſes plus remarquables, *avenues en France ès années* 1587. 1588. 1589. par S. C. in 8. 1590. Hae litterae forſitan ſignificant *Soffroy* CALIGNON, *Cancellarium Navarrenſem* uid. *le Long* l. c. num. 8222.

(513.) Hiſtoire du Miniſtere du Cardinal Martinuſius &c. *à Paris* 1715. in 8. 1. Alph. Auctor eſt A. BECHET, qui hunc Cardinalem, tanquam uirum innocentiſſimum defendere ſtudet, praeſertim contra *Moreri*. Recenſetur haec hiſtoria in actis eruditor. Lipſienſ. lat. 1715. menſ. Sept. n. 25.

(514.) Hiſtoire de Marguerite de Valois. *(b)* *Reine*

(a) Haec erat filia Caroli *le Temeraire*, ducis Burgundiae, quae nupſit Maximiliano Auſtriae & per hoc matrimonium ſibi acquiſiuit omnes prouincias, ad hanc familiam in Belgio pertinentes, mortua eſt haec Maria 1482.

(b) Fata huius principis feminae tantopere conuenerunt cum fatis *du Connétable de Bourbon*, ita ut uideantur fata illius eſſe tantum repetitionem fatorum huius uiri. Actiones eorum, per diuerſos auctores deſcriptae, eundem ſcopum & occaſionem habuerunt, & eosdem euentus quoque, aperiuntque nobis, quod quemadmodum easdem inclinationes & deſideria eadem habuerint, ita eadem quoque mala iis accidiſſe, ſic iudicat auctor *du Journal des Savans* 1696. menſ. Nou. d. 26. *Baylius* autem in epiſtola ſua 134. p. 517. cuius uerba ex gallico conuerſa exhibeo, ſic ſcribit: *Quantopere dolendum eſt, quod loco uerae hiſtoriae huius principis feminae, quae ſine dubio utiliſſimus, & curioſiſſimus foret liber (quia haec femina ex illuſtriſſimis & maxime eximiis ſui ſeculi feminis fuit) narrationes tantum & amoris negotia ſuppeditantur*

Digitized by Google

Reine de Navarre, ſoeur de François I, *dedié à Madame la Princeſſe de Conti* 1720. *à Paris* in 12. uoll. 4. ap. *Bernard* 1696. Confecit hanc hiſtoriam *Charlote Roſe de* CAUMONT DE LA FORCE.

(515.) Hiſtoire & regles de la poëſie françoiſe, *à Amſterdam*, 1717. in 12. pagg. 268. (quae editio priori anni 1706. eſt auctior) Hiſtoria poëſeos gallicae ſatis pertractata eſt ab abbate MERVESINO, ſcripti huius auctore. Regulae autem, poëſi inſeruientes, paucae ſuppeditantur, quia auctor eo tempore peculiare opus de regulis poëſeos meditabatur. Prodiit iam 1706. *hiſtoria linguae gallicae*, Pariſiis per abbatem MERVESINUM. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 140. de hiſtoria poëſeos adde nouvelles de la republique des lettres 1717. menſe Iulio & Auguſto n. 4. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 629. item acta eruditorum Lipſ. latina 1717. menſe Maio n. 12. nec non *die Maendelyken Uittrekſels* 1717. menſe Iunio n. 5. ubi auctori quidam, ſed non adeo magni momenti errores, tribuuntur.

Hiſtoire litteraire de la grande Bretagne. uid. ſub ſupra BIBLIOTHEQUE ANGLOISE.

(516.) Hi-

tantur ſub nomine, tanta ueneratione digno. Multis fabulis referta & parum utilis eſſe cenſetur haec hiſtoria. uid. *Journal des Sçavans* 1720. menſe Sept. num. 5. add. acta eruditor Lipſ. latina 1721. menſe Iulio num. 1. ubi auctores dolent, hanc hiſtoriam pro uera ueditatam eſſe, cum tamen innumeris fabulis ſcateat, & tantum ſtilo romanenſi concepta ſit.

(516.) Hiſtoire (*a*) de l' academie roïale des Inſcriptions & belles lettres, *depuis ſon établiſſe-*

(*a*) *Pars* 1. Hiſtoria explet pagg. 394. *les Memoires* autem pagg. 384. *Pars* 2. continet pagg. 391. & 18. figuras aeneas. Auctor eſt Mr. DE BOZE, *Secretarius iſtius academiae;* ualde laudatur hoc ſcriptum propter ſobria in illo de libris iudicia, ſelectum, ordinem & elegantiam *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 354. magnis itidem laudibus euehitur *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Maio n. 1. & exinde *in den Leipz. gel Zeit.* 1718. p. 370. Antiquitates in hoc ſcripto egregie enucleantur & ſelecta argumenta pertractantur. add. *Journal des Savans* 1718. menſe Iunio n. 1. menſe Iulio n. 1. & menſe Auguſto n. 1. Recenſetur quoque haec hiſtoria in actis eruditorum Lipſ. latinis 1718. menſe Aug. n. 2. & menſe Septembri n. 2. it. *dans l' Europe ſavante* 1718. menſe Iulio n. 1 & 2. & *dans les Memoires de Trevoux* 1718. menſe Maio n. 1. ubi hic liber ualde laudatur propter accurationem & ſolidum iudicium, a Mr. DE BOZE in hiſtoria hac conſcribenda adhibitum. Varia tamen etiam auctores *des Memoires de Trevoux* contra unam, alteramque diſſertationum, in hoc uolumine contentarum, monent. *Tomus* 2. huius hiſtoriae etiam non ſine elogio recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſe Iulio n. 2. *Tomus* 1. & 2. *des Memoires* ad hanc hiſtoriam ſimul recenſentur & omni laude digni iudicantur *in den Maendelyken Uittrekſels* 1719. menſe Aprili n. 1. menſe Maio n. 3. & menſe Iulio n. 4. cf. etiam *die Republyk der Geleerden* 1719. menſe Sept. & Oct. n. 8. & partem 2. Tomi X. *du Journal litteraire* n. 10. exinde uero *die Leipz. gel. Zeit.* 1721. p. 807. *Tomus* 3. huius hiſtoriae avec les Memoires & *Tomus* 4. ab anno 1711-1717. prodierunt denuo Pariſiis 1723. in 4. & à la Haye 1724. in 12. *Tomus* 3. conſtat 4. Alph. 9. pl. cum 12. figuris aeneis. *Tomus* 4. explet paginas 743. ille recenſetur in actis eruditorum Lipſienſ. latinis 1724. menſe Maio n. 3. & *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Martio n. 2. exinde autem potiora contenta repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 441.

Digitized by Google

établiſſement (i. e. ab anno 1663. quo condita eſt haec academia) *jusqu' à preſent, avec les Memoires de Litterature, tirés des Regiſtres de cette academie, depuis ſon renouvellement, jusqu' en* 1710. à Paris 1718. in 4.

(517.) Hiſtoire ſecrete de Catherine de Bourbon, (*a*) *Ducheſſe de Bar, avec les Intrigues des Regnes d' Henry* III. *&* *d' Henry* IV. in 12. *Nancy* 1703. Hanc hiſtoriam confecit *Charlote Roſe de* CAUMONT DE LA FORCE.

(518.) Hiſtoire genealogique de la maiſon de

---

p. 441. & menſe Aprili eiusdem anni n. 8. hic autem (nimirum Tomus 4.) recenſetur *dans le Journal des Sabans* 1724. menſe Iulio n. 1. & ſect. 10. Tomi 8. actorum eruditorum latinorum n. 11. *Tomus* 5. huius hiſtoriae, qui continet ſcripta huius academiae ab anno 1718-1725. prodiit Pariſiis 1729. in 4. pagg. 872. & recenſetur *dans le Journal des Sabans* menſe Ianuar. 1730. n. 6. & menſe Febr. n. 7. eiusdem anni. *Tomus* 6. *des Memoires de litterature, tirés des Regiſtres de l' academie roiale des Inſcriptions & belles lettres, depuis l' année* 1718. *jusqu' ie & compris l' année* 1725, a Paris 1729. in 4. pagg. 770. recenſetur *dans le Journal des Sabans* 1730. menſe Aprili n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 589. it. menſe Maio eiusdem anni n. 4. & menſe Iunio n. 5. alia huius hiſtoriae editio gallica prodiit Amſtelodami 1719. in 12. mai. 4. uoll. cum fig. aeneis, quae editio recenſetur *in der Republyk der Geleerden* 1719. menſe Martio & Aprili n. 6. *les Memoires* autem ad hanc hiſtoriam recenſentur ibid. menſe Maio n. 6. non ſine elogio, & menſe Iunio num. 4.

(*a*) Haec Dux femina erat filia *Antonii de Bourbon* & ſoror regis Henrici IV. quae mortua eſt 1604. eadem hiſtoria prodiit ſub tit. *Memoires hiſtoriques, ou Anecdote galante de la Ducheſſe de Bar: abec des Intrigues de la Cour, pendant les Regnes d' Henry III. & d' Henry IV.* in 12. *Amſterdam* 1709. uid. *le Long* l. c. num. 10332.

Digitized by Google

de Gondi, *enrichie de Tables genealogiques, de portraits, de figures en taille-douce, avec les preuves;* 2. uoll. in 4. *Paris* ap. *Coignard* 1705. Auctor eſt *Antonius* PEZAY, *Peintre & Herault d' Armes;* quidam igitur hanc hiſtoriam perperam tribuerunt *Corbinelli*, qui ex hac familia erat. uid. *le Long* l. c. num. 16568. hic enim in numero antecedente ſimile ſcriptum adducit.

(519) Hiſtoire genealogique & Chronologique de la maiſon roïale de France, *des grands Officiers de la Couronne, avec les qualitez, l' origine & le progrès de leur Famille : enſemble le Catalogue des Chevaliers du Saint Eſprit : le tout dreſſé ſur Chartres, Titres & autres Preuves : par Anſelme* (a) *(de la Vierge Marie) Auguſtin Dèchauſſé;* 2. uoll. in 4. *Paris* ap. *Loiſon* 1674. idem liber prodiit ſub tit. *Hiſtoire genealogique & Chronologique de la Maiſon roïale de France, des grands Officiers de la Couronne & de la Maiſon du Roy; avec les qualitez, l' origine & le progrès de leur famille: le tout dreſſé ſur les Titres originaux, Regiſtres des Chartres du Roy, du Parlement, de la Chambre des Comptes, du Châtelet de Paris; Cartulaires de l' Egliſe; Manuſcrits & Memoires, qui ſont dans la Bibliotheque du Roy & autres: par le Pere Anſelme, Auguſtin Dèchauſſé. Seconde edition revûe, corrigée & augmentée par l' auteur; après ſon decès, continuée juſqu' à preſent par un de ſes amis;* 2. *uoll.* in fol. ap. *Osmont Paris* 1712. *Amſter-*

(a) Hic Monachus, qui ſe nominabat *Pierre* DE GUIBOURS, uiuebat Pariſiis & mortuus eſt 1694. *Le Long* l. c. in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta adducit.

Amſterdam 1713. *Honoré Caille* DU FOURNI, *auditeur de la Chambre des Comptes*, celebris fuit propter magnam ſuam & amplam in Hiſtoria Galliae ſcientiam, & in inſignibus atque Archiuis Pariſienſibus. Hic magnopere hanc hiſtoriam auxit, & fere ad perfectionem perduxit atque edidit ſub tit. *revuë*, *corrigée & augmentée par l' auteur; & apres ſa mort, continuée jusqu' à preſent par un de ſes Amis.* Mortuus autem eſt 1713. uid. *le Long* l. c. num. 9858.

(520) Hiſtoire de France, *(ou l' Hiſtoire Françoiſe de notre temps) contenant les plus notables occurrences & Choſes memorables, avenues en ce Roïaume de France & ès Pais-bas de Flandres, ſoit en Paix, ſoit en Guerre, tant pour le fait Seculier qu' Eccleſiaſtic, ſous les Regnes d'Henry & François II, Charles IX. & Henry III. recueillie de divers Memoires, Inſtructions & Harangues d' Ambaſſadeurs, Negociations & Affaires, Expeditions de Guerre & autres Avertiſſemens particuliers* in fol. *Paris* ap. *Poupy, Cheſneau* 1581. *Antonius du Verdier* p. 782. *de ſa Bibliotheque* hanc hiſtoriam tribuit uiro, cui nomen DE LA POPELINIERE & p. 88. dicit, quod ſub nomine DE PIGUERRE, *Guillaume de la Nouë*, Typographus Pariſienſis impreſſiſſet *l' Hiſtoire de France*, quam confeciſſet *Sieur* DE LA POPELINIERE in fol. 1582. & hunc librum uendi ap. *Jean. Poupy & Nicolas Cheſneau*, editionem eſſe de anno 1582. & priuilegium obtentum ſub nomine *Guillaume de la Nouë*; *du Verdier* igitur non dubitat, hanc hiſtoriam tribuere iſti uiro, qui uocatur DE LA POPELINIERE, quia

quia tantum exemplum & uti uocant Copia eſt Hiſtoriae POPELINIERANAE. Poſt indicem capitum, reperitur *un Sonnet avec le nom de Miles de Piguerre, Chartrain. Du Haillan* in praefatione *de l'Hiſtoire de France*, ſcribit, quod *Jean le Frere de Laval* reliquerit nobis Hiſtoriam noſtri temporis, a uerbo fere ad uerbum ex DE LA POPELINIERE deſumtam, & quemadmodum auctori non magno labore conſtiterit iſta Hiſtoria, ita etiam non magnum honorem in illum redundaſſe ex iſto opere. *De la Croix du Maine* p. 224. *de ſa Bibliotheque* ſcribit: *Jean* LE FRERE edidit uerboſam noſtri temporis hiſtoriam, impreſſam ap. *Jean Poupy* 1581. & auctor non addidit nomen ſuum, propter uarias hiſtorias, quae continentur in hoc libro, quorum auctor haberi noluit, ne quibusdam ſui temporis uiris diſpliceret. & p. 333. pergit; PIGUERRE edidit Hiſtoriam Galliae & deſcripſit turbas propter religionem ortas in fol. *Paris* ap. *Robert le Fizelier* 1582. & p. 283. *idem du Maine* ſcripſerat: Notandum eſt, quod hiſtoriae ſcriptae per *le Frere* & aliquem nomine PIGUERRE, maxima ex parte ex hiſtoria *du Sieur* DE LA POPELINIERE deſumtae ſunt, & omnes, qui has hiſtorias legerunt, affirmant, differentiam inter hiſtoriam DE LA POPELINIERE & inter hiſtoriam *de Jean le Frere & de* PIGUERRE in eo tantum conſiſtere, quod hi poſteriores ea omiſerint, quae uiderint eſſe in Catholicorum damnum ſcripta. *André* DU CHESNE p. 101. *de ſa Bibliotheque des Hiſtoriens de France*, hanc hiſtoriam adſcribit *Paulo Emilio* PIGUERRE. *Le Long* l. c. num.

 7942.

7942. differentes de hoc libro ſententias ut conciliet, putat, eligendam eſſe ſententiam DE LA POPELINIERE, qui in hoc negotio occupatus, melius quam alii de rei ueritate edoctus eſſe potuerit. DE LA POPELINIERE autem lib. I. *de l' hiſtoire nouvelle des François*, hanc hiſtoriam *Ioh. le Frere Jean* DE LAVAL. *Principal du College de Bayeux à Paris*, qui mortuus eſt 1583. ad ſcribit quem adiuuerit DE PIGUERRE, *du Pais Chartrain, Conſeiller au Mans Le Long* l. c. etiam de hac hiſtoria iudicat, quod neque uiliſſimis, neque exquiſitiſſimis hiſtoriis ſit annumeranda, licet *Sorellus* putet, quod haec hiſtoria ad meliores & potiores Hiſtorias pertineat. *Le Long* l. c. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(521.) Hiſtoire genealogique de la maiſon de Gaufridy in 4. Auctor eſt *Jean François* GAUFRIDY, *Conſiliarius Parlamenti dans la Provence*, qui mortuus eſt 1689. uid. *le Long* l. c. num. 16565*.

(522.) Hiſtoire de quatre Cicerons, *à la Haye* 1711. in 12, pl. 11. prodiit etiam in 8. Quidam P. HARDUINUM hanc hiſtoriam confeciſſe putarunt, ſed *dans le Journal litteraire* auctor uocatur Mr. MACE', *Curé de S. Opportune*. Scopus auctoris in hac hiſtoria eſt, ut probet Ciceronem iuniorem non fuiſſe hominem diſſolutum, ſed uirum doctum & fortem; recenſetur haec hiſtoria in part. 29. *der neuen Bibliothec* n. 6. & in Actis eruditorum Lipſienſ. latinis 1715. menſe Aprili n. 4. propter iucunditatem ualde commendatur. Catalogus biblio-

Digitized by Google

bibliothecae Haſeanae p. 412. neſcit auctorem huius libri.

(523.) Hiſtoire du Droit public eccleſiaſtique François, *où l'on traite de ſa nature, de ſon établiſſement, de ſes variations & des cauſes de ſa decadence. On y a joint quelques diſſertations ſur les articles les plus importans & les plus conteſtés par* M. D. B. in 8. 2. Tomi. Tom. 1. 1. Alph. pl. 7. Tom. 2. pl. 9. *Londen* 1737. ap. *Sam. Harding.* Auctor eſt DU BOULAIS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 54. p. 475. ubi iudicant, auctorem multa, ab aliis ſilentio praeterita, obſeruaſſe. Quaeſtiones controuerſas intricatiſſimas diſtincte euoluit & diiudicauit. Auctor non coactus fuit fauere partium ſtudio, nam neque illos, quos forſitan laederet, opus habebat timere, nec praemium ab illis quoddam ſperare poterat quos ſaudaret. Non negat res principum ſecularium meliores eſſe, quam Paparum, & quod epiſcopi olim longe potentiores & non tantopere imperio ſubiecti fuiſſent, quam hoc tempore. Agit de iure regis in Gallia, Papae & epiſcoporum, quibus tribus momentis ius Galliae eccleſiaſticum innititur. Hiſtoriam iuris eccleſiaſtici in Gallia ſcite pertractat, & quia quaedam praetenſiones in illo cum religione pugnare uidentur, in peculiaribus tractationibus illas conſiderauit, (*a*) & examinauit.

 (524.) Hi-

(*a*) Hiſtoria conſtat 4. partibus. *Prima* ab initio Monarchiae usque ad Gregorium 7. *Pars* 2. a Ludouico VI. usque ad controuerſias Philippi Pulchri cum Bonifacio VIII. *Pars* 3. a morte huius Papae usque ad Schiſma. *Pars* 4. a ſchiſma-

(524.) Hiſtoire Journaliere de Paris (i. e. illorum, quae in anno 1716. Pariſiis euenerunt.) 1716. in 8. pagg. 83. Auctorem habuit Mr. DU BOIS (*a*) *de S. Gelais*, qui etiam Bruxellis 1707. edidit translationem *Philis de Sciro* & diſſ. *ſur le double amour de Célie*, & *les Remarques ſur l' Angleterre*, quae ſcripta reperiuntur *dans les pieces, échapées du feu.* uid. *L' Europe ſavante* 1719. menſe Febr. n. 2. & cf. recenſionem iſtius hiſtoriae *dans l' Europe ſavante* 1718. menſe Febr. n. 5. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 263.

(525.) Hiſtoire de la ſainte Robe, *conſervée dans le monaſtère d' Argenteuil; avec un abregé de l' Hiſtoire de ce monaſtère: par un Religieux Benedictin;* in 12. *Paris* 1676. in 16. *Paris* 1680 in 12. *Beauvais* 1703. 1706. *Paris* 1712. Auctor eſt *Gabriel* GERBERON, *Monachus Benedictini ordinis*

ſchiſmate usque ad Conſtitutionem Unigenitus. Diſſertationes agunt 1) de imperio epiſcoporum romanorum 2) de potentia Paparum, quam ſibi in illas res ſeculares, quae ad reges & eccleſias pertinent, arrogarunt 3) de iuribus regum reſpectu inueſtiturae epiſcopatuum & abbatiarum 4) de communicationibus & interdictis 5) de ſtatu eccleſiaſtico & eius priuilegiis 6) de ſchiſmate & appellatione ad Concilium 7) de Inquiſitione *& d' Appels comme d' Abus* 8) de modo procedendi, ſi plures Papae ſunt, quam unus, 9) de emolumentis & damnis Concordati, eius aequitate & iuribus illorum, qui illud ſtabiliunt. 10) De Indulgentiis. Adduntur uitae deſcriptiones duorum paparum Alexandri VI. & Leonis X. opus ipſum & diſſertationes ſolide ſcriptae ſunt.

(*a*) Abbas DU BOIS erat ſtatus publici miniſter praecipuus & mortuus eſt anno aetatis 66. natus 1656. die 6. Septembris.

nis, qui mortuus eſt 1711. uid. *le Long* l. c. num. 4836*. qui etiam in numero ſequente ſimile ſcriptum, de eodem argumento agens & per *de Gaumont* editum, adducit.

(526.) Hiſtoire d'Artus III, *Comte de Richemont, Duc de Bretagne, Connêtable de France, contenant ſes memorables faits, depuis l'an 1413. jusqu' en 1457. de nouveau miſe en lumiere par Theodore Godefroy* in 4. *Paris* ap. *Pacard* 1621. Auctor eſt *Guillaume* GRUEL, (*a*)

(527.) Hiſtoire Romaine, *depuis la fondation de Rome, jusqu' à preſent par demandes & par réponſes, tirée des plus ſavans & plus fideles Auteurs, dediée à Monſeigneur le Duc de Chartres, à Paris* 1716. in 4. 2. Tomi. Auctor eſt abbas BELLEGARDE, cuius hiſtoria haec recenſetur *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſe Aug. n. 7. eique uarii errores hiſtorici, qui in eius opus irrepſerint, obiiciuntur, quibus tamen naeuis auctores *des Memoires de Trevoux* non minui cenſent auctoritatem & famam de Mr. BELLEGARDE, quam aliis ſcriptis fuerit conſecutus. Recenſetur quoque & lauda-

 tur

(*a*) Haec hiſtoria quoque impreſſa eſt *dans les remarques de Gruel ſur l' Hiſtoire de ce Roi* p. 741. in fol. *Paris* 1661. uid. *Dionyſius Godofredus* p. 781. & 792. *de ſon hiſtoire de Charles* VII. Incipit haec hiſtoria cum anno 1393. ſed auctor tam parum dicit ab hoc anno usque ad annum 1413, ut etiam *Dionyſius Godofredus* ab hoc demum anno hiſtoriam incipiat. Auctor ita ſcribit, quaſi ſit teſtis, omnia modo iucundo exponit, & ſtilo pro tempore hoc ſatis puro, narratque uaria ſingularia & memoratu digna. uid. *le Long* l. c. num. 13504.

Digitized by Google

tur haec hiſtoria propter rationem tractandi *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Aprili n. 3. & menſe Iulio eiusdem anni n. 13.

(528.) Hiſtoire du tems, *ou les trois verités hiſtoriques, politiques & chrétiennes ſur les Affaires du tems, ou Réponſe aux Calomnies, publiées depuis quelque tems contre le Roi & ceux dont il ſe ſert dans ſes Conſeils. par* L. G. C. D. R. in 4. *Cologne* ap. P. *Marteau*. 1686. Auctor eſt *Louis* GURON, qui regi Galliae a Conſiliis fuit, hoc uolumen continet ea, quae acta ſunt in regno Galliae ab anno 1618 - 1634. & omnia in fauorem Cardinalis *Richelieu* ſunt conſcripta, cuius partibus auctor nimis fauebat. Hiſtoria haec in MSto aſſeruatur in Bibliotheca abbatiae *de Marmoutier*. Pars 2. continet ea, quae ſub minorennitate Ludouici XIV. inter duas partes, regimen nimirum reginae matris & inter miniſterium Cardinalis *Mazarini* acta ſunt. Breuis deſcriptio hic occurrit omnium eorum, quae inter has turbas acciderunt, & quod principes (*du Sang*) in carceres coniecti fuerint, item omnia ea hic quoque deſcribuntur, quae ab hoc tempore usque ad bellum *de Guyenne*, quod deſcribitur *dans les Memoires de M. le Duc de la Rocheſoucault*, de quibus uid. ſub tit. *Memoires* in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. euenerunt. uid. *le Long* l. c. num. 8938. uaria ſcripta, cum hoc conferenda, *le Long* in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

(529.) Hiſtoire du Cardinal Alberoni & de ſon Miniſtère, *jusqu' à la fin de l' année* 1719. *par* M. I. R.*** *à la Haye* 1720. in 12. *Tomus* 1. pagg.

pagg.302. *Tomus* 2. pagg. 321. Auctor eſt ROUSSET, Ludimoderator quidam, olim Hagae Comitum degens. Recenſetur hic liber *dans les nouvelles litteraires* Tom. 10. part. 1. n. 8. & Tom. 11. part. 1. n. 10. ubi auctoris eruditio laudatur & ut ita dicam, ſoliditas; recenſetur quoque *in den Maendelyken Uittrekſels* 1719. menſe Iulio n. 7. & menſe Auguſto n. 4. it. menſe Septembri n. 7. & *dans l' Europe ſavante* Tom. 12. part. 1. n. 6.

(530.) Hiſtoire de la vie & du Miniſtère du bienheureux Abbé Idesbalde, *ſous Thierry d' Alſace, Comte de Flandres, enrichie de Notes critiques & morales par M.*** Docteur en Theologie* in 12. *Bruxelles* ap. *Leonard* 1715. Auctor eſt D' HERMANVILLE, qui operi ſuo inſeruit acta ſeculi 12, quae cum argumento ſuo nexum habere credidit, addidit quoque diſſertationem *ſur le Culte des Saints & ſur leurs Reliques*. uid. *le Long* l.c. num. 5648. qui etiam in numero praecedente adducit uitam Edesbaldi, per Carolum de Viſch conſcriptam.

(531.) Hiſtoire de la France, à Paris 1720. in 12. *Vol.* 1. pagg. 536. *Vol.* 2. pagg. 376. Auctor eſſe dicitur Mr. *Achilles* HARLEY, praeſes quondam Parlamenti Pariſienſis, qui hanc hiſtoriam in uſum filii ſui conſcripſit & CHALONII, Monachi cuiusdam in Oratorio opera ſimul uſus eſt in hoc opere. uid. *Journal des Savans* 1720. menſe Auguſto n. 14. ubi recenſetur, item in ſectione 2. Tomi VIII. ſupplementorum ad acta eruditorum n. 1.

Digitized by Google

(532.) L' Hiſtoire du tems, *ou le veritable Recit de tout ce qui s' eſt paſſé dans le Parlement de Paris, depuis le mois d' Août 1647. jusqu' au mois de Novembre* 1648. in 4. 1649. eadem hiſtoria parte ſecunda auctior, quae pertingit usque ad pacem, *avec les Harangues & Avis differens, qui ont été propoſés dans les Affaires qu' on y a ſolemnellement traitées* in 4. 1649. Auctor eſt *Nicolas* IOHANNES, *Sieur* DU PORTAIL, *Bailli de Saint-Denis en France*, qui mortuus eſt 1663. epiſtola dedicatoria litteris I. P. R. ſignata eſt. uid. *le Long* l. c. num. 9162 *. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(533.) Hiſtoire de la Comteſſe de Strasbourg *& de ſa fille* par D. C. D. R. Auctor eſſe dicitur comes DE ROCHEFORT, cuius ſcripta non ſunt ſpernenda. Impreſſa eſt haec hiſtoria *à la Haye* 1715. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 483.

(534.) L' Hiſtoire de notre tems, *contenant un Recueil de Choſes memorables paſſées & publiées pour le fait de la Religion & de l' Etat de France, depuis l' Edit de pacification du* 23. *Mars 1568. jusqu' au premier Août 1570. avec un Prologue contenant une Hiſtoire ſommaire de notre tems* in 8. 1570. *La Croix du Maine dans ſa Bibliotheque Françoiſe* tribuit *une Hiſtoire de notre tems*, ſcriptam hoc tempore, diuerſis auctoribus, nimirum *Chriſtophoro* LANDRE, ſiue LANDRIN, Aurelianenſi (Orleans) *Doctori Medecinae & Lectori defuncti* 1545. *ducis Aurelianenſis*, & *Carolo* MARTEL, *Domino de Montpinſon*, qui mortuus eſt 1575. Continet hoc opus

opus collectionem Actorum, ſcriptorum, epiſtolarum, Diſſertationum & edictorum de illis, quae circa hoc tempus geſta ſunt. uid. *le Long* l. c. num. 1751. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, huic ſimilia & cum eodem conferenda, adducit.

(535.) Hiſtoire du Dauphiné *& des Princes, qui ont porté le nom de Dauphins, à Geneve* 1722. in fol. 11. Alph. 18. pl. cum 7. plagulis figurarum aenearum. Auctor eſt Mr. DE VALBONNAIS, praeſes camerae quondam regiorum redituum in Delphinatu & membrum de l' academie des Inſcriptions & belles lettres, qui etiam 1711. iamdum edidit *Memoires pour ſervir à l' hiſtoire du Dauphiné*, quod ſcriptum per hanc hiſtoriam ualde augetur & emendatur. uid. recenſionem huius hiſtoriae in Actis eruditorum Lipſienſ. latinis 1723. menſe Ianuar. n. 1. *& dans les Memoires hiſtoriques & critiques* 1722. menſe Nou. n. 3. it. *dans les Memoires de Trevoux* 1723. menſe Ianuar. n. 8. recenſetur quoque haec hiſtoria cum laude *dans le Journal des Savans* menſe Maio 1729, n. 3. *Tomus* 2. huius hiſtoriae recenſetur in Tomo 16. Part. 1. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 1. *& dans le Journal des Savans* 1729. menſe Iunio n. 1. auctor in hac hiſtoria uaria explicat antiqua uocabula, ita ut haec hiſtoria ſupplementi loco eſſe poſſit ad *Gloſſarium du Freſne*, quem etiam ſaepe corrigit.

Hiſtoire d' Eléonore, *Fille de Guillaume.* uid. ſupra ſub uoce *L' Heritiere.*

(536.) Hiſtoire d' Angleterre, *depuis la Conquête de Guillaume, Duc de Normandie.* 2. uoll.

in fol. 1707. *Rotterdam* ap. *Leers.* Auctor eſt *Iſaac* LARREY, nobilis *du Pais de Caux*, *Hiſtoriographus ſtatuum Bataviae*, qui Berolinum ſe contulit. Addidit quoque aliud uolumen, quod continet hiſtoriam Anglorum usque ad hanc expeditionem (*Conquête*) & uolumen quartum, in quo reperitur *Guilielmi de Naſſau*, *Principis Aurelianenſis*, (*d' Orange*) *regis Angliae hiſtoria.* uid. *le Long* l. c. n. 14810. qui in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda & de hiſtoria Angliae agentia, adducit.

(537.) Hiſtoire du Languedoc. Hanc hiriam 1714. conſcribere coeperunt P. MARCLAND & BOYER, deinde autem illius continuationem maiori ardore duo eruditi Monachi Benedictini ordinis P. DE VIC & VAISSEUSE contexuerunt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 965. Recuſa eſt haec hiſtoria 1730. ſub tit. HISTOIRE GENERALE DU LANGUEDOC, *avec des notes & les pieces juſtificatives par deux Religieux Benedictins de S. Maur*, à Paris *Tomus* I. in fol. hiſtoria explet pagg. 758. documenta autem pagg. 139. recenſetur haec hiſtoria *dans le Journal des Savans* 1731. menſe Iulio n. 6. & menſe Auguſto eiusdem anni n. 7. it. menſe Septembri illius anni n. 3. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 337.

(538.) Hiſtoire du Languedoc, *tirée des Pieces & Chartres du Treſor de ſa Majeſté, des Regiſtres de ſa Chambre, des Comptes & autres Titres: publiée par* L. S. D. L. R. in 4. Paris 1683. Hae literae initiales ſignificant *le Sieur* DE LA ROQUE; hoc ſcriptum continet tantum Sciagraphiam huius hi-

ſtoriae

ſtoriae. uid. *le Long* l. c. num. 15202. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de hiſtoria huius prouinciae agentia, habet.

(539.) Hiſtoire du Socinianiſme, *diviſée en deux Parties, où l' on voit ſon origine & les Progrès, que les Sociniens ont faits dans differens Roïaumes de la Chrêtienté avec les Caractères, les Avantures, les erreurs, & les livres de ceux qui ſe ſont diſtingués dans la Secte des Sociniens, à Paris* 1723. in 4. pagg. 650. Auctor eſſe dicitur P. LAMY, *Monachus Benedictini ordinis.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 409. & *die fortgeſetzte Sammlungen von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1723. p. 1175. P. LAMY Socinianos ortum habere putat a Cerintho & in hac hiſtoria refutare conatur *Iuriaeum*, qui *dans la Politique du Clergé de France.* (uid. infra ſub uoce *Politique*) affirmauerat, multas Clericorum congregationes in Gallia fauere Socinianiſmo, quod negat P. LAMY; recenſetur haec hiſtoria *dans le Journal des Savans* 1723. menſe Iunio n. 4. p. 610. ſq. & menſe Dec. eiusd. anni n. 2. p. 19. exinde uero ſuccincte quaedam memoratu digna adducuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 259. ubi auctoris ſtilum emendatione indigere, librum autem ipſum uariis uitiis typographicis ſcatere dicunt, recenſetur quoque haec hiſtoria in actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1726. menſe Iunio n. 5. P. LAMY praeterea in hoc libro contendit, reformationem Lutheri Socinianiſmo ſtrauiſſe uiam, dubitat quoque, Socinianos ex ſola Scr. ſacra rite refutari poſſe, cf. contra hanc hiſtoriam D. *Ioh. Franc.* BUDDEI commentat. hiſtorico-theologicam

Digitized by Google

logicam *de origine Socinianiſmi, ab eccleſiae emendatione non repetenda* in 4. pl. 12.

(540.) Hiſtoire (nouvelle) de France, *depuis Pharamond jusqu' à preſent: extraite de tous les meilleurs Hiſtoriens;* 2. uoll. in 12. *Paris* ap. *de Luynes* 1698. Auctor eſt LESCONVEL, *Bretonienſis.* Hiſtoriam autem hanc uendere prohibitum fuit. uid. *le Long* l. c. num. 6524.

(541) Hiſtoire de la Rebellion, *excitée en France par les Rebelles de la Religion Pretendue Reformée, depuis le rétabliſſement de la Foi dans le Bearn en 1620. jusqu' en 1622. avec ce qui s' eſt paſſé de conſiderable dans les autres Etats de l' Europe* par C. M. H. 2. uoll in 8. *Paris* 1622. Hae tres litterae initiales ſignificant *Claude* MALINGRE, *Hiſtoriographe.* Prodiit idem hic liber ſub tit. *Intrigues & guerres civiles de France en* 1620, 1621. & 1622. par *Claude* MALINGRE, 2. uoll. in 8. *Paris* 1622. it. ſub alio tit. *Hiſtoire generale des derniers troubles de France ſous Louis XIII. par Claude* MALINGRE 2. uoll. in 8. Paris 1623. Auctor igitur praefationis ad Tom. 8. *du Mercure François* iure queritur de hoc auctore, quod unum idemque opus ſub tribus diuerſis titulis ediderit; nam lectores, tribus his diuerſis titulis decepti, facile inducuntur, ut eundem librum ter emant. uid. *le Long* l. c. num. 8724. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, huc ſpectantia & cum hoc conferenda adducit. Tomus tertius & quartus prodierunt ſub tit.

Hiſtoire de notre tems, *ès années* 1623. 1624. & 1625.

Digitized by Google

& 1625. 2. uoll. in 8. *Paris* 1625. it. SUITE DE L' HISTOIRE DE LA REBELLION PENDANT LES ANNE'ES 1625-1629. in 8. *Paris* 1629. Iudicium *du Pere Daniel* de hac hiſtoria uid. in eius praefatione *ſur l' Hiſtoire de France.* add. *le Long* l. c. num. 8823.

(542.) Hiſtoire chronologique de pluſieurs grands Capitaines, *Princes, Seigneurs, Magiſtrats, Officiers de la Couronne, & autres Hommes illuſtres, qui ont paru en France ſous les Regnes de Louis XI. & les ſuivans jusqu' au regne de Louis* XIII. in 8. *Paris* 1617. Auctor eſt *Claude* MALINGRE. uid. *le Long* l. c. num. 13727. qui etiam in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus uaria ſcripta, idem argumentum tractantia, adducit.

(543.) Hiſtoire generale d' Eſpagne *(a)* Tom. I. recenſetur *dans la bibliotheque françoiſe* Tomo 3. part. 1. n. 7. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 80. alia recenſio reperitur *in der Republyk der Geleerden* 1723. menſe Sept. & Oct. n. 4. Auctor eſt Abbas de BELLEGARDE, qui fere ubique nimis credulus *Marianam* ſequitur. Recenſetur quoque haec hiſtoria in actis eruditorum Lipſienſ. lat. 1724. menſe Sept. n. 3. ubi uarios eosque uegrandes quosdam auctoris errores no-

(*a*) Prodiit quoque gallica uerſio operis hiſpanici Marianae per P. *Joſeph Nicolas* de CHARENTON, Ieſuitam, Pariſiis 1725. in 4. uoll. 5. & recenſetur *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Aprili n. 1. *Marianae* autem ipſi l. c. tribuuntur omnes perfectiſſimi hiſtorici laudes; recenſetur quoque iſta uerſio *dans le Journal des Sabans.* 1725. menſe Nou. n. 3. edit. Amſtel. & menſe Aprili 1726. n. 3. exinde uero *in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 18. & 509.

Digitized by Google

notant, & totam hiſtoriam non adeo magni aeſtimandam eſſe cenſent; idem de hac hiſtoria iudicium tulerant antea auctores *du Journal des Savans* 1724. n. 3. edit. Amſtelodamenſis. p. 49. *Tomus* 2. & 3. huius hiſtoriae recenſentur *in der Republyk der Geleerden* 1714. menſe Ianuar. & Febr. n. 4. *Tom.* 4. & 5. ibidem menſe Martio & Aprili eiusdem anni n. 7. Tom. 6. & 7. ibidem recenſentur menſe Maio & Iunio n. 9. anni 1724. *Tom* 8. & 9. ibidem menſe Iulio & Auguſto 1724. n. 12.

(544.) Hiſtoire du Marquis de Saint-André Montbrun, *Capitaine General des Armées du Roi & General des Armées de Terre de la Republique de Veniſe* in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1698. noua editio auctior prodiit 3. uoluminibus in 12. *Trevoux* ap. *Ganeau* 1702. Priuilegium, ad impreſſionem huius libri datum, indicat auctorem his litteris I. M. quas litteras ſignificare putant MARESCHAL, *Marquis de Saint-André*, qui mortuus eſt 1673. uid. *le Long* l. c. num. 13820.

(545.) Hiſtoire des cinq Propoſitions de Janſenius, *depuis* 1640. *jusqu' en* 1669. in 12. Liege 1699. Haec Hiſtoria tribuitur *Hilario* DU MAS, *Doctori Sorbonnico.* Noua huius hiſtoriae editio auctior prodiit, 3. uoluminibus conſtans in 12. *Trevoux* ap. *Ganeau* 1702. uid. *le Long* l. c. n. 1661. & 1665. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, ad controuerſiam Ianſeniſticam ſpectantia & cum hoc conferenda adducit. add. etiam in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. tit. *Defenſe de l' Hiſtoire des cinq*

Propo-

Propoſitions. & titulum *La Paix de Clement IX.* qui libri cum hoc conferendi ſunt.

(546.) Hiſtoire de Saint Louis in 8. *Paris* ap. *Martin* 1618. Auctor eſt *Petr.* MATTHIEU, *Hiſtoriographus Galliae*, qui mortuus eſt 1621. uid. *le Long* l. c. num. 7154. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de hoc ſancto Ludouico agentia, & cum hac MATTHIEU hiſtoria conferenda, adducit.

(547.) Hiſtoire du ſaint Suaiere de N(otre S(eigneur) J(eſus) C(hriſt) *gardé dans l' Egliſe des Peres Auguſtins de la ville de Carcaſſone, avec une pratique devote pour l' honorer, par un religieux Auguſtin à Toulouſe* 1722. in 12. pagg. 117. Auctor eſt P. BOURGES; recenſetur haec hiſtoria *dans la bibliotheque françoiſe*, Tom. 3. part. 1. num. 4.

(548.) Hiſtoire des derniers troubles de France, *(a) ſous les Regnes d' Henri III. & d' Henri*

(a) De hac hiſtoria ipſe auctor ſcribit *dans ſon Avertiſſement de l' Hiſtoire du Regne d' Henri le Grand*, cuius uerba gallica, latinis hic reddo. Edidi quatuor libros *de l' Hiſtoire des derniers troubles jusqu' à la fin des Etats de Blois*, anno 1589. ut probem, hos libros illis ſtatibus eſſe deſtinatos. Saepe impreſſi ſunt hi libri in Gallia, ſed male tractati quo illis, qui his utebantur, ita ut tantum ex iis ſua ſcripta replerent, adeoque totos quaſi hos libros compilarunt, quo alias hiſtorias continuarent. His libris quatuor quintum addiderunt, quam ſine utilitate eſſe & ſine indignatione legi non poſſe ait MATTHIEU, quippe qui liber tantopere diſtaret a ſtilo ſuo & auctoris moribus ut nemo ſit, qui differentiam non agnoſcat, & ut mihi tribuant hono-rem

Digitized by Google

d', Henri IV, depuis les premiers mouvemens de la Ligue (en 1585) jusqu' à la clôture des Etats de Blois en 1589. quatuor libris in 8. *Lyon* 1594. *Paris* 1597. *Lyon* 1604. Auctor eſt *Petr.* MATTHIEU, *Foreſien*, qui mortuus eſt 1621. Iidem libri *avec une*

(549.) Hiſtoire des Guerres entre la Maiſon de France & la Maiſon d' Autriche in 8. 1604. Haec Hiſtoria etiam confecta eſt a *Petr.* MATTHIEU. Hi quatuor libri, quinto libro auctiores, qui continet *les troubles de France, depuis la mort d' Henri* III. *en* 1589. *jusqu' au Siege de la Fere en* 1591. prodierunt in 8. 1591. 1600. Liber autem quintus non eſt a *Petr.* MATTHIEU, adiunctus in editione hac Geneuenſi. Eadem hiſtoria *des derniers troubles de France, en quatre Livres, avec un cinquième, contenant l'Hiſtoire des Choſes les plus memorables, avenues en France ſous le Regne*

rem (pergit MATTHIEU) operis, quod a me non eſt elaboratum, compilarunt iſti ad ſuas quisquilias *un diſcours de ma façon ſur l' Hiſtoire des Guerres entre la Maiſon de France & la Maiſon d' Autriche. Luſinge* p. 29. *de ſa maniere de lire l' Hiſtoire* dicit, MATTHIEU & CAYANT, deſcribentes arma confederationis (*les armes de la Ligue*) ſiue ultima bella ciuilia, eodem modo narrationem ſuam pertexuerunt, ut alter alterius ſcrinia in hoc labore compilaſſe uideatur. Ambo adulántur in illis rebus, quae Galliam concernunt, ſiue ſtudio & ex timore, ſiue umbra ueritatis decepti id fecerint. Veritatem in ſplendore ſuo non relinquunt, neque relationes eorum liberae ſunt, quibus tuto fides haberi queat, ſed potius ſtilus calamiſtratus, non ſimplex, uel mediocris eſt, uid. *le Long* l. c. num. 8489. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta ſimilia & cum hoc conferenda, adducit.

Regne d'Henri IV. juſqu' en 1598. *avec un Recueil des Edits d' Henri pour la réunion de ſes Sujets:* par *Pierre* MATTHIEU in 8. *Lyon* 1606. 1610. *Paris* 1613. in 4. *Paris* 1613. in 4. *Paris* 1622.

(550.) L'Hiſtoire plaiſante Chronique du petit Jean de Saintré, *(a) & de la jeune Dame des belles Couſines ſans autres noms nommer, avec un Extrait des Chroniques de Flandres* in fol. *Paris* 1513. in 4. *Paris* ap. *le Noir* (1523.) in 8. *Paris* ap. *Trepperel* 1528. in 4. *Paris* ap. *Bonſons* 1553. &c. *à Paris* 1724. in 12. uoll. 3. pagg. 757. ualde rarus antea hic liber fuit, & magno ſaepe pretio emtus, multae autem in illo continentur fabulae, & libris romanenſibus merito accenſetur. Confeciſſe illum dicitur anno 1459. *Antonius* DE LA SALLE, *Secretaire du Duc de Calabre & de Lorraine, & de Renè, Roi de Sicile,* qui hunc librum conſcripſit circiter annum 1459. *à Geneppe en Brabant,* centum circiter annos poſt res, de quibus loquitur. *Chorrier* & *Allard* hoc opus tribuunt *Claudio* DE PONNAT, qui erat Canonicus Gapenſis 1520. quod cum dato compoſiti huius operis conuenire non poteſt, uti iudicat *le Long* l. c. num. 13824. ſub finem huius operis, quod partim eſt uero hiſtoria, partim liber romanenſis, DE LA SALLE auctor uocatus eſt; *le Long* ita habet de auctore. *L' auteur*

 n' y

(*a*) Jean de Saintrè erat pediſſequus (Page) regis Iohannis, Senechal d' Anjou & du Maine. La jeune Dame nominabatur Jeanne d' Evreux, filia Caroli malitioſi, regis Nauarrae, coniux Ioh. V. Comitis de Montfort, Ducis de Bretagne & deinde Henrici IV, regis Angliae uxor.

Digitized by Google

n' y a pas même gardé toute la vraiſemblance, car il fait trouver à un Tournois, dont il fait le recit, des Seigneurs qui étoient morts cent ans auparavant. Liber hic rarus eſt & a multis quaeritur, licet nihil contineat curioſum, quam inſignia & nomina quorundam dominorum huius temporis.

(551.) L'Hiſtoire de la belle Ellinde (quae etiam in hoc libro continetur) originem ſuam habet a Mr. *Roſſe* de BRINCHAMEL. uid, *die Leipz. gel. Zeit.* 1724 p. 926.

(552.) Hiſtoire de la comteſſe de Gondez, *écrite par elle même, à Paris* 1725. *Tom.* 1. pagg. 340. *Tom.* 2. pagg. 340. opuſculum hoc eleganti quadam ſimplicitate exaratum dicitur per uirginem de L* (*Luſſan.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 498. Sub nomine *Calemane* latere putant quidam dominum *de la* S** recenſetur haec hiſtoria *dans la bibliotheque françoiſe* 1725. menſe Ianuar. & Febr. n. 12.

(553.) Hiſtoire de la priſe d'Auxerre par les Huguenots *& de la delivrance de la même ville les années* 1567. & 1568. *par un Chanoine de la cathedrale d'Auxerre, à Auxerre* 1723. in 8. pagg. 228. *George* VIOLE, *Monachus ordinis Benedictini de St. Germain à Auxerre* collegit res, ad hanc hiſtoriam pertinentes; Mr. LE BEUF uero illas certo ordine diſpoſuit & auxit, ita ut hic pro genuino auctore potius ſit habendus. Auctores Tomi 4. *de la bibliotheque françoiſe* part. 1. n. 16. reprehendunt auctorem iſtius hiſtoriae, quod ordinis rerum & elegantiae ſtili non ſemper habuerit rationem. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 64.

(554.) Hi-

(554.) Hiſtoire des Religions, *ou Ordres militaires de l' Egliſe & des ordres de Chevalérie, à Rouen* in 12. uoll. 2. editio ſecunda multo auctior. Auctor hiſtoriae huius eſſe dicitur Mr. HERRMANT uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 931.

(555.) Hiſtoire memorable des Guerres *entre les deux Maiſons de France & d' Autriche, depuis l' an* 1515. *jusqu' en* 1598. in 8. *Roüen* 1599. Haec hiſtoria etiam auctorem agnoſcit *Petr.* MATTHIEU & cum Hiſtoria *des troubles de France* impreſſa eſt in 8. 1601. Exſtat etiam italica iſtius libri editio in 4. Venet. 1625. uid. *le Long* l. c. num. 8494. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus, quaedam ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(556.) Hiſtoire du Marquis de Clemes & du Chevalier de Pervanes, auctorem agnoſcere dicitur Mr. SACY, iuniorem, filium illius SACY, qui fuit membrum *de l' academie françoiſe.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 484.

(557.) Hiſtoire des Tromperies, des Prêtres & des Moines de l' egliſe romaine, *contenues en huit lettres, écrites par un voyageur pour le bien du public, à Rotterdam* 1693. 2. uoll. noua huius libri editio prodiit 1710. in 8. uid. de hoc libro Reimanni catalogum biblioth. theolog. p. 65. In editione 6. huius libri, quae prodiit Roterodami 1719-1721. additum eſt nomen auctoris, nimirum M. G. D' EMILIANE, titulus autem totus libri iſtius ita ſe habet. *Hiſtoire des Tromperies, des Prêtres & des Moines, décrite dans*

Digitized by Google

un voyage d' Italie, où l' on découvre les artifices, dont ils ſe ſervent, pour tenir les peuples dans l' erreur & l' abus, qu' ils font des choſes de la religion par M. G. D' EMILIANE &c.

(558.) L' Hiſtoire des Guerres des Huguenots, *faites en France ſous le Regne de Louis XIII. avec le Plan des Villes, qui ont été aſſiegées in* 4. Paris 1634. 2. uoll. in 12. *Paris* 1665. Auctor eſt *Louis* DE MAYNE, *Baron de Chabans, Gentilhomme ordinaire de la Chambre du Roy*, qui accurate hiſtoriam huius belli, cui ipſi interfuit, & militibus praefuit, exponit. uid. *le Long* l. c. num. 8827. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(559.) Hiſtoire des ouvrages des Savans *par Mr. B. Docteur en Droit, à Rotterdam* 1686. in 12. Auctor eſt *Henr.* BASNAGIUS, *Iacobi frater*, quem Iacobum *Iunckerus* de Ephemeridibus eruditorum pro auctore huius hiſtoriae perperam habuit. uid. illuſtris Struvius in introductione in notitiam rei litterariae p. 554. recenſetur haec *Hiſtoire des ouvrages des Savans avec les Memoires dans la Bibliotheque univerſelle* Tom. 2. p. 398. (*a*)

(560.) Hiſtoire de Boece, *Senateur romain avec l' analiſe de tous ſes ouvrages, des Notes & des diſſertations hiſtoriques & theologiques, à Paris* 1715.

(*a*) Cf. *Platoniſme devoilé dans l' hiſtoire des ouvrages des Savans* anonymi cuiusdam, quod ſcriptum recenſetur *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1700. menſ. Mart. artic. 9.

1715. in 8. 5. uoll. pagg. 2870. Liber conſtat 2. partibus. In prima deſcribitur uita *Boethii*, in ſecunda quaedam excerpta ex eius ſcriptis, quibus adhaeret breuis diſſertatio de anno mortis *Boethii* & aliae adhuc diſſertationes. Recenſetur haec hiſtoria *dans le Journal des Savans* menſ. Mart. 1716. n. 14. Auctor eſt Mr. GERVAISE, *Canonicus S. Martini Turonenſis (à Tours,)* qui uariis ſcriptis magnam ſibi peperit famam. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 381.

(561.) L' Hiſtoire de Philippe Auguſte, à Paris 1702.

(562) L' Hiſtoire de Charles VII, à Paris 1697. in 12. uoll. 2. ap. *Luyne*. Auctor horum duorum ſcriptorum eſſe dicitur abbas GENEST. (a) uid.

(a) Verum *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7415. docet, non abbatem GENEST, ſed M. *Nicolas* BAUDOT *de Juilly* eſſe huius hiſtoriae & illius de Philippo Auguſto auctorem, etiam alias hiſtorias & libros romanenſes eundem confeciſſe ait. e. g. *L' Hiſtoire des hommes illuſtres, tirée de Brantôme, & imprimée à Paris; Celle du Connêtable de Bourbon & celle de Catherine de France, Reine d' Angleterre, toutes deux à Paris chez Goſſelin* 1696. Hiſtoria de Carolo VII. ab auctore quidem adhuc iuvene conſcripta eſt, ſed *Proſper Marchand* in nota 9. ad Baylii epiſtolam 198. p. 751. ſcite compoſitum eſſe perhibet hunc librum, licet non ſemper cum iudicio materiae ſint electae, auctor tamen egregii hiſtorici laudem meretur, quam ipſi quoque tribuit auctor *du Journal des Saßans du* 26. Nou. 1696. propter ordinem, *a Baudot* in collocandis hiſtoriis obſeruatum, auctor multa etiam ex MStis & non ſolum ex libris deſumſit impreſſis. Multum ingenii & ardoris, atque prudentiae ex hoc libro elucet. Auctor *des Amenitez de*

uid. *Journal des Savans* 1696. p. 721. editionis Batau. & *Bayle dans la réponſe aux queſtions d' un provincial* cap. 30. p. 256.

(563.) Hiſtoire de la religion & de l'Etat de France *depuis la mort du Roi Henri II. jusqu' au commencement des troubles en* 1560. in 8. 1565. Auctor eſſe dicitur DE MONTAGNE, *Preſident de Montpellier,* qui religioni Proteſtantium reformatae addictus erat. uid. *le Long* l. c. num. 1728, qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit add. etiam *Haillant, dans la Préface de ſon Hiſtoire de France* & cf. in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. paulo poſt ſub tit. *Hiſtoire de l' Etat de France.*

(564.) Hiſtoire poëtique. Auctor huius hiſtoriae eſt *Franc.* CALLIERIUS, dominus de la *Rochechellay & de Gigny, academiae gallicae aſſeſſor,* regi Galliae a conſiliis & ab eodem miſſus ad deliberationes de pace Ryswicenſi. uid. acta eruditorum Lipſ. lat. 1713. p. 62.

(565.) Hiſtoire de la paix au Pyrenées, & adiecti huic hiſtoriae, JOURNAL DES ENTREVUES DE DEUX MINISTRES DE FRANCE ET D' ESPAGNE. Auctor eſt CURTINUS, magiſter libellorum ſupplicum. uid. acta eruditor. 1713. p. 102.

(566.) Hiſtoire generale du Janſenisme, *contenant ce qui s' eſt paſſé dans l' Egliſe, au ſujet du*

---

de la critique pag. 242. etiam ſic iudicat, ſed tamen ſimul quosdam errores indicat, quos Hiſtoricus hic egregius commiſerit. uid. ***Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France*** n. 7415.

du Livre, intitulé :. Cornelii Janſenii Auguſtinus depuis 1640. *jusqu' en* 1669. *par* M. *l' Abbé* *** à Amſterd. ap. de Lorme 1700. in 8. auec des tailles douces uoll. 3. in 8. Auctor eſt abbas *Gabriel* GERBERON, Monachus Benedictini ordinis. (*a*) uid. catalogum bibliothecae Haſeanae & acta eruditorum Lipſienſ. lat. 1707. p. 372.

Hiſtoire des quatre Gordiens, à Paris 1695. cum fig. auctor eſt *Jean* DU BOS. uid. catal. Biblioth. Haſeanae p. 624.

(567) L'Hiſtoire Ethiopique d'Heliodore & les amours paſtorales de Longus de Daphnis & de Chloé, *traduites du grec, à Paris* 1717. Auctor uerſionis eſſe dicitur Mr. AMIOT, (*b*) uid. Colomeſii Recueil de Particularités in operibus Colomeſii p. 412.

(568) Hiſtoire des Chanoines, *ou Recherches hiſtoriques & critiques ſur l' Ordre Canonique* i. e. Hiſtoria canonicorum, uel diſquiſitiones hiſtorico-criticae de ordine canonicorum, Pariſiis 1699. in 4. & in 12. pl. 19. Auctor eſt *Raymundus* CHAPONNELLUS, *Canonicus regularis S. Auguſti-*

(*a*) *Gerberon* mortuus eſt 1711. uid. *le Long* l. c. num. 1662. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta adducit, de hiſtoria Ianſeniſtica agentia.

(*b*) Auctor notarum ad *Boileau* epiſt. 7. p. 312. edit. 1717. mentionem facit *Iacobi* AMYOT, & de illo refert, quod opera Plutarchi gallice uerterit, ſtilum tamen illius paſſim fuiſſe obſcurum, quem Mr. DACIER ideo non raro correxerit in uerſione ſua Plutarchi gallica. Sed neſcio an ille *Iacobus* AMYOT idem ſit cum noſtro, qui ſcripſit *l' hiſtoire Ethiopique*.

Digitized by Google

ni de la congrégation de France, ut habet *le Long* l. c. & *Prior S. Eligii*, ſtrenuus ordinis ſui defenſor, uid. Tom. 3. ſupplementorum ad acta eruditorum p. 355. ubi haec hiſtoria recenſetur. Hiſtoria haec in duos libros eſt diuiſa; in primo auctor agit de origine & progreſſu ordinis canonici, in ſecundo de eius iuribus & praerogatiuis. Auctor mortuus eſt 1700.

(569.) Hiſtoire eccleſiaſtique des égliſes reformées au Roïaume de France, *depuis l'an 1521, jusqu' à l' année 1563, leur reglement, ou diſcipline, ſynodes, perſecutions* &c. *à Anvers* 1580. uoll. 3. Auctor eſt *Theodorus* BEZA, liber autem ipſe ualde rarus. uid. catalog. bibliothecae Haſeanae p. 435.

(570.) Hiſtoire critique des dogmes & des cultes de l' Egliſe, Amſtel. 1704. in 4. cum ſupplemento aduerſus *Cuperum* ibid. 1705. in 4. Auctor eſt JURIEU. uid. *Pfaffii commentationem academicam de recta theologiae typicae conformatione* p. 15.

(571.) Hiſtoire de la Princeſſe de Paphlagonie, in 12. *Bourdeaux*. confecit hoc ſcriptum *Anne Marie Louiſe de Bourbon*, Princeſſe DE MONTPENSIER. M. *de Segrais dans un Recueil manuſcrit de Litterature & d' Hiſtoire* fatetur, cura ſua (*de Segrais*) prodiiſſe hoc ſcriptum, ſed 100 tantum exemplaria impreſſa, quae ipſe diſtribuerit; exarauit hoc ſcriptum occaſione principis feminae Paphlagoniae, de qua agitur *dans le Cyrus de Mademoiſelle de Scuderi*, ſub nominibus adſcititiis & mutuatis; immiſcuit autem multas ſatyricas

eas locutiones, contra feminas principes *(les Dames)* aulae gallicae. Idem *de Segrais* ibid. pergit, relationes huius principis feminae *(de Montpenſier)* in ſuo ſcripto non ad iucunditatem tantum ſunt inuentae, ſpectant potius ad tales perſonas, quae illo tempore uiuebant, quo haec ſcribebantur & imprimebantur. Satyra eſt ualde bella. Per *Princeſſe de Paphlagonie,* intelligitur *Mademoiſelle de Vandy, de la Maiſon d' Apremont;* Per *Cyrum,* defunctus Princeps *(ſeu M. le Prince)* per *reginam Amazonum*, ipſa intelligitur princeps femina *de Montpenſier*. In l. *de Segrais* c. ſuppeditantur adhuc alia, quae in notitiam huius libri introducunt, & illius lectionem faciliorem reddunt. uid. *le Long* l. c. num. 17462.

(572.) Hiſtoire de Pologne, 3. uoll. in 8. auctores huius hiſtoriae ſunt D. MASSUET & dominus *de Beaumarchais;* perperam igitur hoc opus tribuitur domino *Rouſſet.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. n. 89. p. 794.

(573.) Hiſtoire genealogique de la maiſon de Roucy & de Roye in 12. *Paris* ap. *Couſtelier* 1675. Auctor eſt *Pierre* MORET DE LA FAYOLE. uid. *le Long* l. c. num. 16741. qui etiam in numero ſequente Blondelli tabulam genealogicam huius familiae adducit.

(574.) Hiſtoire de la vie de Meſſire *François de Salignac* DE LA MOTTE FENELON, *Archevêque Duc de Cambrai.* Auctor huius hiſtoriae eſt Mr. RAMESEY. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen theologiſchen Sachen* 1724. p. 973.

(575.) Hiſtoires des Imaginations extravagantes de Mr. Oufle (per anagramma *le fou*) *à Amſterd.* 1710. in 8. Tomi 2. Tom. 1. pl. 10. Tom. 2. pl. 8. Auctor eſſe dicitur abbas BORDELON. uid. *die neue Bibliothec* p. 632. uerſio huius libri germanica prodiit 1712. in 8. *zu Danzig.*

(576.) Hiſtoire critique des Journaux 1734. in 12. mai. *Tom.* 1. pl. 15. *Tom.* 2. pl. 10. Auctor latet ſub litteris M. C. eſt autem Mr. CAMUSAT. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. n. 58. p. 514.

(577.) Hiſtoire du Calviniſme de Maimbourg & celle du Papiſme, *miſes en Parallele, ou Apologie pour les Reformateurs, pour la Reformation & pour les Reformez, contre l'hiſtoire du Calviniſme De M. Maimbourg* 2. uoll. in 4. *Rotterdam* ap. *Leers* 1682. 3 uoll. in 12. eadem hiſtoria 1683. 4. Parties, *à Rotterdam* 1683. in 8. 2. uoll. recenſetur haec hiſtoria in actis eruditor. lat. 1683. p. 520. ſatis uerboſe, ubi tamen auctor non indicatur. Auctor huius libri eſſe dicitur BASNAGIUS. uid. *Auguſt. Hauſens Religions Prüfung* lib. 11. cap. 11. p. 1064. Fabricius tamen in hiſt. biblioth. ſuae part. 5. p. 410. IURIAEUM pro auctore huius libri habet. *Le Long* l. c. num. 1844 etiam affirmat, IURIAEUM eſſe huius ſcripti auctorem. *Iurieu* multa ſingularia in hoc opuſculo habet. Mortuus eſt *Iurieu* 1713. *Le Long* l. c. in numeris antecedentibus, & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(578) Hiſtoire du Fanatiſme de notre tems, *& le deſſein, que l'on avoit de ſoulever en France*

France les mécontens des Calviniſtes, à Paris 1692. Auctor huius libri eſt BRUEYS. uid. Baylius in dictionar. critico uoce *Kotterus* not. H.

(579.) Hiſtoire des Rois de Sicile *& de Naples de la Maiſon d' Anjou* in 4. *Paris* ap. *le Mercier* 1707. Auctor eſt *Nicolas Petrineau* DES NOULIS, *Angevin, Préſident de l' Election d' Angers & Secretarius perpetuus academiae huius urbis.* Deſcribit hiſtoriam Caroli I. Comitis *d' Anjou*, qui mortuus eſt 1284. & hiſtoriam Caroli II. *Le Boiteux* dicti, qui mortuus eſt 1309. Hauſit ſua ex Hiſtoricis coaeuis, qui pro accuratiſſimis habentur, ex Titulis originalibus & Manuſcriptis authenticis. DES NOULIS mortuus eſt 1709. uid. *le Long* l. c. num. 10191. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(580.) Hiſtoire critique de la republique des lettres, *tant ancienne, que moderne.* Tomi 15. uoll. 6. auctores ſunt *Ioh.* MASSON & *Philipp.* MASSON, & hoc opus uocatur eximium Diarium in *Kleſekeri Bibliotheca eruditor. praecocium* p. 210. add. etiam *Acta eruditor. Lipſ.* germ. part. 20. p. 716. *Tom.* 1. huius Hiſtoriae criticae prodiit *à Utrecht* 1712. in 12. *Tom.* 2. ibid. 1713. *Tom.* 3. *à Amſterd.* 1713. *Tom.* 4. ibid. 1713. *Tom.* 5. & 6. ibid. 1714. *Tom.* 7. ibid. 1714. *Tom.* 8. ibid. 1715. *Tom.* 9. ibid. 1715. *Tom.* 10. ibid. 1716. *Tom.* 11. ibid. 1716. *Tom.* 13. ibid. 1717. *Tom.* 14. ibid. 1717. uid. *den Bücher-Saal* Tom. 2. p. 372. ſq. & catal. biblioth. Haſeanae p. 748.

(581.) Hiſtoire de la Vie & Faits heroï-

heroïques de Louis Second, *Duc de Bourbon,(a) arriere fils de* Robert, *Comte de Clermont, Baron de Bourbon, fils de ſaint Louis; en laquelle eſt compris le Diſcours des Guerres des François contre les Anglois, Flamans, Sarraſins & autres, ſous la conduite du dit Duc pendant les Regnes de Jean, de Charles V. & de Charles VI, écrite par le commandement de Charles, Comte de Clermont, fils ainé de Jean, Duc de Bourbon, Seigneur de Beaulieu, en 1429, donné au public par Jean-Baptiſte Maſſon, Archidiacre d' Evreux* in 8. *Paris* ap. *Huby* 1612. Auctor eſt *Jean* D' ORONVILLE, *Piccard*, dictus *Cabaret, pauvre Pellerin*, qui hanc hiſtoriam ex iis relationibus conſcripſit, quas ipſi ſuppeditarat *Monſ. Caſtelmorant*, uir celebris & nobilis, qui cum hoc duce educatus erat, & nunquam fere ſine eo fuerat. uid. *le Long* l. c. num. 10315. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria adhuc ſcripta adducit, de hoc duce agentia.

(582.) Hiſtoire d' une Dame chrétienne de la Chine, *à Paris* 1688. in 12. Auctor eſt *Phil.* COUPLET, *e Societate Ieſu*. uid. acta eruditorum 1688. p. 386. Diſſeritur etiam in hac hiſtoria de moribus populi Chinenſis, de praecipuis fulcris eorum religionis, & inſtitutis Miſſionariorum.

(583.) Hiſtoire de la Ville de Valenciennes, *depuis l' an de Jeſus-Chriſt 366. juſqu' en 1598. par Pierre d' Oultreman, Jeſuite*, in fol. *Doüay*, ap. *Wyon*,

(a) Hic dux, qui erat *Pair & Chambellan de France* mortuus eſt 1410.

Digitized by Google

Wyon, 1640. & *Valenciennes* ap. *Bouchet* 1687. *Henricus* D' OULTREMAN, *Prevôt de Valenciennes* eſt uerus huius Hiſtoriae auctor, *Petrus* D' OULTREMAN autem illam auxit & illuſtrauit. Editiones adductae non differunt. uid. *le Long* l. c. num. 15678. cuius numerus praecedens continet ſcriptum, cum hoc conferendum.

(584.) Hiſtoire critique de la créance & des coutûmes des nations du Levant, *Francfort* 1684. Auctor eſt *Rich.* SIMONIUS, idque ipſe fatetur in Bibliotheca critica N. T. Tom. I. cap. 22. p. 301. addens tamen, hunc libellum non conuenire cum ſuo originali, ſed ſaepius & quidem uitioſe deſcriptum eſſe, antequam prelo ſubiiceretur.

(585.) Hiſtoire de la Maiſon de Luxembourg &c. *par Nicolas Vignier, illuſtrée de Notes; avec une continuation jusqu' à preſent; & enfin les Tables genealogiques des Princes de cette illuſtre Maiſon & des principales Familles, venues par Fils & Filles; avec les Blazons de leurs Armoiries & de leurs Alliez* in 4. *Paris* ap. *Blaiſe* 1619. *Le Long* l. c. num. 15769. dicit *Nicol. Georg.* PAVILLON, *Aquisgranenſem (d' Agen) Advocatum Parlamenti Pariſienſis*, hanc editionem procuraſſe cum continuatione per filias, (*la premiere Branche des mâles étant ceſſée au degré onzième*, uti habet *le Long* & tabulas genealogicas huius familiae addidiſſe. *Le Long* etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(586.) Hi-

(586.) Hiſtoire de S. Louïs Libri 25. Tomi 2, à Paris 1688. in 4. Auctor eſt dominus DE SACY. uid. acta eruditorum 1688. p. 454. ex Baſnagii relationibus Roterodamenſibus.

(587.) Hiſtoire des revolutions de Suede, *à Paris* 1691. in 12. & Amſtel. 1696. in 12. editio Amſtelodamenſis praefert auctorem Dn. *de Fontenelle*; ſed abbatem DE VERTOT, genuinum libri huius auctorem eſſe, patet ex diario nouo eruditorum Berolinenſi 1696. p. 96. quod etiam confirmant acta eruditorum Lipſienſ. latina 1697. p. 99.

(588.) Hiſtoire de Louïs XI. Roi de France & des choſes memorables, *avenues en l' Europe, durant 22 années de ſon regne, à Paris* 1628. in 4. Auctor eſt DU MATTHIEU. uid. catalog. biblioth. Haſeanae p. 390.

(589.) Hiſtoire de Philippe de Valois & du Roi Jean. *Amſtel* 1688. in 8. Auctor eſt *L' Abbé* DE CHOISY. uid. catalogum librorum uiri cuiusdam clariſſimi Lipſienſis part. 1. p. 39.

(590.) L' hiſtoire de la ville & de l' egliſe de Frejus par M. G. C. D. D. E. T. *à Paris* 1730. in 12. pagg. 554. Auctor eſt *Iacob Felix* DE GIRARDIS, *Paſteur dans le Diocèſe de Frejus.* Diſpoſitio rerum in hac hiſtoria uocatur ualde confuſa, & ſtilus nimis obſoletus. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 834.

(591.) Hiſtoire (d' Amé) *(a)* Comte de Genevois

(*a*) *Amé, Comte de Genevois* erat filius ſecundus *d' Amé* VIII. primi ducis Sabaudiae. Haec Hiſtoria ſe extendit usque

Digitized by Google

Genevois & de Mademoiſelle d' Anjou in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1680. Auctor eſt PRESCHAC. uid. *Le Long* l. c. in ſupplementis p. 917. col. (a)

(592.) Hiſtoire du Droit François in 12, *Paris* ap. *le Petit* 1674. Auctor huius hiſtoriae eſt *Claudius* FLEURI, *Prieur d' Argenteuil*, regi Galliae qui fuit a confeſſionibus, impreſſa eſt haec hiſtoria *avec l' Inſtitution du Droit par Argouſt* in 12. Paris. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 14111. uid. in hoc ipſo meo libro ſub uoce *Coniectures* ſcriptum, eum hoc conferendum.

(593.) Hiſtoire de la guerre de Hollande, depuis 1672. jusqu' en 1677. Auctor eſt P. NICERON. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 687.

(594.) Hiſtoire ſacrée de la providence & de la conduite de Dieu ſur les hommes &c. *en Latin & en François*, 3. uoll. in fol. auctor

usque ad matrimonium huius principis cum *Anna Cyprenſi, filia Iani, Regis Cypri*, quacum matrimonium fuit contractum anno 1432. ſed mors eius, quae paulo poſt ſequebatur, impediebat, quo minus hoc matrimonium conſumi potuerit. Eo tempore nulla alia princeps femina erat, quae appellari poſſet *Mademoiſelle d' Anjou*, quam Maria, filia Ludouici II, ducis *d' Anjou*, quae anno 1413. nupſit regi Carolo VII. Haec regina prudentiſſima & religioſiſſima non debuiſſet eſſe materia *d' une nouvelle hiſtorique, ce qui fait connoitre*, inquit *Le Long* l. c. num. 10229. *que dans pluſieurs de ces Ouvrages tout eſt de l' invention des Auteurs, même jusqu' au nom des perſonnages, dont ils pritend décrire l' Hiſtoire. Le Long* l. c. in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de familia *d' Anjou* agentia, adducit.

Digitized by Google

ctor eſt Mr. DE MARNE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 350.

(595.) L'Hiſtoire de la Ligue, faite à Cambray *entre Iules II, Pape, Maximilien I, Empereur, Louis XII, Roi de France, Ferdinand V, Roi d' Arragon & tous les Princes d' Italie contre la republique de Veniſe,* 1728. in 12. 2. uoll. uol. 1. pagg. 436. *uol.* 2. pagg. 522. Auctor huius libri eſt abbas DU BOSC, Secretarius quondam *de l' academie françoiſe* & Secretarius legationis gallicae ad pacem, Ultrajecti confirmandam. *(a)*

(596.) L'Hiſtoire de Jean de Brienne, *(b) Roi de Jeruſalem & Empereur de Conſtantinople, à Paris* 1727. in 12. pagg. 501. Auctor huius libri eſt Ieſuita *(Joſeph)* LASITEAU; recenſetur autem haec hiſtoria *dans le Journal des Savans* 1728. menſe Aprili n. 8.

(597.) Hiſtoire du Regne de Louis XIII, Roi de France & des principaux évènemens, arrivez,

---

(a) Prima huius libri editio prodiit Pariſiis 1709. in 8. 2. uoll. Deinde duae editiones huius libri in Batauia publicatae ſunt, una *à la Haye* 1710. in 8. Quarta editio recognita eſt ab ipſo abbate DU BOSC, correcta & aucta, prodiitque 1728. in 12. Diſcrepat haec editio in quibusdam ab ordine priorum editionum, praeſertim diſſertatio praeliminaris, quae ſubiuncta deprehenditur praefationi huius editionis, ualde aucta eſt ab auctore. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 348. Hic liber eo fine ſcriptus eſt, ut celebris illa ſocietas regum, quae tum contra Gallos arma ſumſerat, iterum diuelleretur. Quarta huius libri editio recenſetur *dans le Journal des Savans* 1730. menſe Sept. n. 5.

(b) Hic erat nobilis quidam, ex Gallia oriundus, qui Sec. 12. ad tantum honoris faſtigium aſcendit.

arrivez pendant ce regne dans tous les Païs du monde, *à Paris* 1716. in 12. 3. uoll. quae recenſentur in *Memoirs of litterature* 1717. menſ. Ian. n. 2. Addita etiam ſunt huic libro duo uolumina alia, quae ſcripta continent, ex quibus 3 priora uolumina illuſtrantur. Primum quidem Mr. DU PIN, auctor huius libri eſſe cenſebatur, ſed poſtea compertum eſt, abbatem LE COINTE, inquilinum DU PINII uerum eſſe auctorem. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 275. Prior pars huius hiſtoriae continet acta ab anno 1610-1615. altera ab anno 1615-1617. & tertia complectitur acta anni 1618. Scripta poſteriorum duorum uoluminum hucusque plerumque fuerant inedita & ab anno 1610. usque ad annum 1631. pertingunt. (*a*)

Ee (598.) Hi-

(*a*) Recenſetur etiam haec hiſtoria *dans les Memoires de Trevoux* 1718. menſ. Septembri n. 7. & uaria contra auctorem monentur, quae monita etiam repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 539. laudatur tamen ſtilus elegans & fluidus in hac hiſtoria. Aliam huius libri recenſionem uide *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Iulio art. 11. & *dans les nouvelles de la republ. des lettres* 1716. menſe Iulio & Aug. art. 10. ubi Mr. *Bernard* etiam iudicat, hanc hiſtoriam a DU PINIO originem non habere, & ab eius ſtilo & accuratione longe abeſſe. *Clericus* autem DU PINIUM pro auctore huius libri habet, & DU PINIO multos errores a ſe oſtenſos eſſe ait, quos commiſerit in relatione *de Synodo Dordracena*, uid. *la Bibliotheque ancienne & moderne* Part. 2. Tom. 5. art. 14. Totum opus huius hiſtoriae abſolui debuit 12 uoluminibus, quorum tantum 5 comparuerant 1716. quae etiam recenſentur *dans la bibliotheque ancienne & moderne.*

Ee In

(598.) Hiſtoire militaire du regne de Louïs le Grand, *à Paris* 1726. Auctor eſt Marquis DE QUINCY, *Brigadier du Roi en France.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 50.

(599.) Hiſtoire de Juan de Portugal. Auctor eſt abbas DE FONTAINES: *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Sept. & Oct. n. 3. hoc ſcriptum uocatur abſurdum.

(600.) Hiſtoire de la Comteſſe de Savoye, *à Paris* 1726. in 12. pagg. 171. *Madame* FONTAINE hanc hiſtoriam prorſus fere deſcripſit ex libro, cui tit. *Hiſtoires tragiques, extraites des oeuvres de Bandel.* Recenſetur iſte liber *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Nou. & Dec. n. 9. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 291. recenſetur quoque *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Iul. n. 4. & liber propter iucunditatem commendatur.

(601.) Hiſtoire de Veſtales, auctor eſt abbas

bas

In germanicam etiam linguam haec hiſtoria translata eſt & prodiit Pariſiis 1716. in 8. 8 Alph. quae uerſio recenſetur in actis eruditorum latinis 1717. menſe Aprili, quo loco adhuc Mr. DU PIN, hiſtoriae huius auctor eſſe cenſetur. Alia huius uerſionis & quidem partis 4. & 5. recenſio deprehenditur *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Maio n. 1. Quarta & quinta pars uerſionis huius hiſtoriae recenſentur *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſ. Maio & Iunio n. 10. & auctor illius hiſtoriae incuſatur plagii

Cf. cum hac hiſtoria *Les anecdotes du miniſtère du Cardinal de Richelieu & du regne de Louis XIII.* 1717. *à Paris* in 12. quae anecdota recenſentur *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1718. menſ. Ian. & Febr, n. 6.

bas P. NADAL. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 132.

(602.) Hiſtoire romaine, *depuis la fondation de Rome, jusqu' à la translation de l' Empire par Conſtantin, traduite de l' Anglois, à Paris* 1728. in 12. *uol.* 1. pagg. 362. *uol.* 2. pagg. 386. *uol.* 3. pagg. 351. *uol.* 4. pagg. 428. *uol.* 5. pagg. 278. *uol.* 6. pagg. 461. *uol.* 7. 8. 9. 10. 11. & 12. prodierunt *à Amſterdam* ap. *Mortier* 1738. in 12. Auctor, qui primum anglice hanc hiſtoriam conſcripſit, eſt *Laurentius* ECHARD; auctor autem gallicae uerſionis abbas DE FONTAINE, *(a)* qui non ubique uerba ECHARDI exprimit. Tria priora uolumina huius hiſtoriae recenſentur *dans le Journal des Savans* 1729. menſe Ianuar. n. 8. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 453. *(b)*

(603.) Hiſtoire d' Abiſſinie, ou d' Ethiopie, tirée du grand ouvrage de Mons. Ludolphe, Auctor huius compendii hiſtorici eſſe dicitur *Petr.* RICHELET. uid. *les particularités de la vie des auteurs*

Ee 2

(*a*) Cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 998. ubi Mr. DE LA ROQUE primarius uerſionis gallicae auctor uocatur, cuius laborem tantum magis expoliuiſſet abbas DE FONTAINE.

(*b*) *Dans la bibliotheque françoiſe* menſe Sept. & Oct. 1727. n. 8. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 132. etiam hiſtoria quaedam romana, gallico ſermone conſcripta recenſetur; ſed auctor uocatur P. CATROU: neſcio igitur, an haec eadem ſit cum illa, quam *Meſſieurs* DE LA ROQUE & abbas DE FONTAINE gallice transtulerunt (adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 218.)

Digitized by Google

auteurs françois devant les lettres de Monſ. RICHELET p. 116. edit. quintae.

(604.) Hiſtoire du Maréchal de Boucicaut, *grand Connêtable de Conſtantinople, Gouverneur pour le Roy dans l' Etat de Gennes & des Provinces de Guienne & de Languedoc, contenant des évenemens ſinguliers, depuis l' an 1378. jusqu' en 1415. par le Sieur* D. in 12. *Paris* ap. *Coignard* 1697. *la Haye* ap. *Vandole* 1699. Auctor eſt DE PILHAM. uid. *le Long* l. c. num. 13589. uid. etiam aliud ſcriptum, de hoc Mareſchallo tractans, in hac bibliotheca mea ſub uoce *Maréchal.*

(605.) Hiſtoire des Conteſtations ſur la Grace *à l' occaſion du Livre de Janſenius, depuis l' an* 1640. *jusqu' en* 1669 *Louis Ellies* DU PIN, *Doctor Theologiae ex Societate Nauarrenſi* eſt auctor huius hiſtoriae, & illam inſeruit parti 2. & 3. *Hiſtoriae eccleſiaſticae* XVII. ſeculi 2. uoll. in 8. Pariſiis ap. *Pralard* 1714. editae. uid. *le Long* l. c. num. 1668, qui in numeris antecedentibus multa ſcripta, ad hanc controuerſiam conferenda, adducit.

(606.) Hiſtoire des Archevêques de Rouen, *traitant de leur vie & mort, de leurs differens emplois, des affaires, qu' ils ont negociées depuis leur promotion &c. par un Religieux Benedictin de la Congregation de ſaint Maur* in fol. *Paris* ap. *Maurry* 1667. Auctor eſt *François* POMMERAY, cuius hiſtoria ex elogiis conſiſtit & multas utiles diſquiſitiones continet. Auctor mortuus eſt 1687. uid. *le Long* l. c. num. 3918. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ad-

adhuc ſcripta, de *Archiepiſcopis Rothomagenſibus (Rouen)* agentia, habet.

(607.) Hiſtoire de la Conquête de Breſſe & de Savoye *par le Roy Très-Chrétien* in 8. *Paris* 1601. Auctor eſt *Lancelot de Voëſin, Sieur* DE LA POPELINIERE. uid. *le Long* l. c. num. 8509. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de rebus Sabaudicis agentia, & cum hoc conferenda, adducit.

(608.) Hiſtoire veritable du Calviniſme, *ou Memoires hiſtoriques touchant la Reformation, oppoſée à l'Hiſtoire du Calviniſme de M. Maimbourg* in 12. *Amſterdam* 1683. Auctor eſt *Jean-Baptiſte* DE ROCOLLES, qui poſtea ad Reformatos tranſiit, & tandem iterum religionem catholicam amplexus, mortuus eſt Pariſiis 1696. uid. *le Long* l. c. num. 1847. cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(609.) L'Homme du Pape & du Roi, *(a) ou Reparties veritables ſur les imputations calomnieuſes d'un Libelle diffamatoire, ſemées contre ſa Sainteté & ſa Majeſté Tres-Chrêtienne par les Ennemis du ſaint Siége & de la France* in 4. 1634. in 8. *Bruxelles.* 1634. in 8. *jouxte la Copie de Bruxelles* 1635. Multi auctores, & inter eos *Paul Peliſſon dans ſon Hiſtoire de l'academie françoiſe* p. 306. *Joh.* SIRMONDUM huius ſcripti auctorem eſſe putant, cuius opera Cardinalis *Richelieu* ſaepe in eiusmodi ſcriptis exarandis utebatur. Auctor

(a) Proſtat etiam italica huius libri uerſio ſub tit. *L'Huomo del Papa e del Ré &c. (in Parigi* 1634.)

Digitized by Google

ſaepe ſuſcipit defenſionem Capucinorum. Abbas *Richard*, auctor uitae patris Ioſephi, adſcribit ipſi hunc librum & etiam *Le Catholique d'Etat*, (de quo uid. ſupra ſub uoc. *Catholique.*) Abbas *de Saint-Germain* tam certo perſuaſus fuit, hunc eſſe auctorem, ut etiam illum in refutatione, quam contra hunc librum confecit, allocutus fuerit.

L' Homme ſans ſouci. uid. infra ſub tit. *Indigent.*

I.

(610.) Le Janſeniſme demasqué *dans une refutation complette de l' action de Dieu, ouvrage, promis par la lettre de M. de - - & partagé en pluſieurs diſcours à Paris* 1715. in 12. Auctor huius libri eſt abbas MARGON. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 458, qui contendit, in libro *de l' action de Dieu*, coniungi cum Ianſeniſmo Spinoſismum. Reuocaſſe autem dicitur abbas MARGON ſuam ſententiam, in hoc Ianſenismo detecto propoſitam, peculiari epiſtola; &, ut quidam referunt, faſſus eſt, ſe inſtinctu Ieſuitarum hunc librum ſcripſiſſe. (*a*)

(611.) Idée

(*a*) Prodiit autem etiam reſponſio ad hanc epiſtolam, ſub tit. *Lettre au ſujet de celle, que l' Abbé de Margon a adreſſée au Pere Tournemine, Jeſuite, en forme de reponſe à l' Extrait, que ce Pere a donné dans le Journal de Trevoux d' un livre, intitulé:* LE JANSENISME DEMASQUE'. Auctor huius reſponſionis eſſe dicitur abbas BEZIERS, ſubordinatus quidam abbatis MARGON. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1716. p. 367. ipſe liber: *Ianſenismus detectus* recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Auguſto art. 1.

(611.) Idée du P. Amelote. Huius libri auctor eſt Mr. NICOLE, Ianſeniſtarum partibus fauens, qui in hoc ſcripto *Ameloti* uerſionem gallicam N. T. ſub cenſuram uocat, teſte Simonio Tom. 3. *biblioth. crit.* cap. 17. p. 186.

(612.) Idée generale de l' Hiſtoire de France, *contenue en quatre Instructions*; in 12. Paris ap. *Coignard* 1699. Auctor eſt *Jaques* CHEVILLART, qui in hoc ſcripto explicat Chartas ſuas geographicas. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 6477*. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria quoque ſcripta, ad hiſtoriam Galliae ſpectantia, adducit, cf. etiam in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub tit *Cartes*.

(613.) Idée d' une Vierge chrétienne, *ou la Vie* (*a*) *de Marie Anne du Val, dite Dampierre*. Auctor eſt *Guillaume* LE ROY, abbas de *Hautefontaine*, qui mortuus eſt 1684. uid. *le Long* l. c. in ſupplem. p. 899. col. b.

Idée de la Vie & de l' eſprit de (Sebaſtien) Lenain de Tillemont, *Prêtre*. uid. infra ſub tit. *Vie de M. Lenain de Tillemont*.

(614.) Le Je ne ſai quoi, (*b*) *à la Haye* 1723. in 12. *uol.* 1. pagg. 261. *uol.* 2. pagg. 236. Auctor eſt

art. 1. & 1716. menſe Dec. art. 10. *& dans les Memoires de Trevoux* 1716. menſe Sept. art. 8.

(*a*) Inſerta eſt haec uita fragmentis ſcriptorum huius uirginis in 8. *Liege* 1684. editis. Virgo autem haec mortua eſt 1674.

(*b*) Noua huius ſcripti & ualde aucta editio prodiit Ultraiecti 1730.

Digitized by Google

eſt *Cartier* DE ST. PHILIPPE. *(a)* uid. *la bibliotheque françoiſe* Tom. 2. part. 2. n. 9. ubi hic liber recenſetur, ſed ordo & ſelectus auctoris non probantur, quippe qui alios non magnae auctoritatis ſcriptores imitatus & eorum ſcriptis uſus eſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 795. recenſetur tamen hoc ſcriptum cum laude *in der Republyk der Geleerden* 1723. menſe Iulio & Aug. n. 3. & *in den Maendelyken Uittrekſels* 1724. menſe Iul. n. 2. *(b)*

(615.) Les Imaginations de Mr. Oufle (per anagramma *le Fou*) Hoc ſcriptum confecit abbas BORDELON, nam ſe ipſum huius ſcripti auctorem eſſe profitetur dans les *Dialogues des Vivans*, qui liber etiam ſine nomine huius abbatis prodiit.

(616.) L'Indigent Philoſophe, *ou l'homme ſans ſouci, à Paris* 1728. in 12. Auctor eſſe dicitur Mr. DE MARIVAUX, Stilus auctoris laudatur, quem uero finem ſibi in hoc ſcripto praefixerit, non liquet. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 625.

(617.) L'In-

(*a*) Cf. cum hoc ſcripto: *Réponſe à une Brochûre, intitulée: Lettre à l'Auteur de la bibliotheque françoiſe ſur l'Extrait qu'il a donné du* JE NE SAI QUOI *à la page* 246. *du Tome* 2. *de ſa Bibliotheque,* adde *la Bibliotheque françoiſe* Tom. 3. part. 1. n. 13. ubi haec reſponſio recenſetur.

(*b*) Propter librum de St. PHILIPPE Mr. *San Eſſen* cum *Camuſato* uehementem incepit controuerſiam, quia *Camuſatus* de Mr. de St. PHILIPPE iudicarat, nihil ualere talem ſcriptorem, qui hauſiſſet omnem ſuam eruditionem ex libris, *Bagatelle* & *Miſantrope* dictis (haec autem ſcripta a Mr. *San Eſſen* exarata erant) Mr. *San Eſſen* etiam in hac controuerſia *Camuſatum* redigebat ad ſilentium. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 78. p. 691.

Digitized by Google

(617.) L' Innocence de la tres illuſtre & tres chaſte Princeſſe Marie Stuart, *Reine d' Ecoſſe, Douairiere de France, où ſont refutées les calomnies d' un livre ſecretement divulgué en France l' an 1572. touchant la mort du Sieur d' Arley ſon Epoux, & les autres crimes, dont elle eſt fauſſement accuſée, avec un diſcours, auquel ſont découvertes pluſieurs trahiſons tant manifeſtes que cachées perpetrées par les mêmes Calomniateurs* in 8. *Lyon* ap. *De Tournes* 1572. Auctor eſt *François* de BELLEFOREST. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 10031. qui in numeris antecedentibus & conſequentibus etiam uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(618.) L' Innocence juſtifiée en l' adminiſtration des affaires in 8. 1631. Auctor eſt *Paul Hay, Sieur du* CHASTELET. Liber hic compoſitus eſt contra Caeſarem, ducem *de Vendome*, praeſidem *le Coigneux*, Cancellarium ducis *d' Orleans*. Deprehenditur hoc ſcriptum inſertum *au Recueil du Monſ. du* CHASTELET p. 461. uid. *le Long* l. c. num. 8881. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(619.) L' Innocence opprimée par la calomnie, *ou l' Hiſtoire de la Congregation des Filles de l' Enfance de Jeſus-Chriſt, Notre Seigneur* in 12. *Toulouſe*, ap. *de la Noue (en Hollande)* 1688. Auctor eſt *Amable* DE TOUREIL, hic mortuus 1711. uid. *le Long* l. c. num. 6373*. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

Digitized by Google

(620.) Innocente juſtifiée. Hoc ſcriptum feminae ROGEGUILHEN originem ſuam debet.

(621.) Inquiſition, qui liber prodiit *à Cologne* 1. Alph. 8. pl. Auctor eſt *Iacob.* MARSOLLIER, *Canonicus regularis in Gallia*, qui defunctus eſt 1724. d. 30. Aug. Uticae (*zu Uſez in Franckreich*) *Dans les Memoires pour ſervir à l' hiſtoire des hommes illuſtres* hoc ſcriptum uocatur curioſum, in quo auctor magna cum libertate animi ſenſa aperiat.

(622.) Inſtruction pour la perfection Chrétienne, ſub titulo epiſtolae ſerui cuiusdam Dei edita eſt *Gratianopoli* 1686. & recuſa 1707. *dans ſeconde ſuite des opuſcules ſpirituales de Madame Guyon.* Hanc epiſtolam R. P. *Franciſco* LA COMBE, qui a confeſſionibus erat *à Madame Guyon*, tanquam auctori tribui teſtatur *Poiret* in praef. *ad analyſin orationis mentalis de Mr. la Combe* 1711. editam p. 20.

(623.) Inſtruction pour les Nicodemites, *à Amſterdam* 1700. in 12. pl. 10. Auctor eſt ſine dubio *Ioh.* GAGNIER. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1721. p. 46.

(624.) Inſtructions chrétiennes, *miſes en Orthographe naturelle, pour faciliter au peuple la ſcience du ſalut* 1715. in 12. Auctor eſt P. *Agidius* VAUDELIN, *Monachus Auguſtini ordinis.* (*a*)

(625.) In-

(*a*) Eius opinione lingua gallica habet 29. tonos ſimplices, quorum 13. uocales & 16. conſonantes, putatque 156. diuerſas conſonantes in lingua gallica fingi poſſe. Quasdam litteras gallicas, antea uſitatas retinet, quasdam prorſus

(625.) Interêts & Maximes des Princes & Etats de l'Europe, in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1666. Auctor eſt *Henric.* dux de ROHAN, qui mortuus eſt 1638. uid. *le Long* l. c. num. 12211. qui etiam in ſequentibus numeris ſimilia ſcripta habet.

(626.) Les interêts du temps, in 4. 1652. Auctor eſt Cardinal DE RETS, qui Tom. 3. *de ſes Memoires* p. 138. poſtquam locutus erat de plurimis ſcriptis contra illum & pro illo factis, haec addit; quae ex gallico in latinum conuerſa exhibeo. Compoſui deinde *Le Vrai & le Faux du Prince de Condé & du Cardinal de Rets, le Vraiſemblable, le Solitaire, les Interêts du temps, les Contre-temps du Sieur de Chavigny, le Manifeſte de M. de Beaufort en ſon jargon. Joly*, qui erat apud me, fecit *les Intrigues de la Paix*, uid. *le Long* l. c. num. 9490. cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(627.) Interêts (nouveaux) des Princes. in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1685. (ſed potius *à la Haye* ap. *van Bulderen*) Auctor eſt *Gatien de Sandras* DE COURTILZ. *(a)* uid. *Monſ. Bayle dans les nouvelles de la republique des lettres* 1686. menſ. Martio.

(628.) In-

ſus reiicit, quaſdam plane nouas ſibi fingit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 435. recenſetur hic liber *dans le Journal des Sçavans* 1715. menſ. Sept. art. 5. & in Ianuario *du Journal des Sçavans* 1716. ſecundum Batauam editionem art. 11.

(a) Abbas *Lenglet* iudicat, auctorem eſſe *un Avanturier*, qui auſus eſſet addere quaſdam obſeruationes rebus pertractatis, quas tamen non ſatis intelligeret. Noua editio huius ſcripti recognita correctior & auctior prodiit *ſelon l'Etat*

(628.) Intrigues des anciens Grecs. Confecit hoc ſcriptum *Madame* ROGEGUILHEN.

(629.) Les Intrigues de la Paix & *les Négociations, faites à la Cour par les Amis de M. le Prince, depuis ſa retraite en Guienne jusqu' à preſent* in 4. 1652. Prodiit etiam *Suite des Intrigues de la Paix* in 4. Paris 1652. Auctor eſt *Guy* JOLY, *(a) Conſeiller au Chaſtelet de Paris.* uid. M. *le Cardinal de Rets* Tom 3. *de ſes Memoires* p. 138. & *Le Long* l. c. num. 9490. & 9516*. qui etiam num. 9517. Reſponſionem anonymi ad JOLY ſcriptum adducit. Adde etiam ap. *le Long* num. 9519.

(630.) Intrigues amoureuſes de François I. *ou l' Hiſtoire tragique de (Françoiſe) Comteſſe de Château-briant* in 12. *Amſterdam* 1695. Auctor eſt DE LESCONVEL, *Bretonienſis*, qui hoc opuſculum imprimendum curauit *à Rouën* 1695. & anno

---

l' ètat où les Affaires ſe trouvent aujourd' hui in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* (ſed reuera *à la Haye* ap. *van Bulderen*) 1686. Auctor propter mutatum rerum ſtatum, cum liber adhuc eſſet ſub prelo, plurima in hac editione noua de ſuis principiis mutare coactus eſt. uid. *Monſ. Bayle dans les nouvelles de la republique des lettres* 1686. menſ. Iul. Tertia editio auctior prodiit in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1688. (ſed potius *à la Haye* ap. *van Bulderen*) adde *Le Long* l. c. num. 12212. qui ſcripta ſimilia & de eodem argumento agentia adducit. Refutatio huius ſcripti per anonymum quendam prodiit 1686. in 12. *Strasbourg* ap. *Marolet*. ſub tit. *Les vrais interêts des Princes Chrêtiens, oppoſez aux faux Interêts, qui on été depuis peu mis en lumiere.*

(*a*) Perperam ergo ſibi hoc ſcriptum a (*du Boſc de Montandré,*) anonymo, tribui *dans l' Eſprit de Guerre des Pariſiens* profitetur Cardinal *de Rets*. uid. *le Long* l. c. num. 9519.

anno ſequente Pariſiis ſub hoc titulo, LA COMTESSE DE CHATEAU-BRIANT, OU LES EFFETS DE LA JALOUSIE in 12. *Paris* 1696. uid. *le Long* l. c. num. 17422. qui etiam in num. ſequente adducit *Lettre de (Pierre) Hevin touchant l'Hiſtoire de la Comteſſe de Châteaubriant* in 8. 1686. Haec epiſtola illa corrigit, quae *Varillas dans ſon Hiſtoire de François* I. ſcripſit.

(631.) Inventaire general de l'hiſtoire de France, *illuſtrée par la Conference de l'Egliſe & de l'Empire par Jan* DE SERRES, *Hiſtoriographe de France* 2. uoll. in 16. *Paris* ap. *Saugrin* 1597. Prodiit deinde continuatio huius inuentarii *continué jusqu' à la fin du Regne de Charles* VII. per alium, quam per DE SERRES confecta, in 12. *Paris* ap. *Vignon* 1599. & eadem continuatio usque ad 3. Septembr. 1598. producta 3. uoll. in 8. *Paris* ap. *Saugrin* 1600. Huius continuationis *(a)* auctor eſſe cenſetur *Jean* MONLYARD, *miniſter religionis Proteſtantium reformatae*, uid. *Cayet* Tom. I. *de ſa Chronologie novennaire* & multi alii poſt illum.

(632.) Inven-

(*a*) Eadem continuatio, ad annum 1606. producta 4. uoll. in 8. *Paris* ap. *Vignon* 1606. eadem usque ad annum 1614. continuata in 4. uoll. in 8. *Paris* 1614. Hae editiones & aliae, quae ſequuntur, ab auctoribus, catholicae religioni addictis continuatae ſunt usque ad annum, quo eorum continuatio prodiit. uid. *le Long* l. c. num. 8482. qui etiam in numero 8483. adducit ſcriptum *Scipionis Dupleix* cenſorium in inuentarium generale Galliae, per DE SERRES editum. Eadem continuatio prodiit in fol. *Paris* 1608. 1621. 1627. 1631. 1636. 1640. 6. uoll. in 12. ap. *Morlot* 1620.

(632.α) Inventaire de l'Hiſtoire genealogique de la Nobleſſe de Touraine & *Païs circonvoiſins, enrichie des Armes de chaque Famille & de quelques Portraits tirez des Originaux*: *par le* C. de L. S. in fol. *Paris* ap. *Alliot* 1669. Hae litterae initiales ſignificant le Chevalier DE L' HERMITE SOULIERS, qui ſe uocabat *Jean Baptiſte* dit TRISTAN, cubicularius *(gentilhomme ordinaire de la Chambre du Roi)* regis. uid. *le Long* l. c. num. 16367*. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

(632. β) Jonas dans la Balaine, *diſſertation critique.* Auctor eſt Mr. PETALOSSI, *Medicus Lugdunenſis in Gallia*, qui in hoc ſcripto contra *Guil. Rondeletium, Thomam Bartholinum, P. Lamy, & Sam. Bochartum* contendit, piſcem illum, qui deglutiebat Ionam, non fuiſſe *canem Carchariam*, ſed cetum; argumenta eius adducuntur *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſ. Sept. n. 3. & ex

1620. 4. uoll. in 8. *Paris* 1622. 1624. 1636. Idem Inuentarium, continuatum usque ad mortem Ludouici XIII. anno 1643. in fol. *Paris* 1643. 1648. 3. uoll. in 8. *Lyon* 1653. in fol. *Paris* 1658. 2. uoll. in fol. *Roüen* 1660. Hae duae poſteriores editiones praeferendae ſunt praecedentibus, quia recognitae ſunt per eruditiſſimos uiros; quaedam tamen tractationes omiſſae ſunt, ob quas priores editiones adhuc conquiri ſolent teſte *Lengleto.* Eadem hiſtoria usque ad annum 1606. in latinum ſermonem conuerſa per C. *Reinium* in fol. Francof. 1606. 1625. 1643. Idem Inuentarium, continuatum per *Petrum* MATTHIEU & in anglicam linguam translatum per *Edoüard* GRIMSTON in fol. *London* 1611. 1624.

ex illis *in den Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 348. ubi argumenta auctoris paucis adducuntur, & ſcopus libri explicatur.

(633.) Ioſeph *(le veritable Pere) Capucin, contenant l'hiſtoire anecdote du Cardinal de Richelieu (a)* in 12. *Saint Jean de Maurienne* 1704. Auctor eſt *René* RICHARD, *Canonicus ſanctae Opportunae.* uid. *le Long* l. c. num. 6006 qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda habet. add. ſupra ſub tit. *Hiſtoire de la Vie du Pere Joſeph.*

(634.) Journal litteraire. Auctor huius ſcripti praecipuus *(b)* eſt *Iuſtus* VAN EFFEN. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 722.

(635.) Journal du Siege de Landau in 12. *Metz* ap. *Colignon* 1702. Auctor eſt DE BREANDE, qui quotidie & fere per ſingulas horas annotauit, quod obſeſſores huius urbis moliti ſunt, & quomodo obſeſſi ſe defenderint; ipſe autem omnium, quae hic deſcribuntur, optimam habere potuit notitiam, nam fuit praefectus praeſidio, huic urbi impoſito. Praetera ſtilus ſimplex & naturalis, quo narrat actiones ex magno animo & fortitudine

---

(a) Pater Ioſeph in hoc libro deſcribitur tanquam ſanctus homo, qui fere quotidie precibus operam dediſſet, & omnia quaſi in conſpectu Dei reuerenter feciſſet.

(b) Non ſolus quidem primum, ſed cum aliis hoc diarium exarabat; maximum tamen prae ceteris in illud ſcriptum impendebat ſtudium, quia commoda exinde in illum ſolum redundabant, quae ceteri huius laboris ſocii, ſatis diuites, ſpernebant & ſolo honore contenti erant. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 78.

Digitized by Google

dine profectas, de eius fide dubium non relinquunt. uid. *Journal des Savans* 1703. d. 28. Martii & adde *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France*, num. 9809. qui etiam ibid. MStum de eadem obſeſſione adducit, a *Monſ. de Laubanie* exaratum.

(636.) Journal ſatirique intercepté, *ou Apologie de* Mr. AROUET DE VOLTAIRE *& de Mr. Houdart de la Motte par le Sr.* BOURGUIGNON *d' Anville à Paris* 1719. Auctor uerus eſt Poeta GAÇON, ſcriptum autem hoc mordax (ſiue ſatyra contra Mr. AROUET DE VOLTAIRE) mentitur nomen BOURGUIGNON, qui publice teſtatus eſt, ſe non eſſe huius ſcripti auctorem. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 369. alii putant, abbatem DE FONTAINE & non poetam GAÇON huius ſcripti auctorem eſſe. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 1068. ipſum hoc ſcriptum adhaeret *à l' Oedipe de Mr.* DE VOLTAIRE, editionis ſecundae. Mr. GAÇON *dans l' Homere vangé* acerbiſſime perſtringit quoque dominum *de la Motte*.

(637.) Journal du Siege de Luxembourg in 12. *Lyon.* 1684. Auctor eſt *Jean d' Auneau, Sieur* DE VIZE'. Hoc diarium complet uolumen unum ſcripti auctoris, cui tit. *Les Extraordinaires.* uid. *le Long* l. c. num. 9747. qui etiam in numero praecedente ſcriptum alius anonymi, de eadem obſeſſione agens, adducit.

(638.) Journal du Siege de Philisbourg: *par un Officier de la Garniſon* in 12. *Fribourg* 1676. Auctor eſt *François* DE RIGAUVILLE. Hoc ſcriptum

ſcriptum, alii ſcripto, eiusdem plane tituli, ne littera quidem mutata, quod prodiit *à Strasbourg* in 12. 1676. oppoſitum eſt. uid. *le Long* l. c. num. 9704*.

(638.) Journal hiſtorique & politique, critique & galant, *Janvier* 1719. in 8. *à Amſterdam*. Auctor praecipuus huius ſcripti fuit *Iuſtus* VAN EFFEN, quem alii quidam adhuc in ſcripto hoc conficiendo adiuuerunt, ſed non continuatum eſt hoc ſcriptum, & prodierunt tantum 4. menſes. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 285. & 1737. n. 78. ab init. Non ſatis mihi conſtat, num hoc ſcriptum diuerſum ſit a *Journal litteraire*, an non.

(639.) Journal* du Voyage des grandes Indes, *contenant tout ce qui s' eſt fait & paſſé par l' Eſcadre de ſa Majeſté, ſous le Commandement de M. de la Haye, depuis ſon départ de la Rochelle, au mois de Mars 1670. avec une Deſcription exacte de toutes les Isles, Villes, Ports, Bayes, Rades, Forces, Richeſſes, Trafics, Moeurs & Religion des Indiens, enſemble la priſe de Saint-Thomé ſur le Roy de Golconde & pluſieurs Combats, donnez contre les Indiens & Hollandois jusqu' à ſa ſortie de la dite Ville, au mois de Septembre* 1674. in 12. *Paris* ap. *l'epie* 1698. Auctor eſt *Iacob* DE LA HAYE & *François* CARON (uid. p. 943. ſupplementor. ap. *le Long*) *pour lors Directeur General aux grandes Indes pour Meſſieurs de la Compagnie de France*, qui ſemper hanc ſocietatem usque ad Goam & *à la priſe de Saint-Thomé* direxit. Haec indicantur in praefamine ad lectorem. uid. *le Long* l. c.

 num.

num. 15896*. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta adducit.

(640.) Journal du Siege de Mons en 1691. in 4. *Paris* 1691. *Suite de ce Journal, avec la Priſe de la Ville* in 4. *Paris* 1691. Auctor eſt *Jean d' Auneau, Sieur de* VIZÉ. uid. *le Long* l. c. num. 9781.

(641.) Journal de Berlin, auctor fuit *Stephanus* CHAUVINUS, frater *Petri* CHAUVINI, famoſi illius Naturaliſtae.

(642.) Journal des Savans. *(a)* Ea, quae ſpectant ad Theologiam & humaniora elaborauit 1724. abbas *de* FONTAINE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 385.

(643.) Journal des principales audiences du Parlement *avec les arrêts, qui y ont été rendu. Nouvelle edition, revûe, corrigée & augmentée de pluſieurs queſtions & reglemens, placés dans l' Ordre des tems, à Paris* 1733. in fol. 4. uoll. Collectores huius operis ſunt tres Aduocati Pariſienſes,

DU

(a) Prodiit iam antea, ſcriptum eiusdem tituli ſiue *Journal des Sabans*, non cum hoc confundendum. Nam iſtius auctor eſt Mr. DE SALLE, *membrum Parlamenti Pariſienſis*, qui ſub ficto nomine *Hedoubille* edidit *Journal des Sabans* 1665, quod ſcriptum poſtea continuauit abbas *Ioh.* GALLESIUS, COUSINUS & alii docti, dirigente eorum labores abbate *Bignonio.* De Mr. de SALLO uaria notatu digna tradit *Vigneul de Marbille dans le Melange d' hiſtoire & literature* Tom. I. p. 290. nimirum dominum *de Sallo* nimia ludendi cupiditate fuiſſe abreptum, aliquando autem aduerſa fortuna uſus cum in ludendo eſſe, aliquot millibus thalerorum una nocte perditis, mortuum eſſe illum paullo poſt ex indignatione propter hunc acerbum fortunae ictum.

DU FRESNE, *Jamet* DE LA GUESSIERE & NUPIED. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 563.

(644.) Journal des Entrevûes de deux Miniſtres de France & d' Eſpagne. Auctor huius ſcripti eſt CURTINUS, magiſter libellorum ſupplicum. uid. acta eruditor. Lipſ. lat. 1713. p. 102.

(645.) Le Journal de Louis XIII. *ou l' Hiſtoire journaliére du Regne de Louis XIII, contenant ce qui s' eſt paſſé de plus remarquable, depuis l' an 1610. jusqu' à ſa mort, continué ſous le Regne ſuivant jusqu' en* 1646. *par* S. M. C. 2. uoll. in 8. *Paris* ap. *Collet* 1646. Quidam credunt, has litteras inuerſo ordine legi debere & ſignificare *Claude* MALINGRE, *Senonois*; auctor tam famoſus propter praecedentes ſuas hiſtorias, qui nomen ſuum ſummo ſtudio occultauit, ne nomen ſuum expreſſum nouis ſuis operibus diſtrahendis quoddam impedimentum obiiceret. uid. *le Long* l. c. num. 9100. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de hiſtoria Ludouici XIII. agentia, adducit.

(646.) Journal de la France, *ou Calendrier hiſtorique, dedié à Monſeigneur le Dauphin, à Paris* 1715. Auctor eſt VALEROT. uid. *les Memoires de Trevoux* 1715. menſ. Mart. ubi hic liber recenſetur.

(647.) Le Journal poëtique de la guerre Pariſienne, *par M. Q. dit Fort-Lys* in 4. *Paris* ap. uiduam *Coulon* 1649. Litterae initiales ſignificant *Mathurin* QUESTIER, *Pariſinum*, ſcri-

ptum hoc eſt metricum. uid. *le Long* l. c. num. 9225*.

(648.) Journal des Choſes memorables,(a) avenues durant tout le regne d' Henri III. Roi de France & de Pologne, (b) *par un Audiencier de la Chancellerie de Paris* in 4. & in 8. 1621.

(a) Impreſſum eſt hoc ſcriptum uel uicies in Batauia. Mr. Peliſſon dans l' hiſtoire de l' academie françoiſe p. 330. tribuit hoc ſcriptum *à Monſ. Pierre de l'* ESTOILLE, cuidam membro de *l' academie françoiſe*. Recenſetur huius ſcripti Tom. I. *in der Republyk der Geleerden* 1720. menſe Iulio & Auguſto n. 5. multa in hoc libro continentur, quae neque Henrico, neque eius miniſtris ſunt honori. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 613. quorum auctor optat, ut ſcriptorum, in hac collectione contentorum, auctores eſſent cogniti, quo ex eorum nominibus iudicari poſſit de fide illorum, & annon interdum ſtudio partium fuerint dediti. Tomus 2. huius libri recenſet. *in der Republyk der Geleerden* menſ. Sept. & Oct. n. 5.

(b) Diarium hoc incipit cum menſe Maio 1574. & finitur menſe Auguſto 1589. *Charles Sorel dans ſa Bibliotheque Françoiſe* p. 414. niſi fallor, dicit, quosdam affirmare, hoc ſcriptum audacter & ex uero confectum eſſe; alii dicunt, additas tantum eſſe obſeruationes inurbanas, & nullum adeſſe in ſcribendo ordinem; auctorem etiam ex morbo animi ſcripſiſſe, nec ſatis res illius temporis geſtas calluiſſe, ſed tantum rumori communi inhaeſiſſe, qui ſaepiſſime falſus fuiſſet in illis rebus, quas rex Henricus III. feciſſet & quae acta eſſent ſub eius regno. *Le Long* l. c. num. 8197. iudicat, hoc ſcriptum eſſe Satyram contra Henricum III. *qu' on repreſente un peu trop dans ſon des-habillé*. Quidam in hoc auctoris ſcripto magnum ingenium animaduerterunt, & narrationem ſinceram. *Le Long* l. c. num. 8197. dicit, hoc diarium nihil aliud eſſe, quam partem *des Memoires de Pierre de l'* ESTOILLE, qui mortuus eſt 1611. perperam igitur hoc ſcriptum tribui cenſet à M. SERVIN, *Aduocato*

Gene-

8. 1621. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur Mr. *Servin,* ad quem etiam quadrant litterae initiales, huic libro praepoſitae, nimirum M. S. A. G. A. P. D.P. i.e. Mr. SERVIN, *Avocat general au Parlement de Paris.* uid. *Anſelmus dans l' hiſtoire des grands Officiers* p. 375. & *Bayle in Dict. uoce Henri* III. not. R. p. 1529. col. a & b. Idem liber cum additionibus inſertus eſt *au Recueil de Pieces, ſervant à l' Hiſtoire d' Henry* III. quae collectio prodiit in 12. *Cologne* 1662. 1693. 1699. 1706. & editio, inſigniter aucta *à Cologne* 1720. in 8. pl. 36. figuris aeneis ornata, & uariis notis illuſtrata partibus 2 prodiit. *Le Long* l. c. num. 8197. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta de rebus, ſub Henrico III. geſtis, adhuc adducit.

(649.) Irrevocabilité de l' Edit de Nantes, *prouvée par les principes du Droit & de Politique:* par C. A. *Docteur en Droit & Juge de la Nation Françoiſe* in 12. *Amſterdam* 1688. Auctor eſt *Charles* ANCILLON, hunc enim indicant litterae initiales C. A. qui mortuus 1715. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 1897.

(650.) Juba Héros du Roman de Cleopatre. Auctor eſt Mr. DE LA CALPRENEDE, *Gentil-homme du Perigord.* uid. notas ad *Boileau* artem poeticam cantic. 3. v. 131. p. 49. edit. 1717.

Generali Parlamenti Pariſienſis, quem indicare uiderentur litterae initiales M. S. A. G. D. P. D. P. initio huius operis in recentioribus editionibus praemiſſae, ſed certiſſimum eſſe, quod *Pierre de l'* ESTOILLE huius ſcripti auctor ſit. uid. in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Memoires.* SERVIN igitur tantum editor, L' ESTOILLE autem auctor huius ſcripti cenſendus eſt.

Jugement des Cardinaux, Archevêques &c. *ſur les libelles diffamatoires.* uid. ſub uoce *Cardinalium* in anonymis latinis.

(651.) Jugement des S. S. Peres ſur la morale de la philoſophie payenne, *à Strasbourg* 1717. in 4. 3. Alph. pl. 7. (*in der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen* 1719. p. 158. refertur, hunc librum prodiiſſe 1719. *à Strasbourg* in 4. reg. 3 Alph. 7. pl.) Auctor huius ſcripti eſt Ieſuita BALTUS, reprehendens in hoc ſcripto illos, qui moralem gentilium doctrinam pluris, quam par eſt, faciunt, eamque morali chriſtianorum doctrinae aequiparant. uid. *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1720. menſ. Februar. ubi hic liber recenſetur n. 4. adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 849. & paucis contenta huius libri l. c. expoſita; auctorem uero ob ſtili elegantiam & grauitatem laudatum deprehendes; add. aliud huius auctoris ſcriptum anonymum, ſub litt. D. nimirum DEFENSE DES SS. PERES.

(652.) Juſtice des armes du Roy Très-Chrétien *contre le Roy d' Eſpagne, depuis le Roy Charles* VIII. in 4. *Paris* 1647. Auctor eſt *Claude* BALTHAZAR. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 9140. qui etiam ibi adducit ſcripta alia, cum hoc conferenda.

(653.) Juſtification de la Naiſſance legitime de Bernard, *Roy d' Italie, petit-fils de Charlemagne* in 8. (1717.) Auctor eſſe dicitur Mr. *le Comte Henri* DE BOULAINVILLIERS, Adhaeret diſſertatio critica ſuper exempla, ab auctore *du Memoire inſtructif* allegata. uid. *Le Long* l. c. num. 11830.

(654.) La

L.

(654.) La Langue. Auctor huius ſcripti eſt abbas BORDELON, qui ſe auctorem profitetur *dans les Dialogues des Vivans*, ſcripto itidem huius auctoris anonymo.

(655.) Legende de Robert d'Arbriſſelles, *avec le Catalogue des Abbeſſes de Fontevrault* in 4. *Angers* 1586. Auctor eſt *Laurentius* PELLETIER, *Monachus Benedictini ordinis.* uid. *le Long* l. c. num. 6015. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(656.) Lettre de Mr. T. C. à un ami, *ou examen de quelques endroits de la diſſertation de Mr. Jean. Alphonſe Turretin ſur les articles fondamentaux de la religion* in 4. pagg. 24. ſine loci, typographi & anni indicio. Auctor eſt *Theodorus* CRINSOZ, qui alioquin etiam uocatur Mr. BIONENS. Contra hoc ſcriptum prodiit: *Defenſe de la diſſertation de Mr. Turretin ſur les articles fondamentaux de la religion, contre une Brochure, intitulée: Lettre de Mr. T. C. c' eſt à dire de Mr. Theodore Crinſoz, qu' on appelle ordinairement Mr. de* BIONENS, *à Geneve chez Fabri & Barillot* 1727. in 4. pagg. 59. e parte contraria huic ſcripto apponebatur: *Apologie de Mr.* BIONENS *contre un écrit intitulé: Defenſe de la diſſertation de Mr. Turretin ſur les articles fondamentaux de la religion* &c. *à Yverdon* 1727. in 4. pagg. 55. Haec tria ſcripta recenſentur in Tom. 2. art. 6. *de la bibliotheque raiſonnée* p. 312. *Turretini* diſſertatio (quam auctores bibliothecae

citatae ualde laudant) praemiſſa eſt eius *nubi teſtium pro moderato & pacifico de rebus theologicis iudicio & inſtituenda inter proteſtantes concordia.*

(657.) Lettre de l' Evêque du Mans, *(a) avec la Réponſe à elle faite par un Docteur (b) en Theologie, en laquelle eſt répondu à ces deux doutes: Si on peut ſuivre en ſûreté de conſcience le partie du Roy de Navarre & le reconnoître pour Roy; & ſi l' acte de Frere Jacques Clement, Jacobin, doit être approuvé en conſcience, & s' il eſt louable, ou non. in 8. Paris*, ap. *Chaudiere* 1589. *Troyes, Moreau.*

Lettre de François I. à Paul III. uid. ſub anonymis latinis in hac Bibliotheca, uoce *epiſtola.*

(658.) Lettre apologetique pour Mr. Arnauld, tribuitur Patri TELLIER *a Baylio in dictionario critico,* uoce *Arnauld* n. 4. p. 370.

(659.) Lettre à Eraſte *pour répondre à ſon Libelle contre la Pucelle* in 4. *Paris* ap. *Courbé* 1656. Auctor eſt *Jean* CHAPPELAIN. Abbas de MAROLLES ſub finem *de ſes conſiderations ſur le Poëme de*

(*a*) Hic epiſcopus eſt *Claude* D' ANGENNES.

(*b*) Hic Doctor eſt famoſus *Jean* BOUCHER, *Curé de ſaint Benoiſt*, qui uarias ſeditiones excitare ſtuduit & in impia reſponſione ſua uarias iniurias contra regem Henricum III. protulit, uerba Scripturae ſacrae horrendo modo profanans atque peruertens. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 8166. ſub *Franciſci* VERONAE nomine etiam exſecrandum librum edidit BOUCHER de quo uid. Placcius n. 2801. pſeudonym. qui eum Doctorem quoque Sorbonnicum fuiſſe refert. Idem BOUCHER latet ſub nomine GIMONTII *Slabonenſis*. uid. Placc. inter pſeudonym. num. 1198.

de Clovis p. 171. dicit, quod ſimiles conſiderationes inſtituerit ſuper *Poëma de ſaint Louis du Pere le Moine & ſur la Pucelle de* CHAPPELAIN; ſed has conſiderationes ad aliam iſtius poëmatis editionem reſeruauit, quae autem lucem non aſpexerunt. uid. *le Long* l. c. num. 7374. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, contra CHAPPELAIN & pro illo publicata, allegat.

(660.) Lettre à un curieux ſur les anciens Tombeaux, *qu' on a decouverts le 10. Janvier 1697. ſous le grand Autel d' une Egliſe, qui a été autrefois l' Egliſe cathedrale d' Amiens 1697.* Auctor huius ſcripti eſt abbas de S. ACHEUL, *Chanoine Regulier dans le voiſinage d' Amiens.* uid. *Simonii biblioth. critic.* Tom. 3. cap. 32. p. 370. ubi & hiſtoria huius libelli exponitur.

(661.) Lettre à Mademoiſelle de Scuderi, *contenant l' Eloge de l' Abbé Boiſot.* Auctor eſt *Noël* BOSQUILLON, *membrum academiae Sveſſionenſis (Soiſſons)* qui mortuus eſt 1694. & inſertum deprehenditur hoc ſcriptum *au Journal* 22. *des Savans* 1695. uid. *le Long* l. c. n. 4584. & 4583. ubi allegat aliam anonymi epiſtolam, ſub tit. *Lettre ſur la mort de Jean-Baptiſte.* BOISOT, *Abbé Commendataire de ſaint Vincent de Beſançon* in 4. *Dijon* 1694. cuius epiſtolae auctor eſt *Eſtienne* MOREAU de BRAZEY.

(662.) Lettre ſur le Traité de la ſouveraine perfection 1708. pl. 2. Auctor huius epiſtolae eſſe dicitur Mr. JAQUELOT. uid. *die Sammlung*

Digitized by Google

von alten und neuen Theolog. Sachen 1708. p. 305. cf. infra ſub littera S. *Souveraine perfection.*

(663.) Lettre de Monſieur au Roy, *écrite de Nancy le 30. Mai 1631. & par lui envoyée au Roi pour lui être preſentée; avec la Réponſe du Roi* in 4. *Paris* ap. Vitré 1631. in 8. Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Abbé de Saint-Germain.* Epiſtola haec una cum reſponſione inſerta eſt collectioni (*Recueil*) *de du Chaſtelet* p. 319. uid. *le Long* l. c. num. 8874. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(664.) Lettre d' un ancien Profeſſeur de Theologie de la Congregation de S. Maur, qui a revoqué ſon Appel *à un autre Profeſſeur de la même congregation, qui perſiſte dans le ſien, à Paris* 1726. in 12. pagg. 48. Auctor eſt P. *Vincent* THUILLIER; recenſetur haec epiſtola, memoratu digna, *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Nou. n. 7.

(665.) Lettre en forme de diſſertation ſur l' ancienneté de la ville d' Autun *& ſur celle de la ville de Dijon* in 12, *Dijon* ap. *Reſſayre* 1710. Auctor eſt *François* BAUDOT, *Maitre des Comptes de Dijon*, qui mortuus 1711. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 15054. ſcripta eſt haec epiſtola contra *Salini* epiſtolam, quam allegat *Le Long* l. c. num. 15053.

(666.) Lettre paſtorale de Monſeign. l' Evêque de Londres & de Weſtmünſter *à l' occaſion de quelques ouvrages, qui ont paru depuis peu en faveur de l' Incredulité, on y a joint*

QUEL-

Digitized by Google

QUELQUES LETTRES DE QUELQU'UN PRELAT, *Londres* 1729. in 8. pagg. 115. Auctor epiſtolarum, quae epiſtolae paſtorali adiunctae deprehenduntur, eſt D. GIBSON, *Anglus*; recenſentur eaedem *dans le Journal litteraire* Tom. 14. Part. 2. n. 7. Prodierunt primum hae epiſtolae, anglico ſermone ſcriptae, deinde in gallicam linguam ſunt conuerſae. Auctor in duabus poſterioribus litteris conuerſionem nigrorum in Coloniis Anglicis Americanis prouehere ſtudet.

(667.) Lettre d' un Gentilhomme *Catholique François, contenant breve Réponſe aux calomnies d' un Livret d' un certain prétendu Anglois* (de quo uid. *le Long* l. c. num. 7994.) Auctor eſt *Philippus du Pleſſis*, Sieur DE MORNAY; inſerta eſt haec epiſtola Tom. 1. *des Memoires de la Ligue* p. 454. & p. 619. uid. *le Long* l. c. num. 7995. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(668.) Lettre d' un Serviteur du Roi *(a)* à un Secretaire allemand, *ſur les differens entre le Roi de France & l' Empereur* in 8. *Paris* ap. *Sertenas* 1546. Auctor & ſeruus hic, ut ſe uocat, eſt *Guillaume* du BELLOY, *Seigneur de Langey*, qui mortuus 1553. uid. *le Long* l. c. num. 7600.

(669.) Lettre à M. l' Abbé de Vertot, *touchant les Réponſes d' un Ami du Pere Lobineau aux Diſſertations ſur la Mouvance de Bretagne, & au Traité ſur le même ſujet.* Auctor eſt *Claude du*

(a) Nimirum Franciſci I.

Digitized by Google

du Moulinet; *Sieur* DES THUILLERIES; haec epiſtola impreſſa eſt *avec la Défenſe des Diſſertations* eiusdem auctoris. in 12. *Paris* ap. *Guignard.* 1713. uid. *le Long* l. c. num. 11492. qui in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(670.) Lettre de M. B. (Billet) *Docteur en Medecine*, *ſur l' analyſe*, *la vertu & les Eaux minerales, dont la ſource eſt dans ſon Jardin, proche la Croix-Faubin au Faux-bourg Saint Antoine de Paris;* tertia editio in 12. *Paris* 1707. uid. *le Long* l. c. num. 872.

(671.) Lettre d' un Theologien à un Eccleſiaſtique de ſes amis, *ſur une diſſertation, touchant la validité des ordinations des Anglois*, à Paris 1724. in 12. pagg. 127. Auctor huius epiſtolae eſt P. GERVAISE, abbas quondam *de la Trappe*, qui multis conuitiis aduerſarium ſuum P. *Courayer* proſcindit. Recenſetur haec epiſtola *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Martio n. 5. edit. Amſtel. cf. ſupra ſub uoce *diſſertation*, ubi ſcriptum *du Pere Courayer* adducitur, aliud ſcriptum P. GERVAISE anonymum detegitur ſub tit. *Vie de Rufin.*

(672.) Lettre d' un Docteur en Theologie, *contenant la Refutation du Livre intitulé: Verités academiques* (de quo libro uid. *le Long* l. c. num. 16873.) &c. par C. T. C. T. in 8. 1643. Hae litterae initiales ſignificant *Charles* TRAPES, *Chanoine Theologal,* qui Ieſuita fuit. uid. *le Long* l. c. num. 16875. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(673.) Let-

(673.) Lettre en forme de diſſertation pour ſervir de réponſe aux difficultés, qui ont été faites contre le livre des obſervations ſur la Saignée du pied, *à Paris* 1725. in 12. pagg. 107. Auctor eſt Mr. HEQUET; recenſetur haec epiſtola in Tomo 4 *de la Bibliotheque françoiſe* Part. 2. n. 8. cf. ſub tit. *Obſervations*.

(674.) Lettre de la grande Prieure, & du Convent de Fontevrault, *écrite à toutes les maiſons du même Ordre, ſur la mort de Jeanne Baptiſte de Bourbon, fille du Roy, Henry le Grand, legitimée de France, Abeſſe, Chef & Generale de l' Ordre de Fontevrault* in 4. *Paris* ap. *Joſſe* 1670. hanc epiſtolam confecit *Bonne* BINET *de Montfroy*. *Grande Prieure de Fontevrault*. uid. *le Long* l. c. num. 6382.

(675.) Lettre a M. *** ſur la Vie de Sigisbert, Roi d' Auſtraſie. in 12. Auctor eſt *le Pere* BENOIST *de Toul, Capucin*. uid. *le Long* l. c. in ſupplem. p. 915. col. (a) adde ipſam eius hiſtoricam bibliothecam Galliae num. 6619. & ſequentibus, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, occurrunt.

(676.) Lettre de Mademoiſelle d' Orleans (i. e. *Anne* De BOURBON) *étant à Poiſſy, écrite à la Reine à Saint-Germain en Laye, pour le Bien du peuple* in 4. *Paris* ap. *Feugué* 1649. uid. *le Long* l. c. num. 9222.

(677.) Lettre au Pape Sixte V. *du mois Août* 1590. Auctor eſt *Louis de Gonzague, Duc* DE NEVERS, cuius Tomo 2. commentariorum (*Memoires*) in fol. Pariſiis 1665. editorum, eſt inſerta

Digitized by Google

ſerta haec epiſtola. uid. *le Long* l. c. num. 8261. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta uaria, cum hoc conferenda, adducit.

(678.) Lettre au ſujet de celle, que l'Abbé de Margon a adreſſée au Pere Tournemine, Jeſuite, en forme de Réponſe à l' Extrait, que ce Pere à donné dans le Journal de Trevoux d'un livre, intitulé: le Janſeniſme demasqué. Auctor huius reſponſionis eſt abbas BEZIERS, quem iam detectum deprehendes ſub uoce *Janſeniſme.*

(679.α) Lettre écrite au Roy par Monſieur du 23 *Mars 1631. touchant ſa ſortie hors du Roiaume avec la réponſe de ſa Majeſté* in 4. *Paris* ap. *Vitré* 1631. it. in 8. 1631. Haec epiſtola cum reſponſione etiam impreſſa eſt in collectione *de du Chaſtelet* p. 288. Prodierunt etiam ambae germanice in 8. 1631. & ſcripta eſt epiſtola & reſponſio per *Leonard* GOULAS, *Secretaire de Commandements de Monſieur,* hoc enim confirmat *Nicolas de la Mothe* GOULAS, *dans la vie manuſcrite de Leonard* GOULAS, *ſon parent.* *Maître Guillaume* autem *dans ſes converſations* hanc epiſtolam & plura aliâ ſcripta, nomine *de Gaſton de France* edita, tribuit Praeſidi LE COIGNEUX, *Cancellario quondam Ducis d' Orleans.* uid. *le Long* l. c. num. 8862. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adhuc alia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(679.β) Lettre à un Docteur de Sorbonne *ſur le ſujet de pluſieurs Ecrits, compoſez de la Vie & de l' Etat de Marie des Vallées, du Diocèſe de*

Coutance

Coutance in 4. Auctor eſt *Charles* DU FOUR, Abbas *d' Aunay*, Theſaurarius eccleſiae Rothomagenſis (Rouen) quae epiſtola ſcripta eſt circiter annos 19 poſt mortem huius Mariae, nimirum circa annum 1675. Monſ. *le Long* l. c. num. 17482. dicit, illos, qui legerint hanc uitam & illam d' Antoinette de Bourignon non debere mirari, quod has uitas non retulerint inter deuotarum feminarum uitas: ſed quid his uerbis uelit, non ſatis intelligo. *Le Long* l. c. aliam adhuc MStam uitae huius Mariae deſcriptionem adducit.

(680.) Lettre ſur le prétendu Solon des pierres gravées. Auctor eſt Mr. BAUDELOT, membrum *de l' academie des Inſcriptions*, qui ducis *d' Orleans* cogitationes de hac materia conjecit in chartam. uid. *le Journal des Savans* 1718. menſ. Mart. n. 8. & menſe Aprili n. 9. & exinde *die Leipz gel. Zeit.* 1718. p. 254.

(681.) Lettre écrite par un Chanoine de Luçon à un de ſes Amis, *contenant ſes Reflexions ſur la Requête, preſentée au Roi par les Pairs de France*, le 22. Fevrier 1717. in 8. 1717. Epiſtola haec ſcripta eſt die 30 Mart. 1717. & tribuitur *Claudio* BLANCHARD, *Aduocato* Parlamenti. uid. *le Long* l. c. num. 13457*. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(682.) Lettre à Mr. Begon, contenant un Abregé de la vie de Mr. de Tournefort, *à Paris* 1717. in 4. pagg. 35. Auctor eſt Mr. LAUTHIER, *ICtus*, qui hac epiſtola probatum dedit, ſe non primis labris deguſtaſſe hiſtoriam.

ſtoriam naturalem. Recenſetur haec epiſtola *dans l' Europe ſavante* 1718. menſ. Martio n. 1. & laudatur ob naturalem ſermonis pulchritudinem; recenſetur quoque *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Aprili n. 7. ex quo diario quaedam memoratu digna de *Tournefortio* exhibentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 317.

(683.) Lettre de M*** à un Homme de Qualité, *qui lui à demandé ſon ſentiment ſur la Lettre d' un Eſpagnol à un François & ſur les Reponſes, qu' on y a faites & ſur la Requête des Princes* du 20 Septembre 1716. in 8. 1716. Haec epiſtola & duae aliae ſequentes *à un Homme de Qualité* auctorem agnoſcunt *Louis* LE GENDRE, Canonicum de Nôtre-Dame de Paris; uid. *le Long* l. c. num. 11820. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(684.) Lettre (ſeconde) de M *** *à un Homme de Qualité, qui luy a propoſer des doutes ſur la première Lettre, que l' Auteur luy avoit écrite, touchant l' Affaire des Princes du* 30. Dec. 1716. in 8. 1717. Auctor itidem eſt LE GENDRE. uid. *le Long* l. c. num. 11825. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(685.) Lettre troiſiéme de M *** *à un Homme de Qualité, qui luy a demandé ſon ſentiment ſur le grand* Memoire, *qui a paru ſous le nom de M. le Duc, de M. le Comte de Charolois & de M. le Prince de Conty* du 23. Mars 1717. in 8. 1717. Auctor quoque eſt LE GENDRE. uid.

le Long

Digitized by Google

le Long l. c. num. 11831. cf. numeros antecedentes & ſubſequentes apud Longium, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, adducuntur. cf. quoque numerum ſequentem, in hac mea Bibliotheca.

(686.) Lettre inſtructive d' un Catholique à un Proteſtant de la ville de Lion, *écrite le dix de Mars 1717. ſur le nom d' Egliſe Romaine, donné à l' Egliſe Catholique, à Lion* 1707. in 12. pagg. 32. Auctor eſt Mr. ANDRY, qui in hac epiſtola monſtrare contendit, nullam eccleſiam uere catholicam eſſe, quam romanam. *(a)*

(687.) Lettre d' un Chanoine de Luçon *à un de ſes amis, contenant ſes reflexions ſur la requête, preſentée au Roi par les Pairs de France, le 22. Fevrier* 1717. & in 8. 1717. edit. epiſtola autem ipſa eſt dediée d. 30 Martii 1717. Auctor eſſe cenſetur *Claude* BLANCHARD, Aduocatus Parlamenti. uid. *le Long* l. c. num. 11831. & 13457*

(688.) Lettre critique ſur la nouvelle Tragedie d' Oedipe, *par Mr. de Voltaire*, *à*

 Paris

(a) Occaſionem ad hanc epiſtolam ſuppeditauit Lutheranus quidam, qui dixerat, ſe quidem catholicae, ſed non romanae eccleſiae eſſe addictum, recenſ. haec epiſtola *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſ. Iulio n. 5. Probare autem uult auctor exinde ueritatem religionis romanae, quia, licet ualidiſſima & ſolidiſſima contra illam proferrentur argumenta, ipſa tamen innumeros adhuc nanciſceretur aſſeclas. Si autem hoc argumentum ualeret ad ueritatem religionis cuiusdam probandam, potiori iure religio Mahummedanorum pro uera uenditari poſſet, nam licet huc usque eius futilitas ab innumeris fere ad oculum demonſtrata fuerit, illi tamen religioni magna adhuc hominum multitudo patrocinatur.

Digitized by Google

Paris 1719. in 12. pagg. 30. quae epiſtola adhaeret ſecundae editioni *de l' Oedipe de Mr. Voltaire*, & auctorem habere dicitur P. ARTHUIS, *Ieſuitam*, cuius ſtilus leporibus ſatis eſt ornatus. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 284. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1719. menſ. Aug. num. 14. *(a)*

(689.) Lettre d'un Gentilhomme Anglois *à un de ſes Amis à la Haye* in 4. 1658. Auctor eſt GUY JOLY, partibus Cardinalis *de Rets*, addictus in cauſſa abalienationis loci Mardik & aliorum locorum maritimorum Flandriae in poteſtatem Cromvelli, ubi auctor omnia damna proponit, quae in Galliam ex tali abalienatione cadere poſſent. uid. *le Long* l. c. num. 9623. qui etiam in numeris ſubſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(690.) Lettre d' un Seigneur de Hainault, *(b)* *envoyée à un ſien ami ſuivant la Cour d' Eſpagne, 15. Avril 1564. (avant Paques)* in 8. 1564. Hoc ſcriptum tribuitur *Carolo* DE VAUDEMONT, *Cardinal de Lorraine*, ad eius certe defenſionem haec

---

(*a*) Cf. cum hoc ſcripto: *Lettre à Madame - - contenant la critique de l' Oedipe.* Quae epiſtola inſerta eſt *au Journal hiſtorique* menſe Martio & Aprili anni 1719. & recenſetur *dans l' Europe ſavante* 1720. menſe Iulio n. 12. Auctor huius epiſtolae eſt Mr. VAN EFFEN, qui etiam edidit *le Miſantrope* & *la Bagatelle*.

(*b*) *Bayle dans le Dictionnaire hiſtorique & critique, Note* L. ſub uoce *Lorraine* dicit: *La Réponſe eſt tres vigoureuſe, elle vient d' une plume mieux taillée que celle de l' Apologiſte du Cardinal.*

haec epiſtola ſcripta eſt. Continet multa improperia contra familiam *de Montmorency* & contra Admiralium *Coligny*. uid. *le Long* l. c. num. 7746. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(691.) Lettre de Mr. l' Abbé *** à Mr. l' Abbé Houtteville au ſujet du Livre *de la religion chrétienne, prouvée par les faits à Paris* 1722. in 12. pagg. 460. Auctor eſt abbas DE FONTAINE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 778. & 1726. p. 1068. Stilum *Houttevillii* abbas DE FONTAINE ad argumentum pertractatum, in dicto libro non quadrare cenſet, uarios etiam errores, praeſertim contra grammaticam ex *Houttevillii* ſcripto notat. Recenſetur ſcriptum abbatis DE FONTAINE *dans le Journal des Savans* 1723. menſ. Majo n. 8. p. 506. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 634. coll. p. 545. add. *Lettre écrite en Provence* infra ſub uoce *la verité de la religion chrétienne.*

(692.) Lettre de l' Auteur du Fanatiſme renouvellé (de quo libro uid. *le Long* l. c. num. 1872.) *à M. Brueys de Montpellier* (qui *Fanatiſme renouvellé* ſub cenſuram uocauerat *dans la Suite de l' hiſtoire du Fanatiſme de notre tems, à Paris* 1709. in 12.) du 2. Mai 1710. in 4. Auctor eſt *Jean Baptiſte* LOUVRELOEIL, *Prêtre de la doctrine chrétienne*, qui in titulo *du Fanatiſme renouvellé* 1704-1706. *Avignon* in 12. 4. uoll. editi nomen ſuum expreſſit. uid. *Le Long* l. c. in ſupplementis p. 301. col. (b) qui etiam in ipſa bibliotheca ſua

Digitized by Google

hiſtorica Galliae num. 1869. & ſeqq. uaria ſcripta, de Fanaticiſmo in Gallia agentia, adducit.

(693.) Lettre d'un Particulier ſur la ſortie de Meſſieurs les Princes in 4. 1651. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE´. (a) uid. *le Long* l. c. num. 9403*. coll. uoce *du Boſc* in indice ap. *le Long*, ubi hoc ſcriptum huic auctori tribuitur.

(694.) Lettre ſur la Tragédie de Romulus. Auctor eſt Mr. DE LA MOTTE, qui in hoc ſcripto multas fabulas de Romulo inſpergit, quae nusquam in hiſtoria Romuli reperiuntur, parum laudis iſti ſcripto tribuitur *dans les Memoires hiſtoriques & critiques* 1722. menſ. Maio n. I.

(695.) Lettre du Bourgeois deſintereſſé in 4. Auctor anonymus *(du Boſc)* DE MONTANDRE´) tribuit hoc ſcriptum Cardinali *de Rets dans l' Eſprit de Guerre des Pariſiens*. uid. *le Long* l. c. num. 9519. & 9517*. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(696.) Lettre ſur la mort de Pierre Coton, *Jeſuite à M. Cheneveu ſon frere* in 8. *Paris* ap. *Martin* 1626. Auctor eſt PELLETIER. *Cotton* autem

(a) Qui dicit gallicis uerbis, a me in latinum conuerſis: Audeo affirmare (coram uobis, *Meſſieurs les Princes*) & domeſtici ueſtri teſtimonium de hoc perhibuerunt, quod ſim primus, qui uos ſine ſimulatione defendit, quum uniuerſi Pariſii ualde lactarentur de uobis, in uincula coniectis. Quae uerba indicant, hunc eſſe eundem auctorem omnium illorum ſcriptorum, *dans le Courtiſan deſintereſſé* indicatorum de quibus. uid. ſub uoc. *Courtiſan*.

autem mortuus eſt 1626. uid. le Long. l. c. num. 6093, qui etiam num. 6094. uitam *Cottoni* per *Roverium* & num. 6095. uitam eiusdem, per *Ioſeph* d' ORLEANS ſcriptam, adducit.

(697.) Lettre écrite au nom d' un Etranger (a) *à M. de Crequi ſur le ſujet de la Paix entre la France & l' Eſpagne; de Paris le* 15. Avril 1661. Auctor eſt *charles de Saint-Denis de Saint-Evremont*, qui mortuus eſt 1703. (in num. 9200.* dicit, illum mortuum eſſe 1700.) haec epiſtola adeo irritauit miniſtros contra auctorem, ut regnum Galliae relinquere coactus fuerit, quod non amplius intrauit. Cardinalis *Mazarini* mores & modus agendi optime detecta ſunt in hoc ſcripto ironia quadam iucunda & ingenioſa, immixtae quoque ſunt quaedam tractationes mordaces contra Cardinalem *Mazarinum* uid. le Long. l. c. num. 13321.

(698.) Lettre d' un François *ſur un certain Diſcours fait naguere pour la Preſeance du Roi d' Eſpagne le 16* Fevrier 1586. in 8. 1587 in 8. *Paris* ap. *Patiſſon* 1594. auctor eſt *François* PITHOU, *Aduocatus Parlamenti*, cui italicum quoddam ſcriptum, Roma delatum, occaſionem hoc exarandi dedit. uid. le Long. l. c. num. 11002. qui in numeris praecedentibus & ſequentibus multa ſcripta eiusdem argumenti profert in medium.

(a) Inſertum eſt hoc ſcriptum p. 588. *du Recueil de pluſieurs Pieces, ſervant à l' Hiſtoire moderne* in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* 1663. & p. 197. *du Recueil de diverſes Pieces curieuſes pour ſervir à l' hiſtoire* in 12. *Cologne* ap. *du Caſtel* 1665. & in omnibus editionibus EVREMONTII.

Digitized by Google

(699.) Lettre de Monſieur au Roi, (*a*) *écrite de Bezançon le premier Avril* 1631. eadem epiſtola prodiit *avec des obſervations.* Has obſeruationes Cardinal DE RICHELIEV confecit. uid. *Avertiſſement*, quod eſt *devant le Journal de ce Cardinal*, editionis 1648. add. le Long. l. c. num. 8864. cuius etiam numeri praecedentes & ſequentes cum hoc ſunt conferendi.

(700.) Lettres du Nonce du Pape, *envoyées à la Cour, ſur les affaires de Bearn* in 8. *Paris* 1620. auctor harum litterarum eſt *Guy* BENTIVOGLIO, qui mortuus 1644. in dignitate cardinalitia. uid *Le Long. dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 1805. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa quoque ſcripta, cum his litteris conferenda, adducit.

(701.) Lettres critiques ſur divers ſujets importans *ou ſur quelques endroits de l'Ecriture par M. de J. à Amſterd.* 1715. in 12. pagg. 344. auctor eſt Mr. JONCOURT, cuius iactantia perſtringitur in part. I. Tom. 6. *du Journal litteraire* art. 12. recenſentur hae litterae Part. I. Tomi 4. *de la Bibliotheque ancienne & moderne de Mr. Le Clerc.* art. 12. it. *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Oct. art. 2. nec non *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Martio art. 5. Epiſtolarum illarum ſunt 6. Prima agit de latrone in cruce (*b*) 2) ad Gen. 49. v. 10. 3.) ad Rom. 7. de-

(*a*) Haec epiſtola etiam inſerta eſt *aux Memoires d'un Favori de Monſieur* p. 209. in 12. *Leyde* 1667. & *au Recueil de du Chaſtelet.* p. 294.

(*b*) Mr. JONCOURT in hac epiſtola audet probare, quod

de creatura gemebunda. 4.) ad Rom. 8. 19-22. 5) ad Rom. 9. 3. 6) ad Pſalm 58. v. 5. 6. add. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1716. p. 1040. ubi tamen huic ſcripto forma octaua, non duodecima tribuitur, illudque 1. Alph. & pl. 2. explere dicitur.

(702.) Lettres à Madame la Marquiſe de *** *ſur le ſujet de la Princeſſe de Cleves* in 12. *à Paris* 1678. Liber ille, cui titulus *La Princeſſe de Cleves* in magno quidem honore habebatur, cum prodibat, ſed auctor harum litterarum, qui P. *Dominique* BOUHOURS, Ieſuita eſſe dicitur, non parcit ſua critica auctori alius libri. Qui dubitare vellet de auctore harum epiſtolarum, illum convincere poſſet modus ſcribendi & iudicandi, quem adhibet auctor, & uariae allegationes ex dubiis cuiusdam Pſeudonymi *Bas-Breton*, ſub quo nomine latet BOVHOVRS uid. Placc. in Pſeudon. ſub uoce *Bas-Breton*, & auctor etiam paſſim nouas obſeruationes de lingua gallica ſuppeditat, quaedam tamen in iſto libro ſententiae continentur, quae forſitan impedierunt, quod *Bouhours* ſe non profiteretur auctorem huius libri. uid. le Long. l. c. num. 17428. qui etiam num. 17427. *de la Princeſſe de Cleves* agit & num.

 17429.

quod latro iſte iam ante crucifixionem ſuam fuerit fidelis & non demum in cruce conuerſus, quam ſententiam etiam Mr. BERNARD. in tract. *von der ſpäten Buſſe* tuetur, contra quos ambo uide WOCKENIVM in *obſeruationibus priuatis* Tom. 2. p. 105. & *Chriſtophor.* WOLFIVM *in curis philolog. criticis ad Luc.* 23. v. 40.

Digitized by Google

17429. atque 17430. de aliis ſcriptis, cum hoc conferendis. Adde in hoc ipſo libro meo tit. LA PRINCESSE DE CLEVES & tit. CONVERSATIONS.

(703.) Lettres édifiantes & curieuſes, *écrites des Miſſions étrangeres & par quelques Miſſionaires de la compagnie de Jeſus*, XIIme. *recueil*, *à Paris* 1715. in 12. pagg. 428. eodem anno hae epiſtolae Londini in anglicam linguam converſae prodierunt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 100. & germanice quoque 1717. uid. *Journal des Savans* 1717 menſe Maio n. 13. & anni 1715. diei 27. menſis Maii n. 1. & diei 6. eiusd. menſis n. 2. ubi hae epiſtolæ cum laude recenſentur. A uariis autem exaratae ſunt auctoribus e. g. prima epiſtola auctorem habet P. BOUCHER, altera *Ioſeph* SOMERAN, tertia P. TAILLANDIER, uid. *Journal des Savans* 1715. menſe Maio art. 2. ubi etiam hae epiſtolae recenſentur, quarta P. d' ENTRECOLLES, ſexta P. JAQUEMIN, ſeptima P. *Gabriel* MAREST, & ultima P. SEPP. uid. *Journal des Savans* l. c. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 189. Collector octo partium priorum de his epiſtolis eſt P. LE GOBIEN. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 330. Partes ſubſequentes collegit P. DU HALDE, *Secretarius du Pere Tellier.*

Recueil XIII. harum epiſtolarum prodiit Pariſiis 1718. pagg. 436. recenſetur haec collectio *dans l' Europe Savante* 1719. menſe Aprili n. 8. & longe praefertur illis 8. epiſtolarum partibus, a P. GOBIEN collectis, maximum praeſtare uſum di-

Digitized by Google

dicuntur hae epiſtolae ad cognoſcendam penitius hiſtoriam naturalem & Geographiam prouinciarum orientalium; adde aliam huius collectionis recenſionem *dans le Journal des Savans* 1719. menſe Aprili n. 2. conſtat haec collectio XIII. ex quinque epiſtolis, *prima* eſt a P. VILETTE, *ſecunda* & *tertia* a P. BOUCHER, *quarta* a P. d' ENTRECOLLES, *quinta* a P. CHOLLENEC. Contenta harum epiſtolarum paucis indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 251. recenſetur quoque haec collectio *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſe Iulio n. 8.

Recueil XIV. harum epiſtolarum prodiit Pariſiis 1720. in 12. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1720. menſe Sept. n. 12. & menſe Octobri eiusd. anni n. 3, it. *dans les Memoires de Trevoux 1721*, menſe Febr. n. 3.

Recueil XV. Pariſiis 1722. in 12. pagg. 418. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1722. menſe Auguſto n. 11. & menſe Sept. eiusd. anni n. 16. it. *dans les Memoires de Trevoux 1722*, menſe Aug. n. 6.

Recueil XVI. Pariſiis 1724 in 12. pagg. 411. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Oct. n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeitung*, 1724. p. 1049.

Recueil XVII. prodiit Pariſiis 1726. in 12. pagg. 446. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Maio n. 4. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 632. ubi potiora contenta & auctores epiſtolarum huius collectionis indicantur, recenſetur quoque collectio XVII.

Digitized by Google

dans les Memoires de Trevoux 1728. menſe Martio n. 7.

Recueil XVIII. Pariſiis 1728. in 12. pagg. 363. recenſetur *dans le Journal des Savans* menſe Nou. 1728. n. 4. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 117. cf. *le Journal des Savans* 1729. menſe Februario n. 4. & *les Memoires de Trevoux* 1730. menſe Martio n. 6.

Recueil XIX. Pariſiis 1729. in 12. pagg. 506. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1730. menſe Aprili n. 5. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 588.

Recueil XX. Pariſiis 1732. in 12.

Recueil XXI. Pariſiis 1734. in 12.

(704.) Lettres & autres pieces curieuſes ſur les Affaires du tems in 12. *Amſterdam* 1672. Auctores ſunt Monſ. *Franc.* Baro DE LISOLA, & M. DE CAMPRICHT; continet haec collectio commentarium (*Memoire*) & uarias epiſtolas, ſcriptas a 26. Novembr. 1671. usque ad 6. Ianuar. 1672. per Baronem *de Liſola & de Campricht* ad ſtatus Hollandiae cum annotationibus uid. le Long. l. c. in ſupplementis p. 938. col. (a) adde in hac ipſa bibliotheca mea ſub tit. *Dénouement* ubi liber cum hoc conferendus occurrit.

(705.) Lettres, écrites par Jaques Benigne Boſſuet, *Evêque de Meaux, par Amand Jean Le* BOUTHILLIER DE RANCEY, *Abbé de la Trappes & par M**** (i. e. DE LA LOVBERE) *pour ſervir de refutation aux bruits, que les Religionaires ont repandu touchant la mort de M. Peliſſon* in 4. *Toulouſe* 1693. *Simon* DE LA LOUBERE

mem-

membrum *de l' academie françoiſe*, hanc collectionem epiſtolarum edidit, & auctor eſt tertiae in hac collectione epiſtolae. uid. le Long. l. c. num. 14069.

(706.) Lettres chrêtiennes & ſpirituelles ſur divers ſujets, *qui regardent la vie interieure, ou l' Eſprit du vrai Chriſtianiſme, à Cologne* 1717. & 1718. in 8. Partes 4. pl. 118. Hae epiſtolae profectae ſunt a *Madame* DE GUYON. vid. *die Republyk der Geleerden* 1718. menſe Ian. & Febr. n. 9. ubi illae epiſtolae recenſentur.

Lettres nouvelles d' un Prieur. uid. ſub uoc. *Regles*.

(707.) Lettres d' un Suiſſe à un François, *où l' on voit les veritables interêts des Princes & des Nations de l' Europe, qui ſont en guerre; & divers Memoires, Avis & autres Pieces juſtificatives, concernant la Guerre preſente, depuis l' an 1703. juſqu' en 1711.* in 4. & 2. voll. in 12. *Basle* (ſed potius *Paris* ap. *Laune*) 1703, 1711. auctor eſt *Jean* de la CHAPELLE, *de l' academie Françoiſe.* Stilus in his litteris laudandus eſt, & magna auctoris prudentia in illis conſpicitur, litterae quoque ex actis fide dignis ſunt deductae & compoſitae. Auctoris ſcopus in his litteris praeſertim eſt, ut oſtendat, in nullum foederatum & contra regem Galliae atque Hiſpaniae praeſens bellum gerentem redundare utilitatem, quam in imperatorem. Prodierunt etiam hae litterae, in latinum ſermonem conuerſae, ſub tit. HELVETII, GALLIAE INCOLAE, AD GALLVM APUD HELVETIOS VERSANTEM EPISTOLAE XII.

Digitized by Google

XII. CIRCA VERUM EUROPAE STATUM, DE GALLICO IDIOMATE IN LATINUM CONVERSAE AB IPSO AUCTORE 2. uoll. in 12. (Pariſiis) 1703-1711. uid. le Long l. c. num. 13388. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum his epiſtolis conferenda adducit. Adde quoque in hac ipſa Bibliotheca mea titulum REPONSE AU MANIFESTE.

(708.) Lettres hiſtoriques à M. D. -- ſur la nouvelle comédie Italienne: *dans lesquelles il eſt parlé de ſon Etabliſſement, du Caractere des Acteurs, qui la compoſent, des Pieces, qu'ils ont repréſentées jusqu' à preſent & des Avantures, qui y ſont arrivées à Paris*. 1717. in 12. *première lettre* pagg. 44. Auctor eſt Mr. DE CHARNI, recenſetur hoc ſcriptum, ſed ne minimo quidem cum elogio *dans l' Europe ſavante* 1718. menſe Martio n. 2. cf. *die Leipz. gel. Zeit*. 1718. p. 315. Laudantur tamen iſtae litterae propter facetias, quibus repletae ſunt, & ſtilum ut uocant, fluidum *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Maio n. 6.

(709.) Lettres, Déclarations, *Manifeſtes de ſon Alteſſe de Savoye examinez; Intentions de ſa Majeſté & Actions du Cardinal de Richelieu, juſtifiees dans la Réponſe de la Breſſante à un Savoyard* in 4. 1630. in 8. *Paris* ap. *Martin* 1630. auctor eſt *Matthieu* de MORGUES, *Sieur de Saint-Germain*. Haec ſcripta quoque inſerta ſunt collectioni (Recueil) *de du Chaſtelet* p. 66. in fol. *Paris* 1635. Haec collectio ſubſcripta

ſcripta eſt per *Franciſc. de Vellay*; *de Morgues* autem erat in Gallia natus & ex terra de *Vellay*, hoc ſcriptum unicum in fauorem Cardinalis *de Richelieu* ab auctore exaratum eſt. uid. Le Long l. c. num. 8830. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(710.) Lettres ſur divers ſujets de Morale & de Pieté. Auctor harum epiſtolarum eſt Mr. DU GUET. uid. *l' Europe ſavante* 1718. menſe Martio n. 5. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 301. Noua harum epiſtolarum editio prodiit Pariſiis 1726. Tomis 2. in 12. pagg. (a) 516. uid. *la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Aprili n. 1. ubi auctoris ſtilus coactus & liber uariis erroribus ſcatens uocatur. Laudatur tamen auctoris ſtilus *dans le Journal des Savans* menſe Auguſto 1726. n. 2. edit. Amſtelod. Tomus III. harum epiſtolarum prodiit etiam Pariſiis 1726. in 12. pagg. 463. & cum laude propter pias meditationes recenſetur *dans la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Nov. & Dec. n. 3.

(711.) Lettres d'Amour d'une Religieuſe Portugaiſe, *écrites au Chevalier C. Officier François en Portugal à la Haye* 1716. Translator huius

(a) Certo tamen non conſtat, num. Tomus 1 ſolus contineat pagg. 516. ut ex p. 971. *der Leipz. gel. Zeit.* apparere uidetur, aut an Tomi 2. ſimul tot paginas expleant. Dubie de hoc ſcripto loquuntur auctores, ut non ſatis conſtet, an hic liber ſit anonymus.

Digitized by Google

huius libri eſt Mr. de GUILLERAGES, (*a*) *Secretarius & legatus regis Galliae.* uid. *Journal litteraire* 7. part. 2. n. 10. ubi hic liber recenſetur, in pleriſque huius libri editionibus perperam nomen auctoris exprimitur.

(712.) Lettres Perſanes, *à Cologne* 1721. in 12. *vol. 1.* pagg. 312. *vol. 2.* pagg. 348. Perſtringuntur in his epiſtolis Gallorum uitia, & auctor illarum uoluit imitari auctorem libri, cui tit. *L'Eſpion Turc* cf. ſupra ſub uoce *Eſpion.* Eſt autem haec editio anni 1721. ſecunda auctior & correctior, cuius uolumen I. cum laude recenſetur in Part. 2. *du Journal litteraire* Tom. XI. n. 13. & Part. 2. Tom. XII. n. 3. Duo uolumina ſimul recenſentur *dans la bibliotheque ancienne & moderne de Mr. Le Clerc* Tom. XV. Part. 2. n. 13. *Vol. I.* etiam recenſetur *in den Maendelyken Uittrekſels* 1721. menſe Iulio n. 2. *Vol. 2.* ibidem recenſetur menſe Aug. n. 6. Auctor eſſe dicitur Mr. DE CLARIGNY, qui etiam ſine adiecto nomine ſuo edidit: *Syſtême du Coeur* & *Agrémens du langage.* uid. *les Memoires hiſtoriques* & *critiques* 1722. n. 1. & exinde ſatis uerboſe *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 405. Sed in nouis litterariis Lipſienſibus germanicis 1734. n. 74. p. 659. Mr. MONTESQUIEU, *Preſident* auctor *des Lettres Perſanes* indicatur.

(713.) LETTRES AU PRETENDU NOUVEAU CONVERTI (i. e. Mr. *Peliſſon*) *au ſujet de la perſecution de France & de la revolution d' An-*

(*a*) Quaedam ſingularia de hoc auctore uid. *dans les particularitées de la Vie des auteurs françois devant les lettres de Mr. Richelet* p. 99. edit. quintae.

Digitized by Google

d' Angleterre, Dordr. 1690. in 12. pl. 6. auctor eſt G. HUET. M. D. S. E. qui etiam edidit *Apologie pour les vrais-Tolerans.*

(714.) Lettres ſur les Anglois & les François & ſur leurs voyages, *à Cologne* 1725. in 12. pagg. 512. & *à Geneve* 1725. in 8. auctor eſt Mr. MURALT, *nobilis quidam Helvetus, ex prouincia Bernenſi*, recenſentur hae epiſtolae in Tomo 4. *de la Bibliotheque françoiſe* Part. 2. 1724. n. 5. & auctoris ſtilus non adeo elegans eſſe cenſetur, quod etiam repetunt auctores *de la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Ian. & Febr. art. 10. Auctor interdum in Gallos & Anglos iniurius eſſe dicitur, quorum mores auctoris ſeueritas non potuiſſet perpeti. adde etiam *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 85. 454. 636. 712. recenſionem aliam harum epiſtolarum uide *dans le Journal des Savans* 1726. menſe Iunio n. 6. edit. Amſtel. & menſ. Sept. eiusd. anni n. 2. it. *dans la Bibliotheque des Livres nouveaux*, quae Bibliotheca prodiit Nanceii (*Nancy*) 1726. in 8. n. 4. ubi etiam auctores iudicant, MURALTUM praeſertim in Gallos eſſe iniurium, cf. *Apologie du caractere des Anglois & François.* Prodiit etiam contra hoc ſcriptum MURALTI: *La defenſe des Anglois & des François, ou la refutation du Gentilhomme Suiſſe ſur les Anglois & les François & ſur les voyages, avec une Apologie de la ſixiéme Satyre de Mr. Deſpreaux, que l' Auteur Suiſſe a critiquée* in 12. *à Paris* 1726 uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 123. auctor huius defenſionis eſt P. BRUMOY.

(715.) Lettres critiques ſur Clovis. Au-

Auctor eſt Mr. DU BOSC. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 489. add. uocem *Clovis.*

(716.) Lettres galantes & philoſophiques par Mademoiſelle de *** *à la Haye* 1721. in 12. pagg. 404. auctor eſt Mr. *Remond* DE ST. MARD, licet praemiſſum ſit nomen *Mademoiſelle*, cum laude propter acerrimum iudicium, in illis elucens, laudantur hae epiſtolae *dans la Bibliotheque Françoiſe* menſe Iul. & Aug. 1726. n. 12.

(717.) Lettres philoſophiques ſur la formation des Sels & des Cryſtaux & ſur la generation in 12. auctor eſt Mr. BOURGUET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 419.

(718.) Lettres d' un Docteur Allemand de l' Univerſité catholique de Strasbourg *à un Gentilhomme Proteſtant ſur les ſix obſtacles du Salut, qui ſe rencontrent dans la Religion Lutherienne, à Strasbourg.* Auctor eſt P. *Ioh. Iac.* SCHEFFMACHER, *Ieſuita, TH. D. & Rector Collegii Ieſuitarum Argentoratenſis*; recenſentur hae epiſtolae *dans les Memoires de Trevoux* 1731. menſe Iunio n. 6. Epiſtolarum ſunt 6. & ſecunda editio gallica recognita, correcta & aucta prodiit Argentorati 1730. in 4. pagg. 496. recenſentur quoque hae epiſtolae *dans le Journal des Savans 1731.* menſe Iul. n. 8. & auctor ab omni acerbitate ſe abſtinuiſſe dicitur. (a)

(719.) Let-

(a) cf. cum hoc ſcripto *Lettres d' un Theologien reformé à un Gentilhomme Lutherien, pour ſerbir de Reponſe à celles qu' un Docteur Allemand de l' univerſité catholique de Stras-*

(719.) Lettres ſerieuſes & badines. Auctor eſt dominus de BEAVMARCHAIS, uti apparet ex ſcripto magiſtratus 1731. d. 26. Iul. contra illum edito. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. n. 89. p. 794.

(720.) Lettres 10 imaginaires & 8 viſionaires de l' hereſie, 1664. & 1665. tribuuntur NICOLIO. uid. *l' hiſtoire des cinq propoſitions de Janſenius* p. 293.

(721.) Les Libertés de l' Egliſe Gallicane, *dediées au Roy Henry IV.* in 8. *Paris* ap. *Patiſſon* 1594. auctor eſt *Petrus* PITHOEVS (*Pithou*) cuius etiam operibus, Pariſiis 1609. 1612. in 4. editis, inſertum eſt hoc ſcriptum, idem tractatus reperitur *dans les Recueils des Libertés de* 1609. 1612. 1639. & 1651. & *dans du Tillet* Tom. 2. *de ſon Recueil des Rois de France* p. 283. in 4. *Paris* 1618. Le Long l. c. num. 2314. iudicat, hunc tractatum unum ex accuratiſſimis eſſe, qui de hoc momento conſcripti exſtarent; idem *Le Long* in numeris praecedentibus & ſequentibus multa ſcripta eiusdem argumenti adducit.

(722.) Liſte des Cardinaux vivans le 29. Mart, 1721, *par l' auteur de la Géographie hiſtorique à Paris* 1722. in 8. Auctor eſt abbas DANGUEAU. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen* 1722. p. 854.

Hh Livre

Strasbourg à écrites à ce Gentil-homme par Armand de La Chapelle, Paſteur de la Haye, à Amſterd. 1736. in 8. Partes 2. 1. Alph. pl. 13. quae epiſtolae recenſentur in parte 220. actor. eruditor. germanicor. n. 1.

Digitized by Google

Livre des Martyrs uid. infra ſub uoce MARTYRS.

(723.) Le livre univerſel, *ou mêlange utile & agréable, premiere partie à Paris 1717.* in 8. pagg. 91. auctor eſt Mr. BILLECOQ, qui quondam habitauit *à la Roye en Picardie.* uid. *l'Europe ſavante* 1718. menſ. Martio n. 10. ubi uaria in auctore reprehenduntur, quae etiam repetunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 304. add. p. 266. & potiora illius libri momenta indicant.

(724.) (Que la) Lorraine eſt un ancien membre de la Couronne de France, & *quels Droits le Roi y peut prétendre.* Auctor eſt *Charles* SOREL, *Seigneur de Souvigny, Hiſtoriographus Galliae* (a).

(725.) Lutrigot eſt inepta imitatio DU LUTRIN, ſcripti, a *Boileau* confecti. Auctor eſt BONECORSE, qui *Boileau* uariis iniuriis & conviciis proſcidit. Mortuus eſt BONECORSE 1706. Maſſiliae uid. Tom. 2. operum *de Boileau* in notis p. 199.

(726.) Lyon dans ſa ſplendeur, *ou Deſcription de la ville de Lyon* in 4. *Lyon* 1656. auctor eſt *Samuel* CHAPPUZEAU, & ſcriptum hoc continet elogia urbis Lugdunenſis. uid. *Le Long*

(a) Inſertum eſt hoc ſcriptum *Sorelli au Recueil de divers Traités ſur les Droits & Prerogatives des Rois de France* in 12. *Paris* 1666. (de quo uid. num. 2334. (δ) anonymor. ap. Placcium) uid. le Long. l. c. num. 12138. qui, in numeris praecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet. add. infra ſub tit. *Remarques diverſes ſur la Lorraine.*

Long. l. c. num. 15092, qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de Hiſtoria & antiquitatibus urbis Lugdunenſis agentia, allegat.

M.

(727.) Macarize, ou la Reine des Isles fortunées. Auctor eſt Abbas D' AUBIGNAC, qui in hoc libro totam philoſophiam ſtoicam comprehendere uoluit, uid. notas ad Tom. 2. operum *de Boileau* p. 223.

(728.) Maintenue & Defenſe des Empereurs, *Rois, Princes, Etats & Republiques, contre les Cenſures, Monitoires & Excommunications des Papes* in 8. (*Geneve*) 1592. 1602. Auctor eſt *Dionyſius* GODOFREDUS, Ictus, pater *Iacobi & Theodori Godofredorum.* uid. le Long. l. c. num. 2436. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, allegat.

(729.) La Maiſon de ſaint Auſpice, *premier Evêque d' Apt: avec un Abregé chronologique d' une grande partie des Evêques, qui lui ont ſuccedé* in 12. *Paris* ap. *le Gentil* 1685. auctor eſt *Pierre* DE MARMET, *Valcroiſſant, de la ville d'Apt.* uid. *le Long.* l. c. num. 2932. qui etiam in numero praecedente ſcriptum, per *le Grand* de fundatione huius abbatiae editum, adducit.

(730.) Maniere de Profeſſion de Foi *que doivent tenir ceux du Dioceſe d'Angers, qui ſe voudront remettre au giron de nôtre Mere ſainte Egliſe Catholique, Apoſtolique & Romaine.* Auctor eſt *Guillaume* RUSÉ, *Epiſcopus d' Angers.* uid. le Long.

l. c. num. 7983. coll. 7986. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(731.) Le Manifeſte de la Reine Mere in 8. *Blois* 1618. Auctor eſt *Matthieu* de MORGUES, *Sieur de Saint-Germain*, *Aumônier de la Reine Mere*, qui aetate ualde prouectus mortuus eſt 1670. ſcriptum hoc indicat res, in regimine emendandas, & ſtatum indicat, in quem regina redacta fuit. uid. le Long l. c. num. 8666. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde infra ſub voce *Verités* ſeq.

(732.) Le Manuel politique, *faiſant voir par la raiſon & par l'autorité, premierement, que le Roi dans l'âge où il eſt ne peut point choiſir ſon Conſeil; & que par conſequent la Reine, le C. Mazarin, le Duc de Bouillon & le Premier Preſident ſont des Conſeillers ingerés par tyrannie &c.* in 4. 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE' uid. le Long. l. c. num. 9526 * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, indicat. add. etiam in indice ap. le Long ſub uoce *du Boſc*, ubi hoc ſcriptum huic auctori tribuitur. uid. etiam ſupra ſub uoce *Formulaire.*

(733.) Le Maréchal de Boucicaut, *nouvelle hiſtorique in 12. Paris 1713*, auctor eſt *Jean Baptiſte Née*, dictus DE LA ROCHELLE. uid. le Long l. c. num. 13590. qui in numeris antecedentibus adhuc quaedam ſcripta, de hoc Mareſchallo agentia, adducit.

(734.)

(734.) La Maréchauſſée de France, *ou Recueil des Edits, Declarations, Lettres Patentes, Arrêts, Reglemens & autres Pieces, concernant la Création, Etabliſſement, Fonctions, Rangs, Séances, Preéminences, Droits, Prérogatives, Privileges de tous les Officiers & Archers des Maréchauſſées;* in 4. *Paris* ap. *Saugrain* 1697. Auctor eſt *Guillaume* SAUGRAIN, qui adiutus *par un ancien Officier du Corps de la Maréchauſſée* hanc collectionem confecit. uid. *le Long.* l. c. num. 14464. qui in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta habet.

(735.) Marguerite (la Franche) *faiſant voir premiérement, que le Roi ne peut point rétablir Mazarin & par conſequent l'Armement qui ſe fait pour ce deſſein eſt injuſte. Secondement, que les Loix fondamentales de l'Etat ne permettent point à la Reine d'être Chef du Conſeil de ſa Majeſté, & que par conſequent tout ce qui ſe fait par ſon avis, ne doit point être ſuivi. Troiſiémement, que le Roi quelque Majeur qu'il ſoit, doit néanmoins vivre ſous la Curatele, quoique tacite, de ſon Alteſſe roiale & de ſes Princes, jusqu'à l'age preſcrit par les Loix pour l'émancipation des enfans. Quatriémement, & que pendant cette conjoncture d'Affaire ſon Alteſſe roiale Meſſieurs les Princes & les Parlemens, peuvent commander le Ban & Arriere-Ban pour terminer bien-tôt cette Guerre Mazarine*, in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE uid. le Long. l. c. num. 9522. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus varia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, ipſe

Digitized by Google

MONTANDRE' ſe auctorem huius ſcripti profeſſus eſt uid. le Long. l. c. num. 9527. * & add. ſupra ſub uoce *Formulaire* in Bibliotheca hac mea.

(736.) Le Mars François *ſur la juſtice des armes & des Alliances des Rois de France, traduit du Latin de la troiſiéme edition par* C. H. D. P. D. E. T. B Auctor eſt *Charles* HERSENT, *De Paris, Docteur En Theologie, Beneficier,* ut litterae initiales indicant. uid. *le Pere le Long dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 11918. idem HERSENT ſub ficto nomine OPTATI GALLI edidit librum *de cavendo ſchismate,* de quo uid. Placc. in pſeudon. n. 1951.

(737.) Le Livre des Martyrs *depuis Jean Huſſ jusqu'* en 1554. in 8. *Geneve* ap. *Creſpin* 1554. le Long. l. c. num. 1760. tribuit hunc librum *Ioh.* CRISPINO, *typographo Geneuenſi,* quem litteris graecis & latinis probe imbutum fuiſſe tradit, adſcribitur etiam *Criſpino* hic liber in uerſione quadam gallica, quae facta eſſe dicitur ex latino *Ioh. Criſpini* exemplo, uid. in pagina ſequente ſign. † *Monſ. Bayle* autem in *Dictionario* ſuo *Criſpinum* modo editionem huius libri procuraſſe ait. *Varillas* indicat, ſtilum auctoris in hoc libro magis Panegyricum, quam hiſtoricum eſſe. (a)

Mathe-

(a) *Troiſième Recueil des Actes des Martyrs* etiam prodiit in 12. (*Geneve*) 1559. it.

Quatrième ibid. in 12. 1561.

Le ſecond Recueil non adducit *le Long.* l. c. num. 1760, quis

Mathematique univerſelle abregée, *à l'uſage & à la portée de tout le monde.* uid. infra ſub PLAN D'UNE MATHEMATIQUE ABREGE'E.

(738.) Maximes avec des Exemples, *tirés de l' hiſtoire ſainte & profane, à Paris* 1718. in 12. pagg. 442. Auctor eſt Mr. BELLEGARDE, (a) qui in hoc ſcripto agit de officiis regis

 erga

quia hanc ſecundam partem ſe non uidiſſe fatetur, uaria tamen ſimilia ſcripta ibidem adducit.

Exſtat etiam latina huius libri uerſio, Geneuae ap. *Criſpin.* 1556. procurata.

Prodiit etiam hic liber denuo ſub tit. *Hiſtoire des Martyrs, perſecutés & mis à mort pour la Verité de l' Evangile, depuis le tems des Apôtres jusqu' à preſent: traduite du Latin* † *de Jean* CRESPIN*, d' Arras; à laquelle eſt jointe l' hiſtoire des Martyrs de Bearn de l' année* 1569. in fol. *Geneve* 1570. eadem hiſtoria edita eſt ſub tit. *Hiſtoire des vrais témoins de la Verité de l' Evangile, qui de leur ſang l' ont ſignée, depuis Jean Hus jusqu' au tems preſent, compriſe en huit Livres, contenant Actes memorables* &c. in fol. *L' ancre de Jean Creſpin* 1570. Eadem hiſtoria prodiit ſub tit. *Hiſtoire des Martyrs, augmentée jusqu' en* 1574. *ſeconde edition* in fol. *Geneve* 1582.

Troiſiéme edition augmentée de deux Livres jusqu' en 1597. in fol. *Geneve* 1597. Hanc editionem uti & ſequentes auxit *Simon Goulart, de Senlis, Miniſter Geneuenſis.* mortuus 1628. *Quatriéme edition revûe & augmentée de deux derniers Livres* it. *Pluſieurs Hiſtoires & choſes remarquables ès précedens* in fol. *Geneve* ap. *Vignon* 1609. Conſtat haec editio ex 10 libris.

Eadem hiſtoria ualde aucta & 12. libris comprehenſa, gallice prodiit Geneuae in fol. 1619. & continuata eſt usque ad mortem Regis Henrici IV.

(a) Alia adhuc Mr. de Bellegarde edidit ſcripta, quae non

erga Deum, ſe ipſum, & illos, qui eius imperio parent, nimias autem uerborum ambages & ſtudium rerum parui momenti reprehendunt auctores *de l' Europe ſavante* 1719. menſe Aprili n. 6. ubi etiam catalogum ſcriptorum domini DE BELLEGARDE ſuppeditant; recenſetur etiam ſcriptum BELLEGARDI *dans les Memoires de Trevoux* 1719. menſe Majo n. 8. & auctori uarii errores, quos in hiſtoria commiſerit, tribuuntur.

(739.)

non exiguam laudem merentur, nimirum *reflexions ſur le ridicule & ſur les moyens de l' eviter, où ſont repreſentés les differens caracteres & les moeurs des perſonnes de ce ſiecle par Mr. l' Abbé de* BELLEGARDE, *edition dixiéme corrigée & augmentée avec un indice* à Amſterdam 1712. in 8. Editioni Pariſienſi huius libri anni 1698. non adeo magna laus debetur; Verum editio Pariſienſis anni 1707 in 12. magni aeſtimanda eſt. Idem edidit *Livres moraux de l' ancien Teſtament* in 8. *à Paris* 1701. *Remedes contre les paſſions du coeur* in 18. Pariſiis 1703. *Penſées chrétiennes ſur chaque jour du mois* in 18. à Paris 1701. *Modeles de converſations pour les perſonnes polies par Mr. l' Abbé de Bellegarde*, 4. *edition augmentée d' une converſation ſur les modes*, Amſterd. 1702. it. *Regles de la vie civile, avec des traits pour former l' Eſprit d' un jeune Prince par Mr. l' Abbé de Bellegarde, à Amſted.* 1707. idem edidit *Suite des reflexions ſur ce qui peut plaire ou deplaire dans le commerce du monde* par Mr. l' *Abbé de Bellegarde*, 4. *edition revüe & corrigée à Amſterd.* 1708. in 12. vel continuatio libri qui ſine auctoris nomine addito prodiit Amſtel. 1691. ſub tit. *Reflexions ſur ce qui peut plaire & deplaire dans le commerce du monde par Mr.* ** de quo *Placcius* uideatur in Theatro anonymor. n. 2464. (*a*) qui auctorem *Bellegardum* detegit.

(739.) Maximes de Droit & d' Etat, *pour ſervir de refutation au Mémoire qui paroit ſous le nom de M. le Duc du Maine, au ſujet de la conteſtation, qui eſt entre lui & M. le Duc, pour le Rang des Princes du Sang* in 8. 1716. (die 22. Sept.) Auctor eſt abbas DE VAYRAC. uid. le Long l. c. num. 11820. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet. Adde quoque infra ſub tit. *Refutation nouvelle* & ſub tit. *Réponſe à la Lettre d' un Eſpagnol*, ubi ſcripta alia, cum hoc conferenda, & eiusdem auctoris.

(740.) Médailles ſur les principaux évenemens *du Regne de Louis le Grand, avec des Explications hiſtoriques par Meſſieurs de l' Academie roïale des Médailles & des Inſcriptions; in fol. Paris de l' Imprimerie roïale* 1702. Auctores huius pretioſiſſimi operis ſunt *Franc.* CHARPENTIER, qui mortuus 1701. *Paul* TAILLENANT, mortuus 1712. *Jean* RACINE, mortuus 1699. *Nicolas* BOILEAU, *Sieur Deſpreaux*, mortuus 1711. *Jacques* de TOUREIL, mortuus 1713. *Euſebe* RENAUDOT, *André* DACIER & *Eſtienne* PAVILLON, mortuus 1705. Abbas autem DE BIGNON totum opus & collaboratorum operam direxit. uid. *Monſ. Beauval* artic. 7. *de l' Hiſtoire des Ouvrages des Scavans* 1701. menſe Dec. (a)

(*a*) Immenſi ſumtus in huius operis impreſſionem facti ſunt. Monetae aeri inciſae a Monſ. LE CLERC. *les Vignet*.

Digitized by Google

(741.) Meditations continuelles de la loi de Dieu, *ou Conſiderations & elevations ſur tous les livres de l' Ecriture ſainte, tant de l' ancien, que du nouveau Teſtament.* voll. 12. in 12. *à Paris* 1727. Auctor eſt P. GOURDAN, *Canonicus regularis Abbatiae regiae S. Victoris, Pariſienſis.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 829. Pars 1. harum meditationum, conſtans paginis 596. continet meditationes ſuper Pentateuchum. Auctoris autem opera laudatur in *den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 635. Recenſetur pars prima harum meditationum *dans le Journal des Savans* 1728. menſe Majo n. 7.

Mélange utile & agréable. uid. ſupra ſub tit. *Le Livre univerſel.*

(742.) Mélanges hiſtoriques, *recueillis & commentés par* M. Auctor eſt Mr. DE LA BRUNE, *Paſtor eccleſiae gallicanae Tornacenſis*, (*Dornick* in Belgio), qui negligentiae in ſtilo accuſatur

---

Vignettes autem & *les Bordures* elegantiſſime confectae ſunt a Monſ. BERIN, typi ad proportionem numiſmatum accommodati & hunc in finem fuſi ſunt per Monſ. DES BILLETS, *ſocium academiae ſcientiarum*, & inciſi aeri a M. GRANDJEAN, quorum typorum praeſtantia factum eſt, ut perfectiſſimum opus prodiret.

Alia editio huius operis gallice prodiit Pariſ. in 4. ap. Aniſſon 1702. Haec editio aliis typis, quam prior editio eſt impreſſa, deſunt etiam hic *les bordures*, & numiſmata diuerſa, in regem cuſa, ſemel tantum comparent, & non repetuntur.

Prodiit quoque belgica huius hiſtoriae uerſio per *Gorcé*, qui etiam praefationem praemiſit, in fol. *Amſterd.* ap. *Van Damme* 1715. uid. le Long. l. c. num. 9808 *

ſatur *dans l' Europe ſavante* 1719. menſe Aprili n. 9. recenſetur quoque hoc ſcriptum in *Actis eruditorum Lipſienſ. latinis* 1718. menſe Majo n. 13.

(743.) Mélanges hiſtoriques. Auctor eſt *Nicolaus* CAMUSAT, uid. *Colomeſii Recueil de Particularités*, in operibus *Colomeſii* p. 473.

(744.) Mémoire, concernant les Rentes de l' Hotel de Ville de Paris pagg. 342. in 12. *à Paris* 1717. Auctor eſt Mr. LE ROI, iunior; contenta potiora huius libri uid. *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 69. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Febr. n. 5. & utile ac neceſſarium ſcriptum uocatur.

(745.) Mémoire abregé pour les Princes du Sang in 8. 1717. Auctor eſſe dicitur N. BEGON, *Aduocatus Parlamenti.* Adhaeret huic commentario (*Mémoire*) de die 23. Febr. 1717. diſſertatio *ſur les exemples allegues par l' Auteur du Mémoire inſtructif.* cf. cum hoc ſcripto: *Réponſe de M. de Chevalier de Vendôme*, de qua infra ſub uoce *Réponſe.*

(746.) (α) Mémoire touchant la vie & la mort de Françoiſe des Seraphins, Hoc *Mémoire avec l' Abregé de ſa Vie* eſt ſub finem partis 1. Septembris de *l' année Dominicaine.* Auctor eſt *Arnauld* BOYRE, *Ieſuita*, uid. le Long l. c. num. 6369. * qui etiam quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, ibi adducit.

(746.) (β) Mémoire pour établir la Juriſdiction du Parlement *& de la chambre des Comptes du Dauphiné ſur la Principauté d' Orange, avec les Preuves, depuis l' an* 1105. *jusqu' en* 1569.

Digitized by Google

1569. in fol. *Grenoble* ap. *Giroud* 1713. Auctor eſt *Jean Pierre Moret de Bourchenu, Marquis* DE VALBONAYS, *Premier Preſident de la Chambre des Comptes de Dauphiné.* uid. le Long. l. c num. 15349. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(747.) Mémoire ſur la maladie d'un Avocat d'Alençon, *qui a rendu par les ſelles un grand nombre de pierres.* Auctor eſt Mr. DE LA CONSEILLERE, *Medicus celebris Alenconienſis (Alençon)* recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1725. menſe Ianuar. n. 13. edit. Amſtel.

(748.) Mémoire des Princes du Sang, *pour répondre au Mémoire inſtructif des Princes Legitimes: du* 15. *Novembre* 1716. & *à celuy du* 9. *Decembre ſuivant* in fol. & in 8. (1717.) Hoc ſcriptum praeter plura alia eiusdem conditionis ſcripta confecit die 1. Febr. 1717. M. MILAIN, *Secretaire des Commandemens de M. le Duc de Bourbon.* Sub finem áдditae ſunt epiſtolae Legitimationis, confirmatae a regibus Henrico IV. & Ludouico XIV. in fauorem liberorum ſuorum naturalium, ſecundae editioni huius ſcripti in 8. praemiſſa eſt: *La Requête des Princes Legitimes au Roy: du* 22. *Août* 1716. uid. le Long l. c. num. 11826, * qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(749.) Mémoire pour l'Eveque de Soiſſons *contre les Dames, Abbeſſe & Religieuſes de l'Ab-*

l' Abbaie roiale du Val-de-Grace & les R.R. Prieur & Religieux Benedictins de l' Abbaie de S. Corneille de Compiegne 1726. in fol. pagg. 48. Auctor huius ſcripti eſt ipſe epiſcopus Sueſſionenſis (*Soiſſons*) Quid huic ſcripto conficiendo ſuppeditauerit occaſionem cognoſci poteſt ex *Journal des Savans* menſ. Sept. 1726. n. 2. recenſetur *autem in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 1008. (a)

(750.) Mémoire pour la vie & les ouvrages de Jean François Saraſin, quod ſcriptum inſertum eſt Tom. I. part. 2. *des Mémoires de Litterature* artic. 13. p. 419. in 12. *la Haye* ap. *du Sauzet* 1716. SARASIN mortuus eſt 1654. auctor huius ſcripti eſſe dicitur DE LA MONNOIE. uid. *le Long* l. c. num. 17375.

(751.) Mémoire envoïé par le Roi de Navarre *à l' Armée Etrangere, qui devoit venir le joindre au commencement de Novembre* 1587. auctor eſt *Philippus du Pleſſis, Sieur* DE MORNAY,

(a) cf. cum hoc ſcripto *Mémoire pour les Dames, Abbeſſe & Religieuſes de l' Abbaie roiale du Val-de grace & les Religieux contre Mr. l' Eveque de Soiſſons, pour ſervir de réponſe à ſon Mémoire* in fol. pagg. 49. quod ſcriptum recenſetur *dans le Journal des Savans* 1726. menſe Octobri n. 4. adde *seconde Mémoire pour Mr. l' Evique de Soiſſons, contre les Dames, Abbeſſe & Religieuſes de l' Abbaie roiale du Val-de-Grace à Paris* 1726. in fol. pagg. 116. it. in 4. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Aug. n. 8. add. *Mémoire pour les Dames, Abbeſſe & Religieuſes de l' Abbaie roiale du Val-de Grace pour ſervir de Réponſe au ſecond mémoire de Mr. de Soiſſons, à Paris* 1727. in fol. pagg. 72. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Aprili n. 4.

Digitized by Google

NAY, cuius commentariorum (*Mémoires*) Tom. 1. p. 801. eſt inſertum hoc ſcriptum uid. le Long l. c. num. 8031. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(752.) Mémoire, *où l' on prouve que le Livre des Miracles de ſaint Martin*, (de quo uid. le Long l. c. num. 4209.) *attribué à Herbert, eſt d' un Impoſteur.* Auctor eſt *Claude du Moulinet, Sieur* DES THUILLERIES, Inſertum eſt hoc ſcriptum articulo 62. *des Memoires de Trevoux: Juin* 1716. p. 1149. uid. le Long l. c. n. 4209.* qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(753.) Mémoire pour l' Univerſité de Paris in 4. Paris 1701. Auctor eſt *Edmundus* POURCHOT, *Syndicus Uniuerſitatis Pariſienſis*, qui in hoc ſcripto agit de iure & maiori dignitate Uniuerſitatis Pariſienſis prae collegiis ciuitatis (*Corps de Ville*) uid. le Long l. c. num. 16898. cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(754.) Mémoire (ſecond) pour l' Univerſité de Paris, *contenant la Réponſe au mémoire de Meſſieurs de Ville* (de quo le Long uideatur num. 16899.) in 4. 1701. Auctor itidem eſt POURCHOT. uid. de Long l. c. num. 16900.

(755.) Mémoire touchant la Seigneurie du Pré aux Clercs, *appartenante à l' Univerſité de Paris* in 4. *Paris* ap. *Thibouſt* 1694. Auctor quoque eſt POURCHOT. uid. le Long l. c. num. 16902.

(756.)

(756.) Mémoire pour les Doïens des Tribus de Sens & de Tours *& autres Opposans à l' entrepriſe de la Nation de France* &c. in 4. 1718. Auctor huius ſecundi ſcripti eſt *Edme* POURCHOT, *Syndicus Uniuerſitatis Pariſienſis.* uid. le Long l. c. num. 16912.

(757.) Mémoire abregé pour le Procureur de la Nation de France, *au ſujet de la Nomination, faite par ladite Nation, le 26. Avril* 1718. *à la Cure de ſaint Coſme* in 4. Auctor eſt *Carol.* ROLLAIN, *Procurator huius nationis* uid. le Long l. c. num. 16911. hoc ſcriptum ſimul cum praecedente recuſum eſt adiectis quibusdam additionibus. Le Long l. c. in numeris praecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(758.) Mémoires des Comtes de Champagne & de Brie uid. ſub uoc. *Champagne.*

(759.) Mémoires (a) pour ſervir à l' Hiſtoire de la Vie & des Ouvrages de Richard Simon (b) *Prêtre.* Auctor eſt *Zephirin* SANSON, *Chantre & Chanoine de l' Egliſe collegiale de ſainte Catherine de Charle-Meſnil, proche de Dieppe.* uid. le Long l. c. num. 4734.

(760.) Mémoires de M. de Pontis, (c) *qui a ſer-*

(a) Inſerti ſunt hi commentarii (*Mémoires*) *au Journal XI. des Savans* anni 1714. & uerboſiores exſtant *dans le Journal Litteraire de la Haye* menſe Ianuario 1716.

(b) Qui 18. annos uixit *dans la Congregation de l' Oratoire*, quam ſocietatem reliquit 1678. & mortuus eſt 1711.

(c) Louis de Pontis mortuus eſt 1670. anno aetatis 82. Eius-

ſervi dans les Armées cinquante-ſix ans ſous les Rois Henri IV. Louis XIII. & Louis XIV. contenant pluſieurs circonſtances remarquables des Guerres, de la Cour & du Gouvernement de ces Princes; 2. Voll. in 12. *Rouen* 1676. editio ſecunda recognita & correctior; 2. Voll. in 12. *Paris* ap. *Deſprez* 1679. Auctor eſt *Petr.* THOMAS, *Sieur du Foſſe*, qui hos commentarios ex ipſa M. *de Pontis* relatione confecit, nam hic praefectus militum, poſtquam ſe militari munere abdicauerat ſuam ſe contulit in Abbatiam *de Port-Roïal des Champs*, & in hoc loco quotidie narrabat domino Thomæ actiones & fata uitæ ſuæ tranſactae, quae M. THOMAS conſignabat & poſt mortem *de Pontis* publicabat. Introducit auctor ipſum M. *de Pontis* loquentem, cuius uita his commentariis praecipuam occaſionem ſuppeditauit. Secundae editioni praefatio praemiſſa eſt, quae Apologiae loco pro his commentariis (*Mémoires*) eſſe poteſt. Videntur hi commentarii eſſe compoſiti ad inſtructionem illorum, qui rei militari praeſunt (*Officiers de la Guerre*) uid. le Long l. c. num. 9598. * & *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 287.

(761.) Mémoires de François Boyvin, Baron de Villars ſq. *Troiſiéme edition, continuée jusqu' en* 1729. *par* C. M. *Hiſtoriographe*, 2. Voll. in 8. *Paris* ap. *Belogne* 1630. Hae litterae initiales

Eius commentarii (*Mémoires*) continent ea, quae geſta ſunt ſub eius munere militari ab anno 1596. usque ad finem belli Pariſienſis.

les ſignificant *Claude* MALINGRE. Commentarii eo maioris ſunt aeſtimandi, quia auctor ipſis illis factis, quae exponit, interfuit, continuat narrationem *de du Bellay* & exponit ea, quae Galli geſſerunt *en Piemont*. Quaedam iudicia de his commentariis, & uarias eorum editiones uid. ap. Le Long l. c. num. 7683.

(762.) Mémoires hiſtoriques de ce qui c' eſt paſſé de plus remarquable en Europe, *depuis l' an* 1672. *jusqu' en* 1679. *tant à la guerre contre les Hollandois, qu' à la Paix de Nimegue*; *par M.* D. in 12. Voll. 2. *Paris* 1692. Hunc librum confecit *Marie Catherine de Jumel de Berneville, comteſſe* d' AUNOY, quae mortua eſt 1705, uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 9721. de aliis duobus libris huius comitis feminae uid. Placc. n. 2298. & 2305. inter anon.

(763.) Mémoires Litteraires, Tom. I. *par* S. D. L. R. G. Partes 2. in 8. *Hagæ Comitum* 1716. 1. Alph. pl. 9. uel paginas 479. Auctor eſſe dicitur Mr. THEMISSEUL (a), uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 289. & 1717. p. 174. (b)

Ii (764.)

(a) Sed THEMISSEUL ſi quid contulit ad hunc librum, translator potius, quam auctor eſſe uidetur, qui transtulerit forſitan *Memoirs of litterature de Mr. de* LA ROCHE, angli, ad quem litterae magis quadrant, quam ad *Themiſſeul*. Tomi 2. pars 1. des Memoires *de Litterature par Mr. de S**** prodiit à *la Haye* 1717. in 8. pl. 15 & recenſetur *in der* Republyk *der Geleerden* 1718. menſ. Ianuar. & Febr. n. 10. it. menſ. Marr. & April. n. 8. huius anni.

(b) Recenſetur hoc ſcriptum *in der* Republyk *der Geleer-*

(764.) Mémoires d'Olivier de la Marche *depuis l'an 1435. juſqu'en 1499, avec les Annotations de* J. L. D. G. in 4. *Gand*, ap. *Salenſon* 1566. Hae litterae initiales ſignificant *Jean* LAUTENS *de Gand*; (a) (765.)

leerden menſe Sept. & Oct. 1716. art. 3. ubi quaedam contra auctorem harum, ut ita dicam, Memoriarum, monentur. Caeterum auctor propter ſinceritatem & acerrimum iudicium commendatur. Recenſetur etiam liber *dans la Bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 6. part. 1. art. 6. it. *in dem* 21. *Stück der Gedancken über die* Journale n. 2. & auctor hic commendatur propter accurationem & iucunditatem argumenti. Alia recenſio exſtat *dans les Nouvelles de la republique des Lettres* 1716. menſe Sept. & Oct. art. 5. ubi ualde laudantur hi commentarii a Bernardo, recenſentur quoque *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Aprili art. 10. Prodierunt Hagae comitum 1715. *Mimoires de Litterature* in 8. T. 1. pl. 14. quae forſitan ſunt eaedem *avec les Mémoires Litteraires*. Recenſentur *Les Memoires de Litterature* in actis eruditor. Lipſienſibus latinis 1715. menſe Nou. n. 8. & in parte 16. *der Gedancken über die* Journale n. 2. Pars 3. & 4. *de ces Mémoires de Litterature* prodierunt Hagae comitum ap. *Sauzet* 1717.

(*a*) Auctor hic conqueritur, quod *Olivier de la Marche* parum aequus erga Flandros, uel Belgas ſit, & licet bella & controverſias Flandriae & regionum uicinarum recenſeat, tamen inimicum potius Belgarum, quam hiſtoricum eorundem ſe declaret & prodat. Prima huius libri editio, explicata per *Dionyſium Sauvage* prodiit in fol. *Lyon* ap. *Roüille* 1561. *Du Cheſne & Bayle in Dictionario* ſuo allegant editionem huius libri Lugdunenſem anni 1612. per *Guillaume Roüille*, ſed fallunt; nam editio haec eſt de anno 1561. Tertia huius libri editio aucta *de l'Etat de la Maiſon de Charles Duc de Bourgogne, dit le Hardi*, quod ſcriptum exaratum eſt ab eodem *Olivier de la Marche* 1474. in 4. *Bruxelles* ap. *Velpius* 1616. in 8. *Louvain* ap. *de Witte* 1645. Quidam hos commentarios comparant cum

Digitized by Google

(765.) Mémoires ſur le Commerce des Hollandois *dans tous les Etats & Empires du Monde, à Amſterd.* 1717. in 12. pagg. 307. Recenſetur hoc ſcriptum *dans les Nouvelles de la republique des lettres* 1716, menſe Nov. & Dec. n. 9. ubi etiam auctor, nimirum HUETIUS detegitur. Editio huius libri multo auctior prodiit Amſtelod. 1718. in 8. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 275.

(766.) Mémoires & Recueil de l'Origine, Alliance & Succeſſion de la roïale Famille de Bourbon, *Branche de la maiſon de France. Enſemble de l' hiſtoire, Geſtes & Services plus memorables, faits par les Princes d' icelle à la Couronne de France;* in 8. *La Rochelle* ap. *Haultin* 1587. Quidam hunc librum tribuunt *Petro* de BELLOY, *Advocato generali Parlamenti Toloſani* (*Toulouſe*) alii autem illum librum referunt ad PELISSONIUM, *Maître des Requêtes de Navarre.* Familiae *de Bourbon* iura in hoc

cum commentariis (*Memoires*) *Philippi de Comines.* Hi auctores eodem tempore uiuebant, alter nimis fauebat ſtirpi regiae in Gallia, & alter domui *de Bourgogne;* ſed magna inter ſtilum eorum eſt differentia. *Oliuier de la Marche* ſtilo thraſonico utitur & parum iudicii adhibet, non omni tamen laude priuandus eſt; illis uero omnibus, quae deſcribit, non interfuit. Eius commentarii (*Mémoires*) continent multa curioſa, non ſolum ultimorum ducum *de Bourgogne,* ſed etiam adhuc quaedam, quae ſub imperio Ludouici XI. acta ſunt, qui ſemper quasdam controuerſias cum his ducibus habebat. uid. le Long l. c. num. 15630. hic enim in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

hoc ſcripto defenduntur & proponuntur contra domum *de Guiſe.* uid. Le Long l. c. num. 9945, qui etiam multa ſcripta, cum hoc conferenda, in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

(767.) Mémoires, & Reflexions ſur la Conſtitution Unigenitus de Clement XI. *&* *ſur l'Inſtruction paſtorale des XL. Prelats acceptans, par M. D. Docteur de Sorbonne, à Amſterdam* 1717. in 12. mai. pl. 8. Auctor eſſe dicitur Mr. DU PIN, qui in hoc ſcripto libertatem Eccleſiae gallicae pro uiribus defendit. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen* Theologi*ſchen Sachen* 1717. p. 863. Recenſio huius ſcripti reperitur *in der* Republyk *der Geleerden* 1717. menſe Sept. & Oct. n. 7.

* (768.) Mémoires d' un Favori de ſon Alteſſe roïale, *Monſieur le Duc d' Orleans* in 12. *Leyde* ap. *Sampix* 1667. & iuxta editionem Lugdunenſem 1668. it. Amſtelod. 1701. Hi commentarii ualde iucundi multa arcana inde a natiuitate Ducis ab anno 1608. usque ad mortem Comitis *de Chalais* 1626. continent; annexa ſunt quaedam ſcripta, quae hos commentarios illuſtrant, ſtilus ſimplex & naturalis eſt, qui auctori magnam fidem conciliat. Eſt autem auctor *Bois* d' ALMAY, uel potius *de Bois* d' ANNEMETS (a) ex illuſtri ſtirpe Normandiae inferioris,

(a) Hic erat *natif de la Franche-Comté, Premier Maître d' Hotel de l' Archiduc Philippe d' Autriche, comes Flandriae,* qui mortuus eſt 1501.

ris, qui in ſeruitio Ducis *Aurelianenſis* Pariſiis fuit, ſaepe expeditionibus bellicis interfuit & tandem in duello, ut ita dicam, cum domino *de Ruvigny* Venetiis 1627. occubuit. (a) Relationes eius utique merentur fidem, cum praeſertim multis ipſe interfuerit actionibus relatis & partem in illis habuerit. uid. *Les Nouvelles de la republique des lettres de Monſ. Bernard* menſe Aprili 1704. art, 7.

(769.) Mémoires & Reflexions ſur les principaux évenemens du Regne de Louis XIV. *& ſur le caractere de ceux qui y ont eu la principale part*, par *M. Le* M. D. L. F. *à Roterdam* 1716. in 8. in 12. ap. Fritſch. pl. 17. Auctor eſt Monſ. LE MARQUIS DE LA FARE. (b). *Capitaine des Gardes de M. le Duc d'Or-*

(a) *Dans les Mémoires du Duc d' Orleans*, quos commentarios publicauit *de Martignac* hic nobilis ſe uocat *Bois* d' ANNEMETS, quod nomen etiam in quibusdam MStis reperitur, quale adducit le *Long* l. c. num. 9106. quod MStum multum facere poteſt ad illuſtrationem libri *du Bois*; quia hic nobilis ex Ducis Aurelianenſis gratia exciderat, apud quem antea multum ualuerat, in bellum ſe contulit, quod eo tempore exarſerat in Italia. uid. Le Long l. c. num. 8769.

(b) Recenſetur hoc ſcriptum in Part. 43. *der teutſchen* Actorum eruditorum n. 8. & in Actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1717. menſe Martio n. 16. quo poſteriori loco auctor his litteris M. C. M. D. L. F. deſignatur. cf. aliam recenſionem *in der* Republyk *der Geleerden* 1716. menſe Majo & Iunio n. 7. ubi nimia auctoris breuitas in hoc ſcripto reprehenditur. uid. quoque le Long l. c. num. 9801. * Prodierunt contra hoc ſcriptum: *Remarques critiques ſur les*

Digitized by Google

d' Orleans (qui Auctor mortuus eſt 1713.) Stilus politus eſt & prudentiam ſpirat, ſed auctor nimis libere de principibus loquitur. Eius ſcopus in hoc libro eſt, ut ipſe indicat ſub initium cap 4. non hiſtoriam ſcribere, ſed tantum acta quaedam, memoratu maxime digna una ſerie proponere, additis quibusdam obſeruationibus, quae poſſint ſtatum iſtius temporis aliquo modo ſiſtere, & illa paululum delineare, quae auctor ipſe uidit, uitamque illorum aliqua & parte deſcribere, quos auctor ipſe cognouit.

(770) Mémoires politiques, amuſans & ſatiriques de Meſſire I. N. D. B. C. de L. *Colonel du Régiment de Dragons de Caſanski & Brigadier des Armées de ſa Majeſte Czarienne, à Veritopolie* 1716. in 12. Voll. 3 Auctor eſt Mr. BRASEY, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 491. 1717. p 759. prodiit contra hunc librum ſcriptum quoddam domini DE SPOR. uid, ſupra ſub tit. *Caracteres des hiſtoriens ſatiriques.*

(771.) Mémoires de l' hiſtoire de notre tems in 8. *la Rochelle* 1573. Pag. 1. huius operis haec uerba reperiuntur: *Le Peché y rendra l' ire,* in quibus uerbis continetur nomen *Pierre* LE CHANDELIER, per anagramma eruendum, uti docet *La Croix du Maine*, qui auctor eſt huius hiſtoriae. uid. de Long l. c. num. 7846. (772.)

---

les Mémoires & les Reflexions ſur les principaux évenemens du Regne de Louis XIV. à Paris (1715. ut quidam tradunt, ſed in anno error ſine dubio latet) prodierunt enim anno 1716. Pariſiis in 8. & recenſentur *in der 56ſten Oeffnung des neuen Bücher-Saals* n. 11. in quibus auctori uarii errores obiiciuntur, qui tamen non ſatis probari poſſunt.

Digitized by Google

(772.) Mémoires ſur le païs des Caffres & la Terre de Pierre Nuits, *à Amſterdam* 1718. in 8. Auctor eſt *Ioh. Peter* PURRY (Helvetus ex Nouo Caſtro, i. e. *Neuchaſtel* (a).

(773.) Mémoires de divers Emplois & Actions du Maréchal du Pleſſis - Praslain, *depuis l' an 1628. jusqu' en* 1671. in 4. *Paris.* ap. *Barbin.* 1676. Auctores ſunt *Ceſar Duc* DE CHOISEUL, *Maréchal du Pleſſis*, & *Gilbert de* CHOISEUL (b) *Epiſcopus Commingenſis*, qui elaborarunt hos commentarios; ipſe autem *Mareſchallus du Pleſſis* potiora de hiſtoria ſua in chartam coniecit, inſtinctu domini de *Segrais*, qui deſcripſe-

(*a*) Editio haec recenſetur in part. 61. Actorum eruditor. germanicor. n. 3. & nimiae uerborum ambages, quibus oberret auctor reprehenduntur, itemque crebra unius eiusdemque rei taedioſa repetitio. Prodiit etiam belgica huius libri uerſio, Amſtelodami 1718. in 8. pagg. 120, quae recenſetur *in den Maendelyken Vittrekſels* 1718. Menſe Sept. n. 8. & menſe Octob. n. 3. Recenſetur quoque hic liber *dans les Mémoires* de Trevoux 1719. menſe Iul. n. 7. & illis potiſſimum commendatur, quorum cura coloniae ſunt conſtituendae, quia auctor monſtrat rectam coloniarum conſtitutionem. Recenſetur quoque hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1720. menſe Majo n. 14.

(*b*) Opus his duobus fratribus dignum ſatis eſt, haec quae de conſcripto hoc libro relata ſunt, reperiuntur in epiſtola quadam *Monſ. de Segrais à Monſ. l' Abbé Bosquillon*, quae perſcripta eſt die 4. Oct. 1700. Abbas *le Gendre* iudicat, hunc librum potius Panegyricum eſſe, quam hiſtoriam, & auctor ipſe deſtinato conſilio & operoſe omnia recenſet, quae ipſi honori eſſe poſſunt & in expeditionibus bellicis Italicis acciderunt. uid. le Long l. c. num. 9666.* qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

Digitized by Google

rat hanc hiſtoriam, ſed *Gilbert* DE CHOISEUL hunc librum adfinem perduxit & elaborauit

(774.) Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire du Dauphiné, *où l'on trouve les actes du Transport de cette province à la couronne de France* ſq. *à Paris* 1711. in fol. pagg. 802. 7. Alph. pl. 10. Auctor eſt *Pierre Moret* de BOURCHENU, *Marquis de Valbonnais*, *praeſes quondam camerae redituum Delphinatus*, qui hiſtoriam Delphinatus ex certis documentis illuſtrat & ſatis uerboſe illam pertractat. Recenſionem huius libri uid. *dans la Bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 12. Part 2. n. 2. & ex illa *in den Leipz. gel Zeit.* 1720. p. 286. idem hic liber recenſetur in Actis eruditor. Lipſienſ. lat. 1712. p. 491. edidit etiam *Marquis de* VALBONNAYS *l'hiſtoire de Dauphiné.* uid. ſupra tit. *hiſtoire de Dauphiné.*

(775.) Mémoires du Marquis de Montbrun, *où l'on voit quelques évenemens particuliers & faits anecdotes arrivés depuis le commencement du dix-ſeptiéme ſiecle jusqu' en* 1632. *ou environ*; in 12. *Amſterdam* ap. *Chevalier* 1701. nova editio in 12. *Amſterdam (Roüen)* 1702. Auctor eſt *Gatien* de *Sandras* DE COURTILZ, filius ſpurius ducis *de Bellegarde*, quem genuit cum quadam coqua artocreatum, ſed dux illum pro filio ſuo agnoſcere noluit. uid. *le Bayle dans ſes lettres, lettre* 191. p. 732. *Proſper Marchand* in nota ad loc. cit. epiſtolarum *Baylii* addit, quod hic liber Romanenſis hiſtoricus, talis ſit, de quibus iudicandum, quod magis noceant & quod parum ueri ibi deprehendatur mixtum cum multis

falſis

falſis. Hic liber autem ualde differt ab hiſtoria *du Marquis de Saint André Montbrun*, qui mortuus eſt 1673. uid. le Long l. c. num. 8902.

(776) Mémoires de M. de B. *** *Secretaire de M (Monſieur) L (Le) C (Cardinal) D (De) R (Richelieu) dans lesquelles on découvre la plus fine Politique & les Affaires les plus ſecretes, qui ſe ſont paſſées du Regne de Louis le Juſte ſous le Miniſtere de ce grand Cardinal; & l'on y en voit quelques autres curieuſes & ſingulieres ſous le Regne de Louis le Grand;* 2. Voll. in 12. *Amſterdam* ap. *Schelte (Rouen)* 1711. Auctor eſt *Gatien de Sandras* de COURTILZ. qui mortuus eſt 1712. uid. le Long l. c. num. 9028. Haec hiſtoria ſe extendit usque ad annum 1640.

(777.) Mémoires ſur les Libertés de l'Egliſe Gallicane, *& ſur les moyens de les maintenir, trouvés parmi les Papiers de Monſeigneur le Dauphin & compoſés par ſon ordre* in 12. 1714. Hoc ſcriptum attribuitur *Claudio* HENNEQUIN, *Doctori Theologiae Facultatis Pariſienſis.* Impreſſum etiam eſt in Tom. 2. *du Renverſement des Libertés de l'Egliſe Gallicane par la Conſtitution Unigenitus* p. 482. in 12. 1716. uid. le Long l. c. num. 2364. Qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(778.) Mémoires, contenant divers évenemens remarquables, *arrivés ſous le Regne de Louis le Grand; l'Etat, où étoit la France, lors de la mort de Louis XIII. & celui, où elle eſt à preſent* in 12. *Cologne P. Marteau (ſed potius la*

Digitized by Google

Haye ap. van Bulderen) 1683. Auctor eſt Monſ. *Gatien de Sandras* de COURTILZ, qui ſibi propoſuit, laudare regem Galliae, ita tamen, ut laudatio iſta ſpeciem declamationis prae ſe non ferat. Ideo comparat praeſentem regni Galliae ſtatum cum praeterito, cum eſſet Gallia ſub miniſterio Cardinalis *Mazarini*; apparet ex lectione huius libri, quod ex propoſito tres uiros laudare uoluerit, *Le Roi*, *M. Colbert*, & M. *de Louvois*. Varii anachroniſmi in hoc libro deprehenduntur, & auctor politicas atque iocoſas commiſcet res uid. le Long l. c. num. 9737.

(779) Mémoires de M. d' Artagnan, *Capitaine Lieutenant de la premiere Compagnie des Mouſquetaires du Roi, contenant pluſieurs choſes ſecretes & particulieres, arrivées ſous le Regne de Louis le Grand jusqu' au Siege de Maſtricht en* 1673. Voll. 3. in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* (uel potius *la Haye* ap. *van Bulderen*) 1700. ibid. 1712. in 8. 3. Tomi. it. *Amſterdam* ap. *de Coup* 1715. Videtur quidem auctor eſſe *Monſ. d' Artagnan*, ſed reuera eſt *Gatien* de *Sandras* de COURTILZ, (a) qui mortuus 1712. & hic ideo nomine *d' Artagnan* imponere uoluit lectoribus, ut eo tutius plures falſas res compilare poſſet, quae uariis perſonis accidiſſent. uid. *les nouvelles litteraires* 1715. p. 72. menſ. Ianuar. & Monſ. *Bayle* Tom. 2. *de ſa réponſe aux queſtions à un Provincial*

(a) *Bayle dans la réponſe aux queſtions d'un prouincial* p. 241. dicit hunc librum prodiiſſe ſub nomine *Buiſſon*, adeoque illum facit pſeudonymum, ſed le Long l. c. tanquam librum anonymum adducit.

cial cap. 11. p. 58. ſcribit, quod auctor fictiones ſuas quaſi uenum exponat, & etiam ordine chronologico diſponat, uid. Le Long l. c. num. 9681. *

(780.) Mémoires du Comte de Vordac, *General des Armées de l'Empereur, où l'on voit ce qui s'eſt paſſe en Hongrie & enſuite en Flandres, depuis l'an 1661. jusqu'au Siege de Namur* in 12. *Paris* ap *Cavalier* 1702. *en Hollande* 1703. Auctor etiam eſt *Gatien* de *Sandras de* COURTILZ, cum anno 1695. hi commentarii finiuntur. Magna conuenientia deprehenditur inter hoc ſcriptum & uitam comitis *de Turenne*, adeo ut unius auctoris ambo ſcripta eſſe uideantur. uid. *Bayle* part. 2. *de ſes Réponſes aux queſtions d'un Provincial* ſub fin. cap. 28. Hi commentarii non maioris ſunt pretii quam *Mémoires d'Artagnan, de la Fontaine* & alii eiusdem conditionis libri. uid. Monſ. *Bernard dans les nouvelles de la republique des lettres* 1702. menſ. Oct. art. 3. uid. le Long l. c. num. 9800.

(781.) Mémoires de Jean-Baptiſte de la Fontaine, (a) *Chevalier, Seigneur de Savoye & de Fontenay, Brigadier & Inſpecteur General des Armées du Roi, contenant ſes Avantures, depuis* 1636 - 1697. in 12. *Cologne* (uel potius *la Haye*, ap. *van Bulderen*) 1698. Auctor quoque eſt *Gatien* de *Sandras* de COURTILZ, (b), fabuloſa &

(*a*) de quibus uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. lat.* 1699. art. 5.

(*b*) *Monſ. Bayle dans la riponſe aux queſtions d'un provin-*

& iucunda itidem in hoc libro mixta ſunt, ut in aliis libris romanenſibus hiſtoricis e. g. *dans les Memoires d' Artagnan & du Comte de Rochefort*, & delectare quidem poteſt eiusmodi ſcriptum, ſed etiam eo magis nocere lectori, non ſatis perito, quia facile, ſi paucas ueras & notas res ibi deprehendit recenſitas, alia falſa quoque & fidem ſuperantia pro ueris habere poteſt. uid. *Proſper Marchand in nota ſur la Lettre* 168. *de Monſ. Bayle* p. 653. & ipſe *Baylius dans la lettre* 232. p. 892. qui ſimul refert, *les Mémoires du Sieur de la Fontaine* Amſtelodami impreſſos & eiusdem ualoris eſſe, cuius eſſent *les Mémoires de Rochefort* & alii libri romanenſes, ab eodem auctore profecti. uid. le Long l. c. num. 9801.

(782.) Mémoires du regne de Pierre le Grand, Empereur de Ruſſie. Pars 1, huius ſcripti prodiit Amſtel. 1725. Auctor eſt Baro *Ivvan* NESTESURANSI. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. p. 466. Prodierunt etiam 1723. *Mémoires pour ſervir à l' hiſtoire de Pierre le Grand* &c. *dreſſés par divers Miniſtres d' Etat* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 281.

(783.) Mémoires de Rochefort & Mémoires d' Artagnan. Originem ſuam haec ſcripta

pta

Sincial p. 241. dicit, hunc librum prodiiſſe ſub nomine *Buiſſon*, adeoque illum facit pſeudonymum, ſed le Long l. c. tanquam librum anonymum adducit. Auctores *der Leipz gel. Zeit.* 1729. p. 687. tribuunt *Mémoires de Fontaine* Patri *Niceron*.

pta debent domino *Gatien de Sandras* DE COURTILZ uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 287. uid. ſupra num. 779.

(784.) Mémoires pour ſervir à l' hiſtoire des hommes illuſtres dans la republique des lettres, *avec un catalogue raiſonné de leurs ouvrages à Paris* 1727. in 12. pagg. 390. Auctor eſt P. NICERON, (a) cuius opus recenſetur *dans la bibliotheque Françoiſe* Tom. 9. Part. 1. n. 9 p. 126. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 684. coll. p. 473. eiusd. anni, recenſetur quoque in Actis eruditorum Lipſ. latinis 1727. menſe Nou. n. 3. & *dans le Journal des Savans* 1728. menſ. Ianuar. n. 4. (b).

Tomus I. horum commentariorum continet uitas & ſcripta.

P. 194. Steph. *Baluzii*, mort. d. 28. Iul. 1718.

p. 133. Jacques *Bernard* mort. d. 27. Apr. 1718.

p. 289.

(*a*) qui *Barnabita* fuit & Pariſiis anno aetatis 53. mortuus eſt 1738. d. 8. Iul. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1738. p. 534. de NICERONIO etiam conferri poteſt *Hiſtoire d' un Voyage literaire* p. 53. & 69.

(*b*) Auctores *de la bibliotheque françoiſe* l. c. p. 131. iudicant: *Le Compilateur,* (Niceron) *eſt quelque fois peu exact dans la Liſte des ouvrages & dans les noms propres.* Sed auctores *der Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 602. magnam diligentiam Niceronium adhibuiſſe putant in pertexendis ſcriptorum catalogis.

Digitized by Google

p. 289. Guillaume *Blanchard*, mort. d. 24. Sept. 1724.

p. 334. Iſmael *Boulliaud*, mort. d. 25. Nou. 1694.

p. 213. Georg. *Bulli*, mort. d. 28. Febr. 1710.

p. 173. Paul *Caſati*, mort. d. 22. Sept. 1707.

p. 376. Jean *Coſin*, mort. d. 25. Ian. 1672.

p. 353. Jean *de E*, mort. 1607.

p. 219. Guil. *de l'Isle*, mort. d. 25. Ian. 1726.

p. 142 Henr. *Dodvvel*, mort. d. 7. Iun 1711.

p. 13. Louis *Ferrand*, mort. d. 11. Mart. 1699.

p. 384. Vincent *de Filicaia*, mort. d. 27. Sept. 1707.

p. 367. Eſprit *Flechier*, mort. d. 16. Febr. 1710.

p. 96. Dominic. *Guglielmini*, mort. d. 12. Iul. 1710.

p. 271. Jean Baptiſte *du Hamel*, mort. d. 6. Aug. 1706.

p. 308. Pierre *Heylin*, mort. d. 8. Maii 1663.

p. 51. Pierre Daniel *Huetius*, mort. d. 26. Ianuar. 1721.

p. 386. Oliger *Jacobaeus*, mort. d. 18. Iun. 1701.

p. 300. Ludolf *Küſter*, mort. d. 12. Oct. 1716.

p. 1. Iſaac *de Larrey*, mort. d. 27. Mart. 1719.

p. 159. Jacqu. *le Long*, mort. d. 13. Aug. 1721.

p. 37. Jean *Locke*, mort. d. 7. Nou. 1704.

p. 103. Jean *Martianay*, mort. d. 16. Iun. 1717.

p. 312. Gilles *Menage*, mort. d. 23. Iul. 1692.

p. 72. Claude François *Meneſtrier*, mort. d. 21. Ianuar. 1705.

p. 281 Nic. *le Nourry*, mort. d. 24. Mart. 1724.

p. 285. Caſimir *Oudin*, mort. menſ. Sept. 1717.

p. 183.

Digitized by Google

p. 183. Antoine *Pagi*, mort. d. 5. Iun. 1699.

p. 206. Ignace Gaſton *Pardies*, mort. menſ. April. 1673.

p. 68. Jean *Peringskiold*, mort. d. 24. Marr. 1720.

p. 21. Jaqu. *Perizonius*, mort. d. 6. April. 1715.

p. 177. Paul *Pezron*, mort. d. 10. Oct. 1706.

p. 86. Benedict *Pictet*, mort. d. 10. Iun. 1724.

p. 185. Vincent *Placcius*, mort. d. 6. Apr. 1699.

p. 114. Paul *Rabuſſon*, mort. d. 23. Oct. 1717.

p. 292. Paul de *Rapin de Thoyras*, mort. d. 24. Sept. 1724.

p. 339. Adrien *Reland*, mort. d. 5. Febr. 1718.

p. 165. Jaqu. *Rhenferd*, mort. d. 7 Oct. 1712.

p. 128. Louis-Antoine *de Ruffy*, mort. d. 26. Marr. 1724.

p. 122. Albert-Henri *de Sallengre*, mort. d. 27. Iul. 1723.

p. 119. Sigismond *Schmieder*, mort. d. 15. Oct. 1717.

p. 349. Conrad. Sam. *Schurtzfleiſch*, mort. d. 7. Iul. 1708.

p. 381. Paul *Segneri*, mort. d. 9. Dec. 1694.

p. 237. Richard *Simon*, mort. menſ. Apr. 1712.

p. 251. Jean *Toland*, mort. d. 21. Marr. 1722.

p. 32. Philippe-della *Torre*, mort. d. 25. Febr. 1717.

Tomus II. (qui prodiit 1727. in 12. Pariſ. paginis 406. conſtans) continet uitas & ſcripta.

p. 196. Benoiſt *Averani*, mort. d. 28. Sept. 1707.

p. 206.

Digitized by Google

p. 206. Henri *Baſnage de Bauval*, mort. d. 29. Mart. 1710.

p. 10. Michel-Antoine *Baudran*, mort. d. 29. April. 1700.

p. 53. Jaqu. *Bernoulli*, mort. d. 16. Aug. 1705.

p. 161. Silvio *Bocconi*, mort. d. 22. Dec. 1704.

p. 248. Jaqu. Benigne *Boſſuet*, mort. d. 12. Apr. 1704.

p. 278. Dominique *Bouhours*, mort. d. 27. May 1702.

p. 268. Jean Antoine *Campani*, mort. d. 4. Iul. 1477.

p. 165. Gatien-Sandras *de Courtilz*, mort. d. 6. May 1712.

p. 333. Jean *Dez*, mort. d. 12. Sept. 1712.

p. 302. Scipion *Dupleix*, mort. menſ. Mart. 1661.

p. 342. André *Felibien*, mort. d. 11. Iun. 1695.

p. 289. Charles *Fevret*, mort. d. 12. Aug. 1661.

p. 403. Thom. *Fienus*, mort. menſ. Mart. 1631.

p. 353. Jaqu. *Gouſſet*, mort. d. 4. Nou. 1704.

p. 233. Jean George *Graevius*, mort. d. 11. Ianuar. 1703.

p. 177. Jaqu. *Gronovius*, mort. d. 21. Oct. 1716.

p. 89. Chriſtian *Gryphius*, mort. d. 6. Mart. 1706.

p. 64. Codefroi-Guillaume *de Leibnitz*, mort. d. 14. Nou. 1716.

p. 360. Gregorio *Leti*, mort. d. 9. Iun. 1701.

p. 122. Nic. *Malebranche*, mort. d. 13. Oct. 1715.

p. 300. Jules *Maſcaron*, mort. d. 16. Nou. 1703.

p. 145.

p. 145. Jean *Milton*, mort. d. 9. uel 10. Nou. 1674.

p. 16. Daniel George *Morhof*, mort. d. 30. Iul. 1691.

p. 311. Pierre *le Nain*, mort. d. 14. Dec. 1713.

p. 91. Dan. *Papebrock*, mort. d. 28. Jun. 1714.

p. 320. Jean *Paſſerat*, mort. d. 14. Sept. 1602.

p. 214. Charles *Patin*, mort. d. 2. Oct. 1693.

p. 381. Paul Peliſſon *de Fontanier*, mort. d. 7. Febr. 1693.

p. 25. Louis Ellies *du Pin*, mort. d. 6. Iun. 1719.

p. 1. Jean *la Placette*, mort. d. 25. Apr. 1718.

p. 400. Luc. *Rotgans*, mort. d. 3. Nou. 1710.

p. 314. Thierry *Ruinart*, mort. d. 24. Sept. 1707.

p. 336. Philippe Jacqu. *Sachs de Levvenheim*, mort. d. 7. Jan. 1672.

p. 134. Ceſar Richard *de Saint-Real*, mort 1692.

p. 339. Hiacinthe *Serroni*, mort. d. 7. Ian. 1687.

p. 222. Ezechiel *Spanheim*, mort. d. 7. Nou. 1710.

p. 297. Charles *Spon*, mort. d. 21. Febr. 1684.

p. 49. Jean L. le Cerf de *Vieuville de Freneuſe*, mort. d. 10. Nou. 1707.

p. 357. Jerôme *Vignier*, mort. d. 14. Nou. 1661.

p. 114. Jean Chriſtophe *Wagenſeil*, mort. d. 9. Oct. 1705.

p. 140. Jean-Rodolphe *Wetſtein*, mort. d. 11. Dec. 1684. (a)

(a) Tomi I. & II. recenſentur in Actis Erudit. Lipſ. lat. 1729.

Digitized by Google

Tomus III. continet uitas & ſcripta.

p. 225. Joſeph Saenz *d' Aguirre*, mort. d. 19. Aug. 1699.

p. 339. Noël *Alexandre*, mort. d. 21. Aug. 1724.

p. 230. Vincent *Auria*, mort. d. 6. Dec. 1710.

p. 26. Adrien *Baillet*, mort. d. 21. Jan. 1706.

p. 43. Redempt *Baranzan*, mort. d. 23. Dec. 1622.

p. 1. Gabriel *Barlette*, mort. poſt ann. 1480.

p. 37. Jean *Bona*, mort. d. 20. Oct. 1674.

p. 365. Barthelemi *Chaſſeneuz*, mort. 1542.

p. 331. Guillaume *Chillingvvorth*, mort. menſ. Januar. 1644.

p. 6. Nic. *Coeffeteau*, mort. d. 21. Apr. 1623.

p. 258. Philibert *Collet*, mort. d. 31. Mart. 1718.

p. 148. André *Dacier*, mort. d. 18. Sept. 1723.

p. 66. Jean *Daillé*, mort. d. 15. Apr. 1670.

p. 306. Simon *Epiſcopius*, mort. d. 4. Apr. 1643.

p. 105. Tanegui *le Fevre*, mort. d. 12. Sept. 1672.

p. 126 Anne *le Fevre*, mort. d. 17. Aug. 1720.

p. 83. Vitale *Giordiani*, mort. d. 3. Nou. 1711.

p. 243. Pierre *Hallé*, mort. d. 27. Dec. 1689.

p. 200. Godefroi *Hermant*, mort. d. 11. Iul. 1690.

p. 355. François *Lamy*, mort. d. 11. Apr. 1711.

p. 292. Hubert *Languet*, mort. d. 30. Sept. 1581.

p. 323. Jean A. *van der Linden*, mort. d. 5. Mart. 1664.

p. 51.

1729. menſ. Aug. n. 5. & *dans les Memoires de Trevoux* 1730. menſ. Febr. n. 10.

Digitized by Google

p. 51. Job. *Ludolf,* mort. d. 8. Apr. 1704.

p. 139. Laurent. *Magalotti*, mort. d. 2. Mart. 1711.

p. 88. Jean B. *Morin,* mort. d. 6. Nou. 1656.

p. 247. Henri *Noris,* mort. d. 23. Febr. 1704.

p. 14. Iſaac *Papin,* mort. d. 29. Iun. 1709.

p. 23. Simon *Paulli;* mort. 1680.

p. 386. François *Redi,* mort. d. 1. Mart. 1697.

p. 184. Guillaume Erneſt *Tenzel,* mort. d. 24. Nou. 1707.

p. 167. Louis *Thomaſſin,* mort. d. 24. Sept. 1695.

p. 273. Joſeph Marie *Tommaſi,* mort. d. 1. Ianuar. 1713.

p. 281. Jean Foy *Vaillant*, mort. d. 23. Octob. 1706.

p. 215. Adrien *de Valois,* mort. d. 2. Iul. 1692.

Tomus IV. (a) continet uitas & ſcripta.

p. 1. Pierre *Abelard,* mort. d. 21. Apr. 1142.

p. 99. Scipion *Ammirato,* mort. d. 30. Ianuar. 1600.

p. 45. Jaqu. *Amyot,* mort. d. 6. Febr. 1593.

p. 311. Jean *Aubrey,* mort. circa annum 1700.

p. 294. Jaqu. *Baſnage,* mort. d. 22. Sept. 1723.

p. 168. Laurent. *Beger,* mort. d. 21. Febr. 1705.

p. 181. Marc-Zuerius *Boxbornius,* mort. d. 3. Oct. 1653.

(a) Tomus III. pagg. 391. conſtans prodiit Pariſiis 1728. in 12. in cuius Tomi praefat. auctor ſe defendit contra quorundam de ſuo libro ſiniſtra iudicia uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 585. Recenſetur Tomus III. *dans le Journal des Sçavans* 1728. menſ. Iunio n. 8.

p. 249. Barthelemi *Carranza*, mort. d. 2. Mai 1576.

p. 193. Jean Juſtin *Ciampini*, mort. d. 12. Iul. 1698.

p. 381. Jean *Claude*, mort. d. 13. Ian. 1687.

p. 332. Antoine Urceus *Codrus*, mort. 1500.

p. 269. Charles *le Cointe*, mort. d. 18. Ian. 1681.

p. 243. Jean Bapt. *Cotelier*, mort. d. 12. Aug. 1686.

p. 372. Raphael *Fabretti*, mort. d. 7. Ian. 1700.

p. 162. Germain *de la Faille*, mort. d. 12. Nou. 1711.

p. 396. Gabriel *Fallope*, mort. d. 9. Oct. 1562.

p. 120. François *Hedelin d' Aubignac*, mort. d. 25. Apr. 1676.

p. 410. Barthelemi d' *Herbelot*, mort. d. 8. Dec. 1695.

p. 66. Thom. *Hobbes*, mort. d. 4. Dec. 1679.

p. 392. Joachim *Kübnius*, mort. d. 11. Dec. 1671.

p. 212. Nic. *Lemery*, mort. d. 19. Jun. 1715.

p. 263. Thom. *Linacer*, mort. d. 20. Oct. 1524.

p. 221. Antoine *Magliabecchi*, mort. 14. Iul. 1714.

p. 57. Marcel *Malpighi*, mort. d. 29. Nou. 1694.

p. 144. Pierre *Poiret*, mort. d. 21. Mai 1716.

p. 229. Gaſpar *Sagittarius*, mort. d. 9. Mart. 1694.

p. 400. Joſeph. *Sauveur*, mort. d. 9. Iul. 1716.

p. 316. Jean de *Serres*, mort. 1598.

p. 82. Sam. *Sorbiere*, mort. d. 9. Apr, 1670.

p. 341. Jean Bapt. *Thiers*, mort. menſ. Mart. 1703.

p. 354

Digitized by Google

p. 354. J. Pitton de *Tournefort*, mort. d. 28. Dec 1708.

p. 110. Philippe *Verbeyen*, mort. d. 28. Ianuar. 1710.

p. 115. Jean *Wilkins*. mort. d. 19. Nou. 1672.

Not. (a)

Tomus V. qui prodiit Pariſiis 1728. in 8. pagg. 408. continet uitas & ſcripta.

p. 394. Michel *Angriani* qui mort. eſt d. 16. Nou. 1400.

p. 145. Joſeph. *Antelmi*, mort d. 21. Iun. 1697.

p. 1. Martin *Aſpilcueta*, mort. d 21. Iun. 1586.

p. 346. Laurent *Bellini*, mort. d. 8. Ian. 1703.

p. 151. Gerard *du Bois*, mort. menſ. Iul. 1696.

p. 371. Jean B. *Boiſot*, mort. d. 4. Dec. 1694.

p. 365. Theophile *Bonet*, mort. d. 29. Mart. 1689.

p. 273. Chriſtoph. *Cellarius*, mort. d. 4. Iunii 1707.

p. 328. Richard *Cumberland*, mort. 1719.

p. 355. François-Seraphin Regnier *Desmarais*, mort. d. 6. Sept. 1713.

p. 381. Thomas *Erpenius*, mort. d. 13. Nou. 1624.

p. 77. Ottavio *Ferrari*, mort. d. 7. Mart. 1682.

p. 86. Octavien *Ferrari*, mort. 1586.

p. 13. Emilio *Ferreti*, mort. d. 14. Iul. 1552.

(a) Hic Tomus prodiit Pariſiis 1728. & conſtat paginis 416. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1728. p. 1007. & in Actis eruditor. Lipſ. latin. 1729. menſ. Sept. n. 11. Auctor interdum Baylii & aliorum errores circa eruditos, in hoc tomo contentos, emendat.

p. 214. Marſil. *Ficinus*, mort. 1499.

p. 335. Philippe de *la Hire*, mort. d. 21. Apr. 1718.

p. 350. Jean *Hudſon*, mort. d. 27. Nou. 1719.

p. 324. Jean Pierre *Maffeo*, mort. d. 20. Oct. 1603.

p. 182. Papire *Maſſon*, mort. d. 9. Ian. 1611.

p. 295. François Eudes *de Mezerai*, mort. d. 10. Iul. 1683.

p. 41. Pierre *Pithou*, mort. d. 1. Nou. 1596.

p. 197. Mellin de *Saint Gelais*, mort. circa annum 1558.

p. 89. Denis de *Sainte - Marthe*, mort. d. 30. Mart. 1725.

p. 21. Jean *Selden*, mort. d. 30. Nou. 1654.

p. 256. Antoine *Teiſſier*, mort. d. 7. Sept. 1715.

p. 401. Joſeph. *Texeira*, mort. circa annum 1620.

p. 156. *Tite Live*, annus mortis non cognitus.

p. 243. Auguſtin *Valerio*, mort. d. 24. Maji 1606.

p. 225. Henri de *Valois*, mort. d. 7. Maji 1676.

p. 61. Antoine *Varillas*, mort. d. 9. Iun. 1696.

p. 135. André *Veſal*, mort. d. 15. Oct. 1564.

p. 206. François *Villon*, mortuus circa finem ſeculi 15.

p. 101. Jacqu. *Vſſerius*, mort. d. 21. Mart. 1655. Not. (a)

Tomus VI. qui prodiit Pariſiis 1728. in 8. pagg. 411. continet uitas & ſcripta.

p. 317.

(a) Tomus V. recenſetur *dans le Supplement du Journal des Savans* a Ianuario usque ad Aprilem 1729. n. 6.

p. 317. Nicolas Perrot *d'Ablancourt*, mort. d. 17. Nou. 1664.

p. 150. Pierre *Alcyonius*, mort. circa annum 1527. aut 1528.

p. 339. Alexandre *ab Alexandro*, mort. d. 2. Nou. 1523.

p. 121. Gaſp. *Bartholin*, mort. d. 13. Iul. 1629.

p. 131. Thomas *Bartholin*, mort. d. 4. Dec. 1680.

p. 251. Pierre *Bayle*, mort. d. 28. Dec. 1706.

p. 166. Jean *Begat*, mort. d. 21. Iun. 1572.

p. 396. Nicolas *Bergier*, mort. d. 15. Sept. 1623.

p. 12. Gilbert *Burnet*, mort. d. 27. Mart. 1715.

p. 68. René *le Boſſu*, mort. d. 14. Mart. 1618.

p. 196. Philippe *Callinaco Eſperiente*, mort. d. 1. Nou. 1496.

p. 364. Frederic *Commandino*, mort. d. 3. Sept. 1575.

p. 247. Gerard *Croeſe*, mort. d. 10. Maji 1710.

p. 240. Pierre *Cuneus*, mort. menſ. Nou. 1638.

p. 88. Gilbert *Cuper*. mort. d. 22 Nou. 1716.

p. 183. Antoine *Galland*, mort. d. 17. Febr. 1715.

p. 374. Iſaac *Jaquelot*, mort. d. 20. Oct. 1708.

p. 96. Bernard *Lamy*, mort. d. 29. Ian. 1715.

p. 307. Jean *Lightfoot*, mort. d. 6. Dec. 1675.

p. 300. Alexandre *Marchetti*, mort. d. 6. Sept. 1714.

p. 1. Claude Gaſpar Bachet *de Meziriac*, mort. 26. Febr. 1638.

p. 45. Jaqu. *Ozanam*, mort. d. 3. Apr. 1717.

Digitized by Google

p. 209. Olivier *Patru*, mort. d. 16. Ian. 1681.

p. 71. François *Philelphe*, mort. 1481.

p. 227. Bernardin. *Ramazzini*, mort. d. 5. Nou. 1714.

p. 402. Pierre Silvain *Regis*, mort. d. 11. Ian. 1707.

p. 383. Jean François *Saraſin*, mort. 1654. menſ. Dec.

p. 344. Corneille *Tacite*, annus mortis non additur.

p. 217. Honoré *d' Urfé*, mort. 1625.

p. 55. Jean *Wovver* de Hambourg, mort. d. 30. Mart. 1612.

p. 65. Jean *Wovver*, d' Anvers, mort. d. 23. Sept. 1635.

Not. (a)

Tomus VII. prodiit Pariſiis 1729. in 8. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 282. Charles *Ancillon*, mort. d. 5. Iul. 1715.

p. 378. David *Ancillon*, mort. d. 11. Sept. 1632.

p. 14. Gaſpar *Barthius*, mort. d. 17. Sept. 1658.

p. 125. Godofroy *Bidloo*, mort. menſ. Apr. 1713.

p. 98. Claude *Bourdelin*, mort. d. 15. Oct. 1699.

p. 101. Claude *Bourdelin*, le fils, mort. d. 20. Apr. 1711.

p. 105. François *Bourdelin*, mort. d. 23. May 1717.

p. 37.

(a) Recenſetur hic tomus *dans le Journal des Savans* 1729. menſ. Majo n. 10. it. *dans les Mémoires de Trevoux* 1729. menſ. Iun. n. 2. & in Actis eruditor. Lipſ. lat. 1730. menſ. Mart. n. 11.

Digitized by Google

p. 371. Jaqu. *Bracelli*, mort. ſeculo 15.
p. 212. George *Buchanan*, mort. d. 28. Sept.
582.
p. 122. *Antoine Bynaeus*, mort. d. 29. Aug. 1698.
p. 67 Thom. *Campanella*, mort. d. 21. Maji 1639.
p. 287. Jean Dominique *Caſſini*, mort. d. 14.
pt. 1712.
p. 322. André du *Cheſne*, mort. d. 30. Maji
640.
p. 196. Paul *Colomies*, mort. d. 13. Ian. 1692.
p. 373. Bernardin *Corio*, mort. circa annum
500.
p. 131. Nic. *le Fevre*, mort. d. 4. Nou. 1612.
p. 143. Frederic *Frezzi*, mort. 1416.
p. 271. Philippe *Guadagnoli*, mort. d. 27. Mart.
56.
p. 399. Adrien *Iunius*, mort. d. 16. Iun. 1575.
p. 1. Bernard *Iuſtiniani*, mort. d. 10. Mart. 1489.
p. 204. Chreſtien *Lupus*, mort. d. 10. Iul. 1681.
p. 336. Jean *Mabillon*, mort. d. 27. Dec. 1707.
p. 40. François *de Malherbe*, mort. 1628.
p. 61. Jaqu. *Marſollier*, mort. d. 30. Aug 1724.
p. 86. George *Merula*, mort. menſ. Mart. 1494.
p. 277. Aubert *le Miré*, mort. d. 19. Oct. 1640.
p. 139. Françoiſe Bertault *de Motteville*, mort.
29. Dec. 1689.
p. 153. Jean François *Niceron*, mort. d. 22. Sept.
646.
p. 387. Godefroy *Olearius*, mort. d. 10. Nou.
715.
p. 58. François *Pagi*, mort. d. 21. Ianuar. 1721.

Digitized by Google

p. 269. Ge. *Paſchius*, mort. d. 30. Sept. 1707.

p. 392. Auguſtin *Patrizi*, mort. 1469.

p. 250. Cajus *Plinius Secundus*, mort. anno Chriſti 76.

p. 28. Iulius *Pomponius Laetus*, mort. d. 21. Maji 1497.

p. 8. Pierre *Regis*, mort. d. 30. Dec. 1726.

p. 157. Charles de *Saint Evremond*, mort. d. 20. Sept. 1703.

p. 112. Georg. Wolfg. *Wedelius*, mort. d. 6. Sept. 1721.

Not. (a)

Tomus VIII. qui prodiit Pariſiis 1729. in 8. pagg. 408. continet uitas & ſcripta.

p. 91. Leon. *Allatii*, mort. menſ. Ianuar. 1669.

p. 86. Emeri *Bigot*, mort. d. 18. Dec. 1689.

p. 44. David *Blondel*, mort. d. 6. Apr. 1655.

p. 400. Lazare André *Bocquillot*, mort. d. 22. Sept. 1728.

p. 371. Guillaume *Buddé*, mort. d. 23. Aug. 1540.

p. 135. Nicolas *Calliachi*, mort. d. 8. Maji 1708.

p. 69. Charles *du Cange*, mort. d. 23. Oct. 1688.

p. 193. Jean *Coccejus*, mort. d. 5. Nov. 1669.

p. 160. Jaqu. *Çujas*, mort. d. 4. Oct. 1590.

p. 38. Jean *Donne*, mort. d. 31. Mart. 1631.

p. 366. Caſſandre *Fedele*, mort. circa annum 1567.

p. 389.

(a) Hic Tomus recenſetur *dans le Journal des Savans* 1729. menſ. Oct. n. 7. & in Actis erudit. Lipſ. lat. 1730. menſ. Mart. n. 11.

Digitized by Google

p. 389. Claude *Fleury*, mort. d. 14. Iul. 1723.

p. 1. Theophile *Folengo*, mort. d. 9. Dec. 1543.

p. 153. Jean *Gallois*, mort. d. 19. Apr. 1707.

p. 79. Thom. *Gataker*, mort. d. 27. Iunii 1654.

p. 287. Jean *Gravius*, mort. menſ. Oct. 1652.

p. 54. Nic. *Hartſoeker*, mort. d. 10. Sept. 1725.

p. 115. Jean Henri *Hottinger*, mort. d. 5. Iunii 1667.

p. 274. Jaqu. le Paulmier *de Grentemesnil*, mort. d. 1. Oct. 1670.

p. 218. Barthelemi *Platine*, mort. 1481.

p. 265. Jean Jovien *Pontanus*, mort. menſ. Auguſto 1503.

p. 33. Louis *Pontico Virunio*, mort. 1520.

p. 295. Guillaume *Poſtel*, mort. d. 6. Sept. 1581.

p. 360. Etienne *Raſſicod*, mort. d. 17. Mart. 1718.

p. 22. Abel *de Sainte-Marthe*, mort. 1652.

p. 24. Abel *de Sainte-Marthe*, le fils, mort. d. 30. Nou. 1706.

p. 30. Abel Louis *de Sainte-Marthe*, mort. d. 7. Apr. 1697.

p. 11. Charles *de Sainte-Marthe*, mort. 1555.

p. 32. Claude *de Sainte-Marthe*, mort. d. 11. Oct. 1690.

p. 28. Pierre Scevole *de Sainte-Marthe*, mort. d. 9. Auguſt. 1690.

p. 12. Scevole *de Sainte-Marthe*, mort. d. 9. Mart. 1623.

p. 25. Scevole & Louis *de Sainte Marthe*, fratres, & Scaevolae filii, prior Scaevola mort. eſt d. 7. Sept. 1650, poſterior d. 29. Apr. 1656.

p. 249.

p. 249. Jaqu. *Sannazar*, mort. 1530.

p. 187. Jean Marie de la Marque *Tilladet*, mort. d. 15. Iul. 1715.

p. 234. Seb. *Vaillant*, mort. d. 26. Maji 1722.

p. 357. Charles *Verardo*, mort. d. 13. Dec. 1500.

Not. (a)

Tomus IX. prodiit Pariſiis 1729. in 8. pagg. 410. & continet uitas atque ſcripta.

p. 58. Anton. *Auguſtini*, mort. d. 31. Maji 1586.

p. 110. Jean *Bevcrovicii*, mort. d. 19. Ian. 1647.

p. 297. Barnabé *Briſſon*, mort. d. 15. Nou. 1591.

p. 267. Sam. *Butler*, mort. 1680. Louis *Caſtelvetro*, mort. d. 21. Febr. 1571.

p. 281. Henri *de Cocceji*, mort. d. 18. Aug. 1719.

p. 1. Baptiſte *Fulgoſe*, mort poſt annum 1483.

p. 269. Joſeph *Gazola*, mort. d. 14. Febr. 1715.

p. 388 Jani *Gruter*, mort. d. 10. Sept. 1627.

p. 116. Claude *Joly*, mort. d. 15. Ianuar. 1700.

p. 243. Jaqu. *Lenfant*, mort. d. 7. Aug. 1728.

p. 171. *Martial d'Auvergne*, mort. 1508.

p. 360. Jean *Mery*, mort. d. 3. Nou. 1722.

p. 11. Jean *Morin*, mort. d. 28. Febr. 1659.

p. 76. Gabriel *Naudé*, mort. d. 29. Iul. 1653.

p. 257. Marc-Antoine *Oudinet*, mort. d. 12. Ianuar. 1712.

p. 183. Gui *Pancirole*, mort. d. 1. Iunii 1599.

p. 48. Antoine *Panormita*, mort. d. 6. Ian. 1471.

p. 374. Nic. *Perot*, mort. 1480.

p. 128.

(a) Hic Tomus recenſetur *dans le Journal des Savans* 1730. menſ. Mart. n. 13.

Digitized by Google

p. 128. *Poggio Bracciolini*, mort. d. 30. Oct. 59.

p. 272. Denis *de Sallo*, mort. 1669.

p. 203. Jaqu. *Savary*, mort. d. 12. Oct. 1690.

p. 165. Barthelemi *Scala*, mort. 1497.

p. 32. Jean André *Schmidt*, mort. d. 12. Iunii 26.

p. 6. Antoine *de Solis*, mort. d. 19. Apr. 1686.

p. 309. Jaques Auguſte *de Thou*, mort. d. 16. aji 1617.

p. 194. Olaus *Vormius*, mort. d. 31. Aug. 1654.

Not. (a)

Tomus X. continet tantum ſupplementa & rrectiones ad IX. priores Tomos & prodiit 30. Pariſiis in 8. Recenſetur hic Tomus *dans le urnal des Savans* 1731. menſ. Martio n. 10.

Tomus XI. qui prodiit ibid. 1730. in 8. gg. 405. continet uitas & ſcripta.

p. 176. Proſper *Alpini*, mort. d. 5. Febr. 1617.

p. 1. Jean *Annius de Viterbe*, mort. d. 13. Nou. 02.

p. 90. François de *Belleforeſt*, d. 1. Ian. 1583.

p. 358. Pierre *Bembo*, mort. d. 10. Ian. 1547.

p. 138. Pierre *le Brun*, mort. d. 10. Ian. 1729.

p. 212. Louis *Bulteau*, mort, d. 11. Apr. 1693.

p. 12. Jean *Cajus*, mort. 1573.

p. 23. Jean *Cheke*, mort. d. 13. Sept. 1557.

p. 343.

(a) Recenſetur hic Tomus *dans le Journal des Savans* 30. menſ. Iul. n. 3. & in Actis eruditor. Lipſienſ. latin. una n Tomo VIII. anno 1730. menſ. Dec. n. 6,

p. 343. Urbain *Chevreau*, mort. d. 15. Febr. 1701.

p. 248. Daniel *le Clerc*, mort. d. 8. Iunii 1728.

p. 185. François *Combeſis*, mort. d. 23. Mart. 1679.

p. 308. Angelo *di Coſtanzo*, mort. circa annum 1591.

p. 196. Abrah. *Covvley*, mort. d. 28. Iul. 1667.

p. 322. Jean *Deslyons*, mort. d. 26. Mart. 1700.

p. 275. Claude *de Ferriere*, mort. d. 11. Maji 1715.

p. 147. Antoine *Galateo*, mort. d. 12. Nou. 1517.

p. 109. François *Hotmann*, mort. d. 12. Febr. 1590.

p. 403. Auguſtin *Inveges*, mort. menſ. April. 1677.

p. 39. Philippe *de Limborch*, mort. d. 30. Apr. 1712.

p. 254. Batiſte *Nani*, mort. d. 13. Nou. 1678.

p. 202. Jerôme *Oſorio*, mort. d. 20. Aug. 1580.

p. 76. Matthieu *Palmieri*, mort. 1475.

p. 89. Matthias *Palmieri*, mort d. 19. Sept. 1483.

p. 53. Antoine *Parent*, mort. d. 26. Sept. 1716.

p. 287. Paul *Paruta*, mort. d. 6. Dec. 1598.

p. 66. Pierre *Petit*, mort. d. 12. Dec. 1687.

p. 269. François *Poupart*, mort. menſ. Oct. 1709.

p. 33. Sertorio *Quattromani*, mort. circa annum 1606.

p. 216. Jean *Raulin*, mort. d. 6. Febr. 1514.

p. 390.

Digitized by Google

p. 390. Mathurin *Regnier*, mort. d. 22. Oct. 1613.

p. 303. Jean *Schilter*, mort. d. 14. Maji 1705.

p. 224. Michel *Servet*, mort. d. 27. Oct. 1553.

p. 16. Henri *de Sponde*, mort. d. 18. Maji 1643.

p. 134. Auguſtin *Torniel*, mort. d. 10. Iunii 1622.

p. 153. Pierre *Varignon*, mort. d. 22. Dec. 1722.

p. 316. Claude *de Vert* mort. d. 1. Maji 1708.

p. 385. Jean Jaqu. *Wepfer*, mort. d. 28. Ian. 1695.

Not. (a)

Tomus XII. qui prodiit Pariſ. 1730. in 8. pagg. 406. continet uitas & ſcripta.

p. 32. Jean *Aymon*.

p. 258. Benoit *Bacchini*, mort. d. 1. Sept. 1721.

p. 89. Jean *de Barros*, mort. d. 20. Oct. 1570.

p. 272. Charles Ceſar *Baudelot de Dairval*, mort. d. 17. Iunii 1722.

p. 200. Jean *Baudoin*, mort. 1650.

p. 128. Jaqu. *Boileau*, mort. d. 1. Aug. 1716.

p. 168. François *Bosquet*, mort. d. 24. Iunii 1676.

p. 102. Jean *de la Caſa*, mort. d. 14. Nou. 1556.

p. 8. Jerôme *Colonna*, mort. d. 3. Apr. 1586.

p. 94. Diego *de Couto*, mort. d. 10. Dec. 1616.

p. 218. Jean *Devaux*, mort. d. 22. Maji 1729.

p. 399. Michel-Ange *Fardella*, mort. d. 2. Ian. 1718.

p. 389. Michel *Foſcarini*, mort. d. 31. Maji 1691.

p. 238.

(a) Recenſetur hic Tomus in actis eruditor. Lipſienſ. latin. 1731. menſ. Sept. n. 2.

p. 238. Pierre *Francius*, mort. d. 19. Aug. 1704.
p. 310. Adam *Fumano*, mort. 1587.
p. 59. Jean *Guidiccione*, mort. menſ. Aug. 1541.
p. 42. Jean *Guintier*, mort. d. 4. Oct. 1574.
p. 1. Nic. *Henrion*, mort. d. 24. Iun. 1720.
p. 84. George-Matthias *Koenig*, mort. d. 29. Dec. 1699.
p. 351. Jean Marie *Lanciſi*, mort. d. 21. Ian. 1720.
p. 313. Pierre *de Marca*, mort. d. 29. Iun. 1662.
p. 51. Guillaume *Maſſieu*, mort. d. 26. Aug. 1722.
p. 181. Jean *Meurſius*, mort. d. 20. Sept. 1639.
p. 284. Dan. Guillaume *Mollerus*, mort. d. 25. Febr. 1712.
p. 231. Etienne *Morin*, mort. d. 5. Maji 1700.
p. 96. Louis *Morin*, mort. d. 11. Mart. 1715.
p. 16. André *Moroſini*, mort. d. 29. Iun. 1618.
p. 305. Louis *Nogarola*, mort. 1559.
p. 176. Pierre *Paavv*, mort. d. 1. Aug. 1617.
p. 65. Iſaac *la Peyrere*, mort. 1677.
p. 245. Roger *de Piles*, mort. d. 5. Apr. 1709.
p. 25. Euſebe *Renaudot*, mort. d. 1. Sept. 1720.
p. 144. Marc-Antoine Coccius *Sabellicus*, mort. d. 18. Apr. 1506.
p. 364. Martin *Schoockius*, mort. 1665.
p. 393. Jean François *Simon*, mort. d. 10. Dec. 1719.

Not. (a)

Tomus XIII. prodiit Pariſ. 1730. in 8. pagg. 408. & continet uitas & ſcripta.

p. 53.

(a) Hic Tomus recenſetur in Actis eruditor. Lipſienſ. latin. 1731. menſ. Sept. n. 2.

Digitized by Google

. 53. Louis *Alamanni*, mort. d. 18. Apr. 1556.
. 347. Guillaume *Amontons*, mort. d. 11. Oct.
95.
. 305. Antoine *Aubery*, mort. d. 29. Ian. 1695.
. 316. Jean *Barbier d'Aucour*, mort. d. 13. Sept.
94.
p. 382. Pierre *de Boiſſat*, mort. d. 28. Mart. 1662.
p. 374. Jean *Boſcan*, mort. ante annum 1543.
p. 1. Jean *Coras*, mort. d. 4. Oct. 1572.
p. 183. Claude *d'Eſpence*, mort. d. 5. Oct. 1571.
p. 84. Melchior *Guilandin*, mort. d. 25. Dec.
89.
p. 179. George Abrah. *Merklinus*, mort. d. 19.
or. 1702.
p. 79. Etienne *le Moine*, mort. d. 3. Apr. 1689.
p. 361. André *Novagero*, mort. d. 8. Maji 1529.
p. 356. Bernard *Nieuwentyt*, mort. d. 30. Maji
718.
p. 175. Sertorio *Orſato*, mort. d. 3. Iul. 1678.
p. 328. Conrad *Peutinger*, mort. d. 28. Dec.
547.
p. 259. Pierre Ramus, mort. d. 25. Aug. 1572.
p. 236. Jean *Rucellai*, mont. 1525. aut 1526.
p. 27. Joſeph Pompée *Sacco*, mort. d. 23. Febr.
1718.
p. 210. Nic. *Sanſon*, mort. d. 7. Iul. 1667.
p. 30. Benoit de *Spinſa*, mort. d. 21. Febr. 1677.
p. 148. Guillaume *Temple*, mort. menſ. Ian.
1698.
p. 17. Robert *Titi*, mort. 1609.
p. 400. Bernard *Triviſano*, mort. d. 31. Ian.
1720.

p. 377. Garcilaſſo *de la Vega*, mort. 1536.
p. 144. Gerard Jean *Voſſius*, mort. d. 25. Mart. 1609.
p. 89. Gerard-Jean *Voſſius*, mort. 1649.
p. 127. Iſaac *Voſſius*, mort. d. 21. Febr. 1689.
p. 249. André Chryſoſtome *Zaluski*, mort. d. 1. Maji 1711.
Not. (a)

(a) Hic Tomus etiam recenſetur in Actis eruditor. Lipſ. latin. 1731. Menſe Sept. n. 2.

Tomus XIV. prodiit Pariſ. 1713. in 8. pagg. 401. & continet uitas atque ſcripta.
p. 1. Ermolao *Barbaro*, mort. menſ. Iul. 1493.
p. 304. Iſaac de *Benſerade*, mort. d. 19. Oct. 1691.
p. 340. Adrien *Beverland*, mort. circa annum 1712.
p. 363. Edme *Bourſault*, mort. d. 15. Sept. 1701.
p. 175. Jean *Bugenhagen*, mort. d. 20. Apr. 1558.
p. 235. Facio *Cardan*, mort. d. 29. Aug. 1524.
p. 233. Jerôme *Cardan*, mort. d. 21. Sept. 1576.
p. 249. Jean Baptiſte *Cardan*, mort. d. 13. Apr. 1560.
p. 347. Louis *Carré* mort. d. 11. Apr. 1711.
p. 168. Elizabeth Sophie *Cheron*, mort. d. 3. Sept. 1711.
p. 382. Martin *Cruſius*, mort. d. 25. Febr. 1607.
p. 297. Jaques *Eveillon*, mort. menſ. Dec. 1651.
p. 100. Auguſte Hermann *Francke*, mort. d. 8. Iun. 1727.
p. 190. Charles Alphonſe *du Fresnoy*, mort. 1665.
p. 130.

Digitized by Google

p. 130. Jean *Gerbais*, mort. d. 14. Apr. 1699.

p. 209. Bernard de Girard *du Haillan*, mort. d. 23. Nou. 1610.

p. 151. Guillaume Homberg, mort. d. 24. Sept. 1715.

p. 114. Jean *le Laboureur*, mort. menſ. Iunio 1675.

p. 126. Louis *le Laboureur*, mort. d. 21. Ian. 1679.

p. 127. Claude *le Laboureur*, mort. neſcio quo tempore.

p. 81. Claude *Mignault*, mort. circa annum 1603.

p. 282. Jean *Nicolai*, mort. d 7. Maji 1673.

p. 35. Gabriel *du Pineau*, mort. d. 15. Oct. 1644.

p. 195. Martin *Polonus*, mort. 1279.

p. 352. Marc. Antoine Gerard de *Saint Amand*, mort. 1661.

p. 224. Jean Jerôme *Sbaraglia*, mort. d. 8. Iunii 1710.

p. 140. Daniel *Sennert*, mort. d. 21. Iul. 1637.

p. 322. George *de Trebizonde*, mort. circa annum 1484.

p. 196. Louis *Videl*, mort. 1675.

Not. (a)

(a) Hic Tomus recenſetur in Actis eruditor. Lipſ. latin. ſect. 2. menſ. Nou. 1733. n. 5.

Tomus XV. (a) prodiit Pariſiis 1731. in 8. pagg. 409. & continet uitas & ſcripta.

p. 61. Jean *Boſcager*, mort. quem auctor deinde uocat Jerôme in indice Necrologico mort. d. 15. Sept. 1687.

p. 148. Tycho *Brahé*. mort. d. 24. Oct. 1601.

Digitized by Google

p. 142. Guillaume *Caourſin*, mort. 1501.

p. 13. Hiacinthe *Ceſtoni*, mort. d. 29. Ian. 1718.

p. 349. Pierre *Corneille*, mort. d. 1. Oct. 1684.

p. 227. Louis de Courcillon de *Dangeau*, mort. d. 1. Ianuar. 1723.

p. 336. Pierre *Delfini*, mort. d. 16. Ianuar. 1525.

p. 88. Louis de *Dieu*, mort. d. 23. Dec. 1642.

p. 179. Charles *Drelincourt*, mort. d. 3. Febr. 1693.

p. 383. Guillaume *Dugdale*, mort. d. 10. Febr. 1686.

p. 212. Jaques *Eſprit*, mort. d. 6. Iul. 1678.

p. 25. Alberic *Gentilis*, mort. d. 19. Iunii 1608.

p. 33. Scipion *Gentilis*, mort. circa menſem Mart. 1611.

p. 244. Ulric *de Hutten*, mort. d. 29. aut 30. Aug. 1523.

p. 394. François *Genet*, mort. d. 17. Oct. 1702.

p. 205. Pierre *la-Sena*, mort. d. 3. Sept. 1636.

p. 55. François de *Launay*, mort. d. 9. Iul. 1693.

p. 301. Thomas *Lydyat*, mort. d. 13. Apr. 1646.

p. 45. Henri de *Monantheuil*, mort. 1606.

p. 102. Olympia Fulvia *Morata*, mort. d. 26. Oct. 1555.

p. 1. Chriſtophle *Perſona*, mort. poſt annum 1486.

p. 7. Gobelin *Perſona*, mort. poſt annum 1418.

p. 329. Jaques *Piccolomini*, mortuus neſcio quando.

p. 51. Jaques *Pilarino*, mort. d. 18. Junii 1718.

p. 197. Jean *Pitſeus*, mort. d. 17. Oct. 1616.

p. 67. Antoine *Sanderus*, mort. 1664.

p. 76. Nic. *Sanderus*, mort. 1583. p. 95.

Digitized by Google

p. 95. Michel *Scot*, mort. 1291.

p. 114. George de *Scudery*, mort. d. 14. Maji 1667.

p. 132. Madeleine de *Scudery*, mort. d. 2. Iunii 1701.

p. 217. Philippe *Sidney*, mort. d. 16. Oct. 1588.

p. 308. Sebaſtien le Nain de *Tillemont*, mort. d. 10. Ianuar. 1698.

p. 19. Euangeliſte *Torricelli*, mort. d. 25. Oct. 1647.

p. 343. Thomas *Willis*, mort. d. 21. Nou. 1675.

p. 401. Henri *Wharton*, mort. d. 15. Mart. 1695.

(*a*) Hic Tomus etiam recenſetur in actis eruditor. Lipſ. lat. ſect. 11. menſ. Nou. 1733. n. 5.

Tomus XVI. prodiit Pariſ. 1731. in 8. pagg 410. & continet uitas atque ſcripta.

p. 44. George *Abbot*, mort. d. 4. Aug. 1633.

p. 38. Robert *Abbot*, mort. d. 2. Mart. 1618.

p. 282. Dominique de *Angelis*, mort. d. 9. Aug. 1719.

p. 390. Ioachim du *Bellay*, mort. d. 1. Ian. 1560.

p. 274. Flavio *Biondo*, mort. d. 4. Iunii 1463.

p. 154. Etienne *du Bois*, mort. 1688.

p. 159. Jean *du Bois*, mort. d. 28. Aug. 1626.

p. 156. Philippe *du Bois*, mort. d. 17. Febr. 1703.

p. 165. Philippe Goibaud *du Bois*, mort. d. 1. Iul. 1694.

p. 366. Balthaſar *Bonifacio*, mort. 1659.

p. 321. Pierre *Briſſot*, mort. 1522.

p. 379. Conrad *Celtes Protucius*, mort. d. 4. Febr. 1608.

Digitized by Google

p. 217. Pierre *Charron*, mort. d. 16. Nou. 1603.
p. 287. Florent Carton *d'Ancourt*, mort. d. 6. Dec. 1726.
p. 401. Jean *Doujat*, mort. d. 27. Oct. 1688.
p. 244. Nic. *Everard*, mort. d. 9. Aug. 1532.
p. 268. Thom *Farnabe*, mort. d. 12. Iunii 1647.
p. 361. Pierre-Sylveſtre *du Four*, mort. 1685.
p. 227. Marie de Jars de *Gournay*, mort. d. 13. Iul. 1645.
p. 265 Nic. *Grudius*, mort. 1571.
p. 340. Maurice *Hoffmann*, mort. d. 22. Apr. 1698.
p. 350. Jean-Maurice *Hoffmann*, mort. d. 31. Oct. 1727.
p. 171. François *Iunius*, mort. d. 13. Oct. 1602.
p. 200. François *Iunius, le fils*, mort. d. 19. Nou. 1677.
p. 97. Jean *Marot*, mort. 1523.
p. 108. Clement *Marot*, mort. 1544.
p. 212. Michel de *Montagne*, mort. d. 13. Sept. 1592.
p. 303. Gerard *Noodt*, mort. d. 15. Aug. 1725.
p. 298. Jean *Ovven*, mort. 1622.
p. 53. Aonius *Palearius*, mort. 1566.
p. 329. Onuphre *Panvini*, mort. d. 15. Marſ. 1568.
p. 149. Gui *Riedlinus*, mort. 1724.
p. 89. Jean *Rotrou*, mort. d. 27. Iunii 1615.
p. 66 Henri *Savile*, mort. d. 19. Febr. 1622.
p. 237. Jean *Second*, mort. d. 24. Sept. 1536.
p. 12. Jean-Renaud *de Segrais*, mort. d. 25. Mart. 1701.

p. 207.

p. 207. Thomas *Sydenham*, mort. d. 29. Dec. 1689.

p. 1. Frederic *Taubmann*, mort. d. 24. Mart. 1613.

p. 73. Antoine *Vallisnieri*, mort. d. 28. Ianuar. 1730.

p. 26. Blaiſe de *Vigenere*, mort. d. 19. Febr. 1596.

(a) Tomus hic recenſetur etiam in Actis eruditor. Lipſ. lat. 1733. menſ. Nou. ſect. 11. n. 5.

Tomus XVII. prodiit Pariſ. 1732. in 8. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 1. Henri Corneille *Agrippa*, mort. 1535.

p. 327. Pierre *Ayrault*, mort. d. 21. Iul. 1601.

p. 277. Guillaume *Barclay*, mort. 1605.

p. 285. Jean *Barclay*, mort. d. 12. Aug. 1621.

p. 229. Gaſpar *Bauhin*, mort. d. 5. Dec. 1624.

p. 224. Jean *Bauhin*, mort. 1613.

p. 245. Jean *Bodin*. mort. 1596.

p. 201. Iordanus *Brunus*, mort. d. 17. Febr. 1600.

p. 92. Jean *Chapeauville* mort. d. 11. Maji 1617.

p. 321. Hilarion *de Coſte*, mort. d. 22. Aug. 1661.

p. 385. André *Dudith*, mort. d. 23. Febr. 1589.

p. 129. Charles Riviere du *Freny*, mort. d. 6. Oct. 1724.

p. 220. Jaques Philippe *Foreſta*, mort. d. 15. Iunii 1520.

p. 264. Jerôme *Fracaſtor*, mort. d. 6. Aug. 1553.

p. 337. Conrad *Geſner*, mort. d. 13. Dec. 1565.

Digitized by Google

p. 47. Denys *Godefroy*, le Juriſconſulte, mort. d. 7. Sept. 1622.

p. 77. Denis *Godefroy*, l'Hiſtoriographe, mort. d. 9. Iunii 1681.

p. 69. Jaques *Godefroy*, mort. d. 24. Iunii 1652.

p. 56. Theodore *Godefroy*, mort. d. 5. Oct. 1649.

p. 98. François *Guichardin*, mort. menſ. Majo 1540

p. 118. Louis *Guichardin*, mort. d. 22. Mart. 1589.

p. 143. Jean Henri *Heidegger*, mort. d. 18. Ianuar. 1698.

p. 187. Gentien *Hervet*, mort. d. 12. Sept. 1584.

p. 33. Chriſtoph. de *Longueil*, morr. d. 11. Sept. 1522.

p. 43. Gilbert de *Longueil*, mort. d. 30. Maji 1543.

p. 228. Charles *Paſcal*, mort. d. 25. Dec. 1625.

p. 371. Claude *Pocquet de Livonniere*, mort. d. 31. Maji 1726.

p. 123. Modeſta *Pozzo*, mort. d. 2. Nov. 1692.

p. 299. Erycius *Puteanus*, mort. d. 17. Sept. 1646.

p. 84. Jean *Savaron*, mort. 1622.

p. 153. Jaques *Sirmond*, mort. d. 7. Oct. 1651.

p. 181. Luc. *Tozzi*, mort. d. 11. Mart. 1717.

Tomus XVIII. prodiit Pariſ. 1732. in 8. pagg. 411. & continet uitas & ſcripta.

p. 303.

Digitized by Google

p. 303. Jean Jaques *Boiſſard*, mort. d. 30. Oct. 1602.

p. 257. Jean Alphonſe *Borelli*, mort. d. 31. Dec. 1679.

p. 103. Jean *Brockhuizen*, mort. d. 15 Dec. 1707.

p. 211. Guillaume *Burton*, mort. d. 27. Dec. 1657.

p. 118. Iſaac *Caſaubon*, mort. d. 1. Iul. 1614.

p. 148. Meric *Caſaubon*, mort. d. 14. Iul. 1671.

p. 90. Pierre de *Caſeneuve*, mort. d. 31. Oct. 1652.

p. 110. Gautier *Charlton*, mort. circa annum 1695.

p 185. Louis *Couſin*, mort. d. 26. Febr. 1707.

p. 195 Ianus *Douſa*, mort. d. 8. Oct. 1604.

p. 203. Ianus *Douſa*, *le fils*, mort. d. 21. Dec. 1597.

p. 206. George *Douſa*, mort. circa annum 1598.

p. 314. Jean de la *Fontaine*, mort. d. 13. Marr. 1695.

p. 269. Claude François *Fraguier*, mort. d. 3. Maji 1728.

p. 214. Leonard *Fuchſius*, mort. d. 10. Maji 1566.

p. 40. Jean Baptiſte *Gelli*, mort. menſ. Iul. 1563.

p. 71. Antoine *Godeau*, mort. d. 21 Apr. 1672.

p. 178. Edouard *Herbert*, mort. d. 20. Aug. 1648.

p. 263. Maurice *Hylaret*, mort. 1591.

p. 96. François Michel *Janiçon*, mort. d. 19. Aug. 1730.

Digitized by Google

p. 386. Jean de *Labadie*, mort. 1674.

p. 169. Chriſtian *Longomontan*, mort. d. 8. Oct. 1647.

p. 277. Jerôme *Maggi*, d. 27. Mart. 1572.

p. 370. Henri *Meibomius*, mort. d. 26. Mart. 1700.

p. 182. Robert *Moriſon*, mort. d. 9. Nou. 1683.

p. 52. Auguſtin *Niphus*, mort. circa annum 1545.

p. 346. Severin *Pineau*, mort. d. 29. Nou. 1619.

p. 287. Bilibald *Pirckheimer*, mort. d. 22. Dec. 1530.

p. 31. Michel *Poccianti*, mort. d. 6. Iunii 1576.

p. 224. Sam. de *Puſendorf*, mort. d. 26. Oct. 1694.

p. 1. Jean *Racine*, mort. d. 22. Apr. 1699.

p. 35. Richart *Staniburſt*, mort. d. 23. Apr. 1618.

p. 349. Louis *Tanſillo*, mort. circa annum 1569.

p. 157. André *Valladier*, mort. d. 3. Aug. 1638.

p. 365. Jaques *Ware*, mort. d. 1. Dec. 1666.

Tomus XIX. prodiit Pariſ. 1732. in 8. pagg. 408. & continet uitas & ſcripta.

p. 1. Ambroiſe *Camaldule*, mort. d. 21. Oct. 1439.

p. 58. Marc *Battaglini*, mort. d. 19. Sept. 1717.

p. 44. Olaus *Borrichius*, mort. d. 3. Oct. 1690.

p. 191. Jean de la *Bruyere*, mort. d. 10. Maji 1696.

p. 76. Joachim *Camerarius*, mort. d. 17. Apr. 1574.

p. 249.

Digitized by Google

p. 249. Herman *Conring*, mort. d. 12. Dec. 1681.

p. 70. Jean de *Cordes*, mort. 1642.

p. 21. Heleine Lucrece *Cornara-Piſcopia*, mort. d. 26. Iul. 1684.

p. 303. Quinto-Mario *Corrado*, mort. 1575.

p. 311. Seb. *Corrado*, mort. 1556.

p. 143. Pierre *Danes*, mort. d. 23. Apr. 1577.

p. 286. Antoine *Favre*, mort. d. 1. Mart. 1624.

p. 249. Claude *Favre de Vaugelas*, mort. 1590.

p. 231. Ioachim Frederic *Feller*, mort. d. 15. Febr. 1726.

p. 197. Nicodeme *Friſchlin*, mort. d. 29. Nou. 1590.

p. 384. Jaqu. *Goar*, mort. d. 23. Sept. 1653.

p. 315. Hugues *Grotius*, mort. d. 28. Aug 1645.

p. 137. Pierre *Guillebaud*, mort. d. 29. Mart. 1667.

p. 214. Chrétien *Huygens*, mort. d. 8. Iunii 1695.

p. 62. Thomas *James*, mort. menſ. Aug. 1629.

p. 237. Engelbert *Kaempfer*, mort. d. 2. Nou. 1716.

p. 185. Martin *Lipenius*, mort. d. 6. Nou. 1692.

p. 160. Hippolyte-Jules Pilet de la *Mesnardiere*, mort. d. 4. Iunii 1663.

p. 121. François de la *Mothe le Vayer*, mort. 1672.

p. 166. Bernardin *Ochin*, mort. 1564.

p. 390. Jean Iſaac *Pontanus*, mort. 1640.

p. 29. Jean Pierre *de Valbonnays*, mort. d. 2. Mart. 1730.

p. 157.

Digitized by Google

p. 157. Dégorée *Whear*, mort. d. 1. Aug. 1647.

p. 397. Guillaume *Xylander*, mort. d. 10. Febr. 1576.

Tomus XX. prodiit Pariſ. 1732. in 8. pagg. 174. & continet mutationes, correctiones & ſupplementa in 10 Tomos proxime praecedentes, adhaeret index materiarum praecipuarum, in Tomis 10. proxime praecedentibus, contentarum.

Tomus XXI. prodiit Pariſiis 1733. in 8. pagg. 411. & continet uitas atque ſcripta.

p. 331. Luc d'*Acheri*, mort. d. 2. Apr. 1685.

p. 359. Jean *Balesdens*, mort. 1675.

p. 129.* *Beſſarion*, mort. d. 18. Nov. 1472.

p. 195. Louis Boiuin mort. d. 22. Apr. 1724.

p. 30. Jean François *Buddeus*, mort. d. 19. Nou. 1729.

p. 322. François *Charpentier*, mort. d. 22. Apr. 1702.

p. 348 Philippe *Cluvier*, mort. 1623.

p. 1. Coelius Secundus *Curion*, mort. d. 24. Nou. 1569.

p. 25.* Coelius-Horace *Curion*, mort. d. 15. Febr. 1554.

p. 27.* Coelius-Auguſtin *Curion*, mort. d. 24. Oct. 1557.

p. 107.* Etienne *Dolet*, mort. d. 5. Aug. 1546.

p. 303. Helius *Eobanus*, mort. d. 5. Oct. 1540.

p. 316. Barthelemi *Facio*, mort. 1467.

p. 396.

Digitized by Google

p. 396. Epiphane *Ferdinandi*, mort. d. 6. Dec. 1638.

p. 209. Hubert *Folieta*, mort. d. 5. Sept. 1581.

p. 231. Marquard *Freher*, mort. d. 13. Maji 1614.

p. 74. Jean *Fronteau*, mort. d. 17. Apr. 1662.

p. 377. Robert *Garnier*, mort. 1590.

p. 381. Nic. Jerôme *Gundling*, mort. d. 16. Sept. 1729.

p. 159. Jean *Hales*, mort. d. 19. Maji 1656.

p. 223. Matthieu de *Larroque*, mort. d. 31. Ianuar. 1684.

p. 270. David *Martin*, mort. d. 9. Sept. 1721.

p. 366. Jaqu. *Peletier*, mort. menſ. Iul. 1582.

p. 338. Laurent *Pignoria*, mort. d. 13. Iunii 1631.

p. 407. Eduard *Pocock*, mort. d. 10. Sept. 1691.

p. 128. Jean François *Regnard*, mort. menſ. Sept. 1709.

p. 56. Nic. *Rigault*, mort. menſ. Aug. 1654.

p. 91. Ange *Rocca*, mort. d. 8. Apr. 1620.

p. 218. Gilles-André de la *Roque*, mort. d. 3. Febr. 1687.

p. 69. Nic. *Sagundino*, mort. poſt ann. 1440.

p. 186. Fortunat *Scacchi*, mort. d. 1. Aug. 1643.

p. 264. Emanuel *Schelſtrate*, mort. d. 6. Apr. 1692.

p. 292. Pontus de *Tyard*, mort. d. 23. Sept. 1605.

p. 172. Jean Louis *Vives*, mort. d. 6. Maji 1540.

p. 248.

Digitized by Google

p. 248. Daniel *Whitby*, mort. menſ. Majo 1726.
p. 401. Jaqu. *Zeno*, mort. 1481.

Tomus XXII. prodiit Pariſ. 1733. in 8. pagg. 410. continet uitas & ſcripta.

p. 170. Barthelemi *Aneau*, mort. d. 21. Iunii 1565.
p. 363. Elie *Aſchmole*, mort. d. 26. Maji 1692.
p. 262. Jean d' *Aubry*, mort. poſt annum 1667.
p. 198. Guillaume de *Baillou*, mort. 1616.
p. 177. Jaqu. *de Billy*, mort. d. 25. Dec. 1581.
p. 187. * Geoffroy *de Billy*, mort. d. 28. Mart. 1612.
p. 188. * Jean de *Billy*, mort. ante annum 1585.
p. 44. Adam *Blacvod*, mort. 1613.
p. 259. Edouard *Brerevvood*, mort. d. 4. Nou. 1613.
p. 254. Robert *Burhill*, mort. menſ. Oct. 1641.
p. 350. Auger Giſſen de *Busbeq*, mort. d. 28. Oct. 1592.
p. 385. Louis *Cappel*, mort. d. 6. Ianuar. 1586.
p. 390. Louis *Cappel, le jeune*, mort. d. 18. Iunii 1658.
p. 405. Jaqu. *Cappel*, mort. d. 7. Sept. 1624.
p. 141. Scipion *Carteromaco*, mort. d. 16. Oct. 1513.
p. 109. Jaqu. *Caſſagnes*, mort. d. 19. Maji 1675.
p. 281. Antoine de *Chandieu*, uel *Sadeel*, mort. d. 23. Febr. 1591.
p. 239. Nic. *Cisner*, mort. d. 6. Mart. 1583.
p. 331. Gaſpar *Contarini*, mort. d. 24. Aug. 1542.

p. 377. Martin - Antoine *Delrio*, mort. d. 19. Oct. 1608.

p. 24. Antoine *Deuſingius*, mort. d. 29. Ianuar. 1666.

p. 371. Jeremie *Drexelius*, mort. d. 19. Apr. 1638.

p. 57. Jean *Druſius*, mort. d. 12. Febr. 1616.

p. 135. Varino *Favorino*, mort. 1537.

p. 104. Jean *Gelida*, mort. d. 19. Febr. 1558.

p. 1. Gilbert *Genebrard*, mort. d. 16. Febr. 1597.

p. 166. François *Godvvin*, mort. menſ. Apr. 1633.

p. 326. Laurent *Humphrey*, mort. d. 11. Febr. 1590.

p. 193. Jean *Marsham*, mort. d. 25. Maji 1685.

p. 92. Nic. Hugues *Menard*, mort. d. 21. Ianuar. 1644.

p. 113. Iſaac *Nevvton*, mort. d. 30. Mart. 1727.

p. 19. François *Pinſſon*, mort. d. 10. Oct. 1691.

p. 293. Arnaud *de Pontac*, mort. d. 4. Febr. 1605.

p. 201. Antoine *Poſſevin*, mort. d. 26. Febr. 1611.

p. 342. Pierre du *Ryer*, mort. d. 6. Nou. 1658.

p. 76. François *Sanſovino*, mort. 1586.

p. 161. Jean-Theodore *Schenckius*, mort. d. 21. Sept. 1671.

p. 297. Joſeph Marie *Suares*, mort. d. 8. Dec. 1677.

p. 147. Paul *Tallemant*, mort. d. 30. Iul. 1712.

p. 157. François *Tallemant*, mort. d. 6. Maji 1693.

p. 234.

p. 234. Jean-François-Foy *Vaillant*, mort. d. 17. Nou. 1708.

p. 306. Nic. Durand de *Villegaignon*, mort. d. 9. Ianuar. 1571.

p. 48. Burcher de *Volder*, mort. d. 28. Mart. 1729.

p. 96. Aelius Everard *Vorſtius*, mort. d. 22. Oct. 1624.

p. 100. Adolph *Vorſtius*, mort. d. 8. Oct. 1663.

Tomus XXIII. prodiit Pariſ. 1733. in 8. pagg. 412.

p. 180. Rodolphe *Agricola*, mort. d. 28. Oct. 1485.

p. 315. Jean-Louis Guez de *Balzac*, mort. d. 18. Febr. 1654.

p. 364. François *Bernier*, mort. d. 22. Sept. 1688.

p. 370. Jean *Bernier*, mort. d. 18. Maji 1698.

p. 148. Jerôme *Bignon*, mort. d. 7. Apr. 1656.

p. 395. Henri *Blount*, mort. d. 9. Oct. 1682.

p. 334. Denis de Salvaing. de *Boiſſieu*, mort. 1683.

p. 353. Thomas *Brovvne*, le Medecin, mort. d. 19. Oct. 1682.

p. 360. Thomas *Brovvne*, le Theologien, mort. d. 6. Dec. 1673.

p. 83. Guillaume *Camden*, mort. d. 9. Nou. 1623.

p. 1. Marc-Antoine *Cappelli*, mort. menſ. Sept. 1625.

p. 136. Thomas *Corneille*, mort. d. 8. Dec. 1709.

p. 199.

Digitized by Google

p. 199. Robert *Creyghton*, mort. d. 21. Nou. 1672.

p. 385. Chriſtophe *Davenport*, mort. d. 31. Maji 1680.

p. 391. Louis *Duret*, mort. d. 22. Ianuar. 1586.

p. 34. Ubo *Emmius*, mort. d. 9. Dec. 1525.

p. 378. Guillaume *Eſtius*, mort. d. 20. Sept. 1613.

p. 373. Gabriel *Faerno*, mort. d. 17. Nou. 1561.

p. 197. Nic. *Faret*, mort. menſ. Sept. 1646.

p. 403. Pierre *Gilles*, mort. 1555.

p. 8. George Henri *Goetze*, mort. d. 25. Mart. 1729.

p. 242. Louiſe *Labbé*, mort. poſt annum 1555.

p. 31. Adam *Littleton*, mort. circa menſ. Iulium 1694.

p. 332. Nic. *Loyd*, mort. d. 27. Nou. 1680.

p. 47. Olivier *Maillard*, mort. d. 13. Iunii 1502.

p. 160. Jean *Maldonat*, mort d. 5. Ianuar. 1583.

p. 202. Pierre *Martyr d'Anghiera*, mort. circa annum 1525.

p. 216. Pierre *Martyr Vermilio*, mort. d. 12. Nou. 1562.

p. 128. Etienne *Pavillon*, mort. d. 10. Ianuar, 1705.

p. 58. Alexandre *Piccolomini*, mort. d. 12. Mart. 1578.

p. 68. François *Piccolomini*, mort. 1604.

p. 327. Jean *Price*, mort. 1676.

p. 258. Jules Ceſar *Scaliger*. mort. d. 21. Oct. 1558.

p. 279. Joſeph Juſte *Scaliger*, mort, 1609.

Mm p. 340.

Digitized by Google

p. 340. Jean Ginés de *Sepulveda*, mort. 1572.

p. 108. *Antoine Scherley*, mort. poſt annum 1631.

p. 114. Thomas *Sherley*, mort. d. 23. Iul. 1627.

p. 74. André *Thevet*, mort. menſ. Nou. 1590.

Tomus XXIV. prodiit Pariſ. 1733. in 12. pagg. 408. & continet uitas & ſcripta.

p. 261. Jerôme *Alcandre, l'ancien*, mort. d. 1. Febr. 1542.

p. 270. Jerôme *Aleandre, le jeune*, mort. 1631.

p. 94. Angelico *Aproſio*, mort. poſt annum 1680.

p. 372. Louis Doni d'*Attichi*, mort. d. 2. Iul. 1664.

p. 84. Germain *Audebert*, mort. d. 24. Dec. 1598.

p. 36. Pierre *Belon*, mort. 1564.

p. 243. Gilles *Boileau*, mort. 1669.

p. 183. Nic. *Boileau*, *Deſpreaux*, mort. d. 13. Mart. 1711.

p. 305. Jean *Botero*, mort. 1608.

p. 357. Amable de *Bourzeys*, mort. d. 2. Aug. 1672.

p. 330. Jaqu. *Caviceo*, mort. d. 3. Iunii 1511.

p. 149. Gilles *Corrozet*, mort. d. 4. Iul. 1568.

p. 45. Gilbert *Couſin*, mort. 1567.

p. 287. François de la *Croix du Maine*, mort. poſt annum 1586.

p. 300. Charles *Dati*, mort. 1675.

p. 1. Matthias *Flacius Illyricus*, mort. d. 11. Mart. 1575.

p. 105.

Digitized by Google

p. 105. Juſte *Lipſe*, mort. d. 23 Mart. 1606.
p. 386. Michel *Menot*, mort circa annum 1518.
p. 146. Thomas *Mouſet*, mort. circa annum 1600.
p. 175. Jean *Nevizanus*, mort. 1540.
p. 169. Pierre *Patrix*, mort. d. 6. Oct. 1671.
p. 139. Matthieu *Pole*, mort. menſ. Oct. 1679.
p. 353. Jaqu. *Quetif*, mort. d. 2. Mart. 1698.
p. 159. Honorat de Beuil de *Racan*, mort. menſ. Febr. 1670.
p. 76. Quirin *Reuter*, mort. d. 22. Mart. 1613.
p. 313. Jean *Rouxel*, mort. d. 5. Sept. 1586.
p. 322. Claude de *Seyſſel*, mort. d. 31. Maji 1520.
p. 247. Jean Bapt. Henri du Trouſſet de *Valincourt*, mort. d. 4. Ianuar. 1730.
p. 367. Marc *Velſer*, mort. d. 13. Aug. 1614.
p. 276. Antoine du *Verdier*, mort. d. 25. Sept. 1600.
p. 283. Claude du *Verdier*, mort. 1649.
p. 376. Vincent *Viviani*, mort. d. 22. Sept. 1703.
p. 341. Fulvius *Urſinus*, mort. d. 18. Maji 1600.
p. 69. Seth *Ward*, mort. d. 6. Ianuar. 1689.
p. 254. Gaſpar *Waſer*, mort. d. 9. Nou. 1625.
p. 90. Richard *Whyte*, mort. circa annum 1612.
p. 25. Jean Jerôme *Zannichelli*, mort. d. 11. Febr. 1729.

Tom. XXV. prodiit Pariſiis 1734. in 12. pagg. 410. & continet uitas atque ſcripta.

p. 294. Carol. *Aretini*, mort. menſ. Apr. 1453.

Digitized by Google

p. 298. Jean *Aretin*, mort. circa ann. 1466.
p. 281. Leonard. *Aretin*, mort. anno 1444.
p. 374. Philippe *Beroalde*, mort. d. 17. Iul. 1505.
p. 394. Philippe *Beroalde*, le jeune, mort. 1518.
p. 317. Zacharie *Boverius*, mort. d. 31. Mart. 1638.
p 93. Hermann *Buſchius*, mort. 1534.
p. 202. Conſtantin *Cajetan*, mort. d. 17. Sept. 1650.
p. 162. Jean Galbert de *Campiſtron*, mort. d. 11. Maji 1723.
p. 1. Guillaume de *Catel*, mort. d. 5. Oct. 1626.
p. 255. Jean Jaques *Chifflet*, mort. 1660.
p. 268. * Jules *Chifflet*.
p. 269. * Jean *Chifflet*.
p. 271. * Henri Thomas *Chifflet*.
p. 272. * Claude *Chifflet*.
p. 274. Philippe *Chifflet*, mort. poſt ann. 1663.
p. 276. Pierre François *Chifflet*, mort. d. 11. Maji 1682.
p. 322. Claude *Fauchet*, mort. 1601.
p. 172. Baptiſte *Guarini*, mort. menſ. Oct. 1612.
p. 303. Jean *Herbinius*, mort. d. 14. Febr. 1676.
p. 358. Paul *Jove*, mort. d. 11. Dec. 1552.
p 18. Philippe *Labbe*, mort. d. 25. Mart. 1667.
p. 109. George *Mackenſie*, mort. d. 8. Maji 1691.
p. 116. Gabriel *Madelenet*, mort. d. 20. Nou. 1661.
p. 249. Jean *Mairet*, mort. circa annum 1660.
p. 250. Jean de *Mandeville*, mort. d. 17. Nou. 1372.
p. 110, Pierre *Morin*, mort. 1608.

p. 216.

Digitized by Google

p. 216. Thomas *Morus*, mort. d. 6. Iul. 1535.

p. 329. Pierre *Pomponace*, mort. menſ. Mart. 1526.

p. 307. Philippe des *Portes*, mort. d. 5. Oct. 1606.

p. 397. Nicolas *Rapin*, mort. menſ. Febr. 1609.

p. 121. Jean *Reuchlin*, mort. d. 30. Iun. 1522.

p. 211. Thomas *Rhoe*, mort. d. 6. Nou. 1644.

p. 6. André *Roſſoti*, mort. ann. 1667.

p. 43. Torquato *Taſſo*, mort. d. 25. Apr. 1595.

p. 350. Guichard Joſeph du *Verney*, mort. d. 10. Sept. 1730.

p. 197. Jean Antoine *Viperani*, mort. menſ. Mart. 1610.

Tom. XXVI. prodiit Pariſ. in 12. 1734. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 303. Leandre *Alberti*, mort. 1552.

p. 307. Pierre d' *Apono*, mort. 1316.

p. 356. Jean *Boivin*, mort. d. 29. Oct. 1726.

p. 48. Nicolas *Bourbon*, l' ancien, mort. poſt annum 1550.

p. 52. Nicolas *Bourbon*, le jeune, mort. d. 6. Aug. 1644.

p. 93. Balthaſar *Caſtiglione*, mort. d. 8. Febr. 1529.

p. 44. Jean *Chardin*, mort. d. 5. Ian. 1713.

p. 109. Jean *Dorat*, mort. d. 1. Nov. 1588.

p. 198. Jean *Ferus*, mort. d. 8. Sept. 1554.

p. 401. Etienne *Gerlach*, mort. d. 30. Ian. 1612.

p. 385. Silveſtre *Girauld*, mort. poſt annum 1220.

Digitized by Google

p. 101. Damien de *Goes*, mort. poſt ann. 1554.
p. 123. Joachim le *Grand*, mort. d. 1. Maji 1733.
p. 339. Jaques *Grevin*, mort. d. 5. Nou. 1570.
p. 175. Marquard *Gudius*, mort. 1689.
p. 293. Jean *Leunclavius*, mort. menſ. Iun. 1593.
p. 28. Pierre *Loticbius*, mort. d. 7. Nou. 1560.
p. 38. * Jean Pierre *Loticbius*.
p. 151. Simon de la *Loubère*, mort. d. 26. Mart. 1729.
p. 317. Pierre le *Loyer*, mort. 1634.
p. 212. Louis Ferdinand *Marſigli*, mort. d. 1. Nou. 1730.
p. 228. Pierre *Matthieu*, mort. d. 12. Oct. 1621.
p. 17. Jerôme *Mercurialis*, mort. d. 9. Nou. 1606.
p. 1. Paul *Merula*, mort. d. 20. Iul. 1607.
p. 160. Gaſpar *Peucer*, mort. d. 25. Sept. 1602.
p. 248. Theophile *Raynaud*, mort. d. 31. Oct. 1663.
p. 327. George *Sabin*, mort. d. 2. Sept. 1560.
p. 61. André *Schott*, mort. d. 23. Ian. 1629.
p. 345. Jean Pierius *Valerianus Bolzanius*, mort. 1558.
p. 371. Lucilio *Vanini*, mort. menſ. Febr. 1619.
p. 83. Maffée *Vegio*, mort. 1458.
p. 7. Jean Michel *Wansleb*, mort. d. 12. Iun. 1679.

Tom. XXVII. prodiit etiam Pariſ. 1734. in 12. pagg. 407. & continet uitas atque ſcripta.
p. 282. Ceſar *Baronius*, mort. d. 30. Iun. 1607.

p. 323.

Digitized by Google

p. 323. Matthias *Bernegger*, mort. d. 3. Febr. 1640.

p. 201. Samuel *Bochart*, mort. d. 16. Maji 1667.

p. 1. Jean *Bouchet*, mort. poſt annum 1550.

p. 329. Abraham *Bzovius*, mort. d. 21. Ian. 1637.

p. 233. Celio *Calcagnini*, mort. 1540.

p. 392. Marin Cureau de la *Chambre*, mort. d. 29. Nou. 1669.

p. 397. Pierre Cureau de la *Chambre*, mort. menſ. Aprili 1693.

p. 245. Robert *Conſtantin*, mort. d. 27. Dec. 1605.

p. 84. Jean Baptiſte *Couture*, mort. d. 16. Aug. 1728.

p. 267. Jean Baptiſte *Criſpo*, mort. poſt ann. 1594.

p. 21. Lambert *Danæau*, mort. 1596.

p. 72. François *Davenne*, mort. ante annum 1662.

p. 179. Alexandre *Guidi*, mort. d. 12. Iunii 1712.

p. 189. Athanaſe *Kircher*, mort. menſ. Nou. 1680.

p. 373. Fortunio *Liceti*, mort. 1656.

p. 317. Jean Antoine *Magin*, mort. d. 11. Febr. 1617.

p. 104. Baptiſte *Mantuan*, mort. d. 20. Mart. 1516.

p. 125. Théodore *Marcile*, mort. d. 8. Apr. 1617.

p. 400. Auguſtin *Maſcardi*, mort. 1640.

Digitized by Google

p. 339. Jean *Molanus*, mort. d. 18. Sept. 1585.

p. 308. Louis *Morery*, mort. d. 10. Iul. 1680.

p. 36. Simon *Morin*, mort d. 14. Mart. 1663.

p. 143. Marc-Antoine *Muret*, mort. d. 4. Iun. 1585.

p. 272. Jean *Oporin*, mort. d. 6. Iul. 1568.

p. 98. Jean François *Quintianus Stoa*, mort. d. 7. Oct. 1557.

p. 216. Nicolas *Reuſner*, mort. d. 12. Apr. 1602.

p. 356. Edmond *Richer*, mort. d. 28. Nou. 1631.

p 251. Sebaſtien *Roulliard*, mort. 1639.

p. 176. Pierre de *Saint-Julien*, mort. d. 20. Mart. 1593.

p. 262. François *Suvertius*, mort. 1629.

p. 345. Jaques de *Tourreil*, mort. d. 11. Oct. 1715.

p. 132. François *Vavaſſeur*, mort. d. 16. Dec. 1681.

Tom. XXVIII. prodiit Pariſ. 1734. in 12. pagg. 410. & continet uitas atque ſcripta.

p 239. Chrétien *Adrichomii*, mort. d. 20. Iunii 1585.

p. 118. Jean l' *Argentier*, mort. d. 13. Maji 1572.

p. 104. Benoît *Arias Montanus*, mort. 1598.

p. 203. Theodore *Agrippa* d' *Aubigné*, mort. d. 29. Apr. 1630.

p 255. François *Baudoin*, mort. d. 24. Oct. 1573.

p. 324. Charles *Bernard*, mort. d. 25. Iunii 1640.

p. 228. Matthieu *Boſſus*, mort. 1502.

p. 172.

Digitized by Google

p. 172. Henri *Bullinger*, mort. d. 17. Sept. 1575.

p. 135. Antoine Rodolphe le *Chevalier*, mort. menſ. Sept. 1572.

p. 301. Thomas *Dempſter*, mort. d. 6. Sept. 1625.

p. 329. Michel *Felibien*, mort. d. 25. Sept. 1717.

p. 277. François Bernardin *Ferrari*, mort. d. 30. Januar. 1669.

p. 139. Rodolphe *Glaber*, mort. ante annum 1100.

p. 1. Jaques *Gretſer*, mort. d. 29. Ianuar. 1625.

p. 91. le Breton *Guillaume*, mort. poſt annum 1224.

p. 335. Felix *Hemmerlin*, mort. poſt annum 14 4.

p. 125. David *Hoeſchelius*, mort. d. 20. Sept. 1617.

p. 243. Etienne *Jodelle*, mort. 1573.

p. 282. Jean *Leland*, mort. d. 18. Apr. 1552.

p. 332. Simon *Majoli*, mort. poſt ann. 1597.

p. 46. Sam. des *Mareſt*, mort. d. 18. Maji 1673.

p. 150. Guillaume de *Nangis*, mort. poſt annum 1300.

p. 366. François *Petrarque*, mort. d. 18. Iul. 1374.

p. 166. Claude *Quillet*, mort. 1661.

p. 158. Antoine *Riccoboni*, mort. 1599.

p. 346. Jaques *Sadolet*, mort. d. 18. Oct. 1547.

p. 289. Joſias *Simler*, mort. d. 2. Iul. 1576.

p. 399. Laurent *Surius*, mort. d. 23. Maji 1578.

Digitized by Google

Tom. XXIX. prodiit Pariſ. 1734. in 12. pagg. 410. & continet uitas atque ſcripta.

p. 77. François *Bianchini*, mort. d. 2. Mart. 1729.

p. 26. Joſeph. *la Broſſe*, mort. d. 29. 1697.

p. 334. Guillaume *Canter*, mort. d. 18. Maji 1575.

p. 259. Jean *Caramuel Lobkovvitz*, mort. d. 8. Sept. 1682.

p. 257. Nicolas le *Comte*, mort. d. 10. Febr. 1689.

p. 252. Pierre *Creſpet*, mort. 1594.

p. 355. Charles Annibal *Fabrot*, mort. d. 16. Ianuar. 1659.

p. 279. Theodore *Gaza*, mort. 1478.

p. 62. Lilio Gregorio *Giraldi*, mort. menſ. Febr. 1552.

p. 70. Jean Baptiſte *Giraldi Cinthio*, mort. d. 30. Dec. 1537.

p. 58. Pierre le *Givre*, mort. d. 5. Iunii 1684.

p. 387. Melchior Haiminsfeld *Goldaſt*, mort. d. 11. Aug. 1635.

p. 363. Simon *Goulart*, mort. d. 3. Febr. 1628.

p. 233. Jean Vincent *Gravina*, mort. d. 6. Ianuar. 1718.

p. 120. Guarini *Guarino*, mort. d. 4. Dec. 1460.

p. 241. Thomas *Ittigius*, mort. d. 7. Apr. 1710.

p. 31. Daniel *L'Ermite*, mort. 1613.

p. 346. Jean *Leusden*, mort. d. 30. Sept. 1699.

p. 143. Jean Henri *Majus*, mort. d. 3. Sept. 1719.

p. 169.

Digitized by Google

p. 169. Jean-Baptiſte *Pocquelin de Moliere*, mort. d. 17 Febr. 1673.

p. 285. Pierre *Nicole*, mort. d. 16. Oct. 1696.

p. 375. Conrad *Pellican*, mort. d. 5. Apr. 1556.

p. 221. Louis le *Roi*, mort. d. 2. Iul. 1577.

p. 48. Gui Louis *Seckendorff*, mort. d. 18. Dec. 1692.

p. 1. Frederic *Spanheim*, mort. d. 30. Apr. 1649.

p. 11. Frederic *Spanheim*, le fils, mort. d. 18. Maji 1701.

p. 205. Jean *Sturmius*, mort. d. 3. Mart. 1589.

p. 89. Jaques *Sylvius*, mort. d. 13. Ianuar. 1555.

p. 161. Jaques Philippe *Tomaſini*, mort. circa fin. 1654.

p. 105. Jean George *Triſſino*, mort. 1550.

p. 129. François *Turrien*, mort. d. 21. Nou. 1584.

p. 29. Geoffroy *Vallée*, mort. d. 9. Febr. 1573.

p. 401. Marc Jerôme *Vida*, mort. d. 27. Sept. 1566.

Tomus XXX. (a) prodiit Pariſ. 1734. in 12. pagg. 230. continet uitas & ſcripta.

p. 56. Joſeph *Acoſta*, mort. 1599. uel 1600.

p. 14. Guillaume *des Autels*, mort. ante annum 1584.

p. 95. Edouard *Bernard*, mort. d. 12. Ianuar. 1696.

p. 22. Philippe *Buonanni*, mort. d. 30. Mart. 1725.

p. 73. Domizio *Calderini*, mort. 1477.

p. 217

Digitized by Google

p. 217. Nicolas *Camuſat*, mort. d. 20. Ian. 1655.

p. 191. Nicolas *Catherinot*, mort. d. 28. Iul. 1688.

p. 157. Scipion *Chiaramonti*, uel *Claramontius*, mort. d. 3. Oct. 1652.

p. 38. Charles *Cluſius*, mort. d. 4. Apr. 1609.

p. 7. Jean *Dartis*, mort. d. 21. Apr. 1651.

p. 166. Cecco *d'Aſcoli* combuſtus eſt d. 15. Sept. 1327.

p. 114. Chretien *Daumius*, mort. d. 15. Dec. 1687.

p. 145. Luc *Gauric*, mort. d. 6. Mart. 1558.

p. 1. Jean *Joconde*, mort. circa fin. ſeculi 15.

p. 80. Pierre *Lambecius*, mort. d. 24. Mart. 1680. Viennae peſtis lue exſtinctus.

p. 185. Jaques *Lect.* mort. menſ. Aug. 1611.

p. 48. Bon de *Merbes*, mort. d. 2. Aug. 1684.

p. 133. Michel *Neander*, mort. d. 6. Maji 1595.

p. 142. Michel *Neander*, le Medecin mort. d. 23. Oct. 1581.

p. 123. Suffride *Petri*, mort. d. 23. Januar. 1597.

p. 65. Thomas *Reineſius*, mort. d. 17. Ianuar. 1667.

p. 30. Jaques de *Reves* mort. 1658.

p. 51. Alamanno *Rinuccini*, mort. 1504.

p. 104. Bernardin *Teleſio*, mort. 1588.

p. 222. Elie *Vinet*, mort. d. 14. Maji 1587.

(*a*) Auctor oblitus eſt huic Tomo addere tabulam ſpecialem auctorum, in hoc Tomo recenſitorum, qualem aliis omnibus Tomis ſuis praefixit; omiſit etiam indicem, quo anno emortuales alioquin indicare ſolitus eſt in caeteris Tomis circa finem, utrumque igitur defe-

Digitized by Google

defectum ſuppleri, auctoribus in ordinem redactis & annis emortualibus cuilibet auctori additis.

Tom. XXXI. prodiit Pariſ. 1735. in 12. pagg. 410.

p. 64. Lancelot *Addiſon*, mort. 1703.
p. 69. Joſeph *Addiſon*, mort. d. 17. Iunii 1719.
p. 163. Jerôme *Amathée*, mort. d. 21. Oct. 1574.
p. 123. Claude de *Beauregard*, mort. 1663.
p. 177. Balthaſar *Bekker*, mort. d. 11. Iun. 1698.
p. 1. Robert *Bellarmin*, mort. d. 17. Sept. 1621.
p. 169. Remi *Belleau*, mort. d. 6. Mart. 1577.
p. 83. Pierre *Bertius*, mort. d. 3. Oct. 1629.
p. 206. Jean *Buxtorf*, le fils, mort. d. 16. Aug. 1664.
p. 43. Thomas *Creech*, mort. menſ. Iunio 1700.
p. 127. Jean Mario *Creſcimbeni*, mort. d. 8. Mart. 1728.
p. 274. René *Descartes*, mort. d. 11. Febr. 1650.
p. 378. François *Garaſſe*, mort. d. 14. Iunii 1631.
p. 108. Paganin *Gaudenzio*, mort. d. 3. Ianuar. 1649.
p. 354. Guillaume *Gratarole*, mort. d. 16. Apr. 1568.
p. 360. Sam. *Guichenon*, mort. d. 8. Sept. 1664.
p. 236. Luc *Holſtenius*, mort. d. 2. Febr. 1661.
p. 226. Michel de l' *Hopital*, mort. d. 13. Mart. 1573.
p. 47. Chriſtian *Kortholt*, mort. d. 1. Apr. 1694.
p. 368. Wolfgang *Lazius*, mort. d. 20. Iunii 1565.
p. 148. Auguſtin *Lubin*, mort. d. 7. Mart. 1695.
p. 339. Conrad *Lycoſthene*, mort. d. 25. Mart. 1561.

p. 314.

Digitized by Google

p. 314. François *Macedo*, mort. 1681.

p. 346. Emanuel *Maignan*, mort. d. 29. Oct. 1676.

p. 100. Pierre de *Marcaſſus*, mort. menſ. Dec. 1664.

p. 148. Otto *Mencke*, mort. d. 29. Ianuar. 1707.

p. 253. Jean Burchard *Mencke*, mort. d. 1. Apr. 1732.

p. 198. Jean Edouard du *Monin*, mort. d. 5. Nou. 1586.

p. 153. Olaus *Rudbeck*, mort. menſ. Sept. 1702.

p. 264. Jean *Salmon Macrin*, mort. 1557.

p. 391. Charles *Sorel*, mort. circa annum 1670.

p. 406. André *du Val*, mort. d. 9. Sept. 1638.

(a) In tabula auctorum ſpeciali, huic Tomo praemiſſa, praenomina auctorum initiali tantum littera indicantur, unde facile confuſio oriri poteſt, integra igitur praenomina addidi, ut confuſioni praecidatur occaſio, quod & in ſequentis Tomi tabula praeſtiti, in quo Tomo idem eſt incommodum.

Tomus XXXII. prodiit Pariſ. 1735. in 12. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 312. André *Alciat*, mort. d. 12. Ianuar. 1550.

p. 1. Romulo *Amaſeo*, mort. 1552.

p. 146. Eraſme *Bartholin*, mort. d. 5. Nou. 1598.

p. 279. Marguerin de la *Bigne*, mort. d. 14. Iul. 1582.

p. 161. Marc-Antoine *Bonciari*, mort. d. 9. Ianuar. 1616.

p. 234. Jean Alexandre *Braſſicanus*, mort. d. 27. Nou. 1539.

p. 45.

Digitized by Google

p. 45. David Auguſt *Brueys*. mort. d. 25. Nou. 1723.

p. 239. Symphorien *Champier*, mort. 1539. aut 1540.

p. 9. Louis *Dolce*, mort. 1568.

p. 31. George *Fabrice*, mort. d. 13. Iul. 1571.

p. 25. Jean de *Gorris*, mort. 1577.

p. 282. Pierre d'*Hozier*, mort. d. 1. Dec. 1660.

p. 84. Jean de *Laumoy*, mort. d. 6. Mart. 1678.

p. 298. Antoine *Loiſel*, mort. d. 28. Avril 1617.

p. 289. Ottomarus *Lucinius*, mort. 1535.

p. 187. Jean-Baptiſte *Marino*, mort. d. 25. Mart. 1625.

p. 214. Michel de *Marolles*, mort. d. 6. Mart. 1681.

p. 170. François de *Maucroix*, mort. d. 9. Avril 1708.

p. 59. Antoine de *Montchretien*, mort. d. 7. Oct. 1621.

p. 332. Simeon de *Muis*, mort. 1644.

p. 271. Jean Iſaac *Pontanus*, mort. 1640.

p. 177. Jean André *Quenſtedt*, mort. d. 22. Maji 1688.

p. 337. François *Rabelais*, mort. 1553.

p. 152. René *Rapin*, mort. d. 17. Oct. 1687.

p. 69. Conrad *Rittershuſius*, mort. d. 25. Maji 1613.

p. 139. Jean *Rutgerſius*, mort. d. 26. Oct. 1625.

Tom. XXXIII. prodiit Pariſ. 1736. in 12. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 381. Jaques *Abbadie*, mort. d. 2. Oct. 1727.

p. 72. Claude *Achillini*, mort. d. 1. Oct. 1640.

p. 403.

Digitized by Google

p. 403. Henri *Albi*. mort. d. 6. Oct. 1659.

p. 352. Ulyſſes *Aldrovandus*, mort. d. 4. Maji 1605.

p. 346. Adrien d' *Amboiſe*, mort. d. 29. Iul. 1616.

p. 339. François d' *Amboiſe*, mort. circa annum 1620.

p. 349. Jaques d' *Amboiſe*, mort. d. 30. Aug. 1606.

p. 328. Michel d' *Amboiſe*. mort. poſt ann. 1547.

p. 30. Jean *Boccace*, mort. d. 21. Dec. 1375.

p. 359. Hugues *Doneau*, mort. d. 4. Maji 1591.

p. 153. Antoine François *Doni*, mort. menſ. Sept. 1574.

p. 247. George *Fournier*, mort. d. 13. Avril 1652.

p. 182. François *Habert*, mort. poſt annum 1561.

p. 299. Jean *Hoornbeek*, mort. d. 1. Sept. 1668.

p. 8. Jean Baptiſte *Lalli*, mort. d. 3. Febr. 1637.

p. 280. Antoine de *Lebrixa*, mort. 1522.

p. 292. Charles *Leſchaſſier*, mort. d. 28. Avril 1625.

p. 204. Bernard *Mallinkrot*, mort. d. 7. Mart. 1664.

p. 142 Marin *Merſenne*, mort. d. 1. Sept. 1648.

p. 79. Charles du *Moulin*, mort. d. 27. Dec. 1566.

p. 164. Guillaume *Paradin*, mort. circa finem ſeculi 16. *

p. 169. Guillaume *Paradin*, mort. circa finem ſeculi 16. *

p. 170.

Digitized by Google

p. 170. Jean *Paradin*, mort. circa annum 1668.
p. 258. Claude *Perrault*, mort. d. 9. Oct. 1688.
p. 268. Charles *Perrault*, mort. d. 17. Maji 1703.
p. 398. Charles *Plumier*, mort. 1704.
p. 24. Daniel de *Priezac* mort. 1662.
p. 28. * Salomon de *Priezac*.
p. 210. Philippe *Quinault*, mort. d. 26. Nou. 1688.
p. 172. André *Riuinus*, mort. d. 4. Apr. 1656.
p. 306. Guillaume *Rondelet*, mort. d. 30. Iul. 1566.
p. 254. Jean *Roſin*, mort. d. 14. Sept. 1611.
p. 225. Jean *Victor*, mort. d. 15. Nou. 1647.
p. 367. Frederic *Ruyſch*, mort. d. 22. Febr. 1731.
p. 122. Gonthier Chriſtoph. *Schelhammer*, mort. d. 11. Ianuar. 1716.
p. 16. Anne Marie de *Schurman*, mort. d. 5. Maji 1678.
p. 245. André *Sennert*, mort. d. 22. Dec. 1689.
p. 322. Benoît *Tagliacarne*, mort. d. 18. Oct. 1536.
p. 235. Jean de la *Taille*, mort. poſt annum 1607.
p. 241. Jaques de la *Taille*, mort. menſe Aprili 1562.
p. 1. Nicolas *Vedelius*, mort. 1642.
p. 387. Nicolas *Vernulæus*, mort. d. 6. Ianuar. 1649.

Tom. XXXIV. prodiit Pariſiis 1736. in 12. pagg. 407. & continet uitas atque ſcripta.

p. 195. Valens *Acidalius*, mort. d. 25. Maji 1595.
p. 184. Philippe *Alegambe*, mort. d. 6. Sept. 1651.
p. 23. Pierre *Allix*, mort. d. 3. Mart. 1717.
p. 238. Sixtin *Amama*, mort. menſ. Dec. 1629.
p. 82. Arnaud *de Villeneuve*, mort. 1313.
p. 121. Matthieu *Beroalde*, mort. ante annum 1584.
p. 224. François *Beroalde*, mort. poſt annum 1612.
p. 170. Chriſtophe *Beſolde*, mort. d. 15. Sept. 1638.
p. 79. Philippe *Briet*, mort. d. 9. Dec. 1668.
p. 399. Jules Ceſar *Capaccio*, mort. 1631.
p. 358. Ambroiſe *Catharin*, mort. d. 8. Oct. 1553.
p. 160. René *Choppin*, mort. d. 2. Febr. 1606.
p. 122. Florent *Chretien*, mort. menſ. Oct. 1596.
p. 107. Iſidore *Clarius*, mort. d. 28. Maji 1555.
p. 41. *Rambert Dodonée*, mort. d. 10. Mart. 1585.
p. 304. Antoine *Fuſi*, mort. poſt annum 1625.
p. 71. Hubert *Goltzius*, mort. d. 24. Mart. 1583.
p. 352. Jean Ogier de *Gombauld*, mort. 1666.
p. 204. Regnier de *Graaf*, mort. d. 17. Aug. 1673.
p. 47. Pierre *Gringore*, mort. poſt annum 1544.
p. 1. Galeazzo *Gualdo*, Priorato, mort. 1678.
p. 386. Jean *Heſſels*, mort. d. 7. Nou. 1566.
p. 187. Claude *Malingre*, mort. poſt annum 1646.
p. 199. Philibert *Monet*, mort. d. 31. Mart. 1643.

p. 296.

Digitized by Google

p. 296. René *Morcau*, mort. d. 17. Oct. 1656.
p. 347. André *Morel*, mort. d. 10. Apr. 1703.
p. 114. Jean *Murmelius*, mort. d. 2. Oct. 1517.
p. 211. Remi *Nanni*, mort. 1581.
p. 325. Ulric *Obrecht*, mort. d. 6. Aug. 1701.
p. 31. Arnauld d'*Oſſat*, mort. d. 13. Mart. 1604.
p. 314. Bonaventure des *Periers*, mort. poſt annum 1539.

p. 245. Gui du Faur de *Pibrac*, mort. d. 27. Maji 1584.

p. 133. Jean *Pic*, mort. d. 17. Nou. 1494.

p. 147. Jean François *Pic*, mort. menſe Oct. 1533.

p. 259. Claude de *Pontoux*, mort. circa annum 1579.

p. 263. Thomas *Porcacchi*, mort. 1585.
p. 300. Henri *Sedulius*, mort. d. 26. Febr. 1621.
p. 207. Jaques *Tabureau*, mort. 1555.
p. 394. Jean *Vetus*, mort. poſt annum 1593.
p. 270. Antoine *Vieyra*, mort. d. 18. Iul. 1697.
p. 13. Bonaventure *Vulcanius*, mort. d. 9. Oct. 1614.

(*a*) In hoc Tomo omiſſus eſt ex negligentia index auctorum, qui aliis Tomis praecedentibus ſemper praefigi ſolet.

Tomus XXXV. prodiit Pariſ. 1736. in 12. pagg. 409. & continet uitas atque ſcripta.

p. 120. Nicol. *Amelot de la Houſſaye*, mort. d. 8. Dec. 1706.

p. 264. Guillaume *Aubert*, mort. ante annum 1602.

Digitized by Google

p. 270. Pierre *Aubert*, mort. d. 18. Febr. 1733.

p. 53. François le Metel de *Boisrobert*, mort. 1662.

p. 386. Pierre Victor Palma *Cayet*, mort. d. 10. Mart. 1610.

p. 131. Edmon *Chilmead*, mort. d. 1. Mart. 1654.

p. 346. Sam. *Clarke*, mort. d. 17. Maji 1729.

p. 8. Guy *Coquille*, mort. d. 11. Mart. 1603.

p. 158. Gorliel *Corte*, mort. d. 7. Apr. 1731.

p. 283. Artus *Deſiré*, mort. circa annum 1578.

p. 307. François *Florent*, mort. menſ. Oct. 1650.

p. 24. Antoine de la *Foſſe*, mort. d. 2. Nou. 1708.

p. 255. Jean *Freind*, mort. menſ. Jul. 1728.

p. 67. Tarquin *Galluzzi*, mort. d. 28. Jul. 1649.

p. 294. Jean Ernſt *Grabe*, mort. d. 13. Nou. 1711.

p. 322. Melchior *Inchofer*, mort. d. 28. Sept. 1648.

p 70. Laurent *Joubert*, mort. d. 29. Oct. 1582.

p. 238. Claude Lancelot, mort. d. 15. Apr. 1695.

p. 314. Jean *Magnus*, mort. d. 22. Mart. 1544.

p. 314. Olaus *Magnus*, mort. poſt ann. 1555.

p. 1. Chriſtophe *Marcel*, mort. 1527.

p. 92. Jean de *Marconville*, mort. poſt annum 1571.

p. 140. Jean des *Marets* de S. Sorlin, mort. d. 28. Oct. 1676.

p. 135, Roland des *Marets*, mort. d. 27. Dec. 1653.

Digitized by Google

p. 374. Matthieu de *Morgues*, mort. menſ. Dec. 1670.

p. 275. Jean Joſeph *Orſi*, mort. d. 20. Dec. 1733.

p. 97. Jean Bapt. *Ramuſio*, mort. menſ. Iul. 1557.

p. 41. Louis *Savot*, mort. circa annum 1640.

p. 165. Gaſp. *Scioppius*, mort. d. 19. Nou. 1649.

p. 44. Theophile *Spizelius*, mort. d. 7. Ianuar. 1691.

p. 231. Pierre Dortigue de *Vaumoriere*, mort. menſ. Sept. 1693.

p. 109. Piret *Viret*, mort. 1571.

p. 30. Campege *Vitringa*, mort. d. 31. Mart. 1722.

p. 39. Campege *Vitringa*, filius mort. 1723.

p. 39.* Horace *Vitringa*, mort. 1696.

Tom. XXXVI. (a) prodiit Pariſ. 1736. in 12. pagg. 408. & continet uitas atque ſcripta.

p. 1. Alexandre *Achillini*, mort. 1512.

p. 42. Jaque *Aconce*, mort. 1566.

p. 78. Michel d' *Amato*, mort. d. 15. Nou. 1729.

p. 81. Claude *Ameline*, mort. menſ. Sept. 1706.

p. 12. Edme *Aubertin*, mort. d. 5. Apr. 1652.

p. 89. Jaques *Barrelier*, mort. d. 17. Sept. 1673.

p. 218. Pierre *Borel*, mort. 1689.

p. 92. Jean Pierre *Camus*, mort. d. 26. Apr. 1652.

p. 76. André *Chevillier*, mort. d. 8. Apr. 1700.

p. 21. Nicol. *Chorier*, mort. 1692.

p. 180. Pierre *Ciaconius*, mort. d. 26. Oct. 1581.

p. 171. Alphonſe *Ciaconius*, mort. d. 14. Febr. 1599.

Digitized by Google

p. 151. Rodolphe *Cudvvort*, mort. d. 26. Iun. 1688.

p. 225. Savinien *Cyrano* de Bergerac, mort. 1655.

p. 5. Antoine van *Dale*, mort. d. 28. Nou. 1708.

p. 388. Emanuel de *Faria & Souſa*, mort. d. 3. Iunii 1649.

p. 59. Thomas *Garzoni*, mort. d. 8. Iunii 1589.

p. 66. Gabriel *Gueret*, mort. d. 22. Apr. 1688.

p. 26. Giannozzo *Manetti*, mort. d. 26. Oct. 1459.

p. 235. Matthias *Martinius*, mort. 1630.

p. 357. Jean *Meſchinot*, mort. d. 12. Sept. 1509.

p. 404. Julienne *Morell*, mort. d. 26. Iunii 1653.

p. 212. Charles *Muſitano*, mort. 1714.

p. 187. Guy *Pape*, mort. poſt ann. 1475.

p. 15. François *Patrizzi*, mort. 1494.

p. 33. Joachim *Perion*, mort. 1559.

p. 83. François *Raphelengius*, mort. d. 20. Iul. 1597.

p. 205. Pierre *Reſenius*, mort. d. 1. Iunii 1688.

p. 166. Hugues *Salel*, mort. 1553.

p. 9. Jaques *Savary*, mort. d. 21. Mart. 1670.

p. 245. Robert *Stephanus*, mort. d. 7. Sept. 1559.

p. 259. Car. *Stephanus*, mort. 1564.

p. 270. Henricus *Stephani*, mort. 1598.

p. 325. Auguſtin *Steuchus*, mort. 1550.

p. 334. Dan. *Touſſain*, mort. d. 10. Ianuar. 1602.

p. 350. Paul *Touſſain*, mort. 1629.

p. 382. Pierre *Valens*, mort. 1641.

p. 361.

Digitized by Google

p. 361. Benoiſt *Varchi*, mort. d. 18. Dec. 1565.

p. 46. Theophile *Viaud*, mort. d. 25. Sept. 1626.

p. 71. Matthias *Zimmermann*, mort. d. 29. Nou. 1689.

(*a*) Omiſſa eſt etiam ante hunc tomum tabula ſpecialis auctorum.

Tom. XXXVII. prodiit Pariſ. 1737. in 12. pagg. 405. & continet uitas atque ſcripta.

p. 287. Denys *Amelotte*, mort. d. 7. Oct. 1678.

p. 273. Guillaume *Ameſius*, mort. 1634.

p. 391. Jean François *Biondi*, mort. 1644.

p. 8. Raoul *Bouthrays*, mort. circa ann. 1630.

p. 235. Gautier de Coſtes de la *Calprenede*, mort. menſ. Oct. 1663.

p. 244. Louis de *Camoëns*, mort. 1579.

p. 357. Guillaume Amfrye de *Chaulieu*, mort. d. 27. Iunii 1720.

p. 61. François de *Clugny*, mort. d. 21. Oct. 1704.

p. 379. Jaques *Corbin*, mort. circa ann. 1653.

p. 45. Geraud de *Cordemoy*, mort. d. 7. Oct. 1684.

p. 49. Louis Geraud de *Cordemoy*, mort. d. 7. Febr. 1722.

p. 371. Euricus *Cordus*, mort. d. 24. Dec. 1535.

p. 375. Valerius *Cordus*, mort. d. 25. Sept. 1544.

p. 346. George *Critton*, mort. d. 8. Apr. 1611.

p. 77. Jean Baptiſte *Denis*, mort. d. 3. Oct. 1704.

p. 260. Jean *Grangier*, mort. poſt annum 1643.

Digitized by Google

p. 307. Jean Jaques *Grynaeus*, mort. d. 30. Aug. 1617.

p. 72. Conr. *Heresbach*, mort. d. 14. Oct. 1576.

p. 36. Jean *Heurnius*, mort. d. 11. Aug. 1601.

p. 387. Antoine de *Laval*, mort. circa ann. 1630.

p. 33. Guillaume de *Lavaur*, mort. d. 8. Apr. 1730.

p. 291. Euſebe Jacob de *Lauriere*, mort. d. 9. Ianuar. 1728.

p. 268. Jean Baptiſte *Lauro*, mort. d. 20. Sept. 1629.

p. 336. François *Maurolyco*, mort. d. 21. Iul. 1575.

p. 1. Edmond *Merille*. mort. d. 14. Iul. 1647.

p. 395. Jean *Michel*, mort. d. 22. Aug. 1495.

p. 326. Ovide *Montalbani*, mort. 1672.

p. 25. Pierre *Nannius*, mort. d. 21. Iul. 1557.

p. 402. Jean *Obſopaeus*, mort. d. 23. Sept. 1596.

p. 81. Denys *Petau*, mort. d. 11. Dec. 1652.

p. 54. Placide *Puccinelli*, mort. 1685.

p. 316. David *Rivault*, de Flurance, mort. menſ. Ianuar. 1616.

p. 65. Jaques le *Roi*, mort. d. 7. Oct. 1719.

p. 15. Joachim *Vadianus*, mort. d. 6. Apr. 1651.

p. 363. Alexandre *Varet*, mort. d. 1. Aug. 1676.

Tom. XXXVIII. (a) prodiit Pariſ. 1737. in 12. pagg. 407. & continet uitas atque ſcripta.

p. 207. Benoiſt *Accolti*, mort. 1466.

p. 283. Jean *Aventin*, mort. d. 9. Ianuar. 1534.

p. 279. Nicolas *Barthelemi*, mort. neſcio, quo anno.

Digitized by Google

p. 172. Jean *Cabaſſut*, mort. d. 25. Sept. 1685.

p. 165. Paul Hay du *Chaſtelet*, mort. d. 6. Apr. 1636.

p. 153. Jean *Dugloſſ*, mort. d. 29. Maji 1480.

p. 103. Fronton du *Duc*, (*Ducaeus*) mort. neſcio, quo anno.

p. 346. François de Salignac de la Motte *Fenelon*, mort. d. 7. Ianuar. 1715.

p. 303. Gui le *Fevre* de la Boderie, mort. 1598.

p. 184. Oronce *Finé*, mort. d. 6. Oct. 1555.

p. 397. Ange *Firenzuola*, mort. ante annum 1548.

p. 233. François *Gacon*, mort. d. 15. Nou. 1725.

p. 23. Jean Gaſp. *Gevart*, mort. 1666.

p. 163. Matthias *Glandorp*, mort. neſcio, quo anno, nam in Menckenii Lexico de eruditis perperam ipſius morti annus 1626. & dies 29. Ianuarii aſſignatur, certum enim eſt, eum adhuc uixiſſe d. 8. Oct. 1632.

p. 259. Marin le Roi de *Gomberville*, mort. d. 14. Iunii 1674.

p. 404. Bernard *Guyard*, mort. d. 19. Iul. 1674.

p. 202. Martin *Hankius*, mort. d. 24. Apr. 1709.

p. 330. Rodolphe *Hoſpinien*, mort. d. 11. Mart. 1626.

p. 255. Fabien *Juſtiniani*, mort. d. 3. Ianuar. 1627.

p. 28. Jean *Keppler*, mort. d. 15. Nou. 1630.

p. 388. Albert *Krantz*, mort. d. 7. Dec. 1517.

p. 339. Jean de *Laet*, mort. 1649.

p. 175. Corneille *Loos*, mort. d. 3. Febr. 1595.

Digitized by Google

p. 314. Antoine *Mancinelli*, mortuus, neſcio, quo anno.

p. 145. Michel *Mercati*, mort. d. 25. Iun. 1593.

p. 1. Abraham *Munting*, mort. d. 31. Ianuar. 1683.

p. 139. Jaques le Quien de la *Neufville*, mort. d. 20. Maji 1728.

p. 377. Jean *Regiomontan*, mort. d. 6. Iul. 1476.

p. 266. Beatus *Rhenanus*, mort. d. 20. Maji 1547.

p. 249. Jean *Rhodius*, mort. d. 24. Febr. 1659.

p. 365. Hubert *Suſſanneau*, mort. neſcio, quo anno.

p. 240. Julièn *Tabouet*, mort. neſcio, quo anno.

p. 294. Jean *Tillotſon*, mort. d. 22. Nou. 1694.

p. 210. Jean *Tritheme*, mort. d. 16. Dec. 1516.

p. 57. Pierre Paul *Vergerio*, l'Ancien, mort. circa annum 1419.

p. 63. Pierre Paul *Vergerio*, le jeune, mort. d. 4. Oct. 1565.

p. 91. Abraham de *Wicquefort*, mort. 1682.

p. 4. Jaques *Wimphelingius*, mort. d. 17. Nou. 1528.

(*a*) Omiſſa eſt in hoc Tomo tabula, in qua alioquin anni mortis auctorum indicari ſolent.

Tomus XXXIX. prodiit à Paris 1738. in 8. oblongo 1. Alph. pl. 12. & continet uitas atque ſcripta.

p. 325. André *Argoli*, mort. 1657.

p. 331. Jean *Argoli*, mort. circa annum 1660.

p. 356. Bernardin *Baldi*, mort. d. 12. Oct. 1617.

p. 189.

Digitized by Google

p. 189. Lazare *Bonamico*, mort. d. 11. Fevr. 1552.

p. 158. Charles de *Bouëlles*, mort. poſt annum 1553.

p. 85. Claude *Chappuys*, mort. poſt annum 1572.

p. 90. Gabriel *Chappuys*, mort. poſt annum 1611.

p. 217. Jean de *Cinqarbres*, mort. 1587.

p. 404. Nicolas *Dati*, mort. 1498.

p. 126. Henri Catherin *Davila*, mort. 1631.

p. 9. Jacob le *Duchat*, mort. d. 25. Iul. 1735.

p. 311. François *Feu-Ardent*, mort. d. 1. Ianuar. 1610.

p. 49. Jean Cecile *Frey*, mort. d. 1. Aug. 1631.

p. 1. Luc *Fruter*, mort. menſ. Mart. 1566.

p. 120. Jerôme *Ghilini*, mort. poſt annum 1670.

p. Nicolas de *Herberay*, mort. circa annum 1552.

p. 257. Jaques *Hovvel*, mort. 1666.

p. 5. Ambroiſe *Lallouette*, mort. d. 9. May 1724.

p. 234. François *Lambert*, mort. d. 18. Avril 1530.

p. 386. Jean *Lyſer*, mort. 1684.

p. 398. Michel *Marulle*, mort. d. 11. Avril 1500.

p. 18. Jaques *Meyer*, mort. d. 5. Febr. 1552.

p. 250. Jean Michel de *Rochemaillet*, mort. d. 9. May 1642.

p. 196. Nicolas de *Montreux*, mort. poſt annum 1608.

p. 187. Nicolas de *Nancel*, mort. 1610.

p. 270. Jules *Pacius*, mort. 1635.

p. 171. Jean *Pearſon*, mort. menſ. Iul. 1686.

p. 114. Philippe *Picinelli*, mort. poſt annum 1678.

Digitized by Google

p. 372. Albert *Pigbius*, mort. d. 29. Dec. 1542.

p. 380. Lancelot du Voeſin de la *Popeliniere*, mort. 1608.

p. 151. Jean *Prevôt*, mort. d. 3. Aug. 1631.

p. 298. Benjamin *Priolo*, mort. 1667.

p. 368. Charles de la *Sauſſaye*, mort. d. 21. Sept. 1621.

p. 147. Charles *Schaaf*, mort. d. 4. Nou. 1729.

p. 220. Jean *Scheffer*, mort. d. 26. Mart. 1679.

p. 56. Jules Clement *Scotti*, mort. d. 9. Oct. 1669.

p. 23. Jean *Sleidan*, mort. d. 31. Oct. 1556.

p. 42. Speron *Sperone*, mort. d. 3. Iunii 1588.

p. Thomas *Stapleton*, mort. d. 12. Oct. 1598.

p. 392. Jean *Taiſnier*, mort. poſt annum 1562.

p. 334. Adrien *Turnebe*, mort. d. 12. Iun. 1565.

p. 123. Michel de la *Vigne*, mort. d. 14. Iunii 1648.

(785.) Mémoires de la Marquiſe de Freſne, in 12. *Amſterdam* ap. *Malherbe*, 1701. Auctor eſt *Gatien de Sandras de* COURTILZ uid. *les Mémoires de litterature* Tom. I p. 194. & 464. Tomi 2. ubi quidam errores corriguntur, quos auctor in relatione de COURTILZIO commiſit, & praeter hoc ſcriptum, quod eiusdem qualitatis eſſe cenſet, cuius eſſent *les Mémoires de Jean Baptiſte de la Fontaine*, adeoque unum eundemque auctorem ambo habuiſſe putat, *Courtilzio* adhuc tribuit *le Teſtament politique de Monſ. Colbert & de Louvois*, quod poſterius tamen ſcriptum alii ſcriptori adſcribit *Bayle* uid. infra ſub uoce *Teſtament*. *Les Mémoires du Marquis de Freſne*, quae pro-

Digitized by Google

prodierunt 1702. diuerſae ſunt *à Mémoires de la Marquiſe de Freſne*, & praecipuis momentis contradicunt *aux Mémoires de la Marquiſe* uid. le Long. l. c. num. 17438.

(786.) Mémoires de l' Etat ancien & moderne de la Lorraine, *depuis l'Inſtitution du Roiaume de ce nom & des Duchés de la Haute & Baſſe Lorraine, jusqu' à notre tems, où l'on voit les Droits de la Couronne de France ſur la Lorraine & les juſtes raiſons qui ont obligé les Rois Tres-Chrétiens Louis XIII. & Louis XIV. de s' aſſurer des Etats du Duc Charles - - - Tiré de la Geographie hiſtorique & politique de M. I. D. Profeſſeur en Droit, Hiſtoriographe de ſa Majeſté* in 4. 1673. Auctor, quem litterae initiales deſignant, eſt M. *Jean* DOUJAT. uid. le Long. l. c. num. 12149. * qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria adhuc ſcripta, de rebus Lotharingiae agentia, adducit.

(787.) Mémoires ſecrets de la Cour de Charles VII, *Roy de France: par Madame D.* 2. *Voll.* in 12. *à Paris* ap. *Ribou*, 1700. confecit hoc ſcriptum *Catherine Bedacier, veuve de* M. DURAND. Iudicium *Baylii* de eiusmodi libris uid. in eius *Dictionario hiſtorico & critico* not. D. ſub uoc. *Nithard.* adde le Long. l. c. num. 7386.

(788.) Mémoires concernant les dernieres Gueres d' Italie, *depuis l' an 1625, jusqu' en 1632. par divers auteurs; avec trois Traitez de Jean de Silbon ſur le même ſujet* 2. Voll. in 12. *Paris* 1669. 1682. Ex quatuor illis relationibus de bello, occaſione controuerſiae propter ſuc-

ſucceſſionem in ducatus Mantuae & Montisferratenſis orto, prima auctorem agnoſcit *Louis de* GURON; altera Mareſchallum DE SCHOMBERG, tertia *le Marquis Antoine Coiſſier* d' EFFIAT & quarta Cardinalem DE RICHELIEU uid. *le Journal des Sçavans* 1669. die 11. Februarii. De tota autem hiſtoria belli Italici le Long l. c. num. 8901. iudicat, de extraordinario plane argumento hanc hiſtoriam agere & tam ſucceſſum belli, quam eius compoſitionem admirandam eſſe. Multi celebres & fortes uiri, muneribus praecipuis in hoc bello functi, relationes de hoc bello conſignarunt, quae collectae & cum aliis curioſis ſcriptis, de eodem bello agentibus, in hoc uolumine editae ſunt.

(789.) Mémoires curieux pour ſervir à l'Hiſtoire de France, *depuis l' an 1515, jusqu' en 1611 avec des Remarques & des Figures;* 2. Voll. in 12. *Bruxelles*, ap. Foppens 1718. Auctor eſt *Pierre* de l' ESTOILLE, *Audiancier de la Chancellerie de France*, qui mortuus 1611. Continet eius ſcriptum paucas res usque ad regnum Caroli IX. *Journal d' Henry III.* multoties impreſſum, potiorem horum commentariorum (*Mémoires*) partem conſtituit. uid. le Long. l. c. num. 8602. & adde ſupra ſub uoce *Journal* num.

(790.) Mémoires & Inſtructions, (*ſur les Interêts de la France & de ſes Alliés*, uti in quibusdam eſt editionibus,) *pour ſervir dans les Negociations & Affaires, concernant les Droits du Roi* in fol. *Paris* ap. *Cramoiſy*, 1665. in 12. *Amſterdam* 1665. *Paris* 1681. idem liber auctior

in

Digitized by Google

in 12. *Paris* ap. *le Fevre*, 1689. (quae editio eſt auctior prioribus) (a) *Dionyſius* GODOFREDVS, iuſſu Cancellarii *Seguier* hanc collectionem curioſam & optime elaboratam confecit.

Mémoires de la Ligue. uid. infra ſub tit. *Recueil contenant.*

(791.) (*a*) Mémoires touchant la Succeſſion à la Couronne d'Eſpagne, *Reflexions ſur la Lettre à un Mylord ſur la neceſſité & la juſtice de l' entiere reſtitution de la monarchie d' Eſpagne: Extraits de divers auteurs, ſervant de preuves à ces Mémoires*, in 8. 1710. Auctor eſt *Ioachim* LE GRAND, *Prieur de Neuville les Dames.* uid. le Long l. c. num. 12107. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de eodem argumenta agentia, & cum hoc ſcripto conferenda, allegat. cf. etiam ſupra *Diſcours ſur ce, qui ſe paſſe.*

(791.)

(*a*) Abbas *Gallois dans le Journal onziéme des Savans* anni 1666, qui ignorat auctorem huius ſcripti, dicit, facile iudicari poſſe, quod auctor uir ſit in negotiis probe uerſatus & hiſtoriae peritiſſimus, quia hoc opus contineret multas diuerſas materias, ad ſtatum publicum pertinentes, quae ſolide pertractatae eſſent. Mentio ibi iniicitur de illegitimis poſſeſſoribus domus auſtriacae diuerſorum ſtatuum, & iura regis Galliae in *Rouſſilon, la Catalogne,* in regnum Navarrae, Milanenſe, in regnum Neapolitanum & Siciliae, in Sabaudiam, in comitatus Flandriae & Arteſiae (*Artois*) in comitatum Burgundiae proponuntur, uid. le Long l. c. num. 12065. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Nou. n. 10. editionis Amſtelod.

Digitized by Google

(791.) β) Mémoires de M.D.L.R. *ſur les brigues à la mort de Louis XIII. les Guerres de Paris & de Guienne, & la Priſon des Princes. L'Apologie pour M. de Beaufort. Mémoires de M. de la Chaſtre. Articles dont ſont convenus ſon Alteſſe roïale & M. le Prince pour l' expulſion du Cardinal Mazarin. Lettre de ce Cardinal à M. de Brienne in* 12. *Cologne ap. van Dick* 1662. *(en Hollande)* 1669. Litterae initiales ſignificant *Monſ. de la* ROCHEFOUCAULT, (a) *François VI. de ce nom, Prince de Marſillac*, qui mortuus eſt 1680. In MStis hi commentarii ſub ſequente titulo adducuntur: *Hiſtoire des derniers troubles de France depuis 1642 jusqu' en 1652. & Hiſtoire de la Regence d' Autriche ſous la Minorité de Louis XIV.* Hoc notandum eſt, ne quis putet, hos commentarios eſſe diuerſos. *Monſ. le Duc de la Rochefoucault* poſſidet MStum uerboſius, quam impreſſi libri ſunt. Iidem commentarii, in meliorem ordinem redacti, prodierunt ſub tit. *Mémoires pour la minorité de Louis XIV.* editio correctior & notis auctior in 12. *Villefranche* 1680. 1690. (b) Haec editio prodiit Amſtelodami ap.

(a) De *Rochefoucaultio* uid. *Elit.* p. 426. de qua editione agit Placc. num. 2358. inter anonym.

(b) Volumen hoc non adeo magnae eſt molis & continet ſcripta, a diuerſis auctoribus compoſita, quorum principes ſunt, Monſ. *de la Rochefoucault* & Monſ. *Edme* DE LA CHASTRE, *Colonel General des Suiſſes Sed Mémoires de Monſ. de la Rochefoucault*, non conſiſtunt in hiſtoria, ordine contexta, ſunt tantum abruptae particulae, & inter ſe non connexae, praecipuorum caſuum, qui obtigerunt

ap. Wetſtenium, notas & praefationem exarauit *Abraham Nicolas* AMELOT DE LA HOUSSAYE.

---

gerunt inde ab initio menſis Auguſti 1648. usque ad diſceſſum de *Monſ. le Prince* in Flandriam, qui factus eſt menſe Octobri 1652. Quia in prima editione nulla operis ſciagraphia eſt, quae optima eſſe poſſet, ideo illam ſupplet Le Long l. c. num. 9596. & ſcribit, auctorem in hoc ſcripto ſaepe loqui ſub nomine Principis *de Marſillac* & enarrare praecipua bella Pariſienſia. Sub initium dicit, quod ſufficeret ſibi, enarrare illa, quae ad ſe ſpectarent, aut tales res, de quibus teſtis eſſe poſſet. Huic ſcripto adhaeret *La Retraite de Monſ. de Longueville en ſon Gouvernement de Normandie, pendant la Guerre de Paris* anno 1649. quod ſcriptum ironicum & compoſitum eſt per *Charles* de *Saint Denis, Sieur de* SAINT EVREMONT, cuius nomen corruptum eſt p. 109. prioris editionis, ſed correctum in erratis, nam p. cit. perperam impreſſum eſt de *Saint-Curemont*. Multa ſcommata coniecit in plurimos nobiles Normannos auctor, qui partibus ſui gubernatoris (*Gouverneur*) *de Longueville* fauebant. Scripta ſequentia, ſunt a Monſ. *de la Rochefoucault*, qui aſſumſit adhuc nomen hoc, poſtquam pater eius mortuus erat. Inſtituitur propterea repetitio eorum, quae in hac cauſa acta ſunt, & narratur, principes (*les Princes*) in carcerem coniectos eſſe; item exponuntur ea, quae a cuſtodia principum usque ad bellum *de Guienne* obtigerunt, & bellum ipſum Guiennenſe poſtremumque bellum Pariſienſe deſcribitur. Hi commentarii egregie ſcripti ſunt. Auctor qui celebris & eruditus erat uir, omnium illorum, quae exponit, teſtis eſſe poteſt, ipſe in iſtis fuit turbis, quarum enarrationem inſtituit. Indicat harum turbarum originem, detegit fraudes, in illis adhibitas, & ſuppeditat deſcriptionem praecipuorum auctorum, ratione naturali & accurate exaratam, ſemper auctor defendit principem *de Condé*, cui ualde addictus erat. Hoc opuſculum iudice Monſ. Amelot de la Houſſaye, nemo facile imitari poteſt, & ſui ſimile non habet, quia auctor appri-

SAYE. Iidem commentarii prodierunt anglice in 8. Londini 1683.

(792.) Mémoires du Miniſtere du Cardinal de Richelieu, (a) *avec diverſes Reflexions poli-*

me applicat uarias tractationes ex Tacito ad negotia regiminis & ad miniſtros, qui haec negotia tractarunt & confecerunt. Addit ille, nunquam in lingua noſtra aliquid eſſe ſcriptum, quod propius ad ſtilum Taciti accedat, quam hoc opuſculum. uid. eius *Diſcours critique ſur divers auteurs modernes, qui ont travaillé ſur Tacite* p. 36. Poſt hos commentarios (*Mémoires*) in hac collectione reperitur *l'Apologie de Monſ. de Beaufort*, exarata per *Guillaume* GIRARD, *Secretaire de Monſ. le Duc d'Eſpernon.* Monſ. DES MAISEAUX in uita *Monſ. Saint-Evremont* ſcribit: Dux *de Beaufort* in gratiam rediit cum aula, ſed miniſtri aulici ſemper illum riſui exponere ſtudebant. Die quodam, quo *Duc de Candale*, Comes *de Palluau*, *le Comte de Moret*, *Monſ. de Saint-Evremont* & quinque, aut ſex alii conuiuabantur & animo hilari erant, Satyram quandam compoſuerunt contra hunc ducem, quam appellarunt *l'Apologie de Monſ. de Beaufort*, contra aulam, nobiles & populum; quilibet adiecit, quod riſui hunc ducem exponere poſſe putabat & Monſ. GIRARDO, qui ſcripſerat *la Vie du Duc d'Eſpernon,* iniunxerunt, illa redigere in ordinem, quae dixerant. Sub finem etiam alia adhuc ſunt ſcripta, in titulo indicata. In ultimis editionibus exſtat etiam epiſtola Cardinalis *Mazarini*, quam ſcripſit ante diſceſſum Monſ. *de Longueville.* Quod attinet ad *Mémoires de Monſ. de la Chaſtres*, ſi ratio habenda fuiſſet ordinis chronologici, illi debuiſſent ab initio libri collocari, nam contigerunt illa, quae geſta ſunt circa mortem Ludouici XIII. uid. le Long. l. c. num. 9596. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(a) Hoc ſcriptum continet Hiſtoriam Cardinalis *de Richelieu* ab anno 1624-1633. per quos annos *Richelieu* miniſte-

Politiques in fol. *Paris* ap. *Alliot* 1649. Voll. 2. in 12. ibid. 1650. Voll. 4. in 8. *Leiden* 1651. Voll. 3. in 12. ibid. 1664. *Paris* 1665. 1670. *Amſterdam* 1671. Auctor eſt *Charles* VIALART, dictus *de* SAINT PAUL, *Feuillent*, qui epiſcopus *d' Avranches* mortuus eſt 1644.

(793.) α) Mémoires du Miniſtére du Cardinal DE RICHELIEU ET DU CARDINAL Mazarin. Auctor eſt P. NICERON. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 687. cf. cum hoc libro *Iac.* LE BLEU *Lilietum ad illuſtrationem miniſterii Cardinalis Richelii* (a) *& Mazarini*, Gieſſae 1664. in 12.

(793.) β) Mémoires de M. L. *** *Conſeiller d' Etat, contenant l' hiſtoire des Guerres civiles* des

niſterium ſuum geſſit. Auctor multa acta & epiſtolas adiecit, quae ſpectant ad res & negotia Pedemontana (*Piemont*) Hi commentarii ſine ordine & malo conſilio congeſti Apologiam tantum pro Cardinale *Richelieu* continere dicuntur. Alii quidem hoc ſcriptum optime elaboratum eſſe, ſed Cardinali minus fauere cenſent, & inſperſas obſeruationes politicas non ſemper eſſe iucundas. In MStis titulus paululum immutatus & ſic conceptus eſt: *Hiſtoire politique du regne de Louis* XIII. *par l' Eveque d' Avranches.* Editio quaedam huius ſcripti in fol. exſtat, quae ualde differt ab hac, quam adduximus, editione; nam epiſtolae, quae ſpectant ad res italicas, omiſſae ſunt & duas columnas illa editio habet. Exſtat edictum quoddam Parlamenti contra hoc ſcriptum *Paris* 1650. die 11. Maji in 4. publicatum. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France*, qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de Hiſtoria Cardinalis *de Richelieu* agentia, adducit.

(*a*) Forſitan hic liber idem eſt cum illo, cui tit. Anecdotes du Miniſtere du Cardinal de Richelieu, de quibus uid. paſſim *die Leipz. gel. Zeit.* in indice.

Digitized by Google

des années 1649. & ſuivantes, principalement celles de Guyenne & des autres Provinces 1729. in 12. *Vol.* 1. pagg. 547. *Vol.* 2. pagg. 581. Auctor eſt LENET, *conſiliarius quondam Parlamenti Divionenſis in Gallia.* Liber hic recenſetur *dans le Journal des Savans* menſe Nou. 1729. n. 8. & ſtilus auctoris non adeo probatur.

(794.) Mémoires pour l'hiſtoire du Cardinal Richelieu, *depuis l'an 1616. jusqu' à la fin de 1642. qui contiennent des Lettres, des Inſtructions & des Mémoires* in fol. *Paris* ap. *Bertier* 1660. & ibid. 1667. in 12. Voll. 5. Auctor eſt *Antoine* AUBERI, qui apud ſe conſtituerat, uitam huius Cardinalis deſcribere & hoc praeſtat in libro hoc, qui multas arcanas litteras, negotia & mandata continet (a).

(795.) Les Memoires du Concile de Trente, pris ſur les originaux. Auctores huius libri ſunt Fratres PUTEANI. uid. *Hect. Godofre-*

(a) Notatu digniſſimam hoc loco ſilentio praeterire non poſſum matris regis Galliae reſponſionem, quae Typographo haeſitanti, an hos commentarios de uita Richelii imprimeret, licet priuilegium impreſſionis impetrauerat, quia uarii uiri, in ſumma dignitate aulae Gallicae conſtituti, propter uitae ſuae rationem, minus probandam, in illis notati erant, a quibus odia & periculum metuebat auctor, & ideo peculiare priuilegium regis ſibi expetebat, pie ſatis atque cum regia dignitate & auctoritate reſpondit: *Allez, trabaillez ſans crainte & faites tant de bonte au bice, qu'il ne reſte que de la bertu en France.* Hanc reſponſionem refert *Baylius dans le Dictionnaire critique* ſub uoce *Aubery* & ex illo *Le Long dans la Biblioth. hiſtor de la France* n. 13215.

doſredi Maſſii praeſ. ad lectorem diſſert. de contemtu Concilii Tridentini in Gallia praefixum.

(796.) Mémoires de M. L. C. D. R. *contenant ce qui s' eſt paſſé de plus particulier ſous le Miniſtère du Cardinal de Richelieu & du Cardinal Mazarin, avec pluſieurs particularités du Regne de Louis le Grand;* in 12, *Cologne*, ap. Pet. *Marteau* 1687. editio ſecunda in 12, *la Haye*, ap. *van Bulderen* 1688. 1692. quarta editio 1696. Litterae iſtae initiales ſignificant Monſ. *Le Comte* DE ROCHEFORT, ſub quo nomine latet *Gatien* de *Sandras* de COURTILZ. Hic liber maximo cum applauſu eſt exceptus & multae proſtant eius editiones, iucunditatem ſpirat liber, & hiſtoriolis, uoluptatem adferentibus, eſt refertus, ne minimam autem relata merentur fidem; ſed liber hic mere romanenſium librorum more ſcriptus eſt. uid. *Mémoires de Litterature* p. 145. Tom. 1. ubi etiam catalogus ſcriptorum de COURTILZ ſuppeditatur, Non erat auctor *de Champagne*, uti affirmatur l. c. ſed de *Montargis* & mortuus eſt 1712. non 1713. Tertias nuptias cum uidua librarii cuiusdam contraxit, & ſaepius manes ſuos pasſus eſt. uid. le Long l. c. num. 9745. *Placcius* num. 2318. anonymor. etiam adducit *Memoires* de M. L. C. D. R. *de Monſ. le Comte de Rochefort*, ſed differre uidentur, ab his, quos adduximus, commentariis; & Placcius illos non *Courtilzio*, ſed *Rochefortio* tribuit, titulus etiam differt, nam libri, a Placcio adducti, titulus eſt: *Mémoires depuis l' excès du Louis* XIII, & prodiit 1666. *à Cologne.*

 (797.) (a)

(797.) (α) Mémoires du Cardinal de Retz, *Amſtel.* 1719. in 8. voll. 4. Auctor eſt I. F. P. DE GONDY.

(797.) (β) Mémoires envoiés en divers lieux, *ſur ce qui ſe paſſa le 24 Août, que le Roi de Navarre ſortit de la Rochelle jusqu' à la Bataille de Courtrai, du 20 Octobre* 1587, auctor eſt *Philippus* DU PLESSIS, Sieur DE MORNAY, cuius etiam commentariis hoc ſcriptum eſt inſertum Tom. 1. p. 754 uid. le Long l. c. num. 8024. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(798.) Mémoires pour ſervir à l' Hiſtoire du Roi Louis XIII. & *de la Reine Anne d' Autriche, Mere du Roi par Madame* D. M. in 12. *Amſterdam* 1717. confecit hoc ſcriptum *Madame Bertrand, veuve de M.* DE MOTTEVILLE, cui liberrimus ad reginam matrem patebat aditus, nam erat apud illam *premiere femme de la Chambre*, uid. le Long. l. c. num. 9111. * qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de hiſtoria Ludouici XIII. adhuc agentia, adducit.

(799.) Mémoires de M. L. D. D. N. *contenant ce qui s' eſt paſſé de plus particulier en France pendant les Guerres de Paris jusqu' à la Priſon du Cardinal de Rets, avec les differens caracteres des perſonnes qui ont eu part à cette Guerre* in 12. *Cologne*, uel potius à Paris 1709. Litterae initiales ſignificant *Madame La Ducheſſe* DE NEMOURS, *Marie d' Orleans*, filia ducis de *Lon-*

Digitized by Google

Longueville, Souveraine de Neufchatel en Suiſſe, quae mortua eſt 1708. Illi, qui hanc feminam nobilem nouerunt, in eius commentariis (*Mémoires*) quoque deprehenderunt magnum ingenium magnamque fidem, quae uirtutes alias quoque ipſi inerant, ſtilus non adeo concinnus & elegans eſt. Suppeditat itidem ut *de la Rochefoucault*, imagines uel deſcriptiones ualde accuratas praecipuorum auctorum, qui turbas iſtas excitarunt, quorum hiſtoriam conſcripſit. Nullam autem omittit occaſionem, uellicandi dominum *de la Rochefoucault*, propter ea, quae dixerat de duce *de Longueville*. uid. le Long l. c. num 9598.

(800.) Mémoires pour ſervir à l'Hiſtoire de Louis le Grand; 10. voll. in fol. *Paris* ap. *Jolleti* 697-1703. Auctor eſt *Jean d'Auneau, Sieur* DE VIZE', qui etiam per multos annos *le Mercure galant* ſcripſit (de quo uid. Placc. num. 2367. anonym.) Eius commentarii incipiunt cum anno 1638. & finiunt cum anno 1688, continentque fere elogia tantum, quae tam multis in locis Mercurii ſui auctor iam inſeruerat. DE VIZE' mortuus eſt 1710. uid. le Long l. c. num. 9740.

(801.) Mémoires touchant les Ambaſſadeurs, *& les Miniſtres publics: par* L. M. P. in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau*, 1670. 1676. Litterae initiales ſignificant *Le Miniſtre Priſonnier* i. e. *Abraham* DE VVICQUEFORT, (a) qui adhuc

(a) Huius uita deſcribitur in Tom. 38. *des Mémoires du Pere Niceron.*

huc in Batauia carcere incluſus erat, quum legati munere ex parte electoris Brandenburgici fungeretur. Iidem commentarii auctiores prodierunt in 8. *la Haye* 1677. & impreſſi quoque ſunt cum ſecunda editione tractatus *Wiquefortii de legato.* uid. le Long l. c. num. 14001. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, indicat. add. etiam infra ſub uoc. *Reflexions*, ubi adducitur *Gaillardi* ſcriptum contra *Wicquefortium.* Add. Tom. 2. *obſeruationum Halenſ. latin. obſ.* 17. §. 5. p. 403. & §. 7. p. 405.

(802.) Mémoires hiſtoriques des Dauphins & des Dauphines du Viennois, *à l' occaſion de la mort de Monſeigneur le Dauphin & de Madame la Dauphine & les ceremonies de leurs Convois & Obſeques* in 12. *Paris* ap. *Valleyre* 1712. Auctor eſt DU PERRIER, qui nomen ſuum epiſtolae dedicatoriae ſubiecit. Hi commentarii, quos le Long l. c. num. 15374. tantum *une Brochure* uocat, continet 22. Delphinos Galliae, ex regia ſtirpe ortos, inde a coniunctione Delphinatus cum Gallia, quae facta eſt 1343. usque ad annum 1712. le Long in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de Hiſtoria Delphinatus agentia, adhuc adducit.

(803.) Mémoires pour ſervir à la Vie de Guillaume Poſtel, *Prêtre.* (qui mortuus eſt 1581.) Auctor eſt Henr. DE SALLENGRE. Hi commentarii (*Mémoires*) inſerti ſunt Tom. 1. *des Mémoires de Litterature* p. 1. in 12. la Haye ap.

Digitized by Google

ap. du Sauzet 1715. edit. uid. le Long l. c. num. 4711.

(804.) Mémoires (a) de Gaſpar de Saulx, *Seigneur* DE TAVANNES, *Maréchal de France, Amiral des Mers du Levant, Gouverneur de Provence, depuis l' an 1530. jusqu' à ſa mort en* Oo 5 *1573.*

(*a*) *Jean le Laboureur dans ſes additions aux Mémoires de Caſtelnau* dicit, res multas ſatis curioſas reperiri in hac uita, ſed reſecandas eſſe ab hac hiſtoria multas relationes (ſi fide digna reddi deberet) quae nocerent antiquitati familiae *de Saulx*, & p. 565. Tom. 2. l. c. dicit: quod *Vicomte de Tavannes*, filius (Mareſchalli) praeſtitiſſet ipſi officium neceſſarium, deſcribens eius uitam, ſed ſuis relationibus auctorem magis nocere, quam prodeſſe antiquitati familiae DE SAULX, quam fedus cum regibus Bohemiae habuiſſe refert, quaedam ante ſecula, quam haec terra habuit reges, & antequam uel ipſum regis nomen apud illos innotuit; it. fallit, dum arcem DE SAULX, hereditarium ducatum eſſe dicit, eo tempore, quo dignitas ducis munus militare in magna quadam prouincia, & non reſtrictum erat ad unicam tantum arcem, nec hereditate propagabatur. uid. le Long l. c. p. 920. in ſupplem. Hi commentarii (*Mémoires*) impreſſi ſunt *avec les Mémoires de Guillaume de Saulx* in fol. *Lyon. Guido Patinus* Tom. 5. *de ſes Lettres*, *Lettre* 155. de die 15 Octobris 1657. ſcribit gallico ſermone, cuius uerba in latinum conuerſa ſuppedito: *Fourny* impreſſit *les Mémoires du Maréchal de Tavannes*; in fol. ſed illos tantum clam uendit, quia Priuilegium obtinere non potuit propter libera & audacia iudicia de Franc. I. Henrico II. & Catharina de Medicis. uid. le Long. l. c. num. 7861. & lettre 136. ſcripta ad *Carol. Sponium* die 13. Iulii eiusdem anni ubi Patinus iam egerat de his commentariis (*Mémoires*) Aliquando inquiens, audiui narrare P. Iacob, *Carme Bourguignon*, quod quidam M. *de Tavannes* (hic eſt ſine dubio *Jean* DE TAVANNES) impri-

1573. dreſſés par ſon fils. (a) in 8. *Paris* ap. *Hulpeau* 1574. Auctor eſt *Guillaume* DE SAULX. Collecti

imprimendum curauerit clam in arce ſua (nimirum *Sully* quae milliaria quaedam ab Auguſtoduno (*Autun*) diſtabat, & ad familiam DE TAVANNES ſpectabat) Tomum *de Mémoires hiſtoriques* in fol. & quod non auſus eſſet illum edere, propter quasdam res mirabiles contra principes perſonas, & potiſſimum contra *Catharinam de Medicis* dictas, & quod tantum quaedam exemplaria amicis ſuis diſtribuiſſet. Auctor hic interdum libere loquitur, Vir fuit militaris ingenii, ferreus quaſi & expeditus, qui nunquam eruditus fuit. Innixus eſt quibusdam regulis ſtatus, magis probabilibus, quam bonis & utilibus in gratiam ſui regis; ſed mihi riſum mouet, quum de artibus, technis & impoſturis *des Faboris*, de arcanis archiuorum loquitur, in qua tamen re ipſi principes ſaepe decepti ſunt.

(a) Quod etiam ex praefatione apparet, natu maximus enim filiorum DE SAULX in tenera aetate mortuus eſt. Auctor dicit p. 471. quod tantum 18. annos habuerit, cum mortuus eſſet eius pater anno 1573, & quod eo tempore nondum muneri publico fuerit admotus, quod non quadrat niſi ad *Ioh.* DE SAULX, *Vicomte de Tabannes & de Lugny*, qui mortuus eſt circa annum 1629. & tertius filius huius Mareſchalli fuit. Reperiuntur ibi multa huius uiri fata. Nam *Guillaume* DE SAULX, filius eius ſecundus p. 33. *de ſes Mémoires* dicit, quod dum moriebatur pater eius, habuerit 19. annos, & quod ſtatim praefectus fuerit muneri publico *en Bourgogne*, ubi erat *Lieutenant de ſa Majeſté*. Non eſt narratio cohaerens, ſed farrago obſeruationum, & auctor ſubinde hiſtorias inſpergit, quae lectionem minus iucundam reddunt, licet hic liber quandam utilitatem habere poſſit. Ante hos commentarios (*Mémoires*) *Caſparis* DE SAULX exſtant 5 *Avis* ad regem, ſcripta ſub finem anni 1620, aut ſub initium anni 1621. ſine dubio per eundem *Jean* DE SAULX. Adiuncti ſunt his commentariis (*Mémoires*) Mareſchalli commentarii *Guillaume*

Digitized by Google

cti uero ſunt hi commentarii (*Mémoires*) per *Charles* DE NEUVECHAISE, nepote *Caſparis de Saulx*.

(805.) Mentor moderne, eſt uerſio *Guardiani*, a Mr. VAN EFFEN confecta 1723. tranſtulit autem ex 175. tractationibus tantum 146, quia ceterae tractationes tantum politica & controuerſias continebant, quae non placebant omnibus. Exarauerant autem hoc ſcriptum, *Guardian* dictum, dominus *Steele*, *Budgel*, *Carey*, *Addiſon*, *Philipps*, *Parnelle*, *Berkeley*, *Eusden*, *Hughs*, *Marten*, *Gays*, *Juce*, *Tickell* & *Pope*. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 78. p. 691.

(806.) Mercure hiſtorique & politique, qui liber etiam prodiit ſub tit. *Lettres hiſtoriques*, auctorem habet P. NICERON uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 687.

(807.) Mercure galant, auctor eſt Dominus DE VIZÉ, hoc autem mortuo rex Galliæ huius operis continuationem prohibuit, attamen rogatu domini DE ARGENZON rex priuilegium, hunc librum continuandi largitus eſt domino DU FRESNE, & DE RIVIERE. uid. b. *Struvii introductionem in notit. rei litterariae* p. 476. edit. nouiſſ. & adde *die Hälliſchen Zeitungen* 1710. p. 357. add. Plac. n. 2367. anonym.

(808.) Le Mercure François, *Tome premier*,

---

laume DE SAULX, eius filii, qui iamdum impreſſi erant, ſequuntur 4 Avis p. 81. ſcripta ad regem *ſur les Affaires du tems*, anno 1571, 1572. 1573. per *Gaſpar* DE SAULX.

mier, (a) *ou la ſuite de l'Hiſtoire de la Paix*, *finiſſant au Sacre de Louis XIII.* (b) in 8. *Paris* ap.

(*a*) Tomus 1. fuit prohibitus edicto quodam Parlamenti die 7. Ianuar. 1612, ut refert *Louis Servin*, Procurator Generalis Parlamenti Tom. 2. ſuorum operum p. 582.

Tom. 2. *Suite de la Regence de Marie de Medicis* in 8. *Paris* ap. *Eſtienne Richer* 1615.

Tom. 3. *diviſé en deux Livres*, *le premier comprend la Regence de Marie de Medicis & le ſecond l'Hiſtoire de nôtre tems jusqu' à la majorité de Louis XIII.* in 8. *Paris* 1617.

Tom. 4. *du Regne de Louis XIII. contenant la troiſiéme Guerre civile* in 8. *Paris* 1618.

Tom. 5. *& les ſuivans jusques & y compris le vingt-cinquiéme*, continent omnia ea, quae geſta ſunt 1617. ab anno 1644. 20. Voll. in 8. Paris 1620-1648.

(*b*) Haec collectio eſt una ex curioſiſſimis, quas habemus, quanquam enim hoc opus quodammodo langueſcat (*aſſez languiſſant*) continet tamen optima ſcripta & egregios commentarios, qui eo tempore publicabantur. Ultima uolumina ſunt ualde rara & antecellunt priora, quae communiora ſunt uid. Nicol. *Lenglet.* Sorel p. 359. *de ſa Bibliotheque Françoiſe* dicit (gallica eius, in latinum conuerſa, hic exhibeo) Mercurius Gallicus eſt Hiſtoria, aut potius liber hiſtoricus, in quo nulla regula obſeruatur, & compoſita eſt ex omnibus; quae commentariis (*aux Memoires*) inſeri poſſunt. Incepta eſt ab anno 1605. & continuata ad 21. Tomos, ultimus continet hiſtorias annorum 1634. & 1635. Omnia eadem methodo & ab eadem unius typographi, nomine *Ioh.* RICHERII, manu ſunt, qui ad eiusmodi opus ualde exercitatus & aptus erat, & qui bonas Inſtructiones, ad negotia pacis & belli pertinentes, ſuppeditabat. Deinde hoc opus ualde mutatum eſt, unus, aut duo tomi (Le Long dicit 4. Tomi) confecti ſunt a domino MALINGRE. Hic continuator ibi introducere ſtudebat

Digitized by Google

ap. *Jean Richer* 1611. *Ioh.* RICHER, *Typographus & Librarius* eſt auctor huius libri. Titulum huic ſcripto fecit: *Suite de l'Hiſtoire de la Paix*, incipit pios anno 1605, quo ſubſiſtit *Hiſtoire de la Paix, ou la Chronologie Septennaire de Pierre Victor Cayet.*

(809.) Mercure Savant, qui liber 1684, menſibus Ianuario & Februario duabus ſectionibus prodiit, eodem autem anno deſiit, auctores agnoſcebat *Nic.* DE BLEGNY, *ducis Aure-*

bat peculiarem narrationem de commentariis, ſed res ipſi non ſucceſſit, adeo ut per hunc uirum Mercuria Gallico finis acceleratus fuerit. Continuator autem potius fuit *Theophraſtus* RENAUDOT, nam in epiſtola dedicatoria ad Tom. 20. adſcribit ſibi hiſtoriam ab anno 1635-1643. Sorellus itaque non ſatis certus fuit de uero continuatore ut iudicat le Long l. c. num. 9119. *Petr. Bayle* Tom. 2. *de ſa Réponſe aux Queſtions à un Provincial* cap. 10. ita habet e gallico in latinum ſermonem a me conuerſa. Librarius *Jean Richer*, qui primum huius libri Tomum impreſſit, fuit etiam collector, qui hoc ipſum in praefatione ſua declarat. Sequentia uolumina usque ad uiceſimum, impreſſa ſunt per *Steph. Richerium*. qui ea collegit. Tomus uiceſimus impreſſus eſt 1637. & comprehendit ultimam partem anni 1634. & primam anni 1635. Tomus 21. impreſſus eſt Pariſiis 1639. per *Olivier de Varennes*, qui in ſocietate fuit cum *Petro Billaine*, in cuius fauorem etiam priuilegium datum fuit. Tria uolumina ſequentia, quorum ultimus finitur cum morte Ludouici XIII. menſe Majo 1643. impreſſa ſunt per eundem *Varennes*. Tomus 25. qui eſt ultimus, impreſſus eſt 1648. ap. *Jean Henault* & continet acta anni 1643. & 1644. Exinde colligatis, quod Sorellus fallatur, dum tribuit priores 21. Tomos ſoli *Ioh. Richreio*, & quod unus tantum, aut duo per dominum *Malingre* confecti ſunt. uid. le Long l. c. num. 9119. & adde Sorel de la ſcience de l'hiſtoire p. 82.

Aurelianenſis Chirurgum, & GAUTIER, *medicum Niortenſem.* Quidam antea *Petrum* BAYLIUM auctorem huius Mercurii eſſe cenſebant; ſed hic ſuſpicionem eiusmodi à ſe amolitus eſt menſe Majo 1684. in nouis reipublicae litterariae, affirmans, ſe nullam plane in exarato hoc Mercurio habere partem. uid. b. *Struvius in introduct. in notitiam rei litterariae* p. 549. edit. nouiſſ.

(810.) Mercure Suiſſe, qui 1634. prodiit per miniſtrum quendam Genevenſem, tribuitur *Friderico* SPANHEMIO. uid. *Baylii réponſe aux queſtions d'un provincial* cap. 30. p. 206.

(811.) Metaphyſique d'Amour, *par Madame la Marquiſe de L**, à la Haye* 1729. in 8. min. pagg. 55. Confecit hunc librum *Madame* DE LAMBERT, & prodiit iam 1727. ſub tit. REFLEXIONS NOUVELLES SUR LES FEMMES uid. ſub uoce *Reflexions* inſcia hac nobili femina, recenſetur autem editio anni 1729. *dans le Journal des Savans* 1731. menſe Febr. n. 9.

(812.) Methode pour étudier la Theologie, *avec une table des principales queſtions à examiner & diſcuter dans les études theologiques & les principaux ouvrages ſur cette matiere à Paris* 1716. in 12. (a) methodus explet paginas 373. & quaeſtiones examinandae pagg. 127. Auctor eſt Mr.

(a) *Ioh.* FRICKIUS (Prof. Ulmenſis) praefat. praemiſit latinae huius tractatus uerſioni, a M. CHRISTELLO 1722. Auguſtae Vindelicorum editae. uid. *die fortgeſezten Sammlungen von alten und neuen* Theolog. *Sachen* 1722. p. 1110. add. etiam annum 1717. p. 433.

Digitized by Google

Mr. DU PIN, eiusque in hoc ſcripto labor magni aeſtimatur; catalogus autem quaeſtionum theologicarum examinandarum, qui huic methodo adhaeret, auctorem habere dicitur Mr. *Carl* WITASSE, *doctorem Sorbonicum.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 267. quaedam in hac methodo partim minus ſufficere, partim prorſus falſa eſſe cenſentur uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 314. Recenſetur haec methodus *dans le Journal des Savans* 1716. menſ. Nou. art. 9. (a)

(813.) Methode facile pour apprendre l'Hiſtoire de France: *par* M. D. in 12. *Paris* 1684. 1691. ſexta editio 1696. Auctor huius ſcripti eſt le COCQ. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France*, num. 6476. * qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(814.) Methode pour étudier l'Hiſtoire de France, *avec un Catalogue de ſes principaux Hiſtoriens, accompagné de Notes critiques & hiſtoriques ſur leurs Ouvrages.* Hoc opuſculum inſertum eſt Tom. 2. *de la Methode pour étudier l'Hiſtoire* par *Nicolas* LENGLET DU FRESNOY, *Pariſinum, Licentiatum Theologiae* in 12. *Paris* ap. *Couſtelier* 1713. *Bruxelles* 1714. & auctior per *Ioh. Baptiſtam* MENKEN, *Hiſtoriographum regis Poloniae* in 12. *Leipz.* 1714. Le Long. in bibliotheca ſua hiſtorica Galliae interdum ſequi-

(*a*) Auctor ſequitur ſententiam Mabillonii, de ſtudiis monaſticis propoſitam.

quitur iudicia huius auctoris, quae tulit de Hiſtoricis gallicis. uid. num. 6555. ap. Le Long l. c.

(815.) Methode pour étudier la Géographie, *dans la quelle on donne une deſcription exacte de l' Univers, tirée des meilleurs Auteurs & formée ſur les obſervations des Meſſieurs de l' academie royale des ſciences avec un Diſcours préliminaire ſur l' étude de cette ſcience & un catalogue de Cartes Geographiques, des relations, voyages & deſcriptions les plus neceſſaires pour la Géographie à Paris* 1716. in 12. Voll. 4. Auctor eſt *Pleſſis* MARTINEAU. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 275. Abbas *Langlet*, nouam hanc huius libri editionem auctiorem & correctiorem procurauit. Recenſetur *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Martio n. 4. & menſ. Aprili n. 1. it. *dans les Memoires de Trevoux* 1717. menſ. Martio n. 8. Hoc opuſculum tam prouectioribus, quam minus exercitatis magno uſui eſſe poteſt. Auctor ueterem Geographiam accuratius, quam alii pertractat.

Les Mille & une Faveur, uid. ſupra ſub uoce *Avantures de Zeloide* ſeq.

(816.) Les Mille & un quart d' heure, Contes Tartares. *à Paris* 1715. 2. Voll in 12. & *à la Haye* 1715. ap. *Sauzet* in 12. Voll. 2. cum figuris. Auctor eſt GUELLETTE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 156.

(817.) Le Miniſtére Evangelique, *ou Reflexions ſur l'Eloquence de la Chaire & la parole de Dieu* ſq. *nouvelle édition augmentee d'une ſeconde partie à Paris* 1716. in 12. pagg. 412.

pri-

primam partem huius libri confecit abbas DU JARRY, cum adhuc iuuenis eſſet, alteram aliquot annis poſt addidit. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Martio n. 6. & auctor multa ἀλλότρια huic libro immiſcuiſſe dicitur. adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 393.

(818.) Miſantrope, 1712. & 1713. ad imitationem Spectatoris anglici editus. Series ipſa huius libri pertingit ab anno 1711. usque ad anni 1712. menſem Decembrem. Auctor eſt *Juſtus* VAN EFFEN, qui anno aetatis 26. hoc ſcriptum gallico ſermone exarauit, in quo adeo excelluit, ut non cederet in Gallia natis. Quia nomen eius latebat, ſine dubio accidit, ut ſcriptum eius ab omnibus tam avide legeretur, quod non factum eſſet, ſi auctoris nomen fuiſſet cognitum. Prodiit etiam ſecunda huius libri editio, cui VAN EFFEN addidit itinerarium ſuum per Sueciam, ſed non apparet in hoc ſcripto ſtilus (ut uocant) fluidus.

Mital, uid. *Avantures incroiables.*

(819.) Moderateur, qui liber in Anglia prodiit WOOLSTONUM auctorem habere dicitur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. in praef.

(820.) Moëlle Theologique, (a) Auctor eſt

(a) Hic liber olim magni aeſtimabatur eſt ubique fere in uſu erat, ſed poſtea non amplius legebatur. Abbas *Camus*, Epiſcopus Gratianopolenſis (*Grenoble*) de auctore huius libri dicere ſolebat, quod illum confecerit *Quand la Lune etoit en decours.* uid. notam Tom. 2. operum *Boileau* p. 144.

eſt *Louis* ABELLI, uel ABE'LI, qui in hoc libro falſam attritionem ſtabilire contendit. uid. notas ad *Boileau* epiſt. 12. p. 365. edit. 1717.

(821.) Momus au Cercle des Dieux; *dans lequel il leur fait Récit de ce qui ſe paſſe dans la republique des lettres, dans la Galanterie & dans la Politique à Paris* 1717. in 12. pagg. 280. Auctor eſt Mr. DE BONNEVAL, recenſetur hoc ſcriptum *dans l'Europe ſavante* 1718. menſe Martio n. 9. & auctoris opera non adeo magni aeſtimatur.

(822.) Momus Fabuliſte, *ou les Noces de Vulcain*, eſt comoedia, in qua praeſertim Dii gentium incredularum ludibrio exponuntur. Auctor eſt Mr. FVSELIER, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 795. magno applauſu haec comoedia excepta eſt in Gallia. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 162. cf. cum hoc ſcripto *Lettre critique, écrite à l'Auteur du Mercure ſur la comedie, qui a pour titre: Momus Fabuliſte, ou les Noces de Vulcain*, recenſetur haec epiſtola *dans le Journal des Savans* 1720. menſ. Dec. n. 7.

(823.)) La Monarchie de l'Egliſe, *contre les erreurs du livre de la puiſſance Eccleſiaſtique & Politique d'Edmond Richer* in 8. *Paris* ap. *Huby* 1612, Auctor eſt *Petr.* PELLETIER, conuerſus, & primus qui contra *Richerii* ſententiam ſcripſit uid. le Long. l. c. num. 2454. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(824.) Morale Pratique, Tomus II, Iuriaeus *dans l'Eſprit de Mr. Arnauld* hoc ſcriptum

tri-

tribuit ARNALDO, qui tamen hoc negat *dans la lettre d'un Theologien ſur la deſenſe des nouv. Chret.* p. 2. & Tom. 3. *de la morale pratique* p. 36. dicit, Iuriaeum mentitum eſſe, dum ſolus hunc librum tribuerit ARNALDO.

(825.) Morale pratique des Jeſuites. Auctor partis vel Tomi 3. qui prodiit 1699. in 12. pl. 37. eſt *Antonius* ARNALDVS. uid. *Acta eruditorum Lipſ. lat.* 1689. p. 617. & anno 1690. p. 381.

(826.) La Mort de Mithridate. Auctor eſt Mr DE LA CALPRENEDE, *Gentilhomme de Perigord*, uid. notas ad Boileau artem poeticam cantic. 3. v. 131. p 49. edit. 1717.

(827.) La Mort des enfans d'Herode, *ou la Suite de Marianne.* Auctor eſt idem uid. l. c.

(828.) Le Moyen de parvenir, *oeuvre contenant la raiſon de tout ce qui a été, eſt & ſera* in 12. Auctor huius ſcripti eſt *Franciſc.* BEROALDUS, dominus de VERVILLE. Integra diſſertatio de hoc libro exſtat in *Menagianis* Tom. 4. p. 419. 437. & apud *Huetium in commentario de rebus, ad illum pertinentibus.* uid. *catalogum biblioth. Haſeanae* p. 491.

(829.) Moyens d'abus, *entrepriſes & nullités de Reſcrit ou Bulle du Pape Sixte Quint contre Henri de Bourbon, Roi de Navarre, Premier Prince du Sang & Henri de Bourbon, auſſi Prince du Sang, Pair de France, Prince de Condé, par un Catholique, Apoſtolique & Romain, mais bon François & tres fidele Sujet de la Couronne* in 8.

Cologne ap. *Fobin* 1586. Auctor eſt *Pierre* DE BELLOY. uid. *Pierre Cayet dans ſa Chronologie Novennaire* Tom. 1. p. 17. & *Le Long dans ſa Bibliothéque hiſtorique de la France* num. 2410. de alio *du Bellay* libro anonymo uid. Placc. num. 2354. (α) inter anon.

(830.) Les Muſes françoiſes millées, auctorem habent *Franc.* HEDELIN. uid. *Memoire de Litterature* Tom. 1. art. 5. p. 285.

N.

(831.) De la Nobleſſe, *Traité, avec deux Diſcours, l'un de l'origine des Fiefs, l'autre de la Foi & Hommage* in 8. *Orleans ap. Royer* 1681. Auctor eſt *Robert* HUBERT, *Cantor & Canonicus Eccleſiae regiae de ſaint Aignan*, qui mortuus eſt 1694. uid. le Long l. c. num. 15923. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda adducit.

Noces de Vulcain. uid. ſupra *Momus Fabuliſte*. n. 822.

(832.) Negociations de Paix de *Meſſieurs les Electeurs de Mayence & de Cologne; faites à Francfort par leurs Alteſſes Electorales entre le Marêchal, Duc de Grammont & (Hugues) de Lionne, Ambaſſadeurs extraordinaires du Roi de France, & (Gaſpar de Bracamonte) Comte de Pignaranda, Ambaſſadeur d'Eſpagne en* 1658. in 4. *Paris* ap. *Cramoiſy*, 1658. Haec acta conſignata ſunt ab *Hugone* DE LIONNE, *Secretario ſtatus publici &* *Am-*

Digitized by Google

Ambaſſadeur Plenipotentiare à Francfort & per comitem DE PIGNARANDA. (*a*)

(833.) Notice des Benefices de France, *étant à la nomination & collation du Roi & des Dioceſes de l'Egliſe Univerſelle: par* M. J. T. in 8. *Paris* ap. *Targa* 1621. Auctor eſt *Maitre Jean* TOURNET, *Aduocatus Pariſinus.* uid. *le Long* l. c. num. 2974. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(834.) Le Nouveau Teſtament, iuxta antiquam editionem latinam, Trevoltii 1702. in 8. editor huius teſtamenti eſt *Richard* SIMON. uid. Acta eruditor. Lipſienſia latina 1704. p. 79. ubi haec editio recenſetur.

(835.) Nouveau Teſtament, *chez Simon* DE COLINES 1523. primum a *Iacobo* FABRO, *Stapulenſi* editum eſt, auctor nec in titulo, nec in praef. libri indicatur. uid. *Richard* SIMON Tom. 3. *Bibliothecae criticae ſelectae* cap. 36. p. 423. & 438. & Tom. 4. epiſtolar. epiſt. 15.

(836.) Nouveau Journal des Savans, *dreſſé à Berlin par* M. C. i. e. Mr. CHAUVI-

(*a*) Verſio quoque latina huius libri prodiit in 4. Pariſiis ap. *Cromoiſy* 1658. & noua editio gallica *abec des Remarques ſur la Reddition de Dunckerque entre les mains des Anglois, & des Extraits des Traitis, faits à ce ſujet* in 12. *Paris* 1659. Haec acta etiam inſerta ſunt commentariis (*Mémoires*) *du Maréchal de Gramont* de quibus uid. *le Long* l. c. num. 9669. de hoc autem libro uid. le Long num. 13301.

NUM (*a*) (*Steph.*) *exulem, natione gallum*, *Berolini* 1696-1698. 3. Voll. in 8. uid. *catalogum librorum uiri cuiusdam clariſſimi Lipſienſis*, Part. 1. p. 39.

(837.) Le Nouveau Gulliver, *ou Voyage de Jean Gulliver, fils du Capitaine Gulliver, traduit d' un manuſcrit Anglois par Mr. l' Abbé* D. F. *à Amſterdam* 1730. in 12. Tom. 1. pagg. 204 Tom. 2. pagg. 190. Auctor uerſionis eſt abbas DE FONTAINE uid. *la Bibliotheque françoiſe*, Tom. 15. part. 2. n. 5. ubi hic liber recenſetur.

(838.) Nouveau Spectateur François, *à Amſterdam* 1725. 3. Voll. Differt hic liber a *Spectateur François*, quem eodem tempore Mr. de MARIVAUX Pariſiis publicabat. Auctor autem huius uoui Spectatoris gallici eſt *Iuſtus van* EFFEN, qui in hoc ſcripto potiſſimum *Houdart de la Motte* opuſculum ſub cenſuram uocat, ſed modeſte, ut *Mr. de la Motte* cenſura hac ne minimum quidem irritatus fuerit uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 908. add. eadem noua anni 1737. n. 78. p. 692. quo poſteriori loco refertur, ſcriptum hoc van EFFENS conſtitiſſe tantum ex 28. plagulis, ſed ibi nimirum anno 1726. p. 908. 3. uolumina illud expleuiſſe dicitur. Cf. etiam cum hoc libro le *Spectateur François par Mr. Marivaux*, de quo ſub uoce *Spectateur* n.

(839.)

(*a*) Qui mortuus Berolini 1725. die 6. Aprilis uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 859. & adde illuſtris Struuii *introduct. in notitiam rei litterariae* p. 547.

Digitized by Google

(839.) Nouveau Syſtème du Microcosme, *ou Traité de la Nature de l' homme* in 8. mai. *à la Haye* 1726. cum fig. aeneis: Auctor eſt Mr. de TYMOGUE uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 42. ſed pag. 516. eiusd. anni Mr. GUYOT, conſiliarius regius, huius ſcripti auctor uocatur.

(840.) Nouveau ſyſteme de Philoſophie, *établie ſur la nature des choſes connues par elles-mêmes.* 2. Voll. in 12. Vol. 1. pagg. 384. Vol. 2. pagg. 366. *à Paris* 1729. in 12. Res, in hoc libro pertractatae, ſplendido libri titulo non reſpondere dicuntur. Auctor huius ſcripti eſt Mr. LAVOCAT, *Pariſienſis.* Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1729. menſe Aprili n. 9. & exinde uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 855. continuatur autem recenſio *dans le Journal des Savans* 1729. menſe Maio n. 6. add. etiam *die teutſchen* Acta eruditorum part. 148. art. 1. ubi auctori non magna laus propter hunc librum exaratum tribuitur.

(841.) Nouveau Syſtème ſur la maniere de defendre les Places par le moyen de Contre-Mines, *ouvrage poſthume de Mr.* ** *à Paris* 1731. in 12. pagg. 182. & introductio pagg. 152. Auctor huius operis eſt Mr. DAZIN, in arte muniendi diu ſatisque uerſatus, recenſetur hoc ſcriptum cum laude *dans le Journal des Savans* 1730. menſe Oct. n. 4.

(842.) Nouveau voyage de France, *avec un Itineraire & des Cartes, faites exprès, qui marquent exactement les routes, qu'il faut ſuivre*

pour voyager dans toutes les provinces de ce royaume, à Paris, 1724. in 12. pagg. 618. Auctor eſt Mr. *Piganiol* DE LA FORCE, qui iam antea *uberiorem Galliae deſcriptionem*, 8. uoluminibus conſtantem, edidit, ex quibus hoc compendium contractum eſt, quod recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Sept. n. 8. edit. Amſtel.

(843.) Nouveaux Mémoires des Miſſions de la compagnie de Jeſus dans le Levant, *Tomus I.* à Paris in 12 1712. Auctor huius Tomi P. FLEURIAU eſſe uidetur. uid. *die Sammlung von alten und neuen* Theolog. *Sachen* 1724. p. 328.) *Tomus II. à Paris* 1717. in 12. pagg. 125. *Tomus III.* à Paris 1723. in 12. pagg. 481. *Primus* Tomus recenſetur *dans les Mémoires de Trevoux* 1715. menſe Sept. n. 6. & ualde laudatur propter uariam doctrinae ubertatem, in illo conſpicuam. Tomum *ſecundum* confecit etiam P. FLEURIAU. uid *Mémoires de Trevoux* 1717. menſe Nou. n. 1. ubi hic Tomus a rerum, praeſertim phyſicarum & antiquitatum & ſtili iucunditate de meliori nota commendatur, uti & *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Dec. n. 8. & 1718. menſe Ianuar. n. 4. *Tomum* 3 congeſſit P. MONIER, agens in illo potiſſimum de ſtatu eccleſiae Armeniae, cuius opera impenſa cum laude recenſetur *dans les Mémoires de Trevoux* 1723. menſe Aug. n. 3. & exinde potiora momenta repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 426.

Tomus IV. prodiit Pariſiis 1724. pagg. 358. & re-

Digitized by Google

& recenſetur non adeo magna cum laude *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Iunio n. 11.

Tomus V. prodiit Pariſiis 1725. in 12. pagg. 291. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1726. menſe Oct. n. 3. & exinde potiora contenta exhibentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 4.

Tomus VI. prodiit ibidem 1727. in 12. pagg. 289. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1728. it. *dans les Mémoires de Trevoux* 1729. menſe Nou. n. 5.

Tomus VII. ibidem publici iuris factus eſt 1729. in 12.

(844.) Nouveaux Voyages aux Iles de l' Amerique, *contenant l' hiſtoire naturelle de ces Pais* in 12. uolumina 6. *à Amſterdam* 1722. *uol.* 1. pagg. 525. *uol.* 2. pagg. 598. *uol.* 3. pagg. 547. *uol.* 4. pagg. 558. *uol.* 5. pagg. 524. *uol.* 6. pagg. 514. Auctor eſt P. LABAT. (*a*) *monachus dominicani ordinis.* uid. *Journal des Savans* 1722. menſe Mart. n. 11. p. 298. ſq. & ex illo *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 552. ubi plura de auctoris argumento & ſcopo diſſeruntur. Adde *les Mémoires de Trevoux* 1723. menſ. Mart. n. 2. ubi huius operis recenſio exſtat, qualis etiam deprehenditur in Actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1724. menſe Aprili n. 10. conf. quoque *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 116.

(845.) Nouveaux cours de Chimie, *ſui-*

(*a*) Mortuus eſt F. *Ioh. Baptiſta* LABAT die 5 Ianuar. 1738. Pariſiis, anno aetatis 65.

vant les principes de Nevvton & de Stahl, avec un diſcours hiſtorique ſur l' origine & les progrès de la Chimie, à Paris 1723. in 12. *uol.* 1. pagg. 314. *uol.* 2. pagg. 550. Auctor huius libri, qui eſt D. SENAC, *Medicus Pariſienſis*, uitas praecipuorum Alchimiſtarum in hoc ſcripto delineat. uid. *Journal des Savans* 1724. menſe Ianuar. n. 6. edit. Amſtel. p. 80. ubi hoc ſcriptum recenſetur.

(846.) Nouveaux Mémoires ſur l' Etat preſent de la grande Ruſſie, *où Moſcovie par un Allemand Reſident en cette Cour, à Paris.* Auctor eſt WEBERUS, *legatus quondam aulae Hannoueranae in curia Moſcouiae.* (a)

(847.) Nouvelle maniere d' éteindre les Incendies, *avec pluſieurs autres inventions utiles à la ville de Paris* 1725. in 12. hoc ſcriptum conſtat 7. capitibus. Auctor eſt Mr. MOITREL. recenſetur *dans le Journal des Savans* 1726. menſ. Ianu-

(a) Prodiit primum hic liber 1721. Francofurti germanice ſub tit. *Das veränderte Rußland.* Deinde comparuit uerſio eiusdem libri gallica duplex, altera in 12. pagg. 379 Hagae Comitum ſub tit. *Mémoires pour ſervir à l' hiſtoire de l' Empire Ruſſien*, Verſio haec gallica recenſetur *dans la Bibliotheque françoiſe* Tom. 5. part. 1. n. 3. & auctor plura promiſiſſe, quam ſeruaſſe dicitur. Stilus quoque eius iniucundus uocatur. Secunda huius libri uerſia gallica recenſetur *dans le Journal des Savans* 1726 menſe Iulio n. 7. ubi etiam ſcriptores quidam de rebus Ruſſicis in lingna gallica adducuntur & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 748. & menſe Sept. eiusdem anni n. 4. it. *in der 7ten Sammlung des teutſchen* Pavillons *der Muſen* n. 1. Prodiit autem ſecunda iſta uerſio, Pariſiis 1725. in 12. *Tom.* 1. pagg. 338. *Tom.* 2. pagg. 426.

Digitized by Google

Ianuar. n. 3. edit. Amſtel. & ex illo ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 259.

(848.) Nouvelle hiſtoire de France, *par demandes & par réponſes, dediée à Monſeigneur le Prince de Conty* 1730. in 12. Auctor eſt DAUVIGNI, diſcipulus abbatis *de Fontaine.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 523. recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1730. menſe Iul. n. 10.

(849.) La nouvelle Taleſtris. Hoc ſcriptum tribuitur feminae cuidam, nomine ROGEGUILHEN, cuius iam ſaepe mentionem fecimus.

(850.) Nouvelles Maximes ſur l' Education des Enfants, *à Amſterd.* 1718. in 8. pagg 218. Auctor eſt Mr. DE CROUSAZ, qui in hoc ſcripto peruerſam liberorum educationem perſtringit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 679. & 764. adde *les Nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Sept. & Oct. n. 5. ubi cum laude recenſetur. it. Part. 2. Tomi 8. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 5. & *in der* Republyk *der Geleerden* 1717. menſe Nou. & Dec. n. 3. & *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Martio n. 5. ubi propter uaria momenta auctoris tractatio reprehenditur, quae momenta, ſub cenſuram uocata, etiam repetunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 253. Alia recenſio huius libri exſtat in part. 1. *der vermiſchten* Bibliothec n. 5. ubi auctor Eraſmum in laude Moriae imitatus dicitur, quippe qui dum haec uel illa uidetur lau-

laudare, acerbe potius eadem & ſerio perſtringit.

(951.) Nouvelles Lettres d'un Prieur, *à un de ſes amis pour la defenſe du livre des Regles pour l'intelligence des ſaintes Ecritures.* uid. ſub uoce *Regles.*

(852.) Nouvelles conjectures ſur les Tri-remes, *ou Vaiſſeaux de guerre des anciens.* Auctor eſt P. LANGUEDOC, qui iam antea 1721. Pariſiis addito ſuo nomine edidit *diſſertation ſur les Triremes, ou Vaiſſeaux de guerre des Anciens,* quae diſſertatio recenſetur *dans le Journal des Savans* 1721. menſe Dec. n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 102. Nouae autem auctoris coniecturae recenſentur magna cum laude *dans les Mémoires de Trevoux* 1722. menſe Auguſto n. 3. & *dans le Journal des Savans* 1723. menſe Iulio n. 8.

(853.) Nouvelles Découvertes en Medecine, *très-utiles pour le Service du Roi & du Public à Paris* 1724. in 12. pagg. 25. Auctor eſt Mr. *Thiers* DE MARCONNAY, D. *Medicinae Metienſis (zu Metz)* recenſetur hoc ſcriptum dans *le Journal des Savans* 1724. menſe Iunio n. 6. edit. Amſtel. p. 609. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 721.

(854.) Nouvelles curieuſes & intereſſantes, quod ſcriptum prodiit Lugduni in Gallia 1724. (*Lion*) Auctorem habent aduocatum quendam, nomine *Adrianum* MARTEL. Horum nouorum menſes Ianuarius, Februarius & Martius anni 1724. publicati ſunt; an etiam alii adhuc

adhuc menſes illius laboris prodierint, non ſatis conſtat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 1092.

(855.) Nouvelles Reflexions ſur la nature des corps durs. Auctor ſine dubio eſt P. CASTELL, cuius mentio facta ſub uoce *Coniectures de Phyſique*; recenſentur eius obſeruationes *dans les Mémoires de Trevoux* 1723. menſe Iulio n. 7. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 398.

(856.) Nouvelles Eſpagnoles, originem debent feminae cuidam, nomine ROGEGUILHEN.

(857.) Nouvelles de la Republique des Lettres. Quae noua litteraria prodire coeperunt menſe Martio 1684. Amſtelod. in 12. Auctorem habent BAYLIUM. Auctor nomen quidem ſuum reticuit. Martio tamen Tomi 3. haec uerba appoſuit, *par le Sieur B. Profeſſeur en Philoſophie & en Hiſtoire à Rotterdam.* Deſierunt haec noua menſe Februario 1687. Continuauit illa deinde *Iac.* BERNARDUS, qui nomen ſuum prodit in praef. anni 1699. & fatetur, ſe quinque poſteriora uolumina iſtorum nouorum compoſuiſſe. Interſtitium autem in his nouis edendis 1689. propter bellum, eo tempore ſaeuiens ſubſecutum eſt, Rediit autem BERNARDUS ad interruptum laborem ſuum 1699. uid. illuſtris *Struvii introductionem in notitiam rei litterariae* p. 550. edit. nouiſſimae. Quaedam tradit Placcius de hoc ſcripto num. 2580. cum hoc numero noſtro conferenda.

Nou-

Nouvelliſte Philoſophe, *traduit de l'Anglois par* A. D. L. C. uid. ſupra uocem BABILLARD.

O.

(858.) Obſervations ſur les cauſes de la peſte, *& ſur la maniere, dont cette maladie ſe communique.* Auctores huius ſcripti ſunt *Anton.* DEIDIER, *Iac.* ROBERT, & *Claude* RIMBAUT, Doctores Medicinae Montis Peſſulani (Montpellier) Maſſilienſes, Aquarum Sextiarum (Aix) uid. *Journal des Savans* 1722. menſe Dec. n. 13. p. 675. edit. Amſtelod. ubi hae obſeruationes recenſentur & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 131. multis uerbis.

(859.) Obſervations notables ſur les regles & principes du Droit coutumier, *touchant les matieres les plus importantes des Droits des Seigneurs ſq. à Saint Omer* 1724. in 4. pagg. 853. Auctor eſt Mr. BRUNEL. liber hic recenſetur *dans le Journal des Savans* 1725. menſe Ianuar. n. 10.

(860.) Obſervations importantes, *ſur la Requête, preſentée au Conſeil du Roi par les Jeſuites, tendante à l'uſurpation des Privileges de l'Univerſité de Paris* in 8. *Paris* 1643, 1644. Hae obſeruationes pertinent ad *Requête des Jeſuites,* de quo uid. ſub uoce *Requête;* uerboſa tractatio in 3 partes diuiſa eſt, auctor *Godofr.* HERMANT, *Chanoine de Beauvais*, octo tantum dies his ſcriptis, nimirum *obſervations* & *Requete* impendit. Publicatae ſunt hae obſeruationes ſub finem menſis Aprilis 1643. & proſtant etiam ſub hoc titulo:

tulo: APOLOGIE POUR L' UNIVERSITE DE PARIS *contre le Diſcours d' un Jeſuite, par une perſonne affectionnée au bien public* in 8. *Paris* 1643. 1644. cf. etiam Placcium num. 2549. inter anonym. & in hac bibliotheca mea uocem *Verités* & ſub tit. *Apologie (ſeconde)* uid. *le Long dans la bibliotheque hiſtorique de la France* num. 16871. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(861.) Obſervations critiques ſur l' Hiſtoire de France, *écrite par Mezeray* in 12. *Paris* 1700. Auctor eſt DE LESCOVEL, *Bretonienſis*, qui pag. 1. obſeruationum ſuarum fatetur, ſe perſuaſum eſſe, quod Monſ. *de Mezeray* ſit bonus hiſtoricus, & quod tantum ad fallendum tempus ſuſceperit, oſtendere, in eius Hiſtoria Galliae quaedam eſſe mutanda. (*a*)

(862.)

(*a*) In praefamine dicit, ſtilum *de Mezeray* eſſe durum, quasdam eius periodos minus concinnas, locutiones barbaras, & tantum plebi notas eſſe, accuſat quoque MEZERAYUM, quod ignoret, proponere actionem quandam bellicam, & quod de omnibus rebus male iudicet. Sed quomodo ſcriptor in omnes eiusmodi naeuos incidens, poteſt eſſe bonus Hiſtoricus? Deberet itaque ſibi hic Criticus melius conſtare. Sic iudicat auctor *du Journal des Savans* du 10. May 1700. *Petr. Bayle* in epiſtola ſua 184. p. 741. dicit, plurimas obſeruationes, quas percurriſſet in hoc auctore lubricas eſſe, & tantum ſtilum de MEZERAY reprehendere. *Proſper Marchand* in nota ad h l. dicit, quod haec Critica ſit potius fructus otii, quam occupationis & laboris auctoris. uid. le Long l.c. num. 8497. qui etiam in numero 8495. & 8495. *Mezeray Hiſtoire de France* adducit.

(862.) Obſervations ſur les Monumens d'Antiquité, *trouvés dans l' Egliſe Cathedrale de Paris.* in 4. Paris ap. Cot, 1711. Auctor eſt *Philibert Bernard* MOREAU DE MAUTOUR, *Auditeur des Comptes, de l'academie royale des Inſcriptions.* uid. le Long l. c. num. 14534. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta cum hoc conferenda adducit.

(863.) Obſervations ſur la Saignée du pied & ſur la purgation, *au commencement de la petite verole, des fievres malignes, à Paris* 1724. in 12. pagg. 498. Auctor eſt Mr. HEQUET, qui Gallis ſecationem uenae ualde perniciosam eſſe cenſet, reiicit etiam purgationes, impetus puſtularum ſi ingruit. Recenſentur hae obſeruationes *dans la Bibliotheque françoiſe* Tom. 4. part. 1. n. 6. cf. ſupra ſub uoce *Lettre en forme de diſſertation* n. 673.

(864.) Obſervations ſur la maladie de Mr. Manot de Bergerat, *Bourgeois dans le Diocèſe de Conſerans en la Province de Guienne à Mr. de Chicoineau, Medecin de Montpellier* in 12. pl. 17. Auctor eſt Mr. VIEUSSENS, *Medicus à S. Liziers en Conſerans*, qui ab aegroto iſto, cuius hic fit mentio, uermem quinque ulnarum depulerat, recenſetur haec obſeruatio *dans le Journal des Savans* 1731. menſe Iulio n. 2. adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 730.

(865.) Obſervations ſur l'hiſtoire eccleſia-

Digitized by Google

ſiaſtique de Monſ. l' Abbé Fleury, (*a*) *adreſsees à N(otre) S(aint) P(ere) le pape & à Noſſeigneurs les Evèques*, (*Mecheliae* 1726. ſecundo impreſſum) *Pate* HONORE', *ex ordine Carmelitarum in Flandria*, pro auctore huius ſcripti habitus, quam ſuſpicionem etiam a ſe non amolitus eſt.

(866.) Les oeuvres du defunt Mr. B. *de l' academie françoiſe.* Auctor horum operum eſt *Guil.* BOILEAU, *Controlleur de l' Argenterie du Roi.* Iſta opera prodierunt 1670. uid. *Acta eruditorum Lipſienſ. lat.* 1713. p. 56.

(867.) De l' office & Dignité du Grand Senéchal dit Dapifer. Auctor eſt *Auguſt* GALLAND, & impreſſum eſt cum alio huius auctoris ſcripto anonymo, cui tit: *Des anciennes Enſeignes & Etendards de France* in 4. Paris 1673. de quo uid. ſub tit. ENSEIGNES &c. uid. le Long. l. c. num. 13483, qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

De l' Opinion. uid. *Traité de l' Opinion*

(868.) Oraiſon funebre de Pompone

Qq de

(*a*) Aliud ſcriptum BAUDOVIN de HOUSTA, Auguſtini monachi, contra abbatem *Fleury* adducitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 2. p. 10. contra duo haec ſcripta, acerbo ſtilo concepta, prodiit: *Juſtification des Diſcours & de l' hiſtoire eccleſiaſtique de Monſ. l' Abbé Fleury, contre les reproches & les calomnies de quelques Religieux Flamans, contre cet hiſtorien à Nancy* in 12. 1736. pl. 17. de cuius poſterioris ſcripti anonymi contentis uid. *die Leipz. gel. Zeit.* n. 2. p. 10.

de Bellievre, (a) *par* J. T. *Avocat au Parlement* in 8. *Paris* 1607. Litterae initiales ſignificant *Jean* TOURNET. uid. le Long l. c. num. 13551. qui ibidem num. 13550. orationem funebrem, eidem per *Pierre Fenoillet* habitam, & num. 13552. elogium eius funebre per *René* LE BOSSU. num. 13553. elogium eiusdem per *Papirium Maſſonum* indicat.

(869.) Oraiſon funebre de Madame T*** (b) *Critique de cette Oraiſon funebre par le Pere C. Docteur en Theologie de la Faculté de Paris. Diſcours moral & chrêtien ſur le même ſujet: par le même auteur. Réponſe à la Critique, & Critique du Diſcours moral & chrêtien par l'Auteur de l'Oraiſon funebre* in 8. 1699. Auctor orationis & duorum ſcriptorum, ipſi adhaerentium, eſt *François* GASTEAU, *Aduocatus quondam Parlamenti dans la Provence.* Auctor autem *de la Critique & du Diſcours moral & Chrêtien* eſt *François* CAUCHEMER, *Jacobin.* Argumenti & omnium contentorum ſingularitas ſcripto multos Lectores acquiſiuit uid. le Long l. c. num. 17075.

(870.) L' Orateur Tertulle convaincu, 1660. Auctor huius ſcripti eſt EUSTACHIUS, *Miniſtre de l' Egliſe reformée de* Montpellier. uid. *Baylii Dictionnaire critique* uoce *Euſtachius.*

(871.)

(a) Hic Cancellarius mortuus eſt 1607.

(b) *Marie Angelique* CHARLIER, *Femme de Monſ.* TIQUET, *conſiliarii Parlamenti Pariſienſis* capite plexa eſt 1699, quia uitae mariti ſui inſidias ſtruxerat.

Digitized by Google

(871.) L'Illuſtre Orbandale, (*a*) *ou l'Hiſtoire ancienne & moderne de la Ville & Cité de Chalons ſur-Saone, enrichie de pluſieurs Recherches curieuſes & diviſée en Eloges ; deux volumes (b)* in 4. *Chalons*, ap. *Cuſſet* 1662. & *Lyon* eod. anno. Auctor eſt *Leonard* BERTAUD, *Religieux Minime*, natus Autuni & mortuus 1662. adiuuit illum in hoc ſcripto *Pierre* CUSSET, *Typographus Cabillonenſis* (*Chalon.*)

(872.) Les Ordonnances de Louis XIV, *Roi de France & de Navarre, ſur la Procedure civile & criminelle dans leur ordre naturel, avec des obſervations de Pratique ſur chaque article, à Lion* 1717. in 4 pagg. 379. Collector horum mandatorum & eorum illuſtrator eſt Mr. DE MERVILLE uid. *Journal des Savans* 1717. menſe Sept. n. 11. & ex illo *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 599. ubi uaria contra auctorem monentur & in eius opere deſiderantur.

(873.) L'Origine des Cardinaux *du Saint Siege & particulierement des François; avec deux Traités curieux des Legats a latere & une rela-*

(*a*) Orbandale eſt nomen antiquum urbis Cabillonenſis, ut indicat auctor.

(*b*) Auctor multa, huc pertinentia, deſumſit ex *Mèmoires de Tavanes, de Davila* & aliis MScis : inſerta etiam ſunt aliorum auctorum ſcripta, urbem *Chalon* concernentia. Tom. 1. continet hiſtoriam ciuilem huius urbis. Tom. 2. hiſtoriam eccleſiaſticam. Potiora huius libri contenta indicat *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 15063. add. in hac mea Bibliotheca ſub uoce *Eloges* num. 356.

relation exacte de leur reception & des verifications de leurs facultés au Parlement de Paris in 12. *Cologne* ap. *Pain* 1670. Tribuitur hic liber *Guilielmo* DU PEYRAT, *Aumônier du Roi*, qui mortuus eſt 1645. uid. le Long l. c. num. 2875, qui librum hunc curioſum & bellis diſquiſitionibus repletum uocat, atque in numeris antecédentibus uaria ſcripta ſimilia adducit.

(874.) L' Origine, les changemens & l' Etat preſent *de l' Egliſe de ſaint Pierre de Montpellier par le Sieur G.* in 8. *Montpellier* 1634. Auctor eſt GARIEL. I. V. D. uid. le Long l. c. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit. uid. etiam in hac mea Bibliotheca ſub tit. *Etat veritable* num. 388.

(875.) *(la veritable)* Origine *de la Maiſon d' Alſace, de Lorraine, d' Autriche, de Bade & pluſieurs autres, avec les Tables genealogiques des Deſcentes & des Branches desdites Maiſons, depuis l' an de Jeſus-Chriſt* 600. *jusqu' à preſent: le tout juſtifié par Titres, Chartres* &c. in fol. *Paris* ap. *Meturas* 1649. Auctor eſt *Jerôme* VIGNIER, *Prêtre de l' Oratoire*, qui mortuus eſt 1661. Varii errores chronologici in hoc opere deprehenduntur, item qui aduerſantur genealogiae domus Auſtriacae. M *Vuyon d' Heronval* recognouit hoc opus, quod cum additionibus & notis Manuſcriptis in fol. aſſeruatur in Bibliotheca regia Pariſienſi inter MSta de M. *de Gaignieres*. uid. le Long l. c. num. 10449. qui etiam in numeris ante-

Digitized by Google

antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(876.) Origines de tous les Ordres militaires, *& de Chevalerie de toute la Chrêtiente, leurs Statuts, Armes & Deviſes &c. par le Sieur* de T. V. Y. A. in fol. *Paris* ap. *Joſt* 1635. *Pierre* DAVITY ſub his litteris publicauit LES ETATS ET EMPIRE DU MONDE, adeoque etiam hae origines non inepte ad illum referri poſſunt, quae ſub iisdem litteris prodierunt. uid. *le Long* l. c. num. 16120. qui longe plura ſcripta, de ordinibus militaribus agentia, in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

(877) L'Ortografe Françoiſe (*a*) ſans Equivoques, 1716. in 12. Auctor eſt Mr. L'ARTIGAUT, mortuus 1716. Pariſiis. Attamen *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 109. allegatur liber eiusdem tituli, in 12. pagg. 267. cui auctor tantum G. appoſuit, qua littera auctores *de l'Europe ſavante* 1718. menſe Sept. n. 6. abbatem GIRARD indicari putant, *in den Leipz. gel. Zeit.* l. c. quaedam monita auctoris de orthographia gallica adducuntur. Aut igitur errauit auctor *der Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 387. uenditans Mr. l'ARTIGAUT pro auctore huius libri, uel proſtant duo ſcripta eiusdem tituli, eodem anno, eadem

(*a*) Ante *Girardum* eiusmodi orthographiam iam introducere uoluit *Laurent.* JOUBERT, *Medicus Montis Peſſulanus*, uid. eius *Traité de Ris* & peculiare eiusdem de hac orthographia colloquium.

eadem forma edita, quorum unum confecit Mr. l'ARTIGAVT, alterum abbas GIRARD. (*a*).

(878.) L'Ouverture des ſept Seaux par le Fils de Dieu, *ou le triomphe de la providence & de la religion* uoll. 2. in 12. Auctor eſt Mr. l'ABBADIE, liber autem recenſetur *dans les Nouvelles litteraires* Tom. XI. part. 1. n. 12.

P.

(879.) La Paix de Clement IX. ou Demonſtration des deux fauſſetes capitales, *avancées dans l'Hiſtoire des cinq Propoſitions contre la foi des Diſciples de Saint Auguſtin, & la ſincerité des quatre Evêques, avec l'Hiſtoire de leur accommodement & pluſieurs pieces juſtificatives & hiſtoriques;* 2. uoll. in 12. *Chambery* ap. *Giraux* (*ou Bruxelles*) 1700. Auctor eſt *Paſquier* QUESNEL uid. le Long l. c. num. 1663. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(880.) La Paix de Rome. Auctor eſt *Joſeph* HALL, *Angliae Norvicenſis quondam epiſcopus*

(*a*) Auctor ſcriptionem uocum prorſus accommodare uoluit pronuntiationi earundem, ſicque faciliorem reddere linguam gallicam uid. *die Leipz. gel. Zeit* 1716. n. 287. & 4°2. recenſetur hoc ſcriptum *dans les Mémoires of Literature* 1717. menſe Martio n. 3. & *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Januar. n. 8. ex quo potiora repetunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 109 recenſio quaedam huius libri etiam exſtat *dans les Mémoires de Trevoux* 1720. menſe Ianuar. n. 1. ubi uaria contra auctoris orthographiam mouentur dubia.

pus 1656. mortuus. uid. Baylii *Dictionnaire*, uoc. *Hall.* not. B.

(881.) Panegyrique de l'Henoticon, *ou Edit du Roi Henri III. ſur la réunion de ſes Sujets de l'Egliſe Catholique, Apoſtolique & Romaine avec une ſommaire Expoſition d'icelui & ample Diſcours des moyens de purger les roïaumes d'Heréſies, Schismes & Seditions* in 8. 1588. Auctor eſt *Honoré* DU LAURENS, *Aduocatus Generalis Provinciae (de Provence)* qui Archiepiſcopus Ambrunenſis mortuus eſt 1612. uid. de hoc uiro *Honoré Bouche* Tom. 2. *de ſon Hiſtoire de Provence* p. 736. add. le Long l. c. num. 8061. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(882.) Panegyrique du bienheureux J. F. Regis. uid. uocem *Abregé de la vie* DE REGIS n. 5. uidetur quidem hic Panegyricus ad libros anonymos pertinere, non ſatis certo tamen mihi conſtat.

(883.) Panegyrique au Cardinal de Richelieu, *ſur ce qui s'eſt paſſé aux derniers troubles de France*; in 4. *Paris* ap. *du Bray* 1629. Auctor eſt *Jean* de SILHON *membrum academiae gallicae*, qui mortuus eſt 1666. uid. le Long l. c. num. 8821.

(884.) Paradoxes litteraires, *contre la Tragedie Ines de Caſtro de Mr. de la Motte.* Auctor eſt abbas DE FONTAINE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 385. cf. cum hoc ſcripto *Epître dedicatoire des Paradoxes litteraires à Mr. Baron, Comedien françois*, quae epiſtola recenſetur

dans la Bibliotheque françoiſe Tom. 3. part. 2. n. 3. Hanc epiſtolam cenſor librorum Pariſienſis prohibuit praemitti his paradoxis, ideo hic ſeorſum inſerta eſt. cf. etiam uocem *Antiparadoxes*, ubi alius liber anonymus abbatis DE FONTAINE, cum huc conferendus, exſtat.

Paralleles des anciens & modernes, uid. ſupra tit. *Guerre nouvellement declarée* n. 452.

(885.) Le Paravent de la France contre le Vent du Nord, *ou Reflexions ſur un Livre anonyme, intitulé : Le vrai Interêt des Princes Chrêtiens depuis (la Ligue d'Ausbourg)* in 12. 1692. (cuius auctor adhuc latet) &c. in 12. *Poitiers* 1692. Auctor eſt *Monſ.* P. (*Pierre*) MORET *de Fayole, Avocat au Preſidial de Poitiers*, uid. *Journal des Savans* 1693. die 2. Febr. ubi auctor ſimul addit, inter omnes libellos, qui in Batauia impreſſi & uenditi eſſent contra Galliam, poſt fedus Auguſtanum (*La Ligue d'Ausbourg*) illud ſcriptum, cui tit. *Le vrai Interêt des Princes Chrêtiens*, eſſe maxime ſeditioſum, quia regi Chriſtianiſſimo tribueret iniuſtiſſima molimina, a magno eius animo longe remota. Calumnia, quae in omnibus paginis conſpicitur, tam magna eſt, ut ubique perpluat, potuiſſet contemni ea ſpe, quod in bonae indolis animos nullam uim habitura fuiſſet. uid. le Long l. c. num. 9789. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(886) Paris ridicule, auctor eſt C. LE PETIT, qui propter impietatem & ſcelera ſua combuſtus

Digitized by Google

buſtus eſt. uid. BAYLE *dans la réponſe aux queſtions d'un provincial* cap. 2. p. 20.

Parnaſſe reformé, auctor eſt Mr. GUERET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727 p. 287.

(887.) Particularités, *(quelques) de la vie de Monſ. de Turenne.* Auctor eſt *Jac. de* LANGLADE *Baron de Saviere, Secretaire du Cabinet,* impreſſum eſt hoc ſcriptum *avec les Memoires du Duc de Bouillon* in 12. *Paris* 1692. uid. le Long l. c num. 13655. qui in numeris praecedentibus & ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta ſimilia, & cum hoc conferenda, adducit.

(888.) Premiere & ſeconde Partie des difficultés, *propoſées à Mr.* STEYAERT, *Docteur & Profeſſeur en Theologie de la faculté de Louvain, Colon.* 1691. in 12. pl. 41. Auctor huius ſcripti eſſe uidetur *Anton.* ARNALDUS. uid. *Acta eruditor. Lipſienſia lat.* 1692. p. 62.

(889.) Les Paſſages d'outremer en la Terre ſainte, *par les François, Godefroy de Bouillon, du bon ſaint Louis & de pluſieurs vertueux Princes, qui ſe ſont croiſez pour augmenter & ſoutenir la Foi Chrêtienne* in 4. *Paris à l'Elephant. Paris ap. le Noir* 1517. in fol. *Paris* 1518. Auctor eſt *Sebaſt.* MAMEROT *de Frixone, Cantor & Canonicus S. Stephani de Troyes*, cuius nomen adſcriptum eſt exemplari cuidam MSto, in bibliotheca regia aſſeruato, num. 413, uti teſtatur *Pere Labbe* p. 315. *de ſa nouvelle Bibliotheque des Manuſcrits.* Auctor ſuum opus incepit *à Troyes* die 14. Ianuar. 1432. & finiit *à Vierzon* die 14. April. 1474. uid. *Menagius dans ſon Hiſtoi-*

re de Sablé p. 313. & le Long l. c. num. 7192. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(890.) Pelerinage (Le devot) de Notre-Dame de Felgoët: *par un Religieux Carme in 12. Morlaix* 1635. Auctor eſt *Cyrillus* LE PUMEC. Le Long l. c. num. 1095. ſcribit *Cette devotion eſt dans le Dioceſe de Saint-Paul en Baſſe-Bretagne.*

(891.) Penſées libres (*a*) ſur la religion, l' égliſe & le bonheur de la nation. Prodiit primum hoc ſcriptum anglice, per *Bernardum*

(*a*) Scriptum hoc prodiit Hagae Comitum 1723. Edidit idem hic auctor MANDEVILLE *fabulam de apibus*, ſuppreſſo itidem nomine ſuo. Paulo ante mortem ſuam edidit anglico ſermone *An Euquiring-theorigin of honour &c.* cui ſcripto uaria immiſcentur, quae religionem Chriſtianam ludibrio exponunt, illamque fraudis arguunt, potiora huius ſcripti momenta indicat b. (COLERVS) in part. 64. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec p. 414. Contra falſas & impias auctoris hypotheſes, quas fouet in fabula de apibus, (quarum potiores ſunt, 1) ueram religionem ſi qui ſectarentur, illos omnem perdere potentiam externam, 2) gentes per ipſam iniuſtitiam reddi feliciores, 3) uitia eſſe media ad potentiam, inter gentes conſequendam & apud illos eſſe auctoritatem, fortitudinem & potentiam, apud quos uanitas, luxuria, dolus &c. regnarent,) contra has inquam & alias auctoris periculoſas hypotheſes, quae pleraeque adducuntur in *Bibliotheque françoiſe*, diſputat ſumme reuerendus abbas Mosheim *in der Predigt am Huldigungs-Tage der Stadt Braunſchbbeig.* uid. *den 78ſten Theil der auserleſ* Theolog. Bibliothec. p. 674. ſq. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 20. & contra eundem MARVILLE direxiſſe uidetur BVTLER, Anglus, concionem, ex legato *Rob.*

dum MANDEVILLE, (*a*) *Doct. Medicinae Anglum*, qui non appoſuit nomen ſuum, & poſtea in linguam gallicam translatum eſt a *Iuſto* VAN EFFEN, tam eleganter, ut hic liber aliquandiu non pro uerſione habitus fuerit, ſed multi crediderint, illum a nato quodam gallo eſſe confectum. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 78. p. 691.

(892.) Penſées ſur la réunion des Egliſes Proteſtantes, *Heidelberg* 1723. in 4. 1. Alph. pl. 6. Auctor eſt D. BRUCKERUS, *paſtor Reformatus Buckeburgenſis*. uid. *die Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1724. p. 103.

(893.) Penſées choiſies de Monſ. Trublet, *ſur l' incredulité à cauſe de leur juſteſſe ſepare-*

Rob. BOYLE contra Atheiſtas aliosque incredulos habendam, in qua monſtrat, religionem ueram neque ignominiae exponere, neque contemni. Inſerta eſt haec concio *Gilb. Burneti collectioni concionum*, quae 1737. etiam gallice prodiit Tom. 2, n. 7. Peculiare quoque ſcriptum contra librum *de Marville* edidit ſumme reuer. D. *Val. Ern.* LOESCHER ſub tit. *nöthige reflexionen über die Pensies libres ſur la Religion* &c. Laudanda & reprehenda in hoc ſcripto ſummatim exhibet cel. *Reimann.* in catal. bibl. theol. p. 1066. Minime igitur D *Mandeville* meretur elogium *eines klugen* (quod ipſi uir quidam celeberrimus tribuit) ſed potius *eines argliſtigen und betrügeriſchen Engelländers.* Nam multi uiri, doctrina ſatis imbuti, de ſcriptis huius Medici tale tulerunt iudicium, illum uel mente captum, uel malitia quantus quantus fuit, corruptum fuiſſe.

(*a*) D. Mandeville aliquandiu in Batauia moratus 1733. mortuus eſt.

parement publiées par G. G. G. 1737. editionis huius auctor eſſe uidetur cel. GOETTEN, qui id ſubinnuit in praeliminaribus ad partem 1. vol. 2. *des gelehrten* Europae. Hae cogitationes ſunt pars libri illius gallici, tanto amore excepti, cui tit. *Eſſais ſur divers ſujets de Literature & Morale.* Eleganti hoc opuſculo infideles monentur & excitantur, ut argumenta chriſtianorum pro religione chriſtiana examineat & in illa inquirant, uideantque quam firma ſint. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. n. 42. p. 364.

(894. (α) La Perpetuité defendue, qui liber conſtat 3 uoluminibus, uulgo & quidem maxime probabiliter tribuitur *Ant.* ARNALDO.

3 1 2

(894.) (β) Perſanes, (nouvelles Lettres,) *traduites de l'Anglois.* Non ita certandi cupidus, quam propter amorem, quod te imitari aueo. *à Londres* (a) 1735. in 12. Tomi 2. unusquis-

(a) Typus & papyrus produnt, hunc librum Londini non impreſſum eſſe, ſed forſitan in Batauia; Traductio gallica ex anglico forſan etiam tantum fingitur, & epiſtolae hae primum gallice ſcriptae uidentur. In epiſtola ad typographum editor fingit, ſe ex Perſico ſermone in latinum has epiſtolas conuertiſſe, & apud dominum Dadichi linguam perſicam didiciſſe. Agunt omnes de ſtatu regni & eccleſiae Britannicae, quemadmodum *Lettres Perſanes*, quarum ſupra num. 712. mentio facta eſt, de aliis Europae regnis, praeſertim Gallia, agunt. Fingitur hic, Perſam quendam Usbec, in Europa degentem, omnia rara & mirabilia Britanniae ad quendam gentilium ſuorum transſcribere. Sed ritus anglicanos auctor ridicule deſcribit, ut facile appareat, illum Satyricum agere uoluiſſe. Continentur in his 2. Tomis epiſtolae 81.

quiſque 10. pl. Auctor eſt forſitan idem, qui ſcripſit *Lettres Perſanes*, nimirum praeſes MONTESQUIEU. (*a*).

(895.) Philippiques (*b*) contre les Bulles & autres *Pratiques de la faction d'Eſpagne, pour le Roi Henri* IV. *par* F. D. C. in 8. *Tours* ap. *Mettayer* 1592. Auctor huius ſcripti eſſe cenſetur *François de* CLARI, *Juriſconſulte*. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2435.

(896.) Le Philoſophe de Roterdam, *accuſé, atteint & convaincu à Amſterd.* 1706. in 8. pl. 6. Auctor eſt JURIEU. uid. *les nouvelles de la*

(*a*) Cum editio 3 *des Lettres Perſanes* prodiret Amſtel. 1730. ap. *Iac. des-Bordes*, auctor *des Lettres Serieuſes & Badines ſur les ouvrages des Savans* 6 epiſtolas inſeruit, quae non reperirentur in hac editione, & tamen ab eodem auctore *des Lettres Perſanes* profectæ eſſent. Quaedam harum 6 epiſtolarum, ſi non omnes, inſertae ſunt his *nouvelles Lettres Perſanes*, quod indicium eſt, *Montesquieu* utriusque collectionis auctorem eſſe. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1735. p. 554. Licet autem haec continuatio, quoad externam diſpoſitionem cum collectione *des Lettres Perſanes* conueniat, reſpectu tamen contentorum multum ab illis diſcrepat, adeoque non unum eundemque auctorem hoc arguit. LITLETONI (qui auctor *des Lettres Perſanes,*) putatur, neque ſtilus, neque ſolidae opiniones, neque acumen ſatyricum *dans les nouvelles lettres Perſanes*, reperiuntur, ſed tantum uulgares meditationes, uilia elogia in regimen, leges & conſuetudines Britanniae, ut iure affirmari poſſit, auctorem *des nouvelles lettres Perſanes* contraria prorſus uia, quam auctorem *des Lettres Perſanes Litletonum* incedere uoluiſſe, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1735. p. 896.

(*b*) Tertia Philippica huius auctoris demum comparuit poſt mortem Gregorii XIV, qui obiigit die 15. Oct. 1592. uid. *Pierre Cayet* p. 453. *de ſa Chronologie Novennaire.*

la republique des lettres 1706. art. 2. p. 389. cf. *Reimanni catalog Bibliothecae theologicae* p 1097. ubi obſeruat, Iuriaeum potiſſimum in hoc ſcripto id agere, ut aduerſarium ſuum Baylium criminis Atheiſmi, quem propagare ſtuderet, arguat & conuincat.

(897.) Le Philoſophe Anglois. Auctor eſt *Prevot* d' EXILES, (*a*) qui Tomos 4 priores exarauit. Quintus autem Tomus in editione Ultraiectina ab alio auctore eſt elaboratus.

Philis de Sciro, uid. ſub tit. *Hiſtoire Journaliere.* n.

Le Philoſophe indigent, *ou l' homme ſans ſouci* uid. ſub uoc. *Indigent* n.

(898.) Piéce, qui a remporté le Prix de l' academie roïale des Sciences, *à Paris* 1725. in 4. mai. pl. 3. Auctor huius ſcripti eſt *Daniel* BERNOULLI, *ſocius* etiam *Academiae ſcientiarum Petropolitanae*, qui docet, qua ratione horologia in itinere per mare conſeruari poſſint in aequali motu. uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. Latina* 1729. menſe Iunio n. 6.

(899.) La Piece curieuſe, *ou les Sentimens des Grands de ce Roiaume, touchant la perſonne de Mazarin*; in 4. 1650. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRÉ uid. le Long l. c. num. 9382. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda

(*a*) Monſ. d' EXILES aegre tulit, quod alius auctor ſibi ipſi continuationem praeripuerit & ideo promittit duo noua uolumina, in quibus iucundus hic liber elegantius adhuc & utilius continuabitur, quam ab alio fieri poteſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 595.

da habet, add. & in indice ap. le Long ſub uoc. *du Boſc.* ubi huic auctori ſcriptum hoc adſcribitur.

(900.) Pieces échappées du feu. Auctor eſſe uidetur Mr. DU BOIS. uid. ſub tit. *Hiſtoire Journaliere de Paris.* n.

(901.) Plaidoyé des Gens du Roi, *du 22. Decembre 1592. ſur la caſſation d'un Arrèt du prétendu Parlement de Chalons, du 18. Novembre dudit an* in 8. *Paris* ap. *Muſat* 1593. Auctor eſt *Louis* D'ORLEANS, contendit in hoc ſcripto, *Henricum de Bourbon* eſſe incapacem & indignum, qui in regno Galliae ſuccedat. uid. le Long l. c. num. 8321. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(902.) Le Plaidoyé de la Maiſon Roïale. *(a) ou la Cauſe d'Etat, montrant comment il faut borner, premierement, les interêts des Princes du Sang; Secondement, les interêts des Princes Etrangers : Troiſiémement, les interêts des Marêchaux de France; & Quatriémement, les interêts des autres Grands de l'Etat* in 4. *Paris* 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE. uid. le Long l. c. num. 9530.* qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet. uid. etiam in indice ap. *le Long* ſub uoce *du Boſc*, ubi huic auctori hoc ſcriptum tribuitur.

(903.) Plan propoſé par la Nouvelle Societé, *à tous les Savans de l'Europe pour réduire en*

(*a*) Auctor *dans ſon Avertiſſement*, quod eſt ſub finem huius ſcripti, dicit, quod aliud ſcriptum non confecerit, quam hoc, poſt *l'Apocalypſe d'Etat.*

en un corps toutes les anciennes Inſcriptions Romaines & Grecques, Payennes & Chrétiennes. Auctor eſt *Marchio* MAFFEI, de cuius ſcopo uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 859. ſq.

(904.) Plan d'une Mathematique abregée, *a l'uſage & à la portee de tout le monde, à Paris* 1727. in 4. pagg. 18. Auctor eſt P. CASTEL. Opus eius ipſum mathematicum prodiit Pariſiis 1728. in 4. pagg. 672. ſub tit. *Mathematique univerſelle, abregee à l'uſage & à la portée de tout le monde*, & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Aug. n. 14. & menſe Nou. n. 8. exinde autem potiora repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 97.

(905.) Platoniſme devoilé, *à Cologne* 1700. in 8. Auctor eſt SOUVERAIN, uel SUPERANIUS, aut SUPREMUS. uti habet Olearius l. citando. uid. Fabric. bibl. antiquar. c. 8 p. 235. & *Poireti* poſthuma p. 13. & 16. (*a*) SOUVERAIN erat *Paſtor eccleſiae reformatae Pictauionenſis*, teſte *Oleario* obſ. 28. in Matthaeum §. 3. p. 246.

(*a*) Qui in hac pagina ita de libro Sourerainii: *Non potui, fatear, ſine indignatione, imo ſine horrore ineptam iſtam de Platoniſmo accuſationem ſexcenties recoctam & repetitam legere in libro le Platoniſme dévoilé, qui liber tantum abeſt ut exhibeat, quemadmodum eius praefator loquitur,* VIRI EXCELLENNIS ET MAGNAE PIETATIS, *characterem, ut potius oſtendat ſpeciem hominis irriſoris perpetui, ludionis profani, ſophiſtae vitilitigatoris, qui in eo totus eſt, ut torqueat diuinas ſcripturas, uexet ac calumnietur ſanctiores Patrum, quique auſus eſt ſine ullo pietatis & modeſtiae indicio tractare ſtylo impotenti*

ac

p. 246. (*a*) add. Clerici *bibliotheque choiſie* T. 26. p. 178. & *les Memoires de Trevoux* 1703. menſ. Majo p. 326. quae tractatio forſitan eſt ipſius Clerici. Huic *Souverainio* itemque *Ioh. Clerico* eruditiſſimus uir *Franciſc. Baltus*, e Soc. Ieſu, oppoſuit: *La defenſe des ſaints Peres, accuſes de Platoniſme*, prodiit hic liber, magnam diligentiam ſpirans, Pariſiis 1711. in 4. conf. etiam contra Souverainium Ioh. Frider. Mayer in diſſ. de λόγῳ. Poiret l. c. & alii. Adde quoque *Baylii Continuation des Penſees des Cometes*.

Platoniſme devoilé dans l'hiſtoire des ouvrages des Savans, recenſetur *dans les nouvelles de la republique des lettres* menſ. Martio 1700. art. 9. (906.) (*a*)

---

ac plane ſatyrico a libri initio ad finem usque, materiam adeo ſeriam & grauem, adeo uenerandam & tremendam, uti ea eſt, in qua agitur de ipſa Diuinitate ſq. & *paulo poſt ſubiicit, eadem pagina & §. Largiatur Deus contritum cor ac poenitens iis, qui infelicem foetum ex tenebris ſuis, in quibus aeternum reliquendus erat, ad publicam lucem curauerunt protrahi.* Pag. 13. Poiretus l. c. monet, *Souverainium* ſecutum eſſe ueſtigia *Dan.* ZVVICKERI, *Boruſſi*, ſcriptoris Sociniani, qui primus hoc παϱάδοξον propoſuit: *Patres ſuas de λόγῳ ſententias ex Platone primum hauſiſſe & in theologiam chriſtianam transportaſſe. Souverain* igitur etiam noſtram Chriſtologiam ex Platonicorum lacunis deſumtam eſſe putat.

(*a*) Ubi contra SOUVERAINIUM diſputat, qui affirmauerat, nomen *uerbum*, *das Wort* ſcil. ὑποςατικὸν etiam tribui legatis & nuntiis Dei, non ſoli Chriſto, qui ipſe ideo tantum in Iohanne toties uocaretur uerbum, quia fuerit Patris nuntius, uoluntatisque eius apud nos interpres.

(906.) (α) Poëme ſur la grace, *par* M. R. *à Amſterdam.* 1722. in 8. pl. 6. Auctor eſſe dicitur Mr. RACINE, (qui mortuus eſt 1699.) erat membrum academiae *des Inſcriptions & belles lettres*, & director generalis redituum *dans la Provence.* uid *die fortgeſetzte Sammlung von alsen und neuen Theologiſchen Sachen.* 1721. p. 640.

(906.) (β) Poëme de Petrone; *ſur la guerre civile entre Ceſar & Pompée, avec des Epitres d' Ovide. Le tout traduit en Vers François avec des Remarques & des Conjectures ſur le Poëme, intitulé peruigilium Veneris.* in 4. mai. Amſt. 1736. *anderthalb* Alph. Pleraque in hoc ſcripto exaruit praeſes BOUHIER, qui uaria MSta uſurpauit in labore ſuo. Auctor annotationes leuiores ſubiecit textui, difficiliores ſub finem collocauit. Annotationes ipſae ſolidae ingenioſae ſunt, teſtanturque de uaria auctoris doctrina, quae ceteris eruditis exemplo eſſe poteſt. In praefatione iudicium de hoc poemate adducit, & inquirit, an uerſus in poeſi gallica ſint negligendi, cui ſententiae uaria grauiora argumenta opponit. uid. pluribus *die Leipz. gel. Zeit.* 1736. p. 701.

(907.) Poëme ſur les Triomphes de Louis XIII. Auctor eſt *Charles* BEYZ, de quo uid. in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub tit. *Tableau du gouvernement.*

(908.) Poëme ſur la nouvelle conquête de la Franche Comté, *diviſé en quatre chants* in 4. *Paris* ap. *Osmont* 1674. *Nicolas* COURTIN,

TIN, P. H. auctor eſt huius poematis, uid. le Long l. c. num. 9685. (*)

(909.) Poëſies ſacrées, traduites, *ou imitées des Pſeaumes* 1718. in 12. pagg. 198. Auctor eſt abbas DE FONTAINE, (*a*) *Guyot*, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 267. ibi enim haec poemata ualde laudantur, quae etiam cum laude recenſita deprehendes *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Majo n. 13. & *dans les Memoires de Trevoux* 1717. menſe Dec. n. 2. potiſſimum propter elegantiam ſtili.

(910.) Le Point d'Oval, *faiſant voir, que pour remedier promptement aux maladies de l'Etat pendant qu'elles ont encore quelque reſſource; premiérement, il faut renforcer un parti.* &c. in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRÉ. uid. le Long l. c. num. 9522.* coll. uoce *du Boſc* in indice apud le Long, ubi huic auctori hoc ſcriptum tribuitur. add. etiam ſupra in hac bibliotheca mea ſub uoce *Formulaire*.

(911.) Polexandre. Auctor huius ſcripti eſt *Marinus*, dominus de GOMBERVILLE, qui *Richeletio* faſſus eſt, quod confecerit hunc librum. uid. *les lettres de Monſ. Richelet* Tom. I. p. 238. not. (c) edit. 5.

(912.) Politique de France: *par Monſ.* P. H. *Mar-*

(*a*) Epitaphium, quod ſibi ipſi compoſuit abbas DE FONTAINE uid. in Elit. p. 341. abbas DE FONTAINE uehementer perſtringitur in ſcripto quodam, cuius primus Tomus Amſtelodami 1736. prodire coepit & titulum gerit: L'OBSERVATEUR, *ouvrage polygraphique & periodique.*

H. *Marquis* de C. in 12. *Cologne*. 1669. Hic liber quoque impreſſus prodiit *Amſtelodami*, aut potius *Lugduni* ſub tit. *Troiſiéme volume du Teſtament politique du Cardinal*, *de Richelieu*. Tribuitur uulgo hoc ſcriptum *Paulo Hay*, *Sieur* DU CHASTELET qui ſtatus publici adminiſter fuit & mortuus eſt 1636, cui datum eſt nomen *Marquis* ex errore, quia nonnulli crediderunt, illum eſſe ex illuſtri familia Lotharingica, quae idem nomen gerit. Imprimendum curauit hoc ſcriptum *Jean* MELANCTON, *ou Mechambrun*, *Miniſtre d'Orange*. uid. le Long l. c. num. 13928. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta cum hoc conferenda adducit. Idem hic liber, denuo recognitus, correctior & auctior prodiit *par le Sieur d'* ORMEGRIGNY in 12. *Paris* 1617. ſub quo nomine *Baillet* latere putat *Petrum* DU MOULIN, filium.

(913.) Les Politiques du tems, *ou le Conſeil fidele ſur les mouvemens de la France*, *tiré des évenemens*, *paſſés pour ſervir d'Inſtruction à la triple Alliance*, in 12. *Charleville* 1671. Auctor eſt *Franciſcus*, *Baro* DE LISOLA, *Francontois*, qui mortuus eſt 1673. Prodiit idem hic liber *avec des Remarques* in 12. Coloniae 1674. & in 4. 1672. gallice & germanice. uid. le Long l. c. num. 9668. qui etiam in numero ſequente librum, cum hoc conferendum, adducit.

(914.) La Politique roiale, *faiſant voir à ſa Majeſté Regente & à ſon Alteſſe roiale*, *que Mazarin s'en deſera infailliblement*, *ſupposé qu'il puiſſe con-*

ſe conſerver les affections du Roi étant Majeur, comme il tâche ſans doute de s'y ancrer, non moins par leur entremiſe, que par ſes propres ſoupleſſes: & les ſuppliant par leurs ſacrées Perſonnes ſi cheres & ſi neceſſaires à l'Etat, de préoccuper le coup infaillible de cet ingrat, en le ſacrifiant à la haine publique; & rendant en même temps au Roi, à eux-mêmes & à la France la liberté, tant deſirée & tant neceſſaire de Meſſieurs les Princes; in 4. 1651. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France*, num. 9389. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Polygamie ſacrée. uid. in hac mea Bibliotheca ſub tit. CABINET DU ROI DE FRANCE. num. 122.

Des Ponts. uid. *Traité des Ponts.*

(915.) Le Portrait fidele des Abbez, & *autres Superieurs Reguliers dans la Vie de Jean Garat, Abbé de la Chancelade, Regulier de cette Abbaïe* in 4. *Paris* 1691. Auctor eſt *Leonard* ROCHE, Canonicus regularis huius abbatiae. uid. *Le Long* l. c. num. 5842.

(916.) Port-roïal, ſiue *grammaire generale & raiſonnée des Meſſieurs du Port-roïal*, (*a*) in hoc libro illam tractationem, quae *de methodis lingua-*

(*a*) *Meſſieurs du Port-roiale*, fuerunt membra ſocietatis cuiusdam, quorum breuem hiſtoriam ſuppeditat auctor anonymus (qui Mr. *Themiſſeul* eſſe putatur) Tom. 1. *des Memoires litteraires*, (quae prodierunt *à la Haye* 1716. in 8. partes 2.) n. 2.

guarum agit, congeſſit *Claudius* LANCELOT. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 286.

(917.) Pouillé roïal, *contenant les benefices à la nomination, ou collation du Roi. Enſemble les Maladeries, Hôpitaux & Maiſons-Dieu, appartenant au Grand Aumônier, à l' Ordinaire des Lieux, aux Abbés, Prieurs & autres Particuliers* in 4. *Paris* ap. *Alliot* 1648. Auctor eſt *Philippus* LABBEUS, *Ieſuita.* uid. le Long l. c. num. 2677. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(918.) (*α*) Pouillé des Benefices de l'Archevêché *de Bourges & des Dioceſes d'Alby, Cahors, Caſtres, Limoges, Mande, le Puy, Rodez, Saint-Flour, Tulles & Vabres,* in 4. *Paris* ap. *Alliot.* 1648. Auctor eſt itidem *Philippus* LABBE, *Ieſuita.* uid. le Long l. c. num. 2696. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(918.) (β) Du Pouvoir des Souverains, *& de la Liberté de conſcience.* Amſterd. 1707. in 8. Neſcio cur editor in titulo non indicauerit nomina auctorum, quorum ſcripta in hoc libro continentur, nam addiderunt ambo ſua nomina; in primo uolumine continentur (1) Noodtii duae orationes (*a*) (*α*) de iuribus ſummae pote-

(*a*) De his ita iudicat cel. Reimannus in catal. biblioth. ſuae theol, p. 675. Inſtar legis orandi eſſe poſſunt. Tanta in iis uis ineſt, tam denſa omnia, tantum neruorum

poteſtatis (β) de libertate conſcientiae, a I. Barbeyraco ex lingua latina in gallicam translatae.

Pratique du Theatre, uid. ſupra ſub tit. *Conjectures academiques* num. 170.

(918.) (γ) La Pratique de la vraie Theologie Myſtique, (*a*) contenue *dans quelques traités de François Malaval, de Mr. de Bernieres & de S. Thereſe à Liege* 1709. Auctor, qui introductionem in theologiam myſticam & chriſtianam praemiſit, *Pet.* POIRETUS eſſe uidetur, iudice cl. *Reimanno in cat. bibl. theol.* p. 568. Auctor autem illius introductionis, de theologiae myſticae principiis, & de ſcriptorum, hac Sylloge contentorum, charactere, methodo, ſtilo, argumento &c. ita diſſerit, ut & in his & in aliis huius generis meletematis non perfunctorie uerſatum eſſe appareat.

(919.) Les Précieuſes, *un Roman.* Auctor eſt

rum & argumentorum robur, tam nihil otioſum, is dicendi modus, ut nec quod in iis deſit, nec quod redundet, inuenias. Et ſi quaedam iam ante dicta ſunt ab aliis, ut ſunt omnino poſt reſtauratam ab *Hug. Grotio* naturae iuris diſciplinam; Attamen ab auctore ita proponuntur, ut Archetypi uideri queant, non ectypa.

(*a*) Cel. Reim. l. c. ita de hac collectione iudicat: Non inutiliter plane locabis operam, quam uerſandis hisce opuſculis impendes. Multa enim in iis ſunt boni commatis, & eximiae utilitatis, dummodo lectorem habeant, qui aera a lupinis queat diſcernere. Et ſi hoc ad lectionem horum uoluminum te non inuitet, quod *Malaballus* ex recentioribus Myſticis maximum nomen conſecutus eſt; Hoc fortaſſis te pelliciet, quod in Italia eius ſcripta omnia ſeuera lege ſunt prohibita.

eſt *Michel* DE PURE. uid. notas ad *Boileau Satyram.* 1. p. 29.

Prejugés faux & legitimes. uid. ſub uoce *Traité de Prejugés faux.*

(920.) Le Prelat accompli, *ou la vie de Philippe Coſpean, Evêque*, qui mortuus eſt 1646. in 4. *Saumur* ap. *Leſnier* 1646. Auctor eſt *René* LE MÉE, *Cordelier.* uid. le Long l. c. num. 4034. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam adhuc ſcripta, de uita huius uiri agentia, adducit.

(921.) Préliminaires des Traités, (a) *faits entre les Rois de France & tous les Princes de l' Europe, depuis le Regne de Charles* VII. in 12. *à Paris* ap. *Leonard* 1692. & *la Haye* 1692.

(922.) De la Preséance des Rois de France (b) ſur les Rois d' Eſpagne, *par* C. B. *à Paris* ap. *Billaine*, 1674. in 4. Auctor eſt *Carolus* BULTELLUS, uel BULTEAU, *regi Gallicc à conſiliis, & ſecretariorum regiorum Decanus*, qui mortuus 1710. d. 28. Maji anno aetatis. 83.

(923.)

(a) Tertia huius ſcripti editio auctior prodiit ſub alio titulo, nimirum: *Obſervations hiſtoriques & politiques ſur les Traités des Princes*, & inſerta eſt volumini, *du Recueil des Traités de Paix, inpriml par Leonard* & Tom. I. *de Moetjens Nicolas Amelot de la* HOUSSAYE, (*qui mortuus eſt 1706.*) & etiam auctor eſt huius ſcripti uid. *Journal des Scavans* 1692. d. 7. *Janvier.* Haec Praeliminaria incipiunt ab anno 1435.

(b) Vid. *ſupplementa ad acta eruditorum Lipſ. lat.* Tom. 6. ſect. 1. n. 15. & *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 64.

Auctor

(923.) Préſervatif contre le Changement de religion, *(a) ou Idèe juſte & veritable de la religion catholique romaine, opposée aux Portraits flattés, que l'on en fait, & particuliérement à celui de Mr.* JURIEU, *(b)* qui hunc tractatum Expoſitioni doctrinae catholicae *Boſſueti (Expoſition de la doctrine catholique) epiſcopi Condomienſis*, oppoſuit.

(924.) Preuves de l' Hiſtoire genealogique, *de la maiſon de Coligny, tirées des Chartres, Titres & Memoires &c. où ſont pluſieurs Actes authentiques & memoires ſecrets, touchant la Li-*

Auctor in hoc libro collegit omnes Probationes, *à Theodoro Godofredo* allatas, *dans le Traiti de la Preſiance* & adiecit tales deductiones, de quibus non egerat *Godofredus*, addidit etiam reſponſionem ad omnia illa, quae *Chifletius* attulerat contra *Godofredum* & ad huius opus reſponderat, uid. *Journal des Savans* 1675. die 11. Febr. & add. le Long l. c. n. 11027. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de praerogatiuis regum Galliae agentia, adducit.

(a) Subiunctum eſt hoc ſcriptum IURIAEI, *à l' hiſtoire des ceremonies & des Superſtitions*, quae 1717. Amſtelodami prodiit in 12. de qua uide ſub uoce *Hiſtoire* n. 480. *Le préſervatif* recenſetur *dans les nouvelles de la republique des Lettres* 1717. menſe Ianuar. & Febr. n. 9. *Placcius* quidem in anon. num. 2202. librum ſimilis tituli adducit, ſed auctorem non indicat.

(b) *Iuriaeus* erat Reformatorum promachus & perpetuus Boſſueti aduerſarius. Cum igitur *Boſſuetus* in expoſitione ſua Pontificiorum placita ea parte conſpicienda dediſſet, qua nitent, uerſa facie oſtendit *Jurieu* illa ab altera parte, qua alunt monſtra & hac ratione machinis cuniculos henoticos confundit. Haec *Reim.* in catal. bibl. theol. p. 532.

gue & les guerres civiles pour la Religion in fol. *Paris*, ap. *du Puis* 1662. Auctor eſt *Jean* DU BOUCHET *Chevalier de l'Ordre du Roi & Maître d'Hôtel ordinaire de ſa Majeſté*, qui mortuus eſt 1684. uid. Le Long l. c. num. 16494. qui num. 16492 & 16493 duas adhuc alias Genealogias domus *de Coligny* adducit.

(925.) Priere à Jeſus Chriſt, *(en vers)*. *avec des reflexions ſur les principales verités chretiennes, contenues dans ce Poëme, à Paris* 1725. in 12. pagg. 407. Auctor eſt celeberrimus inter eruditos, abbas DE VILLIERS, recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans*. 1727. menſe Ianuar. num. 2.

(926.) Le Prince, *à Paris*. 1634. in 8. Auctor eſt *Jean Louis Guez*, *Seigneur* DE BALZAC. (*a*)

(927.) Le Prince de Longueville (*b*) & Anne de Bretagne, (*c*) *Nouvelle hiſtorique* in 12. *Paris*

(*a*) De cuius uita & ſcriptis uid. *les particularités de la Vie des auteurs françois*, *devant la cinquième edition des Lettres de Mr. Richelet*. p. 88. ubi etiam quidam aduerſarii BALZACI nominantur. Opera BALZACI prodierunt in fol. 2. uoll. Auctor cum morbis fere perpetuo conflictatus & tandem 1654. mortuus eſt. Tanta in libro *Balzaci*, cui tit. *Le Prince* latere dicitur eloquentia, quae etiam ipſius Ciceronis ſuperet eloquentiam. uid. *les Lettres de Mr. Richelet*. p 101. not. (c) Aduerſarii praecipui Balzaci erant *le Pere* GOULU & THEOPHILE, uid. *Richelet* l. c. p. 112.

(*b*) Hic princeps uocabatur Franciſcus II d' Orleans, Duc de Longueville & mortuus eſt. 1512.

(*c*) Haec mortua eſt. 1513.

Paris ap. *Guignard*. 1697. Auctor eſt LESCONVEL, Bretonenſis. uid. le Long l. c. num. 10299. qui etiam *Apologie pour le Duc de Longueville par un Gentilhomme Breton* adducit.

(928.) Le Prince de Condé, *nouvelle hiſtorique* in 12. *Paris*. 1675. tertia editio 1683. Auctor eſſe dicitur *Edme* BOURSAULT, qui mortuus eſt. 1711. uid. le Long l. c. num. 10398.

(929.) La Princeſſe de Cleves; (*a*) 4. uoll. in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1678. 2. uoll. in 12. *Paris* 1689. 1700. in 12. *Amſterdam* ap. *Wolther* 1695. *Paris* 1704. Tres ingenioſiſſimae perſonae hunc librum Romanenſem confecerunt, qui optime ſcriptus eſt & multos emtores inuenit. Franc. VI. Dux *de la Rochefoucault*, mortuus 1680, ſubminiſtrauit ſententias & regulas ad hoc ſcriptum; mirabilia fata, in hoc libro narrata, inuenit *Maria Magdalena* DE LA VERGNE, *Comteſſe de la* FAYETTE, quae mortua eſt 1693. & omnia huius libri in ordinem cum ingenio & iucunditate redacta ſunt per *Jean Regnault* DE SERRAIS, *membro academiae gallicae*, qui mortuus eſt 1701.

(930.)

(*a*) Exceptis quibuſdam tractationibus hiſtoricis de regno Henrici II. omnia in hoc libro fabuloſa ſunt. Nullo loco mentio fit uiri cuiuſdam Monſ. *de Cleves*, qui in matrimonium duxerit *Mademoiſelle de Chartres*; deſcriptio illa, quam auctor ſuppeditat *du Grand Prieur de France*, prorſus non conuenit cum *ducis de Nemours* perſona, uti deſcribitur *à Brantoſme*. *Recueil manuſcrit d'Hiſtoire & de Litterature, tiré des Converſations de M. de Segrais* etiam teſtatur, quod Madame DE LA FAYETTOE confecerit librum

(930.) Les Princeſſes de Malabar, *(a) ou le*

brum ſub tit. *la Princeſſe de Cleves* & ſibi contemtui eſſe duxerit reſpondere ad criticam, quam *Père Bouhours* ſuper *Princeſſe de Cleves* ediderat. Monſ. DE SEGRAIS, l. c. &c. pergit etiam, librum, cui tit. ZAYDE, qui ſub nomine DE SEGRAIS editus eſt, confectum eſſe ab illa comite femina DE LA FAYETTE, aliquam tamen partem Monſ. DE SEGRAIS in conficiendo hoc libro habuit; nam diſpoſuit ſaltim hunc librum romanenſem, in quo regulae artis accuratiſſime ſunt obſeruatae. Monſ. DE SEGRAIS clarius adhuc mentem ſuam explicat in ſequentibus operis ſui uerbis, quid nimirum contulerit ad compoſitionem libri, cui tit. *la Princeſſe de Cleves*, ſed loquitur etiam aperte de auctore Criticae & ſcribit: Ille qui ſub cenſuram uocauit *la Princeſſe de Cleves*, aegre tulit, quod primum colloquium (*la premiere entrevûe*) &c. ſed ſi Criticus ille eſt, quem multi eſſe cenſuerunt, & qui etiam propter ſtilum pro auctore haberi poteſt, quid iudicandum erit de eius ſententia? Ratio, cur mihi negotium faceſſere nolui, ut illi reſponderem, fuit quod nullam notitiam de huius generis ſcriptis habuit, nec de mundi conſuetudine, & quod multum tribuebam approbationi *de Madame* DE LA FAYETTE & *de Monſ. de la Rocheſoucault*, qui eiuſmodi rem perfectiſſime callebant. *Antoine Galland* auctor *du Recueil* dicit, duo momenta in uerbis Monſ. *de Segrais* notanda eſſe 1) eius modeſtiam, quod aduerſarium ſuum, illum Criticum ne nominauerit quidem, licet nemo in magno illo numero eſſet, coram quo ſermonem habebat, cui non probe notus fuiſſet 2) quantum contulerit ad excellens opus *de la Princeſſe de Cleves*, ſi attenduntur ea, quae ſub finem dicit. Certiſſimum eſt, quod publicum multum debeat *à Madame* DE LA FAYETTE, *à Monſ. de la Rocheſoucault* & *à M. de Segrais.* uid. le Long l. c. n. 187. 17427. & adde in hoc meo libro uocem *Converſations.* n. 187. & tit. *Lettres à Madame la Marquiſe* &c. n. 702. *Eloge du Catherine de Cleves* adducit, le Long l. c. num. 17430.

(a) 1734. d. 31. Dec. hic liber publice Pariſiis ex mandato Parla-

le Celibat philoſophique: Roman allegorique contre toutes les Religions dépuis le commencement du monde. Paris. 1734. Auctor pro Ianſeniſtico-Deiſta habitus, eſſe putatur abbas *Langlet* du FRESNOY, qui ingenium quidem & iucunditatem oſtentat, ſed omnes religiones praeter naturalem deſtruere conatur, ad quam omnes alias examinat. Plura periculoſi huius libri contenta, uid. *in den Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 901.

(931.) Les Principes du Blazon. in fol. *Paris*, ap. *Moreau.* 1709. Auctor eſt *Louis de Courcillon* de DANGEAU, *Abbé de Fontaine Daniel de l'academie Françoiſe.* Prodiit alia huius libri editio auctior, *où l'on explique toutes les regles & tous les termes de cette ſcience*, in 4. *Paris* ap. *Simart.* 1715. uid. le Long l. c. num. 16016. qui etiam ſimilia ſcripta in numeris praecedentibus adducit, de eodem argumento agentia.

(932.) Projet pour l' Hiſtoire du Pere Maignan, & *Apologie de la doctrine de ce Philoſophe, en forme de lettre à tous les Savans, particulierement à ceux de l' Ordre des Minimes: par le* P. H. P. *du même Ordre* in 12. *Sur la copie à - -* 1703. Hac litterae ſignificant le *Pere Henri* POIRIER. uid. le Long. l. c. & in ſupplement. p. 912. col. b. add. in ipſa eius hiſtoria num. 6078.

Parlamenti combuſtus eſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1735. p. 226.

6078. ubi ſcriptum de uita, moribus & ſcriptis *Magnani*, per *Saguens* editum, adducit.

(933.) Projet de l' Hiſtoire de Rouſſillon, *compris dans une Lettre* de M. *** *à un de ſes Amis* in 12. *Paris* 1694. Auctor eſt abbas *Ludou.* RAGUET, *de Namur*, qui etiam compoſuit Hiſtoriam huius prouinciae 3 uoluminibus in fol. adhuc ineditam. uid. *le Long* l. c. n. 15251. hic enim in numeris antecedentibus multa ſcripta, de hac prouincia agentia, adducit.

(934.) Projet d' une Dime roïale, (*a*) *qui, ſupprimant la Taille & les autres Impôts, produiroit au Roi un revenu certain & ſuffiſant* in 4. & in 12. 1707. Auctor eſt *Sebaſtien le Preſtre, Sieur* DE VAUBAN, *Maréchal de France*, qui mortuus eſt 1717.

(935.) Les Pſeaumes de David ſelon l'Eſprit, *ou les Pſeaumes en forme de Prieres chretiennes, dediées à la Reine, à Paris.* 1726. Auctor eſt abbas VASSOULT, *regi Galliae quondam à confeſſionibus.* Liber hic recenſetur *dans les Mémoires de Trevoux* 1730. menſe Majo n. 9.

(936.) De la Puiſſance royale ſur la Police de l'Egliſe, *contre les Maximes de l' Evêque*,

---

(*a*) Cum cura elaborauit hoc ſcriptum & ubique prodit ſtudium ſuum leuandi onera populi. Haec delineatio (*Projet*) impreſſa eſt *à Rouen* cura Abbatis *de Beaumont*, & quia auctor hoc ſcriptum confecit ſecundum opiniones & *Mémoires* de M. *de Boisguillebert*, hoc opus illius uideri poteſt. uid. *le Long* l. c. num. 11639. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

que d'Angers in 8. *Paris* ap. *Durand* 1625. Auctor eſt *Jaques* BOUTREUX, *Sieur d'Eſtiau*, qui hunc librum compoſuit *contre les Maximes de Charles*, MIRON, *Evêque d'Angers*, in controuerſiis, quae agitabantur inter hunc & eius capitulum. In quibusdam exemplaribus hic liber impreſſus eſt ſub nomine *de* N. SYETTE, *Chanoine d'Angers*. uid. le Long l. c. num. 2579. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus etiam ſcripta, huic ſimilia, adducit, adde apud eundem num. 4281-4287. ubi ſcripta, cum libro de BOUTREUX conferenda, allegantur.

(937.) De la Puiſſance Eccleſiaſtique, *ou Réponſe au Traité hiſtorique de Louis Maimbourg, de l'etabliſſement de l'égliſe de Rome* in 4. 1687. Auctor eſt *Antoine* CHARLAS, *Prêbendier de Conſerans*. uid. le Long l. c. num. 2538. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(938.) De la puiſſance royale & Sacerdotale, in 8. 1579. Auctor eſt *Franciſc.* GRIMAUDET, *Advocatus Parlamenti*; reperitur quoque hic tractatus inter eius opera 1669, *Amiens* in fol. edita, uid. le Long l. c. num. 2404.*

Q.

(939.) Quint Eſſence. Auctor huius ſcripti eſt *Jean* ROUSSET.

R.

(940.) Racines Hebraiques ſans Points-voyelles, *ou Dictionnaire hebraique par Racines*, *ou*

ou ſont expliqués ſouvent les anciens & nouveaux interpretes, tous les mots Hebreux & Chaldaiques, du Texte original des livres ſaints, à Paris. 1732. in 8. pagg. 368. Auctor eſt P. HOUBIGANT, *Presbyter Oratorii Pariſienſis*, qui *Maſcleſum* preſſo fere pede ſequitur; recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans.* 1733. menſe Ianuar. n. 6. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 438. collato anno horum nouorum litterariorum 1732. p. 653.

Raiſon humaine. uid. *Traité de la raiſon.*

(941.) Raiſons *par lesquelles il eſt prouvé, que les Evêques de France ont pû de droit donner l'Abſolution à Henri de Bourbon.* uid. inter anon. latin. ſub uoce *Abſolutio.*

(942.) Raiſons des Etats du Païs & Duché de Bretagne, (*a*) *pour juſtifier que l'Indult du Parlement de Paris, & Nomination des Graduez ne doivent point avoir lieu en ladite Province* in 8. 1638. Auctor eſt *Michel* SAUVAGEAU, *Sieur des Burons, Procureur du Roi au Preſidial de Vennes.*

(943.) Le Rapporteur des Procèt d'Etat, *faiſant voir, pour ſervir d'inſtruction au Procès du Comte de Rieux: Premierement, que les affronts, qu'on fait aux Princes du Sang, ſont des cri-*

(*a*) Hoc ſcriptum etiam editum eſt ſub tit. *Traité de l'Indult*, & impreſſum quoque cum obſeruationibus illius uiri *pour la Reformation de la Coûtume de Bretagne* in 4. *Nantes* 1710. editis. uid. le Long l. c. num. 2697. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, habet.

crimes d' Etat: retombant ſur la perſonne du Roi. &c. in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE' ſub finem huius ſcripti ipſe MONTANDRE' profitetur, ſe eſſe auctorem. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num 9531. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(944.) Recherche de la verité. Auctor eſſe uidetur le P. MALEBRANCHE. uid. infra ſub tit. *Refutation d'un nouveau Syſteme.*

(945.) Recherche des cauſes de la preſente guerre, *entre ſa majeſté l' Imperatrice de la grande Ruſſie & la Porte Ottomanne.* 1737. in 4. hoc ſcriptum profectum eſſe dicitur ab excellentiſſimo conſiliario aulico de GOEBEL, *Helmſtadienſi.* In hoc ſcripto lectu digniſſima ſatis apparet elegantia & ſolida doctrina. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. num. 42. p. 367.

(946.) (*a*) Recherches de la Nobleſſe de Champagne, *avec le Procès-verbal*, 2. uoll. in fol. *Chalons* 1673. Auctor eſt *Charles* d' HOZIER, filius tertius *Petri d'Hozier*, cui hic labor commiſſus eſt à *Monſ.* de *Caumartin*, *ſtatus publici conſiliario.* uid. le Long l. c. num. 16304. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(946.) (β) Recreations litteraires. Auctor eſt Mr. *de la* PIMPIE. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 220.

(946.) (γ) Recrimination des Jeſuites. Auctor huius libri eſt *Anton.* ARNALDUS. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1711. p. 165.

(947.) Recueil de divers voyages curieux, *faits en Tartarie, en Perſe & ailleurs enrichi de Cartes Geographiques & de Figures en Taille-douce. Leyde.* 1729. in 4. Voll. 2. Editor eſt typographus *Peter van der* AA, cuius ſumtibus prodiit. Recenſetur haec collectio in Tom. 14. *du Journal Litteraire* part. 1. n. 4. ſed auctores iudicant, exigui momenti uerſiones eſſe, nomina deprauata & uaria in textu ſcriptorum uariata eſſe, quae immutata debuiſſent relinqui add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 673.

(948.) Recueil des Titres & pieces touchant l' annexe. *à Aix* 1727. in fol. pagg. 74. Auctor eſt Mr. DE MOISSAC, conſiliarius Parlamenti *en Provence*, qui uaria edicta huius prouinciae contra Papae auctoritatem publicata, collegit. Recenſetur haec collectio cum laude in Part. 2. Tom. 12. *de la Bibliotheque françoiſe*, num. 7.

(949.) Recueil des Actes, (a) Titres & Mémoi-

(a) *Tomus* 1. 2110. *Tom.* 2. 1963. *Tomus* 3. 1634. *Tom.* 4. 2086. *Tom.* 5. 1652. *Tom.* 6. 1660. columnas explet. Hiſtoria breuis, quo tempore & per quos, item quo ordine haec acta collecta fuerint, ſuppeditatur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 412, 413. recenſetur haec collectio *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Iunio art. 4. *Tom.* 6. prodiit Pariſiis 1717. *Tom.* 7. ibid. 1719. pagg. 1638. & recen-

Mémoires, *concernans les affaires du Clergé de France à Paris.* 1716. in fol. Tomi 12. Editores huius collectionis ſunt *Meſſieurs* le TARGNI, le MERE & DORSANNE, *Archidiaconus Pariſienſis.* Horum autem labores examinauit Cardinal de NOAILLES. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen,* 1717. pag. 151.

(950.) Recueil des diſſertations critiques (*a*) ſur des endroits difficiles de l'écriture ſainte, *à Paris* 1715. in 4. 3. Alph. pl. 12. uel pagg. 629. diſſertationum ſunt 12. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur Ieſuita SOUCIET. uid. die

recenſetur *dans le Journal des Savans* 1720. menſe Ianuar. n. 12. pauca de hoc Tomo traduntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 151. & alii Tomi praecedentes maxima cum laude recenſentur *dans les Mémoires de Trevoux* 1717. menſ. Auguſto n. 6. *Tom.* 7 etiam recenſetur *dans l' Europe ſavante* Tom. 10. part. 1. menſ. Aug. n. 2. Pariſiis 1721. etiam prodiit *Recueil des Actes, Titres & Mémoires, concernant les affaires du Clergé de France* in fol. coll. 2488. quod opus recenſetur *dans le Journal des Savans.* 1722. menſ. Febr. p. 184.

(*a*) Argumentum harum diſſertationum criticarum praecipuum eſt, quod litterae Samaritanae omnium ſint antiquiſſimae. uid. *Journal des Savans* 1716. menſe Martio art. 12. *und die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 453. ubi tituli illarum diſſertationum indicantur. Tres harum diſſertationum auctor iam inſerendas curauit *aux Mémoires de Trevoux*, & unam direxit contra Mr. NOLIN, exercitatiſſimum in linguis uirum, licet non ſit ex Clericorum ordine, qui latet ſub nomine Mr. *Indes*, *theologi Salamancenſis.* Recenſentur diſſertationes Soucieti *dans les Mémoires de Trevoux* 1717. menſ. Mart. n. 6. & auctores huius diarii uaria obiciunt contra explicationem loci Exod. 6, v. 3.

die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen. 1716. p. 704. & adde *acta eruditorum Lipſienſia latina* 1716. menſe Auguſto art. 1. ubi hoc ſcriptum recenſetur & indicatur, *Deylingium iam ante* SOUCIETUM eandem fouiſſe opinionem, adeoque SOUCIETI ſententiam non eſſe nouam. *Relandum* autem illam, quam SOUCIET perſtringit, ſententiam, iamdudum reuocaſſe.

(951.) Recueil de Litterature, *à Amſterd.* 1730. in 8. Auctor huius collectionis eſt IORDANUS, uid. celeb. Wolfii Bibliothecam hebraicam uol. 4. p. 546.

(952.) Recueil de quelques Pieces *pour ſervir à l' hiſtoire Eccleſiaſtique & Sacrée de la ville de Dijon:* par P. B. *Chanoine de la ſainte Chapelle de Dijon*, in 12. *Dijon*, ap. *Palliot* 1649. in 8. *Paris* 1655. Litterae initiales ſignificant *Philibertum* BOULIEUR. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 1535. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, hiſtoriam Divionenſem illuſtrantia, adducit.

(953.) Recueil genealogique de la Maiſon de Monty, *autrefois Crociany, tiré des Actes & Titres de la Maiſon établie en France depuis ſept vingts ans;* in fol. *Nantes*, ap. *Queiro* 1684. uid. Auctor eſt BRIANVILLE. uid. l. c. num. 16671.

(954.) Recueil de Pieces, qui *regardent la Lorraine* in 12. *Cologne.* 1667. quae collectio adhaeret *à l' hiſtoire du Traité de la Paix des Pirenées,*

renées, traduite de l'Italien. Auctor huius collectionis ſcriptorum, Lotharingiam concernentium, eſt *Henri Auguſte* de LOMENIE, *Comte de* BRIENNE, qui mortuus eſt 1666. uid. le Long l. c. num. 13310. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(955.) Recueil des Lettres d'un Suiſſe à un François, in 12. *Basle (Paris)* 1703. Auctor eſt *Jean de la* CHAPELLE *de l'academie françoiſe; tertia huius collectionis epiſtola* quae deprehenditur p. 30. *dudit Recueil* directa eſt *contre ces deux Mémoires du Comte de Trautmannsdorff & du Comte de Groez*, quorum ſcriptorum mentio facta eſt in hac ipſa Bibliotheca ſub uoce *Réponſe. Lettre cinquieme d'un Suiſſe*, ubi agitur *du Reſultat des trois Colleges de l'Empire touchant la déclaration de la guerre contre la Couronne de France & le Duc d'Anjou*, quae duo ſcripta inſerta ſunt *au Recueil des lettres d'un Suiſſe (par Chapelle)* p. 212. uid. le Long l. c. num. 12095. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de ſucceſſione hiſpanica & aliis rebus, huc ſpectantia, allegat.

Recueil des Actes des Martyrs. uid. ſub uoce MARTYRS in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. num. 737.

(956.) Recueil contenant, (a) *les choſes les plus memo-*

(a) Continet ea, quae durante, ut ita dicam, Liga, uel fœdere, in fauorem regum Galliae acta ſunt. Haec collectio

memorables, advenues ſous la Ligue, tant en France, Angleterre qu' autres lieux, ſous les Rois Henri III. & Henri IV. 6. uoll. in 8. *Geneve* 1590. 1599. *Baillet* hoc ſcriptum tribuit *Simoni* GOULARTIO *de Senlis*, e*Miniſtre de Geneve*. Titulos ſcriptorum praecipuorum, in hac collectione contentorum, antea adduxit le Long. num. 8484.

(957.) Recueil des troubles, *advenus en France ſous les Rois François II. & Charles IX.* in 8. *Strasbourg* 1564. in 16. *Strasbourg.* 1567. Auctor eſt *Jean* DE HAINAULT, *Miniſtre de Saumur.* uid le Long l. c. num. 7749. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(958.) Recueil d' Inſcriptions, (*a*) *propoſées*

---

lectio uulgo appellatur ME'MOIRES DE LA LIGUE, & incipit ab anno 1576. aut potius 1585, finiturque anno 1598. Quaedam iſtius collectionis uolumina recuſa ſunt. Praefationes tertii & quarti uoluminis exſtant ſub nomine *Samuelis* DU LIS. Editio quaedam quoque ante hanc, de qua diximus, prodiit, in forma maiori & typis maioribus, quae recuſa eſt 3 uoluminibus anno 1587. 1589. 1590. Appellatur haec editio *les petits Mémoires de la Ligue,* quia ſcripta, in hac collectione contenta, non tam uerboſa ſunt, quam in altera. Similia ſcripta adducit le Long l. c. innumeris antecedentibus & ſubſequentibus.

(*a*) Continet magnum numerum Inſcriptionum & multos uerſus uariorum auctorum celeberrimorum e. g. *Caroli de la Sauſſaie, Nicolai Rigaltii, Jaques Goutier, Nicolas Bergier, Jean Louis Fabrot, Charles Annibal Fabrot, Stephani Pasquier, Jean Dorat, Archidiacre de Rennes, Jean Sirmond; Balthazar de Vias, de Marſeille, Sebaſtien Roulliard*

ſées pour remplir les tables d'attente, étant ſous les ſtatues du Roi Charles VII. & de la Pucelle d'Orleans, qui ſont élevées également armées & à genoux ſur le Pont de la ville d'Orleans, dès l'an 1458. avec le Diſcours ſommaire tant du nom & des armes, que de la naiſſance & parenté de la Pucelle &c. in 4. *Paris* 1613. Haec collectio originem habet a *Carolo* DU LIS, *Conſiliario ſtatus publici & Aduocato Generali en la Cour des Aides de Paris*, qui a quodam fratrum *de la Pucelle* deſcendit.

(959.) Recueil, tiré des Regiſtres du Parlement, *contenant ce qui ſ'eſt paſſé durant les troubles, qui commencerent en 1588. & ce qui fut fait en 1594. en la pacification d'iceux: par* C. M. in 4. *Paris* 1652. *Claude* MALINGRE hanc collectionem edidit. uid. le Long l. c. num. 8425. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda & huc ſpectantia, adducit.

(960.) Recueil pour la défenſe du Maréchal de la Mothe Houdancourt, *contenant ſix Factums, avec pluſieurs Requêtes, Arrêts & autres Actes ſur ce intervenus*, in 4. *Paris* 1649. *Ces Factums* ſcripta ſunt contra Cardinalem de *Richelieu* & *le Procureur General du Parlement.*

---

liard &c. uid. *le Long* l. c. num. 7369. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de puella Aurelianenſi (*Orleans*) agentia, adducit. Haec collectio inſcriptionum ualde aucta diuerſis carminibus, in laudem huius puellae, eius fratrum & poſteritatis confectis, Pariſiis in 4. ap. *Meturas* 1628. prodiit.

lement. Auctor eſt *Henri* DE LA MOTHE-HOUDANCOURT *frater Mareſchalli*, qui mortuus eſt epiſcopus *d'Auſch* 1684. uid. le Long l. c. num. 13627. hic etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(961.) Recueil des Défenſes (de Monſ. Fouquet), *en pluſieurs volumes* in 4. *Paris.* 5. uoll. in 12. (*en Hollande*) 1665 - 1668. Hae defenſiones ſunt optimi commentarii de ſtatu publico, pleraeque ſunt admiranda elegantia ſcriptae & prodeſſe poſſunt omnibus, qui uoluerint notitiam ſibi a quirere de regni Galliae diuitiis (*Finances*) Multa huius collectionis ſcripta attribuuntur *Paulo* PELISSONIO FONTANIER, *Maître des Requêtes* qui praeterea confeciſſe dicitur *Diſcours au Roi par un de ſes fideles Sujets, ou première Defenſe de M. Fouquet* in 4. *Paris.* uid. *le Long* l. c. num. 13991. qui etiam in numero antecedente & ſequente duo ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(962.) Recueil des Marbres Antiques, *qui ſe trouvent dans la Galerie du Roi de Pologne à Dresden: avec privilege du Roi, l'année 1733. Dresde à l'Imprimerie de la Cour chez la Veuve Stoeſſel* in forma mapparum geographicarum, 230 fig. aeneae, quarum 198 antiqua monimenta illuſtrant, ceterae propter admirandum artificium, in illis conſpicuum, additae ſunt, quarum etiam artifices indicantur. Auctor eſt B. LE PLAT, qui iuſſu regis hanc collectionem edidit, & antea Inſpectionem in regiorum monimen-

nimentorum numerum habuit, ipſe a peritiſſimis artificibus Auguſtanis adiutus has figuras aeri incidit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 807.

(963.) Recueil des Leçons de mathematiques, *dictées au College royal* &c. *à Paris* 1726. in 12. pagg. 458. Auctor eſt Mr. *Privet* DE MOLIERES, *Prof. Collegii regii & ſocius academiae ſcientiarum*; recenſetur hic liber *dans les Mémoires de Trevoux* 1727. menſe Majo num. 5.

(964.) Recueil de Cas de conſcience & de queſtions, *qui concernent les matieres du Jubilé à Bourdeaux* in 12. pagg. 400. Auctor eſt P. DUDON, *Provincialis*, uti uocant, *Carmelitarum*, qui *Dictionarium Pontaſii* ſaepe refutat. uid. les *Mémoires de Trevoux* 1727. menſe Aprili n. 4.

(965.) Recueil de Poëſies diverſes. Prima huius libri editio prodiit *Amſtelod.* (ſed reuera *Pariſiis* 1715. in 8. pagg. 233. Haec editio maxima cum laude recenſetur in Part. 2. Tomi 7. *du Journal Litteraire* n. 3. addantur *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 115. Quaedam huius collectionis poemata iam inſerta fuerunt *au Mercure galant.* Secunda huius libri editio auctior Pariſiis lucem aſpexit 1720. & tertia adhuc auctior & correctior ibid. 1726. pagg. 503. recenſetur quoque hic liber in Tom. II. part. 2. *du Journal litteraire* n. 9. (a) auctor autem eſt Ieſuita

(a) Aliam huius collectionis recenſionem uide *dans la biblio-*

ſuita DU CERCEAUX, qui in hoc libro repre-henſores ſuos, abbatem *de Fontaine*, *Boiſſy*, & *de la Motte* perſtrinxit.

(966.) Recueil par ordre alphabétique des principales Queſtions de Droit, *qui ſe jugent diverſement dans les differens Tribunaux du Roiaume*, *à Paris* 1718. in 12. pagg. 643. Auctor huius ſcripti eſt BRETONNIER, *JCtus exercitatiſſimus*, qui in hoc ſcripto uiam ſternere uoluit legibus Gallorum, ſibi contradicentibus, ubique conciliandis. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 482.

(967.) Recueil de lettres ſpirituelles, *à Paris* 1723. Auctor eſt P. QUESNELL. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 297. ubi huius ſcripti non ſine laude mentio iniicitur.

(968.) Recueil des Edits, *Déclarations, Lettres Patentes & Ordonnances du Roi, Arrêts du Conſeil de ſa Majeſté & du Parlement de Grenoble, concernant la Province de Dauphiné;* 2. uolumina in 4. *Grenoble* ap. *Giroud* 1690. Auctor eſſe dicitur praeſes de *Saint-André*. uid. le Long l. c. num. 15380. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, huic ſimilia, adducit.

(969.) Recueil des choſes memora-bles

---

bibliotheque françoiſe 1726. menſe Majo & Iunio n. 10. & *dans la Bibliotheque des libres nouveaux* in 8. n. 6. quae Bibliotheca prodire coepit 1726. *Nanceji* (*Nancy*) *Tertia* huius libri editio recenſetur quoque *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Ianuar. n. 8. NB. Collectio tamen haec non continet omnia auctoris huius poemata.

bles (*a*) *advenuës en France ſous Henri II. François II, Charles IX. & Henri III. depuis l'an 1547 jusqu' au premier Août* 1589. in 8. 1589. Auctor eſt *Jean* DE SERRES (*b*) Haec eſt prima editio libri, qui notus eſt ſub titulo *Hiſtoire des cinq Rois* (*c*); quia ſub regno Henrici IV. usque ad annum 1597. continuata eſt haec Hiſtoria uid. le Long l. c. num. 8188. Noua huius libri editio ad initium usque anni 1597. extenſa, prodiit in 8. *Dordrecht* 1598. Terta editio in 8. ap. *Hedin* (*Geneve*) 1603. *Leide* 1643.

(970.) Recueil de pluſieurs Titres, *Mémoires & Antiquités de la Châtellenie de Marcouſſi de la Prévôté de Mont-le-Hery, du Chapitre de ſaint Merry de Linas, & des Fiefs & Seigneuries de Rouë, de Bellejambe, Guillerville, Beauregard & autres Lieux* in 8. *Paris* 1689. Auctor ſine dubio eſt PERRON, *de Langres*, qui tantum ſeptem exemplaria huius ſcripti imprimi uoluit, quae amicis ſuis diſtribuit, uid. le Long l. c. num. 14593. & 14594. & add. in hac ipſa bibliotheca mea tit. L'ANASTASE.

(971.)

(*a*) *Le Laboureur* in additionibus ſuis ad *Mémoires de Caſtelnau*, dicit, quod SERRANUS inter Hiſtoricos Proteſtantes huius temporis uehementiſſimus & partium ſtudio nimis deditus ſit.

(*b*) uid. *Teiſſier* ſub finem *additionum ſuarum ſub Theodoro Beza in elogio*, ex Thuano deſumto, adde peculiarem tractationem de his Serrani commentariis ſub initium Bibliothecae le Longii.

(*c*) Continet enim hiſtoriam rerum ſub Henr. II. Franc. II. Carol. IX. Henr. III. & Henr. IV. geſtarum. uid. le Long l. c. num. 8477.

(971.) Recueil de quelques Diſcours politiques, *ſur les Affaires d' Etat, depuis l' an* 1612. *jusqu' en* 1629. in 8. 1644. Auctor eſt *Henric.* dux DE ROHAN, qui mortuus eſt 1638. hoc ſcriptum cum *Mémoires de Rohan* impreſſum eſt. uid. le Long l. c. num. 13157. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(972.) Reflexions politiques & hiſtoriques ſur l' Affaire des Princes, in 8. (1717.) *Jean de la* CHAPELLE de *l' academie françoiſe* auctor huius ſcripti eſſe cenſetur, qui in illo acriter defendit *Monſ. le Duc.* Hae meditationes ſunt ab 17. Febr. 1717. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11828. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta quoque allegat, de hoc argumento agentia.

(973.) Reflexions conſciencieuſes des bons François, *ſur la Regence de la Reine Mere* in 4. *Paris* 1649. Auctor eſt *François* MAGNIER, *Cordelier*, uid. *le Long* l. c. num. 11198. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda & huc ſpectantia, adducit.

(974.) Reflexions ſur le libelle, intitulé: *Lettre critique de Sextius* &c. *à M.* (i. e. Monſ.) D (*De*) S (*Suffren*) C (*Conſeiller*) D (*Du*) R (*Roi*) A (*Au*) P (*Parlement*) D (*De*) P (*Provence*) Hae obſeruationes impreſſae ſunt Aquis Sextis (*à Aix*) apud heredes *de Roize.* Auctor earum eſt *Monſ.* de CHASTEÜIL GALAUP.

LAUP. M. DE HAITZE, qui latet ſub nomine SEXTIUS, inſeruit ſuam reſponſionem ad has obſeruationes ſuis diſſertationibus, de quibus uid. in hac ipſa bibliotheca mea anonym. ſub tit. *Diſſertations*, num. 116. adde le Long l. c. num. 10797. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(975.) Reflexions morales avec des Notes ſur les Actes des Apôtres, *traduits en François, ſur l'Epitre de S. Paul aux Romains & ſur l'Epitre aux Corinthiens* à Paris 1716. in 12. uoll. 3. In hoc opere continuantur labores du P. *Lallemand* & aliorum Ieſuitarum ex collegio Pariſienſi, qui iamdum antea partes 4. priores de hoc argumento publici iuris fecerant & nunc ulterius progrediuntur in labore incepto, Recenſentur hae obſeruationes *dans les Mémoires de Trevoux* 1716. menſe Ianuar. art. 6. & *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Aprili art. 1. it. menſe Auguſto eiuſd. anni art. 1.

Reflexions ſur Longin. uid. ſub uoce *Guerre, nouvellement declarée* n. 452.

Reflexions ſur Reflexions. uid. ſub tit. *Guerre, nouvellement declarée.* n. 452.

(976.) Reflexions anciennes & nouvelles ſur l'Euchariſtie, *Geneve* 1718. in 12. mai. pl. 18. Auctor eſſe dicitur *Marquis* DE QUESNE, *Réfugié françois.*

(977.) Reflexions d'un Patriote-Allemand-impartial ſur la demande de la Garan-

rantie de la pragmatique Sanction, *Ratisbone* 1713. Auctor eſt Mr. DE CHAVIGNY, *legatus extraordinarius regis Galliae*, *Ratisbonae*, uid. *la Gazette françoiſe d'Utrecht* 1731. n. 97.

(978.) Reflexions ſur les Mémoires, & une réponſe au Miniſtre Priſonnier. Auctor horum duorum ſcriptorum eſt GALARDIUS. uid. Tom. 2. obſeruat. Halenſ. Obſ. 17. §. 4. & 6.

(979.) Reflexions ſur les differens de la religion, à Paris 1689. in 12. 1. Alph. Auctor eſt PELISSONIUS (notus ob operam, in reformatorum Gallorum conuerſione praeſtitam, uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. lat.* 1689. p. 564.

(980) Reflexions ſur le nouveau ſyſtème de la nature & de la grace, *à Cologne* 1686. in 12. Auctor eſt *Ant.* ARNALDUS (*a*) uid. acta eruditor. Lipſienſia latina 1687. p. 235, ſq.

(981.) Reflexions, Sentences & Maximes morales avec des notes polit. & hiſtor. Auctor eſt *Amelot* DE LA HOUSSAYE, *gallus, Regis Chriſtianiſſimi ſecretarius legationis ad rem publicam Venetam*, uixit medio ſeculo 17. uid. *Acta eru-*

(*a*) Vitae ARNALDI deſcriptionem ſuppeditare poteſt Mr. PERAULT *dans les hommes illuſtres*, cuius quidem uitae delineationem antea publici iuris facere noluit, quia uerebatur, ne hoc modo Ieſuitarum, acerrimorum Arnaldi Antagoniſtarum, odia in ſe concitaret. Latere ergo malebat in MSto, quae de uita Arnaldi collegerat, ſed quia Batauí inſcio *Peralto* nanciſcebantur uitam Arnaldi conſcriptam, ſuaeque editioni, quam de *Peralti* uiris illuſtribus publicauerant, inſerebant, *Peraltus* etiam poſtea editioni ſecundae Pariſienſi ſui libri uel inuitus uitam ARNALDI & PASCHALIS adiungebat.

eruditor. lat. 1684. p. 60. *Pariſiis* prodiit hoc ſcriptum 1714.

(982.) α) Reflexions ſur les grands hommes, qui ſont morts en plaiſantant. Auctor eſt Mr. DESLANDES, non autem Mr. ROCHEFORT, uti tradit *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen.* uid. *Ioh. Georgii* GERETI diſſ. περὶ τῆς ἀνδροκλάδος ad uir. maxime reuerendum, dominum *Ephraim Praetorium, Eccleſ. Thorun. Seniorem* 1720. in 4. p. 28.

(982.) β) Reflexions critiques ſur la Poëſie & la Peinture, *à Paris* 1719. (*a*) in 12. *uol.* 1. pagg. 692. *uol.* 2. pagg. 529. Auctor eſt abbas DU BOS. uid. *l'Europe ſavante* Tom. 12. part. 1. n. 1. ubi hoc ſcriptum propter iucunditatem ſtili & ſoliditatem laudatur, it. *dans le Journal des Savans* 1719. menſe Oct. n. 13. Pars 1. & menſ. Nou. n. 3. Pars ſecunda huius ſcripti recenſetur. adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 750. & 1720. p. 26. it. p. 603. Recenſentur quoque hae obſeruationes in *actis eruditorum Lipſ. lat.* 1720. men-

(*a*) Noua editio huius libri, inſigniter aucta, prodiit Pariſ. 1733. in 12. uoll. 3. I. pagg. 492, II. pagg. 576, III. pagg. 338. ſine indicibus. In prioribus editionibus tantum duae partes huius libri erant. Pars 3, quae acceſſit, continet auctoris inuentiones de theatralibus ueterum actionibus, qua occaſione multae eruditorum opiniones minus ſolidae refutantur. Auctor agit in genere de artibus ueterum liberalibus, ſpeciatim de Muſica, praeſertim tragica & uaria loca Ariſtotelis, Quinctiliani & Ouidii explicantur, in cap. 15. auctor agit *de theatro ueterum*, in c. 16. *de Pantomimis*. Recenſetur haec noua editio *dans le Journal des Savans* 1733. menſ. Nou. n. 1.

menſe Ianuar. n. 10. adde *die Leipz.* Noua & emendatior editio harum obſeruationum prodiit Ultrajecti ad Rhenum 1732. in 12. 2. uol. Contra hunc librum abbatis DU BOS, ſcripſit quidam nomine BEL. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 932.

(983.) Reflexions ſur les Mémoires (de *Wicquefort*, de quibus uid. in hac bibliotheca mea ſub uoc. *Mémoires*) Touchant les ambaſſadeurs. in 12. Auctor eſt GAILLARD, *Flamand*, cuius obſeruationes, iudice Baylio, non magni ſunt momenti. uid. le Long l. c. num. 14002.

(984.) Reflexions d'un Academicien ſur la Vie de Monſ. Deſcartes, *à la Haye ap. Leers* 1691. Auctor eſt *Jean* GALLOIS *de l'academie Françoiſe & de celle des Sciences.* Hic liber cenſuram continet acerbam in uitam Carteſii, per Adrianum Bailletum publicatam in 12. *Paris* 1692. uid. le Long l. c. num. 17190. qui etiam in numeris antecedentibus plures uitas Carteſii, ab aliis ſcriptas, adducit.

(985.) Reflexions *ſur les deux Ouvrages, nouvellement imprimés, concernant l'Hiſtoire de la Maiſon de Lorraine* in 12. 1712. Auctor eſt Pater *Louis Charles* HUGO, *monachus ordinis Praemonſtratenſis.* Hae annotationes autem impreſſae ſunt *à Nancy.* uid. le Long l. c. num. 10471. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. cf. etiam in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Defenſe* n.

(986.)

(986.) Reflexions ſur l'hiſtoire des Juifs. Auctor eſt *Ioh.* PLANTIENIUS.

(987.) Reflexions politiques, *ſur l'affaire des princes legitimés n'ayant leur rang de Duc, que du jour de l'erection de leur terre en Duché à Paris* in 8. pagg. 58. 1717. Auctor eſſe dicitur *le Prince* DE CONTI. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 218.

(988.) Reflexions ſur les romans par Madame, S. E. P. i. e. conſideratio fabularum romanenſium, &c. *Ratisbon.* 1684. in 12. confecit hoc ſcriptum uxor doctiſſimi ſenatoris Ratisbonenſis, *Ioh. Lud.* PRASCHII, in quo indignatur, libros romanenſes a tot hominibus legi, cum tamen plerumque circa ludicra uerſentur, ordinem negligant & uitia inſinuent. Recenſetur hoc ſcriptum in A. E. Lipſ. Lat. 1684. p. 433.

(989.) Reflexions ſur les Femmes, *à Paris* 1727. in 12. Confecit hoc ſcriptum *la Marquiſe* DE LAMBERT, ipſam autem hanc nobilem feminam puduit huius ſcripti, ita ut coëmerit omnia exemplaria, quod conſilium eſt cauſa raritatis huius libri. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 1010. & cf. ſub tit. *Metaphyſique d'Amour* num.

Refutation du Livre des Regles pour l'intelligence des ſaintes écritures. uid. ſub uoce *Regles.* n. paulo poſt ſequente.

2 1

(990.) Refutation (nouvelle) de la Lettre d'un Eſpagnol, (de ficti huius Hiſpani ſcri-

pro uid. le Long l. c. num. 11817. *) *écrite à un François au ſujet de la Conteſtation qui eſt entre les Princes du Sang & les Legitimés, où l'on fait voir les dangereuſes conſequences, qu'on peut tirer contre l'Etat, des faux principes que cet Auteur établit.* in 8. 1716. (die 20. Septemb.) Auctor eſt Abbas DE VAYRAC. uid. infra ſub tit. *Réponſe à la Lettre d'un Eſpagnol*, & ſub tit. *Maximes de Droit.* ubi ſcripta, cum hoc conferenda & add. Le Long l. c. num. 11815. & ſequentibus, ibi enim ſcripta, cum hoc nexum habentia, adducuntur uaria.

(991.) Refutation d'un nouveau Syſtême de Metaphyſique, *proposée par le P. M. (Pere Malebranche) auteur de la recherche de la verité à Paris* 1715. in 12, (*in den Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 409. forma octaua huic libro tribuitur) Pars 1. pagg. 319. Pars 2. pagg. 343. Pars 3. pagg. 384. Refutatio (*a*) haec auctorem agnoſcit P. DU TERTRE, diſcipulum *Malebranchii.* uid. *Journal des Savans* 1715. menſe Nou. n. 1. & 1716. menſe Febr. art. 3. ubi etiam haec refutatio recenſetur, nec non *dans les nouvelles de la Republique des lettres* 1717. menſ. Iulio & Aug. n. 1. menſ. Sept. & Oct. n. 3. Auctor *der Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 628. ignorat aucto-

(*a*) Auctor autem iſtius refutationis paſſim Carteſianos vellicat, quos contra eius ſcommata defendere ſuſcepit Mr. *Bernard dans les nouvelles de la republique des lettres* l. c. Non parum autem recentioribus philoſophis ſuum opus probavit P. *du Tertre.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 409.

auctorem huius refutationis, quem 1716. p. 435. detexerat ipſemet, & anno 1715. p. 409. ubi contenta huius ſcripti paucis indicantur.

(992.) Refutation de la fauſſe relation (de Ianſeniſtis du Pere Ferrier, Partes 2. in 4. 1664. Auctores huius ſcripti ſunt *Antonius* ARNALDUS, *filius*, *Doctor Sorbonnicus* & *Noël* DE LA LANE (*a*), *Abbé* de VALCROISANT. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 1650. qui etiam n. 1649. adducit ſcriptum de Monſ. FERRIER, cui ſuum oppoſuit Arnaldus.

(993.) Refutation de la réponſe & Ecrit de Denis Bouthillier, *contre la defenſe du Privilege de la Fierte ſaint Romain* in 8. *Paris* 1609. Auctor eſt *Adrien* BEHOTTE, *Grand Archidiacre de Rouen*, uid. le Long l. c. num. 3950. adde aliud ſcriptum auctoris huius anonymum, cum hoc conferendum, in hac ipſa Bibliotheca anonymor. ſub tit. *Défenſe du privilege* n. 219. & conſule Le Long l. c. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(994.) Refutation d'une calomnie inſigne, quae refutatio inſerta eſt *aux Memoires de Trévoux* 1716. menſ. Iul n. 12. ſcripta eſt a P. H. GUYMOND, *Ieſuita*, quem auctor *de la lettre à un Evêque ſur cette queſtion importante : s'il eſt permis d' approuver les Jeſuites pour prêcher &*

Tt 2 pour

(*a*) De alio libro anonymo de la Lane uid. Placc. n. 746. inter anon. idem LA LANE latet ſub nomine *Sieur de Bon-lieu* uid. Placc. n. 446. inter pſeudon.

pour confeſſer, iam mortuum eſſe putarat, ipſique p. 126. epiſtolae citatae imputarat, quod docuerit, adulterium & omnia peccata praecipitantiae, eſſe peccata infirmitatis, quae facile remittere poſſet ille, qui eſſet a confeſſionibus. Pater GUYMOND autem, inter uiuos adhuc ſuperſtes, ſe ipſe defendit contra iniuſtum accuſatorem.

(995.) Regles pour l'intelligence des Ecritures ſaintes (*a*), *à Paris* 1716. in 12. pagg.

(*a*) Laudandum eſt in hoc ASFELDII libro, quod ubique monſtrat Chriſti in N. T. ueſtigia. Soliditas etiam in hoc libro & elegantia commendantur, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 58. recenſetur hic liber *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Febr. n. 5. Acerrimum ſcriptum contra has regulas prodiit per Pſeudonymum quendam, qui ſe uocat RABBI ISMAEL, *ben Abraham, Juif converti à Paris* 1723. in 12 pagg. 335. & recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Martio n. 5. exinde uero ſatis uerboſe *in den Leipz. gel Zeit.* 1724. p. 443. cf, etiam *Refutation du livre des Regles pour l'intelligence des ſaintes Ecritures à Paris* 1727. in 12. pagg. 480. recenſetur haec refutatio *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Oct. n, 8. & exinde ualde uerboſe *in den Leipz. gel Zeit.* 1728. p. 54. adde *les Mémoires de Trevoux* 1728. menſe Ianuar. n. 1. ubi auctores ualde perſtringunt domini D'ASFELD aduerſarios. Idem auctor anonymus refutationis, continuauit deinde ſuam refutationem *dans le Traité du ſens litteral, & du ſens myſtique des ſaintes Ecritures*, qui liber prodiit Pariſiis 1727. in 12. pagg. 575. & annotationes pagg. 75. recenſetur haec continuatio refutationis *dans le Journal des Savans* 1728. menſe Oct. n. 5. & exinde ſatis uerboſe *in den Leipz. gel. Zeit* 1728 p. 1004. it. *dans le Journal des Savans* 1728. menſe Nou. n. 3. Prodierunt quoque *nouvelles lettres d'un Prieur à un de ſes amis*

pagg. 372. Auctor eſt abbas D'ASFELD, *Doctor Sorbonnicus*, unus illorum, qui ob zelum contra Conſtitutionem Unigenitus in exilium eiectus eſt. uid. *Chriſtoph. Matthaei Pfaffii commentationem academicam de recta Theologiae typicae conformatione* p. 15. qui tamen hunc librum 1717. prodiiſſe dicit. adde *Memoires de Trevoux* 1718. menſe Iulio n. 1.

(996.) Réjouiſſance de l'Infanterie Dijonnoiſe, *pour la Venue du Duc d'Enghien*, le 25. *Fevrier* 1636. in 4. *Dijon* ap. *Guyot*. Auctor eſt *Eſtienne* BRECHILLER, *Aduocatus* uid. le Long l. c. num. 10773.* & ſequente.

(997.) Réjouiſſance de l'Infanterie Dijonnoiſe *pour l'Entrée du Marquis de Tavanne, Lieutenant pour le Roi au Gouvernement de Bourgogne* in 4. Dijon 1636. Auctor eſt *Eſtienne* BRECHILLER, *Aduocatus*. uid. Le Long l. c. n. 10774.

(998.) Relation de la Bataille de Fleurus, *gagnée par le Duc de Luxembourg ſur le Prince de Waldeck* in 4. 1690. Auctor eſt *Charles Caton de* COURT, *Secretarius ducis de Maine*, qui mortuus eſt 1694. uid. le Long l. c. qui ſimilia ſcripta in numeris ſubſequentibus adducit. cf. n. 1019.

(999.) Relation du Siege de Mantoue, en 1629. Auctor eſt, *Franc. Hannibal* D'ESTRE'ES, *Mareſchallus Franciae*, quae relatio inſerta

 eſt

amis, pour la defenſe du libre: des Regles pour l'intelligence des ſaintes écritures 1729. in 12. quod ſcriptum continuatio eſt epiſtolae, quae prodiit 1728. ſub tit. *lettre d'un Prieur*.

eſt aux *Mémoires de la regence de Marie de Medicis* in 12. *Paris* 1666. de quibus uid. *Placcius* in theatro anonym. n. 2362. uid. etiam le Long l. c. num. 8832.

(1000.) Relation abregée de la vie de Madame Combé, *Inſtitutrice de la Maiſon du Bon Paſteur* in 8. *Paris* 1700. Auctor eſt *Jean Jacques* BOILEAU, *Canonicus de ſaint Honoré.* uid. le *Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 6414.

(1001.) Relation de ce qui s'eſt paſſé à Lyon, *lorsque les Princes y vinrent en* 1701. in 12. *Lyon.* 1701. Auctor eſt *Dominique* COLONIA, *Ieſuita.* uid. *le Long* l. c. num. 10799.* & 10800. ubi ſimile ſcriptum, de eodem argumento agens, adducitur.

(1002.) Relation ſuccincte, *touchant les accidans de la peſte de Marſeille, ſon prognoſtic & ſa curation, à Paris* 1720 in 8. pagg. 31. Auctores huius ſcripti ſunt CHICOINEAU, VERNY & SOULLIER, qui hic exponunt, quibus mediis in profliganda illius loci peſte ſint uſi.

(1003.) Relation des Cours de Pruſſe & de Hannovre, *à la Haye* 1706. cum fig. in 4. Auctor eſt TOLANDUS (*a*) uid. Catalog. bibliothecae Haſeanae p. 699.

(1004.) Relation de la Bataille de Rocroy, in fol. *Paris* 1643. Auctor eſt *Louis* DE BOURBON, *Duc d' Enghien*, antea *Prince de Con-*

(*a*) Neſcio, an fides habenda ſit huic catalogo reſpectu huius anonymi detecti.

Condé, qui hanc relationem in ipſis caſtris & expeditione bellica conſcripſit. Originale huius ſcripti eſt in Bibliotheca M. *de la Mare à Dijon.* uid. *le Long* l. c. num. 9114. qui etiam in numero antecedente & ſubſequentibus uaria ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

(1005.) Relation de la mort de quelques Religieux de la Trappe, 4. uoll. in 12. *Paris* ap. *de Laune* 1696. & annis ſequentibus. Auctor eſt *Armand Jean le* BOUTHILLIER *de Rancé*, (a) *Abbas & Reformator huius monaſterii.* uid. le Long l. c. num. 5677. qui multa adhuc in precedentibus & ſubſequentibus numeris adducit ſcripta, abbatiam *de la Trappe* concernentia. Conf. quoque in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Deſcription.* n. 246. & 247.

(1006.) Relation de ce *qui s' eſt paſſé pendant le ſejour du Roi à Dijon & depuis qu'il en eſt parti jusqu' au 8 Avril* 1631. *contenant des obſervations ſur la Lettre de Monſieur (redigées par le Cardinal* DE RICHELIEU) in 8. 1631. uid. le Long l. c. num. 8865, qui etiam in numeris

 ante-

(a) Relationem quandam de morbo, morte & uita d' *Armand Jean le* BOUTHILLIER *de Rancé*, gallice ſcriptam & per anonym. 1700. Pariſiis. editam. it. eius *imaginem* latine & gallice per *Louis* D' ACQUIN 1701. eius elogium funebre per MAUPEOU 1700. uitam eius per MAUPEOU 2. uoll. editam in 12. 1702. uitam eius à MARSOLIER conſcriptam *Paris* 1703. 2. uoll. in 12. uitam illius per LENAIN 1715. 3. uoll. in 12. adducit le Long l. c. num. 5678-5683.

antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1007.) Relation du Siege & de la reddition d'Arras (*a*); in 8. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1640. Auctor eſſe dicitur *Cardinal* DE RICHELIEU. uid. *Aubery dans l'Hiſtoire du Cardinal de Richelieu*, lib. 7. cap. 4.

(1008.) Relation de la Campagne de Flandres, *en 1678. & en Allemagne jusques à la Paix: par* D. C. 2. uoll. in 12. *Paris* ap. *Quinet* 1679. Hae litterae initiales ſignificant DE CAISSEL. uid. le Long l. c. num. 9716. & adde in hac bibliotheca mea ſimile ſcriptum ſub tit. *Campagne du Roi* &c. n. 127.

(1009.) Relation du Siége memorable de Perrone, *par l'Armée de l'Empereur Charle-Quint en 1536. publiée par Pierre Fenier de l'Ordre des Minimes in* 12. *Paris* ap. *Muguet* 1682. Auctores ſunt QUENTIN & DE VAUX uid. le Long l. c. num. 7586.

(1010.) Relation fidele de tout ce (*b*), *qui s'eſt paſſé en Italie l'an 1630. entre les Armées de France & celles de l'Empereur, du Roi d'Eſpagne & du Duc de Savoye* in 8. *Paris* 1631. Auctor eſt *Armand Jean du Pleſſis*, *Cardinal* DE RICHELIEU. uid. le Long l. c. num. 8841. qui ibi ſimilia ſcripta indicat. (1011.)

(*a*) Eadem relatio in Italicam linguam conuerſa prodiit ſub tit. *La medeſima Relatione tradotta dal Franceſe* in 4. 1640. Le Long l. c. num. 9043. ſequentibus uaria ſcripta, de obſeſſione urbis Arras agentia, adducit.

(*b*) Hoc ſcriptum etiam exſtat *dans le Recueil de diverſ Mémoires des Guerres d'Italie* num. 8901, *& dans le Recueil de du Chaſtelet* p. 186. in fol. *Paris* 1635.

(1011.) Relation de la vie & de la mort de Magdeleine de Clermont, *Abbeſſe du même lieu.* in 12. *Paris* ap. *Mariette* 1709. Auctor eſt *Jaques* DE GUIJON, qui fuit praeceptor comitis *de Clermont*. Haec abbatiſſa autem mortua eſt 1684. uid. le Long. l. c. num. 6283. uid. etiam in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub tit. *Vie de Magdeleine de Clermont.*

(1012.) Relation des Affaires de Mantoue *en* 1628. 1629. & 1630. Auctor huius ſcripti eſt *Louis* de GURON, cuius ſcriptum inſertum eſt Tomo 2. *des divers Mémoires ſur les Guerres d'Italie*, de quibus uide in hac mea bibliotheca anonymor. ſub tit. *Mémoires, concernant* &c. n. 788. uid. le Long l. c. num. 8837. qui in numeris antecedentibus uaria etiam ſcripta, de rebus Mantuanis agentia, adducit.

(1013.) Relation de la conduite preſente de la France, *écrite en Italien, de Paris* de 25. *Novembre* 1664. in 12. *Leyde* 1665. ſubſcriptae ſunt huic relationi litterae S. V. N. V. quae forſitan ſignificant *Signor Veſtro* NANI, *Veneto*, ut coniicit le Long. l. c. num. 13326. Noua editio recognita & correcta prodiit per auctorem in 12. *Cologne* ap. *Neelſon* 1665. Le Long l. c. etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1014.) Relation veritable de la Conference, *entre Dom Pierre de Saint-Joſeph, Feuillant; & le Pere Desmares, Prêtre de l'Oratoire chez M. Olier, Curé de ſaint Sulpice* in 4. 1652. Auctor eſt Pere *Touſſaint* DESMARES, qui

mortuus 1687. uid. le Long l. c. n. 1637. nam hic in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta uaria, cum hoc conferenda, adducit.

(1015.) Relation abregée de ce qui s'eſt fait depuis un an, *pour terminer les Conteſtations preſentes, qui ſont entre les Théologiens, premier Août* 1663. in 4. 1663. Auctor eſt *Antonius* GIRARD, *Licentiatus Theologiae.* uid. le Long l. c. num. 1648. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(1016.) Relation des Deliberations du Clergé de France, *ſur la Conſtitution & le Bref du Pape Innocent X. par laquelle ſont declarées & définies cinq Propoſitions en matiere de Foi* in 4. *Paris* 1656. Confecit hanc hiſtoriam *Antonius* GODEAU, eo tempore adhuc epiſcopus *de Graſſe*, qui mortuus eſt epiſcopus *de Vence* 1672. uid. le Long l. c. num. 1642. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1017.) Relation de la Guerre de Flandre, *en l'année* 1667. in 12. *Paris* ap. *Barbin* 1668. 1672. Auctor eſt VANDOEUVRE. uid. *le Long* l. c. p. 926. in ſupplem. col. (a) adde num. eius 9652. & cf. cum hoc numeros antecedentes & ſequentes, ubi ſcripta de eadem expeditione agentia, occurrunt.

(1018.) Relation de ce *qui s'eſt paſſé devant Genes par l'Armée du Roi* in 12. *Lyon* 1684. Auctor eſt *Jean d'Auneau, Sieur de* VIZE' uid. le Long l. c. num. 9749. qui etiam in numero ante-

antecedente ſcriptum alius anonymi, de eadem obſeſſione agens, adducit.

(1019.) Relation de la Bataille de Fleurus, *gagnée par le Duc de Luxembourg ſur le Prince de Waldeck. Suite des Affaires du tems* in 12. *Paris* 1690. Auctor eſt itidem *de* VIZE' & hoc ſcriptum explet uolumen quoddam in operibus huius uiri. uid. le Long l. c. n. 9775. add. in append. mea ſub uoce *Affaires.* cf ſupra n. 998.

(1020.) Relation de tout ce *qui s' eſt fait depuis 1653. dans les Aſſemblées des Evêques, au ſujet des cinq Propoſitions*, in 4. *Paris* 1657. Auctor eſt *Petrus* DE MARCA, qui eo tempore adhuc erat *Archiepiſcopus Toloſanus (Toulouſe)* uid. le Long l. c. num. 1643. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1021.) Relation de tout ce qui s'eſt paſſé au Voïage des Galleres de France *en 1638. avec les particularités de leur Combat avec celle d' Eſpagne* in 4. *Aix* 1638. Auctor eſt *Petr. Anton.* MASCARON, *Aduocatus Maſſilienſis, (Marſeille)* natus *Avinionenſis (Avignon)* qui mortuus eſt 1647, ſcripti ſtilus eſt ualde purus & nitidus. Haec pugna naualis fuit inter 15. naues Galliae & totidem naues Hiſpaniae. uid. le Long l. c. num 9008. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1022.) Relation des déliberations de la Faculté de Theologie de Paris, *au ſujet de l' acceptation de la Bulle Unigenitus, depuis le premier*

mier jour de Mars 1714. jusqu' au 12 Mai de la même année in 12. 1714. Auctor eſt Mr. DE LA MORLIÈRE, *Doctor Theologiae*, qui mortuus eſt 1716. uid. le Long l. c. num. 1669. hic enim in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1023.) Relation de ce qui s' eſt paſsé en Allemagne, *ſous le Vicomte de Turenne, depuis le commencement en 1674. jusqu' en* 1675. Auctor eſt BRUNEAU. Prodiit haec relatio *avec l' Etat preſent des Affaires d' Allemagne* in 12. *par Bruneau, Paris* ap. *le Petit* 1675. edit. uid. le Long l. c. num. 9690.* qui etiam in numero praecedente ſimile ſcriptum adducit, uti & in ſequentibus.

(1024.) Relations des Campagnes de Rocroy & de Fribourg *en* 1643. & 1644. in 12. *Paris* ap. *Clouſier* 1673. Auctor eſt *Henri de Beſsé, Sieur de la* CHAPELLE-MILON, (*a*) Inſpe-

(*a*) Quidam nominis ſimilitudine decepti has relationes tribuerunt à CHAPELLE *l' Huillier*, alii *à Monſ. de la* CHAPELLE, *de l' academie françoiſe*, ſed hi poſtea agnouerunt, *Henri Beſsé, Sieur de la* CHAPELLE eſſe auctorem. Alii tamen, qui maiorem certitudinem ſe habere uideri uolebant, hoc ſcriptum tribuerunt *au Marquis* DE LA MOUSSAYE, homini ingenioſo & magnanimo, Campi Mareſchallo ſub *Principe Condé*, qui ipſum ualde amabat, ipſique fauebat. *Monſ. de la Monnoye, de l' academie françoiſe*, in praefatione *de ſon Recueil des pieces choiſies* putat, hanc relationem ad modum *du Marquis de la Mouſſaye* eſſe compoſitam. Haec relatio autem ab omnibus magni aeſtimata eſt tam propter belli peritiam, quam propter aptum ſtilum, adeo

ſpector bonarum artium ſub *Marquis de Villacerf*, & inſpector nauium regiarum.

(1025.) Relations, depuis l'an. 1651. jusqu' en 1653. *par les Superieurs des Miſſions* 2. uoll. in 8. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1653-1654. Huius Superioris nomen erat *Franſc.* LE MERCIER, *Ieſuita.* uid. le Long l. c. num. 15853. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(1026.) La Religion des Jeſuites, *à la Haye* 1689. in 12. pl. 9. Pro auctore huius libri certiſſimo habetur JURIEU uid. *acta eruditorum Lipſienſia lat.* 1690. p. 99. & 101. & *Baylius* in dictionario uoce *Loyola* not. P. p. 1851.

(1027.) La Religion des Gaulois, (a) *tirée*

adeo ut exempli loco eſſe poſſit in hoc genere ſcriptorum. *Pere* BOUHOURS *dans les Remarques & Richelet dans ſon Dictionnaire* hoc ſcriptum auctoris claſſici loco inter gallicos ſcriptores eſſe conſent & omnes ſtilum & compoſitionem auctoris laudant. Inſerta eſt haec relatio *aux Mémoires pour ſerbir à l'Hiſtoire du Prince de Condé* in 12. *Cologne* 1693. ap. P. *Marteau*, (ſed uerius Amſtelod,) item deſcriptioni uitae principis *de Condé* lib. 1. quae uita prodiit *à Cologne* 1694. eadem relatio deprehenditur *dans un Recueil de pieces choiſies* in 12. *Amſterd.* 1714. uid. Le Long l. c. num, 9115, qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, pugnam Rocroienſem deſcribentia, adducit.

(a) Recenſetur hic liber *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Nou. & Dec. n. 4. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* ſatis uerboſe 1727. p. 284. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 870. Recenſio huius libri continuatur in Parr. 2. Tom. XVII. *de la bibliotheque françoiſe* n. 1. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730 p. 593. alia recenſio

exſtat

rée des plus pures ſources de l' antiquité par le R. P. - - *de la Congregation de S. Maur. Pars* 1. *Pariſiis* 1727. in 4. mai. 3. Alph. pl. 4. cum 5. fig. aen. Auctor eſt *Dom. Jaques* MARTIN.

(1028.) Religion, *poëme avec un diſcours pour diſpoſer les Deiſtes à l' examen de la verité & quelques autres ouvrages de Poëſie à Paris* 1726. in 8. pagg. 151. Auctor huius poematis eſſe dicitur abbas ASSELIN, uid. *die Leipz. gel. Zeit*, 1726. p. 489. laudantur hi uerſus propter elegantiam & recenſentur *dans le Journal des Savans* 1726. menſe Auguſto edit. Amſtelod n. 13.

(1029.) Religion des Dames, qui liber adhaeret *au Chriſtianiſme raiſonnable par* Mr. (LOCK) ſecundae editionis & recenſetur in parte 2. Tomi VII. *du Journal litteraire* art. 10. auctorem agnoſcit M. STEPHENS, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 189.

Reli-

---

exſtat in part. 132. actorum eruditor. germanicor. n. 1. & exinde potiora uerboſe repetuntur non ſine auctoris elogio *in den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 263. it. *dans les Mimoires de Trevoux* 1728. menſe Auguſto n. 5. & 1730. menſ. Sept. n. 8. ubi auctores eruditionem Martini ualde laudant, ordinem tamen meliorem ab ipſo ſeruari potuiſſe cenſent. Pars 2. huius ſcripti recenſetur in *actis eruditorum germanicis* n. 3. & exinde cum laude *in den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 301. Tomus I. tantum recenſetur *dans le ſupplement du Journal des Savans* ad 4. priores menſes 1728. n. 4. & in ipſo *Journal des Savans* 1728. menſe Majo n. 11. it. cum laude recenſetur *in actis eruditorum Lipſienſ. latinis* 1728. menſe Iunio n. 2. Germanica huius eximii operis uerſio prodiit Dantiſci 1728. uoll. 2. in 8. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 877.

Religion Chrêtienne. uid. *Chriſtianiſme* n. 851. item uocem *Triomphe.*

(1030.) Remarque ſur le temoignage, *qui on trouve en faveur de Jeſus Chriſt dans les antiquités de Joſephe. Honorius de S. Maria dans reflexions critiques* diſſ. 2. artic. 4. p. 128. ſcribit, auctorem huius ſcripti uulgo cenſeri celeb. PIQUES, *doctorem Sorbonnicum.*

Remarques & Obſervations ſur l'Etabliſſement des Elections triennales &c. uid. ſub tit. *Demonſtration* in hac ipſa bibliotheca num. 236. ubi auctor detectus.

(1031.) Remarques (a) pour ſervir de Réponſe *à deux Ecrits imprimés à Bruxelles contre les Droits de la Reine ſur le Brabant & ſur divers Lieux des Païs-Bas* in 12. *Paris* ap. *Mabre-Cramoiſy* 1667. Auctor eſt *Guy* JOLY, nepos *Claudii Joly, Cantoris de Nôtre Dame à Paris.*

(1032.) Remarques d'Hiſtoire *ſur le Diſcours de la vie & de la mort de ſaint Livier, & le recit de ſes miracles, nouvellement publié* in 12. 1624.

(a) Hae obſeruationes conſcriptae ſunt in duos tractatus *Petri Stockmanni*, quorum unus etiam anonymus eſt & ſub tit. *Deductio* prodiit, de quo uid. in hac ipſa Bibliotheca mea ſub uoce *Deductio*, alterius autem ſcripti *Stockmanniani* titulum adducit le Long l. c. num. 11994. quod nomine ſuo expreſſo edidit. Secunda editio ſcripti *Joliani* prodiit *Pariſiis* in 12. 1667. Proſtat etiam latina huius libri uerſio ſub tit. *Obſeruationes, ſeu Reſponſio ad duo tractatus, Bruxellis editos.* in 12. *Pariſiis* 1667. Le Long l. c. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

1624. *Ancillon* artic. 52. *de ſon Mêlange critique de Litterature* refert, ideo *Paulum* FERRY, *Miniſtrum*, religioni proteſtantium reformatae addictum, *Metzenſem*, ſuum nomen non praefixiſſe huic ſcripto, ne cum uiro quodam celebri & ſuo gentili in litem & controuerſiam pertraheretur. uid. le Long l. c. num. 1346. qui etiam num. 1345. *Acta ſancti Martyris Livierii, nobilis Auſtraſienſis* adducit.

(1033.) Remarques ſur les Bulles d'Urbain V. *touchant la pretendue exemption du Monaſtere de ſaint Victor de Marſeille* in 4. Auctor eſt *Ioh.* LAUNOIUS, *Doctor Theologiae*, qui has ſuas obſeruationes Pariſiis imprimendas curauit. Tria ſcripta, cum hoc conferenda, uid. ap. *Placcium* num. 757. 758. 759. anonymor.

(1034.) Remarques ſur l'Hiſtoire du Calviniſme de M. Maimbourg, in 12. *la Haye* ap. *Moetjens* 1682. Auctor eſt *Jean* ROUX, *Aduocatus Parlamenti*, & deinde *Refugié en Hollande*, ubi fuit *Interpres ſtatuum Batauorum*. uid. le Long l. c. num. 1843. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1035.) Remarques ſur le Livre du Pere Jordan (de quo libro uid. le Long l. c. num. 9922.) *& ſur l'Origine de la Maiſon de France du Duc d'Eſpernon* in 12. *Paris* 1684. Auctor eſt *Petrus Scaevola* SAMMARTHANUS (uel *de Sainte-Marthe*) *Maître d'Hôtel du Roi*, *& regius Hiſtoriographus*, qui mortuus eſt 1690. uid. le Long l. c. num. 9924. qui etiam in numeris ante-

tece-

tecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda habet.

(1036.) Remarques (diverſes) ſur la Lorraine. Auctor eſt *Charles* SOREL, *Seigneur de Souvigny*, *Hiſtoriographus Galliae*. Hoc ſcriptum inſertum eſt SORELLI *Traités divers, touchant les Droits du Roi* in 12. *Paris* 1666. edit. (de quo libro uid. *Placc.* num. 2334. anonymor.) add. ſupra ſub uoce *Lorraine*.n. 724.

(1037.) Remarques *envoiées à M. Stockmanns, pour ſervir de Réponſe à la ſeconde partie de ſon Traité du Droit de Devolution* in 12. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1668. Auctor eſt itidem hic JOLY, cuius mentio facta eſt num. 1031. Prodiit quoque latina huius ſcripti uerſio ſub tit. *Obſeruationes latinae* in 12. *Pariſiis* 1668. uid. le Long l. c. num. 12013. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſaripta, cum hoc conferenda, adducit.

Remarques ſur l'Angleterre, uid. ſub tit. *Hiſtoire Journaliere* n. 524.

(1038.) Remarques ſur l'abus des purgatifs *& des amers au commencement & à la fin des maladies, & ſur l'utilité de la ſaignée dans les maladies des yeux, à Paris* 1729. in 12. pagg. 570. Mr. HEQUET auctor harum obſeruationum eſſe dicitur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 827. recenſentur hae obſeruationes *dans le ſupplement du Journal des Savans* 1729. a menſe Ianuar. usque ad Aprilem n. 8.

(1039.) Remarques ſur le démelé, *qui*

eſt entre Mr. de Fontenelle, & l'auteur de la réponſe à l'hiſtoire des oracles, Strasbourg 1707. in 8. Hoc ſcriptum recenſet CLERICUS Tom. 13. *de la Bibliotheque choiſie* p. 178-282. qui forſitan ipſe huius ſcripti eſt auctor. (*a*)

(1040.) Remarques d'Hiſtoire ſur le diſcours de la vie & de la mort de St. Livier. Auctor eſt *Paullus* FERRI, qui autem ideo nomen ſuum profiteri noluit, quod ſcriptum axiguum a ſe editum, fama & honore *Livierii* non ſatis dignum putabat; LIVIER etiam erat civis FERRI, quem nullo modo laeſiſſe uideri uolebat FERRI. *Baylius* autem in dictionario ſuo uoce *Ferri* not. c. refert, ſe habuiſſe exemplum, cui ipſe FERRI nomen ſuum adſcripſerit.

(1041.) Remarques hiſtoriques & critiques (*b*) *ſur l'Hiſtoire de Louis XI. par Varillas.* Auctor eſt *Jean Godefroy de* LILLE.

(1042.)

(*a*) Nam 1) eadem hic ſententia de oraculis defenditur, quam ſuam eſſe dixit & expoſuit *Clericus* Tom. 3. *de la bibliotheque choiſie* p. 109. ſq. 2) *Clericus* in recenſione libri huius anonymi nullam addit, quod alioqui facere ſolet, cenſuram, ſiue *remarques*, ſed ſilentio ſuo auctoris iudicia omnia comprobaſſe uidetur, 3) in titulo libri nominatur quidem locus impreſſionis, ſed non bibliopola. *Clericus* etiam l. c. p. 179. hunc librum Amſtelodami eſſe uenalem dicit ap. *Henr.* SCHELTE, cuius ſumtibus quoque prodiit *la Bibliotheque choiſie.* Vnde ueroſimile eſt, librum non *Argentorati*, ſed *Amſtelodami* eſſe impreſſum, nam typi Amſtelodamenſes, non Argentoratenſes eſſe uidentur.

(*b*) Quae annotationes impreſſae ſunt in ſupplemento com-

(1042.) Remedes contre la peſte. *à Paris* 1721. in 12. pagg. 109. Auctor huius collectionis eſt HELVETIUS, *ſenior* (filius autem edidit hunc librum, medicus quondam in Batauia). Argumentum huius libri & quid auctores *du Journal des Savans* contra illum moneant 1722. menſ. Ianuar. n. 5. p. 65. paucis exponunt *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 233.

(1043.) Remerciment à Mr. Coſtar 1656. auctor eſt *Gilles* BOILEAU. uid. notas ad Tom. 2. operum *de Boileau* p. 197.

---

commentariorum (*Mémoires*) *de Philippe de Comines* p. 405. in 8. *Bruxelles* 1713. Auctor harum obſeruationum p. 407. dicit, ſe noluiſſe ſequi *Varillaſium* preſſo pede & emendare omnes eius errores, falſa, contradictiones, & fictas citationes, quae reperiuntur in hac hiſtoria, nam cui haec mens eſſet, illum debere duo adhuc tanta conſcribere uolumina, quanta ipſe *Varillaſius* conſcripſerit. Oportebat tamen uulgus liberare ab erroribus, quibus abreptum eſſe ſolet, & hanc hiſtoriam mendaciis magis, quam ueritate refertam, magni aeſtimat. Idem auctor dicit p. 475, quod uolumen ſecundum non tam ſit Hiſtoria Ludouici XI, regis, quam collectio plurimarum hiſtoriolarum, quae contigerunt ante, uel poſt regnum huius regis, in qua auctor ſuas cogitationes proponit & p. 494. decimus liber, inquit, continet hiſtoriam anecdotam regis Ludovici XI. Sub hoc titulo quidam forſitan putaret, ibi aliquid noui & eximii reperiri, cum tamen haec hiſtoria tota fere deſumta ſit ex comparatione, quam Claudius *de Seiſſel* inſtituit inter reges, Ludouicum XI. & Ludouicum XII. in huius hiſtoria Ludouici XII. ſunt 100. anni. *Varillas* illam tantummodo ad ingenium ſuum accommodauit. uid. le Long l. c. num. 7455. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda, adducit.

(1044.) Le Renverſement de la morale de Jeſus Chriſt par les erreurs des Calviniſtes, *touchant la juſtification, à Paris* 1672. in 4. Auctorem detectum uid. in catalogo bibliothecae Haſeanae p. 87.

(1045.) Renvoi du Diſcours de l'Union, *contre la publication du Concile de Trente.* in 8. 1607. Auctor eſt DE GRIEUX, *Conſiliarius.* uid. le Long l. c. num. 2556. collatis eiusdem ſupplementis p. 903. *Le Long* in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1046.) Remontrance au Roi, *par les Officiers de la Religion Prétendue Reformée de la Chambre de l'Edit de Guienne, ſur le ſujet de la derniere declaration de* 1656. in 4. *Montauban* 1657. Auctor huius ſcripti eſt de BRANCALAN, *Aduocatus quidam.* uid. le Long l. c. n. 1887. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, huic ſimilia, & cum illo conferenda, adducit.

(1047.) Remontrance de l'Aſſemblée des trois Etats du Duché de Bourgogne, (*a*) *Roi*

(*a*) Quia hoc ſcriptum magnam ſpirat eruditionem, ideo non paruo applauſu exceptum & in linguam hiſpanicam, latinam, italicam & germanicam eſt traductum uid. *Pierre de Saint Julien* p. 123. *dans les Mélanges paradoxales.* Inſertum quoque eſt hoc ſcriptum Tom. 3. *des Mémoires de M. le Prince* p. 395. uid. *Le Long dans la Bibliotheque de la France* num. 7742. de ſcriptis contra adductum & pro illo editis uid. le Long l. c. in numeris antecedentibus & ſub-

Roi Charles IX. l'Etat, qui avoit accordé aux Proteſtans l'exercice de leur Religion in 4. *Anvers chez Sylvius* 1564. in 12. eodem anno it. 1565. in 4. *Toloſe*, ap. *Colomiers.* Auctor eſt *Jean* BEGAT, *conſiliarius Parlamenti Divonenſis*, *(Dijon)* qui mortuus eſt 1572.

(1048.) Remontrance au Peuple de Flandres ſur les Droits du Roi (*a*). Auctor eſt *Charles* SOREL.

(1049.) Remontrance aux trois Etats *de la France ſur la Guerre de la Ligue, faite ſous le nom d'un Catholique Romain*, auctor eſt *Philippus* MORNAEUS. Inſertum eſt hoc ſcriptum Tom. I. *des Mémoires de Mornay* p. 706. & Tom. I. *des Mémoires de la Ligue* p. 360. uid. le Long l. c. num. 8008. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam in hac bibliotheca mea tit. *Exhortation* n. 405.

(1050.) Remontrance du Clergé de France, *faite ſur la precedente Déclaration, le 19. Oct.* Uu 3 *1585.*

& ſubſequentibus, & adde in hac ipſa Bibliotheca anonymor. num. paulo poſt ſequentem & ab hoc numero ſecundum ſub uoce *Réponſe*, n. 1049.

(*a*) Hoc ſcriptum eſt ſecunda pars *de la Flandre Françoiſe* (de qua uid. ſupra ſub uoce *Flandre*, n. 425.) eo fine compoſita, ut perſuadeat auctor Flandris, agnoſcere regem Galliae pro legitimo ſuo & uero domino. Impreſſum eſt hoc ſcriptum cum *Défenſe des Catalans*, (de qua uid. ſupra ſub uoce *Défenſe* n. 234.) in 8. *Paris* 1642. edit. uid. le Long l. c. num. 11988. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

1585. par l' Evêque de Saint-Brieu. Auctor eſt *Nicolas* LANGELIER, *Evêque de Saint-Brieu*, qui mortuus eſt 1595. Hoc ſcriptum inſertum eſt Tom. I. *des Memoires de la Ligue* p. 272. uid. le Long l. c. num. 7981. coll. num. 7986. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(1051.) Remontrance, *(tres humble, tres veritable & tres importante au Roi* in 4. 1631. Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint Germain*, qui hoc ſcriptum in fauorem reginae matris & *de Monſieur* confecit contra Cardinalem *de Richelieu*, & ſtilo moderato, ſub ſpecioſa modeſtia acerbe tractat hunc Cardinalem. Inſertum quoque eſt hoc ſcriptum eius (*de Morgues*) collectioni (*Recueil*) uid. le Long l. c. num. 8871. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. uid. in hac mea bibliotheca ſub uoce *Réponſe* n. 1078. (per *Harlay*) & ſub uoce *Répartie*. n. 1053.

(1052.) α) Remontrance (*charitable) du Caton Chrétien au Cardinal de Richelieu ſur ſes actions & quatre libelles diffamatoires, faits par lui, ou ſes Ecrivains.* (*a*) Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, abbas *de Saint Germain.*

(1052.) β)

(*a*) Inſertum eſt hoc ſcriptum eius collectioni (*Recueil*) reſpondet hic ad 4. ſcripta praecedentia, ap. *le Long* cit & primum atque tertium horum libellorum (*libelles diffamatoires*) attribuit *Paulo Hay*, Sieur DU CHASTELET, ſecundum epiſcopo de SAINT-MALO, & ultimum Cardinali

DE

(1052.) β) Remontrance treshumble à la Reine Mere, *Regente en France, pour la conſervation de l'Etat pendant la minorité de ſon Fils*; in 4. *Paris* ap. *du Pont* 1650. Haec propoſitio ſubſcripta eſt per *Nicolas* PASQUIER, *Conſeiller Maître des Requêtes ordinaire de l'Hôtel au Roi.* uid. le Long l. c. num. 9377.* qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda adducit. cf. num. 11125. ap. le Longium, ubi dicit, hoc ſcriptum etiam prodiiſſe 1610. Pariſiis ſed uereor, ne ſit error in anno.

(1053.) Repartie à la Réponſe à la treshumble Remontrance. *(a)* Auctor eſſe dicitur *Matthieu* DE MORGUES, Abbas *de Saint Germain.*

(1054.) Remontrance, adreſſée au Roi, *ſur la remiſe des Places Maritimes de la France entre les mains des Anglois*; in 4. 1658. Auctor eſt *Cardinal* DE RETS, ſcriptum exaratum eſt magnificis & ſuperbis uerbis, & in tota Europa cum magno applauſu exceptum, atque in uarias linguas conuerſum eſt; perſtringit in illo Cardinalis

DE RICHELIEU. uid. le Long l. c. num. 8883. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(a) Inſertum quoque eſt hoc ſcriptum collectioni (*Recueil*) *de Matthieu de Morgues* uid. *Paul Hay du Chaſtelet.* Auctores *de la réponſe* & *de la Repartie* ſe inuicem acerbe interdum excipiunt. uid. le Long l. c. n. 8873. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam in hac biblioth. mea uoc. *Réponſe* (*par Harlay*) n. 1078. & uoc. *Remontrance* (per *de Morgues*).

nalis *Mazarini* agendi & uiuendi modum. uid. le Long l. c. num. 9624.

(1055.) Remontrance à Monſieur: (*a*) *par un François de qualite*; in 8. 1631. Auctor eſt *Cardinalis* DE RICHELIEU, quem ſtilus prodit, uid. Abbas *de Saint-Germain dans ſon Caton Chrétien* & le Long l. c. num. 8882. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta indicat, cum hoc conferenda.

(1056.) Remontrance tres humble au Roi Henri III. *par un ſien Officier, ſur les deſordres & miſeres de ce Roiaume, & moiens d'y pourvoir* in 8. 1588. ſcriptum hoc tribuitur *Nicol.* ROLLANDO, *Aduocato*, qui fuit *un grand Ligueur* uid. *Cayet* Tom. 1. *de ſa Chronologie novennaire* p. 80. ſcriptum ipſum uehementiſſimum & acerbiſſimum eſt. Alia ſcripta, cum hoc conferenda uid. ap. le Longium l. c. num. 8067. & ſequentibus.

(1057.) Remontrance & Concluſions des Gens du Roi, & *Arreſt du Parlement, du 26. Novembre 1610. ſur le livre de Bellarmin ſur la puiſſance du Pape ſur le temporel des Rois*; in 4. *Paris* 1610. Auctor eſt *Ludov.* SERVIN, (*b*) *Aduocatus Generalis Parlamenti* uid. *le Long* l. c. num. 2447. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Prodiit etiam latina huius libri uerſio in 8. 1611.

(1058.)

(*a*) Magni aeſtimatur hoc ſcriptum & inſertum eſt *au Recueil de du Chaſtelet*. p. 517.

(*b*) uid. tamen ſupra ſub uoce *Examen* n. 399.

(1058.) (α) Les Remontrances, *faites à Louis XI. par ſa Cour du Parlement, ſur les Libertés de l'Egliſe Gallicane (a)* l' an 1461. in 4. (antiqua editio) in 8. *Paris* ap. *Dallier* 1561. Tribuitur hoc ſcriptum à *Jean de* RELY, qui Epiſcopus *d'Angers* 1498. mortuus eſt.

(1058.) (β) Remontrances *(treshumbles) du Parlement au Roi & à la Reine Regente du 14. Janvier* 1649. in 4. Hoc ſcriptum tribuitur *Praeſidi Parlamenti (Jaques)* LE COIGNEUX uid. *Guy Patin (b) dans ſa lettre* 31. *écrite à Charles Spon* 1649. die 27. *Janv.*

(a) Auctor defendit Electiones & ſcribit contre *les Annates & autres exactions de la Cour de Rome.* Scriptum hoc egregium eſt & magnam eruditionem ſapit. Inſertum quoque eſt *au Recueil des Rois de France per Jean du Tillet*, in 4. *Paris* 1618. editae. Prodiit etiam latina huius ſcripti uerſio per *Franc. Duarenum* ſub tit. *Pro libertate Eccleſiae Gallicanae aduerſus Romanam aulam Defenſio Pariſienſis Curiae, Ludouico XI. Regi oblata.* Haec uerſio latina impreſſa eſt cum Tractatu *Duareni : de Miniſteriis & Beneficiis Eccleſiaſticis* in 4. *Pariſiis* 1551. in 8. *Pariſiis* 1557. 1585. *Ienae* 1687. Inter opera *Duareni* ſuper ius ciuile in fol. *Lugduni* 1559. 1570. adhaeret quoque hoc ſcriptum Tractatui *Franc. Pinſſons de la Pragmatique Sanction* in fol. *Pariſiis* 1666. edito. uid. le Long. l. c. num. 2315. cuius numeri antecedentes & ſequentes etiam cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(b) Idem iudicat, quod quidem huc usque multa ſcripta contra Cardinalem *Mazarinum* eſſent edita, ſed omnia nullius fere pretii. Occaſio autem huius remonſtrationis erat, quod Parlamentum ut ſeditioſum tractabatur, quia non conjunctim aliquid & uti dicunt collegialiter agere & loqui poſſet atque deberet, ſed tanquam ſeditioſum collegium

(1058.) (γ) Replique des Religieux Benedictins, *de la province de Bourgogne au ſecond Ecrit des Chanoines Reguliers* (quod exſtat in iſta ſcriptorum collectione, quam Le Long l. c. num. 4814. adducit) in 4. *à Paris* 1687, Auctor eſt *Ioh.* MABILLONIUS, *monachus Benedictini ordinis ex congregatione S. Mauri*, qui mortuus eſt 1707. uid. le Long l. c. num. 4816. & hic etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. cf. etiam in hac ipſa mea biblioth. anonymor. paulo poſt ſub tit. *Réponſe des Religieux Benedictins*, quae reſponſio cum hac replica (ſit uenia uerbo) eſt conferenda. Haec replica quoque latine reddita & cum nominata reſponſione itidem in latinum conuerſa edita eſt ab *Hermanno Schenck*, *Benedictino*, *Bibliothecario Sangallenſi* in 4. *Conſtantiae* ap. *Parci* 1706.

(1058.) (δ) Replique pour le Catholique Anglois, *contre les Catholiques, aſſociez aux Huguenots* in 8. 1586. *Baillet* Tom. 2. *des Satyres perſonnelles* p. 117. dicit *Ludou.* D'ORLEANS, confeciſſe duo uolumina iniuriarum contra ſtatum publicum & contra regem Henricum IV. ſub tit. *le Catholique Anglois.* uid. le Long l. c. num. 7996. qui in numeris antecedentibus & ſe-

um ſupprimendum eſſet. Hoc ſcriptum uehementiſſimo ſtilo conſcriptum & contra Cardinalem *Mazarinum* directum eſt, eoque tendit, ut ille expelleretur uid. le Long l. c. num. 9180. qui etiam multa alia adhuc ſcripta, contra Cardinalem *Mazarinum* & pro illo in numeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit.

& ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, add. etiam in hac bibliotheca mea tit. *Apologie, ou Déſenſe* n. 59. & *Avertiſſement des Catholiques Anglois.* n. 81.

(1058.) (*s*) Replique à la reponſe au diſcours, fait au Roi, (de qua uid. le Long num. 1779.) Auctor eſt *Guillaume* RIBIER. uid. le Long l. c. in ſupplementis p. 901. col. (a)

(1059.) Réponſe a la queſtion: *où étoit vôtre égliſe avant Luther.* Auctor eſt *David* EUSTACHIUS, *Miniſtre de l'egliſe reformée de Montpellier.* uid. *Baylius* in *dictionnaire hiſt. & critique* uoce EUSTACHE not. z.

(1060.) La Réponſe generale au ſecond livre de Mr. Claude. A plurimis hoc ſcriptum adſcribitur NICOLIO.

(1061.) Réponſe aux queſtions d'un provincial, *à Rotterdam* ap. *Reinier.* Leers 1704 in 8. 1. Alph. pl. 5. Auctor eſt Mr. BAYLE.

(1062.) Réponſe aux Entrétiens, *compoſés par Mr. Bayle contre la conformité de la foi avec la raiſon & l'Examen de ſa Theologie, à Amſterd.* 1707. in 12. Auctor eſt JAQUELOT. uid. *Clericus* in Tom. 13. *de la Bibliotheque choiſie* p. 416.

(1063.) Réponſe d'un Eccleſiaſtique *à la Lettre d'une Dame religieuſe de Fontevrault ſur une Libelle, inprimée ſous ce titre. Factum pour les Religieux de Fontevrault, touchant les differens dudit Ordre* in 4. *Paris* ap. *Joly* 1641. nomen auctoris eſſe cenſetur *François* CHRESTIEN. uid. le Long l. c. num. 6028. add. in hac ipſa Bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Factum* inter anonymos gallicos. (1064.)

(1064.) Réponſe aux Déclarations & Proteſtations de Meſſieurs de Guiſe, *ſous le nom de Monſeigneur le Cardinal de Bourbon, pour juſtifier leur injuſte priſe d'armes.* Auctor eſt *Philippe du Pleſſis, Sieur de* MORNAY, prodiit etiam haec reſponſio ſub tit. *Avertiſſement ſur l'intention & le but de Meſſieurs de Guiſe & la priſe d'armes* in 8. 1585. Inſerta quoque eſt Tom. 1. *des Mémoires auctoris* in 4. *à la Foreſt* 1624. edit. & Tom. 1. *des Mémoires de la Ligue* p. 89. uid. le Long l. c. num. 7961. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1065.) Réponſe au petit Diſcours *ſur le voyage de M. de Mayenne, du 22. Decembre* 1586. Auctor eſt itidem MORNAEUS, cuius Tom. 1. commentariorum *(Mémoires)* eſt inſerta p. 623. uid. le Long l. c. num. 8003. & 8004. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1066.) *α*) Réponſe du Curé *à la Lettre du Marguillier*, (de qua uid. in pſeudonymis meis ſub uoce *Marguillier*) *ſur la conduite de M. le Coadjuteur* in 4. *Paris* 1651. Auctor eſt *Olivier* PATRU, *Aduocatus Parlamenti*, deinde *membrum academiae gallicae*, qui mortuus eſt 1681. uid. le Long l. c. num. 9432. cuius etiam antecedentes & ſequentes numeri cum hoc libro ſunt conferendi.

(1066.) *β*) Réponſe à l'apologie de Mr. Arnauld, *pour les religieuſes de Port-roïal.* Auctor eſt

DES-

DESMARETS *de* St. SORLIN. uid. notas ad Tom. 2. operum *de Boileau.* p. 198.

(1067.) Réponſe au Livre intitulé: *Le veritable Pere Joſeph* in 12. 1704. Auctor eſt *René* RICHARD, *Canonicus ſanctae Opportunae*, qui ut tutius lateret, ſe ipſum ſub cenſuram uocauit. uid. le Long l. c. n. 6008. adde ſupra ſubtit. *Hiſtoire du Pere Joſeph* n. 463. & ſub uoc. *Joſeph.* & 633.

(1068.) Réponſe d'un Bourgeois de Paris, *à un Ecrit, fait contre le Roi Henri IV. par le Cardinal de Sega.* (de quo ſcripto uid. le Long l. c. num. 8355.) Auctor eſt *Guillaume* DU VAIR, *Evêque de Liſieux*, cuius etiam operibus in fol. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1641. editis p. 618. inſertum eſt. uid. le Long l. c. num. 8356.

(1069.) Réponſe à la Lettre d'un Eſpagnol à un François, *au ſujet de la conteſtation, qui eſt entre les Princes du ſang & les Legitimés* in 8. 1716. (die 17. Septembr.) Auctor eſt abbas DE VAYRAC, uid. le Long l. c. num. 11819. qui ſtilum huius ſcripti laudat. Sed in hiſtoria Galliae auctorem non peritiorem fuiſſe iudicat, quam eius aduerſarium, cui haec reſponſio oppoſita eſt. uid. etiam ſupra ſub tit. *Refutation nouvelle.* Ubi ſcriptum, cum hoc conferendum.

(1070.) Réponſe au Livre inſcrit: *Pour la Majorité du Roi François II. Enſemble le dit Livre* in 8. ap. *Amboiſe* 1560. Auctor eſt *Nic.* DE VILGAGNON, *Chevalier de ſaint Jean de Jeruſalem.* uid. le Long l. c. num. 11210. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet. Inſerta eſt

haec

haec reſponſio Tom. 1. *des Mémoires du Prince de Condé* p. 149. & 200. in 8. 1565. editis.

(1071.) Réponſe à la Harangue de Jaques Davy, *Cardinal du Perron* (de qua oratione uid. le Long l. c. num. 10952.) par V. D. A. C. D in 8. 1615. Litterae initiales ſignificant VIOLE D'ATHYS, *Conſeiller d'Etat* uid. le Long l. c. num. 10953. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1072.) Réponſe de M. le Chevalier de Vendôme, *Grand Prieur de France, à quelques articles du Mémoire de Meſſieurs les Princes du Sang avec les Pieces juſtificatives* in 8. [1717.] uid. le Long l. c. num. 13456.* qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet. Ab initio huius ſcripti eſt *une Requête de M. le Grand Prieur au Roi.* Auctor reſpoſionis eſt *Monſ.* LE GENDRE, *Aduocatus*, aut abbas DE CHAULIEU. uid. le Long l. c. num. 11828.* cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes uaria ſcripta, cum hoc conferenda, continent.

(1073.) La Réponſe d'un Aumônier *des Rois Henri IV. & Louis XIII. à ſes amis, ſur la ſolitude & ſa retraite de la cour* in 8. *Troyes* ap. *Chevillot* 1624. Auctor eſt *Guilielm* du PEYRAT, qui multa ſpecialia de uita ſua inſeruit. Mortuus eſt 1645. uid. le Long l. c. n. 4706.

(1074.) Réponſe pour les Députez *des*

trois

trois Etâts du Païs de Bourgogne, (*a*) *contre la fauſſe accuſation publiée ſous le titre d'Apologie de l'Edit du Roi Charles* IX. *pour la Pacification du Royaume* in 8. 1564. Auctor eſt *Jean* BEGAT. uid. *Thuanus in Hiſtoria ſua* lib. 36. p. 294. edit. 1620.

(1075.) Réponſe au Manifeſte de l'Empereur, *touchant la ſucceſſion à la Monarchie d'Eſpagne* (*b*) *du* 2 *Aout* 1702. *en Eſpagnol & en François*, edictum nempe hiſpanice & gallice prodiit, non reſponſio. Hoc edictum & reſponſio inſerta ſunt *au Recueil des Lettres d'un Suiſſe à un François* pag. 165. Auctor huius reſponſionis eſt *Jean* de LA CHAPELLE, *de l'academie Françoiſe*, qui etiam auctor eſt du *Recueil des Lettres d'un Suiſſe*, de qua ſupra.

(1076.) Réponſe au Libelle intitulé: *Mémoire*,

(*a*) Hoc ſcriptum etiam latine redditum & editum eſt ſub tit. *Reſponſum conſenſus trium ordinum Ducatus Burgundiae de edicto pacis, in cauſa religionis in Gallia facto anno* 1563. in 8. *Coloniae* ap. *Cholini* 1564. uid. Le Long l. c. num. 7744. & adde ſupra numerum 1047. ubi de alio ſcripto *Begati*, cum hoc conferendo.

(*b*) Cum edicto illo & reſponſione conferas quoque *le Mémoire, preſenté par le comte* (*Sigismond Joachim*) *de Trautmansdorff, Ambaſſadeur de l'Empereur à la Diete de Bade le* 9. *Sept.* 1703. *traduit en François & Mémoire, preſenté à Meſſieurs les Etats generaux par M. le Comte de Groez, Ambaſſadeur de l'Empereur*, hoc ſcriptum poſterius etiam inſertum eſt *au Recueil des lettres d'un Suiſſe ſeq.* p. 165. uid. le Long l. c. num. 12095. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

moire, touchant les Factums (a) deu Sieur Cholet in 4. 1640. Auctor & *Jaques* CHOLET. In opuſculis *de Loiſel* p. 687. indicatur, quod haec reſponſio impreſſa quidem ſit, ſed non publicata.

(1077.) Réponſe à la Lettre de Monſ. de B. *touchant la queſtion, ſi un Prince peut en recevoir & proteger un autre, chaſſé par ſes ennemis ſans faire tort à la neutralité*, 1736. in 4. *Lipſiae*. Auctor eſſe uidetur excellentiſſimus *conſiliarius aulicus* de GOEBEL, *Helmſtadienſis*, qui hanc quaeſtionem propoſitam uariis ſolidis argumentis affirmat. uid. ſupra ſub uoc. *Recherche* & add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. p. 368. doctrina & ſtilus, qui auctorem prodit, ualde laudantur.

(1078.) Réponſe *à la tres humble, tres veritable & tres importante Remontrance en* 1632. Auctor eſſe dicitur *Achilles* DE HARLAY, *Sieur de Sancy, Evêque de Saint-Malo*, qui mortuus eſt 1646. Haec reſponſio eſt impreſſa in collectione *de du Chaſtelet* p. 567. uid. le Long l. c. num. 8872. qui etiam in numeris antecedentibus & ſub-

(a) *Les Factums* & reſponſio delectare poſſunt & continent uaria ſcripta, memoratu digna, ad hiſtoriam *d' Orleans* ſpectantia, occaſione Priuilegii, quod habent Epiſcopi, ut portentur a 4. Baronibus, ſi munus ſuum auſpicantur, inter hos Barones etiam eſt Dux *de Sully*, & dimittuntur etiam captiui ſub auſpicium muneris eorundem epiſcopalis. uid. le Long l. c. num. 13444. qui etiam in numeris praecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. e. g. *Les Quatre Factums de Jaques Cholet.*

ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1079.) Réponſe au Traité de la Mouvance de Bretagne, (de quo uid. le Long l. c. num. 11487.) *on fait voir dans ce Traité, que la Bretagne n'a point été cedée par Charles le Simple au Duc de Normandie* in 8. *Nantes*, ap. *Marêſchal* 1712. Auctor ſine dubio eſt ipſe *le Pere* LOBINEAU, licet auctor loquatur ſub perſona amici *du Pere Lobineau*. uid. le Long l. c. num. 11488. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1080.) Réponſe des Religieux Benedictins de la Province de Bourgogne *à l'Ecrit des Chanoines Reguliers* (quod continetur in iſta ſcriptorum collectione, quam le Long l. c. num. 4814. adducit) in 4. *à Paris* 1687. (uid. etiam in hac mea bibliotheca anonymor. ſub uoce *Replique*, ubi ſcriptum exſtat, cum hac reſponſione conferendum) auctor eſt *Ioh.* MABILLONIUS, *monachus Benedictini ordinis ex Congregatione S. Mauri*, qui mortuus eſt 1707. idem hoc ſcriptum cum alio eiusdem argumenti uid ſub uoce *Replique*) latine redditum ab *Hermanno Schenck*, *Benedictino, Bibliothecario Sangallenſi* in 4. *Conſtantiae* ap. *Parci* 1706. uid. le Long l. c. num. 8416.

(1081.) Réponſe à l'hiſtoire des Oracles de Mr. de Fontenelle, auctor huius ſcripti eſt Pat. BALTUS, *Ieſuita*. uid. *die auserleſ. Hälliſchen Anmerckungen* Part. 5. p. 100.

(1082.) Réponſe au Livre intitulé: *La*

Conduite de la France depuis la Paix de Nimegue in 12. *Cologne* ap. P. *Marteau* (ſed uerius *à la Haye* ap. *van Bulderen*) Auctor eſt *Gatien de Sandras* COURTILZ uid. le Long l. c. num. 13369. & adde in hac ipſa mea bibliotheca anonymor. titulum *La Conduite de la France* num. 166.

(1083.) Réponſe à un certain Ecrit *publié par l'Amiral & ſes Adherans* in 8. *Paris* ap. *Fremy* 1568. Auctor eſt *Antoine* FLEURY, uid. le Long l. c. num. 7780. Scriptum, cui hoc oppoſitum eſt, ipſe quoque le Long adducit. num. 7779. ſub tit. *Recueil des choſes memorables* ſq.

(1084.) Réponſe de Philippe de Vendôme, *Grand Prieur de France, à la Requête des Ducs & Pairs* in fol. & in 8. Auctor eſt LE GENDRE, *Aduocatus.* Ab initio huius ſcripti reperitur une *Requête de Monſ. le Grand Prieur au Roi.* uid. le Long l. c. num. 13457. qui etiam in numeris praecedentibus alia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1085.) Réponſe au Conſeil, *donné par Charles du Moulin*, (a) *ſur la diſſuaſion de la publication du Concile de Trente en France.* in 16. *Lyon*

(a) Liber DU MOULIN cui tit. *Conſeil ſur le Fait du Concile de Trente* in 8. Lyon 1564. per edictum Parlamenti de die 7. Iunii 1569. ſuppreſſus & prohibitus eſt, auctor in carcerem coniiciebatur, ſed paullo poſt ex illo dimittebatur. Conſultatio *du Moulin* gallice & latine eſt impreſſa & cum reſponſione *Petri Gregorii* edita Tom. 5. operum *du Moulin* in fol. Paris 1681. edit. uid. le Long l. c. num. 2549. qui etiam in numeris antecedentibus & ſub-

Lyon ap. *Pillehote* 1584. Auctor eſt *Pierre* GREGOIRE, *ICtus Toloſanus.*

(1086. α) Réponſe au Diſcours *fait au Roi, pour l' aſſemblée d'un nouveau Concile* in 8. 1607. Auctor eſt de GRIEUX *Conſiliarius.* uid. le Long l. c. num. 1779. & in ſupplem. p. 901. col. (a) qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1086.β) Réponſe au Diogene François in 8. *Paris* 1615. Auctor eſt *Pierre* DE GUINOYSEAU. uid. le Long l. c. num. 11133. *Le Diogene François* prodiit eodem anno in 8. Le Long in numeris ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1087.) Le Repos de Cyrus, *ou l'Hiſtoire de ſa vie depuis ſon ſeiziéme jusqu' à ſa quarantiéme année. Paris* ap. *Briaſſon* in 12. 1732. Partes 3. 12. Pars I. pagg. 22. II. pagg. 103. & III. pagg. 150. Auctor eſt abbas PERNETTI. Varia de Cyro iudicia *de la Madame* SCUDERY (*a*) & RAMSAY (*b*) uid. *in den Leipz. gel. Zeit.* 1734.

ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. Auctor *Moulin* eo tempore, quo hoc ſcriptum edebat, ad caſtra Proteſtantium tranſierat. Prodiit latine in 8. *Lugduni* 1564. & *Pictavis* in 8. 1565.

(*a*) Quae Cyrum pro ridiculo & adulante Artamene habet.

(*b*) Qui illum diſcipulum fuiſſe putat, qui omnia relata crediderit.

1734. p. 17. ubi potius illa eligenda eſſe ſuadent, quae Rollin de hoc principe refert. (*c*)

(1088.) Requête de Nicolas Colbert, *Archevéque de Rouen & du Chapitre de cette Egliſe, touchant le privilege de la Fierté ſaint Roman; avec un Inventaire des Titres qu'ils produiſent pour ſa Défenſe, depuis le regne de Philippe Auguſte, jusqu' à preſent* in fol. Hoc ſcriptum confictum eſt 1697. per *René* COUET de *Montbayeux, Advocatum regiminis* uid. le Long l. c. qui in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda, adducit.

(1089.) Requête des Princes du Sang au Roi in fol. 4to & 8vo 1716. confectum eſt hoc ſcriptum a *Carolo Ioſepho* FORTIO, *primario conſiliario ducis de Bourbon.* Hoc ſcriptum ſignatum

(*c*) Germanica huius libri uerſio prodiit Lipſiae 1734. ſub tit. *Rube des* Cyrus &c. In hoc libro paſſim doctrina moralis & politica apparet. Scopus auctoris fuit, oſtendere, quibus mediis Cyrus populum perſicum, alias barbarum & belli cupidum, doctiorem, politiorem & celebriorem reddiderit, quod praeſertim in lib. 2, oſtendit, & in lib. 3. quod Cyrus iuſtitia, clementia & paterna cura populum ſuum feliciorem reddiderit, iuſtum & diuitem. Paſſim iucundae relationes inſperſae ſunt, quae lectores partim recreare, partim in diſciplina morali erudire queunt. Hic liber potiſſimum propter ſtilum & egregiam politicam, in illo propoſitam, magni aeſtimandus eſt, quemadmodum *Ramſay reiſender* Cyrus propter hiſtoriam philoſophicam illuſtratam laudem meretur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 112. Auctor felicitatem ciuium in Gallia ſub regno Ludouici XIV. comparat cum felicitate Perſarum ſub Cyro. Recenſetur hic liber cum laude *dans le Journal des Savans* 1733. menſ. Iul. n. 2.

tum eſt die 22. Iulii 1716. per ducem de *Bourbon*, comitem *de Charolois* & principem *de Conty*, qui petebant a rege Ludovico XV. ut edictum regis Ludouici XIV. menſe Iulio 1714. publicatum & declaratio de die 15. Maji 1715. reuocaretur & abrogaretur. uid. le Long l. c. num. 11818.* qui in numeris antecedentibus uaria adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1090.) Requête contre le Livre intitulé: Le Moine; in 8. *Paris* 1616. Auctor eſt *Jean Paul* de LESCUN, *Conſeiller en la Cour Souveraine de Bearn*, qui religioni reformatae addictus erat & capite plexus eſt 1622. uid. le Long l. c. num. 1789. & adde num. 1787. ubi *le Moine au Surveillant endormi* adducitur: In numeris numerum 1789. antecedentibus & ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, a *Le Longio* adducuntur. adde in hac ipſa bibliotheca mea ſub tit. *Avis d'un Gentilhomme* n. 93.

(1091.) Requête preſentée au Roi, *par les Religieuſes contre la Dame De Mailly* in fol. Auctor huius ſcripti eſt *Benignus* MOL, *Aduocatus Parlamenti & conſilii* uid. le Long l. c. in ſupplementis p. 913. col. (a) qui etiam alia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit & iudicat, etiam illorum auctorem eſſe *Benignum* MOL.

(1092.) Requête, Procès verbaux & Avertiſſemens de l' Univerſité pour faire condamner &c. in 8. *Paris* 1644.

(1093.) Requête preſentée au Parlement *pour l' Univerſité de Paris contre les Jeſuites, pour joindre à celle du S. Mars* 1644. in 8.

(1094.) Requête (troiſiéme) de l'Univerſité de Paris *contre les libelles des Jeſuites, intitulés: Apologie par le Pere Cauſſin;* (de quo uid. le Long l. c. num. 16878.) *Manifeſte apologetique par le Pere le Moine,* (de quo uid. le Long l. c. num. 16880.) *& autres: avec la Replique de l'Univerſité in 8. Paris* 1644. Haec tria ſcripta ſunt per *du* MONSTIÉR, eo tempore Rectorem exarata uid. le Long l. c. num. 16879. 16881. 16882. cf. etiam in hac mea bibliotheca anonymor. ſub tit. *Apologie (troiſiéme)* ubi ſcriptum cum hoc conferendum. Le Long l. c. in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1095.) Requête preſentée au Roi *par Meſſieurs les Princes legitimés* in fol. & in 8. (1717.) Auctor eſt N. TARTARIN, *Aduocatus Parlamenti*, qui hoc ſcriptum abſoluit 1717. die 28. Febr. uid. le Long l. c. num. 11829. * nam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda, habet.

Repriſe des deux demonſtrations uid. ſub tit. *Demonſtration* num. 236. in hac ipſa bibliotheca, ubi auctor detectus.

(1096.) *a* Retour du bon temps, *dedié à M. le Prince, Gouverneur & Lieutenant General de ſa Majeſté en Bourgogne, repreſenté à ſon Entrée par l'Infanterie Dijonnoiſe, le 3. Decembre* 1631. in 4. *Dijon* 1632. Auctor eſt *Eſtienne* BRECHILLER, *Aduocatus*, qui circa annum 1660. mortuus eſt. add. le Long l. c. num. 10770. * uid.

uid. ſimile ſcriptum ſupra ſub tit. *Entrée d'Henri* &c. n. 360. & ſub tit. *Réjouiſſance.*

(1096.) β Retraite de M. de Longueville *en ſon gouvernement de Normandie, pendant la guerre de Paris* 1649. uid. in hac bibliotheca mea ſub tit. *Mémoires* de M. D. L. R. *(Monſ. de Rochefoucault).*

(1097.) Retraite (*a*) de M. le Duc de Longueville *dans ſon Gouvernement de Normandie.* Auctor eſt *Charles de Saint-Denis, Sieur* DE SAINT-EVREMONT, qui mortuus eſt 1700. Eſt ſatyricum ſcriptum contra quosdam nobiles Normannos, qui contra aulam ſe eſſe declarauerant 1649. uid. le Long l. c. n. 9200 * in prima editione *des Mémoires de M. de la Rochefoucault* p. 109. auctor indirecte & obſcure indicatur.

(1098.) Roïal au Mazarin, *lui faiſant voir par la raiſon & par l'hiſtoire: Premiérement, que l'autorité des Rois ſur la vie & ſur les biens de ſes Sujets eſt fort limitée, à moins qu'elle ne ſoit tyrannique: Secondement, que l'autorité des Princes du Sang eſt eſſentielle dans le Gouvernement: Troiſiémement que l'autorité des autres Parlemens de France pour les affaires d'Etat eſt inferieure & ſubordonnée à celle du Parlement de Paris: Quatriémement, que les Prelats n'ont point d'autorité dans le maniment des Affaires d'Etat; & que leur devoir les engage de n'avoir d'attachement, que pour le*

(*a*) Inſertum eſt hoc ſcriptum *aux Mémoires de la Rochefoucault* & Tom. 1. operum *Saint-Evremont* p. 39. in 8. *Londini* 1711. editorum.

le ſanctuaire, in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE'. uid. Le Long l. c. num. 9529. coll. num. 9530. ubi dicitur, quod MONTANDRE' ipſe hoc ſcriptum pro ſuo agnouerit. Adde etiam numeros antecedentes & ſubſequentes apud Le Longium, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, adducuntur.

Roland le Furieux. uid. ſub uoce *L' Arioſte moderne*. n. 66.

(1099.) Romain d' Aſtrée. Auctor eſt Mr. *Honoré* D' URFE', *Chevalier à Turin*, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 286. & *les particularités des auteurs françois devant les lettres de Mr. Richelet* p. 112. edit. quintae. Mr. PATRU notis quibusdam hunc libellum illuſtrauit, quae legi merentur. uid. *les lettres de Mr. Richelet* Tom. I. p. 238. edit. quint. Hic libellus a D' URFE' conſcriptus, ingenioſus liber & optimus fere inter illos, qui fictas hiſtorias continent, uocari meretur.

Roman Allegorique contre toutes les Religions dépuis le commencement du Monde. uid. ſupra ſub tit. *Princeſſes de Malabar*. num. 930.

S.

(1100.) Le Sacre & Couronnement du Roi de France, *avec les Ceremonies & Prieres, qui ſe font en l' Egliſe de Reims* in 8. *Reims*, ap. *de Foigny* 1575. Auctor eſt *Jean* de FOIGNY, *librarius* uid. le Long l. c. num. 10493. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcri-

ſcripta, cum hoc conferenda, adducit & de eodem argumento agentia.

(1101.) Le Sage chrêtien, *ou les principes de la vraie ſageſſe pour ſe conduire chrêtiennement dans le monde, à Paris* 1724. in 16. pagg. 248. Auctor eſt P. *Abrah.* LE ROYER, *ex Societate Ieſu*, quondam *miſſionarius Tonkinenſis* per 30 annos. Liber hic recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſ. Oct. n. 12. edit. Amſtelod.

(1102.) Les Oeuvres de Salvien, *Prêtre de Marſeille, contenant ſes Lettres & ſes Traités ſur l'Eſprit d'intérêt & ſur la providence, traduites en François par le* R. P. ** *de la compagnie de Jeſus, à Paris chez Jean Baptiſte de l'Eſpine* 1735. in 12. pagg. 620. ſine dedic. & indic. Auctor eſt *de* MARVIL, (*a*) *Ieſuita in Collegio Ludouici M.* qui uarias egregias notas criticas addidit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1735. p. 883.

(1103.) Sappho. Hoc ſcriptum originem ſuam debet feminae ROGEGUILHEN.

(1104.) Sarrazins, chaſſés de France. Auctor eſt SAINTE GARDE, *Conſeiller & Aumonier du Roi.* uid. notas ad *Boileau ſatyram* p. 54. & cum auctor paſſim propter hoc ſcriptum uellicaretur, edidit *la defenſe des beaux Eſprits*, quod ſcriptum multis iniuriis repletum eſt contra Mr. *Deſpreaux.*

(*a*) Notus iam ſatis eſt hic auctor ex egregiis ſuis poematibus latinis & uerſione gallica libri anglicani *de officiis principum*, qui etiam notitiam ſuam linguae anglicanae ad alias uerſiones librorum anglicanorum adhibebit.

(1105.) Satire des Satires contre *Boileau Deſpreaux* 1669. Auctor eſt BOURSAUT uid. notas ad Tom. 2. operum *de Boileau* p. 270.

(1106.) La Sauce au Verjus. (*a*) in 12. *Hambourg (Bruxelles)* 1674. Auctor eſt Franc. Baro DE LISOLA, *Francomtois.*

(1107.) Savoyſienne (Premiére) traitant de la guerre de Savoye in 8. 1600. (*b*) & alia editio 1601. (*c*) Auctor eſt *Antonius* ARNAULD, (pater) *Aduocatus Parlamenti Pariſienſis*, cum hunc librum ſcriberet erat annorum 85. & mortuus eſt 1619. anno aetatis 103. poſt *Sam. Guichenon* hunc librum Arnaldo tribuit *Baylius in Dictionario ſuo*, quos ſequitur *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 8502. qui etiam n. 8500. & 8501, adducit libros, cum hoc conferendos.

(1108.(Savoyſienne (*la premiére & la ſeconde*) (*d*) *où ſe voit comment les Ducs de Savoye ont*

(*a*) Prodiit contra hoc ſcriptum Liſolae anonymi *Refutation d'un Libelle adreſſé à M. le Prince d'Osnabrug, ſur une Lettre qu'on ſuppoſe fauſſement lui aboir été écrite & aboir été publiée par M. Verjus* in 12. 1674. Haec refutatio ſcripta eſt die 14. Ianuar. & auctor indicat ſub initium refutationis ſuae Baronem *de Liſola* confeciſſe *La Sauce.* Vehementia ambo ſunt ſcripta & hi duo aduerſarii acerbe ſe excipiunt. uid. le Long. l. c. in ſupplementis p. 938. col. (b).

(*b*) uid. le Long l. c. n. 12185.

(*c*) Auctor hoc ſcriptum ideo exarauit, ut defenderet & iuſtam pronuntiaret acquiſitionem uariorum locorum, a Sabaudis ſub regno Henrici IV. 1600 factam.

(*d*) Stilus *de la premiére Saboyſienne & de la ſeconde* & diuerſus, adeoque & auctores ſunt diuerſi. Alii hoc ſcriptum tribuunt *Bernardo* de RECHIGNEVOISIN, *Seigneur de Guron.* Auctor probare contendit, regem Galliae

ont uſurpé pluſieurs Etats, appartenans aux Rois de France; & les raiſons de cette derniere Guerre in 8. *Grenoble*, ap. *Marnioles* 1630. Auctor eſſe dicitur *Paul* HAY, *Sieur de Chaſtelet*, uid. *Matthieu de Morgues, Sieur de Saint-Germain dans ſon Caton Chrêtien* p. 50.

(1109.) Scanderberg, a femina modo nominata ROGEGUILHEN confectum eſt.

Second voyage Litteraire de deux Benedictins *de la Congregation de S. Maur*. uid. ſub uoce *voyage litteraire*. n.

Sens litteral & myſtique. uid. *Regles pour l'intelligence des écritures.*

(1110.) Séance de Louis XIV. *en ſon Lit de Juſtice* le 18. Mai 1643. in fol. & 8. Paris 1643, auctor eſt DU TILLET, *Greffier au Parlement*, & eius ſcriptum inſertum eſt Tom. 2. *Godofredi* p. 635. uid. le Long num. 10833. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1111.) Sethos. *Hiſtoire, ou vie tirée des monumens anecdotes de l'ancienne Egypte, traduite d'un Manuſcrit grec.* 1731. in 12. Tomi 3. *Tom.* 1. pagg.

liae iuſtas habuiſſe cauſſas belli, Sabaudis inferendi, & ut eo tutius laberet titulo haec uerba appoſuit : *Traduite de l'Italien* de F. R. A. R. U. *par un bon & vrai Francois*, fatetur etiam, ſe imitatum eſſe elegantis ingenii gallici (i. e. *Arnauldi*) ſcriptum, ante 30 annos in ſimili negotio & cauſſa exaratum uid. le Long l. c. n. 12186. qui etiam num. 12187. *Ieſuitae Petr* MONOD *L'Apologie françoiſe pour la maiſon de Savoye contre la premiere & ſeconde Savoyſienne* adducit.

pagg. 426. Tom. 2. & 3. pagg. 842. auctor uerſiunis huius hiſtoriae eſt abbas TERRASSON, *ſociet. regiae academiae ſcientiarum.*

(1112.) Le Spectateur, *ou le Socrate moderne, où l'on voit un portrait naif des Moeurs de ce Siecle, traduit de l'Anglois, à Amſterd.* 1714. in 12. Tom. 1. Haec uerſio gallica originis anglicae continet tantum 70. ſermones, qui recenſentur *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Febr. ſecundum editionem batavam n. 14. & menſe Martio eiusd. anni n. 11.

Tom. 2. huius Spectatoris prodiit *Amſtelodami* 1716. in 12. pagg. 544. & recenſetur in part. 2. Tomi 5 *de la bibliotheque ancienne & moderne* n. 5. ubi Tomo 2. idiomatis anglici non tantum, quantum priori Tomo conſtituitur pretium. . Sed *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1716. menſe Majo & Iunio n. 8. Tomus 2. uerſionis gallicae antefertur priori Tomo, deſiderant tamen etiam nonnulla in translatore gallico. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 114. Verſio autem gallica genuina & ad autographum fideliter expreſſa dicitur Tomo 2. *de la bibliotheque ancienne & moderne*, cum quo tamen iudicio non conueniunt *les Mémoires de Trevoux* 1716. menſe Iulio n. 8. ubi dicunt, translatorem gallicum non ubique potuiſſe tam paucis ſenſum uerborum exprimere, quam quidem auctor anglus in autographo id praeſtiterit.

Recenſetur quoque Tomus 2. *dans les Memoires de Trevoux* 1716. menſe Martio n. 2. & *in der Republyk der Geleerden* 1716. menſe Majo & Iunio n. 6.

n. 6. it. *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Febr. n. 10. & menſe Martio eiusd. anni n. 3.

Tom. 3. prodiit Amſtelod. 1717. in 12. pagg. 594. (uel ubi habet *L'Europe ſavante* 1718. menſ Nou. n. 5. a. 1718.) recenſetur quoque hic Tomus *dans l'Europe ſavante* l. c. cum laude & auctores huius libri, primum anglico idiomate conſcripti, Mr. ADDISON & STEELE dicuntur, (contulit tamen etiam quaedam ad hunc Spectatorem anglicum Decanus BERCLEY uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 83.) recenſetur itidem cum laude *dans la bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 8. part. 2. n. 6. ubi etiam Mr. ADDISON, *Secretariorum princeps* auctor illorum ſermonum dicitur, quibus ſubiecta eſt uox *Clio*, uel littera L, ex hac uoce deſumta, recenſetur quoque Tom. 3. cum laude propter ſtili iucunditatem *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1718. menſ. Ian. & Febr. n. 5. & *in der Republyk der Geleerden* 1718. menſe Ian. & Febr. n. 4. it. *in dem 3ten Stük der vermiſchten Bibliothec* n. 3. ubi auctor idiomatis anglici detegitur, qui ſit Mr. *Richard* STEELE uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 492. adde *den 55. Theil der teutſchen* Actor. eruditor. n. 8. ubi Tom. 1. 2. & 3. huius libri recenſentur & ſimul indicatur, Mr. Addiſon & *Richard* STEELE *(a)* eſſe auctores libri anglici. cf. etiam *den 70. Theil der teutſchen* Actor. eruditor. n. 5. *(b)* Prod-

(*a*) *Oeuvres diverſes de Mr. Steele ſur les Affaires de la grande Bretagne* prodierunt in 8. 1715. Amſtelodami.

(*b*) in Tomo 3. huius libri improbantur ſyſtemata & progreſſibus ſtudiorum obeſſe dicuntur.

Prodiit etiam *4tus* Tomus huius Spectatoris Amſtelodami. 1720. in 12. mai. pl. 23. & recenſetur cum laude *in der Republyk der Geleerden.* 1720. menſe Majo & Iun. n. 8. & in part. 84. *Actor. erudítor. germanic. Lipſienſ.* n. 5.

Tomus 5. huius Spectatoris publici iuris factus eſt 1721. Amſtelodami in 12. mai. pl. 20. & recenſetur *in der Republyk der Geleerden* 1721. menſe Sept. n. 5. ubi auctori magnum ingenii acumen tribuitur, recenſetur quoque in Tomo 17. part. 1. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 13.

Tomus 6. & ultimus, qui prodiit Amſtelod. 1726. in 12. recenſetur *dans la bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Iul. & Aug. n. 3. & menſe Nou. & Dec. eiusd. anni n. 6. Stilus uerſionis gallicae uariis ex cauſis reprehenditur ipſiusque auctoris cogitationes uulgares nimis eſſe dicuntur. Recenſetur etiam Tom. 6. huius Spectatoris *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Aprili n. 14. & ſtilus, quo liber conceptus, itidem floccipenditur.

(1113.) Le Spectateur François, (a) *à Paris*

(a) Recenſetur hoc ſcriptum paruum *dans les Mémoires hiſtoriques & critiques die* 15. Febr. 1722. *à Amſterd.* & *dans le Journal des Savans* 1722. menſe Oct. n. 6. p. 409. ubi auctores iudicant, hoc ſcriptum non magnae utilitati eſſe poſſe, recenſetur quoque in Tomo 2. part. 1. *de la bibliotheque françoiſe* n. 6. & auctor officio ſuo non ſatisfeciſſe dicitur cf. *Lettre à un ami ſur le Spectateur françois, qui s' imprime en Hollande*, quae epiſtola recenſetur *dans la bibliotheque françoiſe* Tom. 4. part. 1. 1724. n. 3. Auctor epiſtolaa illius laudat quidem in quibusdam auctorem *Spe-*

Paris 1722. in 12. pagg. 31. auctor eſt *Carlet* DE MARIVAUX, *(a)* qui in hoc ſcripto anglum quendam, nomine STEELE, (qui ſcripſit Spectatorem, anglico idiomate conceptum, & mores gentilium ſuorum perſtringit) imitaturus *(b)* Gallorum mores paſſim reprehendit.

Marivaux etiam plura adhuc ſcripta anonyma edidit uid. ſub uoce *Telemaque burleſque* & *Homere burleſque.*

Spectateur nouveau françois uid. ſub uoce *Nouveau Spectateur.*

(1114.) Spectateur litteraire, *à Paris* 1728. in 8. Auctor eſt Mr. CAMUSAT & forſitan etiam *Charlet* DE MARIVAUX, non autem abbas MANGENOT, uti perſuadere nobis uolunt *les Entretiens ſur les Voyages de Cyrus.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 998.

(1115.) La ſcience des medailles antiques & modernes pour l'inſtruction des perſonnes, *qui s' appliquent à les connoitre à Amſterd.* 1717. in 8. 1. Alph. pl. 4. quae editio eſt

---

Spectatoris gallici, ſed tamen etiam illum paſſim obſcuritatis & confuſionis, præſertim in titulo arguit, defendit etiam Gallos contra hunc auctorem, quos hic ſubinde perſtrinxerat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 55.

(*a*) Hunc auctor *du Dictionnaire Neologique* maxime perſtringit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 132.

(*b*) Spectatorem uarii imitati ſunt, nam 1737. Pariſiis prodiit ſcriptum ſub tit. *L' Ambigu* ad imitationem Spectatoris, In quo uaria moralia praecepta ſuppeditantur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1738. n. 5. p. 39. ubi auctor *de l'ambigu* laudatur.

eſt tertia; auctorem uero hic liber agnoſcit P. JOBERT, qui tamen in illo non niſi uulgaria proferre & nimius ubique P. *Harduini* admirator eſſe dicitur, cuius nugas & ſomnia magni aeſtimat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 426. recenſetur hic liber *in der Republyk der Geleerden* 1718. menſe Nou. & Dec. n. 4. ubi auctores uaria contra IOBERTUM monent & belgicam huius libri uerſionem promittunt.

(1116.) La ſcience du Calcul des Grandeurs & general *à Paris* 1714. in 4. libri 4. Tomi 2. 2. Alph. pl. 16. Auctor eſt *Carolus* REGNEAU, qui etiam edidit ANALYSE DEMONTRÉE; in hoc autem libro tractauit arithmeticam per numeros & litteras nimiis uerborum ambagibus. uid. Tom. 7. ſect. 3. *ſupplementor. ad noua acta eruditorum* n. 7. ubi hic liber recenſetur. it. *dans le Journal des Savans* 1715. menſ. Ianuar. n. 3. & menſ. Aprili n. 9.

(1117.) La ſcience pratique de l'Imprimerie, *contenant des Inſtructions très faciles pour ſe perfectioner dans cet art. à St. Omer* 1723. in 4. pagg. 292. auctor eſt *Martin Dominicus* FERTEL, *Bibliopola & typographus Audomaropolitanus (St. Omer)* in Belgio, cuius liber recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſ. Dec. n. 3. edit. Amſtel. & ex illo *in den Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 157.

(1118.) Sentence du Lieutenant Civil de Paris *contre deux Libelles*, (nimirum contra G. G. R.) *Theologi ad Ludovicum XIII. admonitionem*, (de qua uide in hac ipſa mea Bibliotheca anonymor.

nymor. ſub uoce *admonitio)* & contra *myſteria politica* (de quibus uide Placc. num. 1410. inter anon.) in 8. *Paris* 1625. Auctor eſt *Nicolas* DE BAILLEUL, qui ſententia ſua hac lata effecit, ut ambo haec ſcripta, contra quam ſententia fuit directa, publice combuſta fuerint die 30. Oct. 1625. Inſerta quoque eſt haec ſententia Tomo II. *du Mercure François.* uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 11860.

(1119.) Sentiment d'un Docteur de Sorbonne, auctor eſt HARDUINUS. uid. *den Bericht von neuen Büchern.* p. 194. & 491.

(1120.) Sentimens de Cléante *ou la Critique des Entretiens d'Ariſte & d'Eugene à Paris* 1671. & 1672. voll. 2. auctor eſt *Jean Barbier* D'AUCOURT, (*die Leipz. gel. Zeit.* perperam habent *d'Ancourt)* qui hoc ſcriptum oppoſuit Patri BOUHOURS, (*a*) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 287. & *la bibliotheque hiſtorique du Pere le Long* n. 17429. adde ſub uoce TRAITE' DE LA DELICATESSE.

(1121.) Les Sentimens d'un fidele Sujet (*b*) du Roi *ſur l'Arrêt du Parlement, du*

Yy *29. De-*

(*a*) De cuius libro uide in hac ipſa mea Bibliotheca anonymiana ſub uoce *Lettres à Madame* ſeq. num. 702.

(*b*) Le Long l. c. num. 9454* dicit de hoc libro: Quicquid ſit de auctore huius libri, qui impreſſus eſt *dans le Louvre*, & Typographus regius iuſſu regis primus hoc ſcriptum uendidit. Quicunque huic ſcripto, ſatis elaborato, ſtudium ſuum impenderit, prodidit certe, quod Mazarini potius amicus, quam fidelis regis ciuis ſit, hoc enim nomen

29. Decembre, contre le Cardinal Mazarin in 4. auctor anonymus *des obſervations veritables & desintereſſées ſur cet Ecrit* (de quo ſcripto uid. le Long l. c. num. 9455 *) dicit, eruditos Pariſienſes non conuenire, quis auctor ſit harum cogitationum (*Sentimens*) communiorem ſententiam hunc librum tribuere M. *Samuel* MARTINEAU, epiſcopo Bazenſi (*de Bazas*) alios contendere, quod comes (*Abel*) DE SERVIENT ſit auctor, alios illum librum tribuere (*Anthime Denis*) COHON (*ancien Evéque de Dol*) & multos affirmare, quod M. *Jean* SILHON (*a*) ſit auctor huius ſcripti.

(1122.) Le Siege de Mets (*b*) en 1552. in 4. *Paris* ap. *Eſtienne* 1553. ap. *Colignon* 1665. (*c*) Auctor eſt *Bertrand de Salignac de la* MOTHE-

nomen (*d'un fidele Sujet*) non meretur, quippe qui omni ſtudio leges ſtatus publici fundamentales deſtruere conatur. Le Long l. c. in numero 9455. & ſequentibus quaedam quoque ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(*a*) Quia SILHON fuit Secretarius Cardinalis *Mazarini* & huic *Mazarino* etiam nimis fauet in hoc, de quo agimus hic ſcripto, (qualem mentis propenſionem iam antea prodidit *dans l'Hiſtoire du Miniſtere du Cardinal Mazarin*, de quo ſcripto uid. Placcius num. 2364. inter anonym.) non ſine probabilitate etiam pro huius ſcripti auctore haberi poteſt.

(*b*) Haec obſeſſio ſuſcepta eſt per imperatorem Carolum V.

(*c*) Proſtat etiam italica huius ſcripti uerſio ſub tit. *Mets difeſa da Franceſco di Lorena, Duca di Ghiza, tradotta dal Franceſe*, in 4. *in Firenze*, *Onofrio* 1553. uid. le Long l. c. num. 7624. qui etiam in numeris antecedentibus

MOTHE-FENELON, qui praefationi tanquam auctor ſubſcripſit mortuus eſt 1599. Relatio haec uerboſa accurata eſt.

(1123.) Le Sire d' Aubigny. (*a*) *Nouvelle hiſtorique* in 12. *Paris* ap. *Girin* 1698. *Amſterdam.* 1700. Auctor eſt LESCONVELL, (*b*) *Bretonenſis.* Continet hic liber bella Italiae, ſub regno Caroli VIII. & Ludouici XII. ab anno 1494. usque ad annum 1512. geſta & orta propter quaedam amoris negotia inter hos duos principes & alia illarum aularum membra.

(1124.) Les Sirenes, *où diſcours ſur leurs formes & figures*, *Pariſ.* 1691. in 4. cum fig. auctor eſt *Claude* NICAISE cf. *Catalog. biblioth. Haſeanae.* p. 547.

Socrate moderne. uid. LE SPECTATEUR.

(1125.) (*a*) Le Soldat François 1604. & 1606. auctor huius ſcripti eſt dominus *Pierre* l' HOSTAL, *ou Hoſtaut, Seigneur de Roquebonne,*

bus & ſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, habet.

(*a*) *Beraud* STUART, ex familia regia Scotiae, qui appellabatur *Sire* D' AUBIGNY, huic hiſtoriae nomen dedit.

(*b*) Hic auctor eremita factus eſt, quia eius conatus ſemper fuerunt irriti, ita ut munus quoddam honorabile conſequi non potuerit, & hoc opuſculo illas horas, quas Pariſiis otio torpens transmiſerat, quodammodo uoluit reſarcire. Sic iudicat *Proſper Marchand* in nota ſua ad *Lettre* 194. *de Monſ. Bayle* p. 741. uid quoque le Long l. c. num. 7531, qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus etiam ſcripta quaedam ſimilia, & cum hoc conferenda, adducit.

Sendos, *Maucor & Vice-Chancelier de Navarre* (*a*) uid. *Scaligerana au mot* LOSTAUT. *Mr. Bayle dans la réponſe aux queſtions d'un provincial* p. 568. multos libros anonymos, contra le *Soldat françois* ſcriptos, indicat.

(1125.) (β) Le Solitaire aux deux Déſintereſsés; in 4. 1651. Auctor eſſe uidetur *Jean François Paul* DE RETS. Le Long l. c. num. 9430. dicit, ante aliquot dies legi duos libellos, quos magna cum ratione uocare poſſumus ſummam omnium actionum praeſentium; unus continet defenſionem huius Coadjutoris (DE RETS) ſub tit. *Avis déſintereſſé ſur ſa conduite*, & in altero eiusdem fere tituli reperitur Apologia, aut potius Panegyricus de Monſ. *le Prince*. Hoc ſcriptum autem eſt pro Coadiutore. Le Long l. c. in numeris praecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, profert.

Le Songe du Vergier. uid. in Placcio ad num. 27. pſeudonymor. a me notata. Nam hic liber

---

(*a*) *Le Long* l. c. num. 8522. uocat eum dominum d'ESTREAN, *Bearnois*, *Cancellarium Navarrae*. Agnoſcit autem auctor hoc ſcriptum pro ſuo in praefatione *de ſon Avant-Victorieux*. Conſtat 200. paginis & eum in finem ſcriptum eſt ſtilo eo tempore uſitato, ut excitet Henricum IV, arma ferre contra regem Hiſpaniae, quo regnum ſuum Navarrenſe recuperet. In quibusdam locis utiles & praeclarae res reperiuntur, ſed ſunt ſine ordine & male expreſſaae. Huic libro oppoſitus eſt *le Pacifique ou l'Anti-Soldat François* in 12. 1604. eodem ſtilo ſcriptus. Plura ſcripta cum hoc conferenda adducit le Long l. c. n. 8524. ſeqq.

liber non ſolum ad pſeudonymos, ſed etiam ad anonymos pertinet.

(1126.) La Souveraine Perfection de Dieu contra obiectiones Manichaeiſmi, in Petri Baelii libris diſſeminatas. Tomi 2. Amſtel. 1708. in 12. 1. Alph. pl. 12. Auctor eſt *Philippus* NAUDAEUS, *Prof. Mathem.* quondam *Berolinenſis.* uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1708. p. 10. 11. cf. ſupra tit. Lettre ſur le Traité de la ſouveraine perfection. n. 662.

(1127.) Sphére hiſtorique, *ou explication des ſignes du Zodiaque, des planetes & des conſtellations, à Paris* 1716. pagg. 388. In hoc libro mythologia bene illuſtratur, fabulaeque ad ſtellas in coelo applicatae explicantur & ex hiſtoria enucleantur, aliaque notatu digna occurrunt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 94. Auctor huius ſcripti eſt Mr. L' ARTIGAUT, *Pariſienſis.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 387. recenſetur hic liber *dans les Mémoires de Trevoux* 1719. menſe Dec. n. 3.

(1128.) La Statue du Roi Louis le Grand, *placée dans le Temple d'honneur: Deſſein du feu d'artifice pour cette Ceremonie* in 4. *Paris*, ap. *Caillou* 1689. Auctor eſt *Claudius Franciſc.* MENESTRIER, Ieſuita, mortuus 1705. uid. le Long l. c. num. 9773. cf. & in hac biblioth. mea anonymor. ſub uoce *Décoration*, ubi eſt ſcriptum, cum hoc conferendum.

(1129.) La Statue équeſtre de Louis le Grand, *placée dans le Temple de la Gloire: Deſſein*

ſein du Feu d'artifice ſur la Riviere de Seine, le 13 Août 1699. avec l'Explication des Figures, Medailles & Bas-reliefs in 4. *Paris* 1699. Auctor eſt *Claudius Franciſ.* MENESTRIER, *Ieſuita*, uid. le Long l. c. num 9807. cf. in hac mea bibliotheca ſub uoce *Décoration* & num. praeced. *Statue*, ubi ſcripta, cum hoc conferenda.

(1130.) Stuart (Marie) *Reine d'Ecoſſe: Nouvelle hiſtorique; quatre volumes* in 12. *Paris* ap. *Barbin.* 1675. Auctor eſt *Pierre le Peſant, Dominus de* BOIS-GILBERT, *Lieutenant General au Baillage de Rouen*, qui mortuus eſt 1714. uid. *le Long* l. c. num. 10047. qui etiam in numeris antecedentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Suaire. uid. *Hiſtoire du S. Suaire* n. 547 & *Traité du S. Suaire.*

Succeſſion des Meres. uid. *Traité de la ſucceſſion des Meres.*

Suite de l'Hiſtoire de la Rebellion. uid. ſub tit. *Hiſtoire de la Rebellion.* num. 541.

(1131.) Suite du Dialogue ſur les Droits de la Reine tres-Chrêtienne, (*a*) *par où ſe découvre la vanité des prétenſions de la France ſur les*

(*a*) Hoc ſcriptum eſt Critica in *Dialogue* (anonymi) *ſur les Droits de la Reine tres chrétienne* in 12. 1667. de quo uid. *Le Long* l. c. num. 11996. Noua editio recognita, correctior & auctior ſcripti Baronis DE LIZOLA prodiit in 12. 1668. uid. le Long l. c. num. 11997. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. adde etiam Placcium num. 615. 1792. & 2273. β inter anonym.

les Pais-Bas & Comté de Bourgogne in 12. 1667. Auctor eſſe uidetur *Franciſc.* Baro DE LIZOLA, uel LISOLA, *Francomtois.*

(1132.) Suite du Treſor des Treſors, *& réponſe à deux libelles, publiés contre le Treſor des Treſors de la France par les Officiers des Finances* in 4. 1616. auctor eſt *Jean* de BEAUFORT uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11604. adde ibidem num. 11600-11605. ubi indicantur ſcripta, cum *Beaufortii* ſcripto conferenda.

(1133.) Supplement, *contenant en abrége l'Inſtitution de vingt & une Univerſités de France, les noms & quelques particularités de la vie des Docteurs les plus connus dans le Droit civil & Canonique, avec des Remarques hiſtoriques* in 12. *à Paris chez Morel* 1686. auctor eſt *Antoine* BRUNEAU, *Aduocatus Parlamenti.* uid. le Long l. c. num. 16843, qui uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit in numeris antecedentibus.

(1134.) Supplement à la Gazette de Hollande. *(a)* Auctor eſſe dicitur P. *André de* GRAZAT, *Monachus ex ordine diſcalceatorum (Capuciner) Lugdunenſis in Gallia.*

(a) Haec ſcriptiuncula ſeditionibus inter illos, qui imperio ſubſunt, excitandis apta eſſe putatur & propterea multorum epiſcoporum mandatis in Gallia eius uenditio eſt prohibita. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 404. Hoc ſupplementum poſtea aliud nomen ſortitum, & inſcriptum eſt *Lettres curieuſes.* uid. *les Mémoires hiſtoriques & critiques* menſe Martio 1722. n. 5.

(1135.) Supplément au Traité dogmatique & hiſtorique des Edits *& autres moyens ſpirituels & temporels, dont on s' eſt ſervi dans tous les tems pour maintenir l'unité de l' Egliſe catholique par un Prêtre de l' Oratoire* in 4. *Paris* in typographia regia 1703. Hic tractatus ſupplementi loco eſſe debet ad tractatum Thomaſſini, *de l' Unité de l' Egliſe.* Auctor autem huius ſupplementi eſt *Charles* BORDES, *d' Orleans, Prêtre de l' Oratoire* qui mortuus eſt 1706. Opponitur hoc ſupplementum hiſtoriae edicti Nannetenſis, ab *Elia* BENOIT gallice editae, de qua uid in hac ipſa Bibliotheca mea anonym. ſub uoce *hiſtoire* & add. Le Long l. c. n. 1900.

Syſtême du Coeur uid. ſub uoce LES AGREMENS DU LANGAGE. n. 23. & ſub uoce LETTRES PERSANES n. 712.

Syſtême nouveau de Philoſophie ſeq. uid. ſub uoce *nouveau* n. 840.

Syſtême nouveau ſur la maniere de defendre les places uid. ſub uoce *nouveau* n. 841.

Syſtême nouveau de Microcoſme. uid. ſub uoce *nouveau* n. 839.

T.

(1136.) Table chronologique des Ordonnances, *faites par les Rois de France de la troiſiéme Race,* (*a*) *depuis Hugues Capet jusqu' en*

8*a*) Auctor praefationis nouam eamque accuratiorem mandatorum regiorum Galliae ordinis tertii (*de la troiſiéme.*

en 1400. in 4. *Paris* in typographeo regio 1706. Auctores ſunt *Claude* BERROYER, *Euſebe* DE LAURIERE & *Claude Alexis* LOGER, (qui mortuus 1714.) *aduocati Parlamenti.*

(1137.) Tableau chronologique de l'hiſtoire univerſelle en forme de Jeu *à Paris* 1722. Auctor & inuentor huius ludi chronologici eſt P. BUFFIER. Prima editio huius ſcripti prodiit 1717, ſecunda editio anni 1722. recenſetur *dans les Mémoires de Trevoux* 1722. menſe Majo n. 11.

(1138.) Le Tableau de tous les Traités de la Paix, *ou l'Hiſtoire de ce tems* in 8. *Paris* ap. *Laquehay* 1614. Auctor eſt du PRESCHIER, & tota haec hiſtoria eſt fictio ſub fictis nominibus. uid. le Long l. c. num. 8604.

(1139.) Le Tableau du gouvernement

me Race) notitiam ſuppeditat, quam hucusque ſuppeditata fuit. Hoc ſcriptum tantum exhibet compendium, aut tabulam chronologicam mandatorum, quae inſeri debebant huius collectionis uolumini. Auctor addere debuiſſet breves quasdam notas. Mandata autem conſiderari poſſunt, quatenus hiſtoriam & quatenus Iurisprudentiam ſpectant. Ordinem quidem chronologicum, quod utile & egregium fuiſſet, obſeruare uoluerunt auctores, ut promittunt in praefatione, ſed promiſſis ſuis non ſteterunt, potuiſſet autem hic ordo chronologicus optime ſatisfacere illorum deſiderio, qui hiſtoricum ſtudium tractant. vid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France.* num. 11347. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, & cum his tabulis chronologicis conferenda, adducit.

preſent, *ou Eloge de Son Eminence.* *(a)* Eſt Satyra in Cardinalem *Richelieu*, mille uerſibus conſtans, unde & uocari ſolet LA MILLIADE, in 8. *à Anvers* 1637. noua editio recognita, auctior & correctior in 4. *Pariſiis* die 29. Martii 1649. prodiit. Liber hic uehemente ſtilo conceptus eſt, quidam auctorem illius eſſe cenſuerunt *Michel* FAVEREAU, *Conſeiller en la Cour des Aides*, nam quanquam contra hunc librum ſcripſerat, id tamen eo tantum fine feciſſe putabatur, non quod libri

(*a*) Cardinal *Richelieu*, eo tempore, quo hoc ſcriptum comparebat, arceſſiuit omnes fere Galliae poetas celebres, ut de ſtilo auctoris coniecturas ſuas afferrent & hoc modo auctorem detegerent. Sed auctor ex praecautione paſſim ſtilum immutarat, & inaequalem reddiderat, ut cognoſci non poſſit. Compoſitum eſt hoc ſcriptum 1636. & Cardinal *Richelieu* acerbe in illo excipitur, adeo ut inter alia omnia ſcripta, quae contra illum prodierunt, hoc quam aegerrime tulerit, iſtoque maxime irritatus fuerit, nec minus, *Patris Joſeph*, *Cancellarii Seguier*, *Primarii Praeſidis Le Jays*, *des Noyers*, *de Chabigny*, *Bullion* &c. miniſtrorum aulae gallicae, Cardinali *Richelieu* nimis fauentium, & eius commoda prouehentium mores & uitae ratio perſtringuntur. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 13946. & adde ap. eundem a num. 13945. usque ad num. 13967. qui de hiſtoria uitae Cardinalis *Richelieu* ſcriptores uarios indicant, nec minus huc pertinet numerus 8894. 8927. 9089. 9090. adde quoque in hac mea Bibliotheca anonymor. titulum *La Cordonniere de Loudun*. n. 190. Tres libri potiſſimum hunc Cardinalem irritarunt, nimirum *La Cordonniere de Loudun. La ſainte Fiacre*, *où l'enlebement des Reliques de Saint Fiacre*, quod ſcriptum eſt Satyra, 120 uerſibus conſtans, & occaſione reliquiarum, de S. *Fiacre* Pariſios cum aegrotaret ob haemorrhoides Cardinalis *Richelieu* translatarum.

libri huius non ſit auctor, ſed ut eo tutius lateret, uid. *Patiniana* p. 77. Mortuus eſt FAVEREAU 1638. Meliori autem iure haec tabula tribuitur *à Charles* BEYZ *celebri poetae*, qui etiam auctor eſt poematis *ſur les Triomphes de Louis* XIII, & aliorum poematum illius temporis. Faſſus eſt ipſe BEYZ ſub finem uitae ſuae moriens ſub initium anni 1668 uni amicorum ſuorum, ſe eſſe auctorem huius ſcripti, qui amicus hoc confirmauit aliis e. g. auctori *du Portrait de Cardinal de Richelieu* 1669 quod ſcriptum aſſeruatur nondum impreſſum in Muſeo *(Cabinet)* praeſidis *Rolland. Beyzius* etiam in carceres ſiue *Baſtille* coniiciebatur ibi 5. uel 6. menſes detentus, quia ſuſpicio in illum ceciderat, quod ſit huius ſcripti auctor, nec dimiſſus eſſet e carceribus, niſi inventa fuiſſet inter eius MSta poema 200 uerſuum, quod contradicebat *aù tableau du gouvernement*, unde quidam credebant hoc ſcriptum *à* BEYZIO confectum eſſe non poſſe.

(1140.) Tables contenant les Noms des Provençaux illuſtres (*a*) *par leurs actions illuſtres & faits militaires, par élevation aux grandes Dignitez de l' Egliſe, colligées de quantité d'Hiſtoires Chrêtiennes & Militaires, imprimées ou manuſcrites, Chartres d' Egliſes, Archives, Greſes & au-*

(*a*) Le Long l. c. num. 15302. monet, has tabulas eſſe falſiſſimas & repetitiones inutiles, magnumque numerum nominum alienorum immiſceri, quorum perſonae nullo modo fuerunt celebres. Le Long ibid. toto articulo II. multa adhuc ſcripta, Hiſtoriam Provinciae illuſtrantia, adducit.

& autres Monumens publics: par Pierre d'HOZIER, Conſeiller d'Etat & Juge General des Noms & Blazons de France, in fol. Aix ap. David 1677. Louis DE CORMIS, Sieur de Beaurecueil, Preſident à Mortier au Parlement d'Aix eſt potius auctor & non M. d'HOZIER.

(1141.) Tables genealogiques *de pluſieurs Familles de France, particuliérement des Ducs & Pairs & des Marêchaux de France*: in fol. *Paris* 1664. tabulae hae confectae ſunt a SAINT MARTIN, *Chevalier d'Armes, Gentilhomme Provençal* & inciſae ſunt aeri a *François de la Pointe*. uid. *le Long* l. c. num. 16263. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus alias tabulas genealogicas indicat.

Taleſtris *la nouvelle)* uid. *Nouvelle Taleſtris* num. 849.

(1142.) Tarſis & Zelie. Auctor eſt Abbas LE VAYER. uid. notas ad *Boileau* ſatyras editionis 1717. p. 62.

(1143.) Telemacomanie, *ou la cenſure & critique du Roman, intitulé:* Les avantures de Telemaque, *Eleuterople* 1700. in 12. Auctor eſſe dicitur abbas FAYDIT (*a*) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 36.

(1144.)

(*a*) Sed ſcriptum hoc non magni aeſtimatur, ille liber qui contra hunc ipſum librum *Feneloni* prodiit ſub tit. *Critique des Avantures de Telemaque* maioris pretii habetur, oppoſitum etiam eſt priori libro aliud ſcriptum, quod titulum gerit, *Critique d'un livre, intitulé La Telemacomanie.*

(1144.) Telemaque, *(a)* primum nullo auctoris nomine addito prodiit, ſubſequentibus autem editionibus praefixum eſt nomen *Franciſci Salignac de la Motte* FENELON. *(b)*

(1145.) Telemaque burlesque, auctor eſt Mr. *Carlet* de MARIVAUX. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 493.

Tertulle *l'orateur convaincu*, uid. L'Orateur Tertulle. n. 870.

(1046. *a*)

(a) Incredibile dictu eſt, hunc librum in uno anno uicies & bis impreſſum eſſe, quia tam auide coemebatur liber, quem ſeruus quidam Feneloni ei ſubductum prelo tradiderat, iam uel quadragies prelum reliquit. Conſcriptus autem eſt liber a *Fenelone* in gratiam Delphini, cui commode & ſcite ſub amoenis hiſtoriis moralia tradere uolebat Fenelon. Proſtat etiam nunc germanica huius libri in ſermone ligata uerſio a *Neukircho* elaborata *Onoldini*, cuius 1. pars prodiit 1727. in fol. cum elegantiſſimis fig. aen. duae poſteriores partes ibid. 1738. in fol. Alia huius uerſionis editio in 4. mai. ibidem procurata eſt 1738.

(b) FENELON erat membrum *de l' academie françoiſe*, in eam 1693. receptus. uid. illuſtris Struuii introduct. in notit. rei litterar. c. 10. §. 18. p. 870. qui etiam p. 825. uaria notatu digna de myſticis Feneloni controuerſiis ſuppeditat, cetera de hac materia uid. in *Iaegeri Hiſt. eccleſiaſtica* Tom. 2. & in *Vhſens Kirchen-Hiſtorie des 17ten* Seculi p. 597. Mortuus eſt FENELON 1714. d. 18. Ian. de cuius ſcriptis & fatis uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 28. 34. & 41. uita Feneloni breuiter deſcribitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 97. & 789. & ſeorſum etiam proſtat conſcripta eius uita, in anglicam quoque linguam 1724. translata. *Hiſtoire de la Vie & des ouvrages de Meſſire Fr. Salignac de la Mothe-Fenelon* prodiit Amſtel. 1727. *Feneloni* vita etiam deſcribitur in Tom. 38. *des Mémoires du Pere Niceron.*

(1046. α) Theatre des Cités du monde *à Cologne* 1575. in fol. auctor eſt *Georg* de BRUIN uid. catalog. Biblioth. Haſeanae p. 653.

(1146. β) Teſtament politique de Jean Baptiſte Colbert, (*a*) *Miniſtre d' Etat, où l'on voit ce qui s'eſt paſſé ſous le Regne de Luis le Grand jusqu' en 1683, avec des remarques ſur le Gouvernement du Roïaume* in 12. *la Haye* ap. *van Bulderen* 1694. auctor eſt *Gatien de Sandras* COURTILZ (*b*) qui peſſime in hoc libro imitatus eſt egregium teſtamenti politici Cardinalis *de Richelieu* exemplum. uid. le Long l. c. num. 9738. qui etiam num. 9739. uitam Colberti, (*c*) per anonymum ſcriptam, adducit.

(1147.) Teſtament politique du Marquis de Louvois, (*d*) *Miniſtre d' Etat ſous Louis XIV, où l'on voit ce qui s' eſt paſſé de plus remarquable en*

(*a*) Qui mortuus eſt 1683.

(*b*) Perperam itaque tribuitur hoc teſtamentum P. Nizeron *in den Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 637.

(*c*) *La Vie de Jean Baptiſte Colbert differt* a teſtamento politico Colberti, & prius ſcriptum ab alio auctore, quam a COURTILZIO eſt exaratum uid. in hac ipſa Biblioth. mea anonym. ſub uoc. *Vie.* Poſterius confecit *Gatien de Sandras* de COURTILZ, prius autem alius auctor anonymus. Hoc prodiit 1694, illud 1695. uid. le Long. l. c. num. 9738. & 9739.

(*d*) *Michel François* le TELLIER, Marquis de LOUVOIS mortuus eſt 1691.

en France jusqu' à ſa mort in 12. Cologne, ap. *le Politique* 1695. *Monſ. Bayle dans ſes lettres à l' auteur des Remarques ſur la Confeſſion de Foi de Sancy* dicit, auctorem des *Intrigues galantes des Rois de France* quoque confeciſſe *la Vie de Monſ. Colbert* & *le Teſtament politique de Monſ. de Louvois*, adde etiam *les Remarques ſur la Confeſſion de Foi de Sancy* p. 264. editionis 1699. Non indicat autem *Bayle* nomen auctoris, uerum obſcure modo illud ſubinnuit. Auctor, *des Memoires de Litterature*, qui Tom. 1. p. 194. inſeruit *des mémoires touchant Gatien de Sandras* COURTILZ, (quam relationem uariis in momentis ipſe auctor emendat Tom. 2. *des mémoires de Litterature* p. 464. hoc teſtamentum de Louvois a COURTILZIO exaratum eſſe putat. De ualore autem huius ſcripti iudicat le Long l. c. num. 9780. illud eſſe ſuppoſititium & non maioris aeſtimandum, quam *Teſtamentum Colberti*, refertumque eſſe multis falſis relationibus & calumniis, peiusque adhuc quam *teſtamentum Colberti*.

Teſtament politique du Cardinal de Richelieu, *troiſiéme volume*. uid. ſub tit. *La politique de France*. n. 912.

(1148.) Teſtament politique de Charles V. *Duc de Lorraine & de Bar, depoſé entre les mains de l' Empereur Leopold à Presbourg, le 29. Decembre 1687. en faveur du Roi de Hongrie & de ſes Succeſſeurs arrivans à l' Empire* in 8. *Leipſic* ap. *Weidmann*. 1696. *Henr*. DE STRAAT-

MAN,

MAN. (*a*) Conſiliarius aulicus imperatoris auctor eſſe uidetur; auctor ſaltim *du Mémoire*, cui tit. *L'Allemagne menacée d'être bien-tot réduite en Monarchie abſolue*, illi hoc ſcriptum tribuit, & ita ſcribit (cuius uerba gallica in latinum conuerſa hic exhibentur) *Margiette* uel *Marguette de Chevremont, Prêtre habitué à Paris, qui editionem huius ſcripti curauit non habebat tantum ingenii nec tantum experientiae, quantum ad tale opus requirebatur, ille mihi tot particularia retulit, quomodo hoc teſtamentum in ſuas manus inciderit, ut facile crediderim, quod ſi hoc teſtamentum non ab ipſo principe illo, cuius nomen expreſſum in titulo, exaratum eſt, tamen a peritiſſimo quodam imperatoris miniſtro (in margine additur* M. DE'STRAATMAN) *confectum eſt, ſed a quocunque etiam profectum ſit, non poteſt negari, quod contineat omnes actiones ſecretas & totam politicam domus auſtriacae.*

(1149.)

(*a*) Monſ. *Bayle* p. 524. *de ſes Lettres*, *Lettre* 136. gallice, quae hic latina ſuppeditantur ita ſcribit: Hoc Manifeſtum (liceat ita loqui) eſt ſcriptum ſuppoſititium, & quidam ſagaces uiri coniiciunt, Cardinalem DE FÜRSTEMBERG eſſe auctorem, ſed poterat ille elegantius ſcribere in gallica lingua, quae elegantia in hoc ſcripto non apparet. Dicunt autem illum conſulto dure ſcripſiſſe & Latiniſmos tot ſuo ſcripto immiſcuiſſe, ut durius lateret. uid. le Long l. c. num. 15499. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, de Carolo V. duce Lotharingiae agentia, adducit. Proprie hoc ſcriptum non pertinet ad hiſtoriam gallicam, ut le Long l. c. ipſe fatetur, nam ualde indirecte in illo de Gallia agitur; Le Long autem ideo eius mentionem fecit in bibliotheca ſua hiſtorica, propter illuſtre nomen, quod gerit ſcriptum.

(1149.) Theatre Italien. Prima pars prodiit 1694. Editioni Pariſienſi anni 1718. (a) praefixum eſt auctoris nomen, qui eſt A. *Evariſtus* GHERARDI.

(1150.) Theophante, *ou la Rencontre des Dieux en l'Entrée du Marquis de Saint-Chamond, Lieutenant General de ſa Majeſté au Païs de Provence dans la ville d'Aix le 10 Novembre* 1634. in 4. *Aix*, 1638. Auctor eſt *Jean* PASTOURANE, *Jeſuite*, uid. le Long l. c. num. 10771. * qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1151.) Theſes d'Etat, *tirées de la politique Chrêtienne, preſentées à M. le Prince de Conty* in 4. *Paris* ap. *Pepingué* 1649. auctor eſt de SAINT-CLEMENT. uid. le Long. l. c. num. 9291.

(1152.) Thirſis & Amarante, eſt Fabula, quae Mr. LA FONTAINE auctorem habet. uid. Notas ad Tom. 2. operum *de Boileau*. p. 204.

(1153.) Toſcane Françoiſe italienne in 8. *Paris* 1601. Auctor eſt *Claude* CHAPPUYS, qui litteras ſui nominis initiales addidit epiſtolae dedicatoriae. uid. le Long l. c. num. 16368. nam

(a) Haec editio prodiit ap. *le Cene* & eſt collectio *de toutes les comédies & ſcènes Françoiſes, jouées par les Comédiens Italiens pendant tout le tems, qu'ils ont été au Service* cum fig. aeneis & Ariis decantatis. Partes 6. in 12. Prima pars Pariſiis prohibita, ſed in exteris locis iterum impreſſa eſt. Poſtquam autem auctor priuilegium adeptus erat, partem 1 denuo prelo dedit & 5 partes adhuc addidit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 158.

hic in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de eodem argumento agentia, & conferenda cum hoc ſcripto adducit.

Tradition veritable de l'egliſe, de la predeſtination & de la grace. uid. inter anonym. german. ſub uoce *Tradition.*

(1154.) Tradition de l'Egliſe romaine ſur la predeſtination, auctor eſt P. QUESNELLUS. uid. *Simonii Bibliotheque critique* Tom. 3. cap. 7. p. 78.

(1155.) Tradition, ou Hiſtoire de l'Egliſe ſur le Sacrament du Mariage, *à Paris* 1725. in 4. uoll. 3. auctor eſt Mr. GIBERT, recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1727. menſe Febr. n. 4. it. menſe Aprili eiusd. anni n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 259.

(1156.) Traduction des epîtres heroïques d'Ovide, auctor huius gallicae uerſionis eſt abbas BARTINUS. uid. *Acta eruditor. Lipſienſia latina.* 1710. p. 122.

(1157.) Traduction des ecloges de Virgile *avec des notes critiques & hiſtoriques, à Paris chez Jaques Etienne* 1708. in 12. Ieſuita CATRON pro auctore huius uerſionis habetur.

(1158.) Traité (*a*) de la puiſſance eccleſiaſti-

(*a*) Hic tractatus in gratiam theologorum iuniorum compoſitus eſt, qui obligantur defendere quatuor propoſitiones, contentas in Declaratione Cleri gallicani anni 1682. Explicatae ibi ſunt ſatis uerboſe hae propoſitiones, cum ſpecialibus probationibus cuiuslibet propoſitionis, ubi deteguntur

ſiaſtique & ſeculiere par un Docteur en Theologie de la Faculté *de Paris.* 1707. in 8. 2. Alph. pl. 3. auctor eſt Mr. *Louis Ellies* DU PIN. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1708. p. 173. & *acta eruditorum Lipſienſia latina* 1709. p. 379. & Tom. 4. ſupplementor. ad acta eruditor. p. 146. it. Caſauboniana p. 341. & *le Long dans la bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2540.* qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1159.) Traité (*a*) general de la Regale, *trouvé parmi les Mémoires de feu M. de Pamiers* (*b*) in 4. 1680. 1681. * auctor eſt *Pierre* BERTIER, *Epiſcopus de Rieux*, deinde Epiſcopus *de Montauban*, in qua dignitate etiam mortuus eſt.

---

tur principia & regulae libertatis eccleſiae Gallicanae. uid. *Supplement du Journal des Savans du* 28. *Fevrier* 1708.

(*a*) Hic tractatus diviſus eſt in 4 libros. Primus tractat de natura, origine & progreſſu Regalis. 2. quod Regale non poſſit eſſe iuſtum, niſi ab eccleſia fuerit conceſſum. 3. de iniuſtitia Regalis, ſi ad omnes epiſcopatus regni extenditur. 4. ſolvit difficultates, in hoc momento occurrentes.

(*b*) Impreſſus eſt hic tractatus Lugduni (Lyon) cura abbatis *de la Roche*, qui mortuus eſt 1715. & qui epiſcopo *Pamiers*, quoad uiuebat, ualde deditus erat.

Proſtat etiam latina huius tractatus uerſio ſub titulo: *Tractatus generalis de Regalia*, qui primum gallico ſermone prodiit, nunc latino donatus auctior & correctior, editus cum aliis opuſculis, ad eandem materiam ſpectantibus in 4.1689. (in Abbatia S. Galli haec uerſio eſt impreſ-

ſa cu-

(1160.) Traité de l'Opinion, (*a*) *ou Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire des progrès de l'Eſprit humain*, in 12. Tomi X. uoll. 6. *à Paris* 1733. Vol. 1. pagg. 646. ſine praef. Vol. 2. pagg. 677 Vol. 3. pagg. 683. Vol. 4. pagg. 640. Vol. 5. pagg. 594. Vol. 6. pagg. 593. Auctor huius tractatus eſt *Gilbert Charles* LE GENDRE, *Marquis de St. Aubin ſur Loire. uid. die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 578. & *Hiſtoire d'un voyage litteraire, fait en* 1733. (*par Joncourt*) p. 36.

(1161.) Traité des Droits (*b*) de la Reine *ſur divers Etats de la Monarchie d'Eſpagne* in

---

ſa, cura Cardinalis *Sfondratae*, Abbatis huius loci) uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2773. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta, de regali agentia, adducit.

(*a*) Scopus libri eſt, oſtendere, nos plures opiniones, quam ueritates habere Vol. 1. agit de litteris humanioribus, eloquentia, Poeſi & Hiſtoria. Vol. 2. de Philoſophia & diuerſis in illa ſectis. Vol. 3. de antiqua & recentiori metaphyſica, de conuerſatione arcana iactitata ab illis cum ſpiritibus. Vol. 4. de Matheſi, Phyſica, Aſtronomia; Medicina, Chymia, Aſtrologia & aliis uaticinandi artibus. Vol. 5. de Politica. Vol. 6. de Morali diſciplina. Varietas opinionum ex omnibus fere gentibus Philoſophorum magnam iucunditatem lectoribus parit. Prodiit etiam ſupplementum ad hoc opus, quod aliqua additamenta & correctiones continet. Recenſetur *dans le Journal des Savans* 1733. menſ. Sept. n. 11. & continuatur ibidem menſ. Octob. eiusd. anni n. 5. ubi auctores uarias Hiſtoricorum contradictiones adducunt.

(*b*) *Bilain* mortuus eſt 1672. *Moreri in Lexico ſuo* editionis 1713. monet *Amable* DE BOURZEIS, *Abbatem de Saint Martin de Cores, membrum academiae gallicae*, qui mor-

in 4. & in 12. *Paris* in typographeo regio 1667. auctor eſt *Anton.* BILAIN, *Advocatus Parlamenti*, qui in hoc tractatu defendit iura *Mariae Tereſiae Auſtriacae* in Belgium (ſine dubio hiſpanicum).

(1162.) Traité des petits Tourbillons de la matiere ſubtile, *où l'on fait voir par les ſeuls effets du choc, que l'Univers eſt rempli d'une matiere tres fluide* ſq. *par un Prêtre de l'Oratoire à Paris* 1727. in 4. pagg. 56. auctor eſt P. MAZIERE. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1728. menſe Febr. n. 3. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 430. recenſetur quoque *dans les Mémoires de Trevoux* 1728. menſe Febr. n. 4.

(1163.) Traité (a) des empêchemens du Mariage, *où l'on fait voir que le Droit, qu'ont les*

mortuus eſt 1672. etiam potiſſimum iura huius reginae eruiſſe & ſtabiliuiſſe.

Hiſpanice uerſus eſt hic tractatus in 12. *Paris* 1667.

Latine per *Jean Baptiſte* DU HAMEL, qui autem non appoſuit nomen ſuum, ſed eſt anonymus, *Pariſiis* e typographeo regio 1667. in 4. & in 12.

Germanice per *Guſemeyerum* in 4. 1667. uid. *le Long* l. c. num. 11993.

(a) Tractatus hic cum iudicio atque ſolide ſcriptus, nec non curioſus eſt, & loco *Apologiae* eſſe debet pro *Launojo*, qui edidit *Regiam in matrimonium poteſtatem*, uel tractatum *de iure ſecularium principum* de ſanciendis impedimentis, matrimonium dirimentibus. Contra hunc *Launoji* tractatum ſcripſerunt LEULLIER (anonym.) in obſervationibus contra librum *Launoji*, de quibus obſeruationibus uid. ſub tit. *Obſervationes*, in hac ipſa Bibliothe-

ca

les Rois, ou les Princes d'en établir à l'égard de leurs Sujets, n'a pû leur être ôté par violence, ou par pieté; par un Profeſſeur en Theologie in 8. *Cologne*, ap. *Gymnicus* 1691. Auctor eſt *Jacques* BOILEAU, *Doctor Sorbonicus*, qui mortuus eſt 1716.

(1164.) Traité de la Succeſſion des Meres *en vertu de l'Edit de Saint Maur avec une diſſertation ſur les Droits de la Mere en la ſucceſſion de ſes enfans, au cas de la ſubſtitution pupillaire,*

ca mea anonymor. & alius anonymus, qui eſt *Jean* GERBAIS, *dans le Traité pacifique du pouvoir de l'Egliſe, & des Princes ſur les empêchemens du Mariage* in 4. *Paris* ap. *Maſbel* 1690. GERBAIS erat *Doctor Sorbonnicus* & mortuus eſt 1699. Mediam ſententiam inter *Launojum* (contra quem ſcripſit) & alios tenere uoluit GERBAIS, ſed eius media propoſita, non omnibus ſeſe approbarunt, nam remedium omnes res componendi inuenit, dum illas reliquit in ſtatu, in quo ſunt, h. e. ut efficiat, quo eccleſia in poſſeſſione maneat, confirmare impedimenta matrimoniorum, & haec omnia innituntur pietate principum, quibus ſuffecit ſe abdicare ab hoc iure, aut eius exercitio, & maius ius habebunt, cur non debeant illud ius appetere; ſic iudicat auctor in numero praecedente adductus. GERBAISIUS in parte 1 ſui operis oſtendit, *Galeſium, epiſcopum Rubenenſem* non ſine ratione de matrimonio docuiſſe, & in parte 2 quod etiam *Launojus*, non inepte docuerit, qui tamen contrarium quam *Galeſius* ſtatuit & indicem erratorum, in libro *Galeſii* contentorum, edidit, de quo uid. le Long l. c. num. 2627. BOILEAU igitur contra *Leullier* & *Gerbais*, aduerſarios *Launoji*, ſuum direxit tractatum & *Launojum* defendit. uid. le Long l. c. n. 2629. & 2630, qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

laire, à Dijon 1723. in 8. pagg. 233. Abbas BOUHIER, qui auctor eſt huius ſcripti, explicat & corrigit edictum illud 1567. *à Saint Maur* promulgatum de matrum in bona liberorum ſuorum defunctorum iure & ſucceſſione.

(1165.) Traité touchant les Droits du Roi tres Chrêtien *ſur pluſieurs Etats & Seigneuries poſſedés par pluſieurs Princes voiſins & pour prouver, qu'il tient à juſte titre pluſieurs Provinces, conteſtées par les Princes Etrangers. Recherches pour montrer, que pluſieurs Provinces & villes du Roiaume ſont du Domaine du Roi. Uſurpations faites ſur les trois Evêchés, Mets, Toul & Verdun. Du droit d'Aubeine & du Treſor des Chartres, le tout compoſé & recueilli avec les preuves par Pierre* DUPUY (*a*) in fol. *Paris* ap. *Courbé* 1655. *Rouen* 1670.

(*a*) Qui mortuus eſt 1651. Licet hic tractatus ſub ſolo huius DUPUY nomine prodierit, quia poſt mortem inter eius MSta reperiebatur, tamen in labore hoc illum adiuuit *Theodorus* GODEFROY, cui magna pars huius tractatus eſt tribuenda, diuerſi enim tractatus, ex quibus haec collectio conſtat, propria eius manu ſcripti reperiuntur in 3 uoluminibus in fol. in Bibliotheca *Dionyſii Godofredi*, eius nepotis, & in MStis regiae Bibliothecae hi tractatus ſignati ſunt per T. G. quas litteras *Godofredus* ſua manu omnibus ſuis operibus praemittebat. Ambobus etiam iis uiris a Cardinale de *Richelieu* haec opera impoſita eſt, uti apparet ex epiſtola originali, ab ambobus his uiris ſubſcripta, & ad Cardinalem die 27. Octobris 1631. exarata, in qua rationem ipſi reddunt, quid elaborarint; hanc epiſtolam totam inſeruit le Long l. c. num. 11934. ex qua apparet, quod hi duo uiri quotannis pro labore ſuo acceperint 4000 *li-*

vres.

(1166.) Traité de la Delicateſſe. Auctor eſt abbas DE VILLARS, qui defendit in hoc ſcri-

---

tres. Hoc opus foret accuratius & magis completum, ſi publicatum eſſet ſecundum ipſius *Theodori* GODOFREDI commentarios (*Mémoires*) & reſpublica litteraria habere hoc modo poſſet multas additiones & correctiones, quae ualde neceſſariae uidentur, item quosdam tractatus, qui nondum fuerunt editi. Hoc permouit *Dionyſium Godofredum*, eius nepotem, ut conſtitueret apud ſe, nouam editionem procurare, & iſti adiungere proprias quasdam ſuas disquiſitiones, quae hoc opus magis amplum reddunt & pluris aeſtimandum. In ordine autem, qui antea fuit obſeruatus, auctor nihil mutabit. Conſtabit haec editio duabus ex partibus. In prima regis iura probabuntur in iſtas prouincias, quas non poſſidet, & quae inde a ſeculo acquiſitae & regno Galliae adiectae ſunt. In ſecunda parte tractabitur de iuribus in diuerſas prouincias & urbes regni. In prima parte uariae tractationes comparere debuerunt, quae non ſunt in praecedentibus editionibus, inter alia tractatio de Germania, agitur ibi de huius regni fundatione, de eius amplitudine & ſucceſſione regum in ſtirpe Caroli Magni, omnia hiſtorice pertractantur, & auctor non inquirit in iura Galliae. Erunt etiam in ſecunda parte multi articuli & tractatus, qui non ſunt in editione 1655, adeo ut quaelibet pars effectura ſit uolumen in fol. iuſtae magnitudinis. Adiungi poterunt huic ſcripto tria alia opuſcula, quae nondum fuerunt publicata, Primum *des Apanages des Enfans de France* 2) *des Regences.* 3) *du Douaire des Reines*, aut ſeorſum publicari poſſent haec opuſcula, ſi uolumina haec non caperent illa. Documenta deinde ſequentur, quae explebunt forſitan 3 uel 4 uolumina. Haec collectio igitur continebit plures, quam 400 tractatus diuerſos. Licet nihil in priori ordine mutatum fuerit, tamen multae additiones & correctiones, quae ibi occurrunt, nouum opus efficiunt. Principium, quod auctor elegit, nihil proferre ſine iuſtis & ſolidis probationibus, requirit magnum ſtudi-

ſcripto *Entretiens d'Ariſte & d'Eugene contre les Sentimens de Cleanthe.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 287. adde ſupra uocem *Sentimens* n.

(1167.) Traité du dogme de la probabilité, *ou du Choix & de l'uſage, qu'on doit faire des opinions probables dans les queſtions de la morale, diviſé en deux parties, dont l'une eſt hiſtorique & l'autre dogmatique* 11. pl. Hic tractatus eſt liberior quaedam uerſio duarum diſſertationum, quas olim cel. Prof. COTTA Ienae defendit.

(1168.) Traité de la Terre, fondée ſur les eaux 1704. in 8, pl. 8. Auctor huius tractatus eſt Mr. la GRAVE, *Paſtor quondam eccleſiae gallicanae Schwvedtenſis*, qui in hoc ſcripto multa reprehendit in *Conrardi* Pſalmis, apud Reformatos Pariſienſes & Geneuenſes plerumque uſitatis, in cuius uerſione multos errores latere putat. Scriptum Mr. DE LA GRAVE recenſetur *in der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen.* 1734. p. 639.

(1169.) Traité des Ponts, *(a) où il eſt parlé*

ſtudium & accuratiſſimas inquiſitiones, ut opus tanti ualoris, ſi fieri poſſet, ad ſummum faſtigium perduceretur. GODOFREDUS nullum alium ſcopum habuit, quam ut ſatisfaceret ſuae curioſitati in ſuis disquiſitionibus, hinc omnia congeſſit, quae publico prodeſſe poſſe putabat. uid. le Long l. c. num. 11934.

(*a*) Auctor nouas ſuppeditauit in hoc libro pontes conſtruendi regulas. Recenſetur eius ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Iunio art. 2. it. *in der Republyk der Geleerden* 1718. menſe Iulio & Auguſto n. 7. & in

parlé de ceux des Romains & de ceux des modernes, tant de ceux de maçonnerie, que de charpente & de leur diſpoſition dans toutes ſortes de lieux à Paris 1716. in 12. pagg. 215, auctor eſt Mr. GAUTIER, (*a*) qui titulo quidem ſuum non ſubiecit nomen, ſed tamen dedicationi.

(1170.) Traité hiſtorique, *contenant le jugement d'un Proteſtant ſur la Theologie myſtique, ſur le Quietiſme & ſur les Demêlés de Mr. L' Eveque de Meaux avec Mr. l' Archevêque de Cambray, avec le problème contre Mr. l' Archeveque de Paris* 1700. in 12. Auctor eſt Mr. JURIEU. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 38. Eximium IURIAEEI elogium deprehenditur *dans les lettres galantes* IV. 101.

(1171.) Traité de la Police, *ou l'on trouve l' Hi-*

---

in actis eruditor. Lipſienſ. latin. 1718. menſe Sept. num. 7. ubi etiam n. 8. aliud ſcriptum Mr. GAUTIER recenſetur, in quo contra prima architecturae elementa peccaſſe dicitur, ſed *dans les Mémoires de Trevoux* 1719. menſe Febr. n. 9. e contrario Mr. GAUTIER propter ſoliditatem & ſcientiam in hac diſciplina laudatur. Auctor mentionem fecit omnium fere cuiuslibet generis pontium, omiſit tamen pontem celebrem *Gardonis* in Languedocia inferiori. uid. *Journal des Savans* 1716. menſe Sept. art. 5. ubi hoc ſcriptum etiam recenſetur. adde *Memoirs of Litterature* 1717. menſe Aprili n. 3. ubi ad quosdam libros, in quibus pons Gardonis deſcriptus eſt, remittitur. Adde etiam *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 129. Adiecit quoque auctor edicta, propter pontes euulgata, pontes autem ipſos celebriores tabulis aeneis expreſſit.

(*a*) Non confundendus eſt hic GAUTIER cum *Claudio* GAUTIER, famoſo & mordaciſſimo aduocato, de quo uideantur notae ad *Boileau* ſatyram 8. p. 127. edit. 1717.

l'Hiſtoire de ſon Etabliſſement, les Fonctions & les Prérogatives de ſes Magiſtrats, toutes les Loix & Reglemens qui la concerne; avec une Deſcription hiſtorique & topographique de Paris & huit Plans gravés, qui repreſentent ſon ancien état & ſes divers accroiſſemens; 2. uoll. in fol. *Paris* 1705-1710. Auctor eſt *Nicolas* DE LAMARE, *Regi Galliae quondam a conſiliis, Commiſſaire au Châtelet de Paris.* uid. le Long l. c. num. 14550.

(1172.) Traité hiſtorique des excommunications (*a*) ſq. *à Paris* 1715. in 12. pagg. 491. Auctor eſſe dicitur Mr. DU PIN uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 469. coll. p. 58. & 184. ubi etiam iudicium fertur de hoc libro.

(1173.) Traité de la Chambre des Comptes (*de Paris*) *de ſes Officiers & des Matieres dont elle connoit* in 8. *Paris* ap. *Morel* 1702. Auctor eſt *Jean* LOFFROY, *Greffier du Plumitif de cette Chambre*, mortuus 1693. uid. le Long l. c. num. 14372. qui etiam in numeris antecedentibut & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1174.) Traité des Scrupules, (*b*) *de leurs cau-*

(*a*) Recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Majo n. 2. & menſe Sept n. 1. item *dans les Mimoires des Trevoux* 1715. menſe Majo art. 8. Auctores autem Diarii Treuoltienſis multa in hoc libro carpunt, nimirum quod in illo partim manca, partim falſa iudicia contineantur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 314. Clerus Galliae hoc ſcripto du Pinii ualde irritatus eſt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 73.

(*b*) In hoc ſcripto illos, qui ſunt in aeſtu tentationis ſola-

cauſes, de leurs eſpèces, de leurs ſuites dangereuſes, de leurs remedes generaux & particuliers, à Paris 1717. in 12. pagg. 264. Auctor eſt Mr. DU GVET.

(1175.) Traité des cauſes & raiſons *de la priſe d'armes, (a) faite en Janvier 1589. & des moiens pour appaiſer nos preſentes afflictions* in 8. 1589. Auctor eſt *Louis de Gonzague duc de* NEVERS, cuius etiam commentariis (*Mémoires*) Tom. 2. p. 1. hoc ſcriptum eſt inſertum, qui commentarii editi ſunt Pariſiis 1665. Auctor autem mortuus eſt 1596.

Trai-

ſolatio erigere annititur, eiusque opera, per hoc ſcriptum praeſtita, magni aeſtimatur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 178. adde *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1717. p. 347. & *Journal des Savans* 1718. menſe Februar. n. 9. ubi hoc ſcriptum cum laude recenſetur, & *dans L'Europe ſavante* 1718. menſe Martio n. 4. quo tamen poſteriori loco phraſes quaedam adducuntur, quae quibusdam non adeo placuerunt, laudatur uero auctor ob dictionis copiam.

(a) *Dans le Journal des Savans du* 25. *Janv.* 1665. iudicatur de hoc ſcripto, quod compoſitum ſit contra *la Ligue*, & quod ſit ſcriptum maxime bellum inter ſcripta, quae agerent de hoc argumento. Auctor in hoc defendit Henricum III. contra omnes calumnias, quibus *les Ligueurs* conabantur nocere eius famae & auctoritati, & illis falſas opiniones eripere ſtudet, qui coniunctim arma contra hunc regem ferre auſi erant, ſub praetextu (uti dicunt) defendendae religionis. Immiſcuit auctor innumeras tractationes hiſtoricas, memoratu digniſſimas, quae alibi non deprehenduntur. uid. le Long l. c. num. 8112. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Traité du ſens litteral. uid. *Regles pour l'intelligence des écritures.*

(1176.) Traité d'aucuns Droits du Roi Philippe II. *ès Etats qu' il tient à preſent* in 8. *Lyon*, ap. *Ancelin* 1594. Auctor eſt *Petr.* PITHOEUS, qui oſtendit, regem Hiſpaniae parum iuris in hos ſtatus plurimos habere, iuſtas praetenſiones plurimorum principum in illos adducit, & praeſertim regis Galliae praetenſiones. Inſertus eſt hic tractatus Tomo 5. *des Mémoires de la Ligue* p. 583. uid. le Long l. c. num. 12022.

(1177.) Traité de l' Indult du Parlement *de Paris & du Droit, que les Chanceliers de France, les Preſidens, Maîtres des Requêtes, & autres Officiers du Parlement de Paris, ont ſur les Prelatures, Seculieres & Reguliers du Roïaume, en vertu de l' Indult accordés par les Papes Eugene IV. Paul III. & Clement IX. aux Rois Charles VIII. François I & Louis XIV.* 2. uolumina in 12. *Paris* 1707. 1712. Auctor eſt *Melchior Cochet* DE SAINT-VALLIER, *Preſident aux Requêtes de Paris,* ſcriptum accuratum & eruditum eſt uid. le Long l. c. num. 2802. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta habet. n.

Traité de l'Indult, ſcriptum a praecedente diuerſum uid. ſupra ſub tit. *Raiſons des Etats.* n 942.

Traité de l' autorité des Rois. uid. ſupra ſub tit. *Diſſertation ſur l' autorité legitime.* n. 317.

(1178.) Traité de la peine du Peculat *ſelon les Loix & Uſages de France, avec des Apoſtilles pour ſervir d' autorités* in 4. 1665. Auctor eſt *Rolland* LE VAYER *de Boutigny, Aduocatus*

tus Parlamenti, deinde *Intendant de Soiſſons*, qui mortuus eſt 1687. uid. le Long l. c. num. 11636. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta, de eodem argumento agentia, habet.

(1179.) Traité hiſtorique de la Mouvance de Bretagne, *dans lequel on juſtifie que cette province, des le commencement de la monarchie françoiſe, a toujours relevé immédiatement & en Arriere fief de la couronne de France, contre ce qu'en à écrit le Pere Lobineau dans ſon Hiſtoire de Bretagne* in 12. *Paris* ap. Cot. 1710. Auctor eſt *René d' Auber* DE VERTOT, *Prieur de Pubel, membrum academiae regiae des belles Lettres.* uid. le Long l. c. num. 11487. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1180.) Traité de la priere publique. *(a) & ſur les Diſpoſitions pour offrir les S. Myſteres à Pa-*

(*a*) Editio haec eſt quinta anni 1708. & liber adhuc ſaepius intra triennium recuſus. Conſiſtit ex 2. Tractatibus, quorum prior agit de precibus publicis, praeſertim in Horis canonicis. Auctor ſuadet, ut horae canonicae ſint breuiores, quo hominum attentio conſeruetur. In parte 2. multa egregia momenta adducit, quae ad deuotionem in cultu diuino excitare poſſunt. In part. 3. media ſuppeditat, quibus ad talem deuotionem peruenire queamus. De negligentia deuotionis in papatu queritur auctor p. 50. ſed p. 21. inepte dicitur, Chriſtum ſacerdotes uocare Coadiutores interceſſionis ſuae pro eccleſia, & quod ſacerdos, miſſam adminiſtrans, ſit mediator inter Deum & homines. Tractatus 2. agit part. 1. de miſſa, quomodo ſacerdos

à Paris (a) 1708. in 12. 1. Alph. Auctor eſt Canonicus Mr. DU GVET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 178. & p. 301. it. anni 1726. p. 544. *und die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1717. p. 347.

(1181.) Traité de la raiſon humaine, *traduit de l'Anglois & augmentée d'une preface, qui contient pluſieurs authorités juſtificatives des ſentimens de l'autheur, ſeconde edition revue & corrigée d'un grand nombre des fautes, à Amſterd.* Praefatio conſtat plagg. 5. *Traité* autem pl. 3. Auctor anglici tractatus eſt Mr. KLIFFORT, *gentilhomme Anglois*, Auctor uerſionis gallicae (*b*) eſt itidem Anglus & mercator, nomine POPEL *qui a demeuré auparavant à Bourdeaux.* uid. Mr. *Bayle dans la reponſe aux queſtions d'un provincial.* Tom. 1. p. 226.

(1182.)

---

cerdos, miſſam celebrans, quoad interiora inſtructus eſſe debeat. part. 2. indicat auctor requiſita ſacerdotis, miſſam adminiſtraturi. Quaedam momenta minus recte ab auctore dicta & propoſita notant auctores *der Unſch. Nachr.* 1708. p. 544.

(*a*) Contra hoc ſcriptum prodierunt anonymi *ſentimens critiques d'un Chanoine ſur le Tr. de Morale à l'Auteur du Tr. de la priere publique* Brüſſel 1708. in 12. quae pro libro famoſo contra *du Gvet* & eius libros, praeſertim contra hunc, habentur in magnif. Loeſcheri theol. annalibus 1708. p. 425.

(*b*) Gallica uerſio huius libri primum prodiit 1682. in 12. uid. *la Bibliotheque nouvelle* Tom. 17. p. 387. Scopum huius libri ipſe indicat auctor, dum in praefatione ſcribit: *Le deſſein en ſon autheur y eſt de favoriſer une liberté de raiſonnemens pour les perſonnes particulieres en matieres de religion.*

(1182.) Traité de l'Etude des Conciles *& de leurs collections*, (*a*) *avec un catalogue des principaux auteurs, qui en ont traité & des eclairciſſemens ſur les ouvrages, qui concernent cette matiere & ſur les choix de leurs editions* 1724. in 4. *à Paris* Auctor huius tractatus eſſe dicitur Mr. SALMON, *Doctor & Bibliothecarius Sorbonnicus*, qui eruditiſſimas *Mabillonii*, *Sirmondi*, *Labbei*, *Coſſardi*, *Alexandri Aubeſpinii*, *Holſtenii*, *Tillemontii*, *du Pinii*, aliorumque obſeruationes in concilia ſub certos titulos redegit.

(1183.) Traité des vernis, (*b*) *où l'on donne la maniere d'en compoſer un, qui reſſemble parfaitement à celui de la Chine & pluſieurs autres, qui concernent la Peinture, la Dorure, la Graveure, à l'Eau forte, à Paris* 1723. in 12. pagg. 206. Auctor eſt P. BONANI, qui hunc tractatum primum Italico idiomate publicauit, ex quo deinde in gallicam linguam translatus eſt.

(1184.) Traité de la conſcience *à Amſterd*, 1696. Hic liber oppoſitus eſt *Baylii* commentario philoſophico. Auctor autem huius tractatus

(*a*) Lipſiae iterum editum eſt hoc utiliſſimum opus, item Pariſiis 1726. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 140. *und die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1724, p. 504. adde etiam acta eruditorum Lipſienſia latina 1726, menſe Febr. n. 2. ubi uocatur opus utiliſſimum.

(*b*) Recenſetur hic tractatus cum laude *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Iunio n. 5. edit. Amſtelodamenſ. cf. ad hunc tractatum: *Avis du Traducteur du Traité des Vernis*, quod ſcriptum recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Sept. n. 9.

ctatus eſt *Iac.* BASNAGE, qui in hoc ſcripto ubique conſcientiam errantem excuſare uidetur. Liber BASNAGII deinde iterum duabus uicibus impreſſus eſt Lugduni in Gallia (*Lion*) uid. *Clericus in Biblioth. ſelecta* Tom. 13. p. 410. adde infra uocem *commentarius philoſophicus.*

(1185.) Traité curieux de l'enlevement du Prince de Fürſtenberg. Auctor huius ſcripti eſt GALARDIUS. uid. Tom. 2. *obſeruat. Halenſ.* Obſ. 17. §. 4. & 6.

(1186. α) Traité du St. Suaire de J. Chriſt, *à Paris* 1634. in 8. Auctor eſt Fr. VICTON. uid. *Catalogum Bibliothecae Haſcanae* p. 436. adde *Hiſtoire de S. Suaire* n. 547.

(1186. β) Traité des diſpenſes du Carême, h. e. Tractatus de diſpenſatione ieiunii quadrageſimalis. Tomi 3. Lutet. Pariſior. 1710. in 12. 1. Alph, pl. 4. Auctor eſt HEQUET. *Medic. D. & Facultati Medicinae Pariſienſi adſcriptus.* uid. *acta eruditor. Lipſienſia latina* 1713. p. 556. ubi recenſetur.

(1187.) Traité de la grace. Hunc librum compoſuiſſe dicitur NICOLIUS contra ſyſtema *Ianſenii*, *Arnaldi*, & P. Q* (*Queſnellii*) uid. *l'hiſtoire des cinq propoſitions de Janſenius* p. 139. In ſcripto autem Nicolii refutatur tantum neceſſitas phyſica i. e, abſoluta & ineuitabilis malum faciendi.

(1188.) Traité des Sources de la corruption 1700, *Amſtelod.* Auctor huius tracta-

tus eſt OSTERVVALDUS. uid. *catalogum Bibliothecae Haſeanae.* p. 150.

(1189.) Traité contre l'Indifference des religions, *Amſtel.* 1692. in 8. Auctor huius ſcripti eſt *Benedictus* PICTETUS, (qui mortuus 1724. d. 10. Iulii. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1724. n. 64. p. 646. ubi etiam ſcripta *Picteti* recenſentur) add. *catalog. Bibliothecae Haſeanae* p. 153.

(1190.) Traité du Droit des Evêques *ſur les Reguliers exems* (*a*), *à Paris* 1715. in 12. p. 345. Auctor huius tractatus eſt Mr. BLISSON.

(1191.) Traité de la divinité de notre Seigneur Jeſus Chriſt, *à Roterdam* 1689. in 12. pl. 19. Auctor huius tractatus eſt L' ABBADIE. uid. *acta eruditor. Lipſienſia latina* 1689. p. 597.

Traité, que la religion chrêtienne eſt tres raiſonnable. uid. ſub uoce *Chriſtianiſme.* num. 151.

(1192.) Traités géographiques & hiſtoriques *pour faciliter l' intelligence de l' Ecriture ſainte par divers auteurs,* (*b*) 1730. *uol.* 1. pagg. 314. *uol.* 2. pagg. 325. Editor eſt Mr. *Bruzen* DE LA MARTINIERE.

(1193.)

(*a*) Recenſetur autem hoc ſcriptum *dans les Mémoires de Trevoux* 1715. menſe Octobri art. 4. & *dans le Journal des Savans* 1715. menſe Martio art. 2.

(*b*) Continentur in his uoluminibus ſcriptum HARDUINI *de Paradiſo terreſtri*, quaedam ſcripta P. CALMETI, & ſcriptum HUETII *de nauigatione Solomonis Ophiritica*, uid. *die Leipz. gel. Zeit*, 1730. p. 215.

(1193.) Treſor (*a*) (le vrai) de l'Hiſtoire ſainte *ſur le transport miraculeux de l'Image de Notre-Dame de Lieſſe, nouvellement compoſé par quatre Pellerins, faiſant ce Voyage l'an* 1644. in 8. *Paris* 1646. in 4. *Paris* 1647. Auctor eſt DE SAINT-PERES, *Treſorier de la Gendarmerie du Roi.* uid. le Long l. c. num. 1109. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Triomphe des Armées de ſa Majeſté, uid. ſub tit. *Campagne royale* num. 126.

(1194.) Le Triomphe de l'amour Divin *dans la Vie de la bonne Armelle Nicolas, pauvre Villageoiſe, écrite par une Religieuſe Urſuline de Vennes* in 12. *Nantes* 1683. Huius monialis nomen eſt D. O. ESCHALLARD, cognomen autem *Jeanne de la Nativité.* uid. le Long l. c. num. 1483.

(1195.) (*α*) Le Triomphe de Pradon, eſt ſcriptum iniuriis repletum contra Mr. *Boileau Deſpreaux.* Auctor eſt ipſe PRADON uid. notas ad Tom 2. operum de *Boileau* p. 199.

(1195.) (*β*) Triomphe de la Raiſon, *ou les avantures de Cryſophile,* primum hiſpanice ad imitationem *Graciani* ſcriptum eſt, & doctrinam moralem, allegorice pertractatam, continet. M. MAULNOURRY eſt auctor uerſionis gallicae huius libri, quae uerſio

Aaa 2

(*a*) Prodiit etiam hic liber ſub tit. *Hiſtoire miraculeuſe de Notre-Dame de Lieſſe* in 12. *Paris* 1648. 1657. 1661. in 8. *Paris* 1678. in 24. *Paris* 1678. 1692.

uerſio prodiit 1716. *à Amſterdam.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 13.

Triomphe de la providence & de la religion, uid. *L'Ouverture des Sept Seaux* n. 878.

(1196.) Les Triomphes du Roi. Auctor huius ſcripti Mr. l'HOSTAL eſſe dicitur. uid. Mr. *Bayle dans la réponſe aux queſtions d'un provincial* p. 567, qui etiam p. 568. multos libros anonymos contre le *Soldat françois* ſcriptos, indicat. *Le Soldat françois* itidem a Mr. L'Hoſtal exaratus eſt. uid. *Soldat.*

(1197.) Le Tuautem, *faiſant preſſentir aux Peuples, premiérement, ce qu'on doit eſperer ſi M. le Prince a l'avantage ſur Mazarin: Secondement, ce qu'on doit apprehender ſi Mazarin a l'avantage ſur M. le Prince: Troiſiémement, qu'on ne peut choquer M. le Prince, ſans choquer le Roi: Quatriémement, & que c'eſt offenſer le Roi que d'entrer dans le parti de Mazarin,* in 4to 1652. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE', uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 9524. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit; ipſe MONTANDRE' ſe auctorem huius ſcripti eſſe profeſſus eſt uid. le Long l. c. num. 9527.

V. & U.

(1198.) Veillées de Theſſalie. Confecit hoc ſcriptum *Mademoiſelle* DE LUSSAN uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 498.

La

La veritable croyance de l'Egliſe catholique. uid. *Croyance veritable*, n. 201.

(1199.) Verité ſans replique. *à Amſterd.* 1716. in 8. pl. 8. Auctor in his 3. diſſertationibus probat, Ieſum eſſe uerum Meſſiam, Papam Anti-Chriſtum, & abſolutum decretum defendit. Auctor *des nouvelles litteraires* hoc ſcriptum tribuerat (*a*) BASNAGIO, ſed hic edidit *Lettres de Mr. Basnage à l'auteur des nouvelles litteraires ſur un livre, qu'on lui attribue ſous ce Titre: Verité ſans replique: diſſertation curieuſe de Mr. Basnage*, qui noluit hunc librum pro foetu ſuo agnoſcere, ſed potius aperuit, liberum Baronem de MONTAZET eſſe huius ſcripti auctorem.

(1200.) La Verité défendue: *enſemble quelques Obſervations ſur la Conduite du Cardinal de Richelieu en* 1635. (*Contre les obſervations ſur la vie & condemnation du Maréchal de Marillac*) de quibus uid. le Long l. c. n. 8934.) Auctor eſt *Matthieu* DE MORGUES, *Sieur de Saint-Germain.* Inſertum eſt hoc ſcriptum collectioni, (*Recueil*) per de *Morgues* editae. Auctor 14. menſes hunc librum propter pacem publicam, quae tunc ſperanda erat, retinuit, & publicare noluit uid. le Long l. c. n. 8935.

(*a*) Baſnagii epiſtola recenſetur in part. 2. Tomi II. *des nouvelles Litteraires* artic. 9. & part. 2. Tomi XII. *de l'Europe ſavante* n. 13. Liber ipſe: *La verité ſans replique* recenſetur in *Actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1717. menſ. Aug. n. 4.

(1201.) La Verité Provençale, *Diſcours, contenant l'état de la Provence avant Jeſus-Chriſt, & après ſous les Romains, Empereurs, Rois Goths &c. & les Raiſons pour leſquelles le Roi eſt ſupplié de laiſſer vivre ſes Sujets dans leurs anciennes Libertès* &c. *par* L. S. D. N. G. P. in 4. *Aix* ap. *David* 1630. Quidam coniiciunt, has litteras initiales ſignificare *Le Sieur (Jean Auguſtin)* d'*Andrea* DE NIBLES, *Gentil homme Provençal,* qui etiam ſcripſit *Tableau du Gouvernement du Comte d' Alais.* uid. le Long l. c. num. 15259. & hic etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, hiſtoriam Provinciae (*de la Provence*) illuſtrantia, adducit.

(1202.) La Verité de la religion chrêtienne, démontrée par les faits. Auctor eſt abbas DE HOUTTEVILLE (*Presbyter quondam Oratorii Pariſienſis*) qui iudicii ſui acumen in hoc ſcripto ſatis oſtendit, ut non ſit dubitandum, quin eius ſcriptum multum faciat ad religionis chriſtianae ueritatem, magis magiſque ſtabiliendam. (*a*)

(1203.)

(*a*) Id tamen forſitan non immerito reprehenditur in hoc libro, quod tot uocabula noua immiſcuerit, & nouam non probandam de miraculis foueat opinionem uid. *die Leipz. gel Zeit.* 1722. p. 497. cf. ad hunc librum *Lettre écrite en Provence au ſujet du livre: de la Religion chrétienne, prouvée par les faits.* Abbas DE HOUTTEVILLE hic defenditur contra ſuos aduerſarios; recenſetur haec epiſtola anonymi *dans les Mémoires de Trevoux.* 1722. menſe Auguſto n. 2. & exinde ſatis nerboſe *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 683. & *dans le Journal des Savans* 1723. menſe

(1203.) La Verité de la religion chrêtienne reformée *(b) à Rotterdam* 1718. in 8. uoll. 2. & 2. Alph. 2. pl. Auctor eſt Mr. L'ABBADIE, qui in hoc libro agit de transſubſtantiatione, it. de auctoritate Papae romani.

(1204.) Verités Chrêtiennes *(a) au Roi Tres-Chrêtien l'an* 1620. in 8. 1620. Auctor eſt *Matthieu* de MORGUES, *Sieur de Saint Germain.*

menſe Iunio n. 6. edit. Amſtel. & menſe Iul. eiusd. anni n. 1. p. 9. in editione autem Pariſienſi *du Journal des Savans* haec epiſtola non deprehenditur. cf. *Lettre de Mr. l' Abbé* *** n. 691.

(*a*) Recenſetur hic tractatus Tom. 10. part. 1. *du Journal litteraire* n. 9. & quaedam contra auctorem monentur. Tractatus hic continuatio eſſe dicitur iſtius tractatus praeſtantiſſimi, quem Mr L'ABBADIE edidit *ſur la Verité de la Religion chrêtienne.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 59. adde *L' Europe ſavante* 1719. menſe Ianuar. n. 1. ubi etiam hic liber recenſetur & uaria in auctoris demonſtratione de ueritate religionis reformatae deſiderantur, quae etiam repetuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 196. ſub fin. n. 1. auctores *de l' Europe ſavante* l. c. exhibent catalogum ſcriptorum, a Mr. *l' Abbadie* editorum. add. aliam huius libri recenſionem in Sect. 5. Tomi 7. ſupplementor. ad acta eruditor. n. 9. cf. etiam *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen* 1718. p. 433. Nimiae laudes *de l' Abbadie* propter eius tractatum *de la religion chrêtienne* uid. ap. *Buſſy* V. *lett.* XX. p. 32. 35. 39. ibi enim dicitur, quod ſit diuinus liber.

(*b*) Hae ueritates etiam inſertae ſunt collectioni (*Recueil*) *de Pieces ſous le Regne du Connetable de Luyne;* editionis quartae p. 126. in 8. 1632. In his ueritatibus auctor contendit, quod regina mater iuſte conqueri poſſet de illis,

(1205.) Verités academiques, *ou Refutation des prejugés populaires, dont les Jeſuites ſe ſervent contre l'Univerſité de Paris* in 8. *Paris* 1643, hae ueritates comparuerunt die 8. Ianuar. dicti anni & auctor eſt *Godofr.* HERMANT, *Chanoine de Beauvais.* uid. le Long l. c. num. 16873 qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. adde etiam in hac ipſa bibliotheca mea ſub tit. *Obſervations importantes* num. 860. & ſub tit. *Apologie (ſeconde)* num. 55.

(1206.) Verités ſatiriques en Dialogues *à Paris* 1725. in 12. pagg. 441. Auctor eſt abbas DE VILLIERS, cuius ſtilus & locutiones ualde laudantur *dans la Bibliotheque françoiſe* 1726. menſe Sept. & Oct. n. 2.

(1207.) Le vice puni, *ou Cartouche.* Auctor eſt Mr. de GRANVAL, *Muſicus Pariſienſis.* Poema hoc epicum elegantiſſimum prodiit Pariſiis 1725. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 887.

(1208.) La Vie *(a)* de Rufin, Prêtre de l'Egli-

lis, qui ipſi praeripuerant educationem ſuorum infantum. Hoc edictum uocatur *le Manifeſte d'Angers*, quia regina ſe illuc contulerat. uid. le Long l. c. num. 8675. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde & in hac ipſa bibliotheca mea ſub uoce *Manifeſte*, n. 731.

(a) Vita haec Rufini recenſetur *dans le Journal des Savans* menſe Aprili 1725. edit. Amſtel. n. 4. Omnia exemplaria huius ſcripti typographo iuſſu magiſtratus ablata ſunt, quia Mr. *Arnauld, Janſeniſta,* nimiis laudibus in illo elatus erat.

l' Egliſe d' Aquilée, *à Paris* 1724. in 12. 2. uoll. Continentur in hoc libro ſcripta amebaea *Hieronymi* & *Rufini* & diſſ. Mr. ZORZI *de erroribus circa perſonam Rufini, a ſcriptoribus recentioribus commiſſis.* Auctor eſt D. GERVAISE, olim abbas *de la Trappe.*

Vie de Madame Guyon. Auctor eſſe dicitur Mr BRION. uid. *Journal des Savans* 1726. menſe Ianuar. n. 4. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 263.

(1209.) Vie de la Charlotte Marguerite de Gondy, *Marquiſe de Magnelay*, (quae mortua eſt 1650.) *par* P.M.C.P. i. e. le *Pere Marc* (de BAUDRAN) *Capucin Predicateur* in 12. *à Paris* 1666. uid. *Le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 1505. qui etiam ibi uaria alia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1210.) Vie de Benigne Joly, *(a) Chanoine de ſaint Etienne de Dijon, Fondateur des Religieuſes Hoſpitalieres par un Religieux Benedictin de la Congregation de ſaint Maur* in 8. *Paris* ap. *Guerin* 1700. Auctor eſt *Antoine* BEAUGENDRE qui mortuus 1709. uid. Le Long l. c. n. 4661.

(1211.) Vie de Madeleine de ſaint Joſeph, *(b) Carmelite Déchauſſée: par un Prêtre de l' Oratoire* in 4. *Paris* ap. *le Petit.* 1645. 1670. Auctor eſt SENAULT. uid. le Long l. c. num. 6307.

(*a*) Qui mortuus eſt 1694. & elogium eius, a Ludouico *le Gendre* conſcriptum, allegatur a Le Long l. c. num. 4662.

(*b*) Haec uirgo ueſtalis uel clauſtralis, mortua eſt 1637. & plerumque uocabatur DU BOIS.

(1212.) Vie de ſaint Pierre de Luxembourg in 12. *Paris* ap. *Joſſet* 1681. Auctor eſt *Nicolas* LE TOURNEUR, *(a) Prêtre, Prieur de Villiers*, qui hanc uitam compoſuit ſur les *Mémoires de Bonaventure Bauduit, Celeſtin.*

(1213.) Vie de Jaques Cochois, *dit Jaſmin, ou le bon Laquais. par* R. P. T. de S. L. in 12. *Paris* 1675. eadem uita Italice in 12. Romae 1687. Tertia libri gallici editio prodiit in 12. *Paris* ap. Warin 1676. Litterae initiales ſignificant le Rever. Pere TOUSSAINT *de ſaint Luc, Carme Reformé des Billettes.* uid. le Long l. c. num. 1476. & in ſupplementis p. 899. col. b.

(1214.) Vie *(b)* de Sebaſtien Lenain de Tillemont, *Prêtre,* in 12. *Cologne* 1711. Auctor eſt *Michel* TRONCHET *(c) Secretarius* huius *Tillemontii*, qui paulo poſt mortem *Tillemontii* hanc uitam compoſuit, ſed quaedam cauſſae impediuerunt, quo minus hoc ſcriptum publicauerit. Editio quaedam huius libri, antea publicata, pro-

(a) TOURNEUR mortuus eſt 1686. uid. le Long l. c. num. 4411. qui ibid. num. 4406. uitam eiusdem uiri per anonymum Monachum Ciſtercienſem, num. 4407. uitam eiusd. per *Ludoſ. Donium d'Atticky* num. 4408. uitam illius per *Franc. Martin de Bourey*. num. 4409. uitam eiusd. per *Henr. Albi.* num. 4410. uitam illius per (*Nic.*) *Bernard.* num. 4412. uitam eiusd. per *Franc. Giry.* num. 4413. uitam illius per *Adr. Baillet* conſcriptam, adducit.

(b) Prodiit iam antea haec uita 1706. in 12. *à Nancy* ſub tit. *Idée de la Vie & de l'Eſprit de (Sebaſtien) Lenain de Tillemont, Prêtre.*

(c) Hic uixit cum *Tillemontio* per octo annos eius uitae, quam Tillemontius finiuit 1698.

proſtat, neque tam correcta, neque tam accurata, quam haec, quae multis in locis emendatior eſt. uid. *le Long* l. c. num. 4672. qui etiam num. 4671. elogium *Tillemontii* per *Charles Perrault*, adducit.

(1215.) Vie de Louiſe Eugenie de Fontaine, (a) *quatriéme Superieure de la Viſitation de Paris, par une Dame de qualité* in 12. *Paris* ap. *Muguet* 1696. *Madame Jaqueline Marie du Pleſſis* conſcripſit hanc uitam, uxor de Mr. *Bonneau*, quae mortua eſt *aux Filles de ſainte Marie* in platea S. Antonii 1701. uid. le Long l. c. n. 6430.

Vie de Marie Anne du Val. uid. ſupra ſub uoce *Idée.* num. 613.

(1216.) Vie de Saint Goule in 12. *Bruxelles* ap. *Foppens* 1703. Auctor eſt *Paul Ernſt* RUTH D'ANS, *Canonicus de ſainte Gudule, Bruxellis.* uid. le Long l. c. num. 1312. qui etiam in numeris antecedentibus ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1217.) Vie de Jean-Baptiſte Gault, *Prêtre de l'Oratoire, par un Prêtre de l'Oratoire* in 8. *Paris* ap. *Petit.* 1647. Littera S. epiſtolae dedicatoriae ſubſcripta, permouere nos poteſt, ut credamus, auctorem huius uitae eſſe *Jean François* SENAULT, *Prêtre de l'Oratoire*, quippe qui opera ſua poſt mortem CAMUSATI ap. *Petit* imprimenda curauit. uid. le Long l. c. n. 3052, qui etiam in num. 3051. Tabulam uitae Gaultii per *de Bauſſet*, num. 3053. uitam eiusdem per *Fran-*

(a) Quae mortua eſt. 1694.

François Marchetty & num. 3054. uitam eiuſdem per DE LA SERRE indicat.

(1218.) Vie du bienheureux Regnault de Saint-Gilles, *Doyen de Saint Aignan d'Orleans & depuis Religieux de Saint Dominique: par* J. F. in 12. *Paris* ap. *Camuſat* 1645. Auctor eſt idem SENAULT. uid. le Long l. c. num. 5972. qui etiam numero ſequente uitam *Regnaulti*, per *Jean de Rechac* ſcriptam, adducit.

(1219.) Vie de Dom Euſtache de Saint Paul Aſſeline, *Docteur de Sorbonne & Religieux de la Congregation de Notre-Dame de Feuillans; enſemble quelques opuſcules ſpirituels utiles aux Ames pieuſes & religieuſes: le tout recueilli par un religieux de la même Congregation*, in 8. *à Paris* ap. *Joſſe*. 1646. Sub finem epiſtolae dedicatoriae huius uitae reperiuntur hae litterae initiales F. A. D. S. P. R. F. I. quae indicant *Frere Antoine de* SAINT PIERRE (*a*) (qui uocabatur *Jeune dans le monde) Religieux Feuillant indigne.* uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 5655.

(1220.) Vie de François l'Eveſque, (*b*) *Prêtre de l'Oratoire* in 12. *Paris* ap. *le Petit* 1684. Auctor eſt *Jean Paul* BIGNON, *Conſiliarius Status publici in Gallia*, ſed cum hanc uitam componebat, adhuc erat in congregatione Oratorii. uid. le Long l. c. num. 4675.

(1221.)

(*a*) Qui mortuus eſt 1656.
(*b*) Qui mortuus eſt 1684.

(1221.) Vie *(a)* de Pierre Fourrier, *(b)* *dit le Pere de Matincourt*, *Reformateur & General des Chanoines Reguliers de la Congregation de Notre Sauveur*, in 12. *Paris* 1678. & 1687. Haec uita extracta eſt ex illa uitae deſcriptione, quae prodiit in 8. *Toul* ap. *Laurent* 1673. & meliori ſtilo conſcripta per J. de B. i. e. (*Jaqueline de Brouette* de BLEMUR) *Religieuſe indigne*, quae litterae occurrunt ſub fin. epiſtolae dedicatoriae.

(1222.) Vie de Jules Maſcaron, quae reperitur *au devant du Recueil de ſes Oraiſons funebres* in 12. *Paris* 1706. Auctor eſt *Charles* BORDES, *Prêtre de l'Oratoire*, qui mortuus eſt 1706. uid. le Long l. c. num. 3159.

(1223.) Vie de Laurence de Bellefons, *(c)*, *Superieure & Fondatrice du Monaſtere des Religieuſes Benedictines de Notre-Dame des Anges de Rouen* in 8. *à Paris* 1686. Auctor eſt Ieſuita *Dominique* BOUHOURS, qui mortuus 1702. uid. le Long l. c. num. 6239.

(1224.) Vie de Charles Faure, *(d)* *Abbé de Sainte Genevieve, où l'on voit l'hiſtoire des Chanoines reguliers de la Congregation de France* in 4. *Paris* ap. *Aniſſon* 1698. Auctor eſt *François* *Antoi-*

(a) Eadem haec hiſtoria latine reddita eſt, in 8. *Auguſtae Vindelicorum* 1668. uid. le Long l. c. num. 5876. de alia uitae eiusdem *Fourrier* deſcriptione per *Jean Bedel* uid. le Long l. c. num. eodem.

(b) Qui mortuus eſt 1641.

(c) Qui mortuus eſt 1683.

(d) Qui mortuus eſt 1644.

Antoine CHARTONNET, *Prieur de ſainte Geneviève.* uid, le Long l. c. num. 5926.

(1225.) La vie des grands & illuſtres Perſonnages, *qui ont diverſement excellé dans ce royaume ſous les Regnes de Louis XII. François I. Henri II. François II. Charles IX. Henri III. & Henri IV.* in 8. *Paris* 1609. Auctor eſt *Jean* LE CLERC uid. Le Long l. c. num. 13726.

(1226.) Vie de ſaint Mamés, (*a*) Patron de Langres, (*b*) *par* A. C. *Chanoine de Langres* in 8. *Paris* ap. *Cramoiſy* 1650. Hae litterae initiales ſignificant *Antonium* CORDIER. Eiusdem MAMERTINI, *Abbatis ſancti Germani Autiſſiodorenſis* uita prodiit latine cum notis *Godofr. Henſchenii e Soc. Ieſu* & inſerta eſt collectioni uitarum ſanctorum per *Bollandum* d. 20. April. uid. le Long l. c. num. 1362. qui etiam num. 1361. uitam MAMERTI, per *Thom. Bailly* conſcriptam, adducit & num. 4468. notas hiſtoricas *Henſchenii* de MAMERTO, num. 4469. autem uitam MAMERTI per *Bailletum* exaratam.

(1227.) Vie de ſaint François de Sales in 4. *Paris* apud *Pepie* 1689. Auctor eſt COTOLENDI, *Aduocatus.* uid. le Long (*c*) l. c. num. 4526.

(1228.)

(*a*) Vixit MAMERTUS ſec. 5. ut obſeruat *Henſchenius.*

(*b*) *Sammarthani* nihil meminerunt de abbate quodam, cui nomen fuerit MAMERTUS in catalogo abbatum huius monaſterii, quos recenſent.

(*c*) Qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus

(1228.) Vie d'Adrien Bourdaiſe, (*a*) *premier Prêtre de ſaint Nicolas du Chardonnet,* in 4. *Paris* ap. *Fournier* 1714. Auctor eſt *Philibert* DESCOURVEAUX, qui hanc uitam ſcripſit *ſur les Mémoires du Sieur Courtin*, qui ambo fuerunt *Miniſtri Seminarii S. Nicolai du Chardonnet.* uid. le Long l. c. num. 4590.

(1229.) Vie de Jean-Baptiſte Morel, *Curé de Villiers Vimeux, proche de Tonnerre, Dioceſe de Langres* in 12. *Troyes* 1702. Auctor eſt du FAIS, *Prêtre*, qui mortuus eſt 1683. uid. le Long l. c. num. 4693.

(1230.) Vie d'un Solitaire (*b*) inconnu, *qu'on a crû être le Comte de Moret, mort en Anjou en odeur de ſainteté le* 24. Dec. 1691. in 12. *Paris*, ap. *Couſtelier* 1699. Auctor eſt *Joſeph* GRANDET, *Curé de ſainte Croix d'Angers.*

(1231.) Vie de Mademoiſelle (Anne) de

---

tibus a multis adhuc aliis auctoribus uitae deſcriptiones huius ſancti SALESII adducit, e. g. uitam SALESII per *Jean de ſaint François, per Longueterre, per de la Riviere,* per *Saleſium*, cognatum huius ſancti, per *Talon*, per *Chauvin*, per *Giarda*, per *Maupas du Tour*, per *Franciottum*, per *Godeau*, per *Gambart*, per de *Hauteville*, per *Giry*, per *Marſolier*, per *Rabutin.* per *Baillet*, qui omnes ſeorſum uitam huius ſancti deſcripſerunt & ediderunt.

(*a*) Qui mortuus eſt 1655.

(*b*) Hic ſolitarius ſe uocabat *Ioh. Baptiſtam* & mortuus eſt anno aetatis 90. *dans l'Hermitage des Gardelles*, quae a Salmuria (*Saumur*) duo milliaria diſtat, quidam crediderunt, hunc ſolitarium & Eremitam fuiſſe comitem *de Moret*, filium naturalem regis Henrici IV. uid. le Long l. c. num. 5785.

de Melun, *fille de Guillaume de Melun, Prince d'Eſpinoy, Fondatrice des Religieuſes Hoſpitalieres de Baugé en Anjou* in 8. *Paris* ap. *Joſſe* 1687. Auctor eſt itidem GRANDET. uid. le Long l. c. num. 6400.*

(1232.) Vie de ſaint Vaneng, *Fondateur de l'Abbaie de Fecamp & Patron de la Ville de Ham en Picardie* in 12. *Paris* ap. *de Laune* 1700 Auctor eſt *Chriſtophle* LABBE', *Canonicus regularis Congregationis Galliae, Curé de ſaint Sulpice aux Fauxbourg de Ham.* Abbas *Chaſtailan* p. 151. hoc ſcriptum excellens uocat, ſub finem ſcripti addita ſunt documenta originalia. uid. le Long l. c. num. 4997. qui in numeris praecedentibus etiam quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1233.) Vie de Madeleine de Clermont-Tonnerre, (a) *Abbeſſe de Notre-Dame de ſaint Paul lès-Beauvais* in 12. *Paris* ap. *Nully* 1704. Auctor eſt *François* MALINGHEN, *Prêtre de l'Oratoire,* qui hanc uitam compoſuit ſecundum commentarios (*Mémoires*) *de Madame de Sandricourt, Coadjutrice de l'Abbaie de Notre-Dame de Bonſecours.* uid. le Long l. c. num. 6284. uid. & in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub tit. *Relation de la vie & de la mort de Madeleine de Clermont* num. 1011.

(1234.) Vie de Dom Claude Martin, *Religieux Benedictin, décedé à Marmoutier en 1696. par l'un de ſes Diſciples* in 8. *Tours* ap. *Maſſon* 1697.

(a) Quae mortua eſt 1692.

1697. Auctor eſt *Dom Edmon* MARTENNE. uid. le Long l. c. num. 5141.

(1235.) Vie de pluſieurs Seigneurs de la Maiſon de Mornay, *avec leur Genéalogie, première partie* in 4. *Paris* ap. *Coignard* 1689. Auctor eſt *René* DE MORNAY DE VILLETERTRE. uid. le Long l. c. num. 16672.

(1236.) Vie du Pere de Beauvau, qui mortuus eſt 1669. Auctor huius deſcriptionis eſt *Louis* NYEL, *Ieſuita.* uid. le Long l. c. p. 912. in ſupplementis col. b.

(1237.) Vie de Magdelaine Gautron, *Religieuſe de la Fidelité* in 12. *Saumur* 1689. Auctor eſt *Jean* PASSAVANT, *Prêtre de l'Oratoire,* qui mortuus eſt 1713. uid. le Long l. c. n. 6241.

(1238.) Vie du Marêchal de Gaſſion. Auctor eſt *Michel* DE PURE uid. notas ad *Boileau Satyr.* I. p. 24.

Vie de Saint Victor. uid. ſub uoce *Hiſt.* n. 479.

(1239.) Vie de Pierre Gaſſendi, (*a*) *Prévot de l'Egliſe de Digne & Prof. de Mathematiques au collége royal* in 12. pagg. 486. P. BOUGEREL auctor eſt huius uitae. Additae ſunt quaedam epiſtolae Gaſſendi, ad alios eruditos & eruditorum quorundam ad Gaſſendum, adiecta

 etiam

(*a*) Gaſſendus iam anno aetatis 16. Rhetoricam Divoni (*Digne*) docebat. In libro 2. *Gaſſendi* familiaritas cum *Peireſcio* & mutuum eorum ſtudium bonas litteras amplificandi deſcribitur, item collectio ſuppeditatur quarundam eius annotationum phyſicarum. Libro 3. Poeſis Gaſſendi, eius controuerſia & reconciliatio cum Carteſio proponitur & catalogus ſcriptorum eius annectitur.

etiam ſunt excerpta ex ſcriptis Gaſſendi. uid. *die Leipz gel. Zeit.* 1737. n. 50. p. 439.

(1240.) La Vie de Pedrille del Campo, (*a*) *Roman comique dans le goût Eſpagnol par* M. T.**** G. D. T. *avec des Cantates & autres Poëſies du même auteur, le tout enrichi de Figures en taille douce, à Paris* 1718. in 8. pagg. 886. & *les poëſies* pagg. 63. Auctor eſt Mr. THIBAULT.

(1241.) La Vie & Martyre de ſaint Denis l'Areopagite in 8. *Paris* 1679. Auctor eſt *Gabriel* de CAUMONT uid. le Long l. c. n. 1039. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de uita & hiſtoria Dionyſii Areopagitae agentia, allegat.

(1242.) Vie de Vannini. Auctor eſt *Petr.* ARPIUS, qui primum latine illam ſcripſit.

(1243.) Vie d'Olivier Cromwel. Auctor eſt *Gregor.* LETI.

(1244.) La Vie & les Sentimens de Lucilio Vannini. (*b*) *à Rotterdam* 1717. pagg. 298. Auctor eſt DURANDUS, qui multis ambagibus utitur ad oſtentandam eruditionem ſuam; ſed contra regulas grammaticales peccaſſe dicitur. uid. Acta *Eruditor. germ.* part. 57. p. 670. & *Hiſtoire critique de la republique des lettres* Tom. 14. p. 361.

(1245.)

(*a*) Stilus libri non adeo laudatur in *Eur. Sav.* 1719. menſ. Maj. n. 9. Auctor ſuadet iuuenibus, maturare nuptias uid. T. II. part. 1. du Journ. lit. n. 17. ubi recenſ.

(*b*) Auctores *der Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 398. & 167. dicunt, auctorem optime ſcripta *de la Croze* & *Schrammii* de hoc argumento in uſum ſuum conuertiſſe uid. etiam ſub anonymis latinis in bibliotheca mea tit. *Apologia pro Vannino*, ubi plura, huc ſpectantia, reperiuntur.

(1245.) La Vie & les Avantures ſurprenantes de Robinſon Cruſoe, *contenant entre autres évenemens le ſejour, qu'il a fait pendant vingt & huit ans dans une Isle deſerte, le tout écrit par lui même, traduit de l'Anglois, à Amſterd.* 1720. in 12. mai. pl. 27. Auctor genuinus huius libri *Daniel* FOE eſſe dicitur uid. *die Republyk der Geleerden* 1720. menſe Martio & Aprili num. 8. (*a*)

(1246.) Vie de Mr. Pierre Taiſſand, (*b*) *Treſorier de France, en la Generalité de Bourgogne & de Breſſe à Dijon* 1715. pagg. 17. Hoc ſcriptum continet tantum elogium *Petri Taiſſandi* & confectum eſt ab eius filio, *Claudio* TAISSAND.

(1247.) Vie de l'Imperatrice Eleonore, *mere de l'Empereur regnant, à Paris* 1723. in 12. pagg. 294. recenſetur *dans les Mémoires de Trevoux* 1723. menſe Sept. n. 1. Prodiit etiam italica, latina & germanica uitae huius imperatricis deſcriptio Parmae 1722. Prima editio eſt latina, a Ieſuita quodam confecta. Verſionis

 autem

(*a*) Ubi auctores hanc hiſtoriam non ueram eſſe iudicant, ſed auctoris tantum ſcopum fuiſſe arbitrantur, lectorum animis proponere uarios, qui homini obtingere poſſunt caſus, & docere, quid homini faciendum ſit, ſi ab omnī hominum conſortio remotus uiuere cogatur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 373.

(*b*) Recenſetur *dans le Journal des Savans* 1716. menſ. Iun. n. 3. & menſ. Sept. eius anni n. 6. breuis uitae deſcriptio Petri *Taiſſandi* & index ſcriptorum eius exſtat *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 213.

autem gallicae (*a*) auctor eſt P. BRUMOI, *Ieſuita* quidam. Italus translator auctorem latinae editionis paſſim emendauit, & gallicus interpres italum.

(1248.) Vie de Marguerite du Saint Sacrement, (*b*) *Religieuſe Carmelite Déchauſſée de Beaune par* M. T. D. C. in 8. *Paris* ap. *Michallet* 1690. Haec uita ſcripta eſt per *Jean Pierre* TRONÇON *de Chenevière*, qui internuncius fuit in negotiis regis Galliae cum regibus Septentrionalibus. uid. le Long l. c. num. 6312. (*c*).

(1249.) Vie de François de Lorraine, *Duc de Guiſe* in 12. *Paris* 1681. Auctor eſt *Jean-Baptiſte du Trouſſet* DE VALINCOURT; *Hiſtoriographus regius*, *membrum de l'academie françoiſe*,

---

(*a*) Gallica uerſio recenſetur *dans le Journal des Savans* 1724. menſe Majo n. 4. p. 507. & laudatur, ſed *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 948. hunc librum non magni Pariſiis aeſtimari perhibetur. Germanica huius libri uerſio prodiit per Ieſuitam quendam Viennae 1721. in 8. 1. Alph. & recenſetur in parte 76. *der teutſchen Actorum eruditorum* n. 7. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 128.

(*b*) Mortua eſt haec femina 1650. Vocabat ſe *Acarie* & erat filia *de Barbe Avrillot*, uiduae de M. *Acarie*, qui etiam ad Carmelitas tranſierat.

(*c*) Qui etiam in num. 6309. uitam huius feminae ſub tit. *L'Enfance de Jeſus & ſa Famille honorée en la Vie de Marguerite du Saint Sacrement*, *Religieuſe Carmelite Déchauſſée de Beaune* in 4. & in 8. *Paris* ap. *le Petit* 1654. adducit, cuius auctor eſt *Ioſeph* PARISOT, *Prêtre*, uid. le Long l. c. num. 6309. qui etiam in num. 6310. uitam huius feminae per *Franc. Giry* num. 6311. uitam eiusd. per *A. Pherothée de la Croix*, & num. 6313. uitam ipſius per *Antonio Patrignani*, in italicam linguam translatam, adducit.

çoiſe, *Secretarius generalis de la Marine.* Idem auctor confecit

(1250.) La Vie du Connêtable de Bourbon. Propoſuerat ſibi auctor, aliorum adhuc uirorum illuſtrium Galliae uitas deſcribere, quod indicat in quadam epiſtola 1683. ad M. *du Cange* ſcripta. uid. *le Long* l. c. num. 13879. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta & cum hoc conferenda, indicat.

(1251.) La vie & les vertus de Jeanne Peraud, *dite de l'Enfant Jeſus, Religieuſe du Tiers-Ordre de ſaint Auguſtin: par un Pere Auguſtin Déchauſſé* in 8. *Marſeille* ap. *Garcin* 1680. Auctor eſt Pater RAPHAEL, qui mortuus eſt 1711. uid. le Long l. c. num. 6132.

(1252.) Vie (*a*) de Pierre Jeannin, *Preſident du Parlement de Bourgogne, Surintendant des Finances en forme d'Eloge* in 4. *Dijon* 1623. Auctor eſt *Pierre* SAUMAISE, *Seigneur de Chazan, Conſeiller au Parlement de Dijon*, 1650.

(1253.) Vie de ſaint Cloud, *petit fils du Roi Clovis* in 12. *Paris.* 1696. Auctor eſt *Iacobus* PERRIER, *natif de Saint-Cloud, Prêtre.* uid. le Long l. c. num. 10111. qui etiam in numeris antecedentibus uitam *de ſaint Cloud* per *Boucharel*, it. aliam per *Modeſtum*, & adhuc

Bbb 3 aliam

(*a*) Haec uita etiam ſub titulo elogii impreſſa eſt & exſtat ante *Négociations du Preſident Jeannin.* uid. le Long l. c. num. 13938. qui etiam in numero 13939. elogium eiusdem per *Claude* THIROUX & num. 13940. elogium eiusdem per *Charles* PERRAULT profert, & num. 13937. ſcriptum, ab ipſo JEANNIN exaratum, adducit.

aliam, per *Franciſc. Giry* ſcriptam, adducit, in numero 10112. autem uitam eiusdem, per *Baillet* exaratam.

(1254.) Vie en abregé de Jeanne Françoiſe Fremiot, (*a*) in 12. *Paris* ap. *Benard* 1697. Auctor eſt *Roger* RABUTIN, *Comte de Buſſy*, qui mortuus eſt 1693. uid. le Long l. c. n. 6422. qui etiam in numero praecedente uitam huius feminae, per DE MAUPAS conſcriptam, adducit & in num. 6423. uitam eiusdem per MARSOLIER.

(1255.) La Vie de l'Admiral de Coligny, in 12. *Cologne* ap. *Marteau* (ſed potius *à Amſterdam* ap. *van Bulderen*) 1686. 1691. Auctor eſt *Gatien* de *Sandras* de COURTILS, (*b*) qui mortuus eſt 1712. Hic ſe non nominat, ſed tantum dicit, hunc librum proficiſci ex familia, quae ſemper in amicitia uixiſſet cum familia *de Coligny*, & cui magnanimus hic heros ſaepe res ſecretisſimas propter familiaritatem aperuiſſet. Idem auctor non addito nomine ſuo edidit *les nouveaux Interêts des Princes.* Plurimi iudicarunt, auctorem nullius religionis ueneratione teneri, attamen ſaepe aliquoties religioſi animi ſpeciem prae ſe ferre ſtatuiſſe. uid. *Bayle dans les nouvelles*

(*a*) *Baronne de Chantal*, *Fondatrice & premiere Mere des Religieuſes de la Viſitation.* De alia huius feminae uitae deſcriptione, latine ἀνωνύμως per *Alexandrum Fichetum*, Ieſuitam Sabaudum edita uid. in Placc. n. 1230. anonym.

(*b*) Errant ergo *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 687. qui hanc hiſtoriam P. *Niceron* tribuunt.

velles de la republique des lettres 1686. menſ. Martio. adde *Varillas dans ſon Avertiſſement ſur l'Hiſtoire de Henri II.* qui dicit auctorem recentiorem i.e. *Courtilz* Hiſtoriae Admiralii *Chaſtillon* (ſic forſitan vocatur etiam de *Coligny*) fuiſſe *Calviniſtam* (*a*) & ideo conſcripſiſſe ſuam Hiſtoriam, ut probet ſuum Heroem (nimirum de *Coligny*) ſine omni imperfectione fuiſſe cum tamen ipſi multi adhuc naeui inhaeſiſſent, licet etiam quasdam uirtutes poſſederit. uid. le Long l. c. num. 13681. (*b*)

(1256.) La Vie de Pierre Abellard (*Petr. Abelardi*) ET D'HELOISE. 2. Tomi Pariſiis 1720. in 8. Auctor eſt P. GERVAISE, abbas *de la Trappe* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 468. *Acta eruditorum lat.* 1729. p. 407. & *die Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen* 1727. p. 570.

(1257.) La Vie du Cardinal Richelieu. 1696. in 8. 2. uoll. Auctor eſt *Ioh.* CLERICUS uid. uitam eius p. 84. ſq. ubi quidem non manifeſte id fatetur, ſed non obſcure tamen indicat.

(1258.) La Vie de Spinoſa par un de ſes diſci-

(*a*) Sed quia Baylius *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1686. menſ. Martio refert, hunc uirum ſepultum fuiſſe Pariſiis in templo *de ſaint André des Arts*, ideo exinde apparet, illum non fuiſſe Caluiniſtam, alioquin ipſi talis ſepulturae locus non eſſet conceſſus.

(*b*) Vid. de hac uita etiam *Acta erudit. Lipſ. lat.* 1686. menſ. Martio artic. 5. *Monſ. Bayle dans la réponſe aux queſtions d'un provincial* p. 241. dicit, hanc uitam prodiiſſe ſub nomine *Buiſſon*, adeoque hunc librum facit pſeudonymum, ſed le Long l. c. illum ut anonymum librum allegat.

diſciples, *à Hamburg* 1735. in 8. pl. 4. Hic liber eſt potius elogium Spinoſae, quam uitae deſcriptio. Quidam *Ludouicum* MEYERUM, alii LUCAM quendam, qui compilauit noua uaria & edidit, auctorem eſſe cenſent. Recenſetur hic liber *in den frühaufgeleſenen Früchten.* part. I. p. II. ſq.

(1259.) Vies des plus celebres Jureconſultes (*a*) de toutes les nations, quorum fere 500. hic comparent) *à Paris* 1721. in 4. pagg. 582. Auctor eſt Mr. *Petrus* TAISSAND, *Theſaurarius quondam regis Galliae in Burgundia*, qui etiam edidit commentarium *de conſuetudinibus Burgundiae.*

(1260.) Vies des Dames galantes de ſon tems. Auctor eſt BRANTOME. uid. notas ad *Boileau* Satyram 10. p. 182.

Les Vies des grands & illuſtres perſonnages uid. ſub uoce *Vie.*

(1261.) Vies des anciens Philoſophes. Auctor huius libri eſt Mr. FENELON. uid. *die Leipz, gel. Zeit.* 1726. p. 642. cf. ſub uoce *Abregé des Vies des anciens Philoſophes.* n. 13.

(1262.)

(*a*) Praemiſſa eſt huic libro uita auctoris per eiusdem filium. Vitae ipſae Iureconſultorum ſunt ualde conciſae & breues. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1722. menſe Ianuar. n. 6. p. 59. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 236. recenſetur quoque in Sect. 10. Tom. 8 *ſupplementor. ad Acta eruditor.* n. I. ubi auctores *Taiſſandii* quoque uitam paucis deſcribunt. TAISSANDIUS iii librum ſuum multos retulit, quos minime in illo quaereres e. g. *Lycurgum*, *Gregorium* IX. *Innocentium* IV, qui potius Legislatores, quam ICti fuerunt.

(1262.) Vieux Teſtament *françois*, *Antverp.* 1530. V. T. a *Guiaro* DES MOULINS, tranſlatum eſſe dicitur gallice, niſi quod *Iohannes* DE RELY, *Doctor Sorbonnicus* iuſſu Caroli VIII, regis Galliae, illam uerſionem aliquot in locis emendauerit. uid. Simonii *Bibliotheque crit.* Tom. 4. epiſt. 15. p. 115.

(1263.) Voyage de l' Arabie heureuſe, *par l'Ocean Oriental, fait pour la première fois ès années* 1707 - 1713. *avec un mémoire, concernant l'arbre & le fruit du Caffé, dreſſé ſur les obſervations de ceux, qui ont fait ce dernier voyage, à Paris* 1716. in 12. pagg. 403. & *à Amſterd.* in 12. pagg. 344. quae editio ad Pariſienſem eſt expreſſa. Auctor eſt Mr. DE LA ROQUE, quem adiuuit *Petu* DE LA CROIX. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* (a) 1717. p. 616. collato anno 1716. p. 143. & 326.

(a) Unde in iisdem nouis litterariis 1716. p. 298. perperam Mr. LE FEVRE pro auctore habetur. Recenſetur hoc itinerarium in *actis eruditorum Lipſienſibus latinis* 1717. menſe Sept. n. 14. it. *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Nou. & Dec. n. 7. *& dans le Journal des Savans* 1716. menſe Aprili n. 2. & menſe Auguſto n. 2. & *dans les Mémoires de Trevoux* 1716. menſe Aprili n. 5. it. Part. 1. Tomo 6. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 12. & in *Memoirs of Litterature* 1717. menſe Martio n. 2. it. Tomo 12. *de la hiſtoire critique* n. 17. (5) it. *in den Maendelyken Uittreckſels* 1716. menſe Majo n. 2. Prodiit etiam germanica huius itinerarii uerſio, Pariſiis 1717. in 8. pagg. 446. quae recenſetur in part. 2. Tomi

(1264.) Voyage hiſtorique de la France, *qui comprend tout ce qu'il y a de plus curieux.* Auctor eſt *Claude* JORDAN, & hoc itinerarium conſtituit Tom. 1. *des Voyages hiſtoriques de l'Europe.* 8. uoll. in 12. *Paris* 1692. 1695. 1703. uid. le Long l. c. num. 801. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(1265.) Le voyage des Ambaſſadeurs de Siam en France *& leur Reception en* 1686. 4. uoll. in 12. *Paris* 1686. Auctor eſt *Jean d'Auneau, Sieur* DE VIZE' uid. le Long l. c. num. 13374. qui etiam in numero praecedente ſimile ſcriptum indicat.

(1266.) Voyage de la Lune. Auctor eſt *Cyrano* BERGERAC. uid. notas ad Mr. *Boileau* artem poeticam p. 75. quarum notarum auctor putat, plus ingenii & imaginationis, quam iudicii huic ſcripto ineſſe.

(1267.) Voyage, fait par ordre du Roi, *(a) Louis XIV. dans la Paleſtine vers le Grand Emir par*

mi 7. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 7. & *dans le Journal litteraire* Tom. 9. Part. 1. n. 2. ubi hic libellus laudatur propter amoenitates, quibus refertus dicitur. Aliud ſcriptum, cum hoc coniungendum uid. recenſitum *dans le Journal des Savans* 1716. menſe Aprili n. 2. menſe Majo n. 2. menſe Auguſto n. 2. & menſe Sept. n. 1.

(a) Recenſetur hoc itinerarium *in den Memoirs of Litterature* 1718. menſe Aprili n. 2. ubi etiam deſcriptio morum Arabum in hoc libro magnam lucem quibusdam Scr. S. locis affundere poſſe putatur. adde etiam *den Boeckzael der Geleerden Wereſt* 1717. menſe Sept. n. 2. ubi etiam hoc

par M. D. L. R. (MONS. DE LA ROQUE) *à Amſterd.* 1717. in 12. pagg. 348. Auctor genuinus huius ſcripti eſt *eques* D'ARVIEUX. Sed Mr. DE LA ROQUE expoliuit antea hoc itinerarium, & ita digeſſit, ut imprimi potuerit, eique in hac editione ſuas addidit annotationes, non contemnendas.

(1268.) α) Le Voyage de Becafort. Auctor eſt abbas BORDELON, qui ipſe hunc librum pro foetu ſuo agnoſcit *dans les Dialogues des Vivans*, libro itidem huius ſcriptoris anonymo.

(1268.) β) Voyage litteraire (*a*) de deux Religieux Benedictins *de la Congregation de St. Maur, où l'on trouvera 1) quantité de Pièces, d'Inſcriptions & d'Epitaphes, ſervantes à éclaircir l'hiſtoire*

---

hoc itinerarium cum laude recenſetur, it. *dans les Mémoires de Trevoux* 1718. menſe Sept. n. 11. & *dans la Bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 7. part. 2. n. 7. uide aliam huius libri recenſionem *dans le Journal des Savans* 1717. menſe Septembri n. 3. & ex illo *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 597. ubi etiam quaedam notatu digna de uita equitis *d'Arvieux* ſuppeditantur, cuius uita quoque in praefat. ad hoc itinerarium per Mr. DE LA ROQUE deſcribitur.

(*a*) Recenſetur hoc itinerarium *dans le Journal des Savans* 1718. menſe Ianuar. n. 9. & *dans l'Europe ſavante* 1718. menſe Ianuar. n. 3. item in parte 56. *Actorum eruditorum germanicorum* n. 1. ubi hoc itinerarium mancum & inſufficiens dicitur, uid. exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 781. Sed *dans les Mémoires de Trevoux* 1718. menſe Febr. n. 1. hoc itinerarium iucundum & ualde utile uocatur, commendatur quoque in Actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1718. menſe Nou. n. 2. uid. plura de auctoribus huius itinerarii memoratu digna *in den Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 203. 204.

ſtoire & les Genéalogies des anciennes familles, 2) pluſieurs uſages des egliſes cathedrales & des monaſtéres, touchant la diſcipline & l'hiſtoire des egliſes des Gaules, 3) les fondations des monaſtéres & une infinité de recherches curieuſes & intéreſſantes, qu' ils ont faites dans près de cent Evêchés, & huit cents Abbaies, qu' ils ont parcourus, ouvrage, enrichi de Figures, à Paris 1717. in 4. *Pars* 1. pagg. 312. Pars 2. pagg. 296. Auctores huius itinerarii ſunt *Edmundus* MARTENNE & *Urſinus* DURAND, qui famae ordinis ſui magnum adhuc ſplendorem conciliarunt per Theſaurum Anecdotorum editum. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 27.

(1269.) Second voyage litteraire de deux Benedictins, *de la congregation de S. Maur, à Paris* 1724. in 4. 2. Alph. pl. 7. recenſetur in *Actis eruditorum Lipſienſ. latinis* 1725. menſe Februar. n. 2. Auctores MARTENNE & DURAND huic itinerario uaria adiunxerunt itineraria, antea nondum impreſſa, ſuppeditant etiam relationem de ritibus peculiaribus quarundam eccleſiarum ſtatutis & conſuetudinibus monaſteriorum, MStaque indicant, quae uariis locis oculis uſurparunt. Recenſetur quoque hoc iter ſecundum litterarium *dans le Journal des Savans* 1725. menſe Ianuar. n. 1.

(1270.) Voyage de la terre ſainte, fait en 1719, *contenant la deſcription de la ville de Jeruſalem, tant ancienne que moderne, avec les moeurs & les coûtumes des Turcs, à Paris* 1720. in 12. pl. 17. Auctor eſt *Marcellus* LADOIRE, qui ſub finem dedicationis nomen ſuum appoſuit. Recen-

Recenſetur hoc itinerarium in Tomo 6. Sect. 1. *Supplementorum ad acta eruditorum* n. 6. & auctor hoc loco citato nimiae credulitatis accuſatur.

(1271.) Voyage de Meſſ. Bachaumont & la Chapelle, *avec la relation des campagnes de Rocroy & de Fribourg, à Amſterdam* 1708. in 8. Auctor huius libri eſt *Mr.* B. DE LA MONNOYE.

Voyage nouveau de France, uid. *nouveau voyage.* n. 842.

(1272.) Voyage du monde de Des-Cartes. Auctor huius ſcripti eſt R. P. *Gabriel* DANIEL, *e Soc. Ieſ. & in domo Patrum Profeſſorum Soc. Ieſu Pariſienſi Bibliothecarius* primum quidem inferior, ſed tandem ſuperior. Hoc ſcriptum eſt ingenioſa contra philoſophiam Carteſianam ſatyra. adde *Acta Eruditorum Lipſ. lat.* 1714. p. 212.

(1273.) Voyages nouveaux aux Isles de l'Amerique, *contenant l'hiſtoire naturelle de ce Païs* in 12. uoll. 6. *à Amſterdam* 1722. (ſi non fallor etiam Pariſiis editio quaedam huius libri in 8. prodiit cum fig.) *uol.* 1. pagg. 525. *uol.* 2. pagg. 598. *uol.* 3. pagg. 547. *uol.* 4. pagg. 558. *uol.* 5. pagg. 524. *uol.* 6. pagg. 514. Auctor eſt F. I B. LABAT, *monachus ordinis Dominicani* (a).

(1274.)

(a) Vid. *Journal des Savans* 1722. menſe Mart. n. 11. p. 298. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 552, ubi plura de auctoris inſtituto diſſeruntur, adde les *Mémoires de Trevoux* 1723. menſe Martio n. 2. ubi hic liber recenſetur

(1274.) Voyages & Avantures de Jaques Maſſé. (*a*) *Bourdeaux* 1710. Auctor eſt *Simon Tyſſat* de PATOT, *Prof. Matheſ. in Gymnaſ. Daventrienſi.*

(1275.) Le Voyageur fidelle, *ou le guide des étrangers (de) dans la ville de Paris, avec une relation en forme de voyage, des plus belles maiſons, qui ſont aux environs de Paris, le tout pour l'uſage & l'utilité des étrangers, à Paris* 1716. in 12. pagg. 519. recenſetur hoc ſcriptum *dans les Mémoires de Trevoux* 1716. menſe Iunio art. 5. Auctor huius ſcripti eſt Mr. LIGER. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 530.

(1276.)

tur & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 116. alia huius libri recenſio exſtat *in Actis eruditorum Lipſienſ. latinis* 1724. menſe Aprili n. 10.

(*a*) Libellus hic ad imitationem fabulae Seuerambicae uidetur compoſitus & auctor in illo id agit, ut lectori perſuadeat, Chriſtianorum uitam & doctrinam longe deteriorem eſſe Ethnicorum & Muhammedanorum. Quem in finem fingit, ſe multas peragraſſe regiones notas ignotasque & in plerisque deprehendiſſe rationem uiuendi, huic noſtrae multis nominibus anteferendam. Sermones etiam audiuiſſe ab exteris, quibus S. S. auctoritas & uniuerſa religio Chriſtiana, cum praecipuis fidei capitibus peſſumdata ſit & conuerſa in ludibrium, hos ſermones immiſcet narrationibus hiſtoricis p. 157, 161, 192. 455. ſq. uid. cel. *Reimanni catal. bibl. theol.* p. 1055, qui rem prodigio ſimilem eſſe ait, talem librum, in quo docetur, religionem omnino dari nullam, dominantem autem quamcunque admittendam, publice uenum exponi in officinis librariis, cum alii longe tolerabiliores ex iis exeſſe iuſſi ſint, ſcil.

Dare ueniam coruis, uexare cenſuram columbas.

(1276.) Le Vrai & le Faux de M. le Prince & de M. le Cardinal de Rets in 4. Auctor eſt ipſe Cardinalis DE RETS *(a)*.

(1277.) Le Vrai-ſemblable *ſur la Conduite de M. le Cardinal* DE RETS in 4. 1652. Auctor eſt ipſe Cardinal DE RETS, qui in hoc ſcripto ſe defendit contra reſponſionem a Le Longio n. 9488. adductam. uid. eius num, 9489. & cf. numeros antecedentes & ſequentes.

(1278.)

(*a*) Qui gallice ſcribit (cuius uerba, in latinum conuerſa, ſuppedito) Cogitationes meas potiſſimum inſtitui *de M. le Prince* & de *M. le Cardinal* DE RETS, quae duae perſonae, ut mihi uidetur, omnes alios excitarunt, & poſt accuratam & anxiam diſquiſitionem deprehendi, quod omnia, quae contra Cardinalem DE RETS dicta ſunt, euentu falſa reperta ſint, & quod omnia, quae contra M. *le Prince* dicta ſunt, ipſa quoque euentus uera eſſe comprobauerit. Idem Cardinalis p. 216. *de tes mémoires* Tom. 4. ita habet: *Marigny* eodem fere tempore mihi referebat, quod in muſeo Monſ. *le Prince* magna cum attentione librum legiſſet, cui dixiſſet, hoc opuſculum ſine dubio ualde egregium eſſe, quia tantum delectationis exinde caperet, ad quae reſpondiſſet *Monſ. le Prince:* Verum eſt, quod inde multum delectationis capiam, quia auctor meos naeuos mihi aperit, quod alius non audet facere. Obſeruabis autem quod hic liber, qui erat *le Vrai & le Faux du Prince de Condé & du Cardinal de Retz* poſſit excitare *Monſ. le Prince*, nam uere ex illo cognoui, quod ipſi tantum uenerationis non tribuerim, quantum debebam. Haec uerba egregia, ſublimia, docta, magnifica & proprie loquendo apophtegmata ſunt, qualia ſani quilibet iudicii homo apud Plutarchum ueneratus eſſet antiquitus. uid. le Long l. c. num. 9487. cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi. cf. etiam num. 9519. ap. le Long.

Z.

(1278.) Zamire, Zinges } Haec duo ſcripta originem ſuam debent feminae ROGEGUILHEN.

Zelie uid. ſupra ſub uoce *Tarſis.*

(1279.) Zizimi, Prince Ottoman, *amoureux de Philippine Hellene De Saſſenage*, (*a*) *Hiſtoire Dauphinoiſe par* L. P. A. in 12. *Grenoble* 1673. Litterae hae initiales ſignificant *Le Preſident* ALLARD (*Gay*) *en l' Election de Grenoble*, a quo munere ſe abdicare coactus eſt propter uitae ſuae rationem, minus probandam & mortuus eſt 1715. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 17467.

(*a*) Haec nobilis femina, quae obiectum eſt libri huius romanenſis, mortua eſt 1533.

ANONY-

ANONYMI LATINI.

(1280.)

Abominatio Quackeriſtica & Quackerorum natura ac proprietates. Auctores huius ſcripti ſunt *Chriſtianus* PAULI & *Ioh.* BERCKENTHAL. *(a)* uid. Hiſtoriam Biblioth. Ioh Fabricii part. 5. p. 44.

(1281.) de Abſolutione iuſta & canonica Henrici IV, Regis (auctore *Petro* PITHOEO) in 8. *Pariſiis* ap. *Patiſſon* 1594. idem ſcriptum prodiit ſub tit. *de la juſte & canonique Abſolution d'Henri* IV. in 8. *Paris* 1595. Genuinus huius libri titulus eſt, qui anno praecedente comparuerat: *Raiſons, par lesquelles il eſt prouvé, que les Evêques de France ont pû de droit donner l'Abſolution à Henri de Bourbon, Roi de France & de Navarre de l'Excommunication par lui encourue, même pour un cas reſervé au Saint Siege Apoſtolique, traduit de l'Italien (b)* in 8. 1593. uid. le Long l. c. n. 8431. cuius etiam numeri antecedentes & ſequentes cum hoc ſcripto ſunt conferendi.

(1282.) Academia Lipſienſis rediuiua *(c)* *ſiue*

(a) Contra hos ſcripſit *Wilhelmus Caton*, Anglus: Defenſionem innocentium aduerſus calumniatores ſcil. Pauli & Berckenthal. it, Suſcitabulum conſcientiae ad Chriſt. Pauli.

(b) Petr. Pithoeus, ut tutius lateret, finxit, hoc ſcriptum ex italico ſermone eſſe translatum.

(c) Reperiuntur in hac collectione Ex Rectoris D. *Chriſt. Bunonis* & Rectoris D. *Chriſt. Meureri* orationes, it.

ſiue monumenta Iubilei. Lipſ. 1709. 1. Alph. pl. 2. Editor eſt H. DICELIUS, qui acta prioris Iubilei Lipſ. academici collegit, quod celebratum eſt. Pertinet etiam hoc ſcriptum ad anon. germ.

(1283.) Achates Iſiacus annularis, commentariolo explicatus, *Romae* 1727. in 4. maj. pl. 2. Auctor eſt *Giuſto* FONTANINI, *Archiepiſcopus Antirenſis.* Recenſetur hoc ſcriptum in Actis eruditorum Lipſ. latinis 1730. menſ. Aprili n. 13.

(1284.) Acta litteraria Sueciae (*a*) 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. Voll. 2. Vpſaliae & recuſa Roſtoch. & Lipſ. Auctor eſt *Ericus* BENZELIUS, (*b*) *Epiſcopus Gothoburgenſis.* Durarunt

---

it. *Ioh. Friderici* panegyricus ſecularis & carmina quaedam ſecularia. it. Priuilegia huius academiae, a Car. V. confirmata. Programma Iubilei 4. conciones Iubilei 1) D. G. *Weinrichii* die 1 dom. Aduent. ad 2. Sam. 6. de fundatione huius Uniuerſitatis 2) eiusd. die dom. 2. Aduent. de calamitatibus, quas perpeſſa eſt haec Uniuerſitas & quomodo ex illis per deum liberata 3 & 4 ſunt D. *Ioh. Mulmanni*, Prof. Theol. una habita eſt die 1 dom. Aduent. in Euangelium conſuetum de moſaico, papiſtico, Chriſtiano & academico Iubileo; altera die 9. Dec. ad 2. Reg. 6, 7. de liberatione Uniuerſitatis a iugo papiſtico. uid. *die Unſch. Nachr.* 1708. p. 632.

(*a*) Indicantur in his actis ſcripta, in Suecia impreſſa, experimenta, obſeruata, elogia, epiſtolae ineditae, diſputationes in academia Vpſalenſi & Lundenſi habitae, aliaque ad rem litterariam illuſtrandam facientia, ſed ſine addita epicriſi, omiſſo etiam indice perſonarum & rerum memorabilium.

(*b*) Non ſolus tamen fuit, ſed ſocietatem eum in finem iniit.

runt tantum haec acta quinquennium; ſed dolendum eſt, ea tam breui tempore deſiiſſe, hoc enim modo Germanis ademta eſt occaſio, Suecorum arcana cognoſcendi. uid. cel. Reimanni catal. litter. p. 441.

(1285.) Acta Lemoſii. Editor horum actorum fuit *Theodoricus* DE VIAIXNES, *Monachus Benedictini ordinis in Gallia, e congregatione S. Valloni*, uir Ianſenii partibus maxime fauens, ac iuſſu regis Galliae eam ob cauſſam in carcerem coniectus.

(1286.) Acta Eruditorum & curioſa Franconiae. Primum D. HEIMREICH & poſt huius obitum D. FEUERLEIN labores illorum examinarunt, qui aliquid ad haec acta conferebant, illosque adiuuerunt. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 246.

(1287.) Acta Medicorum Berolinenſium, (*a*) *in incrementum artis & ſcientiarum collecta*

iniit. Impulit auctorem ad hos labores, quia in diariis exterorum uiderat recenſeri Suecorum ſcripta, non ſatis amuſſitata, unde facile ſiniſtra de Muſis Suecanis oriri potuiſſet opinio, ſi ſcripta maioris momenti non inſeruiſſet actis ſuis.

(*a*) Nulla autem niſi medica argumenta in his actis pertractantur, titulos materiarum pertractatarum indicatos deprehendes *in den Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 663. recenſentur haec acta in actis eruditorum Lipſienſ. latinis 1717. menſe Auguſto n. 6. ubi tamen multis uitiis typographicis referta dicuntur, laudatur uero auctoris inſtitutum & medicis utiliſſimum eſſe cenſetur. [*Pars* 3. horum actorum prodiit 1718. Berolini in 8. pl. 6. & recenſetur in actis eruditor.

lecta & digeſta, (*a*) pl. 7. in 8. *Pars* I. *Berolini* 1717. *Pars* 2. ib. 1718. in 8. pl. 10. cum fig. aeneis. Auctor horum actorum eſt D. *Ioh. Dan.* GOHLE, *Medicinae Practicus Berolinenſis.*

(1288.) Acta medica Hafnienſia, exarata ſunt a *Thoma* BARTHOLINO, BORRICHIO, *S. Pauli* OLIGERO, IACOBAEO, *Thoma* REINESIO, *Georgio Wolffgango* WEDELIO. uid. Iunckerum de Ephemeridibus eruditorum p. 48-56. Iſta acta pertinent ad annos 1671. & 1672. Primum illorum uolumen prodiit Hafniae 1673. *Vol.* 2. continet acta anni 1673. *Vol.* 3. & 4. acta anni 1674. 1675. 1676. *Vol.* 5. & ultimum acta anni 1677. 1678. & 1679. uid. illuſtris Struvius in introduct. in notitiam rei litterariae pag. 548.

(1289.)

ditor. Lipſ. latinis menſe Aprili 1719. n. 10. *Pars* 4. prodiit Berolini 1719. in 8. pl. 7. & recenſetur in Sect. 5. Tomi 7. ſupplementorum ad acta eruditorum n. 5. *Pars* 5. & 6. horum actor. medicor. prodierunt Berolini 1719. & 1720. in 8. pl. 13. recenſentur hae duae partes in actis eruditor. Lipſienſ. lat. 1720. menſ. Auguſto n. 8. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1720. p. 559. *Pars* 6. etiam recenſetur *dans le Journal des Savans* 1720. menſ. Oct. n. 5. ubi non magni faciunt latinum in his actis ſtilum. *Pars* 7. & 8. prodierunt Berolini 1720. & 1721. in 8. pl. 12. & recenſentur in actis eruditor. Lipſienſ. latinis 1721. menſ. Iulio n. 10. *Pars* 9. & 10. prodierunt Berolini 1721. & 1722. in 8. pl. 10. & earum contenta paucis indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 766. & his duabus partibus clauditur prima horum actorum Decas.

(*a*) Ad modum horum actorum poſtea Francofurti ad Oderam 1737. prodierunt Selecta medica Francofurtenſia. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 20. p. 175.

(1289.) Acta Conſiſtorialia (*a*) *creationis Eminentiſſimorum ac Reuerendiſſimorum* S. R. E. *Cardinalium, inſtitutae a ſanctiſſimo* D. N. *Clemente XI.* P. M. *diebus* XVII. Maji & 7. *Iunii* Anno Sal. 1706. Acceſſit eorundem *Cardinalium breuis delineatio. Coloniae* 1707, in 4. pl. 4. *Ioh. Vincentius* GRAVINA, eruditiſſimus Italus, haec acta, ex S. Conſiſtorii monumentis deſcripta, ad Henr. *Huyſſenium* perferri curauit, ut publicarentur in Germania. uid. Acta Eruditor. Lipſ. lat. 1707. p. 19. menſ. Ianuar.

(1290.) Acta Congregationis ſub Clemente VIII. *ab anno* 1598. *ad annum* 1605. *habitae,* latine edita. Editor huius libri eſt D. *Gregorius* NUNNIUS, *Luſitanus*, dictae congregationis Secretarius. uid. Acta eruditor. Lipſienſia latina 1687. p. 353.

Admonitio Neoſtadenſium. Auctor eſt *Zacharias* URSINUS.

(1291.) Addenda ad Hiſtoriam Congregationis (*b*) de Auxiliis. *Lovanii* 1701. in fol. Auctor eſt P. Iac. Hyacinthus de Serry, qui alias

 aſſum-

(*a*) Narratur hic, Clementem XI. 1706. Cardinales creantem, noluiſſe admittere ſuum cognatum, & alium nomine *Philipucci* hanc dignitatem oblatam conſtanter recuſaſſe.

(*b*) Haec celebris Congregatio Romae ab anno 1598-1607. propter controuerſiam de electione ad gratiam & mediis ad eandem habita eſt & hiſtoria harum congregationum magni aeſtimatur a Ieſuitarum aduerſariis. add. *die Unſch. Nachr.* 1701. p. 139. Addenda auctor ſeorſum edere, quam opus ipſum nimis immutare maluit.

aſſumſit nomen *le Blanc.* uid. magnif. Loeſcheri theolog. annales 1701. p. 37. (*a*)

(1292. *a*) G. G. R. Theologi ad Ludouicum XIII. admonitio, *qua breuiter & neruoſe demonſtratur Galliam foede & turpiter impium foedus iniiſſe & iniuſtum bellum hoc tempore contra catholicos mouiſſe, ſaluaque religione proſequi non poſſe ex gallico in latinum translata* in 4. *Auguſtae Francorum* 1625. Prodiit etiam hoc ſcriptum gallice ſub tit. *Avertiſſement au Roi Tres-Chrêtien,*

(*a*) Reperiuntur in his addendis multa curioſa antiqua & noua e. g. Petr. de Rivo, Philoſophum quondam celebrem Louanienſem 1470. docuiſſe quicquid per neceſſariam conſequentiam ſequatur ex inimpedibili, hoc eſſe inimpedibile & neceſſarium, quam ob theſin Romae condemnatus & publice reuocare coactus eſt, quia hoc modo doctrinam de libertate diuina laeſiſſe putabatur. 1679. d. 23. Nou. ſequentes theſes quorundam doctorum papiſticorum condemnatae ſunt Romae: GOtt giebt uns ſeine Allmacht, daß wir ſie gebrauchen: GOtt unterwirfft uns ſeine Allmacht. 1699. Ieſuita Bechefer Pariſiis d. 14. Dec. hanc theſin propugnauit: GOtt rechne denen Verſtockten und verblendeten die Sünden, ſo ſie begiengen, nicht zu. Cui ſeſe oppoſuit Archiepiſcopus Pariſienſis, Cardinalis *de Noailles* & Ieſuitam ad reuocationem coegit. p. 82. Sorbonna 1700. d. 4. Sept. duas theſes, quae fundamentum ſunt Moliniſmi & doctrinae Ieſuiticae de electione gratiae condemnauit. Ieſuitae autem non intermittunt defendere doctrinam ſuam, Romae iam pridem damnatam, de peccato philoſophico, quod Deus illud nec punire uelit, nec poſſit. Nam 1697. publicas theſes d. 27. Iul. Aquisgrani pro defendendo peccato philoſophico ediderunt, & d. 26. Aug. Lugd. in Gallia it. 1700. d. 24. Aug. Rhemii in Collegiis ſuis. De quibus theſibus omnibus uerboſe agitur in his addendis.

tien, écrit avec beaucoup de fidelité, de reſpect, de verité & traduit du Latin en François; où l'on montre, avec non moins de conviction, que de brieveté, que la France a honteuſement contracté une Alliance impie pour declarer une Guerre injuſte contre des catholiques & qu'elle ne ſcauroit continuer plus long tems, ſans violer les Droits les plus ſaints & les plus religieux in 4. *Francheville* 1627. Prodiit etiam germanice ſub tit. Allerunterthänigſte Vorſtellung an König Ludouicum XIII. durch einen Catholiſchen Compatrioten in 4. 1625. Hic liber iniuriis & conuiciis contra regem & ſtatum publicum repletus eſt. Imprimebatur in Italia & fingebatur, eſſe tantum uerſionem operis gallici, ut impediretur, quo minus auctor & locus impreſſionis detegeretur. Tributum autem fuit poſtea hoc ſcriptum *à Jean* BOUCHER, (*a*) *fameux Liguer* & deinde *Archidia-*

(*a*) Adrian Baillet auctorem graecum eſſe cenſet & illum nominat *Andream Eudemon-Iohannem*, qui in Italiam uenerat cum Cardinale *Barberini*, Legato Vrbani VIII. & hic Eudemon ſtatim ac in Galliam uenit hunc librum confecit, & mortuus eſt Romae d. 24. Dec. 1625. exarauit hunc librum occaſione belli *de la Valteline*, & probare contendebat, quod rex Galliae in hoc bello ſocietatem impiam & indecoram iniiſſet cum proteſtantibus, & ſuſcepiſſet bellum iniuſtum contra Catholicos. In Naudaeanis p. 103. & 104. uaria de hoc libro & eius auctore leguntur, quae falſa ſunt. e. g. non 1622. comparuit, ſed 1625. Prima editio eſt in 4. & non in fol. Hic liber non eſt a Cornelio Ianſenio confectus; Ianſenius enim Martem quidem Gallicum exarauit & hoc modo Epiſcopatum Ypren-ſem

diacono Tornauienſi (*Tournay*) poſtquam in linguam Walonicam conuerſum erat & in Flandria diuulgabatur; ſed defendit ſeſe *Boucher* & calumnia ſe affici conqueſtus eſt. Hunc librum una cum *myſteriis politicis*, (quae ambo *Iac.* CELLARIO, uel KELLER, *Ieſuitae Bauarico* tribuuntur uid. I. L. W. i. e. *Ioan. Leonh. Weidneri Iubileum*, *ſiue Speculum Ieſuiticum* pag. 162. ſq.) Prætor Pariſienſis Kal. Nou. tanquam pernicioſum, ſceleratum, ſeditioſum, falſis inſimulationibus calumnioſum, regum, a deo ordinatorum, maieſtati, ſaluti peſtiferum, publicae ſecuritatis perturbatorem, falſo atque ſimulato praetextu rebellionis incendentem, in platea domus urbicae per capitalium iudiciorum exſecutorem lacerari, comburi, eorumque exemplaria, quotquot penes quoscunque fuerint, intra horas 24. ad Actuarium ſupprimenda deferri iuſſit, interdixitque, ne quis eos habere, legere, ſeruare uelit, ne quis typographus, aut bibliopola excudere, uendere, proponere auſit, qui aduerſus ea feciſſe argui poſſent, capi-

---

ſem praemii loco reportauit, ſed non confecit admonitionem ad Ludouicum XIII. regem (quod in Naudaeanis l. c. & *dans les coups d'Eſtat de Monſ. Naudé*, cap. 4. p. 610. affirmatur) *Baylius* & in *Dictionario* hiſtor. critico ſub uoce *Ianſenius* perperam hunc a Naudaeo pro auctore admonitionis haberi putat. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11858. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta cum hoc conferenda adducit. Hic liber uti & myſteria politica miros effectus apud regem Ludouicum XIII. produxit & eius conatus partim irritos reddidit.

capitis ſupplicio obnoxios ſimul pronuntians. Quae uero lites circa hos libros Parlamento Pariſienſi cum clero Gallicano interceſſerint, fuſe *Gabr. Barthol, Gramondus* ediſſerit in *Hiſt. Gall.* lib. 15. p. 654. ſq. edit. Elzevir.

(1292. β) Admonitio ad exules. Auctor eſſe dicitur Mr BAYLIUS. uid. Acta eruditor. 1711. p. 106. 107. in uita Baylii multa occurrunt, quae hoc ſcriptum illuſtrare poſſunt. uid. tamen inter anonym. gallic. uoc. *Avis* n. 91.

(1293.) Ænigma in lutum. Auctor eſt WESENBECIUS, uid. Gundlingii otia Part. 3. p. 352. & 270.

(1294.) Alcoranus Franciſcanorum. Auctor eſt *Eraſmus* ALBERUS uid. b. Buddei diſſ. de uitae Chriſti ἀκριβεία §. 8. p. 27. & Baylii dictionarium uoc. *François d' Aſſiſe* not. H.

(1295.) Alexipharmacum, 1630. Auctor eſt IANSENIUS (*Cornelius*) uid. Baylii dictionarium uoce *Ianſenius* not. (I.)

(1296.) Alloquium irenicum ad Proteſtantes. (a) *ubi, qui in diuerſa hactenus ſacra abiere ut dextras fidemque uel tandem iungant pacemque eccleſiaſticam pangant, monentur. Ratisbonae* 1720. in 4. pagg. 16.

(a) Recenſetur hoc ſcriptum a Clerico Tom. 14. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* Part. 2. n. 7. & in faſc. 3. claſſis 3. Bibliothecae hiſtorico - philologico - theologicae Bremenſis n. 7. ubi etiam totum ſcriptum, non addito tamen auctoris nomine inſeritur. Recenſetur quoque hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1721. menſ. Iulio n. 6. & conſilia auctoris uana irritaque eſſe iudicantur.

(1297.) Alphabetum hebraicum, *in quo litterae hebraicae deſcribuntur, punctorum, uocalium, accentuum forma & uis cum appellatione ſyllabarum & dictionum hebraicarum. Addita ſunt exercitamenta ad uſum hebraice diſcentium accommodata.* Auctor huius Alphabeti eſt *Henricus* STEPHANI, *ſecundus.* uid. Mich. *Maittaire* in catalogo librorum hebraicorum, a Stephanis editorum p. 39.

(1298.) Alphabeti uere naturalis hebraici delineatio. Sultzbaci 1657. in 12. Auctor eſt *Franciſc. Mercurius* ab HELMONT, filius. uid. de hoc ſcripto Morhoffius in polyhiſtore Tom. 1. lib. 4. c. 3. p. 20. qui illud minimi pretii aeſtimat. adde auctores obſeruationum miſcellanearum Tom. 9. edit. 1712. p. 689. ſq. und den unpartheyiſchen Bibliothecarium part. 2. n. 29. p. 151. ubi etiam illuſtris Struvii & Morhofii iudicia de hoc libro, quem prior ingenioſum magis quam utilem, poſterior miris ineptiis & cabaliſticis nugis refertum uocat, reperiuntur.

(1299.) Amoenitates literariae, quibus uariae obſeruationes, ſcripta item quaedam anecdota & rariora opuſcula exhibentur Francof. & Lipſ. 1725. in 8. pl. 21. Tomus 1. Auctor primi Tomi dedicationi tantum ſubiecit literas I. G. S. ſecundo Tomo, neque literas, neque nomen appoſuit, tertii demum tomi dedicationi & ceterorum tomorum dedicationibus addidit nomen ſuum,

um, eſt autem Ioan. Ge. SCHELHORNIUS, *Memmingenſi bibliothecae praefectus (a).*

Tomus I. continet 1) notitiam rariſſimi libri, ſub initium typographiae excuſi p. 1. 2) commentationem *de Marſilii Ficini uita*, moribus & ſcriptis p. 18. 3) *apologiam pro Marſilio Ficino*, Magiae poſtulato p. 119. 4) Literas *Leon. Lauredani*, Venet. Ducis ad reip. Memmingenſis optimates p. 137. 5) *Ioh. Chriſtoph. Wagenſeilii* diſſertationem in editam *de Iohanna Papiſſa* p. 142. 6) Argumenta contra *Iohannae puerperium* p. 195. 7) recenſionem & fata *ſecundae editionis* N. T. *ab Eraſmo Rot.* curatae p. 222. 8) epiſtolam de *magiſtris noſtris Lovanienſibus* p. 248. 9) Obſeruationem de *literis Caroli Ludouici*, *Elect. Palat.* & *Degenfeldiae* Baroniſſae amoebaeis p. 262. 10) *Iul. Caeſ. Scaligeri* epiſtolia duo p. 269. 11) 6 epiſtolas, adhuc ineditas p. 287. 12) recenſionem uetuſtae *Lactantii* operum editionis p. 312.

Tomus 2. prodiit eod. anno 1725. in 8. pl. 19. in cuius Tomi artic. 3. Cel. *Schelhornius* palam profitetur, ſe eſſe harum amoenitatum auctorem. (b). Exſtant autem in hoc tomo 1) diſſertatio

(*a*) Qui a Raymundo de Krafft, conſule Ulmenſi, it. a Z. C. ab Vffenbach uariis cimeliis, quae amoenitatibus ſuis inſeruit, adiutus eſt; quaedam in his amoenitatibus ſupplet & emendat cel. Reimannus in catal. liter. p. 537. ſed pauca ſunt, quae monet, & auctoris in literas ſtudium iure meritoque laudat.

(*b*) Nam ibi ita ſcribit, not. †† p. 469. Non eſt, quod amplius celem nomen meum, cum in nouis liter. Ger-

tatio de libris rarioribus & uariis raritatis eorum cauſſis, in ſpecie a) de libris, ſub ipſis typographiae primordiis excuſis b) paulo poſt typographiam inuentam impreſſis c) a celebrioribus Sec. XVI. typographis exſcriptis d) publica auctoritate ſuppreſſis e) a priuatis ſuppreſſis f) ab ipſis uel auctoribus, uel editoribus ſuppreſſis g) de libris, quorum pauca exempla ſunt impreſſa h) quos aduerſa fata ſuppreſſerunt i) quorum plurima exempla in regiones exteras auecta, k) apud exteros excuſis l) neglectis m) de praeſtantioribus & incorruptis quorundam librorum editionibus. 2) Ἐπιτάφιος *Ioan. Borcholdo*, ICto celeb. perſcriptus ab *Ioan. Caſſelio* p. 437. 3) *Irenaei Bibliophili* obſeruatio, quae praefationem, quam Vir clar. *Chriſtoph. Auguſtus Heumannus* Sympoſio Lactantii, a ſe edito, praemiſit, in nonnullis locis illuſtrat, in admodum paucis emendat p. 469. 4) epiſtolae aliquot ineditae *Iac. Bohemi*, *Locheri Philomuſi*, *Rychardi* p. 497. 5) Obſeruatio de libro *Henr. Cornelii Agrippae* de incertitudine & uanitate omnium ſcientiarum & artium p. 513. 6) *Eliae Ebingeri* de fidelitate ſeruanda in autoribus citandis diſſertatio p. 530. 7) Analecta de uita, fatis, moribus & ſcriptis *Henr. Corn. Agrippae ab Nettesheym*. Recenſetur hic Tomus cum lau-

---

Germanor. me quidem inſcio & inuito a fautore quodam, hactenus mihi incognito, iſtud iam ſit expreſſum. Ego certe imbecillitatis meae gnarus, nondum detecta facie in conſpectum orbis eruditi prodire auſus fuiſſem.

laude in Actis eruditor. Lipſ. lat. 1725. menſe Sept. n. 12. p. 428-430.

Tomi 3. & 4. prodierunt Francof. & Lipſ. 1725. in 8. 1. Alph. pl. 16. & ambo recenſentur cum laude in Actis Erudit. Lipſ. lat. 1726. Tomus 3. continet 1) memorabilia bibliothecae perilluſtris domini *Raymundi de Krafft* p. 1. 2) *Anton. Magliabecchii* catalogum libror. Orientalium, medicor, aſtronomicor. hiſtoricor. & philoſophicor. bibliothecae Mediceae p. 172. 3) *Leonardi Aretini* Inuectivam in *Carolum Malateſtam* p. 225. 4) Dodecadem epiſtolarum ineditarum nimirum *Archiepiſcopi Magd. & Moguntienſis eccleſiarum* &c. *Apoſtolici principalis commiſſarii epiſtolam* de nundinis indulgentiarum Tetzelii, quam epiſtolam NB. *Rami*, *Velſeri*, *Auguſti*, *ducis Brunſuic. Andr. Schotti*, *Peireſcii*, *Valent. Andreae. Ben. Dav. Carpzovii.*

Tomus 4. continet notitiam rariſſimi cuiusdam primigeniae typographiae monumenti p. 239. 2) de artis typographicae origiuibus p. 300. 3) commentationem de uita, fatis, meritis ac ſcriptis *Franc. Lamberti Avenionenſis* p. 307. 4) Excerpta quaedam e diario *Ge. Spalatini* MSto. p. 389. 5) Hiſtoire de la Bible de Sixte V. avec des remarques pour connoitre la veritable edition de 1590. par *Proſper Marchand* p. 433. 6) *Iaſonis de Mayno* orationem de uita *Hieronymi Torti*, ICti Ticinenſis p. 455. 7) *Eduarti*, regis Angliae mandatorum epitomen in cauſa religionis p. 482. 4) Epiſtolam *Pii* IV. ad *Danielem*, *Archiepiſcopum & Elector. Moguntinum* de uſu calicis, Laicis

cis quoque nonnullis concedendo p. 501. 9) Epiſtolam *Iohan. Philippi*, Archiepiſc. & Elect. Moguntini ad ſummum pontificem de ead. re. p. 507. 10) epiſtolas quasdam ineditas e. g. *Dan. Heinſii*, *Dornavii*, *Kirchmanni*, *Gruteri*, *Ioh. Freder. Gronovii*, *Gisb. Cuperi*, *Ioan. Henr. Boecleri* p. 522. 11) additamenta quaedam & notamina ad Tomos praecedentes 4. p. 553.

Tomus 5. prodiit Francof. & Lipſ. & continet 1) diſſertationem de ſoloeciſmis literariis p. 1. 2) *Dürrii* diſſ. epiſtolicam de *Ioan. Fauſto* p. 50. 3) D. *Ioan. Aventini* annalium epitomen deque uariis ac uariantibus editionibus p. 81. 4) *Petri Lambecii* commentarior. de Biblioth. Caeſar. Lib. 9. fragmentum p. 97. 5) *Marci Velſeri* monumentorum Auguſtanorum. Supplementum p. 116. 6) analecta ad Hiſtoriam *Fr. Ioſeph. Burrhi* p. 141. 7) Tabulas donationis bibliothecae *Huetii* p. 164. 8) epiſtolas quasdam ineditas e. g. *Gruteri*, *Bohuslai Balbini*, *Andr. Chriſti. Eſchenbachii*, *Theodor. Ianſon. ab Almeloveen*, *Eliſae Kolartiae* p. 171. 9) electa quaedam epiſtolica, uel excerpta ex epiſtolis doctor. uiror. p. 202. 10) Vitam *Bartholomaei Bertelini*, Paſtoris quondam Memmingenſis p. 221. 11) diſſertationis de libris rarioribus continuationem p. 239. 12) addenda & emendanda in praecedentibus Tomis p. 297.

Tomus 6. prodiit Francof. & Lipſ. 1727. pl. 19. in 8. & continet 1) analecta ad hiſtoriam *confeſſionis Tetrapolitanae* p. 305. 2) documenta ad hiſtoriam *confeſſionis Tetrapolitanae* p. 384. 3) diſci-

3) diſcipuli de temporibus monitum de praeiudicio hermeneutico accuratiorem Apocalypſeos explicationem etiamnum impediente p. 452. 4) *Iac. Bruckeri* notitiam rariſſimae uerſionis germanicae libri Pſalmorum, ab *Ottmaro Luſcinio* confectae p. 455. 5) commentatiunculam de eiusdem *Luſcinii* Verſione latina Pſalterii aliisque ſcriptis. p. 478. 6) Specimen Supplementorum G. H. *Welſchii* ad Bibliothecam Geſnero-Simlero-Friſianam p. 490. 7) *Iul. Caeſ. Scaligeri* epiſtolas nonnullas p. 508. 8) *Henr. & Hadriani Valeſiorum* ad *Portnerum* epiſtolas p. 529. 9) D. P. J. *Speneri* ad *Schilterum* epiſtolas p. 549. 10) *Theoph. Spizelii* elogium *Thomae Lanſii* p. 577. 11) eiusd. elogium I. B. *Schuppii* p. 585. 12) eiusd. elogium *Hartmanni* Creidii p. 590. 13) uarias obſeruationes p. 596.

Tomus 5. & 6. magno cum elogio recenſentur *dans l' hiſtoire litteraire* 1727. menſ. Auguſt. num. 4.

Tomus 7. prodiit Franc. & Lipſ. 1727. in 8. pl. 19. & continet 1) commentationem in antiqua monumenta, in agro Tigurino A. MDCC XXIV. eruta p. 1. 2) diſſertationem de libris combuſtis p. 75. 3) M. *Iac. Bruckeri* ſchediaſma hiſtorico-philoſoph. de conuenientia numerorum *Pythagorae* cum ideis *Platonis*, harumque ex illis origine p. 173. 4) diſſertationem epiſtolicam ad *Irenaeum Bibliophilum*, cui praeter Pauli III. Bullam prorogationis Concilii, Mantuam prius indicti, quaedam de conſilio de emendanda Rom. eccleſia Paulo III. dato &c. obſeruationes inſer-

inſertæ ſunt p. 251. 5) uarias obſeruationes p. 280.

Tomus 8. prodiit Francof. & Lipſ. 1728. in 8. 1. Alph. 1. pl. & continet 1) *Iac. Bruckeri* ſupplementum II. ad hiſtoriam philoſophicam doctrinae de ideis p. 299. 2) de uariis poenis, in libros ſtatutis p. 338. 3) epiſtolam criticam *de punctis controuerſiae Kempiſianae praecipuis* p. 391. 4) de prouidentia diuina ſectae ſtoicae p. 443. 5) Spicilegium obſeruationum de *Ioan. Aventino* eiusque annalibus Bojorum p. 455. 6) diſſertationem I. de libris, publica auctoritate combuſtis p. 463. 7) iudicium magiſtrorum academiae Pragenſis de propoſitionibus quibusdam *Io. Munſingeri* p. 511. 8) *Iulii Caeſ. Scaligeri* epiſtolas nonnullas p. 554. 9) epiſtolas quasdam *Baluzii*, *Schilteri*, *Mabillonii* & *Ruinarti* p. 622. 10) additamenta ad uitam *Eliae Ebingeri* p. 646.

Tomus 7. & 8. recenſentur in Actis eruditor. Lipſ. latinis 1728. menſ. Dec. n. 6.

Tomus 9. prodiit ibid. 1728. in 8. pl. 22. & continet 1) diſſertationem ſecundam de libris, publica auctoritate combuſtis p. 651. 2) analecta ad diſſertationem de libris combuſtis p. 752. 3) *Leonis Allatii* confutationem fabulae *de Ioanna Papiſſa* ex monumentis graecis p. 779. 4) *Palthenii* epiſtolam de eodem argumento p. 817. 5) *Io. Iac. Breitingeri* ſupplementum ad commentationem de monumentis antiquis, in agro Tigurino erutis p. 822. 6) *Iac. Zimmermanni* exercitationem *de Atheismo Platonis* p. 827. 7) de pri-

primitiis typographicis Harlemenſibus & Uffenbachianis p. 969.

Hic Tomus recenſetur in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1729. menſe Iunio num. 9.

Tomus 10. prodiit ibid. 1729. in 8. pl. 18. & continet 1) *Iac. Bruckeri* diſſertationem de uita & ſcriptis *Achillis Pirminii Gaſſeri* p. 987. 2) *Matthiae Schenckii*, Rectoris quondam Auguſtani, ad *Hieronymum Wolſium* epiſtolam, qua uitam ſuam ipſemet deſcripſit p. 1047. 3) Indicem ſcriptorum amoebaeorum, controuerſiam *de Monarchia Siciliae*, Papam inter & Siciliae reges noſtro hoc ſeculo agitatam, concernentium p. 1080. 4) *Io. Iac. Breitingeri* exercitationem criticam in uitam *A. Perſii Fl.* p. 1103. 5) diſſertationem epiſtolarem ad *Frider. Iac. Beyſchlagium* p. 1146. 6) Elogium *Petri Carneſecae* p. 1198. 7) Monumenta Heilbronnenſia, in agro Cis Nigrano inuenta p. 1206. 8) *Io. Iac. Breitingeri* de nonnullis lapidibus literatis, Romanae pietatis monumentis amicam diſputationem. p. 1209. 9) Varias obſeruationes p. 1235. 10) epiſtolas quasdam ineditas e Bibliotheca Uffenbachiana p. 1250. e. g. *Grotii*, *Freheri*, *Patini*, *Ad. Rechenbergii*.

Hic Tomus recenſetur in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1729. menſ. Iunio. n. 11.

Tomus 11. prodiit ibid. 1729. in 8. 1. Alph. 1. pl. & continet 1) diſſertationem de *Ioh. Campano*, Anti-Trinitario p. 1. 2) *Iac. Zimmermanni* meditationem de praeſtantia religionis chriſtianae, collata cum philoſophia Socratis p. 93. 3) notitiam codicis MS. uarios ſermones, in Con-

 cilio

cilio Conſtantienſi habitos, praeter alios complectentis p. 213. 4) Iudicium academiae Viennenſis de quibusdam propoſitionibus *Io. Münſingeri* p. 222. 5) Memoriam perilluſtris domini *Raymundi Krafft de Dellmenſingen* p. 253. 6) Selecta ex itinere literario *Ioh. Iac. Thurmii* p. 269. 7) Bigam epiſtolarum D. *Ioh. Bened. Carpzovii ad Theophilum Spizelium* p. 303. 8) Calendarium etymologicum ex Hiſtoria Lombardica *Iac. de Voragine* p. 324. 9) *Iac. Bruckeri* analecta ad uitam *Matthiae Schenckii* p. 362.

Hic Tomus recenſetur in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1729. menſ. Iul. n. 9.

Tomus 12. prodiit ibid. 1730. in 8. 1. Alph. & continet 1) *Iac. Zimmermanni* uindicias diſſertationis *de Atheiſmo Platonis* contra D. *Nic. Hier. Gundlingium* p. 369. 2) Memoriam M. *Ioannis Schmidii*, Theologi coeci p. 515. 3) *Io. Ge. Frickii de Ioan. Morono*, S. R. E. Cardinali, articuliſque, quibus ab inquiſitionis officio, iuſſu Pauli IV olim, tanquam Lutheraniſmi ſuſpectus, & in uinculis detentus, accuſabatur, obſeruationem p. 537. 4) Ad chriſtianiſſimum Galliarum regem humillima ſupplicatio pro Impreſſorio p. 587. 5) Hiſtoriam Dialogorum *Coelii Secundi Curionis* de amplitudine beati regni Dei p. 592. 6) epiſtolas quasdam ineditas e. g. *Melanchtonis, Portneri, Speneri, Ioh. Godofr. Olearii, Iac. Gronovii, Ioan. Fabricii, Chriſtian. Scriverii.* 7) *Petri Cardinalis & Epiſcopi* quondam *Auguſtani* literas iudulgentiarum in eccleſiae Brenzianae gratiam p. 698.

Tomus

Tomus 13. prodiit ibid. 1730. in 8. pl. 22. & continet 1) *Iac. Bruckeri* Elogium illuſtris uiri *Luc. Schroeckii*, Med. Doct, &c. p. 1. 2) *Iac. Zimmermanni* Vindiciarum exercitationis ſuae *de Atheiſmo Platonis* partem alteram p. 48. 3) *de eximiis Sueuorum in literaturam orientalem meritis* ſchediaſma hiſtorico - literarium p. 197. 4) *Thom. Mezleri*, Benedictini olim Zwifaltenſis, epiſtolam dedicatoriam, praemiſſam libris de imitatione Chriſti, ab ipſo elegiace 1645. uerſis, cum uiri cuiusdam eruditi in eam animaduerſionibus p. 265. 5) Pentadem epiſtolarum *Renati Maſſueti* ad P. *Bernardum Pez* p. 278. 6) *Iac. Bruckeri* diſſ. epiſtolicam *de Stratonis Lampſaceni Atheiſmo* ad *Iac. Zimmermannum* p. 311.

Tomus 14. & ultimus prodiit ibid. 1731. pl. 21. & continet 1) *Ioan. Nic. Stupani* orationem panegyricam de *Coelii Secundi Curionis* uita atque obitu p. 325. 2) de uita & meritis *Ioan. Homelii*, eximii quondam academiae Lipſienſis mathematici p. 403. 3) *Angeli Sealteli* ad Romanos iudices pro *Ambroſio de Gumppenberg* contra *Ioan. Albert. Widmeſtadium* orationum actionem primam. p. 468. 4) epiſtolas 7 ineditas e. g. *Forſtneri*, *Spizelii*, *Carpzovii*, *Arnoldi*, p. 501. 5) *Ioh. Buxtorfii*, filii, quasdam ad *Theophilum Spizelium* epiſtolas ex autographis p. 581. 6) electa epiſtolica p. 603.

Tomus 13. & 14. recenſentur in *Actis erudito*r. *Lipſ. lat.* 1731. menſ. Oct. n. 8. (*a*).

(*a*) Quia igitur tot bonae frugis in his amoenitatibus *Schel-*

(1300.) Amoenitates biblicae, quae prodierunt *Budiſſae* in 4. elaboratae ſunt a PRAETORIO, qui tantum litteras M P. appoſuit.

(1301.) Anagraphe de Origine Cartuſianorum, in 4. *Pariſiis* 1578. Auctor eſt *François* JARRY, *Prieur de la Chartreuſe de Notre-Dame de la Prée lès-Troyes;* Hic liber etiam uerſibus latinis & gallicis prodiit ſub tit. *Deſcription de l'Origine & premiere Fondation de l'Ordre ſacré des Chartreux:* in 4. Paris 1578. Hi uerſus deſcribunt muros monaſterii parui Cartuſianorum Pariſienſium. uid. le Long l. c. n. 5710. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de ordine Cartuſianorum agentia, adducit.

(1302.) Anecdota, ſiue hiſtoria Europae arcana, cui adiuncta eſt *ratio ſtatus Dauidis, Iudaeor. regis. Coſmopoli* 1715. in 8. Auctor eſt *Adamus* EBERUS, *Prof. Francofurt.* uti haud obſcure colligi poteſt ex iis, quae producuntur *in den Gedancken über die Journale im 15. Stücke* p. 224.

(1303.) Anglia, *de laudibus legum Angliae* (a) Auctor

Schelhornii literariis continentur, a me impetrare non potui, quin potiora ſingulorum Tomorum momenta deſignarem, quod lectoribus haud ingratum fore putabam, ſi cognitis tam iucundis & utilibus materiis, ad lectionem ipſarum amoenitatum incitarentur.

(*a*) Continet ſimul Seldeni & aliorum obſeruationes in Anglorum hiſtoriam, antiquitates & leges cum praef. Seldeni, quam ſequitur uerboſa alia hiſtorica praefatio & praefatio

Auctor huius ſcripti eſt eques *Iohn* FORTESCUE, *cancellarius magnus quondam Henrici* VI, qui illud anglice ſcripſit, ſed nuper ex anglico in latinum ſermonem eſt translatum. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 57. p. 498.

(1304.) Animaduerſiones in Ioach. Hoppii Examen inſtitutionum Iuris, Lipſ. 1715. in 12. 9. pl. Auctor eſſe dicitur D. Trier, *Prof. Herald. Lipſ.* recenſetur hoc ſcriptum in Actis eruditor. Lipſienſ. lat. 1715. menſ. Ianuar. art. 10. & in actis eruditorum germanicis part. 33. art. 3. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 8. & 166.

(1305.) Animaduerſiones chronologicae *(a)*. Auctor eſt *Dan.* ZWICKERUS, *Medic. Doct. Dantiſc.* Socinianae ſectae fauens. uid. Sagittarius in introductione in Hiſt. eccleſ. p. 686.

fatio primi editoris it. Summae equitis Racul de *Hengham*, primi iudicis ſub Eduardo I, quae uulgo *Hengham* magna & *Hengham* parua uocantur, cum annotationibus Seldeni & uerboſo indice in fol. Editor nouus eſt SAYER, celeb. *ICtus*, qui in praef. uitam auctoris, originem eius nominis & ſtirpis & catalogum editorum ſcriptorum, cum breuibus ſuper illa iudiciis ſuppeditat. Londini 1737. Haec *die Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 68. p. 594.

(*a*) Egit auctor in hoc ſcripto contra Sam. *Mareſium* & praeſertim contra eius librum, cui tit. *Iohanna Papiſſa reſtituta.* Sagittarius l. c. etiam aliud *Berneggeri* ſcriptum anonymum indicat, nimirum *collectanea ad hiſtoriam Iohannae Papiſſae*, quae tantum proſtanr ſub nomine uiri clariſſimi. Sagittarius autem nititur potiſſimum fide Wittenii, qui ZWICKERUM auctorem illarum animaduerſionum nominauerat in *Diario* ſuo *biographico* 1678. d. 10. Nou.

(1306.) Animaduerſiones erga Simonem. Richard Simon in epiſtola ad Ezechiel. Spanhemium, quae adhuc exſtat ſub calcem Tomi 2. epiſtolarum criticarum Richardi Simonii, putat, non *Ezechielem* SPANHEMIUM, ſed fratrem eius *Fridericum*, eſſe harum animaduerſionum auctorem, cum ueroſimile non ſit, Ezechielem Spanhemium, uirum quippe dexterrimum incidere potuiſſe in eiusmodi errores. De *Simonio* uideatur *Wolfius* celeb. in *Bibliotheca hebraica* uol. 4. p. 9. ubi de eo iudicat, contemnere illum ea & tantum traducere, quae ſolide ab ipſo confutari non poterant.

(1307.) Animaduerſiones in prolegomena biblica du Pinii, quae adhaerent Tomo 3. *Criticae Richardi Simonii*, confecit *Stephanus* SOUCIET, *Ieſuita*, qui etiam edidit DIARIUM ERUDITORUM. uid. *Wolfii* cel. *Biblioth. hebr.* uol. 4. p. 13. & 17.

(1308.) Animaduerſiones in bibliothecam Fratrum Polonorum *(a)* per A. V. i. e. *Andream* VOLANUM. Amſtel. 1681. in fol. uid. *Hiſtoriam biblioth. Fabric.* part. 2. p. 72.

(1309.) Animaduerſiones *in Tractatum ſingularem de Regaliis, gallice editum a Franciſco Pinſſon.* Hae animaduerſiones ſunt publicatae a *Celeſtino* SFONDRATO, *Cardinali* quondam, & inſertae ſunt appendici *du Traité general de la Regale*

(*a*) In quibus *Volanus* praeſertim Sp. ſ. perſonalitatem & Chriſti praeexiſtentiam iuxta Arianorum placita adſtruere nititur.

Regale p. 380. in 4. ex typographia ſancti Galli 1702. uid. le Long l. c. num. 2793. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum his animaduerſionibus conferenda, habet.

(1310.) Annales (Laureshamenſes dicti) Regum Francorum (a) *Pipini, Caroli & Ludovici* ab anno 741 - 829. Qui annales impreſſi ſunt in Freheri collectione hiſtoricorum Franciae, part. 2. p. 381. Quidam hos annales tribuunt ADELMO, uel, ut alii uolunt, ADEMARO, Monacho Benedictino. uid. le Long Bibliotheque hiſtorique n. 6773.

(1311.) Annales litterarii Meclenburgenſes. Auctores horum annalium ſunt M. *Erneſtus Ioh. Frider.* MANTZEL & *Philippus Fridericus* HANE. Specimen 1. horum annalium prodiit 1722. in 8. pl. 18. & eius contenta paucis exhibentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 568. & p. 628. ubi multa memoratu digna de controuerſia, auctoribus propter hos annales mota, occurrunt.

(1312.) Annaliſta Saxo, *ab initio*
 regni

(a) *Placcius* quidem n. 1107. inter anonym. meminit *Annalium Francorum*, qui ab EGINHARDO eſſent confecti. Sed hi *annales Francorum* comprehendunt hiſtoriam ab anno 1241. ad annum 1328. ut habet Placcius. Annaliſta etiam Saxo tantum pertingit ad annum 1139. adeoque Annales Francorum & Annaliſta Saxo non unus idemque liber eſſe uidetur, licet auctorum utriusque libri nomina magnam inter ſe conuenientiam habeant, nam annalium

regni Francorum usque ad annum 1139. *res geſtas enumerans*, qui liber inſertus eſt *corpori hiſtorico medii aeui* n. 10. tribuitur autem cuidam, nomine EGGEHARDO, qui Sec. 12. primus abbas fuit in monaſterio S. *Laurentii*, *Herbipoli* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 739. (*a*).

(1313.) Annotationes ad C. G. Angeli hiſtoriam graecam, *ſiue de conſtitutionibus, dogmatibus, moribus graecorum circa ſacra gr. & lat.* fecit G. F. (i. e. G. FEHLAVIUS) *Francoſ.* 1720. in 4.

(1314.) Annotationum ad Witteramum, a Paulo Merula editum, auctor eſt Pancratius CASTRICOMIUS. IC. & Syndicus Groeningenſis. uid. *Ioh.* DIECMANNUS *in ſpecimine Gloſſarii MSt. Latino-Theodiſci* p. 3.

(1315.) Anti-didagma. Auctor huius libri eſt *Ioh.* GROPPERUS, uid. *Sleidanus* lib. 15. fol. 367. a. b. oppoſitus eſt hic liber Martini BUCERI *ſcripto de reformando epiſcopatu Colonienſi*, de quo uid. ſub uoce *Colonienſis*.

(1316.) Anti-Nicenifmus, (vel potius *Ante-Ni-*

---

lium Francorum auctor uocatur *Eginhardus*, & *Annaliſtae Saxonis Eggehardus*. Ad annales autem Francorum conferri forſitan meretur *Francorum annalium fragmentum* ab anno 741. ad 793. quod fragmentum inſertum eſt *Caniſii lectionibus antiquis* ex editione *Iac. Baſnagii* Tom. 1.

(*a*) *Annaliſtam Saxonem* omnia ex Ottone Friſingenſi exſcripſiſſe & continuatore Reginonis, eorumque errores propagaſſe, perhibet auctor uindiciarum arboris genealogicae auguſtae gentis Carolino-Boicae p. 148. cf. *die nützlichen und auserleſenen Arbeiten der Gelehrten im Reich.* Part. 1. p. 30.

te-Niceniſmus) ſiue teſtimonia patrum, qui ſcripſerunt ante Concilium Nicenum, unde colligi poteſt ſenſus ecclesiae catholiae quoad articulum de trinitate, Coſmopoli in 8. pl. 5. ubi p. 67. lit. F. 2. compareret *breuis reſponſio ad D. Georgii Bulli defenſionem fidei Nicenae*, in qua praecipua capita defenſionis refutantur p. 137. lit. h. 5. & ibi ſequitur p. 139. uera & antiqua fides de diuinitate Chriſti, aſſerta contra D. D. G. Bulli iudicia eccleſiae, per anonym. 1695. Quidam ſtatuunt, CRELLIUM, Polonum, V. D. Miniſtrum eſſe huius Anti-Niceniſmi auctorem, qui etiam *cogitationes nouas de primo & ſecundo Adamo euulgauit* ſine nomine ſuo addito. uid. *Marchand* in notis ad *Lettres de Mr. Bayle* p. 930. Sed in *Parrhaſianis* Tom. 1. p. 406. legitur, *Gilbertus* CLARCKE eſt auctor *Anti-Niceniſmi*. Hic *Anti-Niceniſmus* ualde rarus eſt.

(1317.) Anti-Socinus. Auctor eſt *Innocentius* GENTILETTUS. uid. *Hiſtor. Biblioth. Fabric.* Part. 2. p. 74. & *Gentilettus* praeter alios Socini aduerſarios e. g. *Franc. Puccium, Eraſmum Iohannis, Ioh. Wiekum, Martin. Seidelium, Ioh. Palaeologum, Andr. Volanum, Ioh. Niemoiovium, Iac. Covetum, Ioh. Cutenum, Othonem Caſmannum*, acerrimus Socini hoſtis fuit.

(1318.) Antiquitas *(a)* romanae, ſed non catholicae religionis ſine loco 1632.

 Au-

(*a*) Auctor perelegantor docet, Pontificiorum ſacra partim ab Ethnicis, partim a Iudaeis mutuo eſſe accepta, atque hinc non ſine omni ratione dici poſſe antiqua.

Auctor fuit M. *Heinricus* CHRISTIANUS, ut docet Prologus p. 3. cum eo, qui hanc ſecundam editionem procurauit, non confundendus, qui, quem *Chriſtianus* ante plures annos emiſerat libellum *Hiſtorico - Polemicum*, acceſſionibus quibusdam locupletatum, denuo prodire iuſſit, idque ut ipſe in praefat. p. 3. ſcribit, inter tot armorum ſtrepitus. uid. cel. *Reimanni catal. literar.* p. 288.

(1319.) Antiquitatum Etruriae, *ſeu de ſitu Clanarum fragmenta hiſtorica, Senogalliae* 1696. in 4. Auctor eſt *Fr.* DINUS. uid. *catalogum Bibliothecae clariſſimi cuiusd. uiri Lipſienſis* part. I. pag. 8.

(1320.) Antitheſis de praeclaris Chriſti & indignis Papae facinoribus 1557. in 8. pl. 6. profectus eſt hic liber ſine dubio a *Simone* ROSARIO. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1716, p. 578.

(1321.) Aphoriſmata philoſophica, *ſiue ſpecimen philoſophiae eclecticae, nuper gallice editum, nunc demum in peregrinorum commodum multo emendatius auctiusque latinitate donatum.* (a) *Pars* 1. complectens Logicam, Metaphyſicam, Mathematicam, Geneuae 1713. in 12. pagg. 70. *Pars* 2. exhibens Phyſicam iuxta nouiſſimas regiae Pariſ. acad. obſeruationes. ib. 1714. pagg. 76. *Pars*

(a) In hac translatione latina uitia grammaticalia, nullo modo excuſanda, occurrere dicuntur. uid. *les Nouvelles de la republique des lettres* 1717. menſe Iul. & Aug. n. 8. & exinde *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 631.

Pars 3. complectens phyſicae alteram partem & Ethicam ib. 1715. pagg. 81. Auctor eſt Mr. LE SAGE. Prodierat iamdum Londini 1711. editio latina huius libri in 12. pagg. 72.

(1322.) Apographum epiſtolae Alethophili cuiusdam, *ſcriptae ad amicum, in qua continentur uariae obſeruationes criticae, pertinentes ad hiſtoriam romanam, a R.R. P. P. Catrou & Rouille, Societatis Ieſu Presbyteris, gallice condi coeptam*, ſine loco & anno impreſſionis in 4. pl. 8. Auctor eſt ſine dubio *monachus Italus*, GRANARA. Recenſetur hoc ſcriptum in *Actis eruditor. Lipſienſ. lat.* menſ. Nouemb. n. 8.

(1323.) Apologeticus pro Chriſtianiſſimo rege, *aduerſus factioſae G. G. R. admonitionis calumnias in cauſſa principum foederatorum* in 4. *Pariſiis* 1626. Auctor eſt *Nicol.* RIGALTIUS. Eadem apologia germanice prodiit in 8. 1626. uid. *le Long* (*a*) l. c. num. 11885. & uid. in Bibliotheca mea pſeudonymorum ſub uoc. *Aedui.* ubi liber cum hoc conferendus. Adde etiam ſupra tit. *Admonitio* n. 1292. (β).

(1324.) Apologia pro ueteri Auentio, (*urbe Heluetiae in comitatu (Canton) Bernenſi.*) *Amſtel.* 1709. in 12. pl. 22. Auctor eſt *Marquardus* WILDIUS, natione *Heluetus.* add. *acta eruditor. Lipſienſ. lat.* 1711. p. 27. & 1710. p. 268. it. *Clericus* in Tom. 20. *de la Bibliotheque choiſie* p. 438. ubi hoc ſcriptum recenſetur.

(1325.) Apologia pro Iohanne Baſilide (*Baſi-*

(*a*) Cuius numeri praecedentes & ſequentes etiam libros (cum hoc conferendos, continent.

(*Baſilio* habet Fabric. l. c.) II, magno duce Moſcouiae, *Viennae* 1711. in 4. Auctor eſt *Gottlieb. Sam.* TREUERUS, *Prof. Helmſtadienſis* quondam, nunc *Goettingenſis*, natus 1683. De ceteris eius ſcriptis uerboſe agit *Fabricius in Hiſt. bibl. ſuae* part. 5. p. 9.

(1326.) Apologia pro Henrico II. contra Caeſarianos, (*a*) *in qua de cauſſis belli, inter regem & caeſarem orti, agitur* in 4. *Pariſ.* 1552. Auctor eſt *Pierre* DANES, *Evêque de Lavaur*, qui mortuus 1577. uid. *Anton. Teiſſier dans ſes Additions aux Eloges de M. de Thou.*

(1327.*a*) Apologia (*b*) pro Iulio Caeſare Vanino, *Neapolitano, Coſmopoli* (i. e. *Amſtelodami*) in 8. pl. 7. 1712. exarata eſt a *Petro Frider.* AR-

(*a*) Prodiit etiam gallica huius libri uerſio ſub tit: *Apologie contre les calomnies des Imperiaux ſur les entrepriſes de Turc & ſur la declaration de la Guerre* in 4. *Paris* 1552. Prodiit etiam Apologia altera pro rege Chriſtianiſſimo contra Caeſarianos in 4. *Pariſ.* 1552. ab eodem ſine dubio auctore confecta, & gallicam quoque illius libri uerſionem, ſub tit: *Seconde Apologie contre les calomnies des Imperiaux ſur les cauſes & ouvertures de la Guerre* in 4. *Paris* 1552. editam, indicat *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7621. & 7622. eadem Apologia prodiit in Germania 1552. in 8.

(*b*) Praeter Arpium iam Arnoldus *in der Kirchen und Ketzer-Hiſtorie* Part. 2, p. 602. & Obſeruatores Halenſes Tom. 1. obſ. 21. & Tom. 5. obſ. 1. 2. it. Tom. 6. obſ. 26. nec non auctores *des vertrauten Briefwechſels vom Weſen der Seele* 1713. (cuius ſcripti auctores ſunt Weſtphal, Med. D. & Hocheiſelius, Prof. Gymnaſ. Vratislavienſis quondam, de quorum ſcripto uid. anonymos german. uoce *Brief-*

ARPIO, qui etiam *Theatrum fati* (*a*) edidit & quondam *Kilonienſis ICtus* fuit. Illuſtris *Struuius in introduct. in notit. rei litter.* p. 6. ignorat aucto-

Brief-Wechſel) Vaninum defendere & excuſare conati ſunt, quo autem ſucceſſu id factum fuerit, alii iudicent. Arpii defenſio eo redit, ut concedat, Vaninum neglexiſſe uulgaria argumenta & ſemper ſingularia quaeſiuiſſe, ſine cauſa rationem & theologiam commiſcuiſſe, & uarios errores fouiſſe, ſed Atheum illum non fuiſſe. Apologia eius praeſertim eo quoque tendit, quod Vaninus comburi non debuiſſet. Perperam ceterum dicit, Vaninum fuiſſe Pomponatii diſcipulum, qui tamen 1512. mortuus eſt, adeoque Vaninus annorum 116. eſſe debuiſſet moriens, qui tamen in flore aetatis combuſtus eſt. 2) contendit Arpius, Vaninum noluiſſe ipſum 2 libros ſuos prelo ſubiicere, ipſi hos libros ſubductos & impreſſos eſſe, ſed mere coniectura eſt hoc aſſertum. 3) reiicit ſine ratione Patini Grammondi de Vanino relationes 4) ſine fundamento affirmat, Vaninum in rabie mortuum eſſe, ideoque blaſphema uerba ipſi imputari non poſſe, ſed haec rabies probari nequit. uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 93. Auctor *der neuen Bibliothec, die zu Halle heraus kommen*, ſemper defendit Arpium *im* 21. *Stück* p. 64. & palam profitetur, quod eiusdem cum illo ſit ſententiae. cf. *Journal des Savans* 1713. menſ. Mart. p. 319. & Acta Eruditor. Lipſ. lat. 1713. p. 173.

(*a*) De Theatro fati, ab Arpio Roterodami 1712. in 8. pl. 17. edito, hic ὡς ἐν παρόδῳ addo, uaria in illo ſcripta (& fere optima) de fato, ante editionem Theatri ſui iam publicata, omitti e. g. DIPPELII *fatum fatuum*, Amſtel. in 8. germanice editum. it. *Iac.* THOMASII diſſ. quae reperitur in eius tractatu *de ſtoica mundi exuſtione* & agit *de fato ſtoico*, it. aliam eiusd. auctoris differt. omiſit, quae *de alio fatorum genere* agit, p. 99. etiam *Ioh.* SCHMIDIO, Norimbergenſi dicagrapho, diſſertationem *de fatalitate temporum perperam* tribuit, quam tamen confecit *Ioh.* SCHMI-

auctorem huius Apologiae. *Arpius (a)* ſibi propoſuerat 1728. nouam euulgare huius Apologiae editionem, ad quam Mr. *de la Forcade, Procurator generalis Toloſanus (Toulouſe)* acta, propter *Vaninum* collecta, communicare uolebat cum Arpio, ſed neſcio, num Mr. *de la Forcade* & *Arpius* promiſſis ſuis ſteterint. uid. *la Bibliotheque raiſonnée* Tom. 1. part. 2. art. 12. p. 461. Arpii Apologia cum laude recenſetur *in der neuen Bibliothec* uol. 3. p. 64. cum cenſura autem in *Actis eruditorum Lipſienſ. lat.* 1713. p. 173. contenta potiora huius apologiae adducit Fabricius in hiſtoria bibliothecae ſuae part. 6. p. 329. & de uita Arpii etiam & ſcriptis eius ibidem agit. Varia de *Arpii Apologia* iudicia, notatu digna, uid. in cel. *Coleri* nota ad illuſtris *Struuii introduct. in notit. rei litter.* p. 802. Notandum etiam eſt iudicium cel. *Reimanni in catal. bibl. theol.* p. 1033. qui ita de Arpio: *Scriptor non inuenuſtus & in operibus, tum eius, cuius cauſam tuetur, tum eorum, quibuscum altercatur, non perfunctorie uerſatus. Sed qui obſcuritate interdum infuſcat orationem, dum primum ſectatur eius calamiſtros & carnis & oſſium ita curam gerit, ut neruorum fere obliuiſcatur. Quod, credimus, emendabit auctor in editione ſecunda, quam prelo ſe paratam habere*

SCHMIDIUS, Prof. Eloquent. quondam Lipſ. ordinar. & theol. extraordinar. Recenſionem Theatri fati uid. in cel. Reimanni catal. biblioth. theol. p. 1034.

(a) De ſcriptis Arpii his & aliis uid. Pe. Frider. Arpii ferias aeſtiuales, ſeu ſcriptorum ſuorum hiſtoriam, Hamburgi 1726. editam.

bere ſcribit, in ſcriptorum ſuorum hiſtoria §. 48. p. 32. *Ubi & Epitomen exhibet huius opuſculi, & Patino Grammondo ſimul dicam impingit, quod hunc Vaninum Neapolitanum confuderit cum alio Vanino Fauentino, qui Ferrariae* 1550. *ob Lutheraniſmi ſuſpicionem combuſtus, ad rogum deductus, crucem ligneam capeſſere detrectauit. Quod crimini ipſi datum a papicolis, a Grammondo in hunc Neapolitanum fuerit translatum.* Contra Arpium conferri meretur auctoris anonymi (quem DURANDUM eſſe ex praefatione & initio libri colligi poteſt) *Vie & les ſentimens de Lucilio Vanini* à Rotterdam 1717. pagg. 298. Auctor in hoc ſcripto refutat ea, quae Arpius in Apologia Vanini & Bailius dans les Penſées ſur le Comete ad defenſionem Vanini protulerant, & quia Durandus hiſtoriam hanc ex ipſius Vanini ſcriptis extraxit, ſimul uarios errores, in hiſtoria Vanini ab aliis commiſſos, detegere potuit. Clericus dans la Bibliotheque ancienne & moderne Tom. 8. part. 1. n. 6. ubi hoc ſcriptum recenſet, illud lectu digniſſimum iudicat.

(1327. β) Apparatus literarius, *(a) ſingularia,*

(a) Quia hae collectiones non multos emtores reperiebant, ideo auctor coactus fuit, mutare titulum & illas edere 1722. ſub tit. Icon omnis generis doctrinae. Francof. in 8. & cum nec ſic emtio huius apparatus ex uoto ſuccederet, 1729. denuo nouus titulus amoenitatum literariarum illis praefixus eſt. Disquiſitiones, in hoc apparatu contentae, ſunt hiſtoricae, philoſophicae, philologicae, theologicae &c. Paradoxicae interdum, & a uulgari ſemita erudito.

laria, noua, anecdota, rariora depromens, ſtudio ſocietatis colligentium. (*a*) Collectio I. Witteb. 1717. Secunda ibid. 1718. 2. uoll.

(1328.) Apparatus iſagogicus in epiſtolam ad Romanos, qui prodiit *Stendaliae* 1705. in 4. auctorem agnoſcit *Ioh. Ulricum* MEURERUM, *Stendalienſium Inſpectorem.* uid. *Ioh. Chriſtoph. Wolſii curas philologicas in quatuor priores Paulli epiſtolas* p. 4. *in prolegomenis in epiſtolam ad Romanos.*

(1329.α) Appendix ad Rheginonis Chronicon *ab anno 907. ad annum 972. a recentiori quodam adiecta. Simler* in editione *Bibliothecae Gesneri* refert, ROMERIUM additionem feciſſe ad *Chronicon Rheginonis* ab anno 877. usque ad annum 977. quod idem fere ſpatium temporis eſt, quale comprehendit additio in hoc Chronico. Voſſius igitur lib. 3. *de hiſtoricis latinis* p. 765. iudicat, ueritati conſentaneum eſſe, quod ROMERIUS huius additionis auctor ſit, uel quod ſaltim haec additio ex eius ſcripro ſit deſum-

ditorum ſatis longe diſcedentes, ingenioſae tamen & maiore exiſtimatione dignae, quam habitae ſunt a plerisque.

(*a*) Caput huius ſocietatis, (quae ſtatim in herba ſuppreſſa eſt & cuius duae tantum exſtant collectiones) fuit *Polycarpus* LYSERUS, de quo ita iudicat cel. *Reimannus in catalogo litterar.* p. 542. Habebat hoc a natura auctor, ut ad quamcunque ſcientiam ſe conferret, eam celeriter arriperet & accurate perdiſceret. Et ſi ei uita contigiſſet diuturnior, uniuerſam Encyclopaediam exhauſiſſet, adeo felici inſtructus erat indole & ſcibile quoduis diſcutiendi facultate.

deſumta, adhaeret dicta additio *Rheginonis Chronico*, de quo agit le Long l. c. n. 6851.

(1329. β) Appendix ad Marci Zuerii Boxhornii hiſtoriam uniuerſalem ſacram & profanam, quae appendix adhaeret editioni Lipſienſi 1675. in 4. Auctor eſt cel. *Otto* MENCKENIUS, *pater.* uid. *Ioachimi* FELLERI praef. ad *Ioh.* LAETI *compendium hiſtoriae uniuerſalis.*

(1330.) Areopagita (de unico ſancto Dionyſio Areopagita) *Athenarum & Pariſiorum Epiſcopo, aduerſus Iohannis de Launoy Diſcuſſionem Milletianae reſponſionis Diatriba (a)* in 8. Pariſiis 1643. Auctor eſt *Hugo* MENARD, *monachus Benedictini ordinis ex congregatione S. Mauri.*

(1331.) Argonautica, quae conſtant 1373. uerſibus Hexametris, perperam ORPHEO, *Apollinis & Calliopes* filio, tribuuntur, quae ORPHEUS *Crotoniata*, ſiue *Onomacritus* confecit, teſte *Suida.* Hic autem ORPHEUS, *Crotoniata*, *Piſiſtrati*, Athenienſium tyranni, eiusque filiorum *Hipparchi* & *Hippiae* fuit σύγχρονος, qui ui-

Eee xerunt

(a) Prodiit deinde noua huius Diatribae editio 1644. Pariſiis in 8. cui auctor nomen ſuum praefixit. Non differt autem haec editio a priori, ſed tantum nouus titulus & nomen auctoris acceſſit, qui tunc temporis mortuus erat. *Menard* in praefatione ſua omnia ſcripta, huc usque in hac controuerſia edita, allegat. *Launojus* ſe refutaſſe ait hoc opus in ſecunda editione reſponſionis ſuae ad *Pere Milet.* uid. le Long l. c. num. 1050, qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de Dionyſio Areopagita agentia, adducit.

xerunt Sec. 6. ante natum Chriſtum. cf. *Voſſium de poetis graecis* cap. 4. & *de Idololatria* lib. 1. Idem ORPHEUS, *Onomacritus*, Ευχῆς πρὸς Μȣσαῖον, *Voti ad Muſaeum*, quod alteri *Orpheo* tribuitur, auctor potius eſſe cenſetur.

(1332.) Ariſtippus, Philoſophus Socraticus, *Halae Magdeb.* 1719. in 4. pl. 15. Auctor huius ſcripti eſt M. *Frider.* MENTZ, (*a*) *Fault. Philoſ. Halenſis aſſeſſor & Colleg. minor. Pr. Collegiatus.*

(1333.) De Arte inueniendi, *ſiue ſynopſis regularum praecipuarum artis inueniendi cum praxi regularum in inuenienda ueritate per experientiam.* Lipſ. 1727. in 8. pl. 3. Auctor eſt D. HANSCH, qui principiis Leibnitianis inſiſtit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 344.

(1334.) Articuli 12. de libertate chriſtiana, *ſiue poſtulata illa ruſticorum, quae propoſuerunt, in bello, a ſe contra magiſtratum ſuum excitato*, a nonnullis tribuuntur *Chriſtoph.* SCHAPPELERO, (*b*) *primo Memmingenſium reformatori*,

(*a*) Qui *Ariſtippum*, Philoſophum, contra uariorum obtrectationes multo eruditionis apparatu ex hiſtoria philoſophica defendit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 702. add. Acta eruditor. Lipſienſ. lat. 1719. menſ. Oct. n. 9. & part. 66. Actor. eruditor. germanicor. n. 3. ubi auctoris notitia in hiſtoria philoſophica laudatur, cf. *Journal des Sa-vans* 1721. menſ. Aug. n. 5. ubi Ariſtippus ita deſcribitur, ut uarias ob cauſſas mereatur uituperia, & *Mentzii* defenſio Ariſtippi ibidem uocatur ſtraminea. Contenta potiora ſcripti, a Mentzio edití, ſuppeditantur a *Fabricio in hiſtoria biblioth. ſuae* part. 5. p. 473.

(*b*) Imo prodiit 1525. Seb. Lotzeri Entſchuldigung eines

ri, Zvvinglio addicto & poſtea excommunicato, ſed cel. *Schelhornius in amoenitat. literar.* Tom. 6. p. 328. hoc nondum euictum eſſe dicit, prouo-

---

ner frummen chriſtlichen Gemain zu Memmingen mit ſampt ihrem Biſchoff und treuen Botten deß Herrn Chriſtoff Schappeler, Prediger allda von wegen der Empörungen, ſo ſich bey uns begeben. Im Jahr 1525. Seb. Lotzer der jüngere von Horb, jetz in Memmingen, quod ſcriptum hodie adeo rarum eſt, ut libellis deperditis accenſeri mereatur. In hoc ſcripto *Lotzerus*, ualde laudat *Schappelerum*, & per animae ſuae ſalutem iurat, illum omni ſeditionis concitatae culpa uacare, & auditores ſuos a turbis ſemper grauiter dehortatum eſſe. Verba Lotzeri adducit Schelhorn l. c. p. 330. & *Schappeler* in literis, (ſub nomine *Chriſtoph.* SERTORII latens, ut putat Schelhorn l. c. quia eo tempore non alius paſtor, praenomine *Chriſtophori*, Memmingae fuiſſet, quam *Schappeler*) 1525. ad *Zvvinglium* ſcriptis, quas exhibet Ioh. Henr. Hottingerus in Hiſt. eccleſ. N. T. Sec. 16. part. 2. p. 515. ipſe teſtatur, animum ſuum longe remotum eſſe a turbis. Verba eius etiam habet Schelh. p. 331. qui & p. 332. Schappelerum contra perſonatum Timotheum Caeſarinum Baſilium, uel potius I. D. Kurke, a Lutheranis ad pontificios transfugam, defendit, hic in dialogo, cui tit. Drey Faſt und Abſtinenz Tåge, Augſp. 1725. in 4. Schappelero imputarat, quod primus auctor & anteceſſor Thom. Münzeri in bello ruſticorum fuiſſet. Idem Schelhorn ibid. Tom. 6. p. 600. obſeruat, auctorem horum 12. articulorum potius eſſe *Ioan.* HEUGLINUM, *Lindavienſem*, 1527. Mersburgi iuſſu epiſcopi Conſtantienſis combuſtum, faſſus enim eſt is, antequam ad ſupplicium raperetur, ſe a ruſticis tumultuantibus captum, eoque adactum eſſe, ut illorum grauamina, certis articulis incluſa, ſcripto complecteretur. Verba ipſius HEUGLINI ex Martyrologio D. Ludouici Rabi, cel. Theologi Tom. 2. fol. 447. adducit Schelhorn cel. l. c. p. 600. in quibus fatetur, er wåre nicht abredig, daß er die Ar-

cans ad illuſtrem *Seckendorfium*, qui in *comment. de Lutheraniſmo* lib. 2. ſect. 3. §. 3. f. 6. ſcribit, *Petrum* GNODALIUM, auctorem *hiſtoriae belli ruſticani*, excuſare SCHAPPELERUM ab hac imputatione, qui etiam a ciuibus Memmingenſibus, eius innocentia motis, dimiſſus eſſet in patriam, ceteris, cum eodem SCHAPPELERO captis, tractis ad ſupplicium.

(1335.) Aſſertio noua locorum Scripturae, *ex quibus de ſtatu fidelium ſub imperio Chriſti diſputatio hac aetate inſtituta eſt. Francof. ad Moen.* 1704. in 4. 1. Alph. pl. 6. Hoc ſcriptum nihil aliud eſt, quam D. *Gebhardi Theodori* MEIERI, *Helmſtadienſis, Defenſio programmatis ſui, Chiliaſmum concernentis, contra Animaduerſiones D. Peterſenii*, ſub nouo titulo, uid. die Unſch. Nachr. 1704. p. 336. Quorum auctores recte iudicant, daß dergleichen unnütze Künſte (nimirum librorum titulos mutare) allerhand Confuſion machten.

(1336.) Aſſertoris gallici, circa legis Salicae intellectum, mens explicata, *aduerſus Ludouicum Cantarellum* in 4. Pariſiis 1646. Auctor eſt *Marc. Anton.* DOMINICY *de Cahors*. uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11806. qui uaria adhuc ſcripta, de legibus Salicis agentia, & in hac controuerſia edita,

tickel aufgeſetzt, weil er aber die Bauren nicht anders, als auf ſolche Art hätte beſänfftigen können, ſo hätte er vermeynet, daß ihm ſolches an ſeinen Leben keinen Schaden bringen würde.

edita adducit in numeris antecedentibus & ſubſequentibus.

(1337.) Auguſtini Dulciloquiorum libri III. *Herbornae* 1614, in 12. Non ab AUGUSTINO ipſo, ſed *Auguſtini ſtudioſo* ſunt concinnati. uid. cel. *Reimanni catal. bibl. theol.* p. 379.

(1338.) Auium, piſcium, plantarum &c. nomina latina, graeca, gallica, *Pariſiis a Roberto Stephano excuſa.* Auctor eſt *Iac.* GOUPILUS, uid. *Eliani Vinetum Santonem ad Auſonium* & *Colomeſium in catalogo MStorum Iſaaci Voſſii* p. 849. in operib. *Voſſii.*

(1339.) Axiomata Iuris naturae de officiis iuſti, honeſti & decori, *cum introductione paraenetica, Cibinii Tranſyluaniae* 1723. in 8. pl. 9. Auctor eſt *Sam.* KOLESER de KERESEER, *Secretarius caeſareus in Tranſyluania.* Recenſetur hoc ſcriptum in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1723. menſ. Dec. n. 5.

B.

(1340. α) Baſilea ſacra, *ſiue Epiſcopatus & Epiſcoporum Baſileenſium ſeries, Ioanni Conrado, Epiſcopo Baſileenſi, ad ſacram inaugurationem dicata a Collegio Bruntbrutano, Societatis Jeſu* in 4. *Bruntbruti* 1658. Auctor eſt *Claudius* SUDAN. uid. *Hottingeri Hiſtor. eccleſ. Heluetiae* part. 1. p. 553. Le Long l. c. num. 3137. * 3138* alia ſcripta, de epiſcopis Baſileenſibus agentia, & cum hoc conferenda, adducit.

(1340. β) Batauia triumphata: *anno, quo ſummus arbiter rerum DeposVIt potentes De ſeDe & eXaL-*

& eXaLTaVIt franCos in 8. 1672. Auctor eſt *Ioh.* FRISCHMANN, *Conſeiller de Montbeliard.* Numerus 1672. reperitur in litteris maiuſculis, in titulo indicatis. uid. Ioh. Ulric. Meurer in *centuria auctorum anonymorum* num. 66. & le Long l. c. n. 9675. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia etiam ſcripta, & cum hoc conferenda, adducit.

(1341.) Bearnica Chriſtianiſmi Regis quinque dierum expeditio in 4. *Auguſtae Vindelicor.* 1621. Auctor eſt *Jean* ARNOUX, *Ieſuita.* Haec le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 8684.

(1342.) Biblia graeca edit. *Francoſ. apud Wechelii haeredes.* Quidam uarias lectiones, huic editioni inſertas, tribuunt *Franciſco* IUNIO. uid. *Curcellaeus in praef. ad* N. T. alii *Friderico* SYLBURGIO. uid. *prolegomena ad N. T. Wetſtenianum.* §. 81.

(1343.) Bibliorum ſacrorum latinae uerſiones antiquae, *ſeu uetus uerſio italica & ceterae omnes, quotquot in codicibus MStis & in antiquorum libris reperiri potuerunt, quae omnia cum uulgata latina & cum textu graeco comparantur. Accedunt obſeruationes ac notae indicesque locupletiſſimi.* Collector huius operis, magno labore congeſti, eſt P. SABBATHIER, cuius labores, in hoc opere ſuſcepti, pluribus recenſentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 965.

(1344.) Bibliotheca Anonymiana, *ſiue catalogus bibliothecae locupletis. Norimb.* 1738. in 8. cel. *Reimannus* in Tom. 2. *Bibliothecae ſuae ſyſtema-*

ſtematico-criticae ſub fin. auguratur, illum uirum, rei litterariae ſcientia excellentem, qui hanc bibliothecam 30. annorum induſtria ſibi collegit & cuius hic mentio fit, eſſe b. *Ge. Guſtav.* ZELTNERUM, cui collectioni *Ioh. Adam. Schmidius, Bibliopola Norimbergenſis*, quasdam obſeruationes litterarias addiderit, raritatem librorum indicantes, & licet non ubique accurate iudicare uideatur, tamen illum excuſationem mereri cenſet cel. *Reimann.* l. c. eumque in quibusdam corrigit.

(1345.) Bibliotheca Alphabetica inſtrumentorum eccleſiaſticorum, *quo nomine intelliguntur Acta uitae, Chronica &c.* Auctor huius operis eſt *Franciſc.* SALMON, *Bibliothecarius* quondam *Sorbonnicus*, de cuius ſcopo, quem ſibi praefixit in hoc opere conſcribendo, pluribus agitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 1028.

Bibliotheca du Pinii eccleſiaſtica. Tom. 1. de tractatu quodam anonymo, contra hunc Tomum. uid. ſub uoce *Tractatus* infra.

(1346.) Bibliotheca iuridico-politica, *ordine Alphabetico diſtributa* a B. H. W. (i. e WÜSTHOFF) *Lipſiae* 1704. in 4.

(1347.) Bibliotheca hiſtorica Hamburgenſis. Auctor praecipuus huius Bibliothecae eſt *Ioh.* HÜBNER, ſenior, *Rector* quondam *Gymnaſii Hamburgenſis.* uid. b. *Colerus in notis ad illuſtris Struuii introduct. in notitiam rei litterariae* p. 679. in not. Plurimos autem & potiores huius bibliothecae articulos elaborauit *Mich.* RICHEY uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 126.

(1348.) Bibliotheca metallica, Lipſ. 1728.

in 4. Partes 2. *Pars* 1. conſtat pl. 12. Tertium repertorium huius Bibliothecae prodiit etiam germanice Lipſ. 1728. in 4. Auctor huius Bibliothecae eſt M. *Chriſtian Ehrenfried* SEIFFERT, *Paſtor in Liebert - Wolckvvitz.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 616.

(1349.) Bibliotheca hiſtorico - philologico - theologica, *Bremae* 1717. in 8. Conſtat haec Bibliotheca 8. Voluminibus. *Vol.* 1. prod. *Bremae* 1718. *uol.* 2. ibid. 1718. *uol.* 3. ibid. 1719. *uol.* 4. ibid. 1720. *uol.* 5. ibid. 1721. *uol.* 6. ibid. 1722. *uol* 7. ibid. 1723. *uol.* 8. ibid. 1725. Auctores huius Bibliothecae *Theodorus* HASAEUS & *Fridericus Adolphus* LAMPIUS, (*a*) qui nomina ſua non quidem praemiſerunt libri titulo, ſed tamen dedicationi ad faſc. 1. claſ-

(*a*) Qui fuerunt uiri elegantiſſimae eruditionis & ecclesiae reformatae Bremenſis doctores celeberrimi. Excitauerunt illos ad imitationem, labores ab auctoribus *obſeruationum Halenſium*, it. *miſcellaneorum Lipſienſium*, & *oblationum ſpontanearum Berolinenſium* (freywillige Hebopffer) ſuſcepti usque ad uol. 5. hi duo uiri coniunctis uiribus laborarunt, ſed poſtquam *Lampius* Brema ad Profeſſionem Theologiae Ultraiectinam uocabatur, *Haſaeus* ſolus hunc laborem in ſe ſuſcepit & usque ad uol. 8. ſtrenue proſecutus eſt. Res publica literaria etiam & eccleſia ex his laboribus non exiguam cepit utilitatem, tot obſeruationibus philologico-theologico-Criticis, tot librorum optimorum recenſionibus cum uirorum doctorum uitis, memorabilibus &c. in hanc bibliothecam congeſtis, ut inſtar Amaltheae cornu iudice cel. *Reimann. in catal. literar.* p. 540. & menſae, uariis cupediis inſtructae, haberi poſſit.

claſſis 1. eadem ſubiecerunt. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1719. p. 171. *Claſſis* 1. *faſc.* 1. in quo 4. diſſertationes cel. *Moshemii* & tractatio *de Olearii uerſione Philoſtrati* continentur, recenſetur a *Clerico* cum laude in Tom. 13. *de la bibliotheque ancienne & moderne part.* 2. n. 3. quaedam autem etiam ibidem a *Clerico* in uerſione *Philoſtrati Oleariana* notantur uitia (*a*).

(1350.) Bibliotheca antiqua (*b*). *Ienae* 1705. 1706. 1707. in 4. uoll. 3. Auctor eſt b. *Burcard. Gotthelf* STRUVIUS, *Polyhiſtor* quondam noſter, qui exemplo *Photii*, *Pauli Colomeſii* & aliorum excitatus, *Acta eruditorum antiquorum* ea ratione publicauit, qua Lipſienſes *Acta eruditorum recentiorum* exhibere ſuſceperunt.

(*a*) Continuatio *bibliothecae Bremenſis* eſt *Muſeum Hiſtorico-Philologico-Theologicum*, cuius uol. 1. prodiit *Bremae* 1728. uol. 2. ibid. 1729. & auctores illius fuerunt *Theodor.* HASAEUS & *Nic.* NONNEN. Sed morte HASAEI, quae illum in medio curſu ſuſtulit, horum labores perculſi ſunt atque proſtrati. Hoc *muſeum* recenſetur in part. 35. *der auserleſ. theol. Bibliothec* (Coleri) n. 6.

(*b*) In hac ſcripta uaria *theologica*, *iuridica*, *politica*, *medica*, *phyſica*, *hiſtorica*, *philologica* &c. ante ortas ephemerides literarias in Europa excuſa, & non adeo in uulgus nota, recenſuit, eorumque argumenta in compendium miſit. Quod inſtitutum omnino laudandum, nam etiam in antiquis ſcriptoribus multa bonae frugis & memoratu digna occurrunt, ſed quia magni laboris hoc opus erat & auctor multis negotiis implicabatur, in herba occidit & non adeo longe proceſſit hoc inſtitutum.

(1351.) Bibliotheca *(a)* uniuerſalis, *ſiſtens omnium facultatum ordine alphabetico libros nov-antiquos, tam manu exaratos, quam typis impreſſos. Francof. & Lipſ.* in 8. 1707. Auctor eſt B. H. WUSTHOFIUS, *(b)* S. S. *Th. Studioſ.*

(1352.) Bibliotheca Uffenbachiana MSta. *Halae Hermundurorum* 1720. in fol. *Latinos* & qui ſunt notioris commatis codices recenſuit ipſe uir illuſtris Z. C. AB UFFENBACH; *Ebraicos & graecos* Ioh. Henr. MAIUS, *filius*; orientales reliquos *Carolus* DADICHI, natione *Syrus*, patria *Antiochenus*, religione graecus, linguae arabicae & turcicae bene peritus, *Francofurti* eo tempore commoratus. Iudicium de hoc ſcripto fert cel. *Reimann.* in Tom. 2. *biblioth. ſyſtem. crit.* ſiue catal. lit. p. 8.

(1353.) Bilibra ueritatis & rationis de דיו מימרא *ſeu uerbo Dei, Librae Ioh. Steph. Rittangelii Raymundoque Martini oppoſita. Accedit diſceptatio de uerbo Dei, cuius creberrima ſit mentio*

(a) Hanc & alias, quas animo conceperat bibliothecas, ad umbilicum perducere non potuit auctor, propter aeris inopiam, Suecorum in Saxoniam irruptionem & controuerſiam, quae ipſi cum *Thom. Fritſchio, bibliopola* Lipſ. interceſſit, ſed cel. *Reiman. in bibl. theol.* p. 112, iudicat, rempublicam literariam non magnum naufragium iactura horum catalogorum paſſam eſſe, applicatque ad auctorem uerſus iſtos:

Nec quicquam dignum tulit hic promiſſor hiatu,
Parturiebat mons, ſed natus ridiculus mus.

in cat. liter. p. 516.

(b) Bibliotheca eius Theologico-philologica, latino-germanica, addito auctoris nomine prodiit Lipſ. 1705. in 4.

tio apud chaldaecos paraphraſtas, *Freiſtadii* (uel potius *Amſtelodami*) 1700. in 8. 1. Alph. pl. 4. Auctor & editor diſſ. de λόγῳ Dei eſt *Ioh.* VAN DER WAYEN (de cuius uita uid. *Fabricium in Hiſtoria Bibliothecae part.* 5. p. 40.) *Theologus & Prof. Franequeranus*, qui in diſp. citata diſputat contra *Iohan.* CLERICUM, & omnibus uiribus id agit, ut oſtendat, uocabulum illud non ex Platone hauſtum, & in chriſtianam religionem illatum eſſe. *Clericus Wayenio* reſpondit Tom. 1. *Parrhaſianor.* Contra *Wayenium* etiam & contra *Bilibram ueritatis* ſcripſit *Seb.* EDZARD in diſſ, *de uerbo ſubſtantiali*, *Hamburgi* 1701. edita & paulo poſt *Londini* recuſa in 8, cuius diſſ. honorificam mentionem facit *Rich.* KIDDERUS, *Epiſcopus* olim *Bathonienſis*, & *Welſenſis* in *praef. ad part.* 3. *demonſtrationis Meſſiae*, anglice editae. Ipſius BILIBRAE VERITATIS auctor eſt *Ionas* SCHLICHTINGIUS, (*a*) qui etiam ſub ficto nomine IRENOPOLITAE *diſceptationem de*

(*a*) Quod ut diſtinctius intelligatur, totam controuerſiae hiſtoriam inter *Schlichtingium* & *Rittangelium* & utriusque partis ſcripta recenſebimus, indicaturi ſimul cauſſam huius controuerſiae. D. *Vechnerus* in concione 1639. impreſſa, in qua explicabat cap. 1. Iohannis a verſ. 1-15 addiderat ſub finem concionis ſimul quaedam loca ex *Targumiſtis*, ex quibus probare uolebat, Targumiſtas per phraſin מימרא דיי indicare Meſſiam. Huic concioni *Ionas* SCHLICHTINGIUS ſub ficto nomine IRENOPOLITAE oppoſuit 1) *notas & animaduerſiones* 2) *diſceptationem de uerbo Dei*. *Schlichtingium* refutauit *Steph.* RITTANGELIUS in *Libra ueritatis*, in quo libro *Rittangelius* acerbo &

de uerbo Dei edidit. cel. *Fabric.* in *hiſt. bibl. ſuae part.* 6. p. 182. putat, ſub nomine *Irenopolitae* latere *Guil. Henr. Vorſtium, Conradi* filium, eundemque eſſe auctorem *diſceptationis* ac *Bilibrae.*

(1354.) Biographia Henrici II. uel Claudi imperatoris. Multa diſputantur ultro citroque de auctore huius *Biographiae.* Eorum tamen ſententia mihi ſeſe maxime probat, qui hunc librum ADELBODO, *Seculi XI. ſcriptori*, tribuunt. Huic enim ueterum quoque nonnulli hunc librum aſſignarunt. Certo autem non conſtat an

---

& mordaci ſtilo utitur. Adhaeret huic *librae ueritatis, Franequerae* 1698. editae, tractatus *de paſchate*, in quo ritus huius diei feſti magna eruditione explicantur. Cauſſa uero cur *Rittangelius* ſe immiſcebat huic controuerſiae, erat, quod & ipſe *Rittangelius* in annotationibus ad *Sepher Iezirah*, cum *Vechnero* affirmauerat, chaldaeum interpretem ſaepe phraſi מימרא דיוי uſum eſſe pro Meſſia, *unde Rittangelius* putabat, dicta *Schlichtingii* contra *Vechnerum* etiam ſe ferire. *Schlichtingius* autem denuo contra *Rittangelium* (ſub nomine *Irenopolitae* ut quidam uolunt,) uel nullo potius nomine addito, edebat *Bilibram ueritatis*, & ſatis acerbo ſtilo *Rittangelium* excipiebat. De uita & ſcriptis *Rittangelii* agit *Fabricius* in *hiſt. biblioth. ſuae part.* 6. p. 183. cel. *Wolfius* in notis ad *Caſauboniana* p. 291. teſtatur, *Steph.* RITTANGELIUM in *Libra ueritatis* poſt *Vechnerum* & *Ioſ.* VOISIN recte affirmaſſe, quod iudaica eccleſia ſtatuerit τὸν λόγον patri ὁμοούσιον, cui anonymus (i. e. Schlichtingius) Socinianiſmi non uno nomine ſuſpectus, *Bilibram ueritatis & rationis* oppoſuerit, hoc praecipue momentum, quod Chriſtus patri non eſſet ὁμοούσιος, euertere conatus. Refert etiam cel. *Wolfius* l. c. diſſertationem *van der Wayen* praemiſſam eſſe *Rittangelii* libro, nimirum *Librae ueritatis.*

an illa *Biographia Henrici* II, quam G. G. *Leibnitzius ſcriptoribus rerum Brunſuicenſium* p. 427. inſeruit, uel illa, quae exſtat in *Surii uitis ſanctorum* & in Gretſeri *ſanctis Bambergenſibus* ab ADELBODO ſit profecta. Hæc ſunt uerba cel. *Reimanni in hiſtor. litterar. germanor. noua* p. 352.

(1355.) Bonum uniuerſale de apibus (*non propriis, ſed myſticis*) Auctor eſt *Thom.* CANTIPRATENSIS. Exſtat quidem hic auctor iam in Placcii Theatro detectus num. 632. β. inter anonym. ſed ſub alio tit. nimirum de *apibus myſticis. Bonum uniuerſale* autem non reperitur in indice, ſed tantum numero cit. duplex huius libri titulus adducitur.

De Bonis eccleſiaſticis diſquiſitio. uid. *Diſquiſitio.*

(1356.) Britannicae eccleſiae origo. Auctor huius libri eſſe dicitur *Eluanus* AVALONICUS (*Scriptor eccleſiaſticus* Sec. 2. poſt Chriſtum) uid. Lambecii *Prodromum hiſt. litterar*, p. 242.

(1357.) Bruni Spongia. uid. ſub uoce *Spongia* in hac *Bibliotheca.*

(1358.) Burrhorum gentis notitia, (*a*) Auctor eſt *Ioh.* FRISCHMANNUS, *regis Chriſtia-*

(*a*) Placcius quidem inter Anonym. n. 1433. meminit *monumenti, Franciſco Ioſepho Burrho ſacri*, & a FRISCHMANNO editi, ſed *notitiam gentis Burrhorum*, quae diuerſa eſſe uidetur ab hoc libro non tangit. *Monumentum, Burrho ſacrum*, interdum etiam allegatur: *Strena Burrho ſacra*, in qua FRISCHMANNUS BURRHUM fere aequiparat Deo & inuidendis laudibus ornat.

laria, noua, anecdota, rariora depromens, ſtudio ſocietatis colligentium. (*a*) Collectio 1. Witteb. 1717. Secunda ibid. 1718. 2. uoll.

(1328.) Apparatus iſagogicus in epiſtolam ad Romanos, qui prodiit *Stendaliae* 1705. in 4. auctorem agnoſcit *Ioh. Ulricum* MEURERUM, *Stendalienſium Inſpectorem.* uid. *Ioh. Chriſtoph. Wolfii curas philologicas in quatuor priores Paulli epiſtolas* p. 4. *in prolegomenis in epiſtolam ad Romanos.*

(1329. *a*) Appendix ad Rheginonis Chronicon *ab anno 907. ad annum 972. a recentiori quodam adiecta. Simler* in editione *Bibliothecae Geſneri* refert, ROMERIUM additionem feciſſe ad *Chronicon Rheginonis* ab anno 877. usque ad annum 977. quod idem fere ſpatium temporis eſt, quale comprehendit additio in hoc Chronico. Voſſius igitur lib. 3. *de hiſtoricis latinis* p. 765. iudicat, ueritati conſentaneum eſſe, quod ROMERIUS huius additionis auctor ſit, uel quod ſaltim haec additio ex eius ſcripto ſit deſum-

ditorum ſatis longe diſcedentes, ingenioſae tamen & maiore exiſtimatione dignae, quam habitae ſunt a pleriſque.

(*a*) Caput huius ſocietatis, (quae ſtatim in herba ſuppreſſa eſt & cuius duae tantum exſtant collectiones) fuit *Polycarpus* LYSERUS, de quo ita iudicat cel. *Reimannus in catalogo litterar.* p. 542. Habebat hoc a natura auctor, ut ad quamcunque ſcientiam ſe conferret, eam celeriter arriperet & accurate perdiſceret. Et ſi ei uita contigiſſet diuturnior, uniuerſam Encyclopaediam exhauſiſſet, adeo felici inſtructus erat indole & ſcibile quoduis diſcutiendi facultate.

deſumta, adhaeret dicta additio *Rheginonis Chronico*, de quo agit le Long l. c. n. 6851.

(1329. β) Appendix ad Marci Zuerii Boxhornii hiſtoriam uniuerſalem ſacram & profanam, quae appendix adhaeret editioni Lipſienſi 1675. in 4. Auctor eſt cel. *Otto* MENCKENIUS, *pater*. uid. *Ioachimi* FELLERI praef. ad *Ioh.* LAETI *compendium hiſtoriae uniuerſalis.*

(1330.) Areopagita (de unico ſancto Dionyſio Areopagita) *Athenarum & Pariſiorum Epiſcopo, aduerſus Iohannis de Launoy Diſcuſſionem Milletianae reſponſionis Diatriba* (*a*) in 8. Pariſiis 1643. Auctor eſt *Hugo* MENARD, *monachus Benedictini ordinis ex congregatione S. Mauri.*

(1331.) Argonautica, quae conſtant 1373. uerſibus Hexametris, perperam ORPHEO, *Apollinis & Calliopes* filio, tribuuntur, quae ORPHEUS *Crotoniata*, ſiue *Onomacritus* confecit, teſte *Suida.* Hic autem ORPHEUS, *Crotoniata*, *Piſiſtrati*, Athenienſium tyranni, eiusque filiorum *Hipparchi* & *Hippiae* fuit σύγχρονος, qui ui-

Eee xerunt

(*a*) Prodiit deinde noua huius Diatribae editio 1644. Pariſiis in 8. cui auctor nomen ſuum praefixit. Non differt autem haec editio a priori, ſed tantum nouus titulus & nomen auctoris acceſſit, qui tunc temporis mortuus erat. *Menard* in praefatione ſua omnia ſcripta, huc usque in hac controuerſia edita, allegat. *Launojus* ſe refutaſſe ait hoc opus in ſecunda editione reſponſionis ſuae ad *Pere Milet*, uid. le Long l. c. num. 1050, qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta, de Dionyſio Areopagita agentia, adducit.

xerunt Sec. 6. ante natum Chriſtum. cf. *Voſſium de poetis graecis* cap. 4. & *de Idololatria* lib. I. Idem ORPHEUS, *Onomacritus*, Εὐχῆς πρὸς Μουσαῖον, *Voti ad Muſaeum*, quod alteri *Orpheo* tribuitur, auctor potius eſſe cenſetur.

(1332.) Ariſtippus, Philoſophus Socraticus, *Halae Magdeb.* 1719. in 4. pl. 15. Auctor huius ſcripti eſt M. *Frider.* MENTZ, (*a*) *Facult. Philoſ. Halenſis aſſeſſor & Colleg. minor. Pr. Collegiatus.*

(1333.) De Arte inueniendi, *ſiue ſynopſis regularum praecipuarum artis inueniendi cum praxi regularum in inuenienda ueritate per experientiam.* Lipſ. 1727. in 8. pl. 3. Auctor eſt D. HANSCH, qui principiis Leibnitianis inſiſtit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 344.

(1334.) Articuli 12. de libertate chriſtiana, *ſiue poſtulata illa ruſticorum, quae propoſuerunt, in bello, a ſe contra magiſtratum ſuum excitato*, a nonnullis tribuuntur *Chriſtoph.* SCHAPPELERO, (*b*) *primo Memmingenſium reformatori,*

(*a*) Qui *Ariſtippum*, Philoſophum, contra uariorum obtrectationes multo eruditionis apparatu ex hiſtoria philoſophica defendit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 702. add. Acta eruditor. Lipſienſ. lat. 1719. menſ. Oct. n. 9. & part. 66. Actor. eruditor. germanicor. n. 3. ubi auctoris notitia in hiſtoria philoſophica laudatur, cf. *Journal des Savans* 1721. menſ. Aug. n. 5. ubi Ariſtippus ita deſcribitur, ut uarias ob cauſſas mereatur uituperia, & *Mentzii* defenſio Ariſtippi ibidem uocatur ſtraminea. Contenta potiora ſcripti, a Mentzio editi, ſuppeditantur a *Fabricio in hiſtoria biblioth. ſuae* part. 5. p. 473.

(*b*) Imo prodiit 1525. Seb. Lotzeri Entſchuldigung einer

ri, Zvvinglio addicto & poſtea excommunicato, ſed cel. *Schelhornius in amoenitat. literar.* Tom. 6. p. 328. hoc nondum euictum eſſe dicit, prouo-

---

ner frummen chriſtlichen Gemain zu Memmingen mit ſampt ihrem Biſchoff und treuen Botten deß Herrn Chriſtoff Schappeler, Prediger allda von wegen der Empörungen, ſo ſich bey uns begeben. Im Jahr 1525. Seb. Lotzer der jüngere von Horb, jetz in Memmingen, quod ſcriptum hodie adeo rarum eſt, ut libellis deperditis accenſeri mereatur. In hoc ſcripto *Lotzerus*, ualde laudat *Schappelerum*, & per animae ſuae ſalutem iurat, illum omni ſeditionis concitatae culpa uacare, & auditores ſuos a turbis ſemper grauiter dehortatum eſſe. Verba Lotzeri adducit Schelhorn l. c. p. 330. & *Schappeler* in literis, (ſub nomine *Chriſtoph.* SERTORII latens, ut putat Schelhorn l. c. quia eo tempore non alius paſtor, praenomine *Chriſtophori*, Memmingae fuiſſet, quam *Schappeler*) 1525. ad *Zvvinglium* ſcriptis, quas exhibet Ioh. Henr. Hottingerus in Hiſt. eccleſ. N. T. Sec. 16. part. 2. p. 515. ipſe teſtatur, animum ſuum longe remotum eſſe a turbis. Verba eius etiam habet Schelh. p. 331. qui & p. 332. Schappelerum contra perſonatum Timotheum Caeſarinum Baſilium, uel potius I. D. Kutke, a Lutheranis ad pontificios transfugam, defendit, hic in dialogo, cui tit. Drey Faſt und Abſtinenz Täge, Augſp. 1725. in 4. Schappelero imputarat, quod primus auctor & anteceſſor Thom. Münzeri in bello ruſticorum fuiſſet. Idem Schelhorn ibid. Tom. 6. p. 600. obſeruat, auctorem horum 12. articulorum potius eſſe *Ioan.* HEUGLINUM, *Lindavienſem*, 1527. Mersburgi iuſſu epiſcopi Conſtantienſis combuſtum, faſſus enim eſt is, antequam ad ſupplicium raperetur, ſe a ruſticis tumultuantibus captum, eoque adactum eſſe, ut illorum grauamina, certis articulis incluſa, ſcripto complecteretur. Verba ipſius HEUGLINI ex Martyrologio D. Ludouici Rabi, cel. Theologi Tom. 2. fol. 447. adducit Schelhorn cel. l. c. p. 600. in quibus fatetur, er wäre nicht abredig, daß er die Artickel

cans ad illuſtrem *Seckendorfium*, qui in *comment. de Lutheraniſmo* lib. 2. ſect. 3. §. 3. f. 6. ſcribit, *Petrum* GNODALIUM, auctorem *hiſtoriae belli ruſticani*, excuſare SCHAPPELERUM ab hac imputatione, qui etiam a ciuibus Memmingenſibus, eius innocentia motis, dimiſſus eſſet in patriam, ceteris, cum eodem SCHAPPELERO captis, tractis ad ſupplicium.

(1335.) Aſſertio noua locorum Scripturae, *ex quibus de ſtatu fidelium ſub imperio Chriſti diſputatio hac aetate inſtituta eſt. Francof. ad Moen.* 1704. in 4. 1. Alph. pl. 6. Hoc ſcriptum nihil aliud eſt, quam D. *Gebhardi Theodori* MEIERI, *Helmſtadienſis*, *Defenſio programmatis ſui*, *Chiliaſmum concernentis*, *contra Animaduerſiones D. Peterſenii*, ſub nouo titulo, uid. die Unſch. Nachr. 1704. p. 336. Quorum auctores recte iudicant, daß dergleichen unnütze Künſte (nimirum librorum titulos mutare) allerhand Confuſion machten.

(1336.) Aſſertoris gallici, circa legis Salicae intellectum, mens explicata, *aduerſus Ludouicum Cantarellum* in 4. Pariſiis 1646. Auctor eſt *Marc. Anton.* DOMINICY *de Cabors.* uid. *le Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 11806. qui uaria adhuc ſcripta, de legibus Salicis agentia, & in hac controuerſia edita,

tickel aufgeſetzt, weil er aber die Bauren nicht anders, als auf ſolche Art hätte beſänfftigen können, ſo hätte er vermeynet, daß ihm ſolches an ſeinen Leben keinen Schaden bringen würde.

edita adducit in numeris antecedentibus & ſubſequentibus.

(1337.) Auguſtini Dulciloquiorum libri III. *Herbornae* 1614. in 12. Non ab AUGUSTINO ipſo, ſed *Auguſtini ſtudioſo* ſunt concinnati. uid. cel. *Reimanni catal. bibl. theol.* p. 379.

(1338.) Auium, piſcium, plantarum &c. nomina latina, graeca, gallica, *Pariſiis a Roberto Stephano excuſa.* Auctor eſt *Iac.* GOUPILUS, uid. *Eliani Vinetum Santonem ad Auſonium* & *Colomeſium in catalogo MStorum Iſaaci Voſſii* p. 849. in operib. *Voſſii.*

(1339.) Axiomata Iuris naturae de officiis iuſti, honeſti & decori, *cum introductione paraenctica, Cibinii Tranſyluaniae* 1723. in 8. pl. 9. Auctor eſt *Sam.* KOLESER de KERESEER, *Secretarius caeſareus in Tranſyluania.* Recenſetur hoc ſcriptum in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1723. menſ. Dec. n. 5.

B.

(1340. *a*) Baſilea ſacra, *ſiue Epiſcopatus & Epiſcoporum Baſileenſium ſeries, Ioanni Conrado, Epiſcopo Baſileenſi, ad ſacram inaugurationem dicata a Collegio Bruntbrutano, Societatis Ieſu* in 4. *Bruntbruti* 1658. Auctor eſt *Claudius* SUDAN. uid. *Hottingeri Hiſtor. eccleſ. Heluetiae* part. 1. p. 553. Le Long l. c. num. 3137. * 3138* alia ſcripta, de epiſcopis Baſileenſibus agentia, & cum hoc conferenda, adducit.

(1340. β) Batauia triumphata: *anno, quo ſummus arbiter rerum DeposVIt potentes De ſeDe & eXaL-*

ſtematico-criticae ſub fin. auguratur, illum uirum, rei litterariae ſcientia excellentem, qui hanc bibliothecam 30. annorum induſtria ſibi collegit & cuius hic mentio fit, eſſe b. *Ge. Guſtav.* ZELTNERUM, cui collectioni *Ioh. Adam. Schmidius, Bibliopola Norimbergenſis*, quasdam obſeruationes litterarias addiderit, raritatem librorum indicantes, & licet non ubique accurate iudicare uideatur, tamen illum excuſationem mereri cenſet cel. *Reimann.* l. c. eumque in quibusdam corrigit.

(1345.) Bibliotheca Alphabetica inſtrumentorum eccleſiaſticorum, *quo nomine intelliguntur Acta uitae, Chronica &c.* Auctor huius operis eſt *Franciſc.* SALMON, *Bibliothecarius* quondam *Sorbonnicus*, de cuius ſcopo, quem ſibi praefixit in hoc opere conſcribendo, pluribus agitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 1028.

Bibliotheca du Pinii eccleſiaſtica. Tom. I. de tractatu quodam anonymo, contra hunc Tomum. uid. ſub uoce *Tractatus* infra.

(1346.) Bibliotheca iuridico-politica, *ordine Alphabetico diſtributa* a B. H. W. (i. e WÜSTHOFF) *Lipſiae* 1704. in 4.

(1347.) Bibliotheca hiſtorica Hamburgenſis. Auctor praecipuus huius Bibliothecae eſt *Ioh.* HÜBNER, ſenior, *Rector* quondam *Gymnaſii Hamburgenſis.* uid. b. *Colerus in notis ad illuſtris Struuii introduct. in notitiam rei litterariae* p. 679. in not. Plurimos autem & potiores huius bibliothecae articulos elaborauit *Mich.* RICHEY uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 126.

(1348.) Bibliotheca metallica, Lipſ. 1728.

in 4. Partes 2. *Pars* 1. conſtat pl. 12. Tertium repertorium huius Bibliothecae prodiit etiam germanice Lipſ. 1728. in 4. Auctor huius Bibliothecae eſt M. *Chriſtian Ehrenfried* SEIFFERT, *Paſtor in Liebert - Wolckvvitz.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 616.

(1349.) Bibliotheca hiſtorico - philologico - theologica, *Bremae* 1717. in 8. Conſtat haec Bibliotheca 8. Voluminibus. *Vol.* 1. prod. *Bremae* 1718. *uol.* 2. ibid. 1718. *uol.* 3. ibid. 1719. *uol.* 4. ibid. 1720. *uol.* 5. ibid. 1721. *uol.* 6. ibid. 1722. *uol* 7. ibid. 1723. *uol.* 8. ibid. 1725. Auctores huius Bibliothecae *Theodorus* HASAEUS & *Fridericus Adolphus* LAMPIUS, (*a*) qui nomina ſua non quidem praemiſerunt libri titulo, ſed tamen dedicationi ad faſc. 1. claſ-

(*a*) Qui fuerunt uiri elegantiſſimae eruditionis & eccleſiae reformatae Bremenſis doctores celeberrimi. Excitauerunt illos ad imitationem, labores ab auctoribus *obſeruationum Halenſium*, it. *miſcellaneorum Lipſienſium*, & *oblationum ſpontanearum Berolinenſium* (freywillige Hebopffer) ſuſcepti usque ad uol. 5. hi duo uiri coniunctis uiribus laborarunt, ſed poſtquam *Lampius* Brema ad Profeſſionem Theologiae Ultraiectinam uocabatur, *Haſaeus* ſolus hunc laborem in ſe ſuſcepit & usque ad uol. 8. ſtrenue proſecutus eſt. Res publica literaria etiam & eccleſia ex his laboribus non exiguam cepit utilitatem, tot obſeruationibus philologico-theologico-Criticis, tot librorum optimorum recenſionibus cum uirorum doctorum uitis, memorabilibus &c. in hanc bibliothecam congeſtis, ut inſtar Amaltheae cornu iudice cel. *Reimann. in catal. literar.* p. 540. & menſae, uariis cupediis inſtructae, haberi poſſit.

claſſis I. eadem ſubiecerunt. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1719. p. 171. *Claſſis* I. *faſc.* I. in quo 4. diſſertationes cel. *Moshemii* & tractatio *de Olearii uerſione Philoſtrati* continentur, recenſetur a *Clerico* cum laude in Tom. 13. *de la bibliotheque ancienne & moderne part.* 2. n. 3. quaedam autem etiam ibidem a *Clerico* in uerſione *Philoſtrati Oleariana* notantur uitia (*a*).

(1350.) Bibliotheca antiqua (*b*). *Ienae* 1705. 1706. 1707. in 4. uoll. 3. Auctor eſt b. *Burcard. Gotthelf* STRUVIUS, *Polyhiſtor* quondam noſter, qui exemplo *Photii*, *Pauli Colomeſii* & aliorum excitatus, *Acta eruditorum antiquorum* ea ratione publicauit, qua Lipſienſes *Acta eruditorum recentiorum* exhibere ſuſceperunt.

Eee 5 (1351.)

(*a*) Continuatio *bibliothecae Bremenſis* eſt *Muſeum Hiſtorico-Philologico-Theologicum*, cuius uol. I. prodiit *Bremae* 1728. uol. 2. ibid. 1729. & auctores illius fuerunt *Theodor.* HASAEUS & *Nic.* NONNEN. Sed morte HASAEI, quae illum in medio curſu ſuſtulit, horum labores perculſi ſunt atque proſtrati. Hoc *muſeum* recenſetur in part. 35. *der auserleſ. theol. Bibliothec* (Coleri) n. 6.

(*b*) In hac ſcripta uaria *theologica*, *iuridica*, *politica*, *medica*, *phyſica*, *hiſtorica*, *philologica* &c. ante ortas ephemerides literarias in Europa excuſa, & non adeo in uulgus nota, recenſuit, eorumque argumenta in compendium miſit. Quod inſtitutum omnino laudandum, nam etiam in antiquis ſcriptoribus multa bonae frugis & memoratu digna occurrunt, ſed quia magni laboris hoc opus erat & auctor multis negotiis implicabatur, in herba occidit & non adeo longe proceſſit hoc inſtitutum.

(1351.) Bibliotheca (*a*) uniuerſalis, *ſiſtens omnium facultatum ordine alphabetico libros nov-antiquos, tam manu exaratos, quam typis impreſſos. Francof. & Lipſ.* in 8. 1707. Auctor eſt B. H. WUSTHOFIUS, (*b*) *S. S. Th. Studioſ.*

(1352.) Bibliotheca Uffenbachiana MSta. *Halae Hermundurorum* 1720. in fol. *Latinos &* qui ſunt notioris commatis codices recenſuit ipſe uir illuſtris Z. C. AB UFFENBACH; *Ebraicos & graecos* Ioh. Henr. MAIUS, *filius*; orientales reliquos *Carolus* DADICHI, natione *Syrus*, patria *Antiochenus*, religione graecus, linguae arabicae & turcicae bene peritus, *Francofurti* eo tempore commoratus. Iudicium de hoc ſcripto fert cel. *Reimann.* in Tom. 2. *biblioth. ſyſtem. crit.* ſiue catal. lit. p. 8.

(1353.) Bilibra ueritatis & rationis de דיו מימרא *ſeu uerbo Dei, Librae Ioh. Steph. Rittangelii Raymundoque Martini oppoſita. Accedit diſceptatio de uerbo Dei, cuius creberrima ſit mentio*

(*a*) Hanc & alias, quas animo conceperat bibliothecas, ad umbilicum perducere non potuit auctor, propter aeris inopiam, Suecorum in Saxoniam irruptionem & controuerſiam, quae ipſi cum *Thom. Fritſchio, bibliopola* Lipſ. interceſſit, ſed cel. *Reiman. in bibl. theol.* p. 112, iudicat, rempublicam literariam non magnum naufragium iactura horum catalogorum paſſam eſſe, applicatque ad auctorem uerſus iſtos:

Nec quicquam dignum tulit hic promiſſor hiatu,
Parturiebat mons, ſed natus ridiculus mus.

in cat. liter. p. 516.

(*b*) *Bibliotheca eius Theologico-philologica, latino-germanica*, addito auctoris nomine prodiit Lipſ. 1705. in 4.

tio apud chaldaeos paraphraſtas, *Freiſtadii* (uel potius *Amſtelodami*) 1700. in 8. 1. Alph. pl. 4. Auctor & editor diſſ. de λόγῳ Dei eſt *Ioh.* VAN DER WAYEN (de cuius uita uid. *Fabricium in Hiſtoria Bibliothecae part.* 5. p. 40.) *Theologus & Prof. Franequeranus*, qui in diſp. citata diſputat contra *Iohan.* CLERICUM, & omnibus uiribus id agit, ut oſtendat, uocabulum illud non ex Platone hauſtum, & in chriſtianam religionem illatum eſſe. *Clericus Wayenio* reſpondit Tom. 1. *Parrhaſianor.* Contra *Wayenium* etiam & contra *Bilibram ueritatis* ſcripſit *Seb.* EDZARD in diſſ. *de uerbo ſubſtantiali*, *Hamburgi* 1701. edita & paulo poſt *Londini* recuſa in 8, cuius diſſ. honorificam mentionem facit *Rich.* KIDDERUS, *Epiſcopus* olim *Bathonienſis*, & *Welſenſis* in *praef. ad part.* 3. *demonſtrationis Meſſiae*, anglice editae. Ipſius BILIBRAE VERITATIS auctor eſt *Ionas* SCHLICHTINGIUS, (*a*) qui etiam ſub ficto nomine IRENOPOLITAE *diſceptationem de*

(*a*) Quod ut diſtinctius intelligatur, totam controuerſiae hiſtoriam inter *Schlichtingium* & *Rittangelium* & utriusque partis ſcripta recenſebimus, indicaturi ſimul cauſſam huius controuerſiae. D. *Vecbnerus* in concione 1639. impreſſa, in qua explicabat cap. 1. Iohannis a verſ. 1-15 addiderat ſub finem concionis ſimul quaedam loca ex *Targumiſtis*, ex quibus probare uolebat, Targumiſtas per phraſin מימרא דיי indicare Meſſiam. Huic concioni *Ionas* SCHLICHTINGIUS ſub ficto nomine IRENOPOLITAE oppoſuit 1) *notas & animaduerſiones* 2) *diſceptationem de uerbo Dei*. *Schlichtingium* refutauit *Steph.* RITTANGELIUS in *Libra ueritatis*, in quo libro *Rittangelius* acerbo &

de uerbo Dei edidit. cel. *Fabric.* in *hiſt. bibl. ſuae part. 6.* p. 182. putat, ſub nomine *Irenopolitae* latere *Guil. Henr. Vorſtium, Conradi* filium, eundemque eſſe auctorem *diſceptationis* ac *Bilibrae.*

(1354.) Biographia Henrici II. uel Claudi imperatoris. Multa diſputantur ultro citroque de auctore huius *Biographiae.* Eorum tamen ſententia mihi ſeſe maxime probat, qui hunc librum ADELBODO, *Seculi XI. ſcriptori*, tribuunt. Huic enim ueterum quoque nonnulli hunc librum aſſignarunt. Certo autem non conſtat an

---

& mordaci ſtilo utitur. Adhaeret huic *librae ueritatis, Franequerae* 1698. editae, tractatus *de paſchate*, in quo ritus huius diei feſti magna eruditione explicantur. Cauſſa uero cur *Rittangelius* ſe immiſcebat huic controuerſiae, erat, quod & ipſe *Rittangelius* in annotationibus ad *Sepher Iezirah*, cum *Vechnero* affirmauerat, chaldaeum interpretem ſaepe phraſi מימרא דיי uſum eſſe pro Meſſia, *unde Rittangelius* putabat, dicta *Schlichtingii* contra *Vechnerum* etiam ſe ferire. *Schlichtingius* autem denuo contra *Rittangelium* (ſub nomine *Irenopolitae* ut quidam uolunt,) uel nullo potius nomine addito, edebat *Bilibram ueritatis*, & ſatis acerbo ſtilo *Rittangelium* excipiebat. De uita & ſcriptis *Rittangelii* agit *Fabricius* in *hiſt. biblioth. ſuae part.* 6. p. 183. cel. *Wolfius* in notis ad *Caſauboniana* p. 291. teſtatur, *Steph.* RITTANGELIUM in *Libra ueritatis* poſt *Vechnerum* & *Ioſ.* VOISIN recte affirmaſſe, quod iudaica eccleſia ſtatuerit τὸν λόγον patri ὁμοούσιον, cui anonymus (i. e. Schlichtingius) Socinianiſmi non uno nomine ſuſpectus, *Bilibram ueritatis & rationis* oppoſuerit, hoc praecipue momentum, quod Chriſtus patri non eſſet ὁμοούσιος, euertere conatus. Refert etiam cel. *Wolfius* l. c. diſſertationem *San der Wayen* praemiſſam eſſe *Rittangelii* libro, nimirum *Librae ueritatis.*

an illa *Biographia Henrici* II, quam G. G. *Leibnitzius ſcriptoribus rerum Brunſuicenſium* p. 427. inſeruit, uel illa, quae exſtat in *Surii uitis ſanctorum* & in Gretſeri *ſanctis Bambergenſibus* ab ADELBODO ſit profecta. Hæc ſunt uerba cel. *Reimanni in hiſtor. litterar. germanor. noua* p. 352.

(1355.) Bonum uniuerſale de apibus (*non propriis, ſed myſticis*) Auctor eſt *Thom.* CANTIPRATENSIS. Exſtat quidem hic auctor iam in Placcii Theatro detectus num. 632. β. inter anonym. ſed ſub alio tit. nimirum de *apibus myſticis. Bonum uniuerſale* autem non reperitur in indice, ſed tantum numero cit. duplex huius libri titulus adducitur.

De Bonis eccleſiaſticis diſquiſitio. uid. *Diſquiſitio.*

(1356.) Britannicae eccleſiae origo. Auctor huius libri eſſe dicitur *Eluanus* AVALONICUS (*Scriptor eccleſiaſticus* Sec. 2. poſt Chriſtum) uid. Lambecii *Prodromum hiſt. litterar*, p. 242.

(1357.) Bruni Spongia. uid. ſub uoce *Spongia* in hac *Bibliotheca.*

(1358.) Burrhorum gentis notitia, (*a*) Auctor eſt *Ioh.* FRISCHMANNUS, *regis Chriſtia-*

(*a*) Placcius quidem inter Anonym. n. 1433. meminit *monumenti, Franciſco Ioſepho Burrho ſacri,* & a FRISCHMANNO editi, ſed *notitiam gentis Burrhorum*, quae diuerſa eſſe uidetur ab hoc libro non tangit. *Monumentum, Burrho ſacrum*, interdum etiam allegatur: *Strena Burrho ſacra*, in qua FRISCHMANNUS BURRHUM fere aequiparat Deo & inuidendis laudibus ornat.

ſtianiſſimi, *ſiue Galliae*, in urbe *Argentorato Reſidens*, (uel *legatus*) uid. *nouam rarior. librorum collectionem* p. 243. ubi etiam uaria notatu digna adducuntur de *Franciſco Ioſepho* BURRHO. Hic autem foetus genealogicus in laudem *Franciſci Ioſephi Burrhi* eſt conſcriptus. *Analecta*, notatu dignisſima, ad hiſtoriam *Franciſci Ioſephi* BURRHI exhibet cel. Schelhornius in *amoenitat. literar.* Tom. 5. p. 141-163, ſpeciatim p. 150. de abſonis BURRHI opinionibus & p. 160. de libris eius combuſtis agit, p. 163. autem BURRHUM, in effigie ſuſpenſum & combuſtum eſſe perhibet.

C.

(1359.) Canones Dordrechtanos, *(a) de praedeſtinatione*, fabricatos in Synodo eiusd. urbis 1619. formarunt DEODATUS & TRONCHINUS, *theologi Geneuenſes*, ut obſeruat Ancillon *dans Melange critique* Part. 2. p. 229.

(1360.) Capitulare Caroli M. ſcripſit ALCUINUS. uid. Dieterici *auctarium catalogi teſtium ueritatis*. p. 197.

(1361.) Capitulatio Caroli VI. (*b*) Editor

(*a*) Hi canones inſerti ſunt *Corpori* & *Syntagmati confeſſionum fidei*, Geneuae 1654. edito, part. 2. uid. *Ioh.* Fabricii *hiſtoriam biblioth. ſuae* part. 3. p. 377.

(*b*) Adde *Spicilegium obſeruationum ad capitulationem Caroli VI.* quod prodiit *Francof. ad Moen.* 1714. in 4. 2. Alph. pl. 16. Auctor eſt *Georg. Henr.* VVEGELINUS, *Heilbronnenſis*, qui etiam diſſ. *de iactata ordinis Ciſtercienſis*

tor eſt ZECHIUS, *filius conſiliarii intimi Dresdenſis Zechii.* uid. den Bücher-Saal Tom. 2. p. 720. & *Acta eruditorum* 1713. menſ. Aprili p. 151. cel. *Menckenius* etiam in litteris, ad ſumme reuerendum *Heumannum* datis, hoc confirmauit.

(1362.) Cardinalium, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, caeterorumque ex uniuerſis regni Prouinciis, qui eccleſiaſticis comitiis interſuerunt de anonymis quibusdam ac famoſis Libellis ſententia *(a)* data die 13. Dec. 1625. in 4. & in 8. *Paris* 1625. *Leonor* d' ESTAMPES DE VALENCAY, qui mortuus eſt 1650. & eo tempore adhuc erat *epiſcopus Carnutenſis (de Chartres)* nomine *Cardinalium* &c. confecit hanc ſententiam.

(1363.) Carmen de ſtudio Orphei circa muſicam. *Francof.* 1585. in 8. cum *Nathanis* Chy-

enſis libertate a ſuperioritate territoriali & Aduocatia edidit. uid. *Acta eruditor.* 1714. p. 467. ubi ſpicilegium illud recenſetur.

(*a*) Inſerta eſt haec ſententia Tomo II. *du Mercure François.* Prodiit etiam hoc ſcriptum, gallice uerſum, per PELLETIER ſub tit. *Jugement des Cardinaux, Archevêques, Evêques & autres, qui ſe ſont trouvé en l' Aſſemblée Eccleſiaſtique de toutes les Provinces du Roiaume ſur les Libelles diffamatoires* in 8. *Paris* 1626. Exſtat etiam italica huius libri uerſio ſub tit. *La Medeſima Sentenza tradotta dal Latino* in 8. *in Parigi* 1626. adde in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. uoc. *Programma*, ubi occurrit ſcriptum, cum hoc conferendum, uid. etiam *le Long* l. c. num. 11867. qui in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Chytraei commentario editum, uulgo tribuitur *Caſſio* SEVERO, *Parmenſi.* cf. Lambecii *prodromum hiſt. litterariae* lib. 2. cap. 4. n. 4.

(1364.) Caroli IX. Pompa funebris, *uerſibus expreſſa per* A. B. I. C. in 8. *Pariſiis* 1574. ap. *de Roigny.* Auctor eſt *Adam* BLACOVODAEUS, *Iure Conſultus*, quem litterae initiales indicant. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 10890.

(1365.) Caſſandri operum editor eſt CORDESIUS, qui nomen ſuum his operibus non addidit. uid. Colomeſii *biblioth. choiſie* in operibus *Colomeſii* p. 458.

(1366.) Catechiſmus Romanus. Auctorem habere dicitur *Sylvium* ANTONIANUM, de quo ſingularia quaedam & notatu digna legi poſſunt in Colomeſii *Bibliotheque choiſie* p. 36. & ap. Varillaſium *dans la preface des Anecdotes de Florence.*

(1367.) Cauea Turturis edita eſt ſine nomine a P. KELLERO contra *Gravinam*, celebrem *ordinis Dominicani monachum*, qui queſtus erat *dans le chant de la tourterelle*, quod *Bellarminus* inepte ſcripſerit de ordinibus antiquis *dans ſon gemiſſement de la colombe*, mortuus eſt KELLERUS 1631. anno aetatis 63. de aliis quibusdam eius ſcriptis agit Fabricius in *hiſt. bibl. ſuae* part. 5. p. 131.

(1368.) Cauſa Dei, *aſſerta per iuſtitiam eius, cum ceteris attributis conciliatam.* (*a*) *Amſtelod.*

(*a*) Auctor putat, in Planetis & ſatellitibus innumeras crea-

ſterd. 1710. in 8. reg. pl. 3. Auctor eſſe uidetur cel. LEIBNITZIUS. uid. *die Unſch. Nachr.* 1710. p. 494.

(1369. α) Cauſa Regaliae penitus explicata, *ſeu Reſponſio ad diſſertationem Natalis Alexandri de iure Regaliae* auctore M. T. S. Th. D. in 4. *Leodii*, ap. *Foppens* 1685. Auctor eſt *Antoine* CHARLES *(a)* de quo uide. in Placc. ad num. 2259. inter anon. & quae ibi ſunt notata, adde Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2741-2802. ubi multa ſcripta, de Regalia agentia, adducit, in primis huc pertinet numerus 2789. ap. le Long, ubi ſcriptum, cui tit. *Cauſa Regaliae* adducitur.

(1369. β) Cauſa Queſnelliana. *Bruxellis* 1704. in 4, 2. Alph. pl. 17. Hic liber continet ea, quae cum *Paſchalio* QUESNEL *(a) Promacho* quodam *Ianſeniſtarum* acta *b*) ſunt, & collegit haec acta atque edidit *Fiſcalis Archiepiſcopi*, forſitan I. A. VAES, qui etiam *Proceſſum* contra *Gerberonium* publicauit (uid. infr. ſub uoc. *Proceſſus*).

a) Natus hic eſt in Gallia, & a puero *ordini Presbyterorum Oratorii* addictus fuit. Cum autem 1678. Superiores huius ordinis ſibi perſuaderi paterentur, condemnationem *Ianſenii* per ſubſcriptionem Formularis cuiusdam, a Papa prae-

 ſcri-

creaturas eſſe poſſe, qui beati numerum damnatorum longiſſime ſuperarent. Plura uid. *in den Unſch. Nachr.* l. c.

(a) Sed ad hunc non quadrant litterae M. T. S. *Placcius* tantum obiter num. cit. huius ſcripti meminit.

ſcripti, ab omnibus ordinis ſui membris poſtulare, Quesnellus, praecipuum quoddam in hoc ordine membrum, hanc ſubſcriptionem recuſabat, & quaedam ſcripta contra hoc poſtulatum edebat, quia autem rex Galliae urgebat hanc cauſam, & in eo erat, ut in cuſtodiam (*la Baſtille*) traderetur, reliquit 1685. Galliam & cum Ant. *Arnaldo*, & P. *Gabr. Gerberonio* in Belgio & plerumque Bruxellis latebat. Tandem ab Archiepiſcopo Mechlinienſi, Ianſeniſtarum infenſiſſimo detectus, permiſſione gallicae atque hiſpanicae aulae in carcerem coniiciebatur, ſed clam ſe ſubducens in Batauia deinde uixit. uid. *die Unſch. Nachr*, 1704. p. 677. ſq. & 1705. p. 218. Archiepiſcopus autem proſequebatur Quesnellii proceſſum & d. 10. Nou. 1704. P. Quesnellium tanquam excommunicatum, condemnabat.

b) Praecipua accuſatio *Quesnellii* in eo conſiſtit p. 256. Actor. ſq. quod Ianſeniſtae Brabantici occultam factionem erexiſſent, quorum caput olim fuiſſet Anton. Arnaldus & poſt huius mortem Quesnellius. Hos Ianſeniſtas quotannis conuenticula habuiſſe, quendam Agentem, nomine *Vaucel*, Romae ſuſtentaſſe, ſibi & omnibus, quibus cum commercium habuiſſent, noua impoſuiſſe nomina & incognita in epiſtolis ſuis, peculiarem clauem ad haec nomina habuiſſe e. g. per *Olibro* papam, per Mr. *des Marêts* regem Galliae, per Mr. *Davy* Arnaldum, per Mr. *de Freſne* Quesnellium intelligi. Cuiusmodi multae epiſtolae ex MStis Quesnellii & Gerberonii ablatae, his Actis inſertae ſunt. Ex quibus apparet, quod

inter

inter ſe inuicem modum agendi in curia romana acerbisſime perſtrinxerint, ſe inuicem ad pertinaciam erga illam curiam incitauerint, pecuniam ad cauſam communem tuendam procurauerint.

Accuſatur etiam *Quesnellius*, quod pleraque confecerit in ultimis ſcriptis, quae ſub nomine *Arnaldi* prodierunt, quod notiſſimae Hiſtoriae Congregationis de auxiliis ultimam ſaltim manum impoſuerit, quod libros *la Foi & l'Innocence du Clergé d' Hollande, La Tradition de l'Egliſe, Defenſe de deux Brefs, Etat de la Faculté de Louvain, Cauſam Arnaldinam, Teſtamentum ſpirituale Arnaldi*, & alios eiusmodi libros ſcripſiſſet, & uel ſine nomine ſuo addito, aut ſub falſo nomine edidiſſet, quod in illis contra papam, Cardinales & epiſcopos, contra regem Galliae & Hiſpaniae, contra regimen Montenſe &c. contumelioſe ſcripſiſſet, & condemnatas Ianſenii propoſitiones docuiſſet, & hoc multis excerptis ex eius ſcriptis probatur. Conſtituiſſe etiam apud ſe dicitur, magnam collectionem omnium ſcriptorum, quae ab initio controuerſiae in cauſa Ianſeniana prodierant, numero 150. euulgare.

Arnaldus in iisdem Actis pro Rebelle declaratur. *Archiepiſcopus Sebaſtenſis* & eius cauſa etiam p. 105. ſq. p. 160. 335. ſub examen uocatur & ipſe aeque ac ſucceſſor eius in Vicariatu, *Ioan. Neercaſſel* pro Ianſeniſtis declarantur, quem in finem eorum epiſtolae ſaepiſſime adducuntur.

Quesnellius Defenſionem contra haec Acta, ſiue

 cau-

cauſam Queſnellianam ſub tit. *Idée generale du Libelle à la Haye* in 12. edidiſſe dicitur.

1369.γ) Cauſa Arnaldina. Auctor eſt *Paſchaſius* QUESNELL, *Ianſeniſta*, uid. numer. praecedentem not. (b).

(1370.) Cauſae forenſes celebriores & utiles diiudicatae, *una cum ſententiis exhibitae a M.. Aduocato Parlamenti*, Tomi II. *Pariſ.* 1734. in 12. Tom. 1. 1. Alph. pl. 1. Tom. 2. 1. Alph. Auctor eſt *Gayot* de PITAVAL, qui in duobus aliis Tomis & forte adhuc pluribus laborem ſuum, cum applauſu exceptum, proſecutus eſt. Dubito, num hic liber primum latine, uel gallice prodierit, prius enim indicare uidetur p. 103. *der Leipz. gel. Zeit.* 1734. Poſterius p. 916. ib.

(1371.) Celeuſma ad Theologos Hierarchiae Anglicanae. Auctor huius libri eſt IENCHINUS uid. *Hectoris Godofredi Maſii* diſſ. *de contemtu concilii Dordraceni in Anglia ſect. I. generali* §. 6.

(1372.) Cenſura (*a*) orientalis eccleſiae de A. C. *e graeco in latinam linguam uerſa & annotationibus illuſtrata a Stanislao Socolovio Colon.* 1582. THEOLIPTUS, *Archimandrita eccleſiae graecae*, graeco ſermone hanc cenſuram ſcripſit, uid. cel. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 412.

(1373.)

(*a*) Hanc cum aliis, ad idem hoc argumentum ſpectantibus monumentis, ediderunt poſtea 1584. in fol. Wittebergae *Theologi Würtenbergenſes* in *Actis ſuis cum Ieremia, Patriarcha Conſtantinopolitano*, in quorum praefatione & hanc uerſionem *Socoloſii* & praefationem & annotationes reuocant ad Lydium lapidem.

(1373.) I. M. V. D. M. Cenſura (*a*) tractatus theologico-politici, *Ultrajecti* 1671. Auctor eſt *Ioh.* MELCHIOR, apud *Vbios* eo tempore *Miniſter V. Div.* poſtea S. S. *Theolog. Doct. & Superintend. Dillenburgenſis.* (*b*)

(1374.) Chirurgia completa. Auctor eſt POUPARTUS. uid. *Acta eruditor. lat.* 1712. p. 154. ubi paucis uita Pouparti deſcribitur.

Chronici Ottonis Friſingenſis continuatio. uid. infra *Continuatio.*

(1375.) Chronicon Finnlandiae. Quidam hunc librum tribuunt MESSENIO, ſed incertum hoc eſt. Primum hoc Chronicon prodiit in lingua Suecica. Verſio autem latina cum notis quibusdam recenſetur *in der Schwediſchen* Bibliothec Part. 1. n. 4.

(1376.) Chronicon (*c*) Franckenbergenſe confeciſſe dicitur *Weigandus* GERSTENBERGERUS, alias *Büdenbender*, ſiue VIETOR dictus,

(*a*) De hoc ſcripto ita iudicat cel. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 984. *Opuſculum non indoctum, ſed iniucundum lectu ob genus dicendi lutulentum & incultum & confragoſum & ordinem rerum ita turbatum, ut ſubinde hiet & interſiſtat & quaſi laboret diſſertatio.*

(*b*) Prima uice prodiit hoc ſcriptum *Francof. ad Moen.* 1671. recuſumque eſt eodem hoc anno *Ultraiecti*, ſed mutilum & praefat. auctoris truncatum & mendis typographicis quam plurimis commaculatum.

(*c*) Prodiit hoc Chronicon *Heidelbergae* 1619. in fol. & ad libros rariores pertinet. Commendatur a multis eruditis viris, uid. b. *Burcardi Gotthelf* Struvii *Biblioth. hiſt.* cap. 24. §. 5.

dictus, qui ex uita exceſſit anno 1522. d. 27. Aug. aetatis ſuae anno 65.

(1377.) Chronicon ſiue epitome dierum de mundi fabrica fol. qui liber etiam prodiit germanice ſub tit. Kurtze Beſchreibung des Wercks der ſechs Tage vom Geſchöff der Welt. 1493. Auctor huius libri, qui aſſeruatur in *bibliotheca Thorunenſi*, eſt *Hartmannus* SCHEDELIUS, *medicus Norimbergenſis.* uid. Petr. Iaenichii *notit. biblioth. Thorunenſis* p. 15.

(1378.α) Chronicon e MStis nunc primum editum *a Godefrido Guilielmo Leibnitio, Lipſ.* in 4. 1698. ap. *Forſterum.* Incipit hoc Chronicon ab Adamo & pertingit usque ad annum Chriſti 1241. Agit de Hiſtoria imperii, Franciae & Angliae, & ex pluribus Chronicis compilatum uidetur. Reperitur quoque hoc Chronicon in Tomo 2. *acceſſionum hiſtoricarum Leibnitii.* Illuſtr. *Leibnitius* hoc *Chronicon* tribuit ALBERICO, (a) *Monacho trium fontium,* quia

(a) *Albericus* autem fuit *monachus Ciſtercienſis in monaſterio trium fontium*, exſtructo 1118. in dioeceſi *de Chalons ſur-Marne.* Le Long autem *dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 7103. ex uariis indiciis probare uidetur, *Albericum* fuiſſe *Canonicum regularem noui monaſterii de Huy près de Liege.* Auctor etiam *Albericus* plus fauet Germanis, quam Gallis, unde colligit *Le Long*, illum uixiſſe ſub imperio Germanorum, non Gallorum. MStum *Chronici* huius aſſeruatur *à Arras* in Bibliotheca Capucinorum. uid. Sanderus in *Bibliotheca MStorum Flandriae* part. 2. p. 168. Quidam laudant hoc *chronicon* propter accuratam in ueritates hiſtoricas inquiſitionem, propter multa ſingula-

quia 5 MStis nomen huius uiri inſcriptum deprehenderat.

(1378. β) Conradi (*a*) Epiſcopi Chronicon rerum Moguntinarum ab anno 1142-1251. in fol. *Baſileae* 1525. 1532. in 8. *Baſileae, Hervagii* 1555.

(1378. γ) Chronicon Gotvvicenſe, (*b*) *ſeu annales liberi & exemti monaſterii Gotvvicenſis,* ordi-

gularia in illo contenta, propter accuratas Genealogias familiarum illuſtrium, propter ſelecta loca, ex aliis chronicis decerpta, & nunc deperdita, & quia auctor ſequeretur ſolidiorem & meliorem aliorum hiſtoricorum ſententiam, Alii autem cenſent, *Albericum* ſaepe a ueritate hiſtorica recedere & in Chronologia parum accuratum eſſe, praeſertim in Chronologia regum Franciae primi ordinis.

(*a*) Nonnulli quidem hoc *Chronicon* tribuunt *Conrado*, ſed quia in plurimis editionibus tantum addita eſt littera C. ideo Nicolaus Serrarius in *Hiſtoria Moguntina* hoc Chronicon ideo CHRISTIANO II. *Archiepiſcopo Moguntino* adſcribit, qui a dignitate epiſcopali remotus eſt 1651. quod uariis ualidis argumentis comprobat. Inſertum eſt hoc *Chronicon collectioni hiſtoricorum germanicorum*, *per Reuberum editae* Tomo 1. it. *collectioni Hiſtoricorum germanicorum per Urſtitium* Tom. 1. p. 566. *Voſſius* in lib. 2. *de hiſtoricis latinis* cap. 59. p. 479. coniicit, quod hic *Conradus* ille eſſe poſſet *Archiepiſcopus Colonienſis*, de quo agitur in hoc ipſo *Chronico* ad annum 1249.

Idem *Chronicon* cum notis & additionibus *Georgii Helvvichii* prodiit *Francof.* in 8. 1630. uid. le Long l. c. num. 3572. qui num. 3570-3594. uaria adhuc ſcripta, de hiſtoria Moguntina agentia, adducit.

(*b*) *Tomus prodomus* continet 4. libros & duas ſectiones. In 1 critica recenſio eſt *codicum antiquorum MStorum in Bibliothecis Germaniae*; in 2 tractatio *de diplomatibus*

ordinis S. Benedicti inferioris Auſtriae, faciem Auſtriae antiquae & mediae usque ad noſtra tempora, deinde eiusdem monaſterii fundationem, ſtatumque hodiernum exhibens ex codicibus antiquis membranis & inſtrumentis tum domeſticis, tum extraneis depromtum, pro quorum faciliori intellectu Tomus prodromus de codicibus antiquis MStis, de Imperatorum ac regum Germaniae Diplomatibus, de eorundem palatiis, villis, & curtibus regiis atque de Germaniae medii aeui pagis praemittitur, & ea quae ad caeſareorum regiorumque Germaniae diplomatum antiquitatem, materiam, ſtilum, ſcripturam, monogrammata, ſigilla, ſubſcriptiones, notasque chronologicas atque ad palatiorum & uillarum regiarum paparumque Germaniae mediae ſitum pertinent, explicantur & adiectis ſpeciminibus tabulisque, aeri inciſis illuſtrantur. Typis monaſterii Tegernſeenſis Ord. S. Benedicti. 1732. in fol. mai. 11. Alph. pl. 1. *cum* 38. *fig. aeneis &* 38. *Char-*

---

tibus imperatorum & regum Germaniae; in 3 commentatio de *palatiis & uillis regum atque imperatorum*, quorum 126. ordine alphabetico recenſentur; in quarto agitur *de Germaniae mediae pagis*, quae difficilis eſt materia. Recenſetur hic Tomus prodromus in parte 187. *actorum eruditorum german.* n. 1.

Tom. 2. deſcribit *Auſtriam mediam & antiquam, originem & ſtatum monaſterii Gottwicenſis, uitam fundatoris Altmanni & hiſtoriam abbatum huius monaſterii*, praeter antiquum *fragmentum Hieronymi Megiſeri charta geographica Bajoariae*, ſeu *Noricorum ducatus, Marchiarum ſeptentrionalium ſupra Aneſum & Atheſin & ducatus Alemannorum* additur.

Tom.

Chartis geographicis. Auctor eſt GODOFREDUS (*a*), *reuerend. abbas huius monaſterii (b).*

(1378. δ) Chronicon Fiſcanenſe *(c) in Caletenſi Pago, a Chriſto nato ad annum* 1220. Auctor eſſe dicitur ROBERTUS, *Monachus Fiſcanenſis*, qui floruit circa annum 1280. uid. Voſſius *de hiſtoricis latinis* lib. 3. cap. 7. p. 325. Le Long l. c. num. 4987. & ſequentibus uaria ſcripta, *de hiſtoria Fiſcanenſi* agentia, habet.

Tom, 3. continet *probationes* i. e. plura quam 1300. Bullas papales, diplomata imperatorum & regum & alia antiqua ſcripta, ſub finem plura quam 700. ἐκτυπωθα ſigillorum ad illuſtrandam Germanorum Heraldicam elegantibus figuris, aeri inciſis, comparent.

(*a*) Promiſit etiam auctor in praefatione *Gloſſaria Theodiſca* & *Nummophylacium Gottƀicenſe*, monetas a Carolo M. usque ad Carolum VI, cuſas, continens it. *codicem Traditionum Lauriſsheimenſium* ex uetuſtiſſimo autographo deſcriptum & *Chronicon Laurisheimenſe*, a *Frebeхiano* ualde diuerſum. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 124. 125.

(*b*) Scopum auctor cum *Mabillonio de re diplomatica* (opus egregium) habet eundem. Huius autem opus continet diplomata a Conrado I usque ad noſtra tempore. *Gottƀicenſe* autem diplomata regum Merovingenſium & Carolingenſium. *Chronicon Gottƀicenſe* iure ſyſtema artis diplomaticae pro Germania uocari poteſt. Splendidum hoc opus caeſari, Car. VI. in ſtudio diplomatico non parum uerſato, dedicatum eſt. *Mabillon* regulas, ad diiudicanda diplomata adhibendas diſperſas habet; ſed in hoc opere regulae iſtae ad examinanda diplomata *a Conrado* I usque ad *Fridericum* II uno loco propoſitae ſunt, ut ars de diplomatibus accurate & ſecundum certa principia iudicandi, uno obtutu perſpici poſſit.

(*c*) Inſertum eſt hoc *Chronicon* Tom, 1. *Bibliothecae MStorum nouae*, *a Labbeo editae* p. 325.

(1378.ε) Chronicon Autiſſiodorenſe, *ſeu Anonymi Monachi ſancti Meriani Autiſſiodorenſis Chronologia ſeriem temporis & hiſtoriam rerum in orbe geſtarum omnium, ab eius origine usque ad annum a Chriſti ortu milleſimum ducenteſimum duodecimum, cum appendice ad annum 1223. primum edita: opera & ſtudio Nicolai Camuſati,* in 4. *Trecis* ap. *Moreau* 1608. Auctor eſt Frater ROBERTUS, (*a*) qui ipſo in opere circa finem, ſub anno 1211. indicatur per haec uerba : *Huc usque perduxit Chronicon Frater Robertus.*

(1378.ζ) Chronicon Abbatum monaſterii Beccenſis, (*b*) *ab ipſa Fundatione anno 1034. ad annum* 1467. Le Long l. c. num. 4853. refert, in MSto quodam huius *Chronici*, in Abbatia Beccenſi aſſeruato, hoc Chronicon tribui ROBERTO *de Torrigny*, *ou du Mont Saint-Michel*, ſed quia hic mortuus eſt anno 1184. ab alio auctore hoc *Chronicon* continuatum ſit oportet. Le Long l. c. uaria ſcripta, ad Hiſtoriam *abbatiae Beccenſis* ſpectantia, & cum hoc Chronico conferenda, adducit.

Clau-

(*a*) Mirandum igitur eſt, quod *Camuſat*, editor huius Chronici, in titulo non indicauerit nomen auctoris. Auctor anonymus appendicis dicit, mortuum eſſe auctorem Chronici huius 1212. Chronicon ipſum ſatis accurate & diligenter exaboratum eſt. Auctor *appendicis* & *Chronici* fuerunt *Canonici Regulares*, *monaſterii ſancti Meriani*, qui ad ordinem Praemonſtratenſium pertinent. uid. le Long l. c. num. 7059.

(*b*) Hoc *Chronicon* inſertum eſt p. 1. *appendicis Operum Lanfranci* in fol. *Pariſiis* 1648. editorum.

Claudii Imperatoris ſiue Henr. II. Bibliographia. uid. ſub uoc. *Biographia.*

(1379.) Clauis Homerica. Auctor eſt PERKINS. uid. Fabricii *Biblioth. graec.* lib. I. c. 29. §. 12. p. 175. & lib. I. c. 33. 22. p. 230.

(1280.) Clauis Gemarica. Auctor eſt R. *Eliakim* PANZI, *Rhodiginus* & prodiit haec clauis cum uerſione latina & notis *Chr. Henr.* RITMEIERI 1697. in 4. uid. cel. Reimanni *catal. biblioth. theol.* p. 886.

(1381.) De Clericis, praeſertim Epiſcopis, *qui participarunt in diuinis ſcienter & ſponte cum Henrico Valeſio* (*a*), *poſt Cardinalicidium T. P. aſſertio eiusque illuſtratio* in 8. *Pariſiis*, ap. *Gorbin* 1589. Hic *Theologus Pariſienſis* nullus alius eſt, quam *Gilbert* GENEBRARD, magnus ſectarum & diſſidiorum amator. Secunda editio ſub nomine *Theologorum Pariſienſium* prodiit ibid. 1589.

(1382.) Clericorum defenſio contra Thomam Martinum 1562. Auctor eſſe dicitur *Matthaeus* PARKERUS. uid. M. Joh. Chriſtian Kochs Tract. cui tit. Das in der Lehre von der Prieſter-Ehe wieder ſich ſelbſt zeugende Pabſtthum. p. 105.

(1383.) Coeleſtinorum gallicae congregatio-

(*a*) Idem liber in linguam gallicam tractus ſub tit: *Excommunication des Eccleſiaſtiques, qui ont aſſiſté au Service divin avec Henri de Valois apres le maſſacre du Cardinal de Guiſe* in 8. 1589. *Reſponſio* ad hunc tractatum prodiit eod. anno in 8. uid. *le Long* l. c. num. 2413.

gationis Ord. S. Benedictini monaſteriorum fundationes, *uirorumque uita, aut ſcriptis, illuſtrium elogia.* Auctor eſt P. BEQUET, qui famae fundatorum *Coeleſtini ordinis* hoc libro conciliare ſtuduit perennitatem. Recenſetur hoc ſcriptum *dans les Mémoires de Trevoux* 1721. menſ. Aprili n. 4. & laudatur ob auctoris modeſtiam, breuitatem & accurationem.

(1384. α) Cogitationum nouarum (*a*) de primo & ſecundo Adamo, *ſiue de ratione ſalutis per illum amiſſae, per hunc recuperatae compendium. Amſtelodami* ap. *Irenaeum Aſpidium.* (*b*) 1700. in 8. pagg. 184. Auctor eſt *Sam.* CRELLIUS inter *Socinianos*, in *Boruſſia* uiuentes, miniſterio ſacro clam functus & in praedio quodam, non procul a Berolino aliquandiu commoratus (*c*).

(1384 β)

(*a*) celeb. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 670. notat *hypotheſium auctoris nouarum fragilitatem, argumentorum, ex libris apocryphis interdum & dictis Scr. ſ. correctis dicam, an corruptis? petitorum uanitatem, Paradoxorum cumulum & manifeſtum Socinianiſmi ſtudium.* Adeoque ita rationem ducit, hoc Neo-Syſtema ad nouum diſſidium, in eccleſia excitandum, quam ad harmoniam uniuerſalem, in ea parandam, eſſe accommodatius, quam tamen auctor praef. ſcribit ſe pro ſcopo habuiſſe.

(*b*) Hic *Aſpidius* eſt ſine dubio notiſſimus ille bibliopola *Amſtelodamenſis Reinerius* LEERS, quo cum familiariter uixit CRELLIUS. uid. *Ioh. Laurent. Moshemii* diſſ. *de raptu Chriſti in coelum* p. 14.

(*c*) Hic libellus perrarus eſt, eius compendium ſiſtunt *Acta Eruditor.* in *Supplement.* Tom. 3. p. 489. ſq. ipſi *Ioh. Schmidius, Prof. Lipſ.* paulo poſt peculiarem oppoſuit diſſertationem.

1384.β) Cogitationes quaedam de cauſſis & diſſidiis ſummorum aliquot Europae imperantium 1728. in 4. Perelegantis huius ſcripti, quod ſubinde *conſiliario* cuidam *caeſareo* tribuitur, auctorem nonnulli eſſe aiunt Lib. Baronem de KIRCHNER, *Imperatori romano ab intimis conſiliis & Concomitarium Ratisbonenſem.*

(1385.α) Cohors Muſarum, *ſiue Hiſtoria rei litterariae*, *Traiecti ad Rhenum* 1715. cura *Wolpherdi van Bueren. Ioh. Georgius* GRAEVIUS non eſt auctor huius libri, licet illius nomen huic libro ſit praemiſſum & *Burmannus in praefat. Graeuii orationibus praemiſſa*, indignatur, *Graeuianum* nomen inſcriptum eſſe paedagogici ingenii libro (*a*). Verus autem huius libri auctor eſt *Ludolfus* KÜSTERUS, uti apparet ex p. 301. huius libri, ubi etiam ſaepe *Hiſtoria librorum nouorum, uel rariorum*, a Küſtero edita, paſſim laudatur. cf. ſumme reuerendi *Chriſtoph. Aug.* Heumanni *uiam ad hiſt. litterar.* p. 10.

(1385.β) Collectanea ad hiſtoriam Iohannae Papiſſae *per uirum Clariſſimum.* Auctor eſt

(*a*) b. *Colerus, concionator* quondam *aulicus Vinarienſis in notis ad illuſtris Struvii introduct. in notit. rei litterariae* p. 129, perhibet, multa inepta atque ieiuna eſſe in iſta *cohorte Muſarum.* add. *acta eruditorum Lipſienſ. latina* 1716. p. 522. cui iudicio fere adſtipulatur magnif. *Walchius* noſter in *hiſtoria critica lat. linguae* p. 265. in nota; *quamuis fatear*, inquiens, *ingenue, multa eſſe praetermiſſa & ita propoſita, ut ingenio celeb. Graeuii haud digna eſſe uideantur.*

eſt *Matthias* BERNEGGERUS. uid. ſupra in *hac biblioth. mea.* n. 1305. not. (a).

(1386.) Colloquium de tribus primis theſauri antiquitatum graecarum uoluminibus, 1702. in fol. cum fig. Auctor huius ſcripti eſt *Laurentius* BOEGERUS.

(1387.) Colloquium Middelburgenſe, quod a b. *Ioh. Müllero* in *iudaiſmo detecto* ſub nomine *Iudaei Luſitani* affertur, ſine dubio auctorem habet MENASSE BEN ISRAEL uti coniicit celeberrimus *Fabricius*, cuius coniectura uel inde confirmatur, quod *Menaſſe* ben ISRAEL teſte *Pocockio* in uita eius (*Menaſſe* ben ISRAEL) *Middelburgi* ſub uitae finem uerſatus, ibique fatis functus fuerit, uid. celeb. *Wolfii bibliothecae hebraicae* uol. 4. p. 903.

(1388.α) Colloquium de Lenonum & Lenarum dolis, *quod ex Hiſpanico ſermone latine reddidit* BARTHIUS, ſub tit. *Pornobodidaſcali latini Francof.* 1624. in 8. ipſe BARTHIUS in *animaduerſionibus ad hunc librum* ſcribit, duos eſſe huius libri ſcriptores, alterum rerum, qui fuerit uel *Ioh.* de MENA, uel *Rodericus* COTA; alterum, qui interpolauerit deinde hoc ſcriptum, *Ferdinandum* DE ROIAS.

(1388.β) Commentarius (a) de auctoritate Concilii generalis ſupra Papam, *ex reſpon-*

(a) Impreſſus etiam eſt hic *commentarius* cum operibus *Simon Vigoris* in 4. *Pariſiis* ap. *Aubouin* 1683. editis. uid. le Long l. c. num. 2472. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

reſponſione ſynodali Baſileenſi, Oratoribus Eugenii IV in 8. *Coloniae*, ap. *Francum* 1613. Auctor eſt *Simon* VIGOR, *Conſiliarius magni Conſilii*, qui mortuus eſt 1624.

(1389.) Colonienſis Epiſcopatus de reformando illo liber. Auctor primarius eſt BUCERUS, cui deinde adiuncti ſunt MELANCHTON & PISTORIUS. uid. *Sleidanus* lib. 15. fol. 367. (*a*)

(1390.) Commentatio de Deo, mundo & homine atque fato, (*a*) *quae iudicium ſincerum de controuerſia Ant'-Wolffiana exhibet, adiiciuntur Holmanni obſeruationes elenchticae in controuerſia Wolffiana, Francof. & Lipſ.* 1726. in 4. 1. Alph. pl. 2. Auctor huius commentationis eſt MÜLLERUS, olim *Norimbergae* & *Altorfii* degens, qui in hoc ſcripto cel. *Wolffium* omni conatu defendit. uid. die 6ſte Sammlung der Fränckiſchen Actorum eruditor. n. 8.

Commentatores in Pſalmos. Regensſpurg 1711. in 8. 1. Alph. 16. pl. uid. inter anonymos germanic. ſub uoce *Perſonalia*.

(1391. *a*) Commercium litterarium aſtro-

(*a*) Recenſetur hoc ſcriptum *in den Jenaiſchen monatlichen Nachrichten von gelehrten Leuten* n. 4. & in *Actis eruditorum Lipſienſ. latinis* 1726. menſ. Oct. n. 8. Potiora huius ſcripti momenta exponuntur quoque *in den Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 968. HARENBERGIUS, *Rector quondam Gandersheimenſis*, etiam edidit: *Commentationem de Deo, mundo & homine*, quod ipſe fatetur in *hiſtoria Gandersheimenſi*. Neſcio igitur, num haec commentatio eadem ſit cum commentatione *Mülleri*, an non. uid. part. 77. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec. p. 579.

aſtronomicum, *Norimbergae* 1734. inceptum, dirigitur a *Michaele* ADELBURNERO, (*a*) *mathem. Cult. Norimb.* qui magnum commercium litterarium cum Aſtronomis celebribus habet, quorum opera adiuuatur.

(1391.β) Comparatio Cardinalium Richelii & Mazarini ſine temp. & loc. in 4. cel. Reimann. (*b*) *in catal. literar.* p. 311. auctorem huius Parallelismi *Conr. Sam.* SCHURTZFLEISCHIUM eſſe hariolatur.

(1391.γ) Compendium hiſtoriae ciuilis *ab orbe condito ad finem ſeculi* XVIII. *Vratislaviae* 1709. in 8. Auctor eſt *Gottlob* CRANZIUS, *Rector* quondam celeb. *Gymnaſii Vratislauienſis, Profeſſ. & Bibliothecarius.*

(1392.) Compendium de multiplici Pariſi-

(*a*) Inuitauit 1733. peculiari ſcripto omnes Aſtronomiae fautores ad incrementum rei aſtronomicae, communi conſilio inſtituendum. Prodierunt plagulae 12. inter quas praeſertim numerus 12. notandus eſt, nam in illo agitur *de ratione corrigendi typos & calculos eclipſium Solis & Lunae, mapparumque geographicarum conſtructiones, ab Aſtronomis & Geographis in hypotheſi telluris ſphaericae hactenus adhibitas, ſecundum ueram eius figuram ſphaeroidalem* plag. 10. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 677. & 864.

(*b*) Idem l. c. iudicat, *magnae difficultatis rem eſſe, indicare de ſemetipſo, maioris de alio, ſed longe maximae duos etiam cottidiani commatis homines, nedum duos heroas inter ſe comparare, & uter alteri & quibus in rebus ſit praeferendus, uel poſtponendus, pronunciare. Quod non inuita Minerua, nec reluctante Venere auctorem feciſſe arbitratur.*

riſienſis Uniuerſitatis magnificentia, *dignitate & excellentia eius, mirificoque ſuorum Suppoſitorum ac officiorum ac Collegiorum nomine.* in 4. *Pariſiis* 1517. Auctor eſt *Robert* GOULET, *Profeſſor Theologiae*, qui eo tempore florebat. uid. le Long l. c. num. 16845. qui etiam in numeris ſubſequentibus uaria ſimilia ſcripta, de laudibus Uniuerſitatis Pariſienſis agentia, allegat.

(1393.) Compendium Hiſtoriae eccleſiaſticae (*a*) a C. N. ad noſtra usque tempora. *Singulorum ſeculorum eccleſiae ſtatum in communi, incrementa, lumina, aduerſitates externas & internas, harumque remedia, concilia ſiſtens, Lipſ. & Lauban.* 1733. in 4. 1. Alph. pl. 6. laudatur hoc compendium ualde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1732. p. 676. ubi tamen auctor non detegitur, eſt autem ille ſine dubio cel. *Gottlob* CRANZIUS, *Rector* quondam *Vratislavienſis* meritiſſimus, *Prof.* & *Bibliothecarius* uid. part. 75. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec. p. 391. ubi b. (*Colerus*) iudicat, *hoc compendium eſſe reuera indi-*

(*a*) Recenſetur hoc compendium magno cum elogio *in der Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1733. p. 1106. propter ſelectum, breuitatem & perſpicuitatem, defenditur etiam auctor contra iniuſtum *Holſati* cuiusdam, *nouorum litterariorum collectoris*, iudicium, qui hoc compendium foetum ſuperfluum eſſe iudicauerat. Prodiit deinde *uberior hiſtoria eccleſiaſtica a Chriſto nato ad noſtra usque tempora, ex Cranzii autographo* edita, a D. *Ioh. Caſparo* GEMEINHARDT, Lipſ. 1736. in 4. 6. Alph. quod opus recenſetur in part. 210. *Actor. eruditor. germanicor.* n. 6.

cem tantum rerum eccleſiaſticarum, memoria digniſſimarum, quae adhuc explicatione indigerent.

(1394.) de Conceptione immaculata (*a*) uirginis glorioſae diſputatio breuiſſima *in florentiſſimo ſtudio Lipzenſ., die Martis poſt feſtum Sancte Lucie uirginis in ſcholis Iuriſtarum publice facta & pronuntiata anno Domini* MCCCCLXXXIX. Auctor eſt D. *Ioh.* DE BREITENBACH, *Fac. iurid. Lipſ. Ordinar.* uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1718. p. 372.

(1395.) Concilium Theologiſtarum. Auctor eſt HUTTENUS. uid. *Obſeruationum Halenſium* Tom. 4. obſ. 9. §. 16. p. 159.

(1396.) Concluſiones de Fundamento Sapientiae Theoretico-Practicae, *Koenigſtein* 1646. in 12. Auctor eſſe uidetur *Abrah.* von FRANCKENBERG. uid. *catal. biblioth. theol.* Reimann. p. 772.

(1397.) Concordantiae literarum L.B.V.E. & Henr. Graſper, Liege. 1709. in 4. pl. 20. Continet epiſtolas, quas *Ianſeniſta Batauus* GRASPER & alii contra papam ad diuerſos Proteſtantes

(*a*) Contra hanc diſſ. etiam ſine nomine addito monachus quidam *Dominicanus*, *Georgius* de FRICKENHAUSEN edidit diſp. cui tit. *Repetitio diſputationis de immaculata conceptione uirginis glorioſe in florentiſſimo ſtudio Lipzenſi* in 4. pl. 4. alia ſcripta anonyma D. de BREITENBACH & FRICKENHAUSEN adducuntur *in der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1718. p. 375.

tes principes ſcripſiſſe dicuntur. Editor eſt P. DESIRANT. uid. *die Unſch. Nachr.* 1710. p. 565.

(1398.) Concordia rationis & fidei. Auctor huius libri eſt STOSCHIUS. uid. *Sagittarii introduct. in hiſt. eccleſ.* p. 881. 919. 922. ubi refert, auctorem propter hunc infauſtum foetum in magnas multasque incidiſſe calamitates. *Placcius* quidem inter anonym. n. 687. (β) librum hunc adducit, ſed auctorem non diſerte nominat.

Concordia conſtans, uid. uocem *Conſtans*.

(1399.) Concordia anglicana. Auctor eſt *Richardus* HARRIS, qui hanc *Concordiam* oppoſuerat *Martini* BECANI *diſſidio anglicano.* Sed *Becanus* HARRISIO reſpondit in *Examine Concordiae Anglicanae (a)*, quod inſertum eſt *Becani* operibus, Moguntiae 1649. editis, p. 1181.

(1400.) Confeſſio orthodoxae fidei, Regiomonti 1566. in 4. Auctor huius ſcripti eſt *Nic.* Paezius, (Epiſcopus Kijovienſis) uid. *Catalogum Biblioth.* Haſeanae. p. 102.

(1401.) Confeſſio piae doctrinae, *quae nomine Chriſtophori, Principis Würtenberg.* 1552. *Tridentini concil. congregationi propoſita eſt* in 8. Auctor eſt *Ioh.* BRENTIUS. uid. *catalog. Bibliothecae Haſeanae.* p. 448.

Ggg 2 (1402.)

(*a*) *Becanus* l. c. dicit, ſe in hac Concordia deprehendiſſe tria potiſſimum uitiorum genera 1) *calumnias & mendacia* 2) *falſas & depranatas citationes* 3) *lites & diſſidia inteſtina.* uid. Ioh. Fabricii *hiſtoriam biblioth. ſuae* part. 2. p. 98.

(1402.) Confeſſio naturae contra Atheos. Auctor eſſe cenſetur *Godofr. Guil.* LEIBNITZIUS; inſerta autem eſt haec Confeſſio *Spizelii tractatui de Atheiſmo.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 375. & illuſtris *Struuii acta litteraria* Tom. 7. p. 68.

(1403.) De Confirmatione Papae in 8. Huius libri auctor eſt *Simon* SCHARDIUS, *peritus hiſtoricus & conſiliarius imperatoris aulicus.* Sed in hoc libro Papae potius, quam imperatoris partibus fauit.

(1404.) Coniecturae de haereſi Valentinianorum, (a) *quibus illius origo ex Ægyptiaca Theologia deducitur*, *Londini* 1711. in 4. pl. 4. cum fig. aen. Auctor harum coniecturarum eſt *Georg.* HOOPERUS, S. S. *Theol.* D. olim *eccleſiae Cantuarienſis Decanus*, tandem *Bathonienſis & Wellſenſis epiſcopus*, ſatis celebris, uid. *die neue* Bibliothec Tom. 2. p. 649. Recenſentur hae coniecturae *in Actis eruditor. Lipſ. latin. und in teutſchen Actis Eruditor.* part. 1. p. 78.

(a) Auctor in dicto ſcripto probare contendit, *Valentinianorum Aeonas & ſimilia, in quibus explicandis hucusque multa egregia ingenia plus deſudarunt, quam ſubſtrata materia meretur, ex Aegyptiorum idololatria & mythologia ſuam originem habere*, & *Bythus* nihil aliud eſſe, quam *occultum centrum*, uel Aegyptiorum *Cneph*; reliquos uero Aeonas etiam eſſe ſimilia idola, λόγον & ζωὴν *Oſiridem* eſſe & *Iſidem.* *Sige* eſſe matrem Deorum, *Horus* eſſe *Taaut*, uel *Hermes.* uid. *die*

die Unſch. Nachr. 1712. p. 288. & 719. Promiſit etiam auctor peculiarem commentarium in Tertulliani librum *de Valentinianis.*

(1405.) Coniecturae de benedictione Patriarchae Iacobi (*a*) Gen. 49. Oxon. 1728. in 4. pl. 7. Auctor itidem eſt HOOPERUS, modo nominatus, editor autem eſt Th. *Hont.* uid. *die Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen* 1730. p. 933.

(1406.) Conſenſus orthodoxus Helueticus (*b*) 1578. prodiit ſine auctoris nomine, in prae-

(*a*) Auctor putat, Patriarcham Iacobum in benedictione ſua ubique ad nomina filiorum ſuorum alludere, quod quidem certum eſt in nomine Dan & Iudae, a quibus etiam auctor forſitan occaſionem deſumſit, ſed de caeteris non uerum eſt, unde etiam nullus interpres hanc opinionem habuit. Si igitur auctor iſtam alluſionem non poteſt probare ex lingua ebraica, ad arabicam confugit, & Scr. ſ. illicito modo detorquet, cuiusmodi exempla uaria auctores *der Samml.* l. c. adducunt, hoc modo Papiſtis ſuos conatus approbans, qui Scr. ſ. cerei naſi inſtar eſſe cenſent. Auctores autem *der Samml. von alten und neuen Theol. Sachen.* 1730. p. 933. ſq. has coniecturas non approbant, neque cum editore illas maxime probabiles eſſe cenſent, ſed perſpicuitati Scr. ſ. derogare putant auctoritatem.

(*b*) Multi Caluiniani falſam patrum in hoc orthodoxo conſenſu allegationem ideo ea ex cauſſa incruſtare non erubuerunt, a JCto quia eſſet hic conſenſus conſcriptus, mirum igitur nemini debere uideri, hac in re ſi erratum interdum fuerit, quia hoc opus non Theologum, ſed ICtum haberet auctorem. *Placcius* quidem n. 691. (α) inter anonymos hoc ſcriptum adduxit, ſed quia plurima, a nobis tradita, omiſit, denuo illius mentionem iniiciendam eſſe putauimus.

praefat. autem indicatur, multorum uirorum opus eſſe hunc conſenſum, ideo labores Caluinianorum & Zwinglianorum clam HERDESIANO, ſiue *Ambroſio* WOLFIO miſſos, ab hoc compilatos & diuulgatos eſſe cenſet D. *Iac. Andreae*, *Praepoſitus Tubingenſis* in der kurtzen Erinnerung von etlichen Schrifften und Büchern, ſo zum Theil unter Ambroſii Wolffii und Chriſtophori Heſſiandri Nahmen, zum Theil ohne Nahmen in öffentlichen Truck zu Verfälſchung Augſp. Confeſſion und Ausbreitung der Zwingliſchen und Calviniſchen falſchen unreinen Lehre ausgegangen. Tübingen. 1584. in 4. pl. 3. Hunc HERDESIANUM exinde gloriam editi libelli captaſſe, quod ipſi transmiſſus fuerit.

(1407.) Conſenſus Pauli & Iacobi, *ſiue de iuſtificatione ex fide & operibus breuis tractatio, in duas partes diuiſa anno domini 1620.* (ſine mentione loci impreſſionis, uel typographi, aut bibliopolae) in 8. pagg. 340. 22. philyris conſtans Auctorem habet J.] BATTELERIUM, ſicut dorſo uoluminis, erudito cuidam uiro Amſtelodamo allati, inſcripſerat prior poſſeſſor eius.

(1408.) Conſilium, Gregorio XV exhibitum, *cum praef. & cenſura* G. I.V. i. e. *Gerardi Ioh.* VOSSII, *Lugd. Batav.* 1623. in 4. Ipſe autem filius *Voſſii* confeſſus eſt *Colomeſio*, patrem ſuum eſſe huius libri, nunc paulo. rarioris, auctorem. uid. Colomeſii *melange curieux* in operibus Colomeſii. p. 820.

(1409.) Conſpectus nouus medicinae, *ubi ex ſanguinis circuitus anomaliis, ſecretionum crea-*

creata, *miſcellanea ſuccorum & humorum adulteria deducuntur*, *Pariſiis* 1722. in 12. *Tom.* 1. pagg. 400. *Tom.* 2. pagg. 538. Auctor eſt *Mr.* HEQUET *(a)*.

(1410.) Conſpectus controuerſiarum praecipuarum theologicarum in 8. pl. 9. ſine auctoris, loci & anni indicio. Auctor eſt *Ioh. Andreas* SCHMIDIUS, *Profeſſor* quondam *Theologiae Helmſtadienſis*.

(1411.) Conſtans concordia concors. Auctor huius libri eſt OLEARIUS, *iunior.* uid. *Uhſenium de ſcriptoribus* ſec. 17. p. 844. Sed *Pippingius in introduct. in libros ſymbolicos* cap. 2. §. 25. p. 32. OLEARIUM, *ſeniorem*, huius libri auctorem eſſe cenſet, cum tamen hic obierit iam 1623, opus autem illud prodiit demum 1665. ut ipſe fatetur *Pippingius*.

(1412.) Conſultatio de horis canonicis. Placcius in *Theatro anonym.* n. 754. inter anonym. tradit, a quibusdam hunc librum tribui *Hugoni* GROTIO, ſed Colomeſius *dans la bibliotheque choiſie* p. 464. inter opera *Colomeſii*, a *Claudio* JOLY, *Canonico* quodam, profectum eſſe

 hoc

(*a*) Cuius ſtilum & eruditionis apparatum laudant auctores *des Mémoires de Trevoux* 1722, menſ. Dec. n. 8. & auctores *du Journal des Savans* edit. Amſtelod. 1723, menſ. Aprili n. 11. & in part. 98. *Actor. eruditor. germanicor.* n. 5. Secundam huius conſpectus partem recenſent auctores *des Mémoires de Trevoux* 1723. menſ. Febr. n. 9. & monent, Mr. DE SENAC ad hanc partem multa contuliſſe. Pars haec ſecunda recenſetur quoque *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Mart. n. 5. edit. Amſtelod.

hoc ſcriptum affirmat, quod tandem Pariſiis iuſſu iudicii aulici, uel Parlamenti ſit combuſtum.

(1413.) Continuatio ad Simonis Majoli dies caniculares. Auctor illius eſt *Georg* DRAUDIUS, paſtor quondam *Davernheimenſis in Haſſia.* (*a*)

(1414.) Continuatio in Ottonis Friſingenſis Chronico ab anno 1140-1210. per *Ottonem* de S. BLASIO, *Sueuum & monachum monaſterii S. Blaſii* confecta putatur. uid. Urſtiſii *praefation. ad appendicem Chronici Ottoniani.* Nam OTTO *Friſingenſis* ipſe hanc continuationem conficere non potuit, quia anno 1158. mortuus eſt.

(*a*) Cauſſa, cur auctor nomen ſuum ſuppreſſerit, forſitan fuit, ut hic liber, qui *Majoli*, epiſcopi papalis, nomine inſignitus erat, eo facilius in Papiſtarum terris emeretur, quod ſperandum non fuiſſet, ſi *Draudius*, Lutheranus, ſuum addidiſſet nomen. uid. *Iac.* THOMASIUS in diſſ. *de Nigello Wireckero* §. 16. *Georg. Matth.* KOENIGIUS *in Bibliotheca Vet. & Noua* p. 496. auctor acceſſionum ad diſp. *Thomaſii* de PLAGIO *litterario* p. 7. & DRAUDIUS ipſe in *catalogo uniuerſali* p. 349. & 1076. (has paginas allegat celeb. REIMANN l. citando, ſed ego in his paginis nihil inuenio, quod huc ſpectet, uerum p. 813. catalogi librorum latinorum fatetur DRAUDIUS, ſe continuaſſe *Majoli* opus.) Conſtat autem eius continuatio, uel ſupplementum 7. colloquiis politicis utplurimum atque hiſtoricis, iucundis pariter atque admirandis cura propemodum M. G. *Draudii* abſolutum & prodiit iſta continuatio *Francof.* ap. *Schonffet* 1609. in 4. *Duplicem continuationem dierum canicularium* prodiiſſe, apparet ex Draudii *Biblioth. Claſſica* lat. p. 813.

(1415.) Controuerſiae memorabilis (*a*) inter Paulum V Pontificem M. & Venetos, de excommunicatione, *contra eosdem Venetos, Romae promulgata* XVII. Aprilis MDCVI. Acta & Scripta uaria (*b*) *ſumma fide ex italico in latinum ſermonem conuerſa, prout Romae & Vene-*

(*a*) De hac controuerſia ſequentia habet cel. Reimannus in catalogo biblioth. theologicae p. 55. *Opus hoc eſt rarum* (*Ideo etiam merito huius collectionis in catalogo ſuo libror. rarior. meminit Cel.* Voigtius p. 452, *alia licet ſit editio*) *curioſum, accurate lectitandum, tum ob controuerſiam illuſtrem, tum ob memorabilem euentum, quem Ioh. Dallaeus lib. 1. de uſu patrum cap. 3. n. 45.* ſq. *recitat. Scilicet Paulus V. rempublicam Venetorum, uſu ſacrorum excluſerat, quod legibus publicis prohibuiſſet fundos uendere Clericis, aut Monaſteria magiſtratu inſcio condere, & quod eos, qui ad Eccleſiam ſpectarent, ſi quod flagitium admiſiſſent, a magiſtratu ciuili ſanciuiſſet plectendos. Sed parum curabat hoc fulmen Sereniſſ. Reſpublica. Et incidebant tempora, quibus abolere Pontifex has ſuas exſecrationes & Venetos in conuictum Chriſtianorum rurſus adſciſcere cogebatur. Idque ſine ulla ſatisfactione, ſibi praeſtita. Quod ne in praeiudicium rapi poſſit a poſteris, ſubornatus eſt quidam* CATELLUS, *Protonotarius Apoſtolicus, qui documenta, quaſi a Venetis confecta* (*ergo hic liber etiam ad libros ſuppoſititios referendus eſt*) *exarare iuſſus eſt, quibus reſpublica oraſſe ueniam & impoſitam ſibi poenam humiliter recepiſſe, eleganti fraude conficta eſt. Atque haec in tabulario romano recondita, ad palpum poſteris impingendum, ex MSto Veneti cuiusdam uiri optimi l. c. Dallaeus memorat.* Hanc controuerſiam totam ſcite etiam proſequitur *Thuanus* lib. 137. ut ſolet, lectu plane dignus.

(*b*) Continent autem haec Acta 1) *Breue excommunicationis P. Pauli V.* contra Venetos p. 3-14. 2) *Literas ducis Venetorum* ad Eccleſiaſticos dominii p. 14-16. 3) *Literas*

Venetiis excuſa prodierunt. In villa Sanvincentiana ap. Paulum Marcellum ſumtibus Caldorianae ſocietatis MDCVII. in 8. 2. Alph. pl. 19 (*c*). Publica-

---

ras reipubl. & Senatus Venetor. ad ſubditos p. 16 - 20. 4) diſſertationem *de iuribus Reip.* authore Antonio Quirino p. 23-80. 5) *Conſiderationes* P. *Pauli Veneti* in cenſuras Pontificis p. 81-168. 6) Tractatum *de Interdicto* p. 168-242. 7) Cardinalis *Baronii Paraeneſin ad Remp. Venet.* p. 1-65. (NB. paginae hic denuo incipiunt, quaſi cum hoc ſcripto, ſecunda pars horum actorum inchoaretur) 8) *Epiſtolas duorum Iuriſconſ.* & ſententias *Cardinalis Baronii & Columnae* p. 69-84. 9) *Reſponſionem Doctoris Theologi* (auctor uerus eſt *Paulus* SARPIUS. uid. *Placcii Theatrum* anonym. n. 693. (*a*) p. 85-104. 10) *Reſponſionem Bellarmini* ad eundem libellum p. 105-171. 11) *Defenſionem Io. Marſilii* in fauorem Reſponſi, octo propoſitiones continentis, aduerſus quod ſcripſit *Bellarminus* p. 173-425. 12) *Tractatum & Reſolutionem circa ualorem excommunicationum*, auctore *Ioh.* GERSONE, *Theol. Cancellario Pariſienſi* p. 426-439. 13) *Reſponſionem Bellarmini ad Gerſonem.* p. 441-475. 14) *Apologiam Gerſonis*, auctore P. *Paulo Veneto* p. 479-640. (NB. hoc opuſculum non debuiſſet inſcribi *Apologia P. Pauli*, nam titulus ambiguus eſt, & etiam ab imperito controuerſiae accipi poteſt, quaſi ſit *Apologia pro Pontif. Paulo*, cum tamen ſit *Apologia pro Gerſone*, a P. *Paulo Veneto* ſcripta.) 15) *Epiſtolam Thomae Bouii, Veronenſis*, ad Pontificem p. 663-682. 16) *Canticum Ironicum italicum in Paulum V.* p. 669-672.

(*c*) Huic tamen collectioni meruiſſet inſeri *Conſilium ſuper controuerſia, uertente inter Paulum Papam V. & Rempubl. Venetam*, Venet. 1606. in 4. quod Goldaſtus *Monarchiae Imperii* Tom. 3. p. 439. ſub tit. *Pariſii* cuiusdam inſeruit, addens, auctorem perhiberi Iac. *Leſchaſſerium*, ſiue *le Chaſſier*, Aduocatum regium, de cuius quibusdam aliis libris, ſatis raris, in Bibliotheca Iohannea Hamburgenſi exſtantibus,

blicauit haec Acta quidam CATELLUS, *Protonotarius Apoſtolicus* (*d*).

(1416.) Controuerſiae de electione. Auctor eſt D. HUNNIUS. uid. Schmidii diſp. *de Sam. Hubero*. p. 19.

(1417.) Conuiuales ſermones, *utilibus & iucundis hiſtoriis atque ſententiis referti & ex optimis auctoribus collecti. Baſil.* 1561. *Tomi* 3. in 8. Auctor eſſe putatur *Ioh.* GASTIUS. uid. *catalog. Biblioth. Haſeanae*. p. 460.

(1418.) Conuiuium dialogicum ſeptem Phyſicorum, quod prodiit 1593. *Treviſii* (*Tre-*

bus, agit Placcius in *Theatro anonym.* n. 693. *a*) idem etiam aliam editionem *Actorum controuerſiae inter Paulum V & Venet. Rempubl.* adducit Francof. 1607. in 4. editam, quae plura & alia ſcripta continet, quam editio, a nobis adducta.

(*d*) Num autem hic italice primum, uel latine haec acta euulgauerit, non ſatis mihi conſtat, quod & *Placcio*, qui uaria utilia, cum relatione noſtra conferenda, tradit, latet. Maxima cum uoluptate & utilitate etiam huc conferri poſſunt illi ſcriptores, quos cel. Chriſti. Gryphius *in apparatu de ſcriptoribus hiſtoricis Sec.* XVII. p. 457-462. magno eruditionis apparatu adducit. Inter illos, qui hanc controuerſiam illuſtrant, Hiſtoricos, praeter *Thuanum* alios antecellit *Paulus* SARPIUS in *Hiſtoria Interdicti, ſeu cenſurae pontificiae*, 7 libris conſtante & magno cum iudicio ſcripta, ſeorſum edita & etiam Tom. 4. operum *Sarpii*, Mirandulae, aut potius Genevae, editis inſerta.

Praeter *Gryphium* conferatur etiam b. Struuius in *Bibliotheca Hiſtorica* p. 709 - 711. edit. 1705. in 8. Miror ceterum, doctiſſimum Baylium *dans ſon Dictionnaire* neque de Paulo V. neque de illuſtri hac controuerſia uel uerbulum habere.

(*Trevise*) in 4. confeciſſe dicitur *Bartholomaeus* BURCHELAT, *medicus* quidam *italus*. uid. Mr. Bayle *dans la réponſe aux queſtions d'un provincial* cap. 2. p. 16. ubi etiam p. 17. quaedam de ſcopo libri habet.

(1419.) Copernicus triumphans, *ſiue de parallaxi orbis annui tract. epiſtolaris ad celſiſſimum ac Sereniſſimum principem ac dominum, dominum Chriſtianum, Daniae & Norvvegiae haeredem, Hafniae* 1728. in 4. pl. 7. 1. fig. aen. Auctor eſt HORREBOW, cuius ſcriptum recenſetur in *actis eruditor. Lipſ. latin.* 1729. menſ. Febr. n. 5. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 270.

(1420.) Corona regia. Eſt Satyra contra regem *Iacobum* 1615. edita, in qua auctor panegyrico quodam laudibus cuehere uidetur *Iacobum*, ſed reuera eius natales perſtringit, adeoque libri titulus fallit, laudem *Iacobi* prae ſe ferens, cum tamen ſcriptum contineat potius *Iacobi* uituperium. Auctor huius ſcripti eſt *Caſp.* SCIOPPIUS (*a*).

(1421.) Coronis ad collationem Hagienſem.

(*a*) Quidam tribuerunt iſtam PUTEANO, ſed hic ſuſpicionem hanc a ſe amolitus eſt in ſcripto quodam, cui tit. *Periurium Ruffi & Gibboſi.* uid. Morhoſius in *polyhiſtore* lib. 1. cap. 8. p. 78. *Ioh.* BARCLAIO etiam aliquandiu tributus eſt hic liber, uid. Bullart *dans l'academie des ſciences* Tom. 1. p. 198. Haec *corona regia* non idem ſcriptum eſt cum *dono regio Iacobi*, cuius meminit *Placcius* n. 1438. inter anon.

ſem. Auctor eſt AMESIUS, qui in hoc ſcripto refutat & deſtruit reſponſiones, quas Arminiani publicauerant ad obiectiones miniſtrorum Hollandiae infringendas. uid. Baylii *Dictionnaire* uoce *Eliſabeth* not. B.

(1422.) Corpus & ſyntagma confeſſionum fidei, *in diuerſis regnis & nationibus* authentice editarum, Genev. 1612. Collector huius ſyntagmatis eſſe dicitur SALNAR, uel HALNAR, *miniſter eccleſiae Caſtrenſis*. uid. *catalog. Biblioth. Haſeanae* p. 347.

(1423.) Critices morales regulae. Auctor eſt *Dominicus* GUILIELMINI (*Medic. Doct. Bononienſ.*) uide uitam huius auctoris, eius operibus, Geneuae 1719. in 4. editis, praemiſſam. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 157.

(1424.) Crudelis iniquitas Synodi Dordracenae, conſcripta eſt a *Simone* EPISCOPIO & inſerta Tom. 2. operum *Epiſcopii* Part. 2. p. 5. ubi & pag. 18. reperitur eiusdem *Antidotum*, uid. D. *Ioh. Frider.* Mayeri commentat. *de electione romani pontificis* p. 293. praeſertim annexam *diſſertationem Anti-Grotianam*: *Num dogma Papiſtarum ſit, Pontificem romanum eſſe Deum.*

(1425.) Cynoſura Hiſtoriae biblicae. *(a)*. Dresd. 1724. in 8. pl. 10. Auctor eſt *Martin* GRU-

(a) Auctor ſuppeditat epitomen hiſtoriae biblicae usque ad Chriſti aſcenſionem & ſimul Hiſtoriam Scr. ſ. & librorum biblicorum usque ad fin. Sec. I. agit etiam tandem de uulgata, Lutherique uerſione & ſimilibus momentis. uid. *die Sammlung von* Theolog. *Sachen*, 1731. p. 737.

GRULICH, *Pomeranus*, qui in titulo tantum poſuit literas M. G. P.

D.

(1426.) Declarationes ſuper conſtitutiones Societatis Ieſu. Harum declarationum auctor eſſe dicitur *Iacobus* LAINEZ, (*a*) qui 1558. creatus eſt *Procurator Generalis huius Societatis*.

(1427.) Decretum Archiepiſcopi Mechlin. *notis illuſtratum.* Auctor eſt P. *Gabriel* GERBERON, qui ſe defendit contra *Archiepiſc. Mechlinienſ.* poſtquam hic librum eius, belgica lingua ſcriptum, ſub tit. *Korte en nodige Ondervvyſinge voor alle Cathol. von Nederland* condemnauerat. uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 187. add. ſub anon. belg. uoc. *Ondervvyſinge.*

(1428.) Decreta eccleſiae Gallicanae, confecit *Laur.* BOUCHEL, *ICtus* ſec. 16. & 17. *Advocatus Parlamenti Pariſienſis*, de quo uid. *Journal des Savans* 1722. menſ. Ianuar. p. 92.

(1429.) Dedicatio & praefatio, quae praemiſſae ſunt *Ioh.* MALDONATI *operibus theologicis* 1677. editis, auctorem habent abbatem

(*a*) Huic auctori declarationes iſtas tribuunt *Queſnellus* & *Theophilus Raynaldus*. Sed *Richard* Simon Tom. 3. *de la Bibliotheque critique* cap. 7. p. 79. docet, earum auctorem eſſe ipſum *Ignatium* LOIOLAM, *Societatis Ieſu fundatorem*, idque probari poſſe cenſet per conſtantem *Societatis Ieſu* traditionem, quae has declarationes ad *Lojolam* referat, & per autographum, quod *Lojolae* eſſe putatur & adhuc Romae in Tabulario *Societ. Ieſu* aſſeruatur.

tem DU BOIS, *doctorem Sorbonnicum*, teſte Simonio, Tom. 4. *Biblioth. critique epiſt.* 10. p. 75. 76. 77.

(1430.) Deductio, ex *qua probatur clariſſimis argumentis, non eſſe ius deuolutionis in ducatu Brabantiae, nec in aliis Belgii Prouinciis, ratione Principum earum, prout quidam conati ſunt aſſerere;* in 4. (*Bruxellis* 1665.) Auctor eſt *Petr.* STOCKMANNS, *Conſiliarius regius in Collegio Brabantiae, Maître des Requêtes.* uid. le Long l. c. num. 11990. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, habet.

(1431.) Defenſio Trinitatis *per noua reperta logica contra epiſtolam Ariani* i. e. *Wiſſovvacii, Socini nepotis.* Auctor huius defenſionis eſt *Godofr. Guil.* LEIBNITZIUS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 375. defenſio haec inſerta eſt *apparatui litterario,* ſpecimini 12. p. 226.

Defenſio Clericorum contra Thom. Martinum. uid. *Clericorum defenſio.*

(1432.) Defenſio Pariſienſis Curiae *pro Libertate Eccleſiae Gallicanae, Ludouico XI. Regi oblata.* uid. inter anon. gallicos in hac bibliotheca ſub uoc. *Remontrances.*

(1433.) Defenſio, Ioannis Montlucii, (a) *Epiſco-*

(a) Prodiit haec defenſio cum *Zachar.* FURNESTERI (i. e. *Hugon.* DONELLI, ICti) *Defenſione aduerſus huius ipſius defenſionis* (*Sebrei*) *calumnias pro innocente tot millium animarum ſanguine, in Galliam effuſo* in 8. 1573. uid. Placc. in pſeudon. ſub uoc. *Fürneſterus.*

Epiſcopi Valentini, *pro illuſtriſſimo Andium duce aduerſus calumnias quorundam.* Auctor eſſe dicitur *Michel* SEVRE, *Chevalier de Malthe* uid. *Iac. Auguſtus Thuanus* lib. 53. *hiſtoriae ſui temporis* ſub anno 1575.

(1434.) Defenſio ſancti Maximini *Trevirenſis*; in fol. *in Abbatia ſancti Maximini* 1638. Auctor eſt *Nicol.* ZYLLESIUS, *Prefet des offices de cette Abbaie.* uid. le Long l. c. num. 4324. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1435.α) Defenſio Auguſtini Cantabrigienſis *contra Phereponum* (qui eſt *Clericus*) Auctor eſt eruditiſſimus *Anglus* IENCKINS, qui *Clericum* refutat. uid. magnif. Loeſcheri *theolog. annales* 1707. p. 364.

(1435.β) Δειπνολογία 1550. Amſtel. in 12. Auctor eſt *Paulus* FELGENHAUER. (a) uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen* Theolog. *Sachen* 1712. p. 228. ubi haec δειπνολογία recenſetur.

(1436.) Delectus epigrammatum latinorum *& ſententiarum graecarum*, *hiſpanicarum & italarum. Pariſiis* 1659. in 12. collector horum epigrammatum eſt NICOLLE uid. Baylius in *dictionnaire* uoce *Nicolle* not. E. ubi plura de hoc auctore & eius ſcripto tradit.

(1437.α)

(a) De *Felgenhaueri* origine, perſona, ſcriptis nefandis, falſa doctrina & fanaticiſmo agit b. Dieckmann *in ſeinen teutſchen Schrifften* Part. 2. p. 68. ſq. ubi etiam p. 88. refert, multos *Felgenhaueri* libros combuſtos eſſe.

(1437. α) Demonſtratio breuis, *Pontificios ſua dogmata & ritus eccleſiae auctoritate minime tutari poſſe, & quaeſtionem de eccleſia, quae illa ſit, aut apud quos, plane non eſſe neceſſariam. Euangelicis etiam controuerſiam de uerbi dei miniſtris moueri non poſſe,* ſine loc. & temp. Quod ſchediasma (ut cel. Reimann. in *catal. bibl. theol. ſuo* p. 658. tradit) nihil aliud continet, quam tractatum *Fauſti* SOCINI *de eccleſia*, ſed ſcrupulorum ſolutione & locorum quorundam Scr. ſ. explicatione, quae editioni Racouienſi 1611. editae acceſſerant, deſtitutum, & alio indice, uel titulo exornatum. De qua Metamorphoſi literaria *Chriſtoph.* Sandius in *Biblioth. Anti-Trinit.* ne γρῦ quidem habet.

(1437. β) Demonſtrationis Allegoriae Hiſtoricae V. & N. T. *& reuelationis Scr. ſ. Triados Pars* 1. & 2. *Groeningae* 1690. Architectus huius ſcripti putatur *Hermann.* DEUSINGIUS I. V. D. *in Batauia*, cui diuinationi nec fidem demendam, nec addendam cenſet cel. Reimannus (*a*) *in catal. bibl. theol.* p. 1004.

(*a*) Idem l. c. iudicat, *auctorem famae & nomini optime conſuluiſſe, quod nomen omiſerit. Edicto enim publico Procerum Groeninganorum hoc opuſculum eſſe prohibitum. Nec iniuſte.* Statuit enim auctor, Scr. ſ. uniuerſam utriusque federis eſſe allegoricam. S. S. Trinitatem eſſe Allegoriae ſacrae fundamentum. Nulla dari in S. S. myſteria, rationi humanae inacceſſa, uel incomprehenſibilia & alia eiusmodi axiomata magno apparatu defenduntur. Quod praecipuum eſt Lib. 1. §. 39. p. 30. Mundus diſerte Dei corpus & Deus mundi anima dicitur. Quod aeque

(1438.) Denarii antiquiores pontificum romanorum, *nunc primum in lucem editi, notisque illuſtrati, Romae ap. Rocchum Barnabejum* 1709. in 4. pl. 10. cum fig. aeneis. Auctor eſt *Ioh.* VIGNOLIUS (*a*).

(1439.) Deſcriptio (Chorographica) *Prouinciarum & Conuentuum Ordinis Minorum Sancti Franciſci, Ordinis Capucinorum: quorundam fratrum labore & induſtria delineata & impreſſa* in 4. *Romae* 1643. *André Roſſeto*, monachus Ciſtertienſis ordinis, in *bibliotheca ordinis ſui* appellat auctorem huius operis *Jean* DE MONTCALLIER, qui fuit *Generalis ordinis Capucinorum.* uid. *le Long* l. c. num. 279. & p. 895. in ſupplementis.

(1440.) Deſcriptio Daniae & Noruegiae 1656. in Batauia. Auctor eſſe dicitur ZEILERUS. uid. Chriſti. Gryphius in *commentat. de ſcriptorib. hiſtoric. Sec.* XVII. p. 537. qui & ibi uaria ſcripta ſimilis argumenti allegat.

(1441.) Deſcriptio Victoriae & triumphi Steppenſis, *anno 1213. contra Henricum I, comitem Lovanienſem, auctore anonymo.* Auctor eſſe dicitur HERNAND, *Archidiacre de Liege.* Haec

pandit uiam ad Spinoziſmum, quam Allegoromania ad Libertiniſmum, Pyrrhoniſmum, Phantaſiaſmum.

(*a*) Qui in multis *le Blancum*, etiam de monetis pontificum agentem, refutat, & de pondere quoque diuerſo denariorum agit, antiquiſſimasque pontificum monetas ſec. 9. & 10. quae alioquin pro Carolinis habitae ſunt, illuſtrat. uid. uerboſam huius ſcripti recenſionem *in Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1710. p. 29. ſq.

Haec deſcriptio autem inſerta eſt Tom. 2. *des Hiſtoriens des Evêques de Liege* in 4. *Auguſtae Eburonum* 1616. per *Chapeauville* edit. uid. le Long l. c. num. 15602. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta adducit.

(1442.) Deſponſatio & Coronatio Sereniſſ. domini, domini Imperatoris Frider. tertii (*a*) & eius Auguſte Sereniſſime Domine Leonore. Auctor eſt *Nicol. Lanckmann* de FALCKENSTEIN, *Capellanus Caeſareus & orator miſſus in Portugalliam.*

(1443.) Dialogiſmus de fide. 1523. in 4. pl. 12. Auctor eſt *Ulricus* BURCHARDI, *(b) concionator aulicus epiſcopi Bambergenſis*, cui etiam liber dedicatus eſt.

(1444.*a*) Diarium romanae urbis *ſcriptum a Steph. Infeſſura, Scriba* S. P. Q. R. *ex bibliothecae Eſtenſis codice quodam MSto.* parti 2. Tomi 3. *ſcriptorum rerum Italicarum, per Murato-*

(*a*) Cel. *Struuius* in editione noua *Marquardi Freheri rerum germanicarum ſcriptorum* hunc librum nunquam editum eſſe cenſuit, ſed P. *Bernhardus* PEZIUS per literas doctiſſimum *Struuium* certiorem fecit, iam anno 1503. *Auguſtae* in 8. editum eſſe hoc diarium. uid. *die teutſchen* Acta Eruditor. part. 53. p. 320. 371. add. *Petr.* Iaenichen in *notitia de Bibliotheca Thorunenſi* p. 33.

(*b*) BURCHARDI uixit tempore reformationis & ſobrie de fide iudicauit: nos nimirum *ſola fide iuſtificari, fidem a ſolo deo dari, & hanc ſemper in bonis eſſe operoſam*, quae ſententiae teſtantur, auctorem ueritatem euangelicam in medio papatu agnouiſſe. uid. *die Unſch. Nachr.* 1705. p. 811.

rium 1737. *Mediolani* in fol. editae, inſertum, non ab aliis ſimul e. g. *Lael.* PETRONIO & *Paulo* de MASSONIS, quos cel. *Eccardus* in *corpore hiſtorico medii aeui* INFESSURAM iuuaſſe putat, ſed a ſolo *Infeſſura* exaratum eſt, ut ex certis argumentis hiſtoricis affirmat *Muratorius* l. c. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1738. n. 10. p. 85.

(1444.) Diarium eruditorum. Auctor eſt *Steph.* SOUCIET, Ieſuita. uid. ſub uoce *Animaduerſiones*, n. 1307.

(1445.) Dictionarium omnium religionum *ueterum & recentiorum, iudaicarum, gentilium, chriſtianarum & Mahometanarum.* Anglice primum hic liber prodiit *Londini* 1704. in 8. Auctor autem eius eſſe dicitur COLLERIUS, uel COLERIUS. uid. *acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1706. p. 139. coll. pag. 138. Idem COLLERIUS *Lexicon Moreri* magno & accurato labore in anglicam linguam transtulit.

(1446.) Diploma Fridericianum, *quo nobilibus Heinrico Sen. & Heinrico, iun. Aduocatis de Plauen, ius monetandi ac metalli fodinarum conceditur, integritati ſuae reſtitutum, uariisque obſeruationibus ad uſum iuris publici illuſtratum, Graitzae* 1731. in 4. pl. 2. editor huius diplomatis & auctor obſeruationum ad illud eſt *Ioh. Gottfried* BÜCHNER. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 493.

(1447.) Diploma Caroli M. *(a)* Imperatoris

(a) Recenſetur hoc ſcriptum in part. 52. actor. eruditor. ger-

toris de Scholis Osnabrugenſis eccleſiae graecis & latinis, *critice expenſum ab* A. I. 1717. in 4. *Hannou.* pl. 6. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur *Ioh. Georg.* ECKARDUS, *(a) Conſiliarius aulicus & Hiſtoriographus Hannoueranus*, cuius argumenta, contra hoc diploma prolata (quod *νοθείας (b)* conuincere ſtudet auctor) examinantur,

germanicor. n. 3. & in Actis eruditor. latinis 1718. menſ. Sept. n. 11. ubi auctoris opera laudatur. ECKARDUS autem celeberr. in hoc ſcripto contra illuſtris Struuii *Syntagma Hiſtor. german.* (qui hoc diploma genuinum eſſe cenſet) probatum it, *hoc diploma Caroli M. eſſe ſpurium & ſuppoſititium, ex Caroli M. Caroli Craſſi & Ottonum aliquot aliis praeceptis paulo poſt Ottonis II. tempora conſarcinatum.* uid. pluribus *die Leipz. gel. Zeit.* 1718. p. 88. ubi ſcopus huius ſcripti indicatur. cf. p. 141. huius anni. *Iac.* Burcardus in Part. 2. *commentarii de linguae lat. in germania fatis* c. 3. p. 36. etiam perhibet, celeberr. ECCARDUM cenſeri huius ſcripti auctorem.

(*a*) Exſtat haec *charta Carolina* in Ferdinandi Epiſcopi *monumentis Paderbornenſibus* p. 299. edit. Francof. 1713. Nec cottidiani ſunt commatis, iudice cel. Reimanno *in catal. liter.* p. 202. quae *Eccardus* priuilegio iſti Carolino opponit. Digna ſane, quae ſemel & iterum legantur, ob uarias obſeruationes criticas, ad artem hiſtoricam & criticam ornandam perneceſſarias. Sed coniecturis ſuis indulget nimium & cauillis & puritatem dictionis tam parum curat, ſcriptorum chartis medii aeui innutritus, ut omnes fere paginae barbariſmis & ſoloeciſmis ſint inquinatae e. g. in cenſurae Apologia *genuior* p. 59. 69. *ignorantior* p. 68. *genuitas* p. 48. *pleniter* p. 68. *Archiuium* p. 59. aduerſus aliquem *uitilitigare* p. 59. Vereor, haec tela obtuſa eſſe & non *feritura* p. 48 Difficulter ad hoc *reſpondi* poteſt p. 46. &c.

(*b*) Iodocus autem *Hermannus Nunnighius*, *Canonicus & Scho-*

tur, & uaria dubia celeb. *Eccardo* reponuntur in part. 6. *der abgeſonderten* Bibliothec n. 2.

(1448.) Diſceptatio de uerbo Dei. Auctor eſt *Ioh. van der* WAYEN. uid. ſupra ſub tit. *Bilibra ueritatis*. n. 1353.

(1449.) Diſciplina uetus monaſtica (a), *ſeu Collectio auctorum ordinis S. Benedicti, maximam partem* ineditorum Pariſ. 1726. in 4. 3. Alph. 20. pl. Auctor a quibusdam eſſe dicitur P. *Vinc.* THUILLIER, ab aliis autem maiori iure P. *Marquardus* HERRGOTT auctor habetur, qui etiam in praefixo priuilegio tanquam auctor adducitur. uid. magnif. Loeſcheri *theolog. annales* 1726. p. 434. n. 276. add. *Journal des Savans* 1727. menſ. Mart. n. 5. *Hiſtoire litteraire de l'Europe* 1726. menſ. Nou. n. 4. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1726. p. 305. *Acta Eruditor. german.* part. 121. n. 1.

(1450.) Diſcurſus de ſucceſſione feminea in regna & prouincias auſtriacas, *occaſione*

& Scholaſticus Werdenſis hoc diploma defendit, cui *Eccardus* oppoſuit *Cenſuram diplomatis Carolini de Scholis Osnabrugenſibus, ab obſeruationibus uindicatam* a *Ioh. Ge.* Eccardo *Helmſt.* 1721. in 4.

(a) Auctor accurate agit de uita monaſtica, non coecus fabulas ciuium ſuorum admittit, ſed ſaepe illas refutat, ideo de eius ſinceritate eo minus eſt dubitandum. Latinitatem barbaram Monachorum etiam aliquis ex iſto libro poteſt cognoſcere, & quid uelint, intelligere, in indice enim uoces eiusmodi barbarae diligenter explicantur.

ſione ſanctionis pragmaticae, 1724. *conſtitutae*, in 4. pl. 7. 1733. ſine mentione loci & typographi. Auctor eſt b. STRUVIUS *(a) (Burcard Gotthelff) Prof. iuris & Hiſt. acad. Ienenſ.*

Diſputatio breuiſſima de immaculata conceptione uirginis glorioſae. uid. ſupra ſub uoce *Conceptio*.

(1451.) Diſputatio politica, *Hanoviae.* 1613. edita, oppoſita *Bellarmino*, qui contra *Flacium* ſcripſerat. Quidam hanc diſputationem tribuunt GOLDASTO & FREHERO.

(1452.) Diſquiſitio iuris publici de bonis eccleſiaſticis 1687. in 4. Auctores ſunt fratres ITTERI, *Ioh. Chriſtianus* & *Ioh. Wilhelmus.* Prior edidit 1679. (alia editio eſt anni 1685. & recentior huius tractatus editio prodiit 1698.) eruditum tractatum *de gradibus academicis*, uid. Thomaſii *monatliche Unterredungen.* 1689. p. 1006. & 1011.

(1453.) Diſquiſitio de Sibyllis, *Londini.* 1662. in 8. Auctor eſt *Rob.* BOYLE, *Anglus.*

 uid.

(*a*) Qui tam *ſanctionem pragmaticam* ipſam, quam *priuilegium imperatoris Friderici* I. num. 1156. addidit ſub fin. in quo Auſtria ex Marggrauiatu ducatus pronuntiatur, qui defectu ſtirpis uirilis ad ſexum femineum tranſire poteſt. Auctor theſes ſuas tam ex genuinis documentis, quam ex Hiſtoriae connexione & exemplis ſufficientibus probat. Recenſetur hoc ſcriptum in ſect. 5. Tomi I. *ſupplementor. ad noua acta eruditor.* n. 6.

uid. b. Fabricii *Bibliothecam graec.* lib. 1. c. 29. §. 12. p. 175. & lib. 1. c. 33. §. 22. p. 230.

(1454.) Diſquiſitio Doctoris Theologi epiſtolica de licito concubinatu, (a) *illorum opinioni, qui licitum dicunt, opponenda. Freyſtadt* 1714. in 4. pl. 13. Auctor eſſe dicitur *Ioh.* DREYERUS, *abbas Guelpherbytanus.*

(a) Scripta in utramque partem, in controuerſia de concubinatu edita, adducunt auctores *der Unſch. Nachr.* 1715. p. 1047. ſcil. pro illo defendendo Thomaſii diſp. *de Concubinatu* it. Marci Pauli Antonini, Philoſophi Tribocci, *confutationem dubiorum, quae contra ſchediaſma de Concubinatu mota ſunt* 1714. in 4. pl. 5. Contra Concubinatum autem Ioh. Guſtav Reinbecks Tract. von Natur des Eheſtandes und Verwerfflichkeit des Concubinats. Berlin 1714. in 4. pl. 11. eiusd. Nochmahligen Beweiß zu Berlin 1715. in 4. pl. 9. contra *Thomaſium* & appendix 1) contra Petri Encratitae *epiſtolam ad abbatem Breithauptium de Concubinatu* 1714. in 4. pl. 4. editam, in qua *Thomaſium* & *Breithauptium* conciliare uoluerat. *Breithauptius* enim ediderat diſſ. contra *Thomaſium de Concubinatu, a Chriſto & apoſtolis prohibito.* 2) contra *Marci Pauli Antonini* ſcriptum.

Iaegerus etiam diſputationem *Thomaſio* oppoſuit. Quam deinde Grammlichius edidit ſub tit. *Examinis Philoſoph. Theolog. diſſ. Thomaſ. de Concubinatu, Tubingae* 1713. in 4. & cum Pſeudonymus ille *Marcus Paulus Antoninus* in ſcripto ſuo *Iaegerum, Breithauptium, Zieroldum* (nam & hic contra

contra *Thomaſium* diſputationem ediderat) & *Grammlichium*, ſub *Iaegero* reſpondentem, refutare conaretur, hic edidit *defenſionem examinis ſui contra Antoninum* & ſimul cum *examine* denuo publicauit ſub tit. *Tract. Philoſoph. theolog. de moralitate Concubinatus. Francof. & Lipſ.* 1716.

Contra Concubinatum etiam directa eſt *Diſquiſitio*, hoc numero a nobis adducta, & Stoltzii *reſponſio ad quaeſtionem, an concubinatus ſit tolerabilior polygamia? Lübbenae* in 4. pl. 3. in qua autem praeter confuſam auctorum farraginem uix quicquam notatu dignum occurrit. Add. de hac controuerſia Tom. 6. *Supplem. ad A. E.* p. 87.

(b) Miror ergo, quod, concubinatu tam ſolidis argumentis oppugnato & deſtructo, *Putoneus* tamen, ſiue D. *Meinig* Lipſ. nuperrime adhuc in *Enunciatis, ſiue Conſiliis iuris*, Thomaſii ueſtigia legerit, quem ideo notant auctores *der Unſch. Nachr.* 1733. p. 250. & M. *Chriſtian* Gerberus *in appendice ſecunda* zur Hiſtoria der Wiedergebohrnen in Sachſen, uerbis Arnoldi, male etiam affirmat: Der Concubinat könne aus chriſtlichen Urſachen geführet werden.

(1455.) Diſquiſitio hiſtorica de re ueſtiaria hominis ſacri, *uitam communem more ciuili traducentis*, *Amſtelod.* (ſed uerius *Rothomagi* (*Rouen*,) ut quidam putant, typis Ioh. Ludou. de Lorme, Bibliopolae. 1704. in 12. Auctor eſſe dicitur Abbas BOILEAU, (hic autem ſe auctorem eſſe negat) *Doctor Sorbonnicus*, qui etiam edidit *hiſtoire des Flagellans*; ſtilus quoque huius ſcripti cum

hiſtoria Flagellantium in multis conuenit, ut iudicant auctores *der Unſch. Nachr.* 1705. p. 69. Confirmat etiam *Richard* Simon Tom. 3. *de la Biblioth. crit.* cap. 31. p. 322. (*a*).

(1456.) Diſquiſitio Theologico-iuridica *ad illuſtriſſimos Galliae epiſcopos, ſuper Declaratione Cleri Gallicani, facta* 19. Martii 1682. *per quendam S. Th. Profeſſorem* in 4. *Leodii* 1682. Auctor eſt *Nicolas du* BOIS, *Profeſſor Theologiae.* uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2522. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. cf. etiam ſcriptum anonymum huius auctoris, huc pertinens, ſub uoce *Reſponſio.*

(1457.) Diſſertatio Theologi Saxonici de Facultatis Theologicae Leydenſis (*b*) Syllogiſmo falſo in approbatione Iudicii *Synod. Goudae* 1723. *habitae de Roellianiſmo damnan-*

(*a*) Improbat ueſtes longas, & mauult, ut Clerici breuibus ueſtibus utantur, cuiusmodi Chriſtus apoſtoli & patres primitiuae eccleſiae, ex eius opinione, uſi eſſent.

(*b*) Auctor librum, cui tit: *Philoſophia Interpres Scr. ſ.* laudat, quod in eo ratio non ut a *Mareſio* & Rob. *Baronio* pro ancilla, ſed pro domina habeatur. Scripturam interdum ruſtice & ad uulgi captum loqui dicit. Varios theologos fidei ſuae uehementer perſtringit e. g. Taco Hajo *van den Honnert* primum in fulmine bruto; *Leydeckerum* furioſum & *Melchiorem* non diſſimilem hoſtem rationis uocat. Roellianus eſſe non uult, attamen in nota quadam uerboſa *Roellium* ſaltim excuſat in doctrina *de generatione filii Dei.* Fuſe recenſetur hoc ſcriptum *in der Sammlung von Theolog. Sachen* 1727. p. 398-403.

damnando & radicitus euellendo. Freyberg. 1724. in 4. pl. 2. dat. Saxenburgi d. 1. Aug. 1724. Nomen loci propter libertatem, qua auctor in ſcribendo utitur, aſſumtum uidetur. *Saxenburgum* autem, quia auctor uiuit in Saxonia. Auctores *der Samml. von* Theolog. *Sachen* 1727. p. 399. dicunt, ex hypotheſibus & methodo D. VAN BASHUYSEN facile coniici poſſe, quod hic ſit auctor & ſub nomine *Theologi Saxonici* lateat, ſub finem etiam ſe ipſum, in tertia licet perſona, nominat, dicens: Dominum *van Bashuyſen* ſemper in hac ardua quaeſtione (*de generatione filii Dei*, quam aeternam eſſe *Roellius* negat) ſuſpendiſſe iudicium.

(1458.) Diſſert. de Febribus. *per* A. V. L. *Med.* D. *Lugd. Bat.* 1688. in 8. *dans les nouvelles de la republique des lettres* 1686. menſ. Febr. p. 229. haec diſſ. quae forſitan iam antea prodiit, tribuitur *Theodor.* CRAAN. Sed ad hunc litterae non quadrant. *In actis eruditor. Lipſ. latinis* 1686. p. 555. & 1688. p. 537. auctor idem eſſe cenſetur, qui notas edidit ad *Regii praxin.*

(1459.) Diſſertatio de ſancto Servatio in 8. *Leodii* 1684. Auctor eſt *Guillaume* SLUZE, *Canonicus du Liege.* uid. le Long l. c. num. 3406. Qui etiam in num. 3404. ſcriptum *Henſchenii* DE SERVATIO num. 3405. *uitam Seruatii* per *Ioh.* LEURENIUM. num. 3407. *uitam eiusdem* per *Jean* HELIN, *Ieſ.* num. 3408. *compendium uitae Seruatii per anonymum.* n. 3409. *uitam eius* per GIRY (*Franc.*) num. 3410. *uitam*

tam eius per *Adrian.* BAILLET. num. 3411. *uitam eius* per *Sebaſtien* LENAIN DE TILLEMONT recenſet.

(1460.) Diſſertationis, Fauſti Socini operibus praemiſſae. 1636. in 4. Auctor dicitur *Sam.* PRZIPCOVIUS. uid. *catalog. Biblioth. Carpzouianae* part. I. p. 127.

(1461.) Diſſ. hiſtorica & apologetica pro doctrina Lutheri de Miſſa contra abbatem Cardemojum a. D. Caſp. *Sagittario edita.* Auctor eſt illuſtris SECKENDORFFIUS, qui Sagittarium iuſſit, edere hanc diſſertationem.

(1462.) Diſſertatio de mirabili Hiskiae ſanatione, quae inſerta eſt faſc. 6. *Bibliothecae Bremenſis*, ab *Hermanno von der* HARDT exarata uidetur. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1719. p. 173.

(1463.) Diſſ. de modo infallibili conuincendi Lutheranos per I. T. H. Auctor obſcure indicatur in *nouis litterar. Hal.* 1709. p. 71. clarius autem eius nomen detegitur *in dem neu beſtellten* Agenten 1709. p. 762. ſq.

(1464.) Diſſertatio de origine & proceſſu iuris ciuilis romani. *Ultraiecti* in 8. mai. pagg. 135. Auctor eſt *Franciſc.* HESSELIUS, *ICtus*, id enim coniicere licet ex additis eiusdem huic diſſertationi poematibus. uid. *die* Maendelyken Uittrekſels 1721. menſ. Nou. n. 3. & ex illis *die Leipz. gel. Zeit.* 1722, p. 197. ubi etiam paucis argumentum huius libri exponitur.

(1465.) Diſſertatio de renuntiatione ſucceſſionis linearis cognaticae, *qua occaſione ſimul*

mul iura Philippi V. Sereniſſimi Hiſpaniarum Monarchae, in regna & prouincias Hiſpanicas illuſtrantur 1711. in 4. Auctor eſt *Ioh. Henr.* FELSIUS, *Prof. Argentoratenſis*, iniuſtus ſaepe uenerabilis *Buddei* Ariſtarchus.

Diſſertatio graeci theologi. uid. ſub tit. *Graeci* infra.

(1466. α) Diſſertatio monitoria ad D. Matthi. Hoe directa. *Francof.* 1616. in 12. celeb. Reimann in *catal. bibl. theol.* p. 535. ex harmonia ſtili & argumenti illectus, quae eſt inter ipſam diſſ. & *Anatomiam uniuerſalem* Chriſt. *Becmanni*, quam ſub ficto nomine *Chriſt.* MASSONII edidit, hunc auctorem eſſe coniicit, praeſertim cum haec diſſertatio *Anatomiae uniuerſalis* quaſi prodromus ſit.

(1466. β) Differt. epiſtolica ad amicum de recentiorum medicorum ſtudio 1687. Auctorem huius diſſertationis *Ioh. Henr.* SBARALEAM *Prof. Anatomiae Bononienſem* eſſe, docet Leporinus in *uitis ſuis eruditor. Part.* 8. *Supplem.* p. 828. qui etiam monet, hanc diſſert. contra *Ioh. Bohnium* fuiſſe editam, SBARALEAM autem ſe demum 1692. eius auctorem profeſſum eſſe. Add. Ludou. *Supplem. ad hiſt. Uniuerſ.* p. 362. *und die 14. Oeffnung des neuen Bücher-Saals.*

(1467.) Diuinationes in Tabellam marmoream Arelatenſem per P. G. M. in 4. *Arelati* 1693. Scriptum hoc duobus tantum foliis conſtans tribui ſolet *Guilielmo* MARCELLO, *Toloſano*, qui mortuus eſt *Arelati* 1709. *Commiſſaire des Claſſes*. uid. le Long l. c. num. 15313.

qui

qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta huic ſimilia & cum hoc conferenda, adducit.

(1468.) De diuiſione naturae libri 5. In quibus agitur *de natura, quae creat & non creatur*, 2) *de natura, quae creatur & creat* 3) *de natura, quae creatur & non creat*, 4) *de natura, quae nec creat, nec creatur*. Liber hic diu ſine nomine auctoris exſtitit, & *Trithemio*, Ioh. *Scoto*, *Mailroſio* perperam tributus eſt. Sed *Wilbelmus Malmesburienſis* & alii hiſtorici *Ioh.* ERIGENAE, *Scoto*, uindicarunt, idque merito, ſub cuius nomine etiam prodiit *Oxonii* 1681. in fol. & recenſetur in *Actis eruditor. latinis* Lipſ. 1683. p. 190. ſq.

(1469.) Doctrina, quam de primatu, auctoritate & infallibilitate romani pontificis tradiderunt Louanienſes Theologi, *Declarationi Cleri Gallicani de eccleſiaſtica poteſtate oppoſita per* D. I. A. A. S. *Th. Prof.* in 4. *Leodii ap. Hoyaux* 1682. Auctor eſt *Jean Antoine* d' AUBREMONT, *ex ordine Praedicatorum*, qui mortuus 1682. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 2523. qui ibidem plura ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam in hac mea Bibliotheca uocem *Mantiſſa*.

(1470.) Doctrinae Ieſuiticae praecipua capita. *Rupellae* 1589. in 8. 6. uoll. Continet ſcripta plerumque non anonyma, ſed quorum auctores nominantur. e. g. *Chemnitii* (Mart.) P. *Boquini*, *Dom. Gotuiſii*, *Academiae Remanſenſis*, *Bidenbachii*, *colloquium Ieſuiticum inter P. Flori-*

Florinium & Chr. Francken. Edm. Campiani, W. *Whitakeri, Laurent. Humfredi, Anonymi characteres Ieſuitarum, Ioh. Foxi, I. I. Grynaei, Anonymi* 4. diſpp. *contra Ieſuitas, Ioh. Serrani, Gratianum Anti-Ieſuitam, Andr. Volani, D. Chytraei. I. Raynoldi.* Quorundam anonymorum ſcripta contra Ieſuitas. 'Quorum omnium ſcriptorum tituli integri adducuntur *in den Unſch. Nachr.* 1707. p. 165. ſq. Sed editor & collector adhuc latet.

(1471.) Doctrina moriendi ad mortem, feliciter oppetendam *Pariſ.* 1520. in 4. Auctor eſt *Iodocus* CLICHTOVAEUS. uid. *catal. Bibliothecae Haſeanae* p. 761. *Placc.* n. 1939. β. inter anonym. librum eiusdem fere tituli adducit, ſed illius auctorem eſſe tradit *Iodocum* ANDRIES, *Ieſuitam.*

(1472.) Δοκιμαςής, *ſiue de librorum circa res theologicas approbatione (a) disquiſitio hiſtorica. Antverpiae* 1708. in 12. Auctor eſſe dicitur abbas BOILEAU, qui etiam ſcripſit *Hiſtoire des Flagellans.*

(1473.)

(a) Inde ab annis 180. Pariſiis de iure libros cenſendi diſceptatum eſt, quod ius ſibi ſoli Sorbonna pro magna auctoritate ſua uindicauit, & a nullius uoluntate dependere uoluit. Epiſcopi, praeſertim Pariſienſis, hoc illi non prorſus concedere uoluerunt. Tandem regii miniſtri idem ius ſibi arrogarunt, & quia Hiſpania in Belgio cenſores librorum regios conſtituit, hoc etiam Gallia fecit. In hoc tractatu iura Sorbonnae defenduntur, & oſtenditur, quot grauiſſimos errores cenſores regii huc usque commiſerint. uid. *die Unſch. Nachr.* 1709. p. 312.

E.

(1473.) Eccleſia anglicana, a Papiſmo libera. Auctor eſt D. *Georg.* HOOPERUS. S. S. Th. Doct. olim *eccleſiae Cantuarienſis Decanus, tandem Bathonienſis & Wellenſis epiſcopus.* uid. *acta eruditor. Lipſienſ. lat.* 1712. p. 184.

(1474. α) Eccleſiae britannicae origo. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur ELUANUS AVALONICUS (*Scriptor eccleſiaſticus* Sec. 2. poſt Chriſti natiuitatem) uid. Lambecii *prodromum hiſt. litterar.* p. 242. Placcius n. 1067. inter anonymos librum *de antiquitate eccleſiae Britannicae* allegat, ſed auctorem eiusdem uocat *Ioh.* IOSSELINUM, ideo diuerſus liber a noſtro uidetur, cuius hic mentionem fecimus.

(1474. β) Eccleſia Pariſienſis uindicata *aduerſus Bartholomaei Germonii e ſocietate Ieſu duas diſceptationes (quarum ſecunda prodiit Pariſiis* in 12. ap. *Rigaud* 1706. *tertia autem Ruinarti & Iuſti Fontanini uindiciis oppoſita.* ibid. ap. eund. 1707. de *Fontanini* ſcripto uid. le Long l. c. num. 12404. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, indicat.) *de antiquis Francorum diplomatibus* in 12. *Pariſiis* ap. *Muguet.* 1706. Auctor eſt *Theodoricus* RUINARTUS, *monachus Benedictini ordinis ex congregatione S. Mauri,* qui mortuus eſt 1709. uid. le Long l. c. num. 12403.

(1475.) De Eccleſiae chriſtianae iure & auctoritate, *quo ſcripto omnis eccleſiaſtica poteſtas ciuili tribuitur magiſtratui.* Auctor huius

ſcripti

ſcripti eſt TINDAL, *Doctor Iuris.* uid. *ſupplementa ad acta erudit. Lipſ. latina* Tom. 5. pag. 301. fin. add. p. 302. Contra hunc librum ſcripſerunt *Georg.* HICKESIUS, *Guil.* WOTTONUS & *Ioh.* TURNERUS, *Theologi Anglicani, Londini* 1707. & 1708. Secuti ſunt hos *Sam.* HILLIUS & duo anonymi, quorum ſcripta contra librum *Tindali* prodierunt 1709. POTTERUS & HOADLEY etiam TINDALUM refutarunt, qui, forſitan intelliguntur per duos anonymos.

(1476.) Electa iuris publici (*a*), *in quibus res ſtatus Europae, praeſertim Germaniae ex celeberrimis actis publicis, cum annexis epiſtolis, memorialibus, concluſis* &c. *uel integris, uel excerptis recenſentur cum annotationibus* 1706 - 1716. Tomi 9. uoll. 9. in 8.

(1477.) Elementorum proprietas. Liber hic perperam tribuitur ARISTOTELI, cum ſit ſcriptoris cuiusdam arabis. uid. Bocharti *Hierozoicon* lib. 2. cap. 23.

(1478.) Elementa iuris, quae uulgo *Sam.* PUFFENDORFFIO tribuuntur, ab *Erhardo*

Iii WEI-

(*a*) Liber ipſe germanica lingua eſt confectus & hunc titulum gerit. Electa iuris publici worinnen die Staats-Affairen in Europa beſonders in Teutſchland aus den berühmteſten Actis publicis mit Beyfügung der Schrifften, Memorialien, Concluſorum &c. in forma, oder durch Extract recenſiret werden mit Anmerckungen. Auctor huius operis eſſe putatur LUDOLFUS, *Conſiliarius* quondam *aulicus Iſenacenſis.* uid. Paulini curieuſes *Bücher* - Cabinet part. 1 introitu 4. p. 653. add. part. 62. *der auserleſ. Theologiſch. Bibliothec* (b. Coleri.)

WEIGELIO profecta eſſe cenſet Schurtzfleiſchius *in actis Sarcmaſianis* p. 20.

(1479.) Elementa iurisprudentiae. Auctor eſt *Richardus* ZOUCHEUS.

(1480.α) Elogium Simonis Pietraei, (*a*) *Pariſienſis, Doctoris Medici:* auctore *Papirio* MASSONO. Non MASSON, ſed *Guido* PATINUS, qui mortuus eſt 1672. teſte *Colomeſio* p. 93. *de ſes Melanges hiſtoriques* in 12. *Utrecht* 1682. eſt auctor huius elogii, quod paginae 93. opuſculorum *de Loiſel* inſertum eſt in 4. *Paris* 1652. editorum. uid. le Long l. c. num. 17110.

(1480.β) Elogium Cardinalis Richelii *in noua Ciaconii de uitis Pontificum Romanorum & Cardinalium, quam breui Romae pollicetur editione ſuo loco addendum*, in 4. *Pariſiis* 1629. Auctor huius elogii eſt *Claudius* DE VALLES, *Chevalier de l'Ordre du Roy, qui étoit de Chartres,* ſed habitabat *Lugduni in Gallia (à Lyon)* Editio *Ciaconii* comparuit 1630. uid. le Long l. c. num. 13942. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa alia ſcripta, de Cardinale *Richelio* agentia, adducit.

(1381.α) Enarrator diſcordiae Ianſenianae. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta.* uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(1481.β) Enchiridion (*b*) mathematicum

(*a*) Qui mortuus eſt 1618.

(*b*) Pauca in hoc enchiridio mutauit *Sam.* KOLESER, *Secretarius caeſareus in Tranſyluania*, qui hoc *Enchiridion* 1723. una cum *axiomatibus* ſuis *iuris naturae de offi-cii-*

cum Scheuchzerianum, *protographiam uniuerſae Matheſeos complectens*, *uſui Tranſyluanorum accommodatum*, *Claudiopoli Tranſylv.* 1723. in 8. pl. 3. Auctorem habet ipſum *Ioh. Iacob.* SCHEUCHZERUM.

(1482.) Ephemerides Sanctorum Patrum. 1708. in 4. pl. 6. *Ianuarius & Februarius.* Auctor harum *Ephemeridum* eſt D. KOCHIUS, *praepoſitus Appenradenſis in Holſatia.* uid. die auserleſenen Hälliſchen Anmerckuncken über allerhand wichtige Materien und Schrifften. Part. 5. p. 4. und die Unſch. Nachr. 1708. p. 360. *(a)*

(1483.) Epicriſis apologetica *(b)* *(ordinis Theo-*

---

ciis iuſti, honeſti & decori edidit, & uſum genuinum huius *Enchiridii* oſtendit. uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1723. menſ. Dec. n. 5. ubi hoc *Enchiridion* recenſetur.

(a) Auctor contra *Arnoldum*, *Dippelium* & *Boehmerum Halenſem* diſputat p. 38. ex *Irenaeo* probat, *Chriſtianos ſymbola habuiſſe*, & oſtendit, *Arnoldum* uerba *Athenagorae* & *Tatiani* minus recte intellexiſſe. *Iuſtinum, Ignatium* & *Irenaeum* iam inter *Clericos & Laicos diſtinxiſſe* p. 23. In menſ. Febr. probatur, *patres falſam doctrinam pro haereſi reputaſſe & uaria Irenaei loca contra Arnoldum uindicantur* p. 33. probatur, *patres etiam contra haereticos diſputaſſe, adeoque Elenchum exercuiſſe.* Refutat etiam *Arnoldum*, qui *Marcionitas* defenderat, oſtendens ex patribus, *Marcionem multis criminibus fuiſſe onuſtum & iure ex eccleſia expulſum.* uid. *die Unſch. Nachr.* 1708. p. 361. Ediderat hic *Kochius* anno 1708. *Ephemeridum S. Patrum, bono cum Deo edendarum, Inſtitutum & ſcopum. Flensburgi* in 4. etiam ἀνωνύμως.

(b) Auctor hanc epicriſin direxit contra magnif. D. Ern.

Theologorum in academia Fridericiana) in partem aliquam Hiſtoriae eccleſiaſticae recentioris, in compendio Gothano nouiſſime continuatae, Halae 1725. in 8. pl. 11. Auctores der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theolog. Sachen 1725. p. 826. ex ſtilo huius ſcripti coniiciunt, D. LANGIUM eſſe auctorem, & illud forſitan cum approbatione totius Facult. theol. prodiiſſe

Ern. Sal. Cypriani *Continuationem in compendio Hiſt. Eccleſ. Gothanae* Part. 3. §. 5. quae tamen continuatio a pleriſque Theologis, Politicis & Hiſtoricis, neutrius partis ſtudioſis, non poteſt non approbari. Vehementiſſime Theologos Wittebergenſes, it. D. Val. Ern. *Loeſcherum* & D. *Cyprianum* perſtringit, ipſisque multa falſa impingere dicitur. conſtat haec Epicriſis ex §. §. 56. in quibus auctor magnif. *Cyprianum* accuſat, quod Theologos Halenſes ex obliquo aggreſſus ſit, defendit etiam in uariis D. *Spenerum*. Pietiſmum pro fabula haberi cupit. Appendix conſiſtit ex uariis extractis illorum ſcriptorum, quae olim ad defendendos theologos Halenſes prodierunt e. g. D. *Speners* Beantwortung gegen den Unfug der Pietiſten & epiſtola D. *Moebii ad D. Olearium* p. 98. p. 103. Extracta ex Seckendorffii: Bericht und Erinnerung über die Schrifft imago Pietiſmi, in quo nomen Pietiſtarum aboleri cupit & *Spenerum* in quibusdam defendit, ſed contra *Seckendorfſium* epiſtola D. *Olearii* d. 14. Mart. 1692. tota inſerta eſt p. 127. p. 132. Extract aus *Auguſt Hermann* Franckens Fürſtellung der ungegründeten Beſchuldigung und Unwahrheiten, ſo in den Leipziſchen Pfingſt⸗Programmate (Hrn. D. *Carpzovii*) enthalten edit. 1691. p. 159. Extract ex famoſo illo Informato vom Pietiſmo, an noua Secta ſit, uel non, quod Lic. *Klettſtich*, Mühlhuſanus, 1710. ſub nomine *Fac. Theol. Lipſienſis* accepit p. 163. ſq. Extract aus dem 1700. zu Cölln an der Spree edirten Bericht deſſen, was wegen der zwiſchen den Evangeliſch Lutheriſchen

iiſſe, additamenta ſaltim ſine conſenſu iſtius ordinis non publicata eſſe.

(1484.) Epiſtola Franciſci I. *ad Paulum III. Pontificem maximum aduerſus calumnias Caroli V. imperatoris* in 4. *Pariſiis* ap. *Rob. Stephani* 1543. Cardinal *Jean* du BELLAY ſub nomine *Franciſci* I. ſcripſit hanc epiſtolam. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 12784. qui etiam alia ſcripta, cum hac epiſtola conferenda, innumeris antecedentibus & ſubſequentibus adducit. Prodiit etiam haec epiſtola gallice in 4, *Pariſiis* 1543.

(1485.) Epiſtola Capituli Antegauenſis *pro ſancto Renato, Epiſcopo Andegauenſi, aduerſus diſputationem duplicem Ioannis Launoii* in 8. *Andegavi.* 1658. Auctor eſt *Jean* EVEILLON, *canonicus eccleſiae Andegauenſis.* uid. le Long l. c. num. 4270.

(1486.) Epiſtola ornatiſſimi uiri *ad Sta-*

ſchen Geiſtlichen von der Univerſität und Stadt Miniſterio in Halle geſchwebten Differentien durch die von Sr. Churf. Durchl. zu Brandenburg gnädigſt angeordnete Commiſſion abgehandelt und zur Beruhigung in Göttl. Seegen ausgerichtet worden. (De qua commiſſione etiam die Samml. von Theolog. Sachen 1725. p. 832. agit) Additamenta ad hanc *Epicriſin* praecipue notanda ſunt, quia ex illis cognoſci poteſt, quid *Spenerus*, *Seckendorffius*, Prof. *Francke* & alii de motibus illius temporis & generatim de Pietiſmo ſenſerunt. Verboſiſſime ceterum hoc ſcriptum recenſetur in der Sammlung von Theolog. Sachen. 1725. a p. 826-843. & contra *Langium* diſputatur; alia eiusd. ſcripti recenſio inſtituitur in eben derſelben Sammlung 1728. p. 574-576.

niſlaum Heluidium, *Kalendis Octobris publicata* anno 1572. *de rebus gallicis; & ad hanc reſponſio, Kalendis Ianuariis* anni 1573. Reſponſio latine & gallice in 4. *Pariſiis* 1573. Auctor eſt *Guy du Faur*, *Sieur de* PIBRAC, qui mortuus eſt 1584. *Pierre* BURIN reſponſionem ad hanc epiſtolam confeciſſe dicitur, ut perhibet Monſ. *de Thou.* Inſertae ſunt hae epiſtolae Tom. I. *des Mémoires du Regne de Charles* IX. p. 600. eaedem litterae gallice prodierunt in 8. *Basle* ap. *Couſin* 1574. conf. etiam in hac ipſa bibliotheca mea anonymor. ſub uoce *Praeſcriptio*, it. ſub tit. *Defenſio pro Andium duce* num. 1433.

(1487.) Epiſtola dedicatoria, *ſecundae editioni libri Richardi Simonii, cui tit. les ceremonies & coutumes, qui s' obſervent au jourd' hui parmi les Juifs* 1681. *praemiſſa*, non ab ipſo SIMONIO, ſed a domino *Fremont* d' ABLANCOURT exarata eſt, quod ipſe teſtatur Simonius Tom. 4. *de la Biblioth. critique.*

(1488.) Epiſtola, qua mendacium nunquam licitum eſſe demonſtratur, *oppoſita epiſtolae Anonymi, quae in Diario Gallico, Hagae Comitum edito* Tom. 5. Part. 2. ſect. 2. *inſerta* deprehenditur. Auctor illius epiſtolae, qui ſe ſub litteris Ph. N. P. E. M. occultare uoluit, eſt ſine dubio *Philippus* NAUDAEUS, *Profeſſeur En Mathematique.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 502. Recenſetur iſta epiſtola *in faſc.* 4. *Biblioth. Bremenſ.* n. 5.

(1489.) Epiſtola critica ad Franciſcum Hare, S. T. P. *Decanum Vigornienſem, in qua Hora-*

Horatii loca aliquot & aliorum ueterum emendantur, *Cantabrigiae* 1723, in 8. pagg. 172. Auctor eſt *Ieremias* MARKLAND, *Socius Collegii S. Petri Cantabrigienſis.* Recenſetur haec epiſtola *dans les Mémoires litteraires de la grande Bretagne* Tom. 15. n. 1. & auctori laus doctrinae, acerrimi iudicii & modeſtiae tribuitur.

(1490.) Epiſtola ad amicum, *in qua de Adolphi Clarmundi uitis, ibique contenta uita & icone Ge. Schubarti diſſeritur*, *Ienae* 1704. in 4. pl. 1. Auctor huius epiſtolae eſt M. *Georg. Nicol.* KRIEGK, *Rector* quondam *Scholae*, uel *Gymnaſii Ilefeldenſis.*

(1491.) Epiſtola ad Ioh. Crotum Rubeanum, *(a)* quae ſine auctoris nomine prodiit & 1720. in 8. pl. 2. iterum notis eruditiſſimis illuſtrata eſt a *Ioh. Chriſtoph.* OLEARIO, *Superint. Arnſtadii*, auctorem habere dicitur *Iuſtum* IONAM, & primum prodiit 1532. uid. *die fortgeſetz-*

(a) De nominis eius deriuatione uaria adducunt *die* Auctores *der Unſch, Nachr.* l. c. Natus eſt circa annum 1480. & cum *Luthero Erfurti* literis dederat operam eiusque amicus optimus fuerat, & monachos, epiſcopos & Cardinales ſaepius ludibrio expoſuerat melius adhuc quam *Lutherus* & *Eraſmus*. Pag. 30. cel. *Olearius* probat, quod huic *Croto* totus liber 1. *epiſtolarum obſcurorum uirorum* tribuendus ſit, cetera uolumina *Hutteno* & eius amicis uid. Burchardi *uitam Hutteni* part. 1. p. 165. ſq. & in *Analectis* ad part. 1. p. 25. b. ſq. *Lutherus* uarias epiſtolas ad *Crotum* ſcripſit, quae reperiuntur in Tom. 1. & 2. *epiſtolarum Lutheri*, & *Crotum* ſaepe laudauit ipſumque etiam Spalatino ad *Decanatum ap. eccleſiam omn. Sanctor.* commendauit 1530.

ſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen. 1720. p. 646.

(1492.α) Epiſtola ad D. Salom. Deylingium de noua Bibliotheca biblica Lutherana. *Lipſ.* 1716. in 8. pl. 3. Auctor eſt M. LIEBE. uid. *die Unſch. Nachr.* 1717. p. 150.

(1492.β) Epiſtolae 4. Theologo morales, *aduerſus diſſertatorem Ieſuitam, Veronae* 1734. in 4. 1. Alph. pl. 2. Auctor, qui tantum apponit literas P. B. P. V. eſſe dicitur P. BALLERINI, (a) *Presbyter Veronenſis*, qui diſputat contra celeb. Ieſuitae *Segnerii* epiſtolam de probabilitate, hic enim denuo artificioſe Probabilitatem Ieſuiticam defendere uoluit.

(1493.) Epiſtolae ad Lucam Loſſium exara-

1530. erat eo tempore CROTUS *Prof. S. literar. Erfurtenſis & Rector.* Propter Peſtem reliquit *Erfurtum* & ſe in *Boruſſiam* contulit. Paupertate coactus & ex leuitate animi in aulam Cardinalis & Archiepiſcopi Moguntini atque Magdeburg. *Alberti*, Marchionis Brandenburgici ſe contulit & conſiliarius factus eſt, exque ueteri & inſanabili Lutherano repente pulcherrimus Papiſta. Quia in *Apologia* quadam Cardinalis conatus defendebat Halae 1531. in 4. & Lipſ. impreſſa, anonymus hic, ſcil. *Iuſtus* IONAS eum hanc ob cauſſam in hac epiſtola publice reprehendebat, ipſi coecam eius Apoſtaſiam exprobrans. Lutherus hunc *Crotum* ſaepe uocat *des* Cardinals *zu Mayntz Tellerlecker, und* Dotter Kroete.

(a) Contra hanc *Ballerini* reſponſionem, *Ieſuita* quidam, *Prof. Theol. Moralis Veronenſis* refutationem auditoribus ſuis in calamum dictauerat, ad quam hic in 4. epiſtolis reſpondetur 1) agit *de ignorantia inuincibili* 2) de *conſcientia dubia* 3) de *probabili* 4) de *peculiaribus hypotheſibus, quae imputabantur Ballerino.* p. 67. auctor promittit etiam *Hiſtoriam Probabiliſmi.* Neruum huius con-

exaratae. Hamb. 1728. in 8. 1. Alph. pl. 16. Editor eſt *Adam. Henr.* LACKMANN, qui ex *Loſſii*, dexterrimi quondam *praeceptoris in ſchola Lüneburgenſi* hereditate has epiſtolas, plerumque de *Crypto - Caluiniſmo* agentes, ſelegit & praecipuas edidit, multas quoque epiſtolas *Duraei*, *Boecleri* &c. addidit, & diſſ. *de ſtudio epiſtolico* praemiſit. uid. *die Samml. von Theol. Sachen* 1731. p. 232. n. 1377.

Epitome dierum de fabrica mundi. uid. ſub uoce *Chronicon.*

(1494. α) Errores atrociſſimi Ruthenorum 1508. ſine loc. in 4. eſt compendium ex *Ioh.* SACRANI, qui quondam fuit *Canonicus Cracovienſis in Polonia* Elucidario errorum Ruthenorum. Errores hic adducti 40. ſunt triplicis generis 1) ſunt *ueritates* 2) *adiaphora* & nondum aperti errores 3) *errores reuera tales.* uid. *die Samml. von Theol. Sach.* 1731. p. 867.

(1494. β) Evangelium infantiae I. C. 1699. in 8. Fabuloſum quidem, antiquum tamen & a Muhammede ipſo compilatum. uid. cel. Reimanni *catal. biblioth. theol.* p. 252.

(1494. γ) Euſebii Pamphili Demonſtrationis euangelicae libri X. *cum confutatione Hieroclis, libris 2 contra Marcellum & III. de eccleſiaſtica theologia.* Omnia ſtudio R. M. i. e. *Richardi* MONTACUTII. uid. *Labbeum* Part. 1. p. 307. & *Caveum* p. 94.) latine facta & notis illuſtrata *Colon.* 1688. *iuxta editionem Pariſinam*

trouerſiae indicant auctores *der Samml. von Theol. Sachen* 1735. p. 620.

anni 1628. in fol. Recenſetur uerboſe haec editio in *Hiſtoria bibibliotb.* Ioh. Fabricii uol. 1. p. 91. de ceteris *Montacutii* ſcriptis uid. *Fabric.* l. c. p. 93. cf. *Placc.* n. 728. anon. & 729 *a.*

(1494. *δ*) Examen Theologiae myſticae (*a*) 1730. in 4. pl. 21. Hoc ſcriptum antea titulum *Scrutinii ueritatis* habuit & auctor eſſe uidetur I. A. KROMAYER. uid. *die Samml. von alten und neuen Theol. Sachen.* 1732. p. 145.

(1495.) Examen doctrinae Caluinianae & Bezanae *de coena domini. Pariſiis* 1567. Beza (*b*) *Franciſcum* BALDUINUM pro auctore huius ſcripti habuit, ut refert Mr. *Ogier, Prior, dans le Jugement & Cenſure de la doctrine curieuſe de François Garaſſe* p. 92. ſq. (ſed *Bayle* in *Dictionnaire* uoc. *Beza* not. DD. fin. contra *Ogier* monet, *Bezam* non habuiſſe *Balduinum* pro praecipuo auctore *Examinis doctrinae Caluinianae*, quod compoſuiſſet *Claudius* de SAINCTES, ſed tantum credidiſſe, quod *Balduinus* huic doctori certas quasdam res ſuppeditauiſſet, quae non tam in uerbis, quam factis quibusdam indicatis conſtitiſſent.

(1496.)

(*a*) Praecipua fanatica & Crypto-fanatica dogmata hic examinantur & refutantur ſolide, in praefat. de theologia myſtica agitur.

(*b*) *Beza* deinde reſponſionis loco ad dictum examen edidit *Apologiam*, in qua, (ut uult *Ogier*) contra *Balduinum*, tanquam praecipuum *Examinis* auctorem detonat. *De Sainctes* autem paulo poſt edidit *Reſponſionem ad apologiam Theodori Bezae* &c. Gabriel *Fabricius* & defendit

(1496.) Examen modeſtum Corollariorum a) &c. 1713. in 4. *Flensburgi.* Auctor eſt *D.* KOCH b) *Appenradenſis*, uid. *die Unſch. Nachr.* 1713. p. 654.

a) *Franc. Erneſt. Vogt*, *Inſtitut. & Prax. Iuris Prof. Ordin. Kilonienſis* ediderat 1713. *diſſertationem de lytro incendiario*, cui adiunxerat 8 *Corollaria*, in quibus non adeo obſcure exſiſtentiam ſpectrorum negare uidebatur, & affirmat, illos maiorem rationem habere, qui nulla ſpectra crederent, quam qui crederent; docet etiam ibid. illos qui nulla realia in concionibus paſtorum ſuorum reperirent, illas miſſas facere poſſe, & quaedam docuerat, quae miniſterio eccleſiaſtico ignominiae & dedecori erant. Uniuerſitas igitur Kilonienſis publice in programmate diſſenſum ſuum teſtata eſt, & rem eo deduxit, ut corollaria a diſputatione reſecta, & alia ſubſtituta fuerint. In examine corollarii primi *contra Vogtium* ſententia I. F. Reinhardi defenditur, quod *inquinatio aquae baptiſmalis in baptiſmate Wenceslai praeſagium fuerit futurae calamitatis, quam Germania ſub eius imperio perpeſſa eſſet.* In Exam. coroll. 2. oſtenditur, *deum ex iuſtis cauſſis ſpectrorum apparitiones permittere.* In exam. coroll.

dit doctorem ſuum *Balduinum*, in ſcripto, cui tit. *Gabr. Fabricii reſponſio ad Bezam Vezeliam Ecebolium. Paris.* 1567. in 8. quod ſcriptum reuera eſt *Satyra Menippea*, ubi auctor *Bezam* uiuis & omnibus coloribus depingit, compellans illum ſemper nominibus femininis, & agens cum illo, quaſi cum femina impudentiſſima & abiectiſſima. uid. Bayle in *dictionnaire* uoc. *Beza* not. DD.

coroll. 3. agitur *de iure, quod habent laici, ſpiritus probandi.* In exam. coroll. 4. monſtratur, *nullum paſtorem ſine ſpeciali conceſſione Conſiſtorii alterius peccata ſpecialia nominata perſona debere perſtringere.* In exam. coroll. 5. *In quantum admitti poſſit, ſi quis tentationem praetendit, & ſe uſui ſacrae coenae ſubducit.* In exam. coroll. 6. oſtenditur, *odium erga incredulos utique locum habere & probandum eſſe.* In exam. coroll. 7. iudicium fertur *de deſcriptione bellorum domini, quam dederat Henninges.* In exam. coroll. 8. *refutantur argumenta, quibus Vogtius uoluerat probare, quod Politici ſaepius melius noſſent, quomodo cum incredulis ſit procedendum, quam Miniſtri eccleſiae*, auctor autem oſtendit, plerumque in hoc aſſerto a particulari concludi ad uniuerſale.

b) Vogtius Kochio 1714. oppoſuit *Kilonii* in 4. Kurtze Abfertigung des ungenannten Auctoris, welcher in ſeinem ſo getauften Modeſto examine corollariorum lauter ungereimte Gründe und boßhaffte Läſterung ausgekrahmet und auf dem Kieler Umſchlag feil bieten laſſen. In quo ſcripto *Kochium* contemtim tractat & aculeatis uerbis perſtringit, eumque ruditatis uult conuincere. Sed D. *Koch* reddidit Wiederſchall auf Voigts Läſter-Schall 1715.

c) *Vogtius* quaedam ſcandaloſa iam antea de libris ſymbolicis propoſuerat 1713. in tract. *de ſtudii iuris priuati utilitate*, in quo felicitatem eſſe reputat, quod ICti non ut theologi obligarentur iurare in libros ſymbolicos, cuius rei abſurditatem, (ſic malitioſe ſcribit Vogtius) ab aliis iam

iam fuſe oſtenſam, refellere nil opus. Explicare quidem uoluit mentem ſuam *Vogtius* in progr. quo indicat, ſe uelle legere in D. *Muhlii* Tract. *de eo, quod iuſtum eſt circa libros ſymbolicos*, Proteſtantes ICtos quidem obligatos eſſe ad Aug. Conf. ſed non ulterius. Uniuerſitas autem Kilonienſis in publico programmate merito teſtata eſt ſuam Vogtianorum dogmatum auerſationem, uid. *die Unſch. Nachr.* 1715. p. 710. *Vogtius* tamen ideo ad meliorem mentem non perductus eſt, ſed poſtea 1714. in diſſ. *de lytro* adhuc deteriora propoſuit.

(1497.) Exemplum Litterarum *ad Sereniſſimum Daniae regem, a Gallico per Germaniam legato ſcriptarum circa tractatum pacis in fol. Pariſ.* 1642. in 4. Auctor eſt *Claude de Meſme, Comte* D'AVAUX, qui eo tempore adhuc erat *legatus regis Galliae per Germaniam.* uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 13217.

(1498.) Exercitatio phyſico - medica de applicatione Mechaniſmi ad Medicinam, *Amſtelod.* 1722. in 8. 1. Alph. pl. 13. Auctor eſt *Gottlieb Ephraim* BOERNER, *Prof. Publ. Duisburgenſis.* Recenſetur haec exercitatio paruo cum laudis indicio in part. 87. *actorum eruditor. germanicor.* n. 2. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 459.

(1499.) Exhortationum liber ſuper epiſtolas & euangelia pro uſu Meldenſi, gallice ſcriptus, auctorem habet *Iacob.* FABRUM, *Stapu-*

Stapulenſem. uid. Rich. Simonii *Biblioth. critiq.* epiſt. 15. p. 124. 125.

(1500.) Explicatio nummi Auguſti aenigmatici. Auctor huius ſcripti eſt *Ioh. Carol.* SCHOTTUS, *Regis Pruſſ. Conſil. Antiquarius & Bibliothecarius.* uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1711. p. 327. Scripta eſt haec explicatio ad celeberrimum *Leibnitzium.* Publicata etiam ſunt ab iſto SCHOTTO *uaria antiquariorum iudicia. Berol.* 1711. in 4. pl. 4.

(1501.) Expoſitio Cantici Canticorum. Hanc expoſitionem edidit M. *Chriſtoph.* ECKMANN, *Paſtor Peucenſis in ducatu Olsnenſi* ſub nomine eines Chriſto Ergebenen, germanice prodiit haec epiſtola *Vratislaviae* 1720. in 8. uid. celeb. Wolfii *Bibliothecam hebraic. uol.* 4. p. 313. coll. p. 47. ubi idem *Wolfius* uaria notatu digna de *Eckmanno* habet.

F.

De Fabrica mundi Chronicon, uid. ſub uoce *Chronicon.*

(1502.) Facetiae Alphonſi. Auctor huius ſcripti eſt *Antonius* PANORMITANUS, uid. Tom. 2. Obſeruationum Halenſium obſeruat. 11. §. 13. p. 239.

(1503.) Faſti academiae Altorfinae. Auctor eſt KOELERUS *Prof.* nunc *Goettingenſis* celeb.

(1504.) Faſti electorales Brandenburgici. Auctor eſt *Ioh. Pet.* de LUDEWIG. *Prof. Hiſtor.*

Hiſtor. Halenſis. uid. Chriſti. Gryphius, *de ſcriptoribus hiſtoricis Sec.* XVII. p. 74.

(1505.) Faſti electorales Saxonici & ducales lineae Albertinae. Auctor eſt *Ioh. Erneſtus* TENTZELIUS. uid. Gryphius l. c.

De Febribus diſſ. uid. *diſſertatio.*

(1506.) Fecialis Gallus, 1689. in 12. p. 192. Huius libri auctorem obſcure indicat Thomaſius in ſeinen monatl. Nachrichten. 1689. p. 205. & dicit, eundem illum eſſe, qui ſcripſerit *uindicias imperii*, uocat etiam ſcriptum auctoris ualde doctum, cuius ipſum pudere non deberet.

(1507. α) Formula Conſenſus Eccleſiarum reformatarum in Heluetia Latino-gallica *cum notis ſine mentione loci & temporis.* Hanc Formulam 1675. confecit *Ioh. Henr.* HEIDEGGERUS iuſſu ſuperiorum, ut tradit Hofmeiſterus *in Hiſtoria obitus Heideggeri*, eamque *Amyraldo*, *Capello* & *Placaeo*, in Academia Salmurienſi eo tempore docentibus, oppoſuit, Librorumque ſymbolicorum numero ab eccleſiis Helueticis inſerta eſt, contradicentibus eccleſiis reformatis reliquis in Gallia, Germania, Anglia, Hollandia &c. Nec immerito (*a*).

(1507. β)

(*a*) Nam iudice celeb. Reimanno *in catal. bibl. theol.* p. 425. multa in ea ſunt Scr. ſ. & ipſis Reformatorum placitis oppido contraria. Multa de rebus imperuiis & inexplicabilibus decreta, quod accurate docet is, qui ſcholia ſubiecit auctor. Et ante eum D. Gilbert Burnet in ſeiner Reiſe durch die Schweiß &c. (ex anglico & gallico uerſa deſcriptio) Part. I. p. m. 157. ſq. Et tantum abeſt,

(1507. β) Fortuita ſacra, *(a)* quibus ſubiicitur commentarius *de Cymbalis*, *Roterodami* 1727. in 8. pagg. 371. uel 1. Alph. 3. pl. Auctor eſt *Richard* ELLISY, *membrum Parlamenti in Anglia*, qui ſe ex modeſtia non nominauit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 324. & dedicationem ad Ioh. Caſp. Suiceri *theſaurum eccleſiaſticum*. it. *die Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 54.

Illuſtrantur in his Fortuitis 29 loca difficiliora N. T. 1) Matth. 6. 7. de βαττολογία 2) ad eundem locum 3) de ſignificatione uocis ἀφανίζειν. 4) in v. 17. cap. 6. Matth. 5) ad Matth. 8, 28. cur Marcus & Lucas illos Gaderenos uocet, quos Matthaeus Gergeſenos nominat 6) de Herodianis 7) ad Marc. 7. 9. de uſu Miſchnah. 8) ad Luc. 1. v. 3. 9) ad Ioh. 1. v. 16. quid ſignificet χάρις ἀντὶ χάριτος. 10) ad Actor. 18. 23. de Athe-

abeſt, ut pax in eccleſiis Helueticis per eandem firmata ſit, ut potius magis ſit conturbata, & adhuc conturbetur. Licet multum hodie de rigore ſuo remiſerint eius Hyperaſpiſtae, & diſtinctione quadam, nouiter reperta, eidem non ut *Formulae fidei* ſubſcribendum eſſe uelint; Sed tantum modo ut *Formulae doctrinae*. Adde quod *Baſileae* & *Geneuae* amplius in uſu non ſit & *Schaphuſae* nunquam admiſſa.

(a) Recenſentur haec Fortuita ſacra *dans l' hiſtoire litteraire de l' Europe* 1727. menſ. Oct. n. 5. & auctor propter ſtili elegantiam, eruditionem in linguis, antiquitatibus, Patribus & Hiſtoria ualde laudatur. Alia huius libri recenſio extat in *Actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1728. menſe Febr. n. 7. Recenſentur quoque haec *Fortuita ſacra dans le Journal des Savans* 1729. menſ. Ianuar. n. 3. & in part. 34. *der auserleſ.* Theolog. Bibliothec n. 6.

Athenienſium ignoto Deo. 11) Ad Act. 19, 24. ſq. 12) ad 1 Cor. 15, 29. illuſtratur locutio Βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν ex loco parallelo Dionyſii Halicarnaſſ. 13) ad 2 Cor. 2, 16. 17. 14) ad uocem καπηλεύοντας. 15) ad Philip. 2. 6. 8. quid ſit μορφὴ θεοῦ. 16) ad Tit. 3, 8. Καλῶν ἔργων προΐστασθαι quid ſignificet. 17) noua translatio v. 10. & 11. in cap. 3. ad Tit. 18) quid ſignificet phraſis ad dextram Dei ſedere Hebr. 1. 13. 19) ad Iac. 4, 5. qui locus auctori omnium difficillimus uidetur. In Preſent State of the Republick of Lettres 1729. menſ. Majo n. 1. hic liber recenſetur & auctoris notitia in linguis originalibus & antiquitatibus laudatur, eiusque ſtilus elegans docet, quod & res theologicae eleganter exprimi poſſint. Licet tractatum Lampii *de Cymbalis* demum confecto opuſculo ſuo uiderit, tamen eius tractatio *de Cymbalis ueterum*, non minus, quam illuſtrationes locorum N. T. ualde egregia eſt.

Fragmenta regalia. uid. inter anonymos Gallicos uoce *Caractere*. n. 129.

(1508.) Fragmentum de Falſa regni Yvetoni narratione *ex maioribus commentariis* in 8. *Pariſiis* ap. *Martini* 1615. Auctor eſt *Antonius* MORNAC, *celebris ICtus*, qui mortuus eſt 1619. uid. le Long l. c. num. 14824. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria adhuc ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1509.) Francolinus uindicatus, *(a) Romae*

Kkk

(a) Scripſerat *Francolinus* contra ſic dictos Clericos *Rigi-*

mae in 12. Auctor eſt P. *Balthaſar* FRANCOLINUS, *Ieſuita romanus.* uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 670.

(1510.) Francorum regum ſequentium Continuatio *ad natiuitatem Philippi Auguſti e diuerſis & incertis per Compilatorem quendam minime recentem coagmentata & pro parte Aimoinii Hiſtoriae hactenus falſo obtruſa.* Auctor, alias non adeo notus, eſt *Robert* de CASSENOTTE, qui, uti tradit *du Bouchet*, uixit circa *annum* 1200. Eius continuatio incipit cum anno 840. a morte *Ludouici le Debonnaire* & finit 1165. cum *natiuitate Philippi Auguſti.* Auctor plerumque tantum uocari ſolet *Continuator Aimonii.* Eius continuatio reperitur in omnibus editionibus *Aimonii*, excepta editione *du Cheſne*, & etiam inſerta eſt haec continuatio parti ſecundae *Collectionis Hiſtoricorum Galliae, per Freherum* editae, p. 477. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7005. qui ibi toto articulo 5. Hiſtoricos multos, de rebus galliae ab anno 1137-1180. ſub regno Ludouici VII. agentes, a numero 6991-7011. adducit.

(1511.)

Rigidiſtas, (ita uocantur in Papatu a quibusdam illi, qui munus ſuum accurate in catechiſando & abſolutionem adminiſtrando rigide & ſecundum antiquos canones & conſcientiam ſuam adminiſtrant. Hoc nomen autem primum in Belgio hiſpanico ortum eſt, ubi Ianſeniſtae pro *Rigidiſtis* habiti ſunt) librum, cui tit. *Clericus romanus contra nimium rigorem munitus*, & quia alius refutationem acerbam huius libri edebat, *Francolinus* 1712. ipſi oppoſuit *Francolinum uindicatum.*

(1511.) De Origine *(a)* Francorum *(b)* diſquiſitio per G. G. L. in 12. Hannouerae ap. Foerſter. 1716. Auctor eſt *Godofr. Guiliel.* BARO DE LEIBNITZ *(c)* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* p. 164.

(1512.) Fridericus reſurgens 1683. in 8. pl. 1. Auctor eſt *Fridericus* BRECKLING. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen.* 1717. p. 1102.

(a) Gallus quidam (nimirum P. *Tournemine* cf. *Journal des Sabans* 1722. menſ. Febr. p. 212.) edidit: *Extrait d'une diſſertation latine de Mr. le Barón de Leibnitz ſur l'origine des François.* Quod ſcriptum recenſetur *dans les Mémoires de Trebouх* 1716. menſ. Ianuar. art. 1. ibid. art. 2. recenſetur aliud ſcriptum P. *Tournemine* contra hanc diſſertationem Leibnitzianam, in quo P. *Tournemine* contra *Leibnitzium* probare contendit cum *Bodino*, *Triborio* & P. *Laccary*, Francos originem ſuam habere a Gallis, qui ſub Segoveſo optimam Germaniae partem inter Rhenum, Albim & Moenum incoluiſſent.

(b) *Tournemine* alias magni aeſtimabat *Leibnitzium* & de hac controuerſia in epiſtola *au Journal des Sabans* 1722. menſ. Febr. p. 213. inſerta, ſcribit: *Ce ne fut donc qu'abec une extrême repugnance, que je me determinai à contredire ce grand homme & à refuter ſa diſſertation ſur l'origine des François, l'amour de ma Nation l'emporta, je ne pus me reſoudre à lui laiſſer ôter des ancêtres auſſi illuſtres, que ces braбes Gaulois* ſq. paulo poſt pergit, ſua argumenta, contra *Leibnitzium* producta, ab illo non eſſe deſtructa.

(c) Leibnitzius mortuus eſt 1716. auctor Francos proueniſſe putat ex oris maris Baltici & littoris Oderae. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* dicit, LEIBNITZIUM ſententiam ſuam deſumſiſſe ex Geographo anonymo *Rabenatenſi*, quem edidiſſet *Placidus Porcheron*, monachus Benedictini ordinis.

Friſingenſis (Ottonis) chronici continuatio. uid. ſub uoce *continuatio.*

(1513.) Funebris pompa in parentalibus ampliſſ. & Rev. D. D. Caſtilione &c. *amore & dolore adornata auctore Patre anonymo eiusdem familiae Ciſtercienſis.* in fol. Auctor huius ſcripti, modeſtia ductus, ſe non nominauit, eſt autem P. *Alanus* MACULANI, *Placentinus, Lector Theologiae.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 131.

G.

(1514.) Gallia, ſeu de Francorum Regiis, Domaniis & Opibus Commentarius in 24. Lugduni Batauorum 1629. Auctor eſt *Jean* de LAET, qui mortuus eſt 1649. collegit ſua ex *Thuano, de Seiſſel, Botero, Bodino, Sammarthano, Papirio Maſſono & Mercurio Gallico.* Hic liber differt ab iſta collectione, quam auctor edidit 1626. ſub tit. *Respublica, ſeu Status regni Galliae.* uid. le Long l. c. num. 11379. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

S. Genovefae uita uid. ſub uoc. *uita.*

Gallicae Coeleſtinorum congregationis ordinis S. Benedictini Monaſteriorum fundationes uid. uoc. COELESTINORUM. n. 1383.

(1515.) Geographia noua, ueterum locorum regnorumque nominibus & hiſtorica Synopſi aucta. *Opuſculum I, in quo liber II Europam, Liber III. Luſitaniam & Hiſpaniam deſcribit. Tyrnauiae typis acad. Soc. Ieſu* 1725. pl. 10. in 12.

in 12. Prof. TOSCH plurima in hac Geographia elaboraſſe dicitur; contulerunt tamen etiam ad illam ſuos labores ceteri Profeſſores iſtius academiae. Opuſculum hoc ob ordinem concinnum & ſtilum laudatur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1726. p. 11.

(1516.) Germania Princeps, Auctor huius libri eſt *Ioh. Peter* de LUDEWIG, *Cancellarius & Prof. Iuris in academia Halenſi.*

(1517.) Geſta Treuerorum, (*a*) *anno ante conditam romam 1200 ad annum Chriſti 1132.* (*b*). Trithemius libro 2. *Annalium Franciae* bis mentionem facit GOLSCHERI, *Monachi S. Matthiae Trevirenſis*, qui florebat circa annum 1140. & refert, quod hic GOLSCHER ſcripſerit *Geſta urbis Trevirenſis.* (*c*)

(*a*) Haec hiſtoria inſerta eſt Tom. 1. *collectionis* G. G. *Leibnitzii*, quae titulum gerit: *Acceſſiones hiſtoricae* in 4. Hannouerae 1700. Eadem hiſtoria ab anno Chriſti 30 ad annum 1122. Hoc fragmentum inſertum eſt Tomo 12. *ſpicilegii Lucae D'Acheri*; ſed hic omiſit omnia illa, quae geſta ſunt ante annum Chriſti 30, quia haec pars hiſtoriae fabulis tantum repleta eſt. *Lambecius* Tom. 2. cap. 2. p. 977. exemplar quoddam allegat, quod usque ad annum 1146. pertingit. Hoc exemplar exſtat inter MSta Bibliothecae Imperatoris num. 164. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 15535. qui in numeris ſubſequentibus uaria adhuc ſcripta, de hiſtoria Treverorum agentia, allegat.

(*b*) *Placcius* quidem num. 1201. anonymor. titulum libri adducit, ſed auctorem ignorat.

(*c*) De his *Placcius* num. 1202. anonym. agere uidetur, ſed paululum confuſe.

(1518.) De Geſtis Caroli Magni *(a)* Libri duo *ad Carolum Craſſum, imperatorem, eiusdem Caroli pronepotem, ſcripti a quodam Monacho ſancti Galli ex relationibus Werimberti ſacerdotis & Adalberti Militis patris eius.* Quidam credunt, NOTKERUM, *le Begue* (blaeſum,) eſſe auctorem huius Hiſtoriae, qui floruit circa annum Chriſti 886.

(1519.) Gloſſa interlinearis V. & N. T. congruis Patrum ſententiis illuſtrans *(b)*. Auctor eſt ANSELMUS, *Laudunenſis, Eccleſiae Scho-*

(*a*) Stilus auctoris ſimplex eſt & rudis, immiſcet etiam interdum ſuis narrationibus fabulas, deprehenduntur tamen in illa uariae res, quae ſpectant ad hiſtoriam illius temporis, & quae alibi non facile inuenientur, ita iudicat Voſſius lib. 2. cap. 38. *de hiſtoricis latinis* p. 338. Hic *monachus ſancti Galli* aliquot annis poſt mortem *Eginharti*, anno 848. defuncti, conſcripſit hanc uitam. *Goldaſtus* ſcripſit, neſcio quo ex fundamento, quod NOTKERUS eſſet auctor huius uitae, cuius pars 1 agit *de pietate huius imperatoris;* altera *de eius actionibus militaribus.* uid. le Long l. c. num. 6719. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de Carolo Magno agentia, adducit. Haec Hiſtoria inſerta eſt Tom. 1. *Lectionum antiquarum Caniſii* p. 358. ſed haec editio multa falſa immiſcet & in quibusdam locis mutila eſt. Iidem libri prodierunt, cum manuſcripto codice *Moiſſiacenſis Coenobii* diligenter collati. Inſerta quoque eſt haec Hiſtoria Tomo 2 *du Recueil des Hiſtoriens de France per du Cheſne* p. 107.

(*b*) Exſtat etiam haec gloſſa interlinearis cum *Gloſſa ordinaria Walafridi Strabonis, Monachi Fuldenſis & Nicol. de Lyra* 1528. in opere *Bibliorum gloſſatorum* ſplendido, per Leandrum, *Benedictini ordinis monachum* edito, *Antverpiae* 1634.

Scholaſticus & Decanus. uid. Gerhardi *Patrologiam* p. 514. & Olearii *Bibliothecam ſcriptorum eccleſiaſticor.* Tom. 1. p. 60.

(1520.) Graeci Theologi de Chriſto, Paſcha ſuum praemature, atque in pane fermentato celebrante, diſſertatio, *a Theologo latino cenſoriis notis diſpuncta & confutata* 1730. in 8. pagg. 50. *Theologus* ille *graecus*, eſt *Soſimus* PERASTIANUS, (a), *Cephalonienſis*; aduerſarius eius, ſiue *Theologus latinus*, eſt P. SERRY (b), qui ſingula *Peraſtiani* momenta potiora confutat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 379. *und die Samml. von Theolog. Sachen.* 1731. p. 111.

(1521.) De curandis Graecorum affectionibus. Auctor eſt THEODORETUS, qui ipſe hoc fatetur in *prima quaeſtione ſuper Leuiticum.* Colomeſius itaque miratur *dans la Bibliotheque choiſie* pag. 441. inter opera Colomeſii, quod *Gerardus Iob.* Voſſius *in theſibus hiſtoricis de inuocatione Sanctorum & Robertus* Cocus negent, *Theodoretum* eſſe huius libri auctorem.

(1522.) Grammatica hebraica, a punctis aliisque inuentis Maſorethicis (c) libera, Pariſiis.

(a) Hic in Germania literis dedit operam & affirmat, *Chriſtum die ante Iudaeos Paſcha celebraſſe in pane fermentato.*

(b) Hic aduerſarium ſuum κατὰ πόδα & ſimul *Voſſium*, uel potius eius aſſeclas refutat, qui in diſſ. ſua *de tempore paſſionis Chriſti* ſententiam Graecorum defenderat.

(c) In prolegomenis, dimidium fere libri explentibus, methodum ſuam multis uerbis probare nititur & ad aliorum, prae-

riſiis 1716. in 12. pag. 497. Auctor eſt *Franciſc.* MASCLEF, *Canonicus Ambianenſis*, (Amiens).

Henrici II. ſiue Claudi imperatoris Biographia. uid. ſub uoce *Biographia.*

(1523.) H. Grotius enucleatus, Sedini 1692. in 12. pl. 15. Auctor eſt *Ioh.* SCHEFFERUS, uid. praefat. ad hunc librum p. 4. (a) collata p. 2. (b) fin.

(1524.)

---

praeſertim P. de *Quadros, Ieſuitae Salamancenſis* obiectiones, contra hanc methodum prolatas, reſpondet. Sequi plerumque uidetur *Spinoſae* methodum. Recenſetur haec grammatica *dans le Journal des Saỽans* 1716. menſe Majo art. 2. & auctores huius diarii credunt, ſententiam *Maſcleſi* non eſſe lubricam. *Maſclefus* etiam apud ſe ſe conſtituerat, ex ceteris quoque linguis orientalibus uocales prorſus eiicere, earumque incommoda opuſculis quibusdam grammaticalibus oſtendere. uid. *Journal des Saỽans* 1716. menſe Aug. art. 8. ubi haec grammatica adhuc recenſetur. Alia recenſio huius grammaticae exſtat *dans les Mimoires de Treỽoux* 1719. menſ. Oct. n. 3. ubi auctor merito propter nouandi & uaria miſcendi pruritum futilesque ſuos conatus perſtringitur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 403. Alia huius Grammaticae recenſio eſt *dans le Journal litteraire* Tom. 9. Part. 1. p. 42. recenſetur quoque haec grammatica in part. 4. *der Wurtenberg. Neben - Stunden* n. 4. & adducuntur ea, quae cel. Wolfius Hamb. contra Maſclefum monuerat. add. *Petri* GUARINI (*Presbyt. & Monachi e congregatione S. Mauri*) lib. 3. *grammat.* ubi eſt principiorum, quibus innititur noua *Maſcleſi* grammatica, a punctis aliisque inuentis maſorethicis libera, deſtructio, & punctorum maſorethicorum, quantum ad eorum poteſtatem attinet, antiquitas uindicata ibidem. *Maſcleſi* ſententia de uocalibus Ebraeorum refutatur etiam *in Obſerỽ.* 196. *Miſcell. Lipſienſ.*

H.

(1524.) Heluetii, Galliae incolae, ad Gallum apud Heluetios uerſantem epiſtolae XII, Auctor eſt *Jean* de LA CHAPELLE, uid. omnino in hac ipſa Bibliotheca ſub tit. *Lettres d'un Suiſſe* num. 707.

(1525.) Herculis Chriſtiani Luctae XXIV. *Argentorati* 1615. in 12. pagg. 62. Auctor eſt *Ioh. Valent.* ANDREAE, qui in hoc libro luctam ueri chriſtiani deſcribit, liber recenſetur in part. II. *Bibliothecae Thomaſianae* art. 3. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 528.

(1526.) Hilarii operum, *a monachis Benedictini ordinis editorum*, praecipuus adornator & notarum ad illa opera criticarum auctor eſſe dicitur COULANUS, uid. Simonius Tom. 3. *Biblioth. crit.* cap. 11. p. 113.

(1527.) Hiſtoria morborum Vratislauienſium. Auctor eſt HELWICHIUS. uid. *den neuen Bücher-Saal.* Tom. 2. p. 632.

(1528.) Hiſtoria ſupplicii Valentini Gentilis. Auctor eſt *Benedictus* ARETINUS. uid. Baylii Dictionnaire in uoc. *Gentilis* (Ioh. Valent.) not. A. Quidam hunc librum tribuerunt *Theodoro* BEZAE.

Hiſtoria Europae arcana. uid. ſupra uocem *Anecdota* n. 1302.

(1529.) Hiſtoria de Maria, (*a*) *Scotorum* regi-

(*a*) *Maria Stuart*, uidua *Franciſci* II, regis Galliae, capi-

regina, totaque eius contra regem coniugem conſpiratione, foedo cum Bothuelis adulterio (a) &c. in 8. 1572. Auctor eſt *Georg* BUCHANAN, *Scotus* qui famoſiſſimam hanc ſatyram contra iſtam reginam compoſuit.

Hiſtoria Martyrum. uid. ſupra ſub anonymis gallicis. uoce *Martyrs* num. 737.

(1530.) Hiſtoriae Congregationis de auxiliis, ultimam manum impoſuiſſe dicitur *Paſchaſius* QUESNEL, *Ianſeniſta*. uid. ſupra ſub tit. *Cauſa Quesnelliana* not. (b).

(1531.) Hiſtoria Philoſophiae Sinenſis (b). *noua methodo tradita, & eruditorum omnium, ac in iis praecipue Ioh. Burchardi Menckenii ſq. iudicio ſubmiſſa. Praemiſſum eſt auctoris de Hiſtoriae Philoſophicae lacunis monitum, Brunſuic.* 1727. in 4. cel. Heumannus in *Conſpectu Hiſt. liter.*

---

capite plexa eſt 1578. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 10029. qui & in numeris ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, adde etiam in hac ipſa Bibliotheca mea ſub uoce *Innocence* num. 617.

(a) Haec hiſtoria etiam inſerta eſt *collectioni operum Buchanani* in fol. *Edimburgi* 1716. editis. Auctor eſt mortuus 1582. Prodiit etiam gallica huius hiſtoriae uerſio cum epiſtolis ad *Botuſſel* in 8. *Edimburg* 1572. quae uerſio inſerta eſt Tom. 1. *des Mémoires du Regne de Charles* IX. p. 110. in 8. *Middelbourg* 1578. Exſtat etiam anglica eiusdem libri uerſio in 8. 1651. edita.

(b) Conſtat ex 4 capitibus 1) eſt breuiſſimum & agit *de definitione & diuiſione Hiſtoriae Philoſophicae Sinenſis* 2) *de ſcopo & fine illius* 3) *de obiecto eiusdem* i. e. *Philoſo-*

liter. p. 207. ſcribit: *Iac. Frider.* REIMANNUS (*a*) an. 1727. ἀνωνύμως edidit *Hiſtoriam Philoſophiae Sinenſis* in 4. plagulis. uid. cel. Stollius *in der Nachricht von ſeiner* Bibliothec p. 224. ubi hoc ſcriptum recenſet, ſed auctorem ignorat, notans tamen in illo, quod uaria aſſerta non ſatis accurate probaſſet, & pro ratione tituli materiam nimis leuiter & breuiter pertractaſſet, amphoram coepiſſe illum inſtituere, urceum exiiſſe. Addenda quoque non magni momenti eſſe; apparere item ait ex hoc ſcripto, auctorem non eſſe Wolfii partibus addictum.

(1532.) Hiſtoria ſymboli apoſtolici *cum obſeruationibus eccleſiaſticis & criticis ad ſingulos eius articulos, ex anglico ſermone in latinum translata Lipſ.* 1706. in 8. 1. Alph. ap. *Thom. Fritſchium.* Auctor huius libri, anglice primum ſcripti, eſſe putatur *Petr.* KINGIUS, *eques & ICtus Anglus; Godofredus* OLEARIUS *theol. Lipſienſ.* autem eſt auctor latinae illius libri uerſionis. uid. *die 14te Oeffnung des neuen Bücher-Saals* 1712. p. 85. *und die Leipz. gel. Zeit.* 1735. n. 35.

---

loſophia ipſa Sinenſium 4) quod cum praecedente omnium eſt diffuſiſſimum agit *de mediis ad hiſtoriam huius Philoſophiae perueniendi.* Meminit etiam cel. Chriſti. Wolffii *orationis de Philoſophia Sinenſium practica*, quam ſumme reuer. D. Langius quoque cum annotationibus edidit.

(*a*) De ceteris plerisque ſcriptis cel. Reimanni uid. celeb. Stollius *in den Noten zu Heumanni Conſpectu reip. liter.* p. 481. de uita & ſcriptis eius uerboſe cel. Goetten *in dem jetztlebenden gelehrten* Europa Part. 1. p. 785-800, praeſertim p. 796. hoc ſcriptum Reimanno quoque tribuit.

n. 35. p. 273. Dornium in *bibl. theolog. crit.* Part. 2. p. 439. it. Chriſtoph. Matthaeum Pfaffium *in noua librorum ſymbolicorum editione latina.* 1731. c. 2. §. 2. (g) p. 26. ubi auctorem huius hiſtoriae etiam uocat KINGIUM & uerſionem latinam a *Godofredo* OLEARIO profectam eſſe dicit. add. quoque Rumpaeus in diſſ. *de morte naturali* 1728. p. 25. cel. Wolfius *in annotationibus ad Caſauboniana* elegantem uocat librum p. 319.

Prima libri anglicani editio prodiit Londini 1702. Secunda cum obſeruationibus eccleſiaſticis & criticis ad ſingulos eius articulos ibid. 1703. uid. *catalog. Biblioth. Haſcanae* p. 445.

b. ITTIGIUS in hac hiſtoria Socinianiſmi ſemina latere iudicauit. Statuit quoque KINGIUS diuerſum a coelo & inferno animarum ſeparatarum receptaculum, adeoque Papiſtarum purgatorio fauet. Auctorem huius hiſtoriae ignorat Hector Godofr. Maſius in diſſ. *de contemtu Concilii Dordraceni in Anglia*. §. 11. recenſetur hic liber in Tentzels curieuſ. Biblioth. *im dritt.* repoſit. p. 383. *in Actis erudit. Lipſ. lat.* 1704. p. 53. & in Clerici *bibliotheque choiſie* Tom. II. p. 420. In praefatione latinae uerſionis *Olearius* docet, ſcopum auctoris hoc in libro eſſe, *ut hiſtoricae atque criticae ſymboli enarrationis conamina proponat inueniatque, ſi fieri poſſit, auctores ſymboli atque architectos, tempus, cui ſuos ſinguli articuli debeant natales, eorum concinnatorum ſcopum atque occaſionem* &c. uid. Fabricii *hiſtoriam biblioth. ſuae* part. 6. p. 478. qui multa praeclara in hoc libro

occur-

occurrere dicit, praecipue explicationem articuli *de deſcenſu Chriſti ad inferos* ſecundum ſenſum antiquae eccleſiae. *Ioſeph.* BINGHAMIUS ſtilum ſuum contra KINGIUM exercuit. Cel. Reimannus, *in catal. bibl. ſuae theol.* p. 49. qui nomen angli auctoris & Translatoris latini ignorat, Anglum tamen contra b. *Ittigii* iudicium defendit, Socinifmi ſuſpicionem illi abſtergens, quo ipſum auctorem laborare putauerat Ittigius *in Hiſt. Eccleſ. Sec.* 1. *cap.* 3. §. 15. p. 98. Sed ſine cauſa. Patet enim, iudice cel. *Reimanno* l. c. ex p. 32. 64. 65. 111. 211. 259. &c. iſtius hiſtoriae, auctorem δὶς διὰ πασῶν a Socinianis diſſentire. Licet inficias non eat *Reimannus*, auctorem eſſe παραδοξόφιλον & ſubinde quaedam inſerere huic commentationi hiſtoricae contra ſententiam eorum, qui id ſibi credunt datum eſſe negotii, ut orthodoxia ſarta tecta conſeruetur. Ex quibus exſtantiora ſunt.

1) *Symboli* uocem petitam eſſe a ſacris gentilium, in quibus initiatis certae notae ac ſigna dabantur, quae appellabantur *Symbola*, quibus productis ad adyta iisdem patebat aditus p. 8.

2) *Senſum* Symboli apoſtolici non hauriendum eſſe ex Scr. ſ. ſed ex patribus & haereſium earum conſideratione, quibus articuli fuerunt oppoſiti p. 34.

3) *Deſcenſum Chriſti ad inferos* hoc ſibi uelle unice, quod anima eius, ad inuiſibilem mundum abierit, a ſpiritibus ſeparatis habitatum,

tatum, ibique iuxta Dei & naturae leges tranquille diem reſurrectionis exſpectauerit.

Reimannus etiam auctorem uocat omni genere doctrinae praeſtantem, graecis imprimis latinisue literis egregie eruditum, nec ebraicarum expertem, & in monumentis Patrum utriusque eccleſiae ita uerſatum, ut pauci.

(1533.) Hiſtoria diplomatica de ſtatu religionis euangel. in Hungaria, (*a*) 1710. in fol. 119. pl. & 10. fig. aen. auctor genuinus huius libri eſt Baro de HULDENBERG, uid. *cata-*

(*a*) Auctor hoc opus ſcripſit ad confirmandam pacem in Hungaria, in praef. ſecunda probat contra Ieſuitam *Szentiſani*, religionem Proteſtantium non eſſe cauſam belli Hungarici. Reformati per Crypto-Caluiniſmum in Hungariam peruenerunt. Comes Paulus *Perini* (quem *Iſtuanſius* auctorem religionis euangelicae in Hungaria fuiſſe putat, licet ante illum Martin. Cyriac. *Letſci*, Dionyſ. *Lincei*, Balth. *Gleba* &c. multos conuerterint) per conciones Steph. *Kopaczi* & Mich. *Szarai* conuerſus eſt. *Honterus* typographeo ſuo, in Hungaria conſtituto, Euangelicam religionem ualde adiuuit. 1610. a ſtatibus Hungariae 3 Superintendentes, unus ſuper comitatum *Liptouienſem*, *Aruenſem* & *Trenchinienſem*, alter ſuper comitatum *Thoroczenſem*, *Neogradienſem*, *Zolienſem* & *Hontenſem*, tertius ſupra comitatum *Barſienſem*, *Poſonienſem* & *Nitrienſem*; item 3 Germani Inſpectores ſecundum iſtam diuiſionem conſtituti ſunt. uid. p. 25. Tractatum iſtum in appendice contra uehementem Epiſcopi *Barzoni* librum confecit D. Sam. *Andreae*. Adhaeret etiam *Tranſyluanorum Hiſtoria diplomatica religioſa*, quae a Papiſta quodam confecta uidetur

catalog. Bibliothecae Cyprianae p. 39. Baro autem de HULDENBERG fuit *legatus electoris Hannouerani in aula caeſarea.* Omnia, quae in praefatione iſtius hiſtoriæ diplomaticae dicuntur, ad hunc Baronem quadrant, eſt enim ex regno Boruſſiae oriundus. Haec ſunt uerba Cypriani ſumme reuerendi l. c. D. Pfaffius in libro *de la verité de la religion proteſtante* CORTREIUM iſtius hiſtoriae diplomaticae auctorem eſſe cenſet. Alii Superintendenti KERNMANNO, fata ſatis aduerſa & infauſta experto, hunc librum tribuunt. uid. part. 70. *der auserleſenen Theolog. Bibliothec* p. 962.

(1534.) Hiſtoria epiſcopatuum foederati Belgii, *Lugduni* 1719. in fol. Auctor eſt *Hugo* DE HEUSEN, *Papiſta* quidam. uid. *fortgeſetzte Sammlung von Theolog. Sachen* 1719. p. 919.

(1535.) Hiſtoriae arcanae ſpecimen de uita Alexandri VI. Papae. Auctor huius ſcripti eſt celeb. LEIBNITZIUS, qui tantum adiecit litteras G. G. L. & hanc hiſtoriam *Hannouerae* edidit.

(1536.) Hiſtoria captiuitatis Franciſci I. Galliarum regis, *nec non uitae Caroli V. imperatoris in monaſterio. Addita relatio uitae mortisque Caroli infantis, Philippi II. regis Hiſpaniae filii*

---

detur & in plerisque conuenit cum anonymi: Nachricht vom bisherigen Zuſtand der Evangeliſchen Religion in Siebenbürgen, quae recenſetur *in den Unſch. Nachr.* 1709. Laudatur hic liber *Huldenbergii in den Unſch. Nachr.* 1710. p. 337. Potiora huius Hiſtoriae momenta ex MSto referunt auctores *der Unſch. Nachr.* 1709. p. 231-252.

filii ex auctoribus Prudentio de Sandoval, Epiſcopo Pampelonae & Ludouici de Crabera de Cordua, ex Hiſpanica lingua in latinam conuerſis, excerpta, Mediolani 1715. in 8. 1 Alph. Auctor huius uerſionis latinae eſt *Adam* EBERT, *quondam Prof. Iuris Francoſurti ad Oderam*, qui etiam *relationes ex Parnaſſo* edidit. Recenſetur haec hiſtoria in *actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1715. art. 11. ubi etiam alia adhuc huius auctoris ſcripta recenſentur, quae in MSto exſtant in Bibliotheca Berolinenſi. Recenſetur quoque haec hiſtoria *dans le Journal des Savans* 1717. menſ. Septembr. n. 2.

(1537.) Hiſtoria academiae Scientiarum, in latinum *(a)* uerſa a I. F. C. *Med.* D. Lipſ. 1715. in 8. pagg. 484. Auctor eſſe dicitur D. *Ioh. Frider.* CURAEUS, uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 429.

(1538.) Hiſtoria, typographorum (*b*) aliquot Pariſienſium uitas & libros complectens. Lond. 1717. in 8. Partes 2. pagg. 320. Au-

(*a*) Continentur tantum in hac uerſione articuli de phyſicis, anatomicis, chemicis & botanicis rebus agentes, omiſſi autem ſunt illi articuli, qui agunt de Mechanica, Geometria & Aſtronomia. uid. *le Journal des Savans* 1715. menſ. Aug. n. 4. & menſ. Dec. 1716. n. 4. priori loco haec uerſio commendatur propter perſpicuitatem & elegantiam. cf. Inter anonymos gall. uoc. *hiſtoire de l' academie roiale des ſciences*.

(*b*) Recenſetur quoque haec hiſtoria *dans les Mimoires de Trevoux* 1718. menſ. Iul. n. 9. & conſilium hoc loco ſuppeditatur, ut cum hac hiſtoria, ſi quis eam recte intelligere & de ſcriptis typographorum, quae hic recenſentur, recte

320. Auctor eſt Mr. MAITTAIRE, qui optat, ut typographi maiorem litteris dent operam, omiſit tamen multa illorum typographorum ſcripta, quorum libros quosdam recenſuit. uid. *le Journal des Savans* 1718. menſ. Majo n. 11.

(1539.) Hiſtoria philoſophica doctrinae de ideis. *(a) Auguſtae Vindelicor.* in 8. 1723. 1 Alph. (*b*) qua tum ueterum, in primis Graecorum, tum recentiorum philoſophorum placita enarrantur. Auctor eſt *Iacob.* BRUCKERUS, *Augu-*

---

probe erudiri uelit, coniungantur ſcripta a Mr. *Cheſalier* & *la Caille* publicata quondam de arte typographica. Auctor in hiſtoria hac typographorum deſcribit uitam *Sim. Colinaei*, *Mich. Vaſcoſani*, *Wilh. Morelli*, *Adr. Turnebi*, *Fed. Morelli I*, *Ioh. Benenati. Fed. Morelli II*, *Claud. Morelli I*, *Claud. Morelli II*, *Carol. Morelli* & *Ægidii Morelli*. Idem *Maittaire* edidit etiam 1709. *hiſtoriam Stephanorum.*

(*a*) Recenſetur haec hiſtoria *in actis eruditor. Lipſienſ. latin.* 1723. Menſ. Sept. n. 5. eiusd. anni. Alia huius libri recenſio exſtat in part. 96. actor. eruditor. germanicor. n. 5. p. 870. ubi auctor *Ioh.* BECK eſſe cenſetur, quod uero corrigendum & nomen *Iac.* BRUCKERI ſubſtituendum monet auctor *der Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 535. recenſetur quoque Pars 1. huius hiſtoriae cum elogio in Tom. 8. *de la Bibliotheque germanique* n. 12. & Pars 2. Tom. 9. n. 3.

(*b*) Supplementum 1. ad hanc hiſtoriam exſtat in Schelhornii *amoenitatibus literariis* Tom. 7. p. 173 - 250. *de conuenientia numerorum Pythagorae cum ideis Platonis, harumque ex illis origine.* Auctor huius tractationis eſt *Iac.* BRUCKERUS quanquam non additum eſt eius nomen.

Supplementum 2. eiusdem auctoris, uaria paralipomena & illuſtrationes complectens, exſtat ap. eundem *Schelhornium* Tom. 8. p. 299 - 337.

Auguſtanus, ut indicant litterae initiales, praefationi ſubiectae.

(1540.) Hiſtoriae anglicanae Scriptores uarii, e *codicibus MStis nunc primum editi. Londini* 1723. in fol. Auctor huius collectionis eſt *Ioſeph* SPARKE, *Praebendarius Peterboroughenſis.* Scriptores, in hac collectione contenti, ſunt 1) *Vita S. Thomae, Cantuarienſis Archiepiſcopi, a Will, Stephanite* conſcripta. 2) *Chronicon Angliae* 3) *Hugonis Candidi, Coenobii Burgenſis Hiſtoria usque ad Henricum* III. 4) *Roberti Svvaphami Hiſtoria coenobii Burgenſis.* 5) *Walteri de Witleſey Hiſtoria coenobii Burgenſis* 6) *Hiſtoriae coenobii Burgenſis continuatio* & 7) *Hiſtoria coenobii Peterboroughenſis, uerſibus gallicis conſcripta.* uid. *Mémoires litteraires* Tom. 14. n. 6. ubi haec hiſtoria recenſetur.

(1541.) Hiſtoria Auentiae plene detectae. uid. uocem *Apologia* n. 1324.

(1542.) Hiſtoria Mediani, in monte Voſago Monaſterii, *Ord. S. Benedict. ex congregat. SS. Vitoni & Hidulſi. Argentor.* 1724. in 4. 2. Alph. pl. 13. conſtat haec hiſtoria ex partibus 4. & recenſetur in part. 6. *der auserleſ.* Theolog. Biblioth. n. 5. & *dans le Journal des Savans* 1725. menſ. Sept. edit. Amſtel. n. 3. Auctor eſt *Humbert* BELHOMME, *abbas huius monaſterii.* Contenta huius hiſtoriae paucis indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1724. p. 984.

(1543.) Hiſtoria fratrum Sportulantium. *Francoſ. & Lipſ.* 1724. in 8. Auctor tantum litteras nominis ſui initiales titulo ſubiecit, nimi-

rum

rum M. G. C. C. eſt autem iſte M. *Godofredus Chriſtoph.* CLAUDIUS, *Paſtor Subſtitutus Pratavienſis*, uti ſe ipſum uocat poſt dedicationem. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1724. p. 647.

(1544.) Hiſtoria Iurisprudentiae Europaeae, *a Iuſtiniano per medium aeuum usque ad noſtrum, Wismariae* 1725. Auctor eſt dominus CAROC, *Syndicus Wismarienſis.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 363. ubi etiam eſt breuis Sciagraphia huius libri.

(1545.) Hiſtoriae ſacrae *libri 7 in uſum ſcholarum & iuuentutis chriſtianae. Londen* in 12. pl. 15. *Guil.* NICHOLS has uitarum deſcriptiones ex *Sabellico* extraxit. uid. *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1712. p. 395.

(1546.) Hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum Iacobitarum. (*a*) *Pariſ.* in 4. 3. Alph. pl. 14. Auctor eſt celebris *Euſebius* RENAUDOT, qui nomen non in titulo, ſed ta-

(*a*) Haec hiſtoria multo uberior, ſolidior & accuratior eſt, quam *Sollerii* opus de hac materia. Agit primum de his patriarchis & eorum antiquitatibus generatim, usque ad tempora Eutychianiſmi ex genuinis documentis orientalibus. Deinde tantum agit de *Eutychianis*, uel *Iacobitis patriarchis* usque ad hodiernum Patriarch. Ioh. *Tubki*, deſcribit accurate priorum hiſtoriam & praeſertim hiſtoriam Iacobi *Zanzali*, a quo Iacobitae nomen ſortiti ſunt. *Seldenum* ſaepe tanquam rerum orientalium minus peritum notat. Promittit etiam peculiarem librum *de fide Iacobitarum & de Neſtorianis* uid. *die Unſch. Nachr.* 1714. p. 997.

men in praefat. poſuit. uid. magnif. Loeſcheri *theolog. annales* 1713. n. 296. p. 177. add. *den Bücher-Saal die 42ſte Oeffnung* p. 385. *Journal des Savans* 1724. menſ. Mart. p. 307. & *Acta erudi-tor. Lipſ. lat.* 1714. p. 489.

(1547.) Hiſtoria critica (*a*) Theologiae Theticae & moralis Magni Theologi Salani. *Francof.* 1724. in 4. Theologus ille eſt b. BUDDEUS, quo inconſulto haec hiſtoria ab anonymo quodam in lucem prodire iuſſa eſt. Quod quidem prorſus laudare ſe non poſſe ait cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 112, ſed nec uituperare omnino, quia nec gloriae, nec lucri, nec commodi priuati, uerum utilitatis publicae cauſa factum. Sane plagium non eſſe. Siquidem auctoris nomen non ſit diſſimulatum, nec tanta bile dignum facinus, quanta in declaratione (1724. in 4. pl. 1. continetur, quam editori oppoſuit, qui in Anti-declaratione ſe non inepte defen-

(*a*) Quae laudanda & uituperanda ſunt tam in hac hiſtoria critica theologiae, quam in Iſagoge theol. uid. ap. Reimann. l. c. p. 113. hic enim laudat hiſtoriam criticam *a ſcriptorum theologicorum copia, uarietate & ordine cum primis, in quo & temporis habita eſt ratio & argumenti. Sed non aeque a ſelectu & circumſpectione & ratione iudicandi, qua auctor uſus eſt, quot enim leuis armaturae milites hic in aciem producti ſunt, omiſſis melioribus? Quot ſcriptorum nomina cum aliis confuſa, corrupta, perperam allata? Quot ſcripta ab auctore non uiſa, non lecta, non diligenter ſatis uerſata, non ad aurificis ſtateram appenſa? Quanto partium ſtudio, quam parce, quam frigide, quam negligenter, quam nihil de nonnullis iudica-tum?*

ſendit, & maculam, ſuo nomini inſperſam, modeſte & neruoſe eluit. Et haec *biga hiſtoriae theologicae*, illuſtriori tamen habitu, inſerta eſt b. Buddei *Iſagogae Hiſtorico-theologicae ad theologiam uniuerſam* &c. *Lipſ.* 1728. in 2. Tomis editae.

(1548.) C. A. G. F. Hiſtoria graeca. (*a*) *Francof.* 1720. in 4. Auctor eſt *Chriſtoph.* ANGELUS, *Peloponeſius*, homo ſimplex & a bonis animi aeque ac a bonis fortunae deſtitutus. Illuſtrator autem D. *Ge.* FEHLAVIUS, *Eccleſiaſtes Dantiſcanus*, uir non indoctus, ſed qui in muſtaceo quaeſiuit laureolam, & uerboſis auctorum teſtimoniis ſuo ANGELO, multisque in proſa & uorſa ad ſe datis elogiis, ſibi lucem poſſe circumfundi exiſtimauit (*b*).

 (1549.)

tum? Praeferenda tamen hiſtoria theologiae moralis theticae, quia in illa plures, quam in hac auctor habuit, qui facem praetulerunt. Et in iis Gebhardum Theodorum Meyerum praecipue, quo quidem aliquatenus eſt dilucidior, ſed itidem infirmior. Robuſtior in Iſagoge hiſtorico-theologica, in qua pleraque, quae in opere hoc imperfecto male tornata ſunt, adhibita lima correcta ſunt & emendata. Verum & omiſſa quam plurima: & in iis ea cumprimis, quae in ſchedis hiſce liberius pronunciata uideri poterant.

(*a*) Genuinus huius libri titulus eſt: *de ſtatu & ritibus eccleſiae graecae* (uid. praef. p. 2. & p. 18.) & hic titulus etiam erat in prima eius editione *Anglicana* graeca & *ſecunda Dantiſcana* graeco-latina 1668. in hac tertia autem titulus non aliam ob cauſam a bibliopola immutatus uidetur, quam ut lectori perſuaderet, hoc opus a priore plane diuerſum eſſe.

(*b*) Sed multa hodie aliter ſe prorſus habent in Graecia,

(1549.) Hollandiae Seelandiaeque comitum ac dominorum Friſiae icones & hiſtoria. Lugd. Batauor. auctor eſt *Adrian.* BARLANDUS. uid. catalog. Biblioth. Haſeanae p. 355.

(1550.) Holmia litterata, (*a*) quae prodiit *Holmiae* 1701. in 4. haec editio recenſetur *in Actis eruditor. lat.* 1702. p. 230. & recuſa eſt ibid. 1707. auctorem habet *Richardum* VON DER HARDT, *Osnabrügenſem*, *Hermanni von der Hardt* fratrem, *antiquarium Holmienſem*. uid. Fabricii *hiſt. bibl. ſuae* part. 5. p. 232. qui cum ſcripto hoc ob ſimile argumentum conferri poſſe ait Antonii Stiernmanni *Aboam litteratam, Holmiae.* 1719. in 4. uid. Strubbergii *indicem Theologor. Lutheranor.* p. 15.

(1551.)

cia, quam ab Angelo deſcripta ſunt, ſermone tamen tam plebeio, ut iudice Alexandro Helladio, Theſſalo-Lariſſenſi *in ſtatu praeſenti eccleſiae graecae* c. 15. p. 229. non niſi cum autodidactorum lingua graecorum comparari poſſit, ideo cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 802. hos uerſus de Angelo pronuntiat:

Vir ſimplex, fortaſſe pius: Sed ſcriptor ineptus
Vult, tentat, peragit: Plurima, pauca, nihil.

(*a*) De hoc ſcripto ita iudicat cel. Reimannus *in catal. literar.* p. 251. *Inſcriptio ſimplex operis praeclari. In quo ſexcenta, reipublicae noſtrae literariae Senatoribus incognita de Suecorum Scriptoribus & ſcriptis editis, ineditis, nouis inuentis, numis, imaginibus, aeri inciſis, naturae miraculis, rebus mechanicis, metallis, lapidibus, tabulis geographicis, bibliothecis, Pinacothecis, numophylaciis & aliis,*

(1551.) Horologium ſacrum. *Bartſae* 1709. in 12. Lippiſchius *in Thorunio Hungarorum, literis deditorum matre* p. 31. Neſcio, ait, utrum *Ioanni* SINAPIO, an alteri tribuendum ſit *Horologium ſacrum*, cui praefixae ſunt acclamationes uotiuae Chr. *Funccii*, M. Abr. *Vechneri*, Mart. *Ridteri* &c. ex quibus colligere licet, SINAPIUM opuſculum hocce *Gorlicii* euulgaſſe.

(1552.) Huetiana, *(a) à Amſterdam* 1723. Collector diſperſorum horum foliorum eſt Abbas OLIVERIUS, qui etiam auctor eſt uitae praemiſſae, cui Pet. Dan. HUETIUS chartas ſuas aſſeruandas reliquerat.

(1553.) Huisburgenſis monaſterii Chronicon *in dioeceſi Halberſtadienſi ab anno* 1080. *usque ad annum* 1121. quod inſertum eſt Tom. 2. p. 533-540. Henr. Meibomii *rerum germanicar. Helmſtad.* 1688. tribus tomis editar. au-

aliis, ad hiſtoriam eruditionis pertinentibus, de quibus in noſtris monumentis literariis ne γρὺ quidem. Et quibus Ioh. Scheſſeri Suecia literata & quae Ioh. Molleri ope eidem acceſſerunt Hypomnemata mirum quantum augeri poſſunt. Utinam ad noſtra usque tempora hoc opuſculum eſſet continuatum & meliore ordine digeſtum.

(*a*) Praeſtat hic liber, gallice ſcriptus, ceteris libris in *Ana*, & eſt in illis eruditio, omnisque dulcedo & lepor. Plura de uſu & praeſtantia *Huetianorum* uid. in cel. Reimanni *catal. literar.* p. 601. ſq. Acuta iudicia de Scriptoribus & Scriptis, rebus & uerbis, ſcientiis & earum Profeſſoribus in illis occurrunt. Verboſe docte & accurate de Huetianis, *Huetii* ſcriptis & aliis rebus, ad eum pertinentibus, agit cel. Stollius in der Nachricht von ſeinen Büchern. p. 678-686.

ctorem habet *Henr.* BASSAEUM, ut iudicat celeb. Reimann. in tract. *de libris genealogicis* p. 106. & Chr. Franciſc. *Paullini*, (qui per aliquod tempus in hoc monaſterio latitauit) ſcribit, *ſe hoc chronicon in MS. ibid. uidiſſe & idem iſtud eſſe, quod Meibomius ſcriptoribus ſuis inſeruit, excepto tamen prologo*, p. 533. *usque ad* 537. *progreditur, & Epilogo, qui ab abbate* XXX. *Conrado de Minda usque ad XXXV Georg. ſcil. Puſtermacker ſe extendens a Iac. Hildeshemio, praeſule* XXXVI. *adiectus*. In eo enim & ipſius *Baſſaei* fit mentio his uerbis p. 539. *Ioh. Stoppel, abbas* XXX *in religionem ſuſcepit Heinricum Baſſaeum Anno* MCCCCLXXXIV. *qui miſſus Ballenſtedium (ad Hercyniam) ibi in Prioratu obiit, quaedam non ſpernenda opuſcula ſuo marte compoſuit* (Sec. XV. & laudem ſingularem ſibi comparauit) hoc chronicon nihil aliud eſt, quam *catalogus abbatum Huisburgenſium* cum breui illuſtratione hiſtorica. Edidit etiam *Baſſaeus genealogiam illuſtriſſ. principum Anhaltinorum*, de qua uerboſe agit cel. *Reimann.* l. c. p. 106.

(1544.) Hypotheſis etymologica de hebraea & affinibus linguis orientis, e graeca lingua deriuandis, quam modeſte expendit *Chriſtian Benedict* MICHAELIS. Auctor huius hypotheſeos, quem MICHAELIS tantum uocat uirum celeberrimum, eſt Hermann VON DER HARDT.

I.

(1555.) Idea grammaticae linguae belgicae.

gicae. Auctor eſſe dicitur *Adrian* VERWER. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1714. p. 175.

(1556.) Idea febris epidemicae, *anni decimi ſexti ab extremo ſeculo Maceratenſi in hac ciuitate ad inſtar aliarum totam Umbriam & Marchiam peruagantium, in duas partes diuiſa in hiſtoricam ſcilicet & philoſophicam. Maceratae* 1718. in 4. pagg. 68. Auctor eſt D. *Anton Severin* BARBAROSSI, qui optimam huius febris deſcriptionem ex Hippocrate ſuppeditaſſe dicitur. Tribuit auctor huius febris originem uermibus & in ſuis obſeruationibus ſequitur ſyſtema *Valliſnieri*. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1719. p. 203.

(1557.) Ieſus agonizans. *Pariſiis* 1716. in 12. hoc ſcriptum confeciſſe dicitur femina quaedam, nomine MURY. Continentur autem in hoc libro praeparationes ad mortem, ad ſingulos cuiuslibet menſis dies, a morte Ieſu deſumtae. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theolog. Sachen* 1717. p. 1089.

(1558.) Imperatorum & Caeſarum uitae cum imaginibus, ad uiuum expreſſis & *cum iconibus conſulum auctus liber, Argentor.* 1534. in 4. Auctor huius libri eſt *Ioh.* HÜTTICH. uid. *catalog. Biblioth. Haſeanae.* p. 566.

(1559.) Index familiarum nobilium (*a*) ducatus Megalopolitani, *ordine Alphabetico con-*

(*a*) Recenſetur hic index & iudicium de illo fertur, in *annalibus litterariis Megalopolitanis* 1722. part. 2. n. 9. quod auctori non arridebit. Huius enim indicem honori & famae

conſcriptus 12 abhinc annis per illuſtriſſimum quendam uirum & iam e MStis in lucem editus, Haſniae 1722. in 8. pl. 5. Auctor huius indicis eſt *nobilis* quidam *Megalopolitanus, Ioachim* de PRITZBUER, *conſiliarius regis Daniae & eques ordinis Danebrocenſis.*

(1560.) Liber de Indulgentia & Iubilaeo, *in quo abuſus Indulgentiarum reprehenduntur, condemnatus eſt Romae* 1687. Auctor eſt VAN HEUSSEN, *Clericus Batavus.* uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 186.

(1561.) Infallibilitatis pontificiae, iuſtis terminis circumſcriptae, explicatio, *Coloniae* (*Venetiis* potius) 1734. in 4. pl. 3. Auctor iſtius explicationis eſt *Hiacynth* SERRY, *Theologus Venetus Pontificius*, cuius ſcriptum recenſetur *in der fortgeſetzten Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1734. p. 691.

(1562.) Infamia emendationum in reliquias Menandri, *Lugd. Batav.* 1710. in 12. pl. 8. Mr. le Clerc in Tomo 24. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* Part. 1. n. 3. perhibet, GRONOVIUM eſſe huius ſcripti auctorem, quod & confirmant auctores *actorum eruditor. Latinor. Lipſienſ.* 1711. p. 39. Patere quoque exinde uidetur, GRONOVIUM eſſe auctorem, quia hic defenditur GRONOVIUS, qui antea in *epiſtola Philellenis* a Clerico refutatus erat.

Ini-

famae familiae ducalis Megalopolitanae detrahere iudicant iſtorum annalium auctores. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 447.

Iniquitas crudelis Synodi Dordracenae. uid. uoc. *Crudelis*.

(1563.) De Initio Imperii Seueri Alexandri Auguſti, *Florentiae*. 1715. in 4. pagg. 250. Auctor eſt *Virginius* VALSECHI, *monachus Benedictini ordinis*, qui in hoc ſcripto duobus aduerſariis reſpondet, recenſetur hoc ſcriptum in part. 1. Tom. 8. *de la Bibliotheque ancienne & moderne* n. 2.

(1564.) Initia eruditionis od. A.B.C. der Gelehrſamkeit. Lipſ. 1705. in 8. Auctor eſt ſumme reuerendus *Valent. Ern.* LOESCHERUS. uid. eius *conatus litterarios*, *Feuſtelii miſcellaneis ſacris & erudit. ſubiunctos* p. 223.

(1565.) Innocentia uindicata, *in qua grauiſſimis argumentis, e S. Thoma petitis, oſtenditur, Angelicum doctorem pro immaculato* (*a*) *conceptu Deiparae ſenſiſſe & ſcripſiſſe* 1695. in fol. 2 Alph. pl. 10. Auctor huius libri eſt *Coeleſtinus ex Marchionibus* DE SFONDRATI, *abbas monaſterii S. Galli* & tandem in numerum purpuratorum eccleſiae romanae patrum (i. e. cardinalium) receptus, laudatus ubique propter erudita opera edita. uid. *acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1696. p. 283.

(1566.) Inſtitutiones philoſophicae ac mathematicae *ad uſum ſcholarum piarum* (*b*) *uoll.*

(*a*) *Simon* SANTAGATA, *Canonicus Bononienſis*, in altero operum ſuorum uolumine 6000 auctores indicat, immaculatam Mariae conceptionem defendentes.

(*b*) Nimirum Tom. I. agit *de Hiſtoria Philoſophiae*, *Logicae*

uoll. 6. in 8. *Florentiae* 1733. auctor eſt P. *Eduard* CORSINI. Contenta horum 6 uoluminum indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1733. p. 620.

(1567.) Inſtitutiones theol. Antiquor. Patrum *(a) Tom.* I. *Romae* 1709. in 8. pl. 18. Collector eſt *Ioſeph Maria* TOMASINI. uid. magnif. Loeſcheri *theolog. annales* 1709. p. 473.

(1568.)

gicae & Metaphyſicae. Tom. II. *de uniuerſali philoſophia naturali.* Tom. III. *de coelo & inanimatis corporibus.* Tom. IV. *de anima & arcanis doctrinis antiquae philoſophiae Magorum, Aegyptiorum, Pythagoraeorum & Platonicorum.* Tom. V. *de philoſophia morali.* Tom. VI. continet *regulas mathematicas & ſupputationes ex optimis ueteribus & nouis Geometris.*

(*a*) Auctoris ſcopus eſt ſecundum ordinem locorum theologicorum tractatus patrum graecorum & latinorum in ſingula loca colligere. Hic tomus continet tractatus *de theologia & religione*, ſpeciatim Tertulliani librum *de praeſcriptionibus*, Gregor. Nazianzeni *orationem de Diſputationibus theologicis & theologia*, it. Vincentii Lirinenſis *Commonitorium* Index praecipuus Tomo ultimo adhaerebit. uid. *die Unſch. Nachr.* 1710. p. 820. quorum auctores iudicant, hanc collectionem fore egregiam, ſi ita continuaretur.

Tom. 2. continet Cypriani librum 3. *teſtimoniorum ad Quirinum*, Baſilii M. *Aſcetica*, eiusd. librum *de iudicio Dei, de uera ac pia fide, & moralia. Romae* 1710. in 8. 1 Alph. 21. pl. una cum uerſione latina. Praemittitur huic Tomo catalogus librorum, ſecuturis Tomis inſerendorum. Quaedam ex hoc Tomo excerpunt auctores *Actorum eruditor. Lipſienſ.* 1711. p. 537.

Tomus 3 prodiit *Romae* in 8. 1712. 1 Alph. pl. 15. uid. *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1714. p. 123. In magnif. Loeſcheri *theolog. annalib.* 1712. p. 114. num. 277. perperam poſitum eſt *Thomaſii* pro *Tomaſini.*

(1568.) Inſtitutionum, ſeu primorum Iuris elementorum D. Iuſtiniani explanatio. *Accedunt nonnulla de iure gallico, ut quomodo ius romanum & gallicum conſentiant, facile dignoſcatur. Pariſiis.* 1724. in 12. uoll. 2. pagg. 459, Auctor eſt DRAPIER. uid. *le Journal des Savans* 1725. menſe Majo n. 8. edit. Amſtelod. Scopus huius libri paucis indicatur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1725. p. 522.

(1569.) Inſtructio uiſitatorum eccleſiae *ad paſtores in Electoratu Saxonico*, quae inſerta eſt Tom. 7. *Tomor. Ienenſ. germanicor.* Lutheri p. 1. cum praef. Lutheri, in qua monſtrat utilitatem eiusmodi uiſitationum. Ipſe LUTHERUS (*a*) huius *Inſtructionis* auctor eſt, uid. *Hiſt. bibl. Fabric.* part. 1. p. 447. (*b*).

(1570.) Introductio breuis ad grammaticam hebraeam Altingianam (*c*) *in uſum aca-*

(*a*) Qui ea, quae uiſitatores IV. Ioan. *Son der Plaunitz*, Hieron. *Schurf*, ICtus, Aſmus *Son Haubitz* & Philippus *Melanchton* obſeruauerant, uel ad uſum transferenda iudicauerant, collegit & in uſum paſtorum edidit.

(*b*) Agitur in hac inſtructione *de doctrina*; 10 *praeceptis, uera chriſtiana oratione, calamitatibus, ſacramento baptiſmi, ſacramento corporis & ſanguinis Chriſti, uera chriſtiana confeſſione peccatorum, de humana conſtitutione eccleſiaſtica, re matrimoniali, libero arbitrio, chriſtiana libertate, Turcorum gente, quotidianis in eccleſia exercitiis, uera chriſtiana excommunicatione, conſtitutione Superintendentium & ſcholis primae, ſecundae & tertiae claſſis.*

(*c*) Qui etiam addidit librum *Ruth* cum *maſorethicis annotationibus hebraice & latine, commentariis Aben Melechi,*

academiae Traiectinae. Traiecti ad Rhen. **1710.** in 8. pl. 15. Auctor huius introductionis eſt *Adrianus* RELANDUS. uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1710. p. 447. quorum auctores opuſculum hoc utile eſſe iudicant.

(1571.) Ionas carmine latine redditus 1721. in 4. pl. 2. per D. H. (i. e. D. *Ioh.* HENNINGES) inſertus eſt *annalib. acad. Iuliae Semeſtr.* 3. n. 6.

(1572.) Italia medii aeui. Auctor huius ſcripti Tomo X. *ſcriptorum rerum italicarum*, a Muratorio editorum, inſerti, eſſe dicitur *Caſp.* BERETTI, *monachus Benedictini ordinis & Lector publicus Pauienſis*, Hic BERETTI tria adhuc ſcripta ſine nomine ſuo addito edidit, in quibus *italiam medii aeui* contra aduerſarios ſuos defendit. Scripta haec adducuntur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1730. p. 82.

(1573.) Iter gallicum. 1691. partibus 3 editum. Auctor eſſe perhibetur AUNOIA, *femina nobilis*, quae gallice ſcripſit & cum Germanis quoque noſtris latinus interpres non ſpernendus communicauit: uidentur tamen ibi multa ex innato Gallorum erga Hiſpanos odio, liberius & acerbius dicta, unde non ſine iudicio legi debet. uid. Gryphius (Chriſti.) in *commentat. de Scriptoribus hiſtoricis Sec.* XVII. p. 178. qui

Iechi, *Abendanae*, *Iarchi* & *Aben Esrae*, quem olim *Carpzouius* Lipſienſis ediderat, ſed huius annotationes, Lipſienſi editioni annexae, hic omittuntur. Principia huius grammaticae abſoluuntur 5 plagulis.

qui & ibid. uaria ſcripta ſimilis argumenti allegat.

(1574.) Iudaeorum excitabulum matutinum, qui liber prodiit *Ebroduni* 1663. in 8. & in cuius titulo auctoris nomen in uerbis *Habite en Sion* per anagramma extrahendum latet, tunc enim comparebit *Jean* BETHISON, quod etiam illuſtris uir Gerard. *von Maſtricht* in literis, 1717. die 30. Ianuar. ad cel. Ioh. *Fabric.* ſcriptis, indicauit. uid. de hoc auctore cel. Ioh. Fabricius *in hiſtoria Bibliothecae ſuae* part. 6. p. 438. ubi uerboſe de contentis & ſcopo huius libri diſſerit. & adde celeb. Wolfii uolumen 4. *Bibliothecae hebraeae* p. 467. qui totum huius libri memorati titulum adducit.

Anima Iudaiſmi iugulata. uid. inter anon. german. uoc. Judenſchafft.

(1575.) Iudicium ſapientum, *ſiue de ἀκριβεία maledici diſputatoris.* Auctor huius ſcripti eſt *Ioh. Paul* SLEVOGT, I. V. D. & P. P. *quondam in academia Ienenſi*, recenſetur & refutatur hoc ſcriptum a Thomaſio *in den monatlichen Unterredungen.*

(1576.) De iudiciis ſecretis in Weſtphalia, aliisque Germaniae partibus olim uſitatis, commentariolus Marquardi Freheri *cum aliis eiusdem argumenti cura I. G. W. iterum editus*, *Helmſtadii* 1663. editor eſt I. GOES, *Weſtphalus.* uid. *catalog. Biblioth. Haſeanae* p. 418.

(1577.) Iudicia de nouiſſimis prudentiae ciuilis ſcriptoribus ex Parnaſſo 1669. in 4.
Auctor

Auctor eſt *Conr. Sam.* SCHURTZFLEISCH, (*a*) Vir naris & auris, ut loquitur cel. Reimann. *in catal. liter.* p. 358. acutae & expurgatae.

(1578.) Iudicium theologicum de Ioh. Tennhardi (*b*) ſciptis in 8. Auctor eſt *Theologus* quidam *Würtenbergenſis*, uir non indoctus, ſed *Tennhardo* ita addictus, ut omnia eius pro diuinis habenda eſſe cenſeat uid. Tobiae Eisleri (*c*) *apologiam Tennhardianam* p. 73.

(*a*) Qui de prudentiae ciuilis ſcriptoribus nonnullis ſapienter & docte & cordate iudicat; Sed inique interdum de quibusdam, ut Sam. *Puffendorffio* n. 8. nimis etiam acerbe de Ioh. Henr. *Boeclero* n. 2. & oppido falſe de Philip. Iacobo *Spenero*. De ſcripto *Boecleri*, quod contra haec iudicia Schurtzfleiſchii ſub nomine *Naſturtii* edidit uid. n. 1883. pſeudonymor. ap. Placc. Scripta pro & contra *Schurtzfleiſchium* continentur in *Actis Sarcmaſianis*, ex quibus illa recenſet cel. Stollius *in der Nachr. von ſeinen Büchern* p. 664. ſq. & multa docte de Schurtzfleiſchii uita, ſcriptis & controuerſia diſſerit.

(*b*) Hic natus eſt 1661. in pago quodam Pegauienſi parentibus ruſticis 1691. Norimbergae tonſor, & capillamentorum fabricator factus, miſſo hoc ſuo duplici opificio, uoce & ſcriptis Theologiam profeſſus, ob ſtili acrimoniam primum in carcerem detruſus, poſtea aqua & igne interdictus, tandem pererrans orbem, mirum quantum a Theologis quibusdam exagitatus eſt, donec 1720. d. 12. Sept. Caſſelis moreretur.

(*c*) Qui illiteratus ſcripſit pro illiterato, nam hic *Eislerus paedotriba* fuit Helmſtadienſis, qui ibi prima elementa pueris impertiuit, & humaniores literas uix primis labris deguſtauit, homo nec malae famae, nec uitae, ut ait cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 738, ſed *Separatiſta & Tennhardo* ita addictus, ut eum θεόπνευϛον, & prophetam & a ſecretis dei fuiſſe, perſuaſum ſibi habuerit.

(1579.) De iuribus reginae (*Mariae Tereſiae Auſtriacae) in Belgium Hiſpanicum, ex gallico in latinum ſermonem conuerſus tractatus. Pariſiis* 1667. in 4. & 12. ex typographeo regio. Auctor eſt *Jean Baptiſte* DU HAMEL. uid. in hac ipſa mea Bibliotheca anonymor. ſub uoce *Traité* n. 1161. ubi ſcriptum eſt, cum hoc conferendum.

(1580.) Iura chriſtiana eccleſiae uindicata. Auctor eſt TINDAL, *Anglus* uid. *Supplementa ad acta eruditor. lat.* Tom. 4. p. 369.

(1581.) Ius canonicum. Primae partis in hoc iure auctor eſt *Richardus* de S. VICTORE, *ſcriptor eccleſiaſticus* ſec. 12. poſt Chriſti natiuitatem. uid. Lambecii *prodromum hiſtoriae litterar. in appendice* cap. 28. p. 287.

(1582.) Ius paſtorum titularium & Eccleſiarum Parochialium ad oblationes, decimas & maxime nouales *contra diſſ. Z. B.* VAN ESPEN, Leodii (Lüttich) & Brüxellis 1716. in 12. *uol.* 1. pagg. 530. *uol.* 2. pagg. 568. Auctores ſunt *Nic.* RICHARD, *S. S. Th. Baccalaur. & Paſt. S. AEgidii Brüxellenſis & Thomas* SAMES, *Aduocatus curiae ſuperioris Brabantiae,* qui reditus paſtorum titularium contra *van Eſpen* defendunt. Recenſetur hic liber menſ. Sept. *du Journal des Savans* 1716. art. 12. unde argumentum & hiſtoria huius libri paucis repetitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 509. add. *Mémoires de Trevoux* 1716. menſ. Aug. n. 5.

De Iuris ciuilis romani origine & progreſſu diſſertatio. uid. uoc. *diſſertatio.* n. 1464.

(1583.) De Iure diſſertatio, quod competit

ſocietati priuilegiatae foederati Belgii ad nauigationem & commercia Indiarum orientalium *aduerſus incolas Belgii hiſpanici* (hodie *Auſtriaci) Amſtelod.* in 4. mai. pl. 3. Auctor eſt A. WESTERVEEN, *Aduocatus ſocietatis priuilegiatae foederati Belgii*, qui ſocietatis iſtius iura optime & maximo cum iudicio defendit. uid. *die* Republyk *der Geleerden.* 1723. menſ. Sept. & Oct. n. 11.

L.

Labadiſmus. uid. inter anonymos germanicos.

(1584.) Lapis, ſiue Petra fidei, *(a) orthodoxis ſanctae eccleſiae filiis ad confirmationem & ſpiritualem aedificationem offendentibus ad lapidem offenſionis & ſcandali, Moſcoviae.* 1728. in fol. Auctor huius ſcripti eſt *Steph.* IAVORSKY, *Metropolita Rezanenſis & Muromenſis.*

De Legum Angliae laudibus. uid. ſub uoce *Anglia.* n. 1303.

(1585.) Lexicon philoſophicum, *ſiue index latinorum uerborum deſcriptionumque ad Philoſophos & dialecticos maxime pertinentium, in duas partes diſtributus. In 1 parte materia philoſophica, ut a Cicerone tractata eſt, ſeruato rerum*

(a) Qui in eodem agit de imaginibus & ſanctis, itemque de defunctorum animabus & Lutherum Caluinumque quam maxime perſtringit. Recenſetur hoc ſcriptum in *actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1729. menſ. Majo n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit*, 1720. p. 478. ſatis uerboſe. b. *Buddeus* huius ſcriptoris calumniis oppoſuit ſcriptum doctiſſimum.

rum ordine continetur; In II uero, quae uocabula a ſcholaſticis, ut aiunt, nouata ſunt, aut barbare & horride uſurpata ab uſitatis & latinis uocibus diligentiſſime ſecernuntur, auctore PLESSIACO. *Hagae comitum* 1716. in 4. Genuinus auctor eſt *Henr.* du SAUZET. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 194. 195. Lexicon hoc ab utilitate & accuratione, quam adhibuerunt typotheti, ualde commendatur.

(1586.) Lexicon philoſophicum, *Roterodami* 1692. in fol. Auctor eſt *Stephanus* CHAUVINUS, frater *Petri* CHAUVINI, famoſi illius Naturaliſtae, uid. cel. Reimanni Verſuch zu einer Einleitung in die hiſtor. litterar. p. 207.

(1587.) Liber iuridicus anonymus, *b. Struvii libro de iure ſacro Iuſtinianeo iunctus*, auctorem habet FOMANNUM. uid. Tom. 2. *obſeruationum Halenſium latin.* obſ. 8. §. 3.

(1588.) De Libertate cogitandi. (*a*) Auctor huius tractatus non eſt *Ioh.* TOLANDUS, *Hibernus*, famoſus Atheus, ut quidam putarunt, ſed COLLINUS, *Anglus.* Prodiit hic liber primum anglice Londini 1713. & in gallicam linguam translatus eſt 1714. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1722. p. 669. COLLINUM cuius auctores equitem *Anglum*, 1729. d. 13. Dec. defunctum, uerum huius ſcripti auctorem

(*a*) Vid. omnino inter anonymos gallicos, a nobis collectos, & his latinis praemiſſos, uocem *Examen du traité de la liberté de penſer*. n. 400. Non confundendus eſt hic tractatus cum tractatu anonymo *de libertate philoſophandi*, quem

ctorem eſſe arbitrantur. add. celeberr. Wolfius *in Biblioth. hebr.* uol.4. p. 36.

(1589.) *Philippi* a Limborch de ueritate religionis chriſtianae amica collatio cum erudito Iudaeo, *Goudae* 1687. in 4. pagg. 364. Contenta huius collationis uid. *dans la Bibliotheque univerſelle* Tom. 7. p. 289. Iudaeus ille, cum quo inſtitutum fuit colloquium in Hiſpania ſeſe uocauit *Don. Balth.* OROBIO, in Batauia autem nomen *Iſaac* OROBIO aſſumſit, & Amſtelodami Medicum egit, ubi etiam paulo poſt hoc colloquium mortuus eſt.

(1590.) Litterae ſecretiores aduerſus philoſophiam Monzambanianam. Auctor huius ſcripti eſt Ioh. Lud. PRASCHIUS. uid. *acta eruditor. Lipſienſia latina* 1687. p. 101.

(1591.) Litterae H. Epiſcopi Maſſilienſis *ad Innocentium Papam* IV. *de obſidione Caſtri de Cadro ab exercitu chriſtiano* anno 1249. Reu. Pat. *de Sainte Marthe* in noua editione *Galliae chriſtianae* putat, auctorem harum litterarum eſſe BENEDICTUM (ſiue *Benoiſt*) & credit, quod olim in ueteribus MStis littera B. his litteris fuerit praefixa, quae deinde cum littera H. eſſet con-

quem *Spinozae* foetum eſſe praeter alios Placcius tradit n. 889. inter anonym. In *Actis Societatis conantium*, quae inſerta ſunt *annalib. acad. Iuliae Semeſtr.* 3. n. 7. continetur *cenſura Sereniſſimae electricis Sophiae in libellum de libertate cogitandi* e MS. ex quo ſcripto apparet, non TOLANDUM, ſed *Anton.* COLLINUM iſtius tractat. auctorem eſſe. cf. *die Unſch. Nachr.* 1715. p. 824. & 1716. p. 888. & 1256.

confuſa & permutata. Hae litterae quoque inſertae ſunt Tomo 7. *Spicilegii d' Ackery* p. 225.

(1592.) Litura amico-criticae monitionis, *calamo ducta* in 4. 1645. Auctor eſſe dicitur *Matthieu* DE MORGUES, *Abbé de Saint-Germain.* uid. le Long l. c. n. 13238. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit, add. etiam *Guido Patinus* Tom. 4. epiſt. 83.

(1593.) Loci communes rerum theologicarum, *ſeu Hypotypoſes theologicae. Witteb.* 1521. in 8. Auctor eſt *Philippus* MELANCHTON, cuius nomen ſubſequentibus editionibus additum eſt. Multa notatu digna de mutatione & uerſionibus horum locorum habet cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 458. & de raritate huius editionis uid. cel. Voigtius *in catal. libror. rarior.* uoc. *Hypotyp.*

(1594.) Logica ſacra & Metaphyſica, *exemplis theologicis illuſtrata. Helmſt.* 1712. in 8. 1 Alph. 2. pl. Auctor eſſe dicitur celebris quondam abbas SCHMIDIUS *Helmſtad.* Sed D. *Kochius* hoc opuſculum propter perſpicuitatem & elegantiam denuo imprimendum curauit, uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 893.

(1595.) Luciani operum nouam editionem, *a Hemſterhuſio ſuſceptam, certis tamen ex cauſis neglectam, perfecit quidam anonymus Batavus*, quem auctor *der Leipz. gel. Zeit.* 1737. n. 30. p. 260. uel DUCKERUM, uel PAUWIUM eſſe cenſet, & ſimul coniicit, ex inuidia Batauorum in merita germanorum factum eſſe, ut

haec editio prius curae cel. GESNERI, *Prof. Goettingenſis* commiſſa, poſtea ad quendam Batauum translata ſit.

(1596.) Ludouicus moriens, carmen *Pariſiis* 1716. in 4. pagg. 10. conſtans, editum. Auctor eſt P. JAMOAYS, qui regulas carminis epici in ſcripto ſuo accuratiſſime obſeruat, recenſetur hoc carmen *dans les Mémoires de Trevoux* 1716. menſ. Dec. n. 11.

(1597.) Lutetia Pariſiorum erudita ſui temporis, h. e. *annorum huius ſeculi* 21. & 22. auctore G. W. S. *Norimbergae* 1722. in 8. pl. 11. Auctor eſt *Georgius* WALLIN, *(a) Suecus*, & linguis orientalibus non leuiter imbutus.

(1598.) Lutherus ante Lutheraniſmum. Fanaticus ille famoſus *Bernhard Peter* KARL materiam ſuppeditaſſe dicitur *Godofredo* ARNOLDO ad hunc librum peſtilentiſſimum. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen.* 1729. p. 1284. Plura uid. ſub *Heraclitus* inter Pſeud.

(1599.) Machiavelliſmus Ieſuiticus. *Amſtel.* 1717. 12. Sunt notiſſima illa *arcana Societatis Ieſu*, quae denuo pſeudonymus *Bened.* GRA-

(a) *Primarius* quondam S. *Theologiae lector Hernoſandii in Angermanlandia*, qui ſumtibus regiis adiutus, multas uiſitauit exteras regiones & conquiſiuit undique ſcriptores rerum orientalium. Conſtat elegantiſſimum hoc opuſculum ex capitibus 9, quorum contenta exhibentur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 429. ubi auctor etiam detegitur. Recenſetur hoc ſcriptum in *actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1722. menſ. Dec. n. 7. cf. infra ſub anon. german. *gelehrter Staat von* Paris.

GRATIOSUS ſub nouo titulo edidit & Ieſuitae Pragenſi, *Ioh. Krauſio*, praemii loco dedicauit pro eius libro, cui tit. *Beytrag zum Lutheriſchen Jubel-Jahr.* uid. *die Unſch. Nachr.* 1717. p. 153. & add. inter anon. germ. uocem *Machiavelliſmus.*

M.

(1600.) Maendelyke Uittrekſels. Auctores huius diarii eſſe dicuntur *Dauid* von HOGSTRATEN, *Medic. Doct. & Praeceptor Amſtelodamenſis*, *Ludvvig* SMIDS & *Ioh.* SCHOBLHOUDER. Hoc diarium autem ab anno 1692-1708. elaborarunt P. RABUS. *Wilh.* SEWEL & *Ioh.* de GAVERN. Conſtat hic liber ex 35. uoluminibus. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 12. 13.

(1601.) Mantiſſa celebrium in Belgio & Gallia ſcriptorum ad *tractatum*, *cui titulus:* Doctrina Louanienſium de Primatu ſq. *Declarationi Cleri Gallicani oppoſita* in 4. *Leodii* 1683. Auctor eſt *Jean Antoine* d' AUBREMONT, de quo adde in hac ipſa Bibliotheca mea uocem *Doctrina*, n.1469. quem librum etiam confecit. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique* n. 2528.

(1602.) Mare maſorethicum infidum, celeberr. Wolfius. uol. 4. *Bibliothecae hebraicae* p. 230. b. *Guſtauum Georgium* ZELTNERUM, *Altorfinum theologum*, auctorem, uel ſaltim promum condum huius ſcripti eſſe iudicat, licet ſub *Dan. Guil.* MOELLERI, *Profeſſoris Altorfini*, tanquam praeſidis, nomine exſtet.

(1603.) Mariae Stuart, *Reginae Scotorum &*

uiduae Franciſci II. regis Galliae hiſtoria. uid. ſub uoce *hiſtoria* in hac ipſa *Bibliotheca* mea.

(1604.) Martyrium Sancti Deſiderii. *Deſiderius* anno 608. ſubiit martyrium. Acta haec impreſſa ſunt in Caniſii *lectionibus antiquis.* Tom. 6. p. 441. ADON autem, *Epiſcopus Vienneuſis*, eſt auctor horum actorum, circa annum 870 exaratorum, & miſit haec acta cum Reliquiis *Deſiderii* per patrem *Berold*, monialibus *S. Galli.* uid. Adrian Valeſius *in Hiſtoria Franciae* Tom. 3. & Le Long in *Biblioth. hiſtorique* n. 4471.

Mechaniſmi applicatio ad Medicinam. uid. *exercitatio phyſico-medica.* n. 1498.

(1605.) De Medicina purganda, *a curarum ſortibus, ubi detecto euacuantium fuco* (in noua editione eſt delecto euacuantium ſucco) *purgationum fraudes & impoſturae ſcandalo artis & artificis opprobrio futurae, reuelantur, datoque partium mechaniſmo, purgandi leges, tempora, rationes emendatae reſtituuntur, ibique tribus ictibus euerberata fermentatione fermentorum obliteratur memoria; tum firmo ſolidorum ſyſtemate ſtabiliuntur, morborum actiologiae ſolidiores & curae. Pariſ.* 1714. in 12. p. 411. & praef. pagg. 103. in hoc ſcripto auctor *Ioh.* HEQUET, M. D. de nouis Medicorum medendi rationibus libere iudicat, auctor detegitur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 548. (quae autem pagina in uolumine meo non exſtabat.) Liber ipſe recenſetur *dans le Journal des Savans* 1715. menſ. Febr. art. 1. & menſ. Majo eiusd. anni art. 4. Noua huius libri editio, praefixo auctoris nomine, prodiit Neapoli

1737.

1737. in 4. Pars 1. pagg. 135. Pars 2. pagg. 168. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1738. n. 20. p. 168.

(1606.) Meditatio ad ſanctionem pragmaticam 1732. Auctor eſt *Gottfr. Ern.* FRITSCH, *Conſiliarius* quondam *Wertheimenſis*, nunc autem, ſi recte memini, cauſſas aulae Saxo-Vinarienſis sereniſſimae agens in aula Caeſarea. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. n. 64. p. 576.

(1607.) Meditatio C. A. H. *ad reſponſiones Fabricii de Pantomimis & Mimis, quas adiecit Octauii Ferrarii diſſertationi, in iisque nonnemini ad dubia de orthographia latina reſpondit.* Auctor meditationis huius eſt ſumme reuerendus *Chriſtoph. Auguſtus* HEUMANNUS; *Ferrarii* diſſertatio cum *Fabricii* reſponſionibus prodiit *Guelpherbyti* 1714. in 8. pl. 4. & recenſetur in *Actis eruditor. Lipſienſ. latinis* menſ. Ianuar. n. 4. HEUMANNI autem celeberr. *meditatio* ibidem recenſetur n. 5. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1715. pag. 6.

(1608.) Meditationes ad capitulationem Ioſephi. Recenſentur hae meditationes in part. II. *der hälliſchen* Bibliothec. Auctor earum eſt MÜLDLERUS, *conſiliarius* quondam *intimus Dresdenſis* (cf. ſupplementa *ad Acta eruditorum lat.* Tom. 5. p. 152.) Inſerta autem ſunt quaedam his meditationibus, ut ibi refertur, a duobus uiris, qui ſunt THOMASIUS & GUNDLINGIUS.

(1609.) Meditationes ad inſtrumentum pacis caeſareo-Sueuicum, *ſpecimina* 10. *Specimen* 1. 1706. *Specimen* 2. & 3. 1707. *Speci-*

men 4 & 5. 1708. *Specimen* 6 & 7. 1709. *Specimen* 8. 1710. *Specimen* 9. 1711. 9. Alph. pl. 11. *Specimen* 10. 1712. Auctor eſt *Henric.* de HENNIGES, *legatus ſecundus*, uel *inferior regis Boruſſiae.* uid. *ſupplementa ad acta eruditor. Lipſienſia latina* Tom. 5. p. 151. 152. *und die neue* Bibliothec Tom. 3. p. 29. Elegans eſt illud opus, quod multa perrara & curioſa continet, communicata ceteroquin nonniſi cum maximis quibusque miniſtris.

(1610.) Meditationes ad capitulationem Ioſephi. in 4 *Halae* 1711. Auctor harum meditationum itidem eſt ex multorum ſententia perilluſtris de HENNIGES, *Potentiſſ. Boruſſ. regi conſiliis intimis & legationibus Ratisbonenſibus.* uid. *ſupplementa ad acta eruditorum Lipſienſ. latina* Tom. 5. p. 152. Vide paulo ante de MÜLDLERI *meditationibus ad capitulationem Ioſephi*, quas a meditationibus HENNIGESI diuerſas eſſe apparet ex ſupplementor. *ad acta eruditor.* l. c.

(1611.) Meditationes philoſophicae de Deo, Mundo & homine. 1717. (Francof. in 8.) Auctor eſt *Theodorus Ludov.* LAU. uid. celeb. Stollii *introduct. ad hiſtoriam litterariam* p. 495. (*a*) & illuſtrem Struuium *in introduct. in notit. rei litterar.* cap. 9. §. 15. p. 814. Item b. Co-

(*a*) Celeb. Stollius l. c. hunc uirum alioquin ingenioſum uocat & monet, meditationes has ſtatim fiſco adiudicatas, adeoque raras eſſe, & auctorem indicare, quod hae medi-

b. Colerum in notis ad l. c. adde Thomaſium *in den Juriſtiſchen Händeln* Tom. 1. caſu 24. p. 233. 258 *(a)*.

(1612.) Meditationes, Theſes, Dubia Philoſophico-Theologica. *(b) Freyſtadt.* 1719. in 8. pl. 3. Auctor eſt *Theodor. Ludou.* LAU, *conſiliarius* quondam *aulicus in Curlandia. & Director conſilii ſecreti (des* Cabinets) uid. magnif. Loeſcheri *theolog. annales* 1719. n. 247. p. 579. *und die Unſch. Nachr.* 1719. p. 1096.

(1613.)

---

meditationes tantum ſint prodromus operis cuiusdam uerboſioris, per quod forſitan *meditationes*, numero ſequente adductas, intelligit. Ceterum auctorem *Atheis* & *Pantheis* accenſet, & uarias quasdam eius locutiones impias notat.

(*a*) Thomaſius cel. l. c. hiſtoriam ſacerrimi huius libri tradit & ſimul addit *reſponſum facultatis iuridicae academiae Halenſis cum rationibus decidendi & dubitandi*, in quo hoc ſcriptum cum ſuo ſcriptore Atheiſmi lue laborare decernitur, aliudque ſchediaſma apologeticum, ab auctore transmiſſum, cum additionibus ſuis examinatur atque refutatur.

(*b*) Auctor putat, *Carteſianiſmum* & *Scepticiſmum* ad ueritatem perducere, omnes libros tolerandos cenſet, & optandum eſſe, ut ille de tribus impoſtoribus imprimeretur p. 3. non dari librum, per ſe impium & atheiſticum, ſed tantum ex aliorum, hypotheſi & opinione, non dari Atheiſmum, p. 4. deum uocari poſſe animam mundi, illos, qui A. C. & Form. Concord. ſequerentur, eſſe coecos & mente captos, ut Iudaei & Papiſtae p. 5. nullam opinionem eſſe falſam, ſed tantum magis ueram, quam alteram p. 6. externe tantum religioni adhaerendum eſſe. Simulationem religionis licere, etiam ſi quis turcam, uel ethnicum ſimulet p. 14. myſteria chriſtianae religionis comprehendi

(1613.) Memoria eruditorum in Suecia r diu ua, *cum praefatione editoris* C. N. B. D. in 8. *Roſtoch.* 1729. Laborem potiſſimum ſuum ad hoc ſcriptum contulit *Ioh.* ROSENADLER, alias UPMARCK uocatus, laudatur haec collectio propter eloquentiae flores, paſſim inſperſos. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1729. p. 863.

(1614.) Memorialia Thuringiae 1684. in 4. Auctorem eſſe putant PFEFFERKORNIUM. uid. Chriſti. Gryphius in *commentat. de ſcriptoribus hiſtoricis* Sec. XVII. p. 83. qui & uaria adhuc alia ſcripta, de *Thuringia* agentia, adducit l. c.

(1615.) Mercurius quadrilinguis, *ſeu diatriba de compendioſa & facili linguam ebraicam & chaldaicam condiſcendi ratione. Baſileae* 1637. in 8. Auctor huius Mercurii eſt *Ioh.* BUXTORFIUS, *filius* (*a*) uti patet ex praefat. *conſilii* eiusdem *uniuerſalis*, quod adhaeret *epitomae grammaticae* eius

---

hendi poſſe p. 16. omnes chriſtianas religiones ueras eſſe & ſaluificas, p. 19 optimam religionem eſſe, quae nullis ſymbolis alligata, & in qua omnes opiniones tolerarentur p. 20, 21. Iudaeos & Turcas ſaluatum iri p. 21. ſq. quod auctor multis probare contendit p. 22. paradoxum habet, mortuos nimirum in planetas & deinde ulterius translatum iri.

(*a*) Notari meretur hoc uel ideo, quia ille, qui uarias uariorum diſſertationes, *de ſtudiis inſtituendis* in Belgio nuper duodecima librorum forma editas, collegit, item *Eduardus Leighius* in praefat. criticae ſacrae V. T. in notis adiectis litt. (p) nec non *Adam.* RECHENBERGIUS in tract. *de ſtudiis academicis* p. 273. perperam *Mercurium*

eius *hebraicae*, ubi *Buxtorſius* ipſe palam profitetur, ſe eſſe auctorem huius ſcripti.

(1616.) Mercurius Gallo-belgicus. Primus eius libri Auctor fuit *Ioh.* RICHERIUS, *bibliopola.*

(1617.) Mercurius Ieſuiticus 1631. Auctorem habet *Iacobum* GODOFREDUM.

(1618.) Mercurius Helueticus 1634. editus, a *Friderico* SPANHEMIO exaratus eſt.

(1619.) Mercurius Luſitanus, 1643 per dominum de GRENALLIE ἀνωνύμως publicatus eſt. uid. de his 4 Mercuriis Baylii *reponſe aux queſtions d'un provincial* cap. 46.

Meteorologia parallela Ulmenſis. uid. Specimen hyometriae curioſae.

Mirabilis mirabiles caſus. uid. inter anon. germ. uoce. *des Wunderlichen.*

(1620.) Miſcellanea analytica de ſeriebus & quadraturis. *Acceſſere uariae conſiderationes de methodis comparationum, combinationum & differentiarum, ſolutiones difficiliorum aliquot problematum, ad ſortem ſpectantium, itemque conſtructiones faciles orbium Planetarum, una cum determinatione maximarum & minimarum mutatio-*

---

um quadrilinguem Gasbari SCIOPPIO tribuunt. uid. M. Burclini diſp. *de linguae teutonicae, latinae, graecae atque ebraeae addiſcendarum facili ratione* p. 14. Deceperunt hos tres uiros editiones huius *Mercurii* 1645 & 1658. in 12. apud Batauos, quibus perperam nomen Gaſp. Scioppii praefixum eſt. uid. Placcius n. 2461 inter Pſeudonymos. Titulus libri Buxtorfiani totus eſt: *Mercurius quadrilinguis, hebraica, graeca, latina & germanica lingua.*

tionum, quae in motibus corporum coeleſtium occurrunt. Londini 1730. in 4. 1 Alph. pl. 10. Auctor huius libri eſt celeberrimus MOIVRE. Recenſetur hic liber in *actis eruditor. Lipſienſ. latin.* 1731. menſ. Octob. n. 11.

(1621.) Miſcellanea Philologica, Philoſophica & theologica, *ex antiquitate eruta. Amſtel.* 1693. in 4. Auctor eſt *Carolus* de MAITS, *Prof. Theol. Ultraiectinus*, cuius ſub nomine primitus prodierant 1650 ſub tit: *Sylua quaeſtionum inſignium*, ubi tamen praefatio 2 plagularum eſt, in recentiori editione omiſſa. Verum non noua uidetur editio, ſed recens ſaltim titulus, ab auaro bibliopola ueteri editioni praefixus, ut curioſis emtoribus imponeret.

(1622. α) Miſcellanea Duisburgenſia *ad incrementum rei litterariae omnis, praecipue uero eruditionis theologicae publicata. Amſtel. & Duisburgi* 1732. in 8. 1 Alph. 1 pl. Auctor eſt *Daniel* GERDES, *D. & Prof. Th. Duisburg.* Contenta 1 & 2 faſciculi horum miſcellaneorum indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1733. n. 29. p. 251 & 252. Contenta 3 & 4 faſciculi ibid. 1734. p. 763. Contenta faſc. 2 Tomi 2 proponuntur ibid. p. 844. Faſciculi 2 priores Tomi 1 recenſentur in nouis Actis eruditor. 1734. menſ. Febr. n. 8. Faſciculi 3 Tomi 2 contenta indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1736. p. 155. it. contenta faſciculi 4. ib. p. 156. Tomi 1 faſciculus 3 & 4 recenſentur in *ſect. 1. ſupplementor. ad noua acta eruditor. lat.* n. 16.

(1622. β) Miſcellanea graecorum aliquot ſcripto-

ſcriptorum carmina cum uerſione latina & notis. *Londini.* 1722. in 4. mai. pl. 26. ſeleĉtiſſima haec ſunt antiquorum poetarum graecorum carmina, ſplendide impreſſa, adieĉtis Anonymi iſtius, i. e. MAITTAIRII celeberrimi notis. (*a*).

(1623. α) Miſcellanea Phyſico-mathematica. *Erfurti.* Editor eſt D. *Andreas Elias* BÜCHNER. Annus 1729. horum miſcellaneorum, qui prodiit *Erfurti* 1733. in 4. 4. Alph. pl. 8. 2 fig. aen. recenſ. in *nouis actis eruditor.* 1734. menſ. Iunio n. 8. Inceperunt haec miſcellanea 1727. & 4 anni 1727, 1728, 1729, 1730. explent 2 ſpiſſa uolumina in 4.

(1623. β) Miſcellanea Tigurina, *edita & inedita, uetera, noua, theologica, hiſtorica* &c. *Tiguri* in 8. 1722. *Specimen* 1-6 partis 3 horum miſcellaneorum prodiit 1724. Auĉtor horum miſcellaneorum eſt *Ioh. Iac.* ULRICH, *Prof. Ethices & Paſtor Orphanotrophei Oetenbacenſis.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 970-973. ubi etiam contenta quatuor colleĉtionum ex iſtis miſcellaneis indicantur breuibus. add. *die fortgeſetz-*

(*a*) Recenſetur labor, his carminibus impenſus in *der Republyk der Geleerden* 1722. menſ. Iul. & Aug. n. 9. non ſine laude. Alia recenſio exſtat *dans la Bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 18. part. 1. n. 6. & exinde *in den Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 105. recenſetur itidem hic liber *in actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1723. menſ. Sept. n. 8. & *dans le Journal des Savans* 1726. menſ. Majo n. 4. ubi typothetorum diligentia in his carminibus probata, laudatur.

ſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen. 1723. p. 101. ubi tituli argumentorum, in his miſcellaneis pertractatorum, indicantur & continuatur hic index ibid. 1724. p. 103.

(1624. α) Miſcellanea Berolinenſia. Quaedam ad haec miſcellanea contulit *Maturin Veyſſiere* LA CROZE; quosdam articulos illis inſeruit illuſtris LEIBNITZIUS, qui indicantur in eius uita, a *Fontenellio* ſcripta, & uerſioni germanicae eius *Theodiceae* addita p. 971. ſq.

(1624. β) Miſcellaneae obſeruationes in auctores ueteres & recentiores, *ab eruditis Britannis edi coeptae cum notis & auctario uariorum uirorum doctorum Vol.* 2. *Tom.* 2. *Martium* & *Aprilem menſem complectens. Amſtel.* 1733. Auctores harum obſeruationum celebres critici BURMANN & DRAKENBORCH eſſe dicuntur. Recenſentur hae obſeruationes in Sect. 10. *Actor. eruditor. nouor.* menſ. Sept. 1733. n. 9. Pars 2 & 3. Tomi prioris harum obſeruationum recenſentur in Sect. 11. *nouor. actor. eruditor.* 1733. n. 6.

De Miſſa pro doctrina Lutheri *contra Cardemoy diſſertatio.* uid. uocem *diſſertio* n.

(1625.) Miſſale (*a*) eccleſiae Meldenſis (*b*). *Paris* 1710. in fol. 210. pl. Epiſcopus *Jean*

(*a*) Plurimi epiſcopi Galliae fabuloſa antiqua Miſſalia correxerunt, quod & in hoc factum eſt, ex quo fabulae ſecundum hiſtoriam eccleſiaſticam, quae de illis tacet, reiectae ſunt, & ſtilus latinus emendatus eſt.

(*b*) Corrector uaria in hac editione mutauerat, & uocem

Jean LHUILLIER hoc Miſſale 1492. primus imprimendum curauit, Epiſcopus Meldenſis, *Louis* de BREZE' emendauit, & 1642. epiſcopus *Dominicus* SEGUIER emendatius adhuc edidit. Nouam emendationem ſuſcepit celebris BOSSUET, & eius Succeſſor *Henry* THIARD DE BISSY perfecit. uid. *die Unſch. Nachr.* 1710. p. 247.

(1626. *a*) Monumenta pietatis & literaria (*a*) uirorum, in republica & literaria illuſtrium, ſelecta. *Quorum pars prior exhibet collectanea Palatina, quae ad illuſtrandam Hiſtoriam Eccleſiae Palatinae cumprimis faciunt. Poſterior eruditorum, ſuperioribus duobus ſeculis celebrium, epiſtolas, nondum editas, comprehendit, in quibus memorabilia multa illorum temporum occurrunt, cum annexo indice rerum contentarum. Francof. ad Moen. ap. Io. Maximil. a Saude* anno 1702. in 4. Editor praecipuus eſt D. *Ludou.*

---

cem *Amen* in illis locis poſuerat, ubi non eſſe debebat, quamobrem epiſcopus peculiari mandato diſſenſum ſuum teſtatus eſt, ſed prodiit contra hoc mandatum *Lettre ſur les Amen du Miſſel de Meaux* in 4. pl. 2. in qua haec mutatio defenditur exemplis optimorum reformatorum Miſſalium, quanquam epiſcopus ad contrariam totius eccleſiae conſuetudinem prouocauerat.

(*a*) Cel. Stollius *in der Nachr. von ſeinen Büchern* p. 114-117. praecipua contenta horum monumentorum maxime notabilia & curioſa indicat, praefationem lectu dignam uocat, ſed ſimul dolet, haec monumenta non maiori accuratione impreſſa & indice rerum deſtituta eſſe. Cum illis, quae cel. *Stollius* attulit, conferenda ſunt a celeb.

dou. Chriſti. MIEG, qui eo tempore *Marpurgi*, deinde autem *Heidelbergae Profeſſor Theol. Ord.* fuit. Iuuit autem illum in hoc labore D. NEBEL, *Prof. Medic. Marpurgenſis.*

(1626. β) Monumenta uaria inedita originem ſuam debent FELLERO, doctiſſimo quondam *Secretario Vinarienſi.* uid. b. Coleri notas ad illuſtris Struuii *introductionem in notitiam rei litterariae* p. 546.

(1627.) Motiuum iuris. Auctor huius ſcripti eſt QUESSNELLIUS, *Ianſeniſtarum partibus fauens.* uid. Eleutherii *epiſt. ad Norbertum d' Elbecque* p. 36.

De mundi fabrica Chronicon, ſiue EPITOME. uid. ſub uoc. *Chronicon.* n. 1377.

(1628.) Mundus alter & idem ſ. *terra auſtralis incognita antehac.* Placcius inter Pſeudonymos n. 1740. hunc librum ſub nomine *Mercurii* BRITANNICI prodiiſſe dicit & auctorem uocat *Ioſephum* HALLUM, *epiſcopum Noruicenſem.* Sed *Gratianus Agricola* Auletes in parte 2. der ſonderbahren Reiſen in unbekannte Länder *Albericum*

Reimanno *in catal. literario* p. 444 - 448. prolata, qui praeſertim docet, in his monumentis agi *de Sylburgii Catal. MStorum graecor. in Bibl. Palatina*, de Altingii *Hiſtoria eccleſ. Palatina, de antiquitatibus Palatinis*, de Scioppii *perſona, ſcriptis exegeticis, polemicis, politicis, doctrina, dictis, arcanis Ieſuiticis* &c.

ricum GENTILEM (*a*) auctorem huius libri eſſe cenſet uid. cap. 3. ubi pluribus de auctore huius libri agitur. Praeter editionem, a Placcio adductam, anni 1643. hic liber etiam prodiit *Ultraiecti* 1648. in 12. uid. *catalog. Biblioth. Arnoldianae* part. I. p. 157. neſcio igitur, num forſitan *Ioſephus* HALL ſit tantum editor huius libri, quem ſub nomine *Mercurii* BRITANNICI publicauerit, ideo a Placcio pro auctore habitus, & *Albericus* GENTILIS auctor, aut an *Auletes* indicauerit falſum nomen.

Muſeum hiſtorico-philologico-theologicum. uid. ſupra ſub tit. *Bibliotheca Hiſt. Phil. Theol. Brem.* n. 1349. not. (b).

Myſteria politica. uid. uocem *Admonitio.* n. 1292. (*a*).

(1629. *a*) Mythologiae chriſtianae, ſiue uirtutum & uitiorum uitae hum. imaginum *libri* 3.

(*a*) Reimannus celeb. *in hiſtoria literaria german. noua* part. 3. *im dritten Hauptſtucke* p. 58. ignorat auctorem ſcripti, cui tit: *mundus alter & idem*, dicit tamen, ex *Naudaeo* apparere, huius libri auctorem eſſe Anglum. Scriptum autem ipſum Satyram in perditos illius ſeculi mores, in qua auctor ad politicorum honeſtorum horrorem deſcripſerit *Poneropolin, oder Schalckſtadt*. De hoc libro ipſe Naudaeus *in Bibliographia politica* p. 37. ſcribit edit. Francof. *dum auctor ſingulas ſtationes ſingulis uitiis aſſignat, gentesque illas incolentes ac loca ipſa contorticulatis ingenioſe fictisque ex cuiusque rei natura uocibus appellat. non inepte meo iudicio Poneropolin inſtituit, quae ad hilaritatem non minus homines excitare, quam ad uirtutem inflammare poſſit.*

bri 3. *Argentorati* 1619. in 12. pagg. 352. Auctor eſt *Ioh. Valent.* ANDREAE uid. das 16. Stück der Thomaſiſchen Bibliothec n. 1. ubi prima pars mythologiae recenſetur. cf. das 17. Stück Bibliothecae cit. n. 2. ubi 2 pars, und des 19. Stück n. 1. ubi tertia pars recenſetur. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1717. p. 836. Placcius inter ſcripta *Ioh. Valent.* ANDREAE anonyma, huius mythologiae non meminit.

(1629.β) Mythologica *(a)* opuſcula, phyſica & ethica, *gr. & lat. Amſtel.* 1688. Editor eſt *Thomas* GALE, qui & praefationem de ſcriptoribus hisce mythologicis praefixit, atque omnes hos ſcriptores, exceptis Eratoſthene & Homeri uitae auctore, paucis, ſed eruditis notis illuſtrauit.

N.

(1630.) *Narratio de eccleſiaſtica hiſtoria, quae Magde-*

(*a*) Sunt autem illi ſcriptores mythologici 1) Palaephatus *de incredibilibus*, 2) Heraclitus *de incredibilibus* 3) anonymus *de incredibilibus* 4) Eratoſthenis *Cataſteriſmi* 5) Phurnutus *de natura deorum.* 6) Salluſtius *de diis & mundo* 7) Homeri *uita* 8) Heraclidis *Allegoriae Homeri.* 9) Ocellus Lucanus *de uniuerſi natura* 10) Timaeus *de anima mundi & natura*, 11) Theophraſti *notationes morum* 12) Demophili *ſimilitudines*, 13) Democratis *ſententiae*, 14) Secundi *ſententiae.* 15) Sexti *ſententiae.* 16) *Fragmentum ex quorundam Pythagoreorum libris.* De ſingulorum horum auctorum uita, ut & de Thomae GALE uita pauca tradit cel. Ioh. Fabricius in *Hiſt. biblioth. ſuae* part. 6. p. 259. ſq.

Magdeburgi contexitur contra Menium (a) & Scholaſticorum Wittebergenſium epiſtolas, a gubernatoribus & operariis eius hiſtoriae edita, cum reſponſione ſcholaſticorum Wittebergenſium ad eandem. 1558. in 4. 6. pl. Subſcripſerunt huic narrationi Ebelingius *Aleman*, Conſul, Martin. *Copus*, D. Medic. M. Ioh. *Wigandus*, Paſtor ad S. Hulderieum, M. Matthaeus *Iudex*, Verb. Diu. Miniſter ibid. qui cum Flacio gubernabant hanc hiſtoriam eccleſiaſticam. Sed WIGANDUS ſolus auctor huius narrationis eſſe cenſetur uid. *Reſponſionem Scholaſticorum* pl. B. iii. b.

(1631.) Noctes Caſimirianae, *Coburgi* 1701. in 4. Auctor eſt magnif. *Ern. Salomo* CY-

(a) Hic propter procraſtinatum opus huius hiſtoriae uaria ſcommata effuderat in der Verantwortung, warum er ſich von den Theologen der chriſtl. Kirchen nicht habe abſondern, noch an den Läſterer Illyricum hängen wollen. Huic *Menio* accedebant quidam *Scholaſtici Wittebergenſes*, ut ſe uocabant, itidem auctores iſtos uellicantes propter opus retardatum. Rationem igitur morae reddunt Centuriatores, & praeſertim *Flacium* defendunt, quod nullam fraudem in diſpenſanda pecunia commiſerit. Scholaſtici illi praeſertim *Wigandum* & Matthaeum *Iudicem* perſtringunt, itemque *Flacium.* Locum ex illorum ſcripto, de immoderata eorum uehementia teſtantem, adducunt auctores *der Unſch. Nachr.* 1710. p. 661. ſq. & dicunt, nihil ueritati magis conuenire, quam uerba huius ſcripti ultima, ubi iſti *Scholaſtici* (qui Theologi ſuſpecti erant & odium ſuum tantum erga Flacium in ſuam ipſorummet ignominiam prodebant) ita finiunt. *Perſcriptum Wittebergae in canicularibus, ut uidetis, in maximis caloribus. Neque enim meminimus maiores.*

PRIAN. *(a) in Gymnaſio Coburgenſi eo tempore* P. P. nunc *Conſiliarius eccleſiaſticus & Praeſes Vicarius Saxo - Gothanus.*

(1632. Nomina & ordo Magiſtrorum *ſacrae Facultatis Theologicae Pariſienſis, qui habent ius in comitiis eiusdem Facultatis ab anno* 1654. *ad annum* 1712. *cum indice alphabetico* in 4. *Pariſiis* 1712. hunc catalogum confecit *Louis Ellies* DU PIN, *Doctor Theologiae & membrum Facultatis Theologicae Pariſienſis.* uid. le Long l. c. num. 16926. qui in numeris antecedentibus etiam & ſequentibus multa ſcripta, de *Theologis Pariſienſibus, academia & Sorbona Pariſienſi* agentia, adducit. Prima huius ordinis editio prodiit menſe Iunio 1678. in 4. *alius* ordo ab anno 1654-1683. prodiit in 4. *Pariſiis* 1683. *alius* ab anno 1646-1701. in 4. *Pariſiis* ap. *Joſſe* 1702.

(1633.) Noriſius aut Ianſenianus, aut non Auguſtinianus, *Rothomagi* 1699. Librum hunc a ſe compoſitum fatetur, editum a ſe negat P. *Gabr.* GERBERON. uid. *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(1634.) Notae ad cenſuram, editam nomine Facultatis Pariſienſis Theologicae *in opus, quod inſcribitur: Hiſtoria uniuerſitatis Pariſienſis* in 4. *Pariſiis* 1667. Auctor eſt *Ceſar Egaſſe* DU BOULLAY, qui has notas defenſionis loco fecit contra *cenſuram Facult. Theol.* quae

(*a*) Inuitat auctor in hoc ſcripto eruditos in muſeum ſuum, ut ibi ſingulis ſeptimanis die Sabbathi ſermones de *rebus theologicis, Hiſtoriae literariae & rei numariae* conferant.

quae prodiit in fol. *Pariſ.* 1667. Hiſtoria autem *Uniuerſitatis Pariſienſis* a Carolo imperatore usque ad annum 1690. per BULLAEUM (*Ceſar Egaſſ*) *Uniuerſitatis Hiſtoriographum*, edita eſt *Pariſiis* 6 uoluminibus in fol. 1665-1673. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 16854. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus multa ſcripta adducit, *de uniuerſitate Pariſienſi* agentia.

Notae & animaduerſiones ad D. Vechneri orationem ſuper Ioh. 1. v. 1-15. uid. tit. *Bilibra ueritatis* n. 1353.

(1635.) Notae ad auctores, in uſum Delphini editos, a uariis confectae ſunt, nimirum notas ad *Apuleium* collegit *Fleury*, ad *Gellium*, Iacobus *Prouſt*, Ieſuita; ad *Aurelium Victorem*, uirgo *la-Fevre*; ad *Virgilium*, Carolus de *Rué*, Ieſuita; ad *Boethium*, Mr. *Cally*; ad *Caeſarem*, *Goduuinus*, ad *Catullum*, *Tibullum*, *Propertium*, abbas *du Bois*; ad *Ciceronis epiſtolas ad familiares*, *le Quartier*, Ieſuita; ad *Ciceronis orationes*, *Merouille*, Ieſuita; ad *Panegyricos antiquos* Iacobus *de la Beaune*, Ieſuita; ad *Claudianum*, *Pironius*, ad *Dictyn Cretenſem* & *Daretem Phrygium*, Mademoiſelle *de la Fevre*, eadem quoque notas ad *Eutropium* confecit; ad Sext. Pompeium *Feſtum* & Marcum Aurelium *Flaccum* Mr. *Dacier*; ad *Prudentium*, Stephanus *Chamillard*, Ieſuita; ad Cornelium *Nepotem*, Mr. *Curtin*; ad *Florum*, Anna *Fabri*; ad *Horatium*, Mr. *des Prex*; ad *Iuſtinum*, *Cantelius*, Ieſuita; ad *Iuuenalem* & *Perſium* Mr. *des Prex*; ad *Lucreti-*

um, du *Fay*; ad *Manilium* idem; ad *Martialem*, *Coleſſonius*; ad *Ouidium*, *Criſpinus*; ad *Phaedrum*, *Danetus*; ad *Plautum*, de *Loeuvre*; ad *Plinii hiſtoriam naturalem*, *Harduinus*, Ieſuita; ad *Curtium*, P. *Tellier*, Ieſuita; ad *Salluſtium*, *Criſpinus*; ad *Statium*, *Berauld*; ad *Suetonium*, *Babelonius*; ad *Tacitum*, *Pichon*; ad *Terentium*, *le Camus*; ad *Liuium*, *Duiatius*; ad *Valerium Maximum*, *Cantelius*, Ieſuita; ad *Vellejum Paterculum*, *Riguex*, Ieſuita. uid. *Bibliotheque curieuſe & inſtructive* Tom. 2. p. 153. & 154.

(1636.) Notae ad Montfauconii itinerarium italicum. Auctor harum notarum eſt *Franc.* FICORONIUS. uid. Ioh. Clerici *Bibliotheque choiſie* Tom. 22. p. 56.

(1637.) Notarum ad Inſcriptionem Sigeam appendicula, *addita a Sigeo altera Antiochi Soteris Inſcriptione* in fol. pl. 4. Auctor notarum illarum eſt CHISHULL, qui etiam 1721. *Londini* edidit *antiquiſſimam inſcriptionem graecam cum notis*. Recenſetur hoc ſcriptum & auctoris ſcopus indicatur in *actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1727. menſ. Nou. n. 8. add. *die Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 1053.

(1638.) Notae breues in XXXI Propoſitiones damnatas 1691. Auctor eſſe dicitur I. Libert HENNEBEL, perſtringitur papae romani condemnatio propoſitionum illarum, tanquam iniuſta. Liber in papatu prohibitus eſt. uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 187.

(1639.) Notitia auctorum ueterum aureae praeſertim & argenteae aetatis. *Ienae* in 8. 1710.

1710. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur *Mich.* RICHEY. uid. celeb. Hallbaueri Einleitung zum lateiniſchen Stilo p. 5. & magnificum Walchium *in hiſtoria critica latinae linguae* p. 10.

(1640.) Notulae in Nunneſii notas, doctiſſimarum harum notularum CASAUBONUS auctor eſſe cenſetur. uid. Menagii *Anti-Bailletum* Tom. I. p. 170. & Morhof. in *polyhiſtore* lib. 4. c. 6. §. 4.

(1641.) Noua obſeruata & inuenta circa ferrum & ignem *& praecipue circa naturam ignis elementarem, una cum noua Camini inuentione. Amſtelod.* 1721. in 8. pl. 4. Auctor eſt *Emanuel* SWEDENBORG, *Aſſeſſor collegii, dirigentis & diiudicantis res metalli fodinarum Sueciae*, qui in hoc ſcripto docet, quomodo facillime ferrum poſſit reddi mollius & felicius tractari, item qua ratione conſtrui queat fornax, paruo ligni numero magnum emittens calorem. uid. *Acta eruditor. Lipſienſia lat.* 1722. menſ. Aprili n. 8. ubi hoc ſcriptum recenſetur.

(1642.) Noua literaria Heluetica confecta ſunt a *Ioh. Iac.* SCHEUCHZERO, *Doct. Medicinae*, qui in his nouis agit de ſcriptis, intra & extra Heluetiam editis. Coeperunt autem edi iſta noua 1702.

(1643.) Noua literaria latina Lipſienſia, quae inceperunt 1715. exarauit Prof. M. *Ioh. Gottlieb* KRAUSIUS, & in eius abſentia *Ioh. Erhardus* KAPPIUS Partem 35 usque ad 67 confecit.

uid. Fabricii *hiſtoriam bibliothecae ſuae* part. 6. p. 109. & *Acta erudit. Lipſ. lat.* 1715. p. 182. 232. it. an num. 1716. p. 333. & 336.

(644.) Noua literaria maris Baltici exarata ſunt ab *Achille Dan.* LEOPOLDO, I. V. D. & *Iac.* a MELLEN, *Paſtore Lubecenſi.* Initium horum nouorum fuit 1698, quo anno in forma quarta prodire coeperunt.

(1645.) Noua literaria Hamburgenſia. Auctores illorum fuerunt *Ambroſius* LEHMANNUS & *Godofr.* STASBURGERUS. Inceperunt autem haec noua. 1703. in 4.

(1646.) Nouellae Schiffbeccenſes (oder der Staats und gelehrte Correſpondente) Ea, quae ad Hiſtoriam literariam pertinent, elaborauit I. P. KOHLIUS, (*a*) *academiae Petropolitanae* quondam *Prof. Publ.*

Numiſmatum hiſtoricorum Theſaurus. uid. uoc. *Theſaurus.*

O.

(1647.) Obſeruatio (*b*) de hydrope pectoris.

(*a*) Hunc celeb. Reimannus *in catal. liter.* p. 730. uocat uirum, in quo non ſolum uaria doctrina, ſed & diligentia ſingularis & non cottidianum literas humaniores prouehendi ſtudium eſſet, agitque de aliis eius ſcriptis, ad hiſtoriam literariam ſpectantibus, & etiam ἀνωνύμως editis.

(*b*) Prodierunt etiam *obſeruationes practicae de Hydrope pectoris* ἀνωνύμως a Collegis academiae Leopold. Nat. Curioſ. Vratislauienſibus editae. *Vratislauiae* 1706. in 4. pl. 10.

ris. Auctor eſt HELWICHIUS, *Medic. Doct.* uid. *den neuen Bücher-Saal* Tom. 2. p. 632.

(1648.) Obſeruationes miſcellaneae, quae prodierunt 1714. auctorem agnoſcunt KOCHIUM, *Paſtorem Lomatſchenſem.* uid. b. Coleri *notas ad illuſtris Struuii introduct. in notitiam rei litterariae* p. 546.

(1649.) Obſeruationes miſcellaneae uid. inter anon. german. uoc. *Obſeruationes.*

(1650.) Obſeruationes cenſoriae in libellum, cui titulus eſt, Iuris naturalis & gentium doctrina, Metaphyſicae aſſerta, *a Fr. Nic.* CONCINA, *Ordin. Praedicator. Metaphyſ. Prof.* nouiſſime publicatum 1737. in 8. de CONCINAE libro uid. *die Leipz. gel. Zeit,* 1738. n. 9. p. 71.

Obſeruationes, ſeu Reſponſio ad duo tractatus, Bruxellis editos uid. inter anonymos gallicos huius bibliothecae meae ſub tit. *Remarques.* num. 1031.

Obſeruationes latinae contra Stockmannum, *Batauum.* uid. ſub uoce *Remarques* num. 1037.

(1651.)

---

pl. 10. quae cum hac obſeruatione conferri poſſunt. Recenſentur hae obſeruationes in *Actis Eruditor. Lipſ. lat.* 1706. p. 329.

(1651.) Obſeruationes in librum Ioh. Launoii, *qui inſcribitur : Regia in matrimonium poteſtas* in 4. 1678. Nec auctor, nec typographus huius libri nominatur, prodiit etiam ſine approbatione ſuperiorum, eſt autem auctor *Iaques* LEULLIER, *Doctor Theologiae*, qui non fauet iuribus principum in impediendis matrimoniis, aduerſarium autem ſuum errorum accuſat, & contendit, quod arripuerit ſententiam, in libris Marci Antonii *de Dominis* iam prolatam. uid. le Long l. c. num. 2628. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1652.) Obſeruationes ſelectae in uaria loca N. T. *Hamb.* 1712. in 8. 2 Alph. pl. 14. In his obſeruationibus continentur *Laurentii* Ramireſii *de Prado (a) Pentecontarchus*, *Alexandri* Mori *(b) notae in* N. T. *&* *Petri* Poſſini, *Soc. Ieſ.* *Spi-*

(*a*) Hic auctor fuit celeb. *Miniſter ſtatus* primum *Neapoli*, deinde Madriti, qui etiam in legatione ad Ludouicum XIII regem Galliae apud Gallos magnam ſibi acquiſiuit famam. Hoc opuſculum exarauit, cum adhuc eſſet iuuenis. Critica ſua magis ex auctoribus profanis, quam ex fundamentis biblicis deſumſit, multa tamen egregie illuſtrauit, cuiusmodi ſpecimina adducunt auctores *der Unſch. Nachr.* 1713. p. 494. ſq.

(*b*) Huius notae non tantis ambagibus ſunt conceptae, quantis Ramireſii *Pentecontarchus*, ſed plures ſubtilitates, quam hic continent. Excerpta ex illis quaedam ſuppeditant auctores *der Unſch. Nachr.* l. c. p. 498. ſq.

Spicilegium (a) euangel. quae ſcripta denuo edidit cel. *Ioh. Albertus* Fabricius.

(1653.) Opera & fragmenta ueterum poetarum latinorum, profanorum & eccleſiaſticorum, *uoll.* 2. *Londini* 1713. in fol. 19 Alph. pl. 13. Collector horum poetarum eſt *Michael* MAITTAIRE, qui etiam edidit *commentationem de dialectis graecorum.* uid. dedicationem horum operum ad ſereniſſimum principem *Eugenium* add. *acta eruditor. latina* 1713. p. 489. ubi iſta operum & fragmentorum editio recenſetur.

(1654.) Operum Franciſci Rabelaſii gallic. editor nouus, quae editio prodiit *Amſtelod.* 1711. in 8. uoll. 6. eſt *Ioh.* CLERICUS uid. eius *bibliotheque choiſie* Tom. 22. p. 42. & 50.

(1655.) B. D. S. Opera poſthuma *Amſtelod.* 1677. in 4. Auctor eſt *Benedictus* de SPINOZA. In quibus uelut cupreſſum inter uiburna eminere ait ETHICAM (b) cel. Reimannus *(c) in catal. bibl. theol.* p. 983.

(1656.)

(a) Quod tot egregias & ſelectas annotationes continet, ut maiorem adhuc laudem quam duo priora ſcripta mereatur. Excerpta ex illis dant auctores *der Unſch. Nachr.* l. c. p. 502.

(b) Quae ab auctore primum Batauorum ſermone conſcripta, poſtea ab eodem in linguam latinam traducta & methodo mathematica eſt diſpoſita, omiſſo tamen, quod in exemplari Hollandico MSto adhuc exſtare dicitur, capite *de Diabolo.*

(c) Hic ibid. ait, *dici non poteſt, quantam cladem parenti ſuo intulerit hic foetus & ameſiis. Ille enim eidem* pro-

(1656.) Opuſcula philoſophica, *quibus principia philoſophiae antiquiſſimae & recentiſſimae continentur ac philoſophiae uulgaris refutata, quibus ſubiuncta 200 problemata de reuolutione animarum humanarum, quanta ſit iſtius doctrinae conformitas cum religione chriſtiana, iuxta exemplar Anglicanum Londini* 1684. *impreſſum* in 12. pl. 6, (nimirum ſola problemata explent) *opuſcula* uero *philoſophica cum problematibus* prodierunt *Amſtelod.* 1690. in 12. pl. 14. Placcius n. 869 ββ. inter anonymos problemata *de reuolutione animarum* tribuit *Franciſco Mercurio* AB HELMONT, ſed an *philoſophica opuſcula* ab eodem quoque ſint confecta, ſibi non conſtare ait. Opuſcula autem illa non HELMONTIUS a) ſolus, ſed comes femina Anglicana, graece & latine non indocta, & *Helmontii* Principia Theol. Phil. amplexa, nomine CANNOWEY b) ei ſuppetias tuliſſe dicitur, uid. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 1118. cuius mentio fit, tecto tamen nomine, in *hiſtoria Croeſi Quackeriana* p. 282. (cf. tamen Philalethae *dilucidationes ad Hiſtoriam Croeſi Quackerianam.* p. 120. ſq.) add. die Hannoveriſchen monatlichen Auszüge 1701. menſ. Aprili p. 29. & *acta philoſophica* uol. 2. p.. 855.

a) Ex

procreando eſt immortuus. Hi autem inter medios amplexus & oſcula huius Sirenis inuenerunt interitum. Et maiorem omnino editurus ſtragem, niſi obſtaret ſcripti raritas & ſcriptoris ſubtilitas iuxta & obſcuritas. Hinc enim fieri, ut a paucis noſcatur, paucioribus legatur, & intelligatur a pauciſſimis.

a) Ex coniunctione huius maris & huius feminae natum eſſe hunc foetum dicit cel. Reimann. l. c. iſtiusmodi naturae & indolis & Phyſiognomiae, ut a natis literis uix unquam uiſum ſit ſcriptum in orbe literato, quod plura comprehenderit *παράδοξα* & tot ac tanta in Theologia iuxta ac Philoſophia ſparſerit axiomata contra opinionem omnium. Accedit raritas, qua commendatur ab auctore der mit ihr ſelbſt ſtreitenden Harmonie cap. 3. §. 6. p. 19. qui & G. G. *Leibnitzium* ſuam Monadologiam ex hoc fonte primum hauſiſſe putat.

(1657.) Opus collatiuum *de quadam puella, quae olim in Francia equitauit, cuius editio Mag. Ioh. de* GERSON adſcribitur, ſed magis apparet ſtilus Mag. *Henrici* DE GORICKHEM. Hoc opus inſertum eſt Tom. 2. operum *Gerſonis* p. 870. in fol. *Pariſiis* 1606. & p. 854. in fol. *Antverpiae* 1706. uid. le Long *dans la bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7360. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta ſimilia & cum hoc conferenda, allegat.

(1658.) Oratoria ſacra ſiue collegium paſtorale, *ſacrum oratorem ſufficienter inſtruens.* Auctor huius oratoriae eſt b. SEELIGMANNUS, ut ex praefatione, huic Oratoriae addita, apparet. uid. *Ioh. Erneſti* Hausmanni *introduct. in notitiam ſcriptor. homileticor.* p. 47.

(1659.) De Origine & primordiis gentis Francorum *(ſtirpis Carolinae) carmen auctoris incogniti, qui Caroli Calvi, cui inſcriptum eſt,* *aeta-*

aetate uixit, ubi de ſecunda ſtirpe, cum notis biſtoricis & diſſertatione Thomae Aquinatis a S. Ioſeph, Carmelitae Excalceati in 4. *Pariſiis* ap. *Bertier* 1644. Hoc carmen ex codice peruetuſto Manuſcripto COLUMBANO cuidam, ſub Carolo Calvo uiuenti, adſcribitur. Inſerti ſunt hi uerſus libro *du Bouchet*, cui tit. *Preuves de la veritable Origine de la Maiſon de France* in fol. *Paris* 1646. Inſertos quoque deprehendimus hos uerſus Chiffletii *Vindic. Hiſpanicis* c. 1. append. ad *Lumina noua de matrimonio Ansberti* in fol. *Antverpiae* 1650. ubi *Chiffletius* contendit, hanc genealogiam neque Sancto *Columbano*, Abbati *de Luxeu*, neque *Henrico*, monacho *d'Auxerre* tribui poſſe, ſed LOTHARIO, *Diacono*, uid. le Long l. c. n. 9876.

De Origine Francorum diſſ. uid. ſub uoce *Francorum*.

De Origine eccleſiae britannicae. uid. ſub uoce *Eccleſia*. n. 1474. (*a*)

(1660.) Origines comitum de Wartenberg. Auctor eſt *Georg* HELWICHIUS, *Moguntinae Baſilicae uicarius*. uid. Tom. 4. *ſupplementorum ad acta eruditor. Lipſienſ. latina* p. 433. HELWICHIUM, pluribus locis illuſtratum locupletauit auctor, latens ſub litteris I. E. H. uid. *ſupplementa* l. c.

(1661.) Origines Cimbrorum & Gothorum Nicolai Petreji. Verſionis belgicae harum originum, *Haſniae* 1706. in 8. editae, auctor, qui tantum litteras L. W. appoſuit, eſt forſi-

forſitan *Ludouicus* WINSLOEVIUS. uid. Sibbern. *in bibliotheca hiſtor. Danica* cap. 1. ſect. 3. §. 2. p. 47.

Orthodoxus conſenſus Helueticus. uid. ſub uoce *Conſenſus*. n. 1406.

Orthodoxae fidei confeſſio. uid. ſub uoce *Confeſſio*. n. 1400.

P.

(1662.) Pantheiſticon. Auctor eſt *Ioh.* TOLANDUS.

(1663.) Pandeſia ſacra (*a*) *Colon.* 1713. in in fol. Voll. 5. Auctor eſſe dicitur D. HELBIG uid. *die Unſch. Nachr.* 1714. p. 716.

(1664.) De Papa muliere, *Witteb.* 1609. in 8. cuius auctor ſe *Fabrum domini Ieſu, ueritatis, religionis Euangelicae & academ. Witteb. ſtudioſum* nominat. Auctorem quendam SCHMIDIUM eſſe putat *Irenaeus Bibliophilus*, ſiue *Frider. Iac. Beyſchlagius* in *Biblioth. Bremenſ. claſſ.* 8. p. 515. ſq. & cel. *Heumannus*, ſed *Ioan. Georg. Schelhorn in amoenitat. literar.* T. 10. p. 1165. auctorem uerum eſſe arbitratur *Iac.* HERRENSCHMID (*b*) (qui ad nomen ſuum alludens, ſe uocauerit *Fabrum domini) in eccleſia Oetingenſi tum* tem-

(*a*) Continet diffuſos commentarios more Papiſtarum in Pentateuchum, praemiſſis in Biblia prolegomenis.

(*b*) Qui ibid. eodem anno iisdemque typis cum praefat. *Leonh. Hutteri*, cuius, ut & reliquorum eius aeui theologorum Wittenberg. in dedicatione ſe profitetur diſcipulum edidit *Romanenſium Dalilam ſceletolatricam phaleris*

temporis V. D. *miniſtrum*, poſtea autem *Monaſterio-Cimmeranae in Rhetia, tandemque Noerdlingenſis Eccleſiae Superintendentem.*

(1665.) Paradoxa ciuilia. Auctor eſt *Ioh.* TOLANDUS. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1722. p. 662.

(1666.) Paraphraſis in epiſtolas Pauli, *Londini* 1709. in 4. 2 Alph. pl. 7. Auctor huius ſcripti eſt *Ioh.* LOCKIUS, cuius ſcriptum poſtremum eſt haec paraphraſis. uid. *ſupplementa ad acta eruditor. Lipſienſia latina* Tom. 5. p. 215.

(1667.) Parerga ſacra, *ſiue interpretatio ſuccincta (noua) quorundam textuum N. T.* Auctor eſt *Ioh. Frider.* HOMBERGKIUS *zu oder von* VACH, *Prof. Iuris Marpurgenſis*, natus 1673. qui Philologiam quoque probe calluit. Prodierunt *Trajecti, ad Rhenum* 1708. in 8. pl. 4. haec parerga. uid. *ſupplementa ad acta eruditor.* Tom. 4. p. 306. & ibid. 1712. cui editioni auctoris nomen expreſſe praefixum eſſe uidetur, alius liber HOMBERGKII (nimirum *authenticae*, ſeu *nouellae*

---

ris ſuis adſcititiis denudatam h. e. *Diſſertationem, conuellentem prodigioſas Romanenſium abſurditates in reliquiarum cultu.* Pater eius, cuius in dedicatione libelli *de papa muliere*, nominis & officii literis initialibus F. H. S. O. in margine appoſitis, meminit, fuit *Eberhardus* HERRENSCHMID; *Superintendens* quondam *Oetingenſis*, maritusque filiae *Pamingeri*, ob ueritatem euangelicam in exſilium pulſi, & b. Luthero inprimis chari. *Iacobi* nepos, *Eberhardi*que abnepos erat b. *Ioan. Dan.* Herrenſchmid, *Theologus Halenſ.* pietatis atque eruditionis laude inclutus, 12 abhinc annis circiter coelo receptus.

lae conſtitutionis primae noua uerſio) recenſetur *in actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1710. p. 501, ubi & p. 505. ipſe HOMBERGKIUS fatetur, ſe eſſe auctorem horum *parergorum.* uid. de ceteris quibusdam Hombergkii ſcriptis Fabric. *in hiſt. bibl. ſuae part.* 4. p. 75.

Difficiliora loca N. T. potiſſimum ex profanis auctoribus graecis illuſtrantur in his parergis.

(1668.) De Pariſienſibus & Pontifice. Auctor eſt *Guil.* FARELLUS, *cel. quondam eccleſiae reform. miniſter.* uid. Baylii *diction. hiſtor.* uoce *Farel*, & Eraſmum in *epiſt.* 113. libri 19. p. 951.

(1669.) De paſſione Caroli Boni, *comitis Flandriae, Martyris, liber per Ioh. Meurſium editus* in 4. *Hafniae* 1631. Haec uita forſitan *Chriſtiano* DE PIERRE eſt adſcribenda, cui Lyſchander *uitam ſancti Caroli Boni* attribuit. uid. Sibbern cap. 6. p. 163. *Bibliothecae Dano-Norvegicae* in 8. *Lipſiae* 1716. editae. Vita huius Caroli etiam cum *uita S. Canuti* impreſſa eſt, qui fuit pater huius ſancti.

(1670.) Paſſio ſanctorum Victoris *(a)* Alexandri, Feliciani atque Longini. Auctor horum actorum eſſe dicitur CASSIEN, *Prêtre de Marſeille*, qui 150 annos poſt horum ſanctorum mortem uixit, & licet haec acta non ſint originalia, tamen ab eruditis proba & fide digna iudicata ſunt. Inſerta deprehenduntur haec acta Tom. 2. *de l'Hiſtoire de l'Egliſe par du Boſquet* p. 127.

(a) Hi ſancti circa annum Chriſti 290 martyrium ſubierunt.

p. 127. in 4. *Pariſiis* 1636. Eadem acta emendauit Paulus *Colomeſius* & impreſſa ſunt una cum Colomeſii *obſeruationibus ſacris*, *Londini* 1688. It. in eius *operibus* in 4. *Francof.* 1709. Deprehenditur etiam haec paſſio in collectione *actorum genuinorum & uariorum de Martyribus* p. 299. in 4. *Pariſiis* 1693. per Dom. Thierry *Ruinart* publicata, qui & his actis ſuas notas adiecit. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 3041. qui etiam in numeris ſubſequentibus uarias adhuc uitae *Victoris* deſcriptiones, per alios auctores confectas, allegat.

(1671.) Paſſionalia Chriſti Veteris Teſtamenti (*a*). Praefationem *de moralitate meditationis Scripturae, nonnullis obſeruationibus illuſtratam*, praemiſit *Iac.* STAALKOPF. *Wismar* 1724. in 4. 2 Alph. 4 pl. Auctor in praefat. ſe uocat *Chriſtoph.* GRÜNACK uid. *die Samml. von Theol. Sachen.* 1724. p. 160.

(1672.) Patriarchium Bituricenſe (*b*), *ſiue Hiſtoria Patriarcharum, Archiepiſcoporum Bituricenſium, auctore anonymo Ordinis ſancti Benedicti, in Aſceterio Sulpiciano in Bituricenſi ſuburbano commorante cum Notis, Emendationibus & appendicibus.* Quidam auctorem eſſe dicunt *Chriſtoph.* ULIERDEN; alii *Benedictum* VENIER. uid.

(*a*) Diligenter ex Moſe, Pſalmis & prophetis praecipua & difficiliora loca elegit, quae de Chriſto, eius paſſione & morte agunt, analyſi grammatica illuſtrauit & poriſmata extraxit. Praefatio uarias eruditas obſeruationes continet.

(*b*) Inſerta eſt haec hiſtoria Tom. 2. *nouae Bibliothecae MStorum Labbei* p. 1. in fol. *Pariſiis* 1656.

uid. le Long l. c. num. 3204. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, & de *Bituricenſibus Archiepiſcopis* agentia, habet.

(1673.) S. Paulus, apoſtolus in mari, quod nunc Venetus ſinus dicitur, naufragus, *& Melitae Dalmatenſis inſulae poſt naufragium hoſpes* in 4. Auctor huius diſſertationis eſt doctiſſimus *monachus Benedictini ordinis* D. *Ignatius* GEORGI, qui in hoc ſcripto defendit, *Paulum non delatum fuiſſe in inſulam Maltham*, *ſed in inſulam Melitam*, in *ſinu Veneto.* uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1731. p. 387. & 1733. adde *die auserleſene Theologiſche Bibliothec* (Coleri) part. 67. p. 682. ubi argumenta pro auctoris ſententia adducuntur.

(1674.) Penu artis hiſtoricae (*a*) *Tomi* 3. *Baſil.*

(*a*) Eſt potius Bibliotheca, comprehendens 18 Scriptores, qui omnes de methodo legendi & ſcribendi Hiſtoriam ſunt commentati, quorum plerique rari ſunt & eius commatis, ut permultum utilitatis lectores inde capere queant. Scriptores, in hac penu contentos indicat Struuius in bibl. hiſtorica edit. antiquioris p. 8 ſq. Diſſentit autem cel. Reimannus l. c. a b. Struuio, qui in *ſelecta biblioth. hiſtorica* cap. 1, §. 6. p. 9. ſcripſerat: *Antiquiores eos eſſe, qui in penu artis hiſtoricae contineantur, hodieque parum utiles, niſi quod Bodinus in Methodo ſua adhuc aliquam laudem mereatur*, ſed Reimannus inuertit argumentum, ita iudicans, *antiquiores eſſe hos ſcriptores, adeoque ad utilitatem lectorum ualde conducibiles.* Nam *Dionyſium* Halicarnaſſenſem & *Lucianum* Samoſatenſem nulli recentiorum eſſe poſtponendos.

Baſil. 1579. (*b*) 3. uoll. in 8. Collegit hoc opus *Iob.* WOLFFIUS *Tabernaemontanus* qui etiam dedicationi nomen addidit. (*c*) uid. cel. Reim. *cat. lit.* p. 548.

(1675.) A. Perſii Fl. uita. Barthius in *aduerſariis* lib. 9. c. 27. Caſaub. *in animadv. ad Sueton. libr. de illuſtr. grammat.* & Voſſius *de Hiſtor. lat.* lib. 1. c. 31. ſed adhuc dubitanter hanc uitam Suetonio TRANQUILLO tribuunt. Sed *Ioan. Iac.* Breitinger, *Tigurinus*, in *exercitatione critica in uitam A. Perſii Fl.* quae exercitatio inſerta eſt Schelhornii *amoenit. liter.* T. 10. p. 1103. hanc uitam a SUETONIO ſcriptam eſſe ideo negat 1) *quia nullus melioris notae Suetonii ſcriptus codex hanc Perſii uitam uel exhibeat, uel Tranquillo uindicet eumque auctorem nominet* 2) *quia nullus antiquus ſcriptor memoret, Suetonium hanc uitam ſcripſiſſe, uel in ſcriptis ſuis tanquam Suetonii operam commendet, ſaltim uetus Perſii Scholiaſtes hoc non neglexiſſet.* 3) *ſtilus huius uitae incultus a ſtilo Suetonii in ceteris eius ſcriptis ualde abhorret.* 4) *Suetonius celebris hiſtoricus ſine dubio tantam incuriam non prodidiſſet, quanta hic in rebus Perſii, memoriae dandis, conſpici-*

(*b*) Non 1574. ut habet b. Struuius l. c. ſed 1579. prodiit, unde Reimannus coniicit Struuium plane oculis non uſurpaſſe hunc librum, uid. tamen infr. in notis, ad n. 1674.

(*c*) Quem in eo aliquid humani paſſum eſſe docet Reimann. l. c. quod auctores latinos graecis antiquosque recentioribus & Troianis Rutulos permiſcuerit, ut quemque ſors obtulit. Cum ſi eruditi prouinciam ſuſtinere uoluiſſet & in Scriptoribus artis hiſtoricae digerendis artem hiſtoricam non negligere, in certas claſſes eosdem debuiſſet diſponere & unumquemque ſuo loco ſtatuere.

ſpicitur. Alii hanc uitam *ueteri Perſii Scholiaſtae* tribuunt, eumque uel *Cornutum*, uel *Valerium Probum*, uel *Acronem* appellant, cui ſententiae & Breitingerus accedit 1) *quia uita Perſii in MStis paſſim antiquis Scholiis, quae ſub Cornuti nomine ueniunt, praemittitur, quod ſuſpicionem mouet, utrumque librum ab eodem auctore eſſe profectum.* Vita autem haec non eſt integra. Tandem fatetur *Breitingerus*, ueterem illum Scholiaſten & uitae Perſii auctorem non ſatis certo indicare ſe poſſe, an *Cornutus*, uel *Probus* fuerit. Varia *Perſium* illuſtrantia uid. in exercitat. *Breitingeri* citata.

(1676.) Peſtis Maſſilienſis an a ſeminio uerminoſo? quaeſtio medica, *Veſontii* 1721. in 8. pagg. 16. Auctor eſt Mr. le BEGUE, qui affirmare contendit, *peſtem oriri a uermibus, in ſanguine hominum latentibus.* Recenſetur haec quaeſtio medica *dans le Journal des Savans* 1722. *menſe Aprili* n. 6. ſed auctoris argumentis parum tribuitur. cf. *die Leipz. gel. Zeit.* 1722. p. 652.

(1677.) Pharmacopaea Alcmariana, Galeno - Chymica Alcmariae 1724. in 8. pagg. 185. Auctor huius ſcripti eſt *Iacob* ELIAS, *primus Auctor Pharmacopaei Alcmarienſis*, recenſetur hoc ſcriptum in *den Maendelyken Uittreckſels* 1725. menſ. Ianuar. n. 7.

(1678.) Philoſophia Principis, Pedantiſmo oppoſita, cuius altera pars *de educatione principis* prodiit cum praefat. *Ioh. Petri* de LUDEWIG, *Prof. & Cancellarii Halenſis. Halae.* 1711. Auctor huius ſcripti eſt BERTHOLDI,

Conſiliarius intimus Berolinenſis, quod ſumme reuerendo *Heumanno* quondam ſignificauit, *Thomaſius* celeb ICtus Halenſis.

(1679.) Pietas Francica, *ſeu Francorum regum in eccleſiam, ſummosque pontifices merita & horum in reges iniuriae & odia, diuerſis elogiis expoſita* in 4. 1662. Auctor eſt *Ioh.* FSISCHMANN, *regi Galliae quondam a conſiliis & Reſident à Strasbourg.* uid. Ulricus Meurer *in centuria anonymor.* num. 65. & le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France.* num. 2369, qui etiam in numero praecedente ſimile ſcriptum adducit.

Pompa funebris Caroli XI. uide ſub uoce *Caroli* XI. num. 1364.

(1680.) De Pietiſtarum abominanda Trinitate. Auctor eſſe dicitur D. *Ioh. Frider.* MAYER. uid. Chriſtiani Democriti unpartheyiſche Gedancken über eines Schwediſchen Theologi Bericht von Pietiſten. p. 89.

(1681.) Phyſica Gothana. Auctor eſt *Bechmannus.* uid. *programma in eius obitum.*

De Poenitentia Thaidis poëmation. uid. ſub uoc. *Thais.*

(1682.) Praefationis ad gloſſaria, a Labbeo Digeſta, Auctor eſt *Carolus* DU FRESNE. uid Tom. 2. *Anti-Bailleti* p. 18.

(1683.) Praefatio ad Marſhami canonem chronicum, *Lipſiae* editum, item APPENDIX DECENNALIS ad *Boxhornii hiſtoriam uniuerſalem* 1675. recuſam. Auctor horum

rum duorum ſcriptorum eſt *Otto* MENCKENIUS. uid. *programma in eius obitum.*

(1684.) Praefationem, *Guil. Eſtii Commentario in epiſtolas apoſtolicas*, Colon. 1631. edito, in fol. praemiſſam, fecit *Iac. Merlo* Horſtius, qui latet ſub literis I. M. H. praefationi huic additis. uid. *Hiſtor. bibl.* Ioh. Fabricii part. 1. p. 270.

(1685.) Praefationis ad Matthaei Poli Synopſin Criticorum, anno 1694 editam, auctor eſt *Ioh. Henr.* MAJUS, quod ipſe fatetur in *Iſagoge ad ſtudium philolog. & exegeticum* cap. 12. § 1. p. 89. in iſta autem praefatione tantum auctor praefationis uocatur *Philologus* ac *Theologus quidam germanus.*

Praefatio ad Ioh. Maldonati opera theologica *Pariſiis.* 1677. edita. uid. uocem *Dedicatio.* n. 1429.

(1686.) Praefatio ad Gabrielis Naudaei librum, qui prodiit ſub tit. *Avis pour dreſſer une Bibliotheque à Paris* 1627. in 8. una cum *Ludouici Iacobi* a S. Carolo tract. *de Bibliothecis inſignioribus totius Europae.* Ioh. Gottlieb Krauſius *in ſeiner Bücher Hiſtorie* p. 21. ipſum *Ludov. Iacob.* a S. CAROLO auctorem eſſe putat.

(1687.) Praefatio *ad Iac. Auguſti Thuani libros 6 commentariorum de uita ſua, Aureliae Allobrogum* 1620, 1616. *& Francof.* 1621. Auctor praefationis eſt *Pierre* DUPUY. uid. le Long l. c. num. 14148. ubi uarias uerſiones commentariorum *Thuani* de uita ſua adducit.

(1688.) De Praeliminaribus diſputationum cum Atheis, *Helmſtad.* 1719. in 4. Au-

ctor horum programm. eſt *Ioh. Conr.* SCHRAMMIUS. uid. cel. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 1023.

(1689. α) Praeſcriptio pro Ioh. Montlucio aduerſus libellum Zachariae Furneſteri in 8. *Antverpiae* 1574. *Iac.* CUIACIUS, *ICtus*, auctor eſt huius apologiae; eſt autem ſcriptum uehementiſſimum contra *defenſionem Epiſcopi Valentini.* Hanc defenſionem publicauit *Hugues* DONEAU, *refugié François en Allemagne*, qui latet ſub nomine ficto *Zachariae* FÜRNESTERI, de ipſo huius Pſeudonymi libro uid. *Placcium* l. c. inter Pſeudon. ſub uoce *Fürneſterus* num. 1132. Quanquam CUIACIUS in eiusmodi ſcribendi genere non adeo exercitatus erat, tamen amicum ſuum *Donellum* defendere ſuarum eſſe partium arbitratus eſt. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7834.

(1689. β) ראשית חכמה De Primis ſcientiarum elementis, *ſeu Theologia naturalis, methodo quaſi mathematica digeſta atque ad tyronum captum & uſum accommodata. Succeſſit huic operi opuſculum, ſeu appendix de ſummo bono, utpote quo potiendi modum pro ſuo modulo tradere ſcopus theologiae naturalis eſt palmarius. Acceſſit ad haec Sexti Empyrici (Empirici) aduerſus Mathematicos decem modorum* Ἐποχῆς, *ſeu dubitationis ſecundum editionem clariſſ. Fabricii, quibus ſcilicet Sextus, Scepticorum Coryphaeus, ueritati omni in os loqui atque totidem retia tendere haud dubitauit, ſuccincta tum philoſophica, tum critica refutatio. Regiomonti ap. auctor.* 1734. pagg. 159. pro theol. nat. & pagg. 64. appendix. Sequuntur praefationes, in editione Fabricii de *Sexto*

Empi-

Empirico reperiundae, & aliorum de illo teſtimonia, deinde 14 priora capita libri 1 cum Fabricii notis, & tandem praef. 2 plag. ſub cuius fin. auctor ſe uocat *Iac.* THOMSON, cuius refutatio c. 11. & 14. pagg. 84 explet, & notae criticae in textum graecum pagg. 12. Hic liber ante aliquot annos iam impreſſus, & titulus denuo tantum mutatus uidetur. Nam ſecunda editio uix eſſe poteſt, quia liber propter ordinem ſe non adeo commendat. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1734. p. 638.

(1690.) Proceſſus Officii Fiſcalis curiae eccleſiae Mechlinienſis contra Gabrielem Gerberon, *Bruxell.* 1704. in 4. pl. 15. *Archiepiſcopus Mechlinienſis (a), Humbertus Guilielmi a* PRECIPIANO (qui & praefat. praemiſit) potiora momenta & acta *proceſſus contra Gerberonium* edere iuſſit *Fiſcalem Aduocatum curiae eccleſiaſticae Mechlinienſis*, I. A. *Vaes* (qui & *cauſam Quesnellianam*, ſiue *Acta contra Quesnellium* publicaſſe uidetur); de quibus uid. ſupra ſub tit: *Cauſa Quesnelliana.* n. 1369. (β) & hic acta imprimenda curauit, nimirum *accuſationes contra illum & additas probationes*, quae plerumque a propria eius manu deſumtae ſunt (quoniam eius ſcripta ipſi auferebantur,) ut & ex propria captiui confeſſione, quibus actis adiuncta eſt *iudicium*

(a) Hic *Gerberonium*, unum ex Ianſeniſtarum praecipuis & *monachum in Gallia Benedictinum ex congregatione S. Mauri* 1703. una cum P. *Quesnellio* cuſtodiae tradiderat. Sed *Gerberonius* 1682 ex monaſterio ſuo elapſus, in Bel-

cium ſententiae (*b*) contra *Gerberonium*. Illuſtrationis cauſſa huc cf. *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1705. p. 243. Horum (*c*) impreſſionem ideo curauit Archiepiſcopus, quia diuulgauerant quidam, Archiepiſcopum contra omnia iura egiſſe cum *Gerberonio.* (*d*) uid. *die Unſch. Nachr.* 1705. p. 153.

(1691.)

Belgium ſe contulit. Ianſeniſmi quippe ſuſpectus metuebat, ne in carceres (*la Baſtille*) coniiceretur. Hic deinde ſub fictis nominibus, modo in Belgio foederato, modo in Hiſpanico & plerumque *Bruxellis* latuit, ſe ut plurimum uocans *Auguſtinum* KERGRE'.

(*b*) Quia multorum ſcriptorum Ianſeniſticorum ſuſpectus erat, in cuſtodiam tradebatur, & 1703. d. 7. Dec. ſententia contra illum lata eſt, ut captiuus in priſtinum monaſterium ſuum in Gallia abduceretur & ibi emendaretur.

(*c*) Ex hoc proceſſu p. 31 apparet, *Gerberonium* uerum auctorem eſſe *de l'Hiſtoire General du Janſeniſme;* quod opera *Mich. Baji*, Romae damnata, iterum 1696. ediderit. Quod tract. *Miroir de Pieté* ſub nomine *Flori de S. Foy* 1677. librum *l' Egliſe affligée* ſub nomine *Poiteßin* 1688. *Defenſionem adumbratam contra Leydeckeri Hiſtoriam Ianſeniſmi* ſub nomine *Ignatii Eyckenboom* 1696. *Diſquiſitiones de Praedeſtinatione & gratia* ſub nomine *Martini du Cheſne* 1697. *Traitès hiſtoriques ſur la grace* ſub nomine *abbatis de S. Julien* 1698. *La Confiance Chreſtienne* 1701. & alios libros anonymos ediderit, in quibus condemnatae propoſitiones Ianſenii defenduntur, ſedes romana contemtui habetur, & illius auctoritas deprimitur, ut apparet ex horum librorum excerptis.

(*d*) Conuincitur etiam *Gerberon*. quod contra Archiepiſcopum Mechlinienſem & alios Belgii epiſcopos ediderit uaria ſcripta contumelioſa, praeſertim cum 1690. plebem lectione bibliorum interdicerent, & quod libellum famoſum contra Inquiſitionem romanam ſub tit. *Etrenes* euulgaue-

(1691.) Programma Epiſcopi Carnutenſis *in cauſſa cenſurae, per eum propoſitae, ſub nomine Cleri Gallicani anno* 1626. in 4. 1626. Auctor eſt *Piere* DUPUY. uid. le Long l. c. num. 11868. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. adde in hac ipſa bibliotheca mea ſub uoce *Cardinalium* num. 1362. ubi ſcriptum, cum hoc conferendum, deprehendes.

(1692.) Programma in funere Ioh. Fabricii S. S. Theol. D. &c. *Helmſtad.* 1728. in 4. Auctor eſt *Ioh. Laurentius* MOSHEMIUS, qui in hiſce ſchedis iuſta funebria, defuncto facienda, modo non uulgari indixit. uid. cel. Reimann. in catal. liter. p. 378. *(a)*.

(1693.) Prolegomena ad N. T. graeci editionem accuratiſſimam e uetuſtiſſimis codicibus denuo procurandam. *Amſtel.* 1730. in 4. 1 Alph. pl. 2. Recenſentur haec prolegomena in *Actis eruditor. Lipſienſ. lat.* 1730. *menſ. Oct.* n. 11 Auctor illorum eſt WETTSTENIUS,

---

gauerit; quod in Batauia iuſiurandum ciuium praeſtiterit, quod Clero romano in Batauia ſuaſerit, remoti Archiepiſcopi Sebaſtenſis cauſſam (De quo uid. ſupra ſub uoce *Cauſa Quesnelliana* ſub fin. n. 1369. β) agere contra Papam & Bullae papali non obedire. Conuincebatur etiam *Gerberonius*, quod cum P. *Quesnello* commercium habuiſſet.

(a) Qui iudicat, genus dicendi non cottidianum eſſe, rationem dotes animi & corporis delineandi non uulgarem p. 27. Modum fauorabilia & odioſa enarrandi ſingularem p. 25.

us, *Paſtor quondam in Heluetia*, qui deinde in *Angliam* ſe contulit. uid. infr. in notis ad hunc n. 1693.

(1694.) Proluſio orthodoxa in annum iubilaeum (*a*) eccleſiae romano-Catholicae; *ſequenti anno* 1725. *habendum*, *Ulmae* 1724. in 4. pl. 5. Hoc ſcriptum eſt nihil aliud, quam diſſ. *Phil.* MELANCHTONIS 1549. *Wittebergae* edita *de Iubilaeo*, cui anonymus obſeruationes, ipſa diſputatione uerboſiores, addidit. uid. *die Samml. von theol. Sachen.* 1726. p. 104.

(1695.α) Prophetia Athiae Silonitae (*b*) ſuperſtes, *ſiue explicatio 30 prouerbiorum Salomonis ductu hypotheſeos hieroglyphicae conſiderata*, cuius ſchema exhibetur *in der fortgeſetzten Sammlung*

(*a*) Auctor in annotationibus agit *de origine uocis Iubilaei*, quam a יוֹבֵל deducit, *annum Iubilaeum non cultum diuinum*, *ſed ritum fuiſſe* oſtendit, cum b. *Buddeo* ex Ieſ. 37, 30. & 2 Reg. 19, 29. affirmat, annum iubilaeum etiam ap. Iudaeos celebratum eſſe. Indicat *commoda ciuilia & eccleſiaſtica* huius anni. Monet, *ſeditioſos ruſticos lege de anno iubilaeo abuſos eſſe*, & ideo liberationem a tributis a magiſtratu poſtulaſſe. Agit *de impoſtura annorum Iubilaeorum*, in quibus Papa indulgentias impertiri ſolet; *de ortu & progreſſu annorum iubilaeorum ap Papiſtas. Quod Chriſtiani per euangelium & remiſſionem peccatorum perpetuum iubilaeum ſpirituale habeant in N.T.*

(*b*) Ipſe tractatus *Eckmanni* DE PROPHETIA ATHIAE, cuius ſchema exhibent *die* Auctores *der fortgeſetzten Sammlung*, nondum prodiiſſe uidetur (Sic ſcribit celeb. *Wolfius* l. c.) adde tamen *die fortgeſetzte Sammlung* 1727. p. 107. ubi ſcriptum *Eckmanni* ἀνωνύμως exhibetur. Caetera huius

lung von Theologiſchen Sachen 1723. p. 601. Auctor huius ſchematis & tractatus ipſius eſt *Chriſtoph.* ECKMANNUS, *miniſterii Oelsnenſis Senior & Paſtor Peucenſis.* uid. *epiſt. praenobiliſſimi & plurimum reuerendi M. Ioh. Gerhardi Pagendarmii, Paſtoris quondam in ducatu Oelsnenſi Paſchkeruicenſis ad Eckmannum*, quae epiſtola exſtat in Tom. 6. *Bibliothecae Lubecenſis* p. 271. add. celeb. *Ioh. Chriſtoph.* Wolfii *Bibliothecam hebraic.* uol. 4. p. 47.

(1695. β) Proteſtatio Cardinalis Placentini (*Philippi* SEGA) *ad Cardinalem Pelleuacum, Publicorum Galliae Conuentuum Praeſidem miſſa, ut eam ipſis conuentibus ſignificaret, die* 13. *Iunii* 1593. uid. *le Long* l. c. num. 8369. qui etiam in numero ſequente ſcriptum, per *Guy Coquille* huic oppoſitum, indicat.

(1696.) De Pyramo & Thisbe poemation unum, cuius auctorem ignorat *Lyſerus in hiſtoria poetarum & poematum medii aeui*, confectum putatur ab *Ænea* SYLVIO. Nam in MSto quodam huius poematis, quod aſſeruatur in Bibliotheca Thorunenſi, huic uiro expreſſis uerbis hoc poemation adſcribitur. *Æneas* SYLVIUS, pontifex maximus creatus & PIUS uocatus, ſine dubio hoc poemation, una cum illo, quod agit *de poenitentia Thaidis meretricis* retractauit

---

huius Eckmanni ſcripta enarrantur in Tom. 6. *Biblioth. Lubecenſis* p. 271. ſub auctoris *Eckmanni* ſcil. nomine idem ſcriptum exſtat *in der fortgeſetzten Sammlung ben Theologiſchen Sachen* 1728. p. 467. ſub tit. *Declaratio uberior ſententiae ſuae de magiſtris collectionum.*

ctauit *in Bulla retractationis*, quae *Bulla* anſam praebuit prouerbio, ut de Ænea Sylvio diceretur. *Quod Æneas probauit, Pius damnauit.* uid. IAENICHEN in *notitia Bibliothecae Thorunenſis* p. 26.

(1697.) Querimoniae artium illiberalium &c. 1696. in 4. Auctor eſt *Gabr.* WAGNER, qui ſub ficto Realis *de Vienna* nomine uaria ſchediasmata edidit, opprobriis & conuitiis plena, teſte cel. Reimanno in *catal. literar.* p. 294.

(1698.) Quaeſtio Iuris, *an lectio Scr. ſ. Caroli V. edictis populo prohibita ſit?* Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta.* uid. *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(1699.) Quaeſtio Iuris Pontificii *circa decretum, ab Inquiſitione romana aduerſus* XXXI. *Propoſitiones latum* 1693. Auctor eſt itidem GERBERON. uid. *Acta Erudit. lat.* l. c. p. 245.

De Proprietate elementorum. uide uocem *Elementorum.* n. 1477.

Q.

Quaeſtio medica, an peſtis Maſſilienſis a ſeminio uerminoſo? uid. uocem *Peſtis*, n. 1676.

(1700.) Quaeſtio odioſa, ſed maxime notabilis & ſingularis: *Annon praeſentiſſima ſit inclytae domus auſtriacae modernae abs imperiali axiomate clauo & ſceptro remotio* 1633. in 12. Auctor eſſe dicitur GREISLAVIUS. uid. illuſtris Struuii *introduct. in notitiam rei litterariae* p. 842.

(1701.)

R.

(1701.) Ῥαδιομαθεία linguae hebraeae h. e. *Grammatica hebraica copioſiſſima ac compendioſiſſima*, cuius quaedam exemplaria prodierunt tantum ſub litteris initialibus I. H. T. S. B. *Hamburgi* 1620. in 4. pl. 14. auctorem habet *Iacob.* HUMIUM, *Theologum Scoto-Britannum.* uid. celeb. Wolfii *Bibliothecam hebraic. uol.* 4 *pag.* 291.

(1702.) Ratio ſtatus Medicorum, auctorem habet BARNERUM, *Chymicum* magni nominis, contra quem ſcripſit *Valentini in animaduerſionibus in Machiauellum, medicum, de ratione ſtatus medicorum.*

(1703.) Rationes pro abrogatione (uel abolitione) teſtificationis illius ſolennis, omnibus Parliamenti membris iniunctae 1678. d. 30. Oct. Liber hic anonymus prodiit *Londini* 1688. in 4. Auctor autem illius eſt *Sam.* PARKERUS. uid. *Acta eruditor. Lipſ. lat.* 1688. p. 569. & 574. Prodiit etiam *réponſe au libelle de Sam.* PARKER, *Evêque d' Oxford* &c. *Colon.* 1688. in 12. cuius auctorem detegit *Placcius* n. 2208. inter anonymos; ſed libelli *Parkeriani* anonymi non meminit.

(1704.) De Re beneficiaria *liber ſingularis. Paris* 1710. in 12. Auctor ſe uocat *abbatem Sedichembechenſem*, & uerus auctor abbas BOILEAU eſt. uid. *die Unſch. Nachr.* 1710. p. 444. *Auctor defendit, aliquem multa ſimul beneficia eccleſiaſtica poſſidere poſſe.*

(1705.) Refutatio Ioh. Wickii de diuini-

 tate

tate filii & ſpiritus ſancti, 1594. in 8. Auctor huius refutationis eſt *Fauſtus* SOCINUS. uid. *catalog. Bibliothecae Haſeanae* p. 137.

Regale. *Tractatus de Regali.* uid. in hac ipſa Bibliotheca anonymor. in anonymis gallicis ſub uoce *Traité* num. 1159.

(1706.) Libellus de Regimine eccleſiaſtico trium priorum ſeculorum. (*a*) *Baſil.* 1709. in 8. pl. 8. Translator egregii huius ſcripti, ante aliquot annos Londini anglice impreſſi, eſt *Ienkins* THOMASIUS, *Paſtor* quondam *in Anglia*, qui deinde *Baſileae* aliquandiu uitam degit, & ſimul *Medicinae Doctor* fuit. (*b*).

(1707.) Regulae Societatis Ieſu, (*a*) *Dillingae*

(*a*) Proponit propriam faciem primitiuae eccleſiae ex optimis monumentis, & agit 1) *de differentia epiſcoporum, presbyterorum & diaconorum* 2) *de diſciplina eccleſiaſtica & poenitentia, de ſynodis & ſchiſmate* in 9 capitibus. Auctor putat, epiſcopos olim tantum unam parochiam inter ſe habuiſſe, & presbyteros eorum adiutores fuiſſe. Probat etiam ex Clemente romano antiquiſſimam diſtinctionem inter Clericos & Laicos p. 2.

(*b*) Auctor etiam germanice edidit Betrachtung der Sanfftmuth in 8. pl. 3. und Betrachtung über das Geſetz der Sünden und die geiſtl. Traurigkeit in 8. pl. 5. uid. die Unſch. Nachr. 1710. p. 596.

(*a*) Sed ab iis, quibus datae ſunt, negligenter ſatis obſeruatae, ut Ioh. Mariana, qui & ipſe ſub Ignatio in hac ſocietate uixit, iam ſuo tempore de morbis ſocietatis eiusque cauſis & remediis, peculiare opus ediderit, in quo cap. 19 ſcribit: *Leges noſtrae, maxime autem regulae, mutatae ſaepius fuerunt. Corpus Societatis ex toto contrarium eſt ei, quod fundator noſter Ignatius imaginatus ſibi fuerat atque formauerat.*

lingae (*b*) ſine anno in 12. Concinnauit has regulas *Ignatius* LOIOLA, *Societatis Ieſu primus Stator*, easque ex regulis *Baſilii*, *Benedicti*, *Augustini* & *Franciſci* (nam hae ſolae adhuc in ordinibus ſacris triumphauerant) collegit & ita digeſſit, ut iudice cel. Reimanno *in catal. bibl. theol.* p. 588. nou - antiquae ſuo iure dici mereantur. Interpolatae tamen a quibusdam poſt *Ignatii* obitum. quod ipſe *Iulius* Nigronius *in comment. Aſcetico in regulas communes Soc. Ieſu Part.* 1. p. 26. fatetur.

(1708.) Rei faciendae ratio, eſt liber obſcoenus. Auctorem autem detegit Huetius *in rebus ad ſe pertinentibus* p. 52.

(1709.) Relatio uitae mortisque Caroli infantis, Philip. 2 Regis. Verſionem huius latinam confecit *Paulus* EBERTUS, & *Mediolani*, (uerius autem *Amſtelodami*) edita uerſio 1715. in 8. uid. *catalogum Bibliothecae uiri cuiusdam clariſſimi Lipſienſ.* p. 49.

(1710.) Relatio hiſtorica de Iohanne Friderico Electore, *Mauritio* & *Auguſto, ducibus Saxoniae*, *Luthero* & *Philippo*, germanice

 ſcri-

(*b*) Prodierunt etiam hae regulae, in germanicam linguam conuerſae, ſub tit: Regel der Societaet JEſu, Dillingen. 1599. in 12, ſed ita ut dialecto Sueuicae nimium permiſerit auctor, iudice cel. Reim. l. c. p. 589. & ſenſum Ignatii non ſemper accurate aſſecutus ſit, nonnulla etiam praeterierit & interpolauerit in uerbis, rebus & oeconomia multa transpoſuerit, integrae interdum ſectiones uel omiſſae prorſus, uel loco ſuo motae & alia ratione in hac uerſione digeſtae ſunt, quam in exemplo latino deſcriptae exſtant.

ſcripta & poſtea ex MSto Tomo 2. obſeruat. Halenſ. germanicar. p. 237. ſq. inſerta, antea nunquam impreſſa. Licet nomen auctoris non additum fuerit, tamen cel. Thomaſius uariis ex indiciis collegit, auctorem eſſe D. *Matthaeum* RATZENBERGERUM, qui in aula electoris *Ioh. Friderici* uerſabatur. Idem *Thomaſius* coniicit, hanc relationem forſitan idem eſſe cum *Chronico* illo, quod *Hortlederus* Tom. 2. von den Urſachen des teutſchen Krieges Lib. 2. c. 29. f. 153. edit. Goth. 1645, allegat. Propter res maxime notatu dignas, in iſta relatione contentas, hoc ſcriptum dignum omnino cenſet cel. *Thomaſius*, quod ſemel & iterum legatur. Pertinet tamen haec relatio ad germanicos potius, quam latinos anonymos.

(1711.) Religio uindicata a calumniis atheiſmi, auctore S. P. (*Sam.* PRZICOVIO) *contra epiſtolam* F. M. opus nunc primum ex MSto editum (*a Chriſtoph.* SANDIO, Iuniore) *Eleutheropoli* (i. e. *Amſtelod.*) 1672. in 12. pl. 14.

(1712.) De Religione beſtiarum. Eſt liber rariſſimus, in quo oſtenditur, *Thomiſtas ſeueros ex hominibus facere quaſi beſtias.* Auctor eſt *Theophilus* RAYNALDUS, *celebris Ieſuita*, teſte Simonio Tom. 4. *de la Bibliotheque crit.* epiſt. 31. p. 274. cf. Rechenbergius *in appendice libror. ſymbolicor.* p. 142.

(1713.) Religionis Romano-catholicae fundamentum, Securitas & Veritas, *Hildeſiae* 1712. in 12. Auctor eſt R. P. SCHMID-

MANN

MANN (a) *Soc. Ieſu Theologus & Collegii Ieſuitarum Hildeſienſis olim Rector.*

(1714.) Repetitio doctrinae de fundamento fidei. Auctor eſt MOERL, *Paſtor Senior Norimbergenſis*, tunc cum hanc repetitionem ſcriberet, *Adiunctus facultatis philoſ. Halenſis.Rhottius* perperam hunc tractatum tribuit *Thomaſio.*

(1715.) Res Praeceptorum Neo - Brandenburgenſium, deſcriptae a M. C. G. R. Neo-Brandenb. 1714 in 8. Auctor eſt M. *Caſp.* GOTTSCHLING, *Rector.* uid. cel. Reimann. catal. literar. p. 654.

(1716.) Reſponſio ciuitatis Gedanenſis. Auctor eſt ROSENBERGIUS. uid. *die neue* Bibliothec Tom. 3. p. 494. 497.

(1717.) Reſponſio Hiſtorico-Theologica *ad Cleri Gallicani de poteſtate eccleſiaſtica declarationem; per quendam S. Th. Profeſſorem* in 8. *Coloniae Agrippinae, ap. Kinckios* 1683. Auctor eſt *Nicolas* DU BOIS, *Profeſſor Theologiae.* uid. le *Long dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2526. qui in numeris antecedenbus & ſubſequentibus uaria etiam ſcripta, cum hoc conferenda, adducit. adde aliud huius au-

 ctoris

(a) De hoc cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 537. tale fert iudicium, *quod fuerit homo peracutus & callidus, ſed praeſtigiis pugnans, non lateribus & palpum obiiciens lectori, non pugnum, animosque confundens magis, quam expugnans, aut frangens, aut ad aſſenſum pelliciens. Tenue enim eſſe mendacium, perlucere, ſi diligenter inſpexeris.*

ctoris ſcriptum anonymum, huc pertinens, ſub uoce *Diſquiſitio.* num. 1456.

(1718.) Reſponſum conuentus trium ordinum Ducatus Burgundiae *in cauſa religionis in Gallia factum* 1563. de auctore huius libri uid. in hac Bibliotheca anonymor. ſub anonymis gallicis in uoce *Réponſe.* num. 1074.

Reſponſio ad *epiſtolam ornatiſſimi uiri ad Staniſlaum Heluidium*, uid. in hoc libro meo ſub uoce *Epiſtola* num. 1486.

(1719.) Reuelatio ſummi boni coeleſtis, *Francof.* 1634, in 12. Auctor in titulo non exprimit nomen, in opere tamen ipſo non diſſimulat, & illuſtris Struuius in *actis litterariis* Tom. 7. p, 41. ex *excerptis epiſtolarum* Thomaſii *Viricum* WEISS, *Medicinae doctorem* eſſe iudicat, ſimulque addit, auctorem uideri *Paracelſiſtam* & theologum agere, qui imbutus fuiſſet opinione, totum terrarum orbem tandem ad Chriſtum conuerſum iri.

(1720.) Rex Platonicus. Auctor eſt WARIUS. uid. *Caſauboniana* p. 44. & 252.

S.

(1721.) Tractatus de Sacramentis *ad uſum Seminariorum* in 12. 3. *uoll. Pariſiis, circa annum* 1735. Auctor eſt *celebris quondam theologus* HERMINIER, cuius ſcripta omnia ab utilitate commendantur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1736. p. 723.

(1722.) Sapphirus Conſtantii imperatoris expoſita 1602. Auctor eſt *Marquardus*

FRE-

FREHERUS. uid. *catalog. Bibliothecae Haſeanae* p. 364.

(1723.) Satyricus liber in Clerici editionem Pedonis & Seueri Auctor eſt *Petrus* BURMANNUS. uid. *uitam Clerici* p. 138.

Scaligerana. uid. in append. anonym. gallic.

(1724.) Schediasma de formula conſenſus Heluetica. *Tubingae* 1723. in 4. pl. 12. Auctor eſt D. PFAFFIUS, *iunior*, qui in cap. 1. huius ſcripti *hiſtoriam Uniuerſalismi hypothetici* perſequitur, cui oppoſita eſt *formula conſenſus Heluetica*. cap. 2. *Hiſtoriam* ipſam *huius formulae* pertractat & cap. 3. de hac formula fert iudicium. uid. Part. 86. *actor. eruditor. germanicor.* n. 6. & adde *die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 432.

(1725.) Schediasma irenicum h. e. *neceſſaria Eccleſiarum proteſtantium in fide conſenſio* ſq. *Ratisbonae* 1720. in 4. pl. 6. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur itidem D. PFAFFIUS, *iunior*, *Tubingenſis*, qui etiam germanicum ſcriptum de hoc argumento edidit, nimirum von der Vereinigung der Proteſtanten & hoc ſcriptum cum approbatione quorundam ſuperiorum ab auctore e germanica in latinam linguam eſt translatum. uid. *Acta eruditorum Lipſienſ. latina* 1720. *menſ. Octob.* n. 4. ubi hoc ſchediasma irenicum recenſetur. item *dans le Journal des Savans* 1722. menſ. Mart. n. 10. ubi auctor uaria incerta aſſumſiſſe, & auctoritatibus aliorum nimium inhaerere dicitur.

(1726.) Schediaſma de Tomo, Ouidii exilio. *Lipſ.* 1727. Auctor eſt ſine dubio *Mi-*

chael SCHENDUS, R. C. S. *Eques Vanderbech, Philoſoph. & Medic. Doct.* Auctor putat, *Tomum Ouidii* eſſe illum locum, qui hodie uocatur *Kilianoua, prope oſtium Danubii*, ubi ſe coniicit in mare nigrum, laudatur hoc ſchediasma *in den Leipz. gel. Zeit.* 1727. p. 352.

(1727.) Schediasma de inſtituto Societatis Philo-Teutonico-poeticae, *quae Lipſiae congregatur ſub praeſidio Ioh. Burch. Menckenii, Lipſ.* 1722. in 4. Auctor eſt ipſe *Ioh. Burch.* MENCKENIUS illuſtris uid. cel. Stollii *notas ad Heumanni conſpect.* p. 477. & cel. Reimanni catal. liter. p 416, qui & ibidem 6 ſocietates alias Philo-teutonicas nominat.

(1728.) Schola Latinitatis Gothana. Placcius inter anonymos n. 1516. tradit, hanc ſcholam tantum a SECKENDORFFIO & LUDOLPHO eſſe exaratam, alios tamen conſiliarios etiam contuliſſe ſuam operam ad hoc ſcriptum; ſed non diſtincte exponit, quis ſit huius, uel illius partis auctor. Sciendum itaque, RICHTERUM, *praefecturae* quondam *Gothanae adiunctum celeberrimum* elaboraſſe partem huius ſcholae. LUDOLPHUS *partem oeconomicam* & ROSENBERGIUS caput *de uirtutibus ac uitiis* confecit. SECKENDORFFIUS autem illuſtrisſimus ultimam operi manum impoſuit, omniaque ad ſtilum ſuum accommodauit. uid. *ſupplementa ad acta eruditor. Lipſienſia latina Tom.* 4. p. 524. & add. *Godofredi* Ludouici *Hiſtoriam Rectorum, Gymnaſiorum* &c. p. 16. 17. ex quo ſua deſumſerunt

ſerunt auctores *ſupplementorum ad acta erudit.* *tor.* l. c.

(1729.) Sciagraphia uitae Ioh. Morini (qui mortuus eſt 1659.) Bleſenſis, *Congregationis Oratorii Presbyteri* in 4. *Pariſ.* 1660. Auctor eſt *Michel* CONSTANTIN, qui mortuus eſt 1663. *Prêtre de l'Oratoire*, exſtat etiam haec *uitae ſciagraphia* ante *exercitationes Morini in biblia* in fol. *Pariſ.* 1660. uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 4694. qui etiam ibi adducit num. 4695. *uitam Morini*, quae *Simonio* tribuitur & de qua uid. Placc. num. 1248. inter anon. idem le Long adducit quoque *elogium Morini* per *Perrault* num. 4696.

(1730.) Scopus uerborum Chriſti *Luc.* 17. v. 22-37. (*a*) *ab interpretamento eorum*, *qui hodie tum hic*, *tum Matth.* 24. v. 4 ſq. *Marc.* 17. v. 5. ſq. *Luc.* 21. v. 8. ſq. *nodum in ſcirpo quaerunt*, *uindicatus per* I. M. *Roſtochi & Parchim.* 1718. in 4. pl. 2. Auctor eſt *Ioh.* MEINECKE, *Paſtor Damenſis & Ramboenſis in ducatu Megapolitano.*

(1731.) Scriptores ordinis Praedicatorum. Editores horum ſcriptorum ſunt *Iacobus*

(*a*) Directae ſunt hae plagulae contra *Leopoldum Frideric. Gans*, *liberum baronem de* PUTTLITZ, qui in libello germanico, *Hamburgi* 1713. edito, loca, ex Matth. Marc. & Luca adducta, agere putauit *de calamitate eccleſiae Lutheranae ſub Papatu*, *& de aduentu Chriſti*, *ante iudicium extremum adhuc exſpectando*, *ad exſtirpandum Anti-Chriſti regnum.* uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1718. p. 717.

QUETIF & *Iac.* ECHARDUS. uid. *die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen* 1720. p. 648.

(1732.) De ſcriptorum Poloniae & Pruſſiae hiſtoricorum, *politicorum & JCtorum, typis impreſſorum, ac MStorum in Bibliotheca Brauniana collectorum, uirtutibus & uitiis catalogus & iudicium poſt euolutionem exactam, ſine odio, aut ſtudio limatiſſimum, Coloniae* 1723. in 4. 2 Alph. pl. 1. Auctor eſt *Dauid* BRAUN, qui de libris hiſtoricis in hoc catalogo, eorum auctoribus, editionibus, ſtilo &c. ſobrium fert iudicium uid. *acta eruditor. Lipſienſ. lat.* 1724. *menſ. Iunio* n. 6. ubi hic catalogus recenſetur.

(1733.) Scriptores rerum Moguntiacarum *Tomi* II. *Francof.* 1722. 2 *uoll. cum fig. in fol.* Editor eſt *Ge. Chriſti.* IOANNIS. uid. *Biblioth. Mencken.* p. 369. *und die Leipz. gel. Zeit.* 1723. p. 2. ſq.

(1734.) Scrutinium libertatis Venetae. Gaſſendus *in uita Peireſcii* refert, multos hunc librum tribuiſſe PEIRESCIO, *Scioppius* & *Ferrarius* hoc ſcriptum *Marco* VELSERO tribuendum putant, *Gaſſendus* autem l. c. *Antonium* ALBIZIUM, *nobilem Florentinum*, auctorem eſſe coniicit uid. Baylius *in dictionnaire* uoce *Velſerus* not. E. & Gryphius (*a*) *de hiſtoricis ſec.* 17. p. 453.

(1735.)

(*a*) Qui uaria quoque allegat ſcripta, in utramque partem publicata, in quibus iura Venetorum uel oppugnantur,

(1735.) Selectae e profanis Scriptoribus hiſtoriae, *quibus admixta ſunt varia honeſte uiuendi praecepta, ex iisdem ſcriptoribus depromta. Pars* 1 & 2 *Pariſiis* 1727. in 12. pagg. 492. Auctor eſt HEUSET, *Profeſſor quondam du College de Beauvais à Paris.* Recenſetur haec collectio cum laude *dans le Journal des Savans* 1727. menſ. Nou. n. 6. & *dans la Bibliotheque françoiſe* Tom. 10. part. 1. n. 8. Prodiit alia huius libri editio Lipſ. 1728. in 12. per I. E. K (i. e. *Ioh. Erhardum* KAPPIUM) uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 742.

(1738.) Selecta hiſtorica & litteraria, *(a)* quae *Regiomonti* in 8. & *Lipſ.* 1715. prodierunt *Tom.*

---

tur, uel defenduntur, ipſe tamen non palam audet, aliquem pronuntiare huius libri auctorem. add. *acta eruditor. Lipſ. latina* 1712. p. 90. Placcius n. 1205. inter anonym. longe alium indicat *Scrutinii libertatis Venetae* auctorem, nimirum *Alphonſum* DE LA CUEVA, quem aliqui tantum ea ex ratione auctorem eſſe arbitrati ſunt, quia magnifice de hoc *ſcrutinio libertatis* loquitur. uid. *Gryphius* l. c.

(*a*) Recenſentur autem haec ſelecta in Part. 35. *Actorum eruditor. germanicor. art.* 5. & in *actis eruditor. Lipſienſ. Latin.* 1716. *menſe Ianuar. art.* 15. it. *dans les Nouvelles de la republique des lettres* 1716. *menſe Sept. art.* 6. ubi auctor *Lilienthalii* quidem eruditionem laudat, quosdam uero ſimul eius errores indicat. Alia horum ſelectorum recenſio exſtat *dans le Journal des Savans* 1717. *menſe Sept.* n. 7. ubi auctores nimiam allegationum copiam in *Lilienthalio* reprehendunt. Adde quoque acta eruditor. germanica Tom. 3. p. 863. *die neue* Bibliothec Tom. 5. p. 394. Articulus 6. *de libris in Ana* & art. 9. *de uocatis ab Adamo animalibus* iam antea a *Lilienthalio* peculiaribus ſchediasmati

Tom. 1. 1. Alph. 2. pl. Sine dubio profecta ſunt a M. *Mich.* LILIENTHALIO (*b*) cui poſtea *diaconatus Kneiphofenſis* commiſſus eſt, huic LILIENTHALIO aperte tribuit *Fabricius* loco, infra citando. Tituli horum ſelectorum ſpeciales indicantur *in den Leipz. gel. Zeit.* 1715. p. 319. Obſeruationes in his ſelectis ſunt 10.

Prima agit *de Exorciſmo literario, quem libris ſuis ſubiungere fuerunt ſoliti* 2) *quaedam refert de Balthaſare Bekkero.* 3) *Siſtit ideam eruditi modeſti.* 4) *exhibet Lucae Holſtenii* ἀνέκδοτον *catalogum biblioth. Mediceae MStorum.* 5) *Ariſtoteles a crimine* ἀυτοχειρίας *defenditur.* 6) *analecta ad cl. Wolffii diſſertationem de libris in Ana.* 7) *de Bibliotaphis, aut inuidis librorum occultatoribus, qui libros ſuos aliis uſurpandos concedere noluerunt.* 8) *Apologia pro Hattone II, Archiepiſcopo Moguntino.* 9) *ad uerb Gen.* 2. v. 18. 19, 20. *de uocatis ab Adamo animalibus in cl. uirum Herm. von der Hardt.*

Prodiit etiam Tomus 2. horum Selectorum, 1719. ſed non omnia, quae in hoc tomo exſtant, a *Lilienthalio* ſunt exarata, ſed tantum obſeruatio 1 & 2. uid. num. ſequentem.

(1739.)

---

matibus pertractati erant. De uita & ſcriptis *Lilienthalii* uerboſe agit *Ioh.* Fabricius *in hiſtoria bibliothecae ſuae* part. *6.* p. 55.

(*b*) Cel. Reimann. *in catal. liter.* p. 541. dicit: *Lilienthalius uir non obſcurae in ſocietate literatorum famae. Nec diffidere uinum in hac cella a ſuſpenſa hedera. Siquidem obſeruationum, his duobus Tomis comprehenſarum,* argu-

(1739.) Selecta hiſtorica & litteraria continuata. *Regiomonti & Lipſ.* 1719. ab eodem auctore ἀνωνύμως prodierunt in 8. 1. Alph. 3. pl. & continent obſeruationes 1) *de philothecis, uulgo* von Stammbüchern auctore M. L. i. e. *Michaele Lilienthalio.* 2) *de ſcriptoribus rerum Pruſſicarum* auctore M. L. i. e. eod. *Lilienth.* 3) *de Helena Menelai, eiusque amatoribus* auctore I. S. B. 4) *de elegantia manuum eruditarum* auctore T. S. B. 5) *Apologiam pro Conrado Tiberio de Wallenrod* auctore I. I. R. 6) *Explicationem Leibnitianam mutationis Barometri, contra dubitationes Deſagulieri adſertam* auctore G. H. R.

Sententia Cardinalium, Archiepiſcoporum &c. *de anonymis quibusdam ac famoſis libellis*, uid. ſub uoce *Cardinalium* num. 1362.

(1740.) Sepulcrum Hermetis reſeratum, *ſiue de opere Hermetico libri III. Venet.* 1715. in 8. Auctoris nomen latet in uocibus *Sat puluis hales purpurae* (quae uerba quid ſignificent neſcio, abundat etiam a unum, quod per anagramma non abſorbetur) Alioquin ex his per anagramma prodiret *Petrus Paulus* RAPHELIUS, qui quondam fuit *Canonicus Lauretanus* (*Loretto*) liber ualde

---

argumentum nec uulgare ſit, nec perfunctorie pertractatum. Tomus tamen primus ſelectiora habet themata, quam Tomus ſecundus, & eminent in illo prae ceteris obſ. 2. 4. 6. 7. cum qua conferenda *Ioh. Iuſti* Loſii *commentatio de occultatione libror. ſacror. quorundam, per doctores iudaicos olim tentata.* Et cum obſ. 1 Tomi 2. *de Philothecis, von Stammbüchern,* coniungenda ſunt ea, quae cel. Reimann. profert in *catal. bibl. theol.* p. 104.

ualde obſcurus eſſe dicitur. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 452.

(1741.) Sermones *(a)* in primo Solenni Academiae Scientiarum imperialis conuentu *die* 27. *Dec. Anni* 1725. *publice recitati*, *Petropoli* in 4. Auctor eſt *Ge. Bernhardus* BÜLFINGERUS, *in illuſtriſſima Academia Scientiarum Petropolitana olim Profeſſor publicus*, paucos hodie in Philoſophia theoretica & practica, Phyſica experimentali cumprimis habens pares.

(1742.) Silentium poſt clamores, ſine loc. 1617. in 8. Auctor eſt *Michael* MAIERUS, *(b) Comes Palatinus, Eques & Medic. Doct.*

De Sibyllis disquiſitio. uid. ſub uoce *disquiſitio.* n. 1453.

(1743.)

(a) Contenta horum ſermonum ſunt, quod auctor in primo ſermone enarrat, *quae literarum a primis in Europa initiis usque ad academias Scientiarum fuerint fata, quid academia ſcientiarum ſit, quae illius cura, qui uſus, quae circa illas fundatorum gloria.* In altero disquirit, *an iam eos in Theoria Magnetica progreſſus eruditi fecerint, ut ſufficientem nautico ſcopo ſolutionem difficillimi de inueniendo locorum longitudine Problematis, inde liceat repetere.* Plura uid. in Reimanni catal. liter. p. 382.

(b) De hoc ita iudicat celeb. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 737. *Fuit uir ingenioſus, ſedulus, doctus: ſed in rerum ſimilibus, exemplis, teſtimoniis &c. congerendis magis occupatus, quam in rebus ipſis explicandis & in fabula Roſae cruciana defendenda ad ſuperſtitionem usque credulus.* Idem Reimann. l. c. Tractatum eiusd. Maieri non anonymum von den Geſetzen und Ordnungen der löbl. Fraternitaet & aliorum de hac ſocietate ſcripta uaria recitat.

(1743.) Sileſia ſubterranea. *Lipſ.* 1720. in 4. cum fig. germanice. Auctor eſt G. A. VOLCKMANNUS. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1721. in praefat. & adde adhuc *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 336.

(1744.) Simphorianus de Bouilloud, *Lugdunenſis*, *olim Epiſcopus* (qui mortuus eſt 1533.) *Glandavatenſis*, *Vaſatenſis & Sueſſionenſis*, *e tenebris Hiſtoriae eductus in lucem* in 4. *Lugduni* 1645. Auctor eſt *Pierre* BULLIOUD, *Ieſuita.* uid. le Long *dans la Bibiotheque hiſtorique de la France* num. 3807.

(1745.) Sixtus & Anti - Sixtus, *ſiue Sixti V. de morte Henrici III. Sermo in Conſiſtorio habitus die 2 Septemb.* 1589. *& in eum reſponſio* in 4. & in 8. 1590. ANTI-SIXTUS a *Michael* HURAULT, *Sieur du Fay* eſt confectus. uid. Le Long l. c. num. 8176. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

Somnium Viridarii. uid. notata a me ad num. 27. *Pſeudonymor. Placcii.* Nam hic liber non ſolum ad *Pſeudonymos*, ſed etiam ad *anonymos* pertinet.

(1746.) Specimen ratiocinandi. Auctor huius ſpeciminis eſt KUFLERUS. uid. Thomaſii *cautelas circa praecognita iurisprudentiae* cap. 10. §. 10. p. 130.

(1747.) Specimen hyometriae curioſae, germ. ſcript. oder Abmeſſung des jährlichen Regen und Schneewaſſers von 1715 - 1721. ab au-

ctore *meteorologiae parallelae Ulmenſis Francof. & Lipſ.* 1721. in 8. pl. 3. Auctor eſt *Dauid* ALGOEWER, *Profeſſor Matheſeos in Gymnaſio Ulmenſi, nunc autem paſtor ibidem*, qui etiam ab anno 1710 - 1714. edidit *obſeruationes meteorologicas*, germanica lingua exaratas. Specimen *hyometriae* recenſetur in *actis erudítor. Lipſienſ. latin.* 1722. menſ. Aprili n. 9.

(1748.) Specimina theologiae Moralis tutiſſimae, *quae Aegidius Gabrielis. (Theol. Licent. Ord. S. Franc.* 1680.) *latine edidit, quaeque Romae damnata ſunt*, 1683. *gallice ſe ſcripſiſſe, uel potius transtuliſſe* P. *Gabr.* Gerberon, *Ianſeniſta*, faſſus eſſe dicitur in *Proceſſu* p. 10. (de quo uid. ſupra uoc. *Proceſſus*) uid. & *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1705. p. 246. Hic liber principia Rigidiſtarum continet. uid. *die Unſch. Nachr.* 1712. p. 286.

(1749.) Speculum Ieſuiticum *per* I. *L.* W, i. e. *Ioh. Leonh.* WEIDNERUM. uid. Schelhorn, *amoen. liter.* T. 9. p. 665. not. (ss).

(1750.) Spicilegium obſeruationum ad Capitulationem Caroli VI. uid. *Capitulatio.* n. 1361. in not.

(1751.) Spicilegium aliquot in Philoſtratum animaduerſionum. Auctor eſt SCHURTZFLEISCHIUS, *iunior.* uid. b. Colerum *in notis ad b. Struuii introduct. in notitiam rei litterariae* p. 674. ubi etiam docet, in *actis eruditor.*

tor. Lipſienſ. latinis 1709. p. 433. *Schurtzfleiſchio* eſſe reſponſum.

(1752.) Sphaera ſapientiae in oſtio aperto. Die Sphaer, oder Weißheit in einer offenen Thür. Conſtat hic liber ex 7 capp. & prodiit 1650. in 12. pl. 8. Auctor eſt *Paulus* FELGENHAVER (*a*), de quo uidenda *Hiſtoria Bibliothecae Fabricianae part. 5.* p. 33. ubi de ceteris *Felgenhaueri ſcriptis, uita & aduerſariis* agitur.

(1753.) Spongia (Bruni) ſeu *Wolfgango Erneſto a Papenhauſen, Libero Germano, Baroni Libero, Germanoque oratori, id eſt Antonio Bruno declamatori furioſo uinculum Hippocratis in 4. Pariſ.* 1647. Auctor eſt *Matthieu* de MÔRGVES, *Sieur de Saint-Germain* (*b*). Add. biblioth. meam pſeudonym. ſub uoc. *Papenhauſen.*

(1754.) Stada litterata. Auctor eſt celeb. *Ioh. Henr.* VON SEELEN. uid. b. Colerus *in notis* ad *b. Struuii introduct. in notit. rei litterar.* pag. 639.

(1755.) Mart. Steyarti Morbus & remedia. Auctor eſt P. GABR. GERBERON, *Ianſeniſta.*

Qqq uid.

(*a*) *Felgenhauerus* Indifferentiſta fuiſſe uidetur, qui nulli religioni addicere ſe uoluit, cuiusmodi homines ad Atheismum plerumque ſunt procliues.

(*b*) Qui in hoc ſcripto uehementiſſime inuehitur in *Anton. le Bruen,* & ad tria eius ſcripta acerbe reſpondet, nimirum *ad amico-criticam monitionem,* de qua uid. apud *Placcium* ſub uoce *Sprenger* pſeudon. (2) *ad amico-criticae monitionis lituram,* de qua uid. ibid. n. 1525. inter anon. (3) *ad Spongiam Franco gallicae litturae,* de qua uid. apud *Placcium* ſub uoce *Gemberlach* inter *pſeudon.* add. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 13240. coll. n. 13237-13239. ubi de iſtis tribus ſcriptis *du Bruen* agitur.

uid. *Acta Erud. Lipſ. lat.* 1705. p. 245. Illuſtrationis cauſſa conf. n. 2258. anon. ap. Placc.

(1756.) Studioſorum Francofurtenſium confeſſiones & defenſiones neceſſitatis Bon. oper. *Witteb.* 1563. in 8. Auctor eſt procul dubio *Abdias (a)* PRAETORIVS uid. celeb. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 515. qui & ibid. p. 514. eiusd. Praetorii tract. non anon. von der Nothwendigkeit des neuen Gehorſams recenſet.

(1757.) Sulpicii Seueri Hiſtoriae ſacrae prima editio prodiit *Baſil.* 1556. apud IOH. OPORINVM. Editor dicit, ſe produxiſſe hanc editionem ex *Bibliotheca Hildeſienſi*, ſed neque in titulo, neque in dedicatione ad Nicol. DE RADZIVIL, *principem Polonum*, ſcripta, ſe nominat expreſſe, ſed tantum litteras nominis ſui initiales M. F. adponit. Clericus igitur in Tom. 20. *de la Bibliotheque choiſie* pag. 332. ſub his litteris latere putat *Matthiam* FLACIVM. Nam ille 1) ſuo tempore multa ſcripta ex bibliothecis protraxit in lucem & typis imprimenda curauit, idque saepius omiſſo ſuo nomine, quod patet ex eius catalogo teſtium ueritatis, ubi ſaepius meminit librorum, a ſe ἀνωνύμως publicatorum.

2) Nemo

(*a*) Antea uocabatur *Godeſchalcus*; hoc enim nomen in baptiſmo acceperat, ſed poſtea illud in *Abdiae* uocabulum transformauit. Controuerſiam agitabat hic *Praetorius* cum Andr. *Muſculo*, de neceſſitate bonorum operum, quam *Muſculus* propugnabat, *Praetorius* autem negabat, & horrendis locutionibus utebatur, e. g. Moſes gehört zum Teufel ꝛc. zum Teuffel mit dem Geſetze; Moſes iſt ein Bachant.

2) Nemo alius eo tempore uixit, in quem litterae hae initiales conuenirent.

(1758.) Summa Theologiae. *Launoius* hunc librum abiudicauit *Thomae* AQVINATI, ſed *Natalis Alexander* in *ſumma D. Thomae uindicata*, peculiari ſcripto contra praepoſteram *Launoii* dubitationem aſſeruit iterum hunc librum *Thomae* AQVINATI.

(1759.) Summarium Philoſophiae, *Claudiopoli in Transſyluan.* 1723. in 8. pl. 3. Auctor eſt *Ioſeph. Franciſc.* FOPPENS, *Prof. primarius Louanienſis*, qui hoc ſcriptum iam 1719. ſub tit. *Diſputationis* publicauit, uid. *Acta eruditor. Lipſ.* 1723. *menſ. Dec.* n. 5. & add. die Leipz. gel. Zeit. 1724. p. 23.

(1760.) Summaria chronologica *inſignis Eccleſiae Parcenſis*, *ſita prope muros Urbis Louanii: ex Archiuo dictae eccleſiae in ordinem redacta per* F. L. P. S. T. L. *eiusdem eccleſiae canonicum profeſſum* in 4. *Louanii* 1662. Litterae initiales ſignificant *Frere Libert* DE PAPE, *Sacrae Theologiae Licentiatum*, uid. le Long. l. c. num. 5908.

(1761.) Summaria & notae, editioni Chronici abbatis Urſpergenſis 1609. excuſae, addita, auctorem habent *Antonium* CORVINVM. uid. *obſeruatores Halenſes Tom. I. obſeruatt. latinarum obſ.* 20. §. 2. p. 308.

(1762.) Supplementum, ſiue tertium uolumen ad Ludouici Moreri dictionarium hiſtoricum, quod prodiit *Pariſiis* 1689. in fol. Auctor huius ſupplementi praecipuus eſt *abbas*

D' VSSAN, & alii. uid. *b. Struuius in introduct. in notitiam rei litterar.* p. 757. Pertinet ad anon. gall.

(1763.) Synodicum. Auctor eſſe dicitur PHILOTHEVS. uid. Allatius *de libris eccleſiaſticis graecorum diſſert.* 2. p. 146. & 153.

(1764.) Synopſis iurium Caeſareorum ac Eſtenſium in urbem comitatumque Comacli 1712. in 4. quae *Synopſis* inſerta eſt *Actis Comaclenſibus.* Auctor eſſe uidetur L. A. MVRATORIVS. uid. *catalog. libror. cuiusd. uiri clariſſimi Lipſienſis* part. 1. p. 46.

Synopſis regularum praecipuarum artis inueniendi. uid. ſupra *de Arte inueniendi.* n. 1333.

(1765.) Synopſis hymnologiae (a) illuſtris Germaniae. 1718. *Gryphiswaldiae* in 12. pl. 4½. Auctor eſt M. C. E. KLEIN, *Paſtor in Pomerania.* uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1719. p. 157.

(1766.) Synopſis (hiſtorica & chronologica) controuerſiae Gotteſchalcanae. Auctor eſt *Amable* de BOURZEYS, abbas, (qui mortuus eſt 1672) haec Synopſis praemiſſa eſt uolumini 2. *Gilberti* Mauguin, *Praeſidis de la Cour de Monnoies*, libro, cui titulus: *Vindiciae praedeſtinationis & gratiae* in 4. *Pariſiis* apud *Billaine* 1650. uid. Le Long

(a) Auctor in hoc prodromo uaria memoratu digna habet, & promittit edere amplum opus *de hymnis germanicis, a politicis perſonis ſummae & mediae conditionis, uiris & feminis, praeſertim a principibus & comitibus confectis.* Promittit etiam opus ſub tit. *cantor canonicus.* Ceterum non raro laudandum zelum ſuum prodit contra hodiernum Indifferentiſmum & Fanaticiſmum. uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1719. p. 157.

Long *dans la Bibliotheque hiſt. de la France* n. 1635. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, hiſtoriam Gotteſchalci illuſtrantia, adducit.

(1767.) Synopſis rerum geſtarum *circa Decanatum Maiorem Eccleſiae Metropolitanae Biſuntinae* ab anno 1661. ad annum 1667. in 4. 1667. Auctor eſt N. DORIVAL, *Archidiacre & Official de Bezançon*, uid. le Long l. c. num. 3107. qui & in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de *rebus Biſuntinenſibus (Bezançon)* agentia, allegat.

T.

(1768.) Tentamen uerſionis N. T. *ſiue obſeruationes ad uerſiones gallicas Noui Teſt. Pariſiis* 1709. in 12. pl. 6. Auctor huius uerſionis eſt *Ioh.* MARTIANAEVS, *Benedictinus e congregatione S. Mauri* (quem, neſcio quo iure inter pſeudonymos refert Placcius n. 374. & alios, qui ſe uocarant *Benedictinos Monachos in editione Bibliothecae Patrum*, qui potius locum inter *anonymos* inuenire debuiſſent, nam non mentiti ſunt, ſe uocantes *Benedictinos monachos*, quia reuera ex iſta congregatione fuerunt.) *De Tentamine* autem hoc nihil habet *Placcius*. uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1710. p. 123. ubi hoc tentamen recenſetur, & 1711. p. 449. Prodiit etiam 1711. *continuatio huius tentaminis, Pariſiis* in 12. mai. pl. 17. in qua expreſſum eſt nomen auctoris.

(1769.) Tentamen accuratae IV Euangeliſtarum Harmoniae. Auctor eſt ſumme

reu. D. *Valentin Ernſt* LOESCHER. uid. eius *Breuiarium theologiae exegeticae* pag. 172. & add. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1732. pag. 414.

(1770.) Tentamen Theodiceae *circa bonitatem Dei, libertatem hominis*, *Amſtel.* 1710. in 8. 2 Alph. 8. pl. Auctor iam ſatis notus eſt, nimirum generoſus uir BARO DE LEIBNITZ. uid. tamen ad uberiorem de hoc libro informationem *Acta eruditorum Lipſienſia latina* 1711. p. 110. & 159. Recentioribus huius libri editionibus nomen auctoris praemiſſum eſt, quod in prima huius ſcripti editione gallica ſub tit. *Eſſais de la Theodicée* non expreſſerat. Editio 3. *Theodiceae Leibnitianae germanica* cum uita *Leibnitii* prodiit *Hannouerae* 1735 in 8. pl. 18.

(1771.) Teſtamenti N. *graeci* 1711. *Amſtel.* in 8. *ex officina Wettſteniana editor* eſt *Gerhardus van* MASTRICHT, *Doct. Syndicus Bremenſis*, nam hunc deſignant litterae in titulo appoſitae Gerh. de T. (*Traiecto*) M. (*Moſae* i. e. *Maſtricht*) (Doct.) uid. Grimmius *in notis ad Salomonis van Till Bibliothecam theologicam* pag. 346. De Praeſtantia huius editionis & uita *Maſtrichtii* uerboſe agit Ioh. Fabricius *in hiſtoria bibliothecae ſuae part. 6.* pag. 374. ſeq. add. etiam beati Buddei *Iſagogen in Theol.* pag. 1309. a. b.

(1772.) Teſtamentum Spirituale Arnaldi. Auctor eſt *Paſchaſius* QVESNELL, *Ianſeniſta*, uid. ſupra ſub tit. *Cauſa Quesnelliana.*

(1773.)

(1773.) Teſtamentum Vet. graecum cum uerſione τῶν 70. *cum libris apocryphis, cui acceſſit N. T. cum locis parallelis & uariantibus lectionibus*, *Lipſ.* 1697. (*a*) in 8. mai. Auctor prolegomenorum & editor huius Teſtamenti eſt *Ioh.* FRICKIVS, *Ulmenſium Theologus celeb.* qui tantummodo ſub fin. prolegomenorum appoſuit litteras nominis ſui initiales I. F.

(1774.) Teſtimonia primae, mediae & ultimae aetatis chriſtianae, *Helmſtadii* 1678. Collecta dicuntur a CALIXTO. uid. Fechtii *philocaliam theſi patriſtica.* 8.

(1776.) Theologi Pariſienſis *liber de antiquis & maioribus Epiſcoporum cauſis, in quo SS. Patrum, Pontificum & Conciliorum ſententiae ſumma fide proferuntur, ad confutationem errorum Danidis in libro Gallico inſcripto: De indiciis canonicis epiſcoporum* in 4. *Leodii*, (uel potius reuera *Lugduni in Gallia*) apud *Aniſſon* 1678. Hic liber

(*a*) Celeb. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 236. hanc editionem laudat a typorum munditie, uariantium lectionum ſegete & uario eruditionis apparatu, in prolegomenis obuio, ſed non aequiparandam eſſe cenſet hanc editionem editioni Io. Ern. *Grabii*, Oxonii 1707, 8. uoluminibus editae, quia haec ad codicem Alexandrinum, Frickii autem nec ad illum, nec ad Vaticanum, ſed Londinenſem editionem anni 1653. eſt conformata, cuius editores male habet Brianus Waltonus *in apparatu biblico, proleg.* VIII. §. 33. p. 335. quia licet profiteantur, ſe excudere editionem romanam, nimiam tamen aſſumſerint licentiam, eam pro lubitu mutandi & interpolandi & eam ad ebraeum textum & nuperas *uerſiones accommodarint.*

ualde curioſus eſt & magni aeſtimatur. Auctor autem eſt *Jaques* BOILEAU, *Doctor Sorbonicus*, mortuus 1716. uid. Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 2652. qui etiam in numeris praecedentibus & ſubſequentibus ſimilia ſcripta, cum hoc conferenda, adducit.

(1777.) De Thaidis poenitentia. Auctor eſſe putatur *Aeneas* SYLVIUS, poſtea pontifex maximus factus & *Pius* uocatus. uid. Iaenichen *in notitia de Bibliotheca Thorunenſi* pag. 26. & conf. in hoc ipſo libro meo, quae dicta ſunt ſub uoce *Pyramo* n. 1696.

de Thisbe & Pyramo poemation. uid. ſub uoce *Pyramo*. n. 1696.

(1778.) Theologia concionatoria docens & mouens 1714, & iterum 1717, edita *Leodii* in 4. Auctor eſt *Conſtantinus* LETIN, *monachus diſcalceatus*. uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1717. p. 1089.

(1779.) Theologia comparatiua(a), quae adhaeret *Irenico uniuerſali* P. *Poireti*, *Amſtel.* 1702. in 8. cum libris *de eruditione ſolida* euulgato, auctorem habet *Iac.* GVERDENIVM S. S. Th. D. & P. P. *in Anglia*, uid. celeb. Reimann. *in catal. biblioth. theol.* p. 549.

(1780.)

(a) Haec oratio primum latine ſcripta, ſed poſtea in ſermonem anglicum, gallicum & germanicum tranſlata. Impugnarunt hanc orationem D. I. W. *Iaeger*, D. Mich. *Foertſch* & alii; ſed defenderunt eam Petr. *Poiret* in operibus poſthumis p. 648 - 665. & inuidendis elogiis ibi celebrauit. uid. appendicem anonym. gallicor. uoc. *Avis charitable*.

(1780.) Theſaurus numiſmatum hiſtoricorum (*a*) hodiernorum huius ſeculi, *ſiue numiſmata mnemonica & iconica, quibus praecipui euentus & res geſtae ab anno 1700. illuſtrantur (b),*

Qqq 5 *figuris*

(*a*) Tom. 1. prodiit *Norimbergae* 1711, qui complectitur numiſmata anni 1700. Hic *Tomus* 1. recenſetur maxima cum laude *dans le Journal des Savans* 1715. menſ. Mart. num. 2. *Tomus* 2. continet numiſmata anni 1701. *Tomus* 3. anni 1702. *Tomus* 4. anni 1703. *Tomus* 5. anni 1704. *Tomus* 6. anni 1705. Numiſmatum in hoc Tomo ſunt 70, ipſe autem Tomus prodiit *Norimbergae* 1704. in fol. 1 Alphab. pl. 30. & recenſetur in *Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1715. menſ. Martio num. 2. *Tomus* 7. continet 87. numiſmata anni 1706. & prodiit *Norimbergae* 1715. in fol. 1 Alph pl. 5. recenſetur in parte 33. *actor. eruditor. germanicor.* num. 1. item in der Hollaendiſchen Republyk der Geleerden 1715. menſ. Maio & Iunio n. 10. alia recenſio huius Tomi extat *dans le Journal des Savans* editionis batauae 1715. menſe Iunio n. 6. *Tomus* 8. continet numiſmata anni 1707. & prodiit *Norimbergae* 1715. in fol. pl. 27. recenſetur autem in der Republyk der Geleerden 1716. menſe Mart. & Aprili n. 9. *Tomus* 9 & 10, qui prodierunt *Norimbergae* 1716, continent numiſmata annorum 1708 & 1709. Prior Tomus comprehendit 85. numiſmata, & recenſetur in der Republyk der Geleerden 1716. menſ. Nou. & Dec. n. 8.

(*b*) Prodierunt etiam ſupplementa ad Tom. 1. huius theſauri, quae continent numiſmata ab an. 1700 - 1709. in & extra Europam cuſa, numero 895. addita latina & germanica eorum explicatione. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1720. p. 225. Adhaerent haec ſupplementa *numiſmatibus hiſtoricis* ad annos 1706. 1707. 1708. 1709. quibus claudirur Volumen primum & additi ſunt indices. Numiſmata anni 1706 - 1709. prodierunt *Norimbergae* 1714 - 1717. in fol. 7 Alph. cum multis figuris aeneis; plerumque hic occurrunt numiſmata, in academias & uiros eruditos cuſa, recenſetur haec ultima pars vol. 1. in *actis eruditor. Lipſ. lat.* 1718. menſ. Aprili num. 9.

ris expreſſa, addita latina & germanica explicatione. Auctor huius theſauri eſt M. *Ioachimus* NEGELEIN, *Diaconus ad aedes S. Laurentii, & Prof. Norimberg.* uid. Wezels Hiſtorie der Lieder-Dichter Tom. 4. pag. 369. und die Leipz. gel. Zeit. 1715. pag. 165.

(1781) Theſaurus antiquitatum germanicarum edendus. Auctor editionis huius eſt Dn. conſiliarius TREUERUS. Contenta ſingulorum Tomorum huius theſauri indicantur in *nouis litterariis latinis celeb. Krauſii* anni 1720. pag. 132. ſeq.

(1782.) Theſis contra Iudaeos de LXX hebdomadis (a), propoſita a P. P. Soc. Ieſu in Collegio Rom. Romae 1720 in 8. reg. pl. 6. Auctores der Sammlung von Theolog. Sachen 1721. pag. 93. ex ſtilo & aliis criteriis celeb. P. AYROLE elaboraſſe egregiam hanc & rariorem diſſertationem iudicant.

(1783.)

(a) Auctor iam antea edidit *librum* 70 *hebdomadum reſignatum*, in quo initium 70 hebdomadum ponit in 7. anno *Artaxerxis Longimani* i. e. 457 annos ante Chriſti natiuitatem, quia cum hoc termino chronologia & decretum de reaedificandis Hieroſolymis optime conciliari poſſet. Quia autem anonymus, qui ſine dubio fuit P. *Tournemine*, in *tabulis chronologiae ſacrae* V. & N. T. Pariſienſi nouae editioni *Menochii* inſertis, aggreſſus erat iſtud ſcriptum, & iudicarat, *Ayrolium* non ſoluiſſe, ſed ſecaſſe nodum, putans initium 70 hebdomadum a perfectis muris Hieroſolymitanis conſtituendum, & 7 *Artaxerxis* pro 20 hebdomadum anno accipiendum eſſe, ideo *Ayrolius* in hac diſputatione modeſte refutat aduerſarium & ſententiam ſuam denuo contra eius obiectiones confirmat.

(1783.) Theſes de ratione errores oppugnandi & ueritatem defendendi, *Ienae* 1718. Ex nouiſſimis ad *Hiſt. litter. Supplementis Stollianis germ. edit.* p. 161. diſcere licet, auctorem eſſe *Carol. Franciſcum* BVDDEVM. Alii exiſtimarunt, *Carol. Fridericum* BVDDEVM, *Theologi Ienenſis fratrem*, eſſe auctorem, ſed hic iam 1716. fatis conceſſit. Scriptum autem hoc demum duobus annis poſt comparuit, niſi dicere uelis, ab hoc *Carol. Frider.* conſcriptum, ab illo editum eſſe.

(1784.) Thuanus reſtitutus. Auctor eſſe dicitur WICQVEFORT, qui in hoc libro errores *Thuani* detegit, & monſtrat, hucusque *Thuanum* non potuiſſe ſatis ſuppleri ex aliis exemplaribus, conf. cum hoc libro *Gerhardi* von STOECKEN *Thuanum enucleatum*, in quinque partes diſtributum, cum *Thuani* uita ab anno 1543 - 1607. *Helmſtadii* 1674. in 4. recenſetur hic liber in Fabricii *hiſtoria bibliothecae ſuae part.* 5. pag. 460. ubi etiam de uita auctoris quaedam traduntur.

Tractatus contra Tom. 1. Bibliothecae eccleſiaſticae du Pinii. uid. ſupra *Biblioth. eccl.*

Tractatus de Regali. uid. in hac ipſa bibliotheca anonymorum ſub uoce *Traité* in anonymis gallicis, num. 1159.

(1785.) Triga quaeſtionum, praetenſum in uillis & pagis mercaturae, opificiorum, braxationis ac diſtributionis cereuiſiarum exercitium concernentium, *ipſisque iurium & inſtrumentorum publicorum uerbis deciſarum* 1704. in 4. pl. 6. Auctor eſt Dominus DE LINDEN, qui

qui in hoc ſcripto iura urbis *Dantiſci* contra epiſcopum *Cuiauenſem* defendit. Recenſetur haec Triga in part. 1. des gelehrten Preuſſens n. 6.

De Trinitate abominanda Pietiſtarum. uid. Pietiſtarum n. 1680.

(1786.) Tuba magna. Auctorem habere dicitur SCIOPPIVM, de quo uerboſe agit *Alphonſus* Huylenbroucq in *uindicationibus alteris Societatis Ieſu*. Complectitur autem haec tuba magna 8 opuſcula, nimirum 1) epiſt. PALAFOXII, *epiſcopi Angelopolitani (a)*. 2) Epiſtolam LVDOVICI SOTELIS *(b)*. 3) *Monita ſecreta Societatis Ieſu (c)*. (4) *uarios libellos ſupplices* 1593. *Clementi* VIII, *Pontifici Max. oblatos*, quos libellos *Huylenbroucq* l. c. cap. 4. inconſulte contra Societatem Ieſu adduci docet, cum ſocietatem ab obiectis criminibus abſoluant *(d)*. (5) diſſertat. *Fortunii* GALINDI *(e) de cauſis publici erga ſocietatem odii*. (6) *Theophili* EVGENII *Protocataſtaſin*, ſeu *primam ſocietatis Ieſu inſtitutionem reſtaurandam (f)*. (7) *Dan.* HOSPITALII *conſultationem de cauſis & modis conſeruandae & amplificandae ſocietatis (g)*. (8) *Archiepiſcopi Pragenſis cenſuram Bullae pro erectione academiae Carolo-Ferdinandeae (h)*. conf. *Huylenbroucq* l. c. cap. 10. ubi hiſtoriam huius academiae exhibet.

(1787.)

(*a*) num *Palafoxius* ſit pſeudonymus, an non, certo mihi non conſtat, Placcius illius non meminit.

(*b*) *Placcius* num. 1485. inter anon. Fr. *Ludouici* SOTELIS relationem *de eccleſiae Iaponicae ſtatu ad Vrban.* VIII. adducit, & auctori praeter nomen *Ludouici* adhuc nomen *Franciſci*

V.

(1787.) Vacantiae uindemiales Ioh. Baſii Friſii, *ſiue de fatuitate Baſiana Epiſtola, Hamb.* 1723. Scriptum hoc, in quo *Harprechtus* maxime notatur & perſtringitur, tribui ſolet D. *Franciſco Erneſto* VOGTIO, *ICto, acad. Kilonienſis Procancellario.*

(1788.) Vannus critica in inanes Iohan. Cornelii Pauonis (uel Pauwii) paleas, *in qua*

---

addit, ſed in num. 2552 inter pſeudon. nomen Franc. omittitur, & tantum *Ludouici* SOTELIS mentio iniicitur, ſub quo ficto nomine quosdam *Caſp.* SCIOPPIVM latere credidiſſe refert PLACCIVS. An per epiſtolam, in tuba magna comprehenſam, intelligatur relatio, a *Placcio* adducta, nemini certo perſuadere audeo, quia de horum ſcriptorum conuenientia, uel discrepantia non ſatis ſum edoctus.

(*c*) *Placcius* num. 1497. inter anon. meminit *inſtructionis ſecretae Societ. Ieſu*, & illam *Caſp.* SCIOPPIO a quibusdam tribui docet, an haec inſtructio prorſus cum *monitis ſecretis Soc. Ieſu* conueniant, uel ab illis discrepent, alii inquirant.

(*d*) horum libellorum auctor quis ſit, non docet *Placcius*.

(*e*) Placcius num. 1144. inter pſeudonym. cum Bailleto adhuc dubius eſt, an SCIOPPIVS lateat ſub *Fortunii* GALINDI nomine, & quale ſcriptum ediderit hic GALINDVS prorſus non tradit.

(*f*) Placcius num. 978. ſub nomine *Theophili* EVGENII, uel *Theophilum* RAYNAVDVM, Ieſuit. aut SCIOPPIVM ſe occultaſſe putat. Huylenbroucq autem l. c. *Guil.* PACHELINVM, *Burgundum*, Societatis Ieſu deſertorem, ſub iſto nomine latere arbitratur, qui tamen ſenior reſipuerit, & cum ſocietate redierit in gratiam relicta illi teſtamento bibliotheca ſua.

(*g*) de hoc nihil habet *Placcius* in pſeudonymis.

(*h*) etiam de hoc tacet *Placcius*.

qua plurimi ſcriptores, tum ueteres, tum recentiores explicantur, emendantur, uindicantur, Amſtel. 1737. in 8. mai. 1 Alph. pl. 20. Auctor huius libri eſſe dicitur Prof. D' ORVILLE, uid. die Leipziger gel. Zeitungen 1737. num. 49. p. 429. & num. 62. p. 547. ubi de *uanno critica* hoc iudicium fertur, quod Profeſſor D' ORVILLE aeque & magis adhuc quam *Pavo* conuitia tantum erga aduerſarium ſuum eructet, quae conuitia magnam ſcripti partem occuparent.

(1789.) Varro de re ruſtica cum notis germanicis. Commentator hic eſt *Ge.* VENZKY, *Sub-Conrector Halberſtad. & Societ. Teutonicae Lipſ. collega.*

(1790.) Vberiores annotationes (*a*) in Hagiographa uoll. 3. *Halae* 1720. in 4. *Vol.* 1. continet 7 Alph. pl. 15. *Volum.* 2. 6 Alph. pl 1. *Vol.* 3. 7 Alph. pl. 22. *Primum uolumen* complectitur *annotationes in Pſalmos & Prouerbia Salomonis. Vol.* 2. *annotationes in Hiobum* & מְגִלּוֹת *Volum.* 3. *annotationes in Danielem, Esram, Nehemiam & libros chronicorum.* Plurimas harum annotationum confecit D. MICHAELIS. *Annotationes*

(*a*) Auctores harum annotationum imitantur Polum in Synopſi ſua criticorum Anglicanorum, ſunt tamen paullo uerboſiores quam Polus, & ubique praeter ſenſum litteralem emphaſes eruere ſtudent, ſuppeditant etiam in ſingulis praefationibus, libro cuiuis praemiſſis, breuem quandam in librum iſtum introductionem. uid. das Neue des dritten Beytrags der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1722. num. 1. ubi hae annotationes recenſentur.

tationes in Prouerbia Salomonis, Threnos Ieremiae & Danielem auctorem agnoſcunt *Chriſtian. Beniamin* MICHAELIS. *Librum Ruth, Eccleſiaſten, libros Eſtherae & Nehemiae, item librum Chronicorum ſecundum* annotationibus illuſtrauit IOH. IAC. RAMBACH.

(1791.) Velleius Paterculus *Oxoniae* 1693. in 8. prodiit prima & ſecunda huius *Velleii* editio ſine auctoris nomine; eſt autem editor & illuſtrator illius *Iohan.* HVDSON, qui etiam hortatu *Arthuri Charletti*, S. Th. Pr. ſecundam quidem publicauit *Velleii Paterculi* editionem *Oxoniae* 1711. *e Theatro Scheldeniano* in 8. pl. 17. nec tamen huic nomen ſuum praemiſit. *Prima* illius editio recenſetur in *Actis eruditorum Lipſienſ. latin.* 1695. p. 113. *ſecunda* in *Actis eruditorum Lipſ. latin.* 1712. pag. 209.

de Verbo Dei diſceptatio. uid. ſub uoce *diſceptatio* num. 1448.

(1792.) Verſionis latinae epiſtolarum Franciſci de Vargas, Petri de Maluenda, ueterumqueHiſpaniae epiſcoporum de Concilio Tridentino auctor eſt celeb. SCHRAMMIVS, *Helmſtadienſis* Prof. Prodiit autem haec uerſio *Brunſuigae* 1704. in 4.

(1793.) Veſperae Groeningenſes, *ſiue amica de rebus ſacris colloquia* 1698. in 8. Auctor eſt GUSSETIVS, uti habet *catalog. biblioth. Haſeanae* p. 156.

De re ueſtiaria diſquiſitio. uid. uocem *diſquiſitio.* num. 1455.

(1794.) Vindiciae Gallicae, *aduerſus Alexandrum Patricium Armachanum* in 8. & in 12. *Pariſiis*

riſiis 1638. in 12. *Amſtelodami* 1638. Auctor eſt *Daniel* DE PRIEVSSAC, *Conſiliarius ſtatus publici & membrum academiae gallicae*, qui mortuus eſt 1662, eadem defenſio eſt inſerta eius *miſcellaneis* pag. 222. in 4. *Pariſiis* 1638. editis. Idem liber gallice uerſus proſtat per Ioh. *Baudouin* editus, ſub tit. *Défenſe des Droits & des Prerogatives des Rois de France, contre Alexandre Patrice Armachan* in 8. *Paris* apud *Rocolet* 1639. uid. le Long l. c. num. 11920. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(1795.) Vindiciae Theologicae Ibero-Politicae *ad catholicum regem Philippum IV. contra Pſeudo-Theologi admonitoris calumnias* in 8. 1628. Auctor eſt *Antonius* GOULU, cognomine *Jean de ſaint François*, qui fuit *Generalis monachorum diſcalceatorum*, mortuus 1629. uid. Morotii *Ciſtertium refloreſcens* pag. 74. & le Long *dans la bibliotheque hiſtorique de la France* n. 11876. qui etiam in numeris antecedentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, allegat.

(1796.) Vindiciae uſus accentuum muſici & oratorii, *Ioh. Frankio (a) oppoſitae, Lipſ.* in 4. pl. 9. (1713) Auctor eſſe uidetur D. ABICHT *(b)*.

(1797.)

(*a*) Qui *Diacriticam S.* & 1710. *Diſſertationem Anti-Abichtianam* 1713. autem *Artificium contra D. Abichtium* ediderat. Ad illam auctor uindiciarum pag. 3. ſeq. ad hoc p. 33. ſeq. ſatis acerbe reſpondet.

(*b*) Auctor uindiciarum ſententiam defendit, quod accentus, ſuperius poſiti, uocem ſemper eleuarent, inferiores

(1797.) Vindiciae hiſtoricae pro Hermanni Conringii cenſura in *diploma fundationis fictitium &c.* fol. *Lindav.* 1700. Auctor eſt cel. TENZELIVS, adiutus inſignis *Syndici Lindauienſis, Thomae* Welzii, opera.

(1798.) Vindiciae & aſſertio libertatis pro ciuitate Hildeſienſi (*a*) eiusque iure circa ſacra & Conſiſtorii ſimul, *quas ſenatus Hildeſienſis 1700. & 1706. publicis typis exſcribendas curauit.* Auctor eſt *Martinus* SCRADERUS, *Doct. Conſil. Elect. Brunſvic. Lüneb. Senatus Populique Hildeſienſis Syndicus.* uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1712. pag. 90.

(1799.) Vindiciae arboris (*b*) genealogicae

Rrr gicae

uero deprimerent, unde Tipcha ordinarie praecederet Sillukum, ut uox ſucceſſiue deprimeretur p. 20, quod ad communem utilitatem accuratius indagandum eſſet. Agitur etiam de uariis locis Script. S. in quibus accentus ſecundum uulgares codices minus recte poſiti dicuntur. uid. die Unſch. Nachr. 1713. pag. 1023.

(*a*) Auctor der Leipz. gel. Zeitung. 1718. p. 832. meminit etiam *Vindiciarum* quarundam *Hildeſienſium*, ſed illas a *Carolo Paulo* ZIMMERMANNO, *Conſiliario intimo & Cancellario* profectas eſſe putat. Forſitan duo ſcripta ſub tit. *Vindiciarum Hildeſienſium* proſtant, quorum alterum *Schraderus*, alterum *Zimmermannus* confecit.

(*b*) Recenſentur hae uindiciae in *Actis eruditorum Lipſ. latinis* 1730. menſ. Sept. num. 14. & in den nützlichen und auserleſenen Arbeiten der Gelehrten im Reich Part. 1. p. 23. n. 3. ubi tamen uindiciae 1 Alph. pl. 5. tantum explere dicuntur. Refutationem harum uindiciarum uid. inter pſeudonymos, a me editos, ſub uoce *Palignesius* & adde *Georgii Godofredi* Lib. Bar. DE BRANSDORF, Norici

gicae auguſtae gentis Carolino-Boicae *contra ſyſtema auctoris Geneographi, qui in arbore genealogica, ante paucos annos cupro inciſa, Sereniſſimorum Boiorum principum fundatorem ponit Luitpoldum & abrupta penitus arbore, negat Carolum M. omnia per modum epiſtolae, qua auctor Boicus ſuſtinet argumenta in fauorem gentis Boicae per chronicas, documenta, auctores & rationes adductas ex combinatione actorum & temporum. Monachii* 1730. in fol. 2 Alph. pl. 6. cum 7 fig. aeneis. Auctor eſt *Ignatius Franciſcus Xauerius* DE WILHELM, *conſiliarius intimus electoris Bauarorum & adminiſtrator comitatus Haagenſis.*

(1800.) Vindiciae ueterum ſcriptorum contra Ioh. Harduinum, *Societatis Ieſu patrem. Roterodami* 1708. Auctor illius eſt Dominus DE LA CROZE, *Bibliothecarius quondam Berolinenſis.* uid. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1710. p. 69. 70. Auctores *actor. erud. lat.* aliquandiu hoc ſcriptum tribuerant *Ioh. Cornando* DE LA CROZE, ſed ſe ipſos corrigunt anno 1714. pag. 396.

(1801.) Vindiciae librorum Deutero-canonico-

---

arborem genealogicam Domini Ignatii Franciſci Xaberii de Welhelm nunc interciſam iterum & diſturbatam, qui etiam defendit, *Ottonem* Epiſcopum Friſingenſem, Auſtriae Marchionem, aduerſus calumnias ut dicit, eiusdem Domini de VVILHELM, *Coburgi & Vlmae* ap. heredes *Iodoci Gerbelii* 1732. 4. pl. 10. recenſetur hoc ſcriptum Domini DE BRANSDORF in den nützlichen und auserleſenen Arbeiten der Gelehrten im Reiche Part. 1. pag. 138.

nonicorum V. T. (*a*) *in quibus Traditionis & concilii Tridentini mens de eorum auctoritate accurate elucidatur, auctore uno e Canonicis regularibus congregationis gallicanae, Pariſiis* 1731. in 12. pagg. 359. uel 16. pl. Auctor huius libri eſt P. BARRE, *Canonicus regular. & Prof. Theolog. Abbatiae S. Genevieve.*

(1802.) Vindiciae Script. ſacrae *a Pſeudhermenia, quae paſſim in Scriptis Patronorum Polygamias, inprimis D. Sam. Friderici Willenbergii* (*b*) (*Prof. Iuris Dantiſcani*) *ſchediasmate* 1712. edito, *de finibus polygamiae licitae* (quod ſchediasma uindiciis ſuis addidit b. *Weickhmannus*) *committitur* 1714. Auctor eſt D. *Ioach.* WEICKHMANNVS (*c*), *Theologus Gedanenſis*, ut ipſe fatetur in praefat.

(*a*) Scopus huius uiri eſt probare, quod libri apocryphi Vet. Teſt. (nam hi in papatu uocantur Deutero-Canonici) propter traditiones diuinam habeant originem, & quod concilium Tridentinum hos libros canonicis aequipararet, item, quod reperiantur in antiquiſſimis uerſionibus; auctor etiam agit de illis, qui ante ipſum de eodem argumento ſcripſerunt, & illos quoque adducit, qui impugnarunt libros apocryphos e. g. *Wittakerum, Rainoldum, Gerhardum, &c.* Recenſentur hae uindiciae *dans le Journal des Savans* 1731. menſe Iunio num. 4.

(*b*) Qui magno cum ſcandalo affirmare erat auſus, *Polygamiam* nunquam a deo prohibitam, ſed potius pro licita declaratam eſſe.

(*c*) Auctor pag. 4. adducit regis Daniae edictum contra Ioh. Lyſeri Marck aller Länder. Deinde oſtendit, D. *Willenbergium* perperam prouocare ad Deut. 21. v. 15. quia incertum adhuc, an ibi de ſimultanea polygamia agatur. Argumenta contra polygamiam egregie proponuntur & uindicantur e. g. Gen. 1, 27. p. 15. locus Malach. c. 2.

praefat. *ad iuſtitiam cauſae in controuerſia de polygamia ſimultanea* pag. 1.

(1803.) De Virginitate Mariae liber. *Gerhardus Ioh.* Voſſius *in hiſtor. Pelagiana* pag. 241. & ante illum Cardinalis *Bellarminus* & Cardinalis *Bona* in Pſalmodia tribuunt hunc librum *Ildefonſo* DE TOLEDO. Sed Pater *Dachery* indicauit ueriorem auctorem *Paſchaſium* RATBERTUM, *Abbatem Corbeienſem*, uid. Colomeſii *Bibliotheque choiſie* p. 441. inter eius opera.

(1804.) Vita Philippi a Turre *(a)* (epiſcopi Adrienſis) *Pataüii ſcripta*, *Cenetae edita per* H. de L. 1717. in 8. pagg. 21. auctorem habet uirum, linguae latinae peritiſſimum, nimirum *Prof. Patauinum*, FACCIOLATI. Editor autem, qui latet ſub litteris H. de L. eſt *Hieronymus* DE LEONIBUS. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1718. pag. 114.

(1805.) Vita Hieronymi, quae exſtat Tomo 4. *operum Eraſmi*, auctorem habuit *Ioh.* ANDREAE,

---

contra polygamiam adducitur & illuſtratur. Ad locum Matth. 19, 9 monetur, Chriſtum potius loqui de aſſumtione nouae uxoris, quam repudiatione prioris, & ita plus reſpondere, quam Phariſaei quaeſiuerant. Ex Corinth. 7. 2, 4. egregie oſtenditur, maritum corpus ſuum, non pluribus quam uni feminae concedere poſſe, pag. 26. Willenbergii ſuppoſitum, quod omne ius uxoris ex pacto connubiali aeſtimari debeat, egregie refutatur & oſtenditur, maximum ius connubiale ex inſtituto inſtituentis fluere. Tractatus autem ipſe modeſte ſcriptus eſt. uid. die unſchuld. Nachr. 1713. pag. 1083

(*a*) Vita huius epiſcopi paucis delineatur in den Leipz. gel. Zeitungen 1718. p. 114.

DREAE, uid. ſumme reuerendi Cypriani *praefat. ad Hieronymi catalogum Scriptorum eccleſiaſticorum* pag. 4.

(1806.) Vita Marollii. Auctor eſt JAQVELOT. uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1713. p. 235.

(1807.) Vita Iohan. Gerhardi (*Theologi Ienenſis*) (*a*). Antea hunc librum expreſſo nomine ſuo edidit *Erdmann Rudolph* FISCHER, *eccleſiae Coburgenſis Diaconus meritiſſ. Lipſiae* 1723. in 8. 1 Alphab. pl. 13.

(1808.) Vita & opera Ioh. Clerici ad annum 1711. amici eius opuſculum. Amſtel. 1711. in. 8. Pfaffius (iun.) in *praefat. ad Commentar. Clerici ſuper Pentateuchum* 1733. ex ſtilo iudicat, ipſum CLERICUM eſſe huius opuſculi auctorem, & cel. Reimannus *in catalogo literar.* p. 652. quoque arbitratur, auctorem huius Biographiae uel CLERICUM eſſe ipſum, uel aliquem ab eo doctrina excultum & in communionem omnium arcanorum admiſſum. Orationem eſſe mollem & uniformem & dilucidam & ſine affectatione ornatam. Res in hoc libro contentas ad illuſtrandam hiſtoriam literariam peridoneas.

(*a*) Sed poſtea hic liber prodiit ſub titulo: *Hiſtoria eccleſiaſtica Sec.* XVII. *in uita Ioh. Gerhardi* ſq. *Lipſiae* 1727. 1 Alph. pl. 13. nihil tamen mutatum eſt in hac editione, ita ut omnes paginae huius & prioris editionis accurate conueniant. Omiſſum autem eſt in hac editione, ab alio, quam Fiſchero procurata, nomen auctoris huius uitae & effigies b. *Gerhardi*, inſcio tamen & inuito *Fiſchero* plurimum reuerendo.

Reprehendit tamen in auctore huius ſcripti, quod 1) nomina eorum, cum quibus acie contendit *Clericus*, tam ſtrenue diſſimulet e. g. Petri *Burmanni*, Iac. *Perizonii* &c. 2) quod diſſimulet pag. 26. *Clericum* latere ſub nomine *Liberii de S. Amore*, quod p. 84. diſſimulet, *Cericum* eſſe auctorem uitae *Iohan. Armandi Cardinalis Ducis Richelii*, quod 3) p. 131. Petro *Baelio* tam grauiter obtrectet, quod 4) p. 108. de *Hieronymo* tam contemtim loquatur.

(1809.) Vita Dauidis Chytraei *ἀνωνύμως* edita eſt ab U. CHYTRAEO, *Roſtoch.* 1601. in 4. uid. *catalogum Bibliothecae uiri cuiusdam clariſſimi Lipſienſis*, pag. 40.

Vitae Imperatorum & Caeſarum, uid. ſub uoce *Imperatorum.* n. 1558.

(1810.) De Vita, ſcriptis ac meritis in eccleſiam D. Michaelis Foertſchii commentatio, *Ienae* 1723. in 4. pl. 9. Auctor eſt ſumme reuerendus *Iohan. Chriſtoph.* KOECHERUS, *Doctor Theologiae & Rector Gymnaſii Osnabrugenſis*, eo tempore *ſtudioſus theologiae Ienenſis* & b. *Foertſchii* amanuenſis, qui litteras tantum I. (*Ioh.*) C. (*Chriſtoph.*) K. (Koecher) L. (*Lobenſteina*) V. (*Variſcus*) praefationi ſubiectas appoſuit, uid. die Leipz. gel. Zeitung. 1723. pag. 454. add. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1724. p. 159. ubi tamen pro nomine KOERBERI ſubſtituendum eſt nomen KOECHERI. Laudatur cel. *Koecheri* eruditio & elegantia quam maxime a celeb. Iohan. Fabricio *in hiſtoria bibliothecae ſuae* part. 6. pag. 139.

(1811.)

(1811.) Vita Sancti Maximini, (*a*) *ſcripta anno* 839. a LUPO SERVATO, *monacho Ferrarenſi.* Aſt non LUPUS *Ferrarenſis* eſt, ſed LUPUS, *Epiſcopus Cabillonenſis* (*Chalon*) qui uixit tempore Ludouici *le Debonnaire*, ſeu *Caroli Calui.* uid. le Long l. c. num. 4351. qui etiam in numeris antecedentibus & ſubſequentibus uaria ſcripta, de *Hiſtoria S. Maximini* agentia, adducit.

(1812.) Vita Sancti Dionyſii, *Epiſcopi Pariſienſis.* Monſ. *de Marca* (*b*) hanc uitam adſcribit FORTUNATO, *Pictauienſi.* Impreſſa eſt haec uita in parte 2. *de l' hiſtoire de l' Egliſe de France par François Boſuet* p. 50. in 4. *Pariſiis* 1636.

(1813.) Vita Sancti Maurilii, auctore FORTUNATO. Le Long l. c. num. 4263. putat, neque *Fortunatum*, neque Gregorium DE TOURS eſſe huius uitae auctorem, ſed forſitan illam confectam eſſe a ſancto MAINBOEUF, *Epiſcopo d' Angers* circa annum 606. quam uitam poſtea

(*a*) Haec uita inſerta eſt operibus *Lupi Ferrarenſis* in 8. *Pariſiis* 1664. editis; exſtat etiam pag. 1. Tomi XI. *Bibliothecae Patrum* Lugdunenſis editionis. Haec uita emendatior & accuratior eſt, quam uita *Maximini*, per anonymum monachum *Maximinienſem* deſcripta, cum commentario praeuio *Godefridi Henſchenii* (quod ſcriptum adducit le Long l. c. num. 4350. *Lupus* in ſuo ſcripto multa fabuloſa reſecuit, ſed exſtant tamen adhuc in illo quaedam fabulae, quae libri pretium imminuunt. Placcius num. 1622. pſeudonymorum *Lupum Seruatum* a *Lupo Ferrarenſi* differre putat.

(*b*) Cuius ſententiam non improbat le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 1023.

RAIMON, *epiſcopus eiusdem urbis*, qui uixit in ſeculo decimo, ſuppoſuerit additionibus ſuis corruperit, & omnia inuenerit, quae ad ſcopum ſuum pertinere arbitrabatur, ut hanc uitam pro ſcripto, a Gregorio TURONENSI confecto, uenditaret uid. le Long l. c. num. 4263. qui etiam num. 4264. agit de uita *Maurilii*, per MAGNOBODUM & num. 4265. de uita eiusdem per *Giry* num. 2466. de uita eius, per *Adrianum* BAILLETUM ſcripta.

(1814.) Vita ſancti Romani, *e ueteri Martyrologio edita: cura & cum notis Nicolai Rigaltii. Acceſſit eiusdem Rigaltii diſſertatio, & ad calcem legitur Priuilegium Ludouici* XII. *in gratiam feretri, ſeu capſae ſancti Romani conceſſum* in 8. *Rotomagi* 1609, 1652. Mabillonius Tom. 1. *Analectorum ſuorum* p. 107. contendit, hanc uitam compoſitam eſſe a GERARDO, *Prieur du Monaſtere de ſaint Medard de Soiſſons*, circa annum 932. & ipſe imprimi curauit hoc loco prologum. Secundum M. *Baillet* haec uita eſt antiquior & referenda ad *Hugonis Capeti* tempora, adeoque per quatuor ſecula remotum a tempore ſancti; nam hic mortuus eſt anno 645. Addit *Baillet*, in hoc ſcripto plurimas res reperiri, quae tolerari non debeant, nec defendi poſſint. *Rigaltius* refutat fabulam de dracone in ſua diſſertatione, atque dicit, hanc fabulam eſſe fundamentum ciſtae reliquiarum S. *Romani* uid. le Long l. c. num. 3939, qui & in numeris ſubſequentibus uaria ſcripta, de ſancto *Romano* agentia, adducit.

(1815.)

(1815.) Vita ſancti Liborii, (*a*) *auctore anonymo*. *Baronius* hanc uitam tribuit P. IDONI, qui floruit uerſus annum 850.

Vita Mamerti. uid. in anonym. gallic. ſub uoce *Vie de Mamers* num. 1226.

(1816.) Vita S. Genouefae, (*b*) 1697. in 8. ſuppreſſo nomine edita, auctorem habere uidetur P. CHARPENTIER, ſiue CARPENTARIUM, *Canonicum regularem S. Genouefae*, ut partim ex fama, partim ex epiſtola dedicatoria concludere licet.

(1817.) Vita Felicis Catalicii, *Pariſiis* 1716. Auctor eſt Monſ. GERVAISE, *Canonicus S. Martini Caeſarodunenſis (zu Tours)* cui hoc ſcriptum cum aliis, ab ipſo editis, magnam famam peperit. uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1716. p. 381.

(1818.) Vita ſancti Goswini, (qui mortuus eſt 1196.) *Aquicintinenſis Abbatis*, (in indice

 dice

(*a*) Inſerta eſt haec uita collectioni *Surii* die 23. Iulii, & tam cum grauitate ſtili, quam bona fide ſcripta eſt, nullaque continet facta, quae non reperiantur in *Hiſtoria epiſcoporum Manenſium* (*du Mans*) uid. Le Long l. c. num. 4243. qui etiam uitam huius ſancti per *Bollandum*; eandem per GIRY; eandem per BAILLET; eandem per TILLEMONTIUM num. 4244. 4245. 4246. 4247. adducit.

(*b*) Adiecta eſt fuſiſſima hiſtoria chronologica, gallice ſcripta, rerum omnium geſtarum a ſec. 9. quae ad *Genobefam* pertinent, & ad finem 9. MSta latina. CARPENTARII uerſio optima & correctiſſima habetur, ſed tamen eadem uerſio eſſe uidetur, quam confecit LALLEMANNUS; pauciſſima enim mutauit, reſecuit, uel addidit CARPENTARIUS, aliter uero in capita diſtinxit, ne forte idem opus uideretur. uid. Ge. Wallinum *de uita S. Genobefae* part. I. artic. 72. not. (*g*)

dice du Pere le Long eſt Aquicinenſis) *a duobus monachis eiusdem Coenobii exarata & a Richardo Gibbono* edita in 8. *Duaci* apud *Wyon* 1620. *Molanus in notis ad Uſuardum* ad d. 6. *Octob.* hanc uitam ALEXANDRO, *Abbati d' Anchin* tribuit, ſed Pere le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de le France* n. 4830. ideo ab ALEXANDRO hanc uitam exaratam eſſe negat, quia appareret, auctorem huius uitae non ſub *Alexandro*, ſed ſub eius ſucceſſore *Simone* uixiſſe.

(1819.) Vita, ſeu extrema conuerſatio & tranſitus beati Roberti (*a*) de Arbriſello, *Fundatoris ordinis Fontis-Ebraldi.* Exſtat haec uita in Bollandi *collectione uitarum Sanctorum* d. 25. Febr. Auctor huius uitae fuiſſe creditur ANDRE', *Grand Prieur de Fontevrault*, qui *Roberto fuit a confeſſionibus* & eius in itineribus comes, illum etiam ad mortem praeparauit.

(1820.) Vita ſancti Sulpicii Pii: (*b*) *auctore*

(*a*) *Robertus* mortuus eſt 1117.' uid. le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France.* n. 6013. qui etiam n. 6012. uitam *Roberti*, *a Balderico* conſcriptam, adducit, ſed quia *Baldericus* non omnia neceſſaria pertractat, licet alias bonae ſit fidei, ideo le Long ſuadet, ut cum *Balderico* coniungatur ANDRE', licet egregiis hiſtoricis non ſit annumerandus. cf. etiam n. 6014. & 6015. ap. le Long.

(*b*) Haec uita S *Sulpicii* impreſſa eſt in *collectione Bollandi* d. 17. *Ianuarii* & in Tom. 2. *Actorum ſanctorum ordinis S. Benedicti* p. 167. uid. le Long l. c. num. 3223. qui etiam ibid. alias uitae *Sulpicii* per alios auctores deſcriptiones adducit e. g. num. 3224. alius anonymi n. 3225. per *Bailletum*. Sed *Fernandi* deſcriptio omnium ampliſſima & elegantiſſima eſt, & ibid. num. 3226. & 3227. eius miracula & elogium allegat.

ſtore anonymo Sulpiciano, fere coaeuo. Auctor eſt *Jean* FERNAND, *Monachus de Chezal-Benoiſt.*

(1821.) Vita Antonii Loiſelli, *(Aduocati Parlamenti) patris & Vidi filii (Conſeiller de la grand-Chambre)* in 8. *Pariſiis* 1643. Auctor eſt *Claudius* IOLI, *nepos Antonii Joly, Cantoris & Canonici de nôtre-Dame de Paris,* uti notatum eſt in catalogo librorum MStorum, quos donauit *Capitulo (au Chapitre)* huius eccleſiae Pariſienſis. uid. le Long l. c. num. 17126.

(1822.) Vita Huberti Langueti, *(Burgundi) Conſiliarii Saxonici, (a) editore (b) Ioh. Petro Ludouico (a)* in 12. *Halae Hermundurorum ap. du Sarrat* 1700. Auctor eſt *Philibert* DE LA MARE, *Conſiliarius Parlamenti Burgundici,* qui mortuus eſt 1687.

(1823.) (a)

(*a*) Le Long l. c. num. 17243. refert, aſſeruari hanc uitae deſcriptionem MStam in Bibliotheca huius uiri cum epiſtola dedicatoria ad regem *Ludouicum* XIV. quae epiſtola nunquam edita eſt. Editor huius uitae generoſus Ioh. Peter de *Ludewig* in pag. 1. praefationis ad epiſtolas Huberti *Langueti,* quas edidit ſub tit. *Arcana ſeculi decimi ſexti* in 4. *Halae Hermundurorum* 1709. indicat, qua ratione haec uitae deſcriptio, a Monſ. DE LA MARE confecta, in ſuas manus inciderit; nimirum comitem de *Gergy* (Vincentium *Languetum*) *Plenipotentiarium in comitiis Ratisbonenſibus,* ipſi, (*Ludewig*) exemplum huius uitae MStum, quod *copiam* uocare ſolent an. 1700. afferri curaſſe *Dibione* (*Dijon*) *ex Gallia.*

(*b*) Confundunt itaque editorem huius uitae cum eius auctore uarii ſcriptores e. g. *Iac. Bernard* p. 17. Tomi 2. *ſupplementorum addictionarium hiſtoricum de Moreri,* qui hanc uitam *Ludouico* adſcribit, cum tamen tantum ſit editor.

(1823. (*a*) Vita S. Idae. (*a*) Auctor eſt UFFINGUS, *monachus Werthinenſis.* (*b*) uid. Ioh. Fabricii *hiſtoriam bibliothecae ſuae part.* 3. p. 22.

(1823.) (B) Vita Sixti IV, *per anonymum conſcripta & parti* 2. *Tomi* 3. *Scriptorum rerum italicarum, per Muratorium* 1737. *Mediolani* in fol. *editae, inſerta* ex MSto quodam Bibliothecae Vaticanae, auctorem habere dicitur PLATINAM uid. *die Leipz. gel. Zeit.* 1738. n. 10. p. 85.

(1824.) Vita Alphonſi Ludouici Pleſſaei Richelii, *Cardinalis*: auctore M. D. P. in 12. *Pariſiis ap. Vitré* 1653. Hae litterae initiales ſignificant *Michel de Purc.* Cardinalis autem iſte mortuus eſt 1653. uid. le Long l. c. num. 3518.

(1825.) Vita ſancti Giſſeni (*c*) *Conditoris Cellae in Hannonia.* Auctor eſſe dicitur *Charles du Cange*, cognomine RAINIER. qui floruit circa annum 940. *monachus ſancti Giſſeni.*

(1826.)

(*a*) Haec fuit coniux *Ecberti*, Saxonum Ducis, ſub *Ludouico Pio*, cuius in bona & honores *Ludolfus* ex parte ſucceſſit.

(*b*) Inſerta eſt haec uita Tomi 1. num. 8. *Scriptorum rerum Brunſuicenſium*, a Godofr. Guil. *Leibnitio* Tomis 3. editor. *Hanouerae* 1707-1711.

(*c*) Haec uita inſerta eſt Tomo 2. *Actorum ſanctorum ex ordine S. Benedicti* p. 788. & 796. uid. le Long l. c. num. 5346, qui etiam in numero 5347. epitomen uitae huius ſancti per *Marlier*, & uitam eiusdem, per Adrian. *Baillet* editam, adduxit.

(1826.) Vita Ioh. Gerſonii, (qui mortuus eſt 1429.) *Doctoris Facultatis Theologiae (a) & Cancellarii Uniuerſitatis Pariſienſis, ex operibus eius collecta.* Auctor eſt *Edmundus* RICHERIUS, *Doctor Pariſienſis*, qui mortuus eſt 1631.

(1827.) Vita Albini Alcuini (qui mortuus eſt an. 804.) Abbatis & Leuitae, *auctore anonymo, fere aequali. (b)* Auctor eſt SINGULFUS, eius diſcipulus.

(1828.) Vita *(c)* ſancti Iacobi, (qui mortuus eſt anno 565.) *Eremitae & Martyris in Bituricibus: Auctore monacho Sulpiciano anonymo.* Quidam hanc uitam tribuunt BENEDICTO VENIER. Auctor ſaltim huius uitae deſcriptae uixit ſeculo 16. uid. le Long loc. cit. num. 5782. qui etiam numero ſequente elogium eiusdem, ab anonymo confectum & num. 5784. uitam eius, per *Adrian. Bailletum* conſcriptam, adducit.

(1829.)

(a) Haec uita reperitur ante opera *Gerſonii* in fol. *Pariſiis* 1606. & *Amſtelodami avec l' Apologie de Gerſon*, de qua uid. *Placc.* n. 1463. anonymor.) per eundem *Richerium* in 4. *Lugd. Bat.* 1676. edita. uid. le Long l. c. n. 4640, qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uarias uitae *Gerſonii* deſcriptiones adhuc adfert.

(b) Haec uita operibus *Alcuini*, Pariſiis in fol. 1617. editis Tom. 5. *Actorum ſanctorum ordinis ſancti Benedicti* p 145. & cum *commentario Henſchenii in collectione Actorum, per Bollandum edita, die 19. Maii.* inſerta eſt, uid. le Long l. c. num. 4999. qui etiam in numeris ſequentibus *elogium* eiusdem per *Mabillonium*, & *uitam* eius, per *Baillet* ſcriptam, indicat.

(c) Haec uita inſerta eſt Tom. 6 *Actorum ſanctorum ordinis S. Benedicti* p. 142.

(1829.) Vita D. Ludgeri, *primi Monaſterienſis Archiepiſcopi, Saxonumque & Friſonum apoſtoli*, *Coloniae* 1515. in 4. Auctor eſt IOH. ICONCINNIUS, qui eam ex *Othelgrimo, Altfrido, Uffingo* & aliis collectam, hoc habitu in lucem prodire iuſſit, ad Hiſtoriam eccleſ. Germanor. non utilem tantum, ſed plane neceſſariam, ut ut narrationes quasdam ſuſpectae fidei admiſtas habeat. uid. Reimmanni *catal. bibl. theol.* p. 150.

(1830.) Vita Menſonis Altingii *(a)* &c. *Groeningae* 1728. in 4. 2. Alph. pl. 6. Auctor eſt *Adamus Menſo* ISINK, *Prof. Hiſtor. Groeningae*, qui quoad proſapiam maternam ex doctiſſimorum *Altingianorum* familia erat. uid. *die Samml. von theol. Sach.* 1734. p. 96.

(a) Eſt opus poſthumum, quod auctor quidem, cum adhuc uiueret, edere conſtituerat, ſed demum eo mortuo cum dedicatione uiduae eius prodiit. Praemiſſa eſt Menſonis *Altingii, Paſtoris Primarii Emdani*, qui Caluiniſmum Emdae ſtabiliuit, uita, antea nondum edita, & ab Vbbone *Emmio* conſcripta. Erat hic *Altingius* antea *Superintendens Specialis in Palatinatu*, & deinde *Paſtor Heidelbergenſis*, ideo in eius uita multa arcana, ad acta religionis palatina pertinentia, occurrunt, ſed ubique uehementiſſimum odium erga Lutheranos prodit, illos Schiſmaticos & Ubiquitiſtas uocans. Multa particularia & ſcitu neceſſaria in hoc ſcripto reperiuntur, quia *Emmius* Altingii familiariſſimus fuit, & ab eo multa reſciuit. Ex additis *Altingii* epiſtolis appa-

apparet, *Altingium* laboraſſe, ut tota Friſia orientalis reformatam religionem amplecteretur. Adhaeret Henr. *Altingii*, Menſonis filii, *Hiſtoria eccleſiaſtica palatina*, antea iam impreſſa & *in den Unſch. Nachr.* 1702. recenſita. Quatuor paginas de reformatione Groeningana confecit ISINK. Sub fin. eſt uita Ubb. *Emmii*, a Nic. MÜLERIO ſcripta, & 5. plagulas explens.

(1831.) Vitae ſelectae quorundam eruditiſſimorum ac illuſtrium uirorum, (*a*) *ut & Helenae Cornarae & Caſſandrae Fidelis, a clariſſimis uiris ſcriptae, & ante hac ſeparatim editae, denuo ob ſummam raritatem ac praeſtantiam recuſae, ac in unum uolumen redactae. Vratislaviae ſumtibus Chriſtiani Bauchii* 1711. in 8. Collector & Editor eſt *Chriſtian.* GRYPHIUS, *Rector quondam Vratislavienſis meritiſſimus.*

(1832.)

(*a*) Recenſentur hae uitae *dans les Memoires de Trevoux* 1713. art. 147. p. 1783. ſq. *in dem ausführl. Bericht von allerh. neuen Büchern* p. 1209. ſq. & *in Actis Eruditor. Lipſ. lat.* 1712. p. 131. cel. Stollius *in der Nachr. von ſeinen Büchern* p. 650. monet, has uitas maiori utilitati fore, ſi indice rerum & perſonarum inſtructae eſſent. Hae autem uitae non continuatae ſunt. Celeb. Reimann. *in catal. liter.* p. 625. dicit: *Sane pleraeque hae Biographiae ſelectae ſunt & dignae, quae ſemel & iterum legantur. Prae ceteris tamen nitere uitam Palmerii, Pinelli, Cottoni, Urſini, Fabri &c. quae ea ratione contextae eſſent, ut & ſcientia & prudentia lectorem augere & uarietate iucunda alere eius ingenium ualeant, & utinam cum ſcriptis & ſcriptorum hiſtoria, cuius narrationi intexta & cum uirtutibus notatae etiam labeculae additae eſſent.*

(1832.) I. Th. C. Vſus (*a*) Philoſophiae Leibnitianae & Wolfianae in Theologia. *Francof.* 1728. in 8. 1. Alph. 11. pl. Auctor ſe uocat I. Th. C. *Würtenbergenſem*, & eſt nunc ſatis notus celeb. Ioh. Theoph. CANZIUS, *Prof. Tubingenſis.* uid. *die Samml. von Theol. Sach.* 1732. p. 249. add. *die auserleſ. theol. Bibliothec* (Coleri) part. 31. n. 5. 6. *und die Leipz. gel. Zeit.* 1728. p. 138.

(1833.) Vitae Paparum. Auctor eſſe uidetur LUITPRANDUS. uid. Flacii *catalogum teſtium ueritatis* p. 179. Fortaſſe Flacius intelligit adiunctas *Damaſo* uitas, quas excitat p. 198.

W.

De Wartenberg (comitum) Origines. uid. ſub. uoc. *Origines n.* 1660.

Z.

(1834.) Zoſimi editor, *Oxoniae* 1679. uidetur eſſe *Thom.* Sparck.

(1835.)

(*a*) Auctor putat, Philoſophiam Leibnitianam & Wolfianam optime quadrare ad theologiam, ex illa omnipraeſentiam corporis Chriſti, eius ſatisfactionem & iuſtificationem optime concipi poſſe & praeſertim creationem ex nihilo. Auctor contra uariorum imputationes ſe defendit, de harmonia rationis & reuelationis probe agit, it. de theologia impiorum, de differentia naturae & gratiae & deinde locos theologicos percurrit, gradus gratiae egregie demonſtrat p. 72. & contra Steph. Vitum p. 399. optime diſputat. Auctores *der Samml.* l. c. fatentur, eum multos in theologia conceptus dilucidiores reddidiſſe, attamen etiam uaria in hoc ſcripto notant, minus accurate dicta.

ANONYMI GERMANICI.

(1835.) A. B. C. der Gelehrſamkeit. *(a)* Delitſch 1703. in 8. pl. 6. Auctor eſt magnific. D. *Valent. Ern.* LOESCHERVS. uid. einsd. *theologi. annal.* 1703. n. 115. p. 126. Alia editio ſupra adducta eſt num. 1564.

(1836.) Abbildung der Jeſuiter-Theologie 1719. in 8. 1 Alph. pl. 1. Eſt uerſio *theologiae Ieſuiticae*, *a* D. *Mart.* CHEMNITIO quondam editae, cum docta praef. *concionatoris aulici Dresdenſis* Engelſchallii *de Ieſuitis.* uid. die Unſchuld. Nachr. 1719. pag. 373. & pag. 464. ibid. ubi plenior recenſio exſtat.

(1837.) Abbildung des verborgenen Menſchen des Hertzens, oder Tractat über die 12. Artickel des Symboli Apoſtolici. Auctor eſt *Nicolaus* TSCHEER, *Bochmiſta quidam*, qui in praefatione der Einleitung fatetur ſe hoc ſcriptum exaraſſe,

---

(a) Auctor dolet, in plerisque ſcholis tantum linguam latinam & graecam, non autem reales diſciplinas doceri. uid. die Unſch. Nachr. 1703. p. 112. ſuadet ergo, ut omnes, licet etiam mercaturam deinde exercere incipiant, uel opificium, imbuantur Elementis Logicae, Metaphyſicae, Pneumaticae, Phyſicae, Matheſeos, ſpeciatim Arithmeticae, Geometriae, Aſtronomiae, Ethices, Hiſtoriae, ſpeciatim Saxonicae, Geographiae & Mythologiae, Rhetoricae, & diſcant etiam difficiliores uoces graecas, in diſciplinis occurrentes, hebraicas, nomina menſurarum, ponderum, monetae ueteris & nouae. Varia uocabula & phraſes, in communi uita obuias & in Lexicis non exſtantes, quas & ipſe exponit. Ex his omnibus diſciplinis auctor initia ſuppeditauit & ſub fin. initia Muſicae addidit. Sſſ

exaraſſe, & illud multos effectus apud amatores ſtudii Theoſophici habuiſſe. uid. die Sammlung von Theol. Sachen 1727. pag. 720. add. infra tit. Jeſus Immanuels ſq.

(1838.) Abdruck des wegen der Greifswaldiſchen Controuerſien publicirten Placats (*a*), nebſt ſq. 1730. in 4. Auctor celeb. NEUMEISTER eſſe cenſetur.

(1839.) Abfertigung der von einem Ober-Graitziſchen Fanatico wieder den ſeel. Chriſtoph Schüßlern in offenem Druck ausgeſprengten Verleumdungen in 4. 1734. Tribuitur cel. *Erdm.* NEVMEISTERO. uid. Goettens gel. Europa part. I. pag. 111.

(1840.) Abfertigung einer Jeſuitiſchen Wiederſprechung des Berufs Lutheri. Augsburg 1702. in 4. Hoc ſcriptum I. W. **von der Lith** edendum curauit nomine ſuo non addito. uid. Decennium 2. der theologiſchen annal. pag. 693. num. 219.

(1841.) Abfertigung (ausführliche) derer unbefugten Beſchuldigungen (*b*), womit ein anonymus Hn. D. Buddei diſquiſitionem de moderamine incul-

(*a*) Auctor contra hoc Placatum, ut ita dicam, uaria recte monet, praeſertim neminem prohiberi poſſe, quin contra falſos doctores loquatur & ſcribat, p. 7. oſtenditur, D. *Rusmeyerum*, Gryphisvvald. grauium errorum ſuſpectum eſſe.

(*b*) Auctores der Unſchuld. Nachr. 1709. p. 52. uerboſe b. *Syrbii* ſcriptum examinant, & in illo reprehendunt 1) *quod ironico ſtilo ſaepiſſime utatur*, 2) b. *Calouium immerito traducat* p. 40. 3) p. 63. 64. *myſticorum locutiones de deificatione defendat*. 4) quod p. 113. dicat, *Deum omnia*

inculpatae tutelae in controuerſiis theologicis anzufallen ſich unterwunden, von einem Liebhaber der Wahrheit (i. e. celeb. *Profeſſore* eo tempore *Philoſophiae*, nunc *Profeſſore Theologiae & Doctore* ſumme reuerendo SYRBIO) b. *Buddei* quondam auditore, Jena 1709. in 8. 1 Alph. pl. 9.

(1842.) Ablehnung (gründliche und Protocoll-mäßige) der geſammtn theologiſchen Facultät zu Jena der wieder die Univerſität Jena und inſonderheit beſagte Facultät bißhero ausgeſprengten Verleumdungen, Jena 1729. in 4. pl. 8. Auctor eſt ſine dubio magnif. WALCHIVS, qui eo tempore *Decanus facultatis* fuit, (nam moris eſt, ut *Decanus* ſcripta nomine facultatis conficiat), ſed duo alii theologi, b. D. *Buddeus* & *Weiſſen-*

facere, quia uult. 5) *quod cum b. Buddeo orationem dominicam pro compendio Cabbalae purae & alluſionem ad illam habeat.* 6) *quod apoſtoli multa dicta de Chriſto explicarent, quae de illo non agerent, ſed haec dicta eſſe ſymbolica* p. 308. 7) p. 327. *Cabbalam puram theologicam cum Scriptura S. eſſe unum idemque.* 8) *quod b. Buddeus recte dixiſſet, Fridliebii Indifferentiſmum non fuiſſe refutandum,* auctorem tamen (qu. num *Buddeus*, uel *Fridliebius?*) peccaſſe. 9) *Mayerum tract. de Pietiſtis publicancem, male feciſſe* p. 478. 10) *impoſitionem nominis Pietiſtae cum peccato coniunctam eſſe putat cum b. Buddeo.* p. 488. 11) *quod b. Buddei defendat ſententiam, in introduct. ad Hiſtor. Philoſ. Ebraeor.* p. 262. propoſitam *de uniuerſali mundi anima,* quam tantum pro charactere non pro dogmate philoſophiae moſaicae b. Buddeum habuiſſe putat. Tam de b. *Buddeo*, quam b. *Syrbio* multa queruntur auctores der Unſch. Nachr. l. c. & optant, ut praeſertim prior meliorem mentem induat, ubi plura de iis, quae in ſcripto *Syrbiano* reprehendenda uidentur iſtis auctoribus. 12) *quod contendat, Reformatis nomen Proteſtantium competere.*

Weiſſenbornius, (add. tamen die Sammlung von theolog. Sachen 1730. p. 446.) qui cum magnif. *Walchio* huic apologiae ſubſcripſerunt, forſitan etiam contulerunt quaedam. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1729. p. 999. und die auserl. theol. Biblioth. (Coleri) part. 49. n. 3. und die Leipz. gel. Zeit. 1729. p 561.

Abmeſſung des jährlichen Regen- und Schnee-Waſſers. uid. inter anonym. latinos. *Specimen hyometriae*. n. 1747.

(1843.) Acerra philologica (Neue) cuius prima pars prodiit *Halae* 1715. M. BOYSEN auctor huius acerrae eſſe dicitur. uid. illuſtris STRUVII *introduct. in notitiam rei literar.* p. 545. Antiquitates praeſertim romanae, ritus, prouerbia & multa loca auctorum claſſicorum in hac acerra illuſtrantur.

(1844.) Acta der Wahl und Crönung (a) Maximiliani II. Continet hoc ſcriptum continuationem reſignationis imperii, a Carolo V. factae & ſucceſſionem Ferdinandi in hanc dignitatem, (quae reſignatio in parte 1. der Sammlung ungedruckter und zu den Geſchichten auch Staats- und andern Rechten des heiligen Römiſchen Reichs gehörigen Nachrichten, quae D. *Ioh. Wilhelm Hoffmann* edidit, reperitur.) Acta autem electionis & co-

(a) Non meras huius actus caeremonias deſcribit, ſed etiam uaria, ius publicum illuſtrantia argumenta, inſpergit, ex his actis etiam illa emendari poſſunt, quae Goldaſtus in den politiſchen Reichs-Händeln non ſatis accurate de electione & coronatione Maximiliani II. tradit. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1737. n. 65. p. 575.

& coronationis deprehenduntur in parte 2. collectionis *Hoffmanniae* n. 2. Auctor horum actorum forſitan eſt *Simon* BAGEN, *Conſiliarius & Secretarius Moguntinus*, qui ipſi electionis & coronationis actui interfuit.

(1845.) Acta Eruditorum (Deutſche) oder Geſchichte der Gelehrten *(a)*, welche den gegenwärtigen Zuſtand der Litteratur in Europa begreiſen *(b)*, 216 Theile, *Lipſ.* ab anno 1712-1737. 17 uolumina, & aliae adhuc deinde partes prodierunt. Haec acta ſub auſpiciis, uel directione *Ioh. Burch.* MENCKENII ſuſcepta ſunt, opem ferentibus RABENERO, SCHOETGENIO, WALCHIO, TILGNERO, IOECHERO, GERINGIO, FRANCKENSTEINIO, GEBAUERO, KAPPIO aliis, qui haec acta ab anno 1723. usque ad hunc temporis articulum laudabili conatu litterarum monu-

(*a*) Non ſunt haec Acta Metaphraſis tantum actorum eruditorum latinorum, a quibus tota uia, coelo & regione differunt, quod docet αὐτοψία & praefatio, parti 25. praemiſſa. Nec unius commatis ſunt, quibus hoc corpus Ephemeriologicum conſtat, membra, quia non unum auctorem agnoſcunt. conf. b. *Colerus* in notis ad b. *Struvii introd. in notit. rei litterar.* pag. 511. not. (*a*) editionis 1715.

(*b*) De his ita iudicat cel. Reimann. l. c. *Pleraque lucernam olent & ungues arroſos ſapiunt & caput digito laborioſo ſcalptum teſtantur. Genus dicendi eſt uegetum & roſeo decore ſplendeſcens. Summaria librorum non ex praefationibus & indicibus conſtipata, ſed ex argumentis ipſis eorundem ſtudioſe conquiſita. Nec iudicia de iisdem blandiloqua aut aſpera & mordacia, ſed moderata pleraque & inter aſſentationem & auſteritatem media. Accedunt noua litteraria de eruditorum laboribus, honoribus, fatis, morte &c. Imagines etiam eorundem aeri inciſae.*

monumentis commendarunt. uid. cel. Reimann. *catal. litterar.* pag. 720.

(1846.) Acta Philoſophorum, d. i. gründliche Nachrichten *(a)* aus der Hiſtoria Philoſophica nebſt beygefügten Urtheilen von denen dahin gehörigen alten und neuen Büchern, Halle im Magdeburgiſchen 1715. in 8. Pars 1. Prodierunt ſaltim partes 18. horum Actorum. Auctor eſt ſumme reuer. D. *Chriſtoph. Auguſtus* HEVMANNVS, nunc *Prof. Philoſ. & Theol. Goettingenſ.* cel.

(1847.) Acta gehaltener Diſputation zu Bern. Straßb. 1538. in 4. 1 Alph. pl. 2. Magiſtratus Bernenſis magna diligentia conſcribere iuſſit Secretarios iuratos, & optandum eſſet, ut de omnibus colloquiis talis notitia ſuppeditata eſſet. De contentis horum actorum agitur in den Unſchuld. Nachr. 1707. p. 47. ſeq.

(1848.) Acta Hiſtorico-Eccleſiaſtica, oder geſammlete Nachrichten von den neueſten Kirchen-Geſchichten; nebſt nöthigen Beylagen und kurtzen Theologiſchen Bedencken, quae prodire coeperunt Vinariae 1734. in 8. germanice. De ſcopo huius ſcripti uerboſe agitur in praefat. ad part. 73. der auserl. Theol. Bibliothec, (Coleri) & in ipſa horum actorum praefatione. Auctor eſt b. *Ioh. Chriſtoph.* COLERVS, Concionator quondam aulicus Vinarienſis, qui etiam bibliothec. theolog. ſelect. conſcripſit.

(a) De critica quadam in haec acta, quae Ienae ſucceſſiue per partes quasdam 1717. prodiit, uid. die Leipz. Zeit. von gel. Sachen 1717. pag. 464. ubi dicuntur, quosdam errores hiſtoricos & philoſophicos in illa critica ex his actis notari.

ſcripſit. Contenta partis 1. indicantur in den Leipz. gel. Zeit. 1734. pag. 496.

Addreſſe (unterthänigſte) an ein Durchlauchtigſtes Ober-Haupt, uid. Unterthänigſte.

(1849.) Allerunterthänigſte Addreſſe an ein Großmächtigſtes Ober-Haupt, 1703. & deinde 1704. Auctor eſt D. *Valent. Ern.* LOESCHER. uid. infra tit. Beantwortung not. *(a)*, item tit. Exceptions-Schrifft, & tit. Unterthänigſte Addreſſe not. *(a)*.

(1850.) Adelheit. Chriſtianus *Democritus* in libro: Etwas neues, oder Retirade der Lutheriſchen Orthodoxie pag. 34. ſcribit: Erdm. Neumeiſtern hat die Opera, die er unter dem Nahmen Adelheit für das Theatrum zu Hamburg verfertiget, und die ſo oft geſpielt und hergedruckt worden, mehr veradelt, und über alle Orthodoxen berühmt gemacht, als ſeine Streit-Schrifften, ſq. Sed die Nieder-Sächſ. Nachr. 1733. p. 147. n. 18. ſcite hunc *Democritum refellunt* his uerbis: daß der poetiſche Verfertiger des oberwehnten Schauſpiels kein geiſtlicher, ſondern ein gewiſſer berühmter, vielleicht damahls ein gar zu lebhaffter Weltmann iſt, der anietzo die Stelle eines Gräflichen Raths würcklich bekleidet, und den wir Ehrenthalber nicht nennen wollen, iſt bekannt.

Alarm-Geſchrey zur Warnung den Völckern, 1712. in 8. pl. 12. uid. inter anonym. gallic. in appendice ſub tit. Cri d'Allarme &c.

(1851.) Allgemeine Schrifft. Auctor eſt *Dauid* SOLBRIG, *Paſtor & Inſpector Seehauſenſis in Marchia* ueteri, & *membrum ſocietatis regiae*

regiae ſcientiarum Berolinenſis, qui in hoc ſcripto modum uoluit ſuppeditare, ut omnes in toto terrarum orbe gentes ſe inuicem poſſint intelligere *(a)* licet illarum gentium, quibuscum ipſis eſt negotium, linguam non calleant; *b)*. *Ante* SOLBRIGIVM iamdum Mr. DAIGARN, WILKINS, *Ioh.* BECHERVS *(b)*, *Athanaſius* KIRCHERVS, Baro *de* LEIBNITZ de *Trigny* in *grammaire générale & raiſonnée. Auguſtin* GRISCHOW, auctor anonym. de l' *art de parler*, WOLFIVS in *Metaphyſica* & *Iſrael Theoph.* CANZIVS, in *tenuibus gram-*

(*a*) Conf. ad hunc librum: *Dialogue ſur la facilité, qu' il y auroit d' etablir un caractere Uniberſel, qui ſeroit commun à toutes ies langues de l' Europe & intelligible à differens peuples, qui le liroient chacun dans ſa propre Langue.* Qui liber recenſetur *dans le Journal litteraire* 1720. Tom. II. part. 1. n. 6. & in den Leipz. gel. Zeit. 1722. p. 669. Mr. *Moitrel dans la nouBelle maniere d' eteindre les incendies*, agit etiam de lingua uniuerſali quadam, quae ab omnibus gentibus poſſit uſurpari, & omnibus aliis linguis eſſet facilior. *Philippus* LABBAEVS quoque ſcripſit *de lingua* quadam *uniuerſali.*

(*b*) Qui prius quam Galli de lingua uniuerſali agere, coepit, adeo ut nec Angli, nec Galli primi huius artis fuerint inuentores, ſed aliquis potius Germanorum. uid. omnino Reimanni *hiſtoriam litterar. Germanor. nouam* pag. 272. & 290.

Praeter *Solbrigium Chr. Henr* GÜTTHER, *Prof. graecae linguae extraordin Regiom.* etiam edidit quaedam conſilia de *lingua quadam uniuerſali* introducenda, & iudicium ſimul tulit ſuum, quid de tali lingua ſit cenſendum in den Königsbergiſchen Frag- und Anzeigungs-Nachrichten 1737. n. 11. Theodori Bibliandri *commentarius de ratione communi omnium linguarum & litterarum*, qui prodiit *Tiguri* 1548. in 4. forſitan his omnibus ſtrauit uiam, ut de ingua quadam uniuerſali ſua cogitata proferrent in medium.

grammaticae uniuerſalis rudimentis, ſimilem ſcripturae modum inueſtigarunt, & introducere ſummo opere ſunt anniſi. *Solbrigii* ſcriptum etiam approbauit *ſocietas ſcientiarum regia Berolinenſis*. De ſcopo & indole huius ſcripturae uideantur pluribus die Leipz. gel. Zeit. 1722. p. 846. & 1727. p. 38.

(1852.) Altenburgi altitudo. *(a)* d. i. der weitberühmten alt teutſch-Meißniſchen Reſp. Reichs-Chur-und Fürſtl. Sächſiſchen Reſidenz-Stadt Altenburg anſehnliche Hoheit, ſamt unterſchiedenen Altenburgiſchen Alterthümern kürtzlich entworffen, 1699. in 4. pl. 15. durch I. V. S. M. Altenb. ap. I. C. Richtern. Auctor eſt *Ioh.* VULPIVS Ludimoderator Macro Carrethenſis *(b)* uid. catal. Biblioth. Haſeanae p. 360.

(1853.) Altes und Neues von Sachſen und angräntzenden Ländern, quod ſcriptum prodire coepit 1727. in 8. Dresdae. Auctorem habet M. *Chriſtian. Auguſt.* FREYBERGIUM, *Rectorem Dresdenſem*, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1727. p. 795. Pars 3. & 4. huius ſcripti prodierunt quoque *Dresdae* 1728.

Sſſ 5 (1854.)

(a) Non commemoraſſem hanc Chronicam, (cui quale pretium ſtatuendum ſit, uel titulus oſtendit. *Altitudo Altenburgi*, egregius luſus) niſi a multis ſcriptoribus proferatur in medium, e. g. *Buddeo*, *Menckenio* & aliis, qui de Hiſtoria Saxonica ſcripſerunt. Ceterum non negandum, nonnulla ex axiomatis exilis libris & ſcriptiunculis, concionibus, carminibus, calendariis, tradirionibus transſcripta eſſe curioſa, quaeque a uiris praeſtantioribus uix inueſtigarentur, ut ut non ſatis comprobata. uid. in pſeud. meis uoc. Gräuſ.

(b) Auctor adhuc in uiuis & prope Lipſiam formandis agreſtium puerorum ſtudiis praepoſitus eſt, & quotannis faſtos Altenburgenſes edit, nomenque affectat Ieſaiae Gräuſens von Neuſtadt aus Altenburg.

(1854.) α) Altes und Neues aus dem Reiche GOttes (a) und der übrigen böſen und guten Geiſter, cuius ſcripti tres partes 1733. *Francof. ad Moen.* in 8. prodierunt, quaelibet plagularum 6. quae recenſentur in der fortgeſetzten Sammlung von Theologiſchen Sachen 1734. pag. 500. Auctor huius ſcripti eſt excellentiſſimus *Conſiliarius regiminis & Prof. Iur. Tubing.* MOSERVS. uid. die fortgeſetzte Sammlung l. c. Contenta partis 4. 5. 6. 7. 8. quae prodierunt Francof. in 8. (pl. 6. quaelibet pars) indicantur in der Sammlung von theol. Sachen 1734. p. 1130.

(1854) β) Altes und Neues aus der gelehrten Welt, Zürch 1717. Auctor eſt *Conradus* HOTTINGERVS, uid. b. Fabricium in lib. *de ſcriptoribus de ueritate religionis chriſtianae* c. 50. p. 733. & in *Luce euangelica* cap. 20. pag. 440.

(1854.) γ) Altes und Neues aus dem Schatz Theologiſcher Wiſſenſchaften. uid. infra ſub uoce; Sammlung von alten und neuen ꝛc.

(1855.) Andencken des Miniſterii in der Inſpection Chemnitz 1715. in 8. pl. 6. Auctor eſt M. *Chriſtl. Frieder.* HILSCHERVS, uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theolog. Sachen 1716. pag. 178.

(1856.)

(a) Auctoris ſcopus eſt, nouas hiſtorias notabiles de efficacia uerbi diuini in animabus, de amplificatione chriſtianiſmi & pietatis, de Satanae tentationibus, de diuinis ſomniis proferre, & tandem libros recenſere, qui ad pietatem amplificandam faciunt. Inſeruntur etiam noua cantica Moſeri, Weismanni &c. Speneriana & Zinzendorffiana multis laudibus efferuntur. Contenta trium priorum partium indicata deprehendes l. c p. 500.

(1856.) H. H. Anfrage, wie Herrn Cunzii Unions-Märtyrer (a) zu defendiren ſey? (b) 1723. in 4. pl. 4. uid. die Samml. von theolog. Sachen 1724. p. 100. Quidam hoc ſcriptum tribuunt celeb. NEVMEISTERO. uid. infra ſub titulis: Liebe & Nachricht, ubi ſcripta conferenda occurrunt.

(1857.) Anhaltiſche Glaube (der alte). Auctor *Ioh.* DVRRIVS. uid. b. Elswichii Diſp. *de Formula Concordiae*, *in Dania non combuſta* lib. 3. cap. 29. §. 8. p. 747. adde infra tit. Vertheidigung des Anhaltiſchen Glaubens, ab eodem auctore in hac ipſa anonymorum germanicor. collectione mea.

(1858.) *a*) Anhang zu den Thomaſiſchen gemiſchten Händeln, (c) Halle 1726. in 8. pl. 14. Auctor

---

(*a*) Hic erat Paſtor Toenningenſis in Holſatia & ediderat inſolitum carmen quoddam ſub tit. Ein vom Papſt Conti ausgeſchriebenes Iubilaeum, in quo Neumeiſterum & alios Lutheranos theologos cum libris ſymbolicis uehementiſſime perſtrinxerat, hic poſt examen accurate cum illo inſtitutum ab eccleſiaſtico ſuo munere remouebatur. Quidam illum ideo martyrem Unionis eſſe cenſebant, & ab utraque parte uaria ſcripta edebantur. Neumeiſterus ſe defendebat in praef. zu dem geiſtlichen Adel.

(*b*) conf. I. B. H. Vorläufige Nachricht von einem Unions-Märtyrer 1723. in 4. pl. 6. ubi Cuntii remoti ab officio uita in praefat. enarratur, eius uerſus approbantur, & excerpta ex Cuntii Apologia, quam in Holſatia euulgauit, ſuppeditantur. Scatet hoc ſcriptum ludibriis in Orthodoxiam & calumniis contra Superintend. General. Klauſium & Paſtorem Neumeiſterum, uid. die Samml. von theolog. Sachen 1724. pag. 89.

(*c*) Auctor agit uerboſe de quibusdam obſcuris Ciceronis locis, aduerſariis ſuis quibusdam reſpondet. D. Weide-

Auctor eſt ipſe THOMASIVS, uid. die Samml. von Theol. Sachen 1727. p. 75.

(1858.) β) Anhang zu D. Joh. Friedr. Mayers Päpſtiſchen Catechiſmo in 12. 1717. Auctor eſt cel. *Erdm.* NEUMEISTER. uid. Goettens gel. Eur. part. I. p. 110.

(1859.) Anklage des verderbten Geſchmacks, oder critiſche Anmerckungen über den Hamburgiſchen Patrioten und Hälliſche Tadlerinnen. Auctor eſt BODMER, Tigurinus, uid. ſub uoce *Patriot* infra.

(1860.) Anleitung (kurtze) zum rechten beſtändigen und innern Grunde des Lebens, Franckf. 1722 in 12. pl. 8. Auctor eſſe uidetur comes de ZINZENDORFF. uid. die fortgeſetzte Sammlung von theologiſchen Sachen 1723. p. 440.

(1861.) Anleitung (königliche) zur wahren Klugheit. Liber hic primum gallica lingua prodiit, de quo uideatur Placcius in anonym. 2474. qui tamen praenomen FOUQVETI (*Nicolai* nimirum) non adducit. Germanica uerſio a D. *Carolo Godofredo* ZAPFFIO, *Paſtore primario Rosweinenſi* exarata & *Dresdae* 1720. in 8. edita eſt, quae uerſio ob perſpicuum & fluidum ſtilum laudatur & uerſioni germanicae, quae *Chemnitii* (zu Chemnitz) ſub titulo: Rath der Klugheit prodiit, longe praefertur, cuius auctor neque germanicae, neque gallicae linguae ſatis peritus fuiſſe dicitur, quique propterea FOUQVETI mentem

nerum, & D. Valent. Erneſt. Loeſcherum pro more ſuo acerbe perſtringit.

mentem non ubique fuerit aſſecutus. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1720. p. 744.

(1862) Anmerckung über der ſo genannten Gothaiſchen Pietiſten-Confeſſion, zu Leipzig gedruckt. Der auctor ſoll D. Joh. Benedict Carpzov, Paſtor zu St. Thomae in Leipzig ſeyn, wie M. Johann Strömer in einer zu Halle 1693. den 3. May gedruckten Epiſtel meldet, ſub tit. kurtze Nachricht von dem auctore der neuen Läſter-Schrifft, titulirt ausführliche Beſchreibung des Unfugs ꝛc. Franckf. und Leipzig

(1863.) Anmerckungen (Auserleſene) (a) über allerhand wichtige Materien und Schrifften (uocantur alias hae obſeruationes Hälliſche teutſche Anmerckungen). (b) Prodierunt autem partes 5. Halae

(a) Pars 1. prodiit 1704. in 8. 1 Alph. pl. 7. obſ. 3. 4. 5. 6. 7. 8. in hac parte exarauit celeb. Thomaſius, ut patet ex p. 61. huius partis. Contenta huius partis uerboſe recenſent auctores der Unſchuld. Nachr. 1708. p. 316. ſeq. & multa atro lapillo notant. Pars 2. prodiit Franckf. und Leipzig 1705. Pars 3. ibid. eod. Pars 4. ibid. 1707. Pars 5. ſine loc. & temp. Antwort-Schreiben auf etliche Frag-Stücke eines gelehrten Edelmanns 1710, 4 uoll. Plures harum obſeruationum fuerunt auctores, de quibus dicit celeb. Reimann. in *catal. litt.* p. 702. *auctorum nomina nec patent in praeſenti, nec patuerunt olim, nec ut paterent dedimus operam. Se etiam non pauca ex iisdem elucubraſſe dicit. Quas certis de cauſis ſilentio praeterire, quam digito monſtrare maluit.* Inchoatae ſunt 1704. & finitae 1707.

(b) Auctores der Unſch. Nachr. 1708. p. 316. non negant, quaedam bona in his obſeruationibus occurrere; ſed ſcopum auctorum minime probandum eſſe, quippe qui res innocentes introductas & receptas notiones ludibrio habent, & lectores hoc modo confundunt, uel uaria paradoxa omni

(Halae) in 8. Parti quintae inſcriptum eſt **fünfter und letzter Theil**, quae prodiit 1710. & cel. GVNDLINGIVM habet auctorem. Tomo I. harum obſeruationum aliquam obſeruationem inſeruit celeb. *Reimannus*, quod ipſe fatetur in Tom. 10. *obſeruationum latinarum Halenſium* pag. 188. & pag. 197. fin. it. pag. 357. not. 39. & in medio pag. 371.

(1864.) **Anmerckungen (wohldienende) vom ſo genannten heiligen Abendmahl** *(a)* 1698. quae obſeruationes deinde 1710. recuſae ſunt, cui tamen editioni auctor etiam non praemiſit nomen ſuum, ſed tantum ſcripti titulo ſubiecit, illum eſſe editum **von einem Treuwilligen Schuldner**, (i. e. *Theodoro* SCHERMERO) uid. *catalog. Bibliothecae Haſeanae* pag. 125.

(1865.) **Anmerckungen (wohlgemeynte und unvorgreifliche) von Verbeſſerung des Schulweſens, herausgegeben von einem Freunde und Liebhaber der Schulen.** Auctor eſt celebris Abbas FABRICIVS, qui in hac ſcriptiuncula uaria utilia monita inſperſit de orthographia germanica, recta ſchola-

conatu defendunt, & eorum introductionem commendant, incommoda autem & naeuos quarundam rerum utilium ita exaggerant, praeſertim in rebus theologicis & eccleſiaſticis, ut iisdem apud omnes odium conflent.

(a) Contra has obſeruationes prodiit, Sigismundi Beermanns, *Holtzmindenſis Theologiae ſtudioſi* tract. ſub tit. **das von Chriſto denen Chriſten eingeſetzte heilige Abend-Mahl von den wohldienenden, aber ſehr ſchädlichen Anmerckungen eines ſo genannten treuwilligen Schuldners oder Freunde der Wahrheit gerettet** 1710. in 8. pl. 5. Aliud ſcriptum, *Schermero* oppoſitum, uid. infra ſub uoc. **Irrthum.**

ſcholarum conſtitutione &c. exhibet etiam in illa catalogum utilium quorundam librorum ſcholaſticorum. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1726. p. 776.

(1866.) Anmerckungen *(a)* über die vier erſten Capitel der Walchiſchen Einleitung in die Religions-Streitigkeiten der Evangeliſch-Lutheriſchen Kirche, in 4. 1730. 5 Alph. 2 pl. Tribuitur cel. *Erdm.* NEVMEISTERO *(b)*, uid. Goettens jetzt lebendes gel. Europa part. I. p. III.

(1867.) Anmerckungen (verſchiedene) über gegenwärtiger Zeiten falſche Prophezeyungen, Stade 1708. in 8. Auctor M. G. BLOCKIVS *(c)*, *Suecus.*

(1868.) Anmerckungen über Chriſti. Thomaſii Verſuch vom Weſen des Geiſtes, Tübingen 1701 in 8.

(a) Auctores der Sammlung von theolog. Sachen 1732. pag. 436. auctorem uocant einen wohlgeübten theologum, pag. 8. examinatur das Bedencken, quod tribuitur *Glaſſio*, de quo uid. infr. it. examinatur die Muſaeiſche ausführliche Erklärung. Quaedam, quae auctor in magnifico *Walchio* notat, l. c. adducuntur, ſed mihi non adeo magni uidentur eſſe momenti.

(b) Quem refutare conatur anonymus M. I. C. L. in *Spenero uindicato*, wider Herr Neumeiſtern und die Anmerckungen Halle 1731. in 8. pl. 12. & magnif. *Walchium* ab omni culpa abſoluit.

(c) De hoc ita iudicat cel. Reimannus in *catal. biblioth. theol.* p. 731. *Vir ſua laude non defraudandus, dummodo ad hoc opus tantum attuliſſet iudicii, quantum ſtudii & nauitatis. Sed in colligendis rebus exercitatior fuiſſe uidetur, quam in ſeligendis. Atque hinc factum, ut hoc ſchediasma ex ſinu eius exierit tam ingeſtum & tot rhapſodiis, rebusque ineptis, alienis & oppido falſis conſpurcatum.*

in 8. Auctor eſt *Elias* CAMERARIVS, *Medicinae D. & P. P. Tubingenſis*, cuius ſcriptum inter illa, quae Thomaſio oppoſita ſunt, optimum fere iudicat celeb. Reimann. in *catalogo bibliothecae theologicae* pag. 790.

(1869.) Anmerckungen Herrn D. und Prof. Langens, oder der theol. Facultät zu Halle über des Herrn Hof-Raths und Prof. Chriſtian Wolffens Metaphyſicam, nebſt beygefügter deſſen gründlicher Antwort. Caſſel 1724 in 4. pl. 10. Wolffius quidem celeb. in annotationibus ſuis ad Metaphyſicam ſe non publicaſſe ait hoc ſcriptum, non diffitetur tamen, ſe eſſe eius auctorem. Verboſiſſime de contentis huius ſcripti agitur in der Sammlung von theologiſchen Sachen 1725. pag. 405 - 410.

(1870.) Anmerckungen (nützliche) über allerhand Materien aus der Theologie, Kirchen- und Gelehrten-Hiſtorie, wie auch aus der Critic und Litteratur. Collectio prima prodiit Vinariae 1734 in 8. cum praefatione collectoris b. *Ioh. Chriſtoph.* COLERI, concionatoris quondam aulici Vinarienſis. Poſt mortem b. Coleri has obſeruationes continuare pergit ἀνωνύμως etiam uir ſumme reuerendus BARTHOLOMAEI, itidem concionator aulicus Vinarienſis.

(1871.) Anmerckungen über die Verantwortung der Theol. Facult. zu Halle. *(a)* Leipzig 1707 in 12.

(a) Monet, Halenſes theologos non opus habere, ut nomen Pietiſtarum reiicerent, cum illud anteſignani Pietiſtarum Lipſienſes uſurparint, & Gothani Pietiſtae in titulo confeſ-

in 12. pl. 8. Auctor eſt Ianſon, Paſtor & Conſiſtorialis Oldenburgenſis, qui hoc ſcriptum cum approbatione D. Mayeri edidit, & ita effecit, ut D. Mayer ulteriori defenſione ſuperſedere potuerit. uid. (Magnifici Loeſcheri) Theolog. annales 1707. p. 361. & die Unſch. Nachr. 1707. p. 234.

(1872.) Anmerckungen (hiſtoriſche) über zwey Einweihungs- und Ablaß-Briefe *(a)*, Hannover 1723. in 8. ſpl. 11. In priores indulgentiarum literas Iuſtus Ioh. KELPE, Canonicus Ramslohenſis; in poſteriores Chriſtoph. Ge. STEINHARD, Paſtor Hoewiſchenſis, notas hiſtoricas addidit & uaria ex Hiſt. eccl. illuſtrauit.

(1873.) Anſprache (des Königlichen Synodi zu Rendsburg,) wohlgemeinte und hertzliche an ſämtliche Lehrer der beyden Hertzogthümer Schleß-

Ttt wig

ſionis ſuae ſe ipſos ita uocarint. It. reprehendit Halenſes, quod Roſenbachio, calcario, Ioh. Friderico Kleinio, ex Argentoratenſi Philadelphorum ſocietate, & M. Achilli fauerint, quorum tamen facinora ſatis nota eſſent, quod Arnoldi libri ibi imprimerentur, qui tamen uaria ſcandaloſa docuerit, quae adducuntur in den Unſch. Nachr. l. c. & Macedonianos, Gnoſticos, Montaniſtas defendat, Concilium Nicaenum perſtringat, libros ſymbolicos ludibrio habeat; quemadmodum & Roſenbachii uaria ſcandaloſa profeſuntur. D. Antonius, Halenſis Prof. in multis etiam notatur, quia Schvvenckfeldium, Madame Bourignon, Poiretum & Boehmium defendere niſus eſt.

(a) Priores 1717 Gageli, poſteriores 1510. Unglingii (ambo loca in Marchia ueteri) repertae ſunt. Auctores der Samml. von Theol. Sachen 1724. pag. 255. priores totas inſerunt indulgentias & quaedam contra annotationum auctores monent. Ttt

wig und Hollſtein auf Ihro Königlichen Majeſtät allergnädigſten Befehl und mit allerhöchſter Bewilligung verfaſſet und in Druck gegeben, Altona 1737. in 8. Auctor eſt SCHRADERVS, *conſiliarius quondam Conſiſtorii & praepoſitus Tunderenſis*. Totum autem miniſterium Rendsburgenſe hoc ſcriptum recognouit, & SCHRADERVS ob pietatem ſuam magnam laudem conſecutus eſt. uid. die Hamburg. Berichte (Kohlii) 1738. n. 12. pag. 96.

(1874.) Antiquitäten von Palmyra, oder Thadmor, aus dem Engliſchen überſetzt von Ph. G. Hübnern, Franckf. 1716. cum figuris aeneis. Auctor ſcripti Anglicani anonymi eſt *Abrah.* SELLERS, uid. *catal. bibl. Haſean.* p. 697.

(1875.) Antwort auf Iodoci Keddii 12 propoſitiones im Buche, die Sonnen-Stadt genannt, quae reſponſio prodiit ſub nomine eines Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten. Auctor eſſe dicitur *Ioh.* HÜLSEMANN. uid. Hauſens Religions-Prüffung lib. 7. cap. 21. p. 788. in auctoribus, ſub textu allegatis.

(1876.) Antwort (gründliche) auf Hn. Johann Wincklers Vorrede zu den Paßions-Predigten Hn. Ioh. Heinr. Horbii wegen der Materie des ewigen Euangelii. uid. infra ſub titulo: Geheimniß der Wiederbringung.

Antwort (zweyer) in einem Geiſte abgefaßte auf die Einwürfe wieder die Wiederbringung. uid. infra ſub tit. Geheimniß der Wiederbringung.

(1877.)

(1877.) Antwort (nöthige) auf die 130 Fragen des Herrn D. und Prof. Langens (*a*) aus der Wolfſiſchen, von ihm mechaniſch genannten Philoſophie. Franckf. und Leipzig 1734. in 4. 1 Alphab. pl. 3. Auctor eſt doctiſſ. M. *Iac.* CARPOV, *Magiſter docens quondam in academia Ienenſi*, nunc autem *Rector Gymnaſii Vinarienſis*, & *ſoc. ſcientiar. Berolin. ſodal.* qui grauiter & concitate contra *Langium* uibrauit uerborum fulmina. (*a*) Recenſetur hoc ſcriptum in part. 77. der auserl. Theol. Bibliothec num. 7. add. part. 70. pag. 569.

(1878.) M. J. J. S. Antwort auf etliche theologiſche Fragen in 8. pl. 6. Per literas illas indicatur M. Ioh. Iul. Struve, Paſtor ad D. Iohannis Magdeburgi. De erroneis huius uiris quibusdam theſibus theologicis, ab ipſo propugnatis, & de anonymi ſcripto contra Struuium, cui titulus: Gedancken eines anonymi von Struvens Lehren, in 4. pl. 2. uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1711. p. 513. ſq.

(1879.) Antwort (theologiſche) auf die Frage, ob das heutige weltliche Tantzen Sünde ſey? Halberſtadt 1719. in 8. pl. 3. Auctor eſt notus ille

(*a*) In nouis litterariis Lipſienſ. 1734. p. 752. dicitur luculenter in hoc ſcripto demonſtrari D. & Prof. Langium nihil ſolidi contra hanc philoſophiam proferre potuiſſe, ſed illam tantum peruertendis ueris opinionibus, mutilatis citationibus, conſequentiis monſtroſis & aliis artibus eius generis impugnaſſe, ſcriptumque hoc ad uindicandam ueritatem & exſtinguendam labem, academiae Ienenſi immerito adſperſam, publicatum eſſe. Sed auctor non indicatur ibi.

Aegidius Günther HELLMVNDVS, qui generatim omnes ſaltationes, etiam moderatiſſimas reiicit, & omnem ſaltationem praedominantium peccatorum foetum eſſe, & cum uoluptuoſis atque ſuperbis geſtibus ſemper fieri putat, prouocans hoc in argumento ad Langii Antibarbarum. Auctores der Unſch. Nachr. 1719. p. 1142. iudicant, omnia eius argumenta nimium probare, nimirum quod nemo etiam oblectationis cauſſa deambulare debeat.

(1880.) Antwort (die Wahrheit- und Friedliebende) auf den nähern Entwurff von der Vereinigung 1721. in 4. pl. 4. Auctor eſt *Iohann* FRICKIVS, Paſtor & Prof. Vlmenſis, qui ſolide Pfaffio reſpondet. (*a*) uid. die Samml. von Theol. Sachen 1722. p. 116.

(1881.) Antwort des Evangeliſchen Miniſterii zu Hildesheim auf P. Heſſelmanns (*b*) Schmäh-Reden,

(*a*) Optat quidem & hortatur ad pacem, ſed conſilia huc usque propoſita, erronea & non ſine peccato eſſe putat, reſpondet etiam ad Pfaffii momenta de articulis fidei. Sufficere monet ad noſtram à Reformatis ſeparationem, quod tantopere a nobis in articulo de ſacra coena diſcrepent, & remittit ad Amyraldi Irenicum p. 220, quod Heideggerus in corp. theologiae p. 494. nos uocet Capernaitas, & ſacram coenam apud nos aequiparet cruentis Canibalum conuiuiis. Adhaeret memorabilis epiſtola Imperatoris Maximiliani II. ad ſtatus Palatinatus ſuperioris d. 27. Octob. 1566, in qua ipſos praemonet de Caluiniſmo fugiendo.

(*b*) Hic HESSELMANNVS erat *Ieſuita & concionator in templo cathedrali Hildeſienſi* (Dom-Prediger) per aliquot hebdomades ante feſtum Iubilaeum A. Confeſſionem, & Miniſterium Hildeſienſe multis conuitiis proſciderat, ſed ipſius calumniis ſolide hic reſpondetur.

Reden, Hildesheim 1730. in 4. pl. 5. Auctor eſt cel. Superint. Reimannus *(a)* uid. die Samml. von theol. Sachen 1732. p. 624. und Göttens ſetztlebendes gelehrtes Europa part. 1. p. 797. ubi etiam de uita & aliis ſcriptis Reimanni agit.

(1882.) Antwort (wohlgegründete) auf die Anfrage eines gewiſſen Fürſtl. Raths, die Pietiſtiſchen Conuenticula betreffend, in 4. 1732. Tribuitur celeb. *Erdm.* NEUMEISTERO. uid. Goettens gel. Eur. part. 1. p. 111.

(1883.) Antwort eines Schäfleins auf die Hirten-Stimme J. F. Starckens, *(b)* 1731. in 8. pl. 6. Auctor eſt *Theodorus* KRAHL, *(c) ſutor Francofurtan. ad Moen. ex Luſatia ſuperiori.* uid. die Samml. von theol. Sachen 1733. p. 975.

(1884.) *a)* Antwort und Hoffnungs-Stimme eines

(a) Qui multa docte contra *Heſſelmannum* ſcripſit, praeſertim Variationem Auguſtanae Confeſſionis p. 29 recte & accurate explicauit.

(b) Hic 1728. ediderat ſeine erſte Hirten-Stimme, in qua reprehenderat mores huius ſutoris, qui per totas noctes clara uoce precari inceperat, adeo ut uicini in ſomno turbarentur, & ideo de conatibus huius ſutoris quererentur. Hunc Starckium refutare tentat ſutor, qui admonitione miniſterii magnum ſcandalum ſibi datum eſſe affirmabat, hoc enim monent, ut modum non excederet.

(c) Indifferentiſmo ualde fauet, cultum publicum non neceſſarium & contra Dei uoluntatem introductum eſſe contendit. Neminem uerum eccleſiae miniſtrum eſſe ſtatuit, niſi qui perfecte ſanctus ſit, & etiam hominibus non uocatis concedat, ut doceant. Blaspheme ſcribit, wahre Chriſten würden in unſerer Kirche genothzüchtiget. uid. infra Gegen-Rettung. & add. num. ſequ.

eines armen Schäffleins (*a*) auf den wohlmeynenden Zuruff der Hirten-Stimme Herrn Johann Friedrich Starckens 1731. ſine loco in 8. pl. 6. Auctor eſt idem KRAHL, uid. die Samml. von theol. Sachen 1735. add. numerum praeced.

(1884.) β) Antwort über die Frage: wie weit ein Prediger gegen ſeinen Landes-Herrn ſich des Binde-Schlüſſels bedienen könne? ſin. loc. 1706 in 8. Auctor eſt *Ioh.* NIEKAMP, a concionatoris aulici officio dimiſſus, quod rem altioris indaginis eſſe putaſſet (*b*): An Duci Brunſuicenſi, Antonio Vlrico, gratia diuina denuntiari queat, cum

(*a*) Auctor in titulo monet, ſe uelle docere, 1) quomodo, quid & quis eum Separatiſtam fecerit 2) cauſſam, cur Separatio ſit neceſſaria 3) Deum expreſſe iuſſiſſe, ut pii ab impiis ſe ſepararent. Ceterum templa & miniſterium eccleſiaſticum ualde petit calumniis. De quibusdam ſcriptis *Starkii* contra hunc ſutorem uid. die Samml. von theol. Sachen 1735. pag. 734. 737. 745. 749. 758. 761. & alius cuiusdam ſcriptum de hac controuerſia allegatur ibid. pag. 743. add. Infra uocem Gegen-Rettung.

(*b*) Hoc uelut crimen ei imputauerat Chriſti. Thomaſius im Iuriſtiſchen Bedencken: wie weit ein Prediger gegen ſeinen Landes-Herrn ſich des Binde-Schlüſſels bedienen könne. (de quo uid. infra ſub uoc. Bedencken.) Scriptum, ſine capite & calce aliquoties excuſum, in quo *Thomaſius* uſum clauis ligantis eſſe ſpeciem excommunicationis minoris; Excommunicationem autem eſſe poenam ciuilem, ad paſtorem Eccleſiae non pertinentem, edixerat. Cuius padoxi infirmitatem cum docuiſſet in hoc ſchediasmate Niekampius, dici non poteſt, quam flocci fecerit hunc ſuum aduerſarium *Thomaſius*, & quam contemtim eidem reſponderit in Iuriſtiſchen Händeln Part. 4. pag. 188 - 205. Vbi Thomaſii Bedencken una cum hiſtoria & apologia integrum & ſartum tectum lectori propinatur perluſtrandum.

cum in neptis Eliſabethae Chriſtianae diſceſſum a religione noſtra ad Pontificiam ob coniugium, cum Carolo VI. Imperatore (eo tempore rege Hiſpaniae) ineundum, tam facile conſenſiſſet? uid. cel. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 728.

(1885.) Anweiſung (kurtze) zu leichter und gründlicher Information der Kinder, ſo dem Studiren gewidmet ſind, Königsb. 1731. in 12. Auctor eſt *Ioh. Dan.* KYPKE *D. & Prof. Ord. Th. Regiomont. & Prof. Log. & Metaph.* de cuius uita & aliis ſcriptis uid. Goetten im ietztl. gel. Eur. part. 1. p. 269.

(1886.) Anweiſung (kurtz gefaßte) zur Eſtniſchen Sprache, in quo ſcripto continentur 1) Grammatica, 2) uocabularium, 3) prouerbia, 4) colloquia. Auctor huius inſtructionis eſt *Anton* THOR HELLE, *Paſtor Eccleſiae Eſthonienſis ad S. Georgium, & Aſſeſſor Conſiſtorii prouincialis imperialis Ruſſici in Eſthonia* (Ehſtland) uid. die Leipz. gel. Zeit. 1733. p. 159. ubi etiam auctores quidam adducuntur, qui ante *Thor Hellium* egerunt *de lingua Eſthonienſi.*

(1887.) Anweiſung die Ordnung und Anzahl aller bibliſchen Bücher und Capitel ins Gedächtniß zu bringen, (ſcriptum a Chriſtiano Alberto Ermelio Diacono Lubbenauienſi in Luſatia inſertum ſeiner kurtz gefaßten Nachricht von bibliſchen Gedächtniß-Verſen, quod ſcriptum prodiit cura Ermelii zu Lübben 1728. in 8.) Auctor autem der Anweiſung eſt *Georg.* WÜNSCHE, *Budiſſenſis* (Budißin) qui hoc ſcriptum edidit primum ſimul cum *Chriſtiani Keimanni* Gedächtniß-Bibel zu

Bautzen 1684. uid. celeb. Wolfii bibliothecam hebraicam uol. 4. p. 52. coll. p. 62.

(1888.) Anweiſung (Einfältige) wie die proteſtirende Kirche unter ſich zu vereinigen, und in allen Dingen dermaſen zu verbeſſern ſey, daß ſie mit Wahrheit der erſten Apoſtoliſchen Kirche gleich geachtet werden könne, 1698. in 8. ſine mentione loci, plagulas fere 30 explens. Auctor huius ſcripti eſt WELMERVS, (a) *Paſtor uici cuiusdam in Ducatu Magdeburgenſi.* uid. *Thomaſii Apologiam* §. 2. & 15. p. 17. & Reimanni *hiſt. litterar. germanor. nou.* part. 3. viertes Hauptſt. p. 508. Thomaſius 1699 contra *Welmeri* ſcriptum edidit *Vindicias iuris maieſtatici circa ſacra.*

(1889.) Anzeige (kurtze) wie derjenige Mann, welcher zum vornehmſten Zweck in der Addreſſe der leidenden Wahrheit an die Regenten und Prediger der Reußiſchen Herrſchafften geſetzet worden, ſich zu verhalten geſonnen ſey. Franckf. und Leipz. 1721. pl. 3. in 8. Auctor eſt M. *Klein-Nicolai.* uid. die fortgeſetzte Samml. von Theologiſchen Sachen 1721. p. 289.

(1890.) Arbeiten (nützliche und auserleſene) der Gelehrten im Reiche, d. i. in Schwaben, Francken, Ober-Rhein, Bäyern, Oeſterreich, Böhmen, ꝛc. quorum laborum pars 1. prodiit *Norimbergae*

(a) De hoc ita iudicat cel. Reimannus in *catal. biblioth. theol.* p. 548. *Vir librorum apparatu non ſatis inſtructus quidem, ſed pius tamen & candidus & pro conditione ſua eruditus, ueritatisque ac pacis eccleſ. ſtudioſus. Cuius perpetua pediſſequa ueritatis filia.*

bergae 1733. in 8. Auctores horum laborum ſunt *Iac. Wilhelm* FEUERLEIN, *Georg. Frider.* DEINLEIN & *Iohan. Dauid* KOEHLER, tres Doctores & Profeſſores Altorfini, quorum primus & tertius iam Goettingae Profeſſorum munere funguntur, & ſumme reuerendus quidem *Feuerlinus* Profeſſoris Theologiae primarii, excellentisſimus autem *Koehlerus*, Profeſſoris hiſtoriarum munere inſignis. Hi tres auctores in praefatione ad primam partem horum laborum expreſſe ſeſe nominant, & ſimul ſcopum laborum ſuorum indicant.

(1891.) Arcanum regium (*a*), d.i. ein Königlich Geheimniß für einen regierenden Landes-Herren, darinnen ihm entdecket wird, wie er ſich bey ſeinen, über die Religion zertheilten Unterthanen nach GOttes Willen zu verhalten habe, damit er eine GOtt wohlgefällige Vereinigung bey ſeinem Volcke unvermerckt ſtiffte, und in kurtzer Zeit befördere (*b*), 1703. ſine auctoris nomine & in eodem

Ttt 5

(*a*) Famoſum hoc arcanum regium celeb. Reimann, in *catal. bibl. theol.* p. 548. MStum primum exhibitum eſſe dicit Friderico I, regi Boruſſiae a Ioh. Ioſepho *Wincklero* & ceu folium Sibyllae in cimeliarcho cuſtoditum; poſtea, neſcio qua manu inde ſurreptum & publici iuris factum. Sed *Wincklerum* nec ſolum, nec uerum auctorem fuiſſe unquam, nec in editionem conſenſiſſe, ſexcentis nihilominus aduerſariorum telis impetitum & ad Palinodiam publicam adactum.

(*b*) Edidit etiam *Wincklerus* einen Schlüſſel zum arcano regio und die aufrichtige Entdeckung ſeines Hertzens, cui Benedictus Aletophilus, i.e. Ioh. Albert. Benecke, oppoſuit den falſchen Schlüſſel contra Johann Joſeph Wincklers

eodem anno. Denuo prodiit adiectis his uerbis ans Licht geſtellet von Wincklero (*a*), Diacono an der Thum-Kirche zu Magdeb. in 4. pl. 1.

(1892.) Aſiatiſche Baniſe. Hunc librum continuauit *Iohann Georg.* HAMANN, *Lipſienſis.* uid. die Leipz. gel. Zeit. 1725. p. 448.

(1893.) Atheiſmus (entdeckter) (*b*) aus der bekannten

---

arcanum regium. Stilus Thomaſii ſtilo non eſt diſſimilis. Ipſe auctor dicit: Er wolle lieber mit dem verſtändigen Thomaſio irren, als mit der tummen Schaar der Heuchler der Wahrheit beyſtimmen. Idem Aletophilus etiam edidit unzulängliche und päpſtliche Mittel, welche Herr Winckler in ſeinem arcano regio zur Vereinigung der Religion vorgeſchlagen. Add. M. Ioh. Chriſtoph. Wolffii, Conrect. Flensburg. Abſurda Halenſia pag. 233, qui tamen ignorat uerum poſterioris ſcripti auctorem.

(*a*) Illuſtris Leibnitius in *epiſtolis ſuis* p. 87. collectionis, a *Kortholto* procuratae, maxime improbat hoc arcanum regium, & uocat *Claſſicum belli ſacri inter Euangelicos*, iudicans, nihil unquam aduerſariis noſtris, uehementibus Papiſtis, gratius eſſe potuiſſe, quam hoc ſcriptum. uid. den 75ſten Theil der auserleſenen Theolog. Biblioth. (Coleri) pag. 337.

(*b*) Auctor quidem erroribus, in titulo indicatis, obuiam ire tentat, ſed ipſe in erronea Boehmii principia incidit, quem uirum Dei uocat, qui ſui ſimilem non habuerit inde a tempore Iohannis cap. 1. ex principiis Boehmii diſquirit, quid ſit diabolus, & quid eius lapſus. Cap. 2. quid condemnatio diaboli & eius aſſeclarum cap. 3. quid infernus. cap. 4. de purgatorio agit, cuius fundamentum ſit in natura, illudque iam tempore Abrahami creditum, & usque ad Pauli tempora propagatum eſſe. pag. 37 male de Chriſti merito loquitur. Auctores der Unſchuld. Nachr. l. c. p. 168 iudicant, hunc ſcriptorem laedere fundamentum fidei & ordinem ſalutis ex confuſis conceptibus diruere. Contra hunc auctorem, qui Gichtelianus nomine Glas fuit, ſcripſit Johann Wilhelm

bekannten Lehre von der Wiederbringung aller Dinge (*a*), auch der gefallenen Engel, ſamt beygefügter Refutation derer Lehr-Sätze, ſo Tennhard aus D. Peterſens groſen Buche extrahiret, mit klarem Unterricht, wer der Teufel, was ſein Fall und Verdammniß, it. was die Hölle und Feg-Feuer, und was deſſen Unterſcheid ſey, auch wie weit ſich die Wiederbringung aller Dinge erſtrecke, aus göttlicher Gnade ausgefloſſen durch einen Liebhaber der Wahrheit, ſo in der Welt mit folgenden angeſchrieben: C. F. G. G. T. I. E. i. e. *Chriſtian. Frider.* GLAS, *Gothano-Thuringo, Iam Erfurtenſi, D. Medic.* Leipzig 1714. in 8. pl. 4. Auctorem produnt etiam quaedam uerba, in eius ſcripto p. 24.

Peterſen & Klein Nicolai, quorum tractatus inſerti ſunt der über die Läſterer triumphirenden allgemeinen Liebe GOttes, de quo uid. infra uoc. Liebe.

(*a*) Auctor dedicauit hoc ſcriptum Deo. Improbat *Peterſenii* doctrinam de ἀποκαταστάσει πάντων & illam pleriſque Pietiſtis tribuit, dehortatur quoque a Pietiſmo. Inuehitur in orthodoxos. Commendat Iac. *Boehmium*, cui a tempore Iohannis nemo fuerit ſimilis. p. 23. in refutatione 16 theſium *Chiliaſmum defendit*. p. 24 cauſam indicat, cur occultauerit nomen ſuum, & monet, ut lectores feneſtras reſpiciant (quae ſunt Glaß) ſi eius nomen cognoſcere uelint. 16 argumenta pro ἀποκαταστάσει πάντων affert & illa refutat, ſed non ſatis ſolide, nec caute. *Chriſtum nobis nihil meruiſſe ſtatuit. Purgatorium in Scriptura ſacra locum habere putat.* Sed in articulis fidei non ſatis inſtructus eſt, pro pietate pugnare uidetur, aſt illam tantum magis corrumpit. Plura in auctoris ſcripto atro lapillo notant auctores der Sammlung von theologiſchen Sachen 1727. pag. 540. ſeq.

p. 24. adducta. Add. die Unſchuld. Nachr. 1714. pag. 166. (*a*)

(1894.) Atheiſten-Hauſe (der verführeriſche) und das ungöttliche Weſen unter den Chriſten, 1699. in 8. Edidit hunc librum *Ioh. Ge.* LEVCKFELD, *Paſtor* quondam *primarius Groeningenſis.* uid. M. Tob. Eckhardi Lebens-Beſchreibung Herrn Leuckfelds p. 41. 1727. in 4. pl. 8.

(1895.) Aufmunterung zur Gutthätigkeit gegen die um der evangeliſchen Religion willen vertriebene Saltzburger 1732. in 8. pl. 2. Auctor eſt *Ioh. Iac.* MOSER, *IConſultus Wurtenbergenſis.*

(1896.) Ausführung (gründliche) der Stadt Lindau, in fol. 1643. Allegatur hic liber paſſim nomine *Actorum Lindavienſium*, uid. Placcii Theatr. anon. n. 1809. Auctor eſt *Dan.* HEIDERVS, *Lindauienſis Syndicus.*

(1897.) Auszug (kurtzer) der vornehmſten irrigen Stellen aus D. Rambachs Poſtille, mit einigen kurtzen Anmerckungen 1734 (*b*). Auctor eſt

(*a*) Celeb. Reimann. in *catal. bibl. theolog.* pag. 1106. *uocat libellum ineptiſſimum, in quo uix mica ſalis. Magna autem moles inficeti ruris, & ineptae* δοκησισοφίας *& ſpiſſae inſcitiae coniuncta cum petulantia alios exagitandi & nominibus eorum inſpergendi maculas, quod tamen exitum habuit alienum non tantummodo a ſententia, ſed plane tragicum*, quem ex *Apologia Tenhardiana* Tobiae *Eisleri* pag. 79. exponit Reimann, loc. cit. Nam auctor ebrius huius ſcripti in duello, ut uocant, ab alio transfoſſus eſt. uid. omnino *Reimann.* l. c.

(*b*) Contra hoc ſcriptum prodiit der vertheidigte Rambach zu Zelle 1731. in 8. quod ſcriptum a b. Colero l. c.

eſt M. SVCHLAND (*a*). Qui Goettingae ſibi ipſi uiolentas intulit manus. uid. part. 4. *actorum eccleſiaſticorum* (b. Coleri) p. 558. 562. 563. ubi peculiaris exſtat relatio de huius hominis morte turpi, honeſta tamen ipſi conceſſa eſt ſepultura.

(1898.) α) Auszug (*b*) (monatlicher) aus allerhand neu heraus gegebenen nützlichen und artigen Büchern (*c*), Hannover 1700, 1701, 1702. 3 volumina. Auctor eſt I. G. ECCARDVS, *uiro illuſtri G. G. Leibnitio eo tempore ab epiſtolis*, cuius conſilio

---

recenſetur. M. *Suchlandio* obiicitur, quod multa uerba extra contextum traxiſſet in ſiniſtriorem partem, quae alias nihil continerent periculi. Concedit tamen auctor *Rambachii defenſ*, D. *Rambachium* in locutionibus & phraſibus non ſemper fuiſſe ſatis circumſpectum.

(*a*) Quidam hoc ſcriptum celeb. *Neumeiſtero* tribuerunt. uid. Goettens ietztleb. gel. Europa part. I. p. 112.

(*b*) Omnis generis ſcripta in hac collectione enarrantur. Biographiae uirorum eruditorum quorundam interſeruntur, & noua litteraria referuntur; notae etiam ſubinde aſperguntur, in quibus obſcuriora ſcriptorum loca illuſtrantur, dubia confirmantur, falſa reiiciuntur. Genere dicendi auctor utitur perſpicuo, modeſto, temperato, quieto, ut dolendum ſit, opus hoc eximium tres tantummodo annos uiguiſſe & fidem, quae de indice uniuerſali, huic triennio ſubiiciendo, data eſt, decollaſſe. Si quidem non parum utilitatis & dignitatis decedit huius metalli Ecclogis litterariis, ſi indice deſtituantur.

(*c*) Celeb. Reimann. in *catal. litter.* p. 716. obſeruat, licet in praefatione, anno primo praemiſſa, diſerte ſcribat auctor, ſe a iudicandi libertate penitus abſtinere uelle, non tamen ita praeſtare promiſſa, ut non interdum ab iis deflectat. Nec obſcure etiam *Eccardus* profitetur, ſi quando a ueritate ſe abductum animaduertit.

conſilio & auxilio etiam in Ephemeridibus hiſce condendis uſus eſt.

(1898.) β) Auszug etlicher zwiſchen den Catholicken und Lutheranern ſtreitigen Glaubens-Lehren (a). Wolffenbüttel in 12. pl. 15. *Dux femina Seniſſima Guelpherbytana*, eo anno uiuens, ipſa hoc ſcriptum exaraſſe dicitur. uid. (Magnif. Loeſcheri) theol. annales 1714. n. 260. p. 234.

B.

(1899.) Beantwortung auf die Prüfung des kurtzen Bedenckens über die Kirchen-Hiſtorie in 4. 1725. pl. 1. Auctor eſt b. STRVVIVS, quondam *Prof. Iuris & Hiſtoriar. Ienenſ.* von der Prüfung uid. infra. Auctores der Samml. von theol. Sach. 1725. p. 996. putant, auctorem ex animi morbo contra theologos ſcripſiſſe.

(1900.) Beantwortung der Unterſuchung von der Lehre der Verzweiffelung, zu Altona 1733. in 8. pl. 3. Auctor eſt Ioh. Friedr. Alard, *Studioſus Theologiae Gommerenſis*, ſed etiam illuſtris perſona aliquid contuliſſe uidetur.

(1901.) Beantwortung des Büchleins eines papiſtiſchen Blumenleſers von Lutheri ſieben Gaben. Auctor eſſe dicitur D. Ioachimus HILDEBRANDVS. uid. Henr. Ioh. Bytenmeiſterum *de uita*

(a) Controuerſiae ſecundum ordinem concilii Tridentini collocatae ſunt, illius & confeſſionum noſtrarum uerba referuantur, multa dicta probantia adducuntur, & ſemper precibus tractatio clauditur.

uita ſcriptis meritisque praeſulum in ducatu Luneburgenſi p. 56. & b. Fabricium *in centifolio Lutherano* p. 806. Placcius quidem n. 1740. inter anonymos hoc ſcriptum adducit, ſed alium auctorem, nimirum Overbeckium nominat.

(1902.) Beantwortung (kurtze) der Beſchuldigung und Einwürffe, ſo wieder die allerunterthänigſte Addreſſe (*a*) von Herrn D. Ioachim Langen vorgebracht worden, Leipzig 1722. in 4. pl. 3. adhac-

---

(*a*) Reformati aegerrime tulerunt die allerunterthänigſte Addreſſe, quae prodibat 1703. (per D. *Val. Ern.* Loeſcherum) & recudebatur ſtatim 1704. in 4. pl. 11. & D. Ioh. Chriſtoph. BECMANN, *Prof. Theol. Francof.* eod. anno edidit uehementiſſimum ſcriptum ſub tit. Exceptions Schrifft, de quo uid. infra tit. *Exceptions* Schrifft, deinde prodibat der Schrifft-Wechſel, & tandem Hiſtoria motuum cum eius continuationibus. Licet igitur die Addreſſe plerumque dogmatica contineat, tamen haec aggredi auſi non ſunt Reformati, ſed tantum hiſtorica. 1707. D. Lange in der aufrichtigen Nachricht ſcripſit contra die Addreſſe, in qua uehementiſſime D. *Loeſcherum* aggreditur, ad quod ſcriptum hic demum reſpondet D. *Loeſcherus*, quam reſponſionem iam promiſerat in den Unſch. Nachr. 1708. p. 512. ſed conſulto diſtulerat. Indicat neceſſitatem, quae ipſum ad ſcriptum (die Addreſſe) exarandum, compulerit, nimirum quia multi eccleſiae noſtrae ad unionem cum Reformatis procliues erant, & Pietiſtae, a controuerſiis abhorrentes, etiam Vnionem optabant. Occaſionem his conſiliis praebuerant I. H. Wincklers *arcanum regium*: ICti Halenſis Vorſtellung, welches das einige Mittel zur Vereinigung ſey. Anonymi Einigkeit im Geiſt, der rechte Grund der Religions-Vereinigung, & alia ſcripta ſimilia. *Wincklerum* defendit *Langius* in ſcripto nominato. Plura uid. quae D. Loeſcherus *Langio* reponit in der fortgeſetzten Sammlung 1723. pag. 250.

adhaerent hae plagulae nouae editioni Part. I. Hiſtoriae motuum & auctor illarum eſt D. *Valent. Ernſt* LOESCHER, uid. huius theol. annales 1722. num. 300. p. 111.

(1903.) Beantwortung der Schein-Gründe, mit welchen ein päpſtiſcher Scribent in einem Gedichte die Saltzburgiſchen Emigranten von der Evangeliſchen Religion wieder abzuwenden trachtet. in 4. 1732. Auctor eſt cel. *Erdm.* NEVMEISTER. uid. Goettens gel. Eur. part. I. p. 109.

(1904.) Beantwortung der Auflagen wieder die Raiſonnemens (*a*) über die Veränderung der Religionen, in 4. Auctor eſt C. NEVBAVER (*b*), *praeſidii Bremenſis quondam praefectus*, uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 643.

(1905.) Beantwortung einer Schrifft unter dem Titul: Bekehrung der Väter zu den Kindern. Halle 1722. in 8. Auctor eſt Ioh. Anaſtaſius Freylingshauſen (c). uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.* pag. 741.

(1906.) Bedencken über die Frage: wie weit ein catholiſcher Landes-Herr die inſtitutionem eccleſia-

(*a*) De quo uid. infra ſub uoc. *Raiſonnement*, in appendice. adde quoque ſub uoc. Glaube, quod ſcriptum huc eſt conferendum.

(*b*) *Vir litteris non imbutus, ſed uariis ſcriptis clarus & ob haſce pagellas, Indifferentiſmi religionum ſuſpectus, ab officio ſuſpenſus.*

(*c*) De quo ita iudicat Reimann. loc. cit. *Vir ſtudioſus perſpicuitatis, ordinis & pacis. Adeoque ad polemica exaranda, ſi quis alius idoneus, ſiue aduerſarium habeat, a cauſae bonitate deſertum, ſiue ab eadem adiutum.*

cleſiaſticam über die in ſeinem Lande Augſp. Conf. verwandte Unterthanen zu exerciren befugt ſey? Auctor eſt Dominus de MEIERN. uid. (b. Coleri) auserleſene Theolog. Bibliothec p. 316. in nota.

(1907.) Bedencken (chriſtliches) über den Theologiſchen Brief-Wechſel von der Benennung der heiligen Tauffe. Franckf. (uel potius zu Halle) 1721. in 4. pl. 4. Auctor eſſe dicitur D. *Ioach.* LANGE, *Prof. Theol. Halenſis primarius*, uid. die fortgeſetzte Samml. von alten und neuen Theolog. Sachen 1720. pag. 1025, ubi uaria contra auctorem monentur, & exinde potiſſimum de auctore, D. *Langio* coniectura deſumitur, quia auctor uehementius contra *Timotheum Verinum* D. *Loeſcheri* ſcribit.

(1908.) Bedencken über die Stuttgardiſche Bibel, quod ſcriptum inſertum eſt der fortgeſetzten Samml. von Theologiſchen Sachen 1705. p. 431. auctorem habet D. NEVMANNVM.

(1909.) Bedencken (Theologiſches) über die Frage (*a*): ob die Seele eines Gläubigen alsbald nach dem Abſchiede zu Chriſto in die ewige Freude komme, Dreßden 1705. in 8. pl. 9. Auctor eſſe dicitur M. *Chriſti.* GERBER, *Paſtor Lockvvitzenſis*, uid. die Unſch. Nachr. 1705. p. 697.

(*a*) In hoc ſcripto refutatur illud ſcriptum anonymum, cui titulus: Betrachtung von dem mittlern Zuſtand der Seelen nach ihrem Abſchied, durch einige evangeliſche Chriſten. Amſterd. 1703 in 8. 1 Alph. pl. 5. quod ſcriptum recenſetur in den Unſchuld. Nachrichten 1703. pag. 833. ſatis uerboſe.

(1910.) Bedencken (politiſches) von dem Schaden, welchen die Römiſche Religion allen Herrſchafften, inſonderheit Franckreich bringet *(a)*, 1701 in 8. pl. 17. Auctor ſcripti huius, gallice primum exarati, eſt Dominus DE SOVLIGNE, *nepos celebris Mornaci.* Translator germanicus autem adhuc latet. uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales decennio I. p. 563.

(1911.) I. P. T. Bedencken über die heutige Pietiſtiſche Herunterlaſſung *(b)* zum ſchwachen Bruder 1710 in 4. pl. I. Auctor eſt *Ioh. Pet.* TIME. uid. die theol. annal. (Loeſch.) 1709. n. 145. p. 464.

(1912.) Bedencken (politiſches) über die Frage: Ob der käyſerliche Titul und Nahmen unbeſchadet Käyſerlicher Majeſtät und des römiſchen Reichs allerhöchſten Würde, nicht weniger derer chriſtlichen Könige und freyen Staaten Vorrecht und Intereſſe, dem Czaaren von Rußland communiciret werden könne? Auctor eſſe dicitur *Fridericus Ludouicus*, Nobilis Dominus DE BERGER, qui latet ſub litteris F. L. N. D. D. B. & in hoc ſcripto

(*a*) Auctor oſtendit, papatum quotannis in Gallia perdere & abſumere 2 Millionen *libres* per ieiunia, per beneficia eccleſiaſtica, quae nullum uſum haberent, per conſumtionem tam multi olei & cerae. Admonet igitur ſerio regem Galliae, ut papatum deſerat. Pag. 177. Romae nullam turcicam, uel iudaicam meretricem tolerari, quae non baptizata ſit antea, indicat.

(*b*) Auctor omnes ſtatus ſubuertere conatur, pietiſtas uocat prophetas beſtiae, adhaeret turpe carmen in miniſterium eccleſiaſticum.

ſcripto negatiuam ſententiam amplectitur, nimirum *Imperatorem romanum & imperium germanicum ſalua auctoritate & dignitate ſua Ruſſorum principi non poſſe concedere imperatoris titulum*, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1723. p. 420. De eadem quaeſtione egit quoque excellentiſſimus SCHMEIZELIVS. Vid. etiam infra ſub uoc. Würde.

(1913.) Bedencken (aufrichtiges) über die zu Tübingen vorgeſchlagene Vereinigung der Proteſtirenden, von einem alten Tübingiſchen Freunde *(a)*, i. e. D. *Ioh. Michaele* FOERTSCHIO, *Profeſſore* primum *Theologiae Tubingenſi*, *deinde Ienenſi meritiſſimo & celeberrimo*, *Ienae* 1702. in 4. pl. 6.

(1914.) Bedencken (kurtzes) ob es dem publico dienlich, daß die Kirchen-Hiſtorie den Theologis *(b)* lediglich überlaſſen werde? Jena 1725. pl. 1.

(*a*) Auctor contra *Klemmii* nöthige Glaubens-Einigkeit, (de qua uid. infra tit. Glaubens-Einigkeit.) *Iuriaei* & *Picteti* conatus unionis hoc ſcriptum ſolidum & egregium edidit, qui ſuaſerant ad unionem prouehendam, non tantopere inter utramque partem agitare controuerſias. b. Foertſchius ſimul ad quaedam ſcripta henotica Strimeſii & Heideggeri reſpondit, & monet, toti eccleſiae plures articulos doctrinae neceſſarios eſſe, quam unico tantum chriſtiano, & quod articuli prophylactici omnino magnum momentum haberent. uid. die fortgeſetzte Sammlung 1722 pag 792. ubi hoc conſilium recenſetur, quocum eſt coniungendum *iudicium chriſtianum* D. VVEISMANNI. uid. loc. cit. 1723. pag. 928.

(*b*) Lis eo tempore ultro citroque a Facultate Theologica & Philoſophica Ienenſi agitata eſt, an nimirum hiſtorica eccleſiaſtica a Theologis tantum, uel etiam a Philoſophis ſimul ſit pertractanda?

pl. 1. Auctor eſt illuſtris b. STRVVIVS, *ICtus Ienenſis & Hiſtoricus celeberrimus*, qui in hac plagula negatiuam ſententiam defendit. Recenſetur hoc ſcriptum uerboſe in der Samml. von theolog. Sachen 1725. p. 990. add. die auserl. Theolog. Bibliothec (Coleri) part. 9. n. 2.

Conf. ſupra uoc. Beantwortung.

(1915.) Bedencken (rechtliches) eines ICti, der unpartheyiſch iſt, von dem ſchädlichen Nachdruck andern gehöriger Bücher, Leipzig 1728. in 8. ſine mentione loci. Auctor eſſe videtur GVNDLINGIVS, *regi Pruſſiae quondam a conſiliis intimis*, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1726. pag. 102. Contra hoc ſcriptum prodiit reſponſum iuris Ienenſe cum conſenſu trium aliorum collegiorum iuris 1726.

(1916.) Bedencken von der Kinder-Tauffe. Auctor eſt M. *Ioachim* NEGELEIN, *Diaconus Norimbergenſis ad aedes S. Laurentii.* uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theolog. Sachen 1716. pag. 1096.

(1917.) Bedencken *(a)*, wie weit ein Prediger wieder

(*a*) Hoc conſilium a ſe poſtulaſſe ait Thomaſius principum quendam, pluribus autem explicatum eſſe hoc conſilium 1717 in notis *ad Lancellotti* lib. 4. tit. 12. a pag. 1224 - 2244. quae poſſent eſſe reſponſionis loco ad illa, quae huc usque repoſuerint conſilio iſti alii; adde etiam de hiſtoria reſponſorum & conſiliorum Thomaſianorum part. 4. ſeiner Iuriſtiſchen Händel 1721 editam n. 1. 2. 3. Fechtium Thomaſius contemtim ſatis tractat, & eius ſcripta, 1712 & 1713 *de excommunicatione* edita, uocat ein elendes Gewäſche, cuius tractatus, quia omiſiſſet in den iuriſtiſchen Händeln,

wieder ſeinen Landes-Herrn ſich des Binde-Schlüſ-ſels bedienen kónte? *(a)*. Aliquoties hoc conſilium 1705 ſine auctoris nomine (quem iam plerique *Chriſtianum* THOMASIVM eſſe norunt) & ipſo inuito publicatum eſt, de quo queritur in appendice zu den gemiſchten Thomaſiſch-Iuriſtiſchen Händeln n. 2. §. 16. p. 161-167.

(1918.) Bedencken (Unions) *(b)* der Heidel-bergi-

1722 in hiſtoria contentionis inter imperium & ſacerdotium pag. 662 & 663 refutaſſet, quod etiam ab alio quodam celeberrimo ICto factum eſſet in dem 21. und 29ſten Stücke der neuen Bibliothec.

(a) D. Weidnerus contra Thomaſium Roſtochii edidit 1724: *Bona uerba ad illuſtrem Thomaſium, ne ſtateram tranſiliat eiusdem hypotheſis, quod puta miniſter Dei dato enormi caſu & ſcandalo magiſtratui abſolutionem & ſacram coenam denegans, eo ipſo crimen laeſae maieſtatis committat*, it. aliam diſputationem ſub tit: *excommunicationis diuinum inſtitutum nec exterminandum, nec exterminatum.* ibid. eodem anno *cum conſenſu Facultatis Theolog. Roſtochienſis*, ad quae ſe reſpondere noluiſſe ait Thomaſius, forſitan quia reſponſione indigna putauit. Ad hanc controuerſiam penitius introſpiciendam faciunt tria adhuc alia Thomaſii reſponſa, quae inſerta ſunt parti quartae der iuriſtiſchen Händel n. 1. 2. 3. (1) agit, ob ein Lutheraner, der catholiſch wird, die Seeligkeit verliehre, (2) vom Laſter der beleidigten hohen Obrigkeit, wenn evangeliſche Prieſter derſelben die Abſolution und das Abendmahl zu verſagen ſich unterfangen, (3) kluge Behutſamkeit evangeliſcher Fürſten in Beſtrafung derer durch die papenzenden Lehren der Univerſitäten eingenommenen, ob ſchon gröblich ſich verſündigenden Prediger. Conf. etiam ſupra ſub voce Antwort: wie weit ein Prediger rc.

(b) Eo nimirum tempore confectum, quo Carolus Ludouicus, per pacem Weſtphalicam in dignitatem ſuam

bergiſchen Theologen (a), 1656. Auctor eſt HOTTINGERVS, *Tigurinus*, uel ſaltim res praecipuas auctori ad hoc ſcriptum ſubornauit, ut iudicant auctores der Sammlung von Theologiſchen Sachen 1726. p. 604.

(1919.) Bedencken des Hamburgiſchen Miniſterii über Winckleri arcanum regium, Hamb. 1703. in 4. Auctor fuiſſe dicitur b. WINCKLERVS, *Senior Miniſterii Hamb.* uid. die theol. Annales 1703. n. 44. p. 108.

(1920.) Bedencken (*b*) eines chriſtlichen, hochgelahrten

electoralem reſtitutus, opera potiſſimum Lutheranorum, unionem tentabat inter Lutheranos & Reformatos, & ideo *Hottingerum* Tiguro arceſſebat, ut unionem hanc perficeret, mittens quoque Francofurtum M. Gerlachium, *Prof. Hiſtor. Eccleſ. Heidelbergenſem*, ut legatis euangelicis, eo tempore propter electionem caeſaris ibi commorantibus, hoc unionis negotium commendaret, quod & HOTTINGERVS, illuc ſe quoque conferens concionatori aulico electorali primario, D. *Wellero* commendabat, ſed hic prudentior erat Hottingero, ideoque infectis rebus diſcedere cogebatur Hottingerus.

(*a*) Contra hoc conſilium prodiit anonymi Augenſcheinlicher Beweis, daß das 1656 von den Heidelbergiſchen Caluiniſchen Theologis geſtellete Unions-Bedencken gar tückiſch abgefaſſet worden, und keine andere Abſicht gehabt, als die Lutheraner ins Netz zu bringen 1725 in 4. pl. 1. quod ſcriptum recenſetur in der Samml. von theol. Sachen 1726 p. 603 - 607.

(*b*) D. Cyprianus, ſumme reuerendus in *compendio hiſtoriae eccleſiaſticae Gothano* lib. 3. §. 5. p. 132. hoc conſilium ſine ulla haeſitatione tribuit b. GLASSIO, quod iuſſu ſereniſſimi ducis Erneſti Pii confeciſſet, laudat etiam quam maxime hoc conſilium, & in omnibus approbat, in quo etiam auctores der fortgeſetzten Sammlung von Theolog.

gelahrten, und um die Gemeinde GOttes wohlverdienten Lehrers der ungeänderten Augſpurgiſchen Confeßion (beſcheidenes, unvorgreiffliches und gründliches Bedencken) (*a*) über die unter etlichen fürnehmen Chur-Sächſiſ. und Helmſtädtiſchen Theologen entſtandene Strittigkeiten (*b*) nach ſeinem

Sachen 1724 p. 73, ubi D. *Cypriani* labores recenſent, nihil deſiderant. *Ioh. Theodorus* HOFFMANN in der Abfertigung der beyden wieder die Walchiſche Einleitung ausgeſtreueten Schrifften, Halle 1735 in 8. pl. 5. quae refutatio recenſetur in der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1734 p. 476. in hoc conſilio reprehendit, quod in illo affirmetur, theſin: *Bona opera eſſe neceſſaria ad ſalutem* in & per ſe eſſe ueram (*a*). adde die fortgeſetzte Sammlung 1730 pag. 436, ubi recenſentur anonymi cuiusdam *annotationes in capita* 4 priora der Walchiſchen Einleitung, quae prodierunt 1730, & quia hoc conſilium GLASSIO non putarat eſſe tribuendum, idem hic auctor anonymus edidit annotationes in hoc *conſilium*, ἀνωνύμως editum, & b. GLASSIO plerumque aſſignatum. (*b*)

(*a*) Summe reuerendus D. *Valent. Ern.* LOESCHERVS in *Timotheo Verino* part. 2. cap. 4. §. 13. pag. 107. ſcribit: es iſt zu beklagen, daß die hochberühmten Männer, Herr D. Glaſſius und Herr D. Muſaeus Calixti Irrthum (neſcio an in hoc conſilio, uel alibi) ſo klein gemacht. Examinatur etiam hoc conſilium ab anonymo quodam in den Anmerckungen über die vier erſten Capitel der Walchiſchen Einleitung in die Religions-Streitigkeiten pag. 8. ſeq.

(*b*) Hartnaccius in *continuatione hiſtoriae eccleſiaſticae Micraelii* in capite de *diſſidiis Helmſtadienſium* allegat Uhſens Kirchen-Hiſtorie ſec. 16. & 17. cap. 3. ſect. 4. §. 3. p. 479. ubi ad annum 1649 initia diſſidiorum illorum panderet, conf. etiam de *controuerſiis Helmſtadienſium & Saxo-*

nem Tode heraus gegeben 1662. in 4. hanc editionem adducit Placcius inter anonymos n. 1707. noua huius conſilii editio prodiit *Ienae* 1731. in 8. germanice apud Ritterum, cura M. *Lebrecht* Mülleri, *Paſtoris Tobacenſis in ducatu Vinarienſi*, qui etiam GLASSIVM, huius conſilii auctorem eſſe, cenſet. Contra hanc opinionem 1731. prodiit ſcriptum ſub tit: Urſachen, derenthalben billig zu zweiffeln ſtehet, ob das in Jena von neuem abgedruckte Bedencken über die unter etlichen fürnehmen Chur-Sächſiſchen und Helmſtädtiſchen Theologen entſtandene Strittigkeiten von D. Salomone Glaſſio verfertiget ſey, nebſt gründlicher Wiederlegung der Mülleriſchen Vorrede in 8. ſine loci & auctoris nomine pl. 5. cuius ſcripti auctor eſt cel. *Erdmann* NEVMEISTER. uid. Goettens gel. Eur. part. 1. p. 110.) add. pluribus die Sammlung von theol. Sachen 1733 p. 485. ubi auctoris argumenta pro ſententia negatiua adducuntur. M. *Müllerus* hoc conſilium b. *Glaſſio* tribuens, prouocat ad teſtimonium b. *Hieronymi Brückneri*, *ICti quondam Ienenſis* percelebris, qui ex ore beati *Bechmanni* ipſi retuliſſet, *Glaſſium eſſe huius conſilii auctorem*, uid. (b. Coleri) auserleſene Theolog. Biblioth. part. 56. pag. 679, qui etiam monet, D. *Zeltnerum* in *praefat. ad Logomachias pietiſticas* non obſcure ſignificare, VEERPOORTENIVM omnia ope b. D. GLASSII in hoc conſilio exaraſſe, quod etiam Colerus l. c. fide non indignum eſſe putat.

(1921.)

nicorum Theologorum Elsvvichium in *epiſtolis theologorum familiaribus epiſt.* 32. pag. 206.

(1921.) Bedencken (unvorgreifliches) über der Concurrenz der Fürſten des Reichs bey der bevorſtehenden Abhandlung des Friedens. Auctorem eſſe b. perilluſtrem Dominum de REINBABEN, *ſupremum olim aulae Vinarienſis Sereniſſ. miniſtrum* teſtatur b. Struuius in *Syntagm. Hiſtor. German.* pag. 1929.

(1922.) Begriff (kurtzer) des groſen Unterſcheids der Evangeliſchen und Sociniſchen Lehre, Leipzig in 8. 1 Alph. pl. 11. Auctor eſt M. *Sigismund* BERENSPRVNG. uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales decennio 2. p. 759. Egregie argumenta contra errores Socinianorum urgentur, & ad eorum obiectiones reſpondetur. Auctor ſequitur ordinem locorum theologicor. In Praef. D. Rechenberg agit *de hiſtoria Sectae Socin.* uid. die Unſch. Nachr. 1717. p. 1073.

(1923.) Begriff (kurtzer) der heil. Geographie. Auctor huius libelli non eſt HÜBNERVS, uti in translatione belgica huius libri praefert titulus, uid. *hiſtoire critique de la republique des lettres* Tom. II. art. 16. n. 6. Sed haec epitome potius a MIRO, *Conrectore Zittauenſi* eſt confecta. In editione quidem huius libelli Lipſienſis litterae I. H. titulo ſunt ſubiectae, ut aliis *Hübneri* ſcriptis e. g. den geographiſchen Fragen, ſed HÜBNERVS aegre id tulit & poſtulauit, ut litterae hae omitterentur. uid. die Leipziger gel. Zeit. 1716. p. 126. collata p. 208.

Vom Beichten tractat. uid. infra ſub uoce Büchlein.

(1924.) Bekehrung der Väter zu den Kindern (*a*) durch einen frey gemachten Knecht Chriſti (*b*), 1723 in 8. Auctor eſt *Victor Chriſtoph.* TUCHTFELD, *Paſtor quondam Doeſelenſis & Dobitzenſis in Ducatu Magdeburgenſi prope Halam.* Recenſetur hoc ſcriptum in der Sammlung von theol. Sachen 1723. p. 429. (*c*)

(1925.) P. K. Bekentniſſe eines unpartheyiſchen Chriſten wegen desjenigen ſeeligmachenden Glaubens unter allen Religionen und Völckern auf Erden 1646. in 12. 2) eiusd. Bekenntniß von der Chriſten Glauben, 1646. in 12. Auctor eſt *Paul* KAIM, uid. celeb Reimanni hiſtor. litterar. germanor, nouam p. 146. qui initiales quidem tantum appoſuit litteras, ſed ex eius catal. bibl. theol. p. 772 apparet, auctorem eſſe *Paul.* KAIMIUM.

(1926.) Bericht (unpartheyiſcher) vom Vor-Recht der Erſtgebohrnen in illuſtren Familien, Gotha

(*a*) Diſcipulus contra magiſtros ſcripſit. *Tuchtfeld* enim Halae litteris imbutus olim, doctoribus ſuis obiicit, quod pace cum miniſterio eccleſiaſtico ibidem inita, iam inde ab anno 1700 a ſemetipſis & priſtina doctrinae uitaeque puritate defecerint.

(*b*) Qui ideo ſe uocauit einen freygelaſſenen Knecht, quoniam eo tempore ſine publico munere uiuebat.

(*c*) Contra hoc ſcriptum prodiit anonymi Sendſchreiben an einen chriſtlichen Prediger, Halle *cum approbatione Facultatis Theolog. Halenſis* 1722 in 8. pl. 6. in quo uaria *Tuchtfeldii* uitae fata enarrantur, & haec epiſtola recenſetur in der Sammlung von theolog. Sachen 1723. pag. 432. & 1731 p. 736. add. ſupra ſub uoc. Beantwortung, ubi etiam occurrit ſcriptum contra Tuchtfeldii Bekehrung directum.

Gotha 1727 in 8. pl. 7. Auctor eſt magnif. D. *Ern. Sal.* CYPRIAN. (*a*) uid. die Samml. von theol. Sachen 1727 p. 627.

(1927.) Bericht (kurtzer und einfältiger) wegen der Frage, welche Religion, die Lutheriſche, oder papiſtiſche die älteſte, beſte, reineſte und wahrhaffteſte ſey. Auctor eſt M. *Nicol.* STENGER, *Senior quondam miniſterii euangelici Erfurtenſis,* uid. Schoenemanni, Ieſuitae, Goliaths Schwerd, ubi aduerſarium ſuum, *Stengerum,* uocat ſenem.

(1928.) Bericht (Actenmäſiger) von der jetztmahligen ſchwehren Verfolgung der Evangeliſchen in dem Ertz-Bißthum Saltzburg, Franckf. und Leipzig (oder vielmehr zu Tübingen) 1732 in 8. Auctor huius ſcripti eſt *Ioh. Iac.* MOSER, ICtus Würtenbergenſis, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1732 p. 671.

(1929.) Bericht (ausführlicher) von allerhand neuen Büchern (*b*) und andern Dingen, ſo zur heutigen

(*a*) Qui ius primogeniturae per tria capita ex Scriptura Sacra probat 1) *quia Deus inſtituta humana, ſanae rationi conformia approbat.* 2) *quia apud populum iudaicum ipſe Deus primogeniturae praerogatiuam conceſſit.* 3) *quia quilibet primogenitus Iudaeus praerogatiuas quaſdam habebat, & ceterorum fratrum ſuorum dominus & Goel erat.* Reliqua argumenta deſumta ſunt ex iure naturae, natura ſocietatis ciuilis, quod omnes gentes primogenituram approbent, quod generoſi animi commodum publicum priuato anteponant, & contra Auream Bullam & confirmationes caeſareas efficere nihil poſſint, quod principes non primogeniti ſine terra & ciuibus etiam contenti eſſe queant.

(*b*) Celeb. Reimann. in *catal. litterar.* p. 722. *Selectum librorum in hac collectione prouidum eſſe cenſet, & poſitio-*

tigen Hiſtorie und Gelehrſamkeit gehörig, zu Fortſetzung der monatlichen Unterredungen, monatlichen Auszüge, und curieuſen Bibliothec. *(a)* Franckf. und Leipzig. Relationis huius I. pars prodiit Lipſiae 1708 - 1710. 12 Partes. Labores autem ſuos ad hoc ſcriptum contulerunt M. *Iohann Gottlieb* KRAVSE, & *Chriſtoph.* WOLTERECK (uiri uaria eruditione inſtructi, quod uel ex hoc ſolo diario conſpici poteſt). Quibus deinde acceſſerunt *Iuſtus Gotthard* RABENER, *Hieron. Auguſtinus* GROSCHVFF, *Chr.* SCHOETTGEN, & *Hieron.* GVNDLINGIVS, qui prae ceteris omnibus ſcripta ſalſiſſime recenſet, uid. b. STRVVII *introd. in notit. rei litter.* p. 544. edit. 1715.

(1930.)

nem argumentorum copioſam. Notas eruditas. Criſes circumſpectas. Hiſtoriae. litterariae notitiam cum linguarum & ſcientiarum peritia perelegantem. Unde quos ſibi duces elegerunt Tentzelium & Eccardum auctores, non aſſecuti ſunt tantum, ſed & anteuerterunt fere. Et expediiſſet rei litterariae, ſi in hac tela pertexenda diutius perſtitiſſent. Sed interceſſerunt uaria. Bibliopola enim Phil. Wilh. Stockius morae pertaeſus, qua partes ab auctoribus elucubratae prelo ſubmittebantur, ad impenſas faciendas factus eſt moroſior. Auctores etiam, uolentibus ita fatis, diſtracti ſunt. Et Ioh. Gottlieb Krauſe a Ioh Ludouico Gleditſchio inuitatus ad diarium aliud conficiendum ſe accinxit, quod inſcribitur: Neuer Bücher-Saal, de quo uid. paullo infra. *Woltereckius autem ſcripſit: Electa rei nummariae & ad acta eruditorum Lipſienſia continuanda ſuas contulit ſymbolas. Atque ſic abruptum eſt hoc negotium.*

(a) Celeb. Stollius in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 5. p. 512. hoc diarium unum ex utiliſſimis eſſe iudicat, & quaedam excerpta notatu digniſſima ex eo ſuppeditat.

(1930.) Bericht (kurtzer) eines Schwediſchen Theologi (*a*) (i. e. D. *Ioh. Frider.* MAYERI) von Pietiſten, ſamt denen Königl. Schwediſchen Edict n wieder dieſelben, mit Königl. Majeſt. in Schweden allergnädigſten Bewilligung. Cuius ſcripti editio prodiit Lipſ. 1706 in 12. pl. 4. Add. der theol. Facultät zu Halle Verantwortung gegen Herrn D. Mayers Bericht, Halle 1707. in 12. pl. 7. quae uerboſiſſime recenſetur in den Unſch. Nachr. 1706 p. 698 - 710.

(1931.) Bericht (*b*) von der Veranlaſſung zu den alt-chriſtlichen Gedancken. Auctor ſine dubio eſt *Ferdinand* de RAESEWITZ, qui etiam ſcripſit die alt-chriſtlichen Gedancken, de quibus uid. infra ſub uoce Gedancken.

(1932.) Bericht auf den Unterricht von der Priuat-

(*a*) In priori ſcripto auctor queritur, Pietiſmum per translatos libros germanicos periculoſos etiam in Sueciam penetraſſe, ideo conſultum eſſe, ut de tanto malo fugiendo admonerentur alii. Deſcribit Pietiſtas, quod ſint homines, qui ſub ſpecie pietatis uaria contra religionem noſtram machinarentur, & omnem bonum ordinem ſubuertere conarentur, omnibus Haereticis ianuam apperirent. Differit etiam de eorum nominibus, diſſimulationibus & periculoſiſſimis dogmatibus, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1706. pag. 695. ſeq.

(*b*) Agit haec ſcriptiuncula de propoſitionibus Moguntinis, ad Vnionem factis, & monetur, ad illas Ducem Auguſtum Brunſuicenſem & D. Ge. Calixtum occaſionem dediſſe, & illas Baroni de *Boineburg* tributas fuiſſe, non tamen poſſe credi, quod die alt chriſtl. Gedancken principis cuiusdam perſonae iuſſu Brunſuigae ſint impreſſae. uid. die Unſchuld. Nachr. 1714. p. 337.

Priuat-Communion, (a) Guben 1733. in 8. pl. 6. Auctores ſunt *Mich.* WEDISCH, *Caſp.* STEIN, *Mich. Gottfr.* MEHLISCH, M. *Ioh. Chriſt.* GERSTENBERGER, *Iuſt. Ludou.* SCHEMEL, reſpect. Paſtores *Friedlandii, Grano, Mobiskrug, Goehlmund* & *Schenckendorff (b)*, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1733. p. 1030.

(1933.) Bericht (kurtzer) von dem Unterſcheid (c) der wahren Evangeliſch-Lutheriſchen und

---

(a) *Ioh. Friedr.* Mencke, *Paſtor Megalo-Breſenſis*, ſub ditione electoris Brandenburgici, quibusdam nobilibus in parochia ſua denegauerat priuatam communionem, & cum approbatione Facult. theolog. uehemens ſcriptum ediderat, in quo priuatam communionem, extra neceſſitatem uſurpatam, prorſus damnabat.

(b) Hi ſub ditione electoris Saxoniae uiuentes admiſerant conſenſu ſuperiorum ſuorum iſtos nobiles ad priuatam communionem, & in hoc ſcripto priuatam communionem adiaphorum eſſe cenſent, quae ſub conceſſione ſuperiorum liceat, abuſum tantum illius reiiciunt. Addiderunt etiam reſponſum Facultatis Theolog. Witteberg. in quo loca librorum ſymbolic. huc pertinentia, diligenter excutiuntur. Sed dolendum, quod auctores dura perſonalia immiſcuerint.

(c) Auctor oſtendit diſſenſum fundamentalem inter nos & Reformatos, & quidem in 5 capitibus. cap. 1) *de uerbo Dei*, 2) *de praedeſtinatione*, 3) *de perſona Chriſti*, 4) *de baptiſmo*, 5) *de ſacra coena*. In unoquoque articulo 1) ſtatus controuerſiae inter nos & Reformatos formatur. 2) Reformatorum ſententia ex ſynodo Dordracena, Caluino, Beza &c. & praeſertim ex illuſtratione Catechiſmi Heidelbergenſis adducitur. 3) uera ſententia Lutheranorum probatur. 4) ad obiectiones Reformatorum reſpondetur. pag. 142. breues & luculentae annotationes in cap. 9. ad Romanos ſuppeditantur. In appendice quaeritur, an inter

und Reformirten Lehre entworffen von H. G. M. D. & P. P. Franckf. und Leipzig 1726. qui tractatus iam antea prodiit 1691. in 12. pl. 16. Auctor eſt D. *Hector Gottfr.* MASIVS. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1726. p. 804. add. Heumanni ſched. p. 188. (47.)

(1934.) I. C. K. Bericht (kurtzer) von denen fürnehmſten Hiſtoricis des Meißner-Landes, Dreßden 1708 in 8. Auctor eſt *Ioh. Conr.* KNAVTHIVS (*a*), uid. cel. Reimanni *catal. litter.* p. 515.

(1935.) Bericht (kurtzer) von dem Inhalt der Bibel (*b*), Hildesheim 1721 in 8. Auctor eſt *Caſp.* NEVMANNVS, *Paſtor Eliſabethanus, utriusque Gymnaſii* P. P. & *Eccleſiarum Inſpector.* uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 274.

(1936.) Bericht (endlicher) und Erklärung derer Theologorum beyder Univerſitäten Leipzig und Wittenberg, belangend die Lehre von der Augſp. Confeßion, Wittenberg 1570 in 4. Auctor eſt M. *Hein-*

---

nos & Reformatos unio ſit ſperanda? ubi oſtenditur, Reformatos ad ſchiſma dediſſe occaſionem. 2) quaeritur an non Reformati obligati eſſent, ad nos transire & quaeſtio affirmatur, omnia luculenter, ſolide & ſine acerbitate proponuntur.

(*a*) Non confundendus cum *Conr.* Knauthio, cuius non ſpernenda exſtant monumenta hiſtorica, pinguiore ſane Minerua exarata, quam haec *Nomenclatio* (quod Columellae eſt uocabulum) *Hiſtoricorum Misnicorum*, quae curta nimis eſt & macilenta.

(*b*) Neumannus hoc Schediaſma 1699. Vratislauiae primum ſub prelum ire iuſſit. Eſtque pars concionis, quam uir doctiſſimus eodem anno, feria 2. Paſchatos habuit ad uerba Lucae cap. 24. v. 27. Quod ſane, qui accurrauit hanc editionem, ſilentio neutiquam praeterire debuiſſet.

M. *Heinricus* MOLLERVS, *Saxonicorum Theologorum in colloquio Altenburgenſi Notarius*, Philippi Hyperaſpiſtes ſtrenuus, Crypto-Caluinianus, Theologorum Ienenſium & Matthiae Flacii omniumque Flacianorum aduerſarius acerrimus, contra quos omnes mouet machinas (*a*), ut teſtatur cel. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 394.

(1937.) Bericht (gründlicher) von der Holſtein-Plöniſchen Succeſſions-Sache, Coppenhagen 1725. Auctor eſt Dominus de BREITENAV, *conſiliarius regis Daniae intimus.*

(1938.) Berichte (Hamburgiſche) (*b*) von neuen gelehrten

(a) *Sane quicquid habet uirium, contra eos confert, nec ullam facile aduerſus eosdem iniuriam praetermittit. Quod ut lectu minus iucundum eſt; Ita intercedunt alia, quae inſuauia haec temperant, & lectorem mira uoluptate perfundunt. Arcanae de uiris doctis & eorum ſcriptis Hiſtoriae* e. g. *de locis communibus Melanchtonis* p. 17. it. p. 36. & 158. *Commemorationes de Doctorum in Eccleſia & republica literaria conciliis & euentibus, parum in uulgus notae. Et inprimis illa colloquii Altenburgenſis & belli Adiaphoriſtici, uel Interemiſtici non ſuperficiaria delineatio.*

(*b*) De his ita iudicat celeb. Reimann. in *catal litterar.* pag. 731. *Non parum auctoritatis habet hoc diarium, uel habere poteſt, quod ea dexteritate concinnatum eſt. Res enim in republica litteraria Saxoniae inferioris, maxime & ſuperioris geſtae, ea ratione in eo referuntur, ut dubitare queas, an prodeſſe magis, an delectare uoluerit auctor. Genus dicendi liquidum eſt, & ingenioſum & dulce. Oeconomia ſchediasmatum ad Syſtematum indolem accommodata. Phaenomena ex proprio litterarum commercio nota. Iudicia circumſpecta, modeſta, rara. Nec ſpiſſis uoluminibus tantum in his Ephemeridibus Hamburgenſibus eſt locus, ſed & ſchedis minoribus, quae facile pereunt, ſiquidem commemoratione dignum quid contineant.*

gelehrten Sachen 1732 - 1737 uoll. 6 in 8. Auctor eſt *Ioh. Peter* KOHLIVS, *Academiae quondam Petropolitanae Prof. Publicus.*

(1939.) Berichte der Däniſchen Miſſionarien (*a*), Halle 1718 in 4. Primus harum relationum auctor & editor eſt *Barthol.* ZIEGENBALCKIVS, *primarius Inſpector Miſſionariorum in Malabaria*, uid. cel. Stollii Noten zu *Heumanni conſpectum reipubl. litterariae* p. 899. Edere continuauit deinde has relationes Prof. FRANCKIVS, iunior, uid. infra uoc. Continuation.

(1940.) Beſchreibung der Sonn- und Feſt-Tage des evangeliſchen Kirchen-Jahres Nürnb. 1730 in 8. pl. 22. Auctor titulo tantum inſcripſit litteras H. G. S. P. I. N. S. Z. H. G. quae ſignificant *Hieronymum*, *Guilielmum* SCHMID, Suden-Prediger im neuen Hoſpital zu Nürnberg, uid. Chriſtian Hirſchs Bericht vom Miniſterio eccleſiaſtico Norimbergenſi p 48. add. die fortgeſetzte

Xxx Summ-

(*a*) Pontificii quidem primi ad Ethnicos conuertendos ablegarunt Miſſionarios, ſed quia hic Papae potius, quam Chriſti gloriam ſpectabant, parum profecerunt, & ne quidem uerſionem ullam S. S. in uſum neophytorum confecerunt. Poſtea Angli Societati romanae *de propaganda fide*, oppoſuerunt Londini ſocietatem *de propaganda cognitione Chriſti inter gentes.* Hos ex Lutheranis ſecutus eſt FRIDERICVS IV. Rex Daniae 1705, cuius Miſſionarii intra 25 annos per uerſionem Veteris & Noui Teſtamenti, & alia egregia monumenta, in linguam Malabaricam tranſlata; ſcholasque multas excitatas plus praeſtarunt, quam Papiſtarum Miſſionarii intra 200 annos, ut monſtrant Matturin Veyſſiere la Croze im Indianiſchen Chriſten-Staat lib. 7. p. 674. & etiam ex relationibus hoc apparet.

Xxx

Sammlung von Theolog. Sachen 1732. p. 1013. In qua auctoris opera laudatur.

(1941.) Beſchreibung des Fichtel-Berges in Nordgau (*a*), Leipzig 1716 in 4. 2 Alph. partes 3, cum multis figuris aeneis. Auctor huius ſcripti eſſe dicitur *Ioh. Chriſtoph.* BACHHELBEL VON GEHAG, *Medic. Doct. & Practicus Wonſidelenſis*, cui HAMERVS etiam *Wonſidelenſis* in opuſculo conficiendo collaborator fuit. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1717. p. 447. (*b*)

(1942.) Beſchreibung des heiligen römiſchen Reichs deutſcher Nation (*c*), (ſiue Synopſis iuris publici) 1687 in 8. Auctor eſt illuſtris *Vitus Ludouicus* SECKENDORFFIVS, qui libellum hunc,

(*a*) Recenſetur hoc ſcriptum in *actis eruditor. Lipſienſ. latinis* 1717, menſe Iunio, n. 10. & auctor multorum errores, qui ante ipſum de eodem argumento ſcripſerant, dicitur emendaſſe, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1716 pag. 312. ubi breuis Sciagraphia totius opuſculi exhibetur.

(*b*) BRVSCHIVS edidit etiam ſcriptum vom Fichtel-Berge, quem *Matthias* QVADS in libro ſuo teutſcher Nation Herrlichkeit exſcripſit. uid. excerpta ex epiſtolis *Iacobi* THOMASII ad diuerſos, quae inſerta ſunt faſciculo ſeptimo *actorum litterariorum illuſtris Struuii* num. 1. ubi etiam ad lib. 8. Weſſeli *de oratione* cap. 4 remittitur, in quo mirabilis hiſtoria de lapide quodam, in monte Pinario (Fichtelberg) deprehenſo, exſtaret.

(*c*) De hoc ſcripto ita habet Gryphius in *commentatione de Scriptoribus hiſtoricis Sec.* 17. pag. 55. *Cum Gothae adoleſcens bonis litteris memet totum impenderem, a principibus iuuentutis, magni herois Erneſti Pii filiis, Synopſis iuris publici* (Beſchreibung des heiligen römiſ Reichs deutſcher Nation), *germanice ſcripta tantum non in oculis ferebatur, ſummique beneficii loco a me habebatur, cum opera*

hunc, rarum hodie, in uſum filiorum principum ducis Erneſti concinnauit.

(1943.) Beſchreibung des Anti-Chriſts (*a*), Hamburg und Leipz. 1726 in 4. pl. 6. Auctores der Samml. von Theolog. Sachen 1729 p. 1309 famoſum SEITZIVM auctorem eſſe putant.

(1944.) Beſchreibung des niederſchlagenden Fieber-Pulvers und der kühlenden Fieber-Tinctur, Jena 1739 in 8. Auctor eſt D. *Emanuel Chriſti.* LOEBERVS, *Prof. Extraord. Ien.*

(1945.) Beſchreibung der ledig genannten orthodoxen Theologen 1725 in 4. pl. 2. Eſt nihil aliud, quam Satyra *Sim.* STENII, quam 1576 in theologos Lutheranos accuratiores edidit, praeſertim *Andreas* Muſculus, C. Fiſcherus, Selneccerus, Mirus, Lyſthenius & alii calumniis petuntur. Anonymus quidam addidit uerſionem

amici fugiente ſaltim oculo perluſtrare daretur, praeſertim cum auctorem haberet uirum, noſtro ſeculo maiorem, illuſtrem Seckendorffium. Verum poſtea anno 1687 haec ipſa Synopſis abſque tamen auctoris nomine, cum orbe litterato communicata fuit, quam idcirco nobilioribus & huius ſtudii auidioribus auditoribus noſtris merito commendamus.

(*a*) Auctor characteres Anti Chriſti ſtudioſe conquiſiuit praeſertim ex Daniele & Apocalypſi Iohannis & ad Papam romanum euidenter applicauit. Ex eius opinione Antichriſtus 1736. penitus exſtinguetur pag. 41. Chiliaſmo fauet & corporalem adhuc felicitatem, mille annos duraturam, exſpectat. Regimen eccleſiaſticum Proteſtantium per potentiam principum in rebus eccleſiaſticis corruptum eſſe putat. Tria cornua abſciſſa, ut paruum cornu locum habere poſſit, potentiam Imperatorum Conſtantinopolitanorum, Longobardorum & Germanicorum eſſe arbitratur p. 23.

manicam, uid. die Samml. von theolog. Sachen 1735. p. 582.

(1946.) Betrachtung des Menſchen nach Geiſt, Seel und Leib (eines redlichen Ph. Med. D. ac Theol. St.) Amſterd. 1726 in 8. pl. 15 cum 2 figur. aeneis. Auctor eſſe dicitur *Petr. Frider.* DETRY, *concionator aulicus reformatae eccleſiae Herfordienſis*, recenſetur hoc ſcriptum in den monatlichen Nachrichten von gelehrten Leuten und Sachen 1729 menſe Sept. & Oct. potiora exinde repeteuntur in den Leipz. gel. Zeit. 1729. p 531.

Betrachtung (gründliche) über M. Ioh. Haenfflers aufrichtige Unterredung, uid. infra ſub tit. Geheimniß der Wiederbringung.

(1947.) Betrachtung von dem mittlern Zuſtand der Seelen nach ihrem Abſchied *(a)*, durch einige Evangeliſche Chriſten *(b)*, Amſterd. (ſed uerius in

(*a*) Indifferentiſmus in illo libro latere dicitur. Boehmiſta quidam, in ſcripto addito contendit, nullum alium eſſe infernum, quam in ipſo homine. Adhaerent etiam tres tractatus Iacobi Boehmii. Auctores der Unſchuld. Nachr. oder Sammlung von theolog. Sachen 1703. p. 836 - 845. uerboſe multa ab auctore improbe & contra fidei analogiam dicta notant, & eum adhuc peiora tradere dicunt, quam auctorem des Geheimniſſes der Wiederbringung.

(*b*) Conſiſtit hic liber ex capitibus 14, & in 1. agitur *de purgatione animae ſpeciatim, praeſertim interna.* In cap. 2. reiiciendum quidem putat Papiſtarum purgatorium, ſed Proteſtantes in hac re exceſſiſſe, attamen uerum & bonum fundamentum ſub illo latere. In 3. multa patrum loca ad probandam ſententiam ſuam adducit. In 4. & 5. Loca Scripturae S. & cauſas adfert, quibus Patres ex eius opinione innituntur. In capite 6. agitur de deſcenſu Chriſti ad inferos, quem ideo factum putat auctor, ut multae ani-

in media Germania) 1703 in 8. 1 Alphab. pl. 5. Secunda huius libri editio prodiit 1725 in 8. ſine loco, 1 Alph. pl. 10. Auctores der Samml. von theol Sachen 1703 pag. 834. & 1726. p. 625. putant *Godofredum* ARNOLDUM, vel quendam eius aſſeclam, qui illius ſtilum probe imitari potuiſſet, eſſe huius ſcripti auctorem.

(1948.) Betrachtung (geiſtreiche) von dem würdigen Gebrauch des heiligen Abendmahls, und den wahren Mitteln, ſelbiges recht heilſam zu genieſſen, Budißin in 8. 1 Alph. 9 pl. Transtulit hoc ſcriptum ex gallico ſermone in latinum M. *Ioh. Gottfr.* LESSING, & nomen auctoris conſulto omiſit, ne quis praeiudiciata quadam opinione abripiatur. uid. die auserleſene theol. Biblioth. (Coleri) part. 33. n. 8. 6.

(1949.) Betrachtung der Eitelkeit der Welt, Caſſel 1641 in 12. Opusculum a WILHELMO V. *Haſſiae Landgrauio* in deliciis habitum, & ab eo

 ex

---

mae in purgatorio adhuc conuertantur. In cap. 7. contendit, pios etiam poſt mortem adhuc purgatione indigere. cap. 8. indicat uaria loca media, quorum unus altero eſſet cum maiori moleſtia coniunctus, e. gr. Paradiſus, altare, carcer. Cap. 9. uarios modos, quibus animarum purgatio fiat, adducit, inter quos praecipuus modus eſt, ignis elementaris, de quo uerboſe agitur. Cap. 10. de uſu huius doctrinae agit, ſcilic. ut mali in hoc mundo deponunt omnem malitiam ſuam, niſi in altera uita purgari uelint. Cap. 11. Pythagoram & Platonicos, item Iudaeos Cabbaliſtas, idem docuiſſe. Cap. 12. preces pro mortuis commendantur. Cap. 13. pie defunctos communionem cum piis uiuis habere & illis ſaepe apparere. Cap. 14. affirmatur, ſanctos inuocari, & ab illis auxilium expectari poſſe.

ex gallico ſermone in linguam germanicam translatum, lectu non indignum iudice cel. Reimanno *in catal. bibl. theol.* p. 583. ſed acumine uerborum abundans magis, quam pondere rerum.

(1950.) Betrachtungen Habacucs nach dem Unterſcheid der Zeit, Leipzig 1715 in 4. plag. 7. Auctor eſt M. *Frider. Simon* LOEFFLER, qui tantum litteras F. S. L. poſuit in titulo. uid. die fortgeſetzte Sammlung von theol. Sachen 1716 pag. 177.

(1951.) Betragung *(a)* (die unbrüderliche) derer Reformirten Theologen in der Pfaltz gegen Evangeliſche, welche Unterſchieds halben Lutheraner genennet werden, 1721 in fol. pl. 9. Auctor eſt magnif. D. *Salom. Ernſt* CYPRIAN, quod ipſe fatetur in *catalogo bibliothecae ſuae*, cui catalogum ſcriptorum ſuorum ſubiunxit, & hoc eidem inſeruit.

(1952.) **Betrübtes Thorn** *(b)*, Berlin 1725 in 4. pl. 18. cum fig. & additis documentis.

(a) Conſtat hoc ſcriptum ex ſeptem capitibus & ſeptem documentis additis, quibus probatur, *Reformatos ſaepe uiolenter cum Lutheranis egiſſe.* Contenta huius ſcripti breuiter recenſentur in der Sammlung von theol. Sachen 1721 pag. 274.

(b) Cf. Supplementorum loco ad hunc librum die Thorniſche Denckwürdigkeiten, Berlin 1726 in 4. p. 18. adducuntur in hoc ſcripto documenta fide digna, hiſtoriam iniuſti caſus tragici Thorunienſis illuſtrantia. Recenſetur in part. 17. der auserleſenen Theologiſchen Bibliothec (Coleri) n. 7. prodiit etiam gallica huius libri uerſio per IABLONSKIVM ipſum 1726.

tis. Auctor huius relationis hiſtoricae de caſu tragico, qui Thoruniae euangelicis accidit, eſt celeb. IABLONSKY, *qui Potentiſſ. Poruſſiarum regi eſt a conſiliis aulicis*, *Berolinenſis*, quem in hoc ſcripto conficiendo adiuuit eius frater, *membrum ſocietatis regiae Berolinenſis*. uid. part. 15. der auserleſenen Theologiſchen Bibliothec (Coleri) n. 6. ubi hoc ſcriptum recenſetur. Alia recenſio eſt in der Sammlung von theol. Sachen 1725. p. 313. add. die Leipz. gel. Zeit. 1726. p. 256.

(1953.) Bewährung des ewigen Euangeli. Auctor eſt *Iac.* HERTEL, qui tantum litteras ſui nominis initiales I. H. titulo libri appoſuit. uid. die fortgeſetzte Sammlung von Theologiſchen Sachen 1717 p. 787.

(1954.) Beweiß (unſtändlicher) daß die Proteſtantiſche Kirche rechtſchaffene Prieſter habe (*a*), abgefaſſet von einem Proteſtant. Rechtsgelehrten, Hildesheim, in 4. 1732. pl. 10. Auctor huius ſcripti eſt D. PERTSCH, *qui olim iura docuit in academia Ienenſi*, & ius canonicum a ſe ipſo editum, explicauit Iuris ſtudioſis, *iam Syndici munere fungitur*

(*a*) Prodiit iam antea ſcriptum ἀνωνύμως ſimilis fere tituli cum hoc non confundendum: Unumſtößlicher Beweiß, daß die Evangeliſche Kirche rechtmäßige Prieſter habe, Gotha 1719 in 8. pl. 2. Quod opuſculum breue, ſed luculentum, ſplendidum, lacertoſum uocat celeb. Reimannus in *catal. bibliothecae theol.* & ex hoc uelut Phidiae ſigno cognoſci poſſe putat auctorem, quem ſumme reuerendum *Salom. Erneſt.* CYPRIANVM fuiſſe exiſtimat, laudatur & recenſetur hoc ſcriptum in der Sammlung von theolog. Sachen 1720 pag. 171.

Hildeſiae. Recenſetur eius ſcriptum in ſect. 3. Tomi 1. *Supplementorum ad noua acta eruditorum.* Sed auctoris nomen neque ibi, neque in den Leipziger gel. Zeitungen indicatur.

(1955.) Beweiß, daß eine weltliche Obrigkeit Macht habe, die Pfarrer nach ihrem Belieben abzuſetzen (*a*), 1713 in 8. pl. 4. ſine mentione anni. Auctor eſſe dicitur fanaticus ſatis famoſus M. *Georg Chriſtoph* BRENDEL. Paullo poſt publicationem huius ſcripti refutatio eius ſubſecuta eſt. uid. die Unſch. Nachr. 1717 p. 880.

(1956.) Beweiß (Dan. Burges) daß ein GOtt ſey, und daß die heilige Schrifft GOttes Wort ſey, LILIENTHALIVS, iunior, *filius Paſtoris Regiomontani* M. *Lilienthalii* plurimum reuerendi, qui quondam Wittebergae litteris operam dedit, hoc ſcriptum ex anglica in germanicam linguam transtulit, & in titulo uerſionis ſe tantum uocauit Einen Liebhaber der engliſchen Sprache.

(1957.) Beweiß (augenſcheinlicher) aus den Miſcellaneis Tigurinis, in 4. 1726. Auctor eſt cel.

(*a*) Prodiit iamdum hoc ſcriptum 1713, & etiam eo tempore refutatum eſt. uid. die Unſch. Nachr. 1713 pag. 462. iam autem denuo *Graezii in Variſcia* prodiit, hic ſcandaloſus tract. negatur hoc in der Nachricht von dem Unfug der Unſch. Nachrichten, de quo ſcripto uid. die Samml. von theol. Sachen 1720 pag. 271. auctor *miniſterium eccleſiaſticum uocat meretricem babylonicam.* pag. 9. *ueram eccleſiam nulli religioni eſſe alligatam.* pag. 12. *nondum probatum eſſe, Num Turcae, gentiles &c. uel chriſtiani ueritati genuinae addicti eſſent*, uid. plura nota cenſoria digna in den Unſch. Nachrichten 1707 p. 880.

cel. *Erdm.* NEVMEISTERVS. uid. Goettens gelehrtes Europa, part. 1. p. 108.

(1958.) Beytrag (ſchrifftmäſiger) zu Herrn D. Kleinfelds Entdeckung, in 4. 1726. Auctor eſt celeb. *Erdm.* NEVMEISTER. uid. Goettens gel. Eur. part. 1. p. 108.

(1959.) α) Beytrag zu der heilſamen Lehre von der allgemeinen Gnade GOttes, (a) Jena 1734 in 8. cum praef. b. D. *Ruſii.* Editor horum ſcriptorum & auctor doctarum annotationum latinarum eſt SCHROEN, nunc *Corrector Gymnaſii Vinarienſis diligentiſſimus.* Continet reſponſum D. *Ioh. Dauid* BAIERI, nunc *Prof. Theolog. Altorf.* in cap. 9. epiſt. ad Romanos, & Seb. Caſtalionis annotationes in idem caput. Laudatur praef. b. Ruſii eo, quod Dan. *Hoffmanno*, Chriſti. *Liberio* & aliis contradicat in der Samml. von theol. Sachen 1734 pag. 1136.

(1959.) β) Bibel-Leuchte (*b*), Eiſenberg 1704 in 12.

(*a*) Prodiit contra hoc ſcriptum, ſpectatim contra praefationem b. Ruſiii, *Gregorii* Heinſii *Cattimelliboci* Schreiben an ſeinen Timotheum, in quo ad ſcriptum D. Langii von der allgemeinen Gnade GOttes reſpondetur, & demonſtratur D. Ruſii Unfug in einer Vorrede ſeines ſo genannten (ſcriptum non eſt ab ipſo b. Ruſio) Beytrags zur allgemeinen Gnade, darinnen er die Evangeliſche Reformirte Kirche beſchuldiget, ob riſſen vier von ihm ſpecifice benahmte ihrer Glaubens-Lehren den Grund unſers allerheiligſten Glaubens nieder, Marpurg 1736 in 8. pl. 17. b. Ruſius hunc auctorem reſponſo minus dignum iudicauit, quaedam tamen contra illum pro defendendo b. Ruſio in chartam coniecit ſumme reu. M. Biehlerus. Sed neſcio, num ſint impreſſa.

(*b*) Opuſculum hoc conſiſtit 3 ex partibus. Pars 1 ſuc-

in 12. 1 Alph. pl. 8. Auctor eſt *Iohan. Erhard* MICHAELIS, *Paſtor Sieglitzenſis*, uid. die theol. Annales (magnifici Loeſcheri) 1704 num. 149 pag. 184.

(1960.) Biblia, d. i. die gantze heilige Schrifft, Leipzig und Zittau 1728 in 4. 11 Alph. pl. 16. das Spruch-Regiſter pl. 9. In edendis his bibliis operam ſuam praeſtitit potiſſimum M. *Chriſtian Gottlob* PITZSCHMANN (*a*), *Paſtor ad aedes Petri & Pauli Zittauiae, & Catecheta ad S. Ioh.* it. *Paſtor Luckend. Socius regiae Societat. Berolin.* uid. die Samml. von theol. Sachen 1728. p. 958. qui etiam de utilitate & conſtitutione horum bibliorum & additis iisdem ſcriptis utilibus agunt. add. die auserleſ. theologiſche Biblioth. (Coleri) part. 34. num. 5.

(1961.) Biblia, d. i. die gantze heilige Schrifft A. und N. Teſtaments, Sondershauſen 1729. in 4. mai. 9 Alph. pl. 12. Editionem horum bibliorum curaſſe, & operam ſuam illis imprimendis impendiſſe uidetur D. *Mich. Henr.* REINHARD, *Superint.*

---

cincte explicat, & paraphraſin praecipuorum Scripturae S. dictorum ſuppeditat, ſecundum ordinem alphabeticum. Pars 2 explicat difficiliora uocabula biblica, e. g. Rimmon, Racha &c. Pars 3 continet quaeſtiones biblicas de locis uexatis. Praemiſſa eſt introductio ad lectionem bibliorum. Plurima deſumta ſunt ex Olearii Bibliſchen Auslegung. Auctor etiam promittit eine Bibel-Fackel, in qua Praecognitis philologicis ſubiungatur continua totius Scripturae Sacrae explicatio.

(*a*) Cuius *dubia uexata Hiſtoriae eccleſ. N. T.* cum laude recenſentur in der Sammlung von theolog. Sachen 1718. p. 490. 1719 p. 915. 1720. p. 1029. 1722 p. 951.

Superint. Sondershuſanus, qui etiam praefationem praemiſit. Commoda & contenta huius editionis, quippe cui uaria ſcripta, ad illuſtrationem bibliorum facientia, addita ſunt, indicat die Sammlung von theol. Sachen 1729 p. 669. ſeq.

(1962.) Bibel (Schwediſche). Auctor huius uerſionis eſt Ericus Benzelius, qui antea Profeſſor Theol. Upſalienſis, tandem creatus eſt Archiepiſcopus Upſalienſis, pater hodie florentis Erici Benzelii, Suecorum facile doctisſimi.

(1963.) Biblia, d. i. die gantze heilige Schrifft mit neuen Vorreden, Summarien, Anmerckungen, ꝛc. (*a*) unter Aufſicht Chriſtoph Matthäi Pfaffen, Tübingen 1729 in fol. regal. 21 Alphab. In N. T. loco D. PFAFFII Prof. KLEMMIUS curauit & direxit hanc editionem. Sed non ſolum hi, uerum etiam *tota Facultas theologica* in cenſura ſua quaedam ad hanc editionem emendandam contulit & annotationes addidit.

(1964.) Bibel (die Erneſtiniſche) mit neuen Anmerckungen, Nürnb. bey Endters Erben 1737 in fol. Quomodo conſcribendae eſſent nouae notulae, praeceperat iam Sereniſſimus Dux Saxo-Gothanus, Fridericus II, quo mortuo quoque memorata iuſſa Sereniſſimus Dux Saxo-Gothanus, Fride-

(*a*) Vbique epitome praeſtantiſſimarum annotationum ſuppeditatur in loca difficiliora Sacrae Scripturae, ad modum *N. T. Hedingeriani* haec editio eſt compatata, ſed multo auctior, textus ſecundum editionem *Canſteinii* eſt impreſſus, annotationes, uſus & poriſmata plerumque ad methodum ueterum theologorum Würtenbergenſium conſtituta ſunt, uid. die Samml. von theol. Sachen 1731 p. 951.

Fridericus III. inſtaurabat, atque moderante rem b. ZELTNERO quosdam deligebat theologos, qui ſuam in his bibliis ponerent operam. Quot aut qui fuerint iſti theologi accurate non noui, hoc ſcio praeter Zeltnerum magnificum CYPRIANVM manus operi admouiſſe; nec minus D. *Chriſti.* LOEBERVS, *magnif. Superint. Generalis Altenburgenſ.* in Ieſaiae uaticiniis illuſtrandis occupatus fuit. b. RVSIO etiam pars horum bibliorum illuſtranda aſſignabatur, ſed quaedam contra hoc ſuſceptum negotium mouens dubia, non amplius in conſortium requirebatur. Viſum autem non fuit certis de cauſſis commentatorum adiicere nomina, aut publice etiam declarare. De *Bibliis Vinarienſibus* generatim & eorum interpretibus uid. Placc. *Theatr. anon.* n. 1639, & conf. cum hoc numero b. Fabricii *centifolium Lutheranum* part. 1. p. 178. ſeq. & part. 2. p. 639. ſq. Add. Pfaffii *introduct. in hiſtor. Theologiae litterariam* part. 1. p. 141. & 144.

(1965.) Bibel (*a*) (myſtiſche und prophetiſche) Marpurg 1712 in 4. 7 Alph. pl. 2. Notus ille D. H. HORCHIVS hanc continuam Vet. & Nou. Teſtam.

(*a*) Explicatio ſapit theologiam myſticam & ſemper applicationes fiunt ad uniuerſalem Iudaeorum conuerſionem & regnum Chiliaſticum. Ideo ubique Coccei explicationes praeualent, & praeſertim Moſis canticum & benedictio cum cantico canticorum de tali regno Chiliaſtico agere dicitur. Auctores tres gradus ad hoc regnum ſtatuunt 1) *Reformationem*, 2) *ſecundam & omnimodam purificationem per annuntiationem aeterni euangelii*, 3) *regnum Chriſti ipſum tanquam ſummum libertatis gradum.* add. die teutſchen Acta eruditorum part. 9. p. 762.

Teſtam. explicationem potiori ex parte confeciſſe dicitur, unde facile de eius contentis iudicari poterit. uid. die Unſch. Nachr. 1712 p. 724.

(1966.) Biblia, d. i. die gantze heilige Schrifft, A. und N. T. Dresd. 1730 in 8. Impreſſionem horum bibliorum direxit *Chriſtian. Frider.* BOERNER, S. S. Theol. D. & *Prof. Primar. Lipſ.* qui & praefat. praemiſit. Varia utiliſſima ſcripta ad lectionem Scripturae S. facientia, addita ſunt, papyrus etiam & typi commendantur atque accuratio in imprimendo adhibita. uid. die Leipziger gel. Zeitung. 1731 p. 31.

(1967.) Bibliothec (Schwediſche). Auctor eſt *Chriſtianus* NETTELBLADIUS, *ICtus & P. P. Gryphisw.* uid. cel. Stollii Noten über Heumanni Conſp. p. 775.

(1968.) Bibliotheca ſacra (*a*), für diejenigen, ſo

(*a*) Auctor in hoc ſcripto non pretioſiſſimos & rariſſimos, ſed tantum optimos, maxime neceſſarios, utiliſſimos & perſpicuos indicare ſtuduit, agitque 1) *de optimis bibliorum editionibus & in illa commentatoribus, de quibus etiam interdum fert iudicium*, 2) *de Scripturae ſacrae conciliatoribus*, 3) *de Harmonia Scripturae ſacrae*, 4) *de libris Scripturam ſacr. contra abuſum aduerſariorum uindicantibus*, 5) *de libris, qui difficiliora & uexata loca Scripturae ſacrae interpretantur*, 6) *de libris, in phraſeologias & emphaſes biblicas inquirentibus*, 7) *de libris philologicis*, 8) *de libris, qui Scripturam S. ex antiquitatibus & ritibus, uerbis pariter ac phraſibus profanarum gentium, praecipue graecorum, eorumque ſcriptis illuſtrant*, 9) *de Maſora, uariantibus lectionibus & libris ſuppoſititiis*, 10) *de Hiſtoria ſacra*, 11) *de commentariis*, 12) *de libris dogmaticis, moralibus, homileticis, Catecheticis, iuris naturae, Caſuiſticis, de pe-*

ſo ſich dem heiligen Predigt-Amte gewidmet, und weder Luſt, noch Vermögen haben, ſich mit vielen Büchern zu beladen, mit einigen aus des auctoris noch nicht edirten exegetiſchen Lexico dazu gehörigen titulis illuſtriret, zu einer Probe deſſelben an den Tag geleget, Magdeb. 1728 in 8. Auctor eſt cel. *Praepoſitus Magdeburgenſis* Opffergeld, uid. die Samml. von theol. Sachen 1729 p. 951.

(1969.) Bibliothec (vermiſchte). Cuius partes 21 Halae prodierunt ab anno 1718-1720.

(1970.) Bibliothec (abgeſonderte). Cuius partes 13 publicatae ſunt Halae 1718-1719 Vtriusque huius bibliothecae auctor eſt D. *Ioh. Chriſtoph.* FRANCK.

(1971.) Bibliothec (Moraliſten), quae 1715 prodire coepit, auctorem habet M. LENTNERVM.

(1972.) Bibliothec (auserleſene theologiſche). Auctor eſt b. *Ioh. Chriſtoph.* COLERVS, concionator quondam aulicus Vinarienſis, cuius opera laudatur ab auctoribus auctorum eruditorum Lipſ. latin. 1725, menſ. Nou. num. 11. Partes 1. 2. 3. 4. 5. 6. quaelibet plagularum 5, uel 6 prodierunt Lipſ. 1724 in 8. & recenſentur earum contenta in der Samml. von theologiſchen Sachen 1724 pag. 1093.

Partes

---

teſtate & diſciplina eccleſiaſtica, de re literaria, de Symbolis & libris ſymbolicis, de feſtis, 13) *de denis boni interpretis S. Scripturae, de principio & fundamento interpretandi Scripturam, de Analogia fidei*, de quibus omnium uerboſiſſime agit auctor.

Partes 7. 8. 9. 10. 11. 12 prodierunt 1725 in 8. & quaelibet plerumque 6 plagulas explet.

Partibus ſingulis adduntur quaedam noua theologica.

Partes 12 conſtituunt ordinarie uolumen, & cuilibet uolumini adiicitur index.

Tomus 2 partes 13 - 24 complectens prodiit 1725.

Tomus 3 partes 25 - 36 continens publicatus eſt 1727.

Tomus 4 partes 37 - 48 comprehendens lucem uidit 1729.

Tomus 5 partes 49 - 60 habens, euulgatus eſt 1730.

Tomus 6 partes 61 - 72 includens, prelum reliquit 1734.

Tomus 7 partes 73 - 84 inſertas tenet & pars 84 eſt ultima.

(1973.) Bibliothec (neue) (*a*), oder Nachricht und Urtheile von neuen Büchern, Franckfurt und Leipzig 1709 - 1713 in 8. 30 Stück, 5 uolumina. Acceſſerunt tamen deinde adhuc 2 uolumina & 6 ſpici-

(*a*) *Polycarpus* Lyſerus in *animaduerſionibus in Ephemeridum litter. methodum* §. 16 p. 20. obſeruat, hanc bibliothecam indigena extollere laudibus, Wittebergenſia uero praeſertim in infernum prorſus detrudere ſueuiſſe. Auctor Anonymianorum Num 5. §. 13. p. 99. acerbas potiſſimum cenſuras, in hac bibliotheca latas, improbat. p. 101 tamen prae ceteris partes priores commendantur. Celeb. Stollius in der Nachricht von den Büchern ſeiner Biblioth. part. 5. pag. 522 - 527. de ſcopo huius Bibliothecae agit, imagines perſonarum, eidem praemiſſas, & libros, in 5 prioribus uoluminibus recenſitos, indicat.

6 ſpicilegia, ab aliis confecta, & non eiusdem cum praecedentibus pretii, iudice cel. *Stollio* loco cit. Primus auctor fuit *Guil.* TÜRCKIVS, *Weſtphalus*, I. V. Lic. uix 26, uel 27 annos natus, ſed litteris melioribus egregie tinctus & muneri academico peridoneus, ſi fortunae ſuae rationem habere uoluiſſet. Verum morum diſciplinae & ſeueritatis incurioſus, & hac ratione ab hac Bibliotheca amplificanda auulſus, *Nicol. Hieron.* GVNDLINGIVS eidem ſucceſſit, & partibus 10 prioribus adiecit reliquas, non minore ſtudio, iudicio & animoſitate elaboratas, uid. celeb. Reimanni *catalogum litterar.* pag. 717. Et alii quoque poſtea ſuam contulerunt operam.

(1974.) Bibliothecarius (unpartheyiſcher), cuius partes 12 prodierunt *Lipſiae* in 8. & prima quidem pars 1713. Auctor eſt *Michael Frider.* QVADE, uid. b. Coleri *notas ad illuſtris Struuii introductionem in notitiam rei litterar.* pag. 545. adde b. Fabricii *centifolium Lutheranum* p. 152. In catalogo librorum uiri cuiusdam Lipſienſis clariſſimi part. I. pag. 35, hic Bibliothecarius M. KLOSIO (*a*) tribuitur, ſed in Kloſii quidem officina prodiit hic liber, quem confuſum fuiſſe arbitror cum QVADIO.

(1075.)

(*a*) Forſitan autem cognatus quidam *Kloſii* typographi labores ſuos quoque in hunc librum impendit, & cum QVADIO elaborauit. Huic igitur catalogo non omnem prorſus derogo fidem, praeſertim cum in illo, quo prodiit Bibliothecarius ille loco, fuerit confectus, adeo ut ibidem facile huius catalogi auctori de uero *Bibliothecarii* iſtius auctore potuerit conſtare.

(1975.) Bienen-Korb (*a*) Chriſtlingen 1579 in 8. Auctor eſt *Iſaac* RABBOTENV, *magiſter noſter*. Qui hoc ſcriptum oppoſuit Gentiano Herueto, *Theologo Louanienſi*, ut oſtenderet, quam male poſuerit operam *Heruetus*, qui peculiari epiſtola errantes Lutheranos & Reformatos in uiam reuocare tentauerat.

(1976.) Böhme (neubegeiſterter) vorlegend 150 Weiſagungen aus 10 Capiteln des 1 Buchs Moſis, in 8. 1 Alph. pl. 2. Auctor *Quirinus* KVHLMANN, de quo uid. Baylii *Dictionaire hiſtorique* ſub uoce *Kuhlmann* T. 2. p. 1730. add. *Henning*. Wittenium in *Diario Biographico* T. 2.

(1977.) Jac. Böhmens Weg zu Chriſto, Amſterd. 1677 in 12. Editor eſt I. T. TSCHESCH, uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.* pag. 773.

(*a*) De hoc ſcripto, ita iudicat celeb. Reimann. in *catal. bibl theol.* pag. 525. *Dici non poteſt, quam uaſta in auctore ſit lectio, quanta rerum hiſtoricarum, Philoſophicarum & Theologicarum cognitio quam expedita argumentorum, quibus impetere nos ſolent aduerſarii, enumeratio & arguta eorum enodatio. Sane ea parte potiſſimum pungit Pontificios, qua ſenſus eſt mollior & uis percipiendi acrior, eccleſiae & Scripturae S. decreta ab illis allata, meras eſſe glaucomas & facetas fabricas & doctos dolos, ad incautos fallendos & Theologaſtrorum ruditatem obuelandam excogitatos. Et unicum hunc Cleri romani eſſe ſcopum* αἰεν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἐμμέναι ἄλλων. *Quod egregium argumentum utinam non inquinaſſet foedo orationis genere, quod eiusmodi eſt in locis plurimis, ut Stercutium magis deceat, uel Satyrum ac Pantomimum, quam Theologum. Vnde & famae optime conſuluit, quod nomen non expreſſit.*

conf. infra ſub tit. Einleitung zu dem edlen Lilien-Zweig.

(1978.) Boßheit (ſcheinheilige) durch einen Gar Bekannten Schleſier 1728. Auctor eſt *Georg. Bernh.* SCHVLTES, *Senator Goerlizenſis*, qui hoc ſcriptum uindicat in ſeinen Erinnerungen an Schaeffern, pag. 30. ſeq. de quibus uid. ſupra ſub uoc. Erinnerungen.

(1979.) Briefwechſel zweyer vertrauten Freunde, Haag in 8. pl. 6. (potius in celebri quadam urbe Germaniae impreſſa) Auctores ignorat *Seuerinus* Lindrupius *in praefat. ad Hectoris Godofredi Maſii diſſertationes academicas.* Sunt autem illi, ut quidam putant, WESTPHALVS(*a*), D. *Medicinae*, & HOCHEISEL, *Prof. quondam Gymnaſii Vratislauienſis, Vlma oriundus.* Prima huius libri editio 1713

(*a*) Prior recoxit opinionem ueterum haereticorum arabicorum (quod ipſe D. WESTPHAL fatetur p. 79.), ſeculo 3. delirantium, & ab eccleſia damnatorum, qui putabant, inepte ſatis, *animam hominis non eſſe peculiarem ſubſtantiam*, *ſed concinnam tantum corporis diſpoſitionem*, uid. Euſebius in *hiſtor. Eccleſ.* lib. 6. cap. 36. & Auguſtin. *haereſ.* 83. Vnde etiam ſtatuebant, *animam hominis interire, ſi concinna corporis diſpoſitio per mortem periret*, quam tamen poſteriorem ſententiam reuocatam eſſe ab his haereticis refert Hübnerus im Zeitungs-Lexico pag. 89, quibus autem indiciis fuerit permotus Hühnerus, illos haereticos reuocaſſe perhibens, mihi non conſtat. Ante Arabicos haereticos iam *Ariſtoxenus*, muſicus, eiusmodi ſententiam fouit, ut tradidit memoriae Cicero in *quaeſtionibus Tuſculanis* lib. 1. arabicos autem haereticos ex ueteribus iam refutauit *Origenes*, ex recentioribus b. D. *Buddeus* in programmate *de haereſi arabicorum*, ubi etiam ſimul ſententiam auctorum des vertrauten Briefwechſels deſtruit.

1713 recenſ. in den Unſch. Nachr. 1713 p. 155. & ea, quae offendere poſſunt accurate & diligenter notantur. Quarta editio prodiit 1723 Amſterd. in 8. pl. 8. in cuius noua praefatione auctor indicat, tres priores editiones ſine, hanc cum conſenſu ſuo prodiiſſe. Addidit auctor latinam & germanicam opinionis ſuae explicationem, & praeſertim in germanica multa miſſa facit, quae antea ſtatuerat. uid. die Sammlung von Theolog. Sachen 1724 p. 258. Reimannus in *catal. bibl. theol.* pag. 1072 BVCHERVM (*b*), *principis de Fürſtenberg Archiatrum*, auctorem epiſtolae 1 & 3 eſſe cenſet, epiſtolae autem 2 I. B. ROESCHELIVM (*c*), S. S. Theol. D. & Prof. P. *Wittebergenſem* (*d*).

(*b*) Quem Reimann. loc. cit. neſcio, quo aeſtu percitum, contendere ait. 1) *Facultatem intelligendi, uolendi, iudicandi, commode explicari poſſe ex mechanica cerebri diſpoſitione* pag. 18. 2) *Hominem ſolo conſtare corpore, non ſpiritu* p. 26. 3) *Sexcenta in Scriptura ſacra exſtare loca, in quibus animae occurrat mentio, ſed in iis uix decem eſſe, in quibus partem hominis a corpore diſtinctam denotet.* 4) *Animam non eſſe ſubſtantiam, ſed accidens* p. 32. *ſcilicet aptitudinem omnium membrorum corporis & inprimis fibrarum cerebri* p. 39. 5) *Homines poſt mortem ſupereſſe non ratione animae, ſed ratione memoriae, a Deo conſeruatae,* pag. 33.

(*c*) Qui aetate, doctrina, iudicio, uſu & cauſae bonitate BVCHERO ſuperior, tanta dexteritate, iudice Reim. l. c. diluit, ut dolendum omnino ſit, eum 1712 die 22. Maii mortalitate interceptum ad epiſtolam 2 BVCHERI reſpondere non potuiſſe. In qua meliora edoctus, iam incipit reſipiſcere, & alia lingua loqui, ſcilicet ea, quae epiſt. 1. continentur, non fidei ſuae eſſe capita, ſed problemata, ad diſputandum propoſita p. 96. Et ſane ſi ex animo ſcripſiſſet ea,

(1980.) Bücher-Cabinet (das neue) Franckf. und Cölln 1711, (uel potius Halae in officina Rengeriana). Auctor eſt SCHMAVSIVS, celebris nunc *ICtus Goettingenſis*, eo autem tempore *Studioſus Iuris*, Halae degens. Hoc ſumme reuerendo Heumanno confirmauit amicus *quidam Halenſis*, eo tempore uiuens.

(1981.) Bücher-Saal *(a)* (neuer) der gelehrten

---

quae ibidem ſcripſit, uix abſolui poſſet ab Epicuraeiſmo, & qui cum eo cohaeret, Atheiſmo, a quo tamen ſe alienum eſſe p. 76. & alibi profitetur.

(*d*) Perlegens ipſum tractatum deprehendi, in hoc commercio litterario duas contineri D. WESTPHALI epiſtolas, in quibus ſententiam ſuam de non Subſiſtentia animae magno interdum ueritatis fuco defendere conatur, non tamen certiſſimam illam, ſed tantum, ut dubium propoſitam eſſe, ipſe fatetur pag. ult. D. HOCHEISEL una tantum epiſtola reſpondit ad D. WESTPHALI argumenta & modeſtiam non facile laeſit, in quam tamen D. WESTPHAL ſaepe mihi uidetur impegiſſe in poſteriori epiſtola, qua ad HOCHEISELII epiſtolam reſpondere conatur, cui HOCHEISELIVS ulteriorem non potuit opponere reſponſionem, quia paulo poſt publicatam D. WESTPHALI alteram epiſtolam, mortuus eſt, ut in praefatione huius commercii litterarii ab auctore anonymo, qui diuerſus eſſe uidetur a D. WESTPHALO, & tantum hoc commercium litterarium prelo tradidit, indicatur. Excerpta huius commercii litterarii & potiora ex illo argumenta ſuppeditant auctores der Unſch. Nachr. 1713 pag. 155, qui auctores huius ſcripti ignorant, illos tamen & praeſertim Medicum WESTPHALVM recte tecto tamen nomine reprehendunt. Adde die teutſchen Acta eruditorum part. 10. pag. 862.

(*a*) M. *Paul* Hunold in der curieuſen Nachricht von Journal, Quartal-und Annual-Schrifften pag. 10. dicit: Es ſey dieſes Journal auſer allem Streit eines mit von den beſten. Denn die auctores halten einen guten,

ten Welt, oder ausführliche Nachrichten von allerhand neuen Büchern und andern zur heutigen Hiſtorie der Gelehrſamkeit gehörigen Sachen, 60 Oeffnungen (*b*), Leipzig 1710-1717 5 uolumina in 8. Hoc ſcriptum incoepit M. *Iohan. Gottlieb* KRAUSE & M. *Ioh. Georg.* WALCH (ut patet ex part. 33. n. 7. pag. 647.) nunc *Prof. & D. Theol. Ien.* celeb. continuauit. Adde ſupra ſub titulo: Bericht von neuen Büchern.

(1982.) Bücher-Saal (iuriſtiſcher). Prima pars prodiit *Lipſ.* 1737 in 8. pl. 6. Contenta eius recenſentur in den Leipz. gel. Zeitungen 1737. n 50. p. 447. *Pars* 2 ibid. eod. anno prodiit, contenta eius indicantur l. c. n. 55. p. 488. *Pars* 3. ibidem eodem anno. Contenta eius exhibentur loco cit. n. 70. p. 624. *Pars* 4. ibid. eod. anno. Contenta eius uid. l. c. n. 93. p. 824. *Pars* 5. ibid. eodem anno. Contenta eius exſtant l. c. n. 101. p. 902.

ſelectum der Bücher. Ihr indicium iſt gar vernünftig, ſie führen auch verſchiedene Sachen an, die zu weitern Nachſinnen dienen können. Quod indicium prorſus approbat celeb Reimann in *catal. litterar.* p. 718. & adhuc addit, librorum ſummaria nec extenſa nimis eſſe, nec contracta. Criſes pleraſque moderatas & uerecundas. Notas opportunas ut plurimum & ſelectas & rebus illuſtrandis idoneas.

(*b*) Eſt continuatio des ausführlichen Berichts von neuen Büchern, (de quo uid. ſub uoc. Bericht.) Cuilibet aperturae praemiſſa eſt imago uiri cuiusdam eruditi. Volumen I, II & V elaborauit KRAVSIVS, Volumen III & IV cel. WALCHIVS. Venerandus Stollius in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 5. p 515-521 indicat libros, in 5 uoluminibus recenſitos & excerpta momentorum, notatu digniſſimorum ex iisdem ſuppeditat.

Pars 6. recenſetur in den Leipz. gel. Zeit. 1738. n. 8. pag. 64. Auctor eſſe dicitur IENICHENIVS, *Doctor iuris Lipſienſis & alii.*

(1983.) α) Büchlein drey erbauliche, 1) von der Sonntags-Feyer, 2) vom Beichten, 3) vom Fluchen, Goßlar 1704 in 12. Primi tractatus auctor eſt *Caſp.* CALVOER, ſecundi *Ioh. Chriſtoph.* SCHADE, tertii M. G. A. Quorum ſcriptorum eam rationem eſſe cenſet celeb. Reimannus in *catal. bibl. theol.* p. 584, ut primum opuſculum ſecundum, & ſecundum tertium dignitate ſuperet.

(1983.) β) Bündlein der Lebendigen eines hochgelahrten Theologi adelichen Standes, Franckfurt am Mayn 1710 in 4. 4 Alph. 8 pl. Auctor eſſe uidetur C. VON LILIEN. Conſiſtit hic liber ex 20 concionibus funebribus, quae ſecunda uice eduntur, uid. die Unſch. Nachr. 1710 p. 775.

(1984.) Der Bürger, qui Goettingae prodire coepit, a NEVBVRIO, *Praetorio regio Goettingenſi* elaboratus eſt, uid. celeb. Stollii Zuſätze zur Hiſtorie der Gelahrheit p. 241.

(1985.) Buß-Gedancken (erbauliche) auf das Jahr 1710 durch M. H. E. i. e. *Matth. Henricus* EGGERDES, *Paſtor Roſtochienſis,* uid. die Sammlung von Theol. Sachen 1726 p. 247.

(1986.) Buß-Erweckung (chriſtliche) und Verkündigung zukünftiger Gerichte, Hamb. und Leipzig 1726 in 8. Auctor, qui litteris tantum initialibus & ſub uocibus eines der nach den Himmel täglich in Hertzlicher Buſſe Ringet nomen ſuum indicauit, eſt *Hermann Burcard* ROESLER, *conſiliarius*

liarius quondam Coburgenſis, ° qui tandem Ienae uitam priuatam degit, & peculiares internos inſtinctus profeſſus eſt. uid. die fortgeſetzte Samml. von Theologiſchen Sachen 1727 p. 1177.

C.

(1987.) Carneual (das verdeckte und entdeckte) erſter, anderer und dritter Aufzug, ſine loco & tempore in 8. Auctor huius Satyrae eſt *Ioh. Georg.* ZEIDLERVS (*a*), (quem Reimannus paulo poſt *Gottfredum* uocat eadem pag. lin. 24.) Ex-Paſtor Paganus.

(1988.) Catechiſmus (Anti-Pietiſtiſcher) Franckf. (ſed uerius zu Aurich in Oſt-Frießland,) 1706 in 12. pl. 1. Auctor eſſe dicitur Bernhard Peter Carl. Qui ſatis aperte odium ſuum erga ueritatem euangelicam prodit, & ſub ſpecie ueritatis uarios errores diſſeminat. Lutheri etiam

Yyy 4 uerba

(*a*) Hunc Reimann in *catal. bibliothecae theol.* pag. 731. *Lucianum* noſtri ſeculi, hominem non obeſae prorſus naris, nec nullius eruditionis & errorum uulgarium exactum cenſorem & ſubſannatorem nominat. Sed in dictione futilem, ſcurrilem, profanum, ut ſolent, qui de plauſtro uerba faciunt perſonati, ordinis etiam incurioſum, in rebus autem παράδοξον, intemperantem, licentioſum & Theologiae iuxta ac Theologorum allatratorem perpetuum. Omnis enim Apoſtata eſt oſor ſui ordinis. Et in tribus Scenis haec eſt differentia, quod *prima* eſt mordax, *ſecunda* mordacior, *tertia* mordaciſſima. Omnes Libertiniſmi, ipſiusque Atheiſmi accuſatae a Wernsdorffio in diſſertatione ſecunda *de Indifferentiſmo* §. 17. p. 140. qui & l. c. §. 5. pag. 130. ſermones diſſipatos eſſe ſcribit, & Chriſtian. *Thomaſium* horum ſchediaſmatum eſſe architectum.

uerba peruertit ſaepiſſime. uid. die Unſch. Nachr. 1707 pag. 456. ſeq. & 1706 pag. 637. ubi totus titulus adducitur.

(1989.) Catechiſmus (Paßions) mit Anmerckungen, Schleßwig 1698 in 8. pl. 15. Auctor eſt *Pet. Aug.* SIVERS, Paſtor Toenningenſis.

(1990.) Catechiſmus-Geſpräch (Chriſterbauliches) zwiſchen Gottlieb Wahrmund und Weltlieb Nahm-Chriſt ꝛc. von B. P. K. i. e. *Bernhard Pet.* KARL, quod ipſe faſſus eſt in Conſiſtorio, uid. die Unſch. Nachr. 1707 p 536, & de eius fatis add. l. c. 1706. pag. 627. ſeq.

(1991.) Catechiſmus Lutheri erklärt, Roſtock 1718 in 12. pl. 9. Auctores huius explicationis ſunt D. KRACKEWITZ & reliqui Superintendentes Megapolitani, qui hanc operam iuſſu principis ſuſceperunt, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1718 p. 328.

(1992.) Catechiſmus (kurtzer) geſtellet von denen Dienern des Worts zu Zürch *(a)*, Zürch 1553 in 8. Hanc primam Heluetiorum Catecheſin, Theologorum Tigurinorum nomine ex ſpeciali Synodi decreto concinnauit *Leo* IVDA. uid. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 419.

(1993.) *a*) Chriſti (Geburt, Leben und Todt,) und ſeiner Apoſtel, kürtzlich beſchrieben und nebſt der Lebens-Beſchreibung des falſchen Apoſtels Homiletici

(*a*) Reimannus loc. cit. ita de hoc ſcripto iudicat: *Sunt in illo quaedam non prorſus ſpernenda, ſed dialecto Heluetica aſperiore conſcripta & plane ad mentem Theologiae Zwinglianae compoſita ex iis Scripturae Sacrae dictis corroborata, quorum translatio a translatione b. Lutheri toto coelo eſt diuerſa.*

miletici mit deroſelben Bildniſſen herausgegeben. Gedruckt zu Jeruſalem auf Unkoſten des armen Lazari nachgelaſſener Erben, in 8. pl. 4. Auctor eſt GLÜSING (*a*), Fanaticus. uid. (magnifici Loeſcheri) theolog. Annales 1709. p. 473.

(1993.) β) Chriſtinen der Königin in Schweden Lebens-Beſchreibung und Glaubens-Bekäntniß ex gallico germanicam in linguam tranſtulit D. *Chriſtian Gottfried* FRANCKENSTEIN, *Profeſſor quondam Lipſienſis*, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1717. pag. 854.

(1993.) γ) Ioh. Chryſoſtomi zwey auserleſene Reden vom Gebet und vom Heyl der Seelen, nebſt Ioh. Damaſceni Worten vom Glauben, wegen ihrer vortrefflichen Moral, mit einer teutſchen Überſetzung und kurtzen Anmerckungen herausgegeben

 von

(*a*) Auctor ſub praetextu zeli pro gloria domini, inſtituta eccleſiarum euangelicarum, academiarum & ſcholarum perſtringit, & ſe Tranquillum uocat; cupiens accenſeri tranquillis in terra. Probari contendit, miniſtros eccleſiae a uera ſententia Chriſti & apoſtolorum receſſiſſe, unde illi deſerendi ſint, & partibus auctoris adhaerendum, qui ipſe doctrinam ſuam uocat, ein helles Licht, ſo uns GOtt ſendet. Dedicat hunc librum ſtudioſis theologiae, ſed ipſa dedicatio multis ſcommatibus repleta eſt. Vita Chriſti & apoſtolorum, ex Caueo deſumta eſt, ſingulis uitis addidit uerſus ironicos, quos adducunt auctores der Unſch. Nachr. 1709 p. 423. ſeq. Perſtringit etiam cathedram homologeticam & nummum confeſſionarium. In uita Homiletici illos ſtudioſos, qui collegia homiletica frequentant, acriter exagitat, & huic falſo apoſtolo, quem uocat *Homileticum theoretico-practicum*, ridiculum epitaphium ponit. Auctorem ut ad meliorem mentem redeat, admonent die auctores der Unſch. Nachr. 1709 p. 428.

von J. C. H. Jena 1725 in 8. Auctor uerſionis & annotationum eſt HEVNISCHIVS, qui graecum textum Chryſoſtomi addens, exemplo eloquentiae huius patris iuuentutem excitare uoluit ad lectionem patrum. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1727 p. 507.

(1994.) Chronik (wahrhaftige) *(a)* des allermechtigſten Künigreichs inn Ungern, und Anzeigung, wie das Anfang, Auff- und Abgang genummen, wie auch das vielfältig Anfechtung und Uberfall gelitten und andern Nationen ſchwehrl. zugefügt, und ſich der Türckiſchen Angriff ſo lang biß zu unſern Zeytten ſo ritterlich erwert hat, in dreyßig Büchern beſchrieben mitt ihren Figuren lauter anzeygt und erklährt wird. Zu Baſel bey Ruprecht Winther in Jar M. D. XLV. mit K. M. Freyheit inn ſechs Jaren nitt nachzudrucken in fol. 9 Alph. Auctor huius libri eſt *Antonius* BONFINIVS, qui primum latine ſcripſit, & nomine ſuo addito edidit ſub tit. *Decades Decadum rerum Hungaricarum.* Sed auctor anonymus uerſionis germanicae eſt *Hieronymus* BONER, cuius ſub nomine deinde haec uerſio prodiit *Baſil.* apud *Iohann. Oporinum* in fol. Stilus huius uerſionis ualde incultus eſt ratione orthographiae & conſtructionis.

(1995.) Cöllniſcher Krumbſtab ſchleüſt die Weiber

(*a*) Alia germanica huius libri uerſio per Paulum Friſium, Nagoldanum, prodiit Francof. ad Moenum 1581. apud Nic. Roth, in fol. de uariis Decadum Bonfinii editionibus uid. Czvittingeri *Specimen Hungariae litter.* p. 84.

Weiber aus (*a*), Hildesheim 1696 in fol. pl. 31. Auctor eſſe dicitur *Carl Paul* ZIMMERMANN, *Cancellarius & conſiliarius intimus Hildeſienſis.*

(1996.) Concept der neuen käyſerlichen und Reichs-Cammer-Gerichts-Ordnung, welchen bey dieſer Edition nicht nur die fontes, woraus daſſelbe genommen, ſondern auch die neuern Conſtitutiones ſtatt eines Anhanges beygeleget, welches demnach füglich als ein Corpus Iuris Cameralis kan gebraucht werden, Wetzlar 1717 in fol. 14 Alphab. pl. 6. Collector & editor eſt D. *Ioh. Wilh.* LVDOLFF, *Aduocatus Camerae iudicialis caeſareae*, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1718 p. 357. add. part. 5. der vermiſchten Bibliothec num. 2. ubi uaria ab auctore omiſſa dicuntur, quae tamen eius argumentum optime potuiſſent illuſtrare. Repetuntur haec monita in den Leipz. gel. Zeit. l. c.

(1997.) Concept (unvorgreiffliches) von der wahren Gelehrſamkeit, darinnen vornemlich die Gedancken Herrn Chriſt. Thomaſii von dieſer Materie unterſuchet (*b*), 1697 in 8. Auctor eſt celeb. *Iac. Frieder.* REIMANNVS, *Superintendens Hildeſienſis*,

(*a*) Oppoſitus eſt hic liber illi, cui titulus: Werneri Thummermuths Krumſtab ſchleüſt niemand aus, 1643. in fol. 3 Alph. qui liber ualde rarus uocatur & recenſetur in part. 24. der Thomaſiſchen Bibliothec n. 2. Scriptum Zimmermanni ibidem n. 3. recenſitum deprehendes; adde quoque Thomaſii diſſert. *de uſu libri ueteris de beneficiis* §. 31. p. 333.

(*b*) Prodiit iam antea 1693 in 8. ſin. loc. & Reimannus ipſe in *catal. bibl. theol.* p. 727. fatetur, ſe hoc ſcriptum exaraſſe, ſed eo tempore, quo uix prima malas lanugine ſparſerit aetas.

deſienſis, uid. Goettens gelehrtes Europa part. I. pag. 791. ubi etiam de uita & aliis ſcriptis Reimanni agit.

(1998.) Confeſſion (die unveränderte Augſpurgiſche), nebſt einem catechetiſchen Unterricht vor die Schul-Jugend der Inſpection Freyberg, Freyberg 1730. in 8. pl. 5. Editionem hanc curauit D. *Chriſt. Frider.* WILISCH, *Superint. Freybergenſis*. Quaeſtionum catecheticarum ſunt 60. uid. die Samml. von theol. Sachen 1732. p. 461.

(1999.) Confeſſion der Prediger im Mannsfeldiſchen 1559. Auctor eſt *Eraſmus* SARCERIVS, & eius gener M. *Zachar.* PRAETORIVS latine illam, ſed non adeo accurate *(a)* uertit, ideo textum germanicum pro authentico habent *(b)*, ſed non latinum. uid. die Antwort der Prediger in der Grafſchaft Mannsfeld aus dem endlichen Bericht der Chur-Sächſ. Theologorum, & exinde die Samml. von theol. Sachen 1735 p. 19.

(2000.) Confeſſions-Schrifft etlicher Praedicanten, in Gräitz, Gera, Schönburg 1567. in 4. pl. 14. Auctores ſunt D. *Simon* MVSAEVS & *Georgius* AVTVMNVS, *Superintendens Geranus & Graetzenſis*, uid. die fortgeſetzte Sammlung

(*a*) Qui etiam naeuos ſuos partim agnouit & retraxit, in tribus paginis, quae adhaerent ſub fin. der Antwort der Prediger in der Grafſchaft Mannsfeld aus dem endlichen Bericht der Chur-Sächſiſchen Theologorum, Eißleben 1570 in 4. pl. 10.

(*b*) Cui etiam ſubſcripſerunt, ſed non latino exemplari. Emendatior prodiit haec Confeſſio 1565, quam genuinam agnoſcunt iſti paſtores.

lung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1720 p. 371.

(2001.) Continuation der monatlichen Geſpräche Chriſtiani Thomaſii, ſub tit. freymüthige, iedoch Vernunft- und Geſetz-mäſige Gedancken über allerhand, fürnemlich aber neue Bücher, Halle 1690 in 8. Auctor eſt *Ioh. Iac.* a RYSSEL, uid. illuſtris Struuii *introduct. in notitiam rei litterar.* p. 525. edit. 1715, & Iunckerum *de Ephemeridibus eruditorum* p. 257. Cogitationes menſtruales Thomaſii ſaepe aliis titulis fuerunt inſignitae, uid. illuſtris Struuius l. c.

(2002.) Continuation des Berichts der Königlichen Däniſchen Miſſionarien in Oſt-Indien, cuius continuationis ſaltim 40 partes prodierunt. Editor eſt *Gotthilf Auguſt* FRANCKE, S. S. Th. D. & Prof. ordin. nec non Paſtor ad aedes beatae Virginis, filius Aug. Hermanni Franckii, qui in quarundam partium titulis nomen ſuum palam adiecit, in prioribus uero omiſit.

(2003.) I. A. E. Continuation der unpartheyiſchen Gedancken von der Vielweiberey, Franckf. in 4. 1717 pl. 7. Auctor eſt D. *Samuel Frider.* WILLENBERG *(a)*, Prof. Iuris & Hiſt. itemque Inſpector

(a) Qui diſſertationem egregiam Wernsdorffii *de Polygamia* uilipendit, ſed ad res ipſas non reſpondet. Traducit etiam ſcriptum germanicum D. Weickhmanni, perſonalia autem tantum plerumque immiſcet. Contendit, rem indifferentem eſſe, num Polygamia in Scriptura S. prohibita ſit, uel non. Ceterum ualde a uero aberrat, affirmans, Ioh. Lyſerum tam egregie polygamiam defendiſſe, ut omnes aduerſarii eius ludibrio expoſiti fuerint.

Inſpector Athenaei Gedanenſis, uid. die Unſch. Nachr. 1717 p. 801. coll. p. 302.

(2004.) Correſpondenz (geiſtliche) eines forſchenden Iuriſten mit einem Layen, der in Chriſti inneren Geiſtes-Schule ſtudiret, 1728 in 8. 2 Alphab. pl. 4. Auctor eſt *Chriſtoph* SCHÜTZ (a), fanaticiſmi ſuſpectus, Umbſtaedii degens, prope Francof. ad Moen. uid. die fortgeſetzte Samml. von theologiſchen Sachen 1730 p. 1120. noua huius ſcripti editio prodiit 1731, cui nomen Chriſtoph Schutzii praemiſſum, adeo ut coniectura non fefellerit. ICtus inquirens, qui in priori editione nondum indicabatur, hic uocatur FISCHE-

(a) Nam licet auctor non addiderit nomen ſuum in praefat. tamen indicat, ſe etiam exaraſſe das geiſtliche Harffen-Spiel, die güldene Roſe, & alia ſcripta. In hoc praeſertim regnum millenarium, ἀποκατάςασιν πάντων defendere ſtudet, conſtat hoc ſcriptum ex F. ICti epiſtolis & quaeſtionibus ad Schützium & Schützii reſponſionibus. Schützius Scripturam S. paradoxe explicat, magiſtratum & Clericos uehementer perſtringit, coniugium & Paedobaptiſmum improbat, Chriſtum iam ante hominis lapſum hominem factum eſſe, ethnicos ſine doctrina de Chriſto ſaluari per ſuas uirtutes putat, uocem perſonae in trinitate reiicit, iuramenta admittere non uult, ſingulis hominibus quatuor ſubſtantias tribuit. De Iac. Boehmio, Anton. Bourignon, Pet. Poireto, Peterſenio & God. Arnoldo magnifice ſentit, in quibusdam uero illos etiam refutat, neminem munus publicum adminiſtrare poſſe, qui ſaluari uelit, de ἀποκαταςάσει πάντων paulo aliter quam Peterſenius & Schaefferus docet, putans, tantum Luciferum & eius angelos ſaluatum iri, ſed non Leuiathanem & diabolos peſſimos. De aliis Schutzii paradoxis locutionibus, uid. die Samml. von theol. Sachen loco cit.

SCHERVS, praefectus quidam uid. die fortgeſetzte Samml. 1733 pag. 788. item 1731 p. 105. ubi uerboſe recenſetur hic liber.

(2005.) Criticus (der gelehrte) in 8. Leipzig 1704, 3 uoll. Auctor eſt *Erdmann* VHSE.

D.

(2006.) Daemonomania (*Ioh. Bodini*) teutſch, Straßburg 1586 in 8. Auctor uerſionis germanicae eſt *Ioh.* FICHARTVS, qui ex idiomate gallico transtulit, intercalauit etiam quaedam in locis quibusdam & ſummis marginalibus illuſtrauit, ſed tamen non usque quaque probata, uid. Reimanni *catal. biblioth. theolog.* p. 788, qui etiam pag. 786 de latina Bodini Magorum Daemonomaniae editione agit.

(2007.) Deduction (gründliche und beſcheidentliche) der Unſchuld Herrn Joh. Reinhold von Patkul *(a)*, Lipſ. 1701 in 4. Auctor eſſe dicitur cel. *Chriſti.* THOMASIVS *(a)*.

(2008.) Delia (die Durchlauchtigſte Römerin). Auctor eſt *Ioach.* MEIERVS, uid. Johann Adam Webers Hiſtorie der lateiniſchen Sprache, p. 918. alia Meieri ſcripta anonyma uid. infra ſub uoc. Imperialis & Lesbia.

(2009.) D. G. W. Deliciae, oder Schatz Theologiſcher Begebenheiten, Thorn 1719 in 8. 3 Alph.

(a) Quem cum omnibus aduerſae fortunae telis peteretur hic aulae miniſter Patkul, ex generoſa proſapia oriundus, rei conſulturus ſuae rogaſſe aiunt Thomaſium, ut publico in ſcripto innocentiam Patkulianam declararet, quo factum eſt, ut haec ſcriptio daretur in publicum.

3 Alph. pl. 20. Auctor eſſe uidetur D. WEGNER, ante cuius mortem hoc opus prelo ſubiectum eſt. Continet autem uulgaria collectanea & annotationes, uid. die theolog. annales (Loeſcheri) 1719 n. 205 p. 569.

(2010.) Denckmahl (Lobenſteiniſches Kirchen-Denckmahl). Auctor eſt *Chriſti.* KOERBERVS, *Paſtor & Superint. Lobenſteinenſis*, uir de republica litteraria haud mediocriter meritus, uid. I. F. Heumannus in diſſert. *de claris Lobenſteinenſibus*. Librum hunc magnif. Cyprianus totum inſeruit *Hilariis ſuis Euangelicis*.

(2011.) Denckwürdigkeiten (Thorniſche) uid. ſub tit. betrübtes Thorn.

(2012.) Dialogus vom Concilio 1535 in 4. Reimann. in *catalogo biblioth. theol.* pag. 349 hoc ſcriptum tanquam anonymum allegat. Sed forte idem eſt cum D. Vrbani *Rhegii* Dialogo, qui addito auctoris nomine prodiit ſub tit. Dialogus, Ein luſtig und nützlich Geſpräch, vom zukünftigen Concilio zu Mantua, zwiſchen einem Weltfromen, und einem Epicureer, und einem Chriſten: Wittenb. durch Joſeph Klug 1536 in 4. pl. 8. & forſitan antea 1535 *ἀνων.* per *Rhegium* editus eſt, cui deinde in ſequente editione nomen uel ab ipſo auctore, uel ab alio additum fuerit.

E.

(2013.) Echo. (wiederſchallendes) auf die Addreſſe an die Regenten und Prediger der Reußiſchen Herrſchafften 1721 pl. 1. Auctor eſt famoſus ille

ille BRENDEL *(a)*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1721 pag. 295.

(2014.) Eclecticus (der meditirende und inventieuſe), welcher ſeine Philoſophiſche und Philologiſche, wie auch Juriſtiſche Remarques und neue Erfindungen zu fernern Nachſinnen und Unterricht der gelehrten Welt communiciret, ſechs Theile in 8. bey Gollnern 1714. Auctor eſt *Adam Frider.* GLAFEY *(b)*, eo tempore artium magiſter in acad. Ienenſi, nunc ICtus & in aula Dresdenſi conſiliarius aulicus.

(2015.) Der Edelmann, 1696. in 8. Auctor eſt eruditus & celeberrimus nobilis *Ehrenfried Walther* de TSCHIRNHAVS, qui ſatyrice, ſed cum magno ſimul pondere nobilium quorundam

Zzz diffi-

(*a*) Qui hic ipſa praxi defendere conatur, licere aduerſariis ſuis mala, pro malis reddere, eccleſiam igitur chriſtianam & eius miniſtros uehementiſſime calumniatur, praeſertim b. Fechtium, dogmata ſua a ſtupidis ingeniis capi non poſſe iactitat, Klein Nicolai, Dippelium, Arnoldum, Brendelium & Peterſenium defendit. Magiſtratum pro ſtatu illegitimo habet, uerbum Dei literam mortuam uocat, confeſſionem & abſolutionem reiicit p. 9. omnes opiniones tolerandas eſſe cenſet, noſtram eccleſiam ſectam eſſe. In Chriſtianiſmo omnia in amore conſiſtere, obliuiſcitur ergo fidei in Chriſtum, tanquam momenti praecipui.

(*b*) De eius labore iudicat cel REIMANN. in *catal. litterar.* p. 726. Morbos quosdam Doctorum & doctrinarum, in ſcholis ſuperioribus & inferioribus graſſantes, non obtuſe perſpicit, nec inepta ſubminiſtrat conſilia iisdem afferendi medicinam, ſed nouaturiendi prurigine abreptus, rationis lumini Scripturam ſacram ſubiicit, & hypotheſes quasdam ſpargit, cum ſana doctrina non ſatis conuenientes.

difficiles & peruerſos mores perſtringit. Laudat tamen etiam nobilitatis praeſtantiam; illos autem, qui praeter nobile nomen nullas eximii ingenii & eruditionis dotes poſſident, ludibrium modo, non laudem mereri iure arbitratur. Auctor paſſim in hoc ſcripto eruditas & iucundas obſeruationes immiſcet.

Ehr- und Lehr-Rettung der Reformirten Kirche, uid. infra ſub tit. Gedancken (theolog.)

(2016.) Ehre des Fürſtl. und Gräflichen Hauſes von Mannsfeld in dem Alterthume ſeiner Ankunft, groſen Verrichtungen ſeiner Fürſten und Grafen, inſonderheit in dem Leben und Thaten Peter Ernſtens, Fürſtens des heiligen röm. Reichs und Grafens von Mannsfeld aus dem Zeugniſſe glaubwürdiger Scribenten vorgeſtellet, in 8. Leipzig 1717 pl. 21. Auctor eſt D. *Chriſtian Gottfried* HOFFMANN, uti apparet ex praefatione ad comitem Mannsfeldenſem, Carolum Franciſcum, uid. die Leipz. gel. Zeitung. 1717 p. 144. recenſetur hoc ſcriptum in *actis eruditorum Lipſienſ. latin.* 1717 menſe Iunio n. 13.

(2017.) Ehren-Rettung des ſeel. D. Günthers *(a)*, Leipzig in 8. 1715 pl. 6. Auctor eſt M. I. C. Schwedler, Paſtor zu Niederwieſe, qui Ieſuitae Pragenſis, Andr. Freybergeri Alte und neue

Irr-

(a) Calumniae, quas Ieſuita contra D. Güntherum effundit, reperiuntur pag. 9, & p. 26. ſeq. ex uariis documentis probatur, Mariam utique in papatu idololatrico modo coli. Maxima pars huius ſcripti de inuocatione ſanctorum, ſed modeſte agit.

Irrgeiſter (de quibus uid. infra in biblioth mea ſub uoc. Irrgeiſter) refutat. uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1715 p. 1076.

(2018.) Ehren-Rettung D. Martini Chemnitii. Auctor eſt *Polycarpus* LYSERVS, pater, uid Ioh. Fabricii *Hiſtor. bibliothecae ſuae* part. 2. pag. 463.

(2019.) Ehren-Gedächtniß Frauen Catharinen Lutherin, Leipz. 1724 in 8 pl. 12. Eſt uerſio diſputationis D. Ioh. Frider. Mayeri *de Catharina de Bora*, paſſim annotationibus auctae. In praefat. agitur de Papiſticis coniugii calumniatoribus, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1725 pag. 143.

(2020.) Einleitung zur Sächſiſchen Hiſtorie. Auctor eſſe uidetur IVNCKERVS, uid. *acta eruditorum germanica* part 25. p. 36. & part. 26. p 177.

(2021.) Einleitung zum wahren und gründlichen Erkenntniß des groſen Geheimniſſes der Gottſeeligkeit: GOtt geoffenbahret im Fleiſch, beſtehende in einem kernhafften Auszug aller Theologiſchen, Theoſophiſchen und Philoſophiſchen Schrifften und Zeugniſſen des hocherleuchteten Mannes und Philoſophi Teutonici Iac. Boehmens &c. nebſt einem Schlüſſel der fremden und ungewöhnlichen Redarten des Autoris und einem Anhang de ſignatura rerum &c. von einem Theoſophiae cultore, Amſterd. in 4. 1718. 6 Alphab. Auctor poſt praefat. ſe uocat *Nic.* TSCHEER (*a*).

(*a*) Agit de obſcuritate ſcriptorum Boehmii ex parte lectorum & ex parte ipſorum ſcriptorum. Boehmium uirum

Opus ipſum non impreſſum uidetur Amſtelodami, uid. die Sammlung von theologiſchen Sachen 1727 pag. 720.

(2022.) Einleitung zur Hiſtorie des Churfürſtenthums Sachſen in 8. Franckf. 1714. Auctor a multis habetur *Chriſtian.* STIEFFIUS, *Gymnaſ. Eliſabeth. Vratislau. Rector.*

(2023.) Einleitung zur Kirchen-Hiſtorie des N. Teſtaments, Jena 1733 in 12. 2 Alph. pl. 8. M. Joh. Georg zur Linden, hoc tempore Paſtor Luneburgenſis, quaeſtiones Hiſtor. Eccleſ. quae M. Heinſius methodo Hubneriana incepit & M. Stock-

---

miraculoſum & prophetam fuiſſe cenſet. Philoſophiam Carteſianam multa mala introduxiſſe putat. Boehmii ſcripta in quatuor partes diſtribuit, & ex illis quaeſtiones & reſponſiones formauit. Pars 1. de Poenitentia, precibus, fide, noua generatione, unico medio ad ſolidam cognitionem magni myſterii. Pars 2. quomodo myſterium reſerari queat, & quomodo Deus in natura ſe manifeſtauerit. Pars 3. eſt continuatio partis 2. & ſpeciatim agitur de manifeſtatione Dei in homine, de propagatione animae &c. Pars 4. de Dei reuelatione in Chriſto Ieſu, Boehmii teſtimonio de ruina Babelis, ſtatu animarum poſt mortem. In appendice pertractantur Philoſophica, Aſtrologica, Magica &c, p. 94. falſa tradit, dicens Superintendentem Zellerum poſt concionem contra Boehmium habitam & calumnias repente ab ira Dei punitum & usque ad mortem ſuam doloribus infernalibus excruciatum eſſe, ſed talia iudicia temeraria ſunt p. 39. agit de uita, ſcriptis & morte Boehmii p. 131. horrendam temeritatem eſſe, ſummum myſterium trinitatis ad ſcandalum Iudaeorum & Ethnicorum nimis urgere. Vocem perſonam a comoediis deſumtam eſſe, & indecedenter de Deo uſurpari. Poſt apoſtolorum tempora neminem Boehmio in donis miraculoſis fuiſſe aequalem. Add. tit. JEſus Immanuels ꝛc. und Abbildung des verborgenen Menſchen.

Stockmann finiuit, ex omnibus 9 partibus in generale compendium redegit.

(2024.) Einſiedler von Carmel, Franckf. am Mayn 1731 in 8. 1 Alph. cum praefat. D. *Ioh. Chriſtian* LANGENS. Auctor eſt *Ioh. Georg.* HAGELGANS, *Archiuarius Naſſouico - Sarae-Pontanus*, (Saarbrucken) Idſteinienſis. uid. part. 61. der auserleſenen Theolog. Bibliothec (Coleri) p. 79. Continet hic liber meditationes in paſſionem Saluatoris noſtri & Euangelia.

(2025.) Enchiridion geiſtlicher Geſänge, Arnſtadt 1720 in 8. pl. 1. Auctor eſt cel. Superintend. Arnſtadienſis OLEARIVS, qui in hac plagula ſummam libri rariſſimi canticorum, Witteb. 1528 impreſſi, ſuppeditat, cui libro multa cantica inſerta ſunt, quae in aliis editionibus omittuntur, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1720 pag. 97.

(2026.) Entdeckung (redliche und deutliche) von der theologiſchen Facultät zu Roſtock, derer offenkündigen Unwahrheiten, welche M. Ludwig Gerhard in ſeinem Syſtemate ἀποκαταςάσεως von §. 42-47. wieder dieſelbe auszuſprengen kein Bedencken genommen, Roſtock 1728 in 4. pl. 14. In Facultate theol. eo tempore erant D. WEIDENER, D. Hermann Chriſtoph ENGELKE, Prof. Theol. ordin. & Paſtor ad aedes S. Iohannis (qui & eo tempore Decanus nomine Facultatis hoc ſcriptum exarauit, uid. Goettens ietztlebendes gel. Europa, part. 1. p. 243. ubi & de uita & ceteris *Engelkenii* ſcriptis agit) & D. AEPINVS, qui ſinguli peculiaribus tractationibus contra Gerhardi

hardi imputationes ſe defendunt, uid. plura in der Sammſ. von theol. Sachen 1730 p. 254.

(2027.) Entſchuldigungs-Syſtema (compendieuſes), Leipzig und Görlitz 1731 1 Alph. pl. 8. in 8 genuinus auctor huius ſcripti eſt *Eduard* DERING, qui primum anglice ſcripſit, uid. M. Gottfr. Balthaſ. Scharffs Noten zu Michael Hermanns kurtzen Inhalt der heilſamen Lehre vom wahren Chriſtenthum. Sed M. C. Gottfr. Marchen, Paſtor zu Hennersdorff in Luſatia ſuperiori, (qui ſe non quidem in titulo, attamen in dedicatione nominauit) hoc opus tanquam autor ſibi arrogare uidetur, cum tamen omnia fere uerba retinuerit, & pauca tantum addiderit, ideo auctores der Sammſ. von theol. Sachen 1733 p. 176. *Marchium* plagii accuſant, qui ſua ex *Deringii*, Paſtoris Cantuarienſis vor GOttes Gerichte nichts geltenden Entſchuldigung der Sünden, & quidem ex uerſione germanica per H. L. *Paſtorem Detmoldenſem*, 1691 in 12. Francof. publicata, deſumſerit, nunquam indicato auctoris nomine. Contenta huius Syſtematis indicantur in der Sammſ. von theolog. Sachen, 1731 p. 151. Recenſetur etiam hoc Syſtema in part 6. des Alten und Neuen aus dem Reiche GOttes (per Moſerum). Pars 2. huius ſyſtematis, quae prodiit 1734 in 8. pl. 14 confecta eſt a M. Ioh. Valent. *Zehnero*, Diacono Suhlenſi, qui ex Nitſchii, D. Marpergeri, D. Rambachii & aliorum ſcriptis uaria, huc pertinentia, ad methodum partis 1. collegit. D. Rambachii praef. agit de differentia internae & externae excuſationis 1735 pars 1. & 1736 pars 2 denuo prodiit

prodiit auctior. Auctores der Samml. von theol. Sachen 1735 p. 622. optant, ut nemo hoc ſyſtemate nec ad excuſanda, nec ad contemnenda peccata abutatur.

(2027.) Entwurff (unmaßgebig kurtzer) des belorberten Tauben-Ordens 1692 pl. 2. Auctor eſt C. F. PAULINI, *medicus quondam Iſenacenſis.*

(2028.) Entwurff der Lehre von der Beſchaffenheit der göttlichen Rathſchlüſſe, qui tractatus principiis reformatorum accommodatus eſt & Francof. ad Oderam 1714 in 8. prodiit pl. 7. Auctores eſſe dicuntur cel. IABLONSKY & STRIMESIUS.

(2029.) Entwurff (*a*) (näherer) von der Vereinigung der proteſtirenden Kirchen (*b*), Regenſp. 1720

Zzz 4

(*a*) Contra hanc delineationem, nähern Entwurff, & eius uerſionem quae prodiit ſub tit. Alloquii Irenici, item contra (Klemmii) nöthige Glaubens-Einigkeit, de quibus omnibus uid. ſub uoce Entwurff, Alloquium & Glaubens-Einigkeit in hac bibliotheca mea, edidit Theologus quidam, de eccleſia euangelica bene meritus in Saxonia electorali, (forſitan magnif. D. Loeſcherus) kurtze und wohlgegründete Unterſuchung dreyer ohnlängſt zum Vorſchein gekommener Schrifften, die Vereinigung der beyden Proteſtantiſchen Kirchen betreffend, Franckf. und Leipz. 1721 in 4. pl. 9. quod examen recenſet. & laud. in der Samml. von theol. Sachen 1721 p. 1048-1057.

(*b*) Contra eandem delineationem (Entwurff) prodiit Theologiſches Bedencken über den nähern Entwurff von der Vereinigung der Proteſtirenden Kirche, Jena 1722 in 4. drey und einen halben Bogen. Quod ſcriptum a collegio theologico Ienenſi iuſſu ducali exaratum eſt; potiora ex illo momenta adducunt auctores der fortgeſetzten Sammlung 1722 pag. 1065. ſeq. & uaria in iſto notant, optantes quoque, ut multa melius & accuratius in eo expreſſa eſſent.

1720 in 4. pl. 5. hoc ſcriptum tribuitur Theologo cuidam Tubingenſi, i. e. forſitan D. Pfaffio, uel Prof. Klemmio, uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1720 pag. 33?. ubi ſimul uerboſe contra auctoris falſas & erroneas hypotheſes diſputant, add. ſupra etiam ſub anon. lat. tit. Alloquium irenicum n. 1296.

(2030.) Entwurff (kurtzer) der geiſtlichen und weltlichen Ritter-Orden, Leipzig 1697. in 8. apud Thomas Fritſch. Auctor eſt *Chriſtianus* GRYPHIVS, *Rector quondam Gymnaſii Vratislauienſis*, cuius nomen ſubſequentibus editionibus e. g. Vratislauienſi, 1709 editae & auctiori, praemiſſum eſt.

(2031.) Entwurff einer Geſellſchafft zu Verfertigung der teutſchen Kirchen-Geſchichte (*a*) 1704 in 4. pl. 1. Auctor eſt *Gottfr.* RÜHLMANN. uid. (magnifici Loeſcheri) theologiſche annales 1704 n. 162. p. 188.

(2032.) Erinnerungen (wohlgemeinte) an Herrn Melchior Schaeffern, betreffend das ſo genannte Herrnhutiſche Zeugniß der Wahrheit, in 8. 1730 pl. ?. durch einen Gar Bekannten Schleſier. Auctor eſt *Ge. Bernh.* SCHVLTES, *(b) Senator Goerlitzenſis*, contra quem *Schaefferus* uarias calumnias in

(*a*) Scopus, quem ſibi auctor in conficienda hac hiſtoria eccleſiaſtica praefixit, uerboſe exponitur in den Unſchuldigen Nachrichten 1704 pag. 626. & quaedam contra auctorem monentur.

(*b*) Qui Schaeffero uehementiam & ſtudium Indifferentiſmi religionum exprobrat. Idem Schaefferus ſocietatem mercatorum in gratiam Fanaticorum & Indifferentiſtarum erigere tentauit.

Digitized by Google

in dem Zeugniſſe effuderat. uid. die Samml. von theol. Sachen 1732 p. 124.

(2033.) M. G. W. H. Erinnerung (heylſame) (*a*), nach Anleitung Ebr. 13, 14. Nördlingen 1726 in 8. 1 Alphab. pl. 8. Auctor eſt ſine dubio M. *Georg Wilhelm* HINCKELDEY, *Paſtor quondam cel. Nordlingenſis*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1727 p. 233.

(2034.) Erklährung (kurtze und einfältige) des Catechiſmi Lutheri der Koblinischen Gemeine in Groß-Pohlen, Liſſa in 12 1719. & editio 2. ibid. 1730. pl. 11. Auctor eſt *Ioh. Chriſt.* ROST, *Paſtor Liſſenſis*, uid. die Samml. von theologiſchen Sachen 1731 p. 329. Quaeſtiones breues, ſed perſpicuae ſunt in ſex capita fidei, additis dictis Scripturae S. probantibus. In praefatione docet auctor, quam neceſſarius (*b*) etiam adultis ſit Catechiſmus.

(2035.) Erklährung (kurtze) der Lutheriſchen Lehre von der wahren Gegenwart des Leibes und Blutes Chriſti im heiligen Abendmahl, von Lamberto Gedicken zu Berlin vorgetragen, zur Prüfung gezogen, und in ihrer Falſchheit entdecket: wobey zugleich die Lehre von der Reformirten Kirche vom heiligen Abendmahl kürtzlich und deutlich angewieſen wird, herausgegeben von einem Reformirten Prediger in einer Hochf. Reſidentz in Anhalt,

 1724

(*a*) Auctor ſaluberrima monita ad uitam chriſtianam familiae praeſertim ſuae & omn bus ſimul aliis ſuppeditat, eximie laudans hoc ſcriptum auctores der Sammlung loco citato.

1724 in 4. pl. 9. Auctor eſſe dicitur *Laurentius Dauid* SCHLESNER, *Archi-Diaconus* zu *Deſſau, & Paſtor Toertenſis*, uid. die fortgeſetzte Sammlung von theologiſchen Sachen 1724 pag. 98. ubi uarii errores auctoris notantur.

(2036.) Erläuterung (kurtze), worinnen die wahre Religion kürtzlich beſtehe, und worauf man ſein Heyl und Seeligkeit bauen ſoll. Auctor eſt comes von SPORCK, *Bohemus*, uid. die fortgeſetzte Sammlung 1718 p. 992. & 1722 p. 418.

(2037.) Erläuterung und Vermehrung der Naſſauiſchen Catechiſmus-Fragen, Idſtein 1727. in 12 1 Alphab. pl. 18. Auctor nouae augmentationis, multo labore confectae, eſt D. *Iohann Chriſtian* LANGE, *Superintendens Generalis, concionator aulicus primarius, conſiliarius eccleſiaſticus & Conſiſtorii Naſſouico-Saarbrüccenſis, Naſſouio-Idſteinenſium Paſtor primarius, & Gymnaſii Scholarcha*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1728 pl. 901. Sed iam antea quoque nonnulla 1681. huic Catechiſmo addiderat M. *Ioh. Philipp.* EILWERT, *Superint. Idſteinenſ.* illumque 1714 a uitiis typographicis purgarat, uerſusque biblicos dictis Scripturae Sac. adiecerat anteceſſor Langii, Lic. *Ioh. Dan.* HERRENSCHMID, *Superint. Idſteinenſ. & poſtea D. & Prof. Theolog. Halenſ.* ut ipſe in praefat. monet, addidit tamen etiam den zweyten Catechiſmus-Anhang, d. i. Ein kurtzer Auszug vieler geiſtlichen Vortheile eines Evangeliſchen Chriſten. Prima appendix von der Ubung des wahren Chriſtenthums a M. EILWERTO confecta eſt. Nouae huic editioni anni 1727 adhaerent

haerent tres noui libri catechetici pro incipientibus 1) Vorbereitungs-Fragen um das wahre Chriſtenthum zu ſuchen. 2) Anleitungs-Fragen, das wahre Chriſtenthum zu finden. 3) Einleitungs-Fragen, um das Chriſtenthum zu haben, quorum libellorum contenta breuibus indicant auctores der Samml. von theolog. Sachen 1728 pag. 901. ſeq. Auctor horum libellorum additorum forſitan eſt D. LANGE. Quasdam locutiones minus accuratas notant auctores der Samml. l. c. p. 904. ſeq.

(2038.) Erläuterung (ſchriftmäſige) über die diſputirliche Frage: Ob die guten Wercke nöthig ſeyn zur Seeligkeit (*a*)? 1733 in 8 pl. 6. (*b*) Auctor eſt *Chriſti.* FENDE, Fanaticus, qui ſe in titulo uocauit einen Chriſtlichen Freund, uid. die Samml. von theol. Sachen 1734 p. 1124.

(2039.) Erörterung unterſchiedener wichtiger Religi-

(*a*) Qui hoc affirmat, & multa ſcandaloſa immiſcet, auctores etiam der theolog. Samml. conuiriis proſcindit. De teſtimoniis quorundam eius ſociorum contra hunc Fendium, qui diuinitatem & ſatisfactionem Chriſti impugnauerat, uid. infra ſub uoc. Zeugniſſe.

(*b*) Secunda editio huius ſcripti auctior prodiit 1734 ſine loco in 8. pl. 13. in qua auctor ſe uocat diſcipulum 83 annorum. Pag. 137. ſeq. acceſſit noua latina appendix, in qua auctor contendit, neminem in uocatione communi ſaluari poſſe. Chiliaſmum & alios errores Peterſenii defendit auctor p. 198. ſeq. eſt noua quoque appendix contra recenſionem anni 1733 der Samml. von theolog. Sachen. Sed conſiſtit tantum in confuſa aliorum uerborum repetitione & abuſu dictorum biblicorum.

Religions-Fragen (*a*) 1714. in 4. pl. 5. Auctor eſt D. KIESLING (*b*), *Superintendens Bornenſis*, uid. die Unſch. Nachr. 1714. p. 859.

(2040.) Erörterung (ausführliche) der Frage (*c*), ob, und wie zwiſchen Lutheranern und Reformirten Einigkeit zu erhalten ſey, 1703 in 8. Scriptum hoc D. MASIO, *Theologo Hafnienſi*, tribuitur, uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1703 pag. 782.

(2041.) Erörterung einiger der wichtigſten Fragen von dem Reiche Chriſti (*d*), Freyſtadt 1729

(*a*) Oſtendit auctor, ſummum magiſtratum obligatum eſſe, ſeruare pacta religionis, in fauorem papatus nihil eſſe mutandum. Inſeritur quoque Ioh. Hermanni ſcriptum de hac materia. In Adiaphoris non eſſe cedendum, cum non adſint ſolida argumenta aduerſariis cedendi. Magiſtratum in his nihil ſine conſenſu theologorum mutare debere. Theologos cogi non poſſe, ut pro lubitu magiſtratus alienae fidei doceant. Cantica Erhalt uns HErr bey deinem Wort ꝛc. Das alte Jahr vergangen iſt ꝛc. O HErre GOtt dein göttlich Wort ꝛc. iuſſu magiſtratus papiſtici non eſſe abroganda, ubi & ſcriptum Ioh. Schroederi & Norimbergenſis Miniſterii de hac materia inſeritur.

(*b*) Auctori occaſio ad hunc tractatum nata dicitur ex abrogatione canticorum praedictorum, quae Erfurti ex libris cantionum eiecta ſunt.

(*c*) Auctor probat, Reformatos feciſſe controuerſiarum initium & Lutheranos ad controuerſias incitaſſe. 2) diſſenſum inter nos & Reformatos eſſe fundamentalem, optimum unionis medium eſſe, ſi Reformati errores ſuos de praedeſtinatione & ſacra coena miſſos facerent, ad quod multis ualidis argumentis fideliter admonentur.

(*d*) Auctor craſſum Chiliaſmum per quaeſtiones & reſponſiones propugnat, & contra Auguſt. Confeſſionem docet, tantum pios in terra regnaturos pag. 15. expectat etiam ul-

1729 in 8. pl. 5. Auctor eſt KLEIN NICOLAI, uid. die Samml. von theologiſchen Sachen 1731 pag. 957.

(2042.) Erörterung, ob der Pietiſten Gifft ſchädlich, oder nützlich ſey (*a*), 1704 in 12. 13 pl. ſine loco. Sed locus impreſſionis Nürnberg, & auctor J. A. Rabe eſſe uidetur. Auctor ſe in titulo uocat Einen, der ſo viel göttlichen Mithridat eingenommen, daß ihm kein Gifft falſcher Lehre mehr ſchaden kan.

(2043.) Erwegung (chriſtliche) der Hiſtorie der erſten Religions-Motuum zwiſchen den Evangeliſch-Lutheriſchen und Reformirten (*b*), 1705 2 Alph. pl. 8. Auctor eſt *Ioh. Chriſtoph.* BECMANN, *Theologus Reformatus*, qui etiam contra magnifici D. Loeſcheri, Dresdenſis, allerunterthänigſte Addreſſe edidit eine Exceptions-Schrifft: De contentis der chriſtlichen Erwegung, uid. die Unſch. Nachr. 1705 p. 285.

Erwe-

timum Anti-Chriſtum p. 13. de aeternitate poenae damnatorum uaria periculoſa profert. Addidit huic ſcripto anonymi tractationem *de origine mali*, quae ſubtilem Boehmiſmum continet.

(*a*) Pag. 252. defendit liberationem diabolorum & damnatorum. Leade perperam uirum eſſe cenſet pag. 202. cum ſit femina p. 229. reiicit diſtinctionem inter conuerſionem, iuſtificationem & ſanctificationem & putat, omnia uno actu fieri. Plura, minus in hoc ſcripto probanda, notant auctores der Unſch. Nachr. 1710 p. 522-525.

(*b*) Auctoris ſtilus in hoc ſcripto non tam uehemens eſt, quam in aliis ſcriptis, e. gr. in der Exceptions-Schrifft, de qua uid. paulo poſt.

Erwegung des ewigen Euangelii Herrn Johann Wincklern vorgeſtellet, uid. infra ſub titulo: Geheimniß der Wiederbringung.

(2044.) Erweiſung (gründliche) was D. Luther vor Mühe und Arbeit gehabt, Franckf. 1724 in 4. 1 Alph. pl. 8. Eſt concio iubilaea & relatio M. DITZINGERI, *Senioris Eslingenſis*, & nouus titulus praefixus eſt, uid. die Samml. von theol. Sachen 1725 p. 170.

(2045.) Erweiſung (augenſcheinliche) (*a*), daß Gottfried Arnold (*b*) Theodoti Fragmentum de Valen-

(*a*) Hunc tractatum in lucem produxit D. E. V. i. e. D. *Elias* VEIEL, *Vlmae* 1701 in 4. uid. Fabricii *Hiſtoriam bibliothecae ſuae* part. 2. p. 472. conf. infra uocem Vorſtellung.

(*b*) D. Veielius etiam monet, Arnoldum in ſeiner Kirchen-Hiſtorie multos noſtrorum theologorum inculpatorum traducere, illiſque immerito ignominiam adſpergere, e. gr. *Brentio*, *Chemnitio* & aliis, & ex patribus Auguſtino, Irenaeo, Athanaſio, adeo ut Papiſtae hanc hiſtoriam, tanquam arma contra nos adhiberent, & etiam nonnulli per illam ad apoſtaſiam commoti fuerint. E contrario autem Simonem Magum, Gnoſticos, Valentinianos, Manichaeos, Arianos defendi ab Arnoldo, quod iam D. *Zentgraf* & D. *Ittig* obſeruarunt. Quia igitur *Veielius* publicato de hac hiſtoria Arnoldiana ſuo iudicio in paraeneſi pietiſtica ad B. D. D. Alberti, in der Arnoldiſchen Declaration, & alibi impugnatus erat, ideo in hoc ſcripto ſe defendit, & etiam queritur, Arnoldum & eius aſſeclas uniuerſalem quandam reformationem eccleſiae noſtrae optare, quo uoto Papiſtis arma traderent; tentare etiam illos, cultum diuinum & miniſterium eccleſiaſticum prorſus abrogare, ideo optat, ut aliquis Arnoldum ex *Scriuerii*, *Arndii* & *Speneri* ſcriptis refutet. Auctores der Unſchuld. Nachr. 1701 pag. 58. *Veielium* propter pietatem laudant, & eius iudicio calculum addunt.

Valentinianis (quod Fragmentum graecum fideliter in linguam uernaculam ſe transtuliſſe ait Arnoldus part. 4. der Kirchen- und Ketzer-Hiſtorie n. 1. p. 41.) weder verſtanden, noch getreulich überſetzet habe (*c*), ſamt dienſtfreundlicher Bitte durch G. W. E. M. i. e. *Georg.* WACHTERVM, *Eccleſiaſten Memmingenſem*, qui nouam eamque accuratiorem uerſionem ſubſtituit.

(2046.) Erweiß (Summariſcher), daß Herrn Joachim Langens Schrifft (nöthiger Unterricht) von unmittelbaren Offenbahrungen (*a*) unzulänglich, partheyiſch, gefährlich ſey (*b*), 1715 (Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 684. perperam habet 1615) in 4. Auctor eſt M. GROSSE *Hamburgenſis*.

(2047.)

(*c*) Cuiusmodi ſpecimina quaedam l. c. allegant auctores der Unſch. Nachr. & praeter hos naeuos Arnoldum etiam ualde ſtudio partium laborare iudicant. *Fragmentum Theodoti* antea non conuerſum erat, & plerumque Clementi Alexandrino additum fuit graece, ſed non latine, uel germanice.

(*a*) Quod ſcriptum prodiit 1715, & auctor a *Groſſio* imperfectionis, & ſtudii partium & ſummae perniciei arguitur. Sed uindicauit poſtea ſcriptum ſuum *Langius* in praefatione, I. Reinbeckii concioni praemiſſa von Prüfung der Geiſter 1715 Halae excuſae.

(*b*) Cum hoc ſcripto conferenda ſunt anonymi unterſchiedliche Zeugniſſe von der Inſpirations-Sache 1715 in 4. & anonymi Hiſtoriſche Umſtände zu Prüfung des Geiſtes der Inſpirirten 1715. Nam haec duo ſcripta una cum (*Groſſi*) ſcripto ſunt apologetica pro defendenda cauſſa inſpiratorum, ſiue Neo-Prophetarum, qui An. Chr. 1685 in Gallia exorti, poſtea Britanniam, Belgium & Germaniam peruagati ſunt. In omnibus autem his tribus ſcriptis theologi Halenſes, & praeſertim Ioach. Langius, acerbe exagitantur.

(2047.) Erzehlung (wahrhafftige und gründliche) eines vornehmen Theologi (*a*) alles deſſen, was zwiſchen denen heut zu Tage ſo genannten Pietiſten geſchehen und vorgegangen, Lichtenberg bey Gottlieb Wahrheit 1710 in 8. pl. 10. Auctor huius ſcripti eſſe putatur b. D. BVDDEVS, quod etiam ex pag 84. & 91. apparere uidetur, inuito tamen & improbante iſto haec dictata publicata dicuntur (*b*).

(2048.) Erzehlung, wie der Religions-Streit Victorini in Thüringen geſchlichtet, 1563. in 4. Auctor eſt *Matthias* FLACIVS, *Victorini Strigelii aduerſarius*, uid. Reimanni *catal. biblioth. theol.* pag. 155.

(2049.) Esdrae drittes und viertes Buch. Auctor

(*a*) Pag. 6. multi exceſſus contra orthodoxiam improbantur, Dippelii dogmata prorſus reiiciuntur, Roſenbachius in carnali arrogantia uixiſſe dicitur. D. Spener in omnibus excuſatur, & affirmatur, omnes noſtros theologos huc usque cum Spenero eandem de Theologia impiorum ſententiam habuiſſe. uid. die Unſchuld. Nachr. 1710 pag. 192, quorum auctores improbant, quod auctor huius ſcripti Erico Friedliebio, Prof. Iuris extraordinario, qui ſcripſit de Indifferentiſmo religionum, patrocinari uideatur, & quod non maiori cum feruore pro ueritate doctrinae pugnet, eius etiam relationes non ubique cum Actis publicis conuenire dicuntur. Theologi Halenſes in omnibus excuſantur, quia omnibus erroribus ſeſe ſerio oppoſuiſſent. Multi errores typographici in hoc ſcripto occurrunt.

(*b*) Conf. Sideralti, (i.e. Hocheiſenii) Schreiben an einen wohlverdienten Theologum der evangeliſchen Kirche in Dantzig wegen eines ungenannten Theologi Hiſtoriſchen Erzehlung : : : vorgegangen, ob dieſe Erzehlung der Wahrheit gemäß, und ohne alle Partheylichkeit geſchrieben worden 1711 in 8.

Google

Auctor germanicae horum duorum librorum uerſionis eſt *Dan.* CRAMERVS, uid. Fabricii *bibliothecam graec.* lib. 3. cap. 29. §. 8. p. 747.

(2050.) Eſop (der teutſche), welcher an der groſen Straſe nach dem Reiche der Todten den Ausgang aus dieſem Leben beſchauet, und den Lebendigen in Sinnbild und Fabeln vorſtellet, Franckf. am Mayn 1733 in 8. Verus auctor eſſe dicitur *Balthaſar Chriſtoph* SINOLD, dictus *a Schütz (a)*, uid. Leisnerum in den Niederſächſ. Nachrichten 1733 p. 608.

(2051.) Etwas von der heimlichen Weißheit, Erſte Mittheilung, Leipzig 1733 in 8. p. 6. Auctor eſt HAYNE, *Paſtor Franckenbergenſis (b)*, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1735. p. 324.

(2052.) Evangeliſche Vorſtellung der Rechtfertigung eines armen Sünders vor GOtt, Amſterdam 1705, & antea 700. editum eſt hoc ſcriptum, alio tamen ſub nomine. Auctor eſt KNORRIVS, *D. Theol. & Superintendens quondam Oſterodanus.*

(2053.) Eugenii groſe und erſtaunenswürdige Thaten des unvergleichlichen Helden-müthigen Prinzens biß zu Ende des Jahrs 1717 entwerffen, nebſt deſſen aus 35 Zweigen beſtehenden unvergleich-

(*a*) Quem non obſcure indicat elegans ſcripturae genus terſusque libri ſtilus, Schütziano non diſſimilis. Hic Schützius uariis etiam ſcriptis, ſub ficto *Faramondi* nomine editis, inclaruit, de quibus uid. in *Bibliotheca Pſeudon* uoc. *Faramond.*

(*b*) Qui fratribus & ſororibus ſuis has pias meditationes dedicauit & concionem de pulcra iuuentute Ieſu addidit.

Opus ipſum non impreſſum uidetur Amſtelodami, uid. die Sammlung von theologiſchen Sachen 1727 pag. 720.

(2022.) Einleitung zur Hiſtorie des Churfürſtenthums Sachſen in 8. Franckf. 1714. Auctor a multis habetur *Chriſtian.* STIEFFIVS, *Gymnaſ. Eliſabeth. Vratislau. Rector.*

(2023.) Einleitung zur Kirchen-Hiſtorie des N. Teſtaments, Jena 1733 in 12. 2 Alph. pl. 8. M. Joh. Georg zur Linden, hoc tempore Paſtor Luneburgenſis, quaeſtiones Hiſtor. Eccleſ. quae M. Heinſius methodo Hubneriana incepit & M. Stock-

---

miraculoſum & prophetam fuiſſe cenſet. Philoſophiam Carteſianam multa mala introduxiſſe putat. Boehmii ſcripta in quatuor partes diſtribuit, & ex illis quaeſtiones & reſponſiones formauit. Pars 1. de Poenitentia, precibus, fide, noua generatione, unico medio ad ſolidam cognitionem magni myſterii. Pars 2. quomodo myſterium reſerari queat, & quomodo Deus in natura ſe manifeſtauerit. Pars 3. eſt continuatio partis 2. & ſpeciatim agitur de manifeſtatione Dei in homine, de propagatione animae &c. Pars 4. de Dei reuelatione in Chriſto Ieſu, Boehmii teſtimonio de ruina Babelis, ſtatu animarum poſt mortem. In appendice pertractantur Philoſophica, Aſtrologica, Magica &c. p. 94. falſa tradit, dicens Superintendentem Zellerum poſt concionem contra Boehmium habitam & calumnias repente ab ira Dei punitum & usque ad mortem ſuam doloribus infernalibus excruciatum eſſe, ſed talia iudicia temeraria ſunt p. 39. agit de uita, ſcriptis & morte Boehmii p. 131. horrendam temeritatem eſſe, ſummum myſterium trinitatis ad ſcandalum Iudaeorum & Ethnicorum nimis urgere. Vocem perſonam a comoediis deſumtam eſſe, & indecedenter de Deo uſurpari. Poſt apoſtolorum tempora neminem Boehmio in donis miraculoſis fuiſſe aequalem. Add. tit. JEſus Immanuels ꝛc. und Abbildung des verborgenen Menſchen.

Stockmann finiuit, ex omnibus 9 partibus in generale compendium redegit.

(2024.) Einſiedler von Carmel, Franckf. am Mayn 1731 in 8. 1 Alph. cum praefat. D. *Ioh. Chriſtian* LANGENS. Auctor eſt *Ioh. Georg.* HAGELGANS, *Archiuarius Naſſouico - Sarae-Pontanus*, (Saarbrucken) Idſteinienſis. uid. part. 61. der auserleſenen Theolog. Bibliothec (Coleri) p. 79. Continet hic liber meditationes in paſſionem Saluatoris noſtri & Euangelia.

(2025.) Enchiridion geiſtlicher Geſänge, Arnſtadt 1720 in 8. pl. 1. Auctor eſt cel. Superintend. Arnſtadienſis OLEARIVS, qui in hac plagula ſummam libri rariſſimi canticorum, Witteb. 1528 impreſſi, ſuppeditat, cui libro multa cantica inſerta ſunt, quae in aliis editionibus omittuntur, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1720 pag. 97.

(2026.) Entdeckung (redliche und deutliche) von der theologiſchen Facultät zu Roſtock, derer offenkündigen Unwahrheiten, welche M. Ludwig Gerhard in ſeinem Syſtemate ἀποκαταστάσεως von §. 42-47. wieder dieſelbe auszuſprengen kein Bedencken genommen, Roſtock 1728 in 4. pl. 14. In Facultate theol. eo tempore erant D. WEIDENER, D. Hermann Chriſtoph ENGELKE, Prof. Theol. ordin. & Paſtor ad aedes S. Iohannis (qui & eo tempore Decanus nomine Facultatis hoc ſcriptum exarauit, uid. Goettens ietztlebendes gel. Europa, part. 1. p. 243. ubi & de uita & ceteris *Engelkenii* ſcriptis agit) & D. AEPINVS, qui ſinguli peculiaribus tractationibus contra Gerhardi

hardi imputationes ſe defendunt, uid. plura in der Sammſ. von theol. Sachen 1730 p. 254.

(2027.) Entſchuldigungs-Syſtema (compendieuſes), Leipzig und Görlitz 1731 1 Alph. pl. 8. in 8 genuinus auctor huius ſcripti eſt *Eduard* DERING, qui primum anglice ſcripſit, uid. M. Gottfr. Balthaſ. Scharffs Noten zu Michael Hermanns kurtzen Inhalt der heilſamen Lehre vom wahren Chriſtenthum. Sed M. C. Gottfr. Marchen, Paſtor zu Hennersdorff in Luſatia ſuperiori, (qui ſe non quidem in titulo, attamen in dedicatione nominauit) hoc opus tanquam autor ſibi arrogare uidetur, cum tamen omnia fere uerba retinuerit, & pauca tantum addiderit, ideo auctores der Sammſ. von theol. Sachen 1733 p. 176. *Marchium* plagii accuſant, qui ſua ex *Deringii*, Paſtoris Cantuarienſis vor GOttes Gerichte nichts geltenden Entſchuldigung der Sünden, & quidem ex uerſione germanica per H. L. *Paſtorem Detmoldenſem*, 1691 in 12. Francof. publicata, deſumſerit, nunquam indicato auctoris nomine. Contenta huius Syſtematis indicantur in der Sammſ. von theolog. Sachen 1731 p. 151. Recenſetur etiam hoc Syſtema in part 6. des Alten und Neuen aus dem Reiche GOttes (per Moſerum). Pars 2. huius ſyſtematis, quae prodiit 1734 in 8. pl. 14 confecta eſt a M. Ioh. Valent. *Zehnero*, Diacono Suhlenſi, qui ex Nitſchii, D. Marpergeri, D. Rambachii & aliorum ſcriptis uaria, huc pertinentia, ad methodum partis I. collegit. D. Rambachii praef. agit de differentia internae & externae excuſationis 1735 pars 1. & 1736 pars 2 denuo prodiit

prodiit auctior. Auctores der Samml. von theol. Sachen 1735 p. 622. optant, ut nemo hoc ſyſtemate nec ad excuſanda, nec ad contemnenda peccata abutatur.

(2027.) Entwurff (unmaßgebig kurtzer) des belorberten Tauben-Ordens 1692 pl. 2. Auctor eſt C. F. PAVLINI, *medicus quondam Iſenacenſis.*

(2028.) Entwurff der Lehre von der Beſchaffenheit der göttlichen Rathſchlüſſe, qui tractatus principiis reformatorum accommodatus eſt & Francof. ad Oderam 1714 in 8. prodiit pl. 7. Auctores eſſe dicuntur cel. IABLONSKY & STRIMESIVS.

(2029.) Entwurff (*a*) (näherer) von der Vereinigung der proteſtirenden Kirchen (*b*), Regenſp.

(*a*) Contra hanc delineationem, nähern Entwurff, & eius uerſionem quae prodiit ſub tit. Alloquii Irenici, item contra (Klemmii) nöthige Glaubens-Einigkeit, de quibus omnibus uid. ſub uoce Entwurff, Alloquium & Glaubens-Einigkeit in hac bibliotheca mea, edidit Theologus quidam, de eccleſia euangelica bene meritus in Saxonia electorali, (forſitan magnif. D. Loeſcherus) kurtze und wohlgegründete Unterſuchung dreyer ohnlängſt zum Vorſchein gekommener Schrifften, die Vereinigung der beyden Proteſtantiſchen Kirchen betreffend, Franckf. und Leipz. 1721 in 4. pl. 9. quod examen recenſet. & laud. in der Samml. von theol. Sachen 1721 p. 1048-1057.

(*b*) Contra eandem delineationem (Entwurff) prodiit Theologiſches Bedencken über den nähern Entwurff von der Vereinigung der Proteſtirenden Kirche, Jena 1722 in 4. drey und einen halben Bogen. Quod ſcriptum a collegio theologico Ienenſi iuſſu ducali exaratum eſt; potiora ex illo momenta adducunt auctores der fortgeſetzten Sammlung 1722 pag. 1065. ſeq. & uaria in iſto notant, optantes quoque, ut multa melius & accuratius in eo expreſſa eſſent.

1720 in 4. pl. 5. hoc ſcriptum tribuitur Theologo cuidam Tubingenſi, i. e. forſitan D. Pfaffio, uel Prof. Klemmio, uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1720 pag. 335. ubi ſimul uerboſe contra auctoris falſas & erroneas hypotheſes diſputant, add. ſupra etiam ſub anon. lat. tit. Alloquium irenicum n. 1296.

(2030.) Entwurff (kurtzer) der geiſtlichen und weltlichen Ritter-Orden, Leipzig 1697. in 8. apud Thomas Fritſch. Auctor eſt *Chriſtianus* GRYPHIUS, *Rector quondam Gymnaſii Vratislauienſis*, cuius nomen ſubſequentibus editionibus e. g. Vratislauienſi, 1709 editae & auctiori, praemiſſum eſt.

(2031.) Entwurff einer Geſellſchafft zu Verfertigung der teutſchen Kirchen-Geſchichte (*a*) 1704 in 4. pl. 1. Auctor eſt *Gottfr.* RÜHLMANN. uid. (magnifici Loeſcheri) theologiſche annales 1704 n. 102. p. 188.

(2032.) Erinnerungen (wohlgemeinte) an Herrn Melchior Schaeffern, betreffend das ſo genannte Herrnhutiſche Zeugniß der Wahrheit, in 8. 1730 pl. 5. durch einen Gar Bekannten Schleſier. Auctor eſt *Ge.Bernh.* SCHVLTES, *(b) Senator Goerlitzenſis*, contra quem *Schaefferus* uarias calumnias in

(*a*) Scopus, quem ſibi auctor in conficienda hac hiſtoria eccleſiaſtica praefixit, uerboſe exponitur in den Unſchuldigen Nachrichten 1704 pag. 626. & quaedam contra auctorem monentur.

(*b*) Qui Schaeffero uehementiam & ſtudium Indifferentiſmi religionum exprobrat. Idem Schaefferus ſocietatem mercatorum in gratiam Fanaticorum & Indifferentiſtarum erigere tentauit.

in dem Zeugniſſe effuderat. uid. die Samml. von theol. Sachen 1732 p. 124.

(2033.) M. G. W. H. Erinnerung (heylſame) (*a*), nach Anleitung Ebr. 13, 14. Nördlingen 1726 in 8. 1 Alphab. pl. 8. Auctor eſt ſine dubio M. *Georg Wilhelm* HINCKELDEY, *Paſtor quondam cel. Nordlingenſis*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1727 p. 233.

(2034.) Erklährung (kurtze und einfältige) des Catechiſmi Lutheri der Koblíniſchen Gemeine in Groß-Pohlen, Liſſa in 12 1719. & editio 2. ibid. 1730. pl. 11. Auctor eſt *Iob. Chriſt.* ROST, *Paſtor Liſſenſis*, uid. die Samml. von theologiſchen Sachen 1731 p. 329. Quaeſtiones breues, ſed perſpicuae ſunt in ſex capita fidei, additis dictis Scripturae S. probantibus. In praefatione docet auctor, quam neceſſarius (*b*) etiam adultis ſit Catechiſmus.

(2035.) Erklährung (kurtze) der Lutheriſchen Lehre von der wahren Gegenwart des Leibes und Blutes Chriſti im heiligen Abendmahl, von Lamberto Gedicken zu Berlin vorgetragen, zur Prüfung gezogen, und in ihrer Falſchheit entdecket: wobey zugleich die Lehre von der Reformirten Kirche vom heiligen Abendmahl kürtzlich und deutlich angewieſen wird, herausgegeben von einem Reformirten Prediger in einer Hochf. Reſidenz in Anhalt,

 1724

(*a*) Auctor ſaluberrima monita ad uitam chriſtianam familiae praeſertim ſuae & omn bus ſimul aliis ſuppeditat, eximie laudans hoc ſcriptum auctores der Sammlung loco citato.

haerent tres noui libri catechetici pro incipientibus 1) Vorbereitungs-Fragen um das wahre Chriſtenthum zu ſuchen. 2) Anleitungs-Fragen, das wahre Chriſtenthum zu finden. 3) Einleitungs-Fragen, um das Chriſtenthum zu haben, quorum libellorum contenta breuibus indicant auctores der Samml. von theolog. Sachen 1728 pag. 901. ſeq. Auctor horum libellorum additorum forſitan eſt D. LANGE. Quasdam locutiones minus accuratas notant auctores der Samml. l. c. p. 904. ſeq.

(2038.) Erläuterung (ſchrifftmäſige) über die diſputirliche Frage: Ob die guten Wercke nöthig ſeyn zur Seeligkeit (*a*)? 1733 in 8. pl. 6. (*b*) Auctor eſt *Chriſti.* FENDE, Fanaticus, qui ſe in titulo uocauit einen Chriſtlichen Freund, uid. die Samml. von theol. Sachen 1734 p. 1124.

(2039.) Erörterung unterſchiedener wichtiger Religi-

(*a*) Qui hoc affirmat, & multa ſcandaloſa immiſcet, auctores etiam der theolog. Samml. conuitiis proſcindit. De teſtimoniis quorundam eius ſociorum contra hunc Fendium, qui diuinitatem & ſatisfactionem Chriſti impugnauerat, uid. infra ſub uoc. Zeugniſſe.

(*b*) Secunda editio huius ſcripti auctior prodiit 1734 ſine loco in 8. pl. 13. in qua auctor ſe nocat diſcipulum 83 annorum. Pag. 137. ſeq. acceſſit noua latina appendix, in qua auctor contendit, neminem in uocatione communi ſaluari poſſe. Chiliaſmum & alios errores Peterſenii defendit auctor p. 198. ſeq. eſt noua quoque appendix contra recenſionem anni 1733 der Samml. von theolog. Sachen. Sed conſiſtit tantum in confuſa aliorum uerborum repetitione & abuſu dictorum biblicorum.

Religions-Fragen *(a)* 1714. in 4. pl. 5. Auctor eſt D. KIESLING *(b)*, *Superintendens Bornenſis*, uid. die Unſch. Nachr. 1714. p. 859.

(2040.) Erörterung (ausführliche) der Frage *(c)*, ob, und wie zwiſchen Lutheranern und Reformirten Einigkeit zu erhalten ſey, 1703 in 8. Scriptum hoc D. MASIO, *Theologo Hafnienſi*, tribuitur, uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1703 pag. 782.

(2041.) Erörterung einiger der wichtigſten Fragen von dem Reiche Chriſti *(d)*, Freyſtadt 1729

(a) Oſtendit auctor, ſummum magiſtratum obligatum eſſe, ſeruare pacta religionis, in fauorem papatus nihil eſſe mutandum. Inſeritur quoque Ioh. Hermanni ſcriptum de hac materia. In Adiaphoris non eſſe cedendum, cum non adſint ſolida argumenta aduerſariis cedendi. Magiſtratum in his nihil ſine conſenſu theologorum mutare debere. Theologos cogi non poſſe, ut pro lubitu magiſtratus alienae fidei doceant. Cantica Erhalt uns HErr bey deinem Wort ꝛc. Das alte Jahr vergangen iſt ꝛc. O HErre GOtt dein göttlich Wort ꝛc. iuſſu magiſtratus papiſtici non eſſe abroganda, ubi & ſcriptum Ioh. Schroederi & Norimbergenſis Miniſterii de hac materia inſeritur.

(b) Auctori occaſio ad hunc tractatum nata dicitur ex abrogatione canticorum praedictorum, quae Erfurti ex libris cantionum eiecta ſunt.

(c) Auctor probat, Reformatos feciſſe controuerſiarum initium & Lutheranos ad controuerſias incitaſſe. 2) diſſenſum inter nos & Reformatos eſſe fundamentalem, optimum unionis medium eſſe, ſi Reformati errores ſuos de praedeſtinatione & ſacra coena miſſos facerent, ad quod multis ualidis argumentis fideliter admonentur.

(d) Auctor craſſum Chiliaſmum per quaeſtiones & reſponſiones propugnat, & contra Auguſt. Confeſſionem docet, tantum pios in terra regnaturos pag. 15. expectat etiam ul-

1729 in 8. pl. 5. Auctor eſt KLEIN NICOLAI, uid. die Samml. von theologiſchen Sachen 1731 pag. 957.

(2042.) Erörterung, ob der Pietiſten Gifft ſchädlich, oder nützlich ſey (*a*), 1704 in 12. 13 pl. ſine loco. Sed locus impreſſionis Nürnberg, & auctor J. A. Rabe eſſe uidetur. Auctor ſe in titulo uocat Einen, der ſo viel göttlichen Mithridat eingenommen, daß ihm kein Gifft falſcher Lehre mehr ſchaden kan.

(2043.) Erwegung (chriſtliche) der Hiſtorie der erſten Religions-Motuum zwiſchen den Evangeliſch-Lutheriſchen und Reformirten (*b*), 1705 1 Alph. pl. 8. Auctor eſt *Ioh. Chriſtoph.* BECMANN, *Theologus Reformatus*, qui etiam contra magnifici D. Loeſcheri, Dresdenſis, allerunterthänigſte Addreſſe edidit eine Exceptions-Schrifft: De contentis der chriſtlichen Erwegung, uid. die Unſch. Nachr. 1705 p. 285.

Erwe-

timum Anti-Chriſtum p. 13. de aeternitate poenae damnatorum uaria perículoſa profert. Addidit huic ſcripto anonymi tractationem *de origine mali*, quae ſubtilem Boehmiſmum continet.

(*a*) Pag. 252. defendit liberationem diabolorum & damnatorum. Leade perperam uirum eſſe cenſet pag. 202. cum ſit femina p. 229. reiicit diſtinctionem inter conuerſionem, iuſtificationem & ſanctificationem & putat, omnia uno actu fieri. Plura, minus in hoc ſcripto probanda, notant auctores der Unſch. Nachr. 1710 p. 522-525.

(*b*) Auctoris ſtilus in hoc ſcripto non tam uehemens eſt, quam in aliis ſcriptis, e. gr. in der Exceptions-Schrifft, de qua uid. paulo poſt.

Erwegung des ewigen Euangelii Herrn Johann Wincklern vorgeſtellet, uid. infra ſub titulo: Geheimniß der Wiederbringung.

(2044.) Erweiſung (gründliche) was D. Luther vor Mühe und Arbeit gehabt, Franckf. 1724 in 4. 1 Alph. pl. 8. Eſt concio iubilaea & relatio M. DITZINGERI, *Senioris Eslingenſis*, & nouus titulus praefixus eſt, uid. die Samml. von theol. Sachen 1725 p. 170.

(2045.) Erweiſung (augenſcheinliche) (*a*), daß Gottfried Arnold (*b*) Theodoti Fragmentum de Valen-

(*a*) Hunc tractatum in lucem produxit D. E. V. i. e. D. *Elias* VEIEL, *Vlmae* 1701 in 4. uid. Fabricii *Hiſtoriam bibliothecae ſuae* part. 2. p. 472. conf. infra uocem Vorſtellung.

(*b*) D. Veielius etiam monet, Arnoldum in ſeiner Kirchen-Hiſtorie multos noſtrorum theologorum inculpatorum traducere, illisque immerito ignominiam adſpergere, e. gr. *Brentio*, *Chemnitio* & aliis, & ex patribus Auguſtino, Irenaeo, Athanaſio, adeo ut Papiſtae hanc hiſtoriam, tanquam arma contra nos adhiberent, & etiam nonnulli per illam ad apoſtaſiam commoti fuerint. E contrario autem Simonem Magum, Gnoſticos, Valentinianos, Manichaeos, Arianos defendi ab Arnoldo, quod iam D. *Zentgraf* & D. *Ittig* obſeruarunt. Quia igitur *Veielius* publicato de hac hiſtoria Arnoldiana ſuo iudicio in paraeneſi pietiſtica ad B. D. D. Alberti, in der Arnoldiſchen Declaration, & alibi impugnatus erat, ideo in hoc ſcripto ſe defendit, & etiam queritur, Arnoldum & eius aſſeclas uniuerſalem quandam reformationem eccleſiae noſtrae optare, quo uoto Papiſtis arma traderent; tentare etiam illos, cultum diuinum & miniſterium eccleſiaſticum prorſus abrogare, ideo optat, ut aliquis Arnoldum ex *Scriuerii*, *Arndii* & *Speneri* ſcriptis refutet. Auctores der Unſchuld. Nachr. 1701 pag. 58. *Veielium* propter pietatem laudant, & eius iudicio calculum addunt.

Valentinianis (quod Fragmentum graecum fideliter in linguam uernaculam ſe transtuliſſe ait Arnoldus part. 4. der Kirchen- und Ketzer-Hiſtorie n. 1. p. 41.) weder verſtanden, noch getreulich überſetzet habe (*c*), ſamt dienſtfreundlicher Bitte durch G. W. E. M. i. e. *Georg.* WACHTERVM, *Eccleſiaſten Memmingenſem*, qui nouam eamque accuratiorem uerſionem ſubſtituit.

(2046.) Erweiß (Summariſcher), daß Herrn Joachim Langens Schrifft (nöthiger Unterricht) von unmittelbaren Offenbahrungen (*a*) unzulänglich, partheyiſch, gefährlich ſey (*b*), 1715 (Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 684. perperam habet 1615) in 4. Auctor eſt M. GROSSE *Hamburgenſis.*

(2047.)

(*c*) Cuiusmodi ſpecimina quaedam l. c. allegant auctores der Unſch. Nachr. & praeter hos naeuos Arnoldum etiam ualde ſtudio partium laborare iudicant. *Fragmentum Theodoti* antea non conuerſum erat, & plerumque Clementi Alexandrino additum fuit graece, ſed non latine, uel germanice.

(*a*) Quod ſcriptum prodiit 1715, & auctor a *Groſſio* imperfectionis, & ſtudii partium & ſummae perniciei arguitur. Sed uindicauit poſtea ſcriptum ſuum *Langius* in praefatione, I. Reinbeckii concioni praemiſſa von Prüfung der Geiſter 1715 Halae excuſae.

(*b*) Cum hoc ſcripto conferenda ſunt anonymi unterſchiedliche Zeugniſſe von der Inſpirations-Sache 1715 in 4. & anonymi Hiſtoriſche Umſtände zu Prüfung des Geiſtes der Inſpiritten 1715. Nam haec duo ſcripta una cum (*Groſſii*) ſcripto ſunt apologetica pro defendenda cauſſa inſpiratorum, ſiue Neo-Prophetarum, qui An. Chr. 1685 in Gallia exorti, poſtea Britanniam, Belgium & Germaniam peruagati ſunt. In omnibus autem his tribus ſcriptis theologi Halenſes, & praeſertim Ioach. Langius, acerbe exagitantur.

(2047.) Erzehlung (wahrhafftige und gründliche) eines vornehmen Theologi (*a*) alles deſſen, was zwiſchen denen heut zu Tage ſo genannten Pietiſten geſchehen und vorgegangen, Lichtenberg bey Gottlieb Wahrheit 1710 in 8. pl. 10. Auctor huius ſcripti eſſe putatur b. D. BVDDEVS, quod etiam ex pag 84. & 91. apparere uidetur, inuito tamen & improbante iſto haec dictata publicata dicuntur (*b*).

(2048.) Erzehlung, wie der Religions-Streit Victorini in Thüringen geſchlichtet, 1563. in 4. Auctor eſt *Matthias* FLACIVS, *Victorini Strigelii aduerſarius*, uid. Reimanni *catal. biblioth. theol.* pag. 155.

(2049.) Esdrae drittes und viertes Buch. Auctor

(*a*) Pag. 6. multi exceſſus contra orthodoxiam improbantur, Dippelii dogmata prorſus reiiciuntur, Roſenbachius in carnali arrogantia uixiſſe dicitur. D. Spener in omnibus excuſatur, & affirmatur, omnes noſtros theologos huc usque cum Spenero eandem de Theologia impiorum ſententiam habuiſſe. uid. die Unſchuld. Nachr. 1710 pag. 192, quorum auctores improbant, quod auctor huius ſcripti Erico Friedliebio, Prof. Iuris extraordinario, qui ſcripſit de Indifferentiſmo religionum, patrocinari uideatur, & quod non maiori cum feruore pro ueritate doctrinae pugnet, eius etiam relationes non ubique cum Actis publicis conuenire dicuntur. Theologi Halenſes in omnibus excuſantur, quia omnibus erroribus ſeſe ſerio oppoſuiſſent. Multi errores typographici in hoc ſcripto occurrunt.

(*b*) Conf. Sideralti, (i.e. Hocheiſenii) Schreiben an einen wohlverdienten Theologum der evangeliſchen Kirche in Dantzig wegen eines ungenannten Theologi Hiſtoriſchen Erzehlung ; ; ; vorgegangen, ob dieſe Erzehlung der Wahrheit gemäß, und ohne alle Partheylichkeit geſchrieben worden 1711 in 8.

Auctor germanicae horum duorum librorum uerſionis eſt *Dan.* CRAMERVS, uid. Fabricii *bibliothecam graec.* lib. 3. cap. 29. §. 8. p. 747.

(2050.) Eſop (der teutſche), welcher an der groſen Straſe nach dem Reiche der Todten den Ausgang aus dieſem Leben beſchauet, und den Lebendigen in Sinnbild und Fabeln vorſtellet, Franckf. am Mayn 1733 in 8 Verus auctor eſſe dicitur *Balthaſar Chriſtoph* SINOLD, dictus *a Schütz (a)*, uid. Leisnerum in den Niederſachſ. Nachrichten 1733 p. 608.

(2051.) Etwas von der heimlichen Weißheit, Erſte Mittheilung, Leipzig 1733 in 8. pl 6. Auctor eſt HAYNE, *Paſtor Franckenbergenſis (b)*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1735. p. 324.

(2052.) Evangeliſche Vorſtellung der Rechtfertigung eines armen Sunders vor GOtt, Amſterdam 1705, & antea 700. editum eſt hoc ſcriptum, alio tamen ſub nomine. Auctor eſt KNORRIVS, *D. Theol. & Superintendens quondam Oſterodanus.*

(2053) Eugenii groſe und erſtaunenswürdige Thaten des unvergleichlichen Helden-müthigen Prinzens biß zu Ende des Jahrs 1717 entwerffen, nebſt deſſen aus 35 Zweigen beſtehenden unver-

Aaaa gleich-

(*a*) Quem non obſcure indicat elegans ſcripturae genus terſusque libri ſtilus, Schützziano non diſſimilis. Hic Schützius uariis etiam ſcriptis, ſub ficto *Faramondi* nomine editis, inclaruit, de quibus uid. in *Bibliotheca Pſeudon* uoc. *Faramond.*

(*b*) Qui fratribus & ſororibus ſuis has pias meditationes dedicauit & concionem de pulcra iuuentute Ieſu addidit.

gleichlichem Lorbeer-Crantze, Leipzig 1718 in 8. 1 Alph. pl. 19. Auctor huius ſcripti eſt FASMANN, recenſetur autem illud in parte 3 der vermiſchten Bibliothec n. 5. & in den Leipziger gel. Zeit. 1718 p 190. ubi etiam alia ſcripta, cum hoc coniungenda, adducuntur, & quaedam in *Faſmanni* deſcriptione deſiderantur.

(2054.) Ewiges Euangelium der allgemeinen Wiederbringung aller Creaturen, herausgegeben von einem Mitgliede D. Phil. G. (i.e. Der Philadelphiſchen Gemeine) 1698. hoc ſcriptum confecit coniux D. PETERSENII, quae hoc ipſum faſſa eſt, & eius maritus propter hunc librum illam defendit. uid. infra ſub tit. Geheimniß der Wiederbringung.

(2055.) Exceptions-Schrifft wieder die allerunterthänigſte Adreſſe, zu Franckfurt an der Oder 1703 in 4. pl. 4. b. Ittigius in praef. ad diſſertationem *de Synodo Carenton.* pag. penult. STRIMESIVM, ſumme reuerendus D. Loeſcherus autem im Vorberichte zur ausführlichen Hiſtoria motuum part. 1. edit. ſecundae 1723. D Ioh. Chriſtoph. BECMANNVM, Prof. Theol. Francof. auctorem huius ſcripti eſſe arbitratur. conf. infra die Unterthänigſte Addreſſe. Huic Becmanno magnif. Loeſcherus oppoſuit 1704. die Hiſtoriam motuum zwiſchen den Lutheranern und Reformirten, in qua oſtendit, Reformatos, licet uerba interdum mutent, tamen ſemper ſeruare antiquam mentem. Huic *Becmannus ἀνωνύμως* oppoſuit die Chriſtl. Erwegung der Hiſtorie der erſten Religions-Motuum, Franckf. an der Oder 1705 in 4. Cui reſpondit magnificus Loeſche-

Loeſcherus in der ausführlichen Hiſtoria motuum 3 Partibus conſtante, & huic adhaeret eine Vertheidigung der allerunterthänigſten Addreſſe. Pars 2. der ausführlichen Hiſtoriae motuum prodiit iterum Lipſiae 1723 auctior. Prima pars der ausführlichen Hiſtoriae motuum prodiit 1707, prima editio ſecundae partis 1708, & recenſentur hae duae partes im Bücher-Saal part. 31. p. 511. Pars 3. prodiit 1724. Conf. etiam ſub titulo: Beantwortung, ubi Loeſcherus defendit die allerunterthänigſte Addreſſe contra D. *Langium.* (*a*)

(2056.) Exempel (merckwürdige) und Lehren rechtſchaffener That-Chriſten, Büdingen in 8. Das erſte Stück 1719 pl. 5. Das zweyte 1720 pl. 6. Das dritte 1722 pl. 9. Partes duae priores excerptae ſunt ex Arnoldi Leben der Gläubigen, & pars 3. ex eius Abbildung des erſten Chriſtenthums. Editor addidit literas T. E. & eſſe uidetur famoſus *Tobias* EISLERUS. Frequentia in his partibus Fanaticiſmi ueſtigia reperiuntur, uid. die Samml. von theol. Sachen 1734 p. 95.

Aaaa 2 (2057.)

(*a*) Auctor quidem der Exceptions-Schrifft acerbe tractat auctorem der allerunterthänigſten Addreſſe & calumniatur, ſed cardinem rei non refutat. Poſtulat tantum, ut aduerſarius indicet, cuius iuſſu ſcripſerit, & quid per Lutheranos & pacem eccleſiaſticam intelligat. Mendacia eſſe dicit auctor, quod aduerſarius obiter indicauerat, Reformatos antiquos acerbis ſcriptis ſuis & actionibus erga Lutheranos in Gallia & Belgio incitaſſe hos ad acerba ſcripta edenda. Auctor itaque obliuiſcitur ubique lenitatis chriſtianae, & cum aduerſario ſuo more Aduocatorum agere cupit. uid. die Unſch. Nachr. 1703 p. 733.

(2057.) Extracte Liefländiſcher Protocollen (*a*), Franckf. 1715 in 4. pl. 3. Editor M. C. *Caſpari*, *Candidatus Theol. Livonus*, cuius ſcopus fuit, oſtendere, quod Pietiſmus non ſit fabula, uid. die Unſch. Nachr. 1715 p. 546.

(2058.) Ey (faules) und groß Gefackel (*b*), Cölln 1714 in 12. pl. 5. Auctor eſſe uidetur P. COLENDAL, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1714 pag. 509.

(2059.)

(*a*) Anno 1705 in Conſiſtorio regio Pernauienſi ſententia dicta fuit contra Ioh. Georg. *Schillingen*, Pegauienſem ex Miſnia, Adiunctum Miniſterii Pernauienſis, de cuius erroneis theſibus uid. die Unſch. Nachr. loc. cit. Sententia 1707 d. 23 dicta eſt contra Claudium Guſtav *Nothelfors*, de cuius theſibus minus probandis uid. l. c. Tertia ſententia anno 1708 d. 5. Nouemb. Arensburgi dicta eſt contra Martin. *Marſchallum*, de cuius dogmatibus uid. etiam l. c. Tandem ſequitur Reſcriptum, Holmiа 1708 d. 9. Oct. a ſenatu regio datum, quod M. Theodorus *Krüger*, Paſtor ad D. Iacobi Rigae propter quaedam dogmata erronea ab officio remoueri debeat.

(*b*) Occaſio huic ſcripto dedit, quod Papiſticus Plebanus Burgenſis, ſcil. Nic. *Neiſſen*, uxori in agone perſuaſerat, religionem papiſticam amplecti, & ideo colloquium habuerat cum ſtudioſo Theologiae Confeſſionis noſtrae, Helfrich *Kleinhenn*; quia igitur hic poſtea edebat das nichtige Neiſſens-Geſchwätz, auctor noſter illi reſpondere conatur, praeſertim ad illam obiectionem, quod nemo adhuc beati Scheibleri Glaubens-Probe refutaſſet. Principium interpretandi Scripturae S. argumentis Walenburgicis & Maſenicis impugnat. Sed non quaeuis prouocatio ad Scripturam ſacram, uerum modo plenum ῥητὸν uel conſenſus omnimodus Scripturae S. eſt principium cognoſcendi in fide.

F.

(2059.) Fama (die gelehrte) *(a)*, welche den gegenwärtigen Zuſtand der gelehrten Welt, und ſonderlich der teutſchen Univerſitäten, entdecket, 60 Theile, 1711 - 1717 in 8. 5 uolumina. Auctor praecipuus fuit M. C. PEZOLD, *Aſſeſſor Facult. Philoſ. & Lipſ. ſcholae Thomanae collega.* Quaedam quoque ad illud opus contuliſſe dicuntur KLOSIVS & VSLEBERTVS.

(2060.) Fama (geiſtliche) *(b)* Philadelphia 1731 in 8.

(a) Auctoris primi ſcopus potiſſimum fuit, ut ipſe indicat in praefat, parti 13. praemiſſa, ea tantum annuntiare, quae in orbe erudito gerantur & geſta ſint. Non etiam ex uniuerſo orbe haec noua collegit, ſed tantum ex Germania; interdum tamen etiam in Galliam, Britanniam, Belgium, Daniam, &c. euolat. In recenſendis diſputationibus academicis maxime occupatus eſt auctor, & earum argumenta uel ipſorum auctorum latinis uerbis, uel in germanicum ſermonem a ſe translata, exhibet. Nonnunquam quoque ad ciuitates, academiarum gloria non nobilitatas, transgreditur, & quid eruditi in illis egerint, uel agant, uel acturi ſint, indicat. Interdum criſin ſuam addit, interdum omittit. Celeb. autem Reimannus *in catal. litter.* p. 719 eius Criſin ſtudii partium non ubique expertem eſſe iudicat, e.g. Part. 7. pag. 462. Idem obſeruauit, haec noua non erudita manu eſſe ſparſa & improbat, quod his Ephemeridibus tantum index rerum, non autem perſonarum & locorum additus ſit.

(b) Auctor, ut ex prooemio patet pag. 6. de uiis diuinis irae & gratiae, de quibus plerumque ad nos uix tenuis famae perlabitur aura, Diarium condere ſuſcepit. Quod maxime laudandum eſſet, ſi cetera eſſent paria; ſed celeb. Reimann. in *catal. litter.* p. 729 obſeruauit, auctorem ſiglis obfuſcare omnia, & eorum partes defendere unice, qui Eccleſias moliantur in Eccleſia.

in 8. Auctor partis primae eſt *Chriſti.* DEMOCRITVS, uel *Ioh. Conr.* DIPPEL. Prodierunt quatuor partes (a).

(2061.) Fama Fraternitatis (b), oder Entdeckung der Brüderſchafft des löblichen Ordens des Roſencreutzes, beneben der Confeſſion, oder Bekänntniß derſelben Fraternität an alle Gelehrte und Häupter in Europa geſchrieben. Jetzo von mehrern Erraten als hiebevorn geſchehen, entlediget, ſenſui genuino reſtituiret, und zum andernmal in Druck verfertiget. Samt dem Sendſchreiben Juliani de *Campis* und Ge. *Moltheri*, Med. D. und Ordinarii zu Wetzlar Relation von einer diß Ordens gewiſſen Perſohn, Franckf. am Mayn bey Johann Bringern und Joh. Bernern, in 8. 1617 pl. 7. Auctor (c) a quibusdam *Ioh. Val.* ANDREAE,

(a) Sed hoc theatrum theologico-litterarium pandit tantummodo, clauſitque iterum auctor, cum unicam uix ſcenam ſpectandam praebuiſſet.

(b) Proſtat etiam belgica huius Famae uerſio ad editionem 1615 Francof. apud Ioh. Bernerum ſine loco 1615 in 8. pl. 15, ſed omiſſae ſunt in hac uerſione quaedam epiſtolae, quae reperiuntur in editione germanica, & aliae ſubſtitutae, e. g. Adami *Haſelmeyeri* & aliorum Adhaeret etiam *Een Diſcours van de algaemeyne Reformatie des ganſchen Werldts*, quae non exſtat in editione germanica. Prima editio germanica prodiiſſe uidetur 1612, de aliis huius libri editionibus uid. Uhſe in der Kirch. Hiſt. Sec. 17. p. 330.

(c) Qui edito hoc ſchediasmate primam exhibuit huius fabulae ſcenam, poſtea tamdiu in orbe litterato iactae, & tanta cum animi ſuſpenſione ab eruditis omnibus ſpectatae. Inſerta eſt prima editio huius Famae dem Sendſchreiben eines Anonymi an die hocherleuchtete Brüderſchafft des

DREAE, ab aliis *Ioach.* IVNGIVS, *Mathematicus Hamburgenſis* creditur, uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.*, p. 737.

(2062.) Fang des edlen Lebens durch fremde Glaubens-Ehe (*a*), 1689 in 12. pl. 7. (*b*) Auctor eſt

---

hochlöblichen Ordens des Roſencreutzes, Franckf. 1615 in 8. In qua collectione continentur 8 ſcripta rariora, ad ordinem Roſae-Crucianorum ſpectantia, de quibus uid. Reimannum loco citato.

(*a*) Improbat auctor coniugia cum hominibus alienae fidei, & quia ipſius ſententiae Lutherus aduerſatur, eius opinionem in rebus matrimonialibus non ſemper approbandam, & ex odio iuris canonici ortam eſſe putat, uid. p. 107. ſq. De educatione liberorum ex diſſimilibus in religione multa mil a tradit. Auctor in ſuſpicionem incidebat, quod hunc tractatum ſcripſiſſet occaſione matrimonii, a duce Saxo-Citzenſi cum uidua ducis Curlandiae, Electoris eo tempore Friderici III. ſorore initi.

(*b*) Contra hoc ſcriptum prodiit Chriſtiani Thomaſii rechtmäſſige Erörterung einer Ehe und Gewiſſens-Frage von der Ehe Lutheriſcher und Reformirter Fürſtl. Perſonen, wieder eine famoſe Schrifft: Fang des edlen Lebens, Halle 1689 in 8. pl. 9. Stilus Thomaſii iuſto liberior eſt, licet hic moderatior ſit, quam in aliis ſuis ſcriptis theologicis. Auctores der Unſchuld. Nachr. 1710 p. 478. ubique in ſcripto Thomaſii principia malorum transparere dicunt, & uaria in auctore notant. Thomaſius ab iis, quorum intererat, Mulleri ſententiam publico ſcripto iugulari; 300 thalerorum honorario fuit donatus, ut ipſe refert in Thomaſiſchen Gedancken über allerhand Philoſ. und Iuriſtiſche Händel Part. 2. pag. 472. ſeq. ubi exhibet hiſtoriam huius ſchediasmatis, magna παῤῥησίᾳ ſcripti, & quibusdam de Syncretiſmo, Hobbeſianiſmo & Libertiniſmo ſuſpecti, a Theolog. etiam Lipſienſ. & Witteb. multorum Paralogiſmorum accuſati, ſed ab auctore in Apologia, contra eosdem adornata, pag. 266. ſeq. uindicati.

eſt D *Phil.* MÜLLER *(c). Praepoſit. quondam coenob. Magdeburgenſis* B. M. Virg. *deinde S. S. Theol. D. & Profeſſ. Moral. Ienenſ. (d)* Auctores der Unſch. Nachr. 1710 hunc tractatum magna eruditione & iudicio ſcriptum eſſe fatentur.

(2063.) Fehler (politiſche) des päpſtlichen Hofes, welche die Reformation ſollen befördert haben, umſtändlich unterſuchet von G. S. T. Leipzig und Wolffenb. 1718 in 8. Auctor, quem b. Ioh. Alb Fabricius in *Centifolio Lutherano* ignorat p. 72. attamen ex huius anonymi ſcripto undecim peccata indicat, quae ibidem notantur, eſt *Gottlieb Sam.* TREVER, nunc *Prof. Goettingenſis* celeb.

(2064) Fledermauß Pietiſtiſche) wieder den Pietiſten Freylingshauſen zu Halle. Auctor eſt D. *Ge.*

(c) Qui ob hoc ipſum Schediaſma, in terris Brandenburgicis prohibitum, captiuus Spandauiam deductus eſt iuſſu Electoris Brandenburgici, quod copioſe refert Chriſtianus Thomaſius in Thomaſianiſchen Gedancken und Erinnerungen von gemiſchten Philoſ. und Iuriſtiſchen Händeln, Part. 2. p. 492. ſeq.

(d) Auctor etiam edidit Tract. wieder ungleiche Tauf-Pathen, qui Lipſiae in cenſura fuit, & publice diſputationes in illum Ienae habuit, miſit Halam ad notos conſiliarios & arcanum eſſe noluit; ſed cum Berolini ideo in cauſam uocabatur, negaſſe dicitur, ſe eſſe auctorem; tandem uero ſe excuſauit, & reſpondit, ſe hoc iuſſu & occaſione illa ſcripſiſſe, cum Iſenaci conſilia agitarentur, de matrimonio quodam, cum aula bauarica conciliando, cum dedicatione ad ducem uiduam. Scripſit etiam contra Reformatos, aduerſus Heideggeri, Tigurini, calumnias in Confeſſores noſtros Sereniſſimos; manuductionem ad uiam Concordiae Proteſtantium, item Warnung an den Dohm-Probſt zu Magdeburg wegen ſeines leydigen Abfalls.

D. *Ge. Chriſt.* EILMAR, *Superintendens quondam Mülhuſanus, Aſſeſſor Conſiſtorii & Scholarcha, etiam Conſiliarius eccleſiaſticus & Conſiſtorialis Regis Boruſſiae*, qui mortuus 1716, menſe Oct. anno aetatis 58. uid. die Leipz. gel. Zeitung. 1716 p. 62. & auctorem anonymum des ſich ſelbſt proſtituirenden Democriti, pag. 34.

(2065.) Flöh-Falle (neu erfundene curieuſe) mit Kupffern 1727 in 8. & auctior eod. anno, item 1729. Auctor eſt *Franc. Ern.* BRÜCKMANNVS, Medic. Doctor.

Vom Fluchen Tract. uid. ſupra n. 1983. (*a*)

(2066.) Fortſetzung des Evangeliſchen Hand-Büchleins (*a*). Dresden 1730 in 8. 1 Alph. pl. 19. Auctor eſt M. *Immanuel Henr.* CAVDERBACH, *Paſtor Geiſingenſis*, qui ante aliquot annos Zinnwaldenſium, multas perſecutiones paſſorum, cauſſam egit, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1733 pag. 109.

(2067.) Frage (aufgelöſte) ob der König in Schweden Carolus XII. den Ungläubigen wieder die

(*a*) Oppoſitum eſt hoc ſcriptum tractatui cuiusdam Ieſuitae, qui prodiit 1727 Leutmeritzae, ſub tit. Licht im Finſterniß, & qui recuſus eſt Vratislauiae, in quo plurimae Papiſtarum obiectiones reperiuntur; auctor igitur hunc tractatum integrum inſeruit & ſolide refutauit. Ex recentioribus potiſſimum & optimis Polemicis omnia collegit, quae contra Papiſtas urgeri poſſunt, ita ut eius ſcriptum Syſtema ſit noſtrarum cum Papiſtis controuerſiarum. Quia aduerſarii eius liber per quaeſtiones & reſponſiones conceptus erat, ideo & hic eodem modo exaratus eſt, praeſertim ad eam obiectionem, quod Lutherus diabolum magiſtrum habuerit, ſcite reſpondetur p. 52. & refellitur Papiſtarum commentum p. 375. quod eccleſia Petro ſit ſuperſtructa.

die Chriſten Hülffe leiſten, oder ſich in Alliance mit den Türcken einlaſſen könne? 1710 in 8. Auctorem, qui ſe nimis facilem geſſit regi, aiunt nonnulli eſſe cel. olim Theologum Gryphiswaldenſ. D. *Ioh. Frider.* MAYERVM; add. die neue Bibliothec Tom. 2. pag. 448.

(2068.) Frage (kürtzlich erörterte) (a) 1711 in 4. pl. 4. Auctor eſt Paſtor quidam Pirizenſis in Pomerania remotiori (Hinter-Pommern), uid. die Unſch. Nachr. 1711 p. 906.

(2069.) Frage und Antwort von dem Glaubens-Bekenntniſſe der Römiſch-Catholiſchen Kirche, Leipz. 1718 in 8. eſt accuratus Catechiſmus Anti-Papiſticus, cuius auctor eſt Lic. *Chriſtian.* WEISE, uid. die fortgeſetzte Samml. von theolog. Sachen 1719 p. 187.

(2070.) Fragen (einige) ſo zum Chriſtenthum nöthig, Berlin 1716 in 12. pl. 7. eſt ſcriptum quoddam catecheticum, cuius auctor *Praepoſitus Berolinenſis* PORSTIVS, uid. die fortgeſetzte Sammlung 1717 pag. 302. Cuius collectionis auctores ſcriptum hoc in uariis laudant, in multis etiam notant.

(2071.)

(a) Occaſionem huic ſcripto dedit, quod Paſtor quidam in Pomerania remotiori, non procul a Piriz, ruſtici cuiusdam ſeruo poſt Examen ex Catechiſmo permiſerat, orationem ſacram coram altari habere. Contra quod factum paſtor Pirizenſis ſcriptum ſuum edidit, in quo monet, illum ſeruum uocationem non habuiſſe, & minus idoneum fuiſſe; aperiri etiam hoc modo Quackeriſmo uiam. Paſtor alius ille excuſare ſe uoluit, ſed ipſi oppoſita eſt Vorſtellung plag. 1. Conſiſtorium etiam Pomeraniae remotioris non ſine animaduerſione paſtorem illum dimiſiſſe dicitur.

(2071.) Fragen (kurtze) aus der Geographia ſacra (*a*), Leipzig 1703 in 12. pl. 18. cum figuris aeneis (*b*). Auctores der Unſch. Nachrichten 1703 p. 515. auctorem eſſe putant M. *Ioh.* HÜBNERUM, *Rectorem quondam Gymnaſii Martisburgenſis* meritiſſimum, qui uel ipſe, uel per alium hoc ſcriptum ediderit, & poſt multa merita in Geographia profana acquiſita, ſe contuliſſet ad Geographiam ſacram; ſed ſi recte memini, *Hübnerus* loco quodam negauit, ſe eſſe auctorem harum quaeſtionum. Conf. ſupra n. 1923 biblioth. meae anon.

(2072.) Fragen (viertzig) von der Seele (*c*), Amſterd. 1682 in 8. Eſt particula operum *Iac.* BOEH-

(*a*) In praefatione auctor erudite agit de Scriptoribus Geographiae ſacrae, eorum naeuis & mediis illos emendandi, de ſtatu mundi ante diluuium, de ſitu Paradiſi, quem in Prouinciam Chaldaeae Auranitidem collocant. De origine omnium populorum a Noacho uerboſe agitur, & auctor plerumque ſequitur ſententiam Bocharti. De Palaeſtinae montibus, fluuiis & 12 tribubus, antiquis & nouis locis. De Hieroſolymis & eius urbis templo.

(*b*) Auctores der Unſch. Nachr. 1703 pag. 516. excuſant quoſdam errores, ab auctore commiſſos, propter materiae difficultatem, praeſertim quod Bethſaidam in plaga occidentali cum celeberrimis Geographis collocet pag. 203. cum tamen in plaga orientali ſita fuerit, uti iam monuerant auctores der Unſch. Nachr. 1703 p. 287. ſeq.

(*c*) Tria in hoc uolumine continentur opuſcula 1) Pſychologia, 2) de incarnatione uerbi, 3) de praedeſtinatione, quorum primum profundiſſimum, ſecundum ſuauiſſimum, tertium optimum iudicatum ab iis, qui ſcriptorum Boehmianorum quendam credunt habere guſtum, ut iudicat Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 713.

BOEHMII 1682, Amſtel. accurante *I. G.* GICHTELIO, & ſumtus ſuppeditante conſule quodam Amſtelodamenſi, coniunctim editorum.

(2073.) Fragſtücke (Chriſtliche), Wittenberg 1590 in 8. 1 Alph. pl. 10. auctor eſſe dicitur Lic. *Salmuth.* add. die fortgeſetzte Samml. von theolog. Sachen 1716 p. 63.

Franckenbergiſche Chronic. uid. inter anon. latinos ſub uoc. Chronicon num. 1376.

(2074.) Franckfurthiſche Gelehrte Zeitungen. Auctor eſt *Sam. Tobias* HOCKER, *Notarius caeſareus publicus immatriculatus Francof. ad Moen.* cuius conatus nimis ſatyrice perſtringuntur in den Leipz. gel. Zeitungen 1736 p. 191.

(2075.) Fuchsſchweiffe bindet man an einander aufgelöſet per quendam Theologum Polonum, 1722 in 4. pl. 4. Auctor eſt *Gottfried* HANNENBERG(*a*), Ieſuita Poſonienſis, qui in libro ſuo, ſub tit. *Siles Silebis*, ſe profitetur auctorem, uid. die fortgeſetzte Sammlung 1724 pag. 643. & add. 1723 pag. 424. Fallit igitur George Francke (i. e. *Neumeiſter*) in den Erinnerungen, ad quendam Theologum Polonum 1723 in 4. pl. 1. qui putat, hoc ſcriptum a politico quodam exaratum eſſe.

(2076.)

(*a*) Idem auctor paulo poſt edidit 15 Motiuas. Illos 15 articulos unionis, quos quidam Lutherani & Caluiniani doctores propoſuerant, deſcribit tanquam 15 caudas uulpinas colligatas, & addit ridiculas de uulpibus hiſtorias, unionem talem recte tanquam turpem & eccleſiae Lutheranae noxiam proponit, ſuadet tamen, ut Papae ſe ſubmittant, Vnioniſtas uocat ſectam Mephiboſetharum, qui ab utraque parte claudicarent.

(2076.) Fürſchrifft zu einem chriſtlichen Wandel, Amſterdam 1648 in 12. Auctor eſſe uidetur *Georg.* HARTLIEB, qui ibid. eodem anno addito nomine ſuo edidit *Diarium chriſtianum*, & forſitan etiam ſcriptum anonym. ſub tit. Greüel der Verwüſtung ibid. eodem anno in 12.

G.

(2077.). Gedancken (theologiſche) über den Entwurff der Lehre von der Beſchaffenheit und Ordnung der göttl. Rathſchlüſſe von des Menſchen Seeligkeit (*a*). 1714 in 4. pl. 5. Auctor eſt Phil. Naudaeus (*b*), uid. die Unſchuld. Nachrichten 1714 pag. 1033. (*c*)

(2078.)

(*a*) Quem librum ediderat D. Ier. Stercki, Paſtor Berolinenſis, cum approbatione Facultatis theolog. Francofurtanae ad Oderam, in quo tanquam Vniuerſaliſta Particulariſtas, praeſertim Supralapſarios ſalſe perſtrinxerat, cui Naudaeus in hoc ſcripto reſpondet, & Supralapſarios defendit.

(*b*) Pag. 4. de Facultate theologica Francof. queritur, quod D. Stercki librum publice approbaſſent, cum tamen duo membra illius Facult. D. Becmann & D. Andreae Particulariſtae eſſent; reliqui autem D. Strimeſius & D. Holtzfus Vniuerſaliſtae alia prorſus, quam D. Stercki, fouerent principia, quippe qui principiis Io. Claudii inhaereret, & gratiam uniuerſalem ſubiectiuam reiiceret. Pag. 5. monet, quod D. Stercki D. Strimeſium erroneum in omnibus fidei articulis declaraſſet. Pag. 24, 25 argumentum penetrans contra Vniuerſaliſtas uſurpat, ſcribens, ex principiis Vniuerſaliſtarum etiam uniuerſalem iram dei certis ſub conditionibus ſtatuendam eſſe. Pag. 28. hic auctor expreſſe ſcribit: GOtt habe eine gewiſſe Anzahl zur Offenbahrung ſeines Haſſes gegen die Sünde geſchaffen. Pag. 38. auctor in-

(2078.) Gedancken (freymüthige unpartheyiſche) von der Religion, Kirche und Glückſeeligkeit der Engeländiſchen Nation, Leipzig 1726 in 8. pl. 17. Eſt uerſio germanica *des penſees libres de Monſr. Mandeville*, qui primum anglice ſcripſit (uid. inter anon. gallic. bibl. meae n. 891). Auctor uerſionis, qui ſe in dedicatione indicat, eſt Carl Chriſtoph IMMIG, Bibliopola Ratisbonenſis, ſed auctores der Sammſ. von theolog. Sachen 1726 pag. 842. putant, alium hunc librum in linguam latinam transtuliſſe, uerboſe etiam lectores admonent, ne ſe per turpiſſima huius libri contenta decipi patiantur, & dicunt, auctorem argutias ſuas & ingenium tantum ad mala applicaſſe.

(2079.) Gedancken (unvorgreiffliche) von denen Meiſtern der Verſammlungen über die Worte Eccleſ. 12, 11. Die Worte der Weiſen ꝛc. de quo ſcripto uid. die fortgeſetzte Sammlung 1737 p. 107. Auctor titulo tantum appoſuit litteras M. C. E. ſub quibus latet M. *Chriſtoph.* ECKMANNVS. Contra hoc ſcriptum Eckmanni, & eius uerſionem uerſus 11. cap. 12. eccleſiaſtae diſputauit *Franc.* WOKENIVS in diſſertat. *de magiſtris collectio-*

---

dicat, Particulariſtas in aula Berolinenſi non ſine auctoritate eſſe, idque probat exemplis Seeligii, Cochii & aliorum.

(c) Prodiit etiam Ehr- und Lehr-Rettung der Reformirten Kirche, oder anderer Theil der theol. Gedancken 1714 in 4. pl. 9. Cuius ſcripti auctor a priori diuerſus uidetur, & duriori ſtilo utitur, de contentis huius ſcripti uid. die Unſch. Nachr. 1714 p. 1034, & add. ib. p. 1035. excerpta der Copie eines Briefs über die Theolog. Gedancken Halle 1714 in 4. pl. 1.

lectionum Witteb. 1727, qui pag. 4. allegat quidem hoc ſcriptum anonymum, ſed auctorem eius ignorat; nominatim autem Eckmannum refutat M. *Chriſtian.* STEPHANI, (qui etiam priorem diſſertationem contra *Eckmannum* ſub praeſidio *Wockenii* habuit) in diatribe philologico-apologetica *de magiſtris collectionum* aduerſus M. Chriſtoph. *Eckmanni*, V. D. M *uberiorem declarationem*, Witteb. 1729. Vindicare enim tentarat *Eckmannus* ſuam ſententiam contra *Wokenii* & *Stephani* diſſertationem priorem, & contra aliam M. *Stephani* diſſertationem, de quaeſtione: *An Moſes Geneſin e ſchedis patriarcharum collegerit?* ſub praeſidio *Wokenii* habitam 1727, cuius ECKMANNI *uberiori declarationi de magiſtris collectionum* (in quo ſcripto *Eckmannus* palam nomen ſuum profeſſus eſt) tandem ſecundam diſſertationem de magiſtris collectionum, ſiue apologeticam oppoſuit M. STEPHANI.

(2080.) Gedancken (chriſtliche) vom Creutze der Chriſten, Altdorff in 8. pl. 19. Auctor eſt *Heinrich Chriſtoph.* WAGNER, qui latet ſub litteris H. C. W. uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen 1723. pag. 628.

(2081.) Gedancken (muthmaßliche) von den Vampyren, Leipzig 1732 in 8. Auctor eſt FRITSCHIVS, iam mortuus, *Medicinae quondam Practicus Vinarienſis*, *deinde Medicus corporis ſereniſſimi ducis Iſenacenſis*, uid. die Theologiſche Bibliothec (Coleri) part. 69. p. 872.

(2082.)

(2082.) Gedancken (vernunft und ſchriftmäſige) von nahen Heyrathen über Leuit. 18. Auctor eſt *Ioh.* KOCH, Candidatus miniſterii Hannouerani, auctor tantum appoſuit litteras nominis ſui initiales I. K. uid. die Leipz. gel. Zeitung. 1734. n. 54. pag. 488.

(2083.) Gedancken über die nöthige Glaubens-Einigkeit. Auctor eſſe dicitur D. *Chriſtoph. Matth.* PFAFFIVS, uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theol. Sachen 1719. p. 892.

(2084.) Gedancken (alt-chriſtliche) (a). Auctor eſt *Ge. Chriſtoph. Ferdin.* von RAESEWITZ, alias PASSEL dictus, uid. D. Ioh. Phil. Odeleins *apologiam diſſertationis de reliquiis ſacramenti in matrimonialibus* pag. 60. Nimis papizant hae cogitationes uid. die Unſch. Nachr. 1714 p. 337.

(2085.) Gedancken (einfältige) von des Iudae Iſcharioths Abweſenheit, als der liebe Heyland JEſus Chriſtus denen übrigen eilf Apoſteln ſeinen Leib und Blut zu eſſen und zu trincken bey ſeinem letzten Abendmahl austheilete, 1692. cel. WOLFFIVS in *curis philologico-criticis* ad Luc. 22. v. 21. pag. 754. auctorem uocat *Ioh.* WELMERVM, ubi etiam docet, hunc *Welmerum* a *Ioh. Gottfried* ELSNERO in der kurtzen Antwort auf die einfältigen Gedancken *Welmeri*, refutatum eſſe. Magdeb. 1692 in 4. prodiit deinde etiam *Welmeri* gründliche

(a) Cf. cum his cogitationibus den Bericht von der Veranlaſſung zu den alt-chriſtlichen Gedancken. Braunſchw. 1713 in 4. pl. 2. quod ſcriptum ἀνωνύμως idem etiam auctor de RaeſeWitz ſine dubio emiſit.

liche Vertheidigung ſeines Tractätleins von Abweſenheit des Apoſtels Iudae, 1692 in 4.

(2086.) Gedancken von dem teutſchen Iuſtiz-Weſen, Leipzig 1715 in 8. pl. 5. ualde laudantur hae plagulae in den Leipz. gel. Zeit. 1715. p. 128. Auctor huius ſcripti fuit D. TREIER, *Prof. Heraldices, Lipſienſ.* uid. die Leipz. gel. Zeit. l. c. p. 166. Recenſetur hoc ſcriptum in parte 63 actorum eruditor. germanicor. art. 2. prodromus hoc ſcriptum eſſe debebat maioris operis, in quo auctor de iuribus patriae noſtrae acturus erat.

(2087) Gedancken (beſcheidene und unpartheiſche) über das Siloloquium (*a*) &c. Franckf. und

Bbbb Leipzig

(*a*) Soliloquium illuſtr. comitis DE METTERNICHT: (qui fuit regis Boruſſiae ſtatus miniſter intimus, & eiusdem in comitiis Ratisbonenſibus legatus,) commentario polemico donatum a Caſp. *Erhard.* Presbyt. ad S. Emmeranum Ratisbon. Ratisb. 1728. in 8. pl. 12 prodiit, in quo per 38 theſes cauſſae indicantur, quae commouerint hunc comitem & totam eius familiam, transire ad religionem pontificiam, cum iam annum 70 ageret, & quas paulo ante mortem ſuam conſignaſſe dicitur hic comes, inter quas praecipuae cauſſae fuiſſe putantur, teſtimonium eccleſiae & perpetua epiſcoporum ſucceſſio, ſed infirma ſunt argumenta. Commentator ſingulos theſes fuſe explicat, & moderatius quam alii Papiſtae controuerſias tractat. Multi uero putant, hoc Soliloquium plane ſuppoſitum eſſe a Papiſtis, quia poſt auctoris mortem demum prodiit, celeb. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 496 (qui MStum quoddam huius Soliloquii poſſedit) etiam putat, hoc Soliloquium a Papiſtis ſuppoſitum eſſe, qui eodem tempore epiſtolam quandam commenti ſunt, qua comes hicce regem Boruſſiae obtreſtatur, ut ſibi a prouincia demandata decedere liceret. Idem Reimann. l. c. indicat, non rem eſſe operoſam admodum,

Leipz. 1728 in 8. (*b*) Auctor eſt frater comitis DE METTERNICHT: prouocat enim p. 36 §. 95. ad quoſdam tractatus, qui ab ipſo exarati ſunt, & p. 59. §. 153 expreſſe dicit: Ich habe in den unpartheyiſchen Gedancken von der wahren Religion und Kirche gezeiget: Qui tractatus eundem habet auctorem

---

huic *Soliloquenti* os obſtruere. Qui ita de religionis Chriſtianae ratione diſſerat, ut ne unicum quidem axioma ex his 38 ſit, quod non uitio quodam laboret.

(*b*) Contra Soliloquium prodiit Anonymi des an GOtt und ſeinem Herrn abfällig gewordenen Regenſp. Miniſtri ſo genannte Soliloquium nebſt Anmerckungen 1728 in 4. pl. 4. quo ſcripto Papiſtae ualde irritati ſunt, ut pro illo Soliloquio ederent: des von der Wahrheit und Gerechtigkeit, von aller Vernunfft und Glaubens-Gewißheit abfälligen Proteſtirenden Pasquillanten über des Metternichtiſchen Soliloquii ausgeſprengtes untheologiſches Vaniloquium &c. zu Stadt am Hoff, in 4. 1728, pl. 10. In quo ſcripto merae calumniae continentur, & magna confuſio conſpicitur. Auctor ſtudium biblicum apud Proteſtantes & uim, uerbo diuino inſitam, ualde perſtringit. Ariſtotelis, Epicteti, Senecae & Ciceronis ſcriptis nihil ad uim inſitam deeſſe putat, quam quod nomen Moſis, Eſaiae &c. non praemiſſum ſit. Huc etiam pertinet Selbſt-Unterredung des Grafens von Metternicht ſamt deſſelben Beantwortung, Berlin 1728 in 4. pl. 2. Auctor hic anonymus Soliloquium in linguam germanicam tranſtulit. Contra hoc ſcriptum a Papiſta quodam anonymo prodiit: der Herr hat das Beil zu weit geworffen, oder ein gantz kleines abgenöthigtes Muſter von dem zweyten-Lutheriſchen Vaniloquio über die Motiua der ſo genannten Selbſt-Unterredung des Tit. Herrn Grafens von Metternicht p.m. mit kürtzerer Beantwortung abgefertiget, Stadt am Hoff 1728 in 4. pl. 4. Auctor anonymus multas iniurias & illicitos iocos immiſcet, aduerſarium autem ſuum miſere refutat.

auctorem. Refutat autem Soliloquium fratris ſui, ſed auctoris ne uerbo quidem meminit. Pauca in hoc ſcripto laudant auctores der Samml. von theol. Sachen 1731 p. 759. plura autem obſcura, confuſa &c. in eodem notant.

(2088.) Gedancken (*a*) (freymüthige) aus der Hiſtorie, der Critic, und zumahl der Litteratur, Cölln (potius zu Jena) 1732 in 8. Auctor eſt *Ioh. Bened.* SCHEIBE, Eccardi-Montanus, *conſiliarius quondam cameralis Iſenacenſis*, uid. die Hamburg. Berichte dicto anno, und die Leipz. gel. Zeit. 1734 n. 48. p. 430.

(2089.) Gedancken (*b*) (aufrichtige und unpartheyiſche) über die Journale, Extracte, und Monaths-Schrifften, Freyburg (ſed uerius zu Halle oder Leipz.) 1715 in 8. Partes 12. priores 1708. Partes 12. poſteriores 1710. Auctor eſt D. *Chriſtian Gottfr.*

(*a*) Celeb. Reimann. in *catal. litterar.* pag. 502. hoc ſcriptum Lancem ſaturam uocat, ad imitationem, ut coniicit, miſcellaneorum concinnatam, quae ſub ficto *Marsillii* nomine ſunt edita. Pari ſane induſtria ab auctore corrogata. Sed maiori foecunditate ingenii, doctrinae, iudicii. Cognitione etiam linguarum & ſcientiarum uberiore. Et apparatu ſcriptorum exoticorum, rariſſimorum & ſelectiſſimorum tanto, ut abſconditiſſima Muſarum adyta perreptaſſe hunc Polyhiſtorem appareat. Conf. aliud huius auctoris ſcriptum anonymum ſub uoc. Grundriß.

(*b*) Hic liber ſiſtit partim ſupplementa Ephemeridum, partim emendationes, partim curioſa compendia. Plerumque libri iuridici in illo ſcripto recenſentur, & horum ſelectus laudatur in den Leipziger gel. Zeit. 1715 p. 15. ubi tamen auctoris nomen non detegunt. Auctoris uita deſcribitur in cel. Goettenii ietztleb. gel. Europa part, 1. p. 324.

HOFMANN, (*a*) *Prof. Iuris in academ. Viadrina & Conſiliarius intimus.* uid. Ioh. Albertus Fabricius *in notitia Ephemerid. litter. Morhoſii Polyhiſtori praemiſſa.*

(2090.) Gedancken (ſchertz- und ernſthaffte) über allerhand nützliche Bücher und Fragen, Halle 1688. 2 uolumina. Auctor eſt *Chriſti.* THOMASIVS (*a*). uid. cel. Reimanni *catal. liter.* p. 709.

(2091.) Gedancken vom Urſprung des Böſen, (*b*) aus dem Engliſchen überſetzt, Hannover 1731. Vir quidam celebris in litteris ad P. Chriſtian. Loeberum, Superint. Gener. Altenburgenſ. magnif. datis, ſcripſit. Es iſt dies Buch ſo fort in Hannover confiſcirt worden, ungeachtet es ein daſiger Hof-Rath edirt, und ohne Zweifel auch vertirt.

(2092.)

(*a*) Auctor primus eſt ex Germanis, qui idiomate germanico diarium euulgauit litterarium, Gallorum exemplo excitatus. In quo, ut ait Reimann. loc. cit. huc maxime retulit conſilia, ut exſtincta hypocriſi & Pedantiſmo, ſiue doctrina umbratica, libertati ſentiendi & Philoſophiae Eclecticae locum faceret, quae e Germanorum ſcholis exeſſe iuſſa erant. Quod egregium omnino erat inſtitutum, omni opera & ſtudio & conſilio promouendum. Et omnium eruditorum calculo etiam probatum fuiſſet procul dubio, niſi remorae quaedam intercesſiſſent. Satyrica ſcribendi ratio, mordaciore ſale conſperſa, quam Patres conſcripti in Senatu eruditorum ferre poterant. Hypotheſes quaedam nouae, & antehac inauditae. Vatinianum in Ariſtotelem & eius Sectatores odium.

(*b*) Refutauit hunc librum ex inſtituto magnificus Loeberus in diſſert. Synodali, cui tit. Diſſertatio *de origine mali, auctori cogitationum de origine mali oppoſita,* Altenb. 1731. & recuſa nonnihil auctior eodem anno uid. Goettens

(2092.) Gedancken (unvorgreifliche) von Anordnung einer unter den Evangeliſchen Ständen des Römiſchen Reichs allgemeinen Kirchen-Verſammlung, Roſtock 1673 in 12. pl. 6. Auctor eſt *Ioh.* SCHLITTER, *Aſſeſſor Tribunalis Wismarienſis*, poſtea *Cancellarius Guſtrouienſis Meclenburgicus*, ICtus pius & ſincerus, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1734 pag. 421. ubi etiam de ſcopo & conſilio auctoris in hoc ſcripto agitur.

(2093.) α) Gedichte wieder die Pietiſten. Dippelius, HALLERVM, *D. Medicinae Bernenſem*, (cui & oppoſuit den Poetiſchen Wiederhall) poëmatibus clarum Helueticis, pro auctore horum poëmatum habuit, & ideo non erubuit, excogitatis illum mordere calumniis. Sed notatu digna eſt Halleri erga amicum declaratio: daß er nimmermehr mit einem Menſchen zu thun haben wolle, der ſeinen Ruhm in der Boßheit und ſeine Ehren-Säule am Pranger ſuche. Errat etiam Dippelius ſua coniectura. Nam uerus auctor eſt, eccleſiaſtes quidam Bernenſis, cui nomen LVPICHIVS.

(2093.) β) Th. K. Gegen-Rettung wieder die Starckiſche Ruff-Rettung (*a*), quae recenſ. in der

jetzlebend. gelehrtes Europa part. 2. p. 165. und die Leipz. gel. Zeit. eodem anno.

(*a*) Ἀποκατάστασιν πάντων Peterſenii defendit, Baptiſmo nullum uſum tribuit pag. 86. & 88. imputatam Chriſti iuſtitiam ludibrio habet & miniſterium eccleſiaſticum, plura uid. in der Sammlung von theolog. Sachen 1734 pag. 100. & 1735. p. 739. ubi idem ſcriptum denuo recenſeri uidetur, & calumniae auctoris contra baptiſmum & miniſterium eccleſiaſticum uerboſe indicantur.

der Samml. von theolog. Sachen 1732 p. 823.) 1731 in 8. pl. 12. Auctor eſt *Theodorus* KRAHL, *ſutor fanaticus Francof. ad Moen.* qui deinde Budingam ſe contulit, & paulo moderatius, quam in priori ſcripto, de quo uid. ſub tit. Antwort eines Schäffleins ꝛc. procedit.

(2094.) Grundliche, wohlgemeinte Gegen-Antwort und Wiederlegung der Antwort Simplicis, oder eines einfältigen Lutheraners 1676. Auctor eſt SCHOENEMANN, Ieſuita.

(2095.) α) Geheimniß der letzten Zeiten, betreffend die Sprüche Ioel 3, Zach. 14. Apoc. 20. in quo auctor b. *Gerhardi* argumenta contra Chiliaſmum refutare conatur. Confecit autem hoc myſterium D. AMERSBACH, uid. D. Philipp Iac. SPENERS Beantwortung einer Schrifft ſub tit. ausführliche Beſchreibung des Unfugs der Pietiſten.

(2095.) β) Geheimniß der Boßheit von dem Greuel der Verwüſtung, Amſterdam 1648 in 12. Auctor eſſe uidetur *Georg* HARDTLIEB, quia eod. anno ibid. ſimilia ſcripta edidit.

(2096.) Geheimniß der Boßheit (*a*) und Gottſeelig-

(*a*) Anti-Chriſtum ſe apud nos reperiſſe dicit haec femina, omnem religionem & externum cultum ſub myſterio iniquitatis & Fanaticiſmum ſub myſterio pietatis intelligit, eccleſiae noſtrae miniſtros uehementer traducit pag. 70. Chiliaſmi & ἀποκαταςάσεως πάντων femina ubique deprehenduntur pag. 152 praeſertim, magiſtratum ex ira Dei proueniſſe putat, baptiſmum non eſſe medium regenerationis, Indifferentiſmum ſtabilire contendit, p. 94. Tractatus adhaerent de uero & falſo Chriſto ab eadem eſt compoſitus p. 411. S. coenam uocat uinum ſcortationis.

ſeeligkeit, 1712 in 8. 1 Alph. pl. 2. In praefatione dicitur, hoc ſcriptum a femina quadam, quae olim in uariis aulis uerſata ſit, exaratum eſſe, unde auctores der Sammlung von theolog. Sachen 1731 p. 559. concludunt, auctorem eſſe dominam PETERSENIAM, D. Peterſenii uxorem.

(2097.) Das Geheimniß der Wiederbringung (*a*) aller Dinge erſter Theil (*b*), 1701 in fol. Pamphiliae. Auctor eſt ſine dubio D. *Ioh. Wilh.* PETERSEN, qui in hoc opere defendere ſtudet librum illum, qui ante aliquot annos per eius coniugem, ut fama eſt, prodierat ſub tit. Ewiges

 Euan-

(*a*) Conſtat autem das Geheimniß der Wiederbringung tribus ex partibus, & continet 19 opuſcula pro ἀποκαταςάσει pugnantia, in quibus perpetuo colloquuntur *Philaletha* & *Agathophilo*. In part. 1. dictum Actor. 3, 21. explicatur, uel potius diſtorquetur de ſignificatione uocis ἀποκαταςάσεως agitur, & Kochii Anmerckungen refutantur. In part. 2. refutantur D. *Fechtii* programma & D *Grapii* diſput. item alius uiri tractatus de eadem materia in 16 theſibus. In parte 3. liber *Lichtſcheidii* refutatur, liber ſapientiae pag. 77. canonicus pronuntiatur, & contra D. Ittigii diſputationem etiam nonnulla monentur. Adhaerent ſub finem huius operis Tractatus ad Hebr. 2, 16. ein Glaubens-Bekäntniß von der Wiederbringung aller Dinge, und Georg Paul Siegvolcks Evangelium von der ewigen Erlöſung.

(*b*) De propugnatoribus aeterni euangelii antiquioribus ante Peterſenium, de Peterſenii primario fundamento ad defendendum aeternum Euangelium, de abuſu & detorſione quorundam dictorum biblicorum & teſtimoniorum Lutheri pro pallianda ſua ſententia agunt auctores der Unſch. Nachr. 1702 p. 179. ſeq. addunt tamen hoc ſcriptum maiori moderatione, quam alia ſcripta Peterſenii exaratum eſſe.

Euangelium, quod huic myſterio inſertum eſt, & domina *Peterſin*, quae illum librum ſcripſit, uid. *Biograph. Peterſenii* p. 297. ad obiectiones reſpondere conatur. Hoc ſcriptum refutauerant *Kochius*, Paſtor Magdeburgenſis, in ſeinen Anmerckungen ad hunc librum D. *Ittigius* & Prof. *Grapius*, Roſtoch. in diſputationibus ſuis inaugural. it. Ferdin Helffreich *Lichtſcheid*, Paſtor Zitzenſis, in ſeinen chriſtl. Gedancken über dieſes Buch, Ludolph. Melch. *Fiſchlin* in Theatro Apocataſtaſeos deſtructo, Ulm 1715 in 8. pl. 20. & in der völligen Überzeugung, daß das ſo genannte ewige Euangelium falſch ſey, Ulm 1715 in 8. pl. 10. *Fiſchlin* erat primum Diaconus Stuttgardienſis, deinde *Superintend. Blaubeurenſis* uid. die Unſch. Nachr. 1715. p. 179. & alii. His reſpondere conatur D. Peterſen in hoc opere.

Der andere Tomus dieſes operis prodiit 1703 in fol ſine loco, 7 Alph. pl. 7. Hic Tomus potiſſimum ex ſex ſcriptis eriſticis conſtat, in quibus partim D. *Peterſenius*, partim eius aſſeclae defendere allaborant dominae Peterſeniae ewiges Evangelium, & 1 Tomum des Geheimniſſes. In praefatione aduerſarios ſuos in 9 claſſes diſtinguit, illosque acerbe tractat. Sub finem componere ſtudet controuerſiam de termino gratiae, putans a D. Rechenbergii, & etiam ab eius aduerſariorum partibus ſtare ueritatem. Auctoris ſententia in hoc Tomo eſt, omnia per Chriſtum reſtitui debere, ſolem, ſtellas, animalia & inſecta uariorumque pro ſua ſententia allegat, ſed perperam, teſtimonia. Iſti autem ſex Tractatus, in hoc tomo contenti, ſunt. 1) Contra Seniorem

Winckle-

Wincklerum, Hamburgenſem, ſub tit. gründliche Antwort (*c*) auf Herrn Joh. Wincklers Vorrede (nimirum vor den Paßions-Predigten Herrn Johann Heinrich Horbii) wegen der Materie des ewigen Euangelii, 1703 in fol. pl. 18. Auctor huius reſponſionis eſt ſine dubio D. *Ioh. Wilhelm* PETERSEN. 2) Erwegung (*d*) des ewigen Euangelii Herrn Johann *Wincklern* vorgeſtellt 1703 in fol. pl. 11. confecit hoc ſcriptum ſine dubio domina *Peterſin*, & Winckleri praefat. etiam refutare conatur in 12 epiſtolis & in alloquio ad *Wincklerum*. 3) Gegen-Anmerckungen (*e*) über die kurgen Anmerckungen eines Lic. Theologiae über das ewige Euangel. 1703 in fol. 1 Alph. pl. 11. cuius ſcripti auctor diuerſus eſſe uult a D. *Peterſenio* & eius coniuge. 4) Zweyer in einem Geiſt abgefaßte Antwort (*f*) auf die Einwürffe wieder die Wieder-

(*c*) In hac reſponſione *Wincklerum* acerbe tractat, nulla tamen alia, quam quae in tomo 1. myſterii protulerat, profert argumenta. Negat libros ſymbolicos ad cuſtodiendam ueritatem facere, dictum Geneſ. 3. de Protevangelio myſtice explicat, & alia in hoc ſcripto minus probanda notant auctores der Unſch. Nachr. 1703 p. 352. ſeq.

(*d*) Reſponſiones in hoc ſcripto cum aeterno euangelio conueniunt, ſed ſtilus eſt moderatior quam antea, ideo auctores der Unſch. Nachrichten 1703 p. 406. ſpem conceperunt, fore, ut haec femina forſitan ad meliorem mentem rediret, ſi quis illam ex Scriptura ſacra & linguis originalibus conuinceret.

(*e*) Hic auctor alias reſponſiones non ſuppeditat, quam in prioribus tractatibus datae erant, p. 21. brutorum reſtitutionem affirmat, p. 37. damnatos adhuc peccare negat, uid. plura in den Unſch. Nachr. 1703 p. 483.

(*f*) Haec reſponſio directa eſt contra Reformatum quen-

Wiederbringung 1703 in fol. 1 Alph. pl. 8. Auctores ſunt D. Peterſen & eius coniux. 5) Gründliche Betrachtung (*g*) über M. Ioh. Haenfflers aufrichtige Unterredung 1703 fol. pl. 23. cuius auctor litteras G. P. S. appoſuit, quae ſignificare uidentur *Georg Paul* SIEGVOLCK, qui & alios tractatus ſub his litteris edidit, huic ſimiles 6) Unterſuchung deſſen (*h*), was ein Fürſtlicher Rath wieder die Wieder-

dam Doctorem, antea Peterſenii amicum & aſſeclam, ſed qui poſtea ab illo deſciuerat, acerbum ſcriptum contra Peterſenium eiusque coniugem publicauerat, illos diaboli Aduocatos uocans. Abſoluta praedeſtinatio in hoc ſcripto uerboſe refutatur, & cap. 9. epiſt. ad Romanos explicatur. Theſis Leade quod omnia ex Deo emanarint, & quod ſpiritus Dei in omnibus creaturis ſit, pag. 127. probatur. Et haec theſis eſt fundamentum totius ſtructurae von der Wiederbringung aller Dinge, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1703 pag. 484.

(*g*) Hoc ſcriptum contra *Haenffleri*, Paſtoris Cüſtrinenſis, aufrichtige Unterredung eines Athenienſers & Berroënſers directum eſt, in qua refutauit aeternum Euangelium. *Siegbolckius* adhuc deteriorem, quam D. *Peterſen* prodit mentem, dum putat, ſpiritum Dei etiam in diabolis eſſe p. 5. ſolem, lunem, &c. in uita aeterna reſtitui debere pag. 15. genus humanum adhuc in uita aeterna propagatum iri p. 22. creaturam non poſſe annihilari p. 23. fatetur tamen p. 60. peccatores omnino infinitam poenam infernalem mereri ideoque a ſociorum ſuorum ſententia hac in re diſcedit. In addita epiſtola ad Superintendentem Servèſtanum, in qua ea, quae in relatione de morte *Schuderi* contra aeternum Euangelium monuerat, refutare conatur *Siegbolck* pag. 81. quod beati conuerſuri eſſent adhuc multos damnatos, beatos adhuc fidem habere, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1703 pag. 519. ſeq.

(*h*) Huic ſcripto inſerta eſt notabilis epiſtola latina de uocibus *Olam* & *Aeon*. Peculiaris *Chingii* opinio de terra,

Wiederbringung aller Dinge eingewendet, 1703 pl. 5. Hic conſiliarius eſt D. *Franc.* CLINGIVS, qui in ſeinem richtigen Wegweiſer obiter ἀποκατάςασιν damnatorum & diabolorum refutauerat *(i)*.

Tomus 3. prodiit 1710 in fol. 7 Alph. uid. die Unſch. Nachrichten 1710 p. 787, & continet 17 tractatus, 1) Myſtiſche Hall-Jahrs-Poſaune, in qua auctor ad D. *Teuberi* geminum argumentum reſpondere conatur, in 2) refutare tentat editorem Edicti Norimbergenſis, 1707 publicati, & interdum ſenatum ipſum perſtringit. 3) eſt pars ex confeſſione I. C. S. 4) Contra D. I. Conr. *Pfaffii* diſputationem quandam, 5) Contra die Unſch. Nachrichten. 6) Contra D. *Schwerdneri* Unterſuchung in den Unſch. Nachr. 1707 p. 469 recenſitam. 7) Völliger Beweiß des ewigen Euangelii contra *Fiſchlini Theatrum apocataſtaſeos* in den Unſchuld. Nachrichten 1708 p. 438. recenſ. 8) Contra Ioh. *Merckeri* tract. von der Wiederbringung aller Dinge, cuius ſcripti auctor eſſe uidetur *Klein Nicolai*. 9) C. *Seebachii* explicationem Pſalmi

---

maledictionem creaturarum abſorbente p. 25 refutatur, & p. 15 affirmatur, diabolum poſt hanc uitam neminem fore cruciaturum, ſed ipſum cruciatum iri, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1703 p. 521.

(*i*) Cel. Reimann. in *catal. biblioth. theol.* p. 677. dicit, *Peterſenium Ianae Leadeae ueſtigiis inſiſtere, & huic dogmati nou-antiquo manum inſeruiſſe. Dignum, qui manu ſollicita & circumſpecta uerſetur ob uariorum ſcriptorum hac illac adductorum raritatem & argumentorum quorundam ſpeciem & paradoxorum theticorum & exegeticorum multitudinem.*

Pſalmi 87. 1707 in den Unſchuld. Nachr. p. 748. recenſ. 10) eiusdem explicatio Pſal. 145 in den Unſch. Nachr. 1709 p. 495. recenſ. 11) eiusdem explicatio Pſ. 66. 12) Continet quasdam quaeſtiones de Chiliaſmo & ἀποκαταςάσει πάντων. 13) Varias epiſtolas & cantica de ἀποκαταςάσει πάντων. 14) Sieg der Wahrheit, quae conſiſtit in defenſione hypotheſeos Peterſenianae contra librum D. *Neuſſenii*, & reſponſione ad D. *Pfeffingeri* diſputationem de redemtione diabolorum.

Vita Dominae *Peterſeniae* prodiit 1718 in 8. pl. 5. & recenſetur in den teutſchen Actis Eruditorum p. 58. p. 770. und in den Unſch. Nachrichten 1718 pag. 913.

(2098.) Das Geheimniß der Schöpffung aus dem göttlichen magiſchen Central-Licht gezeiget von etlichen erleuchteten Magis, Amſterd. 1701 in 8. 1 Alph. pl. 3. Conſiſtit ex quibusdam antiquis tractatibus ex MSttis nunc editis. Primus tractatus *(a)* & ſecundus agunt *de creatione mundi*, & eſſe debent explicatio cap. 1. Geneſeos. Auctores der Unſch. Nachr. 1702 p. 605. putant, priorem tractatum a *Valentino* WEIGELIO, poſteriorem a PARACELSO exaratum eſſe. Varias etiam ineptas locutiones ex iſtis tract. l. c. proferunt in medium. Sed in den theologiſchen Annalibus (Loeſcheri) HELMONTIVS, iunior, auctor huius ſcripti eſſe cenſetur.

(2099.)

(a) Qui continet quatuor explicationes in Geneſ. cap. 1. quarum una ſemper ſublimior eſt, quam altera & Magiam magis ſapit. Sed reuera unica tantum eſt explicatio, quae quater ſemper uerboſior proponitur.

(2099.) α) Geiſt (wiedertäufferiſcher) der alten und neuen Schwärmer, d.i. Glaubwürdiger und Hiſtoriſcher Bericht, was Jammer, Elend, Angſt, Noth und Aufruhr die alten Schwärmer und Wiedertäuffer geſtifftet, daraus zu ſchlieſſen, was man von denen ietziger Zeit einſchleichenden Schwärmern, als Dauid Ioris, Weigelianern, Roſencreutzern, Panſophiſten, Boehmiſten, Chiliaſten, Enthuſiaſten, Quakern, Labadiſten, Frey-Geiſtern, Quietiſten, Scheinheiligen und Atheiſten zu gewarten habe, weilen ſie, wie erwieſen, einerley Lehre führen, denen beygefügt ſind hoher Potentaten Befehle wieder ſolche Ketzer und Schwärmer, ingleichen einige Bedencken der Uniuerſitäten, in fol. 1701. Eſt collectio uariorum ſcriptorum partim anonymorum, partim non anonymorum, quorum tituli indicantur in der Sammlung von theolog. Sachen 1735 p. 454. ſeq.

(2099.) β) Geiſter (ſieben böſe) ſine loco & anno. Auctor eſt I. G. ZEIDLER, uid *catal. bibl. theol. Reimann.* p. 744.

(2100.) Gelahrheit (die gantze) überhaupt, worinnen von allen denjenigen ſtudiis gehandelt wird, ſo zu einer galanten Gelehrſamkeit dienen, Hamburg 1712 in 8.

Hunc librum etiam quidam nomine GALLATIN in gallicam linguam transtulit, & Lipſ. 1722 in 4. edidit. Totus autem iſte libellus ex Collegio MSto, olim Halae a celeb. Stollio, Prof. Ienenſi, deſumtus eſt, & inſcio atque inuito illo publicatus, quod etiam illum commouit, ut publici iuris fecerit die Anleitung zur Hiſtorie der

Gelahr-

Gelahrheit, uid. eius praefationem zur Hiſtorie der Gelahrheit.

(2101.) Gelehrten-Lexicon (compendiöſes), Leipzig 1705 in 8. editio prima. Auctor praecipuus fuit M. *Ioh. Burc.* MENCKENIUS, ſenior (*a*), quem adiuuerunt M. IACOBI, *Magdeburgenſis*, & M. SCHOETTGENIUS. Poſtea hoc Lexicon (ſi fas eſt, uti uoce, quae in antiquis auctoribus omnibus, Latinis non tantum, ſed & Graecis exſulat) innumeris fere in locis a M. *Chriſtiano Ioechero* auctum eſt, qui nomen ſuum titulo praefixit.

(2102.) α) Genealogiſche Fragen vom ietzigen Zuſtande der Hohen Häuſer in Europa, ſonderlich in Teutſchland, 1729 Franckf. und Leipzig in 12. pl. 20. Auctores fuerunt *Ioh. Henr.* FEUSTKING, *D. & Profeſſ. Theol. Ordin. Witteberg.* & *Ioh. Georg.* HOCHEISEN, *Prof. Phil. & Linguar. Oriental. Ordin.* item *Licent. Ioh. Frider.* SCHIMMER.

(*a*) b. Menckenius totum opus moderatus eſt, ipſe illi manum iniiciens, & ex Scriptoribus Anglicis, Italicis, aliisque, quorum copia abundabat, quaedam addidit & emendauit. 20000 eruditi, in certum ordinem coacti, lectori luſtrandi exhibentur. Fata eorum & ſcripta breuiter enumerantur. Nec pauca in compendio hoc hiſtorico traduntur, quae in uaſtis alioquin Syſtematis quaeruntur fruſtra. Quaedam tamen nomina illuſtria in illo omiſſa, quaedam parum opportune allata, quaedam ſine ulla ratione repetita & bis poſita, nec perſonarum, nec rerum ſelectus, quod fieri debuiſſet in Enchiridio, ubique habitus eſt, ut praeſtantiora a minus praeſtantibus fuerint accurate ſegregata, ſed his omnibus, cel. Reimann. in *catal. litter.* pag. 460. operis uenuſtatem non imminuere cenſet.

MER. Inde ab anno 1700 hoc ſcriptum iam decies ſexies editum fuit, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1729 pag. 136.

(2102.) β) Gerichte GOttes (bedenckliche) über die Zungen-Sünden, Dresd. 1719. in 8. 1 Alph. pl. 18. Hoc ſcriptum eſt nihil aliud, quam liber Wenceslai Bergmanns von Zungen-Sünden, quem M. Gottl. Valerius *Brumne* ualde auxit. Praef. M. Hilſcheri, paſtoris Palaeo Dresdenſis, quomodo aliquis exuere poſſit iurandi habitum, meretur legi, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1719 pag. 1094.

(2102.) γ) Geſang-Buch, das neue teutſche und Wendiſche (*a*), Budißin apud Ioh. Wiliſch 1710 in 8. 2 Alphab. pl. 16. Illuſtres Luſatiae ſuperioris ſtatus (*b*), M. *Paulo* PRAETORIO (*c*), *Eccleſiae*

(*a*) Conſtat hic liber tribus partibus 1) cantiones feſtiuales, 2) catecheticas, maturinas, ueſpertinas, menſales & funebres exhibet, quibus acceſſit appendix aliquot cantionum, quarum nonnullae de nouo confectae; aliae uero e Sorabica lingua in germanicam linguam translatae fuerunt, cum in nullo cantionum germanicarum libro eas reperire licuerit. Adhaeret geminus index germanicus alter, alter Sorabicus.

(*b*) Qui & pro inſigni ſuae uerae religionis prouehendae ſtudio in Sorabicae nationis gratiam non tantum Euangelia & epiſtolas, quae diebus dominicis ac feſtis publice exponi ſolent, ſed & Catechiſmum Lutheri minorem, atque Eccleſiae euangelicae Agenda in linguam Sorabicam transferri, & typis ante aliquot annos exſcribi curarunt, uid. *Acta Eruditorum Lipſ. Lat.* 1693 p. 305.

(*c*) Qui caeterorum uerbi diuini miniſtrorum, ad hoc opus perficiendum delectorum, praeſes & linguae Sorabicae callentiſſimus fuit, ſed antequam hae cantiones prodibant, mortuus eſt, uid. *Acta Erudit. Lipſ. Lat.* 1710 p. 299.

Eccleſiae Budiſſinenſis S. Petro ſacrae Archidiacono, Georg. MATTHAEI, *Paſtori Colmenſi*, *Ioh.* AST, *Paſtori Budiſſinenſi ad S. Michaelis, & Ioh.* WAVER, *Paſtori Hochkirchenſi*, cantionum illarum accuratiorem perluſtrationem atque emendationem demandarunt, qui etiam libros cantionum ſorabicarum manuſcriptos e diuerſis eccleſiis ad ſe mitti curarunt, ut uerſiones inter ſe conferre, & optimam eligere poſſent. Sed deprehendentes, cantiones in artis poëticae regulas, in genium linguae Sorabicae & in ipſam fidei analogiam impingere, nouam plane uerſionem elaborarunt, in qua opera duos fere annos inſumſerunt.

(2102.) *δ*) Geſpräch zwiſchen Aletophilo und Orthodoxo von Kätzern, 1711 in 8. pl. 2 Auctor eſt *Henr.* BOCKENMAYER, *Cantor Brunſuicenſis*, & ſcriptum hoc uaria ſcandaloſa continet, uid. die Unſch. Nachr. 1711 p 921.

(2103.) Geſandſchafft (Frantzöſiſche) des Marquis von Lavardin nach Rom, ex italico germanice redditum ſcriptum in 4. Auctor huius uerſionis eſt D. *Gottfr. Chriſtian* FRANKENSTEIN, Prof. quondam Lipſienſis, cuius breuis uitae deſcriptio exhibetur in den Leipziger gel Zeit. 1717 p. 853. Placcius inter anonyma Franckenſteinii ſcripta huius non meminit

(2104.) Geſpräch vom Simultaneo zu Amſterdam (uel potius *Halae*) 1723 in 8. 1 Alph. pl 6. Auctor eſt THOMASIVS *(Chriſtian.)* uid. die fortgeſetzte Sammlung von theolog. Sachen 1723 pag. 748. qui multa in hoc ſcripto atro lapillo notant.

(2105.)

(2105.) Geſpräch im Reich der Gnaden zwiſchen Theophilo Lebrecht und Doſitheo Eleiſon, Amſterd. 1722 in 4. pl. 5. Auctor eſt fanaticus ille *Petrus* SERARIVS (*a*), adhaeret iamdum hoc ſcriptum eiusdem Serarii triumphirenden allgemeinen Liebe, uid. die fortgeſetzte Sammlung 1719 p. 277. & anno 1722 p. 950.

(2106.) Geſpräch zwiſchen zwey Jeſuiten (*b*), und einem Conuerſo, Leipzig 1710 in 4. pl 14. Conuerſus & auctor huius ſcripti eſt *Conr. Iulius* LOHMANN, uid. die Samml. von theol. Sachen 1732 pag. 278.

(2107.) Geſpräch (Zeitvertreibliches) über GOttfr. Hannenbergs, eines Pohlniſchen Jeſuiten Siles Silebis Zuſammenkunfft, in 4. 1726. Auctor

(*a*) Auctor propugnat ἀποκατάςασιν πάντων, & reſpondere conatur ad tres obiectiones, quae contra hanc doctrinam deſumuntur 1) a uoce aeternitatis, 2) quod haec doctrina homines ad ſecuritatem perducat, & 3) purgatorium ſtabiliat. Apocataſtaſin credendam eſſe, licet litteraliter in Scriptura ſacra non contineatur p. 29. per hanc doctrinam optime tres religiones praecipuas conciliari poſſe; controuerſiam de electione eſſe litem inutilem pag. 22. ne unicum quidem locum reperiri in Vet. Teſtamento, ex quo luculenter appareat, Meſſiam eſſe filium Dei, & Deum trinunum pag. 29. Apud Adamum iam ante creationem Euae carnales cupiditates & ſomnum eius indicium mortis & uirium debilitatarum fuiſſe.

(*b*) Cum his colloquitur auctor, nam hi in errores illum induxerant in Eisfeldia. Refutat ſupremam Papae poteſtatem, & ſuadet Papiſtis, ut in poſterum Pauli Primatum loco Petri fundamenti loco ponerent.

eſt cel. *Erdmann* NEVMEISTER, uid. Goettens gel. Europa part. 1. p. 108.

(2108.) Geſpräch (nachdenckliches) von Priuat-Erbauungen (*a*), editum von einem Liebhaber der Wahr-

(*a*) Scripſit auctor contra quendam Theologum Ienenſem celeb. non ita pridem defunctum (forſitan contra D Foertſchium), quem auctor Zelotem coecum & rudem uocat in Bibliis, coecum aſſeclam Lutheri & aliorum theologorum p.23, 41. qui non reſpondere poſſit, niſi in ſuggeſtu, & Script. S. interpretetur cum calumnia. Conuenticula prorſus ſine peccato, 2) legitima, 3) maxime neceſſaria & utilia, 4) innoxia eſſe propugnat, quia miniſterio eccleſiaſtico plerumque ſegni & lucricupido ſubſidium ferrent. Amatores conuenticulorum miniſterium per ſe non contemnere, ſed miniſtros tantum eccleſiae, uentri ſeruientes pag. 7. non quaerere propriam iuſtitiam pag. 36. non perpetrare opera tenebrarum pag. 37. non eſſe Enthuſiaſtas & Phariſaeos. Plebi adhuc licere legitimo modo uerbum Dei docere. Viſitationes eſſe inſtituendas. Miniſterium eccleſiaſticum dominatum exercere. Miniſtros eccleſiae non prius, quam in in agone mortis auditores ſuos adire, & quidem ex lucricupidine, nimiam, noxiam & turpem deuotionem erga altaria, templa & baptiſteria propagare. Quia igitur hoc ſcriptum multos motus Erfurti excitauit, ideo auctores der Samml. von theol. Sachen 1722 pag. 491. inſeruerunt Edictum regiminis Moguntino Erfurtenſis, dat. d. 3. Sept. 1691, in quo omnes, ſub poena 100 thalerorum, uel etiam capitali interdicuntur, frequentare conuenticula, ſub quocunque etiam praetextu id fiat.

Prodiit contra hoc colloquium anonymi cuiusdam Beantwortung dieſes Geſprächs von einem Liebhaber der Evangeliſchen Lauterkeit, quae refutatio recenſetur in der fortgeſetzten Sammlung.

Edidit idem Cramerus, addito tamen nomine ſuo: Nöthige Gewiſſens-Prüfung vor die auf Univerſitäten ſtudirende Jugend, Jena 1720 in 8. 1 Alph. pl. 3. cum praefatione b. Buddei.

Wahrheit, Erfurt 1722 pl. 4. Auctor eſt M *Ioh. Chriſtoph* CRAMER, *Diaconus Zeilenrodenſis* in Variſcia, in tractu Graetzenſi, qui in hoc ſcripto conuenticula priuata defendit, illaque utiliſſima eſſe cenſet, cuiusmodi conatibus olim iam Ienae uariis motibus occaſionem praebuit. Auctorem nimis acerbe ſcripſiſſe iudicant auctores der Saml. von theolog. Sachen 1722 p. 486.

(2109) Geſpräch im Reiche der Lebendigen zwiſchen einem evangeliſchen und einem papiſtiſchen Geiſtlichen (*a*) bey Gelegenheit eines von einer hohen Dame (*b*) in einer vornehmen Stadt erfolgten Abfalls, Halle 1722 in 4. pl. 6. Auctor eſt M. HAHN, uid. die Samml. von theol. Sachen 1726 pag. 766.

(2110) Geſpräch von M. Schoenemanns Zeug-Hauſe und C. Sagittarii Sendſchreiben, Jena 1677 in 8. Auctor eſt procul dubio ipſe SAGITTARIUS, uid. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 509.

(2111.) Geſpräche (luſtige und ernſthaffte Monaths-) zwey Theile, Halle 1688. Auctor eſt

 Chriſti.

(*a*) Hic erat P. *Nonnhart*, quem haec illuſtris femina inuitauerat ad colloquium cum M. *Hahnio*, diſputarunt autem 1) *de magna corruptione hominis poſt lapſum*, ſed Pater noluit ex Scriptura ſacra diſputare, 2) *de communione ſub una & Transſubſtantiatione*, P. iſte ipſe faſſus eſt, ſe neque linguam hebraicam, neque graecam callere, & ne quidem ſciuit, quomodo *panis* uoce graeca ſit exprimendus. Sed M. *Hahn* apud pertinacem illuſtrem feminam, neque apud Patrem aliquid effecit erudito colloquio ſuo.

(*b*) Haec illuſtris femina quondam M. *Hahnii* inſtitutioni credita erat, ſed poſtea ad religionem papiſticam defecerat.

Chriſti. THOMASIVS(*a*), uid. cel. Reimann. in *catal. litter.* pag. 709.

(2112.) Geſänge (Chriſtliche) (*b*), theils alte, ſo viel derſelben dieſer Orten in gemeinen annoch durch GOttes Gnade im friſchen Brauche beybehalten; theils neue, welche ſeithero unterſchiedlich verlanget und beliebet worden, zuſammen getragen und alſo eingerichtet, daß man ſich ihrer ſo wohl bey öffentlichen Verſammlungen, als auch mit den Seinigen zu Hauſe zu Erweckung und Vermehrung guter Andacht, füglich und nach Gefallen bedienen kan, Halle verlegt von Joh. Jac. Schützen, druckts Chriſtoph Salfeld 1700 p. 864. in 12. Auctor der Vorerinnerung eſt D. *Paul* ANTONI (*c*), qui tantum literas nominis ſui initiales

---

(*a*) Qui quidem in praefatione partis 2. pag. 27. & in opere ipſo pag. 835. noluit Dialogis ſuis imponi Ephemeridum litterariarum uocabulum. Sed M. Chriſtian Iunckerus in Schediasmate hiſtorico *de Diariis Eruditorum* num. 17. pag. 245. intereeſſionem Thomaſii nihil ualere pronuntiat, & Reimann l. c dicit, αὐτοψίαν docere, inter auctorem & Ephemeridum Scriptores tantam eſſe ſimilitudinem, ut fere nulla inter eosdem ſit diſcernendi nota.

(*b*) Rariſſimus & notatu digniſſimus eſt hic cantionum liber. Nam in multis exemplis tota tractatio ſub titulo: Betrachtung der ietzigen Zeiten, und wie man ſelbige anzuſehen habe, omiſſa eſt iuſſu membri cuiusdam ſummi ſtatuum prouincialium Magdeburgenſium, poſtquam miniſtri quidam eccleſiae cordati monuerant, uaria peruerſa in hoc libro latere, ideo in pauciſſimis exemplis haec tractatio reperitur; ſed inſeruerunt illam totam auctores der Samml. loc. cit. a p. 933 - 960. ut proteruitatis ſuperſit ueſtigium, uaria etiam alia, minus pie ab *Antonio* dicta l. c. notant.

(*c*) Auctoris ſcopus fuit in edendo hoc libro, ut operi

initiales D. P. A. huic monito ſubſcripſit, & paſſim uarias annotationes inſperſit, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1734 p. 931.

(2113.) Gewiſſen (befriedigtes) über die Feyerung des Sabbaths, aus der heiligen Schrifft, als aus dem rechten Grunde zur völligen Ruhe gebracht, und darinnen aus der Ubung der erſten Chriſtenheit beſtätiget, in 4. pl. 8 uel 9. 1703. in titulo huius libri nec auctor, nec locus impreſſionis, nec annus indicatur. Auctor eſt *Iohann.* WELMERVS, (*a*), paſtor quidam in uico prope Magdeburgum.

(2114.) Girrendes Turtel-Täublein. Auctor fuit *Praefectus morum iuuentutis comitis Plauienſis*, uid. die 18de Sammlung zum Bau des Reichs GOttes, pag. 184.

(2115.) Glaube (der catholiſche) in 8. Auctor primus fuit *Guil.* PERKINSIVS, qui anglice ſcripſit, ſed poſtea in linguam hiſpanicam & germanicam translatus liber, uid. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 506.

operato & hypocriſi in cultu diuino obicem figat. Cantica, nimiis floſculis poeticis conſperſa, omiſit, ne hominibus, mundana ſapientibus, uoluptas inde carnalis accendatur.

(*a*) Qui ſcopum hoc in ſcripto ſibi praefixit, ut *Ioh. Sam.* STRYCKII ſententiam, quam fouet in diſputatione *de iure Sabbathi* confirmet. uid. cel. Reimanni *hiſtor. litterar. Germanorum nou. part.* 3. 4tes Hauptſtück pag. 518. mortuus eſt *Welmerus* 1704, anno aetatis 53. de uita & ſcriptis eius pauca habet Fabricius *in hiſt. bibliothecae ſuae* part. 4. p. 425. ubi etiam p. 424. de ſcopo & contentis ſcripti *Welmeriani*, cui tit. *tranquillata conſcientia* pauca habet.

(2116.) Glaube, welches der beſte und die beſte Religi n, in 4. Auctor eſt C. NEVBAVER, uid. infra ſub uoc. *Raiſonnements.*

(2117.) Glaube (der wahrhaffte) der catholiſchen Kirche, Prag 1725 in 8. pl. 11. Eſt uerſio ſcripti abbatis *Gouldii*, cui tit. *La veritable croyance*, per P. *Franciſcum* NONNHARTVM confecta, uid. annotationes meas, fini bibl. anon. ſubiectas ad num. 201.

(2118) Glaubens-Einigkeit (nöthige) der Proteſtantiſchen Kirchen, Tübingen 1719 in 4. pl. 3. Auctor eſt *Ioh. Chriſtian* KLEMM, antea *Prof. Philoſ. extraord. nunc Prof. linguar. Oriental, & Graecae linguae Tubingenſis* Succeſſor Iohan. Rudolphi *Oſiandri*, poſtquam hic Prof. Theologiae extraordin & Superintend. Coenobii factus eſt, uid. die fortgeſetzte Sammlung von theol. Sachen 1722 p. 788. ubi Klemmii vertheidigte Glaubens-Einigkeit recenſetur, & multa in ea defenſione deſiderantur, uid. ſub uoce vertheidigte Glaubens-Einigkeit.

(2119.) Der Kinder-Glaube vor der Tauffe, 1728 in 8. pl. 1. Auctor eſt I. C. RIEDEL, *Conſiliar. Appellationum*, uid. die Sammlung von theol. Sachen 1731 p. 1029.

(2120) *a*) Glaubens-Wandel (der wahre) 1721 in 12. pl. 3. Auctor eſſe uidetur famoſus fanaticus *Ioh. Chriſtoph.* SEITZ. uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen theolog. Sachen 1723 p. 308.

2120.) *β*) Gloria Adami, oder Herrlichkeit des erſten Menſchen, Breßlau 1723 in 8. pl. 4.

M. *Dan.*

M. *Dan.* SPRINGER, *Prof. Publ. Gymnaſ. Vratislauienſis*, hanc meditationem ex R. Menaſſe ben Iſrael Niſchmat Chajim germanice uertit, quam uerſionem denuo edidit M. I. S. K. uid. die Samml. von theol. Sachen 1723 p. 1105. und die Leipz. gel. Zeit 1723 p. 736.

(2121.) Goliaths Schwerd, oder Uberweiſung des einfältigen Lutheraners, 1676 in 4. pl. 3. Auctor eſt SCHOENEMANN, *Ieſuita.*

(2122) Göttingen. Zeit- und Geſchicht-Beſchreibung derſelben Stadt, Göttingen 1735, & 1736, zwey Theile. In prima parte de hiſtoria ciuili, naturali, eccleſiaſtica & ſcholaſtica agitur, in parte ſecunda de hiſtoria religionis & rebus eccleſiaſticis, documenta, ex quibus haec hiſtoria deſumta fuit, antea ualde ignota erant. Introductio Chriſtianiſmi in hac regione, praeſertim copioſe deſcripta eſt. Auctor eſt D. *Henr. Philipp* GVDE, *Superintend. Gener. ducatus Goettingenſis.*

(2123.) I. C. L. Grundlegung zu einer realen Kirchen-Hiſtorie des A. Teſtaments, Leipzig 1717 in 8. 1 Alph. Auctor eſt *Ioh. Chr.* LANGE, *Paſtor in Luſatia Superiori*, uid. die Unſch. Nachr. 1717 pag. 144.

(2124.) Grund-Lehre (die erſten) von der nöthigen Tüchtigkeit eines Evangeliſchen Chriſten gegen das Pabſtthum, Tübingen 1729 in 8. pl. 16. Auctor eſt C. E. WEISMANN, *Theol. D. & Prof. Tubingenſ.* nam in titulo ſe uocat einen der Chriſtlichen Eifer Wünſchet. Recenſetur hoc ſcriptum in parte 41. der auserleſ. Theol. Biblioth. n. 4.

(2125.) J. B. S. (Joh. Benedict Scheibe) von Eckartsberga Grund-Riß der Fürſten-Kunſt, wornach ein Regent ſich groß, und ſeine Unterthanen glücklich machen könne, Franckenberg an der Warta, 1734. in 8. pl. 18. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1734 n. 48. pag 438.

(2126.) Grund-Sätze der Chriſtl. Religion, Franckf. 1712 in 8. pl. 18. Eſt uerſio libri Poireti *de educatione iuuentutis*, uti illum 1706 recognouit, uid. die Unſch. Nachr. 1712 p. 177.

H.

(2127.) Hälliſche Griechiſche GRAMMATICA. Huic libro initia dedit D. *Ioh Henr.* SCHULTZ, *Anatom. & Chirurgiae Profeſſ. Altorfinus*, linguae graecae & aliarum orientalium ſatis peritus. Aucta autem deinde eſt & emendata haec grammatica per alios.

(2128.) Hamburg (evangeliſches) Hamb. 1717 in 12. pl. 17. Eſt liber Steph. *Kempii* de Reformatione Hamburgenſi, iam antea editus, cum introductione & praefat. paſtoris cuiusd. anonymi Hamburgenſis, (uid. magnif Loeſcheri) theologiſche annales 1717 p. 452. n. 254.

(2129.) Hamburgiſcher Pfaffen-Putzer (a), erſtes Stück, gedruckt 1722. 2 Bogen ſine loco, & 2tes Stück 1722, etiam 2 B. (ſed prodiit Berolini,

(a) Contra hoc ſcriptum ab anonymo pro defendendo Neumeiſtero prodiit der Hamburgiſche Pasquillanten-Putzer, & miniſterium totum Hamburgenſe etiam publice cauſam Neumeiſteri egit.

rolini, uid. die Samml. von theol. Sachen 1722 pag. 805.) Auctor eſt ODELEM, *Brunſuicenſis*, uid. Goettens ietztlebendes gelehrtes Europa, Part. 1. pag. 89 (*b*).

Hamburg. Hiſt. Bibliothec uid. ſupra n. 1347.

(2130.) Hand-Buch vom Erkäntniß GOttes, 1704 in 12. 1 Alph. pl. 5. Auctor eſſe dicitur Cancellarius VNVERFAERTH, uid. (magnifici Loeſcheri) theologiſche Annales 1704 num. 168. pag. 189.

(2131.) Harmonia Euangelica, nebſt der Harmonia animae cum Chriſto, Regenſpurg 1711 in 4. 1 Alph. pl 20. Translator huius Harmoniae eſt comes Hector Maximilian de GEYERSBERG, qui propter ueram pietatem & ſincerum in puram doctrinam amorem celebris eſt, hic germanice tranſtulit Harmoniam Couet du Vivier in den Unſch. Nachr. 1706 p. 256. recenſitam; addidit etiam duplex diarium, in quo Harmoniam in duos annos diuidit, & ſingulis diebus partem illius conſiderat, ſenſumque pio Tetraſticho incluſit, uid. die Unſch. Nachr. 1711 p. 141.

(2132.) Hauß, Tr. wie ein Fürſtlich Hauß zu erhalten. Eſt ſcriptum politicum, ualde rarum, quod inſertum deprehenditur diſſertationibus nomico-politicis *Chriſtoph.* BESOLDI 1617 libris 3. ſecunda uice editis. Auctor autem illius eſſe putatur

(*b*) Rex Pruſſiae ſerio prohibuit continuationem des Pfaffen-Putzers, & alia ſcripta calumniis referta. Auctores der Sammlung l. c. uocant den Pfaffen-Putzer ein indifferentiſtiſches Pasquill.

tatur *Georgius Iohannes* cognomine *argutus*, comes Palatinus Veldenſis, uid. cel. Reimanni *hiſtor. litterar. germanor. nouam*, part. 3. Drittes Haupt-Stück, pag. 165.

(2133.) Hauß-Vater (der im Chriſtenthum unterrichtende) Hirſchberg 1735 in 8. 2 Alphab. pl. 11. Auctor eſt *Gottlob Dauid* SIEGERT, pius Sileſius, Praefationem addidit B. S. quibus literis Paſtorem *Smolkium* intelligi putant auctores der früh aufgeleſenen Früchte 1736 p. 206.

(2034.) Heb-Opffer (freywilliges Berliniſches) von allerhand in die Theologie lauffenden Materien, 30 Beyträge, Berlin ab anno 1715-1722, 3 uolumina. Auctor primarius huius ſcripti eſt *Ioh. Guſtav* REINBECK, *Praepoſitus Berolinenſ.* uid. die Unſch. Nachr. 1718 p. 1158.

(2135.) Heb-Opffer (Heßiſches) Theologiſcher und Philologiſcher Anmerckungen, Gieſen 1734 in 8. pl. 8. iedes Stück. Sex priores huius collectionis partes confecit D. *Ioh. Iac.* RAMBACH. uid. part. 4. Actor. eccleſiaſt. (Coleri) pag. 554. Contenta 5 priorum partium indicantur in der Samml. von theol. Sachen 1735 p. 771.

(2136.) Heimſuchung (göttliche Gnaden-Heimſuchung) 1713 in 12. pl. 2. Auctor eſt *Godofr.* ARNOLDUS, qui biblica argumenta, his prauis temporibus potiſſimum ponderanda, bene proponit, uid. die Unſch. Nachr. 1713 p. 883.

(2137.) Helden-Buch. Auctor eſt *Henricus* AB AFFTERDINGEN, uid. Iohann. Strauch in *diſſert. in Tacitum* cap. 3. p. 14.

(2138.)

(2138.) Hildesheimiſchen Miniſterii gründliche Antwort auf P. Heſſelmanns Schmäh-Worte, Hildesheim 1730 in 4. Auctor eſſe uidetur celeb. REIMANNVS, dicit enim in *catal. biblioth. theol.* pag. 497. acceſſiſſe huic exemplo emendationes quasdam ſuas & annotationes MStas.

(2139.) Himmels-Weg, durch G. B. S. i. e. *Gottfr. Balthaſar* SCHARFF, qui notum illum librum I. C. *Hoeferi* eccleſiis Sileſiis accommodauit, parum augens illum & edens zu Jauer 1706 in 12 pl. 7. uid. die Theolog. Annales (Loeſcheri) 1706 n. 123. p. 293.

(2140.) Hiob (der Korthumiſche) gegen D. Luthern vorgenommen, Dortmund 1716 in 4. pl. 10. Auctor, qui ſe uocat einen Mit-Helſer, eſt M. *Thom.* HAFER, *Paſtor Vnnenſis in Gueſtphalia*, qui indicat naeuos uerſionis Korthumianae in den Unſchuldigen Nachrichten 1708. pag. 640 recenſitae, & oſtendit, Korthumum ſaepiſſime ſine neceſſitate & ex affectatione tantum Lutheri uerba mutare, ſed ipſum non raro ambigue, & minus adaequate loqui, interdum etiam contra Grammaticam peccare, uid. die Unſch. Nachr. 1717 p. 301.

(2141.) Hiſtorie Jac. Böhmens, Hamb. 1698. Auctor eſt M. *Dau.* VLMANNVS, *ſcholae Aſcanienſis vltra 40 annos Rector* praeclare meritus. Vir doctus & pius, & in ſcriptis Iac. *Boehmii*, ut teſtatur cel. Reimann. in *catal. bibl. theol.* pag. 184. ſi quis alius, uerſatus.

(2142.) Hiſterie von dem edlen Geſchlecht derer von Molsdorff, zugenannt die Weller, Erfurt

1590 in 4. Auctor eſt *Cyriacus* SPANGENBERG, ut patet ex p. 35. uid. Reimanni *catal. biblioth. theol.* p. 154.

(2143.) Hiſtorie (gründliche) von der Augſpurgiſchen Confeſſion, Magdeb. 1584 in 4. & Apologia Form. Concordiae Concinnata ſunt haec duo ſcripta *Erſurdiae* a *Timoth.* KIRCHNERO, *Nic.* SELNECCERO & *Martino* CHEMNITIO iuſſu Electoris Palatini & Brandenburgici, ut Neoſtadienſium, Anhaltinorum & Bremenſium, M. Chriſt. *Irenaei* etiam & Ambroſii *Wolfii*, hoc eſt, Chriſtoph. Herdeſiani aduerſus Auguſt. Confeſſ. & Form. Concord. inſultus reprimerentur. Probata etiam a Theologis noſtrae eccleſiae; ſed non omnibus, quod patet ex Rodolphi Hoſpiniani *Concordia Diſcorde* cap. 45. p. 242. Ad quae nihil reſpondit Leonh. Hutterus in *Concordia Concorde* cap. 41. p. 976. ſeq. adeoque in numerum librorum ſymbolicorum non admiſſa, ut refert Reimann in *catal. biblioth. theol* p. 388.

(2144.) Hiſtorie der heydniſchen Opffer-Mähler, zum Beweiß der wahren Gegenwart des Leibes und Blutes Chriſti im heiligen Abendmahl ans Licht geſtellet, Magdeb. und Leipzig 1726 in 4. pl. 11. Auctor eſt *Ioh. Gottfr.* WALTHER, frater *Conrectoris quondam Magdeb.* & deinde, ſi recte memini, *Rectoris in ſchola cathedrali Magdeburgenſi*, uid. die Sammlung. von theolog. Sachen, 1728. pag. 999.

(2145.) Hiſtorie von David Joris, in 8. pl. 10. Editor adhuc latet, ſed ſcriptum hoc nihil aliud continet, quam caput illud, quod Arnoldus in der

Kirchen-

Kirchen- und Ketzer-Hiſtorie de Dauide Iориſio habet, uid. (magnif. Loeſcheri) theolog. annales 1713 n. 295. p. 177.

(2146.) Hiſtoria facti, oder kurtze, doch wahrhafftige Erzehlung von Joh. Heinrich Hottingern, vormals Theol. & antiquitat. iudaïc Prof Ordin. Marpurgenſ. und ſeiner disquiſitionis theologicae de reuelationibus ordinariis in genere, & de quibusdam hodiernis, uulgo dictis inſpiratis in ſpecie 1718 in 8. pl. 3. Auctor huius ſcripti ipſe HOTTINGERVS eſſe putatur, qui Fanaticiſmi ſuſpectus ab officio remotus eſt, uid. *Biblioth. Theol. Bremenſ.* faſc. 2. n. 6. uel die Leipz. gel. Zeit. 1719 pag. 326.

(2147.) Hiſtorie von den Begebenheiten, Streitigkeiten und Trennungen, ſo unter den Taufgeſinneten, oder den Mennoniſten von ihrem Urſprunge an, biß auf das Jahr 1715 vorgegangen. Hiſtoria haec primum belgica dialecto eſt conſcripta, poſtea autem a *Ioach. Chriſti.* IHERINGIO in germanicam linguam translata & Ienae 1720 in 8. 1 Alph. edita. *Carolus* von GENT eſt genuinus huius hiſtoriae, primum belgice ſcriptae, auctor, qui in colloquio Emmendingenſi 1578 habito ex parte Reformatorum Secretarius fuit, poſtea uero ad Anabaptiſtarum colluuiem ſe contulit. Continuauit tantum hiſtoriam ſuam usque ad annum 1615. uid. Iheringii praefat. ad germanicam huius libri uerſionem, in qua uerboſe demonſtratur *Carol.* VAN GENT eſſe genuinum huius hiſtoriae auctorem.

(2148.) α) Hiſtorie (Sachſen-Coburgiſche), durch G. P. H. in 4. Coburg 1700. Auctor eſt *Georg Paul* HOEN.

(2148.) β) Hiſtorie des Lebens Petri und Pauli, Roſtock 1708. 1 Alph. pl. 10. Eſt ſecunda editio uerſionis Arnoldi recognitionum Clementis, uid. Dec. 2. der theolog. annalium (Loeſch.) pag. 725. num. 258.

(2149.) Hiſtorie der erſten Religions-Motuum zwiſchen den Euangeliſchen und Reformirten, Leipzig 1704. in 4. pl. 8. Auctor eſt D. *Valent. Ern.* LOESCHER. uid. eiusd. theol. annal. 1704 num. 169. p. 190.

(2150.) Hiſtorie (kurtze) der vormahligen und gegenwärtigen Gelehrheit der Heſſen, Trimeſtre 1. 1725 in 8. pl. 9. Trimeſtre 2 & 3 eodem anno in 8. pl. 9 unumquodque, *Marpurgi* (in trimeſtri 2. auctores negant, hoc diarium Marpurgi eſſe editum). Auctores huius ſcripti fuerunt DÜLCKEN, Candidatus Medicinae, DESERRET, Profeſſor Extraord. linguae gallicae, & HARTMANNVS, Prof. Eloqu. & Hiſtor. ſub cuius cura & directione pars 3. prodiit. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1726 pag. 222.

(2151.) Hohes Lied Salomonis aus dem Grund-Text überſetzt von G. W. Memmingen 1722 in 4. pl. 10. Auctor eſſe dicitur *Ge.* WACHTERVS, uid. die Sammlung von Theolog. Sachen 1723 p. 562. coll. anno 1726 p. 644.

(2152.) P. D. Huetius von der Schwachheit des menſchlichen Verſtandes, Franckf. am Mayn 1724 in 8. Auctor huius uerſionis & animad-

uerſio-

uerſionum eſt *Chriſtoph. Fridericus* GROSSIVS, Chriſtiani Wolffii Sectator. uid. Reimanni *catal. bibliothecae theologicae.*

(2153.) Hund, (der alles anbellende Menſchen-Hund), (*a*) Leipzig 1713 in 8. pl. 18. Auctor eſſe dicitur AXTELMEIER, *Papiſta*, uid. die Unſchuld. Nachr. 1712 p. 1127.

J.

(2154.) Jenaiſches Ehren-Gedächtniß, wobey die berühmten Lehrer bey allen Facultäten, von Anfang ihrer Fundation biß auf ietzige Zeit, aufgerichtet und an das Licht geſtellet von einem, welcher In Geneigtem Andencken Schutz und Ruhe ſuchet, Jena 1710 in 4. Auctor eſt *M. Ioh. Georg.* ANSORG, *Corrector quondam in diuerſis typographeis Ienenſibus*, uid. die Leipziger gel. Zeitungen 1729 pag. 533.

(2155.) Jeruſalem (erlöſetes) oder Gottfried, deutſch verbeſſert, zum zweytenmal gedruckt, Franckf. am Mayn, gedruckt bey Caſpar Röteln, in Verlegung Johann Preſſen, anno 1651 in 4. Auctor uerſionis germanicae eſt *Dieterich* VON DEM WERDER, praefectus militum, qui uertit *Geruſaleme liberata Del Sig. Torquato Taſſo.* Verboſe de hoc libro & eius auctore agit celeb. Stollius in der

(*a*) Varia vitia, praeſertim ſuperſtitionem, malam librorum inſtitutionem &c. reprehendit auctor, interdum de rebus prauis nimis libere loquitur, ut ſcandalum inde facile oriri queat, e. gr. p. 60, 62. ſeq.' apparet ex eodem ſcripto, diabolum adhuc hodie in papatu magnam per faſcinationes exercere potentiam.

in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 2. pag. 188 - 191.

(2156) Jeſuit (der abgefertigte) 1711 in 8. pl. 11. Auctor quidam in den Unſch. Nachr. 1711 pag. 519. coniicit, opuſculum hoc a D. MASIO exaratum eſſe.

(2157.) JEſus Jmmanuels göttliche Liebes-Geſchichte, Amſterdam 1705 in 8. & deinde 1713 in 8. pl. 15. Auctor eſt *Nic.* TSCHEER, Boehmiſta quidam, qui in praefatione der Einleitung, de qua uid. ſub tit. Einleitung fatetur, ſe compoſuiſſe tract. von den zwölf Artikeln des Symboli Apoſtolici, de quo uid. ſub tit. Abbildung, & idem dicit, quod qui hunc tractatum exaraſſet, etiam confeciſſet die göttlichen Liebes-Geſchichte, uid. die Samml. von theol. Sachen 1727. p. 538.

(2158.) JEſus-Luſt (Seelenlabende) Leipzig 1713 in 8. 2 Alph. pl. 8. Eſt nihil aliud, quam Beniamin *Dedekindi*, ſenioris, *Pſalterium Marianum* translatum ſub alio titulo, uid. (magnifici Loeſcheri) theol. annales 1713 n. 310. p. 180.

(2159.) Imperialis. Auctor eſt *Ioh.* MEYER, uid. Joh. Adam Webers Hiſtorie der lateiniſchen Sprache. Adde alia Meyeri ſcripta anonyma in hac bibliotheca mea ſub titulis *Delia* & *Lesbia*.

(2160.) Informat der Theologiſchen Facultät zu Roſtock auf drey Fragen ertheilet. Auctor eſt *Hermann Chriſtoph.* ENGELKE, *Theol. D. & Prof. Publ. Ord. ut & Paſtor ad aedes S. Iohannis Roſtochii*, qui eo tempore Decanus, nomine Facultatis illud ſcriptum exarauit, uid Goettens ietztleb. gelehrtes Europa, part. I. pag. 243.

(2161.

(2161.) Informat, oder Unterricht der Theolog. Facultät in Leipzig vom Pietiſmo, wie auch etliche Bedencken vom Chiliaſmo, in 4. per L. S. P. K. 1710. Quidam has litteras ſignificare putant Licentiatum *Simonem Philippum* KLETWICHIUM, niſi forte L. S. ſignificat *Longo-Salienſem*, ubi KLETWICHIUS fuit *Medic. Practicus*, uid. etiam infra ſub uoc. Nachricht, forſitan hoc ſcriptum idem eſt cum illo.

(2162.) Inquiſition zu Goa 1689. in 8. Auctor primarius eſt Monſr. DELON, *Medicus Pariſienſis*, uid. die Leipz. gel. Zeitung. 1717 p. 18. qui hoc ſcriptum prima uice 1687 Pariſiis gallice edidit ſub tit. *Relation de l' Inquiſition de Goa*, deinde ab alio in linguam germanicam translatum, eſt hoc ſcriptum, quae autem uerſio non eſt optima, attamen res ſingulares, curioſae, nouae, inexſpectatae. Ideo etiam Limborchius omnes fere, una cum imaginibus, aeri inciſis, in Hiſtoriam Inquiſitionis, Amſtel. 1692 in fol. editam, adſciuit.

(2163.) Inſtrumentum pacis zwiſchen Mann und Weib, a plerisque D. *Ioh. Balth.* SCHUPPIO tribuitur, uid. Schiebels Hiſtoriſches Luſt-Haus, Part. I. hiſtor. 63 ab initio.

(2164.) B. C. R. Journal (geiſtlicher) Garleben 1722 in 8. Auctor eſt B. CRAKENIUS (*a*), *Paſtor Neo-Gaterslebienſis*.

Dd dd (2165.)

(*a*) Quem celeb. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 570. uirum candidum, pium, doctum uocat. Sed peculiari malo domeſtico afflictum, quo ipſe & magis ad auxilium Dei ſollicitandum excitatus ſit.

(2165.) Irrgeiſter (die herausgezogenen alten und neuen) durch einen Liebhaber der catholiſchen Wahrheit. Auctor eſt *Andr.* FREYBERGER *(a)*, *Ieſuita Pragenſis*, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1714 p. 662.

(2166.) Jubel-Jahr (das ſtille Straßburgiſche) oder kurtzer Bericht, warum bey dieſem allgemeinen Jubel-Jahr der Lutheriſchen Kirche in Teutſchland die Straßburger Lutheraner nicht beſſer haben mitgemacht, in Frag und Antwort geſtellet durch einen Prieſter der Geſellſchafft JEſu, in 8. Auctor eſt P. *Ioh. Iac.* SCHEFFMACHER, concionator controuerſiarum Argentoratenſis, qui Lutheranis Argentoratenſibus praeſertim dolorem excitare ſtudet, obiiciens illis, quod libertatem imperii & religionis amiſerint, poſtquam ſub regis Galliae poteſtatem uenerint. Auctoris naeuos & mendacia, paſſim commiſſa, notant auctores der Samml. von theol. Sachen 1730 p. 1021.

(2167.)

(a) Qui hoc ſcriptum oppoſuit der Vindication der 50 Motiven D. Günthers, warum niemand päpſtiſch werden ſolle, & ſcripto anonymi, (qui eſt M. Schvvedler, non D. Günther, ut Freyberger putat,) cui titulus: Send-Schreiben an einen Sächſiſchen Theologum, de quo uid. infra ſub uoc. Send-Schreiben. Huic Freybergero anonymus oppoſuit Vertheidigung des Send-Schreibens an einen Sächſiſchen Theologum, Leipzig 1714 in 8. pl. 7. in qua defenſione Ieſuitam κατὰ πόδα refutat. uid. die Unſch. Nachr. 1714 p. 662. & D. Güntherum ab obiectione uindicat, quaſi ipſe exaraſſet das Sendſchreiben. add. etiam ſupra in bibliotheca mea ſub uoce Ehren-Rettung.

K.

(2167.) Kauffmann (der GOtt und Menſchen wohlgefällige, chriſtliche). Non ſatis conſtat, an hic liber idem ſit cum libro: der chriſtliche Kauffmann, oder Vorſtellung der Pflichten eines chriſtlichen Kauffmanns, Franckf. 1711 in 8. 2. Alph. pl. 5. quem librum debemus *Conrado* MELLIO, *Inſpectori quondam Hersfeldenſi.*

(2168.) Kern und Safft der erbaulichen Schrifft des nun in GOtt ruhenden D. Philipp Iacob Speners Vertheidigung des Zeugniſſes von der ewigen Gottheit JEſu Chriſti von einem, der ſolche erkannte Wahrheiten auch andern hiemit anpreiſet, Gotha 1711 in 12. 1 Alph. & auctior hic tractatus prodiit (ut ipſe auctor in praefatione indicat) zu Erffurth 1714 in 8. 1 Alph. pl. 10. Auctor huius ſcripti eſt *Bartholomaeus* KANNENGIESER, Gothanus, qui etiam deinde dedicationi ſubiecit nomen.

(2169.) Kinder-Milch (geiſtliche), oder einfältiger Chriſten Haus-Apotheck, daraus das himmliſche Manna und die heylſame Artzney der Seelen fürgetragen wird, denen die JEſum, den bewehrten Seelen-Artzt, lieben, Franckf. 1710 in fol. 13 Alphab. Auctor eſt *Philipp Adolph von* MÜNCHHAVSEN, *Dynaſta in Leitzkau & Wendlingshauſen*, uariorum principum & comitum imperii conſiliarius intimus, qui natus eſt 1594. & mort. 1657. uid. die Sammlung von Theolog. Sachen 1730 p. 911.

(2170.) Kirche (von der wahren) ſin. loc. 1709. in 12. Auctor eſſe putatur Baro de METTERNICHT uid. cel. Reimann *catal. bibliothec. theolog.* pag. 771.

(2171.) S. K. neue Klage Moſis von den Abweichungen der aus Egypten auffſteigenden Iſraeliter 1702. in 8. Auctor eſſe dicitur ſuſpectus *Sam.* KOENIG. uid. die theol. annal. (Loeſch.) decenn. 1. pag. 568.

(2172.) T. P. Klage über die Verſtockung der Chriſten 1707. in 12. pl. 4. Auctor eſſe uidetur *Tob* PFANNERVS, conſiliarius aulicus. uid. die Unſchuld. Nachr. 1707. p. 751.

(2173.) Klugheit zu leben und zu herrſchen nach den Sinn und Lehr Art eines wahrhafftig Hochgelahrten Mannes (i. e. D. Ioh. Franciſci BVDDEI) und mit eigenen Gedancken des Verfaßers untermiſchet Leipz. in 8. 1722. 2. Alph. Auctor eſſe dicitur D. RVDIGER. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1722. pag. 422. ubi etiam paucis contenta huius libri recenſentur.

L.

(2174.) Der Labadiſmus die Quelle des Pietiſmi 1734. in 4. ſin. loc. Auctor eſſe uidetur Prof. EDZARD (*Hamburgenſis*) Alii illud tribuerunt *Erdm.* NEVMEISTERO e. g. Goetten in gel. Europa part. 1. p. 111.

(2175.) Langii (Ioach.) Gewiſſens Rüge mit Anmerckungen Franckf. und Leipz. 1703. in 8. Auctor fuit CLEFFELIVS, Thomaſii diſcipulus. uid. Reimann *in catal. bibl. theol.* p. 715.

(2176.)

(2176.) Lauſchende Sendſchreiben über die Religions Veränderungen, Schmalkalden 1700. in 4. plag. 6. auctor eſt celebris Caſp. LOHENSTEIN. uid. die fortgeſetzte Sammlung 1708. pag. 801.

(2177.) Leben Caroli III. Königs in Spanien. Auctor eſt *Prof. Iuris & Hiſtor. Halenſis* ZSCHAKVVITZ uid. die neue Häll. Bibliothec p. 909.

(2178.) Leben der berühmten Lindenbrogiorum nebſt einer Nachricht von Geuerhardi *Elmenhorſtii*, Ioach. *Moerſii*, Heliae *Putſchii* und Cornelii *Dalii*. Hamb. 1723. in 8. Auctor harum uitarum deſcriptarum eſt VVILERVS uid. Burmannus *ad P. Cunaei epiſtolas* p. 191. & 257.

(2179.) Leben Erneſti, Hertzogs zu Braunſchweig und Lüneburg (*a*) Braunſchw. 1719. in 8. pl. 8. Auctor eſt BERTRAM, *doctus quidam paſtor Guelpherbytanus*. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1720. p. 279.

(2180.) Das Leben der Madame de Guion (*b*)

(*a*) Haec uita religioſi & pii principis, qui Reformationem in ducatu Lüneburgenſi ualde adiuuit, eſt prodromus Reformationis terrarum Lüneburgenſium, quam auctor deſcribere conſtituit & continet plerumque res religionis.

(*b*) Iohanna Maria Bouvieres de la Mothe *Guion* nata eſt 1648. à Montargis in Gallia, parentibus nobilibus. Poſt mortem mariti ſui, cui ualde iuuenis nupſerat, cum P. *la Combe* Genevam proficiſcebatur, eo conſilio, ut hanc urbem ad fidem catholicam conuerteret. Vt ſibi aegre faceret & corpus ſuum caſtigaret, aliorum ſputum linxit uid. Part. 1. p. 115. uitae eius, dentes bonos ex eadem intentione ſibi euellendos curabar, & plumbum liquefactum corpori ſuo infundebat, putans, hanc eſſe diuinam uitam, contendebat, ſe non

Leipz. 1727. in 8. Pars 1. 1. Alph. pl. 4. Pars 2. 1. Alph. Pars 3. 1. Alph. Confecit ipſa GVION hanc uitam, paucis ante mortem ſuam annis & primum 1720. in Batauia impreſſa & deinde in linguam germanicam conuerſa eſt. uid. die Samml. von theol. Sachen 1731. p. 206.

(2181.) Lebens Beſchreibungen der vornehmſten Theologorum, ſo wohl Evangeliſcher, als päbſtlicher Seite, welche 1530. den Reichstag zu Augſpurg beſucht, und an denen, wegen Ubergabe der Augſp. Confeſſion angeſtellten Religions Handlungen Theil genommen. Nebſt einem Vorbericht von denen übrigen daſelbſt zu gegen geweſenen Gottesgelehrten. Gotha 1730. in 4. pl. 13. Auctor eſt *Chriſtian Siegmund* LIEBE, *Secretarius & Antiquarius Saxo-Gothanus*, qui hoc ſcriptum iuſſu principis exarauit. uid. die Sammlung der theol. Sachen 1732. p. 462. ubi nomina horum Theologorum indicantur.

Leben der Königin Chriſtine uid. ſub uoce **Chriſtine.**

(2182.) Leben der Gelehrten, ſo in Teutſchland vom Anfange des 1719. Jahres dieſes Zeitliche geſegnet. 8. Theile. Quedlinburg 1719. in 8. 1721. Auctor eſt *Chriſtianus Polycarpus* LEPORIN, Medic. Doct. Quedlinburgenſis. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1719. p. 733. ubi de inſtituto auctoris pluribus agitur & nomina illorum eruditorum

poſſe amplius patrem *la Combe* diſtinguere a Deo & quae alia erant illius ſomnia, quorum plura recenſent auctores der Sammlung l. c. add. die Leipz. gel. Zeit. 1727. p. 343. und die auserleſene Biblioth. part. 23. n. 7. & part. 27. n. 7.

torum indicantur, quorum uitae in part. 1. huius ſcripti recenſentur. add. *Acta eruditor. Lipſienſ. latina* 1720. menſe Febr. n. 12. ubi hae partes 4. recenſentur & auctoris labor & ſtudium laudantur, qui paſſim res iucundas & non adeo uulgares immiſcet.

(2183.) Leben des berühmten D. Alberti Cranzii nebſt ſeinem *Defenſorio eccleſiae* (ſiue defenſione cathedralis & aliorum templorum contra mendicantes) ex MSto quodam it. ſein heiligen Calender ex Miſſali Cranzii 1509. edito, Hamb. 1722. in 8. pl. 9. Secunda editio prodiit ibid. 1729. in 8. pl. 9. Auctor eſt *Nic.* VVILKENS. uid. b. *Fabricii bibliotheca latina med. & infimae aetat.* pag. 104.

(2184.) Leben und Heldenthaten Königs Carl des XII. von Schweden (*a*) 1. Theil Halle 1720. in 8. 2. Alph. 10. B. 2. Theil. 1720. cel. Stol-

 lius

(*a*) Sed & prodiit alia herois memorati uita, cuius tamen auctor latet. Inſcribitur: Ausführliche Lebens Beſchreibung Carl des XII. in 12. Nürnberg. 1705-1716. 8. Tomi, neque fugit, num haec uita forſitan ex ſermone gallico in germanicum ſit translata, nihil enim de hoc ſi recte memini, monetur in titulo. Appoſuit autem auctor primae ceteriſque partibus litteras S. F. excepta ſecunda, in cuius fronte ſe nuncupat Einen Liebhaber der Wahrheit. At meminit b. Struuius paſſim in Syntagm. Hiſtor. Germ. in primis p. 1881. Fabri Leben Caroli XII. cuius etiam Tomum 7. allegat. Forſitan litterae S. F. Fabrum indicant, ſed mihi non conſtat, quem intelligat Fabrum Struuius. Niſi adeſſet S. tribui poſſet hic liber Chri. Leonh. *Leuchtio*, reip. Norimb. conſiliario, qui & ſub *Thucelii* & Antonii *Fabri* nomine uariis ſcriptis inclaruit.

lius perhibet, SCHMAVSIVM eſſe huius deſcriptionis auctorem.

(2185.) Leben Clementis XI. 3. Theile. Jena 1720. bey Hartungen. Goettenius im jetzt leb. gel. Europa part. 2. in uita excellent. BVDERI, *Prof. Iuris & Hiſtor. celeb. Ienenſ.* hoc ſcriptum ipſi tribuit, & recte quidem. In exarando autem hoc ſcripto, ut ipſe fatetur, potiſſimum in ſubſidium uocauit *Lettres Hiſtoriques*, *Mercure hiſtorique* aliaque Acta publica.

(2186.) Leben der Auctorum der Lieder (*a*) von einem gewiſſen Diener des göttlichen Worts. Auctor eſt magnif. D Chriſti. LOEBERVS, *Super. General. Altenburg. meritiſſ.*

(2187) Lehren (Evangeliſche Glaubens, Lebens- und Gewiſſens Lehren) darſtellend den reinen Glaubens Grund und daraus folgende Lebens und Gewiſſens Pflichten zum Dienſt der Lehrenden, und der täglichen Erbauung für alle Mit-Chriſten in allen Ständen zum Unterricht, Befeſtigung, Rathe und Troſte von I. I. B. Nordhauſen 1737. in 8. 2 Alph. pl. 8. Auctor eſt Ioh. I. BERCKELMANN (uid. praefat. ad hunc librum pag. 31.) qui 1725. praefationem praemiſit dem Evangel. Bedencken.

(2188.) *a*) Lehren (einige zum Lutheriſchen Jubeljahr und Widerlegung einer Päbſtiſchen Schrifft dienende) Lüneburg 1717. in 8. pl. 4. Auctor eſt M. RAPHELIVS, *Paſtor ad aedes S. Nicolai Luneburgi*

(*a*) Subiuncta eſt haec tractatio, uaria continens particularia, cantionum libro Altenburgenſi.

neburgi uid. die fortgeſetzte Sammlung 1717. pag. 136.

(2188.) β) Die Lehre der Evangeliſch Lutheriſchen von der Gegenwart des Leibes Chriſti in heil. Abendmahl, Schneeberg 1730. in 8. pl. 12. Auctor eſt *Ioh Iac.* KOETHEN, *Paſtor eccleſiae Lutheranae Geneuenſis*, qui hoc ſcriptum 1728. gallico ſermone edidit. Anonymus autem alius illud ſcriptum in germanicam linguam transtulit, & tantum litteras ſui nominis initiales M. C. F. S. appoſuit, quae ſignificant M. C. F. SCHINDLERVM, *Archi-Diaconum Schneebergenſem*, qui in praefat. generatim controuerſiam de Sacr. coena pertractat. uid. die fortgeſetzte Sammlung von theol. Sachen 1733. p. 453. Quorum auctores hoc ſcriptum ob circumſpectionem laudant. Auctor diſſuadet ſerio mutuam Reformatorum apud Lutheranos & horum apud illos communionem.

(2189.) Lesbia die Durchlauchtigſte Römerin. Auctor eſt Ioach. Meier uid. Joh. Ad. Webers Hiſtorie der Lateiniſchen Sprache p. 918. uid. alia Meieri ſcripta anon. in hac bibl. ſub tit. *Delia* & *Imperialis*.

(2190.) Lexicon metaphyſicum (Compendieuſes) zum beſondern Nutzen aller ſtudierenden, vornemlich aber derer politiſchen Wiſſenſchafften befliſſenen zuſammen getragen von I. H. Franckf. und Leipzig bey Peter Conrad Monath 1715. in 8. Auctor forſitan eſt *Ioh.* HVBNER. Nam p. 4. meminit ſe edidiſſe quaeſtiones politicas & etiam adhuc alia compendia ſimilia edidit.

(2191.) Lexicon (allgemeines Hiſtoriſches) quod prodiit Lipſ. 1709. in fol. uoll. 4. editio ſecunda b. *D. Ioh. Franciſc.* BVDDEVS exarauit, quem adiuuerunt *Ferdinandus Ludouicus* de BRESLER, *nobilis Sileſius*, & *Ioh. Andr.* VHLIVS, *Rector ſcholae equeſtris apud Brandenburgenſes.* cel. *Ioh. Erhardus* KAPPIVS etiam ſuas ſymbolas contulit ad hoc Lexicon hiſtoricum uid. Fabricii *biſt. bibl. ſuae* p. 105.

(2192.) Licht und Recht, andere Entdeckung 1704, in 8. plag. 4. auctor huius partis eſt *Ioh. Henr.* MICHAELIS Prof. Halenſis. uid. Kortumii praefat. ad explicationem libri Hiobi B. 2. b. ubi docet praeſertim, Profeſſorem Michaelis obſeruationem *de Elihu*, quem *θεόπνευστον* fuiſſe putat, elaboraſſe.

(2193.) Liebe (die ſonderbahre) des frommen Cuntii 1723. in 4. Quidam hoc ſcriptum a celeb. NEVMEISTERO profectum eſſe putant. uid. ſub tit. Anfrage & Nachricht, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, occurrunt.

(2194.) Liebe Gottes, allgemeine, und über die Läſterer triumphirende ſine loco 1718. 1. Alph. pl. 4. Continet collectionem quorundam tractatuum, qui agunt de *ἀποκαταστάσει πάντων*, & Graecii in Variſcia impreſſi ſunt. 1.) Joh. Wilh. Peterſens Erweiß wieder den entdeckten Atheiſmum, de quo uid. ſupra in hac bibliotheca mea uoce *Atheiſmus* in anon. germ. 2.) Klein Nicolai Beantwortung obgedachten Atheiſmi 3.) Peterſens Wort an die Gichtelianer. 4.) Peterſens Tractat die Wahrheit einiger Seelen, die er vor ſeine Brü-

der

der hält, ob er gleich von ihnen nicht davor gehalten werde. 5.) eiusd. Antwort ad quasdam obiectiones ex Matth. 25, 46. Pſ. 49, 15, 20. Marc. 14, 20. quae in concione Stuttgardiae impreſſa occurrunt, 6.) P. Serarii Geſpräch von der Wiederbringung.

(2195.) Lieder (neue) der Heiligen und Zeugen JEſu Chriſti, (a) heraus gegeben von einem Gottgelehrten, vor der Welt aber verachteten gemeinen Mann in dieſe Welt zum Licht geſtellet von C. A. auf Koſten eines guten Freundes A. B. gedruckt in Deutſchland 1729. in 8. plag. 13. Collector eſt ACHILLES, *Ludimoderator*, a munere ſuo tandem remotus. uid. die Samml. von theol. Sachen 1735. p. 475.

M.

(2196.) Machiauelliſmus Ieſuiticus, Halle 1725. in 8. pl. 6. Eſt tantum uerſio germanica arcanorum ſocietatis Ieſu, in den Unſch. Nachr. 1702. p. 149. & 213. recenſitorum, de quorum arcanorum auctore uid Placcius n. 1488. Anonym. Hanc uerſionem germanicam quidam, qui ſe uocat einen Aufrichtigen Bekenner Des Euangelii edidit occaſione uniuerſalis Iubilaei romani. & nouam praefationem praemiſit. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1726. p. 504. In hac praefatione enarratur breuiter hiſtoria, quomodo diuulgata

(a) Poeſis miſera eſt & latent uariae in his canticis contra magiſtratum & miniſterium eccleſiaſticum calumniae, quarum ſpecimina adducuntur loc. cit.

uulgata fuerint, & auctor continuat illa concionum themata, ex his arcanis excerpta, quae iam Benedictus Gratioſus editor praecedentis editionis 1717. P. Krauſio, Ieſuitae Pragenſi dedicatae, concionatoribus Papiſtarum proponere inceperat, uſumque horum arcanorum hoc modo monſtrat. uid. inter anon. latin. huius biblioth. meae uoc. Machiauelliſmus. add. die Leipz. gel. Zeit. 1725. pag. 1002.

(2197.) α) Marterthum (erſtes) oder merckwürdigſte Geſchichte der erſten Märtyrer mit der älteſten Scribenten eigenen Worten treulich beſchrieben durch M. G. A. A. M. in 12. Auctor eſt Godofr. ARNOLDVS uid. cel. Stollii Anleitung zur theol. Gelahrheit p. 242. Sed cum iudicio legi debere hunc librum iam monuit Thomaſius cel. in cautelis circa praecognita iuris c. 10. §. 30.

(2197.) β) Milch (Süſſe und lautere des Euangelii) Jeſuitz. 1728. in 8. pl. 6. durch D. I. S. G. H. Auctor eſt D. IANTZEN, *Superint. Groſſenhaynenſis*. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1733. p. 772.

(2198.) Medicin (die curieuſe) Auctor eſſe dicitur eruditus ille nobilis Ehrenfried Walther de Tſchirnhauſen. uid. Tom. 4. Supplementor. ad acta erudit. pag. 316. Pars 2. huius ſcripti prodiit Lüneburgi 1708. in 12. Pars 1. autem iam 1705. nouis additionibus auctior tertia uice prodiit.

(2199.) Metaphyſica (die wohlehrwürdige) ſin. loc. & temp. Auctor eſt *Ioh. Georg.* ZEIDLERVS. *(a)* (2200.)

(a) Quem Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 787. hominem non prorſus capite cucurbitino praeditum uocat, qui

(2200.) Mildthätigkeit (evangeliſche) 1721. cum praefatione b. D. Buddei. Auctor huius ſcripti eſt D. HERRENSCHMIDT uid. magnif. Walchii Vorbereitungs Gründe der göttl. Rechts Gelehrſamkeit pag. 99.

(2201.) Mittel (gantz gewiſſe) und Gründe die Proteſtirenden zu vereinigen. ſin. loc. in 8. pl. 7. 1711. Auctor eſt *Ioh.* LEONHARDI, *Paſtor reformatus.* uid. die Unſch. Nachr. 1712. p. 1052. Auctor indicat, ſe 20. annos impendiſſe huic ſcripto, etiam 1694. edidiſſe den Stein und Holtz Träger zur Vereinigung.

(2202.) Methode (kurtze und leichte) wie die Gewißheit der Religion wieder die Deiſten zu beweiſen Leipz. 1710. in 12. pl. 6. M. SEIDEL, *Paſtor & Inſpector Tangermundenſis* hunc tractatum ex anglico transtulit. D. MEVRER uero *Superintendens* | *Palaeo-Marchiae & Prignitzenſis* praefationem addidit.

(2203.) Monarchen Spiegel von Dreyerley Reich ſin. loc. 1633. in 12. Auctor eſt *Paulus* FELGENHAVER, *Putſvvicenſis Bohemus*, homo polygraphus, ut patet ex p. 87, 114. 273, 275, 277, 283. 393. 342. ſed Paradoxophilus & inſignis in Theologia nouator. *(a)*

(2204.)

Metaphyſicorum nugas, fallacias, praeſtigias, ſomnia & deliria non ſine ratione deteſtatus ſit, ſed medium tenere & lolium a tritico diſcernere neſcium fuiſſe, & ſcurrilitati dictionis ita adſuetum, ut hoc fermento maſſam uniuerſam infecerit & contaminauerit.

(*a*) Qui Valentini Weigelii ſyſtema ſecutus mira & mera fere profert anomala, v. g. de triplici humanitate pag. 271.

(2204.) Motiuen (50.) welche nachgehends D. Günther wiederleget, Auctor eſſe dicitur GODOFREDVS, officialis quondam Moguntinus, nunc autem abbas GOTTVVICENSIS in Auſtria. uid. Bernardi Pezii epiſtolas apologeticas pro ordine S. Benedicti add. die Sammlung von theol. Sachen 1716. p. 752.

(2205.) Motiuen funffzehn, welche alle Lutheraner bewegen können, ſich lieber mit der Römiſch catholiſchen Kirche zu vereinigen per quendam theologum Polonum 1722. in 8. pl. 3. Auctor eſt HANENBERGIVS, *Ieſuita Poſonienſis*, qui etiam ἀνωνύμως edidit Fuchsſchweiſe, de quibus uid. ſupra add. die Sammlung von theol. Sachen 1723. p. 424.

N.

(2206.) Nachtrab gegen Herrn M. Eilmars Vortrab. *(a)* 1704. in 4. pl. 7. Auctor eſt *Licent. Sim. Philipp* KLETTVVIG *Medicus & Phyſicus ciuitatis Longoſaliſae.* uid. die Unſch. Nachricht. 1711. p. 601.

(2207.)

triplici mundo pag. 352. triplici coena p. 377. humanitate Chriſti aeterna p. 345, 386. inutilitate baptiſmi p. 371. Chiliaſmo p. 390. imagine Chriſti in homine p. 346. diuinitate libri IV Esdrae p. 356. 381 &c. & quae ſunt alia huius commatis interdum ſatis profana. ut p. 390. & ingenium auctoris non obſcure teſtantia.

(a) Klettvvigius in ſeinem Bedencken über Giblehrs Term. des jüngſten Tages aggreſſus erat D. Eilmari, Paſtoris Mulhuſani, gülden Kleinod, cui hic reſponderat in dem Vortrab ſeiner Harmoniae P. Haereticae, & hoc ſcriptum denuo impugnat Klettvvig in dem Nachtrabe.

(2207.) Nachleſe (Diplomatiſche und curieuſe der Hiſtorie von Ober-Sachſen Pars 1. 2. 3. 4. 2. Alph. 2. pl. in 8. 1730. 1731. cum indice in has 4 partes. Auctores ſunt SCHOETTGENIVS, *Rector celeb. Dresdenſ.* & M. KREYSIG. Excerpta ex hoc ſupplemento ſuppeditant auctores der Samml. von theol. Sachen 1732. p. 636 ſeq.

(2208.) Nachricht (kurtze hiſtoriſche) aus dem Berichte der Königlich. Daeniſchen Miſſionarien in Oſt-Indien zu Tranquebar von dem Bekehrungs-Werck der Oſt Indiſchen Heyden, Augſp. 1730. in 8. pl. 3. Auctor eſt dominus VRLSPERGER, *Senior Miniſterii Auguſtani Euangelici.* Hiſtoriam huius Miſſionis paucis etiam ſuppeditant auctores der Samml. von theol. Sachen 1730. p. 1033. ſeq. Quia pecunia pro hac Miſſione Auguſtae Vindelicorum colligebatur, ideo haec relatio impreſſa eſt, ut de collectione reddat rationem.

(2209.) Nachricht (Hiſtoriſche) vom Voigtlande von einem Voigtländer Jena 1725. in 8. pl. 10. Auctor eſt *Chriſtian.* KOERBERVS, *Superint. quondam Lobenſteinenſis*, conf. Heumanni diſſ. *de claris Lobenſteinenſibus* p. 7. add. die Jenaiſchen Monatlich. Nachr. von gel. Leuten und Schrifften 1726. menſ. Aprili p. 290.

(2210.) Nachricht (umſtändliche) von des Vnions Verfechters M. Ioh. G. Cuntii Aufführung 1723. in 4. Quidam hoc ſcriptum tribuerunt cel. *Erdmanno* NEVMEISTERO, uid. etiam ſupra ſub tit. Anfrage & Liebe, ubi ſcripta, cum hoc conferenda, occurrunt.

(2211.)

(2211.) Nachricht (aufrichtige) von den Unfug der Unſchuld. Nachr. betreffend die Ober-Grätziſchen Sachen, Halle 1719. in 8. pl. 5. Auctor eſſe dicitur KLEIN-NICOLAI uid. die Samml. von theol. Sachen 1720. pag. 271. ubi ſimul auctores huius collectionis uerboſe contra KLEIN-NICOLAI diſputant a p. 265-278.

(2212.) Nachricht von der 80ſten Frage des Heidelbergiſchen Catechiſmi Leipz. 1720. in 8. pl. 5. Eſt uerſio Dialogi Ioh. Ludou. *Fabricii* cum annotationibus Ioh. Frider. *Mayeri* uid. die Sammlung von theol. Sachen 1720. p. 520.

(2213.) Nachricht von den zweyten Reformations-Feſt der Altſtädtiſchen Gemeine zu Königsberg in 8. pl. 1. im Jahr Da DIe ALtſtatt GOtt Vors zWelte IVbeL Feſt DanCkte. Auctor eſt doctiſſ. M. *Michaël* LILIENTHAL. Excerpta ex hoc ſcripto ſuppeditant auctores der Samml. von theol. Sachen 1724. p. 787. ſeq.

(2214.) Nachricht von den Böhmiſchen und Mähriſchen Brüdern und verſchiedenen andern Pietiſtiſchen Begebenheiten 1725. in 8. ſine mentione auctoris & loci, auctor eſſe dicitur *Seb.* EDZARDVS, *Profeſſ. quondam Hamburgenſis* iam defunctus.

(2215.) Nachricht (aufrichtige) von dem Oſter Liede: JEſus meine Zuverſicht und mein Heyland iſt mein Leben, Schneeberg 1728. in 4. plag. 8. Auctor eſt I. P. Oertel, qui tantum dedicationi appoſuit litteras I. P. Oe. P. V. uid. die Samml. von theol. Sachen 1731. p. 231.

(2216.) Nachricht (curieuſe) von Erfindern und Erfindungen. Auctor eſſe uidetur *Paul Iacob (a)* MARPERGER: uid. cel. Reimanni *hiſtor. litterar. germanor. nouam part. 3.* im andern Hauptſtück. p. 495.

(2217.) P. I. M. Hiſtoriſche Nachricht, was es mit dem in dieſem 1725. Jahr in der römiſchen Kirche zu feyrenden Iubilaeo vor eine Bewandniß habe Leipz. 1724. in 4. plag. 4. Auctor eſt *Paul Iac.* MARPERGER, *(b) Conſiliarius aulicus & commerciorum regis Polon. & elect. Saxon. membrum ſocietatis regiae ſcientiarum Boruſſicae.* uid. die Samml. von theol. Sachen 1727. p. 861.

(2218.) M. G. H. Hiſtoriſche Nachricht von der Kirche zu S. Iohannis in der Vorſtadt Chemnitz, Chemnitz 1725. in 8. pl. 8. Auctor eſt M. *Gottlieb* HERRMANN, *Paſtor ad aedes S. Iohannis* ibid. uid. die Samml. von theol. Sach. 1728. pag. 757. ubi Paſtores & diaconi ex iſta relatione recenſentur.

(2219.) Nachricht, was ſich mit Lindenberg. (Hic fuit Paſtor quondam in Friſia orientali, qui

Eeee ad

(a) Qui oſtendit, neque Paul *Gerhardum*, neque D. C. *Zieglerum*, neque D. C. *Sonntagium*, neque dominum *de Aſig*, huius cantici auctorem eſſe, ſed auctorem adhuc latere. Varias ſententias de auctore huius cantici uid. in der Samml. von theol. Sachen 1729. p. 11. 44.

(b) Qui deſcribit hiſtoriam & caeremonias Iubilaeorum papiſticorum a primo, quod ſub Bonifacio VIII. celebratum eſt, usque ad hoc. Addita etiam eſt Bulla Innocentii XII. anni 1700 & alia, in quibus omnes aliae Indulgentiae durante Vniuerſali Iubilaeo ſublatae ſunt.

ad Caluiniſtas tranſiit) begeben Franckf. in 8. 1728. eſt idem illud ſcriptum anonymum, quod 1724. prodiit, ſub tit. Friedliebende Unterſuchung der ſtreitigen Lehr Puncten der Evangeliſch Lutheriſchen und Reformirten, Franckf. in 8. 1 Alph. pl. 4. & recenſ. in der Samml. von theol. Sachen 1726. pag. 95.

(2220.) Nachricht (dienliche) vom Pietiſmo 1701. in 4. pl. 19. Auctor huius ſcripti eſt Lic. *Simon Philipp.* KLETVVICH, *(a) Medicus & Phyſicus quondam Longoſaliſenſis*, qui ſe occultat ſub litteris E. F. V. L. G. V. N. W. uid. die Unſch. Nachricht 1711. p. 174. & 172. *(b)* add. in hac ipſa bibliotheca mea ſub uoc. Informat. Forſitan hoc ſcriptum idem eſt cum illo.

(2221.) M. P. H. Nachricht (curieuſe) von denen Journal-Quartal-und Annual-Schrifften Freyburg 1716. in 8. Auctor eſt *Marc. Paul* HVNOLD, qui multa ex Hoffmanni Gedancken über die Journale deſumſiſſe & ordinis atque puritatis in ſcribendo minime curioſus fuiſſe dicitur a cel. Reimanno *in catal. litter.* p. 707. add. b. Coleri *notas ad illuſtris Struuii introd. in notit. rei litter.* p. 467. not. (c)

(2222.) Nachrichten und Urtheile von den lateiniſchen Auctoribus claſſicis und ihren noch vorhande-

---

(a) Auctor ubique nomen Pietiſtarum bonum eſſe cenſet, & elogia Pietiſtarum ex Spenero adducit. Defendit collegia pietatis, quia omnes homines ſacerdotium ſpirituale haberent, & Chiliaſmum etiam ſtabilire conatur.

(b) Ubi eiusdem abgenöthigte Antwort auf 2 Fragen, quam addito nomine ſuo edidit, recenſetur.

handenen Schrifften, Halle im Magdeburgiſchen 1713. in 12. plag. 13. Auctor eſt *Paul Chriſti.* HOEPFNER, *ſcholae Martin. Halberſtad. Conrector*, qui uaria adhuc ſcripta hiſtorica e. g. *Germaniam antiquam*, *Romam antiquam*, *Graeciam antiquam* edidit. Auctoris operam, in hoc ſcripto ſuſceptam, nullius uſus eſſe iudicat cel. Reimann *in catal. litter.* p. 770.

(2223.) Nachrichten (Niederſächſiſche) 1729. a Chriſt. Frid. Leisnero incepta, poſtea 1731. a *Ioh. Pet.* KOHLIO ſunt continuata uid. Reimanni *catal. litter.* p. 731.

(2224.) α) Nachrichten (Göttingiſche) Auctor eſt Profeſſ. HOLLMANN.

(2224.) β) Neueröffneter Welt und Staats Spiegel. Auctor eſt Prof. ZSCHACKVVITZ eo tempore *Archiuarius Iſenacenſis*, *nunc Prof. Iur. & Hiſtor. Halenſis* uid. die neue Hälliſche Bibliothec p. 909.

(2225.) Neben-Stunden (Academiſche) etlicher guten Freunde, darinnen allerhand obſeruationes von beſondern zur Gelahrheit dienenden Materien, desgleichen auch Auszüge von alten und neuen Schrifften und bißher ungedruckte Briefe, enthalten ſind, 6. Theile Jena 1719. in 8. Pars 1. 2. & 3. 1717. Pars 4. 1718. Pars 5. & 6. 1720. prodier. ſub directione cel. *Stollii*, Prof. Ienenſ. 1723. ſub tit. editae ſunt alio, nimirum etlicher guten Freunde Anmerckungen von beſondern zur Gelahrheit dienenden materien. Partis 1. obſeru. 1. auctor eſt D. *Ephr.* GERHARD. obſ. 3. *Heinr. Vlric.* VON LINGEN obſ. 4. M. *Ioh. Heur.* KROMAYER

 obſ. 5.

obſ. 5. M. *Ioh. Wentzel* KASCHVBE. Part. 2. obſ. 1. D. *Gerhard* (Ephr.) obſ. 2. Ioh. Lorenz *Koch* obſ. 3. *von Lingen* obſ. 4. & 5. *Kaſchube*. Part. 3. obſ. 1. *Leiſtico* obſ. 2. & 3. b. *Kromayer*. obſ. 7. Ioh. Henr. *Glaſer* Part. 4. obſ. 2. *Leiſtico* obſ. 3. *Kromayer* obſ. 4. M. Bonifac. Henr. *Ehrenberger* & annotationes ad hanc obſeruationem *Kaſchube* addidit obſ. 7. M. Car. Frider. Krumholtz Part. 5. obſ. 1. M. Ioh. Henr. *Olpe* obſ. 3. & 4 *Krumholtz* obſ. 6. *Eichorn* Part. 6. obſeru. 1. *Krumholtz* obſ. 2. Car. Franc. Buddeus obſ. 3. D. *Wucherer* obſ. 4. 5. 6. Lic. *Ioh. Conr. Schvvartz*, reliquae a cel. *Stollio* ſunt elaboratae, de horum auctorum uitis quaedam habet Stollius in der Nachricht von den Büchern ſeiner Biblioth. part. 8. p. 790. uti & de recenſionibus huius ſcripti. Reimarnus *in catal. litter.* p. 725. praeſertim elaborationes philoſophicas in his horis excellere dicit, & dolet eas tam cito deſiiſſe.

(2266.) *a*) Neben-Stunden (Göttingiſche) Auctor eſt M. IACOBI.

(2226.) β) Das Neueſte von den Saltzburgiſchen Emigrations Actis. Franckf. und Leipz. (uel potius Vlmae) 1732. in 8. pl. 16. Auctor eſt *Ioh. Iac.* MOSER, *ICtus & Conſiliarius Wurtenbergenſis*.

(2227.) Neuigkeiten (gelehrte) Schleſiens, in welchen ſo wohl was von hohen und andern Schulen, von Bibliothequen und Cabineten, von verſprochenen und herausgegebenen Schrifften und Gedichten, als auch von gelehrten Anmerckungen und Erfindungen, ingleichen Lebens und Todes Fällen der Gelehrten, darinne was merckwürdig im Jahr 1738. zu erforſchen geweſen, zum Vergnü-

gen

gen allerhand Liebhaber mitgetheilet wird, Schweidnitz in 8. 1 Alph. pl. 16. Auctor eſt M. *Gottfr. Balth.* SCHARFF, *(a) Senior Miniſterii euangel.* zu Schweidnitz.

(2228.) α) Neun Prieſter Teuffel 1701. in 8. pl. 13. Hoc ſcriptum iam anno 1439. a monacho quodam exaratum & a Luthero 1540 editum eſt, ſed anonymus quidam, qui I. G. ZEIDLERVS eſſe dicitur, illud denuo cum praefatione & annotationibus ſuis publicauit. uid. die theologiſchen Annales (Loeſcheri) 1701. p. 44. n. 122. add. Reimann *in catal. bibl. theol.* p. 744.

(2228.) β) Niemand (Europäiſcher) 1717. in 8. 7. Theile Auctor elegantis huius libri, merito in der neuen Hälliſchen Bibliothec collaudati, eſt *Balth. Chriſtoph.* SINOLD, dictus *a Schütz.*

(2228.) γ) Nothwendigkeit (wahre) des Kirchen und Abendmahlgehens in kurtzen und abgenöthigten Anmerckungen über einige Capitel der ſo genannten Erklährung Herrn M. Gottfried Arnolds vom Kirchen und Abendmahl gehen, den Quedlinburgiſchen Gemeinden gründlich fürgeſtellet von dem ordentlichen Predigt-Amt daſelbſt, Quedlinburg 1701. in 4. pl. 12. Auctor eſt D. *Gerhard* MEYER, *Superintend. Quedlinburgenſis.* uid. magnif. Walchs Religions Streitigkeiten P. 2. p. 617. ſq. conf. Gottfried Arnolds fernere Erläuterung ſeines Sinnes und Verhaltens beym Kirchen und Abendmahl gehen in einer Antwort auf dieſe Schrifft des Quedlinburg. Miniſterii Franckfurt 1701. in 4. ſamt einer duplica an den Herrn

Hofrath Pfanner uid. Walchius loc. cit. pag. 677. & 699. ſq.

O.

(2229.) α) Octauius Minutii teutſch Lübeck 1735. in 8 pl. 8. Translator eſt *Ioh. Wilh.* APPELIVS. uid. die früh aufgel. Früchte 1735. p. 103.

(2229.) β) Ordnung der Harmonie der Euangeliſten, welche der Herr Baron von Canſtein beobachtet, Aſchersleben 1726. in 8. pl. 4. Auctor huius epitomes ex Harmonia Canſteiniana eſt Gotthelff Oelsfeld, Prediger zu Aſchersleben. uid. die Samml. von theol. Sachen 1726. p. 1048.

(2230.) Orffyreer (der rechtglaubige) oder die Vereinigung der uneinigen Chriſten, Caßel 1723. in 4. 1. Alph. Auctor eſt cel. ille mathematicus & conſiliarius Orffyreus, qui unionem cum Papiſticis metrice commendat. Varia in hoc ſcripto notant atro lapillo auctores der Sammlung von theol. Sachen 1724. p. 90. ſeq. Auctor p. 163. ſuadet, ut homines ex omnibus terris die arietis conueniant & unionem concilient: Prodiit contra hoc ſcriptum: Jürgens fünfftes Rad am Wagen, oder Orffyrei Vnions-Geſchmiere 1723. in 4. plag 2.

(2231.) Oſt-Frieſiſche Hiſtorie und Landes Verfaßung aus denen im Fürſtl. Archiu verhandenen und ſonſt colligirten glaubwürdigen Documenten rc. in ſpecie auf die Wiederlegung der von Vbbone Emmio in hiſtoria rerum Friſiacarum begangenen Irrthümer und eines gewiſſen Scripti von der Oſt-

Oſt-Frieſiſchen ſingularität eingerichtet ꝛc. auf Befehl Sr. Hochf. Durchl. zu Oſt-Frießland publiciret. Aurich 1720. in 2. Tomis in fol. 21. Alph. pl. 19. Auctor eſt D. *Enno Rudolph* BRENNEISEN, *Vicarius Cancellarii Friſiae Orientalis*. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1720. pag. 514. ubi contenta huius libri pluribus exponuntur. add. acta eruditor. Lipſienſ. lat. 1721. menſe Ianuar. n. 1. ubi auctor laudatur propter ueritatis ſtudium, & quod neutri parti addictus fuerit. Quod auctor huius libri ſit BRENNEISEN, confirmat etiam catalogus bibliothecae cuiusdam uiri clariſſimi Lipſienſis Part. 1. p. 9. de uita Brenneiſenii, qui natus 1670. pauca quaedam tradit Fabricius *in hiſtoria biblioth. ſuae part. 5.* p. 144.

P.

(2232.) Palmbaum des Glaubens und der Wahrheit. Auctor eſt *Paul* FELGENHAVER uid. die Unſchuld. Nachricht. 1711. p. 170.

(2233.) Panſophia oder Grund aller Weißheit. Berlin 1696. in 8. pl. 15. durch W. H. V. L. O. L. Auctor eſt Obriſt-Lieutenant von LÜTTICHAV. Varia momenta, minus admittenda, in hoc ſcripto notant auctores der Unſchuldigen Nachricht. 1707. p. 619. & dicunt, auctorem lectione Malebranchii in periculoſum Fanaticiſmum delapſum eſſe.

(2234.) Pantheon Anabaptiſticum & Enthuſiaſticum und geiſtliches Rüſt-Hauß wieder die alten Quacker und neuen Freygeiſter, welche die Kirche GOttes zeithero verunruhiget und beſtür-

net, auch treue Lehrer und Prediger göttlichen Worts verachtet und verfolget haben mit vielen Kupffern 1702. in fol. Eſt collectio uariorum ſcriptorum partim anonymorum, quorum tituli indicantur in der Sammlung von theol. Sachen 1735. p. 456. Verboſe etiam de contentis huius Panthei & auctorum uitis, quorum ſcripta in illo continentur, agitur in hiſtoria bibliothecae Fabric. part. 2. p. 194-198.

(2235.) α) Parallelismus der Jüdiſch- und Chriſtl. Kirche 1718. in 4. pl. 3. durch I. C. S. Auctor eſſe uidetur fanaticus ille *Ioh. Chriſti.* SEITZ uid. die Unſchuld. Nachr. 1718. p. 126.

(2235.) β) Der Patriot. Prima pars huius moralis eximii prodire cepit ſcripti, Hamburgi 1724. in 4.

Scopus iſtius ſcripti eſt, errores & uitia uulgi, praeſertim Hamburgenſis perſtringere & homines perducere ad meliorem Dei, mundi & ſuorummet cognitionem. Auctor primus eſſe putatur Baro de KNIGGE, qui eo tempore priuatam Hamburgi egit uitam, uid. die Leipziger gel. Zeit. 1724. p. 51 Eodem anno ſcriptum hoc in linguam Gallicam eſt translatum perquam accurate, cui uerſioni etiam non inutiles adiectae ſunt notae, quae ubique illuſtrant mentem auctoris libri Germanici, eique honorem debitum tribuunt. Duo ſcripta anonyma, in quibus auctor Patriotae contra uariorum cenſuras defenditur, allegantur in den Leipziger gel. Zeitungen 1724 p. 684. Recenſetur der Hamburgiſche Patriot in den Hamburgiſchen Auszügen aus neuen Büchern n. 7. & ualde laudatur propter ſtilum,

ſtilum, ut inſtar auctoris claſſici germanici eſſe poſſit. Recenſentur etiam ibidem ſcripta 24 illa, quae contra Patriotam Hamburgenſem prodierunt, Defenſiones 11 huius Patriotae & 30 imitationes. In den Leipziger gel. Zeitungen 1728 p. 470 Profeſſor Michael RICHEY auctor huius ſcripi uocatur, qui & ipſe in praefat. ad part. 3. rite expoſuit, quandam fuiſſe ſocietatem, cui debeatur illud opus, dictam die Patrioten-Geſellſchafft. Praeſes erat ipſe Michael RICHEY; Sodales autem infra ſcripti, nempe 1) Ioh. Iulius SVRLAND. I. V. Licent. Reip. Hamb. Syndicus, Senator. 2) Conrad WIDOW. I. V. Licent. Senator. 4) D. *Ioh. Albert.* FABRICIVS, 5) D. Iohn. THOMAS, anglicae, quae Hamburgi eſt, ſocietatis paſtor. 6) C. F. WEICHMANNVS, Seren. Duci Brunſuic. a conſiliis aulicis & ſocius Societatis regiae Scient. Londinenſ. qui eo tempore degebat Hamburgi, multosque exarabat huius ſcripti articulos, ſemperque cuiuslibet partis ſciagraphiam delineabat, & eorum, quae ſingulis hebdomadibus edebantur, dirigebat editionem. Solus autem Patriotae auctor non eſt, quod aliquandiu a nonnuilis credebatur, ut docet celeb. Stollius in den gantz neuen Zuſätzen zur Hiſtorie der Gelahrheit pag. 240. ſeq. prouocans ad Leipz. gel. Zeitungen 1729 p. 474. ſeq. & 1728 p. 469. 1729 p. 474. ſeq. & 1728 p. 469. ſeq. & loc. cit. uaria ſimilia ſcripta moralia ſatyrica allegat. 7) *Ioh. Adolph.* HOFMANNVS, de cuius aliis ſcriptis uid. Goetten l. c. p. 135. 8) *Ioh.* KLEFEKER, *I. V. Licent. reipubl. Hamburg. Syndicus.*

 9) *Iohan.*

9) *Iohan. Iulius* ANCKELMANN, I. V. Licent. Secretarius Collegii, quod dicitur der Herrn Ober-Alten. 10) Cel. Poëta *Michael Chriſtoph.* BRANDENBVRG, *Paſtor Sterleyenſis, Megalopolitanus.* Praefaminum ad duas partes priores, auctorem quoque eſſe Richeyum credimus, uid. Göttens jetztleb. gelehrtes Europa part. 1. p. 133. ſeq. ubi & alia ſimilia ſcripta moralia germanica indicat.

(2236.) α) I. H. V. Perle (neuteſtamentaliſche köſtliche) (*a*), Berlin 1726 in 4. 2 Alph. 16 pl. Auctor eſt *Ioach. Henr.* VLTZEN (*b*), corbium confector Berolinenſis, Gichtelianorum & Boehmiſtarum principiis deceptus, uid. die Samml. von theolog. Sachen 1729 pag. 1264.

(2236.) β) Pietiſtiſcher Hochmuths-Greuel, cum notis elenchticis anonymi, Erfurt 1728. Auctor des Hochmuths-Greuels eſt S. E. & qui Auguſt. Herm. Franckium & eius Encomiaſtas propugnauit, fuit M. *Ioh. Iac.* WITSCHELIVS, *Erfurtenſis*, primum ad D. Thomae Paſtor, hodie in *Groſſen-Sommerda Paſtor Primarius*, I. H. Wiglebii ex ſorore nepos, uid. Reimanni *catal. bibliotb. theol.* pag. 496.

(2237.) Poeſie der Francken. Erſte Sammlung, Franckf.

(*a*) Opus conſiſtit ex tribus libris, per margaritam intelligit talem mentis diſpoſitionem, qualis ſua ſit, & hanc ſecundum Boehmii principia explicat.

(*b*) Qui & multa de uita ſua differit, quomodo a D. Spenero & M. Schadio excitatus ſit. Cathedram homologeticam plane reiicit p. 96. Vnionem religionum ui extorquendam eſſe ſtatuit pag. 98. Indifferentiſmo religionum fauet. In miniſterium Eccleſiaſticum ualde inuehitur.

Franckf. und Leipzig 1730 in 8. 1 Alphab. pl. 4. Poëmata in hoc libro contenta, elaborata ſunt a M. OEDERO, eo tempore Paſtore, ut uocant pomeridiano (Mittags-Prediger) & Conrectore Gymnaſii Onoldini, pars eorum poematum originem ſuam debet M. WEISMÜLLERO, *Paſtori Heidenheimenſi*, & MÜNTZIO, *Norimbergenſi*, uid. die auserleſene Theologiſche Bibliothec (Coleri) part. 46. num. 7.

Politiſche Bedencken: ob der Käyſerliche Titul dem Czaaren von Rußland communicirt werden könne? uid Bedencken. num. 1912.

(2238.) Poſtille (Augſpurgiſche Confeßions-) eines vornehmen Hälliſchen Theologi, Halle 1730 in 8. 2 Alph. pl. 22. Auctor eſt D. *Ioh.* OLEARIUS. Liber autem iam antea ſub alio titulo prodiit, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1732 pag. 179.

(2239.) Der Prediger Salomo, erläutert (*a*) von G. W. Memmingen 1723 in 4. pl. 16. Auctor eſt *G.* WACHTERUS (*b*), qui nouam uerſionem ſuppeditat, uid. die Samml. von theolog. Sachen 1725. p. 944.

(2240.)

(*a*) In introductione in hoc ſcriptum contendit, Eccleſiaſten non ab ipſo Salomone eſſe conſcriptum, ſed ab aliis ex eius ſcriptis collectum. Promittit etiam ſimilem illuſtrationem prouerbiorum Salomonis. Conf. quoque ſupra *uoc.* Hohe Lied.

(*b*) Qui perobſcuro huic Salomonis operi iudice celeb. Reimanno in *catal. biblioth. theol.* p. 230. nonnihil lucis affundit & aliorum interpretum, praeſertim C. Seebachii uerſionem & explicationem obeliſco notat, & ſtilo quaſi decretorio proſcribit.

(2240.) Predigten Anonymi, ſonderbare über die Paßion, aus dem Engliſchen in das Teutſche übergetragen, Franckfurt 1690 in 8. M. *Felix* HAVBOLD, reformatae eccleſiae Bremenſis, has conciones iam 1653 publicauit, ſed quia liber emtores non reperiebat, nec etiam tuto uendi poterat, ob phraſes quasdam in odium Suecorum immiſtas, ad quos epiſcopatus Bremenſis eo tempore peruenerat, paulo poſt in ducatum mutatus, bibliopola mutauit libri titulum, reiecit auctoris nomen & confinxit, librum ex anglico eſſe traductum, uid. Reim. l. c. p. 305.

(2241.) Preuſſen (erläutertes) oder auserleſene Anmerckungen über verſchiedene zur Preußiſchen Kirchen, Civil- und Gelehrten Hiſtorie gehörige beſondere Dinge, woraus die bißherigen Hiſtorien-Schreiber theils ergäntzet, theils verbeſſert, auch viele unbekannte Hiſtoriſche Wahrheiten ans Licht gebracht werden, in 8. Tom. 1. 1724. Tom. 2. 1725. Director & praecipuus auctor hiſtorici huius operis fuit uir clar. Mich. LILIENTHAL, quem omni animi contentione uiri pariter doctiſſimi iuuerunt, M. *Sigiſm. Gottl.* BAYER, nunc Prof. Petropolitan. *Ioh. Iac.* RHODE, P. P. VOLPRECHTVS, *conſil. aulicus*, D. *Dan. Henricus* ARNOLDVS, *Regiom.* *Georg. Dan.* SEYLER, *P. P. Elbingenſ.* uid. die Leipziger gel Zeit. 1724. & *ann. ſeqq.* & tota ſocietas quaedam, hiſtoriae patriae ſtudioſa, hanc collectionem ex antiquis, plerumque MStis documentis edidit, continet haec collectio uarias ſingulares obſeruationes ad hiſtoriam eccleſiaſticam, ciuilem & litterariam Boruſ-

ſicam

ſicam ſpectantes, & uariae hiſtoricae ueritates antea ignotae eruuntur & emendantur. Singulis 12 partibus index additur. Exempla quaedam ad hiſtoriam Eccleſiaſticam pertinentia exhibent auctores der Sammlung von theologiſchen Sachen 1725 pag. 1024-1034. add. die Leipziger gel. Zeitung, 1724 pag. 11. 33.

(2242.) α) Preuſſen (gelehrtes) Königsberg 1722. Eximiam ad librum hunc praeter nonnullos alios contulit operam Lilienthalius celeb.

(2242.) β) Pillen. Tract. vom Nutzen und Gebrauch der Viſceral-Pillen, Jena 1739 in 8. Auctor eſt D. *Eman. Chriſtian* LOEBERUS, *Profeſſ. Medic. Ien. Extraordinarius.*

(2243.) Preußiſche Crönungs-Geſchichte Friderici III. Cölln an der Spree 1702 in 8. Auctor eſt J. von Beſſer, uid. *Catalogum bibliothecae uiri cuiusdam Lipſienſis* Part. I. p. 37.

(2244.) Preußiſche und Brandenburg Staats-Hiſtorie und Staats-Geographie, 2. Tom. 1710 & 1711 in 8. 4 Alph. Auctor eſt *Caſp.* ABEL, qui etiam edidit hiſtoriam Monarchiarum orbis antiqui, uid. *acta eruditorum Lipſ. latina* 1711 p. 482. 486. 505. ubi Abelii diligentia & eruditio in hiſtoricis, genealogicis & geographicis ualde laudatur.

(2245.) Prieſter (der verkehrte, nunmehr aber beynahe bekehrte) 1709 in 8. pl. 1. Auctor eſt *Ioh. Henr.* GOLDMANN, *Deſſauienſis*, uid. die Unſch. Nachr. 1709 p. 798.

(2246.) Der Probier-Stein der wahren Kirche, 1725 in 8. pl. 20. Eſt uerſio tractatus abbatis Gouldii,

Gouldij, cui tit. *Les Preuves de la doctrine de l'Egliſe catholique, fondées ſur l'Ecriture ſainte*, quae adhaerent eiusdem Gouldii *veritable croyance*. Verſionem autem hanc miſeram confecit P. *Franc.* NONNHART, uid. annotationes meas ad n. 201 *biblioth. meae* ſub fin.

(2247.) Proteſtant (*a*) (der aus ſeinem Gefängniß entwiſchte), Coppenhagen 1734 pl. 5. Auctor eſt *Emanuel* BOLTZEN, preſſus Lutheranus, qui *Wallendorffii* in Hungaria ſuperiori captiuitatem effugit, uid. die Samml. von theol. Sachen 1735 p. 830.

(2248.) Prüfung des Neumanniſchen Gutachtens über die in Schleſien betende Kinder, 1708 in 4. pl. 7. Auctor eſſe dicitur *Ioach. Anaſtaſius* FREYLINGSHAVSEN, qui motus horum infantum pro diuinis habet, & ideo *Neumannum*, cui tales motus non plane diuini uiſi ſunt (in ſeinem Gutachten zu Breßlau 1708.) aggreditur. Abſolutiſmum in hoc ſcripto conſpici iudicant auctores der Unſch. Nachr. 1709 p. 367. & alia adhuc in auctore reprehendunt, e. g. quod actiones mixtas reiiciat & putet, actiones non dari, qui ſimul ſint diuinae & diabolicae, &c. Cum hoc ſcripto conferendum eſt anonymi (qui ipſe Neumannus eſſe putatur,) nochmals beſtätigtes Gutachten

(*a*) Auctor exponit, quae in Hungaria perpeſſus eſt, & refutare tentat concionem controuerſiae, quam P. Peikhart Viennenſis in contumeliam Euangelicorum habuerat, reſpondet etiam ad tractatum, cui titul. Examen D. Lutheri, & quaedam de ultima perſecutione in Hungaria tradit.

achten über die in Schleſien betende Kinder, Breßlau 1709 in 4. pl. 8. in qua oſtenditur, Neumanni uerba a Freylingshauſenio in peſſimam partem trahi.

(2249.) Prüfung des kurtzen Bedenckens: ob es ꝛc. Jena 1725 in 4. plag. 2. Auctor eſt b. BVDDEVS, & recenſetur hoc ſcriptum in der Sammlung von theologiſchen Sachen 1725 pag. 993. contra hoc examen prodiit: abgenöthigte Beantwortung auf die Prüfung, de quo uid. ſupra ſub uoc. Beantwortung. add. etiam uoc. Bedencken n. 1914.

(2250.) Prüfung des Verſuchs Chriſtiani Thomaſii ſine loco 1707. Auctor eſt *Gabriel* WAGNER, *Quedlinburgenſis*, uid. cel. Reimann. in *catal. biblioth. theol.* p. 727.

(2251.) Prüfung derer fälſchlich alſo genannten unpartheyiſchen Gedancken Herrn B. (Burgers) u. (und) L. (Leſſers) in der Nordhäuſiſchen Geſang-Buchs-Sache, von einem, der Mit GOtt Beſtändig, i. e. M. Gottfried Böttger, ietziger Conrector in Zeitz, herausgegeben, uid. M. Johann Chriſtian Rüdigers ausführlichen Beweis, daß die Nordhäuſiſchen Palaeo-maſtiges die ſchlimme Geſang-Buchs-Sache noch ärger durch ihre Vertheidigung gemacht haben, p. 4.

(2252.) Pſalter (evangeliſcher) von zehen Sayten, Zittau und Leipzig 1726. in 8. 2 Alph. 13 pl. Auctor egregii huius libri cantionum (*a*) eſt

(*a*) Continet in ſectionibus 10 nucleum antiquorum & nouorum canticorum 916. praeſertim Lutheri & Pauli Ger-

eſt M. *Dav.* ZOELLNER, *Paſtor Reibersdorffenſis*, in Luſatia ſuperiori. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1727. p. 1260. & p. 234. recenſetur hic liber cantionum in dem alten und neuen aus dem Reiche Gottes part. 8.

(2253.) Puritaniſcher Glaubens Spiegel. Leipz. Auctor eſt *Petrus* GARZIUS uid. Rechenbergii *appendicem ad libros Symbolicos* p. 268.

R.

(2254.) Raiſonnement, was für rechtmäßige Urſachen der Czaar Petr. I. bey dem Kriege wider den König von Schweden Carolum XII. gehabt, Petersburg 1717. Auctor eſt quidam nomine SCHEPHIROF.

(2255.) Raiſonnemens über die Veränderung derer Religionen und Beantwortung der Auflagen wider dieſen Tract. Auctor eſt C. NEUBAUER, de quo uid. ſupra ſub uoc. Glaube.

(2256.) Rath Gottes (der in der heil. Tauffe enthalten) Königsberg 1735. in 8. pl. 14. Eſt collectio ſcriptorum quorundam bonorum, de baptiſmo agentium, partim anonymorum, partim non anonymorum. Scriptores iſti indicantur in den früh aufgeleſ. Früchten 1735. p. 175.

(2257.) Rathſchluß (der Göttliche) das Hauß Braunſchweig auf den Großbrittaniſchen Thron zu erheben. Hamb. 1715. in 4. pl. 10. Auctor tantum

hardi cum locis Scripturae S. breuibus explicationibus praecipuarum uocum difficiliorum & phraſium, ut & piis annotationibus cum uariis utilibus indicibus.

tantum addidit littteras D. D. quas quidam interpretantur *Dieterich* DOBERLIK, alii D. DOBLER.. uid. die Unſchuld. Nachr. 1716. pag. 138. quorum auctores iudicant, illum, qui hoc ſcriptum confecit, aut coecum amatorem uaticiniorum C. *Kotters* & Chriſtinae *Poniatoviae* fuiſſe, aut ſtudio uoluiſſe declarare, quod eiusmodi uaticinia uariis modis explicari poſſint.

(2258.) Rechenbüchlein vom Ende Chriſti, ſiue Apocalypſis in Apocalypſin Wittenberg 1532. in 8. plag. 13. Auctor eſt ſine dubio famoſus *Mich.* STIEFEL uid. die Sammlung von theol. Sachen 1732. p 693.

(2259.) Rechenſchafft des Glaubens, der Dienſte und Caeremonien der Brüder in Böhmen und Mähren. Zürch 1532. in 8. Hoc ſcriptum ex Bohemico tranſtulit M. WEISS, fratrum Bohemorum ſocius, ſed fide non optima uid. Reimann. *Catal. bibl. theol.* p. 414. ſeq.

(2260.) Rechtmäßigkeit, Nothwendigkeit und Nutzbarkeit der Toleranz und Gewißens Freyheit Leipz. und Hamb. in 8. 1727. 1. Alph. pl. 12. Eſt collectio uarior. ſcriptorum de Tolerantia religionum partim anonymorum, partim expreſſe indicatorum auctorum. Tituli horum tractatuum indicantur in den Leipz. gel. Zeit. 1727. pag. 906. & in der Sammlung von theol. Sachen 1728. p. 604. ubi haec collectio recenſetur.

(2261.) Reden und Worte Chriſti vorgetragen von Theoſophiae Cultore. Duisburg 1726. in 12. 1. Alph. pl. 9. Auctor eſt notus ille *Nic.* TSCHEER, qui meditationes ſuas metrice pro-

 poſuit,

poſuit, ſed plerumque illas fanaticis erroribus inquinauit e. g. Baptiſmum aquae a Deo non ordinatum eſſe. Praefatio Indifferentiſmum ſapit.

(2262.) Reden (erbauliche) eines Geiſtlichen, mit den Weiſen und Hohen in der Welt (*a*) Dreßden 1732. in 8. 1. Alph. pl. 2. Eſt verſio libri cuiusdam utilis gallici, qui prodiit 1683. Pariſiis ſub tit. *le Theologien*, in quo Atheismus & Naturalismus ſcito modo debellantur. Auctor huius libri Gallici eſt *Iac. du* PERRON, Cardinalis, qui mortuus eſt Pariſiis 1618. Verſionem Germanicam inſtinctu magnif. Loeſcheri confecit M. *Chriſti.* MARBACH, *Paſtor Schvveitnizenſis* & M. GRVLICH, *Paſtor Freybergenſis* addidit duos Dialogos, unum contra Syncretiſmum, alterum contra Fanaticiſmum. D. Val. Ernſt. Loeſcher praefat. praemiſit.

(2263.) Reformations Hiſtorie (gründliche) Wittenberg 1717. in 8. auctor eſt *Gottfried* HECHT, qui etiam uitam *Tetzelii* edidit.

(2264.) Reformations Geſchichte (Fränckiſche) vom Anfange der Reformation biß auf 1530. durch M. I. H. S. Nürnb. 1731. 4. Alph. pl. 2. Auctor eſt M. I. H. SCHÜLIN vid. die nützlichen und auserleſenen Arbeiten der Gelehrten im Reiche part. 2.

(*a*) Poſtea hic liber prodiit ſub alio tit. nimirum der abgewieſene Religions-Spötter. Dreßd. und Leip. 1733. in 8. 1. Alph. pl. 3. Acceſſit nunc ab eodem Grulichio colloquium *de Caluiniſmo* & ſpeciatim *de Orali manducatione* accurate agitur. Titulos ceterorum colloquiorum indicant auctores der Samml. von theol. Sachen 1734. p. 149.

part. 2. p. 129. recenſetur hic liber in der fortgeſetzten Sammlung von theolog. Sachen 1732. pag. 952.

(2265.) α) ReichsFama Pars. 1-14. Franckf. und Leip. 1727. ſeq. 14. uoll. in 8. Auctor eſt *Ioh. Iac.* MOSERVS, *in acad. Viadrina* quondam P. P. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1733. p. 318. ſeq.

(2265.) β) Reichsſtaats (des teutſchen) urkundliche Nachrichten fol. pl. 13. (Ianus, Prof. Witteb. in diſſ. *de origine Electorum*, refutat partem 2. huius ſcripti.) Auctor eſt *Wolffgang Gabriel* PACHELBEL von *Gehag*, *conſiliarius Brandenburgico-Baruthino Onoldinus*. Supplementi loco eſſe poteſt hoc ſcriptum ad diſſertationem *de originibus electorum*. Recenſetur in *actis erudittor. Lipſienſ. latin.* 1716. menſ. Iul. num. 12.

(2266.) Reinigung der Kinder Leui (*a*) oder Wecker der Lehrer. Halle 1703. in 12. plag. 12. & 1711. Tranſtulit hoc ſcriptum ex anglico ſermone, in quo primum exaratum 1674. *Iacob.* KOELMANN & praefat. inuectiuam eiusdem commatis addidit, germanice etiam uertit G. M. LAVRENTII, *Paſtor Tütlebenſis*.

(2267.) Reinigung der Seelen nach dem Tode ſin. loc. 1711. Continentur in hoc uolumine tract. duo. Prior eſt *Petri* POIRETI, qui primum galli-

(*a*) Eſt ſeria deſcriptio negligentiae paſtorum, in quam tam multi incidunt, quae legi meretur, licet uerba accuratiora eſſe poſſent, uitium etiam eſt, quod porrigo tribuitur omnibus, quae quibusdam adhaereſcit. uid. die Unſchuld. Nachr. 1711. p. 79.

gallice ſcripſit, ſed deinde german. conuerſus eſt & latine inſeruit *Oeconomiae diuinae* cap. 5. 6. 7. Poſterior eſt *Catharinae Genuenſis*. De ſcriptis contra hos tractatus uid. Reimanni *catalog. bibl. theolog.* pag. 724.

(2268.) Reiſen des Capitain L. Gullivers in neu entlegene Länder 2. Theile Leipz. 1728. Auctor eſſe putatur D. SWIFT.

(2269.) Reiſen und Campagnen des weyland Durchl. Printzen, Maximilian Emanuels, Hertzogs zu Würtenberg, Obriſtens über ein Schwediſch Dragoner Regiment, nebſt der Reiſe Beſchreibung von Pultawa nach Bender, Stuttgard 1730. in 8. Auctor eſt dominus Praepoſitus BARBILI.

(2270.) Religion (die wahre) 1725. in 8. Indifferentiſmo fauet & a Domino DE METTERNICHT ſcriptum uidetur uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales 1725. n. 331. p. 363.

Religions Spötter (der abgewieſene) uid. ſupra ſub tit. Reden (erbauliche.) n. 2262.

(2271.) Remarquen (Hiſtoriſche) der neueſten Sachen in Europa Hamb. 1699. in 4. biß 1707. incl. mit Müntzen 3. uoll. cum fig. auctor eſt *Pet. Ambroſius* LEHMANNUS uid. illuſtr. *Struuii introd. in notitiam rei litterar.* p. 543. edit. 1715.

(2272.) Rettung des Wolffenbüttelischen Tractats in 4. pl. 3. Auctor eſſe dicitur Lic. ODELEM uid. die Unſch. Nachr. 1706. pag. 543. ubi auctores iudicant, hoc ſcriptum eſſe contumelioſum in magnif. Loeſcherum, contra cuius librum, cui

cui tit. Geheime Gerichte Gottes über das Papſtthum directum eſt. Auctor inter alia dicit, aliquem ſalua religione ad Papiſtarum partes transire poſſe. Quaedam alia ſcandaloſa auctoris momenta adducunt die Unſch. Nachr. loc. cit,

(2273.) Rettung (ſchrifftmäßige) der Pauliniſchen Worte 1. Cor. 11, 2. 3. durch M. L. B. Wittenb. 1724. in 4. plag. 4. Auctor eſt M. *Leonh.* BOHNER, *Altorfinus*, non *Boehme* (uti per errorem typographicum traditur in der Samml. von theol. Sachen 1725. pag. 696.) qui Dresdae P. *Nonnharti*, uel P. *Hermanni* argumenta annotauit, quibus communionem ſub una ſpecie defendere tentauerant, haec *Bohnerus* probe refutat in hoc ſcripto.

(2274.) Rettung (ſtandhaffte) und Beweiſung &c. fol. Embs 1647. Auctor eſt *Henric.* WANGENECK, *e Soc. Ieſu & Prof. Dillingenſis*, qui hunc librum ſcripto *Heideri* oppoſuit, de quo uid. ſupr. ſub tit. Ausführung.

(2275.) Robinſon (der geiſtliche) oder Beſchreibung der Reiſe eines Capuciners in Africa nach Congo und Europa. Erffurt 1723. in 4. Auctor eſt ZUCHELLUS uid. *catal. bibl. Haſeanae* pag. 674.

(2276.) Robinſon (der Schleſiſche) Sunt, qui hunc librum exigui ualoris & commatis, tribuunt *Chriſti.* STIEFFIO, *Rectori Gymnaſ. Eliſab. Vratislav.* Illi certe maiorem honorem ipſi impertiunt, qui *Electoratus Saxonici hiſtoriam* eidem tribuunt. uid. *Biblioth. Menckenianam* p. 409.

(2277.) Rügen, altes und neues. Auctor eſt M. *Ernſt. Heinr.* WACKENRODER, *Paſtor quondam Trentenſis in inſula Rugienſi.* Prima editio prodiit ſine auctoris nomine. Altera autem editio, quae duobus capitibus de Miniſterio, uel Paſtoratu, ut auctor uocat, Trentenſi, aucta & publicata eſt Gryphisvvaldiae 1732. in 4. 2. Alph. plag. 7. praefixum habet auctoris nomen uid. die Leipz. gel. Zeit. 1732. p. 393.

(2278.) Ruhe des jetztlebenden Europae. Coburg. 1726. in 4. De auctore ita ſcribit celeb. Stollius in den Noten über Heumanni conſp. reip. litt. p. 582. der annoch lebende ſehr gelehrte und berühmte Profeſſor zu Leipzig, Joh. Friedr. Chriſt, iſt auctor der in den monatlichen Nachrichten von gelehrten Leuten und Schrifften des Jahrs 1726. p. 914 ſeq. nach Verdienſt gelobten Ruhe des jetzt lebenden Europae add. die Leipz. gel. Zeit. 1727. pag. 502.

(2279.) Ruhe des Cyrus. De auctore primario, qui gallice ſcripſit uid. inter anonym. gallicos ſub tit: *Le Répos de Cyrus* num. 1087. add. cel. Stollii Nachricht von den Büchern ſeiner Biblioth. part. 8. p 819.

(2280.) Rühmen (das pietiſtiſche) über das Ziel (*a*) 1734. in 8. pl. 2. Tribuitur hoc ſcriptum celeb. NEVMEISTERO uid. Goettens gel. Europa part. 1. p. 122.

(2281.) S.

(*a*) Prof. Rambach 1720. Halae in memoriam defunctae ſuae coniugis ediderat Denckmahl der Liebe, in quo Pag. 8. affirmauerat, coniugem ſuam, filiam D. *Langii*, nunquam

S.

(2281.) Sabbath gläubiger Kinder Gottes (Gottgeheiligter) Freyberg 1726. in 4. 6. Alph. Haec Poſtilla ſunt tantum epitome ex b. Lutheri Poſtillis Eccleſiaſticis, cur autem nulla prorſus Lutheri facta fuerit mentio, non liquet. uid. (b. Coleri) auserleſ. Theol. Bibliotheck part. 18. pag. 6.

(2282.) Sätze (kurtze) vom heutigen Beichtweſen, und was nach den Sinne Chriſti und der Apoſtel davon zuhalten. Kiel 1734. in 4. plag. 4. Auctor eſt *Ioachim George* OTTENS, *Paſtor. Schoenbergenſis*, qui in litteris ad quendam celeberrimum Profeſſorem Ienenſem ſe profeſſus eſt auctorem.

(2283.) α) Saltzburgiſche Emigrations Acta (das neueſte davon) uid. uocem das neueſte.

(2283.) β) Samaritanismus *Regiomontanus*, oder neuer Samaritaniſcher Religions Unfug eines Lutheriſchen und reformirten Predigers zu Königsberg, allwo dieſelbe den dritten und 4ten Trinitatis Sonntag des 1707. Jahres für einem Tiſch das Abendmahl nach beyderſeits üblichen Caeremonien gehandelt, und ſich und andern ſo wohl Lutheriſchen, als Reformirten gereichet haben, nach Anleitung ehemahliger dergleichen zu Elbingen geſchehenen Abendmahls Adminiſtration, und ſonſt

Ffff 4 publi-

ex federe baptiſmi excidiſſe. Et Langius in ſeiner Erläuterung p. 158. ſcripſerat, Noam, Abrahamum, Iſaacum nunquam eſt ſtatu gratiae excuſſos eſſe. Contrarium autem hic oſtenditur de his omnibus.

publicirten franzöſiſchen Synodal Schlußes zu Carenton: Ob ein Lutheraner bey einem Reformirten, und ein Reformirter bey einem Lutheraner mit guten Gewiſſen das Abendmahl nehmen könne, erörtert durch einen Sächſiſ. Theologum. Hic Theologus eſſe dicitur D. G. C. EILMAR, *Superintendens quondam Mühlhuſanus*. Vid. Neumeiſteri Vorrede zu der Wiederlegung der Anleitung des Herrn D. Walchs p. 83. & 873. Samaritanismus, ſine mentione auctoris & loci prodiit 1708. plag. 6.

(2284.) Sammler qui Goettingae prodire ſolet, auctorem habet *Frideric. Chriſtoph.* NEVBAVR, *Praetorem regium Goettingenſem*. De ſcopo huius ſcripti uid. die Leipz. gel. Zeit 1737. n. 12. p. 101. & de eius libro, cui tit. der Bürger agit celeb. Stollius in den Zuſätzen zur Hiſtorie der Gelahrheit p. 241. Auctores der Leipzig. gel. Zeit. 1737. n. 12. pag. 101. dicunt, hoc ſcriptum, quod Goettingae ſingulis hebdomadibus prodire coepit, deinde accepiſſe titulum des Zerſtreuers, cur titulus mutatus ſit uid. ibidem. Prodierunt iam 10. partes ſumtibus Fritſchii. Sed der Zerſtreuer alium auctorem habet, quam der Sammler uid. infra uoc. Zerſtreuer.

(2285.) Sammlung nutzbarer Anweiſung zur geſeegneten Führung des Euangeliſchen Lehr-Ammts. Magdeb. 1737. Auctor praecipuus eſt ſumme reuerendus STEINMETZ, *abbas monaſterii Bergenſis*, & quaedam membra miniſterii Magdeburgenſis. Prima pars huius collectionis prodiit Magdeb. 1737. in 8. Contenta huius

partis

partis indicantur in den Leipzig. gel. Zeit. 1737. num. 96. p. 853. 854.

(2286.) Sammlung Rußiſcher Geſchichte, erſter Band S. Petersburg 1732-1735. in 8. des zweyten Bandes 1. und 2. Stück ibid. 1736. in 8. Auctor eſt MVLLERVS, *Prof. Hiſtoriar. Petropolitanus*. uid. die Niederſächſ. Nachricht. 1733. p. 243. ſeq.

(2287.) Sammlung verſchiedener Nachrichten, wodurch inſonderheit die Geſchichte des durchlauchtigſten Hauſes Brandenburg Onoltzbach erläutert und mit Müntzen, Sigillen und andern noch ungedruckten Uhrkunden beſtärcket werden, Onoldini 1737. in 4. 3. pl. Auctor optime elaborati huius ſcripti eſt *Gottlieb Paul* CHRIST, *Inſpector bibliothecae principis Onoldini & aerarii monetarum*. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1737. num. 24. pag. 205.

(2288.) Sammlung von alten und neuen theologiſchen Sachen (fortgeſetzte) qui titulus huic collectioni praefixus eſt 1720. cum antea eadem collectio uocaretur Unſchuldige Nachrichten. Director primarius fuit magnificus D. *Valentin Erneſtus* LOESCHERVS, deinde D. *Michael Henr.* REINHARDVS, *Superintendens Sondershuſanus*, uid. die Leipzig. gelehrten Zeitungen 1722. p. 661. LOESCHERVS etiam ſumme reuerendus confecit annales theologicos primi decennii ſec. 18. ab anno 1701-1710. uid. die Leipz. gel. Zeit. loc. cit. p. 883. in praefatione ad annum 1721. der fortgeſetzten Sammlung nomi-

nantur ſocii quidam huius laboris & collectionis, qui inde ab anno 1718. ſunt mortui. conf. quoque cel. Reimanni *catal. litterar.* p. 714. Poſt mortem b. Reinhardi Directionem huius collectionis denuo in ſe ſuſcepit magnificus LOESCHERVS.

(2289.) Sammlung auserleſener Reden, welche als Kern Proben und galante Exempel der heutigen teutſchen Beredſamkeit vorgeleget werden 1727. in 8. Nordhauſen. Has orationes ſelegit *Ioh. Henr.* STVSS, *Rector quondam Ilefeldenſis*, nunc autem celeberrimus & meritiſſimus *Rector Gothanus.* uid. die Leipzig. gel. Zeit. 1727. pag. 569.

(2290.) Sammlung auserleſener Materien zum Bau des Reichs Gottes. Franckf. und Leipz. 1731-1734. in 8. pl. 9. 24. Beyträge 3. Volumina. Auctor eſt M. *Traugott Immanuel* IERICHOVIVS, (*a*) *Rector* quondam *Scholae Lutheranae Teſchenſis in Sileſia ſuperiori, nunc autem Paſtor Oſternburgenſis in ſuburbio Oldenburgi.* Contenta primae partis huius collectionis uerboſe indicantur in den Leipz. gel. Zeit. 1731. pag. 839. recenſetur quoque haec pars in der Sammlung von

(*a*) M. Martin *Nympach,* Paſtor Palaeo - Goennenſis in Thuringia publicare promiſit: Röthige Nachleſe und Wegwerffung einiger zum Bau des Reichs Gottes geſammleten, hierzu aber nicht taugenden Materien. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1733. n. 103. p. 920. edidit etiam reuera Nympachius 1735. Vinariae Prodromum tractatus elenctici, in quo indicat, ſe in collectionibus his deprehendiſſe Fanaticiſmum, Syncretiſmum, & ſe contra illas ex inſtituto ſcribere uelle, num hoc factum ſit, neſcio.

von alten und neuen theologiſchen Sachen 1733. p. 117. Contenta partis 2-7. ibid. p. 316. ſeq. Hae collectiones recenſentur etiam in part. 6. des alten und neuen aus dem Reiche Gottes (per Möſerum) adde de ſcopo auctoris Reimannum *in catalog. litter.* p. 732.

(2291.) Sammlung auserleſener Gedichte, welche als neue Proben .... der reinflieſenden deutſchen Poeſie zum gemeinen Nutzen und der Jugend zu geſchickter Nachahmung vorgeleget werden in 3. Abtheilungen, Nordhauſen 1734. in 8. 2. Alph. pl. 12. 3 partes. Collector eſt celebris *Gymnaſii Gothani Rector Joh. Henr.* STUSS, qui uaria carmina ex celeberrimis Poetis Germanis *Beſſero, Brockes, Canitzio, Gryphio, Menante, Opitio, Pietſchio, Schmolckio, Wentzelio* &c. ſelegit. In praefatione Auctor agit *de utilitate & exercitio poeſeos germanicae* uid. die Leip. gel. Zeit. 1734. p. 583. Auctor ſoilerter Poetarum, Poetriarumque nomina ſingulis poematibus praemiſit, quorum labores inſerti ſunt.

(2292.) Sammlung einiger Geſchichtſchreiber von der Hamburgiſchen Reformation. Franckfurt 1728. in 12. pl. 10. Continentur in hac collectione *Stephani* Relation, quae iam 1717. impreſſa fuit, it. Ioh. *Moelleri*, duorum anonymorum & Adam *Thrazigers* relatio de Reformatione Hamburgenſi.

(2293.) Saurins (Iac.) Entwurff der chriſtl. Theologie und Sitten Lehre, quae Sciagraphia prodiit Chemnitii germanice 1723. in 8. Auctor eſt

eſt quidam nomine PORSKY, qui appoſuit tantum litteras nominis ſui initiales. M. F. P.

(2294.) Schleſiſche Kirchen Hiſtorie, Freyſtadt 1715. in 8. 2. Alph. pl. 2. Auctor eſſe dicitur *Prof. Iuris & Hiſtor. Halenſis* ZSCACKWITZIVS. De Hiſtoria eccleſiaſtica Sileſiae uaria notatu digna habet Sagittarius *in introduct. in Hiſtor. eccleſ.* p. 467.

(2295.) Schleſiers (des rechtgläubigen) Uberſetzung des Wernsdorffiſchen programmatis; Ob der Pietiſmus eine Fabel ſey? nebſt einem Vorbericht dem Buddeiſchen Sendſchreiben an die Pietiſten zu Teſchen entgegen geſetzt in 4. 1724. Auctor eſt celeber. *Erdmann* NEVMEISTER. uid. Goettens jetztleb. gel. Europa part. 1. pag. 107.

(2296.) it. eines rechtgläubigen Schleſiers Abfertigung des vermeynten Unterrichts von dem Zuſtande der ſeel. verſtorbenen nach dem Tode ꝛc. in 4. 1726. Auctor etiam eſt celeb. NEVMEISTERVS, uide Goetten l. c. p. 108.

(2297.) I. P. T. Schreiben an einen Prediger, ſein Amt zu quittiren (*a*) 1709. in 4. Auctor eſt *Ioh. Peter* TIME. uid. die theolog. annales (Loeſcheri) 1709. num. 145. p. 464.

(2298.) α) Schrifften (göttliche) vor den Zeiten des Meßie JEſus; der erſte Theil, worinnen die Geſetze der Jſraelen enthalten ſind, nach einer freyen Uberſetzung, welche durch und durch

mit

(*a*) Auctor miniſterium eccleſiaſticum uocat ordinem ſacerdotum, a meretrice confictum, chriſtianum non poſſe eſſe dominum ſtatuit, hoc prouenire a diabolo.

mit Anmerckungen erläutert und beſtättigt wird. Wertheim, gedruckt durch Joh. Ge. Nehr, Hof- und Cantzley Buchdr. 1735. in 8. mai. Pars I. 5. Alph. pl. 22. uel 1040. pagg. excepta praefat. Auctor eſt *Ioh. Leonh.* SCHMIDT *(a)* uid. die Samml von theol. Sachen 1735. pag. 309. ubi uarii errores huius interpretis indicantur.

(2298.) β) Die Schuldigkeit des Menſchen auf eine gar leichte Weiſe nach eines ieden Menſchen Verſtand, ſonderlich aber zum Behuff der Einfältigen aufgerichtet, und eingetheilet in 17 Capitel, deren alle Sonntage eines, das gantze Buch aber des Jahrs dreymal kan durchgeleſen werden, aus dem Engliſchen, Meinungen 1728 bey Haſſe ten, in 8. 1 Alphab. pl. 17. In prooemio huius libri ex *Athenian Oracle* dicitur, auctorem uel ſoli regi Angliae, uel regi & typographo ſimul & nulli alii notum eſſe. Quidam defunctum Archiepiſcopum, alii D. *Hammondum*, alii D. *Alleſtry*; alii epiſco-

(a) Auctor ob peſſimum hunc foetum, uaticinia de Chriſto & totam Scripturae Sac. diuinitatem deſtruentem, opera Fiſcalis, uti uocant, ſacri romani Imperii & mandato Imperatoris in carcerem fuit coniectus, diuque in illo detentus eſt. Nullus liber, noſtris ſaltim temporibus tantos, quam hic, excitauit motus, & tot nactus eſt aduerſarios. Quorum pleraque ſcripta, tam libri, quam diſputationes, in unum uolumen collecta & in 4. edita ſunt. Quae ad hiſtoriam huius uerſionis & eius aduerſarios pertinent, diligentiſſime exponuntur in Actis eccleſiaſticis (ſumme reuer. Bartholomaei, concionatoris aulici Vinarienſis meritiſſimi) germanice ſcriptis: Recenſetur haec pars bibliorum, ut multa alia diaria taceam, in part. 80. der auserleſenen theolog. Biblioth. (Coleri) num. 3.

epiſcopum *Fell* pro auctore habere. Auctor autem prooemii huius putat, hunc honorem non uni, ſed pluribus eſſe tribuendum, ſiquidem opus etiam a ſummo ingenio ſolo perfici non potuiſſet & probabile eſſe, totam ſocietatem huic libri exarando impendiſſe operam.

(2298.) γ) Schutz-Schrifft (abgenöthigte Lehr- und Schutz-Schrifft) wider den Gutmanniſchen Offenbahrungs-Patron (*a*), Hamburg 1677 in 8. 1 Alph. pl. 17. *Samuel* POMARIVS, *Superintendens Lubecenſis*, nomine *Miniſterii Tripolitani* elucubrauit hanc Apologiam. Sed iudice Reimanno in *catal. bibl theol.* p. 717 iudicat magis, quid refellendum ſit in aduerſario, quam refellit, & ſi quid refellit, uerborum mordacitate id facit potius, quam rerum & argumentorum pondere.

(2298.) δ) P. I. M. Seminarium (wohleingerichtetes) Dresden 1727 in 8. pl. 11. Auctor eſt *Paul Iac.* MARPERGER (*b*), *Conſiliarius*, uid. die Samml. von theol. Sachen 1730 p. 93.

(2299.)

(*a*) Oppoſitum eſt hoc ſcriptum H. *Ammersbachio*, Paſtori Halberſtadienſi ad D. Petri & Pauli & praefationi eius, quam Aegidii Guttmanni Offenbahrung der göttlichen Majeſtät A. Chr. 1675 rurſus in lucem emiſſae, praemiſerat. Atque hinc illa Paradoxorum Guttmannianorum ſeries c. 3. pag. 400. una cum idea Syſtematis Theol. Guttmanniani pag. 552. ſeq. Quae ſi eo ſucceſſu confutata eſſent, quo tentata, omne tuliſſet punctum auctor

(*b*) Qui ex 50000 thaleris uſuram requirit ad conſtitutionem eiusmodi Seminarii. Sed magnificus Loeſcherus longe minoribus ſumtibus iam 1718 tale Seminarium Candidatorum theologiae ſtabiliuit. In appendice de collegiis Anglorum, & Seminariis Papiſtarum agitur.

Digitized by Google

(2299.) (D. Buddei) Send-Schreiben an die Schleſier. Translator huius epiſtolae eſt VRLSPERGER, *Senior Miniſterii*, uid. die Sammſ. von theol. Sachen 1727 p. 493.

(2300.) Send-Schreiben eines gelehrten Paſtoris in Batauia, (i. e. COLERI) an einen Herrn und Freund, betreffend eine Antwort auf D. Joh. Friedrich Mayers genannte Warnung für den Büchlein: Klugheit der Gerechten, 1693 in 4. ſine mentione loci, pl. 6.

(2301.) Send-Schreiben, was die Lehre der Kirchen von Engelland in denen zwiſchen den Lutheranern und Reformirten obſchwebenden Religions-Streitigkeiten ſey, ſine loco 1718 in 8. Auctor huius epiſtolae eſt BOEHMIVS (*a*), *S. S. Theol. Studioſus, nondum ordinatus quidem eo tempore, Capellanus tamen regii Principis Georgii in Anglia*, uid. cel. Reimann. in *catal. biblioth. theol.* pag. 59.

(2302.) Sendſchreiben von den Reiſe-Gedancken des Pietiſmi, 1700 in 8. Auctor eſſe uidetur *Chriſtian* THOMASIVS.

(2303.) Sendſchreiben (eilfertiges) Leonhard Chriſtoph Sturms ſo genannte vollkommene Auflöſung

(*a*) Qui eandem, egregium doctrinae, pietatis, moderationis, induſtriae & dexteritatis monumentum ad Hintzelmannum, Studioſum Lipſienſem, perſcripſit, ut pateret, quam parum rem acu tetigerit uir doctiſſimus Noltenius in der Erörterung der Frage: Ob die biſchöffliche Kirche in Engelland der Lutheriſchen, oder Reformirten Kirche näher komme?

löſung der apocalyptiſchen Zahl 666 betreffend, in 8. Flensburg 1716. Auctor eſt cel. *Erdmann* NEVMEISTERVS, uid. Goettens ietztlebendes gel. Europa, part. I. p. 109.

(2304.) Sendſchreiben (erſtes) an Conſtant. Sincerum (*a*), 1707 in 8. pl. 8. Auctor eſt *ſupremus locum tenens* NEVBAVER, *Bremenſis*, uid. (magnifici Loeſcheri) theologiſche Annales 1707 pag. 369.

(2305.) Sendſchreiben (anderes, drittes und viertes) an Herrn Prof. Edzardi, 1707 in 8. pl. 4. quaelibet pars. Auctor eſt idem NEVBAVER, uid. (magnif. Loeſcheri) theologiſche annales 1707 und die Unſch. Nachr. 1707 p. 927. ſeq.

(2306.) Sendſchreiben (Theoſophiſche) erbauliche eines in GOtt getreuen Mitgliedes 1710 in 8. 8 uoll. 5 Partes, Bethulien, 6 Alph. 17 Bogen. Auctor eſt famoſus Fanaticus GICHTELIVS, nam hic per membrum in Deo fidele intelligitur. Sequentibus editionibus auctoris & editoris nomen praefixum eſt. Scriptae ſunt hae epiſtolae ab anno 1678-1709. Ex lectione harum epiſtolarum apparet, quod auctor ſit Heluetus, & quondam Baronem Iuſtinianum de Wels comitatus ſit; ipſe auctor indicat,

---

(*a*) Inter ſcripta unionis hoc peſſimum uidetur. Auctor examinare uult Conſtantini Sinceri Gedancken von der Vereinigung der beyden Proteſtantiſchen Religionen, Freyburg 1706 in 4. pl. 6. quod ſcriptum recenſetur in den Unſchuld. Nachrichten 1706 p. 537. Sed *Neubauer* adhuc peior eſt, quam Sincerus & pag. 10 ipſe dicit: Er wolle mit der Thür ins Haus fallen. Varia improbanda auctoris momenta, uid. in den Unſch. Nachr. 1707 p. 925.

indicat, ſe olim iuris ſtudio dediſſe operam. Partes tres priores harum epiſtolarum recenſentur in den Unſchuld. Nachr. 1710 p. 569. ex quibus uaria ſcandaloſa ibidem adducuntur. Auctor inter alia Part. 1. pag. 224 gloriatur, es wären ihm Frauenzimmer mit zwey Tonnen Goldes nachgelaufen, er habe aber nicht heyrathen wollen. Reliquae duae partes recenſentur in den Unſch. Nachrichten 1710 p. 645.

(2307.) Sendſchreiben an Pater Cohlendal (*a*), 1711 in 8. pl. 1. Auctor eſt ipſe COHLENDAL, ut probat magnif. D. Ioh. Ge. Meuſchen, eo tempore Paſtor Senior eccleſiae Lutheranae Graffenhagenſis im Greuel der Jeſuitiſchen Bosheit und des gantzen Papſtthums, Amſterdam 1711 in 8. pl. 9.

(2308.) Sendſchreiben an einen Sächſiſchen Theologum, (i. e. D. Ioh. Günthern). Auctor eſſe dicitur M. I. C. SCHWEDLER (*b*), Paſtor

(*a*) Cohlendal fuit Ieſuita Osnabrügenſis, qui in concionibus & in ſcripto, cui tit. Freundl Geſpräch, poteſtatem miniſterii Euangelici & praeſertim *Meuſchenium*, eo tempore Paſtorem Osnabrügenſem, aggreſſus erat. Hic reſpondebat 1710 in einem Sendſchreiben an Cohlendal, contra quam haec Cohlendahlii epiſtola prodiit. De calumniis Cohlendalii in Lutheranos, uid. die Unſchuld. Nachrichten 1712 pag. 509.

(*b*) Auctor in hac epiſtola refutat 50 Motiua, ob quae aliquis religionem catholicam amplecti debeat, cui Ieſuita Pragenſis, *Andreas* FREYBERGER, oppoſuit die herausgezogenen Irrgeiſter. De quibus uid. ſupra ſub tit. Irr-Geiſter. Iſtis Motiuis D. Günther 50 Motiua oppoſuit, cur aliquis romanam religionem non debeat amplecti, uid. die Unſch. Nachr. 1714 p. 663.

zu Niederwieſe, uid. die Unſchuldigen Nachrichten 1714 pag. 661.

(2309.) Seuffzende Augſpurgiſche Confeſſion, quod ſcriptum inſertum eſt Continuationi der evangeliſchen Zehenden per D. Loeſcherum p. 314. Auctor eſt M. *Martin* GRVLICH. Oppoſita eſt huius tractatio, multis mendis typographicis ſcatens, D. Langens apocalyptiſchen Lichte und Rechte, uid. die fortgeſetzte Samml. von theolog. Sachen 1734 p. 310.

(2310.) *a*) Seuffzender Berrhoeenſer (*a*), der zur vernünftigen Prüfung Urſachen übergiebet, welche ſich im Rechte der Natur, der geſunden Vernunft und in GOttes Wort gründen, warum man nicht zur Beichte gehen, auch nicht Beichte hören könne, noch müſſe, ꝛc. in fol pl. 96. Auctor eſt *Salomo* BACH, *Iuris quondam Practicus Gedanenſis*, aetate prouectus, qui propter pertinaciam ſuam, qua confeſſionem & cultum diuinum exter-

(*a*) Contra hoc ſcriptum Miniſterium Gedanenſe Lutheranum edidit abgefaßte und ausgefertigte Widerlegung einer ungedruckten fanatiſchen Schrifft, welche mit gräulichen Irrthümern angefüllet unter dem Nahmen des Seuffzenden Berrhoeenſers zu Dantzig zu groſem Aergerniß vieler frommen Chriſten verkaufet worden, cum praefatione (in qua hiſtoria diuulgati huius libri exponitur), haec refutatio recenſetur in part. 43. der auserleſenen Theolog. Biblioth. (Coleri) num. 1. conf. die Leipz. gel. Zeit. 1730 p. 543. adde M. Georgii Caroli Petri diſſert. polemico - theolog. de pontificiorum ritu, quo infantes ante, quam uere nati ſunt, baptizantur p. 45. Varia notatu digna de auctoris hypocriſi & pertinacia habet die Samml. von theol. Sachen 1730 p. 421.

externum reiiciebat, & imputationem meriti Chriſti admittere nolebat, reſpuens quoque ſaluberrima monita & inſtitutionem quorundam eccleſiae miniſtrorum, ad eum ut ad meliorem mentem eundem perducerent, miſſorum, cuſtodiae publicae iuſſu ſenatus Gedanenſis traditus eſt.

(2310.) β) Singularia Hiſtorico-litteraria, oder Hiſtoriſche und gelehrte, auch andere Merckwürdigkeiten der beyden Marggrafthümer Ober- und Nieder-Lauſitz, Leipzig und Budißin bey David Richter, in 8. Auctor eſt D. *Caſpar* GEMEINHARD, *Laubanenſis*. Prodierunt iam partes 15. uid. die Hamburg. Berichte (Kohlii) 1738 n. 5. pag. 38. Idem Gemeinhard 1725 edidit *catalogum Plantarum circa Laubam naſcentium methodo Riuiana*.

(2311.) α) Socrates (Leipziger). Auctor eſt Prof. GOTTSCHED, de quo uid. celeb. Stollii gantz neue Zuſätze zur Hiſtorie der Gelarheit p. 175. und die Leipziger gel. Zeitung. 1727 pag. 48. 256. und 1728 pag. 400.

Sonntags-Feyer. Tract. davon uid. ſupr. n. 1983.

(2311) (β). Herrn Sorell Tractat von der menſchlichen Vollkommenheit, aus der franzöſiſchen Sprache in die Hochteutſche überſetzet durch den Unglückſeeligen, Nürnberg 1662 in 12. Haec uerſio a Ioh. Wilhelmo, *Barone de* STVTENBERG, ſocietatis fructiferae membro, eſt adornata. Iudicium de hoc libro uid. in Reimanni *catal. litter.* p. 772.

(2312.) α) Species facti, die zwiſchen den Evangeliſch-Lutheriſchen und Reformirten in der Pfaltz

 obſchwe-

obſchwebende Differentien betreffend, in 8. 1712. Auctor eſt celeb. *Erdmann.* NEVMEISTERVS.

(2312.) β) Speculationes (curieuſe) bey ſchlafloſen Nächten, Chemnitz 1717 in 8. 2 Alph. pl. 11. Auctor eſt D. GARMANN. uid. (Loeſcheri) theolog. annales 1707 p. 363. Multae res phyſicae in hoc libro enucleantur, ſed etiam uariae theologicae & morales annotationes occurrunt, & auctor multa ſuperſtitioſa, ab ipſis Medicis credita, recte perſtringit & ſincere, uid. die Unſch. Nachrichten 1701 p. 752.

(2312.) γ) Spiegel der innerſten Verderbniß. Auctor eſt EVENIVS, uid. Arnolds Kirchen- und Ketzer-Hiſtorie, lib. 17. cap. 5. §. 18.

(2312) δ) Spruch-Catechiſmus (Bibliſcher), Arnſtadt 1719 in 8. pl. 15. Auctor eſt L. G. E. M. id eſt, Lic. G. E. MÜLLER, eo tempore *Superintendens Ilmenauienſis*, qui cum omnibus uerbis Catechiſmi Lutheri minoris ex Bibliis Paralleliſmum inſtituit, uid. die Unſch. Nachr. 1719 p. 1180.

(2313.) Staat (neueſter) des Königreichs Portugall, Halle 1714 in 8. zwey Theile. Auctor eſt *Ioh. Iac.* SCHMAVS, *Profeſſ. iuris excellentiſſimus*, uid. Goettens letztlebend. gel. Europa part. 1. p. 614. und die Leipz. gel. Zeitungen 1716 pag. 127. 222. Idem edidit.

(2314.) Staat des Ertz-Biſthums Saltzburg, ibid. 1712 in 8 uid. Goetten l. c.

(2315.) Staaten von Europa. Auctor eſt *Henr. Ludou.* GVDEN, uid. *Acta Eruditor. Lipſ. latina* 1711 p. 335. und die neue Hälliſche Bibliothec pag. 371.

(2316.)

(2316.) Staat des Fürſtenthums Eiſenach. Auctor forſitan eſt *Prof. Halenſ.* ZSCHACKWITZIVS, uid. *catal. biblioth. Haſeanae* p. 451. attamen auctor ibi non detegitur, ut alias fieri ſolet.

(2317.) Staat von Habeſſinien 1711 in 8.

(2318.) Staat von Algier 1712 in 8.

(2319.) Staat von Tripoli und Barcan 1712 in 8.

(2320.) Staat von Tunis 1712 in 8.

(2321.) Staat von Egypten 1712 in 8.

(2322.) Staat von Guinea und Congo 1712 in 8.

(2323.) Staat von America 1714 in 8.

(2324.) Staat von Siam 1714 in 8.

(2325.) (α) Staat der übrigen vornehmſten Inſuln in Oſt-Indien. *(a)*

(2325,) β) Staats- und Zeitungs-Real-Lexicon. Auctor eſt conſultiſſimus uir P. B. S. i. e. SCHÜTZIVS, uid. Ioh. Fabricii *Hiſt. bibl. ſuae* part. 5. p. 411. & *Acta Erudit. Lipſ. latin.* 1707 p. 468. coll. anno 1706 p. 91.

(2326.) Staat (gelehrter von Paris) worinnen zulänglicher Bericht von denen ietztlebenden hochberühmten Pariſiſchen Gelehrten und andern wichtigen neuen Büchern, dann von der Univerſität, Academien, deren Häuptern und Mitgliedern, herrlichen Bibliothequen, Journalen, Buchhändlern und Buchdruckern erſtattet wird, aus guten Nach-

 richten

(a) Haec ſcripta omnia auctorem habent M. *Caſpar.* GOTTSCHLINGIVM, *Rectorem Neo-Brandenburgicum*, uid. das Verzeichniß der Gottſchlingiſchen Schrifften.

richten dreyer gelehrten Reiſenden gezogen, auch mit einigen Anmerckungen und Allegatis erläutert, Jena 1714 in 8. Auctor huius ſcripti eſt celeb. BVDERVS noſter, *conſil. aulic. & Prof. Iur. & Hiſt. Ienenſis*, qui Vpſalienſis Bibliothecarii, Ge. *Wallini* Luteciam Pariſiorum eruditam ſui temporis potiſſimum ſecutus eſt. Vberius hunc librum recenſet cel. Stolle in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec, part. 5. p. 478.

(2327.) Streit (vergeblicher) wieder die Wahrheit und Unſchuld, durch G. P. S. 1711 in 8. pl. 15. ſine loco. Auctor ſe opponit D. *Neuſſen*, & eius refutationi noui ficti euangelii, uid. (magnifici Loeſcheri) Theolog. Annales decennium 2. p. 755. quia ffirmat M. Ge. *Klein Nicolai*, uel *Paul Sieguolck*, ſub iſtis literis latere: & hic, uti in aliis ſcriptis ſalutem diabolorum abſurde propugnat, eum in finem uaria Scripturae S. dicta torquens, uid. die Unſch. Nachrichten 1712 pag. 84. ubi uerboſe auctoris paradoxa adducuntur.

(2328.) Supplemente zu dem Uniuerſal-Lexico. Praeter directores huius operis beat. *Buddeum* & illuſtrem *de Breſsler* ad illum librum etiam contulerunt ſtudium ſuum & b. *Struuius* & excellentiſſimus *Schmeizelius*, Profeſſor Iuris & Hiſtor. in acad. Halenſi nunc celeberr.

Synopſis iuris publici, teutſch, uid. ſupra ſub uoce Beſchreibung des Heil. Röm. Reichs ꝛc.

Das Buch Syrach, Halle 1706. in 8. uid. infra ſub tit. Buch der Weißheit not. *(a)*.

T. 2329.

T.

(2329.) Tabea (Würtenbergiſche) oder Leben und Sterben Jungfer Beaten Sturmin (*a*), Stuttgard in 8. pl. 10. Auctor eſt M. Georg Conrad Rieger, *Profeſſor & Paſtor Stuttgardenſis*, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1732 pag. 799. Rieger etiam edidit die Böhmiſche Brüder-Hiſtorie, addito tamen nomine ſuo.

(2330.) Tempel der Licht-Kunſt. Auctor eſt GVEINZIVS, dritter Prediger an der Marien-Kirche zu Halle, uid. die Hamb. Berichte (Kohlii) 1738 n. 5. p. 40.

(2331.) Tadlerinnen (die vernünftigen) exarauit ſolus fere Profeſſ. GOTTSCHEDIVS duo uolumina, pauciſſimae partes ab aliis ſunt confectae. Eſt ſcriptum morale ſatyricum. De auctoris aliis ſcriptis uid. cel. Stollii gantz neue Zuſätze zur Hiſtorie der Gelahrheit p. 175. und die Leipz. gel. Zeitungen 1725 p. 40. 777. 1726 p. 80. 212. 308 und anno 1727 p. 407. it. 1729 p. 871.

(2332.) Teſtament (das neue) treulich aus dem Griechiſchen in das Teutſche überſetzet, eine neue Außfertigung, Amſterdam 1660 in 8. Auctor eſt *Ieremias* FELBINGER (*b*), *Sileſius*, *ſcholae Coslinenſis*

(*a*) Haec fuit filia conſiliarii cuiusdam ſupremi Würtenbergici, quae mortua eſt d. 11. Ianuarii 1730. & coeca per multos annos fuit, propter pietatem autem atque liberalitatem erga pauperes ualde laudatur. Auctor hanc uirginem nimiis interdum laudibus cumulat.

(*b*) Celeb. Reimann. in *catal. biblioth. theol.* pag. 250. iudicat, auctorem iis ornamentis non fuiſſe inſtructum, quibus excellere oporteret illum, qui onus tantum cum laude

nenſis quondam Rector, ſed ● officio deiectus ob Arianiſmi ſcabiem, qui Emdae hanc uerſionem N. T. elucubrauit, rogatu quorundam, ut ſcribit in praefatione, ad laborem hunc ſubeundum inuitatus.

(2333.) Teſtament (neues) mit Anmerckungen, Leipzig 1718 in 4. eſt nihil aliud, quam uerſio germanica Noui Teſtám. *Quesnelliani* cum praefat. *Grammlichii*, qui & uerſionis auctor eſt, uid. (magn. Loeſcheri) theol. annal. 1719 n. 252. p. 582.

(2334.) Thaler-Cabinet (auserleſenes) (*a*), darinnen die ſilbernen Reichs-Thaler ſeit 200 Jahren her zulänglich beſchrieben werden. Auctor huius ſcripti eſt celeb. M. *Michael* LILIENTHAL, *Paſtor Regiomontanus & membrum ſocietatis regiae Berolinenſis.*

(2335.) Thaler-Collection cum multis figuris aeneis, in 4. Auctor uocatur LEHMANNVS.

(2336.)

ſuſtinere cupiat. Nam praeter nouam ſcribendi rationem auctor inaudita uocabula immiſcet, e. g. die Sohnſchafft, Rom. 9, 13. die Verhauſung Matth. 1, 17. der Tabbard Luc. 15, 23. (2) Phraſes apud germanos inſuetas, e. gr. einen bemaulkorben Matth. 22, 34. (3) Metaphraſes, manifeſtum Arianiſmum redolentes, e. g. Ioh. 1, v. 1. ſeq. Rom. 9. v. 5. 1 Ioh. 5, v. 20. Iudae. v. 4. (4) Variantes lectiones in ipſum textum infarſit, e. g. Matth. 1. verſ. 11. (5) Veras lectiones in notis ſubiectis in ſuſpicionem νοθείας adducere tentauit, & quae ſunt alia eius farinae. Vnde factum, ut prohibitus fuerit libellus, ſed eo auidius quaeſitus a rei librariae peritis & rariorum idcirco catalogo inſertus.

(*a*) Auctor non nudum monetarum catalogum exhibuit, ſed ſimul uberiorem earundem explicationem ſuppeditauit, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1725 p. 770.

(2336.) Theatrum myſterii apocataſtaſeos deſtructum *(a)*, Vlm 1708 in 8. plag. 14. auctor, qui latet ſub litteris M. L. M. F. D. S. eſt M. L. *M.* FISCHLIN, *Diaconus Stuttgardenſis*, qui optime refutat nouam Peterſenii hypotheſin, multorum animos hodie faſcinantem, & eius Tomos, de ἀποκαταςάσει ſcriptos, refellit, ut & Sieguolckii conſiderationem de medio animarum ſtatu, uid. die Unſch. Nachr. 1708 p. 438.

(2337.) Theologie von der Gegenwart GOttes, Franckf. 1714 in 12. pl. 15. Continet Carmelitae, *Laurentii* DE ASCENSIONE uitam & epiſtolas, quas ex gallico germanice uertit *Iohan. Mich.* SCHOPPACH, uid. die Unſchuld. Nachr. 1714 p. 878.

Theologi, eines Schwediſchen, Bericht von Pietiſten, uid. ſupra n. 1930.

(2338.) Theoſophia Teutonica, der Seelen Adel-Spiegel, Ulm 1722 in 8. 1 Alphab. pl. 7. Conſiſtit hic liber ex Rusbrockii Vollkommenheit der Kinder GOttes. 2) Tauleri medulla animae & 3) der teutſchen Theologie, quae Ioh. *Theophilo*, Paſtori quondam im teutſchen Ordens-Hauſe zu

 Franckf.

(*a*) In praefatione putat, Origenem errorem de ſalute diabolorum non fouiſſe, ſed ab haereticis illo inuito in eius libros intruſum eſſe. Ex dictis Scripturae ſacrae ſalutem aeternam diabolorum oppugnat, refutat etiam medium animarum ſtatum, & docet, hoc modo purgatorium ſtabiliri, reſpondet etiam ad obiectiones, probat, poenas infernales eſſe aeternas, reſpondens quoque ad obiectiones & tandem deſtruit ἀποκατάςασιν & reſpondet ad obiectiones, uid. die Unſchuldigen Nachrichten l. c.

Franckſ. am Mayn tribuitur in hac collectione. In praefatione non ſine partium ſtudio de his auctoribus agitur, monitum tamen ſimul additur, cum cautione omnes hos tres legendos eſſe, quod etiam neceſſarium eſſe iudicant auctores der Sammlung von theol. Sachen 1724. pag. 158. quia tritico multa palea admixta eſſet.

(2339.) Theſaurus Bibliothecalis d. i. Verſuch einer allgemeinen auserleſ. Bibliotheque 1. und 2. Theil Nürnb. 1738. in 8. cel. Reimann. *in catal. litterar.* p. 457. b. *Ge. Guſtav.* ZELTNERVM huius Theſauri auctorem eſſe putat. Seorſum antea ſingulis hebdomadibus duae plagulae prodierunt, ſed nunc in faſciculos collectae. Iudicium de hoc libro uid. l. c. apud Reimannum.

(2340) Thüringiſche Nachrichten. Quae inceperunt 1734. & continuatae ſunt 1735. & 1736. originem debent doctiſſ. M. FABRICIO, *Adiuncto Facult. Philoſ. Ienenſ.*

(2341.) Tiefen des Satans in vielen verknüpfften und den Grund des Glaubens und thätigen Chriſtenthums umſtürtzenden Irrthümern, allen denen, welche ſich auf denen beyden benachbarten Berg-Städtlein zum Clausthal und Cellerfeld auf dem Hartze von der Gemeinſchafft des Evangel. Gottesdienſtes daſelbſt, mit deſſen vielfältiger Verläſterung und gemachten öffentl. Spaltung abgeſondert, und mit beharrlicher Wiederſetzung gegen alle öffentliche Geſetze und Ordnungen, durch beſondere unter ſich angeſtellte Verſammlungen eine eigene Kirche und Gemeinde anzurich-

zurichten geſuchet, nebſt denen, welche durch dieſelbe auf viele Weiſe geärgert worden, ... nebſt Anzeige des Urſprungs ſolcher in blinder Leichtglaubigkeit aus Iac. Boehmens I. G. Gichtels. Valent. Weigels. C. Hohburgs. I. Tenhards. V. C. Tuchtfelds und andern dergl. unreinen Schrifften angenommenen irrigen Meinungen. Clausthal 1729. in 4. 1. Alph. plag. 16. durch das geſamte Evangeliſche Miniſterium bey den Kirchen zu Clausthal und Cellerfeld. Auctor praecipuus huius ſcripti eſt MEYENBERGIUS (die Sammſ. von theol. Sachen 1719. p. 841. habet MEYERFELDIUS, & ſimul potiora contenta huius ſcripti ſuppeditat.) *Superint. Gen. Clausthalenſ.* add. Reimann. *catal. bibl. theol.* p. 488.

(2342.) Todten Geſpräche, oder Geſpräche im Reiche der Todten 1722. Auctor eſt FASMANN, qui etiam edidit das Leben des Königs Auguſti und des Königs in Preußen.

(2343.) Torgau (die in der Religion conſiderable Stadt Torgau) wie ſie als ein Beytrag zu den doppelten und 200. jährigen Iubilaeis der Catechiſmorum Lutheri ann. 1729. und der Augſp. Confeſſion 1730. mit Hiſtoriſcher Feder zu entwerffen wäre 1730. in 8. pl. 6. Auctor eſt M. *Ioh. Mich.* HENNE. Paſtor ibid. uid. die Samml. von theolog. Sachen 1730. pag. 1311. Qui uarias deriuationes uocis Torgau affert, ſed tandem illam eligit, quod Torgau idem ſit ac Gottes Aue conf. part. 149. der teutſch. Actor. Erudit. num. 3.

(2344.) Tractaetlein etliche treffliche aus der geheimen Gottes Gelahrheit, nehmlich der Mada-

Madame Gulon und des Laurentii *de la Reſurrection* Franckf. und Leipz. 1701. in 12. 1. Alph. pl. 7. per G. A. i. e. *Gottfried* ARNOLDEN.

(2345.) Tradition (wahrhaffte) der Kirchen von der Praedeſtination und Gnade, quod ſcriptum adhaeret collectioni chronologicae Ordinationum, Actorum & ſcriptorum de Matrimoniis clandeſtinis, quae ſcripſit *Nublé*, conſiliarius Parlamenti 1660. curauit imprimenda. Auctor huius Traditionis eſt *Ludouicus* MARAIS, *Doct. Fac. theol. Pariſienſis*, non autem *Launoius*, ut quidam putant. uid. die Leipz. gelehrt. Zeitung. 1734. num. 88. pag. 784.

(2346.) Tragoedie (Thorniſche) Königsberg in 8. drey Actus jeder 6. Bogen 1725. Auctor eſſe dicitur celebris M. LILIENTHAL, quod etiam ſtilus confirmat. uid. die Samml. von theol. Sachen 1726. p. 964. Accuratiſſima omnium relatio de Actis Thorunenſibus haec eſſe cenſetur. In annotationibus multa momenta, Hiſtoriam eccleſiaſticam Boruſſicam illuſtrantia, occurrunt & uaria antea incognita deteguntur. add. die Leipz. gel. Zeit. 1725. p. 945.

(2347.) α) Tugend Lehre (erleuchtete) und zum Gebrauch des menſchl. Lebens eingerichtete, welche nach den Gründen der geſunden Vernunfft, die Tugenden und die unter den Teutſchen herrſchende Laſter (a) deutlich erkläret &c. Auctor eſt celeb.

(a) Ideo hic liber, ut auctor ipſe in praefat. ſcribit, optimo iure Germanorum *Spectateur* uocari potuiſſet. Nam auctor ſpecialia Germanorum uitia, quae ab aliis Moraliſtis

celeb. *Iulius Bernhard.* von ROHR, *Conſiliarius & Canonicus Martisburgenſis.* uid. die Sammlung von theol. Sachen 1719. p. 872.

II.

(2347.) β) Überſetzung des Frantzöſiſchen Tractats des Abtes Gouſſault ſub tit; *Portrait d' une honnette, raiſonnable & chrêtienne femme*, Zeitz 1729. Auctor huius uerſionis germanicae eſſe uidetur BEILLIVS, *ICtus Citzenſis*, gener illuſtris & b. Struuii, quem detegit Ioh. Gabr. *Beil*, *Conrector Chemnitzenſis* in Epithalamio ad nuptias Beilio Struuianas 1733. publicato.

(2347.) γ) Überſetzung der Philoſophiae aulicae Thomaſianae per P. D. Auctor eſt *Petr.* DAHLMANN, uid. die neue Hälliſche Bibliothec 1710. p. 621.

(2347.) δ) Übung des Glaubens und allgemeiner Religion (a) 1730. in 8. pl. 9. per I. H. P. Auctor forſitan eſt PÜNTNERVS uid. die fortgeſetzte Samml. von theol. Sachen 1733. p. 266.

(2347.) ε)

---

nix tanguntur e. g. libidinem alios uiſitandi & Coffeae potandae pruritum (die Coffee Sucht) perſtringit, & quomodo illa uitia deponi queant, docet. Auctor in ſcripto ſuo exarando nullis aliis libris uſus eſt, ſed ſuis tantum meditationibus, ut in praefat. teſtatur, indulſit, in 13. ſectiones diuiſit ſcriptum, hasque aptiſſime pertractauit.

(a) Liber hic iam 1713. impreſſus dicitur. Multa fanatica & indifferentiſtica in illo latent. Auctor ſtatuit, homines ſine peccato uiuere poſſe, reiicit doctrinam de remiſſione peccatorum & iuſtificatione, Ethnicos & Turcas ſaluari contendit per lumen naturae p. 110.

(2347.) ε) Unfug (ausführliche Beſchreibung deſſelben) welchen die Pietiſten in Halberſtadt im Monat Dec. 1692. um die heilige Weyhnachtzeit geſtifftet 1693. Auctor eſſe dicitur D. Ioh. Bened. CARPZOV, *Paſtor quondam ad aedes S. Thomae Lipſienſ.* ut M. Ioh. Stroemer in epiſtola, ſub tit: kurtze Nachricht von dem auctore einer Läſter-Schrifft 1693. zu Halle datirt, den 3. May, indicat.

(2348.) Unfug (päpſtlicher) *(a)* wieder die Krone Preußen in 4. Cölln 1701. plag. 12. & Halle 1701. Auctor eſt generoſus D. *Ioh. Pet.* de LVDEWIG, *Profeſſor Iuris & Pro-Cancellarius Halenſis.* uid. die Unſchuld. Nachricht. 1701. p.468. add. *catal. bibl. Haſeanae* p. 86. Prodiit etiam latine uid. Ludouici opuſcula miſcell.

(2349.) Union (die auch von den Todten wiederrathene und wiederlegte) mit den Caluiniſten aus Herrn Starckens lübeckiſcher Kirchen Hiſtorie in 4. 1725. Auctor eſt cel. *Erdmann* NEVMEISTER uid. Götten l. c. part. 1. p. 108.

(2350.) Unpartheyiſche Urtheile von Iuriſtiſchen und Hiſteriſchen Büchern. 6. Stücke. Franckfurt und Leipzig 1722. in 8. biß 1725. Auctor eſt ſine dubio *Ioh. Iacob.* MOSERVS, *Conſiliarius & Profeſſor Tubingenſis.* Recenſetur hoc ſciptum *dans la bibliotheque germanique* Part. 6. n. 11.

(a) Breue Clementis XI. ad Regem Galliae contra regem Pruſſiae, in quo queritur absque ſe fieri reges, abuſus dicto Hoſeae: ſie machen Könige, aber ohne mich, inſertum eſt den Unſch. Nachr. 1701. p. 467.

n. 11. & ſcopus huius libri uerboſe exponitur in den Leipz. gel. Zeit. 1724. p. 519. Ipſe MOSERVS horum iudiciorum auctorem ſe profitetur ſub finem partis 6. horum iudiciorum, qua parte ſuis laboribus colophonem impoſuit.

Unſchuldige Nachrichten uid. Sammlung von alten und neuen theol. Sachen.

(2351.) Unſterblichkeit der Menſchen an Leib und Seel. Qui liber primum prodiit in 8, 1709. anglico ſermone, & recenſetur *dans les nouvelles de la republique des lettres* Menſe Nou. 1700. p. 546. uid. de auctore huius libri (qui eſt ASGILL, Anglus quidam) *l' hiſtoire des Savans* 1700. p. 147. ubi hic liber ſatyrice recenſetur. Obſeruatores Halenſes tribuunt hunc tractatum POSTELLO Tom. I. obſeruationum pag. 333. D. *Ioh. Ge.* PRITIVS, *Serueſtanus*, germanicam huius libri editionem promulgauit & Lipſiae 1702. in 12. edidit plag. 9. (Attamen etiam ipſe in Gymnaſio Serueſtano *Asgillum* peculiari diſſertatione refutauit.) Prodiit denuo hic tractatus cum alio, ex anglico ſermone in germanicum translato, Lipſiae 1725. in 12. pl. 20. ſub tit. Nothwendigkeit der Gottgelaſſenheit und Unſterblichkeit der Menſchen. Poſteriorem Asgilli tractatum auctores der Samml. von theolog. Sachen 1726. pag. 871. uocant paradoxum. Auctoris praecipuae hypotheſes ſunt, homines non mori, mortem eſſe ſpectrum. Se uelut aquilam in coelum tranſuolaturum, & ſi hoc non fieret, librum ſuum comburi debere. Plures auctoris paradoxas theſes recenſent & refutant auctores der Unſch. Nachr. 1702. p. 33. & quid

anglo

anglo illi occaſionem dederit ad has paradoxas opiniones refert Reimannus in *catal. bibl. theolog.* pag. 766. Contra Asgillum ſatis ſatyrice ſcripſit Anglus anon. in The way to heaven in Aſtring, oder Mittel auf dem Seil gen Himmel zu fahren. Asgill ſcripto ſuo elaborando 7. annos impendit.

(2352.) Unterredung über Buddei inſtitutiones Theologiae moralis 1725. in 4. Tribuitur *Erdm.* NEVMEISTERO. uid. cel. Goettens jeßleb. gel. Europa Part. I. p. 110.

(2353.) Unterredungen (neue) darinnen ſowohl ſchertz, als ernſthafft über allerhand gelehrte und ungelehrte Bücher und Fragen freymüthig und unpartheyiſch raiſonniret wird, vorgeſtellet von P. S. Q. Lützen, wo König Guſtav Adolph von Schweden todt geblieben Leipzig, oder vielmehr Halle 1702. in 8. Auctor eſt *Nic. Hieron.* GVNDLING. *(a)* uid. illuſtris Struuii introd. in notitiam rei litterariae p. 541. edit. 1715. qui auctorem quidem palam non nominat, ſed tamen haud obſcure deſcribit, illuſtris autem Struuius l. c. hoc ſcriptum minus approbat & ideo uehementem Gundlingii aduerſarium allegat. Prohibita eſt horum colloquiorum continuatio, ideo rariſſima ſunt.

(2354.)

(a) Auctores der Unſch. Nachr. 1702. p. 133. ſq. uehementer reprehendunt auctoris ſtilum Satyricum & temerarium atque malitioſum hominem auctorem uocant, qui Scepticiſmum introducere conetur p. 20. coll. p. 1., quod fidei myſterium, orthodoxiam, Syſtemata, libros ſymbolicos non admittat, ſed tantum perſtringat, adeo ut litterae P. S. Q. in titulo expreſſae i. e. *Pasquinus* optime ad illum quadrent.

(2354.) Unterredungen (monatliche) vom Reiche der Geiſter zwiſchen Andrenio und Pneumatophilo Leipz. in 8. 1729. das erſte Stück 7. Bogen usque ad annum 1731. prodierunt 12. Stück, quaelibet 8. plag. cum indice generali. Pródiit etiam pars 13. & 14. Auctor eſt Otto vom Graben zum Stein, nobilis Oenipontanus (Inſpruck).

(2355.) Unterſcheid und Mißbrauch des Worts Pietiſt 1710. in 4. pl. 1. Auctor eſt Licent. S. H. KLETTWIG *(a)* uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales 1710. p. 552.

(2356.) Unterricht vom thätigen Chriſtenthum *(b)* Dreßden in 12. pl. 9. Auctor eſt magnif. D. *Valent. Ernſt* LOESCHER, ut ipſe fatetur in ſeinen theol. annal. 1711. p. 59.

(2357.) *α*) Unterſuchung des Indifferentiſmi religionum. Halae 1700. Auctor huius ſcripti non eſt, ut multi quidem putant, THOMASIUS, ſed LUDOVICI, *Profeſſor quondam Iuris extraordinarius Halenſis*, qui deinde mortuus eſt Gieſae.

(2357.) β) Unterſuchung (wohlgemeinte) und in der Liebe abgefaſte der ſo genannten Pietiſterey und Auflö-

---

(*a*) Klettvvig ex recenſionibus innocuis 1703. pag. 642. ex D. Iaegeri Examine nouae theologiae, Baronis de Lyncker deciſionibus probare uult, dari etiam bonos Pietiſtas & malos tantum auerſandos eſſe. uid. die Unſchuld. Nachricht. 1716. p. 476.

(*b*) Haec opella praeſertim inſeruit adultioribus in ſcholis germanicis. Inſtructio de cognitione ſui ipſius & mundi it. introductio ad lectionem bibliorum prae caeteris ſunt notandae.

Auflöſung der diſsfalls vorkommenden Zweifels-Fragen mit angehänater treuhertzigen Vermahnung zur wahren Pietaet und Chriſtl. Einigkeit von einen ſeel. liebes Jünger JEſu. Baſel 1721. pl. 8. auctor eſſe dicitur *George* THORMANN, *Paſtor quondam Bernenſis*, Pietiſmi ipſe ſuſpectus, contra quem tamen in hoc ſcripto ſcribit, poſtea propter Pietiſmum ab officio remotus. uid. die fortgeſetzte Sammlung von theolog Sachen 1723. p. 669.

(2358.) Unterſuchung etlicher Oerter im neuen Teſtament cum Ioh. Fechtii obſeruationibus ad hoc ſcriptum Mannsfeld 1702. Auctor eſt TRILLERVS. Fechtius in obſeruationibus Trillerum in quibusdam obſcurum, otioſum, iniurioſum Lutheri & aliorum caſtigatorem demonſtrat.

(2359.) Unterſuchung des Grundes, (a) aus welchem die höchſte Gewalt eines Fürſten über die Kirche herzuleiten iſt. Auctor eſt excell. D. *Carol. Franc.* BVDDEVS, iunior, *Conſiliarius nunc Gothanus.* Prodiit hic liber Halae 1719. in 8. 1. Alph. pl. 8. uid. die Unſch. Nachr. 1719. p. 1086.

(2360.) Unterſuchung der Lehre von Gewiſſen 1715. in 4. 1. Alph. pl. 6. Thurnauii, ut literae produnt,

(a) Liber hic non ſine doctrina & elegantia conſcriptus eſt. Probat auctor, principem non prorſus controuerſias theologicas prohibere poſſe. p. 354. artes papatus optime detegit p. 447. munus Superintendentis a Laico adminiſtrari poſſe. p. 408. eccleſiaſticos Aſſeſſores in Conſiſtoriis non eſſe neceſſarios, imo Conſiſtoria plane abrogari poſſe, & quae ſunt alia ab auctoribus der Unſch. Nachr. l. c. improbata. Adde das 10. Stück der abgeſonderten Bibliothec num. 3.

produnt impreſſum, & a M. BRENDELIO, Inſpectore Thurnauienſi confectum eſt, qui etiam multarum concionum, a ſe habitarum meminit. uid. die fortgeſetzte Sammlung 1716. p. 321.

(2361.) Unterſuchung (kurtze) vom Kobolt. Roterdam in 8. 1719. pl. 7. & Halle in 8. pl. 8. Auctor eſſe dicitur HOFFMANNVS, in academia Ienenſi eo tempore. Magiſter uid Reimanni catal. bibl. theol. p. 792. und die Unſch. Nachr. 1719. p. 177. conf. in bibl. pſeudon. ſub uoc. *Wahrlich*.

(2362.) Unterſuchung (mathematiſche) warum die Vnion keinen Fortgang habe in 4. pl. 4. eſt nihil aliud quam uerſio Anti-Henotici, quod inſeritur in der Samml. von theol. Sachen 1714. p. 112. & 312. ſq. uid. die Samml. 1723. p. 927.

(2363.) Unterſuchung der Frage des Herrn Lau: Ob es nöthig ſey, die Zeit ſeiner Bekehrung zu wiſſen. Hamburg 1734. in 8. pl. 3. Auctor eſt *Valentin* KRAVCHENBERG, *Paſtor Bülckauienſis in ducatu Bremenſi*, qui latet ſub litteris V. K. P. B. uid. part. 76. der auserleſ. Theol. Biblioth. (Coleri) pag. 474.

(2364.) Unterthänigſte Addreſſe an ein Durchlauchtigſtes Haupt und Bedencken über die 15. Vnions Puncte, quae d. 9. Oct. 1720. Ratisbonae publicata ſunt, quorum damna & lubricitatem oſtendit auctor, nebſt dem Calviniſchen A. B. C. 1721. in 4. plag. 13. Auctor eſt HEINSON celeb. *D. Theol. & Paſtor* in libera quadam imperii ciuitate. uid. indicem der Samml. von theol. Sachen 1721. A. B. C. Caluinianum continet

nomina illarum urbium ordine alphabetico, in quibus Lutherani a Reformatis male ſunt excepti & tractati, & ubi Lutheranis templa eripuerunt. Hoc ſcriptum lectu ſatis dignum eſt, & bonae frugis. uid. die fortgeſetzte Sammlung 1722. pag. 96.

(2365.) Unüberwindliche Schwierigkeiten, welche die Vereinigung zwiſchen den Lutheranern und ſo genannten Reformirten verhindern 1722 in 4. pl. 4. hoc ſcriptum eſt tantum uerſio epiſtolae cuiusdam gallicae, quam *Peter Middothe Lugduni Batauor.* 1722. edidit.

(2366.) Urſachen (12.) warum die Reformirten in der Auslegung der Worte vom Abendmahl mit D. Luthern und ſeinen Nachfolgern nicht eins ſeyn können. (Quod ſcriptum acerbo ſtilo conceptum & multa periculoſa loca continere dicitur) Auctor eſt Conſiliarius intimus DE PISTORIS. uid. die Unſch. Nachr. 1732. p. 729.

(2367.) Urſachen, derenthalben billig zu zweifeln ſtehet, ob das in Jena von neuen abgedruckte Bedencken von dem ſeel. D. Sal. Glaſſio verfertiget ſey in 8. 1731. uid. ſupr. ſub tit. Bedencken.

(2368.) Urtheil von Comoedien, edirt von M. Joh. Paul Gumprecht, Rectore zu Lauban, Leipzig 1715. in 8. pl. 7. Hoc ſcriptum conſiſtit ex *Grabouii* iudicio, germanice uerſo, contra comoedias. Additae ſunt M. Nic. Haaſens Fragen von den Schul Comoedien, quas improbat. Et tandem ſequuntur editoris monita contra comoedias, uid. die Unſchuld. Nachr, 1716. p. 177.

V.

(2369.) Verachtung (ſchnöde) göttlicher Gna-den-Mittel in 8. 1726. pl. 1. Auctor eſt M. *Ioh. Ad.* SCHOENE, *Diacon. Goerlizenſis.* uid. die Samml. von theol. Sachen 1726. p. 830.

(2370.) Verändertes Rußland, in welchem die jetzige Verfaßung des Geiſt- und weltlichen Regiments, des Kriegs-Staats zu Waſſer und zu Lande beſchrieben wird. Franckf. 1721. in 4. p. 498. cum fig. Auctor eſt WEBERVS, *legatus quondam Brunſuico Luneburgicus* in Moſcouia, ubi per 6. annos commoratus eſt. Eius liber egregie facit ad res politicas & eccleſiaſticas Moſcouitarum cognoſcendas uid. Reimanni *catal. bibl. theolog.* pag. 803. Recenſetur hic liber in Tomo 8. der *bibliotheque germanique* art. 9. conf. etiam ſub anonymis gallicis num. 742.

(2371.) Verantwortung (kurtze) auf dem Extract des Herrn Neumeiſters 1722. in 4. Auctores ſunt RIESMANN & MIEG, Reformati, conſiliarii eccleſiaſtici palatini; haec defenſio tota inſerta eſt der Sammlung von theol Sachen p 101-116. anno 1722. & p 799. adde Adam Franckens i. e. Neumeiſteri Anmerckungen über der Heidelbergiſchen Kirchen Räthe Verantwortung 1722. in 4. pl. 8.

(2372.) Vereinigung der 3. Haupt-Religionen Friedensburg (uerius autem zu Goerlitz) 1731. in 8. pl. 11. Auctor eſſe dicitur BACHSTROM uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1732. pag. 325.

(2373.) Vergleich (güttlicher) Apollinis und Mercurii. Auctor eſt *Ern.* (forſitan Eraſm.) FRANCISCI. uid. Goetzii diſputat. *de eruditis mercatoribus* §. 8.

(2374.) Verhalten (das ungebührliche) der Pietiſten gegen die weltliche Obrigkeit in 4. 1734. pl. 13. Tribuitur cel. *Erdm.* NEVMEISTERO. uid. Goettens gel. Europa part. 1. p. 111.

(2375.) Das Verlangen nach einem ſeeligen Tod, Nürnberg 1726. in 8. pl. 7. Auctor eſt D. Bernh. Walther MARPERGER, ex cuius autographo hoc ſcriptum edidit Chriſti. Hirſch, Diac. Norimb. ad aedes S. Sebaldi uid. die Sammlung von theol. Sachen 1727. p. 1285.

(2376.) Vergnügung müßiger Stunden. Auctor eſt *Theodorus* CRVSIVS, *Laura-Sileſius.* uid. b. Fabricii *centifolium Lutheranum* p. 306.

(2377.) Vernünfftige Gedancken und Urtheile von der Beredſamkeit. Auctores ſunt RVBEEN, Prof. BODMER & BREITINGER. uid. die Leipziger gel. Zeit. 1728. pag. 378. recenſentur haec iudicia in part. 4. der Hamburg. Auszüge num. 3.

(2378.) Verſuch einer neuen Entſiegelung der Epiſtel Judae. Braunſchweig 1731. in 4. plag. 6. Auctor eſt celeb. REIMANNVS, Superintend. Hildeſienſis. uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1732. p. 639.

(2379.) Verſuch in Poetiſchen Fabeln und Erzehlungen 1738. in 8. mai pl. 16. Hamb. apud Koenigium. Collector & auctor horum poëmatum eſt celeb. DE HAGEDORN, qui ueteres &

recen-

recentiores imitatur, praeſertim dominum LA FONTAINE. Valde laudatur haec collectio in den Leipz. gel. Zeit. 1738. p. 783. Ornatur etiam hoc opuſculum elegantibus figuris aeneis.

(2380.) Verſuchungs-Stunde über die Evangeliſche Kirche durch die neue ſelbſtlauffende Propheten. Zürch in 8. 1. Alph. 1717. Auctor eſt *Ioh. Henr.* HOTTINGERVS, *iunior* uid. (magnif. Loeſcheri) annales Decen. 2. p. 759. add. Zürcher altes und neues drittes Stück n. 4. und die Unſch. Nachr. 1718. p. 460.

(2381.) Vertheidigung des alten Anhaltiſchen Glaubens. Auctor eſt *Ioh.* DÜRRIVS, qui etiam edidit den alten Anhaltiſchen Glauben. uid. ſub uoc. *Anhalt.* & add. Elsvvichii diſputat. *de formula Concordiae, in Dania non combuſta* §. 8. & 15.

(2382.) Vertheidigte Glaubens-Einigkeit der Proteſtantiſchen Kirchen 1722. in 4. pl. 10. Auctor eſt *Ioh. Chriſtian* KLEMM, *Profeſſ. linguar. Orient. Tubingenſis.* add. ſupr. tit. Glaubens Einigkeit.

(2383. Vertheidigung der Wunderwercke JEſu. Dreßd. 1732. in 8. plag. 19. Auctor primarius eſt Anglus quidam, qui doctum hunc librum contra Woolſtonum ſcripſit, ſed in ſermonem Germanicum M. *Ge. Paul* STROBEL, *Diaconus Roſvveinenſis* tranſtulit. uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1733. p. 804.

(2384.) Vertheidigung der Gladouiſchen Reichs Hiſtorie 1718. Auctor eſt D. FRANCKE. qui ſumtus ad hiſtoriam hanc imprimendam ſuppeditauerat. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1718. p. 15.

(2385.) Verwandter (ein rechtſchaffener Augſpurgiſcher Confeſſions-Verwandter *(a)* in dem gemeinen Glauben und Lehre, in dem gerecht und ſeeligmachenden Glauben und im frommen Leben, in denen Leiden und im Sterben. 1727. in 8. pl. 2. Auctores der Samml. von theol. Sachen 1730. p. 76. putant, M. *Ioh. Chriſtoph.* SCHWEDLERVM, *paſtorem primarium Niederwieſanum*, in Luſatia ſuperiori, eſſe auctorem huius ſcripti, ſaltim eius ſtilum in illo comparere.

(2386.) S. S. Verzeichniß einiger raren Bücher 3. Stücke 1723. Reimann. in *catalog. litter.* p. 531. per litteras S. S. putat ſignificari SERPILIVM, *Superintendentem.* Non enim *Francof.* aut *Lipſ.* ut in indice dicitur, ſed Ratisbonae impreſſa eſt haec collectio, ubi eo tempore Serpilius erat Superintendens.

(2387.) Vollendung (die nothwendige) der geiſtl. Reinigung und Heiligung entweder bey Leibes Leben, oder nach dem Tode 1704. in 12. pl. 3. Auctor eſt *Ioh.* SCHERMER, *Iuris* (ut habent auctores der fortgeſetzten Sammlung von alten und neuen theol. Sachen 1708. p. 28. ſeq. add. eandem collectionem 1726. p. 118.) *Studioſus Bremenſis*, Frater Theodori *Schermeri*, Theolog. Candidati, qui dienliche Anmerckungen vom heiligen Abendmahl ſcripſit, de quibus uid. ſub uoce Anmerckungen.

(2388.)

(*a*) Per hunc auctor intelligit Ioh. *Sturmium*, paſtorem quondam per 22. annos fideliſſimum Adelsdorffii & Probſthagenii in Sileſia, in cuius memoriam auctor hoc ſcriptum exarauit.

(2388.) Vorſchlag (unmaßgeblicher) wie eine Bibliothec der deutſchen Geſchicht-Bücher verfertiget werden ſolle und was ſie vor ſonderlichen Nutzen habe, &c. 1705. in 8. pl. 2. ſin. loc. Auctor eſt ECCARDUS, Leibnitii illuſtris Secretarius & tandem *Prof. Hiſtor. Helmſt.* uid. Tentzelii curieuſe Bibliothec. 3tes Repoſitorium 6tes Fach p. 452. ubi hoc ſcriptum recenſetur & eius contenta paucis indicantur.

Vorſtellung allerunterthänigſte, an König Ludouicum XIII. uid. ſub uoc. Admonitio n. 1292. (*a*)

(2389.) Vorſtellung, was nach dem Sinne des heil. Geiſtes durch die Wiederbringung aller Dinge und das ewige euangelium verſtanden werden müſſe, in 8. pl. 3. Auctor eſt KLEIN-NICOLAI, *Paſtor* quondam *Graezii* in Variſcia, dogmata aeternorum Euangeliſtarum acriter propugnans, uid. die fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen theol. Sachen 1717. p. 1013.

(2390.) Vorſtellung vieler vorſetzlichen Verfälſchungen Arnoldi. Auctor eſt G. WACHTER, *Eccleſiaſtes Memmingenſ.* qui latet ſub litteris G. W. E. M. uid. *Hiſtoriam biblioth. Fabricianae part. 2.* p. 462. add. ſupra uoc. Erweiſung.

(2391.) Vortrab auf eine Läſter Charteque, betitelt: gründliche Entdeckung der Fehler, (*a*) Franckf. 1715. in 4. pl. 4. Auctor eſſe uidetur

(*a*) Auctor defendit D. *Nitſchium*, Superintentendem generalem quondam Gothanum, contra *Knoblachium* in controuerſia; *An Scr. Sac. ſit ipſe Deus?* uid. die Unſch. Nachr. 1714. pag. 669. ſq.

D. EILMAR, *Superintendens* quondam *Mülhuſanus*, uid. ſupra ſub uoc. Nachtrab.

W.

(2392.) Wagen (geiſtlicher) &c. durch eine chriſtadeliche Weibes Perſon aus Gottes Wort, des Herrn Lutheri, und anderer geiſtreichen Theologen Schrifften zuſammen getragen. Exarauit hunc librum *Regina von* GRÜNRAD, quae usque ad mortem ſuam in coelibatu uixit, uid. die Sammlung von theolog. Sachen 1732. p. 1004.

(2393.) Wahrheit (hellleuchtende) der Lehre vom heiligen Abendmahl in ein Geſpräch gefaſſet von E. F. P. i. M. Ulm 1725. in 8. pl. 8. Auctor eſt Elias Frick, Prediger im Münſter. uid. die Sammlung von theol. Sachen 1726. p. 495.

(2394.) Wahrheits Gründe (fortgeſetzte) Auctor eſſe putatur M. *Ge. Chriſtoph.* BRENDEL, *Inſpector Thurnauienſis* uid. die Unſch Nachr. 1715, p. 654. recenſetur hoc ſcriptum in den Unſchuld. Nachricht. 1711. p. 746.

(2395.) Wahrheiten (unumſtößliche, klare) der Proteſtantiſchen Religion, Amſterdam, aut potius Regenſpurg 1714. in 8. Eſt uerſio libri D. *Pfaffii* Tubing. cui tit. *Demonſtrations ſolides*, de quibus uid. in append. anon. gallic. ſub uoc. *Demonſtrations.*

(2396.) Wappen-Gebrauchs (des geiſtl.) (*a*), Pars 1.

(*a*) In omnibus 3 partibus de 52 familiis nobilium, baronum, uel comitum in Sileſia agitur, de earum origine, inſignibus, genealogia, &c. & ex inſignibus multi uſus ad

Pars 1 & 2 ſiue Praxis Heraldico-myſtica, Görlitz 1726 in 4. Pars 3. Jauer 1724 in 4. Duas partes priores 1698 edidit *Abrah.* HERMANN, *Paſtor Maſſelenſis in Ducatu Sileſiae Oels-Bernſtadt*, eius filius autem & ſucceſſor in miniſterio *Leonh. Dan.* HERMANN, membrum ſocietatis regiae Berolinenſis, quamlibet partem cum ſupplemento ad ſingulas familias recudendam curauit 1726. uid. die Samml. von theol. Sachen 1727 p. 228.

(2497.) Warnung (ernſtliche) derer gegenwärtigen Zeiten. D. Ioh. Wilh. Peterſen in der bevorſtehenden Verſuchung p. 76. *Godofr.* ARNOLDVM auctorem huius ſcripti eſſe cenſet.

(2398.) Warnung an alle Menſchen (*a*), in 8. Auctor fanatici huius ſcripti, quod (1713) prodiit, eſt *Ioh.* TENNHARD, *ciuis Norimbergenſis*, qui ſe quidem non in titulo, attamen ſub fin. ſcripti nominat, dicens, ſe hoc iuſſu diuino ſcripſiſſe, uid. die Unſch. Nachr. 1713 p. 472.

(2399.) Warnung Chriſti: Halt was du haſt, in 4. 1725. Auctor eſt cel. NEVMEISTERVS (*Erdmann*), uid. Göttens ietztlebendes gelehrtes Europa, part. 1. p. 108.

(2400.) Warnung (getreue) an die Saltzburgiſchen

uirtutes excolendas extrahuntur, quod auctores der Sammlung l. c. exemplo quodam probant.

(*a*) pag. 7. Miſerrimis uerſibus queritur:
Soll denn alle meine groſe Mühe verlohren ſeyn,
So werde ich endlich mit Donner, Feuer, Wetter,
Hagel, Blitz ſchlagen drein.
Es will bald kein Menſch recht werden frumm,
Sondern ſie werden dummer um und um ꝛc.

giſchen Glaubens-Brüder, in 4. 1732. Auctor etiam eſt NEVMEISTERVS, uid. Goetten l. c. pag. 109.

(2401.) Warnung für einigen im Stollbergiſchen ausgeſtreueten irrigen Schrifften in 4. 1732 plag. 3. Auctor idem eſt NEVMEISTERVS, uid. Goetten loco citato.

(2402.) Warnung für Betrug der Vernunft, 1709 in 8. pl. 7. Eſt uerſio libri Abrah. de Franckenberg de hoc argumento, ex ſermone latino translati, uid. Decenn. 2. der theol. annal. p. 737. num. 246.

(2403.) Weigels (Valentin) Kirchen-und Haus-Poſtille. Editor horum Poſtillorum, (quae 1611 Neapoli, i. e. Magdeburgi prodierunt) eſt *Volckmar Walther* von SANGERHAUSEN, qui tantum appoſuit litteras nominis ſui initiales V. W. v. S. uid. die Unſch. Nachr. 1709 p. 551.

(2404.) Weißheit (das Buch der) aus dem Grund-Text aufs neue überſetzt mit variantibus lectionibus, locis parallelis und Anmerckungen, Halle im Wayſenhauſe 1705 in 8. pl. 10. *Godofredus* ARNOLDVS hanc uerſionem maxime confecit, ſed tota etiam ſocietas *(a)*, quae ſe uocauit Liebhaber heiliger Schrift, ſimul labores ſuos contulit; D. *Paul* ANTONIVS autem addidit annotationes *(b)*.

(2405.)

(a) Quae etiam Syracidem ex textu graeco transtulit, & Halae 1706 in 8 edidit; ſed annotationum ad hunc librum auctor eſt itidem D. *Antonius*, uid. die Unſchuld. Nachr. 1705 pag. 434.

(b) Celeb. Reimannus in *catal. bibliothecae theologicae*

(2405.) Welt-Mercurius (Philoſophiſcher) Pars 1 & 2. Hamburg 1702 in 4. Quod *Detlev* CLVVER ſit auctor huius ſcripti patet ex Part. 1. n. 15. p. 120. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 694. alia huius *Cluveri* ſcripta, ſed quae addito nomine ſuo edidit, indicat.

(2406.) Wiedergeburt (das hochwichtige Werck der Wiedergeburt), 1702 in 8. pl. 8. Confecit hoc ſcriptum *Anna Catharina* SCHARSCHMIEDIN, nata *Heidfeldin*, coniux conſiliarii cuiusdam & Secretarii Quedlinburgenſis, uid die Unſchuld. Nachr. 1705 p. 749. quorum auctores pluribus huius ſcripti contenta recenſent, & feminam Fanaticiſmi accuſant.

(2407.) C. N. B. Wiederlegung der Atheiſten, Bremen 1692 in 8. Auctor eſt *Chriſtianus* NEVBAVER, *militum praeſidiariorum in urbe Bremenſi praefectus.* De quo uid Reimann. in *catal. bibliothecae theologicae.* p. 1082.

(2408.) Wiederlegung (unwiederlegliche) und aus den Actis publicis und documentis authenticis errichtete, contra Philadejum *Veronenſem*, Franckf. am Mayn 1730 in 4. pl. 8. Auctor eſt Magnificus PFAFFIVS, *D. & Profeſſ. Theol. atque Cancellarius Tubingenſis*, uid. part. 62 der auserleſenen Theol. Bibl. (Coleri) p. 132.

(2409.) Wiederlegung der Atheiſten, Deiſten und neuen Zweiffler, aus dem Franzöſiſchen ins Teutſche

---

& *Arnoldum* & *Antonium* aſteriſco dignum iudicat. Ipſe enim textus graecus poſt Lutheri tempora ex MStis aliisque documentis ſubinde eſt emendatus.

Teutſche überſetzt, und zu Alt-Prag 1712 in regal 8. pl. 19. edit. Auctor uerſionis germanicae eſt *Franc. Antonius* DE SPORCK, *comes ſacri romani imperii, dominus Liſſae, Gradlitz & Konogedt, conſiliarius intimus caeſareus, praefectus camerae & regius locum tenens*, uid. die Unſch. Nachr. 1719 p. 622. De occaſione ad hoc ſcriptum agit cel. Sto[illegible] in der Nachricht von den Büchern ſeiner Bi[illegible]thec part. 4. p. 395. ſeq. add. die Samml. von theol. Sachen 1722 p. 418.

(2410.) Wiederlegung der Supplementorum Ludouici Gerhardi. Auctor eſt *Seb.* EDZARD, *Prof. quondam Hamburgenſis.*

(2411.) Wiederlegung der gemeinen Meinung, daß der letzte Oeſterreichiſche Herzog Friedrich eine Braunſchweigiſche Prinzeßin zur Gemahlin gehabt habe, 1716 in 4. pl. 16. durch I. G. E. i. e. *Iohann Georg.* ECCARDVM.

(2412.) Wiederſchall auf Voigts Läſter-Schall, Kiel 1715. Auctor eſt D. KOCH, *Appenradenſis*, uid. die Unſch. Nachr. 1715 p. 711. add. ſupra in hac bibliotheca mea n. 1496. ubi tota inter Vogtium & Kochium controuerſiae hiſtoria exponitur.

(2413.) Würde (kayſerliche) grundmäſige Unterſuchung von dem kayſerlichen Titul und Würde, wobey auch von der Czaariſchen Titulatur, und was maſen von Ihro Czaariſchen Majeſtät der kayſerliche Titul geführet und praetendiret, gehandelt wird, 1713 in 4. Auctor eruditi huius ſcripti eſt beat. *Burc. Gotthelf* STRVV, *Conſiliarius quondam aulicus, Prof. Iur. & Hiſt. Ienenſ.* uid. ſupra n. 1912.

Z.

(2414.) Zeitungen (neue) von gelehrten Sachen von anno 1717-1728 Leipzig 1715-1739 totidem uolumina, quot anni. Auctor primus eſt I. G. KRAVSE, qui etiam epiſtolae dedicatoriae, anno 1715 praemiſſae, nomen ſubſcripſit. Krauſio ad Prof. Hiſtorici Prouinciam ornandam euocato ſucceſſit M. *Frider. Wilh.* STÜBNER, *Baruthinus*, *Facult. Philoſ. Lipſ. & Concilii Acad. Aſſeſſor*, Societati Berolin. adſcriptus, qui languore diuturno fractus lampada tradidit Domino de STEINWEHR, *equiti Pomerano*, uiro rei litterariae peritia inſigni, Prof. iam Goettingenſi. Poſt Krauſium hoc opus direxit *Ioh. Burc.* MENCKENIVS, & poſt huius mortem *Otto* MENCKENIVS, tandemque *Frider. Otto* MENCKENIVS, uir & doctiſſimus & humaniſſimus, uid. Reimanni *catal. litter.* pag. 723.

(2415.) Zeitvertreib (gottſeeliger) eines Fürſtlichen Raths, zu Beweiſung der Wiederbringung aller Dinge, 1726 in 8. pl. 8. Eſt ſcriptum denuo editum ignoti illius *Leonhardi Chriſtophori* STVRMII, cum P. *Serarii* colloquio Doſithei & Theophili, quod & antea iam impreſſum fuit, uid. die Sammlung von Theologiſchen Sachen 1726 pag. 1046.

(2416.) Zelliſche gelehrte Anmerckungen inceperunt cum anno 1738, & auctores habent Profeſſorem DIECMANNVM, *Bremenſem*, Aſſeſſorem PVFFENDORFFIVM, *Cellenſem*, D. KOECHERVM, *Osnabrügenſem*, & Candidatum Hannoueranum, RATHLEFVM.

(2417.)

(2417.) Zerſtreuer, qui Goettingae prodire coepit a Profeſſore HOLLMANNO elaboratus eſt, uid. ſupra ſub uoc. Sammler.

(2418.) Zeugniſſe einiger Freunde von der Inſpirations-Sache 1715 in 4. pl. 20. Hi amici ſunt Eberhard Ludvvig *Gruben*, Paſtor quondam in Würtenbergia, ſed a munere ſuo diſcedens, uel remotus, Ioh. Samuel *Carl*, Medicus Büdingenſis, Ioh. Nicolaus *Duill*, Paſtor Eckertshuſanus, Ioh. Frider. *Rock*, Hanauiſcher, oder Iſenburgiſch. Gräfl. Hof-Sattler. *Melber*, mercator, C. A. *Iaeger*, geweſener Gräflicher Hofmeiſter, Iac. *Vlrich*, Gottfried *Neumann*, qui quondam Informator fuit in Orphanotropheo Halenſi, ambo Studioſi Theologiae, deinde autem Strumpfwürcker. Andreas *Groſſe*, Ioh. Iac. *Elſaeſſer*, & Ioh. Frid. *Haug*, qui etiam notus eſt ex motibus quibusdam Argentoratenſibus. Horum quilibet, unus poſt alterum, teſtimonium ſuum de cauſa Inſpirationis perhibet.

(2419.) Zeugniſſe (unvorgreifliche) aus Berlin, Quedlinburg, ꝛc. daß Joh. Heinr. Sprögel in ſeiner ſo genannten Entdeckung des verkehrten Eifers mehr den 30 Unwahrheiten ausgeſtoſſen, Bremen 1702 in 4. Auctor eſt D. *Gerhard* MEYER, *Superintendens Bremenſis*, & antea *Quedlinburgenſis*, uid. (magnifici Loeſcheri) Theologiſche Annales 1702 pag. 89. num. 144.

FINIS.

APPENDIX ANONYMORVM GALLICORVM.

A.

(1.) ABREGÉ nouveau et methodique du Blazon, *pour apprendre ce qu' il y a de plus curieux dans cette ſcience* in 12. *Lyon* 1705. Auctor huius opuſculi eſt *Laurent.* PIANELLI, *Sieur de la Valette, Preſident des Treſoriers de France à Lyon.* uid. de Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* num. 16015. qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria ſcripta, cum hoc conferenda, habet.

(2.) Abregé de la doctrine &c. i. e. Compendium doctrinae de Praedeſtinatione & Gratia. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta.* uid. *Acta Erud tor. Lipſ. lat.* 1705. p. 244. & add. in hac appendice tit. : *Traités hiſtoriques ſur la Grace.* In Bibliotheca autem mea Pſeudonym. conſ. uoc. *du Cheſne.*

(3.) Abregé chronologique de l' Hiſtoire de France *par* S. D. R. C. C. 2. uoll. in 12. Paris 1675. 1678. Litterae initiales illae ſignificant *Simon de* RIENCOVRT, *Conſeiller Correcteur de la Chambre des Comptes de Paris*, qui mortuus eſt

 1698.

1693. uid. le Long l. c. n. 6519. qui multa ſcripta, de hiſtoria Galliae agentia, in numeris antecedentibus & ſequentibus adducit.

Abſolution (*de la juſte & canonique*) *d'Henry* IV. uid. ſub uoc. *Abſolutio* inter anon. lat. n. 1281.

(4.) L' Abus des Confeſſions de Foi, (a) 1718. in 8. pl. 7. Auctor eſſe uidetur notus ille DE LA PILLONIERE. (a) uid. die Samml. von theol. Sach. 1734. p. 1105.

(5.) Ade-

(a) Defendere ſtudet epiſcopi Bangorenſis ſcriptum Indifferentiſticum *de regno Chriſti*, contra iunioris Graverol *Defenſe de la religion reformée*, ut & contra R. Steele & *Annotateur*. Contendit, eccleſiam ſine omni zelo eſſe & in momentis fidei decidere non debere, hoc ſolius Scr. ſ. eſſe, & ideo uaria Script. ſ. dicta peruertit. In Non-Tolerantes, uti uocant, eccleſiae noſtrae uehementer inuehitur. Nullum articulum fidei, de quibus controuerſiae aguntur, admittit pag. 42. Confeſſiones cauſſam Schiſmatis eſſe, ideoque omnes illas cum omnibus Conciliorum deciſionibus mittendas. Omnia mala & lites a Confeſſionibus & Symbolis prouenisse p. 86. Intolerantiam eſſe haereſin omnium maxime exſecrabilem. Libellus quidem hic tantum contra eccleſiam Gallicanam epiſcopalem ſcriptus eſt, ſed etiam ſimili modo Lutheranorum mentio fit. Auctores igitur der Samml. von theol. Sach. l. c. optant, ut aliquis noſtratum argumenta auctoris ſpecioſa confutet. Chiliaſmo etiam fauet auctor p. 100. Zelum tamen religionis contra Arianos & Qua-

(5.) Adelaïde de Champagne, *nouvelle hiſtorique (a)* in 12. *Paris.* Auctor eſt *Pierre d'Ortigue, Sieur de Vaumoriere.*

(6.) Affaires du tems, *au ſujet de la guerre, commencée en* 1688. 10. uoll. in 12. Paris 1688. 1689. Auctor eſt *Jean d' Auneau, Sieur de* VIZE'. uid. le Long l. c. n. 9771. add. ſub uoc. *Relation* in Bibliotheca mea anonymor.

(7.) Alciphron, ou le petit Philoſophe, à la Haye 1734. in 12. reg. Auctor ſcripti huius, primum anglice editi, eſt Decanus BERCLEY. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1733. p. 83. Sed auctor uerſionis gallicae adhuc latet. Tranſtulit hoc ſcriptum germanice & edidit Lemgouiae 1736. Prof. Theol. Rintelenſis, Wigandus KAHLER. Liber hic Apologia religionis chriſtianæ contra Atheos & *Eſprits Forts* ita dictos it. contra Naturaliſtas eſſe cenſetur. Iucunditatem auget, quod in forma Dialogi conceptus eſt. Controuerſiae philoſophicae ſtilo euidenti diremtae ſunt, ut etiam uulgus illas capere queat. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 150. uerboſe recenſetur & laudatur hoc ſcriptum in der Samml. von theol. Sachen 1734. p. 1034.

---

ckeros approbat p. 18. & uaria utilia monita ſuppeditat, ne in religionis zelo excedamus.

(a) Continet hoc ſcriptum facta huius feminae, quae erat regina Cypri, filia Henrici II, comitis *de Champagne* & mortua eſt anno 1246. uid. le Long. l, c. n, 17421.

(8.) L'Amazone chrétienne, *ou les Avantures de Mademoiſelle de Saint-Balmon par* I. M. D. V. in 12. *Paris* 1678. Auctor eſt *Jean Marie de* VERNON, *Religieux du Tiers-Ordre de ſaint François.* uid. de Long l. c. n. 1514.

(9.) Analyſe de l'Apocalypſe, *Paris* in 8. uel 12. 1714. uel 1715. Auctor eſſe iudicatur celeb. DV PIN. uid. die unſch. Nachr. 1715. pag. 370. Addita eſt diſſertatio contra Chiliaſtas. uid. die unſch. Nachr. l. c. p. 181.

(10.) L'Anatomie de la Politique du Coadjuteur, faite par le *Vraiſemblable ſur la Conduite du Cardinal de Rets* in 4. Auctor eſt *du Boſc de* MONTANDRE', qui ipſe ſub finem fatetur, ſe hoc ſcriptum compoſuiſſe poſt *le Rapporteur des Procès d'Etat.* uid. le Long l. c. num. 9531. * add. etiam ſub uoc. *du Boſc.* in indice ap. le Long, ubi huic auctori hoc ſcriptum tribuitur.

(11.) (α) Les Anecdotes du Miniſtere du Cardinal de Richelieu, *& du Regne de Louis XIII. avec quelques particularités du commencement de la Regence d'Anne d'Autriche, tirées & traduites de l'Italien du Mercurio di Siri : par M. de V.* **** 2. Voll. in 12. Amſterd. 1717. Haec anecdota reuera impreſſa ſunt à Rouën. Auctor eſt abbas de VALDORI. Difficile autem eſt, aſſequi, quo iure hoc opus pro anecdotis uenditet, ex Mercurio Vittorii Siri excerptis, cuius Mercurius tantum incipit cum anno 1635. & finit cum anno 1655; VALDORI autem hiſtoriam ſuam incipit cum natiuitate Cardinalis 1585, aliunde igitur deſumſerit neceſſe eſt, quam ex Vittorio Siri ea,

quae

quae annum 1635. praeceſſerunt. Si loco verborum : *Anecdotes tirées du Mercurio di Siri* poſuiſſet *des Oeuvres de cet Italien*, ſiquidem etiam eius *Memoires ſecrets* tantum cum anno 1601. incipiunt, talis quaeſtio ad illum fieri non poſſet, unde deſumſiſſet ea, quae hunc annum praecedunt. Si quasdam phraſes conſideraueris, hoc opus non eſſe uidetur uerſio eius (*à quelques tours de phraſes près cet Ouvrage ne ſent point ſa traduction*) Nulla autem alia ex cauſſa huic libro talis titulus extraordinarius tributus uidetur, quam ut eius uenditio acceleraretur. Sed auctor non conſiderauit, ridiculum eſſe, publicare hiſtoriam, iam ante 30. annos impreſſam, ſub titulo *anecdotorum*, ea ex cauſſa, quia hic primum uerſio illius hiſtoriae ſuppeditatur. uid. Le Long. l. c. n. 9111. qui in numeris antecedentibus & ſequentibus multa ſcripta, de Ludouico XIII agentia & cum hoc conferenda, habet.

(11.) (β) Les Anecdotes de Florence, *ou l'Hiſtoire ſecrete de la Maiſon de Medicis*, in 12. *à la Haye* 1685. Auctor eſt VARILLASIVS. uid. omnino Fresnoy *Methode pour étudier l'hiſtoire* p. m. 166. add. Menckenii vollſtändiges Verzeichniß der Geſchichtſchreiber p. 385.

(12.) L'Anticolazon (*a*) in 8. Auctor *Jean de Villiers* HOTMAN. Continet hic liber refutatio-

(*a*) Baillet Tom. 2. p. 122. *des Satyres perſonnelles* ita ſcribit de hoc libro: *Tout petit, que fut le premier Ouvrage de Villiers-Hotman, il mit la diviſion dans les Eſprits, & excita la jalouſie de ceux,*

tationem notatum ad tractatum *de l'Ambaſſadeur par* DE COLAZON, *Gentilhomme Breton* in 8. ap. *Colombel* 1604. uid. le Long. l. c. num. 14000, qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus ſimilia ſcripta, & cum hoc conferenda, indicat.

(13.) Apologetique de Tertullien, *à Paris* (1713.) in 4. Abbas VASOVLD uerſioni huius Apologetici Tertulliani annotationes ſuas addidit. uid. *Journal des Savans* 1714. menſe Septembri pag. 291.

(14.) Apologie pour la vieille Ville d'Avanche, ou Aventicum en Suiſſe, *au Canton de Berne & ſitué dans une des quatre Contrées, ou Départemens de l'Helvetie, appellée Urbigene, oppoſée à un Traité, mis au jour par l'Auteur de la Ville d'Antre, qui par une heterodoxie en fait d'Hiſtoire toute pure & contre la foi hiſtorique tant ancienne, que moderne déplace & établit Aventicum ſur les ruines de la ville d'Antre en Franche Comté,* in 8. *Berne* 1710. Auctor eſt *Marquard* VVILD, *Auenticus.* De latino exemplo huius ſcripti uid. Biblioth.

---

qui eſtimoient Paſcal, & qui croioient qu'on ne pouvoit rien dire de nouveau après lui ſur un même ſujet. Colazon parut donc intereſſé plus que les autres dans la reputation de Paſcal, ce qui lui en fit prendre la défenſe. Mais rien ne fut plus ſenſible à Villiers Hotman, que le crime de plagiaire, comme ſi ſon Traité de l'Ambaſſadeur étoit un larcin pur de celui de Paſcal. Ce fut pour répondre à cette accuſation, qu'il compoſa l'Anticolazon.

Biblioth. anon. n. 1324. add. le Long. l. c. num. 15439. qui etiam in numeris antecedentibus quaedam ſcripta, de eodem argumento agentia, adducit.

(15.) Apologie pour le Diſcours au Roi, *ſur la reunion de ſes Sujets en une même & ſeule religion* in 8. 1607. Auctor eſt *Guillaume* RIBIER. uid. le Long l. c. in ſupplement. p. 901. col. (a.)

(16.) Apologie du Syſtème des S. S. Peres ſur la Trinité, *Nancy* 1702. in 12. Auctor eſt abbas FAYDIT. uid. (magnif. Loeſcheri) Theolog. annales 1702. n. 113. p. 81. Faydit ediderat: *Alteration du dogme Theologique par la Philoſophie d' Ariſtote*, in quo probare contenderat, Scholaſticos praeſertim doctrinam de Trinitate prorſus aliter propoſuiſſe, quam patres, & quod Relationes, modi perſonales & ſimilia illis ignota fuiſſent. Contra hoc ſcriptum HVGO, *monachus ordinis Praemonſtratenſis*, edidit: *Refutation du Syſtème de Monſ. Faydit ſur la Trinité.* Cui FAYDIT in hac apologia reſpondet, & ſimul *Scherlockium* & *Nye*, duos Anglos, item Clericum refutat, qui ad auctoris conſenſum perperam prouocauerant. Putat, in Deo eſſe 3. naturas ſingulares & numericas, quae autem tantum ſubſtantiam phyſicam conſtituerent.

(17.) Avis Charitable, *1686.* in 8. Auctor eſt *Pet.* POIRET. uid. celeb. *Reimanni catal. biblioth. theol.* p. 549. Prodiit deinde hoc ſcriptum, in latinam linguam conuerſum, ſub tit.: *Irenicum uniuerſale.* Amſtel. 1702. in 8. Reimannus l. c. hoc *Irenicum* omnium *παραδοξώτατον* nocat

& refutauit illud JVRIEV dans ſa lettre Paſtorale XI. Tom. I. p. 252. ſed defendit etiam illud POIRET. Ex gallico ſermone etiam in germanicam translatus eſt auctusque liber per anonymi cuiusdam *Theologiam comparatiuam*, de qua uid. ſub anon. lat. n. 1779. Prodiit germanice Francof. & Lipſ. 1714. in 8.

(18.) L' Avocat General, *ſoûtenant la cauſe de tous les Grands de l' Etat, outrageuſement offenſés dans le Libelle, intitulé: La verité toute nue, dans lequel l' auteur choque, premiérement l' honneur de la Reine : Secondement la reputation de ſon Alteſſe roïale : Troiſiémement la gloire de M. le Prince, de M. de Nemours & de Monſ. de la Rochefoucault : Quatriémement, la juſtice & l' integrité du Parlement : Cinquiémement, la generoſité & la naiſſance de Monſ. de Beaufort : & Sixiémement la Vie irreprochable de M. Brouſſel*, in 4. Auctor eſt *du Boſc* DE MONTANDRE'. uid. le Long. l. c. num. 9529.* qui etiam in numeris antecedentiqus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, indicat. Add. etiam in indice ap. le Long ſub uoc. *du Boſc*, ubi hoc ſcriptum huic auctori tribuitur, add. etiam bibl. meam anon. n. 49.

(19.) L' Avoiſinement des Proteſtans vers l' Egliſe romaine 1702. Auctor eſt CAMVS, Epiſcopus von Bellay. uid. infra in hac append. ſub tit.: *Moyens de reunir.*

(20. α) De l' Autorité du Roi, *ſur l' âge neceſſaire à Profeſſion religieuſe* in 12. *Paris* ap. *Osmont* 1669. Auctor eſt Rolland *le Vayer* de BOVTIGNY, *Aduocatus Parlamenti*, antea *Intendant de*

de Soiſſons. Iudice Mr. *Langlet* delicata quaedam & difficillima materia in hoc opere tractatur. Hic liber multum rumorem excitauit, editus eſt enim eo tempore, quo quatuor *Generaux d' Ordres*, Pariſios ueniebant. uid. le Long. l. c. num. 2631. Exſtat critica huius tractatus, quae impreſſa eſt ſine mentione loci & auctoris 1672. Iſte, qui hanc criticam confecit, ſequitur diſciplinam concilii Tridentini, & in fauorem monachorum ſcribit, eius ſcriptum etiam conuitiis ſcatet.

B.

(20. β) Bibliotheque Germanique. Incepiſſe illam Iacobum L' ENFANT, nunc uero dirigere MEAVCLERC, Reformatorum theologum conſtat. uid. celeb. Stollii not. ad Heumann. conſpect. reip. lit. p. 951. auſpicium uero illa cepit 1720. *à Amſterdam* in 8. et uidi XXXIV. Partes, add. die Leipz. gel. Zeit. 1720. p. 658. At caue, ſentias, tantum his duumuiris deberi ephemerides illas egregias. Nam etiam ISAAC BEAVSOBRE inpraeſens uenit mihi in mentem, quippe cuius foecundi ingenii plures in bibliotheca iſta exſtant foetus.

(21.) Bibliotheque choiſie. Tom. I. & II. Amſterd. 1714. in 8. Potiorem partem, teſte praefatione elaborauit Mr. BARRAT, *Collegii Mazarinani ſocius*, ſed Baſnagius in praefat. Hiſt. iudaicae §. 13. p. 19. *Richardi* SIMONII (*a*) ſtilum,

 ge-

(*a*) Quem etiam celeb. Ioh. Fabricius in hiſtoria *biblioth. ſuae* part. 1. p. 109. auctorem eſſe

genium & characterem accurate expreſſum eſſe putat, Character autem Richardi Simonii alias eſt, oſtentare artem criticam, linguarum orientalium notitiam, MStorum rariſſimorum copiam, quae parum occurrunt in hac bibliotheca. Celeb. tamen Reimann. in *catal. literar.* p. 501. iudicat, hanc bibliothecam multa cum bibliotheca critica, cuius pars potior debetur SIMONIO, habere communia, methodum, librorum ſelectum, ueritatis profitendae ſtudium. (*b*)

(22.) La Biographie et Proſopographie des Rois de France jusqu' *à Henri III. ou leurs Vies, brievement décrites et narrées en vers avec les portraits et figures d'iceux* in 8. *Paris* 1583. 1586. Auctor eſt *Anton* DV VERDIER, *Sieur de Vaupri-vas.* uid. le Long l. c. n. 6499 * qui & in numeris antecedentibus & ſequentibus uaria adhuc ſimilia ſcripta habet.

C. (23.)

---

cenſet, & hanc bibliothecam uocat *nouam ſelectam*, ſine dubio eam ob cauſam, ut a Clerici bibliotheca ſelecta, uel *Colomeſii* eiusdem tituli bibliotheca diſcerni poſſit.

(*b*) Improbat enim auctor in hac bibliotheca mutilationem graecorum patrum, praeſertim Euſebii in Demonſtr. Euangelica, ex cuius uerſionibus omiſſa eſſent loca, quae Arianiſmo fauere uidebantur 2) Inconſultum fuiſſe pronuntiat, quod Papa Innocentius X. arabicam uerſionem ſecundum uulgatam conficiendam curauerit 3) duo tantum ſacramenta a Chriſto inſtituta eſſe dicit, reliqua ex Scr. ſ. probari non poſſe.

C.

(23.) Cabinet du Philoſophe. Amſterd. 1734. Auctor eſt de MARIVAUX, ſed eruditi, iudicio praediti, eius ſcriptum non approbant, uel commendant. uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1734 p. 649. Idem edidit librum romanenſem, ſub tit. *Le Païſan parvenu*, in quo doctrinam moralem nec ſecueram, nec optimam adhibet.

(24.) Caractere (le vrai) du Tyran, *ou toutes les Maximes de Mazarin, contradictoirement oppoſées à celle de la Politique, de la Morale et du Chriſtianiſme*, le tout verifié par des *Exemples, tirez de ſa Vie* in 4. 1650. Auctor eſt *du Boſc* de MONTANDRE'. uid. le Long l. c. num. 9381. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet, add. etiam ſub uoce *du Boſc* in indice apud le Long, ubi iſti auctori hoc ſcriptum tribuitur.

(25.) Cas de Conſcience ſur le Caréme 1721. à *Paris* in 8. Eſt deciſio Sorbonnae quaeſtionis cuiusdam de ieiunio. uid. *Journal des Savans* 1721 menſ. Iun. n. 5. Die Leipz. gel. Zeit. 1721. p. 463. und die Samml. von theol. Sachen. 1721. p. 503.

(26.) Catechiſme du Iubilé et des Indulgences i. e. catechetica inſtitutio de Iubilaeo anno & Indulgentiis. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta*, uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 244.

Le Celibat philoſophique. uid. in Biblioth. mea Anon. num. 930.

(27.) Le Chrétien reel, *à Cologne* 1701. in 12. Pars I (*a*) & II (*b*) ibid. 1702. Editor eſſe uidetur notiſſimus *Petr.* POIRET. uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales 1701. n. 101. p. 38.

(28.) Chronique de Normandie in fol. 1487. Auctor eſſe dicitur *Guillaume de* TALLEVR, *de Rouen.* uid. Petr. Dan. Huetius *dans ſes Origines de Caen* p. 12.

(29.) Commentaire litteral ſur les Epitres de S. Paul (*c*) *& les autres Canoniques, Paris* 1701 in 12. Partes 2. Auctor eſt *Louis* CARRIERE, *Presbyter Oratorii.* uid. die Unſch. Nachr. 1702. p. 569.

(30.)

(*a*) Eſt nihil aliud, quam noua editio uitae *du Marquis de Renty* (qui mortuus eſt 1649. & in papatu pro ſancto habetur,) a *Ieſuita*, Ioh. Bapt. de S. *Jure* 1651. editae.

(*b*) Haec pars tantum continet monialis ordinisDominicani, Eliſabethae de Baillou, a *Marquis de Renty* educatae, uitam, quae ſpeciem prae ſe ferebat, ac ſi magnos in myſticis feciſſet progreſſus, impreſſa eſt haec uita 1680.

(*c*) Epiſtolas Paulli, Petri, Iacobi, Iohannis & Iudae in ſermonem gallicum tranſtulit, & textui notas ſuas diuerſis licet litteris inſeruit, quod ipſi concedi non debuiſſet, uerba ſua intermiſcere Scr. ſ. uerbis. Sed eſt ſtrategema politicum Cleri gallicani, qui Laicis non amplius lectionem Scr. ſ. prohibere poteſt, ideo alia media quaerunt, ut debitum illius effectum impediant.

(30.) *Traité de la* Concorde Eccleſiaſtique. Amſterd. 1687. Auctor eſt *Antonius* TEISSIERIVS, de quo celeb. Reimann. *in catal. bibl. theol.* p. 551. iudicat, illum & elegantia uerborum & ſuaui nexu rerum, & numero iuxta ac pondere argumentorum, cum huic opuſculo, tum ſibimetipſi multum lucis circumfudiſſe.

(31.) Conduite ſpirituelle pour les Novices. Editor & ſine dubio etiam auctor eſt celebris DVGVET. uid. catal. librorum eius, ſcripto anonymo, cui tit. *Lettres ſur divers ſujets* ſubiunctum, de quibus epiſtolis add. bibl. meam anonym. n. 710. & in hac appendice mea anon. gallic. uoc. *Sentimens* & *Methode*.

(32.) Conduite chrétienne, oder, chriſtliche Aufführung in den vornehmſten Stücken des Chriſtenthums, *Paris* 1704 in 12. Auctor eſt *Franc.* NEVEV, *Ieſuita.* uid. die unſch. Nachr. 1705. p. 130.

(33.) Conferences ſur l' Epitre de S. Paul aux Galates *du Dioceſe de Luçon*, *Paris* 1704. in 12. & ibid. 1706. in 12. pl. 17. Haec colloquia ſpiritualia cum Clericis ſuis habuit de epiſtola ad Galatas *Henri* de BARILLON, epiſcopus *à Luçon*, qui mortuus eſt 1699. uid. die Unſch. Nachr. 1705. p. 130. Idem collegit, ſed non ipſe edidit, uerum Canonicus quidam poſt mortem epiſcopi, a quo id poſtulauerat:

(34.) Conferences Eccleſiaſtiques du Dioceſe de Luçon, *Pariſ.* 1701. in 12. eſt Pars 8 & 9.

(35.) Idem epiſcopus iam antea ediderat 6 Tomos *de ſes Conferences eccleſiaſtiques* & inter il-

lars

las : *Conferences ſur la 2 Epître aux Corinthiens à Paris* 1704. in 12. 1 Alph. pl. 7. In omnibus his ſcriptis auctor paraphraſin textus ſuppeditat, difficultates paucis explicat, omnia ad praxin chriſtianam applicat, & quasdam quaeſtiones, miniſterio eccleſiaſtico, inſtruendo neceſſarias, expedit.

(36.) Idem epiſcopus edidit *Conferences morales* in 10. praecepta & 7. ſacramenta Papiſtarum; quibuscum poſterioribus conferendae ſunt *les Conferences eccleſiaſtiques*, quae agunt de extrema unctione, ordinatione ſacerdotum & coniugio & innituntur tantum concilio Tridentino & Thoma Aquinate, ideo plerumque papiſticae modo traditiones in hoc ſcripto occurrunt. uid. die Unſch. Nachr. 1706. p. 108. & ao. 1702. p. 519.

(37.) La Confiance chréſtienne (*a*) i. e. Fiducia chriſtiana, quatuor immobilibus innitens fundamentis 1702. in 8. Eſt ſcriptum Ianſeniſticum ſecundum principia Rigidiſtarum, cuius auctor P. *Gabr.* GERBERON. uid. die unſchuld. Nachr.

(*a*) In quo ſcripto praeter alia ſcandaloſa, haec occurrere dicuntur: Es iſt ohne allen Zweifel, daß GOtt nicht will wahrhafftig alle Menſchen ſeelig machen p. 14. Es iſt gewiß, daß Jeſus Chriſtus die zur Seeligkeit nöthige Gnade nicht allein verdienet, noch vor alle gebethen hat. p. 18. Chriſtus hat die Seeligkeit aller Menſchen nicht gewolt p. 20. uid. die unſch. Nachr. 1705. p. 154.

Nachr. 1712. p. 188. & Biblioth. meam Anonym. inter anon. lat. n.1690.uoc. *Proceſſus* not.(*c*) Facultas theologica Louanienſis & Duacenſis (Douay) it. Archiepiſcopus Mechlinienſis librum hunc condemnarunt. uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(38.) Conformité de la foi avec la Raiſon. *Amſterd.* 1708. in 8. 1. Alph. pl. 6. Auctor eſt celebris IAQVELOT, qui hunc librum contra praeiudicatas opiniones, quas ex Baylii Dictionario Hiſtorico-Critico contra religionem chriſtianam deſumſerat, ſcripſit. *Iaquelot* accuſat *Baylium*, quod putet, fidem & rationem conciliari non poſſe, quod de articulis fidei contemtim loquatur, quod libertatem hominis tollat. De controuerſia inter *Baylium* & *Iaquelotum.* uid. die unſch. Nachr. 1706. p. 533.

(39.) Conformité de la Créance *de l'Egliſe primitive & difference de l'Egliſe Proteſt. Rouen* 1701 in 12. uol. 2. Auctor eſt Mr. FLAMARE, *ſacerdos Normandicus.* uid. die theol. annal. (Loeſcheri) 1701. n. 104. p. 39.

(40.) Conſiderations libres de la Collection des Actes authentiques, *faite par Blondel,* in quibus uir ille doctus acerbiſſime excipitur, ob impugnatam *Iohannae Papiſſae* hiſtoriam. Auctor autem eſt GAUTHIER, uerbi diuini in tractu Rupellenſi quondam miniſter. uid. Dav. Ancillon *Melange critique de Litterature* part. 1. p. 408.

(41.) Continuation *de la nouvelle Defenſe de la Traduction du N. T. imprimé à Mons, contre Mr. Mallet* &c. *Cologne* 1682. in 8. Auctor eſt

Anton.

Anton. ARNALDVS, qui una fidelia duos, pluresue dealbaturus parietes & *Malleti* & *Filleau* ac *Meynierii* obtrectationibus reſpondet, qui Ianſeniſtas Caluiniſmi & ipſius Deiſmi ſcabie laborare ſcripſerant, ut tradit celeb. Reimann. in *catal. bibl. theol.* p. 244.

(42.) (α) Cri d'Alarme *en Avertiſſement aux Nations* 1712. in 8. pl. 22. Ioh. *Allut*, Elie *Marion*, Nic. *Facio* & Charles *Portalés*, prophetae Sevennenſes, hoc ſcriptum meris prophetiis ſuis, ut aiunt diuinis, repletum ediderunt. uid. die unſch. Nachr. 1712. p. 81. add. part. 3 der teutſchen Actor. Erudit. p. 267. Prodiit etiam hoc ſcriptum germanice, ſub tit. Alarm Geſchrey zur Warnung den Völckern. 1712. in 8. pl. 12. uid. die unſch. Nachr. 1712. p. 350.

(42.) (β) Critique de l'Hiſtoire du Concile de Trente de Fra-Paole, *des lettres & des Memoires de Vargas*, *Paris* 1719. in 4. mai. Auctor hic, qui contra Sarpium poſt Scipionem *Henrici* Philip. *Quorlium*, & Sfortiam *Pallavicinum*, recentiſſime calamum ſtrinxit, Gallus eſt, *Frain* DV TREMBLAY. uid. Ioh. *Georgii* de hoc opere obſeruationes in Ioh. Chriſtoph. Coleri Anmerckungen über allerhand Materien. Part. 1. num. 1.

(42.) (γ) Critique, ou Analyſe des Memoires du Comte de Bonneval, *ci devant General d'Infanterie au ſervice de ſa Maj. Imp. & Catholique, préſentement Renegat & Bacha à Trois Queuës en Turquie. Amſterd. aux Depens de la Societé de Marche* 1738. Editor libelli huius eſt G. MARCHE, ſed auctor adhuc latet.

(43.)

(43.) Les ſaintes Croix (a) des Dames illuſtres. *Aix.* 1708. in 12. Auctor eſt DERIANS *à Aix* (Aquae Sextiae) *Minorita.* uid. Die unſch. Nachr. 1708. p. 460.

D.

(44.) Les Déciſions du Cenſeur Monarchique, *touchant la plus juſte autorité des Regens d'Etat, preſcrivant des bornes à leur pouvoir, faiſant voir qu'ils ſont abſolus avec dépendance & dépendans avec ſouveraineté, concluant, que les Regens, qui renferment leur pouvoir entre ces deux extremitez, maintiennent les minoritez de leurs pupilles; & au contraire* &c. in 4. *Paris* 1651. Auctor eſt *du Boſc* de MONTANDRÉ. uid. le Long l. cit. num. 9388. * qui etiam in numeris antecedentibus & ſequentibus quaedam ſcripta, cum hoc conferenda, habet. add. etiam uoc. *du Boſc*, in indice ap. le Long, ubi hoc ſcriptum iſti auctori tribuitur.

(45.) Defenſe des miracles de l'Abbé Paris, *à Paris* 1736. & 1737. Auctor eſt MONTGERON, qui duplicem in hac cauſſa defenſionem edidit.

(46.) Defenſe de deux Brefs. Auctor eſt *Paſchaſius* QUESNELL, *Ianſeniſta.* uid. inter anon. lat. in Biblioth. mea Anon. ſub tit.: *Cauſſa Queſnelliana* not. b.

(a) Eſt deſcriptio calamitatis & afflictionum, quas feminae illuſtres ad commoda ſua perpeſſae ſunt.

(47.) Demonſtrations ſolides de la Verité de la Religion Proteſtante (*a*), *contre la Religion*

(*a*) Conciſe proponuntur, quae contra papatum ſunt notanda, praeſertim ex recentioribus ſcriptis gallicis Claudii *Bajonii*, *Baſnagii* &c. cum breui refutatione illorum argumentorum, quae *Boſſuet*, *Arnaud*, *Argentré*, *Nicole*, *Renaudot* & alii pro defendendo papatu protulerunt p. 44. gaudet auctor, quod Reformati Marchici & Geneuenſes Confeſſioni noſtrae propius accedant. Argumenta potiora tam ex bibliis, quam aliunde deſumta, neruoſe proponit contra papatum p. 196. dicit, Papam non adeo auerſari debere nomen Anti-Chriſti, quia Αντίχειςος etiam ſignificaret *Vicarium Chriſti*, quem titulum praeoptaret papa, & hanc reſponſionem optime quadrare putant auctores der unſch. Nachr. 1713. p. 668. p. 128. ex Diario Eruditorum Veneto controuerſiam tangit inter celebrem LADERCHI, qui Acta S. Creſci 1707. edidit, & inter abbatem Bacchini, qui in Criſibus & Anti-Criſibus ſuis, illa fabuloſa eſſe cenſuerat, cuius ſententiae etiam accedit Mozzi in *Storia di S. Creſci* 1710. edita. pag. 153. meminit controuerſiae inter *Ieſuitas Antverpienſes*, qui in Actis Sanctorum affirmauerant, corpora S. *Protaſii* & S. *Geruaſii* aſſeruari Briſaci, ſed Saſſi, *Bibliothecarius Ambroſianae Bibliothecae* in diſſertationibus ſuis apologeticis, *Milani* 1708. contra hos Ieſuitas editis, probat, haec corpora adhuc *Milani* cuſtodiri p. 216 abbatis Fabricii methodum, controuerſias cum Papiſtis tractandi reiicit, & il-

gion Pret. Catholique (*b*) 1713. in 8. pl. 20. Auctor eſt D. *Chriſtoph. Matthaeus* PFAFFIVS, iunior, *Theol. Prof. & Cancellarius Tubingenſis.* uid. (magnif. Loeſcheri) Theol. annal. 1713. n. 283. p. 175. Apparet, auctorem magnam linguae gallicae facultatem ſibi comparauiſſe, nam ſcriptum hoc aliquandiu non a Germano, ſed Gallo quodam exaratum putabatur. (*c*)

(48.) Deſcription des Bas-reliefs, *trouvez depuis peu dans l' Egliſe Cathedrale de Paris* in 4. ap. Cot. 1711. Auctor eſt *Charles Ceſar* BAVDELOT d' AIRVAL, membrum academiae regiae *des Inſcriptions.* uid. le Long loc. cit. num. 14535. qui in numeris antecedentibus et ſequentibus ſimilia ſcripta indicat.

(49.) Deſcription de la ville & des Environs d' Orleans, *avec des Remarques hiſtoriques* in 8.

ſum auctorem magnum ſcandalum præbuiſſe putat.

(*b*) In cap. I. auctor reſpondet ad Papiſtarum praeiudicatas contra Euangelicos opiniones. In 2. agit praeſertim *de Miſſa*, in 3. de 7. *Papiſtarum ſacramentis*, in 4. *de cultu ſanctorum*, *purgatorio*, *& cultu imaginum*, in 5. *de ordine monaſtico*, *merito operum*, &c. in 6. Papiſtis uarias praeiudicatas opiniones obiicit. uid. die unſch. Nachr. 1713. pag. 668.

(*c*) Prodiit etiam germanica huius libri uerſio per anonym. ſub tit.: Unumſtößliche klare Wahrheiten der Proteſtantiſchen Religion. Amſterdam (aut potius Regenſp.) 1714. in 8.

iam de uita huius *Chapuzeau* quandam notitiam ſuppeditat.

(52.) Dictionaire de la Langue Sainte, *Amſterd.* in 4. reg. 4. Alph. pl. 20. Eſt uerſio gallica partis primae Criticae ſacrae Leighii per I. L. WOLZOGEN, qui aliquid addidiſſe dicitur, ſed alii nullas additiones repererunt. uid. Decenn. 2. der theol. annal. p. 703. n. 222.

(53.) Didon Tragédie, *repreſentée pour la premiére fois ſur le Theatre de la comédie Françoiſe le 21. du mois de Juin* 1734. *Paris*, ap. *Chaubert* in 8. pagg. 70. Auctor eſt LEFRANC, cui hoc ſcriptum confectum & ſcena, per hoc ſcriptum aperta, magnum honorem pepererunt. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1735. p. 187.

(54.) Difficultés, addreſſées à Monſieur de Hornes. Auctor eſt *Gabr.* GERBERON, qui ſe contra epiſcopum Gandauienſem (*Gent*) defendit; Hic enim librum eius, belgica lingua ſcriptum, ſub tit.: *Korte en nodige Onderwyſinge voor alle Cathol. van Nederland*, damnauerat. uid. die unſch. Nachr. 1712. p. 187. & add. ſub anonym. belg. aliquando publicandis, *Korte en nodige Onderwyſinge* &c.

(55.) Le Directeur d' un jeune Theologien, (*a*) *ou Regles d' Etude & de Pieté pour ceux qui*

(*a*) Auctor promittit aliam adhuc partem de praecipuis materiis & quaeſtionibus Theologicis, de doctrina, diſciplina, hiſtoria eccleſiaſtica & potioribus auctoribus agentem, qui de his momentis ſcripſerunt.

qui ſe diſpoſent à entrer dans les ſaints Ordres & à exercer les fonctions de leur Miniſtère, *Paris* 1723. in 12. Eſt mera fere uerſio *Theologi Chriſtiani*, per OPSTRAET editi. uid. die Samml. von theol. Sach. 1724. p. 329. (*a*)

(56.) Diſcernement des Tenebres d'avec la Lumiere 1710. in 8. pl. 6½. Sunt uaticinia & ſermones trium perſonarum Seuennenſium, nimirum Jean *Allut*, Eliſabeth *Charras*, & Henriette *Allut*, qui inſtinctu ſpiritus ſui Londino Roterodamum ſe contulerant, ibi uaticinari cœperant & alii tres eorum uaticinia, quae in hoc ſcripto continentur, conſignarunt, aguntque praeſertim de aduentu regni millenarii. uid. (magnif. Loeſcheri) theolog. annal. 1710. p. 544.

(57.) Diſcours ſur l'amour divin. (*a*) *Amſterd.* 1705. in 12. Mr. DE LA COSTE hunc tractatum primo anglice ſcripſit, ſed poſtea alius, cuius nomen adhuc latet, illum gallice transtulit.

(58.) Diſcours ſur la Liberté de penſer librement (*b*) in 8. pl. 17. 1714. *à Londres.* Eſt tan-

---

(*a*) Diſputatur in hoc tractatu contra *Norriſium*, vel potius contra P. *Malebranche*, qui ſtatuerunt, nullam rem creatam, ſed ſolum Deum amandum eſſe. Vid. plura de hypotheſibus horum uirorum in den unſch. Nachr. 1705. p. 459.

(*b*) Auctor dicit, maiorem inter Proteſtantes adhuc eſſe conſcientiarum coactionem, quam inter Papiſtas, quia nemo aliter ſentire deberet, quam eius paſtores & maiores; quaſi nemini li-

tantum translatio libri, primum anglice ſcripti,

ceret, argumenta contraria ſentientium examinare. Fingit igitur Angliam & alias Proteſtantium prouincias ſitas eſſe in Vtopia, ubi liceret, hominibus etiam maxime ridicula perſuadere. Introducere tentat non libertatem, ſed licentiam, omnes portentoſas ſententias propagandi & reuelatam diuinam ueritatem perſtringendi. Tractatus tribus ex partibus conſtat. In 1. dicitur probari libertas cogitandi generatim, licet haec libertas tantum ad res religionis reſtringatur. Fundamenta huius libertatis naturalem libertatem & euitationem ſuperſtitionis eſſe putat auctor, quibus autem duobus melius conſulitur per moderatam & circumſcriptam libertatem. In part. 2. auctor ſe conuertit ad quaeſtiones de religione. Scrutinium in Script. ſ. non recte explicat: Canonem & integritatem fontium Script. ſ. ſuſpecta reddere tentat. In part. 3. ad argumenta illorum, qui Libertiniſmum reiiciunt, reſpondere conatur. Atheiſmum non adeo magnum malum eſſe cenſet. Regem Salomonem uitam aeternam crediſſe negat, de hiſtoria Ioſephi, ut irriſor iudicat. Societati Libertinorum (der Freydencker) accenſet *Epicurum*, *Ciceronem*, *Eraſmum Roterod. Montaigne*, *Hobbeſium*, Henr. *Morum*. *Cudworth* & *Locke*, cur autem etiam Archiepiſcopum *Tilloiſon* huic numero addat, comprehendere non poſſumus. Naeuos eccleſiae epiſcopalium in Anglia euidenter detegit, quae monita haec eccleſia in ſuam emendationem poteſt conuertere. Henric.

(de quo uid. *Acta Erud. Lipſ. lat.* 1714. p. 22. und den Bücher-Saal die 42te Oeffnung pag. 423. Cuius anglici ſcripti uerus auctor eſt Libertinus ille *Anton.* COLLINS, *armiger Anglicanus* (*c*) uid. (magnif. Loeſcheri) Theol. annal. 1714. n. 275. p. 23. (*d*)

(59.)

Morus, Henr. *Hammondus* & Ge. *Bullus*, qui ab illis pro columnis eccleſiae habentur, per aliquot luſtra diſſeminarunt multa ſcandaloſa. Ad auctoris ſcommata & praeſtigias aliquo modo neruoſe reſpondent auctores der Unſch. Nachr. 1714. pag. 465. ſeq.

(*c*) Auctores uero der Unſch. Nachr. 1714. p. 464. perperam putant, hoc ſcriptum ſcandaloſum a Ioh. *Tolando* profectum eſſe.

(*d*) Contra hoc ſcriptum prodierunt anonymi *Les parties les plus ſures*, *Brüxellis*, ſiue *Hagae Comit.* de quibus uid. *Journal litteraire* Tom. 7. part. I. p. 211. Celeb. Reimannus *in catal. bibl. theol.* p. 1049. dicit, auctorem eadem induſtria in hoc ſcripto *libertatem ſentiendi* defendiſſe, qua poſtea in *Recherches ſur la Liberté* libertatem agendi oppugnauit, a Sam. Clarckio iccirco in ordinem redactus in *Recueil des diverſes Piéces ſur la Philoſophie* Tom. I. p. 241. & 350. Conf. & præfat. l. c. p. 8. Nec poenitendum hoc thema auctori aperire potuiſſet campum, Lectionis uarietatem & iudicii lumen & acumen oſtentandi, ſi ſuos intra limites ſe cohibuiſſet; Sed ripas conſuetas ſupergreſſus, loco Libertatis in ſcenam produxit Libertiniſmum, merito iccirco caſtigatus a *Bentlejo*,

(59.) Diſſertation ſur ce que raconte Hegeſippe (*a*) de S. Jaques 1701. in 4. pl. 5. Auctor eſt celeb. *Anton.* ARNALDVS. uid. die Theol. annal. (magnif. Loeſcheri) 1701. num. 109. pag. 41.

(60.) Diſſertation pour maintenir l' unité (*b*) de Marie Madaleine, *Marie, ſoeur de Marthe & la femme pechereſſe*, *Paris* in 4. Auctor eſſe dicitur TREVOT. uid. *Journal des Savans* 1711. menſ. Iul. p. 39. & (magnif. Loeſcheri) theolog. annal. 1713. num. 287. p. 176.

E.

(61.) Ecole des Filles, (*c*) Pariſiis clancu-

Kkkk 5 lum

Hondlio, *Bytroffiio*, *Whiſtono*, *Poireto*, *Croſa*, *Buddeo*, *Pfaffio*, aliis.

(*a*) *Tillemontio* in part. I. Hiſtoriae ſuae eccleſiaſticae Hegeſippi relatio de S. Iacobo, primo Epiſcopo Hieroſolymitano, arriſerat ac ſi eſſet uera, ſed *Arnaldus* hoc non probabat & *Tillemontio* ſcriptam hanc diſſertationem mittebat contra Hegeſippi in hoc momento auctoritatem, quam *Tillemontius* cum refutatione ſua imprimendam curauit.

(*b*) Auctor ueterem errorem, quod Maria Magdalena, ſoror Marthae, & illa magna peccatrix una eademque perſona ſit, contra librum *Anquetins* defendit, affirmans, illam tantum propter uehementem morbum ſuum uocari peccatricem.

(*c*) Hic liber longe ſpurciſſimus Pariſiis ad

lum excuſus eſt liber. Auctor eſſe dicitur quidam nomine HELOT. uid. Schelhornii *amoenit. litter.* Tom. 8. p. 508.

(62.) L' Egliſe romaine, (*a*) *pleinement convaincue d'Anti Chriſtianiſme.* Amſterd. 1701. in 12. pl. 14. Auctor eſt VIDAL, *Paſtor reformatus in Batauia.* uid. die unſchuld. Nachr. 1702. p. 25.

(63.) Des Enfans devenus celebres par leurs Etudes, ou par leurs Ecrits, *Pariſ.* 1688. in 8. Auctor eſt *Adrianus* BAILLETVS, qui *Lamoignoni* iuniori opus ſuum de auctoribus pſeudonymis inſcripturus, praemittere uoluit quaedam de infantibus eruditis, eidem, in infantia ad capeſſendas meliores litteras procurrenti, calcar additurus; ſed creuit ſub manibus haec proluſio &,

---

ignem, quo maxime dignus erat, ablegatus fuit, ipſo ſimul auctore, qui fuga elapſus erat, in effigie ſuſpenſo, librarioque mulcta affecto. uid. *Carpenteriana* p. 79. ſeq.

(*a*) Opuſculum hoc in 8. epiſtolis conſiſtit, & auctor potiſſimum ex Daniele propheta atque Apocalypſi oſtendit, papam eſſe Anti-Chriſtum; agit etiam de paparum prohibitione, ne quis biblia legat, & in appendice monſtrat, papiſticam theologiam myſticam Script. ſ. aduerſari. Praeter antiqua argumenta etiam noua proferuntur. Auctor interdum futura determinare audet, & clauem Apocalypſeos ante impletionem eius ſe inueniſſe putat, quo facto ſcandalum, a *Jurieu* per *uaticinia* ſua *apocalyptica* datum, ſuſcitat.

&, ut loquitur celeb. Reimann. in *catal. litterar.* p. 665. urceus dum coepit inſtitui, in amphoram exiit. Adeoque ſatius putauit auctor, tandem ſeparatim in lucem emittere, nec indigna eſt, quae ſeorſim ſpectetur, in qua tot eruditi Minorennes (in ampliori enim ſenſu ſumit infantis uocabulum *Bailletus*, eodemque omnes illos denotat, qui annum aetatis 20. non exceſſerunt) ſpectandi producuntur, graeci & latini, ethnici & chriſtiani, antiquiores & recentiores, mortui & uiuentes, melioris & ſequioris ſexus. Et *Bailleto* debemus ſane, quod hoc argumentum hodie tam praeclare exultum eſt. Siquidem eius exemplo prouocati ſunt alii ad ſimile facinus tentandum, quoniam oſcitante uno, oſcitat & alter, ſunt uerba Reimanni l. c.

(64.) L'Ennui d'un quart d'heure, *Paris* 1736. Auctor eſt DE LA MARE, diſcipulus domini *Voltaire.* Poëmata eius non adeo excellunt, continent tamen etiam uaria iucunda, uid. die Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 858.

(65.) Entretien d'un Abbé & d'un Jeſuite. *Colloquium inter abbatem & Ieſuitam Flandricum de ſubſcriptione Formulae Anti-Ianſenianae editum* 1692. & poſtea duo alia colloquia eiusdem argumenti ſubſecuta ſunt. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta*, uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 244.

(66.) (*a*) Entretiens, ou on explique la doctrine de l'Egliſe catholique, (*a*) *Paris* 1727 in

(*a*) In titulo indicatur, hoc ſcriptum iuſſu re-

in 12. Auctor eſt notiſſimus ille abbas GOVLD. uid. die Samml. von theol. Sach. 1728. p. 1176.

(66.) (β) Entretiens de Morale, Tom. I. & II. *à Paris* 1692. in 12. Auctor eſt *Gouſtimesnil* MARTEL. uid. *catal. bibl. Lehmannianae*, Lipſ. 1740. p. 22.

(67.) De l'Eſperance & de la Confiance en Dieu, *Paris* 1727. in 12. Auctor P. MORAL. *monach. Benedict. ex congreg. S. Mauri.* uid. die Samml. von theol. Sach. 1728. p. 835. *Arnaudin* in approbatione addita hoc ſcriptum ualde laudat.

(68.) Eſſais (nouveaux) de Morale. *Amſterd.* 1682. Prima haec tantummodo pars eſt periculorum Ethicorum *Ioh.* PLACETTE, quarum ſex ſucceſſu temporis prodierunt hoc idiomate, quae omnes a M. G. C. Lentnero uno faſce comprehenſae & in ſermonem germ. traductae, una cum appendice in lucem exierunt. Nec nullo omnino eruditorum plauſu, iudice celeb. Reimanno in *catal. bibl. theol.* p. 572. exceptae ſunt.

(69.) Eſtrennes à MS. les Inquiſiteurs, i. e. *Strenae ad Inquiſitores.* Tribuitur hic liber P. *Gabr.* GERBERONIO & eſt liber, ut dicunt, famoſus contra Inquiſitionem romanam, quae ualde perſtringitur, ideo ſcriptum illud in papatu prohibitum eſt.

---

gis impreſſum eſſe. Auctor errores Papiſtarum in recens conuerſorum gratiam extenuare & palliare ſtudet.

eſt. uid. die Unſch. Nachr. 1712. p. 188. add. in Biblioth. mea anon. n. 1690. not. (*c*) & *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(70.) Etat de la Faculté de Louvain. Auctor eſt *Paſchaſius* QVESNELLVS, *Ianſeniſta*, uid. inter anon. lat. in Biblioth. mea anon. num. 1369. (β) not. (*b*)

(71.) Etat de la Grande Bretagne *ſous le Roi George I. Amſterd.* 1723. in 8. *Iob.* CHAMBERLAYNE genuinus auctor eſt, cuius pater *Eduardus* eandem Angliam ſub regina Anna delineauit, titulus libri eſt: *The preſent State of Great-Britain.* Erat autem *Iob.* CHAMBERLAYNIVS, *regius Angl. Hiſtoriographus*, *ſocietatisque anglicae ſcientiarum ſodalis.* Editio ergo gallica eſt tantum operis anglici uerſio. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1723. p. 844. add. in iiſdem annum 1730. p. 514.

(72.) Examen des LXX. Semaines &c. (*a*) *Amſt.* 1707. in 12. pl. 16. Auctor eſt Monſ. LE BLANC, *concionator uiduae reginae in Dania.*

(73.)

(*a*) Cap. 1. auctor agit de 70. hebdomadibus Danielis, quas incepiſſe putat ſeptimo ante mortem Xerxis anno, anno ſcil. 20. uel 21. Artaxerxis Longimani & deſiiſſe cum tumultu, qui ortus fuerit Hieroſolymis propter ſimulacrum Caligulae, uel etiam cum morte Chriſti finiri, adeo ut non includerent deſolationem Hieroſolymitanam. 2) de uoto Iephtae, quem auctor filiam ſuam non immolaſſe, ſed ad perpetuam uirginita-

(73.) Examen (a) du Concile de Trente, ſiue *Examen Concilii Tridentini.* Auctor eſt *Guil.* RANCHINVS (qui etiam latet ſub Ioh. *Winei* nomine. uid. Placcium num. 2891. in pſeudon.) add. David. Ancillon *Melange critique de Litterature.* part. 2. p. 135.

(74.) Exhortation aux Proteſtans. *Amſterd.* 1681. Auctor eſt *Ioh. Henr.* HEIDEGGERVS, *Prof. Publ. Tigurinus.* Vir doctiſſimus, qui latine primum hoc opuſculum exarauit, unde ab Ant. *Teiſſierio* poſtea in linguam gallicam traductum eſt, patetque ex eo, iudice celeb. Reimanno in *catal. bibliotb. theol.* p. 550. non nouum eſſe hodiernorum Irenicorum Axioma, Lutheranos & Reformatos in fundamentalibus fidei Chriſtianae articulis non diſſidere.

(75.) Explication de quelques Marbres antiques, *dont les Originaux ſont dans le Cabinet de M....* in 4. pagg. 50. à *Aix* 1733. Auctor eſt Monſ. BOUHIER, *ancien Preſident à Mortier au Parlement de Dijon de l'academie Françoiſe*, qui adminiſtratione munerum ſuorum prudenti & meritis

---

tem incluſiſſe putat. 3) de apoſtolica prohibitione ſanguinis non edendi Act. 15. quod liberum opus caeremoniale eſſe putat, uid. *les Nouvelles (de Mr. Bernard)* 1708. menſ. Febr. p. 176.

(a) In quo cauſſae, quae irritum illud faciunt, una cum uiolentia, regibus & principibus Chriſtianis, nec non Eccleſiae gallicanae, omnibusque Catholicis ab eo Concilio illata, luculenter proponuntur.

ritis magnam famam apud ordinem litteratum acceptus eſt. Hoc exiguum ſcriptum multa rara & utilia continet, quae modeſte & perſpicue proponuntur e. g. in graeca quadam Inſcriptione occurrit decretum ſeniorum ex Synagoga iudaica in urbe *Berenice*, quod in honorem Aegyptii cuiusdam gubernatoris & grati animi cauſſa pro beneficiis, ab illo acceptis, fecerant. Lapidum antiquorum, quorum inſcriptiones hic explicantur, ſunt 7. & multa iucunda ſuppeditant; quaedam ſpeciminis loco adducuntur in den Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 11. und in Leiſneri niederſächſ. Nachr. von neuen Sachen. 1733. p. 629.

F.

(76.) La Fable du tems. Libellus iocoſus eſt in *Archiepiſcopum Rothomagienſem* & *epiſcopum Sagienſem*, cuius auctor P. *Gabriel* GERBERON, *Ianſeniſta*, *Monach. ordin. S. Bened. ex congreg. S. Mauri.* uid. *Acta Eruditor. Lipſ. lat.* 1705. p. 244.

G.

(77.) La Geneſe, *traduite en françois avec l'explication du ſens litteral ſpirituel*, *tirée des S. S. Peres & des autres Eccleſiaſtiques*, Tomi 2. *Pariſ.* 1682. in 12. Auctor eſt *celebris quidam Pariſinus* i. e. Mr. DE SACY. Recenſetur hoc ſcriptum in *Actis Erudit. Lipſ. lat.* 1683. p. 181. ſed auctor non nominatur. Idem edidit *commentarium in Ieſaiam*.

(78.) Grammaire ſacrée, *Paris* 1707. in 12. Auctor eſt HVRÉ, *Principalis in Collegio de Bon-*

court

court Pariſienſi. Suppeditat regulas exegeticas, ſecundum quas Scr. ſ. explicanda ſit, & multa ex Glaſſio deſumſiſſe uidetur. uid. die unſch. Nachr. 1707. p. 660.

H.

(79.) Heroïne Mousquetaire, *Hiſtoire veritable.* 4. uoll. in 12. *Paris* ap. *Girard* 1677 - 1678. Auctor eſt PRESCHAC, *Bearnois.* Le Long. l. c. num. 17453. iudicat, difficulter fidem adhiberi poſſe omnibus fatis, quae auctor hic recenſeret, licet affirmet, ueram eſſe hiſtoriam de Chriſtina, filia Baronis de MEYRAC, *Bearnois*, cum praeſertim ipſe auctor in dedicatione ad comitem *de Louvigny* fateatur, ſe hanc hiſtoriam recreationis tantum cauſſa conſcripſiſſe. Fata quidem, in hoc libro recenſita, uera eſſe poſſe putat, ſed uni perſonae ea accidiſſe uix ac ne uix quidem ſibi perſuadere poteſt.

(80.) Heures, concernant l'Office de l'Egliſe (*a*) avec des Inſtructions *à Paris* 1701. in 12. Cardinalis DE NOAILLES, *epiſcopus Pariſienſis*, hunc librum conficiendum curauit. uid. die unſch. Nachr. 1702. p. 619.

(81.) Heures chrétiennes. (*b*) 1680. Editio 5. prod-

(*a*) Omnia, quae in cultu diuino Papiſtarum publico peraguntur, hic in gratiam plebis explicantur. Idem epiſcopus non ita pridem biblia gallica & Miſſale hunc in finem prelo ut ſubiicerentur curauit.

(*b*) Continet hic liber Euangelia dominicalia

5. prodiit 1722. *à Francfort* in 12. 1. Alph. 22. pl. Editor & Tranſlator eſt *Ioh. Balth.* RITTER, qui hunc librum in uſum eccleſiae Lutherano-gallicae *Francofurti ad Moenum* confecit. uid. Die Samml. von theol. Sachen, 1723. p. 564.

(82.) Hiſtoire eccleſiaſtique pour ſervir de continuation à celle de Mr. l' Abbé Fleury. Tom. 33. & 34. *à Paris* 1734. in 4. & 12. Auctor eſt P. LE FABRE, *Presbyter Oratorii.*

(83.) Hiſtoire de la condemnation des Templiers. (*a*) *Tomes* II. *Brüſſel* 1713. in 8. 1. Alph. 20. pl. Continetur in hac collectione Petri *Puteani* Hiſtoria, gallice ſcripta, & ex optimis documentis deſumta de Proceſſu Inquiſitionis contra Templarios, cum indice & Actis, quae reperiuntur in Archiuo regis Galliae, & uaria integra documenta. *Puteanus* templarios culpae maxime reos fuiſſe putat, & Philippum pulchrum ubique excuſat. Sequitur Nic. *Gürtleri* Hiſtoria latina Templariorum, uariis digreſſionibus repleta, qui templarios in quibusdam excuſat, & proceſſum contra

L l l l illos

& feſtiualia, hiſtoriam paſſionis, praecipua cantica eccleſiae noſtrae in linguam gallicam tranſlata, Catechiſmum Lutheri, Aug. Confeſſ. uarias precationes eccleſiaſticas & domeſticas cum Pſalmis Dauidis.

(*a*) Templarii ſub initium ſeculi 14. ad unum omnes ex Gallia, Italia, Germania, Hiſpania, Anglia expulſi ſunt. Quidam illos reos, alii inſontes fuiſſe putant.

illos non adeo probat. In Tom. 2. exſtat *Puteani* praedicti Hiſtoria ſchiſmatis paparum Aueniónenſium (*Avignon*) ex genuinis documentis deſumta cum Hiſtoriis proceſſuum 1458. contra ducem *Alençon* ao. 1523. contra Conneſtable *de Bourbon* & ao, 1549. contra Maréchal *d' Oudart du Biez* & Dominum de *Coucy*. uid. die unſchuldigen Nachr. 1713. p. 81. Editor autem huius collectionis adhuc latet.

(84.) L' Hiſtoire de l'Arianiſme, *avec l' origine & les progrès de l' hereſie des Sociniens, à Paris* 1682. 3. *Tomes* in 12. Auctor eſt Mr. MAIMBOVRG. uid. cel Stollii Anleitung zur Hiſt. der Theol. Gelahrheit p. 299.

(85.) Hiſtoire univerſelle des Voyages, *faits par mer & par terre dans l' ancien & le nouveau Monde, avec un Diſcours preliminaire ſur l' utilité des Voyages* in 12. *Paris* 1707. it. *Amſterd.* in 12. 1708. Auctor eſt abbas BELLEGARDE, magnam egregiis ſcriptis ſuis conſequutus celebritatem. Perquam curioſus eſt hic liber, & prima in Indiam itinera admodum iucundum eſt legere.

(86.) Hiſtoire du Miniſtère du Comte, Duc d' Olivarès, *avec des Reflexions Politiques* in 12. *à Cologne* 1673. *Le Comte* DE LA ROCCA hanc hiſtoriam ex Hiſpanorum lingua in Gallicam transtulit.

(87.) Hiſtoire des Revolutions d' Eſpagne, *Paris* 1724. in 8. V. *Tomes*. Auctor eſt Mr. l'Abbé VAIRAC.

(88.)

(88.) Hiſtoire des Amours de Lyſandre & de Caliſte *à Amſterd.* 1663. in 12. cum fig. aen. Auctor eſt *Henri* DAUDIGUIER. uid. *catal. bibl. Lehmannianae* Lipſ. 1740. p. 50.

(89.) Hiſtoire de la Conquête du Mexique, ou de la nouvelle Eſpagne, *depuis l' an 1518. jusqu' à l' an 1621. traduit de l' Eſpagnol, avec fig.* in 4. *Paris* 1691. it. in 12. *Haye* 1692. 2. uoll. Hiſpanice hanc hiſtoriam & addito quidem nomine ſcripſit *Antonius* DE SOLIS & magni aeſtimant multi hiſpanicam editionem, quae & Brüxellis recuſa eſt. Auctor autem uerſionis gallicae etiam non contemnendae eſt Mr. DE LA GUETTE, qui & ſcripſit

(90.) Hiſtoire des Triumvirats de Ceſar & d' Auguſte.

(91.) Hiſtoire du Roi Louis le Grand, par les Medailles, fol. *Paris* 1691. & *Amſt.* 1691. it. fol. *Paris* 1689. & 1693. Auctor eſt P. MENESTRIER: imo in recentioribus editionibus, ni fallor, in fronte eius nomen comparet; ſed cecidit fere operis huius pretium, ex quo *Hiſtoire du Roi par les Medailles, par l' academie roïale des Inſcriptions,* fol. *Paris de l' Imprimerie du Louvre* 1702. cura ſocietatis Francicae prodiit, de quo libro uid. *Bibliotb. Menckenianam* p. 268.

(92.) Hiſtoire des Flagellans, *ſiue de recto & peruerſo flagrorum uſu apud Chriſtianos.* (*a*) *Paris* 1700.

(*a*) Cap. I. probat, flagellationem, ſponte ſuſceptam, in V. T. ignotam fuiſſe, & quaedam

1700. in 8. & *Amſterd.* 1701. in 12. pl. 14. Prima

dicta V. & N. T. ad illam probandam ridicule pertrahi. Cap. 4. doctiſſime agit de uariis ſpeciebus flagellationis apud ethnicos, & originem huius ritus ad Aegyptios refert. Ante ſeculum 10. ignotam fuiſſe flagellationem, & ab *Iuone*, Priore ordinis Cluniacenſis introductam. Cap. 6. probatur, in nullis regulis, uel legibus antiquorum monaſteriorum & ordinum aliquid de ſpontanea flagellatione reperiri, ſed illam ſemper pro criminum pœna habitam eſſe. Cap. 7. & 8. uariae ridiculae hiſtoriae Flagellantium recenſentur. Cap. 9. de ſecta Flagellantium, quae anno Chriſti 1260. orta & 1349. renouata eſt, ex auctoribus, fide dignis, agitur. Haec ſecta illo tempore refutabatur a Ioh. Gerſone. *Boileau* tamen putat, alios multos errores immerito huic ſectae tribui. Edmundus *Auger*, Ieſuita, in libro *de poenitentia*, & Gretſerus in uariis ſcriptis flagellationem defenderunt. Parlamentum Pariſienſe tempore *Gerſonis*, & iterum 1601. urgente Generali aduocato *Seruino*, prohibuit flagellationem. Cap. ultimo docet, flagellationem abrogandam eſſe, & Flagellantes non conuenire, num tergum, uel poſteriora flagellanda ſint, utrumque auctor ſanitati corporis nocere putat, illud oculis propter neruos, a tergo ad oculos uergentes, hoc excitare Veneris ſtimulos, ideo etiam agit de uſu flagrorum in re uenerea. Deum etiam hunc ritum prohibuiſſe Deut. XIV. 1. & illum naturae eſſe contrarium. pag. 205. ſeq. refert, multos reges non

ma editio ſine auctoris nomine prodiit; Secunda editio addito illius nomine. Auctor autem eſt abbas, *Jaques* BOILEAU, erat Doctor Sorbonicus, frater de Monſ. Nic. *Boileau Deſpreaux*, & Canonicus *de ſainte Chapelle.* (*b*) Nouiſſima huius ſcripti editio *Amſtelod.* uel potius *Pariſiis* 1732. etiam additum habet auctoris nomen. uid. *catal. biblioth. Haſeanae* p. 418. Hoc ſcriptum primum latine exaratum, deinde in gallicum ſermonem conuerſum. Auctoris ſcopus eſt, probare, aequum quidem eſſe, carnem ſuam affligere, ſed flagellationem, a monachis magni aeſtimatam, iniquam eſſe & uoluntati diuinae contrariam. uid. die unſchuld. Nachr. 1702. p. 652. (*c*)

---

prius regnum uoluiſſe ſuſcipere, quam a Confesſionariis ſuis flagellis fuerint caeſi, & ſuperſtitionem Papiſtarum circa flagellationem per diuerſa ſecula exponit. pag. 236. purgatorio parum fidei tribuere uidetur.

(*b*) Auctores des Memoires de Trevoux 1703. menſ. Iunio hunc librum Boilauii ſub cenſuram uocarunt, quod & P. DU CERCEAU, Ieſuita, peculiari ſcripto fecit. uid. notas ad Tomum 2. operum Boileau & Ioh. Baptiſta Thiers in *Critique de l' hiſtoire des Flagellans à Paris* 1703. in 12. pl. 19. quae recenſ. in den unſch. Nachr. 1703. p. 505. & in *Actis Erudit. Lipſ lat.* 1703. pag. 511. it. *dans les Nouvelles de la republ. des Lettres* menſ. Majo 1700. art. 6. p. 223.

(*c*) Flagellantes autem ſemper cum fletu & miſerandis geſtibus per dies 33. ſe flagellare ſole-

(93.) Hiſtoire du Fanatiſme. *Tom.* I. *Paris* 1706.

bant in memoriam 33. annorum, quos Chriſtus in hac terra transegerat, & hunc actum flagellandi meritorium eſſe cenſebant, putantes, neminem niſi hoc modo ſaluari poſſe. De Secta Flagellantium conferri merentur, quae ſcriptores hiſtoriae eccleſiaſticae ſeculi 13. tradunt. In illorum originem recentiſſime diligenter inquiſiuit M. Ioh. Frider. *Mickelius*, Rector Paedagogii Darmſtadini, in *Maſtigoſi religioſa*, Darmſtadii 1734. in 4. pl. 2½ in quo programmate oſtendit, flagellationem olim apud Phoenicios, Aegyptios, Graecos, Romanos, Indos & Americanos in uſu fuiſſe. It. apud quosdam Turcicos monachos; Phariſaeos ſe flagellaſſe, auctor probari non poſſe putat; tamen Iudaei adhuc hodie *feſto expiationis* ſe flagellant, docente Franc. *Alvareſio*. Abyſſini die paraſceues (Charfreytage) flagellis ſe caedunt, & etiam poſt confeſſionem editam flagellis caeduntur. Petrus *Damianus* (conf. uitam Damiani per Iacob. *Laderchium*, Tomis 3. Romae 1702. in 4. 9. Alph. pl. 22. editam, & in *Actis Eruditor. Lipſ. lat.* 1703. p. 482. recenſ.) anno Chriſti 1072. flagellationem introduxiſſe dicitur; alii anno 1046. uel 1056. flagellandi morem ortum eſſe putant, & Dominicum *Loricatum*, uel *Cataphractatum* illi originem dediſſe cenſent. Alii diuerſas ſententias ita concilіant, ut dicant, *Damianum* doctrina, *Dominicum* exemplis propagaſſe flagellationem, quos *Rudolphus*, Epiſcopus Eugubienſis, & *Albertus*, abbas Pontoienſis, iuuerint in hac conſuetudine;

1706. in 4. Auctor eſt P. CATROU, *Ieſuita*,

ſed multi ſancti uiri etiam huic ritui ſe oppoſuerunt, & ordo Carthuſianorum diu non admiſit hanc flagellationem ſpontaneam, qui modus poenitentiae tantopere ſe probauit, ut etiam principes illum elegerint. Hunc morem S. *Franciſcus* & S. *Dominicus* ſec. 13. confirmarunt exemplis ſuis. Anno 1260. Eremita *Reinerus* totas urbes & prouincias ad flagellationem commouit, a quibusdam autem repulſus eſt, usque dum anno Chriſti 1296. & 1349. hi Flagellantes Argentoratum peruenerunt, & deinde totam fere Germaniam impleuerunt. Ritus eorum & canticum, ab iis in actu flagellandi decantatum, adducit Mickelius l. c. ex Koenigshouii *Chronico Alſatiae*. Clemens VIII. damnauit quidem ſectam Flagellantium, conceſſit tamen priuatum flagellorum uſum, qui a catholicis doctoribus uehementer commendatur, & adhuc hodie in uſu eſt. Nam 1732. in Apulia terrae motu orto maiores & minores ad Deum conciliandum flagellis ſe caeciderunt. In Hiſpania quidam in amaſiarum gratiam in Proceſſionibus uehementiſſime flagellis ſe caedere ſolent tempore quadrageſimali, ſed haec flagellatio non ſemper tam horrenda eſt, quam quibusdam uidetur. add. Hübneri Zeitungs-Lexic. p. 562. *de deteſtandis Flagellantium factis*, & Trithemius in Chronico, ex illo autem Hebenſtreit *in ſyſt. theol.* T. 3. p. 1743. Schoettgenii exiguum ſcriptum *de ſecta flagellantium*, *Lipſ.* 1711. in 8. uaria notabilia continet. add. etiam Fabricii *Bibliographiam antiquar.*

qui in hac parte I. tantum de Anabaptiſtis agit. uid. die unſch. Nachr. 1706. p. 544. Scriptum ſimilis argumenti, ſed ab alio auctore adducitur in Bibliotheca mea anonym. n. 578.

(94.) Hiſtoire de Bileam (*a*) 1707. in 12. pl. I. Auctor eſt *Hermannus* VON DER HARDT, cuius ſtilus hic melior eſt, quam in aliis antea gallice editis ab eo ſcriptis. uid. (magnif. Loeſcheri) theol. annales 1707. p. 366.

(95.) Hiſtoire du Vicomte de Turenne, *Maréchal general des Armées du Roi* in 8. 3. uoll. 1. Alph. pl. 17. Auctor eſt RAMSAY Tomi 2. poſteriores continent *les Memoires* Iacobi, regis Angliae. De laude & quibusdam naeuis huius hiſtoriae uid. die Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 482.

(96.) Hiſtoire litteraire de la France, *où l' on traite de l' origine & du progrès, de la decadence*

---

p. 404. qui multos ſcriptores *de Flagellantibus* adducit.

(*a*) Auctor Hiſtoriam Bileami & loquentis aſinae non pro uera hiſtoria, ſed pro uiſione in ſomnio habet. Duo eius leuiſſima pro ſententia ſua argumenta explodunt die unſch. Nachr. 1707. p. 921. ſeq. Celeb. autem Reimannus *in hiſtoria biblioth. ſuae theol.* p. 754. auctorem non parum lucis Hiſtoriae Bileamiticae affudiſſe putat, ſed hoc ipſo laudem promeritam decoxiſſe, quod & tacente & contradicente Moſe illud colloquium ei non reuera, ſed tantum per ſomnium obtigiſſe contendat, confirmat tamen etiam auctorem eſſe HARDTIUM.

dence & du rétabliſſement des ſciences parmi les Gaulois, & parmi les François; du goût & du genie des uns & des autres pour les lettres en chaque ſiecle; de leurs anciennes Ecoles; de l' établiſſement des Univerſités en France; des principaux Colleges; des Academies des Sciences & des belles-lettres; des meilleures Bibliotheques anciennes & modernes; des plus celebres Imprimeries & de tout ce qui a un rapport particulier à la Litterature; avec les Eloges hiſtoriques des Gaulois & des François, qui s'y ſont fait quelque reputation; le catalogue & la chronologie de leurs Ecrits, des Remarques hiſtoriques & critiques ſur les principaux ouvrages; le dénombrement des differentes Editions: le tout juſtifié par les citations des Auteurs Originaux. Par les Religieux Benedictins de la congregation de S. Maur. Tom. I. continet hiſtoriam litterariam Galliae ante natum Chriſtum & per 4 priora ſecula. Paris 1733. in 4. Scopus egregii huius operis uerboſe indicatur *dans le Journal des Savans* 1733. menſ. Dec. n. 2. & exinde in den Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 713. ſq. Auctor praecipuus eſt *Don. Anton.* RIVET, cum variis aliis adiutoribus, cuius diligentia, iudicium & Critica laudatur. Tomus 2. prodiit *à Paris* 1735. in 4. med. 4. Alph. pl. 6. & recenſetur in part. 211. der teutſchen Actor. eruditor. n. 1. Vnus ex his duobus Religioſis Benedictinis fuit *Dom* CEILLIER Tomus 3 prodiit Parſ. 1736. quid adhuc ab auctore deſiderandum ſit. uid. in den Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 60. In hoc Tomo 3. continetur hiſtoria litteraria usque ad ſec. 7.

(97.) Hiſtoire critique des Journaux, *par*

M. C. *** 1734. in 12. mai. Tom. 1. pl. 15. Tom. 2. pl. 10. *Amſterdam* ap. I. F. *Bernard*. Auctor eſt CAMVSAT (qui mortuus eſt d. 28. Octobr. 1732.) hunc laborem iam 1722. incepit, & antea iam à *Beſançon* 1716. *Hiſtoire des Journaux* in 4. edidit. Scopum egregii huius libri indicant die Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 514. Tom. I. agit de Hiſtoria Pariſienſis *Journal des Savans*, quod omnium primum & antiquiſſimum diarium eſſe iudicat; incepit autem ſub auctore primo illius, domino *de Sallo*, & abbate *Gallois*, qui illud ſub abbate *de la Roque* & praeſide *Couſin* &c. & tandem ſub directione ſocietatis peculiaris, eum in finem 1702. erectae, continuauit, agit etiam de monachi Auguſtini ordinis, *Hommey* dicti, *Faſtis annuis*; *Journeaux de Médecine* domini *de la Roque*; *Nouvelles découvertes dans la Médecine* domini *de Blegny*; *de Lanbertſii Journal de Philoſophie*; *D. Denyſe Diſſertationibus philoſophicis*; Parent *Recherches de Mathematique & de Phyſique*, de Sallengre *Memoires de Litterature*; *de Memoires Litteraires* par S. D. L. R. G. qui domino Themiſſeul *de Sainte Hyacinthe* tribuuntur; *de l'hiſtoire critique de la Republique des Lettres tant ancienne que moderne* domini *Maſſon*; *de Mémoires des Academies royales des Sciences & des Belles Lettres*, ubi tota praefatio inſerta eſt, quae erat devant *les Médailles* huius academiae, in Ludouici M. regnum cuſas, ſed mandato huius regis ſupprimebatur, & tandem de *Mercure galant*, quem *Danneau* DE VIZE' 1672. incepit; *Riviere*, *Du Fresnoy & le Fevre* continuauit, abbas *Bouchet* nouo titulo: *Nouveau*

Mercure

Mercure inſigniuit, & dominus de *la Roque* ad hodiernum uſque diem proſecutus eſt. Stilus eſt uegetus, iudicia auctoris plerumque ſolida & annotationes magni momenti, Dolendum, quod auctor, morte abreptus, praefationem addere non potuerit, in qua *de uſu & damnis diariorum eruditorum & de regulis, quas ſcriptor diariorum ſequi deberet*, agere conſtituerat. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 514. ſq. Tetigi quidem iam hunc librum in Bibliotheca mea anon. n. 576. Sed quia deinde uaria adhuc occurrebant, ad explicationem uberiorem non inutilia, repetere placuit eundem librum.

(98.) Hiſtoire du Prince Tite A. R. in 12. *Paris* ap. uiduam *Piſſot* 1736. Auctor eſt *de* S. HIACYNTHE, qui etiam ſub nomine *Matanaſii* ficto edidit *Chef d'Oeuvre d'un inconnu.* uid. die Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 133.

(99.) Hiſtoire de l'ancien & du Nouveau Teſtament, *avec des figures.* fol. *Amſterd.* 1700. 2. uoll. Accuratae huius hiſtoriae auctor religioni Proteſtantium eſt addictus. uid. *Bibliothec. Menckenii* p. 34.

(100.) Hiſtoire du Diable. (*a*) *Amſt.* 1729. in 12. 1. Alph. pl. 3. Hoc ſcriptum anglice primum

(*a*) Auctor zelum ſuum ubique teſtatur contra papatum & omnia mala, & contra illos, qui religionem ludibrio habent, & Satyricum praeſertim agere ſtudet. In part 1. docet, quomodo diabolus a condito mundo uſque ad Chriſti natiuitatem humanum genus deceperit & de lapſu ho-

mum a D. SCHWINDENIO, *Paſtore Captonenſi in prouincia Kent* exaratum, & breui temporis ſpatio bis in Anglia impreſſum, deinde in gallicam linguam conuerſum eſt ab anonymo, qui eſt Mr. BION, *Paſtor in Anglia.* uid. die Samml. von theol. Sach. 1731. p. 402. add. *Bibliotheque françoiſe* Tom. XIII. Part. 1. n. 10. *Acta eruditor. german. part.* 151. n. 4. *Lettres ſerieuſes & badines* Tom. 2. Part. 2. n. 7. & *Bibliotheque raiſonnée* Tom. 3. Part. 1. n. 12. (*b*)

(101.)

---

minis uerboſe agit, diſputans quoque contra *Miltoni* poema de *paradiſo.* In part. 2. de impoſturis diaboli in N. T. agitur, praeſertim per papatum, quorſum etiam laniena Thorunenſis refertur. Spectrorum & faſcinationum exiſtentiam defendit auctor. Diaboli ſtupiditatem paſſim perſtringit & negat, eum futura praeſcire.

(*b*) In germanicam linguam hunc tractatum transtulit Ioh. *Gebhard*, Conrector Berenburgenſis, ſub tit. Gründliche hiſtoriſche Nachricht vom Teufel, darinnen die Siege, ſo der Teufel über das menſchliche Geſchlecht von Eva an biß auf unſere Zeiten erhalten hat, klar und deutlich erwieſen, Leipz. 1730. in 8. pl. 13. & hic tract. eſt pars 2. inepti ſcripti, cui tit. natürliche Unterſuchung der Hölle und des Orts, wo ſie ſeyn ſoll. Conjunctim hae partes prodierunt Lipſ. 1731. in 8. ſub tit. Herrn Schwindens, berühmten D. Theologiae in Engelland Betrachtung von der Hölle und Teuffel. Deinde inutile hoc ſcriptum ſatyricum (uti uocant auctores der Samml. von

(101.) Hiſtoire (*a*) du Quackeriſme. *Cologne* 1692. in 12. pl. 9. Auctor eſt ſine dubio *Philippus* NAVDAEVS. uid. die Samml. von theol. Sach. 1735. p. 292. Simile fere ſcriptum uid. ap. Placc. n. 2239. *aa* anon.

(102.) Hiſtoire d' un voyage litteraire, (*b*) *fait en 1733. en France, en Angleterre & en Hollande:*

---

theol. Sach. 1731. p. 402.) edidit etiam Ioh. Henr. *Lieber*, membrum Soc. teuton. Lipſ. Lipſiae 1728. in 8. pl. 18. cum fig. aen.

(*a*) Eſt potius refutatio, quam hiſtoria Quackerorum, nam auctor improbanda Quackerorum dogmata & facta profert & impugnat, monet etiam, ſe uelle refutare Baylii *Commentaire philoſophique.*

(*b*) Recenſetur hoc ſcriptum in den früh aufgeleſ. Früchten 1735. p. 21. - 24. & uaria memoratu digna de libris rarioribus, & uiris doctis ex illa hiſtoria excerpuntur. Auctores dieſer Früchte p. 24. coniiciunt, auctorem eſſe familiarem de Mr. *la Croze*, quia omnem occaſionem, de illo honorificam mentionem faciendi, quaerit; ideo forſitan Theophilus Sincerus *in Bibliotheca hiſtorico-critica librorum & opuſculorum*, ipſum *la Croze* auctorem huius ſcripti eſſe cenſuit, ſed corrigunt illum auctores der Leipz. gel. Zeit. 1737. n. 18. p. 157. coll. anno 1735. pag. 330. ſeq. Optimam huius libri recenſionem & egregia ex illo excerpta quoque inuenies in celeb. noſtri Stollii Nachricht von den Büchern ſeiner Bibliothec Part. 6. p. 561. 566.

de : avec une Lettre fort curieuſe, concernant les pretendus Miracles de l' Abbé Paris, & les convulſions viſibles du Chevalier Folard, à la Haye chez Adrien Moëtjens 1735. in 12. reg. pl. 9. Auctor appoſuit tantum litteras C. E. J. eſt autem Mr. JOURDAIN.

(103.) Hiſtoire du Triumvirat d' Auguſte, 2. *Tomes à Paris* 1694. Auctor eſt Domin. VERTOT.

(104.) Hiſtoire des Oracles, *Amſterd.* 1687. in 12. Auctor eſt celeb. *Bern.* DE FONTENELLE uid. celeb. Reimanni *catal. bibl. theol.* p. 971. qui potius Oraculorum fabulam, quam Hiſtoriam eſſe cenſet; id enim agere auctorem, ut oſtendat, oracula Ethnicorum non diaboli fuiſſe ludibria, ſed mera ſacerdotum figmenta, Antonii *van Dale* ueſtigia ſecutus. Cuius duabus diſſertationibus de Oraculis Ethnicorum ita uſus eſt *Fontanellius*, ut easdem plane fecerit ſuas, quaedam in iis reſecando, quaedam etiam addendo, mutando, inuertendo pro ſuo arbitrio & omnia ex idiomate latino in gallicum transferendo, ut a feminis etiam legi poſſent. Et praeferenda omnino eſt *Fontanellii* uerſio, iudice Reimanno l. c. operi authentico *van Dalii*, ſi ſuauitatem ſpectes, ſed nequaquam in reliquis. Eisdem enim laborat uanitatibus, falſitatibus, uernilitatibus, fallaciis, paralogiſmis, inſidiis, aliisque anomaliis, quales in *van Dalio* notauit Reimannus l. c. p. 993. & 994. Nec in his diſcipulus eſt ſupra magiſtrum.

(105.) Hiſtoire naturelle & morale des Iles Antilles de l' Amerique *avec un Vocabulaire Caraibe*

raibe à Roterdam 1658. in 4. cum fig. aen. Auctor eſt *Ceſar* DE ROCHEFORT. uid. *catalog. bibl. Lehmannianae.* Lipſ. 1740. p. 134.

(106.) Hiſtoire de Paris, quae 4. uoluminibus in fol. Pariſiis prodiit circa annum 1722. edita quidem eſt ſub nomine *Mich.* FELIBIEN, ſed hic non ſolus perfecit hoc opus, (mortuus enim eſt 1719. d. 25. Sept.) ſed ad finem perduxit D. *Guido Alexius* LOBINEAU, *Monachus Bened. Ord. de congregat. S. Mauri.* uid. G. W. S. i. e. Georgii Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis, annorum ſcil.* 1721. & 1722. pag. 27.

(107.) Hiſtoire de l' Academie royale des Sciences. *Année* 1699. *Avec les Memoires de Mathematique & de Phyſique, pour la même année, tirez des Regiſtres de cette academie à Amſterd.* 1706. in 12. Continuata (*a*) eſt deinde per ſingulos annos haec hiſtoria, & totidem conſtituit uolumina,

(*a*) Ante *Fontenellium* ediderat *Ioh. Baptiſta* DU HAMEL, ſocius & Secretarius huius academiae hiſtoriam, ſermone latino conſcriptam, in qua libris IV. praeter academiae illius originem & progreſſus ab anno 1666. ad 1697. uariasque diſſertationes & obſeruationes, quam plurima Inuenta Phyſica & Mathematica in ordinem digerebantur, ſatisque accurate exponebantur. Prodiit Hiſtoria du Hamelii Pariſ. 1698. & Lipſ. 1700. in 4. & in tertia editione Pariſiis 1701. excuſa, libro 5. & 6. annorum 1697, 1698 & 1700. geſta complectentibus, auctior comparuit. Conti-

mina, quot praeterfluxerunt anni, nimirum 40. Auctor eſt Mr. FONTENELLE, Secretarius huius academiae perpetuus. Nam hoc munus eſt perpetuum eodem modo, ut in academia *des Inſcriptions & des belles Lettres*, uid. G. W. S. i. e. Ge. Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum ſui temporis*, i. e. annorum 1721. & 1722. p. 96. & 98. De hiſtoria autem *de l' Academie des Inſcriptions & des belles Lettres* itidem anonyma. uid. *biblioth. meam anonym.* num. 516.

(108.) Hiſtoire du ciel, (*a*) *conſideré ſelon les Idées des Poëtes, des Philoſophes & de Moyſe* in 12. *à Paris* 1739. ap. uiduam *Etienne*. uoll. 2. Auctor eſt Dominus PLUCHE. uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1739. p. 758. ubi hoc opus egregium uocatur.

(109.) Huetiana, *ou penſées diverſes de Mr. Huet, Eveque d' Avranches, Nouvelle édition augmentée de la Deſcription en Vers Latins du Voyage de l' Auteur en Suede, à Amſterd. chez Herman Uytwerf* 1723. in 12. mai. Editor Huetianorum eſt abbas d' OLIVET, cui auctor MStum ſuum tradiderat, & qui etiam uitam Huetii praemiſſam elaborauit. Valde hanc collectionem laudat Reiman-

---

nuatio Fontenellii gallica huius hiſtoriae Pariſiis ut du Hamel Hiſtoria, in 4. deinde in 8. prodiit.

(*a*) Adductis uariis celebriorum Poetarum & Philoſophorum diuerſi temporis de ſtructura & conſtitutione mundi ſententiis, auctor ea, quae ipſa experientia nos docet, comparat cum illis, quae Script. S. de eodem argumento tradit.

mannus in catal. litterario p. 601. & quaedam excerpta potiora ex illis ſuppeditat, ſed uerboſior, utilior, ideoque etiam iucundior eſt in Huetianis recenſendis magnif. noſter Stollius in der Nachr. von den Büchern ſeiner Bibliothec part. 7. pag. 678. - 686. qui uarias Huetianorum recenſiones & potiora ex illis momenta adducit. & multa egregia de uita & ſcriptis *Huetii* exinde excerpſit.

(110.) Hypotypoſes Pyrrhoniennes, *ou le Tableau de la maniere de philoſopher des Pyrrhoniens.* Auctor eſt *Ioh.* CLERICVS, cuius methodum in proponendis Pyrrhoniorum argumentis ſequitur Crouſaz *dans l' Examen du Pyrrhoniſme ancien & moderne.* uid. die Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 141. add. in bibl. mea anon. n. 459. celeb. Reiman. *in catal. bibl theol.* p. 1040. indicat etiam *Hypotypoſes, ou Inſtitutions Pyrrhoniennes de Sextus Empiricus* 1725. in 8. ſine loco editas; neſcio autem, num eundem innuat librum Reimannus, cum meo, hic adducto, & de hac uerſione illis iudicium relinquit, qui par ſit in utriusque linguae facultate. Notas, textui adſperſas, mediocris ingenii foetum eſſe cenſet Reimannus, & praefationem ita comparatam eſſe, ut fluctuaſſe adhuc & ancipiti cura iactatus uideatur auctor, an Dogmaticis, an Pyrrhoniis nomen dare uelit, hanc in partem naturali amore ductus, in illam formidine poenae.

I.

(111.) Janſenius condamné par l'Egliſe, *(a) par*

Mmmm

(a) Scriptum hoc conſtat partibus 3. Pars I.

par lui même & par S. Auguſtin. Bruſſel 1705. in 12. Auctor eſt abbas DU MAS.

(112.) Janſenius pour & contre, (*a*) 1703. in 12. Auctor eſſe dicitur Mr. JUBÉ, *Curatus, uel Parochus* zu *Asnieres*, prope *Pariſios*. uid. die unſch. Nachr. 1703. p. 657.

(113.) Le Jardinier royal *à Paris* 1677. & ibid. 1679. in 12. Auctor eſt *l' Abbé* GOBELIN. uid. *catal. bibliotb. Lehmannianae*, Lipſ. 1740. p. 57.

(114.) Jeſus agonizans. uid. ſub anonymis latinis n. 1557., nam licet auctores der Samml. von alten und neuen theol. Sachen. l. ibi cit. de hoc libro

---

agit de hiſtoria V. Propoſitionum. Pars 2. probat has 5. propoſitiones ex Auguſtino Ianſenii diuerſis in locis. In Parte 3. oſtenditur, ipſum Auguſtinum contra illas ſcripſiſſe, & explicat loca, quae Ianſeniſtis fauere uidentur. Auctor probare contendit, Ianſenium non ſolum ab eccleſia romana, ſed etiam ab Auguſtino, a ſe ipſo & Ianſeniſtis per multas eorum uariationes condemnatum eſſe.

(*a*) Liber paulo poſt fiſco adiudicatus eſt. Auctor praecipua argumenta Ianſenii in epitomen redegit, & quidem ſpeciem prae ſe fert, quod neque ad Ianſeniſtarum, neque ad Anti-Ianſeniſtarum partes inclinet, oſtenditque, utroſque excedere; recenſere etiam uult ſincere Ianſenii Auguſtinum, attamen magis ad Ianſeniſtarum partes accedit. uid. (Mr. Bernard.) *Nouvelles de la republique litteraire* 1703. menſ. Iul. p. 109.

bro ita loquantur ac ſi eſſet latinus, tamen potius gallice ſcriptus uidetur.

(115.) L'Imagination detrompée, *ou la Fantaiſie debrouillée au ſujet de l'amoureux imaginaire, à la Haye* 1675. in 12. Auctor eſt Al. C. DE MESTRE. uid. *catal. bibliotb. Lebmann.* Lipſiae 1740. p. 735.

(116.) Inſtruction facile pour connoiſtre toutes ſortes d'Orangers *& Citronniers, avec un Traité de la Taille des Arbres à Paris* 1674. in 12. Auctor eſt Sr. MORIN. uid. *catal. cit.* p. 55.

(117.) Inſtructions ſur la grace avec l'Expoſition de la Foi 1700. Auctor huius libri Janſeniſtici eſſe dicitur P. *Gabr.* GERBERON, & liber hic ab Archiepiſcopo Pariſienſi eſt condemnatus. uid. die unſch. Nachr. 1702. p. 188.

(118.) Inſtructions generales *en forme de Catechiſme, pour le Dioceſe de Montpellier.* Imprimendam curauit uerboſam hanc introductionem in religionem romano-catholicam *Charles Joachim* COLBERT, *Epiſcopus Montiſpeſſulanus*, & ſubiecit Catechiſmum pro pueris. uid. die theol. annales (magnif. Loeſcheri) 1702. n. 125. p. 85.

(119.) Introduction à la Philoſophie, *ou de la connoiſſance de Dieu & de ſoi même.* 1722. in 8. ap. *Eſpilly.* 2. libri. Auctor eſt Mr. le Duc de CAMBRAI, *Precepteur des Enfans de Monſeign. le Duc de Bourgogne.* uid. *Journ. Verd.* 1722. p. 160. ubi laudatur. add. G. W. S. (i. e. Ge. Wallini, Sueci,) *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis*, i. e. annor. 1721. & 1722. p. 63.

(120.) Journal hiſtorique ſur les matieres du temps. Vulgo dicitur *Journal de Verdun*, ab effigie tantum urbis, quae titulo ſubiicitur, differentiae cauſſa ab aliis diariis. Auctor eſt D. *Claudius* JOURDAN, qui habitauit Barroduci (*Barleduc*) in Lotharingia. Impreſſus uero eſt liber Pariſiis in 8. & ſingulorum menſium, quibus partes prodeunt, nomina apponuntur. Appellatur quoque alio nomine hoc idem Diarium *Suite de la Clef*; eſt enim ſupplementum, uel continuatio Diarii iſtius, quod incepit 1704. menſe Iulio ſub tit.: *Clef du Cabinet des Princes*, (de quo ſcripto uid. *bibliothecam meam anonym.* n. 150.) Verum cum hic titulus uideretur paullo arrogantior, eoque nomine non nemini forte diſpliceret, titulus: *Journal hiſtorique* ſubſtitutus fuit Anno 1717. in Ianuario. uid. G. W. S. i. e. Ge. Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis*, i. e. *annorum* 1721. & 1722. p. 133. qui hoc diarium cum *Journal des Savans*, *Mercure*, & *Memoires de Trevoux* omnium celeberrimum eſſe putat, & tribus prioribus adhuc praefert: 1. ob *rerum uarietatem*, nam artic. 1. ſemper continentur *litteraria*, *libri recentiores*, *noua artificum inuenta*, *uaria eruditorum fata*, additis ſaepe numero ex hiſtoria & antiquitate obſeruationibus pulcerrimis, quae praeſentia illuſtrant tempora & hodiernos mores. Artic. 2. Arcana potiſſimum politica, conſilia principum, & quae ad rerumpublicarum & ſtatuum uiciſſitudines, lites & foedera pertinent. 6. Articuli ſequentes omnia indicant, quae nouiſſime contigerunt in Italia, in Hiſpania & Lu-

& Luſitania, in Germania & terris Borealibus, Anglia, Batauia, tandemque in Gallia. Articulus 9. & ultimus recenſet natiuitates, nuptias, funera, quae nuper acciderunt principum & perſonarum illuſtrium. Abundat per omnia rebus nouis, raris, curioſis, quaeque lectorem & inſtruere & oblectare ſimul poſſunt. 2.) *recenſiones* etiam *fideles & exactae* in hoc diario ſuppeditantur. 3.) *ſobrium* apparet *iudicium.* 4.) *puritas ſtili.* 5.) *noua* iuſto tempore, non ut in *Diario Verodunenſi* & *Memoriis Treuoltienſibus* longo poſt interuallo, exhibentur. (6.) *Minori pretio & faciliori negotio haberi poteſt*, quam ceterae Ephemerides.

(121.) Jugement & Cenſure du livre *de la doctrine curieuſe de François Garaſſe* 1623. Auctor eſt *Theodorus* BEZA. uid. Baylii *Dictionaire*, uoce *Beza.* not. D. D.

L.

(122.) La Legende de Dom Claude de Guiſe, (*a*) *Abbé de Cluny*, *ſes Faits & Geſtes*, *depuis ſa naiſſance jusqu' à la mort du Cardinal de Lorraine* (en 1574.) *& des moyens tenus pour faire mourir le Roi Charles IX. enſemble pluſieurs Princes & autres durant le dit temps* in 8. 1574. 1581. Auctor huius uirulentiſſimae ſatyrae eſt DAGONEAU, *Sieur de Vaux*, *Juge de Cluny.* uid. Thuanus

(*a*) Prodiit etiam hic liber ſub tit.: *Legende* (*de l' Abbé*) *de ſaint Nicaiſe*, *Claude de Guiſe*, *depuis Abbé de Cluny*, *qui paſſoit pour bâtard du Cardinal de Lorraine.*

anus in Hiſtoria ſui temporis ſub anno 1574. alii hoc ſcriptum tribuunt cuidam, nomine REGNAUD, cuius mentio fit in editione ſecunda huius libri pag. 177. Erat hic REGNAUD, *Juge-Mage Cluniacenſis*, & religioni Proteſtantium reformatae addictus. Cardinalis DE GUISE, inſtinctu Dom Claude *de Guiſe* ab officio remouere uolebat hunc iudicem, ſed hic acerrime ſe defendit & adiutus eſt per edictum quoddam, niſi fallor, Parlamenti, quo impetrato ipſe diploma, quo in munere ſuo confirmatus erat, humum proiecit, & ſe contulit (*à Macon*) ubi in foro cauſſas egit. Haec acta cum *Regnaud* retulit Mr. Papillon *de Dijon* le Longio. uid. hunc l. c. num. 7867.

(123.) Lettre d' une Dame françoiſe au Pape touchant la Bulle (*a*) &c. 1715. in 4. pl. 2. *Urſule de la* GRANGE (*b*) hanc epiſtolam confecit. uid. die unſch. Nachr. 1715. p. 1040.

(124.)

(*a*) Haec epiſtola, ad cauſſam Quesnellianam pertinens, in Germania gallice & germanice impreſſa eſt.

(*b*) Quae Papae proponit, quod cum aliis Chriſtianis feminis in Gallia ualde doleret, in Bulla contra N. T. Quesnellianum damnatam eſſe propoſitionem 83, feminas notitia religionis non eſſe impertiendas, cum tamen Chriſtus mulierem Samaritanam, & ſororem Lazari ipſe edocuerit, & Iohannes ad electam feminam ſcripſerit. Item dolere, quod propoſitio 86. & ſimul cantiones plebis in templo condemnatae ſint. Preca-

(124.) Lettre à Mr. Abelli, *touchant ſon livre de l'Excellence de la ſainte vierge* 1674. Auctor eſſe dicitur *Gabr.* GERBERON, qui Epiſcopi Rhodienſis (*Rhodes*) Abelli librum, in quo Mariae idololatriam prouehit, caſtigat, liber autem condemnatus eſt Romae. uid. die unſch. Nachr. 1712. p. 186. & *Acta erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 243.

(125.) Lettre d'un Theologien de Salamanque, ſur le retabliſſement du Texte de la Bible des Septante, 1709. in 12. pl 2. Auctor (*a*) eſt *Richard* SIMON, qui aſſumſit fictum nomen N. INDES.

(126.) Lettre (la veritable) de Mr. l'Abbé le Boſſu (*b*) *ſur le livre du Cardinal Sfondrati,* Mmmm 4 *intitu-*

---

tur igitur papam, ut a ſe permoueri ſe patiatur ad mutandam ſententiam ſuam, quemadmodum unus maiorum eius, conſilio Catharinae *de Siena* Auenione (von Avignon) Romam reuerſus ſit.

(*a*) Qui putat tam uerſionem 70. interpretum, quam textum hebraicum eſſe corruptum, & utrumque emendandum. Suadet, ut uiri quidam, hebraicae linguae periti, editiones 70. interpretum, Complutenſem, Venetam, Romanam & Londinenſem cum Ieſaia & Pſalmis, ut Euſebius, & cum Prophetis, ut Apollinaris illos ex Hexaplis delumſit, conferrent, quibuscum fragmenta ex patribus, Philone & Ioſepho conferenda eſſent. uid. die unſch. Nachr. 1710. p. 175. ſeq.

(*b*) Canonicus regularis. Quandam uitae eius deſcriptionem adducit Le Long *dans la Bibliotheque hiſtorique de la France* n. 5932.

intitulé: Nodus Praedeſtinationis, Pariſiis 1698. Hunc librum ſe compoſuiſſe non ſolum fatetur P. *Gabr.* GERBERON, ſed & addit, in dicto *Nodo* contineri quaedam dogmata plusquam Pelagiana. uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

(127.) Lettre aux Theatins, *ſiue epiſtola ad ordinem Theatinorum, à la Haye* 1704. in 8. pl. 3. Auctor eſt *Auguſtus* GABILLON, *Theol. D. ex ordine quondam Theatinorum,* qui ad Lutheranos tranſiit & in hac epiſtola Theatinos adhortatur, ut doctrinam papiſticam miſſam faciant, cuius errores & ſuperſtitionem ob oculos ponit. uid. Die unſch. Nachr. 1704. p. 190.

(128.) Lettre ſur le ſujet de l'ancienne & de la nouvelle Verſion des Pſeaumes en Vers. *(a) Amſterd.* 1701. in 12. Auctor eſt Monſ. *de la* DEVEZE'. uid. *Nouvelles de la republique des lettres* (*de Monſ. Bernard*) 1701 menſ. Iul.

(129.) Lettre à Mr. l'Abbé de Houtteville, quae inſerta eſt Part. 2. Tom. 2. *des Mémoires de Trevoux* 1721. Auctor eſt abbas DE GRECOURT. uid. not. ad n. 1202. bibl. meae anon. add. tamen in bibliotheca ipſa n. 691.

(130.) Lettre (*b*) ſur le Titre d'Alteſſe Royale

(*a*) Auctor conſilium ſuppeditat ratione uſus Pſalmorum apud Reformatos in Gallia, quorum quidam antiquos *Maroti* Pſalmos in cultu publico uſurpant, alii recentiores *Conrarti.* Annotationes etiam quasdam de hiſtoria biblica addit.

(*b*) Ferre non poterant Veneti curioſam hanc epiſtolam, unde e medio remouere exempla co-

yale, donné au Duc de Savoye. *Paris* 1703. in 12. Auctorem eſſe aiunt praeſidem de LECHERENNE.

(131.) Lettre de Mr. l'Abbé *** *au reverend Pere *** en lui envoyant une Traduction françoiſe des Cantiques Armeniens, compoſés dans le 5. ou 6. ſiécle, pour la Fête de la nativité de S. Jean Baptiſte, & du myſtére de la preſentation au temple, à Paris* in 4. pagg. 16. Auctor uerſionis eſt VILLEFROY, in lingua Armenica ualde uerſatus, qui uaria Armenica edidit, agit in notis ſuis adiectis de poeſi Armeniorum, quam ſeculo VII. ab Arabibus didicerunt. Recenſetur hoc ſcriptum *dans le Journal des Savans* 1736. menſ. Mart. n. 4. add. die Leipz. gel. Zeit. 1736. p. 528.

(132.) Lettres de feu (Louis Guez) de Balſac *à Monſ. Conrart à Amſterd.* 1664. in 12. Editor eſt *Anton.* GIRARD. uid. *catal. bibl. Lehmannianae*, Lipſ. 1740. p. 47.

(133.) Lettres Philoſophiques *par M. de V.... à Rouen, chez Jove Libraire.* 1734. Auctor eſt *de* VOLTAIRE. Haec editio in Batauia impreſſa uidetur & explet 12. pl. in 8. contenta epiſtolarum, quae potius peculiares tractatus ſunt, & ne quidem externam epiſtolarum formam habent, cognoſci poſſunt ex *novell. Litter. Lipſ.* 1733. n. 81. p. 714. Anglica harum epiſtolarum uerſio continet 26. epiſtolas. In epiſtola 25. editionis Rouanienſis adhuc deprehenduntur obſeruationes in

gitarunt, quorum rogatu etiam praeſes hic ſublatus eſt.

Penſées de Mr. Paſcal & in ep. 26. illuſtratio relationis *de incendio urbis Altonae*, quam auctor iam in uita Caroli XII. ſuppeditarat, & haec momenta in uerſione anglicana non reperiuntur. uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1734. p. 706.

(134.) Les Lettres de Pline, le jeune. Noua uerſio. Auctor eſt D. SACY (*a*) (*Louis*) *Academiae Gall ſocius.* Eſt noua editio 1721. 3. uoll. in 12. ap. *Chiffart.* uid. G. W. S. i. e. Ge. Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis*, i. e. *annorum* 1721. & 1722. p. 52.

(135.) Lettres critiques ſur la difficulté, *qui ſe trouve entre Moiſe & S. Etienne, dans le nombre des Deſcendans de Jacob. Utrecht.* 1705. in 8. Conſtat hoc ſcriptum ex 4. epiſtolis, quarum 2. Mr. de MAROLLES & 2. Mr. MASSON (*b*) confecerunt contra *Conciliation de Moiſe avec S. Etienne*, (*c*) *Amſterd.* 1704. in 8. pl. 6. anonymi cuius-

---

(*a*) Non confundendus eſt hic eruditus cum Mr. le *Maître* de SACY, qui uaria ex D. Chryſoſtomi operibus in linguam gallicam transtulit.

(*b*) Ambo auctores conciliationem anonymi poſterioris coactam putant, & Maſſon loca contraria ita conciliare ſtudet, quod dicat Actor. VII. 14. poſitum fuiſſe numerum CΞ ſiue 66. deſcriptorem uero literas transpoſuiſſe, ex C feciſſe Θ & ex Ξ literam E, ita ut exinde factum fuerit ΘE ſiue 75.

(*c*) In bibliotheca noſtra anon. num. 164. liber ſimilis tituli adductus eſt, ſed neſcio, an *Blancii* atque huius anonymi ſcriptum, ſit unum idemque.

iusdam, de quo poſteriori ſcripto uid. die unſch. Nachr. 1704. p. 358.

(136.) Lettres (trois) concernant l' Hiſtoire de Molinos & des Quietiſtes, in 12. *Cologne* 1688. Auctor eſt BVRNETVS. (*a*)

(137.) Lettres Paſtorales, *Rotterd.* 1688. 3. uoll. Auctor eſt *Petr.* IURIAEUS. (*b*) uid. celeb. Reimannus in *catal. biblioth. theol.* p. 524.

(138.) Le Livre de Judith *avec des reflexions morales ſur tous les verſets & des notes critiques ſur les endroits les plus difficiles.* Auctor eſt *le Pode* DE NEUVILLE, *Jeſuite.* Prodiit liber Pariſiis 1728. in 12. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1729. p. 57.

(139.) Deux Livres de Theologie myſtique *Cologne* in 12. 1714. Antiquus libellus, cui tit.: Spiegel der Vollkommenheit, hic gallice conuerſus eſt, & *Franciſci* MALAVAL *poëſies ſpirituelles* additae ſunt. uid. *Journal litter.* T. 5. part. I. p. 208.

(*a*) Langletus de Freſnoy in *Methode pour étud. l' Hiſt.* Part. 2. p. m. 54. pugnacem uocat uirum, & ob doctrinam aequo magis aeſtumatum. Id quod iudicium paſſionem animi prodere recte credit Ioh. Burc. *Menckenius* ibid. ad librum Langleti.

(*b*) Qui easdem Pontificiis omnibus & Boſſueto maxime, Nicolioque & Peliſſonio oppoſuit, & totum ſyſtema fidei pontificiae in iis peſſum dedit. Vir doctus, acutus, grauis, interritus; ſed bilioſus, & in Arianiſmi ſuſpicionem conjectus a Baelio in Dict. p. 356. not. H. ſunt uerba Reimanni l. c.

p. 208. & (magnif. Loeſcheri) theolog. annal. 1714. n. 297. p. 241.

(140.) Logique (la nouvelle) *du Sr. Bois-Verd* 1702. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON. uid. *Acta Erud. Lipſ. lat.* 1705. p. 245.

M.

(141.) (α) Melanges de Litterature, *tirés des lettres de Mr. Chapelain, Paris.* Auctor eſt *Dionyſius Franc.* CAMVSAT.

(141.) (β) *Les veritables Actes des* MARTYRS. *Paris.* 1708. in 8. Tomi 2. Eſt uerſio actorum primorum Martyrum, per celebrem Theodor. *Ruinartum* editorum. Translator autem eſt *Drouet* de MAUPERTUIS, qui etiam *Salvianum* gallice uertit. uid. die Unſch. Nachr. 1708. p. 502.

(142.) Memoires pour la Cour de Rome ſur l'état de la Religion chrêtienne en Chine, *Paris* 1709. in 4. pl. 14. Auctor eſt *Cardinal de* TOURNON, qui exponit, quo in ſtatu res Ieſuitarum in China & in Oriente deprehenderit. (*a*)

(143.) Memoires de Mr. D. *touchant la negociation*

(*a*) Inter alia refert auctor, Ieſuitas fimum uaccarum (Kuhmiſt) quo faciem ſuam ethnici ex ſuperſtitione illinere ſoliti erant, precibus & ſigno crucis conſecraſſe, & quod Chriſtianis, ibi degentibus, permitterent 30. pro 100. ſumere loco uſurae. Defenditur etiam ſub finem haec relatio contra omnia, quae Ieſuitae aduerſus illam obiecerant. uid. die Unſch. Nachr. 1709. p. 297.

ciation du Traité de paix de Munſter in 12. Rari huius operis auctorem eſſe aiunt Mr. de St. DIDIER, qui *Seruientii* ſcripta inueniſſe, luſtraſſe, uſurpaſſe fertur.

(144.) Memoires de l'Etat de France ſous Charles IX. *depuis* 1570. *jusqu'en* 1574. in 8. *Middelburg* 1578. 3. uoll. Faceti huius curateque legendi libri auctor a nonnullis habetur Sr. DE LA POPELINIERE, *Poictevin.*

(145.) Memoires du M. L. M. D. B. pour ſervir à l'hiſtoire de Charles IV. *Duc de Lorraine & de Bar* in 12. Litterae iſtae ſignificant *Marquis* DE BEAUVAU, cuius nomen quoque recentiori editioni (*Cologne* 1687. in 12.) adſcriptum eſt.

(146.) Memoires ſur les dernieres Revolutions de la Pologne, *où l'on juſtifie le retour du Roi Auguſte, par un Gentilhomme Polonois à Rotterdam* 1710, in 8. Quidam referunt PREVVENDOVVSKIVM, iuniorem, has memorias compoſuiſſe.

(147.) Memoires & avantures d'un homme de qualité *qui s'eſt retiré du Monde, ou Memoires du Marquis de *** à Amſterd. chez J. Wetſtein & G. Smith.* MDCCXXXV. *Tomes* VII. Latet & auctor & editor. Ceterum de auctore ipſo, facta haec experto, nonnulla commemorat editor in praefatione ad libri Part. I. (*Avis de l'Editeur*) Quum ergo multa afferat in medium lectu digna, & quae hominis, ubi nomen cognoſcatur, illuſtrare poſſunt ſummopere characterem, de induſtria editoris uerba hic ſubiicio:

Cet

Cet ouvrage me tomba l'autonne paſſé entre les mains, dans un voyage que je fis à l'Abbaye de... où l'Auteur s'eſt retiré. La curioſité m'y avoit conduit. J'étois bien aiſe de connoitre un homme ſi digne de compaſſion, par ſes malheurs, & ſi eſtimable par la fermeté d'ame, avec laquelle il les a ſupportés. Tous ceux qui ont quelque commerce avec les Peres... ne ſauroient ignorer le nom de cet illuſtre Avanturier : je ſerai néanmoins fidele à la promeſſe que je lui ai faite, de ne le pas placer à la tête de ſon hiſtoire. Je ne l'ai obtenue de lui qu'à cette condition, & l'honneur ne me permet pas d'y manquer. On verra dans les divers evénemens de ſa vie de nouveaux exemples de l'inconſtance ordinaire de la fortune ; & l'on admirera qu'un homme ait pu trouver aſſez de reſſources dans ſon courage, & dans ſa vertu, pour ſe ſoûtenir parmi tant d'agitations. Une felicité conſtante, ou des malheurs continuels ſont une épreuve trop équivoque de la grandeur d'ame : on s'accoûtume à ce qui dure toujours ; & ſouvent ce qui paroît une marque de vertu, n'eſt qu'un pur effet de l'habitude. Mais lorſqu'on a paſſé ſucceſſivement par tous les degrés du bonheur & de l'adverſité, lors qu'on a ſenti les extremités du bien & du mal, de la douleur & de la joie, on a fait ſes preuves, pour ainſi dire, & ce mélange diſtingue véritablement les caracteres héroiques, parce qu'il faut autant de force pour ſoutenir le plaiſir avec modération, que pour reſiſter invinciblement à la peine. Au reſte quoique Monſieur... ſoit encore plein de vie & de ſanté, on peut dire

ſans

ſans bleſſer ſa modeſtie, qu'il a eté dans ſa jeuneſſe un des hommes de France le mieux fait, & du meilleur air. Je lui ai entendu rendre cette juſtice par pluſieurs perſonnes, qui l'ont connu il y a plus de trente cinq ans : il eſt encore malgré ſon grand âge, d'une figure tres prévenante, & du caractere le plus aimable du monde. Si l'on trouve dans cette hiſtoire quelques avantures ſurprenantes, on doit ſe ſouvenir que c'eſt ce qui les rend dignes d'être communiquées au public. Des événemens communs intereſſent trop peu, pour mériter d'être écrits. Le ſtile eſt ſimple & naturel, tel qu'on le doit attendre d'une perſonne de Condition, qui s'attache plus à l'exactitude de la verité, qu'aux ornemens du langage.

Ac dixit nuper mihi amicus quidam, C. P. Heinecken, cui Longinum, germanica ueſte indutum, debemus, nunc in eo eſſe, ut uerſa a ſe in Teutonum linguam haec ignoti auctoris fata, prelo ſubiiciat propediem.

(148.) Memoires de Litterature, quae auctore Gallo DE LA ROCHE ſemel primum, deinde bis in Anglia prodierunt, ceſſarunt ob emtorum paucitatem 1714. menſe Septembri. uid. celeb. Reimann. *in catal. litterar.* p. 724. Genuinum *des Memoires de Litterature* auctorem eſſe *Albertum Henr.* DE SALLENGRE, teſtatur *Journal litteraire* Tom. XII. Part. I. art. XI. conf. num. 763. *bibliotb. meae anon.* not. (*b*)

(149.) Memoires & Pieces pour ſervir à l'Hiſtoi-

l'Hiſtoire du Differend (*a*), *qu'il y a entre le Pape & le Canton de Lucerne à l'occaſion du banniſſement des Terres de Lucerne du nommé Andermatt, Curé d'Udlingſweil, par un Curé de ce même Canton. Avec quatre Lettres de l'auteur à un Abbé Romain, Docteur en Droit Civil & Canon & les Réponſes de l'Abbé.* L*** 1727. (LAUSANNE) non *Leipſic*, ut quidam L illud interpretati ſunt perperam in 8. 2. Alph. pl. 3. (*b*) Translator, aut potius auctor horum ſcriptorum eſt *Loys* de BOCHET, *Prof. Iuris & Hiſtoriarum Lauſannenſis.* uid. die Samml. von theol. Sach. 1731. p. 588. (150.)

(*a*) Continetur in hac collectione uerſic *Lucernae Lucentis*, & etiam aliae ad hanc controuerſiam pertinentes epiſtolae in utramque partem cum annotationibus. Quaedam horum ſcriptorum ſtilo ironico, qui tandem ad Scepticiſmum ducit, ſunt concepta. Pars 1. huius ſcripti uerboſe recenſetur & excerpta ex illo ſuppeditantur *dans la Bibliotheque germanique* Tom. 16. p. 44 - 83 Pars 2. quae incipit cum 4. epiſtolis recenſetur ibidem multis uerbis & utilia exinde excerpta exhibentur l. c. Tom. 17. n. 4. p. 108 - 154.

(*b*) Pars 2. praeſertim 3. quaeſtiones pertractat 1) *Si le Droit de defendre, ou de permettre de danſer en public appartient aux Curez, ou au Magiſtrat.* 2) *Si le Magiſtrat eſt en droit de citer & d'obliger un Eccleſiaſtique à comparoître devant les Tribunaux Seculiers ?* 3) *Si le Magiſtrat eſt en droit de bannir de ſes Etats un Eccleſiaſtique, qui refuſe obſtinément d'obéïr à ſes*

(150.) Memoires (*a*) pour l' hiſtoire des ſciences & des beaux arts, *recueillis par l' ordre de Monſeign. le Prince de Dombes.* Coepit hoc diarium eruditum 1701. & impreſſum eſt Treuoltii in 12, ideo uulgo a loco impreſſionis uocatur *Memoires de Trevoux.* Auctores autem Pariſiis uixerunt, unde factum, ut nimis tardae prodierint partes iſtius diarii ob locorum diſtantiam. Director operis antea fuit D. TOURNEMINE (de quo uid. G. W. S. i. e. Ge. *Wallini*, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis* ſcil. annor. 1721. & 1722. p. 44.) ſed translatus a Collegio Ludouici M. ad domum Profeſſam, ſuas partes reliquit Doctori THOUBEAV, *Bibliothecario eiusdem Collegii.* Sub huius directione anno 1721. & ſeq. ipſas Ephemerides compoſuerunt D. HONGNANT, 2.) COURBEVILLE, (de quo uid. Wallin. l. c. p. 11.) 3.) ROVILLE', 4.) BRUMOY, 5.) CASTEL, omnes ex Soc. Ieſu Collegii Ludouici M. Extraordinarii (*b*) ſocii

Nnnn

Ordres. add. die auserleſ. Theol. Biblioth. (Coleri) part. 36. n. 2. und die Leipz. gel. Zeit. 1728. p. 323. Prae omnibus autem legi meretur *la Bibliotheque germanique* l. c.

(*a*) Notandum eſt, has Memorias, quam primum in Gallia publicatae ſunt, ſtatim recudi Amſtelodami cum quibusdam annotationibus & nouis litterariis. Stilus gallicus huius libri eſt elegantiſſimus & auctores ſemper addunt de libris iudicium ſuum.

(*b*) Hi enim non ex debito, ſed certa aliquan-

cii fuerunt 1) D. TOURNEMINE, 2) BUFFIER (de quo uid. Wallin. l. c. p. 7. ſq. 3.) du CERCEAU, de quo Wallin. l. c. p. 11.

(151.) Memorial hiſtorique, i. e. Hiſtorica recenſio eorum, quae ab anno 1647. usque ad annum 1653. circa quinque propoſitiones acta ſunt, edita 1676. Auctor eſt P. *Gabriel* GERBERON, *Ianſeniſta*. uid. *Acta Eruditorum Lipſ. lat.* 1705. pag. 244.

(152.) Methode & Pratique des principaux Exercices de Pieté. Editor & ſine dubio etiam auctor eſt celeb. DU GUET. uid. catal. librorum, eius libro anon. cui tit.: *Lettres ſur divers ſujets*, ſubiunctum, de quibus uid. in biblioth. mea anon. n. 710. add. etiam in hac appendice mea anon. gallic. uoc. *Sentimens & Conduite.*

(153.) Methode (nouvelle) *pour apprendre facilement les langues Ebraique & Chaldaique, avec un Dictionnaire des Racines en vers* (eadem methodo ac Lancelotus *dans le Jardin des Racines Greques*) *par un P. de l'Oratoire.* Paris 1708. in 8. ap. Collombat. Auctor & Pater ille Oratorii eſt LE LONG (*Jaques*) uid. G. W. S. i. e. Ge. Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis* i. e. annorum 1721. & 1722. p. 73.

(154.) Le Miſſionaire demasqué, *Londen* 1724. Sunt duae diſſertationes, quas REVAL, (*a*) *Capellanus*, ut ita dicam, *gallicae Capellae S. James*

James

---

do occaſione operam prioribus iungunt. uid. *Wallin.* l. c. p. 133.

(*a*) Qui refutat abbatem *Gould*, a quo 1705.

James anglice & gallice edidit, & plures adhuc ſequentur; hae diſſertationes paulo poſt Amſtelod. recuſae ſunt. uid. Die Samml. von theol. Sach. 1725. p. 339.

(155.) Montauban juſtifié par J. D. B. & J. L. J. Auctor eſſe uidetur *le Pere* MEYNIER. uid. Baylii *Diction. Hiſt. & Crit.* uoc. *Montauban* not. c. Conf. Placc. num. 2201. anon.

(156.) Morale galante, *ou l'art de bien aimer, ſuiv. la Copie à Paris* 1669. in 12. Auctor eſt BOULANGER. uid. *catal. Bibliothecae Lehmannianae.* Lipſ. 1740. p. 49.

(157.) Moyens de réunir les Proteſtans avec l'Egliſe Romaine (*a*) *Paris* 1703. in 12. Antea

epiſtola quaedam ad nobilem inferioris *Poiton* ſcripta erat (poſtea quinquies regiis ſumtibus impreſſa ſub tit.: *La veritable croyance de l'Egliſe catholique*, de quo ſcripto uid. bibl. meam anon. n. 201.) Accuſat autem *Reval* Gouldum, quod fraudulenter egerit, ut Proteſtantes in Gallia eo citius ad apoſtaſiam permoueret, quam ob cauſſam tam romanam, quam anglicanam Liturgiam corrupiſſet, & contra omnem ueritatem contendiſſet, in anglicana doctrinam eccleſiae romanae propugnatam eſſe.

(*a*) Quidam Doctores Sorbonnici hunc librum approbarunt, ſed quia Proteſtantibus nimium conceditur in illo, a Cardinali *de Noailles*, Archiepiſcopo Pariſienſi & celebri epiſcopo *Boſſueto* damnatus eſt. Num autem epiſcopus von *Bellay*

tea ibid. 1702. prodiit ſub alio titulo, nimirum *L' Avoiſinement des Proteſtans vers l' Egliſe Romaine*, oder Zunäherung der Proteſtanten zu der Römiſchen Kirche. Auctor eſſe dicitur Mr. CAMVS, *epiſcopus* von *Bellay*, ſed alii affirmant, *Richardum* SIMONIUM eſſe uerum auctorem. uid. Die unſch. Nachr. 1703. p. 361.

N.

(158.) *Traité* de la Nature & de la grace, ſine loco 1682. in 8. Auctor huius opuſculi eſt P. MALEBRANCHE, ſtator ſectae meditabundorum, & ſyſtematis cauſarum occaſionalium *primus* Architectus, qui τῇ ὑποθέσει δυλεύων, quam in tract de inquirenda ueritate: *Recherche de la verité* ſtatuminauerat; *ſolum Deum veram eſſe rerum cauſam*, eumque ſuam uim & potentiam communicare nulli creaturae, ſed uti eadem tantummodo uelut cauſa occaſionali ad uoluntatem ſuam exſequendam. Id tuetur in hoc tract. *Deum in conuertendo homine agere tantummodo uoluntate generali, non autem ſpeciali. Et in regno gratiae ſolum Chriſtum cauſam occaſionalem eſſe gratiae diuinae.* Notatus iccirco 1) *Suauius* a G.G. Leibnitio in *Theodicée* §.204.p.377.2) *grauius* a Mr. Jurieu *dans le Traité de la nature & de la grace* c.10.p.149-180. 3) *grauiſſime* a Mr. Arnauld (*a*) *dans ſes Reflexions philoſophiques &*

& P. *Simon* ad haec reſponderint, mihi non conſtat. In den theol. annalibus 1703. n. 153. SIMONIUS tantum pro editore, non pro auctore huius ſcripti habetur.

(*a*) Cui tamen reſpondit P. Malebranche *dans*

& Theologiques ſur le Nouveau ſyſtème de la nature & de la grace & alibi. it. ab auctore *de l'Eſprit de Mr. Arnauld* (i. e. *Jurieu* Part. 1. p. 80. ſeq. 98. & Bernierio tract. *du libre & volontaire* pag. 117. uid. celeb. Reimann. *in catal. biblioth. theol.* pag. 739.

(159.) *Traité* de la nature & de la grace, (a) *Rotterdam* 1688. in 8. Auctor eſt Mr. JURIEU.

la Réponſe à une diſſertation de Mr. Arnaud du Traité de la Nature & de la Grace, *Rotterd.* 1685. in 8. de quo ſcripto uid. Reimannus l. c. p. 740.

(a) Opuſculum hoc confutatum eſt prius quam editum. Etenim P. P. *Papin*, auctor *de la Critique de la doctrine de Mr. Jurieu ſur les habitudes infuſes* (de quo ſcripto uid. Placc. num. 2184. (γ) anonym.) in MSto id ipſum obtinuerat & confutandum ſumſerat; Sed ita, ut in hoſte etiam uirtutem laudauerit. uid. l. c. cap. 5. p 305. ſeq. Et ſi quis Claudii Pajonni & Pajonniſtarum hypotheſes πελαγιονίζουσας rite perſpexit, & rite conquaſſauit, ſane eſt, iudice Reimanno, hic *Juriaeus*, qui in controuerſia ſubtiliſſima, & iam inde a Sec. IV. in eccleſia agitata, de concurſu & gratia Dei in conuerſione hominis ita uerſatus eſt, ut & iis ex aſſe ſatisfecerit, qui haereſin hanc nov-antiquam ex eccleſia reformatorum uolebant proſcriptam, & nec iis diſplicuerit plane, qui eandem uolebant introductam. Id laudis in Pajonno impugnando conſecutus, quod Arnaldus in *Malebranchio*, a *Pajonno* in hoc argumento non multum diſſidente.

uid. celeberrimi Reimanni *catalog. biblioth. theol.* pag. 739.

(160.) Notes ſur le Concile de Trente. (*a*) 1706. in 12. reg. 1. Alph. pl. 3. Auctor eſſe dicitur celebris ICtus RACICOT, qui *Les Conferences de Monſ. l' Abbé Bignon*, *Pelletier*, *Caumartin & Bezons* publicat. uid. *les Nouvelles* (de Mr. Bernard) 1706. menſ. Dec. p. 695. Auctor in iure canonico & Hiſtoria eccleſiaſtica ualde uerſatus eſt.

(161.) Notes hiſtoriques *ſur la diſſertation* (*b*) *de*

(*a*) Agit tantum auctor de diſciplina eccleſiaſtica, quae in Concilio Tridentino conſtituta eſt, oſtenſurus huius Concilii ordinationem in his rebus ualde aequam eſſe, quae mereretur ubique recipi, imo in praefat. dicit, Spir. ſanctum concilium ad hanc ordinationem impuliſſe. Oſtendit tamen paſſim doctrinam de coniugio & Xenodochiis adhuc hodie nondum in Gallia recipi. In ſingulis momentis ex P. Suaui & Pallauicino, quid in Concilio Tridentino actum fuerit, item ex optimis Canoniſtis & indicibus Conciliorum, Actis Cleri & Parlamentorum neruoſe conſcripſit, quae in Gallia acta ſunt, adeo ut hoc ſcriptum quaſi Lexicon ſit ad papalem ordinationem eccleſiaſticam. Alia quaedam adhuc notabilia momenta ex hoc ſcripto adducunt auctores der unſch. Nachr. 1707. p. 498. Adhaeret etiam diſſertatio de receptione Concilii Tridentini in Gallia.

(*b*) Quam euulgauit Dominus de *Rambervilier*, Balliuiae in Epiſcopatu Metenſi praefectus.

de la mort & des miracles du S. Liber, 1624. Auctor eſt *Paulus* FERRIVS (*a*) *celebris quondam eccleſiae reformatae apud Metenſes Miniſter.* uid. Dauid Ancillon *dans le Melange critique de Litterature* part. 2. p. 269.

(162.) Nouvelles litteraires. Tomi I. - IX. *à la Haye* 1715. - 1719. in 8. tria uolumina, quae nouellae in locum des Memoires de Litterature (*par de la Roche*,) de quibus uid. ſupra n. 148. ſucceſſiſſe & a bibliopola Heinrico du SAUZET congeſtae dicuntur, quod tamen inficiantur aliqui & poſt haec carecta latitare bibliopolam Amſtelodamenſem, *Ioh. Frider.* BERNHARDUM, affirmant. (uid. Io. Ge. Krauſii praef. praemiſſam anno 1715. den neuen Zeitungen von gelehrten Sachen.) Quae poſtea in linguam germanicam translatae, & acceſſionibus quibusdam locupletatae ſunt a Ioh. Mich *Geiſſo*, uerbi diuini apud Francofurtenſes Miniſtro Germano-Gallico, & his demum ſucceſſerunt relationes germanicae I. G. *Krauſii.* Stabiles tamen permanſerunt nouellae litterariae gallicae Hagenſes ab anno 1717. - 1719. in ciuitate lit. & uariis nunciis de nouis libris, inuentis, ſchedis fugitiuis, eruditorum fatis, honoribus, morte, &c. eandem impleuerunt. uid. celeb. Reimann. *in catal. litterar.* p. 724 ſeq.

(163.) Nouvelles des Cours de l' Europe. (*à la Haye.*) Auctor eſt Mr. de GUEUDE-

(*a*) Qui ipſe Ancillonio illius libri exemplum donauit, in cuius frontiſpicio propria manu ſe illius foetus parentem profeſſus eſt.

VILLE. (*a*) Liber hic antea ſub tit: *L' Eſprit des Cours de l' Europe*, ſingulis menſibus prodiit, ſed propter querelas de Monſ. *d'Avaux* aliquandiu eius publicatio interrupta eſt; poſt diſceſſum uero domini *d'Avaux* denuo continuata eſt haec opera. uid. Baylii *Lettres*. Tom. 3. pag. 830. coll. p. 861. edit. Amſtelod. 1729. in 12.

(164.) Nullité des Brefs de Rome, in 12. In quo ſcripto Papae auctoritas ualde minuitur. Auctor eſſe dicitur Monſr. de FOUILLOUX, qui etiam ſcripſit *Defenſe des Diſciples de S. Auguſtin* contra Ordonnance epiſcopi de Chartres. uid. die unſch. Nachr. 1711. p. 143.

O.

(165.) Obſervations curieuſes ſur toutes les parties de la Phyſique, *Paris* 1719. in 8. Auctor eſt *Vincent*. BOUGEANT, *Soc. Ieſu ex Colleg. Ludou. M.* uid. G. W. S. (i. e. Ge. Wallini, Sueci, *Lutetiam Pariſiorum eruditam ſui temporis*, i. e. *annorum*, 1721. & 1722. p. 6.

(166.) Les Oeuvres diverſes du Sieur D.*** (DESPREAUX, *Sieur de Boileau*) *ſuiv. la copie*

(*a*) Auctor fuit filius Medici *à Rouen*, erat Benedictinus monachus & celebris fiebat concionator. Venit circa annum 1690. in Batauiam & Roterodami factus eſt *Hugonota*, ubi paulo poſt matrimonium iniit, & ibi diu habitauit, in domo ſua linguam latinam docens, poſtea Hagam Comitum 1699. ſe contulit, & in conuerſatione ualde iucundum fuiſſe teſtatur Baylius l. c.

pie à Paris 1677. in 12. cum fig. äen. uid. *catal. bibl. Lebmannianae.* Lipſ. 1740. pag. 57. conf. in *bibliotb. mea anonym.* n. 866.

(167.) Oeuvres diverſes; *contenant la conſolation à Olimpe ſur la mort d' Alcimedon : l' imitation de quelques choeurs de Sénéque le Tragique : Lettres en proſe & en vers : le Bail d' un coeur : divers ſonnets & autres Pieces, par le* Sr. D. H.*** *Paris* 1670. in 12. Auctor eſt Mr. HENAULT. uid Baylii *Lettres* Tom. 2. *Lettre* 186. ad Monſr. *Marais* p. 726. edit. Amſtel. 1729. in 12. add. eius *Dictionnaire* uoc. *Henault* not. A.

(168.) *De la vraie* Origine *de la maiſon d' Autriche contre l' opinion de ceux qui la font deſcendre en Ligne maſculine des Rois de France de la race Merovingienne* in 4. *Paris* 1624. Auctor eſt *Theodorus* GODOFREDUS, aliis ſcriptis etiam clarus.

(169.) L' Origine de la tres-illuſtre maiſon de Lorraine, *avec un Abregé de l' hiſtoire de ſes Princes* in 8. *Toul* 1704. Item : *Supplement à l' hiſtoire de la Maiſon de Lorraine imprimé à Toul 1704. avec des Remarques ſur le Traité hiſtorique & critique de l' origine & de la genealogie de cette illuſtre maiſon, imprimé à Berlin* in 12. *Toul.* 1712. Auctor eſt monachus Lotharus, *Bened.* de TOUL. Laudandus quod miſſa facit celebria illa Lotharingorum ſomnia, hiſtoriaeque illius regni uoriſimillimae adiiciat calculum. Nec profecto communes & quotidianas delegit materias. Ceterum potuiſſet maiorem adhibere ſtili nitorem & iudi-

cii uim, ſed talia non facile a monachis Capucinis ſunt exſpectanda.

P.

(170.) Le Parement & triomphe des Dames d'honneur. Auctor eſt *Olivier* DE LA MARCHE, *natif de la Franche Conté en Bourgogne, grand maître d' Hôtel du Roi de Caſtille*, qui floruit circa annum 1464. Liber partim in proſa, partim uerſibus gallicis ſcriptus eſt & annotationibus auctior prodiit per Petr. *Desray Champenois*, *Paris* 1520. par *Jean Petit & Michel le Noir.* uid. la Croix du Maine *dans ſa Bibliotheque* §. 366. & 367. Continetur in hoc libro hiſtoria *Griſelidis*, (a) cuius

---

(a) Fuit autem GRISELIDIS coniux de Mr. *Gautier de Saluces*, de cuius feminae humilitate & patientia conſcriptus eſt hic liber. uid. Bouchet *dans ſes Annales d' Aquitanie* p. 120. edit. *de Poitiers* 1644. de quo libro etiam loquitur Mr. Galland *dans un Diſcours ſur quelques anciens Poëtes & ſur quelques Romans Gaulois, inſeré dans les Memoires de cette Academie* Tom. 4. p. 442. edit. Amſtel. Baylius promiſit peculiarem in Dictionario ſuo *de Griſelide* articulum, ſi aliquid de illa apud Hiſtoricos reperiret. Bocacius inſeruit hiſtoriam huius feminae *claris* ſuis mulieribus & appellat illam *Griſeldam dans la derniere Nouvelle de ſon Decameron.* Mr. *Perrault* in illam poëma fecit ſub tit. *La Marquiſe de Saluſſe. ou la patience de Griſelidis*, quod inſertum eſt *au Recueil de l'Acad. Franc.* 1691. p. 145.

cuius ſcripti auctorem Monſ. Bayle anxie quaeſiuit ab abbate DU BOS *dans ſes Lettres* Tom. 2. p. 602. edit. Amſtel 1729. in 12.

(171.) Les Palais des Curieux *à Paris* 1612. in 12. Auctor eſt BEROALDUS. uid. *catal. bibl. Lehmannianae* Lipſ. 1740. p. 50.

(172.) Le Paſtoral de S Gregoire le Grand, *ou le livre du ſoin & du devoir des Paſteurs, traduit nouvellement, à Paris chez Pralard* 1670. in 12. Auctor eſt *Jac.* BOILEAU DESPREAUX, iunior, cuius fratris Nicolai uitam ſcripſit *Maizaeus*, ex qua excerpta ſuppeditantur in *Actis Erudit. Lipſ. lat.* 1713. p. 55.

(173.) Peché philoſophique. Auctor eſſe dicitur *Ioh.* LUGO, *Ieſuita Hiſpanus & Cardinalis*, nat. 1583. die 25. Nou. mort. 1660. d. 20 Aug. uid. Bayle uoc. *Lugo* in *dictionnaire hiſtorique*.

Penſées diverſes de M. Huet, uid. inter anon. lat. uoc. Huetiana.

(174.) Penſées ſur l'Education des Enfans. Verſionem hanc gallicam ex anglico *Lockii* (quem *Bayle* profundum philoſophum uocat) confecit. Mr. COSTE & edidit Amſtel. 1695. Secunda editio auctior prodiit 1708. & tertia praecedentibus correctior 1721. uid. Mr. *des Maizeaux in remarques ad Baylii Lettres.* Tom. 2. *Lettre* 134. p. 531. edit. Amſtel. 1729. in 12. Non confundendus eſt hic liber cum Crouſazii libro, a nobis in biblioth. anonym. n. 850. adducto.

(175.) Philotanus (*a*) eſt acerba ſatyra in *Con-*

(*a*) PHILOTANVS eſt un poëme par Monſ.

Conſtitutionem Unigenitus & eius aſſeclas, quae auctorem habet abbatem de GRECOURT. uid. die fortgeſ. Samml. von theol. Sach. 1723. p. 150. add. notam ad n. 1202. bibl. anon.

(176.)

---

*L' Abbé *** à Paris* 1733. & Leisnerus in den Niederſächſiſchen Nachrichten 1733. p. 207. num. 25. ſcribit: Dieſes iſt ein ſatyriſches Gedicht von 1068. Verſen gegen die Anhänger der Weltbekannten Conſtitution *Unigenitus. &c.* Es iſt in der Schreibart des Marots verfaſſet, und tritt ſchon zum drittenmahle ans Licht, jedoch nicht zu Paris, wie der Titul anzeiget, ſondern im Haag. Notandum autem iſto in poemate v. 460. auctorem notiſſimi diſtichi:

Vir ſimplex, fortaſſe pius, ſed praeſul ineptus,
Vult, tentat, peragit plurima, pauca, nihil.

nominari, Mr. de la *Molliere* (alii habent *Moreliere*) qui cum Cardinalem Noallium eo diſticho pupugiſſe uiſus ſit, coactus eſt patriam fugere & dulcia linquere arua. Poëme en Stile de Marot ſur la Conſtitution Unigenitus, quod eodem tempore prodiit, forſitan idem eſt cum Poemate, *Philotanus* dicto, unde eſſe poteſt, ut modo nomine *Philotanus*, modo altero nomine allegatus ſit. Potuit quoque auctor, cum nouam editionem procurauit bibliopola, priorem titulum abiicere, & quo facilior intellectu ſit, aſſumere poſteriorem: aut hunc primum forſan habuit, & cum moleſtiam inde creari ſibi uideret, elegit illum longe obſcuriorem.

(176.) Le Placet des Muſes au Roi. Monſ. Bayle *dans ſes Lettres* T. 2. p. 465. edit. Amſtel. 1729. in 12. putat, auctorem huius ſcripti non PAVILLON, ut Minutoli affirmauerat, ſed Monſ. DESPRE'AUX eſſe, inquiens: *Cela paroit par ſa promeſſe d' écrire fidelement l' Hiſtoire du Roi.* (*a*) *Il finit par-là ſon Placet.* Sed Monſ. des Maizeaux in *Remarques* ad Baylii *Lettres* l. c. p. 465. affirmat, PAVILLONIUM certiſſime eſſe huius ſcripti auctorem, quippe cuius operibus p. 217. editionis Amſtel. 1720. etiam inſertum ſit.

(177.) Poeſies ſpirituelles par F. M. *Cologne* 1714. in 8. Sunt poemata noti illius Myſtici *Franc.* MALAVAL, quae iam antea 1671. Pariſiis prodierunt. uid die unſch. Nachr. 1714. p. 1081.

(178.) Le livre de Philon *de la vie contemplative Paris* 1709. in 8. Translator eſſe dicitur *Dom* MONTFAUCON. (*b*) uid. *les Nouvelles de la republique des lettres* (*de Monſ. Bernard*) 1710. menſ. Nou. p. 495. ſq.

(179.)

(*a*) Mr. PAVILLON, inquit des Maizeaux l. c., *n' y* fait aucune promeſſe d' ècrire fidellement l' Hiſtoire du Roi, *ce n' eſt pas même lui qui parle dans cette piece; mais les Muſes, qui repreſentent au Roi, que ne pouvant ſuffire à chanter ſes Explois, elles ſont obligées de s' en remettre à l' hiſtoire, qui eſt plus propre à ſe faire croire, & qu' elles prendront ſeulement le ſoin de la rendre exacte & fidelle.*

(*b*) Qui non ſolum Philonis librum tranſtulit, ſed & eruditas notas addidit, & praecipue *Bru-*

(179.) La Pratique de la Dévotion, *ou Traité de l'Amour divin, dans lequel ſont expliquées les Regles de cette excellente vertu, ſelon l'eſprit de l'Evangile & par oppoſition aux faux Devots. Rotterdam* 1700. 2. uoll. in 12. Auctor eſt Monſ. JURIEU. uid. Mr. Bayle (*a*) *dans ſes Lettres* Tom. 2. p. 773. edit. Amſtel. 1729. in 12.

(180.) Le Procès & les ſouffrances de Mr. Iſaac Martin, *qui fut mis à l'Inquiſition en Eſpagne pour la cauſe de la Religion Proteſtante, Londen* 1723. in 8. min. plag. 7. Auctor eſt ipſe MARTIN, (*b*) *Anglo-Reformatus*, qui hunc proceſſum, angli.

---

nonis, *Beveregii* & Iſa. *Voſſii* ſententiam, quod Philonis Therapeutae primi chriſtiani eſſent, denuo ſtabilire uoluit. Sed praeſupponit, Therapeutas & Eſſaeos non eſſe eosdem, & Therapeutas non Medicos, ſed ſeruos & ueneratores ſignificare.

(*a*) *Qui dicit: C'eſt un bon Livre: il ſera compoſé de différens Chapitres, à la fin desquels on trouvera d'excellentes Meditations, & des Prieres propres à inſpirer ce pur Amour, que nous devons à la Divinité.*

(*b*) Hic 1714. mercaturae exercendae cauſa Malagam ſe contulit, & quia multarum linguarum peritus erat, & ideo ſemper magnum emtorum numerum nanciſcebatur, in Hibernorum Papiſtarum inuidiam incidit & perſecutiones, cogebaturque ſaepius religionem ſuam defendere, ſed tandem Inquiſitioni hiſpanicae traditus eſt, quae

anglice primum ſcriptum, deinde in linguam gallicam translatum, Georgio, regi Angliae, ſuo ex carcere liberatori, dedicauit. uid. die Samml. von theol. Sachen. 1724. p. 330.

(181.) Les Pſeaumes de David. (*a*) *Utrecht* 1706. in 12. Auctor eſt JENNET, qui *Maroti* uerſus, ſaltim eius expreſſiones ſeruauit. uid. (magnif. Loeſcheri) Theol. Annales 1706. p. 306.

(182.) Pulcherie, *Comedie heroïque à Paris* 1673. in 12. Auctor eſt *Pierre* CORNEILLE. uid. *catal. bibl. Lehmannianae.* Lipſ. 1740. p. 57.

R.

(183.) Recueil des Pieces, *concernant les Cenſures de la Faculté de Theologie de Paris ſur la Hierarchie de l' Egliſe, & ſur le XVIII. Tome des Annales Eccleſiaſtiques d' Odericus Raynaldus à Munſter,*

---

ipſi omnia ademit, Grenadam transferendum, aſino inſidentem per urbem deducendum, & uirgis caedendum curauit. Licet igitur Inquiſitores iureiurando captiuos obſtringant, modum procedendi ſilentio premere. Auctor tamen huic promiſſo, contra rationem & religionem extorto, fidem ſeruandam eſſe non duxit. uid. *Bibliotheque angloiſe* Tom. XI. Part. I. n. 8.

(*a*) Poſt *Maroti* poeticam translationem Pſalmorum, quam *Beza* emendauit, Reformati gallici quaſdam alias uerſiones, e. g. *Conrarti*, *Baſtide* & *Simond*, habent, quae ualde a *Maroti* & *Bezae* Pſalmis differunt.

ſter, *chez Bernard Raesfeld* 1666. in 12. Auctor eſt *Jac.* BOILEAU, DESPREAUX, inſignis poeta & ſatyricus, cuius fratris Nicolai uitam edidit MAIZAEVS, ex qua excerpta quaedam ſuppeditant Auctores *Actor. Erudit. Lipſ. lat.* 1711. p. 55.

(184.) Recueil des Ordonnances & Mandemens de l'Eveque d'Arras. *Arras* in 8. 1 Alph. 1710. Epiſcopus eo tempore fuit *Guy de Seve* DE ROCHEFORT, (alii uocant de *Rochechouart*) qui uaria ſaluberrima in his ordinationibus conſtituit, ſed etiam multa ſuperſtitioſa immiſcet. Verboſe contenta huius collectionis recenſentur in der fortgeſ. Samml. 1723. p. 726. & in decen. 2. der theologiſchen Annalium p. 750. it. *in Actis eruditor. Lipſ. lat.* 1710. p. 438. Continet litteras paſtorales ab anno 1675. - 1709.

(185.) Recueil des Ordonnances du Diocese d'Oleron. *Pav.* in 12. *Epiſcopus Oleronenſis* ſuas & anteceſſorum ſuorum literas paſtorales in hac collectione imprimendas curauit. uid. *Journal des Savans* 1714. menſ. Aug. p. 175.

(186.) Recueil de divers Traités, *touchant l'Eucbariſtie*, *Roterdam* 1713. in 12. reg. 2. Alph. pl. 2. Haec collectio curioſorum ſcriptorum de Euchariſtia, continet 1) Tract. domini *Claude* de Euchariſtia, qui 1681. Pariſiis prodiit. 2) eiusd. *Sermon ſur l'Eucbariſtie* 1685. Hagae comit. edit. 4) Anonymi, romano-catholici, *Traité de la Transſubſtantiation*, qui 1686. Londini prodiit, & in quo Transſubſtantiationem reiicit auctor. 5) Petri de *Marca* Tr. *de Euchariſtia*, quem Baluzius non pro genuino

nuino habet. 6.) Eliae *Richardi*, Medici Rochellenſis philoſophicas annotationes contra transſubſtantiationem. 7.) *Jurieu Examen de l' Euchariſtie.* uid. die unſch. Nachr. 1714. p. 297. ſeq. add. die teutſchen Acta Eruditor. part. 26. pag. 159.

(187.) Recueil des Avertiſſemens, (*a*) *Londen* 1715. in 8. 1. Alph. Auctores ſunt quidam Inſpirati Seuennenſes, forſitan H. *Allut*, P. *Allut*, Eliſabeth *Charras*, Ioh. *Cuningham*, Ioh. *Lacy*, D. *Fage*, Maria *Keimer*, I. *Potter*, I. *Taylor*, Anna *Wharton* & quidam alii, qui eo tempore erant Inſtrumenta regnantia, ut ab Inſpiratis uocabantur. uid. die Samml. von theol. Sach. 1732. pag. 73.

Oooo (188.)

(*a*) In hac collectione reperiuntur omnes conuentus, in quibus Inſpirati 1713. & 1714. quaedam inſtituta confirmarunt. Nimirum illud pro uerbo diuino ualere, quod in conuentu a 3. approbatis membris, quae Inſtrumenta uocabant, inſtituto, pronuntiatum ſit. Huius enuntiata uocabant den herrſchenden Geiſt, das Haupt und den Richter der Kirchen p. 2. cui omnes ſe ſubmittere deberent, quosdam etiam e coetu ſuo excluſerunt, qui hoc facere recuſabant. Multas Inſpirationes reiiciunt, & eas tantum ex effectibus ſpiritus naturalis proueniſſe putant. Hoc concluſum ideo confirmarunt, ut certam quandam regulam, ad quam ſe conformarent, haberent, nam Inſpirati in Anglia ſibi ipſis plerumque contradicebant.

(188.) Reflexions Morales ſur les Evangiles. *Paris* in 12. Auctor eſt SALEMANDET, & alii Ieſuitae, qui hoc ſcriptum confecerunt, ut loco N. T. Queſnelliani uſurpari poſſit. uid. *Journal des Savans* 1716. d. 20. Apr. n. 4.

(189.) Reflexions deſintereſſées ſur certains prétendus inſpiréz, Partes 2. *London* 1707. Auctor tantum addidit litteras I. G. quas nonnulli ſignificare putant dominum GRAVEROZIVM. uid. D. Zachar. Grapius in commentat. theol. *de Prophetis Cemmenis*. §. 8. p. 25.

* Reflexions curieuſes d' un Eſprit deſintereſſé. uid. infra uoce *Traité* not. (*a*) & n. 2242. anon.*Placc.*it. num. 889.

(190.) Reflexions ſur le Decret du Pape. Auctor eſſe dicitur P. CEVA, *Milanenſis*. uid. die unſch. Nachr. 1710. p. 908. de ſcripto italico, contra has reflexiones edito. uid. inter anonym. ital. aliquando publicandos, uoce *Difeza*.

(191.) Relation de la Paix de Querasque. uid. in Biblioth. mea Pſeudon. ſub uoc. *Pimandre*.

(192.) La Religion de S. Paul, *Genev*. in 8. pl. 8. 1724. Eſt concio *Archiepiſcopi Tuamenſis in Hibernia* ad Actor. 24, v. 13. 14. quam nunc auctiorem ſub tit. tractatus denuo edit. uid. Clerici *Bibliotheque ancienne & moderne* Tom. 25. Part. I. n. 12.

(193.) La Religion du Latitudinaire, *avec l' Apologie pour la ſainte Trinité, appellée l' Hereſie des trois Dieux* &c. *Rotterd.* 1696. in 8. Auctor eſt Monſ. IURIEU, qui hoc ſcriptum contra *Sauri-*

rinum edidit. Sed hic reſpondit in *Juſtification de la doctrine du Sieur Saurin* &c. *Utrecht* 1697. in 8. uid. des Maizeaux *Remarques* ad Baylii *Lettres* Tom. 2. p. 592. edit. Amſtel. 1729. in 12.

(194.) Que la Religion Chrêtienne eſt tres raiſonnable, *Amſterd.* 1696. (*a*) in 12. reg. 1. Alphab. Auctor eſt celebris *Ioh.* LOCKE, qui primum anglice ſcripſit, de quo uid. Placc. num. 1988 (*a*) inter anon. Secunda pars huius ſcripti periculoſi (uti uocatur in den theol. annalibus (magnif. Loeſcheri) 1703. n. 157. p. 139. prodiit ab eod. auctore *Amſtelod.* 1703. in 8. in qua ſe contra aduerſarios ſuos more Indifferentiſtarum defendit. uid. *Clerici Bibliotheque choiſie* Tom. 2. pag. 284. Conferri huc poſſunt, quae iam diximus de hoc libro in Biblioth. noſtra anon. n. 151.

(*a*) In praefat. auctor improbat ſyſtemata theologica, praeſertim *Hobbeſii* principia ſequitur, & ut uidetur, tentat abolere doctrinas de trinitate diuina, peccato originali, ſatisfactione Chriſti & iuſtificatione. Reiicit diſtinctionem inter fidem hiſtoricam & ſaluificam, p. 221. neminem ideo damnari putat, quod non crediderit, ſed quod male uixerit p. 276. ex ſcriptis apoſtolorum non formari poſſe articulum fidei, quia tantum occaſionaliter exarata eſſent. Auctor igitur craſſum Naturaliſmum fouet, licet ſpeciem modeſti Naturaliſtae prae ſe ferat. Plura improbanda in hoc auctoris ſcripto recenſent auctores der unſch. Nachrichten 1709. p. 768. ſeq. Conf. etiam ſupra num. 151. in bibliotheca mea anon.

(195.) Remarques ſur Virgile & ſur Homere, *& ſur le ſtile poëtique de l' écriture ſainte à Paris* 1705. Auctor eſt *l'Abbé Pierre* FAIDIT. De cuius libro uerboſe agit *Saintjore* (i. e. Simonius) in *Biblioth. critique* c. 33. p. 496. - 550. & uarias Faiditii ridiculas opiniones perſtringit.

(196.) Remarques ſur le Chef d'oeuvre d'un inconnu *par le Docteur Chryſoſtome Mathanaſius.* Auctor eſt *Ioh.* MASSONIVS. uid. *Journal Litteraire* T. V. p. 68. ſeq. cf. bibl. meam Pſeudon. n. 236.

(197.) Réponſe à un Ecrit, qui a pour titre: *Sentimens d' un Docteur de Sorbonne*, (de quo ſcripto uid. ſupra num. 1119. bibl. meae anonym.) Auctor eſt Monſ. *Veyziere* LA CROZE, *tunc Paſtor eccleſiae gallicae, Bibliothecarius regius Berolinenſis, & Socius ibid. Societ. regiae ſcientiarum.* uid. den Bericht von neuen Büchern part. 5. pag. 490. LA CROZE in hoc ſcripto defendit *ſes diſſertations hiſtoriques*, de quibus uid. ſupra num. 335. *bibl. meae anonym.* & negat, Socinianiſmi ſe fuiſſe ſuſpectum, & Simonium exſcripſiſſe. Non abſurdum eſſe, quod *e* ſit ſemiuocalis, in qua ſententia iam fuerint Marius *Victorinus*, & Theod. *Gaza.* uid. plura l. c. in dem Berichte.

(198.) Réponſe aux Plaintes des Proteſtans, contre les moyens, *que l' on emploie en France pour les réunir à l' Egliſe, & où l' on refute les calomnies qui ſont contenues dans le livre intitulé, la Politique du Clergé de France & dans les autres libelles de cette nature. Paris* 1686. in 12. Auctor eſt Mr. BRUEYS, & hoc ſcriptum direxit contra *Politique du Clergé.* uid. Mr. Bayle *Lettres* T.

I.

1. *Lettre* 69. ad Mr. *L' Enfant* 1686. die 9. Iul. p. 271. edit. Amſtelod. 1729. in 12. Differt haec *réponſe aux plaintes* a reſponſione eiusdem tituli apud Placc. num. 2237. *Theatri anonym.*

(199.) La Republique des Hebreux. Tomi 3. *Amſt.* 1705. in 8. Pars 1. eſt tantum uerſio libri Cunaei *de Republica Hebraeorum.* Pars 2. autem, quae conſtat ex uariis tractatibus de tabernaculo, de ſacrificiis, de feſtis Iudaeorum & templo Salomonaeo a Domino GOERE'E elaborata eſt. Figurae aeneae elegantes ſunt. uid. die unſchuld. Nachr. 1705. p. 420.

(200.) Retraite pour les Ordinands. Vol. 2. *Paris* 1709. in 12. Auctor eſt *paſtor Parochiae S. Sulpicii Pariſiis.* Eſt quaſi hoc ſcriptum *Examen Ordinandorum* & Inſtructio pro illis. uid. die Unſch. Nachr. 1710. p. 376.

(201.) Reveue (courte) des Maximes de Morale, *& des Principes de Religion de l' auteur des Penſées diverſes ſur les Cometes, & de la Critique generale ſur l' Hiſtoire du Calviniſme de Maimbourg: pour ſervir de Factum aux Juges eccleſiaſtiques, s' ils en veulent connôitre*, in 4. pages 8. Auctor eſt Mr. JURIEU. uid. Mr. Bayle *dans ſes Lettres* T. 1. p. 387. edit. Amſtel. 1729. in 12 *Lettre* 107. ad Mr. *L' Enfant* 1691. die 24. Aug. Huic ſcripto Baylius oppoſuit *une feuille volante* de 24. *pages* in 12, *intitulée: Declaration de Mr. Bayle, Profeſſeur en Philoſophie, & en Hiſtoire à Rotterdam, touchant un petit Ecrit, qui vient de paroitre ſous le titre de courte reveue des Maximes de Morale.*

S.

(202.) Le ſaint Solitaire des Indes, *ou la Vie de Gregoire Lopez*, (*a*; *Cologne* 1717. in 8. pl. 18. Primus huius ſcripti auctor eſt *Franz Loza*, *Paſtor* zu *Mexico*, qui ſe munere ſuo abdicauit, & ſemper cum Lopezio ſub uitae finem eius uerſatus eſt. Alius uero ſcriptor quaedam capita & relationes inſeruit. Celebris Arnaud *d' Andilly* hanc uitam ex Hiſpanico ſermone in gallicum transtulit, & *Pariſ.* 1673. edidit. uid. die Sammſ. von theol. Sach. 1732. p. 595.

(203.) Sentiment (veritable) *des Reformés ſur le ſujet de la S. Cene.* uid. ſub anon german. tit. Lehre (wahre) der Reformirten vom heiligen Abendmahl. not. (*a*)

(204.) Sentimens, qu'il faut inſpirer *à ceux qui s' engagent dans la Profeſſion Religieuſe.* Editor & forſitan etiam auctor eſt cel. DU GUET. Conf. append. libror. ad eius librum anon. cui tit.: *Lettres ſur divers Sujets* &c. de quibus uid. in bibl. mea anon. n. 710. add. in hac append. mea anon. gallic. uoc. *Methode* & *Conduite*.

(205.) Sermons choiſis *ſur les Myſteres de la verité de la Religion & differens ſujets de la Morale Chrétienne*, *Paris* 1730. in 12. Auctor harum con-

(*a*) Hiſpanus nobilis, qui mortuus eſt 1569. de eius naeuis, miraculis & ſanctitate, quam affectauit uid. die Sammſ. l. c. Philippus III. & IV. reges Hiſpaniae enixe ſtuduerunt, huic uiro impetrare Canoniſationem a papa, ſed ſine effectu.

concionum, magna mouendi uirtute ſcriptarum, eſt Abbas MOLINIER, *Presbyter* quondam *Oratorii*, qui etiam ſecundum uolumen addere promiſit. uid. die Samml. von theol. Sach. 1730. p. 1044. add. *Journal litter.* Tom. 16. Part. 1. n. 9. und die Leipz. gel. Zeit. 1730. p. 661. 666. & 1731. p. 229. 564.

(206.) Les Souveraines du Monde. 4. *Tomes Amſt.* 1721. in 12. uoll. 4. cum fig. Eſt tantum uerſio gallica noti illius libri, die Durchlauchtige Welt, dicti. uid. *catal. bibl. Mencken.* pag. 178.

(207.) Supplement à l' hiſtoire metallique de Hollande. *Amſterd.* 1690. in 4. cum fig. Auctor eſt Mr. BIZOT. uid. *catal. bibl. Mencken.* pag. 170.

(208.) Supplement (*a*) au Traité des Edits *& autres moyens ſpirituels & temporels dont on s' eſt ſervi dans tous les tems, pour maintenir l' unité de l' Egliſe Catholique : où l' on répond à divers Ecrits ſeditieux des prétendus Réformez, particulierement à l' hiſtoire de l' Edit de Nantes,* (*b*) *comprenant*

(*a*) Hoc ſupplementum Mr. Bayle epiſtola cit. uocat *le troiſiéme Tome du Traité hiſtorique des Edits du Pere Thomaſſin.*

(*b*) Quia hoc ſupplementum praecipue directum erat contra *l' Hiſtoire de l' Edit de Nantes,* ideo Mr. *Benoiſt* indicauit *dans un M'moire, inſeré dans les Nouvelles de la Republique des Lettres* Oct. 1705. pag. 475. ſeq. quod reſponſurus eſſet Patri *Thomaſſino* & auctori *du Supplement*, ſuppedita-

les huit derniers regnes de nos Rois. Par un Prêtre de l'Oratoire. Paris 1703. in 4. Auctor eſt Pater BORDES. uid. des Maizeaux in *Remarques* ad Baylii *Lettre* 273. pag. 1049. edit. *Amſtelod.* 1729. in 12.

(209.) Supplement de l' Hiſtoire Critique des dogmes & Cultes. *Amſterd.* 1705. in 4. Continet tantum monita, quae *Gisbertus* CVPERVS, epiſcopus HVETIVS, & P. BONJOUR edideruntt ad *Jurieu Hiſtoire des Dogmes & Cultes.* uid. (magnif. Loeſcheri) Theolog. Annales 1705. pag. 258.

Supple-

---

uitque reſponſionis ſuae Sciagraphiam. Promittebat, ſe loqui uelle de Patre *Thomaſſino* cum obſeruantia, eius meritis debita. Sed quod talem non adhibiturus ſit erga auctorem *du Supplement : On fera,* dicit ille, *ſon Portrait pour donner au vif celuy d' un parfait Miſſionaire ; dans le caractere de qui la chicane, l' ignorance, la paſſion, l' impudence, l' impoſture, & pluſieurs autres vertus de la même eſpece entrent neceſſairement.* &c. Sed reſponſio domini *Benoiſt* non comparuit. Auctor ſupplementi publicauit *une brochure* 12. pagg. in 4. ſub tit. : *Réponſe au Mémoire, inſeré dans les Journaux de Hollande contre le feu Pere Louis Thomaſſin, Prêtre de l' Oratoire, Auteur du Traité dogmatique & hiſtorique des Edits - - & contre le Supplement d' un autre Pere de la même Congregation, qui a répondu à divers Ecrits ſéditieux des prétendus Réformez* &c. *Paris* 1706. in 4.

Supplement à l' Hiſtoire de la maiſon de Lorraine. uid. ſupra num. 169.

(210.) Surena general des Parthes, *Tragedie à Paris* 1675. in 12. Auctor eſt *Sieur de* CORNEILLE. uid. *catal. bibl. Lebmann.* Lipſ. 1740. pag. 58.

T.

(211.) Tableau de la cour de Rome, *à la Haye* 1726. (*a*) in 12. reg. 1. Alph. Auctor eſt *Jac.* AYMON, *Praelatus domeſticus Papae Innocentii*, qui multa accuratione de Papae potentia, ſtatu & regimine ſcripſit. uid. Die Samml. von theol. Sachen. 1727. p. 573.

(212.) La Taxe des parties caſuelles de la boutique du Pape, *en Latin & en François. Avec Annotations, priſes des Decrets, Conciles & Canons tant vieux que modernes, pour la verification de la diſcipline, anciennement obſervée en l'Egliſe. Le tout accreu & reveu, par* A. D. P. *à Lion* 1564. (*b*) in 8.

 Auctor

(*a*) Haec eſt ſecunda editio huius libri, auctor interdum abominanda papatus detegit, etiam catalogum epiſcopatuum & Archiepiſcopatuum ſuppeditat, qui ſtant a Papae partibus, ſed huic catalogo Archiepiſcopatum Salisburgenſem inſerere oblitus eſt.

(*b*) 1702. anonymus quidam nouam uerſionem huius ſcripti edidit ſub tit.: *Taxe de la Chancelerie Romaine, & de la Banque du Pape, où l'abſolution des crimes, les plus énormes ſe donne pour de l'argent. Ouvrage qui fait voir l'ambition &*

Auctor eſt Mr. *Anton.* DU PINET. (*b*) uid. des Maizeaux in *Remarques* ad Baylii *Lettres* Tom. 3. p. 894. edit. Amſtel. in 12. (*c*) (*d*)

(213.)

---

l'avarice des Papes. Traduit de l'ancienne Edition Latine ; avec des Remarques. Augmenté d'une nouvelle Preface. Londres (uerius Amſterd.) 1702. in 8.

(*b*) Mr. *Duchat* dans ſes *Remarques ſur la Confeſſion de Sancy*, dixerat, quod liber Pariſiis 1520. impreſſus ſub tit. : *Taxae cancellariae apoſtolicae*, &*Taxae poenitentiariae itidem Apoſtolicae*, per d'*Aubigné* citatae, eſſet idem cum ſcripto illo, quod PINET gallice transtuliſſet. Sed Mr. Bayle dans l'Article de *du Pinet* in *Diction. Hiſtorique* obſeruauit, haec ſcripta eſſe diuerſa, nam loca a Monſ. *d'Aubigné* allegata, non reperiuntur in libro, a DU PINET translato. Monſtrauit etiam, hanc editionem Taxarum cancellariae apoſtolicae Pariſienſem 1520, non eſſe primam, ut *Duchat* crediderat, & quod prima editio prodierit Romae 1514. Bayle ideo nouas huius rei illuſtrationes ſuppeditauit in *Supplement de ſon Dictionnaire*, in articulo de Laurent. *Banck*, not. B. & in articulo de *Laurentio Tulpio* not. (a) Oſtendit ibi, quod PINET non uſus ſit editione romana, nec editionibus, ad hanc editionem impreſſis ; ſed illa, quam principes Germaniae inſerendam curarunt libro, cui tit. Urſachen, warum ſie nicht auf dem Concilio zu Trident erſchienen, ſub tit. : *Taxae ſacrae poenitentiariae.*

(*c*) Mr. Bayle *dans ſes Lettres* p. 895. refert,

(213.) Les Temoins de la Reſurrection de Jeſus Chriſt (*a*) *examinés & jugés*, *à la Haye* 1732. in 8.

ſe habuiſſe exemplar *Taxae cancellariae apoſtolicae*, cui Mr. FERRY ex *Formulario Inſtrumentorum & uariorum proceſſuum per Antonium Bladum*, *Impreſſorem Cameralem*. *Romae* 1558, in charta pura praefixa inſcripſiſſet exactam ualoris monetarum, in Taxa apoſtolica nominatarum, deſignationem, quam deſignationem ſe libenter communicare uelle promittit cum auctore nouae editionis Taxae apoſtolicae, ſi ipſi eſſet notus, ut & indicem ualoris monetarum, qui adhaeret ultimae paginae eius Dictionarii, & quem editor Taxae illius forſitan non uidit.

(*d*) Ad hanc editionem *Etienne du* MONT *Libraire de Boisleduc* 1664. latine & belgice editionem publicauit ſub tit.: *Taxae Cancellariae Apoſtolicae*, *& Taxae ſacrae poenitentiariae apoſtolicae*, & a uerbo ad uerbum editionem ſuam cum editione romana contulit. Ideo Secretarius quidam urbis Syluaeducum teſtimonium p. 131. collationis factae addidit. In praefatione indicatur, quod idem hic liber 1515. Coloniae ap. Goſuinum Colinium impreſſus ſit. uid. Baylii *Lettres* p. 911.

(*a*) In praefat. tota controuerſia Woolſtoniana, (qui Woolſton miracula Chriſti & eius reſurrectionem impugnauit,) deſcribitur & ſcripta etiam Antagoniſtarum Woolſtoni adducuntur. e. g. *Ray*, *Pierce*, *Stebbing*, *D. Smalbridge*. Teſtes more proceſſus, in Anglia uſitati, examinantur & ueraces deprehenduntur. *Le Moyne* promittit uer-

in 8. reg. pl. 17. Auctor eſſe dicitur celeb. SHERLOCK, *Epiſcopus Bangorenſis*, qui anglice ſcripſit uid. die Samml. von theol. Sach 1732. p. 665. ubi etiam abominandae quaedam Woolſtoni hypotheſes indicantur. A. *le Moine* autem, *concionator aulicus Portlandenſis* in gallicum ſermonem tranſtulit.

(214.) Teſtament (le nouveau) *avec des Explications myſtiques. Tomes* VIII. *Cologn.* 1713. in 8. 10. Alph. 6. pl. Exaraſſe dicitur has explicationes Madame GUION, (*a*) quae Myſticae etiam magis inhaeret, quam *Quesnell*, cuius N. T. quia tot auidos emtores reperiebat, (*b*) Madame *Guion* excitauit ad hanc operam perficiendam. uid. die unſch. Nachr. 1713. p. 874.

(215.) Le Theatre ſacré des Cevennes, *ſeu Narratio diuerſorum portentorum, in hac Occitaniae parte nuperrime editorum*, Pars I. *Londen* apud Robert. Rogerum 1707. in 8. pl. 10. Auctor eſt *Maximi-*

---

boſum opus de miraculis Chriſti, contra omnes Woolſtoni & aliorum obiectiones uindicandis.

(*a*) Quae ubique ſenſum myſticum quaerit, de iuſtificatione, praeſertim in annotationibus in epiſtolam ad Romanos & Galatas ſanius docet, quam Romana eccleſia, in ceteris uero ſuperſtitioſe papizat. Chiliaſmum etiam paſſim propagare ſtudet.

(*b*) Prodiit illud Pariſiis in 4. Tomi 4. uid. *Journal des Savans* 1714. menſ. Febr. p. 194.

ximilian MISSON, (*a*) qui prophetarum Seuen-
nen-

(*a*) *Miſſon* defendit iſtos prophetas & euincere conatur, in monte Cemmeno a 6 circiter annis magnum omnis aetatis ac utriusque ſexus hominum numerum exſtitiſſe, qui ſint in ſtatu ſimillimo, in quo eorum conterranei Londini deprehendantur. *Miſſon* optime de his prophetis ſentit, eos ab omni crimine, cuius inſimulantur, liberos pronuntiat, homines humiles, manſuetos, patientes uocat, omnem fraudem & *προσωποληψίαν* ab illis abeſſe, molimina illorum ad glorificandum deum unice tendere, ſtatum eorum circumſtantiis adeo miraculoſis nobilitari, ut nihil abſurdius ſit, quam eos in aegrotantium, aut fanaticorum numerum referre. Eos appellat inſtrumenta admiranda in manu dei, per quae ſapientia eius ac omnipotentia ardua & ſtupenda patrauerit, 1703. Dux Rolland cum integro fere ſuo exercitu in inſpiratione fuit. Plerique in ecſtaſi ſe tantum purum idioma gallicum, a Sp. ſ. quippe agitati, ſed non extra illam loqui poſſe dicebant. Etiam infantes aliquot tantum menſium mirabilia dei enuntiaſſe dicuntur; Secretas aliorum cogitationes aperuiſſe feruntur. uid. exempla in *Actis erudit. Lipſ. lat.* 1708. p. 139. Multos dies a cibo & potu ſe abſtinuiſſe dicuntur, mediis in flammis incolumes perſtitiſſe, uentrem cultro ingente ſine ulla laeſione percuſſiſſe, ſanguineas effuſiſſe lacrimas, quosdam brachiis & cruribus fractis, & rogo impoſitos, e mediis flammis de rogo deſcendiſſe, in flammas tamen repulſos a furente milite animam inter eo-

nenſium (*a*) actiones deſcribit. (*b*) conf. D. Zach. Grapii commentat. theol. *de Neo-Prophetis Commenis* Lipſ. 1711. in 4. pl. 12. p. 12.

(216.)

---

lebrationes nominis diuini efflaſſe. Cum rex gallorum in illos poenis animaduerteret, iuſſi a Spiritu, arma contra illum tulerunt. Inſtantem papatus ruinam praedixerunt.

(*a*) Inter quos eminebant Elias *Marion*, Ioh. *Cavalier* & Durandus *Fagus*, Ioh. *Vernet*, Petr. *Chaman*, Ioh. *Cabanel*, Ioh. *Caſtanet*, Iac. *Breſſon*, Iac. *Mozel*, Claudius *Arnaſſan*, Iac. *du Bois*, Guil. *Brugier*, Dau. *Flotard* (qui ad minimum 8000. inſpiratorum numerauit) Sibylla *de Brozet*, Nic. de *Caladon*, Maria *Chauvain*, Sara *Dalgone*, Eliſabetha *Charras*. Hi ſaepe in ecſtaſin prolabentes, mira corporis totius concuſſione & membrorum omnium agitatione praeſentes ad poenitentiam adhortabantur & fata contingentia praedicebant.

(*b*) Miſſonii librum anglice uertit *Lacy*, eques Auglus, eod. anno ſub tit.: *Cry from the deſart*, cui & ipſi, quia diligenter inſpiratorum Londinenſium ſtatum examinauit, donum prophetandi (quod tamen ſe nunquam deſideraſſe, ſed potius coram Deo deprecatum eſſe ait) ut in ecſtaſi graece & latine loqui potuerit, tribuit, quarum linguarum rudimenta uix apprehenderat. A Deo etiam ſibi donum aegrotos ſanandi promiſſum eſſe dixit. uid. eius libellum ſub tit.: *The prophetical Warnings of Jean Lacy*. Multi Angli & Galli in ſimiles ecſtaſes inciderunt. Multi Soci-

(216.) Traduction nouvelle des Satyres, *des Epîtres & de l'Art poetique d'Horace, ſuiv. la copie à Paris* 1694.in 12. Auctor eſt *Jerôme* TARTERON. uid. *catal. bibl. Lehmannianae.* Lipſ. 1740. p. 58.

(217.) Traité du S. Sacrifice de la Meſſe &c *à Paris* 1724. in 8.pl 2. Auctor eſt GOULDE, *abbas de S. Laon à Thouras, Miſſionarius à Poitu,* qui iam multa ſcripta in uſum nouorum conuerſorum edidit. Hic feminam quandam nobilem inſtruit, quo animo Miſſae intereſſe, & quid de illa credere debeat. uid. *Journal des Savans* 1725. menſ. Iun. n. 6. und die Leipz. gel. Zeit. 1725. p. 385.

(218.)

---

niani his mirabilibus adducti Trinitatem uenerari coepiſſe dicuntur. *Fatio* etiam edidit ſcriptum ſub tit. : *Avertiſſemens prophetiques d'Elie Marion,* i. e. exhortationes propheticae, & miſſo ſtudio mathematico, in quo inclareſcere coeperat, Inſpiratos ſectabatur, omnia litteris diligenter mandans, quae in ecſtaſi loquebantur. uid. plura in *Actis erud. Lipſ. lat.* 1708. p. 137 - 142. add. etiam de (*Brueys*) montis Peſſulani *Hiſtoire du Fanatiſme, Paris* 1692. qui agit de ſimilibus inſpirationibus 1688. in Delphinatu factis. Conferri etiam poteſt cum Miſſonii ſcripto Anonymi, (qui eſt Dn. FURLEY,) in Belgio uerſio belgica epiſtolae Anglicanae cuiusdam ſub tit. : *Brief van* N. N. *aan zün Vriend in Holland geſchreven, rakende de Nieuwelincx obgeſtane Propheten in Engelland. Roterod.* 1708. in qua epiſtola etiam Hiſtoria Prophetarum Seuennenſium exponitur.

(218.) Traité des Prejugés (*a*) des Papiſtes, (*b*) *Delfft* 1701. in 8. 2. Alph. pl. 16. Auctor

---

(*a*) Auctor contra Cardinalem *de Noailles*, Archiepiſcopum Pariſinum, Ioh. Bapt. *Colbert*, Archiepiſcopum Rhemenſem, de Nesmond, epiſcopum Montaubanenſem in litteris ſuis Paſtoralibus & contra *Boſſueti*, epiſopi Meldenſis (*Meaux*) Inſtructionem paſtoralem probat, modum per praeiudicia diſputandi prorſus ineptum eſſe ad controuerſias, a fundamento abducere, nullam certitudinem habere, ſed ſemper plures controuerſias excitare.

(*b*) Lib. 1. ſubuertit praeiudicium, quod Proteſtantes eſſentSchiſmatici, & quod liceat diſcedere ab antiquo & numeroſo coetu, ſi modo in fide & amore cum uera eccleſia coniuncti maneremus. Proteſtantes grauiſſimas cauſſas habuiſſe, cur ſe ab eccleſia romana ſeparaſſent, & illos, poſtquam emendationem naeuorum in eccleſia romana ſerio poſtulaſſent, ui expulſos eſſe, ſemper tamen cum interna uera eccleſia coniunctos manſiſſe. Lib. 2. Praeiudicium deſtruitur, quod Reformatores neque rite uocati, neque ordinati fuiſſent. Lib. 3. refutatur praeiudicium, quod fieri non poſſit, ut Chriſtianus fidem ſuam ſecundum uerbum Dei examinet, ſed melius eſſe, ex traditione & auctoritate eccleſiae de illa conuinci. Lib. 4. examinat praeiudicium de uiſibili eccleſia, perpetuo duratura & oſtendit, amplificationem non eſſe criterium uerae eccleſiae. Lib. 5. agitur de inuocatione ſanctorum.

ctor eſt *Iac.* BASNAGIUS. uid. Clerici *Bibliotheque choiſie* Tom. 13. p. 411. (*c*) cf. infra n. 222.

(219.) Traité (nouveau) pour la culture des Fleurs *à Paris* 1682. in 12. Auctor eſt *le Sieur* MORIN. uid. *catal. bibl. Lehmannianae*. Lipſiae 1740. p. 57.

(220.) Traité pour prouver, que la contrition eſt neceſſaire, *pour obtenir la remiſſion des Pechés dans le Sacrement de Penitence.* Auctor eſt *Iac.* BOILEAU DESPREAUX, *iunior.* Cuius fratris *Nicolai* uitam ſcripſit *Maizaeus*, & ſimul etiam ſcriptorum fratris *Iacobi* meminit, excerpta ex iſta uita ſuppeditantur in *Actis Erudit. Lipſ. lat.* 1713. p. 55.

(221.) Traité des ceremonies ſuperſtitieuſes des Juifs tant anciens, que modernes. (*a*)

(*c*) Auctores der unſch. Nachr. 1702. p. 845. laudant in auctore, quod p. 190. ſeq. egregie agat de charactere Papiſtarum indelebili, p. 221. ſeq. de antiquis & recentioribus in ordinatione caeremoniis, de ridiculis papiſtarum feſtis diebus, e. g. de feſto ſtultorum p. 894. quod Lutheri matrimonium optime defendat p. 340. Sed reprehendont, quod auctor p. 193. neget, ordinationem a Deo eſſe inſtitutam, & a ritibus iudaicis originem habere p. 195.

(*a*) St. GLAIN primum uerſionem ſuam uocabat: *La clef du Sanctuaire*, (de quo uid. Theatrum anonym. Placc. num. 889. 2242. & 2249.) Sed quia hic titulus multum rumoris excitabat, uerebatur auctor, ne uenditioni libri ſui noceret,

Amſterd. 1678. in 12. ap. *Jac. Smith* eſt tantum uerſio *Tractatus Theologico-politici Spinozae* (*b*), per Sieur de St. GLAIN, (*c*) *Angevin*, *Capitaine*

& ut uenditio acceleraretur, conſultum putabatur, in ſecunda editione titulum addere: *Traité des Ceremonies* &c. & eadem ex ratione in tertia editione libro titulus tributus eſt: *Reflexions curieuſes d' un Eſprit déſintereſſé*, *ſur les matiéres les plus importantes au ſalut*, *tant public que particulier.* Monſ. Morelli, qui familiariter cognouit dominum de St. GLAIN, haec narrauit Mr. *Baylio.*

(*b*) Mr. Bayle *dans ſes Lettres* Tom. 1. *lettre* 28. p. 142. edit. Amſtel. 1729. in 12. dicit: *Ce livre eſt bien le plus rempli de Doctrines impies que j' aie jamais lu. Jamais je n' ai vu traiter l' Ecriture ſainte ſi cavalierement. L' Auteur avance ſans detour, que tous les livres du Vieux Teſtament, juſques aux Paralipomenes excluſivement, ſont un Ramas d' Hiſtoires, qu' Esdras avoit compilé de divers endroits, à deſſein de compoſer un juſte ſyſtéme de l' Hiſtoire de ſa Nation* &c. Sub finem huius libri dicitur, quod *un Prince eſt Souverain Maître de la religion*, ex quo principio Mr. *Bayle* coniecit, Spinoſam eſſe auctorem huius ſcripti primarium, quippe qui antea in tract. theologico.politico idem principium defenderat.

(*c*) Qui antea fuerat *un zelé Proteſtant*, ſed poſtquam Spinoſam cognoſcere coeperat, unus diſcipulorum eius factus eſt, & maximus eius admirator.

ne au ſervice de Meſſieurs les Etats, (qui deinde confecit *la Gazette de Rotterdam*,) edita.

(222.) Traité des Préjugés faux & legitimes: *ou Réponſe aux Lettres & Inſtructions Paſtorales de quatre Prelats: Mrs. de Noailles, Cardinal, Archevêque de Paris; Colbert, Archevêque de Rouen; Boſſuet*, (*a*) *Evêque de Meaux; & Neſmond, Evêque de Montauban. Delfſt* (Rotterdam uerius) 1701. 3. uoll. in 8. Auctor eſt Mr. BASNAGE. uid. Baylii *Lettres* Tom. 3. p. 812. edit. Amſtel. 1729. in 12. conf. ſupra n. 218.

(223.) Traité de la puiſſance de l' Egliſe, *dans lequel on découvre la ſource de cette puiſſance, & de quelle maniére elle ſe répand ſur les ſujets dans leſquels elle eſt; on traite de l' autorité des Synodes, & par occaſion on répond aux difficultés que Monſ. L' Evêque de Condom, & le P. Maimbourg forment contre les Reformés, ſur l' autorité qu' ils donnent à leurs Synodes. Diviſé en diverſes Lettres écrites à Mr. D. - - à l' occaſion de ſes écrits contre la Juridiction Eccleſiaſtique. Quevilly* 1677. in 12. Auctor eſt Monſ. JURIEU, qui praecipue in hoc tractatu agit contra Louis *du Moulin*,

Pppp 2

(*a*) Qui reſpondit dans une *ſeconde Inſtruction Paſtorale ſur les Promeſſes de Jeſus Chriſt à ſon Egliſe: ou Réponſe aux Objections d' un Miniſtre contre la premiere Inſtruction.* Paris 1701. in 8. & Mr. *Basnage* repoſuit aliud ſcriptum, ſub tit.: *Défenſe des Prejugés faux & legitimes* &c. *Delfſt* (uerius *Rotterdam*) 1703. in 8.

lin, (*a*) filium famoſi Petri Molinaei, & fratrem Caroli Molinaei, Canonici *à Cantorbery*. uid. des Mai-zeaux in Remarques ad Baylii Lettres T. I. p. 137. edit. 1729. in 12.

(224.) La Tyrannie des Prejugés; *ou Reflexions ſur le Fragment d'une Lettre de Mademoiſelle Marie du Moulin: Avec pluſieurs Eclairciſſemens, en forme d'Epitres, ſur la Puiſſance eccleſiaſtique & l'Excommunication. Pour ſervir de Réponſe à Monſ. Jurieu. Londres* 1678. in 12. uid. *des Maizeaux* l. c. Auctor eſt *Louis* MOULIN (*Molinaeus*) conf. num. praeced.

(225.) Traité de la verité de la Religion Chrétienne, (*b*) *Geneve* in 8. reg. 1730. Sect. 1. & 2.

(*a*) Erat hic Doctor Medicinae. 1648. Parlamentum ipſi dabat Profeſſionem Hiſtoriae Oxonienſis, ſed ea ipſa illi adimebatur 1660. poſt reſtitutionem Caroli II. Arripuerat ille partes Independentium & publicauit multa opera latine, gallice & anglice contra iurisdictionem eccleſiaſticam. Erat auunculus *Iuriaei*, & quia *Jurieu* ipſum male tractauerat in ſcripto ſuo, hoc numero indicato, ipſum aliquando ridens uocabat: *Mon neveu l'injurieux* & publicauit 1676. *Faſciculum epiſtolarum latine & gallice*, contra quem librum *Jurieu* ſcripſit ſon *Traité de la Puiſſance de l'egliſe*, ſed Molinaeus ipſum refutauit in ſcripto, n. 224. citato ſcil. *dans La Tyrannie*.

(*b*) In Sect. 1. probatur, dari religionem reuelatam. Sect. 2. continet criteria reuelationis, 3. agit de religione Iſraelitica & reſpondetur ad ea,

& 2. pl. 19. Sect. 3. 1731. Eſt uerſio gallica diſſertationum, quas *Ioh. Alphonſ* TURRETINUS *de ueritate religionis Chriſtianae* habuit, has anonymus quidam conſentiente *Turretino* uertit & partim auxit. uid. Die Samml. von theol. Sach. 1734. pag. 99.

V.

(226.) La Verité catholique victorieuſe i. e. *Veritatis catholicae Victoria contra triumphum Corn. Hazart, Ieſuitae, edita* 1684. Auctor eſt P. *Gabr.* GERBERON, *Ianſeniſta.* uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1705. p. 244. add. in Bibliotheca mea Pſeudonym. uoc. *du Cheſne* ſcriptum, cum hoc conferendum.

(227.) Les Verités françoiſes, *oppoſées aux Calomnies Eſpagnoles* in 8. *Beauvais* 1693. 3. uoll. it. in 4. *Paris* 1643. Auctor eſt patriae amantisſimus, nobilis Gallus, BEINVILLIVS.

La Vie de Gregoire Lopez. uid. in hac appendice *Le Saint Solitaire.* n. 202.

(228.) La Vie de Stanislas Koſtka *Paris* in 12. P. DORLEANS uitam huius ſatis noti Ieſuitae Poloni ſcite deſcripſit. uid. *Journal des Savans* 1713. menſ. Ianu. p. 24. (& magnif. Loeſcheri) theol. annales 1713. n. 316. p. 181.

(229.) La Vie de S. Norbert, *Luxenbourg* 1704. Pppp 3 in 4.

---

quae contra V. T. proferuntur. *Turretinus* has diſſertationes potiſſimum Anglicis Deiſtis & *Acoſtae* oppoſuit.

in 4. reg. 2. Alph. pl. 20. Auctor eſt *Ludov. Carol.* HUGO, *monachus ordinis Praemonſtratenſis*, uid. die Samml. von theol. Sach. 1733. p. 762. qui ſummo ſtudio & apta ratione hanc uitam elaborauit, & multa documenta inedita ab aula Lotharingica, & a praepoſito Magdeburgenſi D. Philippo Müllero nactus eſt. De uita *Norberti* libris 4. agit, & multa incerta certiora reddit, quae ad Sec. XII. pertinent. Multa miracula, Norberto ab aliis tributa, omittit, ſingulis libris doctas & uerboſas annotationes addit, & multa diplomata, plerumque inedita, inſerit. Non approbat, quod *Germon*, *Pagi* & alii tot diplomata ſuſpecta reddiderint, & in multis eorum principia & obſeruationes notat.

(230.) La Vie de Galéace Caracciolo, Marquis de Vico, *au royaume de Naples, qui après avoir embraſſé la Religion Reformée, mourut à Geneve l'an 1586. Traduite de l'Italien de Nicolas Balbani.* (*a*) Geneve 1681. in 12. Translator hic Gallicus eſt Mr. MINUTOLI, (*b*) *Profeſſor* quon-

(*a*) Titulus libri Balbani eſt: *Hiſtoria della vita di Galeazzo Caracciolo, chiamato il Signor Marcheze, nella quale ſi contiene un raro e ſingolare eſſempio di coſtanza & di perſeveranza nella pietà e nella vera religione Geneva* 1587. in 16.

(*b*) A uerſione gallica *Minutoli* differt alia uerſio gallica, edita ſub tit.: *La Vie de Galeas Caraciol, Marquis de Vico & l'Hiſtoire de la fin Tragique de François Spiera. Miſes en François par le Sieur de Leſtan. à Amſterd.* 1682. in praefat. *Leſtan*

quondam Hiſtoriae & litterarum Humaniorum Geneuae & ibid. Bibliothecarius. uid. des Maizeaux *dans ſes Remarques ad Baylii Lettres* Tom. 1. pag. 181. edit. Amſtel. 1729. in 12.

(231.) La Vie de Philippe d' Orleans, (*a*) petit-fils de France, *Regent du royaume pendant la Minorité de Louis* XV. *par* Mr. L. M. D. M. II. *Tomes à Londres* 1737. in 8. Bibliopola Londinenſis, qui hunc librum impreſſit, ſequentia de auctore tradit, quae hic in germanica lingua exhibemus: Dieſes MSt iſt uns von ohngefehr in die Hände gerathen. Man hat uns verſichert, daß es das Werck eines vornehmen Mannes iſt, welcher

---

dicit, ſe non potuiſſe reperire exemplar quoddam originalis latini ideo, ſe coactum fuiſſe, translationem ſuam inſtituere ad uerſionem latinam.

(*a*) Translatus quoque eſt elegans hic quantus quantus eſt liber in uernaculam noſtram linguam. Sed latet interpres eruditiſſimus, titulus autem uerſionis germanicae eſt: Leben Philippi von Orleans, Enckels von Franckreich, Regenten des Reichs, währender Minderjährigkeit Ludwig des XV. aus dem frantzöſiſchen des Herrn M. D. M. ins hochteutſche überſetzt, mit ſchönen Kupffern gezieret, und mit nöthigen Anmerckungen verſehen. Franckf. und Leipz. MDCCXXXIX. in 8. In praefatione interpres germanicus ita loquitur: Es bezeuget des Autoris gründliche Arbeit, daß er nicht ohne gute Urkunden geſchrieben, und in denen Staats-Sachen die Hand müſſe mit gehabt haben.

cher mit dem Palaſt von Orleans in groſſer Relation geſtanden, und mit verſchiedenen Perſohnen, welche an dem Vertrauen dieſes Printzens Theil gehabt, in vertrauter Freundſchafft gelebet. Man hat noch hinzu gefüget, daß dieſer Verfaſſer von Profeſſion eben kein Autor wäre, anbey aber ein gutes Judicium beſäſſe, und die Wahrheit zu verſtellen, oder zu verfälſchen gantz unfähig wäre. Wir wiſſen ſeinen Nahmen nicht eigentlich, wenn wir aber dem, was man uns davon ſagt, glauben ſollen, ſo ſtellen die Anfangs-Buchſtaben L. M D. M. denſelben getreulich vor, und er hat einen Bruder im geiſtlichen Stande, der ſich durch ſeine Gelehrſamkeit vor andern herverthut. Wir wiſſen nicht, warum man nicht vor gut befunden, dieſes Leben in Franckreich drucken zu laſſen. Es haben geſchickte Leute ſolches genau unterſuchet, und einmüthig ausgeſaget, daß es mit vieler Beſcheidenheit geſchrieben ſey, und daß die verdrüßlichſten Wahrheiten, die darinnen enthalten, auch diejenigen ſelbſt, welchen daran gelegen, nicht beleidigen, &c. Haec in praefat. ad editionem Londinenſem.

(232.) Voyage d'Eſpagne hiſtorique & politique fait en l'An. 1655. (*par Aarſens* de SOMMERDYCK, *Neveu de Franç. Aarſens*) 1666. in 12. uid. *catal. bibl. Mencken*. p. 387.

(233.) Voyage en divers Etats d'Europe & d'Aſie. *Paris* 1693. in 12. Auctor eſt *Ph.* AVRIL. uid. *catal. cit.* p. 517.

(234) Voyage de Marſeille à Lima, *& dans les autres lieux des Indes Occidentales par le Sieur D.* (i. e.

(i. e. DURRET) *Paris* 1720. in 12. *uid. catal. cit.* p. 519.

(235.) Voyage d'Eſpagne fait en 1659. *in* 4. *à Paris* 1665. Auctor eſſe dicitur Mr. BOISEL, *Secretaire & Conſeiller du Parlement*, utpote qui eo ipſo anno cum regis Galliarum legato iter in Hiſpaniam fecit. Liber autem hic nimium quantum ſtatum regni Hiſpanici politicum illuſtrat.

(236.) Uſages de l'Egliſe Gallicane, (*a*) *concernant les cenſures & l' Irregularité, conſiderées en general & en particulier, expliquées par des regles, tirées du droit receu. Paris* 1724. in 4. 3. Alph. pl. 12. Auctor huius doctiſſimi ſcripti eſt GIBERT. uid. die Samml. von theol. Sach. 1724. pag. 506.

(*a*) In parte 1. agitur de poenis eccleſiaſticis generatim, earum nomine, qualitate, uariis generibus, cauſſis, effectibus, requiſitis, modis; & mutatione diſciplinae eccleſiaſticae. In parte 2. quaelibet poena eccleſiaſtica generatim, deinde ſpeciatim conſideratur. Pars 3. agit de uita minus ordinata. Auctor quoque oſtendit, eccleſiam gallicanam multa remedia contra excommunicationem habere. add. *Journal des Savans* 1725. menſ. Ianuar. n. 6. und die Leipz. gel. Zeit. 1724. p. 615. & 1011.

DECOUVERTE
DE QUELQUES
AUTEURS ANONYMES
OU
PSEUDONYMES,

ſiue Epiſtola, in (*Petri* BAYLII) *Lettres d'un Provincial.* Tom. III. *Lettre* 67. ad ſupplendum opus *Placcianum* omnino facere poſſet; continet enim *Anonymos* & *Pſeudonymos*, in Placcii Theatro non exſtantes. Adhaeret quidem iamdum epiſtola latina *Baylii* ad *Almeloueenium* Theatro Placciano, ſed haec de aliis *Anonymis* & *Pſeudonymis* agit, quam in hac epiſtola gallica deteguntur. Adiunxiſſemus etiam hanc *Baylii* epiſtolam gallicam integram, quia lectu eſt digniſſima, niſi feſtinatio & inſtantes nundinae Lipſienſes illam omittere ſuaſiſſent; illam tamen alia occaſione, ſi forſitan, Deo uolente, alterum uolumen *Bibliothecae noſtrae Anonymorum & Pſeudonymorum* & indicem rerum in totum opus publici iuris facimus, certiſſime exhibituri, interim legi poteſt *dans les Lettres d'un provincial* l. c.

Indicabimus ſaltim libros Anonymos & Pſeudonymos, in hac epiſtola contentos, & eorum auctores; ſunt autem ſequentes, ordine alphabetico diſpoſiti.

ANONYMI.

(237.) Apocalypſe de Meliton, ou revelations des Myſteres coenobitiques par Meliton n. 6. Auctor eſt *le Pere* PITHOIS.

(238.)

(238.) Le Chriſtianiſme éclairci ſur le different du tems, num. 10. Auctor eſt *l'Abbé de* CHEVREMONT.

(239.) Diſſertation apologetique pour le bienheureux Robert d'Arbriſſelles, n. 9. Auctor eſt *le Pere* SOURI.

(240.) Eclairciſſemens ſur une Lettre, écrite de Batavia, n. 8. Auctor eſt *l'Abbé* TERSON, qui latet ſub nomine STENOR, per anagr. TERSON. Conf. omnino ad hanc epiſtolam Baylii *Lettres* Tom. 3. p. 1006. edit. Amſtelod. 1729. in 12.

(241.) Examen des Endroits de l'Accompliſſement des Propheties de Monſ. J. (*Jurieu*) n. 5. Auctor eſt GOUSSET.

(242.) Hiſtoire du premier & du ſecond Triumvirat, n. 11. Auctor eſt Mr. *de la Guette de* CIRRI.

(243.) Julien l'Apoſtat, n. 12. Auctor eſt Mr. JOHNSON.

(244.) Lettre des Rabins de deux Synagogues d'Amſterdam à Monſ. Jurieu, num. 5. Auctor eſt *Rich.* SIMON.

(245.) Meditations metaphyſiques de l'Origine de l'ame, n. 1. Auctor eſt Mr. FEDE'.

(246.) Platoniſme devoilé, n. 4. Auctor eſt Mr. SOUVERAIN. conf. n. 905. bibliothec. meae Anonym.

(247.) Préface du parfait Capitaine du Duc de Rohan; n. 7. Auctor eſt Mr. SILHON. conf. n. 2414. & 2415. in Place. Theatro Anonym.

(248.) Traité de la Raiſon humaine, n. 3. Mr.

Mr. KLIFFORT Translator gallicus eſt. conf. n. 1181. in bibl. mea Anonymor.

(249.) Vie de Thomas Hobbes, n. 2.. Auctor eſt *Radulphus* BATHURSTIUS. conf. cel. Heumanni ſchediaſma, biblioth. noſtrae praemiſſum p. 103. edit. in 8. & p. 26. edit. in fol.

PSEUDONYMI.

(250.) Meliton, * *Pere* PITHOIS, n. 6.

(251.) Stenor, * *l'Abbé* TERSON, n. 8.

(252.) *Gio. Pietro Giacomo* VILLANI. * *Angelicus* APROSIUS *di Ventimiglia* n. 12.

APPENDIX ANONYMORUM LATINORUM.

(253.) Acclamatio gratulatoria ad ſacram caeſaream maieſtatem, *pro recuperata illius ualetudine.* Eſt epiſtola ueriſſima eaque aculeata *Alb.* PORTNERI, *ſenatoris Ratisbonenſis & Conſiliarii caeſarei.* uid. b. Struuii *acta litteraria faſc.* 7. pag. 69. & conf. paullo poſt in hac appendice uocem *Conſolatoria*, ubi ſcriptum cum hoc conferendum.

(254.) Acta Boruſſica, (*a*) *Regiomonti* in 8. 2. Alph. pl. 12. 1730. Directionem horum Actorum in ſe ſuſcepit cel. Mag. LILIENTHAL. Vol. I. continet partes 6. (255.)

(*a*) Contenta horum actorum utiliſſima & curioſiſſima atque ad hiſtoriam eccleſiaſticam & ciuilem maxime neceſſaria, indicantur in den theol. annal. (magn. Loeſcheri) 1730. p. 787. n. 244. und in den Leipz. gel. Zeit. 1731. p. 233. & 247.

(255.) Acta Sanctorum, *Antuerpiae* 1733. in fol. menſis Auguſti Tomus I. Præcipuam in edendo egregio hoc opere habuerunt curam *Ioh. Baptiſta* SOLERIVS, cuius ſocii fuerunt *Ioh.* du PINIVS, *Guil.* CVPERVS & *Petr.* BOSCHIVS, *Ieſuitae.* Contenta huius Tomi indicantur in der Samml. von theol. Sach. 1735. p. 298. ſeq.

(256.) Anglicanae Hiſtoriae Scriptores quinque, *nunc primum editi a* T. G. (i. e. *Thoma* GALE) *Tomus* II. (*a*) *Oxon.* 1687. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 451.

(257.) Anglicanarum rerum Scriptorum ueterum Tom. I. (*b*) *Oxoniae* 1684. in fol. Editor eſt *Ioh.* FELL, *Epiſcopus Oxonienſis*, uid. *catal. cit.* p. 450.

(258.) S. B. Animaduerſio in nouam editionem Herodoti, *a clar. Gronouio curatam, quae recenſetur in Actis Eruditor.* 1716. p. 377. Auctor eſt *Stepb.* BERGLER, *Transſylu.* qui indicatur per litteras S. B. uid. *Acta Erudit.* l. c. p. 201. & Ioh. Fabricii *Hiſtoriam biblioth. ſuae part.* 5. p. 411.

(259.) Animaduerſionum, *quas I. H. B. L. confecit*

(*a*) Comprehenduntur in hoc Tomo Annales Marganenſes. Th. WIKES Chron. Annal. Wavverlejenſ. Gaufridi VINISAVF Richardi iter Hieroſol. & Walteri HEMINGFORD Chron. reg. Angl. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 451.

(*b*) Tomus hic, qui ſolus prodiit, complectitur INGVLFI CROYLAND. Hiſt. cum PETR. BLESENS. & An. Contin. Chronica de Mailros & Annal. BVSTONENSES.

confecit & publicauit Lipſ. 1738. ap. Martini in Ioachimi Schwarzii, Iuris ciuilis in academia Lugduno-Bataua anteceſſoris diſquiſitionem academicam: Utrum iure culpandus ſit Tribonianus, quod in componendis Pandectis, Ethnicorum hominum ſcripta compilauerit? Lugd. V. Non. Iul. 1737. *inſtitutam*, in 4. pl 3. Auctor eſt *Iac. Henr.* BORN, cuius eruditio, diligentia & modeſtia laudatur. uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1738. n. 6. p. 47. ubi & contenta huius ſcripti breuibus recenſentur.

(260.) Animaduerſiones ad diſſertationes, Tremoniae habitas 1733. in 4. plag. 5. Auctor eſt M. CLAUDIUS, *Paſtor Pratauienſis*. uid. Die Samml. von theol. Sach. 1734. p. 1023.

(261.) Animaduerſiones in quosdam nummos ueterum urbium, (a) honoribus *illuſtriſſimorum & perilluſtrium dominorum, cum in antiquiſſima & celeberrima Uniuerſitate Viennenſi, Promotore reuerendo Patre Ant. Weilhamer* S. I. A. A. L. L. Philoſophiae laurea ornarentur, a Neo-Baccalaureis condiſcipulis dicatae anno ſalutis 1738. menſ. Aprili in 8. pl. 8. Auctor eſt Er. FROELICH, doctus Ieſuita. uid. Die Leipz. gel. Zeit. 1738. p. 383.

(262.) Annales academiae Iuliae, *ex editis & MStis monumentis compoſiti, Semeſtre* I. 1720. *usque ad Semeſtre* 4. 1722. *Helmſt.* 1722. - 1723. 2. Alph. in 8. Tomus I. Auctor & Director horum annalium fuit D. KOCH, *Prof. Helmſtad.* cum uero hic anno 1724. moriebatur, (uid. Die Samml. von theol. Sach. 1724. pag. 986.) Continuauit hos annales & direxit Prof. celeb. TREVERUS.

uid.

uid. die Samml. 1730. p. 234. Utiliſſima & iucundiſſima hi annales continent momenta, quae indicabimus in ſupplementis ad Iunckeri Ephemerides Eruditor.

(263.) Anſelmus per ſe docens. Auctor eſt Pater *Gabriel* GERBERON, *Ianſeniſta.* uid. *Acta Erudit. Lipſ. latin.* 1705. pag. 245. Scripſit etiam Gerberon Dialogum inter S. Anſelmum & Boſonem, eius diſcipulum, ſed hic Dialogus adhuc inter MSta Gerberonii latet, & nondum editus eſt, neque unquam edetur.

(264.) Anthologia graeca. De auctore huius libri coniecturas edidit *Emanuel* MARTINI ad *Zondedari*, quarum contenta maxima ex parte *Maianſius* inſeruit *uitae Martini*, Madriti editae ap. *Stunicam* 1735.

(265.) Aphoriſmi Theologiae dogmaticae & moralis, *in uſum Auditorii Pfaffiani. Tubingae* 1724. in 8. pl. 16. Auctor eſt ipſe cel. D. PFAFFIVS, qui theologiam ſuam in compendiolum miſit. Varia in auctoris locutionibus notant die auctores der Samml. von theol. Sach. 1725. pag. 572.

(266.) Appendix ad Hiſtoriae litterariae ſcriptorum eccleſiaſticorum *per Guil. Caveum partem ſecundam.* Auctor eſt *Rob.* GERIUS. uid. *Biblioth. Fabricianae partem* 2. p. 411. Recenſetur haec appendix & pars ſecunda *hiſtoriae litterariae Cauei* in *Actis Erudit. Lipſ. lat.* 1699. pag. 153. - 165. ſatis uerboſe.

(267.) Articulus de iuſtificatione, *a corruptelis Haferungianis aſſertus* in 12. pl. 6. Auctor eſt

cel.

cel. NEVMEISTERVS. uid. Goettens jeztleben. des gel. Europa part. I. p. 112. (*a*)

B.

(268.) Baji (*Mich.*) opera, olim iam Romae condemnata, ἀνωνύμως denuo edidit P. *Gabr.* GERBERON in Batauia 1696. & Bajum excuſauit; etiam haec editio in papatu prohibita eſt. uid. die unſch. Nachr. 1712. pag. 187. add. in *Bibliotheca mea anonym.* num. 1690. not. (*c*) nam in hoc proceſſu pag. 26. & 51. ipſe Gerberon fatetur, ſe haec opera edidiſſe.

(269.) Bellum Grammaticale. Tiguri 1649. in 12. Auctor eſt *Andr.* GVARNA. uid. *catal. biblioth. Lehmann.* 1740. Lipſ. p. 58.

(270.) Bellum horrendum grammaticale Teutonum antiquiſſimorum, germanice. Braunſchweig 1673 in 4. Auctor eſt *Ioh. Ge.* SCHOTTELIVS. uid. *catal. cit.* p. 165.

(271.) Bibliotheca Lubecenſis, Vol. I. *Lubecae* 1725. pl. 12. Directores huius bibliothecae fuerunt M. *Henr.* SCHARBAV, *Paſtor Lubec.* M. *Sam. Gerh.* a MELLE, (cuius memoriam miſcellaneis ſuis inſeruit Henr. a *Seelen* n. 16.) *Paſtor Lubec* & *Ioh. Henr.* a SEELEN, *Rector* ibid. uid. Goettens jeztleb. gelehrt. Europ. part. I. p. 181. Auctorum ſcopus eſt, praeſertim obſeruationes, ad

(*a*) D. Wernsdorff contra D. *Haferungii manes Hoepfnerianos* uindicatur, & Speneri aliorumque errores in articulo de iuſtificatione oppugnantur.

ad hiſtoriam eccleſiaſticam & Theologiam theticam ſpectantes colligere. uid. die Leipz. gel. Zeit. 1724. p. 571.

(272.) Blebelii (*Thomae*) *libellus de Sphaera* cum *Ioh.* (MOLLERI) *Regiomontani, canone ſinuum. Witteb.* 1616. in 8. uid *catal. biblioth. Lebmann.* Lipſ. 1740. p. 101. NB. *Molleri* nomen in titulo non expreſſum eſt.

(273.) *Rob.* Bayle de ipſa natura ex angl. trad. per D. A. M. D. *Lond.* 1687. in 12. Translator eſt *Dau.* ABERCROMBIVS, *Med. Doct.* uid. *catal. cit.* p. 34.

(274.) Bullialdi (*Iſmaelis*) *de eccleſiis Luſitanicis ad clerum Gallicanum libri* 2. It. *diſſertationem de populis fundis, Argyropoli* 1656. edidit I. A. P. i. e. *Ioh. Alb.* PORTNER, & hi libri recuſi ſunt *Helmſtad.* 1700. cum praef. Ern. Sal. *Cypriani*, ſed ſine dedicatione *Portneri.* De ſcripto *Bullialdi* & uita eius. uid. Ioh. Fabricii *Hiſtor. biblioth. ſuae part.* 6. p. 525.

C.

(275.) Calchus (*Triſtanus*) *ad Epitomen Hiſtoriae eius Mediolanenſis* Notas & indices *ἀνωνύμως* adiecit *Ioh. Guil.* CALAVERONVS, *Italus, e Soc. Ieſ.* uid. Wittenii *diarium biographic.* ad ann. 1665. d. 19. Iul. add. n. 2411. Pſeudon. ap. Placc.

(276.) Carmen de expugnatione Geneuenſi, *cum multis ad gallicam hiſtoriam pertinentibus,* in 4. *Pariſ.* 1507. Auctor horum uerſuum eſt *Valerand de* VARANIS, *Doctor quondam Theologiae*

giae Pariſienſis. uid. Le Long *dans la bibliotheque hiſtorique de la France* num. 7514.

(277.) Carmina latina & germanica 1701. *nomine Uniuerſitatis Kilonienſis publicata*, exarata ſunt a *Seb.* KORTHOLTO, *Sen. Academiae & Profeſſ. ord. Philoſ. mor, Eloqu. & Poeſeos.* uid. cel. Goetens jetztleb. gel. Eur. part. 1. p. 210.

(278.) Carlomachia libri III, *ſeu uictoria auſpiciis Sigismundi III. Regis Pol. de Carolo, Sudermanniae Duce anno 1605. in Liuonia relata.* Auctor eſt *Laurentius* BOIERVS, *e Soc. Ieſu, Suecus, P. Laureat. Rhetor. & humaniorum Litterarum Cracouiae Lector*, poſtea quoque Matheſin & controuerſias de fide ibidem docuit, tum Coadiutor ſpiritualis mortuus eſt 1619. d. 13. Febr. anno aetat. 57. Societ. 32. uid Wittenii *Diarium biographicum* ad ann. 1619 d. 13. Febr. conf. n. 1613 in Theatro Anonym. Placcii.

(279.) Catalogus Hagiologicus (*a*) Etruſcus. *Romae* 1731. pl. 7. in 12. Auctor eſt *Car. Guido* FORTI, *eques S. Stephani*, & hoc ſcriptum papae, illo tempore uiuenti, quia *Florentinus* erat,

(*a*) Plures quam 700. Sanctos Etruſcos indicauit ſecundum loca, in quibus nati ſunt; & haec loca ordine alphabetico collocauit. Hetruſcos illos populus hodie uel tanquam ſanctos, uel tanquam beatos ueneratur, ſed maxima illorum pars eſt iunior ſeculo 13. & 14. & pauciores papa pro Sanctis agnouit, ut auctor in praef. fatetur, qui & non ſolum augmentum huius catalogi, ſed & opus ſpiſſum de *Florentinis Sanctis* promiſit.

rat, dedicauit. uid. die Samml. von theol. Sach. 1735. p. 59.

(280.) Chinenſis regni deſcriptio. *Lugduni Batau.* 1639. in 12. Auctor eſt *Nic.* TRIGAVTIVS. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 504.

(281.) *Titi Flauii* Clementis, *uiri conſularis & martyris tumulus illuſtratus. Urbi* 1727. in 4. reg. pl. 8. Quidam ex auctoribus claſſicis der Samml. von theol. Sach. 1728. p. 98. putat, doctiſſimum BIANCHINI eſſe huius ſcripti auctorem, ſed magnif. Loeſcherus in den theol. annal. 1727. n. 274. p. 521. potius P. de VITRY auctorem eſſe cenſet, cui etiam hoc ſcriptum tribuunt auctores *des Memoires de Trevoux* 1728. menſ. Aug. n. 7. & multis laudibus auctorem ornant.

(282.) Collectanea Genealogico-Hiſtorica; *ex Archiuo Auſtriae inferioris. Acceſſit de haereditariis Prouinciarum Auſtriacarum officialibus commentatio. Viennae* 1705. in fol. Auctor eſt *Ioh. Wilh. comes* de VVURMBRAND. uid. *catal. bibliothec. Mencken.* p. 277.

(283.) Commentarius in Apocalypſin, iſta tantum uerba: *Sis Organon Ieſu* in frontiſpicio exhibens, auctorem habet *Stephan.* GROS, *V. D. apud Geneuenſes Miniſtrum*, qui uerba iſta ideo in fronte adduxit, quod utrumque nomen eius litteris tranſpoſitis fere referunt. uid. Dav. Ancillon. *Melange critique de Litterature* Part. 1. p. 166.

(284.) M. I. A. W. Commentatio Hiſtorico-litteraria, *de Luthero omnia in omnibus, poſthaec edenda. Witteb.* 1723. in 4. pl. 5. Auctor eſt M.

 Ioh.

Ioh. Abrah. VVIMMER, (*a*) *Palaeo-Moerbitzenſis prope Altenburgum, Miniſterii Candidat.* uid. die Samml. von theol. Sach. 1724. p. 620.

(285.) Confutatio Reſponſi epiſtolaris Gabr. Danielis ad Theol. Patavin. Primar. *Coloniae* 1706. in 8. Auctor eſt ipſe *Theol. Patavinus Primar.* P. SERRY, qui ad quaedam alia ſcripta, 1705. euulgata, prouocat. uid. *les Nouvelles de la Republique des Lettres* (*par Monſ. Bernard*) 1706. menſ. Majo p. 594.

(286.) Corpus (*b*) Francicae Hiſtoriae ueteris ex edit. M. F. (i. e. *Marquardi* FREHERI.) *Hanoviae* 1713. in fol. uid. *catal. bibl. Mencken.* pag. 332.

D.

(287.) De Victorini Strigelii Declaratione, *ſeu potius occultatione errorum* 1562. in 8. pl. 2. Auctores ſunt *Ioh.* VVIGANDUS & *Matthaeus* IUDEX, uid. die Samml. von theol. Sach. 1735. p. 273., ubi etiam occaſio ad hoc ſcriptum exponitur.

De

(*a*) Cuius ſcopus eſt, coniunctim edere ſcriptores, Lutherum illuſtrantes, qui iudicia, elogia, apologias &c. pro illo exhibent. add. die Leipz. gel. Zeit. 1723. p. 597.

(*b*) Continentur in hoc corpore IVO *Carnot.* GREGOR. *Turon.* FREDEGARIUS, AIMOINUS, ADEMARUS, EGINHARDI & ACCIAIOLI *Vitae Caroli M.* & RITIUS *de Reg. Francor.*

De Defectibus regiminis Societatis. uid. infra ſub tit. *de Morbis.*

(288.) Defenſio auctoris Hiſtoriae Congregationum *de auxiliis aduerſus querelam Metzenii*, (*a*) *Lovanii* 1701. in 12. Auctor eſt cel. P. SERRY, qui etiam ſcripſit *Hiſtoriam Congregationum de auxiliis.* uid. die Theol. annal. (Loeſcheri) 1701. n. 106. p. 40.

(289.) Defenſio iuſta antiquiſſimi diplomatis &c. *contra iniquam cenſuram Herm. Conringii, Eleonorae, imperatrici dicata* (a *Maria* MAGDALENA, *abbatiſſa Parthenonis Lindauienſis*) *Conſtantiae* 1691. in 4. uid. *catal. bibl. Mencken.* p 149.

(290.) Demoſthenis & Aeſchinis *de falſa legatione* λόγοι ἀντίδικοι *Graec. & Lat. cum Ulpiani ſcholiis* &c. *Oxon.* 1721. in 8. Editor eſt *Henric.* BROOKE. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 618.

(291.) Denuntiatio apologetica *Petri Archiepiſcopi Sebaſteni. Utrecht* 1708. in 4. pl. 3. Auctor proprie uocatur *Pet.* CODDE. uid. die theol. annal. (Loeſch.) 1708. n. 149. p. 409.

(292) Delitiae poetarum Germanorum collectore A. F. G. G. (i. e. *Iano* GRVTERO) partes VI. *Francof.* 1612. in 12. 6. uoll. uid. *catalog. biblioth.*

(*a*) Hic Syndicus Vniuerſitatis Treuirenſis, cuius praenomen eſt Carl Caſpar, ediderat aduerſus Pater Serry iuſtam querelam. Hic autem in defenſione ſua iudicat, nullam eruditionem theologicam ſolidam in iſta querela reperiri & auctoritatem Vniuerſitatum papiſticarum in Germania & earum doctorum ualde perſtringit & deprimit.

bibl. Mencken. p. 635. ſed litterae priores A. F. G. non quadrant ad praenomen *Gruteri*, ergo aliud quid ſignificent, neceſſe eſt.

(293.) Dialogus ſuper quaeſtione: *An Miniſtrum Eccleſiae adeo neceſſe ſit, eſſe regenitum, ut qui talem ſe non probat, illico ſit deſerendus? Bernae* 1704. in 4. pl. 6. Auctor eſt *Ioh. Rodolph.* RODOLPHI, *Prof. Theol. Bernenſ.* uid. die Unſch. Nachr. 1704. p. 673.

(294.) Diarium Europaeum Hiſtorico-Litterarium *Anni* 1707. *Trimeſtre* I. *Luxemburgi* 1707. in 8. Auctor eſt P. HOMMEY. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 72.

Diarium Italicum, teutſch. uid. ſub anon. german. uoc. *Diarium.*

(295.) L. C. Diatribe, *in qua editio Suidae Cantabrigienſis contra cauillationes I. G. Ariſtarchi Leidenſis defenditur* in 12. pl. 3. Auctor eſt *Ludolph. Küſterus.* uid. *Acta erudit. Lipſ. lat.* 1713. p. 269. ubi hoc ſcriptum recenſetur, & *Küſteri* reſponſio tam exquiſita & euidens uocatur, ut nihil fere contradici poſſe uideatur.

(296.) Diſciplina ordinis Carthuſienſis. *Pariſ.* 1703. in fol. 4. Alph. pl. 14. Auctor eſt *Innocentius* MASSON, eo tempore *Generalis huius ordinis*, de quo uid. plura in den unſch. Nachr. 1704. p. 443.

(297.) *Diſſertatio hiſtorica* de Summo apoſtolicae ſedis imperio in urbem comitatumque Comacli. *Romae* 1709. in 4. Auctor eſt *Laurent.* ZACCAGNI. uid. *catal. bibl. Mencken.* pag. 410. ubi & alia ſcripta, huc pertinentia, indicantur.

conf.

conf. & in anonymis italis, aliquando publicandis, uoc. *Diſeſa*, *Dominio*, *Iſtoria*, *Riſpoſte* & in Tom. 2. bibl. meae anonym. aliquando publicando, uocem *Droits*.

(298.) Diſputatio Theologi Lipſienſis (*a*) *de iure decidendi controuerſias theologicas cum ſcholiis ICti Halenſis*, (i. e. cel. *Chriſti.* THOMASII, de cuius hypotheſibus uid. plura in den unſchuld. Nachr. l. c.) Halae 1701. in 4. pl. 13.

E.

(299.) Electa rei nummariae, *Hamb.* 1709. in 4. Collector fuit *Chriſtoph.* VVOLTERECK, uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 161. ubi etiam uariorum auctorum ſcripta, in his electis contenta, indicantur.

(300.) Enchiridion Chriſtianae inſtitutionis *in concilio prouinciali Colonienſi* 1536. *celebrato editum Pariſiis* 1550. Auctor praecipuus fuit *Ioh.* GROPPERVS, *Archidiaconus Colonienſis*. uid. Ge. Calixti *diſputationem de ſacrificio theſ.* 131 & illuſtris Seckendorffii *hiſtoriam Lutheraniſmi* lib. 3. §. 70. p. 1563. & lib. 4. §. 32 p. 2201. conf. cel. Reimann. *in catal. bibl theol.* p. 4.

(301) Epiſtolae & Euangelia *cum hiſtoria Paſſionis & Excidii Hieroſol. in linguam Sorabicam translata, Budiſſinae* 1695 in 8. Auctor praecipuus eſt

(*a*) i. e. D CARPZOVII, ſub cuius praeſidio Statius *Grunwald* Lipſiae diſputationem *de iure controuerſias theologicas decidendi* habuerat, uid. plura in den unſch. Nachr. 1701. p. 517.

M. *Paulus* PRAETORIVS, qui in prolegomenis *de orthographia & Etymologia linguae Sorabicae* diſſerit, & in hac translatione praeter Lutheri uerſionem (quam Sorabicae ad latus poſuit) fontes etiam conſuluiſſe & ad eosdem in translatione ſe compoſuiſſe ſcribit.

(302.) Epiſtolam ad Innocentium X. P.M. An. 1649. datam, male *Ioh.* PALAFOX DE MENDOZA, *Epiſcopo Angelopolitano* adſcribi contra *Arnaldum* euincere ſtudet Alphonſ. Huylenbroucq *in uindicationibus alteris Societatis Ieſu*, *Gandaui* 1713. in 8. editis, capite 12. deque illius epiſcopi uita multa affert.

(303.) G. C. S. Epiſtola ad uirum plurimum reuerendum eruditiſſimumque D. I. L. H. S. S. Th. D. *de Congreſſu Academico theologico*, *Fuldae inſtituto.* 1711. Suinfurti in 4. pl. 3. Auctor eſt *Ge. Conr.* SIEGLER, *abbatis Fuldenſis Secretarius intimus & Archiuarius*, qui ſcribit ad *Decanum & Parochum Kitzingenſem*, *Ioh. Ludou.* HELBIGEN, Th. D. uid. die unſch. Nachr. 1712. p. 165.

(304.) Epiſtola F. Ludouico Sotelo, *Ord. Min. S. Franciſci de Obſeruantia adſcriptam*, ab hoc *Sotelo* exaratam eſſe negat Alphonſ. Huylenbroucq *in uindicationibus alteris Societatis Ieſu* 1713. *Gandaui* in 8. editis, capite 8.

(305.) A. N. (forſitan hae litterae ſignificant *Anonymum Noricum*) Epiſtola de Peccato in Spirit. S. *& deſcenſu Chriſti ad inferos*, 1704. in 4. pl. 4. Auctor eſt beat. *Ge. Guſtau.* ZELTNER, *Theol. Altorfinus*, Philologus autem, ad quem ſcripſit, fuit b. *Danzius.* De contentis huius epiſtolae uid. die unſch. Nachr. 1704. p. 551.

(306.)

(306.) Errores & peccata aulae pontificiae politica. uid inter anon. germ ſub n. 2063. tit. Fehler.

(307.) Epiſtola pro Auguſto Hiſpaniarum Monarcha Philippo V, *qua & ius ei aſſertum ſucceſſionis uniuerſae Monarchiae & omnia confutantur, quae pro inueſtitura regni Neap. & pro ceteris regnis a Germanis ſcripta ſunt. Neapoli* 1703. Auctor eſt *Seraphin* BISCARDI. uid. *catal. bibliotb. Mencken.* pag. 385.

(308.) Exercitatio hiſtorico-moralis de iuramentis, 1732. in 4. per C. G. a B. i. e. DE BVRGSDORF, *nobilis.*

F.

(309.) Formularum caute loquendi, *ab Urbano Regio conſcriptarum* Editor eſt *Ioh.* FABRICIVS, *abbas Helmſtad.* qui has formulas *Guelpherbyti* 1714. in 8. publicauit *cum notis & appendice apologetica* Mart. Sylueſtri *Grabii.* Non igitur coniectura feſellit auctores *actorum eruditorum* 1714. p. 93. ubi hanc editionem recenſent, qui illam a *Fabricio* profectam eſſe autumauerant, nam ipſe *Fabricius* hoc fatetur in *hiſtoria Bibliotb. ſuae* part. 5. p. 411. ſeque *Grabiani nominis & meritorum amicum & cultorem* uocat.

G.

(310.) Genealogia Ruthenorum Comitum ac Domin. in Plauen. *Norimb.* 1715. in fol. Auctor eſt *Iac. Wilb.* IMHOF. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 313.

(311.) Grammatica graeca Welleri aucta &

emendata, *Lipſ.* 1689. in 8. Emendator fuit b. *Ioh. Albert.* FABRICIVS, *Rector & Prof. Gymn. Hamb. meritiſſ.* uid. Göttens jeztlebendes gelehrt. Europa, part. 1. p. 48.

H.

(312.) Hiſtoria perſecutionum Eccleſiae Bohemicae. *Leid.* 1648. in 12. Auctor eſt *Ioh. Amos* COMENIVS. uid. *catal. bibl. Mencken.* p 276.

(313.) Hiſtoria Concordiae fundamentalis. *Tubingae* 1724. in 4. plag. 12. Auctor eſt I. C. KLEMMIVS, ut ex uariis rebus circumſtantibus coniici poteſt, de ſcopo huius libri uid. die Saml. von theol. Sach. 1726. pl. 8.

(314.) Hiſtoria uera de uita, accuſatione, condemnatione, combuſtione & exhumatione Matth. Buceri, Pauli Fagii, & Cathar. Vermiliae, Petri Martyris uxoris. *Arg.* 1562. in 8. Auctor eſt *Ioh.* CHECUS. uid. *catal. bibl. Mencken* p. 475.

(315.) Idea Iuris diuini *de eo, quod Theologorum eſt in conuincendo & refutando, illuſtrata & deducta ex exemplo Chriſti, redarguentis Sadducaeos,* Matth. 22. v. 23. - 33 *expoſita & uindicata* ab I. C. H R. G 1729. in 8. pl 12. Auctor eſt doctiſſimus *Rector Gandersheimenſis, Ioh. Chriſtoph.* HARENBERGIUS. uid. die Samml. von theol. Sach. 1730. p. 344.

(316.) Indicem in Fabricii bibl gr. confecit b. *Ioh. Chriſtoph.* WOLFIVS, *Paſtor & Prof. Gymnaſ. Hamburg.* uid. Goettens jeztleb. gel. Europa. part. 1. p. 54.

(317.)

(317.) Introductio ad notitiam legum nauticarum & *Scriptorum iuris reique maritimae Lubec.* 1713. in 8. Auctor eſt *Andr.* LANGE. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 40.

(318.) Irenicum uniuerſale. Auctor eſt *Petr.* POIRET. uid. in append. anonym. gallic. uoc. *Avis.*

(319.) Iſagoge in Theologiam Reformatorum. *Lipſ.* 1726. in 8. 2. Alph. pl. 9. Sub hoc titulo nouo prodierunt Seldii *Topica Calviniana.* uid. die Samml. von theol. Sach. 1726. p. 1047.

(320.) Iudas apoſtolus illuſtratus. *Lipſ.* in 4. 1727. Eſt D. C. *Sam.* MARTINI *commentarius in epiſtolam Iudae*, ſub alio titulo.

L.

(321.) Labyrinthus Laudianus, per T. G. Auctor eſſe uidetur *Tob.* GODDENUS. Huic Eduardus *Stillingfleet* oppoſuit ſcriptum anglicum, uolumini 4. eius operum inſertum. uid. *Acta Erudit. Lipſ. lat.* 1712. p. 337. & 341.

(322.) Ioh. Launoii Elogium, *cum eius notationibus in cenſuram duarum propoſitionum* A. A. D. S. i. e. *Antonii* ARNALDI, *Doct. Sorbon. Londini* 1685. in 8. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 22.

(323.) Longobardica Hiſtoria, *ſiue aurea Legenda Sanctorum*, *Hagenoae* 1510. in fol. Auctor eſt IACOBVS, *Ianuenſis Epiſcopus.* uid. *catalog. bibl. Mencken.* p. 203.

M.

(324.) Manuductio ad Script. S. *Paris* 1701. in

in 12. Tomi 2. Auctor eſt P. BRUNET. uid. die unſch. Nachr. 1702. p. 468. Quorum auctores etiam alia ſcripta, a Papiſtis edita, & ad ſtudium biblicum facientia (uti & auctor huius manuductionis) adducunt, qui autem, dum explicationes ſuas principiis *Morini* & *Cappelli* inſtruunt, lectores ſemper incertiores reddunt, ut nullum certum fundamentum in Script. S. reperientes ad Traditiones recurrere cogantur

(325.) Meditationes de origine iuris reformandi. Auctor eſt CANZIUS, *Prof. Tubing. celeberr.*

(326.) Monimenta uirginum ſacrarum, *e Princ. Würtembergicorum ergaſtulo liberata. Tubing.* 1636. in 4. Editor eſt *Chriſtoph.* BESOLDUS. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 310. Add. alia huius uiri ſcripta anonyma apud *Placc. in Theat. Anon.* n. 1273 & 1443.

(327.) Monita ſecreta Societatis. Alphonſus Huylenbroucq *in uindicationibus alteris Societatis Ieſu. Gandaui* 1713. in 8. editis, Cap. 6. docet, *Hieronymum* ZAOROWSKY, ex Societate, circa ann. 1611. eiectum, eſſe auctorem horum monitorum.

N.

(328.) Nicetae Choniatae Hiſtoria, *ſiue annales, Geneuae* 1593. in 4. *cum praemiſſa chronologia & Breuiariis, ſingulis libris praefixis notisque ad marginem moralibus ac politicis per* S. G. S. i. e. *Simonem* GOULARTIUM, *Siluanectenſem.* uid. Ioh. Fabricii *Hiſtoriam Bibliotb. ſuae part.* 2. pag. 417.

417. ubi de uariis huius libri editionibus, uerſionibus & contentis, itemque auctoris Nicetae uita agit.

O.

(329.) Orbis antiqui accuratiſſima delineatio, *ſiue Geographia uetus ſacra & profana*, una cum tabulis Peutingerianis. Amſtel. 1653. cum fig. fol. reg. Editor eſt *Ge.* HORNIVS. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 174.

(330.) Origines titulorum & dignitatum eccleſiaſticarum. *Lipſ.* 1734. pl. 3. Auctor eſt M. *Ioh. Henr.* BLVMBACH, (*a*) uid. die Samml. von theol. Sach. 1735. p. 636. agit auctor de primogenitis, ſacerdotibus Leuiticis & epiſcopis. Sed rem uberius exponere promiſit.

P.

(331.) Pietas Dauidica, *ſeu Carmina ſacra*, per I. S. G. i. e. GEBERVM 1718. in 8. uid. *catal. bibliotb Haſeanae* p. 606.

(332.) Poema Iliacum graecum, quod ſine auctoris nomine edidit *Michael Neander*, *Lipſiae* 1588. in 8. una cum *Argonauticis*, *Thebaicis & Troicis*, quorum omnium ſcriptorum auctor eſt *Laurent.* RHODOMANNVS. uid. b. Fabricii *Bibliothecam graecam lib. 2. c. 2.* p. 280. 361. ſeq.

(333.)

(*a*) Qui poſt mortem D. Franckenſteinii editionem der allgemeinen Staats, Kriegs, Kirchen und gelehrten Hiſtorie, ſumtibus Zedleri, curat.

(333.) Praxis heraldico-myſtica. uid. inter anon. germ. ſub tit. Wappen-Gebrauch, ꝛc.

(334.) Principia philoſophiae naturalis, *experimentis ſtabilita, in uſus academicos, Halae* 1738. in 8. pl. 9. Auctor eſt *conſiliarius aulicus & Prof. Halenſis*, SELLIVS. uid. pluribus die Leipz. gel. Zeit. 1738. n. 11. p. 995.

(335.) Pſalmorum liber uulgatae editionis cum notis, *ſtudio* V. E. S. F. P. D. F. B. P. L. *Pariſ.* in 4. 1729. Hae litterae initiales ſignificant V*num* Ex S*acra* F*acult.* P*ariſ.* D*octorem* F*ranciſcum* BELLENGER, P*ubl.* L*ectorem.* uid. *Journal des Savans* 1729. menſ. Oct. n. 12. und die Leipz. gel. Zeit. 1729. p. 890.

(336.) Pſalmorum Dauidis, *noua editio, una cum Paraphraſi Buchanani. Pariſ.* 1729. in 12. 2. uoll. Editor eſt *abbas* LESTANG, *Doctor Sorbonnicus.* uid. die Leipz. gel. Zeit. 1729. p. 843.

(337.) Pſeudodoxia epidemica. Auctor eſt *Thomas* BROWNE. uid. Benthems Engliſchen Kirchen- und Schul-Staat, edit. 2. pag. 1149. Brovvne fuit Medic. Pract. natus Londini & mort. 1682. Carolus II. illum creauit equitem.

R.

(338.) Recenſio ſuccincta *eorum, quae Patres Concilii Tridentini pro ueritate euangelica dixerunt. Lipſ.* 1730. in 4. pl. 6. Auctor eſt eruditus C. *Chriſtfried* VVAECHTLER, *ICtus*, qui occaſione Iubilaei 2 hoc ſcriptum edidit. uid. Die Samml. von theol. Sach. 1732. p. 276.

(339.) Reſponſum Epiſcopi Beritenſis *ſuper* *ſcri-*

ſcripturam R. P. Ludouici le Comte S. I. Coloniae 1701. in 12. Auctor eſt *Ioh. Franc.* DE NICOLAIS, *epiſcopus titularis Beritenſis*, qui iuſſu Cardinalis *Mareſcotti* hoc ſcriptum exarauit. uid. die unſch. Nachr. 1702. p. 707.

(340.) Roſtochium litteratum 1708. in 8. per A. D. H. D. Auctor eſt *Andr. Dan.* HABICHHORST, *Doctor.* uid. b. Struvii *introduct. in notit. rei litterariae* p. 602. c. 7. §. 11. auctorem ignorat b. Struvius *in introd. in notit. rei litt.* p. 596. ſed p. 602. in nota ſubiuncta ipſe eundem detegit Struvius.

S.

(341.) Satyrae tres Menippeae: L. *Ann.* SENECAE Ἀποκολοκύντωσις 2) *Iuſti* LIPSII *Somnium* & *Petri* CUNAEI *Sardi uenales*, *cum notis perpetuis. Lipſ.* 1720. in 8. Auctor notarum eſt *Gottlieb* KORTTE. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 566.

(342.) Schediaſma de uſu accentuum ebraicorum per M. B. i. e. M. BÜRCLINUMI, ut quidam coniiciunt. uid. Ioh. Ihrens (Sueci) diſſertationem *de uſu accentuum ebraicorum* §. 2. & exinde die Hamburg. Berichte. (Kohlii) 1737. n. 37. p. 295.

(343.) Scriptores recentiores & domeſtici Germaniae, *partim hiſtorici*, *partim chronographici* per G. F. C. Editor eſt *Ge.* FABRICIUS, *Chemnicenſis.* uid. Chriſti. Schlegelii *Hiſtoriam uitae Ge. Spalatini* ante p. 193. in not. add. biblioth. meam pſeudonymor. uoc. *Confluentius.*

(344.)

(344.) Separatio & converſio. 1735. in 4. pl. 4. Auctor eſt ACHILLES, *ludimoderator quidam.*

(345.) (*α*) Scriptores rerum Hungaricarum uarii Hiſtorici & Geographici. *Francof.* 1600. in fol. Editor eſt *Iac.* BONGARSIUS. uid. *catal. bibl. Mencken.* p. 269. qui & ſcriptores, in hac collectione contentos, indicat.

(345.) (β) Solutio problematis paſchalis, *Romae typis reuer. Cam. Apoſt.* in fol. 1703. Auctor eſt BIANCHINI. uid. Baylii *Lettre* 251. p. 948. edit. Amſtel. 1729. in 12.

T.

(346.) Teſtamentum N. in ſermonem graecum uulgarem translatum. *Londini* 1703. in 12. pl. 19. Translator huius N. T. Turco-Graeci, eſt *Maximus* CALLIOPOLITA, ſed Hieromonachus Seraphim illud emendauit. uid. Die theol. annales (magnif. Loeſcheri) 1703. n. 154. p. 139.

Theologia paſtoralis practica. uid. inter anon. germanicos ſub tit. Sammlung nutzbahrer Anweiſungen.

(347.) Theriaca iudaica, quae recenſetur in *Actis Erudìtor. Lipſ. lat.* 1682. p. 205. Auctor eſt *Ioh. Benedictus* CARPZOVIUS, ut ipſe teſtatur eius frater *Frider. Benedictus* in litteris ad *Arnoldum.*

(348.) Τριαγμοί, ſiue *numeri ternarii*, ORPHEO perperam a *Suida* tribuuntur, cum tamen uerus auctor ſit IO. CHIUS.

FINIS.

VAL 1519873

Google